This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

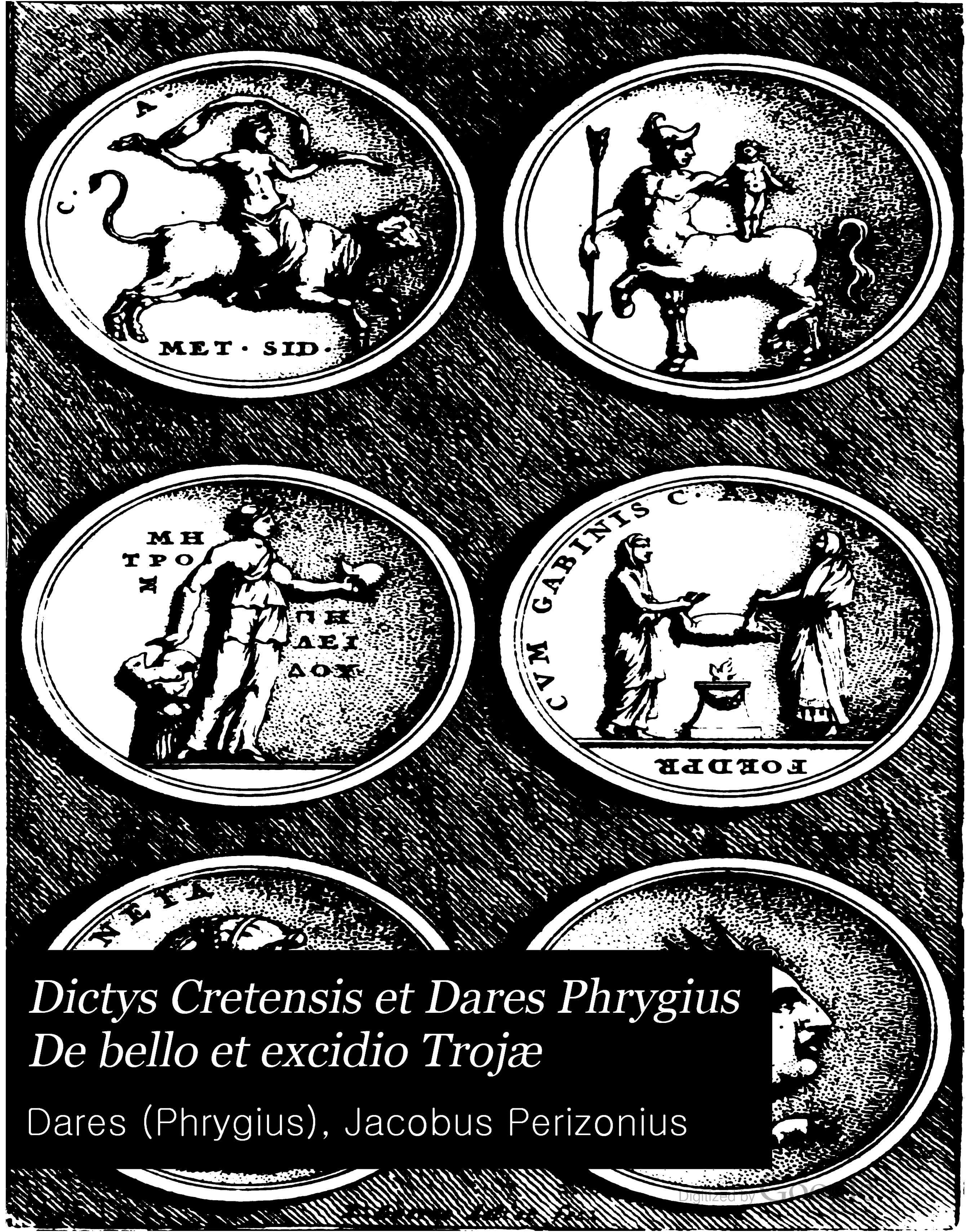
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dictys Cretensis et Dares Phrygius De bello et excidio Trojæ

Dares (Phrygius), Jacobus Perizonius

Digitized by Google

Digitized by Google

27425

XF 763 DIC

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

J: Goeree Inven: et fec:

Digitized by Google

DICTYS CRETENSIS

ET

DARES PHRYGIUS

DE BELLO ET EXCIDIO TROJÆ,

In uſum Sereniſſimi Delphini,

CUM INTERPRETATIONE

ANNÆ DACERIÆ.

Accedunt in hac NOVA EDITIONE Notæ Variorum integræ;

Nec non

JOSEPHUS ISCANUS,

Cum Notis SAM. DRESEMII.

Numiſmatibus & Gemmis, Hiſtoriam illuſtrantibus exornavit

LUD. SMIDS, M. D.

Diſſertationem de Dictye Cretenſi præfixit

JAC. PERIZONIUS.

AMSTELÆDAMI,
Apud GEORGIUM GALLET;

M. DCCII.

Digitized by Google

Digitized by Google

LECTORIBUS

LUD. SMIDS.

QUandoquidem Scriptores Troïcos laudare multiſque verborum phaleris exornare, vetat horum dignitas & præſtantia; ſolummodo hanc editionem, novam & ſi non emaculatiſſimam prioribus ſaltem emendatiorem commendare eſt animus. Quid hic igitur præſtiterimus, Lectores benevoli, paucis accipite.

I. DICTYOS DARETISQUE contextum, à typothetarum vitiis (mirum quam frequentibus) repurgavimus & prorſus incorruptum dare conati fuimus.

II. Annotationes eruditiſſimæ matronæ, ANNÆ DACERIÆ, typothetarum fortè incuria, innumeris in locis ſordide diſtinctas (cui vacat cum hac noſtra editionem conferre Gallicam, hoc negare minime poterit) inſtauravimus, emendavimus, ſupplevimus.

III. Notas integras illuſtrium virorum, JOS. MERCERI, CASP. BARTHII, ULR. OBRECHTI, PAUL. VINDINGII, doctas ſane & jucundas, adjecimus.

IV. Propter heroïci argumenti elegantiam quoque JOSEPHI Exonienſis ſive ISCANI de bello Trojano egregium carmen, SAM. DRESEMII notis optime illuſtratum, addidimus: dictas vero notas admodum negligenter conſarcinatas ac diſtinctas, perattento quodam Erudito adjuvante, politas & accuratas expreſſimus.

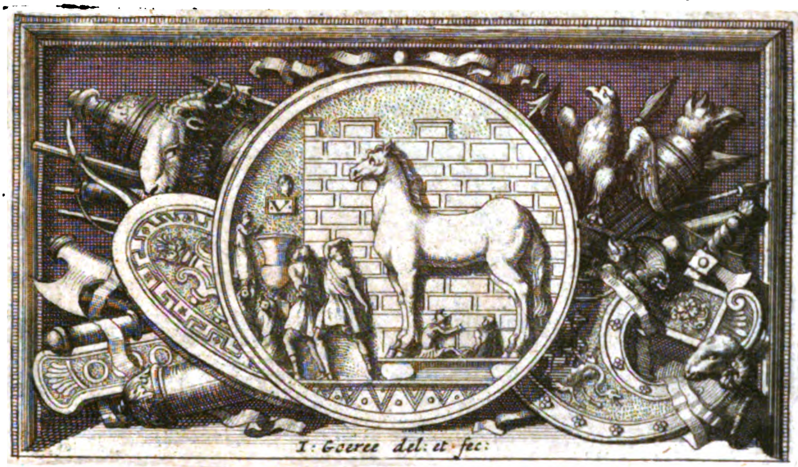
Digitized by Google

V. Denique ne cujus hæc tam nitida egeret editio, Nummos, Gemmas ac Marmora, è variorum commentariis petita, ſingulari artificio cœlata, non ſine ſumptibus, huc tranſtulimus, commentarioque (cui nomen Scena Troïca) non ſpinoſo, non obſcuro, non ancipiti, explanavimus.

Subnectitur quoque cæteris Præfationibus de DICTYOS Græci Latino interprete SEPTIMIO Diſſertatio PERIZONII, cui ob ſingularem in literis fervorem ac diligentiam nobiſcum, candidi Lectores, merito juſtas agitis gratias.

Atque hæc ſunt quæ ad vos modeſtè præfanda operæ pretium duximus. Vos interim labore noſtro (ludibrium ſit licet invidiæ) fruimini, conatuſque meos in Scriptoribus Latinis illuminandis veſtro favore & applauſu promovete.

SERE-

SERENISSIMO
DELPHINO
S. P. D.
ANNA TANAQUILLI FABRI FILIA.

TROJANI belli ſcriptorem Dictym tibi nunc offero, DELPHINE SERENISSIME, *munus plane te dignum, qui cum totam fere antiquam Hiſtoriam pernoſcas, antiquiora quoque illa & ultimis retro temporibus propiora perlegendi cupiditate teneris. In his ſane Græcorum cum*

cum Trojanis bellum primas obtinet, neque fabulam ullam invenias quæ hominum memoriam exercuerit magis, quæque adeo nobiliores præcones ſortita ſit. Nihil itaque ad delectationem tuam aptius putavi, quam hancce tibi Hiſtoriam ob oculos ponere, ut jucundiſſima ejus lectione animum tuum expleas, non ut inde petas rudimenta virtutum. Quid enim, DELPHINE SERENISSIME, *Achilles, Hector & Diomedes, heroes illi fortiſſimi, tibi prodeſſe poſſint? eos omnes robore jam vincis, qui invictiſſimum parentem tuum deſignas, & ad ejus fortitudinem jam aſſurgis. Quid Palamedes Græcorum prudentiſſimus in te amplius conferat? Palamedem infra te poſitum premis, quippe omni diſciplinarum genere inſtructus, ad altam ſapientiſſimi Lodoici regis prudentiam jam aſpiras. Fuerint illi quidem hactenus poſt ſe natis hominibus imitandum exemplar, eorum jam vicem præſtabit invictiſſimus ille parens tuus, quem, ut nunc, & olim hominum genus quaſi divum venerabitur, ſibique ſolum imitandum proponet. Adeoque, quod de imagine quadam Veneris olim dictum eſt, ex ea fuiſſe de puellarum pulchritudine judicatum, ut quæ imagini ſimilior eſſet, ea formoſiſſima diceretur,*

retur; de almo tuo parente illud utique verum erit, ad cujus ingentia facta quo propius beati heroes acceſſerint, eo amplius ſe in heroicis virtutibus profeciſſe arbitrabuntur. Perge, igitur, DELPHINE SERENISSIME, *perge, ut facis, veſtigiis ejus inſiſtere, donec divina illa ſapientia, qua illum irradiat, afflatus, ita cum eo refulgeas. Neque enim aliud tibi à Deo optimo Maximo & expetendum qui tibi reliqua omnia benigna manu largitus eſt, nobilitatem quæ, ſi ab ultima repetatur origine, ne in fabulis quidem inveniri poſſit antiquior: formam corporis egregiam, & regno cui natus es dignam: ingenium, ad omnium qui te adeunt admirationem: præclaram & lætam indolem; pietatem denique ſingulari eruditione conjunctam, quæ cum olim cæleſti illa ſapientia quaſi cumulata fuerint, tum certe ſapientiſſimo tuo parenti jam propior, tam ſuper alios reges eveheris, quam nunc reliquum omne mortale genus ſuperemines. Sed invenuſtum eſt te diutius morari,* DELPHINE SERENISSIME, *cui*

Jam venit en virgo, jam dicitur hymenæus,
Hymen, ô hymenæe, hymen ades ô hymenæe,
Lætus ades.

Vale igitur DELPHINE SERENISSIME, *tuque alma victoria* SERENISSIMI DELPHINI *Sanctiſſima conjux. Valete, mea præſentia numina, meque meumque hunc laborem faventes aſpicite, ſicque vobis*

Det juvenum cultrix prolem Latona beatam,
Vaſque puer lætis ignibus urat Amor.

Pariſiis 1. *Kal. Mart.* 1680.

AD

AD LECTOREM.

POSTQUAM L. Florum, in uſum SERENISSIMI DELPHINI, edidi, Lector, Dictym Cretenſem de bello Trojano aggredi juſſa ſum. Notum eſt eum vulgo ſuppoſititium credi, ſed res credita tantum & à nemine adhuc probata. Quare id in primis mihi probandum putavi, & iis argumentis, quibus fides derogari non poſſet, pervincendum falſum Dictym eſſe hunc. Cœpi itaque accurate rem perſequi, eaque omnia colligere, quæ jam olim bene multa hic animadverteram è veteribus, vel immutata vel adumbrata, atque ita, quod prima fronte mihi non exiguæ molis eſſe videbatur, fontes fere omnes, unde ſua hauſit hic noſter, ut hiſtoriam ſuam concinnaret, apperui. Habes igitur, Lector, Pſeudodictym hiſtoricum, ſed utilem tamen & eruditum. Is ſane veteres omnes ſcriptores de expeditione Græcorum, deque eorum reditu, diligenter pervolvit, ex eorum diſcrepantibus interdum ſententiis, eas ſæpius elegit, quæ à pluribus & à gravioribus traduntur. Is poëtica omnia figmenta reſecuit, vel ea ad hiſtoriæ fidem ſic immutavit, ut nihil contra veriſimilitudinem peccet. Homerum præcipue ſequitur, à quo tamen ſæpius diſſentit, ut vel de tempore ipſo expeditionis. Homerus quippe, & poſt eum alii bene multi, totos viginti annos huic inſumptos dicunt, nempe decennium exercitui colligendo, & alterum decennium ad Trojam bellando; ita enim apud eum Helena.

Ἤδη γὰρ νῦν μοι τόδ' ἐεικοστὸν ἔτος ἐστὶν, *Jam enim nunc mihi hic vigeſimus annus eſt,*
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης. *Ex quo huc veni & à mea diſceſſi patria.*

Dictys vero decennium tantum ponit, nempe novem expeditioni, decimum bello. Tragicis etiam aliquando inſiſtit, quorum

omnium illuſtriores fabulas attingit, à ſe interpolatas plerumque & expolitas. Graves conciones addidit & alia hiſtoriæ ornamenta lucidiſſima. Ejus elocutio lutulenta plerumque, ut ejus ſæculi quo ſcripſit, ſed unde tamen aliquid tollas, quippe quæ elegantiſſimis optimorum ſcriptorum floſculis diſtincta ſit. Poſt Conſtantinum Magnum ſcripſiſſe putat Voſſius, at Joz. Mercerus veriſimilius ipſius Conſtantini ætate, ex Epiſtola quæ Arcadio Conſuli dicata libello præponitur, eum enim Arcadium ſub ipſo Conſtantini Magni imperio conſulatum geſſiſſe notum eſt. Dictys Cretenſis nomen aſcivit, quia noverat fuiſſe olim Dictym Cretenſem, Idomenei comitem, eumque litteris mandaſſe quæ & ipſe viderat, & quorum etiam pars fuerat. Hujus nomen mentitus eſt, item alius ſcriptor qui eandem hiſtoriam Græce texuit, ut eſt apud Suidam & Tzetzem. De vero Dicty vide quæ infra ex Voſſio de hiſtoricis Græcis. De meo autem hocce labore nihil eſt quod apud te agam, Lector, cum de tota hacce commentandi ratione jam abunde egerim apud Florum, quo libenter te remitto ne hic ea frigide videar repetere, ut in laudes viri Illuſtriſſimi & Sapientiſſimi Montauzerii Ducis, SERENISSIMI DELPHINI Moderatoris, excurram, qui virtute ſua ſupra laudes omnes evectus eſt. Et ne etiam de Illuſtriſſimo & Reverendiſſimo viro Condomienſi Epiſcopo, SERENISSIMI DELPHINI Præceptore & fidei Romanæ ingenioſiſſimo vindice hic aliquid loquar, deque perilluſtri & admodum R^do^ D. Huetio Abbate Alnetenſi in earumdem curarum partem accito & religionis Chriſtianæ aſſertore Acerrimo, quos omnes divinitus ſua manet laus. Sed illud tantum te volo, Lector, ut quæ in perlegendo opere, à me peccata deprehendes, ea ignoſcas, eoque lubentius quod nemo hic mihi facem alluxit, quæ prima hiſtoricum iſtum commentariis illuſtrare aggreſſa ſum. Vale.

DE
ILII EXCIDIO
EX
JOSEPHO SCALIGERO,
DE EMENDATIONE TEMPORUM,
LIBRO QUINTO.

POSTREMOS annos mythici temporis veteres ſcriptores certatim definire voluerunt, quod ſint memoriæ ſcriptorum proximi, ut ſcribit Cenſorinus. Sed quare ipſe eos deducat ab Inachi regno ad primam Olympiadem, non autem à capto Ilio, ut reliqui, cauſſam non capio. Non poteſt dici quam variis judiciis lis ventilata ſit. Et quidem omnium ſententias in medium adferre ambitioſum eſt. Neque enim errores alienos triumphamus, ſed quantum poteſt fieri tollimus: Ea igitur eſt Tetraeteridis Græcæ commoditas, ut ex die menſis ſciatur quota ſit prytania, modo conſtet quotus ſit annus Tetraeteridis. Contra, datis diebus menſis & prytanias, deprehenditur, quotus ſit annus Tetraeteridis. Ut in Decreto Athenienſium in gratiam Zenonis, Ἐπ' Ἀρρείδου ἄρχοντος, ἐπὶ τῆς Ἀκαμαντίδος πέμπτης πρυτανείας, Μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ὑστέρᾳ, τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῆς πρυτανείας. Ut viceſima menſis Mæmacterionis popularis ſit viceſima tertia Prytanias, hoc non poteſt contingere niſi anno primo Tetraeteridis. Tunc enim XXVIII. Pyanepſionis eſt novilunium. Ideo

xx. Mæmacterionis eſt xxiii. Prytaniæ, quare audacter poſſumus dicere, illud decretum datum fuiſſe anno primo Tetraeteridis Atticæ. Quod ſi quota eſſet Tetraeteris periodi Atticæ ſciremus, & diem verum in Kalendario Juliano dare poſſemus. Itaque videmus quæ ſit utilitas anni Attici & Olympici ad notationem temporum in rebus Græciæ. Quare ignoratio iſtius formæ non ſolum huic ſæculo, ſed & priſcis temporibus nocebat. Ex doctrina primi libri ſcimus neomenias anni Græci popularis pervagari menſem integrum in forma Juliana. Hecatombæon, verbi gratia, aliquando incidit in x. Julii, aliquando in vi. Auguſti. Igitur ſidus quod veſpere Neomeniæ Hecatombæonis oritur, in primo anno periodi Atticæ, non orietur in eadem Neomenia, quando Hecatombæon erit in vi. Auguſti. Propterea parapegmata ab artificibus propoſita erant, ne vulgus in eadem Neomenia ſemper idem ſidus oriri aut occidere putaret. Quod tamen vulgus negligebat adeo ut quidam dux apud Polybium, cum ad ortum, aut occaſum Pleiadum (non memini utrum fuerit) condixiſſet, non venit ad conſtitutum. Falſus nimirum deſultorio menſium ſitu, quem non conſideraverat. Duæ igitur de capto Ilio generaliter ſunt ſententiæ. Quidam enim multis annis ſupra quadringentos ante primam Olympiadem ponunt. Alii præter quadringentos, octo, ſeptem, ſex, & quinque tantum ponunt. Horum tantum nobis habenda ratio, & quidem inter eos eorum, qui Attica ſcripſerunt: quorum unus conſenſus eſt in menſe & die menſis. Omnes enim Θαργηλιῶνος ὀγδόῃ φθίνοντος hoc contigiſſe dicunt. In annis Tetraeteridis variant. Vulgus ſolet dividere menſem lunarem in novilunium, ſeptimam lunam, plenilunium, & ſeptimam a fine: quas diviſiones quadrantes lunæ vocant: aliter vocant primam, ſeptimam, quintamdecimam, viceſimam ſecundam. Græci φωσφόρον, διχόμηνιν, πανσέληνον,

ἀρχομένη, ὑστέρα. Hæ quatuor lunaris menſis diviſiones ſunt in viceſima tertia, ſive ὀγδόῃ φθίνοντος Θαργηλιῶνος.

Primo quippe anno Tetraeteridos, viceſima tertia Thargelionos eſt prima luna; in ſecundo anno eſt ſeptima, in tertio eſt plenilunium, in quarto eſt viceſima ſecunda. Rurſus in viceſima tertia Thargelionos anni primi luna occidit ſtatim veſpere. In anno ſecundo occidit media nocte. In anno tertio per totam noctem lucet. In quarto oritur à media nocte. Qui igitur 408. annis ante primam Olympiadem captum Ilion volunt, neceſſario anno tertio Tetraeteridos hoc contigiſſe volunt. Nam 408. anni retro putati deſinunt in 49. annum periodi Olympicæ, ſiquidem fingimus retro ſemper eam periodum obtinuiſſe. Erat igitur 11. annus deſinens periodi Atticæ. Semper enim deducendi ſunt 38. anni de periodo Olympica, ut habeas periodum Atticam: aut contra, adjiciendi. Non enim refert utro modo experiare. Ergo plenilunio hoc contigit. Et ſane quoſdam de vetuſtioribus idem ſenſiſſe ſcribit Clemens. Καὶ αὐτὸς τῶν τε Ἀθηναίων συγγραφέων, ὀγδόῃ φθίνοντος (Θαργηλιῶνος) βασιλεύοντος τὸ τελευταῖον ἔτος Μενεσθέως, πληθυούσης σελήνης. Qui annos 407. ponunt, à capto Ilio, ad primam Olympiadem, hi omnino cenſent captum luna viceſima ſecunda. Auctor enim τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος ita ſcribit: νὺξ μὲν ἔην μεσάτη, λαμπρὰ δ᾽ ἐπέτελλε σελήνη. Ex hoc verſiculo Clemens nititur confirmare eorum ſententiam qui volunt plenilunio τὴν ἅλωσιν Ἰλίου contigiſſe. Sed pace eruditiſſimi ſcriptoris ἐπιτέλλειν non ſignificat lucere, quod ipſe aliud agens putat, ſed oriri, & incipere apparere. In idiotiſmo Hiſpanico elegantiſſime dicitur Aſſomar. Latine exiſtere. Euripides Hecuba μεσονύκτιος ὠλλύμαν. Ibi Scholion vetus apud Fulvium Urſinum: Καλλισθένης ἐν δευτέρῳ τῶν Ἑλληνικῶν οὕτω γράφει. ἑάλω δὲ ἡ

Τροίᾳ Θαργηλιῶνος μηνὸς, ὡς μὲν τινες ἱστορικῶν ὀγδόῃ ἱσταμένου, ὡς δὲ ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα, ὀγδόῃ φθίνοντος. διορίζει γὰρ αὐτὸς τὴν ἅλωσιν φάσκων συμβῆναι τότε τὴν κατάληψιν, ἡνίκα νὺξ μὲν ἔην μεσάτη, λαμπρὰ δὲ ἐπέτελλε σελήνη. μεσονύκτιος δὲ μόνον τῇ ὀγδόῃ φθίνοντος ἀνατέλλει. ἀλλὰ δὲ καὶ συμπεφώνηκεν Εὐριπίδης, ὡς ὁμολογουμένης τῆς δόξης. Λυσίμαχος δέ φησιν Δημοφῶντος Ἀθήνησι βασιλεύοντος ἔτους τετάρτῃ, Θαργηλιῶνος ἱσταμένου δωδεκάτῃ. Qui annos 406. ut apud Euſebium, aſſignant, ii primo anno ſequentis Tetraeteridis, hoc eſt, 13. periodi, captum Ilion omnino volunt, hoc eſt, nocte illuni. Sed nemo veterum noctem illunem fuiſſe prodit. Itaque audiendi non ſunt. Poſtremo qui 405. annos putant, ii ſeptima luna accidiſſe volunt, anno Tetraeteridis ſequentis ſecundo, periodi 14. Virgilius.

Et jam Argiva phalanx instructis navibus ibat,
A Tenedo, tacita per amica ſilentia lunæ.

Servius: *Septima luna capta eſt Troja, cujus ſimulacrum apud Argos conſtitutum. Hinc eſt quod dicit: Oblati per lunam.* Doctiſſimus Politianus hic hariolatur præter ſolitum de ſilentio lunæ. Conſtat igitur omnibus de tempore anni, non de anno. Nam fine veris Ilion captum volunt, paulo ante Solſtitium. Quod & Virgilius ſecutus eſt:

——— ——— Vix prima inceperat æſtas,
Et pater Æneas dare ventis vela jubebat.

De anno vero non convenit. Atqui doctiſſimi inter eos, qui hæc diſquiſiverunt, intervallum à capto Ilio, ad primam Olympiadem, definiunt annorum 407. præciſe, Ephorus, Calliſthenes, Damaſtes, Phylarchos, Canones Eratoſthenis, quibus multum tribuit Dionyſius Halicarnaſſenſis. Quare Diodorus omnium accuratiſſimus ait annum primum Olympiadis 94. deſinentem, hoc eſt, annum 373. à primo Olympico ludicro, eſſe ὀγδοηκοστὸν πρὸς τοῖς ἑπτακοσίοις μετὰ τὴν Τροίας ἅλωσιν.

Deductis

Deductis igitur 373. de 780. Remanent anni 407. Intervallum à capto Ilio, ad 95. Olympiadem ineuntem. Contigit igitur caſus anno tertio tertiæ Tetraeteridos Atticæ, hoc eſt, anno 11. periodi Atticæ, plenilunio. Neomenia Thargelionos 31. Mai. Viceſima tertia Thargelionos in 22. Junii. Supererant ad caput anni ſequentis, 37. Dies. quorum 16. ad τροπὰς θερινὰς, id eſt 8. Julii excluſive. Et proinde 21. erant περιτταὶ ἡμέραι, ad caput anni ſequentis, ut habes libro primo, in Tabula Neomeniarum Atticarum. Sed Dionyſius Halicarnaſſenſis dicit fuiſſe viginti tantum περιττὰς, 17. autem ad τροπάς. Intelligit ergo incluſive. Includit enim 8. Julii in illum numerum. Quod & Plutarchum facere animadvertimus, qui pro τριάκοντα dicit τριακοστὸν, & contra ἑκατοστὸν pro ἑκατόν. Neque ille ſolum, ſed & alii Græci. Incidit igitur ille annus in 3531. periodi Julianæ. Annus autem primus Iphiti incidit in annum 3938. periodi Julianæ. Differentia, anni 407. quod erat propoſitum. Notabis autem in tabula Neomeniarum Atticarum, libro primo, περιττὰς ἡμέρας pertinere non ad eum annum, cui appoſitæ ſunt, ſed ad ſequentem. Exemplum in primo anno periodi annotatur περιττὴ nulla. Hoc ſignificat, à fine antecedentis, qui erat ultimus periodi, ad initium primi anni, nullam eſſe περιττὴν ἡμέραν. Rurſus ſecundo anno appoſitæ ſunt 27. περιτταὶ, hoc eſt, à fine primi, ad initium ſecundi, ſunt 27. περιτταί. Proinde anno 12. περιτταὶ 21. attributæ ſignificant, à fine anni 11. ad initium 12. fuiſſe περιττὰς ἡμέρας 21. quas tamen Dionyſius 15. tantum cenſet, excludens nimirum 8. Julii ab illis. Rurſus cum dicimus plenilunium fuiſſe, intelligimus ſecundum uſum periodi Atticæ, & ut Dionyſius ait, ὥσπερ νῦν οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς χρόνους ἄγουσι, quod prudentiſſime ab eo dictum. Periodus enim Attica accommodabat novilunia Tetraeteridum ſæculo Iphiti, facta erat lunæ

* * * προήγησις

προήγησις harum 32. A ſæculo autem Iphiti, ad Dionyſium Halicarnaſſenſem, & Auguſtum, bidui ſolidi. Quare erraret qui ad lunæ rationes hæc exigere vellet. Captum igitur eſt Ilion anno periodi Julianæ 3531. Junii 22. Anno mundi 2767. Didymonos quarta decima. Character Zygonos 1. 9. 35. Octobr. v. Anno Judaïco 2578. Tamuz 14. cujus character 3. 14. 910. atque hic eſt verus annus & dies capti Ilii. Nam ut diximus, 23. Thargelionis, in anno tertio Tetraeteridos habet plenilunium. In hoc anno Tamuz & Didymon concurrebant. Epocha igitur, quæ annos 407. abſolutos ponit ante primam Olympiadem, eſt ex ſententia Eratoſthenis. Vocetur Eratoſthenea. Ea omnium eſt certiſſima. In libro primo cum ageremus de Periodo Attica, nos contulimus caſum Ilii in 408. annum ante primam Olympiadem. Sed hæc opinio de 407. annis longe certior. Ex his eruditus Lector poteſt advertere quanta utilitas ſit in anni Attici doctrina, & quam longe fallantur qui menſes Athenienſium populares ad lunæ rationes revocant, & Neomeniam Hæcatombeonis in Iunio ut plurimum ſtatuunt. De variis circa hunc caſum veterum ſententiis adducam verba Clementis Alexandrini: Κατὰ δὲ τὸ ὀκτωκαιδέκατον ἔτος τῆς Ἀγαμέμνονος βασιλείας Ἴλιον ἑάλω, Δημοφῶντος τοῦ Θησέως βασιλεύοντος Ἀθήνησι τῷ πρώτῳ ἔτει, Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρα ἐπὶ δέκα, ὥς φησι Διονύσιος ὁ Ἀργεῖος. Αἰγίας δὲ καὶ Δερκύλος ἐν τῇ τρίτῃ, μηνὸς Πανέμου ὀγδόῃ φθίνοντος, Ἑλλάνικος δὲ δωδεκάτῃ Θαργηλιῶνος μηνὸς, &c. Nos Atticos veriora protuliſſe putamus, Θαργηλιῶνος τῇ ὀγδόῃ φθίνοντος.

DE

DE DICTY GRÆCO

EX

JOANNE VOSSIO

DE HISTORICIS GRÆCIS.

QUatuor iſti ad Trojana tempora referuntur, Siſyphus Cons, Corinnus, Dares Phrygius, & Dictys Cretenſis. Siſyphus Cons, ut aiunt, Teucri ſcriba fuit, ac res ad Ilium geſtas primus litteris conſignavit: ex eo autem & Dicty Cretenſi, Homerus hauſit quæ cecinit; ſi credimus Joanni Meleli Chronographo; ex quo id refert Joa. Tzetzes Chil. 5. Hiſt. 29.

Ab aliis autem primus dicitur Corinnus, Palamedis diſcipulus, durante etiamnum bello Trojano, Iliadem carmine modulatus, atque id litteris Doricis à Palamede inventis. Dardani quoque pugnam adverſus Paphlagonas expoſuerit; omneque poëſeos ſuæ argumentum ex eo hauſerit Homerus, ut ajunt. Auctor Suidas in Κόριννος.

Dares Phrygius, ſacerdos Trojanus, ab Homero celebratur Il. E. Ejus Phrygiam Iliadem ſua etiamnum ætate extitiſſe, ait Ælianus lib. 11. Var. Hiſt. cap. 11. De eodem ſic Photius Patriarcha in Biblioth. Cod. cxx. Ubi excerpta adfert & Ptolemæi Hepheſtionis nova ad variam eruditionem hiſtoria:

Ἀντίπατρος δὲ φησιν ὁ Ἀκάνθιος, Δάρητα πρὸ Ὁμήρου γεγράφαντα τὴν Ἰλιάδα, μνήμονα γενέσθαι Ἕκτορος, ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀνελεῖν ἑταῖρον Ἀχιλλέως, *Antipater Acanthius refert, Daretem qui ante Homerum Iliadem conſcripſit, monitorem fuiſſe Hectoris, Auctoremque ne Achillis ſocium interimeret.*

Etiam Dictys Cretenſis bello Trojano Idomenea ſequebatur, ac præter Italica, Suida teſte, libris novem conſignavit

Digitized by Google

bellum Trojanum: Homerus autem eum in poëmate ſuo eſt ſecutus: ut quidem auctor eſt Tzetzes Chil. 5. Hiſt. 30.

Porro ex Dicty, & Darete depromptum eſſe cenſet Scaliger, quod, contra Homeri, & aliorum auctoritatem, perſcriptum eſt in Chronico Euſebii ad an. ɪↃCCCLXII. Hectoris filios Ilium recepiſſe, expulſis Antenoris poſteris, Helena ſubſidium ferente. Quin hodieque extant anonymi duo de bello Trojano, qui conſignarunt libros, unum ſub nomine Dictys Cretenſis, alterum vero Daretis Phrygii. Quod commentum ut colore aliquo melius falleret, finxit prior quemdam Q. Septimium Romanum, qui per litteras ſignificaret Q. Arcadio, ut in Creta inſula, cum vi tempeſtatis terra deſediſſet, in hiatu illo apparuerit Dictys ſepulchrum, atque in eo à paſtoribus inventa ſit arcula plumbea, librum Dictys continens de bello Trojano, qui litteris ſcriptus eſſet Phœniceis. De Darete autem Phrygio tale auctori placuit figmentum. Cornelium Nepotem inducit ſcribentem ad Criſpum Salluſtium, ut Athenis eſſet repertus αὐτόγραφος, Ipſius auctoris manuſcriptus, liber Daretis, quem dixi: atque ut hunc Latinâ togâ donarit, ut amicitiæ hoc monumentum muneris loco Salluſtio mittat. Sed extat genuini Cornelii Nepotis liber de Attici vita; item, quem ſcripſit de Imperatoribus externis. Quid his libris purius, elegantiuſque? Quid ad iſta tralatio Daretis? Nempe, ut dici ſolet, aliter catuli olent, aliter ſues. Recte igitur ſenſit Ludovicus Vives in quincto de tradendis diſciplinis; cum ait, & Daretem, & Dictyn iſtum (quorum tamen hic aliquanto eſt cultior, & elegantior,) eſſe *figmenta eorum qui de bello famaſſimo voluerunt ludere.*

DE

Digitized by Google

DE DICTY LATINO EX EODEM VOSSIO DE HISTORICIS LATINIS.

Q. Septimius Romanus Latine creditur vertiſſe Dictyn Cretenſem de bello Trojano: eamque tranſlationem dicaſſe Q. Arcadio Rufino, qui ſub Conſtantino Imp. conſulatum geſſit anno urbis CIƆLXVIII. Sed quiſquis auctor eſt ejus operis, Latine, non Græce ſcripſit: Græcos tamen auctores cum judicio legit atque ex iis excerpſit, quæ veritati conſentanea viderentur. Nec tamen Conſtantini ævo, ſed ſeculis aliquot poſt, vixiſſe cenſeo: etſi ea ſit dictionis elegantia, ut non indignus omnino Conſtantini quidem ſeculo videatur. Quod imprimis patet ex editione nupera juxta MSS. Cod. emendata quæ Lutetiæ prodiit apud Rob. Stephanum.

IDEM DE HISTORICIS LATINIS

Part. II. Lit. D.

HIc quoque aliquem ſibi locum poſtulare videtur DARES PHRYGIUS, vel potius ſuppoſititius ſcriptor, qui ſub hoc nomine circumfertur. Is ex Græco à Cornelio Nepote tranſlatus eſt; ſi epiſtolæ nugaci credimus, quæ præmittitur. Scio Æliani ætate etiamnum exſtitiſſe Phrygiam Daretis Iliadem. Nam id ſatis liquet ex ejus lib. XI. Var. Hiſt. cap. II. Sed non dubito, quin longè alius fuerit Græcus ille. Nam quem nos Latinè habemus, ſatis prodit, ſe exiguæ, & doctrinæ, & judicii, fuiſſe. Plane autem arbitror, eſſe commentum hominis, qui non tam verterit, quàm ſcripſerit Latine: Imo qui haud admodum Latine ſciverit, ut omnino in Glandorpio judicium deſiderem, cùm tranſlationem eam Nepotis eſſe credidit. Majoris & eruditionis, & elegantiæ, eſt *Dictys Cretenſis*: de quo poſtea dicemus. *Dares Phrygius* cùm alibi MSus exſtat, tum Cantabrigiæ in bibliotheca Cajana, & Oxonii in Collegio omnium animarum.

Digitized by Google

PRÆFATIO.

[1] Dictys, genere Cretenſis de civitate Gnoſo, iiſdem temporibus quibus & Atridæ fuit, [2] peritus vocis ac litterarum Phœnicum, quæ à Cadmo [3] Achaiam fuerant delatæ. Hic fuit ſocius Idomenei, [4] Deucalionis filii, & Merionis, ex Molo, qui duces cum exercitu contra Ilium venerant, à quibus ordinatus eſt, ut annales belli Trojani conſcriberet. Igitur de toto hoc bello, [5] ſex volumina [6] in tilias digeſſit Phœniceis litteris: quæ jam reverſus ſenior in Cretam, præcepit moriens ut ſecum ſepelirentur. Itaque ut ille juſſerat, memoratas tilias in ſtannea arcula repoſitas, ejus tumulo condiderunt. Verum ſecutis tempo-

NOTÆ.

1 *Dictys genere Cretenſis de civitate Gnoſo.*] Hæc veluti præfatio in libris noſtris erat, ſine ulla inſcriptione, at ſequens epiſtola quæ vulgata ſub nomine Q. Septimii Romani nulla eſt in antiquis exemplaribus. Itaque non dubitamus quin hæc ſit ab ipſo ſcriptore operis, qui appoſite finxit hæc de punicis litteris, de arculà ſtannea, de ſepulchro terræ motu patefacto, de Eupraxide, Rutilio Cretæ Conſulari, & Nerone cujus juſſu liber in Græcum ſit converſus.

2 *Peritus vocis ac literarum Phœnicum.*] Vulgata eſt veterum fere omnium ſententia Cadmum in Græciam litteras Phœnicias intuliſſe circa annum mundi 2660. quo tempore Iſraëlitæ Madianitis ſerviebant, unde eos liberavit Gedeon. Et re vera Ionum antiquæ litteræ eædem quæ Phœniciæ, & Samaritanæ. Ut abunde probavit Joſephus Scaliger in erudita illa diſſertatione de litteris Ionum, & poſt eum Ludovicus Capel, & Bochartus qui in ſuo Phaleg. p. 490. *Si figuram ſpectes*, inquit, *Græcæ litteræ, maxime antiquiores illæ, quarum exempla in Euſebianis præfert doctiſſimus Scaliger, vetuſtis Phœnicum litteris, quibus hodie utuntur Samaritani in pleriſque tam ſunt ſimiles, ut nemini non pateat illas ex his eſſe expreſſas.* Samaritanas autem litteras ſive Phœnicias eaſdem & Chananæas fuiſſe validiſſime probavit nobiliſſimus Huetius in aureo illo & nunquam ſatis pro dignitate laudando opere Evangelicæ demonſtrationis.

3 *In Achaiam.*] Quo nomine dicta quæ olim Græcia, poſt victos Achæos, & manſit id nomen Achaiæ provinciæ ſub Imperatoribus Romanis, & in nova diviſione Conſtantini. *Joz. Mercer.*

4 *Deucalionis filii & Merionis ex molo.*] Vide infra initium lib. 1.

5 *Sex volumina.*] Ait ſex volumina tantum ſcripta fuiſſe, ſed in ſpuria illa Septimii Epiſtola ineptus ſcriptor ait ſe priorum quinque voluminum, quæ bello contracta geſtaque ſunt eundem numerum ſervaſſe. Et reſidua quatuor de reditu Græcorum in unum redegiſſe. Ubi vide quæ dicta ſunt.

6 *In tilias digeſſit.*] Antiqui ex arboribus, præſertim è tilia arbore tabellas conficiebant, quibus cera ſuperinductis ita ſtilo acuto ſcribebant. Et quod hic tilias vocat auctor, infra Septimius Romanus in epiſtola vocat phyliras, quia tilia in tenuiſſimas philyras acu ſeparabatur, ut de papyro ſcribit Plin. *Præparantur ex eo chartæ diviſo in prætenues ſed quam latiſſimas philyras.* Inde in Gloſſ. tilia φιλύρα. Et vetus Horatii interpres, *philyra eſt cortex tiliæ arboris.*

7 *Rutilio*

ribus, tertiodecimo anno Neronis imperii, in Gnoſo civitate terræmotus facti, cum multa, tum etiam ſepulchrum Dictys ita patefecerunt, ut à tranſeuntibus arcula viſeretur. Paſtores itaque prætereuntes quum hanc vidiſſent, theſaurum rati, ſepulchro abſtulerunt: & aperta ea invenerunt tilias incognitis ſibi litteris conſcriptas: continuoque ad ſuum dominum Eupraxidem quemdam nomine pertulerunt: qui agnitas quænam eſſent, litteras, [7] Rutilio Ruſo illius inſulæ tunc Conſulari obtulit. Ille cum Eupraxide ad Neronem oblata ſibi tranſmiſit, exiſtimans in his quædam ſecretiora contineri. Hæc autem quum Nero accepiſſet, advertiſſetque Punicas eſſe litteras, harum peritos ad ſe vocavit: qui quum veniſſent, interpretati ſunt omnia. Quumque Nero cognoviſſet, antiqui viri, qui apud Ilium fuerat, hæc eſſe monumenta, [8] juſſit in Græcum ſermonem iſta transferri: è quibus Trojani belli verior textus innotuit. Tunc Eupraxidem muneribus & Romana civitate donatum ad propria remiſit. Annales vero nomine Dictys inſcriptos, in Græcam Bibliothecam recepit. [9] Quorum ſeriem, qui ſequitur textus, oſtendit.

NOTÆ.

7 *Rutilio Ruſo illius inſulæ tunc Conſulari.*] Ita libri ſcripti non *præſidi* quod imperiti correctores vulgaverant. Conſulares volunt in quibuſdam provinciis inſtitutos ab Adriano Imperatore; *hoc certum* plures magiſtratus hoc nomine præfectos à Conſtantino parvis & pacatis provinciis; in iis Creta: notitia imperii. Joz. Merc. Neque verum eſt ab Adriano tantum & à Conſtantino inſtitutos fuiſſe conſulares, qui eo nomine provincias regerent, quippe hæc diviſio provinciarum in Conſulares & Proconſulares, ante Conſtantinum fuit in uſu, & ab ipſo Auguſto inſtituta, qui in provincias ſuas quas ipſe ſibi retinebat conſulares mittebat, qui proprie legati conſulares dicebantur. Neque tamen conſulares illi dicti quod conſules fuiſſent, ut vulgo perſuaſum eſt, nam ſæpe invenias conſulares provinciarum qui poſt adminiſtratas provincias tum primum Conſules fiebant. Sed quod cum conſularibus ornamentis Imperium adminiſtrarent. Vide quæ notarit Salmaſ. in Hiſtor. Auguſt.

8 *Juſſit in Græcum ſermonem iſta transferri.*] Ergo non ſolum litteris punicis ſcripſerat Dictys, ſed etiam punico ſermone. Ipſe tamen Dictys extremo libro quinto innuit ſe Græco ſermone ſcripſiſſe, quamvis Phœniciis litteris. Ejus verba ſunt. *Hæc ego Gnoſſius Dictys, comes Idomenei conſcripſi oratione ea quam maxime inter tam diverſa loquendi genera conſequi ac comprehendere potui, litteris punicis ab Cadmo Danaoque traditis. Neque ſit mirum cuiquam, ſi quamvis Græci omnes, diverſo tamen inter ſe ſermone agunt, quum ne nos quidem, unius ejuſdem inſulæ, ſimili lingua, ſed varia permixtaque utamur.*

Et ipſe Septimius in Epiſtola ait Eupraxidem *commutatos tantum litteris Atticis, nam oratio Græca fuerat, Neroni libros obtuliſſe.*

9 *Quorum ſeriem.*] Et hæc indicant ſequentem Epiſtolam Septimii nomine editam eſſe à mala manu, quæ nec extat in libris MSS. & ſeriem hanc turbat, neque quicquam novi nos docet, ſed interpolat tantum quæ in ſuperiori, & quinto Arcadio inſcripto in Ruſinum deſiit, & Ephemeridem nominat hunc librum minus proprie: & ut ſemel dicam, omnino eſt nuperi & imperiti Grammaticuli ſcriptum. Addebant ſuperiores editiones appendicem quamdam genealogicam imperitius etiam ſcriptam, quam jure merito expunximus. *Jos. Mercer.*

Q. SEPTI-

Q. SEPTIMIUS ROMANUS

[1] Q. ARCADIO S. D.

[2] EPhemeridem belli Trojani, Dictys Cretenſis, qui in ea militia cum Idomeneo meruit, conſcripſit [3] litteris Punicis, [4] quæ tum Cadmo & Agenore auctoribus per Græciam frequentabantur. Dein poſt multa ſæcula collapſo per vetuſtatem apud Gnoſon, [5] olim Cretenſis regni ſedem, ſepulchro ejus, paſtores quum eo deveniſſent, forte inter ceteram ruinam loculum ſtanno affabre clauſum, offendere: ac theſaurum rati, mox diſſolvunt, non aurum, nec aliud quicquam prædæ, [6] ſed libros ex philyra in lucem producturi. At ubi ſpes fruſtrata eſt, [7] ad Praxim dominum loci eos deferunt. [8] Qui commutatos litteris atticis, nam oratio Græca fuerat, Neroni Romano Cæſari obtulit, pro quo plurimis ab eo donatus eſt. Nobis quum in manus forte libelli veniſſent, avidis veræ Hiſtoriæ, cupido inceſſit, ea uti erant, Latine diſſerere: non magis confiſi ingenio, quam ut ocioſi animi deſidiam diſcuteremus. Itaque priorum quinque voluminum, quæ bello contracta geſtaque ſunt, eundem numerum ſervavimus. [9] Reſidua quidem de reditu Græcorum in unum redegimus, atque ad te miſimus. [10] Tu Rufine mi, ut par eſt, fave cœptis.

NOTÆ.

1 *Quinto Arcadio.*] Qui ſub Conſtantino Imp. Conſulatum geſſit anno urbis 1068. Unde, ſi genuina eſſet Epiſtola, ſequeretur hunc auctorem ſcripſiſſe ipſius Conſtantini ætate.

2 *Ephemeridem.*] Minus proprie hanc Hiſtoriam vocant Ephemeridem, neque enim actus diurnos continet.

3 *Literis punicis.*] Vide quæ in notis ad præfationem.

4 *Quæ tum Cadmo & Agenore.*] Cadmo Danaoque, ſcribit lib. 5. in fine.

5 *Olim Cretenſis regni ſedem.*] Ibi enim Minos regiam habuerat.

6 *Sed libros ex philyra.*] Vide notas ad præfationem *ſex volumina in tilias digeſſit.* Et optime ait libros ex philyra quia *liber* proprie eſt cortex interior qui in philyras acu diſtinguitur Iſidorus. *Liber eſt interior punicæ corticis, quæ ligno cohæret, in qua antiqui ſcribebant.* Iſque proprie Græce βίβλος dicitur.

7 *Ad praxim.*] Hic *praxim* vocat quem auctor præfationis *Eupraxidem.*

8 *Qui commutatos litteris atticis.*] Ait Eupraxidem litteras punicas voluminum illorum in atticas commutaſſe, quo facto Græcus textus & ſermo apparuit. Supra tamen auctor præfationis ſcribit Neronem juſſiſſe ut ea in Græcum ſermonem transferretur. Locum adi.

9 *Reſidua quidem de reditu Græcorum.*] Ait ſe reditum Græcorum in unum librum contraxiſſe, quia apud Suidam legerat Dictym ſcripſiſſe libros novem. Sed is fuit Dictys Græcus alius à noſtro, & noſtrum ſex libris abſolutum ipſa Præfatio retulit. *Jos. Merser.*

10 *Tu Rufine mi.*] Nempe Arcadius vocabatur, *Q. Arcadius Rufinus.*

JACOBI PERIZONII
DISSERTATIO
DE
HISTORIA BELLI TROJANI,
QUÆ
DICTYOS CRETENSIS
NOMEN PRÆFERT, GRÆCA,
ET
EJUS INTERPRETE LATINO,
SEPTIMIO,
Hujuſque ætate potiſſimum ac Stylo.

* * * *

Digitized by Google

Digitized by Google

VIRO CLARISSIMO,

CHRISTOPHORO CELLARIO,

Hiſtoriarum & Literarum Humaniorum in Fridericiana Halenſi Academia Profeſſori Eruditiſſimo,

S. P. D.

JAC. PERIZONIUS.

IN anguſtum oppido coguntur dudum magis magiſque communia nobis literarum ſacra, ut adeo pauci jam ſuperſint caſti eorum ſacerdotes, & hi ipſi, ut ſæculum eſt, utque in eo vileſcunt ubivis bonæ artes, etiam pauciores numero brevi videantur futuri: nam quis facile laborioſum prorſus, ſed ſibi ferme inutile ac ſpretum publice, tentavit deinceps ſtudium? in veſtra tam latum patente Germania quis jam nunc per omnes pene Academias, ubi abs Te & pauciſſimis Aliis diſcedimus, exſiſtit amplius, qui ſedulo & bona fide humaniores illas tueatur literas, & fugientes inde Muſas morari ſtudeat, ac priſtinam retinere antiquæ domus gloriam? Floruit illa, quum Agricolas haberet, Rhenanos, Bongarſios, Bœcleros, Reineſios, & plures id genus, qui nihil publice profuturum negligebant, ſive ex vetuſtis id Auctoribus, quos diligenter legebant ipſi, & aliis magis explanatos dabant, repetendum, ſive ex rerum natura & uſu quotidiano nunc demum eruendum foret. At o quam diſpares illa nunc paſſim ſeu Dominos habet ſeu inquilinos, qui ab Antiquitatis ſtudiis, per quæ ſola, ſuperioribus ſæculis iterum exorta, certiſſimum eſt ex caligine denſiſſima omnes etiam ſacras profanaſque diſciplinas emerſiſſe continuo in ſereniſſimam lucem, revocant tamen Academicam pubem ad unum illud & recentiſſimum Germaniæ jus publicum, hoc eſt ad meram Barbariem, ſi ſolum Academiis incubet, nec ſcire quidquam aliud, niſi ſuas & ſui temporis res deſideret, quod Barbariei proprium eſt, & ſemper fuit. Ceteroqui neutiquam certe

Digitized by Google

Ego velim, ſi meî res eſſet arbitrii, Adoleſcentes nihil eorum, quæ in uſu nunc habentur cognoſcere, aut ſua in patria eſſe hoſpites, ac publicæ rei rudes, ſed utrumque agere, laborum facere gradus, aliud in Academiis curare potiſſimum, aliud ubi jam iis relictis ad res gerendas accedunt. Heic non ea quidem noſtris in fundis atrociter adeo graſſatur calamitas, ſed nihilo tamen minus peſtilenti ſidere partim mollis educatio, & ſegnis luxuria, partim acris factio, quæ omnia donat ſtudiis partium, at doctrinæ, induſtriæ, ingenii meritis, nihil facit reliqui, afflavit bonas artes, & exſtinguit penitus ingenia juvenum, qui ad rei publicæ curam & futuræ ætatis decus ſurgere ac inſtrui debebant. Sed quanto magis omnia nunc retro ruunt, quanto magis exilem redigimur in numerum, tanto adſtringi arctius, ſanctiuſque coli decet neceſſitudinem illam, quæ ſemel inter paucos illos eorundem ſacrorum antiſtites eſt conſtituta. Tuæ in me voluntatis, mutuique inter nos amoris monumentum exſtare publicum voluiſti prior. Meum eſt tanto ſtudioſius iſtis amicitiæ officiis reſpondere, & cum maxime curare, ne, ſublato nuper è vivis ſummo rei literariæ malo, Viro Ampliſſimo, Fred. Bened. Carpzovio, præcipuo Commercii noſtri Conciliatore & Interprete, illius uſus nunc exoleſcat aut ſenſim una cum communi Amico intermoriatur. Lubens itaque arripui qualemcunque hanc occaſionem teſtandi publice meam de Te exiſtimationem & ſimul arbitrium ad Te deferendi hujus de Dictye Cretenſi & ejus Interprete diſputationis, tenuis illius quidem & exiguæ prorſus, ſed cui peritior Te, aut æquior conſtitui Arbiter non poterat, quippe qui ipſe omnis generis & ætatis Scriptores veteres non tantum excuſſeris ſedulo, ſed & per Te illuſtratos edideris. Vale Vir Præſtantiſſime, & feliciter porro tuam ac literariam rem gere. Lugduni in Batavis, a. d. IV. Eidus Sextileis, CIↃ IↃCCI.

SYLLABUS

SYLLABUS

DISSERTATIONIS.

I. *NUllus exſtitit Dictys Cretenſis, qui Trojanas res illis temporibus ſcripſerit, quod tradiderunt Græci ſequioris ævi, & Recentiores Eruditi. II. Græcos iſtos non habuiſſe alium Dictyn, quam illum, quem Septimius vertit, probatur contra Mercerum, Alioſque. III. Eadem illi tradunt de invento Dictye, quæ Septimius de ſuo. IV. Per* Claudium *apud Eos intelligi debet Nero, & ſæpe ita confunduntur diverſi eorundem nominum Imperatores. V. Revera enim in Neronem conveniunt, quæ de terræ motu, & Dictye tunc invento ac Neroni oblato traduntur. VI. Utriuſque & Græci & Latini Dictyos idem fuit titulus, quod liquet ex Suida, ſi ejus verba recte diſtinguantur. VII. Uterque dicitur literis Punicis ſuam ſcripſiſſe Hiſtoriam. VIII. Johannes Malelas ex Græco Dictye, & Septimius noſter, in Hiſtoria Belli Trojani prorſus conveniunt. IX. Quædam tamen veluti Characteres Heroum, apud Malelam & Alios, exponuntur, quæ in Septimiano Dictye non reperiuntur. X. Sed Septimius liberius vertit Dictyn, eumque contraxit, & quædam in ſe prætermiſit. XI. Patet id clariſſime ex loco Dictyos noſtri 1, 4. qui explicatur ex Malela. XII. In quibuſdam tamen etiam in diverſum à Septimio abit quandoque Malelas, cujus rei varia redduntur rationes. XIII. Argumentum Merceri ex Hiſtoria Oenones ad probandum, Dictyn Græcum fuiſſe alium à Septimiano, refellitur. De verbo ἀπάγχεσθαι. XIV. Sequitur ex his, Septimium verè vertiſſe hanc Hiſtoriam ex Græco, quod male negatur à Voſſio & & Mercero. XV. Probatur id ex Græciſmis ei frequentibus. XVI. Pro Græciſmis habenda in Verſionibus, quæ ex Græco formata iſtic ſunt frequentia, licet apud Alios quoque ſimilis locutio, ſed rarius, occurrat. XVII. Malelæ cum Cedreno, & Dictyos Septimiana verba inter ſe conferuntur, emendantur etiam, & notantur. XVIII. Alia eorum verba rerum plane ſingularium itidem congruere oſtenduntur. Malelas etiam explicatur. XIX. Confertur denuo longa ſeries Hiſtoriarum, eodem prorſus ordine, ex utroque Malela ſcilicet & Septimio. Explicatur Malelas. XX. Barthii ſententia, credentis Græcos Septimii noſtri opuſculum vertiſſe in Græcam linguam, rejicitur. Septimius ex Malela exponitur. XXI. Refellitur porro Barthius, ex comparatione ſexti libri cum Malela. XXII. Præter hunc Græcum Dictyn, quem Septimius vertit, & Cretenſis ille ſuppoſuit tempore Neronis, nullus exſtitit alius aut antiquior iſtius Nominis Scriptor. XXIII. Suppoſitum hunc Dictyn non fuiſſe*

Trojanæ expeditionis ſocium probatur; 1. *ex Erroribus ejus Hiſtoricis*, XXIV. 2. *Ex Poëticis figmentis Hiſtorice ab ipſo traditis.* XXV. 3. *Quod jam hinc Trojanos ſemper vocat* Barbaros, *qui iſtius vocabuli uſus ſerior eſt.* XXVI. 4. *Quod* Theſſaliam *nominat*, Corinthum, *&* Corcyram Melænam, *quæ poſterioris ſunt temporis.* XXVII. 5. *Quod de Punicis literis ait & diverſitate ſermonis in Græcia.* XXVIII. 6. *Quod toties ſuam fidem commendat, ut ſolent malæ fidei homines.* XXIX. *Dictyn hunc compoſuiſſe videtur Praxis ſeu Eupraxides Cretenſis, eumque Neroni obtuliſſe, ut præmium ab eo conſequeretur, quod & conſecutus eſt, utque antiquitatem mentiretur ſcripſiſſe eam literis Punicis & in Philyris.* XXX. *Prologus Latini Dictyos videtur Græce primum ſcriptus, & dein Latine verſus, ſed poſt Septimii tempora.* XXXI. *Interpres tamen ille accommodavit eum Latino Dictyi, & erravit in eo, quod Dictyn* Punice *Scriptum, & Græce verſum tradit.* XXXII. *Septimii Epiſtola genuina eſt, contra quam ſenſit Mercerus, cujus rationes refelluntur.* XXXIII. Septimii *ætas ex* Q. Aradii Rufini, *cui Epiſtolam inſcripſit, ætate eſt indaganda. Homines plurimis nominibus Conſtantiniano ſæculo præditi, ultimo maxime deſignari ſolebant.* XXXIV. Q. Aradii Rufini *ætas indagatur, & familia ordinatur.* XXXV. Septimius *videtur Senatoriæ fuiſſe dignitatis, familiaris quippe iſti Rufino, & forte vel* Baſſus, *vel* Acindynus, *qui Præfecti fuerunt Urbis.* XXXVI. *Vixit tempore Diocletiani & paulò poſt, iſtamque verſionem fecit forſan odio Chriſtianiſmi.* XXXVII. *Errant, qui eum longe infra Conſtantinum demittunt.* XXXVIII. *Magis autem Scioppius, qui eum & ejus ſtylum proxime ad Corn. Nepotem accedere cenſet. Septimianæ locutionis exempla ab ævo Nepotis aliena.* XXXIX. *Varia Septimiani Dictyos loca emendantur.* XL. *Alia vindicantur à conjecturis Cl. Vindingii.* XLI. *Nonnulla male itidem ab eo tentata, nec ſatis intellecta, explicantur.*

DISSERTATIO

DISSERTATIO
DE
DICTYE CRETENSI,
ET EJUS INTERPRETE
SEPTIMIO.

I. Dictyn Cretenſem, Idomenei Cretenſium Reguli Comitem in Bello Trojano, cujus nomine Hiſtoriam iſtius Belli laudant paſſim Græci Scholiaſtæ, Grammatici, Rhetores, Chronicorum Scriptores, qui fuerunt ſequiori ævo, ſed & ſuum ornavit libellum Septimius, ſi maxime iſtoc nomine inter Idomenei Comites quiſquam exſtitit, nihil tamen ſcripſiſſe & poſteris prodidiſſe certus ſum. Quin miror fuiſſe Eruditos cum hujus, tum priſtinæ ætatis, quibus perſuaderi potuit tam Antiqui vere Hominis eſſe, quod eo Nomine ſibi præſcripto in vulgus quondam exiit. Nempe Suidas, Johannes Malela, & ex eo Tzerzes, Cedrenus, Aliique, quos Vide apud Leonem Allatium de Patria Homeri pag. 53. &c. eo uſque nobis præiverunt hac in ſententia, ut quidam ex iis etiam Homerum ex illo Dictye ſua hauſiſſe affirmaverint. Inde ergo & Voſſius Pater in Hiſtoricis Græcis Scriptores quoſdam, inque iis hunc Dictyn, ad Trojana tempora refert. Sed & Leo Allatius Græculis ſuis quos modo memoravi, nimis facilem aut credulum ſe præbuit, Dictynque hunc vere *Troicis temporibus æqualem*, & ideo *Italica*, quæ vulgata Suidæ lectio illi tribuit, *ſcribere non potuiſſe* contendit, *quum tunc Italicæ res in obſcuro eſſent*.

II. Errare autem eos ut conſtet, oſtendendum nobis prius Græcos hoſce, qui Dictyn ſubinde laudant, non alium habuiſſe, quam hunc, qui Neronis tempore fingitur inventus in Cretenſis terræ ſepulchro, & ex quo Septimius quidam Latinam hanc Verſionem ſeu Epitomen nobis concinnatam reliquit. Poſterius hoc negant tamen cum Alii, tum Voſſius in Hiſtoricis Latinis, in *Septimio:* Utrumque vero Joſ. Mercerus, & Anna Fabri, in Notis ad Prologum Noſtri Auctoris & ad lib. IV. cap. 21. Quos Alii plerique ſequuntur. Ego vero neutiquam illis aſſentior, &

contrarium,

Digitized by Google

contrarium, niſi fallor, liquebit clariſſimum in modum ex iis, quæ dicam. Prius autem oſtendam, quod prius poſui, Græcos modo memoratos non alium habuiſſe aut noviſſe Dictyn, quam hunc Septimii.

III. Id vero manifeſtum ex eo, quod ſuum Dictyn agnoſcunt itidem tempore demum Claudii vel Neronis inventum, & eodem quidem modo, quo id nobis narrat Septimius, ſcilicet in ſepulchro illius, ut aiunt, Dictyos, aperto per terræ motum, & iſtic quidem ἐν Κασσιτερίνῳ Κιβωτίῳ, *in arcula ſtannea*. Ita certe Suidas, & Joh. Malela, quem videas, & cum Latini Dictyos Prologis conferas velim, pag. 168. & maxime pag. 322.

IV. Nam quod ſub *Claudio* proprie inventum tradunt quem Septimius ſub *Nerone* ait, id ortum ex eo, quod Nero æque ac ille Claudius, *Claudii Neronis* nominibus fuit appellatus, quæ nomina & in hac Hiſtoria apud Malelam priore loco juncta reperiuntur, εὑρέθη, inquit, ἐπὶ Κλαυδίου Νέρωνος Βασιλέος ἐν Κιβωτίῳ, *inventum eſt* hoc opus Dictyos *tempore Claudii Neronii Imperatoris in arcula*. Hinc jam factum, ut poſteriores Græculi, uno ad deſignandum hunc Imperatorem defuncturi nomine, prius potiſſimum arripuerint, & *Claudium* ſimpliciter dixerint, ut ipſe facit Malelas poſteriore loco, qui tamen erat Nero. Frequens hic error etiam apud Latinos Scriptores, ex iiſdem diverſorum, ſed proximorum, Imperatorum nominibus ortus. Ipſe Suetonius ita Neroni tribuit in ejus vita cap. 17. quæ Claudii erant. Vide Elegantiſſimum Brummeri Commentarium ad L. Cinciam, cap. 5. Quin quod propius accedit, unum idemque SCtum tempore Neronis factum, in jure Romano modo *Claudianum*, modo *Neronianum*, dicitur, ut docuit P. Faber, Semeſtrium lib. 1. cap. ult. Neque aliunde videtur ortum, quod toties *Hadriano* ſimpliciter adſcribuntur, quæ ab Antonino Pio ſunt profecta, (Vide Bertrandi Vitas JCtorum in Gajo) quam quia per adoptionem Antonini ab Hadriano factam hoc *Hadriani* nomen, Antonini Pii genuinis nominibus addi & præmitti ſolebat. Qua eadem prorſus ratione etiam Hadrianus ſæpe *Trojani* nomine deſignatur; ut oſtendit Rupertus ad Pomponium, de Or. juris pag. 16, 17, 18.

V. Quod autem Nero potius, quam Claudius fuerit is, qui in hac Hiſtoria memoratur, id vero non tantum ex Septimio noſtro liquet, qui diſerte *Neronem* nominat, ſed & probabile eſt ex eo, quod Malelas pag. 322. æque ac Septimius, *tertiodecimo* Imperatoris anno Dictyn hunc inventum & prolatum ait, idque poſt cladem ſeu terræ motum, quo graviter afflicta tunc fuerit Creta. Ea autem optime conveniunt in illum non Claudii, ſed Neronis annum. Nero enim, ut erat Muſicis Græcorum artibus ad inſaniam uſque deditus, profectus eſt eo anno in Græciam, & per omnia ſic ludorum certamina ac ſpectacula, in unum hunc annum conſulto, vel juſſu ipſius coacta, citarunt. Quam occaſionem arripuiſſe videtur ille, ſeu *Praxis*, ſeu *Eupraxides*, libellos hoſce confingendi, & quaſi ex ſepulchro antiquiſſimi Dictyos, poſt terræ motum collapſo erutos, Vaniſſimo *Principi*, qui Iliaca maxime cantare ſolebat, qui & ipſe *Troica* ſcripſit, citata ſæpius à Servio ad Virgilium, in Græcia tunc offerendi.

Terræ

Digitized by Google

Terræ autem motus revera tunc affixerát Cretam quando Nero in Achaiam abiit, ſiquidem, quum Apollonius Thyanæus apud Philoſtratum in ejus Vita, lib. iv. cap. 11. ut jam monuit Vir eruditione ſimul & dignitate ampliſſima conſpicuus, Ulr. Obrechtus, ex Græcia in Cretam, ejus tantum videndæ gratia, eſſet profectus, ac inde porro Romam iter pararet, tum vero σεισμὸς ἀθρόως τῇ Κρήτῃ προσέβαλε, *terræ motus universam afflixit Cretam*, & ita, ut quaſi tonitru ex terra ederetur, & mare ſubſideret. Inde autem Romam jam contendens, in eam Urbem veniſſe dicitur cap. 13. *Teleſino Conſule*, qui eo anno Neronis ineunte Conſulatum revera geſſit.

VI. Sic patere jam puto, eundem fuiſſe Dictyn, & quem Noſter Septimius in Latinum vertit ſermonem, & quem Græci habuerunt. Accedit his vero, quod, ſicuti Noſter opuſculum hoc Dictyos vocat *Ephemerida Belli Trojani*, ſic & Suidas ſuum Dictyn ſcripſiſſe dicat Ἐφημερίδα Τρωϊκοῦ διακόσμου, hoc eſt, *Ephemerida rerum apud Trojam geſtarum.* Nam vix dubito, quin apud Suidam hæc verba, Δίκτυς ἱστορικὸς ἔγραψεν Ἐφημερίδα, ἔστι δὲ τὰ μεθ᾽ Ὅμηρον καταλογάδην ἐν βιβλίοις θ. Ἰταλικά, Τρωϊκοῦ διακόσμου: legenda ſint cum Allatio, & diſtinguenda cum Obrechto. Δίκτυς ἱστορικὸς ἔγραψεν Ἐφημερίδα (ἔστι δὲ τὰ μεθ᾽ Ὅμ. καταλ. ἐν βιβ. θ. Ἰλιακά) Τρωϊκοῦ διακόσμου. Parentheſeos iſtius, ſive ab ipſo ſit Suida, ſive ab aliis in marginem primum ac dein in Textum illata, diſtinctio, unde pendet genuinus loci ſenſus, debetur, ut dixi, illuſtri Obrechto, quem ad Epiſtolam Septimii velim videas. Ceterum quod apud Suidam legimus Dictyn *novem libris* hæc exſecutum, quum Septimius ei tribuere videatur *decem libros*, dum *priorum quinque voluminum eundem ſe numerum ſervaſſe, reſidua autem quinque in Unum redegiſſe* ait, id vero levis ac tenuis eſt diſcrepantiæ, quum facillimus & creberrimus in numeris librariorum ſit lapſus: Ut adeo prorſus putem, vel apud Suidam legendum δέκα, vel potius apud Septimium, *reſidua quatuor*.

VII. Denique ſicuti Noſter Dictys ſeipſe ait v, 17. ſcripſiſſe hoc opus *literis Punicis ab Cadmo Danaoque traditis*, ſic & Græcus Scriptor in Prolegomenis Rhetoricis, citatus ab Allatio de Patria Hom. pag. 59. *Dictyn* Græcum, ſeu *Gnoſſium*, *Comitem Idomenei*, tradit, συγγεγράφαι τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον φοινικικοῖς γράμμασιν, οἷς Ἕλληνες τότε ἀπὸ Κάδμου μαθόντες ἐχρῶντο, *ſcripſiſſe Trojanum Bellum literis Phœnicum, quibus Græci tunc à Cadmo acceptis utebantur.* De his literis agemus deinceps, quando probabimus, neutiquam fuiſſe Auctorem Noſtrum Trojanis temporibus æqualem, quod præ ſe fert. Nunc ſufficit noſtro inſtituto, declaraſſe etiam harum literarum argumento, Dictyn, quo Græci, & quo Septimius hic eſt uſus, fuiſſe eundem.

VIII. Sed vel maxime id liquet ex Joh. Malela, ſi cum noſtro conferatur Septimio in iis, quæ ex Dictye ſe hauſiſſe profitetur. Adeo enim congruunt iſtic, non in Hiſtoriam tantum, ſed & in ordinem rerum ac verborum, ut cœcus eſſe debeat aut obſtinatus, qui neget, illum habuiſſe noſtrum, ſed Græcum tamen, Dictyn ante oculos. Specimina

quæ-

quædam proferemus mox, ut oſtendamus, Septimium ex Græco Dictye hanc concinnaſſe Verſionem.

IX. Multa tamen & alia habet, quæ apud Noſtrum non comparent, multa etiam aliter. Prioris generis ſunt characteres, & deſcriptiones Græcorum Trojanorumque Ducum ac Matronarum, quas Malelas, & Iſacus Porphyrogenitus pariter ex Dictye ſumſiſſe ſe tradunt, licet ipſi in verbis multum quoque inter ſe ſæpe diverſi, & quas in noſtro Dictye fruſtra quæras: quo argumento Janus Rutgerſius Var. Lect. v, 20. ubi Iſaci Porphyr. Charactères ex MSto Amſtelædamenſi exhibet, eum cenſet *aut alium, quam nos habemus, habuiſſe Dictym, aut memoria lapſum, quando ſuos Charecteres è Dictye ſe ſumſiſſe dicit.* At vero non ille tantum, ſed & Malelas ex Dictye ſe eos repetiiſſe tradit pag. 134.

X. Neque mirum adeo, in Noſtro non reperiri eos, quum Septimius diſerte teſtetur ſe Dictyn Græcum contraxiſſe, & ejus poſteriora certe, quatuor vel quinque, volumina *in Unum redegiſſe.* Priorum quidem ait *ſe eundem ſervaſſe numerum*, ſed cum delectu haud dubie, & ſolita Verſionum iſtius temporis libertate, ut vel ex Rufino Joſephi Interprete conſtat, atque adeo ita, ut in iis Prioribus quoque prætermitteret quædam, vel quibus parum ipſe delectabatur, vel quæ ad argumentum ornandum aut inſtruendum minus cenſebat neceſſaria. Nam quod affirmat, ſe *ea, uti erant, Latine diſſeruiſſe*, id vero quum in univerſum de toto dicatur opuſculo, cujus tamen poſterior pars certiſſime ex pluribus voluminibus in unum eſt contracta, intelligendum ergo ita, ut non tantum nihil rerum de ſuo ſcripſerit, aut aliunde adjecerit, ſed neque quidquam immutaverit ex iis, quæ Græcus ille Dictys memoriæ prodiderat. Certe enim omiſiſſe eum nonnulla, aut brevius expoſuiſſe, etiam in prioribus, manifeſtum ex eo, quod pleraque eadem plane, ſed nonnulla conciſius, complura tamen longe uberius, ediſſerat, quam Malelas, qui viciſſim pleraſque orationes Dictyos prætermiſit, ut alienos à Chronographia.

XI. Prius illud, ut pateat, liquido declaratum dabo ex uno Dictyos loco, & ita ſimul Hiſtoriam ejus loci, conciſe & ideo ambigue nimis traditam, illuſtrabo. Refert Dictys lib. 1. cap. 3. Parin cum Helena fugientem, *abſtuliſſe etiam Æthram & Clymenam, Menelai affines*, (hoc eſt, cognatas, συγγενίδας, ut ait Malelas) *quæ ob neceſſitudinem cum Helena agebant.* Dein cap. 4. *Quis cognitis Menelaus etſi abſtractio conjugis animum permoverat, multo amplius tamen ob injuriam Adfinium, quas ſupra memoravimus, conſternabatur.* Quum in ſuperioribus nihil de hiſce *Adfinibus* occurrat, niſi quod cum Helena *ablatæ* quoque ſint, quumque nullo illæ amoris ſtudio aut impetu, ſicut Helena, fuerint raptæ, & ideo potius, tanquam vilia corpora, in ſervitutem videantur abductæ, quis hæc verba Hiſtoriæ parce adeo expoſitæ aliter acciperet, quam Menelaum fuiſſe animo conſternatum ob injuriam, quam paſſæ fuerint eo raptu illuſtres illæ feminæ? Et miror ſane, nihil prorſus iſtic à quoquam ea de re annotatum. Nam certe longe aliter ſe res habuit, & Græcus ille Dictys Hiſtoriam hanc, non aliter quidem, ſed copioſius tamen enarravit, dum

non

Digitized by Google

non omiſit, ut noſter Septimius, circumſtantias, ex quibus illius *injuriæ* & *conſternationis* ratio appareret. Nam, ut ex Malela novimus lib. v. pag. 119. Paris per Æthram & Clymenem *corrupit* (ἀπενόθευσε) Helenam, & ita ultro hæ mulieres cum Helena de Paride in fugam ſe dederunt. Hinc jam apud Malelam pag. 120. Menelaus, quum intellexiſſet hunc raptum & fugam, ſtetit & manſit aliquandiu *ſtupore defixus* : πολὺ γὰρ ἐλυπήθη διὰ τὴν Αἴθραν· ἦν γὰρ ἔχουσα ὑπόληψιν παρ' αὐτῷ σώφρονος πάνυ; *multum enim animo commotus eſt in triſtitiam*, ſcilicet iræ, *propter Æthram: excitaverat enim illa ſibi apud ipſum exiſtimationem feminæ prorſus caſtæ & probæ.* Videmus hinc, quare ita *multo amplius ob injuriam ſuarum Affinium conſternatus* fuerit Menelaus, tum quæ illa fuerit earum *injuria*, ſcilicet, non quam paſſæ à Paride, ſed quam fecerunt Menelao, dum furtivi amoris inter Parin & Helenam fuerunt internunciæ & conciliatrices, ac dein fugæ adjutrices & comites, quod & Ovidius in Epiſtolis Paridis & Helenes haud obſcure ſignificat, ſed cujus nullam vel minimam ſuis Lectoribus injecit ſuſpicionem Septimius noſter, prætermiſſa, quæ ad Hiſtoriæ & *injuriæ* illius cognitionem pertinebat, circumſtantia prorſus neceſſaria, quamque ideo Græcus Dictys, & qui eum ſequi ſe profitetur, Malelas, minime præteriit.

XII. In quibuſdam tamen etiam in diverſa, ut dixi, abiit à Noſtro Septimio Malelas iſte, atque adeo ſi omnia ſua ex Dictye ſumpſit, alium oportet habuiſſe eum Dictyn, quam habuit Septimius. Immo vero non ex ſolo Dictye ſuam ille conſarcinavit rerum Trojanarum narrationem, ſed & ex aliis, & maxime ex *Siſypho Coo*, Scriptore ejuſdem farinæ & notæ, quem finxerunt Teucri in illa expeditione fuiſſe Comitem, & ante Homerum itidem Trojanas res poſteritati prodidiſſe. Vide Malel. pag. 167. & 168. Inde ergo habuit Malelas haud dubie pauca illa, quæ aliter ac Septimius ex ſua Dictyos Ephemeride, refert. Taceo etiam, Septimium liberius in vertendo egiſſe ac modo indulſiſſe orationi in rebus diſertius explanandis, modo narrationem rerum contraxiſſe; Malelam vero, ut ſæpiſſime in aliis facit Hiſtoriis, etiam hic haud dubie memoriæ vitio aut imperitiæ culpa ſæpius erraſſe; denique ſæpe etiam Utriuſque librarios à vero & genuino ipſius Auctoris deflexiſſe. Quo refero, incertus tamen, utrum ad librariorum, an potius Malelæ ipſius culpam, quod in modo memorata Hiſtoria alteram illarum Menelai Adfinium, non *Clymenen*, ut facit Homerus, Ovidius, & Septimius noſter, ſed *Clytemneſtram* ſemper vocet. Accedit his, quod & Malelas non deſcripſerit plane Dictyn, ſed ſumma itidem cum libertate ex memoria longius aut brevius ſuis verbis res ex eo ſingulas expreſſerit, ut liquet ex tot barbaris vocabulis, ſicuti paſſim alibi, ita in hac quoque Hiſtoria, apud Eum occurrentibus. Veluti δουλίδων κουβικουλαρίων, pag. 119. περιϊδεῖν τὴν χώραν, pag. 126. ἐν τῷ ἰδίῳ παπυλεῶνι, pag. 127. ἴδια μανδάτα, p. 136. & alia, quæ alieniſſima ſunt à Græco temporis Neroniani Scriptore.

XIII. Aliud vero huic ſententiæ oppoſuit Vir Doctiſſimus, Joſ. Mercerus, & quæ Eum ſequitur, Anna Fabri, credentes pariter, *Dictyn*

illum,

illum, *cujus mentio apud Suidam & Tzetzen, alium eſſe à Noſtro, quia apud illum Oenone audita morte Paridis ſuſpendio ſeipſam ſuſtulerit, quæ apud Noſtrum* IV, 21. *per mœrorem deficiente animo conciderit.* Reſpiciunt locum Tzetzis ad Lycophronem v. 61. ubi dicitur Oenone, quum deprehendiſſet *mortuum jam Parin, ſe ipſam ſuſtuliſſe, vel ſecundum Cointum,* (quem à Quinto Calabro tanquam diverſum male diſtinguit Anna, notans ad IV, 21. *Cointum ſecutus Q. Calaber*, quum unus idemque fuerit, de quo velim videas quæ notavit Diligentiſſimus Reineſius ad Rupertum Epiſt. 67.) *injiciens ſe in rogum Paridis*, ἢ κατὰ τὸν Δίκτυν, βρόχοις ἀπαγχθεῖσα, hoc eſt, *vel ſecundum Dictyn, laqueis ſuffocata, vel denique ſecundum Lycophronem, de Turri ſe præcipitans.* Addo etiam Tzetzi adſtipulari Malelam pag. 141. & Cedrenum, qui pariter de Oenone, ἑαυτῇ ἀπαγχίσασα ἀγχόνῃ, *ſeipſam exſtinxit ſuſpendio.* Verum quum hi ipſi, Malelas pag. 156. &c. ut & pag. 140. & Cedrenus pag. 127, 128, 129, 130. à cæde Hectoris uſque ad necem Achillis, immo & mortem Paridis, prorſus conveniant in eandem plane rerum ſummam ac ipſamſe riem, (quam vide infra §. 19.) cum noſtro Septimio à lib. III. cap. 15. uſque ad lib. IV. cap. 22. niſi quod hic plura paulo habeat, in hac autem una mortis circumſtantia videantur diſſentire; ideo nullus ego dubitem, quin apud Græcum Dictyn adhibitum fuerit verbum ambigui ſenſus, & potiſſimum celebre illud ἀπήγξατο, quo ſimpliciter poſito frequentiſſime notatur ſuſpendium, ut erat id genus voluntariæ & per mœrorem quæſitæ mortis uſitatiſſimum, ſed tamen etiam alia qualiſcumque mors ex triſtitia & angore animi nimio orta, ut liquido oſtendi ad Æliani Var. Hiſt. v. 8. Atque ita Tzetzes id Verbum de ſuſpendio, quo modo periiſſe Oenonem tradunt etiam Apollodorus & Conon, interpretatus, addidiſſe videtur de ſuo, βρόχοις, quod ipſum addi minime eſſet opus, ſi τὸ Ἀπάγχεσθαι per ſe nullum aliud genus mortis quam ſtrangulationem, quæ laqueo fit, notaſſet apud Græcos: Septimius vero ita accepiſſe illud, quaſi eam ſtrangulaſſet incluſus dolor, & immodica ſuffocaſſet animi ægritudo: plane ut Alii quoque Auctores ſæpius illud Ἀπάγχεσθαι, per generale Verbum *Moriendi* reddiderunt, quod itidem d. l. probatum dedi.

XIV. Ita ſatis jam certum & clarum eſſe puto, Græcos Scriptores non alium habuiſſe & laudaſſe Dictyn, quam hunc ipſum, quem Septimius Latino expreſſit ſermone. Inde vero ſequitur, verum ergo eſſe haud dubie, quod Septimius ipſe ultro profitetur, ſe *libellos* hoſce *Græca oratione* ſcriptos, *uti erant, Latine diſſeruiſſe.* Nam quæ tandem eſt ratio id negandi, aut in dubium vocandi fidem Epiſtolæ, quam huic opuſculo præmiſit Interpres ille Septimius, quum utique exſtiterit revera poſt tempora Neronis Græcus Scriptor iſtius nominis à Græcis poſterioribus ſæpius laudatus, quum conveniat Titulus Græci Latinique hujus operis, quum congruant utrimque res ipſæ in eandem plane ſententiam, quum denique eadem tradatur inventi operis Hiſtoria, quæ ergo ratio eſt, inquam, ſatis idonea, quare ſecus quam res ipſa ultro clamat, & Septimius ille palam de ſe fatetur, cenſeamus Latinum hoc opuſculum non eſſe ex

Græco

Græco verſum? Ita tamen Voſſius in Hiſtoricis Latinis, *Q. Septimius Romanus Latine* CREDITUR *vertiſſe Dictyn Cretenſem de Bello Trojano, ſed quiſquis Auctor eſt ejus operis, Latine, non Græce, ſcripſit, Græcos tamen Auctores cum judicio legit, atque ex iis excerpſit, quæ veritati conſentanea viderentur.* Vult ergo, opus hoc Septimii, vel quicunque ejus Auctor, non Græce primitus, ſed Latine tantum ſcriptum eſſe & compoſitum. Disertius etiam Mercerus in Notis ad Prologum: *Et multa indicia ſunt Latine ſcripſiſſe Noſtrum, non ex Græco vertiſſe, & habere à Græcis τὴν ὕλην, à Latinis multas dictiones expreſſas, præcipue à Salluſtio.* Vellem *indicia* hæc protuliſſet & nobis commonſtraſſet Vir Doctiſſimus. Nam quod phraſes multas ſumpſerit ex Latinis & Claſſicis auctoribus, ac potiſſimum ex Saluſtio, quid, obſecro, in eo ineſt ab Interpretis ratione adeo alienum, quum utique Latina oratione, & liberius quidem, ut ſolebant tunc Interpretes, Græci Scriptoris expreſſerit Hiſtoriam? Neque enim poſtulat quiſquam eorum, qui ex Græco Noſtrum hæc vertiſſe cenſent, ut verbum verbo ſemper anxia nimis & obſcura plane diligentia reddidiſſe credatur.

XV. Et tamen adeo fidus fuit ſæpe Interpres, ut etiam Græciſmis ejus dictio abundet, & verba ac phraſes Græcas ſubinde Latino Sermone expreſſas retinuerit. Speciminis loco ſint ſequentia ex duobus tantum libris petita, lib. 5. *Eadem cupiditate univerſam domum ejus in ſcelus proprium convertit*, hoc eſt, omnem ejus rem familiarem per ſcelus ſibi vindicat: nam omnia iſtic *indigne rapta* mox dicuntur. Plane ut Græci οἶκον & οἰκίαν eo ſenſu adhibere ſunt ſoliti. Ibid. *Quum obſtinate hi Regis necem defenderent*, hoc eſt, ulciſcerentur: nam Rex jam cæſus erat. Græcum fuit ἀμυνάσθαι, quod non *defendere* tantum aliquem, & *propulſare ab eo malum*, ſed & *ulciſci* notat. cap. 6. *Conducto Concilio*, Græce, συναγαγὼν ἐκκλησίαν, συναχθείσης ἐκκλησίας. Et ſic cap. 8. *Senes conducit*, συνάγει τοὺς πρεσβυτέρους, vel τοὺς Γέροντας. cap. 14. *Achilles Pelei & Thetidos, quæ ex Chirone dicebatur:* Omiſſo in prioribus *Filius*, quod Græcis, qui Articulo, quo carent Latini, id deſignant, eſt frequentiſſimum, unde id Noſter quoque habuit, qui paſſim ita præter morem Latinorum. Sic I, 1. *Clymenæ & Nauplii Palamedes.* II, 11. *Sarpedon Xanthi & Laodamiæ*, IV, 18. *Helenus Priami*, atque alibi. Poſteriora certi ſunt Græciſmi, & ſolitæ Græcis Ellipſeos, ἥτις ἐκ Χείρωνος ἐλέγετο, ſcilicet οὖσα, hoc eſt, *quæ*, non ex Nereo, ut Vulgo fertur, ſed verius *ex Chirone dicebatur* orta. Poſſis etiam ita accipere, quaſi Græce fuiſſet, τῆς ἐκ Χείρωνος καλουμένης, ſeu λεγομένης, *quæ à Chirone cognominabatur*, hoc eſt, dicebatur Chironis Filia. Sic apud Dionem Caſſium lib. 57. τὸν Τιβέριον ἀπ' αὐτῆς ἐπικαλεῖσθαι, *Tiberium cognominari ex ea*, ſeu *dici ejus* Liviæ *Filium.* Plutarch. de Mulier. Virtute, *Lex erat Xanthiis*, μὴ πατρόθεν, ἀλλ' ἀπὸ μητρὸς χρηματίζειν, *ne à Patre, ſed à Matre cognominarentur*, hoc eſt, ut eorum Nomini adderetur, non cujus Patris, ſed cujus Matris eſſent Filii. Ælianus VIII, 5. ἀφ' ὧν αἱ δώδεκα πόλεις ἐκλήθησαν, *à quibus XII. illæ urbes appellabantur*, dum ſcilicet illæ urbes, ſuo proprio nomine præditæ, vulgo etiam dicebantur illorum eſſe hominum. Ibid. *Medicina artis* in hoc Auctore ad Græciſmum potius

referor.

referro, quam cum Scioppio ad Archaiſmum. Græcis Γατεμῆ τέχνῃ dicitur. II, 5. *Non alienos generis ſui*, & VI, 7. *Aſſandro non alieno Pelei.* Plane uti apud Græcos cum hoc caſu conſtruitur τὸ Ἀλλότριος, cap. 15. *Nihil ſummetuentem*, Græce, οὐδὲν ὑποδεδοικότα, vel ὑποδείσαντα. cap. 24. *A bono honeſtoque elapſi*, Græce τοῦ καλοῦ κἀγαθοῦ ἐκπεσόντες. Ibid. *Eundem caſum atque exitum utriuſque cuſtodiendum*, hoc eſt, cavendum ipſis, ſiquidem quicquid ab his Græcis in Polydorum Priami F. deſignaretur, idem eventurum eſſet Menelao. Ita vero apud Græcos φυλάσσεσθαι, *cuſtodire & cavere* aliquid. Ælianus Var. Hiſt. I, 5. τὸ μὲν γὰρ δέλεαρ οὐχ ὑφορᾶται, οὐδὲ μὴν φυλάττεται τοῦτο, *eſcam non habet ſuſpectam*, *neque ſibi ab ea cavet.* Act. Apoſt. XXI. 23. φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τὸ εἰδωλόθυτον, καὶ τὸ αἷμα, &c *ut illi caveant ſibi ab iis*, tanquam à malo. cap. 30. *Virgo* de Chryſeide, quæ tamen nupta jam fuerat Regi Eëtioni. Vide cap. 17. Sed ſine dubio in Græco fuit Κόρη, qua voce Virgo, Filia, & Puella, etiam Nupta, notatur. cap. 52. *Reliquis ducibus favorem attollentibus*, hoc eſt, εὐφημίαι, *bona omina*, quia quod Græci in ſacris εὐφημεῖν, hoc Latini *favere linguis* dicebant. Hinc Noſter etiam extra ſacra ubi reperit εὐφημίαν apud Auctorem ſuum, id reddidit per *Favorem.* Vide iſtic etiam Illuſtrem Obrechtum. Adde his pene perpetua ex Græciſmo, *Legatorum Palamedes* I, 6. *Græcorum Menelaus* 2, 20. *Barbarorum Hectore & Sarpedone*, *Græcorum Diomede* 2, 32. Similiter 2, 38, 43. &c. Tum, quia Græci copulas τε καὶ ſibi invicem reſpondentes fere ſemper geminant, ideo & Noſter paſſim *que &* in proximo jungit, & opponit. Sic 2, 29. ter uno & brevi in capite: *Qui ob amorem captivæ mulieris ſeque & tanti numinis Deum contemptui habuiſſet, ac mox univerſi exſecrati deſeruere ob idque & memores Palamedis.* Dein *Achilles in ore omnium ipſumque & Menelaum contumeliis lacerabat.* Similiter 2, 42. *Noſtroſque atque hoſtes*, τοὺς ἡμετέρους τε, καὶ τοὺς πολεμίους.

XVI. Satis ſuperque hæc ex duobus tantum libris collecta declarant quantopere Græciſſet noſter Interpres: atque adeo quam probabile ſit, quod ait, ex Græco Scriptore hanc Hiſtoriam ſe vertiſſe. Neque rejici ea velim, quod nonnulla ex iis etiam apud alios alicubi occurrant Latinæ Linguæ Scriptores. Nec enim ſingulæ phraſes ſeparatim, ſed tot ſimul ubivis obviæ apud Septimium, argumento mihi ſunt ad id probandum, quod affirmavi. Sed & quod in Lingua Latina ad ſolitam Græcæ phraſin formatum, apud unum Auctorem, qui Græca ante oculos habuit, præcipue & ſæpius adhibitum reperitur, nihilo minus pro Græciſmo haberi debet, licet apud alium quoque unum & alterum forſan, & rarius quidem, deprehendatur, quam pro Hebraiſmo accipitur in LXX. Interpretibus & Apoſtolicis ſcriptis, quod apud illos crebro ex uſu & genio Hebræi Sermonis Græcis verbis eſt expreſſum, licet ſimilis locutio, ſed rarius, in aliis quoque Græcis Scriptoribus inveſtigari tandem aut oſtendi queat.

XVII. Verum Verſio hæc ſuo ſe indicio clarius & certius proderet, ſi vel Græcus ſupereſſet Dictys, vel Malelas, qui ex eo Hiſtoriam Trojanam in ſuam retulit Chronographiam, fidelius eum deſcripſiſſet, nec maluiſſet

Digitized by Google

maldiſſet interpolatam, & contractam, ſuiſque verbis, illam exhibere nobis Hiſtoriam. Et tamen vel ſic manifeſta ſatis reperimus veſtigia concurrentium ſimul Malelæ, & qui Eum ſequitur, Cedreni, ac Noſtri Septimii, in eundem fontem & Auctorem. Veluti quando Dictys noſter ſeu Septimius, ait I, 9. Helenam rogatam, *quæ cujuſque eſſet*, reſpondiſſe, *Alexandri ſe adfinem, magiſque ad Priamum & Hecubam, quam ad Pliſthenis Filios genere pertinere: Danaum enim atque Agenorem & ſui & Priami generis auctores eſſe. Namque ex Heſiona Danai Filia & Atlante Electram natam, quam ex Jove gravidam Dardanum genuiſſe, ex quo Tros, & deinceps inſecuti Reges Ilii.* Conferamus jam cum hiſce, in quibus multa ſunt ſingularia, quæ apud alium non temere reperias, Malelam, qui ſe Dictyn in his ſequi profitetur. Apud Eum ergo pag. 120. Helena itidem rogata, τίς εἴη, ἢ τίνων ἀπόγονος, reſpondet, Ἀλεξάνδρου εἰμὶ συγγενής, καὶ μᾶλλον προσήκειν Πριάμῳ, καὶ τῇ Ἑκάβῃ, καὶ οὐ τῷ Πλεισθένους υἱῷ Μενελάῳ. Δαναοῦ γὰρ ἔφη καὶ Ἀγήνορος τῶν Σιδωνίων καὶ ἐκ γένους τοῦ Πριάμου, (lege εἶναι ἐκ γένους τὸν Πρίαμον) καὶ αὐτὴν ὑπάρχειν ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ. Ἐκ Πλησιώνης γὰρ τῆς Δαναοῦ θυγατρὸς ἐγεννήθη ὁ Ἄτλας καὶ ἡ Ἠλέκτρα: ἐξ ἧς ὁ Δάρδανος βασιλεὺς, ἐξ οὗ ὁ Τρῶος, καὶ οἱ τοῦ Ἰλίου βασιλεῖς. Videmus in his eaſdem res, & eandem rerum ſeriem; eadem ferme bona & mala; jungi Danao Agenorem; qui illius erat Patruus; quæ conjunctio ſaltem verbo exponi debuiſſet, ut conſtaret, qua ratione per illos in idem genus & eandem originem convenirent Priamus & Helena, ſicuti jam, & recte, monuit Mercerus, & fecit Cedrenus, ſed haud dubie de ſuo, quum Agenorem dicit Danai πατράδελφον. Deinde videri in noſtro Dictye legendum, non *Heſiona*, nec *Pleiona*, ſed *Pleſiona*, unde facile formari potuit illud *Heſiona*, quod præferunt MSti Dictyos, non hic, ubi mutilatum exhibent hoc Nomen prima ſyllaba; leguntque tantum, *Iona*, *Ona*, *Sona*, teſtibus Mercero & Obrechto, ſed IV, 22. At antiquiſſima Mediol. Editio haud dubie ſuis etiam ex Codd. *Pleſionem* hic legit, plane uti non Malelas modo, ſed & Cedrenus, qui conſenſus non videtur temere repudiandus, quamvis ceteroqui neque *Pleiona*, neque *Pleſiona*, neque *Heſiona* inter Danai Filias memoretur ab iis, qui illas ex profeſſo enumerant, Apollodoro & Hygino: contra ab omnibus Atlantis uxor dicatur; non Danai, ſed Oceani Filia, ſive *Pleione*, ſive *Æthra* nomine. In uno autem ſeorſum abit à Septimio Malelas, ſed haud dubie vitio memoriæ vel negligentiæ, quod Atlantem hunc Pleſiones facit Filium & Electræ Fratrem, quum ex ipſo Dictye noſtro haud minus, quam ex omnibus aliis conſtet, Maritum fuiſſe Pleiones ſive Pleſiones; Electræ autem Patrem. Denique videmus prætermiſiſſe eos pariter Erichtonium, qui interferendus erat inter Dardanum & Troa, hujus quippe Pater, illius Filius. Neque omiſit eum noſter infra IV, 22. ubi plenius familiam & poſteros Dardani exponit. Culpa ejus rei hic loci hæret haud dubie in illo ipſo, qui tempore Neronis Græcum nobis Dictyn compoſuit, quo pariter uſi Malelas & Septimius, ut ex hiſce, niſi fallor, abunde patet, in eundem hic inciderunt errorem.

XVIII. Se-

XVIII. Sequitur mox apud Noſtrum: *Agenoris quippe Filium Phœnicem & Dymæ Patris Hecubæ, & Ledæ conſanguinitatis originem dimiſiſſe.* Quæ ita Malelas expreſſit: Καὶ διὰ Φοίνικα τὸν Ἀγήνορος υἱὸν, οὗ τινος ἐγένετο ἀπόγονος Δύνας Βασιλεὺς ὁ Ἑκάβης πατὴρ, ἐκ τοῦ γένους οὖν τοῦ Δυμα καὶ ἡ Λήδα ἔλεγεν εἶναι. Maxima in his, & ferme dixerim, inſcita antiquorum Hominum & Fabularum confuſio, ſed quæ quanto major, & quanto magis eſt ſingularis, tanto certius nobis præbet argumentum, vere Malelam & Septimium pariter ex eodem fonte, hoc eſt, ex Græco Dictye, quod & ipſi fatentur, ſua hauſiſſe. Etenim Agenores fuere plures, nempe Sidonius ille, Pater Phœnicis & Cadmi, alius Pater Phinei Thracis, illius ab Harpyiis vexati, de quo Valer. Flaccus, Argon. IV, 444. *Non ego nunc magno quod cretus Agenore Phineus,* ſcilicet commemorem. Denique Avus Ledæ, Theſtii Ætoli Pater. Hos omnes ætate & patria licet diverſos, in unum Sidonium contulit Dictys, dum ad illum refert originem Ledæ & Hecubæ: & præterea quem Agenoris Filium hic *Phœnicem* dicit, eum dein III, 5. & IV, 22. *Phineum* appellat, facitque ſocerum Dardani, unde Reges Trojani, & ipſe Dymas, Pater Hecubæ. Ceterum ex Malela patet, nihil hic in Septimio vel Dictye mutandum. Sed & poſteriora Malelæ, quæ tentari video à Doctiſſimo ejus Editore, qui voluit καὶ τὴν Λήδαν, ſatis mihi quidem videntur integra. Sæpe enim hic Auctor in eadem Oratione modum loquendi mutavit ex directo in indirectum, ex finito in infinitum. Reſpiciantur modo illa ipſa, quæ proxime ſuperiore paragrapho exhibuimus. Senſus vero eſt, dixiſſe Helenam hæc ipſa: *Ex genere autem Dymæ* (nam rectius ita Septimius noſter, quam Malelas & Cedrenus *Dynas*) *etiam Leda ſe eſſe dicebat.* Plane ut eadem mutatione loquendi Cedrenus ἐκ γένους οὖν τοῦ Δυμα, καὶ Λήδα ἐστι μήτηρ ἡ ἐμὴ, licet & iſtic ſuperiora per infinitum ſint expoſita. Subjiciuntur hiſce dein apud illos omnes, Malelam, Cedrenum, & Septimium, eædem Helenæ preces, *orare, ne ſe, quæ ſemel in fidem eorum recepta eſſet, prodendam putarent; ea ſecum domo Menelai, quæ propria fuiſſent, nihil præterea ablatum.* Malelas, ᾔτησεν αὐτοὺς ὁρκώσασα μὴ προδοθῆναι, καὶ λέγουσα μηδὲν τοῦ Μενελάου εἰληφέναι, ἀλλὰ τὰ ἴδια μόνα ἔλεγεν ἔχειν. Hiſce dictis Hecuba itidem apud utrumque fertur eam complexa omnium maxime deinceps defendiſſe. Adeo conveniunt inter ſe hæc omnia, ut neminem putem negaturum, utrumque ab uno habuiſſe ea Auctore, & quem memorant, uno Dictye, atque ita noſtrum revera Græcum illum Dictyn, *ut erat, Latine expoſuiſſe,* quod ipſe ait, & Ego probandum ſuſceperam.

XIX. Idem vero agnoſcet, quicunque cum Malela conferre etiam volet noſtrum Septimium II, 18. de Polymneſtore Thracum Rege ad pactionem & deditionem adacto, de Polydoro Priami Filio Græcis tradito, quem alii plerique per avaritiam clam à Polymneſtore interfectum perhibent, & de Teuthrante occiſo ab Ajace, & abducta ejus Filia Tecmeſſa. Ea enim omnia non Malelas tantum, ſed & Cedrenus, æque ac Septimius, & eodem ordine, ſine ulla circumſtantiarum varietate nobis prodiderunt. Porro autem Hectorem per inſidias cæſum ab Achille, quum obviam Pentheſileæ prodiret: Unum ex illius Comitibus truncatum manibus,

&

Digitized by Google

& ita remiſſum Trojam; iſtic re intellecta editum ejulatum tam vehementem, ut etiam aves ex aëre deciderint: Priamum mox cum Andromacha & Polyxena veniſſe ad Achillem, eumque oraſſe, ut cadaver Hectoris ſibi redderet, immo obtuliſſe ei poſt impetratum jam cadaver Polyxenam, ſed quam diſtulerit tunc Achilles: Pentheſileam vero, audita nece Hectoris, redire domum voluiſſe, ſed à Paride multo auro inductam manſiſſe, & mox commiſſa pugna, quum aciem ipſa ordinaſſet & inter equites conſtitiſſet, fortiter dimicaſſe, ſed ab Achille equo dejectam, & crinibus tractam, occiſam, abjectamque in fluvium Scamandrum: Græcos dein peremiſſe multos ex hoſtibus: at Amazonibus peperciſſe, ſervituti deſtinatis: Veniſſe poſtea Memnonem Regem Indorum cum maxima manu ad ſuppetias Priamo ferendas: victos ab eo Græcos ad naves refugiſſe, quas ipſas ſola nox ſuperveniens ſervaverit: ſorte dein ductum Ajacem Telamonium, qui poſtridie cum Memnone pugnaret: hic vero quum illi ſuccumberet, Indos invaſiſſe Ajacem, ſed interim Achillem, nudatum Memnonis collum haſta trajeciſſe, & ita eum occidiſſe: Eum ipſum dein viciſſe denuo Trojanos, & captos Priami filios, Troilum & Lycaonem, jugulaſſe: denique quum induciæ eſſent propter ſolenne Thymbræi Apollinis, & ab utriſque ſacra fierent in ejus luco extra Ilium, Priamum miſiſſe Idæum ad Achillem de Polyxena ipſi deſpondenda, Achillem vero ſeparatim cum Idæo collocutum, idque Græcos ſequius accepiſſe: Mox acceſſiſſe Paridem & Deiphobum, quorum ille Achillem, quem hic per ſpeciem amicitiæ complexus tenebat, apud aram gladio confoderit: quo facto illos alia via, quam qua venerant, luco egreſſos, curſu contendiſſe Ilium: Ajacem vero Diomedem & Ulyſſem, qui extra lucum exſpectabant Achillem, cum eo acturi, quum illos aufugientes ex luco vidiſſent, accurriſſe & inveniſſe iſtic Achillem lethaliter vulneratum: dixiſſe tunc Ajacem, *Fuit confirmatum ac verum per mortales, nullum hominum exſiſtere, qui te vera virtute ſuperaret, ſed uti palam eſt, tua te inconſulta temeritas prodidit.* Vel, ſi malumus hæc Græce legere ex Malela, Ἦν ἄρα ἀληθῶς, ὅστις ἀνθρώπων (dicuntur hæc quaſi per interrogationem, *Fuit ergo vere aliquis hominum, qui &c.?*) ἠδυνάσατο κλεῖναί σε ἀλκῇ διαφέροντα πάντων; Ἀλλ' ἡ σὴ προπέτεια ἀπώλεσέ σε: Reſpondente Achille, *dolo me atque inſidiis Deiphobus atque Alexander Polyxenæ gratia circumvenere.* Δόλῳ εἰργάσαντό με Πάρις καὶ Δηΐφοβος διὰ Πολυξένην. Quæ Malelæ verba temere ſollicitat ejus Editor, legens: Δόλον εἰργάσαντό με. Nam eadem plane habet Cedrenus, & magis conveniunt cum noſtro Septimio. Poſuerunt autem illi, ut liquet, εἰργάσαντο pro ἀπειργάσαντο, hoc eſt, *confecerunt*, *interfecerunt*. Hæc ergo omnia tanto conſenſu, & rerum à communi ſententia ſæpe abhorrentium, & aliquando etiam ipſarum locutionum, eodem prorſus ordine, reperies apud Noſtrum, lib. III. & IV. qui tamen & alia minoris paulo momenti, ac minus Hiſtorica, ſubinde aſpergit, & hæc ipſa plerumque pluribus aliquanto verbis exſequitur: & apud Malelam in Teucri Telamonii narratione rerum ab Achille potiſſimum geſtarum ad Pyrrhum hujus Filium; pag. 154 . . . . 166. denique apud Cedrenum in ſerie

Digitized by Google

Hiſtorica ſui Compendii. Sequuntur dein alia, pleraque itidem ſingularia, & inter ſe tamen in hiſce Auctoribus congruentia, Veluti de morte Paridis tribus vulneribus à Philocteta vulnerati, & inſecuta Oenones morte, de prodigio infauſto, quod Trojanis dein obvenerit, de Legatione Antenoris ad Græcos, de pactione inter Græcos & Trojanos, turpiter proditos ab Antenore, & deceptos jurejurando Græcorum, de Lite inter Ulyſſem & Ajacem non de armis Achillis, ſed de Palladio, denique de Nece Ajacis noctu in tentorio ſuo occiſi, non ſua manu, ſed dolo Ulyſſis, qui & ideo ex caſtris Græcorum aufugerit in Thraciam; quæ omnia iterum Noſter habet lib IV. extr. & toto lib. V. Malelas autem in oratione Ulyſſis ad Græcos de Palladio pag. 140. . . . 144. & Cedrenus pag. 130, 131, 132. Ceterum indicio hæc ſunt, niſi valde fallor, certiſſimo, veriſſimum eſſe, quod ait noſter Septimius, ex Græco Scriptore, qui Dictyos Cretenſis nomen præferebat, hoſce libellos ab ſe verſos, & illo quidem ipſo, qui à poſterioribus Græcis, ac imprimis Malela, cognitus fuit eo nomine, & ſæpe citatus.

XX. Nam quod Barthius ſuſpicabatur, Græcos ea, quæ Dictyos nomine citant, ſumpſiſſe ex hoc Latino Septimii opuſculo, vel hoc ipſum opuſculum in Græcam poſtea linguam convertiſſe, id profecto ab omni veri ſpecie eſt alieniſſimum, quum noſter ſua ſe ipſum è Græco vertiſſe, & nonnulla Græci Auctoris contraxiſſe, ultro profiteatur: quum tot in eo occurrant paſſim Græciſmi, ut ſupra oſtendimus, immo & vocabula ab ipſo primum ex Græco ſermone expreſſa & formata, quale eſt illud *Jovis Anteædificialis* ex Jove Ἑρκαίῳ, & ſimilia, quæ Verſionem liquido declarant: quum noſter in Sex Libros Hiſtoriam redegerit, quam Græcus Scriptor novem vel decem libris expoſuerat, teſte Suida: quum Græci ex ſuo Dictye multa adferant, quæ in noſtro non reperiuntur, veluti Characteres Heroum: quum denique Malelas, qui Linguam Latinam vix intellexit, ut abunde probavit Clariſſimus Hodius in Prolegomenis, ex Dictye pleraque hujus Hiſtoriæ hauſiſſe ſe tradat, & tamen nonnulla etiam accuratius & diſertius expreſſerit, quam noſter Septimius, qui aliquando circumciſis neceſſariis ad rei intelligentiam circumſtantiis obſcure quædam & ambigue narrat. Veluti quod de Æthra & Clymena ſupra memoravimus. Cui adde locum IV, 3. *Fugam capeſſunt, clauſiſque civitatis portis, noſtri reliquos, quos fuga bello exemerat, obtruncant, feminis tantum abſtinentes manus, parcentesque ſexui.* Dubium enim hic relinquitur, utrum illi, qui ſub Pentheſilea militabant, & fugerant ex acie ad urbem, clauſerint ipſi dein portas, an vero Trojani, qui in urbe manſerant. Prius crederet quis, qui Septimium tantum legit, at vero, qui & Malelam, deprehendet continuo, verum eſſe poſterius. Nam Trojanos dicit ille *clauſiſſe portas*, διὰ τοὺς φεύγοντας, *propter illos fugientes*, ut repugnare ſcilicet Græcis cogerentur, ſed & de *Feminis* illis addit, fuiſſe Amazonas, quas Græci captas inter ſe diviſerint.

XXI. Denique res manifeſta vel maxime ex Libro Sexto noſtri Interpretis, in quem unum redegiſſe ſe ait quatuor vel quinque volumina

Græc.

Græci Dictyos, certe retulit totam Hiſtoriam de reditu Græcorum. Malelas autem ſimiliter quidem defunctus eſt paucis in ea Hiſtoria, ſed ita tamen, ut non ſequatur Septimium, verum reliquis ex Græcorum reditu prætermiſſis, delegerit potiſſimum Hiſtoriam Ulyſſis, ac dein Agamemnonis, occiſi ab uxore, ut & hujus Filii, Oreſtis, de quibus omnibus longe plura, licet congruentibus ſummis rerum ab Homericis narrationibus aliquando ſecedentium capitibus, refert, quam Noſter, & tamen ex Dictye, ut diſerte identidem ait. Vide pag. 152. de Circe, quam noſter nihil aliud, quam nominat, & pag. 155, 168. & 172. Clarum ex eo, habuiſſe Græcos poſteriores illa, quæ *Dictyos* nomine laudant, non ex noſtro Septimio, ſed ex Græco Dictye, quem ipſum vertit Latine Septimius, & hac in parte, quæ de Reditu Græcorum agebat, contraxit in Epitomen, & ideo minus, quod ad filum Hiſtoriæ & ſeriem rerum, cum Malela & Cedreno iſtic congruit.

XXII. Iſta autem uberius paulo & copioſius demonſtrare volui, quia in hiſce conſiſtit τὸ κρινόμενον, & totius controverſiæ nodus. Illis enim expeditis, res ipſa tot inanibus conjecturis implicita & obſcurata, in liquidam emergit lucem, & patet tandem, de Dictye Cretenſi quid nobis ſit ſtatuendum. Nam ſi hoc conſtat, Septimium vertiſſe hoſce libellos ex illo Dictye, quem Græci Scriptores & Scholiaſtæ identidem laudant, ſeu Græcos hoſce nullum alium habuiſſe, noviſſe, deſignaſſe, Dictyn, quam hunc ipſum, quem Septimius ſermone Latino expreſſit, evadet tunc diurna luce clarius & certius, falſum ergo eſſe, quod Græci illi tradiderunt diſerte, quodque ideo crediderunt atque affirmarunt Voſſius Pater, Leo Allatius, & plerique hodie alii, ſcripſiſſe Hiſtoriam de Bello Trojano antiquiſſimum quendam Dictyn, Idomenei Cretenſium Reguli comitem, qui ipſe Bello Trojano interfuerit, & res ab ſe ipſo viſas memoriæ mandaverit. Nomen ejus, perſonam in iſta expeditione, ætatem, & ſcriptionem finxit ille, qui Græcam hanc Hiſtoriam tempore Neronis compoſuit, & unde unice tota hæc fabula de antiquiſſimo illo Dictye Cretenſi videtur orta. Nam nullus alius uſquam memoratur, ſed & nemo in Græcia extitit, qui ante Homerum quid ſcripſerit, & de Trojanis quidem rebus, ut ſatis probaſſe me puto ex variis Auctoribus ad Ælianum Var. Hiſt. XI, 2. Viri Doctiſſimi, qui hoc tempore, alius alium ſecuti, talem nobis Dictyn narrant, credidere alium fuiſſe Græcorum Dictyn, atque hunc Noſtri Septimii. Quod cum liquido in ſuperioribus refutaverim, nec quiſquam alius ab illo Græcorum & noſtri Septimii Dictye extiterit Scriptor illius nominis, ſupereſt nihil aliud, niſi unum hoc, quod tamen nullius ferme negotii eſt, quum vix quenquam in eo habiturus ſim refragantem, ut oſtendam, neque illum noſtri Dictyos Auctorem, qui ſe finxit antiquiſſimum illum Dictyn, comitemque Idomenei, fuiſſe temporibus Trojanis æqualem: atque adeo falſum eſſe illum & mendacem, quando id per totam Hiſtoriam ſollicite adeo inculcat.

XXIII. Arguunt etenim illum multi Errores Hiſtorici, partim ab

ipſo profecti, partim ex Poëtis repetiti: Veluti de *Æthra* Comite Helenæ, quæ fuerit mater Theſei, & quæ ideo Demophoonti Theſei F. extra ordinem aſſignata, IV, 13. redierit poſt captam Trojam Athenas, quod à vero eſt alieniſſimum, & ideo jam ab ipſis Veteribus exploſum: de *Caſtore* & *Polluce*, Helenæ Fratribus, adhuc viventibus extremo Belli Trojani anno, III, 25. de Memnone *Tithoni atque Auroræ*, ſeu, ut ait VI, 10. *Hemeræ* Filio, qui *cum Indis atque Æthiopibus ab jugis Caucaſi montis* Trojam venerit, IV, 4. Tum quod Iö dicit *ex Sidoniorum regione* raptam ab Argviis II, 26 quod ex Herodoto, quem lib. I. ipſo in initió videas velim, & cum Noſtro conferas, aberrans Noſtri Auctoris memoria videtur ſumpſiſſe: denique quod Telephum facit Regem *Myſiæ* in Europa, unde difficilis eſſet navigatio Trojam verſus, nec inſtitui commode poſſet niſi initio veris, quapropter & Græci inde redierint in Bœotiam, ut ita ſequenti demum anno, repetentes hanc navigationem, Trojam ipſam invaderent II, 7. quum fuerit ille Rex Myſiæ in Aſia, Regionis, quæ proxima erat Trojæ. Vide ibi Doctiſſ. Mercerum, qui & alia paſſim annotavit inque iis etiam male ex Homero deſcripta. Ut adeo certum ex hiſce omnibus ſit, fuiſſe Eum non modo non ſocium iſtius expeditionis, quo pacto tam graviter in illis errare non potuiſſet, ſed ipſo etiam Homero ſeriorem.

XXIV. Porro etiam quamplurima Poetarum commenta, nihil veri continentia, & tamen hic, ſi Diis placet, pro vero nobis venditata, auctoritatem ejus, & maxime antiquitatem tantam, prorſus elevant & deſtruunt. Tale eſt Palladium, quo ablato exitium Trojæ immineret: Equus Ligneus, cujus in urbem inducendi cauſa Trojani confeſtim primo die, quaſi magnum in mora periculum eſſet, portam & muros urbis dejecerint: Muri hi ipſi, *Neptuni atque Apollinis monumenta*, hoc eſt, ab illis Diis, ut fingebatur, exſtructi: Hecuba Parin editura, ſomnians ſe parere facem, qua conflagraverit Troja, exceptis ædibus Antenoris & Æneæ, ideoque expoſitus tunc Paris, idque poſtea referens ipſe Priamus: Helenus Priami F. fata Trojæ enuncians & prædicens Græcis, monenſque ut ligneum illum Equum exſtruant: Caſſandra Agamemnoni eventura declarans: denique Cyclopes & Læſtrigones, Antiphates & Polyphemus, Circe & Calypſo, Penelope cum XXX. Procis. Hæc omnia ſatis ſuperque oſtendunt, Auctorem Noſtrum hauſiſſe ſua potiſſimum ex Homero, atque aliis Poëtis, licet, forſan ut id diſſimulet, ſæpe haud parum immutata, tum vero à fide Hiſtorica Hominis, qui rebus geſtis interfuerit, eaſque ſimpliciter, ut geſtæ erant, narraverit, longum abire.

XXV. Sed & ſuo ipſe indició antiquitatem illam, quam jactat, clariſſimum in modum paſſim refellit. Huc pertinet, quod ubique etiam in Orationibus Græcorum ad Trojanos (vide II, 22. & III, 23. & apud Malelam p. 158.) hoſce vocitat *Barbaros*, eoque nomine *Græcis* opponit, quum ea vox illo certe ſenſu tunc temporis nondum fuerit in uſu. Unde obſervarunt jam olim Thucydides I, 3. & Strabo lib. XIV. p. 661.

&c.

&c. ne Homerum quidem, qui tanto tempore poſt vixit non dicere Trojanos, ſed neque ullos Alios, appellare *Barbaros*, tantum ſemel Caras dicere βαρβαροφώνους. Oppoſitio autem iſthæc *Græcorum & Barbarorum* longe ſerior fuit non Trojanis tantum temporibus, ſed & ipſo Homero. Strabo. d. l. ἔπειτα κατεχρησάμεθ' ὡς ἐθνικῷ κοινῷ ὀνόματι, ἀντιδιαιροῦντες πρὸς τοὺς Ἕλληνας, *poſtea abuſi ſumus* hac voce in alium uſum, ſcilicet, ut Barbaros quaſi *communi* hoc *Gentium vocabulo diſtingueremus à Græcis*. Ea tamen quum apud Noſtrum Dictyn ſit frequentiſſima, nemo non facile intelligit, fuiſſe ergo illum Homero longe poſteriorem.

XXVI. Similis pretii & notæ eſt, quod *Theſſaliam* memorat VI, 7. quum hoc Nomen ne fando quidem auditum fuerit Trojani Belli tempore. Diſerte Velleius Paterculus I, 3. appellationis hujus originem ad tempus demum, quod fuit poſt reditum Heraclidarum in Peloponneſum, refert, quum antea *Myrmidonum civitas* ea regio & gens fuerit appellata. Subjicit tunc verba hic notanda: *Quo nomine mirari convenit eos, qui Iliaca componentes tempora de ea regione, ut Theſſalia, commemorant, quod quum alii faciant, Tragici frequentiſſime faciunt, quibus minime id concedendum eſt: nihil enim ex perſona Poëtæ, ſed omnia ſub eorum, qui illo tempore vixerunt, dixerunt. Quod ſi quis à Theſſalo Herculis F. eos appellatos Theſſalos dicit, reddenda erit ei ratio, cur nunquam ante inſequentem Theſſalum ea Gens id Nominis uſurpaverit.* Liquet ex his abunde, longe ſeriorem Trojanis temporibus eſſe illam appellationem. Sed & qui eam ab Theſſalo Herculis F. derivabant, non tamen illius tempore cœptam, ſed aliquanto poſt ab illius Theſſali Poſteris ortam, & Regioni ab ſe occupatæ in honorem Progenitoris ſui impoſitam tradebant. Vide Strabonem lib. IX. extremo. Adde autem iis Velleii etiam ea, quæ mox memorat Idem de *Corintho, multo* etiam *poſt Ilium captum* ſic nominata, & tamen à Noſtro Dictye ſæpius ſolo hoc Nomine deſignata. Sed & huc refero, quod *Corcyram Melænam*, ab Ænea *conſtitutam* ait V, 17. *civitatem his, qui ſecum navigaverant*. Etenim *Corcyræ* Nomen necdum habuit tunc ne præcipua quidem iſtius Nominis inſula, ſæpiſſime licet ab Homero memorata, ſed dicta ab eo Σχερία, & Φαιάκων νῆσος, at poſtea demum, immo demum poſtquam Corinthii eam tenuerunt, ſi fides Cononi, Κέρκυρα, ſeu *Corcyræ* nomen accepit. Vide Palmerii Græciam Antiquam II, 10. Quod ſi major inſula necdum id Nomen tunc temporis habuit, neque minor illa & interior in Adriatico mari habuiſſe videtur. Certe epitheto diſtinctionis, ut diceretur *Corcyra Nigra*, ſeu Μέλαινα, opus non fuit, quando nulla alia erat inſula, quæ iſto nomine deſignaretur. Adde jam, Strabonem tradere, urbem iſtius inſulæ, non ab Ænea, ſed à *Cnidiis* conditam, lib. VII. pag. 315.

XXVII. Porro autem quam ineptum eſt & alienum à Trojani temporis Scriptore, quod memorat *de literis Punicis, ab Cadmo Danaoque traditis*, quibus in conſcribenda hac Hiſtoria uſus ſit, & de *diverſitate ſermonis* inter Græcos, immo & ipſos Cretæ, unius inſulæ, incolas. Nam *literas* utique diverſi generis non habuerunt antiquiſſimi Græci, quippe quos

inter

inter rarus omnino erat literarum uſus. Acceperunt eas ex Phœnicia, quas Auctor *Punicas* ideo dicit, & præter quas nullas illi alias habebant aut norant. Quocirca quid opus erat ſui temporis homines, quorum tamen ratio maxime habetur à Scriptoribus, monere, ſe iis literis uſum, quæ ſolæ tunc illis erant notæ? Nonne ineptus eſſet hodie, qui doceret Lectores, ſe Librum ſuum edidiſſe, arte typographica excuſum, quæ inventa ſit ante hos ducentos & quinquaginta ferme annos? Sed ſatis, opinor, patet cuilibet, inculcari hæc non Trojani temporis hominibus, ſed illis, qui multis ſeculis poſt vixerunt tempore Neronis, ut ſcilicet rationem quandam haberent, quare hæc Hiſtoria in lucem tunc prodiens, ſermone fuerit Græco compoſita, & tamen Punicis literis, quæ tunc multum diverſæ erant à Græcis, ſcripta. De *Sermone* vero quod ait, ſumptum id eſt ex Homero Odyſſ. T. v. 175. ubi de Cretæ incolis ait, ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη, *alia aliorum eſt lingua inter ſe permixta.* Verum hæc de Dialectis exiguæ prorſus diſcrepantiæ in pronunciando, qualis etiam hodie inter proximas unius Gentis urbes plerumque reperitur, ſunt intelligenda, ut ipſe cenſet Euſtathius. Neutiquam ergo debebant Græci propterea dici *diverſo inter ſe ſermone agere*, aut hæſitatio oboriri homini iſtius temporis aliquid publice ſcripturo, qualem præfert noſter lib. v. cap. 17. uſum ſe *Oratione ea* teſtatus, *quam maxime inter tam diverſa loquendi genera conſequi ac comprehendere potuerit*, quum utique ex omni Græcia homines tunc fuerint diu in unam expeditionem conjuncti, & alter alterum facillime intellexerint, ut homines unius Linguæ ſolent. Longe major fuit diſcrepantia elocutionis Græcæ, in varias tunc Dialectos diſtinctæ, quando Græci jam erant ſparſi non per totam modo Græciam, in latiſſimos tandem fines diffuſam, ſed & in Aſiam minorem, in Italiam & Siciliam. Neque tamen ita tunc hæſitavit Herodotus, Hiſtoriam ſuam editurus, Ionica licet dialecto uteretur inter Athenienſes & Thurios. Sed haud dubie affectavit Dictys noſter obſoletas & antiquatas jam, forte & peregrinas locutiones, ut ita ſpeciem antiquitatis ſuæ daret ſcriptioni: earum autem rationem in Linguam antiquiſſimi temporis, ut plane incertam, voluit referre hac excuſatione, quæ tamen ipſa magis iterum idonea eſt ad docendos, non Trojani temporis homines, ſed longe poſteriores; quos antiqui moris & linguæ ignaros non vult *mirari* ſuam hæſitationem.

XXVIII. Denique ut abſolvam, cui non ſuſpectum erit, qui animum adtendet anxium illud & quæſitum adeo ſtudium reddendi toties rationem, unde hæc omnia cognoverit. Etiam vulgo fertur, eos qui ſe ſtudioſe nimis identidem excuſant, ipſos ſe accuſare. Ita vero ſuſpectus quoque eſt malæ fidei, qui ſollicite adeo ſuam fidem toties prædicat & commendat, ut Noſter facit minimum ter ex profeſſo in exiguo hoc libello, inculcans identidem ſe interfuiſſe rebus geſtis, quod nemo tunc, in Patria certe ejus, ignorare potuiſſet. Vide I, 13. V, 17. VI, 10. Sed & hoc ſine dubio aſperſum eſt unice ad faciendam novo & ſuppoſito operi, tam antiqui Auctoris, cujus nomen præ ſe ferebat, fidem, ſpeciem, & auctoritatem.

XXIX. Quis

XXIX. Quis ergo verus iſtius Hiſtoriæ Auctor fuerit, ſi quis me roget; ego vero vix dubito, quin *Praxis* ille Cretenſis, vel *Eupraxides*, qui *Neroni* hoſce libros obtulit, eos etiam compoſuerit. Ille enim, quum ſciret Neronem, Principem vaniſſimum, Græcis artibus & fabulis mirifice deditum, videtur Hiſtoriam hanc eo animo partim de ſuo finxiſſe, (nam multa profecto habet prorſus ſingularia, in quibus ipſi Ego certe haud multum fidei tribuerim) partim ex Poëtis atque aliis Scriptoribus antiquis collegiſſe, ut Neroni eam offerret, & ita à prodigo & ſtolido homine lautum conſequeretur præmium. Quod & ita evenit. Nam quum Nero in Achaiam veniſſet, oportuniſſimo tempore hoc opus ad eum detulit, & plurimis ab illo muneribus viciſſim donatus dicitur. Verum ut exiſtimationem operi & auctoritatem adderet, fecit quod artifices tunc facere ſolebant, qui ut pretium operibus novis & ſuis majus invenirent, Praxitelis aut Myronis nomen iis inſcribebant, teſte Phædro: Eadem ergo ratione & ille *Dictys Cretenſis* nomen ſuo operi præſcripſit, eumque finxit Idomenei Cretenſium regni fuiſſe comitem in expeditione à Græcis in Trojam ſuſcepta. Ut vero opus hoc tam ſpecioſo Nomine ornatum, etiam ætatem antiqui adeo Auctoris ipſis veluti oculis ingereret, ſcripſit illud *Literis Punicis*, quales tunc erant Pœnis in uſu, & qualibus credebat antiquiſſimos Græcos olim uſos, quia illos literas ex Phœnicia per Cadmum accepiſſe norat, licet Punicæ Neroniani temporis literæ multum haud dubie mutatæ jam eſſent ab illis, quas olim Cadmus in Græciam intulerat. *Præterea ſcripſit illud in Phyliris*, ſeu *Tiliis*, hoc eſt, vel in tabellis tiliaceis, de quarum antiquo & frequenti uſu ante inventam papyrum & membranam pergamenam, egimus ad Ælianum Var. Hiſt. XIV, 12. Vel in voluminibus ex libro, ſeu interiore tunica inter corticem & lignum tiliæ, formatis, in quibus & ipſi ſcripſerunt vel maxime antiquiſſimis temporibus. Vide Voſſium de Arte Grammat. I, 36. Denique finxit inventos eſſe hos libellos in ſepulchro illius Dictyos, quod terræ motu, quem ſenſerat tunc Creta, collapſum & apertum fuerit. Neque caruerunt ſucceſſu ſuo hæ artes & fraudes, ſiquidem non ipſe tantum Praxis unctius ab Cæſare retulit caput, ſed & ipſum hoc opus literis Græcis ſeu Atticis deſcriptum, tanquam genuinum *antiqui Viri, qui apud Ilium fuerat, monumentum*, in publicam tunc fuit receptum Bibliothecam, & ita vulgatum deinceps, ut Græci multum eo fuerint uſi, & pro vero antiquiſſimi Dictyos habuerint fetu, unde, ut ait Prologus Operis, *verior Trojani Belli textus innotuerit*.

XXX. Nec minus magnifice de eo ſenſit Septimius, qui idcirco *avidus*, ut ait, *veræ Hiſtoriæ* illud Latine verſum ſuo ſtylo explicuit, ſi fides Epiſtolæ huic Verſioni præmiſſæ eſt habenda. Eam vero derogat illi Joſ. Mercerus, eamque Epiſtolam *omnino* affirmat *nuperi eſſe & imperiti Grammaticuli*, quum quod ad alteram Præfationem, ſeu Prologum, *non dubitet, quin ſit ab ipſo Operis Scriptore*, quem id opus non ex Græco vertiſſe, ſed Latino ſermone compoſuiſſe contendit. Poſterius hoc abunde & copioſe confutavimus in ſuperioribus. De illo autem Prologo, quem ſolum

ſolum in ſuis ait reperiri MStis Codicibus, lubens iverim in ſententiam Ampliſſimi Obrechti, qui illum Græce primitus ſcriptum, & Græco Dictyi præmiſſum fuiſſe arbitratur. Ita vero & ille ex Græco debuit ſermone in Latinum eſſe tranſlatus, non tamen à Septimio, quippe à quo in quibuſdam in diverſa abit, & cujus idcirco tempore nondum extitiſſe videtur, certe non in omnibus exemplaribus, neque adeo in iis, quæ in Septimii manus devenerunt. Patet inde quam male igitur eum Leo Allatius pro illius quoque prologi Auctore habeat, & ideo ſibi incaute nimis adverſari, in Prologo ſcil. & Epiſtola, putet, de Pat. Homeri pag. 59. Ego vero Prologum hunc ab ignoto nobis Homine, & incerto tempore ut formatum primo, ita dein ab alio etiam verſum Latine crediderim, quia plura ad Hiſtoriam inventi Operis pertinentia continebat, quam Septimii illius Epiſtola. Quæ & cauſa forſan fuit, quare in quibuſdam codd. non reperiatur, in aliis vero ejectæ Septimii Epiſtolæ ſit ſubſtitutus.

XXXI. Ceterum Interpres ille, quiſquis fuit, accommodaſſe tamen eum videtur ad Latinam hanc Dictyos Verſionem, ſiquidem Auctorem ipſum in *ſex* tantum *volumina*, quot ſunt hujus Verſionis, Hiſtoriam digeſſiſſe ait, quum Græcus Dictys illius Praxeos in novem fuerit vel decem volumina diviſus, ut ex Septimii Epiſtola & Suida conſtat. Sed & erravit Auctor illius Prologi in eo, quod ait *juſſiſſe* Neronem *in Græcum ſermonem iſta transferri*, quaſi alio fuiſſent ſermone conſcripta. Rectius Septimius *Orationem fuiſſe Græcam* affirmat, *literis* tantum *Punicis conſcriptam*, quod ipſum utique ipſe etiam Auctor operis præ ſe fert lib. v. cap. 17. An ergo voluit Prologus, quia forſan obſoleto & barbaro ferme ſermone Hiſtoria hæc conſulto fuit à Praxide compoſita, redactam eam juſſu Neronis, ſublatis illis obſoletis & peregrinis, in nitorem Linguæ tunc uſitatum, æque ac Punicæ literæ commutatæ ſunt Atticis? Id pene credidiſſem, quia ceteroquin ille Prologus diſerte nimis Auctori ſuo adverſatur, niſi verba eſſent nimis ſimplicia & aperta, ac jam antea Dictyn etiam *Vocis Phœnicum* dixiſſet *peritum*, quod non alia videtur ratione iſtic expoſitum, quam ut inde intelligeremus, non tantum literis, ſed & voce ac lingua Punica hoc opus à Dictye illo fuiſſe ſcriptum, unde *in Græcum ſermonem transferri* debuerit. Et forſan crediderunt id poſteriores Græci tanto facilius, quia ſtylus Græci Dictyos, prout ad illos pervenit, non præferebat tantam antiquitatem, quantam jactabat Auctor Operis.

XXXII. Frivola autem ſunt quæ Septimii Epiſtolæ opponit Mercerus. Non exſtitit in ejus Codicibus: At reperitur in aliis, & in iis unde expreſſa eſt Prima omnium Editio, à quibus viciſſim tunc abeſt ille Prologus. Dein *ſeriem* ſeu nexum Prologi & Operis ipſius *turbat*: At Prologus ille non eſt ab Auctore operis, ſed ab alio, ut ex eo ipſo liquet, incertum quo & quando compoſitus, ut adeo nulla hic ſit genuina ſeries. Porro *Q. Arcadio inſcripta in Ruffinum deſinit*: At unus idemque fuit homo *Q. Aradius* (non *Arcadius*) *Rufinus*. Denique *Ephemeridem nominat*

[illegible] hunc librum [illegible] At ille fuit verus Libri, ſeu ipſius Græci Dictyos, titulus, ut ex Suida conſtat, quem bona itaque fide ſervavit Septimius. Græcis autem ἐφημερὶς notabat proprie diurnos Hiſtoriæ commentarios, deinde vero etiam omnem Hiſtoriam, quæ perpetuo temporis ordine progreditur, unde, ut notavit jam Ampliſſ. Obrechtus, etiam Cæſaris *commentarios* ἐφημερίδας illi dixerunt. Malelas tamen laudat Dictyn titulo ῥαψῳδιῶν, ſed qua voce deſignantur ſingula hujus operis volumina. Ita certe pag. 172. Ταῦτα Δίκτυς ἐν τῇ ἕκτῃ αὐτοῦ ῥαψῳδίᾳ ἐξέθετο. Nihil ergo in illis eſt, quo minus genuina hæc habeatur & antiqua ipſius Interpretis Epiſtola. Quod & eſſe eam vere, etiam inde liquet, quod ad *Q. Aradium Rufinum* eſt ſcripta, Hominem ſatis ſuo tempore illuſtrem, non ita tamen cuilibet etiam poſt ſua fata notum, ut *nuperus & imperitus Grammaticulus* ejus potiſſimum videatur arrepturus Nomen ad Epiſtolam talem fingendam.

XXXIII. Major vero eſt difficultas in *Septimio*, ejus Epiſtolæ auctore & Operis hujus interprete, reperiundo, ſeu in declarando, quis fuerit ille Septimius, & quando proprie vixerit. Nulla habemus veſtigia, quæ in eo indagando & eruendo ſequamur, niſi quæ nobis una *Q. Aradii Rufini* mentio præbet. Eâ enim ſola uti debemus ad conſtituendam Septimii ætatem. Sed illius quoque ætas aliquantulum incerta, quia plures fuerunt iſtius nominis homines. Nec enim, quod Viri Docti videntur exiſtimaſſe, unus fuit, & qui jam ſub Diocletiano Præfectus Urbis primum fuit, & qui LX. annis poſt ab Juliano factus eſt Comes Orientis apud Ammianum Marcellinum lib. XXIII. init. Neque etiam putem, Aradium hunc Rufinum eſſe illum in Lapidibus memoratum *Q. Aradium Rufinum Valerium Proculum*, ut cenſet Onufrius in Faſtis ad Annum MLXVIII. quem tamen in eo ſequuntur omnes, quos vidi. Nam ille unico nomine, vel paucis, ſi deſignaretur, dicendus erat potiſſimum *Valerius Proculus*, vel tantum *Proculus*, more iſtius temporis, quo ex plurimis nominibus ſemper ultimo maxime, tanquam ſibi potiſſimum proprio, appellabantur Homines. Ita Imperator *L. Meſſius Quintus Trajanus Decius*, ab omnibus, Trebellio Pollione, Eutropio, Victore, Oroſio, Sulpicio Severo, &c. paſſim ſimpliciter *Decius*, vel *Trajanus Decius* dicitur. Ejus autem ſive Filius, ſive Gener, *C. Valens Hoſtilianus Meſſius Quintus*, ſimpliciter *Quintus*, ſicuti Auguſta illius temporis *Gnæa Seia Herennia Salluſtia Barbia Orbiana* breviter *Barbia Orbiana* vocatur. Sed & hic ipſe *Q. Aradius Rufinus Valerius Proculus* in corpore ipſo inſcriptionis 1. pag. 362. apud Gruterum omnibus quidem hiſce nominibus ita exprimitur, ut in ejus faſtigio lapis ille poſitus ſcribitur tantum *Valerio Proculo V. C. Præſidi Provinciæ Val. Byzacenæ*. Neque aliter *L. Aradius Valerius Proculus*, apud Gruterum pag. 361. in duobus carminibus majori titulo, qui omnes ejus honores continet, ſubjectis, tantum *Proculus* dicitur. Quæ ipſa carmina etiam ad Q. Ar. Ruf. Val. Proculum Onufrius male retulit, licet is Conſul, certe ordinarius, nunquam fuiſſe videatur.

* * * * * * *

XXXIV. Quod

XXXIV. Quid ergo? Familiam hanc ſic ego ordinaverim, ſed ex conjectura, ut puto tamen, probabili. Primus in ea Vir illuſtris fuit *Q. Aradius Rufinus*, Præfectus urbi anno MLVI. & MLXII. qui male in libello Præfectorum urbis, modo *Eraclius Rufinus*, modo *Heraclius Ruf.* & ideo ab Onufrio etiam pejus *Heraclius Rufinus* nominatur. Vide Juretum ad Auctarium Symmachi Ep. I. Idem Conſul videtur fuiſſe Anni MLXVIII. non autem ille *Q. Ar. Ruf. Val. Proculus*, ut vult Onufrius, & alii. Nam Conſul iſte ab Euſebio, Caſſiodoro, &c. non *Proculus*, ſed *Rufinus* ſimpliciter dicitur. Denique hic eſt ille *Aradius Rufinus*, quem his nominibus celebrat Symmachus Pater in Auctario Ep. I. addens ad extremum,

Principibus, quorum viguiſti tempore, doctus
Aut calcaria ferre bonis, aut fræna Tyrannis.

Intelligit autem omnes illos Principes & Cæſares, qui fuerunt inter Diocletianum & Conſtantinum Magnum, quorum omnium tempore viguit revera hic Homo, *ex ruina* idcirco *proximæ ætatis*, quam Patrem ſuum iſtis carminibus *illuminare* ait Filius Symmachus, ab illo Patre, qui floruit ſub Conſtantio & Juliano, repetendus. Huic Rufino proxima neceſſitudine junctus fuiſſe videtur *Valerius Proculus*, ille ipſe, quem ei jungit Symmachus Pater, & præmittit *Anicio Juliano* ac *Petronio Probiano*, Conſulibus Anni MLXXIV. quos ſequitur iſtic unus *Verinus*, qui Præfectus urbis fuit proximis annis MLXXV. & MLXXVI. Quum ergo videatur in iſtis quinque Hominibus ratio ætatis ſervata, inde colligo, fuiſſe ergo hunc Valerium proculum, quem à priſcis Valeriis *Publicolis* repetit Symmachus, ætate proximum Aradio Rufino, reliquis vero ſuperiorem, atque adeo diverſum quoque ab illis Aradiis Val. Proculis, qui paulo poſt extiterunt, & quos ferme crediderim fuiſſe ejus jam tunc ætate provecti ſupra Anic. Julianum & Petr. Probianum Conſules (ſenes autem illo tempore plerumque jam erant privati homines, qui ad Conſulatum, ſupremum etiam tunc honorum faſtigium, & ideo in Titulo L. Aradii Val. Proculi ultimo loco memoratum, producebantur, unde & *honorem ſenilem* vocat Symmachus lib. I. ep. I.) Filios. Nempe Proculus iſte habuit, ut reor, in matrimonio Aradii Rufini ſororem, & ex eo matrimonio nati ſunt *Q. Arad. Ruf. Val. Proculus* Præſes Provinciæ Byzacenæ anno MLXXIII. & *L. Arad. Val. Proculus* Præf. urb. MLXXXIX. Conſul. MXCII. & multis aliis Honoribus inſignis, quos memorat Marmor apud Gruterum pag. 361. & 363. Solebant autem iſtis temporibus, qui diverſarum gentium nomina ita jungebant, niſi ea ex adoptione haberent, ex maternâ familiâ, maxime ſi illuſtris eſſet, potiſſimum ſumere, & paternis addere vel præmittere. Ipſius vero Q. Aradii Rufini Filium vel Nepotem puto illum *Aradium Rufinum*, qui anno MCXVI. ab Juliano Comes Orientis eſt factus.

XXXV. Ita

Digitized by Google

XXXV. Ita vero plures jam habemus iſtius nominis Viros, ex quibus primum cenſeam eſſe hunc Septimii noſtri Amicum, quia eodem tempore duos reperio illuſtres itidem *Septimios*, alterum *Baſſum*, tertio decimo anno poſt Arad. Rufinum, alterum *Acindynum* XI. anno ante Ar. Rufinum, urbis Præfectos. Poſterioris hujus Filius, ut opinor, Collega etiam fuit in Conſulatu L. Ar. Val. Proculi anno MXCII. Ex illis, Baſſo, & Acindyno patre, alterutrum crediderim fuiſſe noſtrum Septimium. Nam certe, qui hanc Verſionem tam familiaritet miſit ad Q. Ar. Rufinum, Virum adeo illuſtrem, ejuſque favorem quaſi jure ſuo exegit, ut ſcriberet, *Tu*, *Rufine mi*, *ut PAR eſt*, *fave cœptis*, eum oportet itidem fuiſſe fortunæ & dignitatis haud multo inferioris Hominem. Verum uter illorum, immo etiam an plane quiſpiam ex illis, Dictyn hunc Latina ornaverit locutione, quia incertum eſt, relinquemus in medio.

XXXVI. Hoc certius arbitramur ex ætate Q. Aradii Rufini, *Septimium* hunc, quiſquis fuit, vixiſſe & verſionem hanc confeciſſe tempore Diocletiani aut circiter, atque adeo paulo ante, quam Chriſtianiſmus in Imperium Romanum fuit tandem publice receptus. Quin, quum huic Chriſtianiſmo adverſos etiam poſtea fuiſſe pleroſque illuſtres urbis Romanæ Senatores, vel ex Symmacho conſtet, idcirco ſuſpicer ferme, libellum hunc, qui tantam præ ſe ferebat antiquitatem, & in quo varia Hiſtoricæ fidei prætextu memorantur oracula, vaticinia, prodigia, eventu *ſuo firmata*, *multa etiam vindictæ* Deorum Ethnicorum in impios & ſui contemptores exempla, veluti in Agamemnonem, qui Dianæ capram jaculis confixerat: in Græcos, Chryſen ſacerdotem Apollinis aſpernantes: in Parin, qui Achillem ad aram Apollinis occiderat; in Græcos iterum, omnia ſacra incendio Trojano violantes, illum ergo libellum à Septimio tunc eo potiſſimum animo verſum, ut veluti antiquiſſimi temporis Hiſtoria, ab Homine omnium rerum teſte & arbitro conſcripta, ac Deorum Ethnicorum majeſtatem & potentiam tot exemplis aſſerens, Hiſtoriæ Sacræ & Chriſtianis in Italia ac urbe Roma opponeretur. Ac neſcio an tale quid in fine Epiſtolæ Septimianæ exſtiterit, quod librarii deinceps Chriſtiani conſulto omiſerint. Certe aliquid iſtic exſtitiſſe videtur, quod *in legendo Dictyn* Septimius Rufinum & alios Lectores potiſſimum notare voluerit.

XXXVII. Quapropter haud ita facile acceſſerim Voſſio, qui Septimium *ſeculis aliquot poſt Conſtantini ævum vixiſſe cenſet*, ſed nullis plane rationibus in medium allatis. Joſias Mercerus *poſt Conſtantinum* quoque ſcripſiſſe putat, ſed futili prorſus argumento, quia ſcil. in Prologo liber hicce tempore Neronis inventus ad *Cretæ Conſularem* perlatus dicitur, quæ *Conſularium* in Provinciis appellatio à Conſtantino ſit profecta. Sed falſum hoc eſſe multis probavit Merceri Gener Claudius Salmaſius ad Spartiani Hadrianum cap. 22. & jam ante hunc Guido Pancirollus ad Notitiam Imperii Orientis cap. 155.

XXXVIII. Longe autem turpius ſe dedit hac in re Gaſp. Scioppius Paradoxis Literariis Ep. 5. ubi hanc Dictyos Hiſtoriam *ad Cornelium Nepotem & ejus ſtyli ſimilitudinem proxime accedere* ait, & *omnino Velleii, Valerii Maximi, & Curtii ætate ab elegantis ingenii homine ſcriptam* contendit. Videtur ergo & ille exiſtimaſſe, non eſſe verſam ex Græco, ſed Latine primitus compoſitam, id quod jam ſatis ſupra confutavimus. Verum de Stylo quod ait, indecorum eſt, ita vivam, Viro, qui Latinitati tantopere attendit. Quid enim? An ad Nepotis ſtylum, aut ad Velleii ævum accedunt *Conteſtari* eodem ſenſu, quo nunc vulgo dicunt *Proteſtari: Teſtari brevi ultionem*, hoc eſt minari, denunciare: *adhoſpitare ſibi Deos*, ex Græciſmo, ἐπὶ ξενίᾳ καλεῖν: *Reformare diem: quum nullo remedio Mederi poſſet*, paſſive: *Funus* pro ipſo cadavere & ſepulchro: *Cuncta extrema Ratus experiri: Redarmare manus: Conjuges Principalium*, quod frequens ſequioris ævi Scriptoribus: *Alter Echinadibus Imperator, Agapenor Arcadiæ: deſinere pernoctando humi: Quanti mortales, quinam & Quanti Pelopidæ*, hoc eſt, Quot quod uſitatiſſimum fuit Septimiano ævo: *Delutare: is Agamemnoni Inſinuans, quæ circa filiam ejus eveniſſent, animum atque ornatum Regis reformavit*, hoc eſt, comiter & modeſte ſignificans: *Super quæ juvenis, alium tempus, alium locum, Tractatumque fore reſpondit. Et indignatus nondum ſibi à Priamo ſuper his, quæ ſecum tractaverat, Mandatum*, hoc eſt, nunciatum: *Rumorem in Verum traxerant. Solito*, abſolute: *Coadunare: Quietum diſceditur*, hoc eſt, Cubitum: *Relatum differt in proximum diem*, hoc eſt, renunciationem legationis ſuæ. *Sullapſum cælo*, hoc eſt, delapſum. *Super Qualitate eorum exertius*, hoc eſt, acrius, *diſſerturum: Impoſſibilia poſtulare: Placitum confirmat*, hoc eſt, conventum pactum. *Jovis Anteædificialis: Forma Perlaudabilis.* Hæc & ſimilia quis tandem Latinæ elegantiæ haud imperitus dixerit illius eſſe ætatis, qua maxime iſthæc Lingua floruit? Vide etiam Olaum Borrichium, & Gronovium Patrem Obſerv. Eccleſ. cap. 25.

XXXIX. Neque tamen negaverim Scioppio, quod addit, *nonnullis locis* Dictyos *aliquid mali à malâ eſſe objectum manu*. Nec enim dubito, quin multis in locis etiam librariorum culpa Scriptor hic fœda ſit ſtribiligine vitiatus, & complura ejus generis etiam nunc ſuperſint. Eorum nonnulla noſtræ animadverſionis hic proferemus. Sic I, 4. *Poſitis etiam ex diviſione, quæ in tali negotio tempus patiebatur, navem aſcendere facit.* Ubi ſine hæſitatione legendum cenſeo, *impoſitis*. Ita V, 12. *Græci, ubi cuncta navibus impoſita ſunt, ad Sigeum ſecedunt*, & VI, 1. *Poſtquam impoſitis, quæ ſinguli bello quæſiverant, aſcendêre ipſi.*

I, 6. *Non ſe ignorare ait, quantis mortalibus tam atrox facinus indignationem incuteret.* Deceret hæc confeſſio Priamum aut Trojanum quempiam, neutiquam vero Legatum Græcorum, accuſantem id facinus. Quapropter malim ſane, *non poſſe ignorari*, vel, ſi velis, *ignorare*, ſcilicet eos, ad quos verba facit. Sic II, 23. *Neque ignorare quanquam, ſi tam atrox injuria probanda ſit, fore &c.*

Ibidem.

Digitized by Google

Ibidem reſpondet Priamus, *iniquum videtur inſimulari eum, qui abſit, maxime quum fieri poſſit, uti quæ criminoſe objecta ſunt, præſenti refutatione diluantur.* Quis, ubi animum adtendit, non videat legendum, *præſentis?*

I, 8. *Reguli repente Concilium* (vel *Conſilium*: erat enim non Populi, ſed *ſenum*, quos Rex *conduxerat*, hoc eſt, coegerat, & *conſulebat*) *irrumpunt, atque inconditis moribus malum ſingulis minitantur.* Scio equidem etiam *inconditos mores* dici, etiam ab auctore noſtro. Sed & memini hoſce ipſos regulos paulo ante *lingua moribuſque barbaros* vocari. Nihilo tamen minus huic loco & hiſce comminationibus longe videtur oportunius, *inconditis clamoribus*, quomodo & infra III, 10. loquitur.

I, 9. *Rex hortatu Hecubæ ad Helenam adit.* Hic vero legendum videbatur, *Regis hortatu Hecuba.* Nam ut taceam, magis decorum eſſe, ut Helenam recens advenientem adiret Regina Socrus, quam ſolus Rex Socer, emendandum ita videbatur vel maxime, quia ſtatim poſt hocce colloquium cum Helena, ſubjicit auctor; *igitur Hecuba, complexa Helenam, ne proderetur*, quod Helena in illo colloquio rogaverat, *ſummis opibus adnitebatur.* Sed tamen, Malelam quum confero, tum vero explicandus videtur potius hic locus ex eo in hunc ſenſum, ut Rex cum Hecuba, hujus hortatu, Helenam adierit. Utrumque enim ille ait pariter egiſſe cum Helena. Vide eum pagin. 120. & 121.

I, 11. *Ulyſſes conteſtandi magis gratia, quam aliquid ea oratione profuturus.* Neſcio unde in uſum Delphini editum ſit *promoturus.* Propius & probabilius mihi videtur *profecturus.* Sic Hirtius B. Alex. cap. 12. *quantum parvulis navigiis profeciſſent, ſentiebant.*

II, 9. *Is namque ſummæſto, ac luctu obſito Agamemnoni.* Ita edidit, ut credi par eſt, ex Manuſcriptis vel Mercerus primum, vel Obrechtus, quum aliæ edd. legant, *is namque diu mæſto luctu obſito Agam.* Ego Manuſcriptorum veſtigia ſecutus malim, *ſumme mæſto, ac luctu obſito Agam.* Nam *ſummæſtus* non tantum inſolens eſt vocabulum, ſed & à ſummo revera Agamemnonis luctu alienum, quum vocula *ſub* in compoſitis minuere ſoleat ſignificationem ſimplicium. *Summe* autem uſitatum etiam Claſſicis eſt auctoribus. Cicero Famil. IV, 3. *omnium doctrinarum ſumme ſtudioſus.* Et IV, 7. *ſumme diffidere.* Plautus Milite IV, 4, 29. *Summe cupiens.*

II, 13. *Meandriorum.* Videtur ſane legendum *Neandriorum.* Forſan etiam paulo ante *Neandrienſium* pro *Mentorenſium.* Nam nulli fuerunt in Troade *Meandrii*, nulli *Mentorenſes.* Et ſolam *Neandrum* Urbem Troadis in hac Cygni Hiſtoria memorant Malelas & Cedrenus. Quod autem Neandrii hic *fideles atque amiciſſimi Græcis ad hoc tempus permanſiſſe* dicuntur, id intelligendum tunc foret ab eo tempore uſque, quo ſe Græcis dediderunt. Et videntur his verbis reſpici ſane ſuperiora,

Civitatem innoxiam, *& paulo poſt* FIDAM *ſibi*. Paulò ante Filios Cygni *Coben* & *Cocarcum* nominat Malelas, Filiam vero æque ac Noſter *Glaucen*.

II, 15. *Ob amorem Ducis in exercitum.* Lege omnino, *exercitu*, ut paulo ante de eodem, *Vir optimus acceptuſque in exercitu*, ubi male & ſine cauſa Vindingius, *acceptuſque exercitui:* quum & infra cap. 29. de eodem dicatur, *quem gratum acceptumque in exercitu.* Ceterum hoc loco agitur de *Amore*, non quo Palamedes exercitum proſequebatur, ſed quo exercitus ipſum, *regi ab eo cupiens*, *& tradendum ei imperium palam loquens*. Hic amor eum Agamemnoni ſuſpectum & inviſum reddebat.

II, 21. *Quod amice impetrare nequitum eſt.* Ipſa Syntaxeos Grammaticæ ratio poſtulat, ut legamus *impetrari*. Vide omnino Feſtum in *Nequitum*, ubi præter Pacuvii & Plauti loca, etiam hæc Catonis Priſci verba noſtris ſimilia plane reperies, *Id fanum nequitum exaugurari*. Adde Plautum Rudente, IV, 4, 20. *Ut nequitur comprimi*.

II, 26. *Egregie hercule actum nobis eſt.* Borrichius hoc explicat, *actum nobiſcum*, & inter indicia ſequioris ætatis refert. Ego vero librariorum hanc eſſe culpam arbitrer, non Septimii ipſius, qui ſcripſit, opinor, *actum vobis*, pro, à vobis, haud dubie quia repererat in Græco, Καλῶς, μὰ Δία, πέπρακται ὑμῖν. Sed & Latini ſolent Dativum ita jungere paſſivis. Sueton. Aug. 1. *Ara Octavio conſecrata*, Cæſ. 19. *Opera optimatibus data eſt*. Tacitus Ann. XIV, 14. *Quod Regibus factitatum memorabat.*

II, 31. *Cuncta extrema ratus experiri*, hoc eſt, certus. Sed putem ſcripſiſſe Septimium, *paratus*.

II, 41. *Campo, qui reliquus non pugnæ oportunus erat.* Videtur legendum, *qui reliquus*, *nec pugnæ oportunus erat*.

II, 42. *Quos primus hoſtis inceſſerat.* Lege omnino *primos*. Sequitur enim mox, *jamque fuſis*, *qui in medio erant*, ſcilicet inter primos & poſtremos.

II, 46. *Ut quemque ſors conglobaverat.* Et, *ad poſtremum*, *uti quidque ſors dederat, præripiunt*. Notarunt omnes, ab Septimio diligenter lectum eſſe Salluſtium, atque expreſſum. Ille vero hunc in ſenſum paſſim & ubique *fors* adhibet, Jug. 51. *Fors omnia regere*, cap. 78. *Uti fors tulit*, cap. 97. plane ut hic, *Catervatim*, *uti fors conglobaverat*, *in noſtros incurrunt*. Noſter etiam infra V, 12. *cædere eos*, *quos fors objecerat*. Sed & in pleriſque aliorum auctorum, & his ipſis Salluſtii locis, *ſors* olim male fuerat editum, at ex MStis *fors* reſtitutum. Vide & Gronovium Patrem ad Livium I, 9.

II, 47. *Trojani ex muris reſpectantes.* Mirum, ni ſcripſerit *deſpectantes*, hic æque ac III, 13. *Qui muris deſpectantes*, *poſtquam noſtros paratos prælio vident*. Et cap. 20. *Quum ſuper murum deſpectantes Trojani*, *comitatum*

natum Regis oculis proſequerentur. Ita vero & Livius XXXVI, 25. *Regionem ea maxime deſpectat oppidum, qua breve intervallum videtur, & omnia in conſpectu ſunt.*

III, 1. *At Trojani cum auxiliaribus laxiores militia, neque circa exercitium ſolliciti, ſocordius agitare.* Certum mihi eſt ſcripſiſſe Septimium, *laxiore militia.* Solent enim ita Veteres, & maxime Salluſtius & Tacitus. Sall. Jug. 25. *Legantur in Africam majores natu, nobiles, amplis honoribus,* ubi contra MStos addiderant Editores *uſi.* cap. 61. *Facile Numidæ perſuadet, cum ingenio infido,* ſcilicet homini, *tum metuenti, ne* &c. cap. 63. *Novus nemo tam clarus, neque tam egregiis factis erat,* cap. 94. *Cupidus voluptatum, ſed gloria cupidior, otio luxurioſo eſſe,* lib. IV. Hiſtor. *Regnum Perſidis inclytis divitiis,* quod male mutant Faërnus apud Ciacconium, & Douza, in *inclytum* vel *inclytæ*: Sed & nihil mutandum in Tacito Hiſt. I, 8. *Cluvius Vir facundus, & pacis artibus, belli inexpertus.* Ubi neque ſubaudio *expertus* cum Rhenano, neque addiderim *Clarus* cum Faërno & Urſino, neque deeſſe quid puto cum Mureto, ſed expono, homo artium pacis, ſeu cujus artes erant artes pacis. Ita idem II, 3. *ſimulachrum Deæ, non effigie humana, continuus orbis.* Vide & Gellium, V, 8. Ut vero hic *laxiore militia*, ſic *laxiore imperio habere milites*, apud Salluſt. Jug. 64.

III, 5. *Ac mox cognito per univerſum exercitum prælium in ea parte, reliqui duces confirmati, ubi quiſque pugnaverat, undique eo confluunt.* Sic edidit Ampliſſ. Obrechtus, in aliis Edd. legitur *prælio.* Quod ſi illud ex MStis, ſive à Mercero, ſive ab Obrechto, eſt hauſtum, (ut auguror, certe enim Mercerus ſcribit, multas ſe mendas codicum ſuorum ope deterſiſſe, quarum omnium rationem in Notis non ſit redditurus) vix dubito, quin legi debeat, *cognito per univerſum exercitum prælium eſſe in ea parte.* Solet enim ille participii ablativus ita cum infinito conſtrui. Sic VI, 15. bis. *Ita credito, Telegonum ad inferendam vim Regi adventare* dein, plane ut hic, *Telegonus, cognito parentem eſſe.* Tac. Ann. IV, 36. *comperto ficta in eum crimina,* Livius XXVIII, 17. *Haud cuiquam dubio, opprimi poſſe.* Mox legendum omnino cum Barthio & Vindingio, *confirmatis.* Sic paulo ante, *diſpoſitis ſatis ſtrenuis, ubi pugnabat,* & cap. 10. *relicto, ubi pugnabat.*

III, 13. *Neque multo poſt ex alio: abnuentibus jam Barbaris, ac ſine ulla difficultate verſis.* Nullum habet ſenſum ſatis commodum illud *abnuentibus.* Putem manum Septimii fuiſſe, *abeuntibus.* Primum enim Trojani quum aliquandiu oppugnaſſent fruſtra vallum, & Græci jam erumperent ex una parte, ultro abire incipiebant, ſed mox ab erumpentibus ex alia quoque parte, in fugam facile ſunt verſi.

III, 14. *Reliquias* Patrocli *in urnam collegerat* Achilles, *decretum quippe animo gerebat, ſecum in patrium ſolum uti adveheret, vel ſi fortuna in ſe caſum mutaret, una atque eadem ſepultura cum chariſſimo ſibi omnium contegi.* Integrum exſcripſi locum, quia ex nexu & oppoſitione rerum liquere

ſatis

ſatis puto, legendum eſſe, *maturaret.* De morte enim agitur, quam obiturum quoque Achillem, ſerius aut citius, certum erat, ſed id incertum, an moriturus eſſet, antequam rediret *in patrium ſolum.* *Caſus* κατ' ἐξοχὴν, & per εὐφημίαν, ponitur hic pro noviſſimo caſu, hoc eſt, morte: plane ut de ea dicere ſolebant Veteres, *ſi quid ſibi accideret.* Ita Suetonius Aug. 101. & Calig. 3. Noſter infra de hoc ipſo Achille, xv, 13. *deflentibus cunctis caſum tanti Viri*, hoc eſt, mortem. Et ſic paſſim alibi.

III, 21. *Quippe hi ſiſi regno per juventutem, quum ſemper cupiditates animi quoquo modo explere geſtiunt, ultro ſibi mihique perniciem machinati ſunt.* Solita Syntaxeos Analogia poſtulat, ut ſcribatur hic, *geſtiant.*

III, 25. *Namque hi* Fratres Helenæ *exſecrati facinus ejus, ne in militiam quidem nobiſcum conjuraverunt, ſcilicet ne quam audire incolumem nollent, ei per ſe reditum in patriam quærerent.* Nemo, opinor, negabit, qui modo animum attendet ad loci nexum, & *reditum*, de quo agitur, quin & in prioribus reſtituendum ſit, *redire incol.*

IV, 12. *Dein plurimos, uti quemque intra telum, ferit*, ſcilicet, *habebat.* Sed durior eſt hæc Ellipſis, & ideo videtur legendum, *uti quiſque.* Sic II, 2. *uti quiſque in manus venerat:* Vel *unumquemque intra telum*, ſcilicet *exiſtentem.*

IV, 18. *De cujus oraculo imminentia Trojanis mala cum cognoviſſet, ultro ſupplicem ad eos decurrere.* Refert priora hæc Anna ad *ſenem parentem*, hoc eſt, Anchiſen, & ejus Filium Æneam; poſteriora neſcio utrum ad Æneam quoque, an ad Helenum. Sed certiſſimum eſt, excidiſſe ante hæc verba aliquid, & mentionem quidem Apollinis, ea vero deinde Heleno tantum intelligenda, qui ex *oraculo* Apollinis, cujus erat vates, *mala Trojanis imminentia cognoverat*, & ideo *ultro ad Græcos decurrebat.*

VI, 13. *Ut ſermo hominum ferebatur.* Legerim Vel *ferebat.* Sic Livius I, 45. *Fama fert id eſſe factum.* Cicero de Offic. III, 9. *Æneam equum, ut ferunt fabulæ, animadvertit.* Famil. I, 9. *ut mea opinio fert.* Vel *ſermone*, Ita Livius I, 42. *Ut poſteri fama ferrent conditorem Servium.* Sall. Cat. 8. *Res Athenienſium aliquanto minores fuere, quam fama feruntur.*

XL. Neque vero mirum hæc & ſimilia à librariis paſſim vitiata, quum etiam Viri Doctiſſimi, qui notas in hunc auctorem ſcripſere, multa Latiniſſime dicta temere prorſus ſollicitaverint. Magna eorum ſeges ex Cl. Vindingii notulis colligi poſſet, niſi jam abſolvere hanc diſſertationem animus ferret. Speciminis tamen loco ſequentia habe.

I, 20. *Agamemnon affectione paternæ pietatis motus, ac ne tam illicitæ immolationis ſceleri intereſſet, fugam parat.* Ubi pro *ac* vult legi *an.* Et xv, 4. *permoti querelis Rhodiorum; an cupidine diripiendarum opum:* ubi legit *permotine.*

permotione. Scilicet ferre nequit ſimplex illud *An*. At elegantiſſimum id eſt: Livius I, 33. *Diſcrimine recti, an perperam facti, confuſo*. Sueton. Veſp. I. *Centurio, an evocatus.* Cicero Famil. VII, 8. *Cn. Octavius, an Cn. Cornelius, terræ Filius*, XIII, 29. *non plus duobus, an tribus menſibus*.

II, 1. *Neque verſis his, atque in fuga, parcere.* Legit, *neque verſis his in fugam.* Immo vero ſolet ita conciſe loqui Salluſtius, & cum eo Noſter. Syntaxis eſt, verſis his, atque in fuga, ſcilicet exiſtentibus. Sall. Jug. 54. *Multa oppida temere munita, aut ſine præſidio, capit.* cap. 66. *Milites palantes, inermes, ac ſine imperio, aggrediuntur*, ſcilicet exiſtentes.

II, 14. *Quiſque partium ad eum venerat.* Emendat, *ut quiſque*, ſed male. *Quiſque* ponitur pro Quicunque. Plaut. Curcul. IV, 2, 17. *Tum genu ad quemque jecero, ad terram dabo.* Et Mil. Glor. II, 2, 1. *Niſi hercle diffregeritis talos, poſthac quemque in tegulis videritis alienum, ego veſtra faciam latera lorea.* Livius I, 24. *Cujuſque populi cives eo certamine viciſſent.* Ubi vide Gronovium Patrem.

II, 30. *Ille enim perſpicere ſe originem morbi.* Ad hæc Vindingius, *aut hic addendum*, Ait, *aut delendum* Se. At neutiquam delendum *Se*, ſed neque opus, ut addamus *Ait*. Solent enim hoc per Ellipſin omittere. Salluſtius Jug. 109. *Tum Rex poſt diem decimum redire jubet, ac nihil etiam nunc decreviſſe, ſed illo die reſponſurum.* Phædrus fab. 29. *Repreſſit iram, & , facilis vindicta eſt mihi, ſed inquinari nolo ignavo ſanguine*, & fab. 37. *Venit per auras cornix, & propter volans, Opimam ſane prædam rapuiſti unguibus*, &c. Ubique in his intelligitur *dixit*. Vide & Meas ad Sanctii Minervam notas lib. IV. cap. 5.

III, 3. *Qua res eo habere fidem videbatur, quoniam*, &c. Leg. *ideo* ait Vindingius. At vero frequens eſt apud Optimos auctores, ut *eo* ponatur pro *ideo*. Salluſtius, *Eo Reſpubl. in extremo ſita eſt.* Et, *eo fit ut impetus fiat.* Catil. 52. *Nobilitas noxia atque eo perculſa*, Jug. 42. Et ita paſſim Livius, Tacitus, Sulpicius Severus, qui æque, ac Noſter, Salluſtium imitari ſolet.

III, 10. *Alter Echinadibus imperatur.* Vindingius, *lege Echinadum.* Quod miror, quum ipſi Septimio uſitatum ſit, talia cum dativo conſtruere. Ita mox cap. 14. *Hi Lariſſæis, Aſius Seſto regnantes.* Plane ut Ennius apud Feſtum in voce *Quadrata: Romæ regnare quadratæ.*

III, 15. *Gens bellatrix, & ob id ad finitimos indomita.* Etiam hic jubet *apud* pro *ad* legi, quamvis hoc pro *apud* paſſim occurrat. Livius I, 3. *Celebre ad poſteros nomen fluvio dedit*, cap. 26. *Ingrati ad vulgus judicii*, cap. 36. *Ut eſſet ad poſteros miraculi ejus monumentum.* Plaut. Prol. Capt. v. 49. *Hic manet in ſervitute ad ſuum patrem.* Sticho, 3, 1, 35. *Jubebo ad Sagarinum cœnam coqui.* Poſſis etiam exponere, *quod ad*, ſic Mela 2, 3. *Urbes pares ad famam.*

III, 26.

Digitized by Google

III, 26. *Tantum ſe in Hecubæ filiarumque recordatione cruciari.* Tolli in his jubet *particulam in.* At ita Plautus Sticho 1, 1, 54. *In cogitando mœrore angeor.* Trinum. 2, 1, 1. *Multum in cogitando dolorem indipiſcor.* Cicero Famil. 1, 6. *quem dolorem in rebus tuis capio*, & 6, 2. *nihil eſſe cuiquam dolendum præcipue in eo, quod accidat univerſis.* Sueton. Veſp. 16. *Sola eſt, in qua merito culpetur, pecuniæ cupiditas.* Patet ex his, quam male etiam mox cap. 8. *non jam dolor in caſu Memnonis*, legi velit *ex caſu.*

IV, 1. *Qui inclyta per gentes fama.* Hic legendum, *inclytus*, ait; quod turpe eſt Viro: quum utique in hac ipſa Periodo ſequatur de eodem Hectore, quod fuerit in pace, *præclara pudicitia*, non *præclarus.* Et mox cap. 4. de Memnone, *magna fama.* De hac autem conſtructione vide quæ notavi §. ſuperiore ad III, 1.

IV, 8. *Qui peterent eorum, qui in bello ceciderant, humandi veniam.* Notat *forte legendum Eos*, licet addat, *& alios priori modo loquendi uſos.* Nihil ergo erat iſtic tentandum, quum locutio ſit proba & uſitata. Vide hic Mercerum, & maxime Sanctii Minervam 3, 8.

Ibid. *At Græci lautum bene cadaver Antilochi, juſtiſque factis, Neſtori tradunt.* Vind. *dele Que.* Male. Senſus eſt, tradunt cadaver Neſtori, poſtquam illud bene laverant, & juſta ei fecerant. Sæpe autem ita res diverſæ conſtructionis per copulam junguntur. Supra 2, 29. *Agamemnonem univerſi deſeruere, ob idque & memores Palamedis, quem* &c. Mox cap. 11. *re maxima, & ſuper vota omnium, perfecta*, cap. 13. *Cum viro egregio ne honeſtam quidem mortem, aut aliter quam in obſcuro, oppetere licuerit.* Vide & me ad Sanctii Min. 1, 18. Neque vero opus, ut in ſequentibus, *æquo animo ferret fortunæ bellique adverſa*, ea vocula inducatur, quod iſtic itidem voluit Vindingius.

IV, 14. *Genitus Achille ex Deidamia.* Sic Livius 1, 3. *quacunque genitus matre, certe natum Ænea conſtat.* Tac. Ann. 3, 76. *Catone avunculo genita.* Nulla ergo ratio legendi cum Vindingio contra Manuſcriptos, *Achilli.*

V, 2. *Neque inferendo bellum, quidquam prius temeratum ab his, quam* &c. *Temerare* dicitur de quibuſcunque rebus, quæ corrumpuntur, aut violantur. Sic *temerare* alterius uxorem Tac. An. 1, 53. *Caſtra infauſta temerataque* per ſeditionem ſcilicet. An. 1, 30. *Eadem laſcivia vigilias & cetera militiæ munia temerare.* Hiſt. 1, 48. *Vitio gentium temeratus eſt ille mos*, Pomp. Mela 3, 5. *Temerare vittas* dicitur Virgo Veſtalis apud Ovidium Faſtor. VI, 457. Quid igitur opus, legere hic *tentatum*, aut *temere actum*, quod ille cenſet?

V, 4. *Itaque cum quibus antea, ad confirmanda, quæ tempus monebat, ſecedunt.* Putat *forte legendum, cum quibuſdam.* Sed recte Anna exponit *cum iiſdem, quibus antea.* Sæpe enim omittitur, ſi ex rerum nexu intelligi poſſit, ſubſtantivum, ad quod refertur pronomen, quod ſequitur. Sic paulo ante, *At lucis initio, quibus imperatum erat, ad*

naves

naves veniunt. Vide & hic Sanctii Minervam 2, 9. & quæ Ego iſlic notavi.

VI, 3. *Hujuſmodi numine armatus*, hoc eſt, illo oraculo confirmatus ad audendum aliquid. Sic Corn. Nepos in Hannib. 10. *Neque aliud quicquam egit, quam Regem armavit & excitavit adverſus Romanos.* Cic. Fam. 12, 23. *Philoſophia me contra omnes fortunæ impetus armat.* Plinius Panegyr. cap. 12: *Feræ gentes non telis magis, quam ſuo cœlo, ſuo ſydere, armantur.* Sulpicius Sev. lib. 2. in extr. *Si hominem acrem Sacerdotali auctoritate armaſſent.* Satis ex his, ni fallor, patet, male Vindingium maluiſſe *animatus*.

XLI. Sed deſino plura, quum pleræque breves illæ notulæ Vindingii, quæ tantum legi aliter, aut tolli voculam quandam, jubent, nulla nitantur idonea ſatis ratione, ſæpe etiam declarent, non ſatis intellexiſſe eum auctoris ſui mentem, verbis nihil vitii habentibus expreſſam. Sic 11, 22. *an vos ſoli ignoratis, ut affectæ ſint vicinæ atque amicæ vobis civitates, vel quæ in dies reſiduis præparentur.* Senſus eſt clariſſimus. Nondum enim omnes erant vaſtatæ, quædam erant *reſiduæ*, ſed quibus eadem vaſtatio imminebat. Ille tamen legendum cenſet *reſiduæ*.

II, 39. *Dein ſigno dato conſiſtere acies, compoſitæ, Græcis ac ſingulis per diſtributionem, imperia Ducum exſequentibus.* Ita hæc diſtinguenda, & ita nihil hic hæſitationis ſupereſt. Ille tamen legi vult *Græcorum ſingulis.*

IV, 1. *Queis animo ita hæſerat, nulla ſpe impetrandi cadaveris, ipſumque* Priamum, *& qui cum eo fuiſſent, retineri à Græcis.* Ille vero, *lege*, ait, *Queis animo inhæſerat nulla ſpes impetrandi*, &c. Immo quia nulla ipſis erat ſpes impetrandi cadaveris, ideo animo eorum hæſerat, Priamum retineri à Græcis. Nam quod ait geminata copula, *ipſumque & qui cum eo fuiſſent*, Græciſmus eſt auctori noſtro frequens. Vide ſupra §. 15.

IV, 14. *Quum inſidiis tantum perfecerit, quantum ne in certamine auderet quidem.* Vult dicere, in certamine prælii adigi homines ad aggrediendos hoſtes, & tamen Paridem in illo certamine haud dubie vitaturum fuiſſe Achillem, nec auſurum eum aggredi, quod per inſidias extra neceſſitatem certaminis feliciter fecerit. Frigidi aliquid & inepti forſan ineſt in hoc ſenſu, ſed id in tota etiam eſt laudatione Paridis, quam eo nomine feciſſe dicuntur Trojani & multo magis friget, nec Latinum ſatis eſt, quod volebat Vindingius, *quiantum ne in certam auderet quidam.*

Cap. 15. *Ceterum ſibi eo leviorem dolorem eſſe, quod non in certamine, neque in luce belli, Achilles interfectus eſſet, quo fortiorem ne optaſſe quidem quemquam exſiſtere nunc, vel in præteritum, excepto uno illo Hercule.* Vindingio ſubſtituendum videtur *Graviorem*, ſed perperam. Nam ſententia loci, inepte forſan glorioſa, hæc eſt, leviorem ſibi eſſe dolorem necis paternæ, quod non aperto Marte ab adverſario validiore fit victus & occiſus: Ita enim manſiſſe eum invictum ab omnibus: Ita conſtare, non exſtitiſſe quenquam fortiorem ipſo, niſi unum Herculem, immo neminem auſum fuiſſe cum eo in certamen congredi. Quæ

******** 2 omnia

omnia ſocus ſe habuiſſent, ſi in certamine & luce belli interfectus fuiſſet, nam ita validiori ſuccubuiſſet adverſario.

V, 11. *quem offerri donum Minervæ, maxime omnium ore agitabatur.* Legit *maximum*, & ita ediderunt alii. Sed nihil eo opus, modo diſtinguas, ut feci, quando ſenſus eſt perſpicuus.

VI, 1. *Poſtquam, impoſitis, quæ ſinguli bello quæſiverant, aſcendere ipſi.* Quid magis planum, minus impeditum dari poteſt? *Ipſi* Homines opponuntur Rebus in naves *impoſitis*. Et tamen quod mireris, delendum *ipſi* pronunciat.

ERRATA.

In Epiſt. ad Cellarium l. 6. pro *tentavit* lege *tentabit*. In Syllabo §. 17. pro *Septimiana* lege *Septimiani*. §. 25. pro *hinc* lege *tunc*. In Diſſert. §. IV. l. 5. pro *βασιλέῳ* lege *βασιλέως*, & ſeq. pro *Neronii*, *Neronis*. §. V. l. 9. pro *ſic* lege *iſtic*. Et l. 10. pro *citarunt* lege *circumiit*. §. XVII. l. 27. pro *videri* lege *videtur*. §. XXIII. l. 10. pro *Arguiis* lege *Argivis*. §. XXIX. l. 15. pro *Dictys* lege *Dictyos*. Et dein l. 23. pro *Phyliris* lege *Philyris*. Commata etiam ſæpe ſunt omiſſa, ubi minimi voluiſſem.

LUD.

LUD. SMIDS
SCENA TROÏCA;
SIVE TABULARUM,
DICTYOS CRETENSIS
DE
BELLO TROJANO
Libris appenſarum, ſuccincta
INTERPRETATIO.

Digitized by Google

Digitized by Google

LUD. SMIDS

SCENA TROÏCA.

TABULA PRIMA.

I. ATREUS.

I Lib. I Cap.

Hi non Pliſthenis, ut erant, magis quam Atrei dicebantur.

NEque Menelaï, cujus uxor Helena, Trojani belli pulcerrima cauſa, neque Agamemnonis, qui in Trojana hac expeditione rex regum, ſive in *Nummo*, ſive in *Marmore* occurrunt icones. Horum igitur vicem hic ſupplebit Atreus, utriuſque, veluti plurimi volunt, pater. Notus ille ex *L. Ann. Senecæ* ſublimi dramate; Thyeſtem fratrem fallens, & in ipſius liberos captos ſæviens; ferro eos tranſverberans, membra lacerans, coquens & epulanda patri apponens.

Statua hæc cernitur in ædibus *Farneſiorum*, Romæ. Volunt verò *Perrier* cæterique *omnes*, qui hanc edidêre, eſſe Commodi imperatoris, nempe gladiatoris. Hîc autem puer, dextro pede atrociſſimè arreptus, in quem nunquam etiam ferociſſimus gladiator ſæviit. Quare mihi potius, veluti ipſi quoque Gronovio, è tribus liberis unus, à cujus cæde perfidiam patris vindicare aggreditur Atreus.

II. DIOMEDES.

I Lib. XII Cap.

Opportunus locus ad conveniendum, & in quo de apparatu belli ageretur, Argi Diomedis regnum deligitur.

DIomedes, Ætolus, Tydei ex Deïphila Argiva filius; in oppugnatione Trojæ, poſt Achillem & Ajacem Salaminium fortiſſimus. Præter Trojanos nobiles cæſos, etiam adverſus Hectorem & Æneam ſingularem iniit pugnam; Martem Veneremque ſauciavit; Palladium Trojanis eripuit. Domum reverſus poſt exciſum Ilium, Ægialam uxorem invenit, adulteriis & libidinibus involutam. Ita exoſus patriam,

 proficiſci-

proficiſcitur in Apuliam Italiæ regionem, à Dauno partem accipit regni & ibidem Argos condit.

De ſingulari illo prælio, ut & de Diis vulneratis, legendus *Homer.* v *Iliad. Virgil.* XI *Æn.* 277 *v.*

De Palladio, *Procopius, B. Goth.* I *lib.* 13 *cap. Ovid.* XIII *Metam.* 337 *v. Virgil.* XI *Æn.* 165 *v.* quin & *Silius,* XIII *Punic.* 50 *v.* cujus hæc verba:

> *Tum meus adjuncto monſtratam evaſit in arcem*
> *Tydides. Ithaco, & dextra molitus in ipſo*
> *Cuſtodes aditu templi, cæleſte reportat*
> *Palladium ac noſtris aperit mala Pergama fatis.*

Denique & de ejus urbe, *Virgil.* XI *Æn.* 246 *v* & *Horat.* I *lib.* v *ſat.* 92 *v.*

Hunc autem Diomedem ſedentem & (ſicuti heroës Græci pingunt. *Plin. H. N.* XXXIV *lib.* 5 *cap*) nudum, è *Gemma* petitum exhibet *Begerus, Theſaur. Brandeb.* I *Tom.* 94 *pag.* & *in ant. bell. Trojanor. Comment.* 56 *art.* mox & *Ez. Spanhem. in Addendis ad Callimach.* 757 *pag.*

III. ACHILLES.

I Lib. XIV Cap.

Poſt quos Achilles, Pelei & Thetidis, quæ ex Chirone dicebatur.

POëtarum (*Homerum* ſileo) carminibus admodum decantatus Achilles, de cujus moribus hæc (*lib. de Arte,* 120 *verſ.*) *Horatius:*

> *Aut famam ſequere, aut ſibi convenientia finge,*
> *Scriptor: honoratum ſi fortè reponis Achillem,*
> *Impiger, iracundus, in exorabilis, acer,*
> *Jura neget ſibi nata, nihil non arroget armis.*

In ejus Græco nomine ludunt Grammatici: quippe quibuſdam eſt Achilles, quod dolore confecerit Ilienſes; quibuſdam quod exuſta ipſius labra, cum Thetis quicquid in eo mortale, igne injecto eximere pararet.

Invulnerabilis erat; poſtquam eum, adhuc infantem, mater Stygi immerſerat, pede retinens; cujus pars idcirco vulneri patens.

Educabatur à Chirone Theſſalo, qui bellicis artibus, muſica ac medicina eum inſtruxit. *Juvenalis,* 7. *ſat.* 210 *v.* cui adde *Ovid.* I *Art.* 11 *v.* & *Statius,* I *Achilleid.* 186 *v.*

Verum ingruente Trojanæ expeditionis fama, quia ex oraculo didicerat eum ante Trojam periturum, mater adultum inter Lycomedis (qui rex Scyri) filias occuluit. *Ovidius,* I *Art.* 681 ubi Ulyſſis artibus compertus, ad bellum protractus eſt. *Stat.* 2 *Achilleid.* 191 *verſ.*

Arma dabat mater, à Vulcano fabricata. *Ovidius,* 13 *Metam.* 288 *v. Homer.* 19 *Iliad.*

Inter Trojanos, ejus dextra percuſſos, Hector; cujus cadaver alligatum currui raptavit, ac demum patri vendidit. *Homer.* 22 & 24 *Iliad.*

Tandem

Tandem occubuit; inſidias ei ſtruente Paride; ſi *Virgilio*, 6 *Æn.* 57 *v.* *Servio*, *ad* 3 *Æn.* 85 *v.* & *Hygino*, 107 & 113 *Fab.* fides habenda, feriente Apolline.

Videantur tamen & de Achillis interitu perſonati noſtri; *Dictys*, 4 *lib.* 11 *cap.* & *Dares*, 35 *cap.*

Hanc autem Achillis faciem è *Nummo* (forte ficto) protulit *Caninius*, 24 *imagin.* quam mutuam ſumpſit *Theſauroque* ſuo, ad *Lit. Tom.* 4 inſeruit Gronovius: planè ſaltem diverſa ab ea quam dedêre, in *Troïcis*, 32 *ſect.* è *Numiſmate Begerus*; & in *Dactyliothec.* 2 *Tom.* 521 & 522 G. è *Gemma*, idem Gronovius.

IV. MACHAON.

I Lib. XIV Cap.

Podalirius & Machaon, Triccenſes, Æſculapio geniti, acciti ad id bellum, ob ſolertiam Medicæ artis.

Machaon, Æſculapii filius fraterque Podalirii; in arte medica adeo clarus, ut ejus nomen Poëtæ ſimpliciter ponant pro medico. Sic etenim *Martialis*, 2 *lib.* 16 *epigr.* 5 *v.*

Quid tibi cum medico? dimitte Machaonas omnes.

Non ſolum cum reliquis Græciæ principibus Trojanam ſuſcepit expeditionem; verum *Virgilius* eum numerat inter eos, qui equo votivo incluſi, Trojæ portas ſuis reſerarunt: nempe, 2 *Æn.* 263 *v.*

——— ——— Illos patefactus ad auras
Reddit equus, lætique cavo ſe robore promunt
Tiſandrus, Steneluſque duces & dirus Ulyſſes,
Demiſſum lapſi per funem: Athamaſque, Thoaſque,
Pelideſque Neoptolemus, primuſque Machaon.

Tandem occiſus eſt ab Eurypylo, Telephi filio. *Q. Smyrnæus* (qui *Calaber* vulgo. vide *Voſſium*, *Poët. Græcor.* 9 *cap.*) *ſexto operis libro.* Sepultus autem Gereniæ (quæ Laconiæ oppidum) ad cujus tumulum, in magnifico templo, variorum morborum poſcuntur remedia. Ubi & ejus ſimulacrum ex ære, coronatum. *Pauſan. in Meſſeniac.* 26 *cap.*

V. AJAX OILEUS

I Lib. XIV Cap.

Ajax Oilei, ex Locride.

Ajax, Oilei filius, inter Græcorum duces præſertim notus, propter Caſſandram, virginem & vatem, Priami filiam, in æde Minervæ ab eo compreſſam. *Virg.* 2 *Æn.* 403 *v.* *Q. Smyrnæus*, 13 *lib.* *Tryphiodorus*, &c.

Digitized by Google

Quam ob cauſam, cum cæteris Græcis, domum repetens, in ipſo mari fulmine percuſſus eſt Minervæ. *Homer.* 4 *Odyſſ. Seneca*, *Agamemn.* 527 *v. Virgil.* 1 *Æn.* 45 *v. Ovid. in Ibin*, 339 *v. Horat.* 10. *Epod.* 14 *v.* Unde *Silius*, 14 *Punicor.* 480 *v.*

Qualis Oilides, fulmen jaculante Minerva
Surgentes domuit fluctus ardentibus ulnis.

Licet naufragium enataſſe eum dicat *Timæus Locrus*, 2 *lib.*

Hunc verò ex omnibus Græcorum ducibus, qui Trojam oppugnavêre, apud inferos torqueri & excruciari docet *Lucian. Hiſt. Vera*, 2 *lib.*

Denique Ajacis hujus noſtri imago eſt ex Locrenſium *Numiſmate*, quod exhibetur ab *Hub. Goltzio*, *Græc.* 18 *Tab.* qualis & eſt Opuntiorum, apud *Begerum*, *Theſaur. Brandeb.* 1 *Tom.* 477 *pag.*. *&* *nominatum Goltzium*, *Tab. citatâ.*

VI. PHILOCTETES.

II Lib. XIV Cap.

Philoctetа cum paucis, uti curaretur, in inſulam Lemnum mittitur.

PHiloctetes, Pæantis filius, inter Argonautas quoque minimè ignobilis. *Val. Flaccus*, *Argonaut.* 1 *lib.* 391 *v.*

Ei, comiti ſuo, in Oeta monte concremandus arcum & ſagittas dederat Hercules; ſine quibus Trojam non poſſe capi oracula reſponderant. At venenatarum ſagittarum una ipſius pedem fortè decidens ſauciavit, Græcique, cum per dolorem vulneris navigare non poſſet, eum in inſulam Lemnon expoſuerunt.

Philoctetes itaque relictus, aucupio ſagittarum vitam miſerrime propagare, pennarumque contextu corpus obtegere & velare coactus fuit. *Sophocles*, *in Philoctet.* *&* (omiſſis *Pindari*, *Theocriti*, *Philoſtrati* plurimum variantibus narrationibus) *Ovidius*, (videas & 13 *Metam.* 45 *v.*) 5 *Triſt.* 1 *eleg.* *v.*

Hoc erat in gelido quare Pæantius antro
Voce fatigaret Lemnia ſaxa ſua.

Philoctetes autem noſter, ſedens &, uti videtur, conquerens, *Liceto*, imò etiam GRONOVIO, *Dactyliothec.* 2 *Tom.* 538 *Gem.* eſt miles ſagittarius, atroci bello ſuperſtes, nudus & pauper: at *Begero*, *Troicor.* 40 *ſect.* Hector. Scilicet quia Hector depictus ſedens, apud *Pauſaniam*, *in Phocic.* & utraque manu lævum genu premens: triſti admodum facie & lugubri habitu. Sit tibi, *Pauſaniæ* authoritate, Hector *Begere*, propter arcum & pharetram (Herculis olim arma) mihi certè Philoctetes: quem quoque eadem facie nuper exhibebam, *Pictur. Loquent.* 28 *Tab.*

VII EU-

Digitized by Google

TABULA SECUNDA.

VII. EUROPA.

I Lib. II Cap.

Omnes ex origine Europæ, quæ in ea inſula ſumma religione colitur.

EUropæ, Agenoris Tyrii filiæ, à Jove raptæ & in Cretam inſulam delatæ, ex *Ovid.* 2 *Metam.* 875 *v.* & 5 *Faſtor.* 605 *v.* nec non *Horatio*, 3 *lib.* 27 *Odar.* 15 *v.* notiſſima.

Hæc autem facta pulcerrima, poſtquam puella Angelo, Jovis & Junonis filia, pigmentum matri ſubreptum huic obtuliſſet. *Scoliaſtes, ad Theocrit.* 2 *Idyll.*

Ea poſtmodum Sidoniorum dea; cultu illius inſtituto in ſolatium Agenoris, poſt filiam à Cretenſi quodam prædone raptam. Ita *Lucianus, lib. de dea Syria.*

Apud Corinthios tamen, per Ellotiorum feſta, in pompa Europæ circumferebantur oſſa. *Athenæus*, 15 *lib.* 6 *cap.*

Interim ejus vector, taurus (aliis navis eſt, taurum in puppe pictum oſtendens, & non animal) inter Zodiaci duodecim ſigna coeleſtia relatus. *Hyginus, Aſtronom. Poëtic.* 2 *lib.* 21 *cap. Seneca, Herc. Furent.* 3 *verſ. Manilius*, 1 *Aſtronom.*

Europam; è Sidoniorum *Numiſmate* (in quo legunt, Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon) depinxit *Vaillant Coloniar.* 2 *Tom.* 104 *pag.*

VIII. CHIRON.

I Lib. XIV Cap.

Thetidis, quæ ex Chirone dicebatur.

CHiron, centaurus Theſſalus, Saturni ex Phyllira filius. *Apollon.* 2 *Argonaut. Hygin.* 138 *Fab.* Prudentia, probitate, juſtitia & plurimis excellens artibus; unde & Achilli pædagogus datus. *Apollon.* 1 *Argonaut. Pauſan, in Laconic. Alciat.* 145 *Emblem.* Nam & medicus (*Hygin.* 274 *Fab.*) Æſculapium fecit medicum. *Ovid.* 2 *Metam.* 963 *v.* & Mathematicus Herculem reddidit aſtrologum. *Natal. Comes, MythＯlog.* 7 *lib.* 1 *cap.*

Præſertim verò equitandi docuit artem: quippe cum apud Theſſalos centauri equitando ſeſe exercebant. *Stat.* 9 *Thebaid.* 220 *v.* quinimo quibus equorum debetur gubernatio, authore *Lucano*; cujus, 6 *Pharſal.* 396 *v.* hæc verba.

Primus

Digitized by Google

Primus ab æquoreâ percuſſis cuſpide ſaxis
Theſſalicus ſonipes bellis feralibus omen
Exiluit, primus chalybem frænoſque momordit.

Unde & in Zodiaco Sagittarius; poſt mortem (periit è vulnere pedis, cum Herculeas tangeret ſagittas. *Ovid.* 5 *Faſtor.* 297 *v. Apollodor. variante fabula*, 2 *lib.*) in cœlum tranſlatus. *Manil.* 1 *Aſtron. Hyginus, Aſtronom.* 1 *lib. in Centaur. aliique, in Arateis.*

Hic autem Chiron è *Gemma Gorlæi*, apud GRONOVIUM, *Dactyliothec.* 2 *Tom.* 516 *Gemm.*

IX. THETIS.

I LIB. XIV. CAP.

Achilles Pelei & Thetidis, quæ ex Chirone dicebatur.

THetis, aliis Nerei ex Doride; aliis Chironis centauri filia. *Ariſtoteles, apud Muretum, ad Catull.* 65 *carm. ſive Pel. & Thet. pulcherrimum Epithalam.* Hanc forma captus amabat Jupiter, verum à Prometheo monitus, ita eſſe in fatis, ut qui ex ea naſceretur, patre major eſſet futurus, ab ejus concubitu abſtinuit. Thetidem verò poſtmodum Peleus, Æaci filius, uxorem duxit, & ex ea Achillem ſuſcepit. *Ovid.* 11 *Metam.* 265 *v. Catullus, in modo citato Epithalam.*

Cum vero oracula canerent, filium in expeditione Trojana caſurum, eum occuluit, in Scyro. *Statius*, 1 *Achill.* 245 *v.* At Ulyſſis dolo detecto arma dedit, quæ Vulcanus, ejus motus precibus, fabricaverat, & artificio multo exornaverat. *Homer.* 18 *Iliad. & Ovid.* 13 *Metam.* apud quem Ulyſſes, Ajacem in contemtum adducens, 288 *v.*

Scilicet idcirco pro nato cærula mater
Ambitioſa ſuo fuit, ut coeleſtia dona
Artis opus tantæ rudis & ſine pectore miles
Indueret?

Verum: Achille interfecto, hæc arma Græcorum proceres Ulyſſi adjudicavêre, Ajace neglecto; qui, injuriarum impatiens, enſe latus hauſit. *Ovid.* 13 *Metam.* 390 *v.* Poſtea tamen, everſa Troja, Græcis in Ægæo mari navium clade attritis, Achillis clypeum vi fluctuum ad Ajacis in Rhetæo tumulum delatum, teſtantur *Græci, Antholog.* 1 *lib.* 22 *cap.* 1 *epigr.* apud *Alciatum, ad ſuum* 28 *Emblem.*

Thetis hæc, arma ferens Achilli, & in *inciſa Gemma*, & argenteo majoris moduli ſpectatur *Numiſmate;* uti docet GRONOVIUS, *ad Dactyliothec.* 2 *Tom.* 522 *Gemm.* At videantur de *Numiſmatis* fide *Fabrettus*, apud *Begerum, Troicor.* 32 *cap.*

X. FOEDUS.

Digitized by Google

X. FOEDUS.

I Lib. XV Cap.

Porcum marem in forum medium afferri jubet, quem in duas partes exſectum, Orienti Occidentique dividit.

FOEdus priſcis ita dictum, quod in eo porca, fœdum ſcilicet animal, mactaretur.

Apud Romanos, utriuſque gentis pater patratus arripiebat porcam, & diis pangendi fœderis teſtibus invocatis, alter ſilice (quem ſumebant ex æde Jovis Feretrii. *Val. Maxim.* 3 *lib.* 2 *cap.*) interimebat animal; inter alia & hæc exclamans: *Populus Romanus prior non deficiet. Si prior defecit, publico conſilio, dolo malo, tu illo die, Jupiter, populum Romanum ſic ferito, ut ego hunc porcum hîc hodie feriam; tantoque magis ferito, quanto magis potes polleſque. Livius,* 1 *lib.* 24 *cap. & 9 lib.* 5 *cap.* Quem veterum Fœderis feriendi cerimoniam, diu neglectam, in uſum revocavit imp. Claudius. *Sueton. in Claud.* 25 *cap.*

Hoc vero inter Feciales peracto ſacrificio, ſus ille vel in mare vel alibi abjiciebatur: quippe veſci victima, ſuper qua jusjurandum conceptum, religioſe vetitum. *Pauſanias, Eliacor. prior.* 24 *cap. ubi de Agamemnone; ex Homeri* 19 *Iliad.* Videatur *Everh. Feithius, Antiq. Homericar.* 4 *lib.* 17 *cap.*

Nummus hic Antiſtiæ gentis ſpectatur inter *Wildianos Select.* 124 *Num.* quem tamen, reſpectu veſtimentorum, accuratius depinxit & in *Speciminis* 8 *Tab.* produxit *Morellius.*

Denique eo hæc *Virgilii* (8 *Æn.* 639 *v.*) egregie illuſtrantur:

> *Poſt iidem, inter ſe poſito certamine, reges*
> *Armati Jovis ante aram, pateraſque tenentes*
> *Stabant, & cæſa jungebant fœdera porca.*

Nec non quæ idem habet, 12 *Æneid.* 170 *v.*

XI. IPHIGENIA.

I Lib. XXI Cap.

Virginem Ulyſſes & Menelaus cum Calchante (quibus id negotium datum erat,) remotis procul omnibus, ſacrificio adornavit.

IPhigenia, Agamemnonis & Clytemneſtræ; de qua fabulæ plurimum diſcrepantes. Cum pater in Aulide Dianæ ſacrum cervum imprudens occidiſſet, indignata dea, tempeſtate concitata, Græcorum in Aſiam trajectum morabatur. Qua de cauſa cum vates conſulerentur, reſponſum ſanguine Agamemnonio Dianam eſſe placandam. Ergo mittitur Ulyſſes.

Iphigenia à matre abducitur. Nuptiæ ſimulantur. Sacra parantur. Dea tamen miſerta virginis, hoſtiam ſuppoſuit, puellam in regionem tranſtulit Tauricam, ubi ſacris Dianæ præfecta eſt. Huc verò cum poſtmodum Oreſtes, maternis agitatus furiis veniſſet, jamque more gentis Scythicæ immolandus eſſet, à ſorore eſt agnitus & liberatus. Mox, ablato Dianæ ſimulacro, aufugêre, & cum in Italiam errabundi veniſſent, in Aricino nemore id collocavêre. *Euripides*, *in Iphigen. Aulid. & Tauric. Ovid.* 12 *Metam.* 30 *v. Lucretius*, *H. Natur.* 1 *lib. Hygin.* 98. *Fab.*

Iphigenia tamen non tranſlata, ſed verè mactata & jugulata dicitur; *Virgilio*, 2 *Æn.* 116 *v. Propert.* 3 *lib.* 7 *eleg. &* 4 *lib.* 1 *eleg.*

Victima autem, Iphigeniæ ſuppoſita, fuit cerva. *Ovid. lib. cit.* 34 *v. & Triſt.* 4 *lib.* 4 *epiſt.* 67 *v. Martial.* 3 *lib.* 49. *epigr. & Juvenal.* 12 *lib.* 120 *v.* vel juvencus ſive taurus; quod *Nicandro*; vel & urſa, quod placuit *Phœnodemo*.

Numiſma hoc (ſi modò non fictum) ſicuti dedit *Cuperus* (cujus ſcriptis nihil exactius, eruditiuſque) *Obſerv.* 1 *lib.* 12 *cap.* ita GRONOVIUS, *Theſauri*, *lit. S.* 4.

XII. APOLLO SMINTHIUS.

II LIB. XIV. CAP.

Eadem tempeſtate oraculum Pythii Græcis perfertur, concedendum ab omnibus, uti per Palamedem Apollini Sminthio ſacrificium exhiberetur.

COgnominis hujus originem luculenter dedit ad *Hub. Goltzii Græc. inſ.* 14 *Tab. Ludov. Nonnius*; ex quo notata ad hunc Tenediorum *Nummum* ſolummodo repetere conſtitui.

Apollo igitur Sminthius ſive Smintheus, à muribus, quos Σμίνθους appellabant Æoles & Trojani. Verum appellationis cauſam hoc modo memoriæ tradidit *Ælianus*, *Hiſt. Anim.* 12 *lib.* 5 *cap.*

Cum murium magna vis Æolenſium ac Trojanorum popularentur arva, immaturaſque ſegetes conſumerent, oraculum Delphicum conſulentibus reſponſum eſt, oportere ut ſacrificent Apollini Smintheo. Quod cum feciſſent, murium hæc deſiit calamitas.

Longe aliter *Strabo*; cujus, 13 *lib.* hoc commentum.

Teucris è Creta profectis oraculum erat datum, ut ibi ſedem figerent, ubi eos terrigenæ adorirentur. Contigit autem hoc eis circa Hamaxitum, Troadis urbem; ubi noctu mures, quicquid armorum & utenſilium ex corio inveniſſent, corroſêre. Hic ergo figunt ſedes Trojani, & montem ab Ida, quæ in Creta, vocant Idam.

Apollinis autem Sminthii templum in Tenedo. *Homer.* 1. *Iliad.* & *Strabo*, 13 *lib.* circa quod murium (ſacrorum ſcilicet & immunium)

magna

magna copia. Quinimò cujus ſimulacrum murem pedem premit. Quale & eſt in urbe Chryſa, quod Scopas Parius fecit, cujus pedibus quoque mus ſubjacet: eodem *Strabone* & *Heraclide Pontico*, authoribus.

TABULA TERTIA.

XIII. LUCTATORES.

III Lib. XIX Cap.

Præmia luctandi intacta permanſère: quippe Ajax arripiens medium Ulyſſem dejicit, qui ruens, pedibus ejus circumnenectitur, atque ita præpedito obligatoque nexu, Ajax pene jam victor ad terram ruit.

Exercitatio campeſtris ingenuorum puerorum & adoleſcentium apud Græcos (tandem quoque apud Romanos) generibus extabat quinque. Erat autem vel Diſci jactus, vel Curſus, vel Saltus, vel Jaculatio, vel denique Lucta; victorque in cunctis appellabatur Πεντάτλος. Græcis ſive Romanis quinquertio.

Exercebantur in palæſtra (cui nomen à Πάλη, lucta) nudi, γύμνοι. *Virgil.* 2 *Georg.* 521 *v.* & 3 *Æneid.* 281 *verſ.*

Exercent patrias, oleo labente, palæſtras
Nudati ſocii.

unde & locus dicebatur gymnaſium. *Lucan.* 7 *Pharſal.* 270 *v.* *Lucian. in Anacharſid.* ceromate, id eſt athletarum oleo inuncti, ut manus fallerent apprehendentium. *Lucan.* 4 *Pharſal.* 613 *v. de Hercule, luctaturo. Statius,* 6 *Thebaid.* 830 *v.* Unde ſeſe invicem arena jacta conſpergebant, ut lubrica corpora præhenſiones admitterent. *Ovidius,* 9 *Metam.* 35 *v. de eodem Hercule.* Quippe in lucta ſe invicem non verberabant, ſed ſolummodo complectebantur, ut alter alterum humi dejiceret. In quo præſertim laudandus athleta, qui concertantem, ſine pulveris jactu vinceret. *Plin. H. Nat.* 35 *lib.* 11 *cap.* de *Dioxippo Alcimachi.*

Hi vero Luctatores in Segeſtanorum *Nummo* ſpectantur, apud *Begerum, Theſaur. Brandeb. in Sicil. Num.* 370 *pag.* quales & ex Aſpendiorum *Num.* è *Patino* nuper dederam, ad *Ovidii Heroid.* 18 *Epiſt.* & *Martialis,* 4 *lib.* 55 *epigr.* 7 *v.* Quos tamen arte & elegantia ſuperant Luctatorum *Statuæ*; apud *Perrierium, Epiſcopium, cæteroſque Monumentorum marmoreorum collectores.*

Digitized by Google

XIV. NAUPLIUS.

VI Lib. I Cap.

Eas Nauplius ultum iri cupiens Palamedis necem, per noctem igni elato ad ea loca deflectere, tanquam ad portum coëgerat.

NAuplius, Neptuni & Amymones filius, rex Eubœæ, pater Palamedis. Hunc, Ulyſſis arte, judicio iniquo circumventum lapidibus obruerant Græci. Pater, ulciſcendæ necis avidus, Græciam univerſam peragratur, uxoreſque principum, qui ad Trojam militabant, in juvenum adulteria pellicit, futurum ſperans, ut atrociſſimis ob hanc jurgiis inter eos exortis, necem Palamedis cæde mutua expiarent. Præterea, Græcis, everſa jam Troja, redeuntibus ac tempeſtate laborantibus, à Caphareo Eubœæ promontorio ignem extendit, claſſemque tanquam ad ſalutarem portum adnavigantem in Chœradum aſperrimos pellexit ſcopulos, ærumnoſoque caſtigavit naufragio. At intelligens poſtmodum, Ulyſſem & Diomedem, quibus haſce inſidias præſertim ſtruxerat, incolumes evaſiſſe, doloris impatientia in mare ſeſe præcipitem dedit. *Hyginus*, 116 *Fab. & præter Ovidium*, *Virgilium atque Senecam*, breviter *Propertius*, 4 *lib.* 1 *eleg.*

Nauplius ultores ſub noctem porrigit ignes,
Et natat exuviis, Græcia preſſa, ſuis.

Nummus eſt Buthrotiorum, quem *Goltzius* dedit, *Græc.* 5 *Tab.* 3 *Num.* & hærente *Nonnio*, expeditè illuſtravit *Begerus*, *Spicileg.* 15 *Num. & Troicor.* 68 *art.*

XV. URNA SEPULCRALIS.

II Lib. XV Cap.

Igitur à cunctis Græcis, velut publicum funus ejus crematum igni, aureo vaſculo ſepultum eſt.

CAdavera cremare Thebanis ac Trojanis temporibus, Græcis erat in more poſitum. *Homer.* 1 *&* 23 *Iliad.* quinimo & poſt illa. *Thucydides*, 2 *lib. & Lucret. Rer. Natural.* 6 *lib.* apud *Kirchmannum: de Fun. Romanor.* 1 *lib.* 1 *cap.* ſed & Romanos, niſi nos fallant Poëtæ, ab ipſa Roma condita. *Ovid.* 4 *Faſtor.* 856 *v. de Remi exſequiis*, & quidem uſque ad Theodoſii imperium. *Macrob. Saturnal.* 7 *lib.* 7 *cap.* Verum vide & *Plin. H. Nat.* 7 *lib.* 54 *cap.*

Cineres autem, poſt cremationem: & oſſilegium (de quibus prolixe *Kirchman.* 3 *lib.* 2 *cap. &* 3 *lib.* 7 *cap.*) à cognatis condebantur in urceis,

urnis,

urnis, ollis & amphoris: quæ modo fictiles. *Propert.* 2 *lib.* 13 *eleg.* modo marmoreæ. *Dio*, 76 *lib. de Severi imp.* modo æneæ. *Virgil.* 6 *Æneid.* 228 *v. de Miſeni, tubicinis* modo argenteæ. *Ammian.* 19 *lib.* 2 *cap. de Grumbatis, Chionitarum regis, filii.* modo, veluti hîc, etiam aureæ. *Eutrop.* 8 *lib. de Trajani imp. Plutarch. in Demetr. de Demetrii regis. Moſſchus*, 4 *Idyll. Homerus*, 23 & 24 *Iliad.*

Interim hæc urna, juxta aſſidentem ſive matrem, ſive ſororem, ſive conjugem, ex inciſâ *Gemma*; quam nobis exhibet, *Theſauri Brandeb.* 1 *Tom.* 140 *pag. pluries prolatus Laur. Begerus, eruditorum encomiis digniſſimus.*

XVI. PYLÆMENES.

III Lib. V Cap.

Progreſſuſque in medio Pylæmenem Paphlagoniæ regem impedimento ſibi oppoſitum cominus fundit, non alienum ſanguinis Priamidarum.

PYlæmenis regis inter Trojanorum auxiliares ſocios meminit, præter *Dictym, Homerus*, 2 *Iliad.* eumque à Menelao haſta peremptum narrat, 5 *Il.* *Nummum* nobis, poſt *Sebaſt. Faſchium*, offert *Sponius*, *Recherch.* 22 *Diſſertat.* 307 *pag.* ubi & Paphlagoniæ (Pylæmeniæ *Plinio*, 6 *lib.* 2 *cap.*) ejuſdem nominis, ex *Juſtini* 37 *lib.* 4 *cap. Oroſii* 6 *lib.* 2 *cap. Sex. Rufi Breviar.* 11 *cap. Jornandis, de Regnor. Suet.* 55 *cap. Paul. Diaconi*, 5 *lib.* 11 & 6 *lib.* 12 *cap. Strabonis*, 12 *lib. Nepitis, in Datam.* 2 *cap.* plures reges ac Dynaſtas obſervat.

Hinc *Nummum Faſchii* non Pylæmenem fabuloſæ ætatis heroëm, at Paphlagonum regem, Romanorum amicum, à Mithridate pulſum, à Cn. Pompeio reſtitutum, reſpicere mihi eſt perſuaſiſſimum.

Interim regis caput non præfert; verum, ſine inſcriptione, caput bovinum; & in averſa parte, Mercurii caduceus. Significant autem hæc, ſi credendum *Sponio*, Paphlagonas origine eſſe Ægyptios. Nempe bovinum caput Iſidis eſt emblema; veluti caduceus, Mercurii, à quo ſopitus & obtruncatus Argus, bovis, id eſt Iûs tranſmutatæ, cuſtos. Vide. *Ovid.* 1 *Metam.* 671 *v.*

XVII. AMAZON.

III Lib. XV Cap.

Quæ regina Amazonum, incertum pretio an bellandi cupidine auxiliatum Priamo adventaverat.

AMazones (ut late *Juſtinus*, 2 *lib.* 4 *cap.*) vixère ad Thermodontem, bellicis expeditionibus celebres; præter quarum habitum virilem &

expedi-

Digitized by Google

expeditum (Vide *Arrian. Expedit. Alexandr.* 7 *lib. apud Petr. Petitum, de Amazon.* 21 *cap.*) quoque obſervatione digna

Mamma dextra exerta; quæ vel igne admoto abſumpta, vel faſciis, vinculis & medicamentis minor reddita. *Hippocrates, lib. de Aëre, Loc. Aq. Galenus, de ſimp. Medic. Facult.* ita de *Amazone Virgilius*, 1 *Æneid.* 490 *v.*

> *Aurea ſubnectens exertæ cingula mammæ*
> *Bellatrix.*

Amazonum autem harum regina Pentheſilea, ab Achille cæſa; prout etiam Trajani *Nummus* probat *contorniatus*, quem quidem apud *Mediobarbum* video annotatum, at depictum nuſquam.

Hujus igitur vicem ſuppleat Amazon, ex Otaciliæ Auguſtæ *Nummo*, à Samiis cuſo: quæ mihi (veluti ad *Wildian. Select.* 138 *Num.* probatum) non Martialis Juno; uti ad Gallieni *Num.* 414 *pag.* opinatur *Patinus*; non Admeta, Tyrrhenos ſacrilegos inſequens; uti, ad Gallieni dicti *Num.* in *N. N. Urb. & Pop.* 586 *pag.* credidit *Harduinus*: non Samia virgo, in ſtadio decurrens; uti, ad *Specim.* 19 *Tab.* 3 *Num.* 193 *pag.* probare nititur, amor meus, *Morellius*: Sed procul omni dubio (juvat *Plutarchus, Græcar.* 56 *Quæſt.*) Amazon, Bacchum fugiens, navi conſtructa ex Epheſia ditione transfretans. Et tu *Begere*, noli contra tendere. Reſpice, reſpice ſaltem picturam, & cogitabis aliud eſſe in ludis currere, aliud vero trepide hoſtem fugere.

XVIII. BIGA, LUDOR. CURULIUM.

III Lib. XVII Cap.

Tum primum quadrijugis qui Eumelus ante omnes victor declaratur: bigarum præmia Diomedes meruit.

INter certamina ſacra & ludricra apud Græcos (de Romanorum ludis circenſibus hîc digreſſus nolo) fuêre quoque curulia. *Sophocles, Electr. in narratione pædagogi ficta. Statius, 6 Thebaid.*

In hiſce verò agitabantur non tantum quadrigæ. *Stat.* 8 *Theb.* 370 *v.* verùm & bigæ. *Homerus,* 23 *Iliad.* Quæ ſpectantur in pluribus Siculorum atque Græcorum *Numiſmatibus* apud *Goltzium, Parutam, Volkhamerum, Begerum*, &c.

Hæ autem bigæ apud citatum *Goltzium, Græc.* 30 *Tab. in Philippi* regis *Nummo.* Quippe hic non ſolum ſæpe in Olympicis vicit, quadrigarum bigarumque curriculo. *Juſtin.* 12 *lib.* 16 *cap.* verum etiam curules Olympicorum victorias *Numiſmatibus* inſignire eſt ſolitus, teſte *Plutarcho.*

Ludorum denique Olympicorum curulium meminêre *Horatius*, 1 *lib.* 1 *Odar.* 3 *v. Pindar. Olymp.* 2 *Odar. Virgil.* 3 *Georgicor.* 18 *v.* &c.

TABULA

TABULA QUARTA.

XIX. HYDRA.

IV Lib. XIX Cap. ubi de Philoctete.

Quippe Herculis armatus ſagittis, quæ infectæ Hydræ ſanguine, haud ſine exitio corpori figebantur.

INter labores ſive certamina Herculis præſertim emicuit nex Hydræ. Erat autem ſerpens, ad Lernæ lacum in Argia Peloponneſi regione deliteſcens, quinquaginta capitum, ex quibus uno amputato, mox alia duo repullulabant. *Ovid. 9 Metam.* 193 *v. Apollodor.* 2 *lib.* Quamobrem non clava ſed ignibus hanc beſtiam tollere cogebatur Hercules. Unde *Seneca, in H. Furent.* 241 *v.*

Quid? ſæva Lernæ monſtra, numeroſum malum,
Non igne demum vicit & docuit mori?

Videantur & *Albricus, de Deor. Imagin. & Ptolom. Hephaſtio, apud Photium;* qui aurea ex parte capita huic fuiſſe refert.

Interim Iolcum, Iphicli filium, Herculi laboranti affuiſſe: & admota face truncatas cervices aduſſiſſe, priuſquam nova è ſtillanti vulnere emergerent capita, fabulatur *Apollodorus, Biblioth.* 2 *lib.*

Hujus autem Hydræ fel erat tantæ malignitatis, ut ſpicula eo tincta, vulnera infligerent inſanabilia. *Diodor.* 4 *lib.* 11 *cap. Hyginus,* 30 *Fab. Seneca, H. Fur.* 1359 *v.* ut & *Æſcylus, Pindarus,* &c.

Nummus hic eſt Phæſtiorum, in Creta; quem dedit *Græc. Inſular.* 7 *Tab. Hub. Goltzius,* & 225 *pag.* illuſtravit *Lud. Nonnius.*

XX. EURYPYLUS.

IV Lib. XIV Cap.

Inter quæ nuncius Priamo ſupervenit, Eurypylum Telephi ex Mæſia adventare, quem rex multis antea illectum præmiis ad poſtremum oblatione deſponſæ Caſſandræ confirmaverat.

EUrypylus, filius Telephi & Aſtyochæ (quæ ſoror Priami) propter amorem Caſſandræ Trojanis opem ferens; adducendo Cetheos, quibus imperabat ad Caïcum amnem. *Q. Smyrnæus, 6 lib.* 121 *v.*

Fuit autem pulcerrimus, *Homero* teſte, apud quem (11 *Odyſſ.* 519 *v.*) inter infernales umbras occurrit Ulyſſi. Sed & bellator, in præliis pluſimos Græcos interimens, tandemque tamen ipſe, Pyrrho feriente, occumbens. *Idem Smyrnæus,* 7 *lib.* 180 *verſ.*

Cernitur Eurypylus in Pergamenorum *Numiſmate,* apud *Ezech. Spanhemium* (*lib. de Num. uſ. & Præſtant.* 5 *Diſſert.* 479 *pag.*) Hadriani imp. tempore percuſſo. Unde *Begerus* Pergamenos, Hadriano ſupparaſitantes, ejuſque favorem aucupantes, in Eurypylo fere Antinoi dilectiſſimi effigiem expreſſiſſe, non ineleganter conjicit.

XXI. PAL-

XXI. PALLADIUM.

V Lib. V Cap.

Cognoſcunt ab Antenore editum quondam oraculum Trojanis, maximo exitio civitati fore, ſi Palladium quod in templo Minervæ eſſet, extra mœnia tolleretur.

DE Trojanorum Palladio multi multa. Omnia compilare labor eſſet Herculeus. Saltem dubitant

I. Cujus id originis: ſunt enim qui è cœlo in Peſſinuntem, Phrygiæ urbem, delapſum credant. *Herodianus*, 1 *lib.* 35 *cap.*

II. Cujus materiæ: quippe ſunt, inter quos *Clemens Alexandrinus*, qui ex oſſibus Pelopis factum contendunt; verum ligneum fuiſſe volunt *Scriptores, in Annotationibus inferius citati*, 193 *pag.* lapideum dicit *Procopius*, *B. Gothic.* 1 *lib.* 13 *cap.*

III. An fuerit ſtans vel ſedens ſtatua. Namque ſtantem ſive ambulantem credit *Apollodorus*, 3 *lib.* ſedentem verò affirmat *Strabo*, 13 *lib.*

Interim (de Palladio vide cætera, 193 *pag.* citatâ) fuit fatum Trojæ. *Dionys. Halycarn.* 1 *lib.* 69 *cap. Ovid.* 13 *Metam.* 330 *v. Silius*, 13 *Punicor.* 50 *v.* & mox Romæ, ab Ænea in Italiam tranſlatum. *Pauſan. in Corinth. Dionys. Halycarn.* 2 *lib.* 67 *cap. Cicero*, 11 *Philipp.* 10 *cap. Lucan.* 9 *Pharſal.* 994 *v. Ovid.* 6 *Faſt.*

Denique non omittendum quod *Pherecydes* habet, à Pallade omnes imagines, quæ non manibus factæ & è cœlo in terram dejectæ, dictas eſſe Palladias.

Hoc autem Palladium noſtrum eſt è vulgari Domitiani imp. *Nummo* apud *Oudano-Oyzelium*, 52 *Tab.* 1 *Num.*

XXII. ANDROMACHE.

V Lib. XIII Cap.

Reliquorum ſors agi cœpta, atque ita Neoptolemo Andromacha.

ANdromacha filia erat Eëtionis (qui rex Cilicum, qui littorales in Troade Caici tangebant oſtia) uxor Hectoris; cui peperit Aſtyanacta. *Homer.* 6 *Iliad.* Hectore verò interempto & Troja capta, Pyrrhus eam in Græciam avexit & ea Moloſſum ſuſcepit. Qui tamen poſtea Hermiones amorem captans, eam Heleno, Priami regis filio, cum parte regni dedit. *Virgilius*, 3 *Æneid.* 295 *v. Pauſanias*, *in Attic.*

Amorem in ea coniugalem laudat *Ovidius*, 1 *Amor.* 9 *eleg. v.* hiſce verbis:

Hector

Digitized by Google

Hector ab Andromaches complexibus ibat in armis,
Et galeam capiti, quæ daret, uxor erat.

Verum & ejus in adverſa fortuna conſtantiam alii. Quippe non tantum mariti luxit mortem & Troïæ flebiles aſpexit ruinas, ſed & filii, de turre præcipitati, lacera membra colligere fuit coacta. Videatur *Seneca, in divina Troade.*

Andromaches autem faciem ſervat Chaoniorum *Nummus* elegans apud *Golzium, Græc.* 3. *Tab.* 9. *Num.*

XXIII. AJAX, TELAMONIUS.

V Lib. XV Cap.

At lucis principio Ajacem in medio exanimem offendunt; perquirenteſque mortis genus, animadvertêre ferro interfectum.

Ajax, filius Telamonis & Heſiones, quæ regis Laomedontis filia. *Ovid.* 11 *Metam.* 217 *v.* Græcorum fortiſſimus: & quidem invulnerabilis, præterquam in cervice & in latere. Quippe (ſic ſaltem ad *Lycophr. Tzetzes*) cùm Hercules aliquando Salamina adiens, Telamonem inviſeret, ibi Ajaci, adhuc tenero, injecit λεοντῆν ſuam, precatus, ut, qua tegeretur, invulnerabilis fieret puerulus. Ergo, qua non tegebatur, Ajax factus vulnerabilis. Achille mortuo, ut proximus heres, ejus arma petiit; verum Græcorum proceres, eloquentia moti, hæc Ulyſſi tradidêre. Unde, præ nimia ira inſaniens, in pecora irruit, eaque occidit, Atridas atque Ulyſſem ſeſe interimere credens. Verum ad mentis ſanitatem rediens & errorem agnoſcens, gladio (quem ei Hector poſt certamen ſingulare dono dederat) incubuit: cujus cruor in florem eſt transmutatus. *Sophocles, in Ajace Flagellif.* cui adde *Alciatum, ad* 167 *&* 175 *Emblem.* nec non *Ovidium,* 13 *Metam.* Ejus hæc, 391 *v.*

——— *In pectus, tum demum vulnera paſſum,*
Qua patuit ferro, lethalem condidit enſem.

Nummum hunc, à Pruſenſibus, in honorem Caracallæ imp. cuſum ante nos depinxêre *Patinus,* in *Impp. Roman.* 243 *pag.* & *Sponius, in Itinerar.* cui reſpondet *Liceti Gemma,* apud *Gronovium, Dactylioth.* 2 *tom.* 503 *Gem.* ubi & fax ardens, Ajacem (de Brenno ſomnium) noctu ſemet ipſum confodiſſe ſignificat.

Digitized by Google

XXIV. NAUSIACA.

VI Lib. VI Cap.

Neque multo poſt precibus atque hortatu Ulyſſes, Alcinoi filia Nauſicaa Telemacho denubit.

NAuſicaa, Alcinoï, Phæacum regis in Corcyra, & Aretes filia; quæ fortè cum pediſſequis regia exiens, in flumine veſtes ablotura, incidit in Ulyſſem, naufragum, in littore ſedentem, nudum. Huic autem ſupplici veſtes dedit, eumque ad patrem perduxit. *Homer.* 6 *Odyſſ.*

Nauſicaæ autem pater juſtus ac pacificus; cujus pomariorum mira fertilitas abiit in proverbium. *Statius*, 1 *Sylv.* 3 *carm.* 81 *v.* *Juvenal.* 5 *Sat.* 151 *v.* *Propert.* 3 *lib.* 1 *eleg.* Unde & in *Nummis* Corcyrenſium & Dyrrachienſium, apud *Goltzium*, *Græc.* 1, 2 *& Tab.* conſpiciuntur, uti primus credidit *Begerus*, *Theſaur. Palatin.* 1 *Tom.* 455 *pag.* atque etiam à me confirmatur, ad *Wildianor. Selector.* 55 *Num.*

Porro hæc Nauſicaa è *Numiſmate* Mytilenenſium apud *Sponium*, *Miſcellan. Erudit.* 4 *Sect.* 130 *pag.*

TABULA QUINTA.

XXV. ALEXANDER, ſive PARIS.

I Lib. III Cap.

Per idem tempus Alexander Phrygius, Priami filius, cum Ænea aliiſque ex conſanguinitate comitibus, Spartæ in domum Menelaï hoſpitio exceptus, indigniſſimum facinus perpetraverat.

PAris, Priami, Trojanorum regis filius, patris juſſu in ſylvis expoſitus, poſtquam mater Hecuba in ſomnis ſe facem parere viſa eſſet, & vates puerum Trojani excidii cauſam fore reſpondiſſent. Mater tamen curavit, ut inter paſtores Idæos furtim nutriretur. Ibi jam adultus, Oenenem nympham amavit. *Ovid.* 5 *Heroïdar. epiſt.* quæ quoque poſtmodùm, Paridis rogum conſcendens, laqueo ſibi gulam fregit. *Apollod.* 3 *lib.* *Tzetzes, in Lycophront.*

Cæterum de formarum inter deas Judicio hîc non repetemus, quæ citatus *Naſo*, 15 *Heroïd. epiſt.* *Silius*, 7 *Punicor.* 465 *v.* *Apuleius*, 10 *lib.* *Mileſiacar.* *Dares*, 7 *cap.* & ſic breviter *Propertius*, 2 *lib.* 2 *eleg.* *ubi ſuam laudat puellam*:

Cedite jam divæ, quas paſtor viderat olim
Idæis tunicam ponere verticibus.

Hæcque de Helenæ raptu, quæ *Coluthus, lib. de Rapt. Helenæ. Horat.* 2. *lib. Odar.* 15 *alii que.*

Inducitur autem parum ſtrenuus, & amorum quam armorum magis ſtudioſus. Interemit tamen Achillem, tandemque à Pyrrho ſive Philocte-te, ut alii, eſt confoſſus. Vide quæ ad *Diſtym*, 4 *lib.* 19 *cap.*

Porro hoc *Numiſma* eſt imp. Antonini Pii, ſpectaturque apud *Sponium, Recherch. Curieus.* 24 *Diſſert.* 384 *pag.*

XXVI. JUNO, ARGIVA.

I Lib. XVI Cap.

Dein in templo Junonis Argivæ rectorem omnium declarari ſtatuit.

JUno, ut Sami. *Pauſan. in Achaic. & alii, citati ad Wildian. Selector.* 136 *Num.* ita & Argis, in Peloponneſo culta; nempe ſuper qua regio-ne cum Neptuno decertavit. *Pauſanias, in Corinth. Horat.* 1 *lib.* 7 *Odar.* 8 *v.* Argivæ tamen etiam Junonis templa ubique fuêre; ut in Lucania, Italiæ parte. *Strabo,* 6 *lib.* in Campania. *Statius,* 3 *lib.* 1 *carm.* 105 *v. Plin. H. N.* 3 *lib.* 5 *cap.* & in Laconia. *Pauſan. in Laconia.*

Hujus vero ſacerdos fuit, Admeta, Euryſthei filia; quæ Argis pro-fuga, & Samum ſoſpes appulſa, ut Junoni gratiam referret, perpetuam templi ſuſcepit curam. Sed Argivi, fugam vindicaturi, deæ rapuerunt ſimulacrum, ut ſic Admetam Samiis redderent exoſam. Verum ventis ad-verſantibus abitumque negantibus, exportatam rurſus è navi ſtatuam in littore depoſuêre. Ubi à Samiis repertam Admeta vinclis expedivit & in ſedem reſtituit. Vide quæ ex *Athenæi* 15 *lib. ad Wildian. Selector.* 141 *Num.* diximus; & mox ea confer quæ *Gronovius, Theſauri,* 1 *Tom.* 5. 4.

Junonis porro templum, columnis & ſtatuis exornatum ut & deæ ſedentem ſtatuam, eximia magnitudine ex auro & ebore fabricatam, coronatam & ſceptriferam deſcribit jam citatus *Pauſan. in Corinthiac.*

Nummus autem hic eſt Brunduſienſium, apud *Goltz. Sicil. Tab.* & *Beger. Theſaur. Brandeb.* 1 *Tom.* 343 *pag.*

Digitized by Google

XXVII. CASTOR & POLLUX.

I LIB. IX CAP.

Agenoris porro Taigetam, eamque ex Jove habuiſſe Lacedæmonem, ex quo Amiclam natum, & ex eo Argalum patrem Oebali, quem Tyndari (ex quo Helena genita videretur) patrem conſtaret.

CAſtor & Pollux ergo fuêre fratres Helenæ, etiam filii Jovis & Ledæ, quæ conjux Tyndari. Horum ille equorum domitor. *Horat.* 1 *lib.* 12 *Odar.* 26 *v.* hic vero pugillatu nobilis: teſte ibidem *Horatio.*

Pinguntur pileati. *Catull.* 38 *carm.* niſi pileos voces, quæ aliis olorinorum ovorum (ex iis enim prognati. *Horat.* 2 *lib.* 1 *ſat.* 26 *v.*) putamimina. *Lucian. in Dialog. Apoll. & Mercur.* certè hi Lacones. *Pauſan. in Lacon. & Meſſeniac.* & pileus apud Spartanos nobilitatis inſigne. Pileis autem adduntur ſtellæ. *Apuleius* 10 *Metam. lib. Valer. Flaccus,* 5 *Argonaut. lib.* 361 *v.* quæ navigantibus ſalutares. *Lucian. Dialog. cit. Horatius,* 1 *lib.* 3 *Odar.* 3 *v. Silius,* 15 *Punicor. lib.* 643 *pag.* quocirca non ſolum pilei hi ſtellati maritimarum urbium (tot *Nummis* teſtibus) conſueta ſymbola: verum & ipſi Tyndaridæ littoreis urbibus (*Plinio, Strabone* & *Stephano* probantibus) ſua detuſêre nomina.

Revera enim (*aliis* & in Zodiaco eſſe Geminos non ignoro) tantummodo ſunt ignes, ſtellarum inſtar; quod meteori genus navigantibus proſperum, ſi in antennis navium appareat geminum: triſte vero periculoſumque, ſi ſolitarium (quod Helenæ tribuitur) in naves delabatur. *Statius,* 3 *Sylv.* 2 *carm.* 8 *v. Seneca, Q. Natur.* 1 *lib.* 1 *cap. Plin. H. N.* 2 *lib.* 37 *cap.*

Nummum hunc *Oyzelio* debemus, qui eum è gente Sulpiciorum *Theſauri* dat, 41 *Tab.*

XXVIII. HE-

XXVIII. HECTOR.

III LIB. VI CAP.

Poſtquam Hector per aliam partem relicto curru aufugerat.

HEctor, Priami & Hecubæ filius, Andromaches maritus & Aſtyanactis pater; omnium Trojanorum fortiſſimus; quo ſoſpite Troja inexpugnabilis. *Seneca, in Troad. chor.* 125 *v.*

Græcis innumeras clades attulit, plurimos interfecit, cum Ajace ſingulari certamine pugnavit. *Homer.* 7 *Iliad.*

Etiam poſtmodum cum Achille; ſed qui eum devicit, occidit, armis ſpoliavit, raptavit. *Homer.* 23 *Iliad. Virgil.* 1 *Æneid.* 487 *v.* & 2 *Æneid.* 273 *v.* corpus auro redemptum patri ferè invitus reddidit. *Homer.* 24 *Iliad. Dictys,* 3 *lib.* 27 *cap.*

Qui tamen, reſtaurata Troja, ab Ilienſibus, narrante *Philoſtrato*, divinis honoribus proſequutus.

Spectatur autem Hector in *Nummo* (de eo barbato quidem, in tabula depicto, *Pauſan. in Phocic.*) ab Ilienſibus, in honorem Severi Aug. percuſſo, quem *operis* 2 *parte* exhibet *Triſtanus*: quemadmodum & in *altero* Commodi apud *Sambucum*; qui *Martialicis* noſtris inſertus, 14 *lib.* 212 *epigr.*

Digitized by Google

XXIX. ÆNEAS.

V Lib. XVII Cap.

Æneas apud Trojam manet.

ÆNeas, Anchiſis & Veneris filius, præſertim pietate in patrem notus, quem ſenio gravem, Troja capta & flammis tradita, per media Græcorum agmina, & per ruentia circa ſe urbis ædificia ad tuta pertulit. *Virgil.* 2 *Æneid.* 707 *v.* *Statius*, 3 *Sylv. lib.* 3 *carm.* 188 *v.* *Propertius*, 4 *lib.* 1 *eleg.* *Martialis*, 11 *lib.* 4 *epigr.* denique & *Ovidius* noſter, ut alibi ſæpiſſime, ſic præſertim, 13 *Metam. lib.* 624 *v.*

——— ——— Sacra & ſacra altera, patrem,
Fert humeris venerabile onus Cithereius heros,
De tantis opibus prædam pius eligit illam.

Errores ejus deſcripſit in divina *Æneide Virgilius*; in hoc ſolo culpandus, quod, odio Carthaginis & Pœnorum, Didonem (quæ hiſce dea) Æneæ (à quo gens Julia) fingat ſcortum: quippe quæ Trojanum nec vidit nec videre potuit. Vide *Macrobium*, 5 *Saturnal lib.* 17 *cap.* *Auſonium*, 118 *Epigr.* & inter *Chronologos*, *Petavium*, *Ration. Temp.* 2 *lib.* 4 *cap.*

Nummus porro hic imp. Antonini Pii, maximæ molis eſt è *Sponii Recherch. Curieuſ.* 24 *Diſſert.* 384 *pag.* in quo fœta porca reſpicit oſtentum, de quo *Virgilius*, 3 *Æneid. lib.* 390 *v.* & 8 *Æneid. lib.* 43 *cap.*

XXX. ULYS.

Digitized by Google

XXX. ULYSSES.

VI Lib. XVI Cap.

Ulyſſes, vulneratus ab eo, quem minimè crediderat, triduo poſt mortem obiit.

ULyſſes rex Ithacæ inſularumque finitimarum, filius Laërtæ & Anticleæ, conjux Penelopes, pater Telemachi.

Sunt tamen qui è Siſypho malunt conceptum; nempe à quo Anticlea, cum duceretur ad Laërtæ nuptias, vim fuerat paſſa. Videatur *Ovid.* 13. *Metam.* 31 *v.*

Erat autem vir pollens facundia, præditus experientia, vafer conſilio, egregius bello, patiens laborum. Unde pellax *Virgilio*, 2 *Æneid.* 90 *v.* duplex *Horatio*, 1 *lib.* 6 *Odar.* 7 *v.* varius *Statio*, 2 *Achilleid.* 173 *v.* fallax *Ovidio*, 13 *Metam.* 713 *v.* audax *Tibullo*, 4 *lib.* 1 *eleg. ad Meſſalam.*

Hujus egregia ad Trojam conſilia & certamina, denique & poſt everſam urbem errores ejus multiplices longius proſequuntur, *Homerus*, *in Iliad. & Odyſſ. Ovidius*, 12, 13 atque 14 *Metam.* & ſtrictim *Tibullus*, 4 *lib.* 1 *eleg.*

An tamen oceanum intraverit, & extra orbis terrarum antiquos limites erraverit Ulyſſes, grande eſt dubium. Conſulantur *Strabo*, 1 *lib. Polyb. lib. Seneca*, 88 *Epiſt. Stobæus*, *Sermon. in Bionis monito.*

Hæc noſtra Ulyſſis pictura deſumpta ex *Abrah. Gorlæi Dactyliothec. edit. prima* 176 *Gemma.*

XXXI. LAO-

TABULA SEXTA.

XXXI. LAOCOON.

V Lib. XI Cap.

Itaque deſtructa murorum parte, cum joco laſciviaque induxêre equum, fœminis inter ſe atque viris certatim attrahere feſtinantibus.

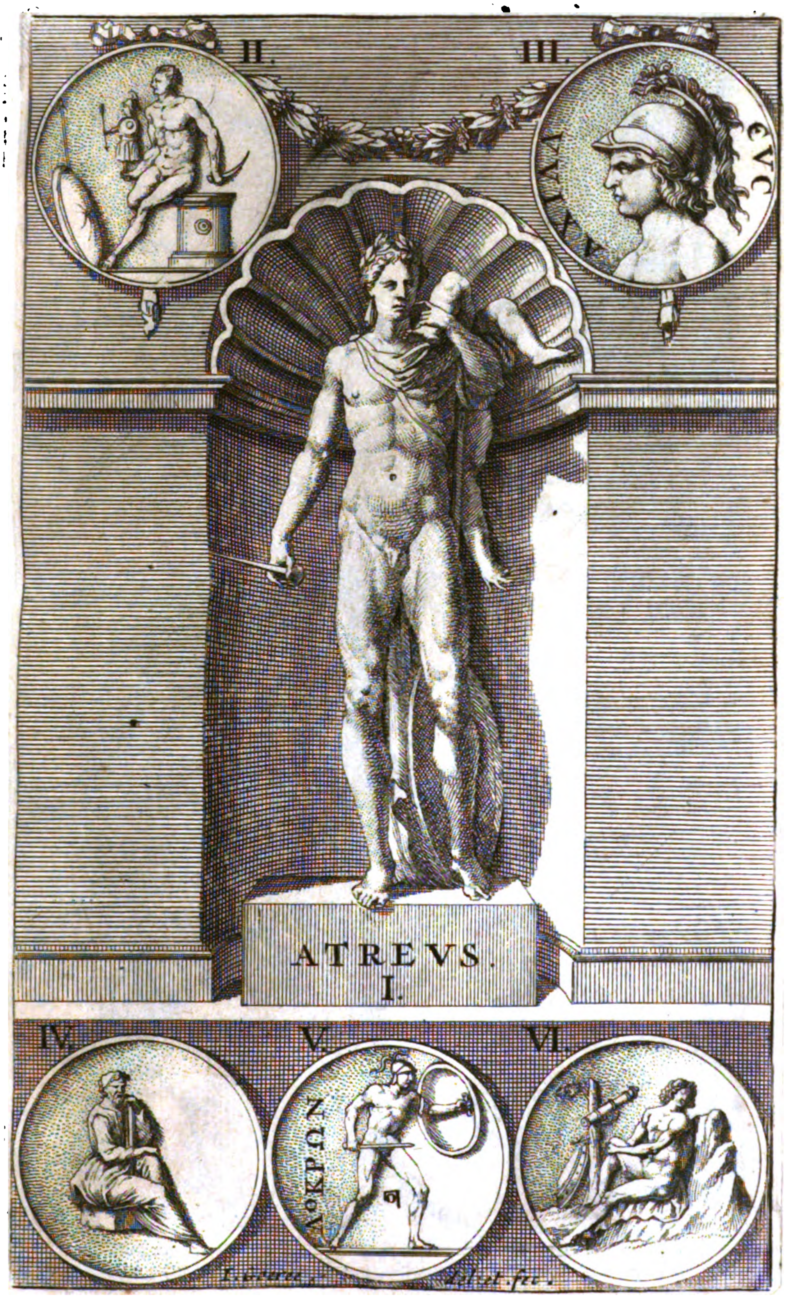
INter viros tamen, equum intra urbem non recipiendum ſuaſerat Laocoon, Priami regis ex Hecuba filius & Apollinis Thymbræi ſacerdos; haſtamque in eum vibraverat. Verum quo facinore Minervæ, ut ejus doni violator, provocavit iram; quæ duos immenſæ magnitudinis ſerpentes è fluctibus evocans, Antiphantem & Thymbræum, Laocoontis filios, mox & ipſum auxilio accurrentem, iis necavit. *Virgil.* 2 *Æneid.* 212 *v.* *Petronius*, *Satyric.* 49 *cap.* denique *Smyrnæus*, *in multis* diſcrepans; veluti & *Hyginus*, qui 135 *Fab.* mavult Apollinem ſerpentes è mari ſubmiſiſſe; iratum nempe, quod Laocoon ſacerdos uxorem duxiſſet, liberoſque ex ea procreaſſet.

Statuam hanc depictam dedêre *Pererius*, *Dalenus*, *Epiſcopius*, *Audrantius*, & ante eos *Marc. Ravennas*, *Marlianus*, plurimique *Itali*. Meminit ejus ipſe *Plinius*, *H. Nat.* 36 *lib.* 5 *cap.* *Laocoon*, inquit, *qui eſt in Titi imperatoris domo, opus omnibus & picturæ & ſtatuariæ artis præferendum. Ex uno lapide, eum & liberos draconumque mirabiles nexus, de conſilii ſententia fecêre ſummi artifices, Ageſander & Polydorus & Athenodorus, Rhodii.* Quare & hodie eam, è marmore quidam candidiſſimo, anxiè ſervat Pontificis Maximi Vaticanum viridarium.

Rectè autem *Begerus* hoc monumentum *Maronis* exornavit carmine, quod funeſtum Laocoontis caſum ſic depingit:

——— ——— ——— Agmine certo
Laocoonta petunt, & primum parva duorum
Corpora natorum ſerpens amplexus uterque
Implicat, & miſeros morſu depaſcitur artus.
Poſt ipſum auxilio ſubeuntem ac tela ferentem
Corripiunt, ſpiriſque ligant ingentibus: & jam
Bis medium amplexi, bis collo ſquamea circum
Terga dati, ſuperant capite & cervicibus altis.
Ille ſimul manibus tendit divellere nodos,
Perfuſus ſanie vittas atroque veneno.
Clamores ſimul horrendos ad ſidera tollit.

DICTYS

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

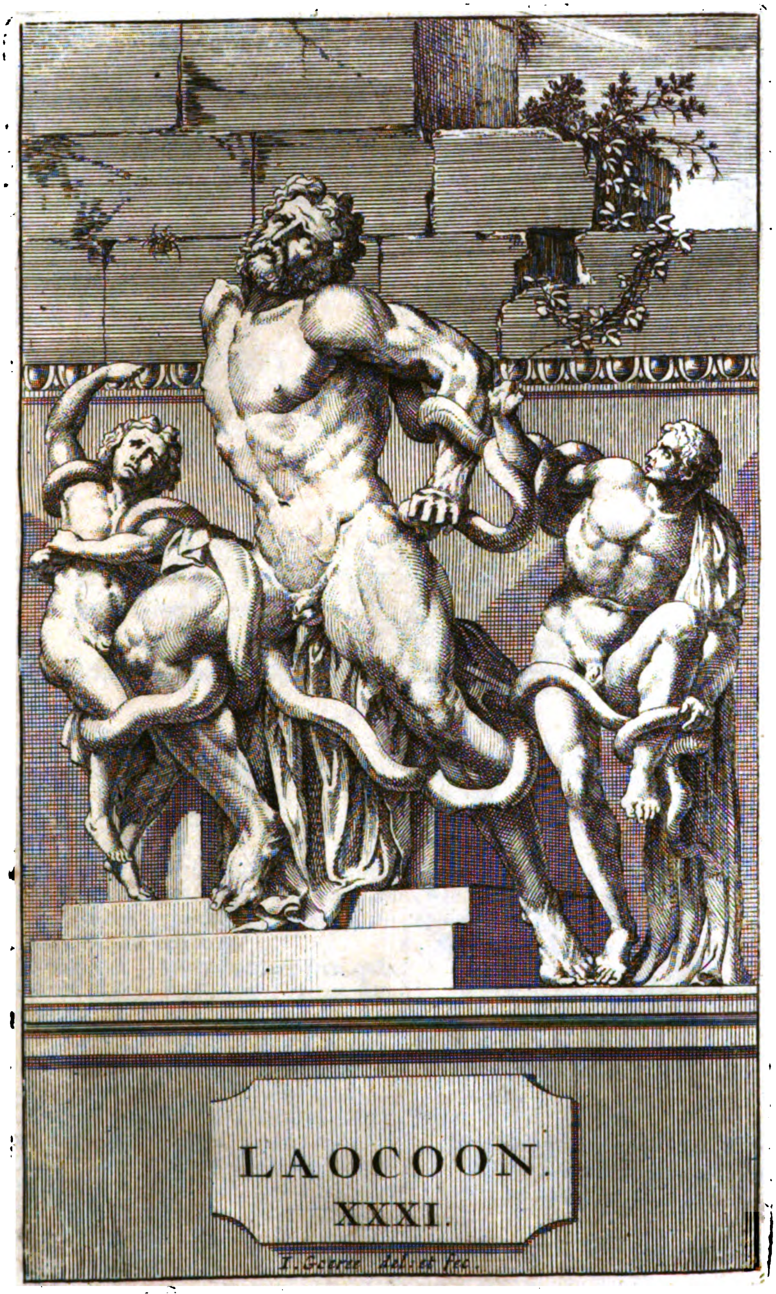

Digitized by Google

Digitized by Google

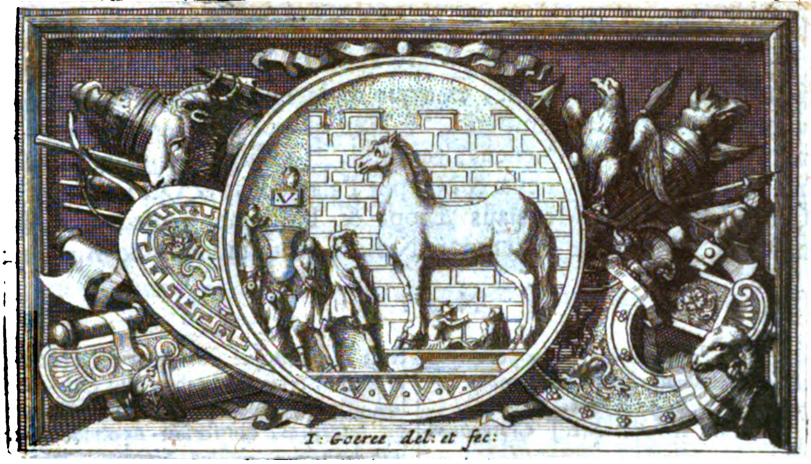

XXV
.L.Є.
XXVI
XXVII.
XXVIII
ЄΚΤΩΡ
L. SERVIVS
RVFVS
ΙΛΙΕΩΝ
XXIX.
XXX.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

[1] DICTYS CRETENSIS DE BELLO TROJANO.

Q. Septimio Romano interprete.

LIBER PRIMUS.

CUNCTI reges, qui Minois Jove geniti [2] pronepotes [3] Græciæ imperitabant, ad dividendas inter ſe [4] Cretei opes, [5] Cretam convenêre. [6] Creteus namque ex Minoë poſtrema ſua ordinans, quidquid auri atque argenti, [7] pecorum etiam fuit, ne- CAPUT I.

NOTÆ.

1 *Dictys Cretenſis.*] Jam de eo plura in præfatione dicta ſunt: illud tantum adjiciam ſubdititium hunc Dictyn alium eſſe ab illo quem Græci habuere qui & ipſe ſuppoſititius fuit. Nam magna ſemper hujus generis ſcriptorum ſeges fuit. Dictys Græci fragmenta quædam apud Cedrenum leguntur, quæ cum Latino Dicty fruſtra conferas.

2 *Pronepotes.*] Minois pronepotes, quia ex Cretei filiabus nati; qui Creteus Minois filius fuit.

3 *Græciæ imperitabant.*] Sic infra dixit *reges Græciæ* & tres tantum commemoravit, Palamedem, Oeacem & Menelaum.

4 *Cretei opes.*] In vett. impreſſis *Atrei* & mox *Atreus namque* mendo inſigni; unde & vulgatus error Grammaticorum de duobus Atreis. *Cretei* vera lectio ſive Cratei, Dorica dialecto. Nam Creteus Minois filius natu maximus, & regni ſucceſſor, & cave hunc Creteum confundas cum Cretheo qui Æoli filius fuit.

5 *Cretam convenêre.*] Nam ibi regnabat Creteus; quod hic ait Dictys reges Græciæ Cretam conveniſſe ut Cretei avi ſui ſucceſſionem dividerent. Idem innuit Ovid. in Epiſt. Paridis Helenæ, ubi de Menelao loquens ait:

Non habuit tempus quo Creſſia regna videret,
Aptius, ô mira calliditate virum!

Et in Epiſtola Helenæ Paridi, ubi Helena de Menelao.

Vela quidem Creten ventis dedit ille ſecundis.

Item:

Ille quidem procul eſt ita re cogente profectus,
Magna fuit ſubita juſtaque cauſa via.

6 *Creteus namque ex Minoë.*] Supple *genitus.*

7 *Pecorum.*] Nam antiquis illis temporibus

Digitized by Google

potibus, quos filiæ genuerant, ex æquo dividendam reliquerat, excepto [8] civitatum terrarumque imperio. [9] Hæc quippe Idomeneus cum Merione [10] Deucalionis, Idomeneus alter Moli, [11] juſſu ejus ſeorſum habuêre. Convenêre autem [12] Clymenæ & Nauplii Palamedes, & Oeax. [13] Dictys ex Cretæ Ida: Item Menelaus Æropa & Pliſthene genitus, à quo [14] Anaxibia ſoror (quæ eo tempore Neſtori denupta erat) & Agamem-

Notæ.

ribus regum & aliorum divitiæ pecoribus præcipue conſtabant; unde & Homero *Polumeloi* & *Eumeloi* dicti ſunt.

8 *Civitatum terrarumque.*] *Cretenſium* ſcilicet.

9 *Hæc quippe Idomeneus cum Merione juſſu ejus.*] Nullibi reperio Merionem imperii Cretenſis cum Idomeneo participem fuiſſe, neque video unde illud expiſcari potuit Dictys, niſi ita eſſe crediderit, quod apud Homerum legiſſet Merionem cum patruo Idomeneo Cretenſium ducem fuiſſe.

10 *Deucalionis Idomeneus.*] Creteus & Deucalion fratres fuere, Minois ſcilicet filii. Deucalion filios habuit Idomeneum, Creten, Nothum, & Molum. Apollod. lib. 3. Bibliothec. Δευκαλίωνι δὲ ἐγένοντο Ἰδομενεύς τε καὶ Κρήτη, καὶ Νόθος, καὶ Μῶλος. Qui locus Apollodori mihi mendi ſuſpectus eſt, neque enim legas alibi Nothum ullum nomine Deucalionis filium fuiſſe. Legendum, ut & alii monuêre, καὶ νόθος Μῶλος: ut Molum non genuinum ſed nothum eſſe ſignificet. Unde etiam colligere eſt Merionem nothi filium Idomeneo legitimo Deucalionis filio minime regni participem fuiſſe.

11 *Juſſu ejus.*] Cretei ſcilicet. Creteus quidem marem filium habebat nomine Althemenen, qui regnum occuparet, verum Althemenes veritus ne patri Creteo mortem inferret, quem oracula monuerant fore ut ab uno è filiis interficeretur, relicta Creta appulit Rhodum. Illuc poſtea contendit Creteus ſenio confeſtus, Althemeni ſuo regnum tradere cupiens, iſque cum è navi cum principibus ſociis in deſertum quendam inſulæ locum deſcendiſſet, à bubulcis prædones ingruiſſe putantibus ejicitur, interim dum Creteus ſe Althemenis patrem eſſe clamat neque à bubulcis propter canum latratum & pugnæ tumultum exauditur, ſupervenit Althemenes qui telo contorto Creteum patrem minime agnitum interfecit, poſteaque re cognita Deos comprecatus, terræ hiatu abſorptus eſt. Apollod. lib. 3. de cujus loco pessime accepit interpres, ubi ſcribit Apollodor. Καὶ μὴ δυνηθέντων ἀκοῦσαι λέγοντος αὐτοῦ ἀλήθειαν, διὰ τὴν κραυγὴν τῶν κυνῶν, ἀλλὰ βαλλόντων κἀκείνων, παραγενόμενος Ἀλθαιμένης, &c. Vertit interpres. *Quippe vera dicens, cum ob canum latratum, quod ab inſulanis percuteretur, exaudiri non poſſet, Althemenes ſuperveniens*, &c. Quid abſurdius? vertere debuerat. *Et cum eum vera dicentem non modo non exaudirent bubulci ob canum latratum, ſed etiam ultro percuterent, pellerent*, &c. Id quidem amantiſſimum Patrem meum fugit, fateor, dum majora ſectatur; ſed quod miror, eum etiam latuit qui poſt patrem meum Apollodorum percurrit, quamvis ut aliquid diceret vel minima rimari neceſſe habuerit. Sed de eo alibi.

12 *Clymenæ & Nauplii Palamedes, & Oeax.*] Nauplius Neptuni ex Amymone filius, Clymenam Cretei filiam duxit uxorem, & ex ea ſuſcepit Palamedem & Oeacem, quem male quidam *Oeacum* appellant.

13 *Dictys ex Creta Ida.*] In MSS. *Dictus ex Cretida*, vel *Dictys ex Crete Ida*. Sed quæ hic Dicty pars eſt in hac diviſione? an huc libri titulus irrepſit qui ita ſcriptus fuerit, *Dictys ex Creta Idi*. More Græcorum ut ſubintelligatur *oriundus* γενόμενος. Vir doctus reſcripſit *Dicty Creteida*; quippe cum mox Agamemnonem & Menelaum referat dictos Atridas, qui erant Pliſthenis ad tegendam obſcuritatem paterni nominis; veriſimile eſt eadem ratione addidiſſe Palamedem & Oeacem Nauplii, dictos Creteidas ab avo materno Creteo, cum origo paterna eſſet multo ignobilior, Nauplius enim mercaturæ laude potius cluebat quam ulla alia arte; ut ex Apollodoro certum eſt.

14 *Anaxibia ſoror.*] Fuit quidem Anaxibia

non major frater, [15] ut vice ſua in diviſione uteretur, petiverant. [16] Sed hi [17] non Pliſthenis, ut erant, magis quàm Atrei dicebantur: ob eam cauſam, [18] quod quum Pliſthenes admodum parvus, ipſe agens in primis annis vita functus, nihil dignum ad memoriam nominis reliquiſſet, Atreus miſeratione ætatis ſecum eos habuerat, neque minus quam regios educaverat. In qua diviſione [19] ſinguli pro nominis celebritate inter ſe quiſque magnifice transegêre. Ad eos re cognita [20] omnes ex origine Europæ, CAPUT II.

NOTÆ.

xibia Menelai & Agamemnonis ſoror, Pliſthenis filia. Sed quæ Strophio, non Neſtori, ut hic habet Dictys, nupta fuit, & Pyladem peperit. Pauſan. in Corinthiacis: Κρίσυ δ' ἦν ἀπόγονος τρίτος Πυλάδης, Στροφίου τε ὢν τοῦ Κρίσου, καὶ Ἀναξιβίας ἀδελφῆς Ἀγαμέμνονος. *Criſi autem erat tertius nepos Pylades, ab Strophio Criſi filio & Anaxibia genitus Agamemnonis ſorore.* Hanc Anaxibiam *Cyndragoram* vocat Scholiaſtes Eurip. in Oreſt. ὁ Στροφίου ἀνεψιός καὶ Πυλάδης ἐκ Κυνδραγόρας τῆς ἀδελφῆς Ἀγαμέμνονος. Et ſi idem alibi non ſemel eandem cum Pauſania *Anaxibiam* vocat & Cyndragoram Atrei filiam. Παρόσον, inquit, ὁ Στρόφιος Ἀναξιβίαν ἔγημε τὴν Ἀγαμέμνονος ἀδελφήν. ἐξ ἧς ἐγένετο Πυλάδης ὡς φησὶ Κράτης ἢ ἐπεὶ ὁ Στροφίου πατὴρ Κρίσος Ἀτρέως θυγατέρα ἠγάγετο τὴν Κυνδραγόραν. *Vel quia Strophius Anaxibiam ſororem Agamemnonis uxorem duxit, ex qua natus Pylades, ut ait Crates, vel quoniam Strophii pater Criſus Cyndragoram Atrei filiam duxit.* Tandem Hyginus ab aliis diſcedit & hanc Agamemnonis ſororem vocat *Aſtyocheam*. Fab. 117. Anaxibia verò quæ Neſtori nupſit, Cratiei filia fuit. Vel potius, ut habet Euſtathius, *Atrei*; unde & eam idem Euſtathius Agamemnonis ſororem dixit: quippe qui Homerum ſecutus Agamemnonem & Menelaum Atrei, non Pliſthenis, filios facit. Sed hic aliter Dictys, qui ſic minime excuſari poteſt.

15 *Ut vice ſua in diviſione uteretur.*] Hoc eſt, ut ſuas partes ageret. Ait Dictys Anaxibiam & Agamemnonem, quorum altera propter ſexum, alter propter regni ſui cuſtodiam, Cretæ cum aliis adeſſe non poterant, à Menelao petiiſſe ut pro ambobus faceret in diviſione Cretei, & colligeret amborum ſortem.

16 *Sed hi.*] Reſpondet ſuperioribus. *Æropa & Pliſthene genitus.*

17 *Non Pliſthenis, ut erant, ſed Atrei.*] Pliſthenis etiam filios facit Apollodorus, & multi alii. Heſiod. Æſchyl. Porphyrius. Servius lib. 1. Æneid. *Atridas*, inquit, uſurpatum eſt, nam Pliſthenis filii fuerunt Agamemnon & Menelaus. Tamen major numerus eorum qui Atrei filios dicunt. In iis conſtanter Homerus lib. 2. Iliad. & lib. 4. Odyſſ.

18 *Quod cum Pliſthenes.*] Euſtath. 2. Il. οὗτοι μὲν ἴσασι κοινῇ μὲν τὸ συνήθως Ἀτρεῖδαι, καὶ Ἀτρέως παῖδες τοῦ Πέλοπος· τῇ δὲ ἀληθείᾳ Πλεισθένους, ὡς φασὶν ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ Πορφύριος ἐν τοῖς ζητήμασι. ἀλλ' ἐπειδὴ Πλεισθένης νέος τελευτᾷ, μηδὲν καταλείψας μνήμης ἄξιον, νέοι πάνυ ἀνατραφέντες ὑπὸ Ἀτρέως, αὐτοῦ παῖδες ἐκλήθησαν. *Illi quidem communiter Ær pes, & Atrei exiſtimabantur, ſed re vera erant Pliſthenis filii. ut cum multi alii, tum Porphyrius ſcribit in ſuis Quæſtionibus. Sed quoniam Pliſthenes juvenis adhuc mortuus eſt, nihil memoria dignum poſt ſe relinquens, parvuli ab Atreo avo educati, ejus etiam filii dicti ſunt.* Schol. Euripid. in Oreſt. Ἀτρεὺς μὲν τὴν Κλεόλαν τὴν Δίαντος ἀγαγόμενος ἔσχε Πλεισθένην τὸ σῶμα ἀσθενῆ, ὃς Ἐριφύλην γήμας ἔσχεν Ἀγαμέμνονα καὶ Μενέλαον καὶ Ἀναξιβίαν. νέος δὲ τελευτῶν ὁ Πλεισθένης καταλείπει τοὺς παῖδας τῷ πατρί. i. *Atreus ducta uxore Cleola Diantis filia, Pliſthenem genuit corpore infirmum, qui ex Eriphyle Agamemnonem & Menelaum & Anaxibiam liberos ſuſcepit. Eoſque Atreo patri ſuo juvenis adhuc moriens reliquit.* Tamen neſcio unde Cleolam Atreo, & Eriphylem Pliſtheni nuptas dicit.

19 *Singuli pro nominis celebritate.*] Pro cujus nominis celebritate, an cujus opes dividebantur, an ſingulorum qui eas inter ſe dividebant? ita ut dicat Dictys ſingulos pro ſui nominis celebritate magnifice pro ſe transegiſſe rem pepigiſſe. Gall. *avoit fait ſon parti.* Nihil aliud video.

20 *Omnes ex origine Europa.*] Vellem ſane

[21] quæ in ea inſula ſumma religione [22] colitur, confluunt, benigneque ſalutatos in templum deducunt. Ibi multarum hoſtiarum more patrio immolatione celebrata, exhibitiſque epulis, large magnificeque eos habuere. Itemque inſecutis diebus reges Græciæ, & ſi ea quæ exhibebantur magnificè cum lætitia ſuſcipiebant, tamen multo magis [23] templi ejus magnifica pulchritudine, pretioſaque extructione [24] operum afficiebantur, inſpicientes repetenteſque memoria, ſingula [25] quæ ex Sidone à Phœnice patre ejus atque nobilibus matronis tranſmiſſa magno tum decori erant. CAPUT III. Per idem tempus Alexander Phrygius, Priami filius, [26] cum Ænea aliiſque ex conſanguinitate comitibus, Spartæ in domum Menelai hoſpitio receptus, indigniſſimum facinus perpetraverat. Is namque ubi animadvertit regem abeſſe, quod erat Helena [27] præter cæteras Græciæ fœ-

NOTÆ.

ne commemoraſſet aliquos ex iis quos ex origine Europæ Cretam ait inhabitaſſe. Europa enim ex Jove Minoem, Sarpedonem & Rhadamanthum genuit; nulloſque ex Aſtero ſive Aſterione Cretenſium rege, qui eam uxorem duxerat, liberos ſuſcepit.

21 *Quæ in ea inſula*] Non memini me legiſſe Europam Cretæ cultam fuiſſe. Scio quidem eam in Deorum numerum relatam & apud Phœnices habuiſſe templa & altaria.

22 *Colitur.*] Ait ſua ætate cultam, ut melius lectoribus imponat tutiuſque verum Dictyn mentiatur.

23 *Templi ejus.*] Europæ ſcilicet.

24 *Operum Ædificiorum.*] Virgil. *Pendent opera interrupta.*

25 *Quæ ex Sidone.*] Vetus liber. *Quæ ex Sidone Phœnicia, patria ejus.* Inepte. nam vel ea quæ ſequuntur *atque nobilibus matronis*, ſatis oſtendunt legendum *à Phœnice patre ejus.* Et Europæ patrem Phœnicem vocat ut Homerus, Moſchus & alii multi, tamen potior pars Agenore natam Europam dicit. Utramque opinionem retulit Apollodorus lib. 3. *τινὲς δὲ Εὐρώπην οὐκ Ἀγήνορος ἀλλὰ Φοίνικος λέγουσιν. Quidam vero Europam non Agenoris ſed Phœnicis filiam dicunt.*

26 *Cum Ænea aliiſque.*] Iſthæc *cum Ænea* abſunt à MSS. & ſane non convenit cum hiſtoria ſequenti hic Æneæ comitatus, quem Dares & alii auctores minus veriſimiliter commenti ſunt. Et non alius infra nominatur quam Glaucus Antenoris, qui expeditionis pœnas morte luit. Erat autem Glaucus ex conſanguineis Alexandri; nepos ſcilicet Æſietæ & Cleomeſtræ, quæ amita Laomedontis.

27 *Præter cæteras fœminas mira ſpecie.*] Helenam ſuæ ætatis pulcherrimam fuiſſe omnes ſcriptores tradunt, ſed illam nobis fere depingit Dares Phrygius. *Helenam ſimilem illis Dioſcuris, formoſam, animo ſimplici, blandam, cruribus optimis, notam inter duo ſupercilia habentem, ore puſillo.*

Cedrenus: *ἦν γὰρ εὔστολος, εὐμάσθος, λευκὴ ὥσπερ χιών, εὔοφρυς, εὔρινος, οὐλόθριξ, ὑπόξανθος, ὀφθαλμοὺς ἔχουσα μεγάλους.* Id eſt, ut ego interpretor: *Erat enim longa, mamoſa, nive candidior, pulchris ſuperciliis ornata, naſo formoſo, criſpis capillis, ſubflava, magnis oculis.* Cedreni τὸ εὔστολος non intellexerunt viri docti; inter quos doctiſſimus Meziriacus (is mihi in hiſce commentariis inſtar omnium fuit) qui vertit, *elle étoit propre en habits*, quaſi illud inter egregiæ formæ dotes debeat conſeri; ſed & falſum eſt etiam Helenam cultu nitidam & ornatam fuiſſe, antequam Paridem ſequuta fuiſſet. Nam Paris, apud Ovidium in Epiſt. parcam Spartam repreſentat & ipſam Helenam Spartanaſque ſordide ornatas.

Parca ſed eſt Sparta, tu cultu divite digna,
Ad talem formam non facit iſte locus.
Hanc faciem largis ſine fine paratibus uti,
Deliciiſque decet luxuriare novis.
Cum videas cultum noſtra de gente virorum,
Qualem Dardanias credis habere nurus.

Igitur εὔστολος, eſt Homero & Pindaro βαθύζωνος ut & notavit Euſtath. Nam niſi

βαθύζωνον

minas miranda ſpecie, amore ejus captus, ipſam [28] multaſque opes domo ejus aufert, [29] Ætram quoque & Clymenam Menelai [30] affines, quæ

NOTÆ.

βαθύζωνον longam, *de belle taille*, interpreteris, non video quomodo poſſit intelligi.

Sed de Helenæ pulchritudine omnium optime Conſtantinus Manaſſes, niſi in eo tautologiam reprehendas. Ejus verba ſunt, ἦν ἡ γυνὴ περικαλλὴς, εὔοφρυς εὐχρουστάτη, εὐπάρειος, εὐπρόσωπος, βοῶπις, χιονόχρους, ἑλικοβλέφαρος, ἁβρὰ, χαρίτων γέμον ἄλσος, λευκοβραχίων, τρυφερὰ, κάλλος ἀντικρὺς ἔμπνουν, τὸ πρόσωπον κατάλευκον ἡ παρειὰ ῥοδόχρους. τὸ πρόσωπον ἐπίχαρι, τὸ βλέφαρον ὡραῖον, κάλλος ἀνεπιτήδευτον, ἀβάπτιστον, αὐτόχρουν. ἔβαπτε τὴν λευκότητα ῥοδόχροια πυρείνη, ὡς εἴ τις τὸν ἐλέφαντα βάψῃ λαμπρᾷ πορφύρᾳ, δειρὴ μακρὰ, κατάλευκος ὅθεν ἐμυθουργήθη κυκνογενῆ τὴν εὔοπτον Ἑλένην χρηματίζειν. Id eſt: *Erat enim mulier formoſiſſima, pulchris ſuperciliis, corpulenta, pulchris genis, vultu honeſto, magnis oculis, nive candidior, ſuperciliis incurvis, delicata, gratiarum ſylva, albis brachiis, voluptatibus dedita, pulchritudo ſpirans, candida grataque facie, genis roſeis, ſine fuco, albitudinem ejus diſtinguebat rubor roſeus, veluti ſi quis ebori miſceret ſplendidam purpuram, collo longo percandido, unde & cygno genita Helena dicta eſt.* Illa χαρίτων γέμον ἄλσος nove & duriter dicta ſunt nullumque ejus locutionis exemplum reperias, neque enim *ſylvam* illi hoc ſenſu dicunt, quod ſciam, nec *montem*; nam Callimachus poëtam neſcio quem irridens quod gratiarum montem dixerit, ait montem illum nihil aliud eſſe quam ſiccum & aridum gratiarum collem, ejus verba ſunt.

Ἤπερ αὐσταλέον χαρίτων λόφον.

Quam aridum gratiarum collem.

Eleganter ſane, ut quidem ego hunc locum interpretor, qui hucuſque interpretum diligentiam fugit, neque ego etiam montes illos & ſylvas ferre poſſim: eſt enim illud non delphinum ſylvis, ut ait poëta Venuſinus, ſed ſylvas & montes hominibus appingere. Quanto melius Anacreon qui amicæ ſuæ non ſylvam gratiarum imponit, ſed eas omnes ejus cervici involitantes deſcribit.

Περὶ λυγδίνῳ τραχήλῳ
Χάριτες πέτοιντο πᾶσαι.

Circa collum marmoreum,
Gratiæ involitent omnes.

At illa quæ leguntur verſu quarto κάλλος ἀντικρὺς ἔμπνουν ſatis diu me ſuſpenſam habuere. Nam & fuit etiam cum putarem κάλλος eſſe quarti caſus & ἔμπνουν jungi debere cum πρόσωπον verſus ſequentis, ut eſſet πρόσωπον ἔμπνουν κάλλος. *Vultus pulchritudinem ſpirans.* Qualia multa apud veteres leguntur, ſic βλέπειν ἄρηα. *Videre, aſpicere martem. Avoir le regard martial.* Sed tandem me verum hujus loci ſenſum aſſequutam exiſtimo.

28 *Et multas opes.*] Unde infra Helenam & quæ cum ea abrepta fuerant per legatos repetit Menelaus. Idem Herodot. in Euterpe & Homer.

Ἀμφ' Ἑλένῃ, καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι.

Id eſt:

Pro Helena & opibus ejus pugnare.

29 *Æthram etiam & Clymenam.*] Earum meminit Ovid. in Epiſt. Paridis Helenæ.

Et comitum primas Clymenem Ætramque tuarum,
Auſus cum blandis nuper adire ſonis.

Rurſus in Epiſtola Helenæ Paridi.

Cætera per ſocias Clymenen Ætramque loquamur,
Quæ mihi ſunt comites conſiliumque duæ.

Earum meminit & Homerus Il. γ'.

—Ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Αἴθρη Πιτθῆος θυγάτηρ Κλυμένη τε βοῶπις.
Et illam unâ famulæ duæ ſequebantur,
Æthra Pitthei filia Clymeneque pulchra.

Hyginus Thiſadien quandam Æthræ conjungit: Fab. 92. *Alexander*, inquit, *Veneris impulſu Helenam à Lacedemone ab hoſpite Menelao Trojam adduxit, eamque in conjugio habuit, cum ancillis duabus Æthra & Thiſadie, quas Caſtor & Pollux captivas ei aſſignarant, aliquando reginas.*

Eam Phiſadiem vocavit, Fab. 29. *Caſtor & Pollux belligerarunt & Æthram Theſei matrem & Phiſadiem Pirithoi ſororem ceperunt, & in ſervitutem ſorori dederunt.* Ita & forſan iſta non alia ſit quam Clymene Hygini, Ovidii & Homeri.

30 *Affines.*] Affinem hic cognatam dicit & de Æthra quidem certum eſt, quæ filia fuit Pithei. Pitheus autem Pelopis

[31] ob neceſſitudinem cum Helena degebant. Poſtquam Cretam nuncius venit, & cuncta ei quæ ab Alexandro adverſus domum Menelaï commiſſa erant, aperuit: per omnem inſulam, ſicut in tali re [32] fieri amat, fama in majus divulgatur. Expugnatam quippe domum regis, everſumque regnum, & alia in talem modum ſinguli differebant. Quibus cognitis

CAPUT IV.

Menelaus, etſi abſtractio conjugis animum permoverat, multò amplius tamen ob injuriam affinium, quas ſuprà memoravimus, conſternabatur. At ubi animadvertit Palamedes, regem ira atque indignatione ſtupefactum, conſilio excidiſſe: ipſe naves parat, atque omni inſtrumento compoſitas terræ applicat. Dein pro tempore regem breviter conſolatus, [33] poſitis etiam ex diviſione, quibus in tali negotio patiebantur, navem aſcendere facit: atque ita ventis ex ſententia flantibus, paucis diebus Spartam pervenêre. Eò jam Agamemnon & Neſtor [34] omneſque qui ex origine Pelopis in Græcia regnabant, cognitis rebus confluxerant. Igitur poſtquam Menelaum adveniſſe ſciunt, omnes in unum coëunt. Et quanquam atrocitas facti ad indignationem, [35] ultumque injurias rapiebat, tamen ex conſilii ſententia [36] legantur prius ad Trojam Palamedes, Ulyſſes,

NOTÆ.

filius, Atrei frater. Pitheus genuit Æthram, Atreus Pliſthenem. Sic Æthra & Pliſthenes erant conſobrini, *couſins germains*. At Menelaus Pliſthenis filius fuit, fuit igitur Æthræ cognatus. Climene autem ignota eſt. Si ſit eadem quæ Thiſadie ſive Phiſadie Hygini, ſoror Pirithoi, certum eſt eam ad Menelaum pertinere, etſi gradu remotiori: nam Menelaus & Ixion, Thiſadiæ pater, erant quod vulgò dicimus; *couſin au quatriéme degré*. Id quod clarius patebit ex hoc diagrammate.

Jupiter genuit

Apollinem &	Tantalum.
Apollo	Tantalus,
	Pelopem. Pel.
Lapithen. Lapith.	Atreum. Atr.
Periphan. Periph.	Pliſthenem. Pliſ.
Anthonem. Anth.	
Ixionem. Ixi.	
Pirithoum & Phiſadien.	

31 *Ob neceſſitudinem cum Hel.*] Supra ex Hygino vidimus eas Helenæ in ſervitutem à Caſtore & Polluce datas fuiſſe. Idem Apollodorus de Æthra.

32 *Fiere amat.*] Ita in MSS. Male correctores ediderunt *ſolet*. *amat* eleganter dicitur, ſic Græcis *φιλεῖ*.

33 *Poſitis etiam ex diviſione.*] Poſitis, in naves ſcilicet. *Ayant chargé ſur les vaiſſeaux.*

34 *Omneſque qui.*] De regibus Achivorum vide Hygin.

35 *Ultumque injurias.*] Phraſin mutavit, rapiebat ad indignationem & rapiebat ultum injurias: ſed melius dixiſſet, ad indignationem & ultionem injuriarum rapiebat. Tamen ejuſmodi exempla reperias apud bonos auctores, ſed quæ nolim ſæpius imitari.

36 *Legantur prius ad Trojam.*] Certum eſt & Palamedem, Ulyſſem & Menelaum ad Trojam legatos, ſed hîc Dictys videtur innuere Ulyſſem cum aliis Spartam conveniſſe, quod falſum eſt: nam Homerus & alii auctores tradunt Agamemnonem & Menelaum in inſulam Ithacam ad Ulyſſem veniſſe ut eum ſibi militiæ ſuæ ſocium aſciſcerent. Id cum recuſaret Ulyſſes, inſaniam ſimulans ſalemque

ſerens

Digitized by Google

& Menelaus. Iiſque mandatur, ut conqueſti injurias, [37] Helenam, & quæ cum ea abrepta erant, repeterent. [38] paucis diebus ad Trojam veniunt, neque tamen Alexandrum in loco offendêre. Tum namque properatione navigii [39] inconſulte uſi ventis, ad Cyprum appulêre. Unde ſumptis aliquot navibus Alexander Phœnicem delapſus, Sidoniorum regem, qui eum amicè ſuſceperat, noctu inſidiis necat: eademque qua apud Lacedæmoniam cupiditate, univerſam domum ejus [40] in ſcelus proprium convertit. Ita

CAPUT VI.

NOTÆ.

ferens equo & bove ad aratrum junctis, Palamedes ei Telemachum filium aratro ſubjecit, quo viſo Ulyſſes aratra ſuſpendit, ſeque ita prodidit & ad bellum ivit.

37 *Helenam & quæ*, &c.] Solennes legationum formulæ ſic apud Plaut.

Continuo Amphitryo delegit viros primorum principes.
Eos legat, Telebois jubet ſententiam ut dicant ſuam.
Si ſine vi & ſine bello velint rapta & raptores tradere,
Si quæ aſportaſſent redderent, ſe exercitum exemplo domum
Reducturum, &c.

38 *Paucis diebus.*] Triduo iter illud confici potuit, ſi auctori carminum Cypriorum creditur; ſane Homerus alicubi dicit Neſtorem & Diomedem ex Ilio domum ſuam quarto die deveniſſe.

39 *Inconſulte uſi ventis.*] Certe hic aliquid turbatum eſt. Legendum puto: *Neque tum Alexandrum in loco offendere, tum namque properatione navigii inconſulte uſus ventis ad Cyprum appulerat, unde.* Et Alexandrum ait poſt Helenæ raptum inconſulte uſum ventis Cyprum deveniſſe, deinde Phœnicen. Verum Homeri interpretes ſcribunt eum conſulte eandem viam qua Spartem pervenerat, non iteraſſe, ne ſcilicet à Menelao retraheretur. Rurſus hic quædam prætermiſit Dictys, dum innuit Paridem Cyprum delatum, deinde Phœnicen, ex Phœnice Trojam deveniſſe. Nam ex aliis ſcriptoribus docemur eum etiam ad Ægyptum ad Proteum penetraſſe, qui Proteus audito Paridis ſcelere, eum quidem incolumen dimiſit, ſed Helenam opeſque omnes quæ cum ea raptæ fuerant apud ſe retinuit & Menelao reſervavit. Vide Herodot. in Euterp. Homerus quidem Paridem Helenam abducentem tum alibi errabundum deſcribit, tum etiam Sidonem Phœniciæ applicuiſſe ſignificat, dum ait:

Ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ἔργα γυναικῶν
Σιδονίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
Ἤγαγε Σιδονίηθεν, ἐπιπλὼς εὐρέα πόντον,
Τὴν ὁδὸν, ἣν Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν.

Ubi erant pepli varie picti opere mulierum, Sidoniarum, quas ipſe Paris Deo ſimilis adduxit è Sidone navigans per latum pontum, ea via qua Helenam abduxit nobilem.

Idem ejus in Ægyptum adventum non obſcure innuit, dum ait Helenam pharmaca quædam habuiſſe, quæ illam Polydamna uxor Thonis docuerat. Ejus verba ſunt Odyſſ. δ.

Τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα,
Ἐσθλὰ, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶνος παράκοιτις,
Αἰγυπτίη.

Id eſt, *talia Jovis filia* (Helena) *habebat pharmaca utilia, bona quæ ipſi Polydamna dedit Thonis uxor Ægyptia.* Niliaci oſtii præfectus erat is Thon ſive Thonis, ex Herodoto. Tandem ab aliis omnibus diſſentit auctor Carminum Cypriorum, qui ait Paridem ex Sparta triduo Ilium perveniſſe. Euſtath. Ὁ δὲ τὰ Κύπρια ποιήσας λέγει ὡς τριταῖος ἐκ Σπάρτης Ἀλέξανδρος ἀφίκετο εἰς τὸ Ἴλιον ἄγων Ἑλένην, εὐαεί τε πνεύματι χρησάμενος, καὶ θαλάττῃ λείᾳ. Id eſt, *Qui Cypria carmina ſcripſit dicit quod tertio die ex Sparta Alexander Ilium pervenit, ſecundo vento uſus & mari tranquillo.* Poſtrema εὐαεί τε πνεύματι. Mihi videntur eſſe ipſamet verba auctoris Cypriorum. Nam & eadem ſic attulit Herodot. Deinde mere poëtica ſunt.

40 *In ſcelus proprium convertit.*] Hæc duriora ſunt quam ut recte poſſint explicari. Facile tamen ſentiuntur. Ait Paridem compilatam domum Sidonii regis per ſcelus ſibi propriam feciſſe.

41 *Indigne*

Digitized by Google

omnia quæ ad oſtentationem regiæ magnificentiæ fuere,[41] indignè rapta, ad naves deferre jubet. Sed ubi ex lamentatione eorum qui caſum domini deflentes, reliqui prædæ aufugerant, tumultus ortus eſt, populus omnis ad regiam concurrit. Inde quod jam Alexander abreptis, quæ cupierat, abſceſſionem properabat, parvo tempore armati ad naves veniunt, ortoque inter eos acri prælio, cadunt utrinque plurimi, quum obſtinate hi regis necem defenderent, hi ne amitterent partam prædam ſummis opibus anniterentur. Incenſis dein duabus navibus, Troiani reliquas ſtrenue defenſas liberant, atque ita fatigatis jam prælio hoſtibus, evadunr.

CAPUT VI.

Interim apud Trojam legatorum Palamedes ([42] cujus maximè in ea tempeſtate domi belliquè conſilium valuit) Priamum adiit[43] conductoque concilio, primùm de Alexandri injuria conqueritur, exponens communis hoſpitii everſionem. Dein monet, quantas ea res inter duo regna ſimultates concitatura eſſet, interjaciens memoriam[44] diſcordiarum Ili & Pelopis,[45] aliorumque qui ex cauſis ſimilibus ad internecionem uſque gentium perveniſſent. Ad poſtremum belli difficultates, contráque pacis commoda aſtruens, non ſe ignorare ait,[46] quantis mortalibus tam atrox facinus indignationem incuteret:[47] ex quo auctores injuriæ ab omnibus derelictos, impietatis ſupplicia ſubituros. Et quum plurima dicere cuperet, Priamus medium ejus interrumpens ſermonem: Parcius, quæſo, Palamedes, inquit, iniquum etenim videretur, inſimulare eum qui abſit: maxime quum fieri poſſit, ut ſi quæ criminoſe objecta ſint, præſenti refutatione diluantur. Hæc atque alia ejuſmodi Priamus inferens, differri querelas ad adventum Alexandri ju-

NOTÆ.

41 *Indigne rapta.*] Homeri Interpres ad locum ſupra laudatum ubi de peplo & mulieribus Sidoniis, quas ſecum Alexander duxerat, ſcribit. Παρελθὼν ἐν διὰ τῆς Σιδῶνος, κἀκεῖθι γυναῖκας ἔξω τοῦ ἄστεος εὑρὼν ἔλαβε τρόπῳ λῃστρικῷ. i. *Per Sidonem præteriens Paris, extra urbem inventas mulieres rapuit more latronum.* Ubi ut vides diverſus abit à noſtro ut & Euſtathius ipſe, qui τὰς γυναῖκας εἴληφε, inquit, τυχὸν μὲν ὠνησάμενος, ἴσως δὲ καὶ λῃστευσάμενος. i. *Mulieres cepit, forte an emptas, forte etiam & raptas.*

42 *Cujus maxime ea tempeſtate domi belliqúe.*] Neque immerito domi militiæque cluebat Palamedes, qui & multas litteras Græcas invenerat, & ſcientiam numerorum, ponderum & menſuræ. Præterea ne exercitus otio corrumperetur invenit & ludum teſſerarum, & πεττείαν, *laterculorum ludum*; neque enim eſt, *le jeu du tricquetrac*, ut quidam putant, verum, *les eſchecs.* Quod facile oſtendi poſſet. Sed illud præcipue Palamedem commendavit, quod tacticam docuit, artem ſcilicet ordinandi milites, rationem etiam excubiarum diſponendorum invenit, primus dedit teſſeram, *donna le premier le mot.*

43 *Conductoque conſilio.*] Gallice, *ayant aſſemblé le conſeil*, ſic infra, *ſenes conducit.*

44 *Dioſcordiarum Ili & Pelopis.*] Quæ ſcilicet à raptu Ganymedis ortæ quem Tantalus Pelopis pater rapuerat, vel ut Suidas & Cedrenus tradunt, apud ſe à Troe miſſum, quaſi ſpeculatorem retinuerat, donec apud eum vita deceſſit.

45 *Aliorumque.*] Ut Centaurorum & Lapitharum propter raptas uxores. Idæ & Lyncei qui ob raptum Phœbes & Ilairæ adverſus Pollucem & Caſtorem pugnaverunt.

46 *Quantis mortalibus.*] Legendum omnino: *Quantam mortalibus tam atrox facinus indignationom incuteret.*

47 *Ex quo.*] Nemo certe ita locutus eſt, quod ſciam, id voluit quod Gallice diceres, *d'où il arriveroit que*, & certe Dicty noſtri oratio, etſi alicubi limpida, ſæpius tamen cœnoſa fluit & lutulenta.

48 *Græci*

bet. Videbat enim, ut ſinguli, qui in eo conſilio aderant, Palamedis oratione moverentur, ut taciti vultu tantum admiſſum facinus condemnarent, quum ſingula miro genere orationis exponerentur: atque in ſermone [48] Græci regis ineſſet quædam permixta miſerationis vis. Atque ita eo die conſilium dimittitur. [49] Sed legatos Antenor, vir hoſpitalis, & præter cæteros boni honeſtique ſectator, domum ad ſe volentes deducit. Interim paucis poſt diebus, Alexander cum ſupradictis comitibus revertitur, Helenam ſecum habens. Cujus adventum tota civitas quum partim [50] exemplo facinoris execraretur, alii injurias in Menelaum admiſſas dolerent, nullo omnium approbante, poſtremo cunctis indignantibus, tumultus ortus eſt. Quibus rebus anxius Priamus, filios convocat, eoſque quid ſuper tali negotio agendum videretur, conſulit: qui una voce [51] minime reddendam Helenam, reſpondent. Videbant quippe quantæ opes cum ea adductæ eſſent: quæ univerſa, ſi Helena traderetur, neceſſario amitterent. Præterea permoti forma mulierum, quæ cum Helena venerant, nuptias ſibi ſingulatum jam animo deſtinaverant: quippe qui lingua moribuſque barbari [52] nihil penſi aut conſulti facientes, præda atque libidine [53] tranſverſi agebantur. Igitur Priamus relictis his, ſenes conducit, ſententiam filiorum aperit. Deinde cunctos quid agendum eſſet, conſulit. Sed priuſquam ex more ſententiæ dicerentur, [54] reguli conſilium repente irrumpunt, atque inconditis moribus malum ſingulis minitantur, ſi aliter, quam ipſis videretur, decernerent. Interim omnis populus indigne admiſſam injuriam, atque in hunc modum multa alia, cum execratione [55] reclamabat. Ob quæ Alexander cupidine animi præceps, veritus ne quid adverſum ſe à popularibus oriretur, ſtipatus armatis fratribus impetum in multitudinem facit, multoſque obtruncat. Reliqui interuentu procerum, qui in conſilio fuerant, duce liberantur Antenore. Ita infectis rebus, po-

CAPUT VII. / CAPUT VIII.

NOTÆ.

48 *Græci regis.*] Palamedis.

49 *Sed legatos Antenor.*] Ipſe Antenor, apud Hom. Il. γ'.

Ἤδη γὰρ καὶ δεῦρό ποτ' ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς,
Σεῦ ἕνεκ' ἀγγελίης, σὺν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ,
Τοὺς δ' ἐγὼ ἐξείνισσα, καὶ ἐν μεγάροισι φίλησα.

Jam enim & huc venit divinus Ulyſſes, tui cauſa legatus, cum Menelao bellicoſo, hos ego hoſpitio excepi & in meis ædibus amice tractavi. In cujus facti gratiam, Agamemnon Ilio capto Antenoris domum ſervavit, pantheræ pelle ibi appenſa, quæ milites admonebat ut eam præterirent. Euſtath. 1616.

50 *Exemplo facinoris.*] Gall. *pour l'exemple d'une ſi vilaine action.*

51 *Minime reddendam Helenam reſpondent.*] Tamen omnes, excepto uno Deiphobo, reddendam Helenam cenſebant.

52 *Nihil penſi.*] Pro *facientes* melius *habentes*, ut quidem legunt. Sic Salluſt. in Catil. *Nihil penſi neque moderati habere.* Et in Jugurth. *Nihil penſi neque ſancti habere.*

53 *Tranſverſi agebantur.*] Imitatur Salluſtium, qui *tranſverſos agere* dixit pro *à recto deducere*; *pouſſer hors du ſens, hors du bon chemin.*

54 *Reguli.*] Filii Priami. Putabam legendum *regii*, ut ſubintelligeretur *pueri*. Sed ita loqui amat Dictys. Sic infra, *Et reliqui reguli*, de iiſdem.

55 *Reclamabat.*] Reclamare proprie eſt contradicere, recuſare, refragari. Verum hic uſurpavit pro *ſæpius clamare*. Cujus ſignificationis exemplum fruſtra alibi quæras.

Digitized by Google

CAPUT IX. pulſus contemptui habitus, [56] non ſine pernicie ſua, domum diſceſſit. Deinde ſecuta die rex hortatu Hecubæ Helenam adiit, eamque benigne ſalutans, bonum animum uti gereret hortatur, [57] quæ cujuſque eſſet, requirit. Tum illa, Alexandri ſe affinem reſpondit, magiſque ad Priamum & Hecubam, quam ad Pliſthenis filios genere pertinere, repetens originem omnem majorum: [58] Danaum enim atque Agenorem, & ſui & Priami generis autores eſſe. Namque ex Pleiona Danai filia, & Atlante, Electram natam, quam ex Jove gravidam Dardanum genuiſſe. [59] Ex quo Tros, & dein-

NOTÆ.

56 *Non ſine pernicie ſua.*] Quia multi cæſi.

57 *Quæ cujuſque eſſet.*] Hoc agebat Priamus, ut à ſe invidiam amoveret. Erat autem ille ſolemnis mos in fidem recipientium. ſic apud Virgil. de Sinone.

—— Hortamur fari quo ſanguine cretus,
Quidve ferat, memoret, quæ ſit fiducia capto.

Quod ſi illud non peterent, dicebant, *quiſquis es*, idem, ibid.

Quiſquis es, amiſſos hinc jam obliviſcere Grajos,
Noſter eris.

Idem & Livius.

58 *Danaum enim atque Agenorem.*] Antequam ad Danai & Agenoris poſteros deveniret, ipſius Danai & Agenoris cognatio ante oculos ponenda fuit, quæ talis eſt; Neptunus ex Lybia genuit Belum & Agenorem, Belus Danaum, ſic Agenor Danai fuit avunculus, eorum autem poſteros ſic perſequitur Dictys.

Belus genuit

1 Danaum, qui
2 Plejonam, quæ
3 Electram, quæ
4 Dardanum, qui
5 Erichthonium, qui
6 Troem, qui
7 Ilum, qui
Laomedontem, qui
Priamum, qui
Paridem.

Agenor genuit

1 Taygetam, quæ
2 Lacedæmonem, qui
3 Amyclam, qui
4 Argalum, qui
5 Oebalum, qui
6 Tyndarum, qui
7 Helenam.

Quare, ut vides, remotiſſima erat Paridis & Helenæ cognatio. Sed & multa etiam in hac ſerie, contra omnium autorum ſententiam: nam ibi Plejona Danai filia, quam alibi Oceani, & Taygeta Agenoris, quam alii Atlantis, & Oebalus Argali filius, quem alii Perieris filium dicunt. Ita ut Argalus Perieris avunculus fuerit. Simpliciùs fuiſſet dicere, Electram & Taygetam ſorores Plejonæ, & Atlantis filias fuiſſe.

Ex Electra

1 Danaus, qui
2 Erichthonium, qui
3 Troem, qui
4 Ilum, qui
5 Laomedontem,
6 Priamum, qui
7 Paridem.

Ex Taigeta.

1 Lacedæmonem, qui
2 Amyclam, qui
3 Argalum, qui
4 Cynortam, qui
5 Perierem, qui
6 Oebalum, qui
7 Tyndarum, qui
8 Helenam.

59 *Ex quo Tros.*] Erichthonium præterit; ut ex ſuperioribus patet.

60 Agni

ceps inſecuti reges Ilii. Agenoris porro Taigetam, eamque ex Jove habuiſſe Lacedæmonem, ex quo Amiclam natum, & ex eo Argalum patrem Oebali, quem Tyndari (ex quo ipſa genita videretur) patrem conſtaret. Repetebat etiam cum Hecuba materni generis affinitatem. [60] Agenoris quippe filium Phœnicem, & deinde Hecubæ & Ledæ conſanguinitatis originem diviſiſſe. Quæ poſtquam memoriter [61] cuncta retexuit, ad poſtremum flens, [62] orare, ne ſe, quæ in fidem ſemel illorum recepta eſſet, prodendam putarent. Ea ſecum de domo Menelai apportata, quæ propria fuiſſent, nihil præterea ablatum. Sed utrum immodico amore Alexandri, [63] an pœnarum metu, quas ob deſertam domum à conjuge metuebat, ita ſibi conſulere maluerit; parum conſtabat. Igitur Hecuba cognita voluntate, ſimul ob generis conjunctionem complexa Helenam, ne proderetur, ſummis opibus annitebatur: quum jam Priamus & [64] reliqui reguli non amplius differendos legatos dicerent, nec reſiſtendum [65] popularium voluntati; ſolo omnium Deiphobo Hecubæ aſſenſo [66] quem CAPUT X.

NOTÆ.

60 *Agenoris quippe filium Phœnicem.*] Legebam, *Agenoris quippe filium Phœnicem, & deinde Hecubam & Ledam conſanguinitatis originem diviſiſſe.* Neque tamen mihi ſic ſatisfaciebam in MSS. *Et Dyme patris Hecubæ & Ledæ.* Item *de Dyme*, unde vir doctus legebat, *Agenoris quippe Phineum & Phœnicem, & inde patres Hecubæ & Ledæ conſanguinitatis originem diviſiſſe.* Sed neque ſic etiam video quomodo Hecubæ & Ledæ conſanguinitatis ratio conſtabit. Ex iiſdem MSS. forte melius legatur, *Agenoris quippe filium Phœnicem & Dymam patrem Hecubæ, & Tyndarum Ledæ, conſanguinitatis originem diviſiſſe.* Ita ut innuat ex Agenoris poſteris patres Hecubæ & Ledæ originem duxiſſe. Nimirum ex poſteris Phœnicis Dymantem patrem Hecubæ, ſed illud plane incertum eſt, nam omnino ignoratur genus Dymantis, quis & à quo ſatus fuerit. Solus Cedrenus, quod ſciam, illum ex Danai poſteris ortum dicit, & ita, ſi illum ſequaris, eadem erit Hecubæ & Helenæ affinitatis maternæ ratio, quæ ſupra paternæ fuit.

61 *Cuncta retexuit.*] Retexere proprie eſt, quod jam textum eſt ſolvere, disjungere. Unde per metaphoram *detexere* de verbis uſurpavit, pro ea quæ intus quaſi texta ſunt, ordine effutire, foras ejicere. Quo ſenſu non memini me alibi obſervaſſe. Non male etiam *retexere* accipias pro ſimplici *texere*. Sic infra de Menelao.

62 *Orare.*] Subauditur *cœpit.*

63 *An pœnarum.*] Ita in MSS. ita ut vox *amore* utrique conveniat, & *Alexandri* & *pœnarum*, & ſane ejuſmodi exempla in veteribus ſcriptoribus leguntur, ut diverſis enunciationibus unica particula aptetur, quamvis alteri minus proprie congruat, ſic Divus Paulus, Epiſt. 1. ad Tim. cap. 4. Κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, &c. *Vetantibus uxores ducere, abſtinere cibis*, &c. Ubi neceſſe eſt intelligere verbum aliquod contrariæ ſignificationis verbo *vetantibus*, quod præponatur verbo *abſtinere*, nempe jubentibus. Sic Phædrus, Fabula 17. libro 4.

Non veto dimitti, verum cruciari fame.

Pro *verum jubeo cruciari fame.* Et apud Tacitum, in vita Agricolæ: *Nec pœna ſemper, ſed ſæpius pœnitentia contentus eſſe.* Ubi manifeſtum eſt *contentus eſſe* cum *pœna* & *pœnitentia* non poſſe ex æquo convenire. Tale eſt & apud Terentium, in Andria, Act. 3. Sc. 5.

Namque hoc tempus præcavere mihi me, non te ulciſci ſinit.

Ubi pro *ſinit* debet ſubintelligi *cogit* in priori membro ſententiæ. Sed illud potius & vitioſum notari debet, cum ob alia, tum maxime quod perſpicuitatem tollat. Et hic etiam magis probo *an pœnarum metu.*

64 *Reliqui reguli.*] Filios Priami intelligit. Sic ſupra.

65 *Popularium voluntate.*] Qui reddi Helenam petebant.

66 *Quem non aliter.*] Unde etiam mortuo

Digitized by Google

non aliter atque Alexandrum, Helenæ deſiderium, [67] à recto conſilio præpediebat. Itaque quum obſtinate Hecuba nunc Priamum, modò filios deprecaretur: nec à complexu ejus ullo modo, ulla ratione divelli poſſet, omnes quæ aderant [68] in voluntate ejus traduxit. Ita ad poſtremum [69] bonum publicum materna gratia eſt corruptum. Dein poſtero die Menelaus cum ſuis in concionem venit, conjugem, & quæ cum ea abrepta eſſent, repetens. Tunc Priamus inter regulos medius aſtans, facto ſilentio, optionem Helenæ, quæ ob id in conſpectum popularium venerat, offert, ſi ei videretur, domum ad ſuos regredi. Quam ferunt dixiſſe, neque ſe in patriam regredi velle, neque ſibi cum Menelai matrimonio convenire. Itaque reguli habentes Helenam, non ſine exultatione è concione diſcedunt.

Caput XI.

His actis, Ulyſſes [70] conteſtandi magis gratia, quam aliquid ex oratione promoturus, cuncta quæ ab Alexandro contra Græciam indigne commiſſa eſſent, [71] retexuit. Ob quæ ultionem brevi teſtatus eſt. Deinde Menelaus ira percitus, atroci vultu exitium minatus, conſilium dimittit. Quæ ubi ad Priamidas perlata ſunt, confirmant inter ſe clam, ut per dolos legatos circumveniant. Credebant quippe, quod non fruſtra eos conſilium habuit, ſi legati imperfecto negotio revertiſſent, fore uti adverſum ſe grande prælium concitaretur. Igitur Antenor, cujus de ſanctitate morum ſupra memoravimus, Priamum convenit, conjurationemque factam conqueritur: filios quippe ejus non legatis, [72] ſed adverſum ſe inſidias parare, neque id ſe paſſurum. Dein non multo poſt legatis rem aperit. Ita exploratis omnibus, adhibito præſidio, quum primum opportunum viſum eſt, inviolatos eos dimittit.

Caput XII.

Dum hæc apud Trojam aguntur, diſſeminata jam per univerſam Græciam fama [73] omnes Pelopidæ in unum conveniunt, atque [74] interpoſita juris jurandi religione, ni Helena cum abreptis redderetur, bellum ſe Priamo illaturos confirmant. Legati Lacedæmona redeunt, de Helena ejuſque voluntate narrant. Dein Priami filiorumque ejus adverſum ſe dicta geſtaque, grande præconium fidei erga

NOTÆ.

tuo Alexandro uxorem duxit; quare à Menelao poſtea crudeliter occiſus.

67 *A recto conſilio præpediebat.*] Hic explicat quod ſupra dixerat, de filiis Priami, *tranſverſi agebantur.*

68 *In voluntate ejus.*] Melius dixiſſet, opinor, *in voluntatem ſuam traduxit.*

69 *Bonum publicum.*] Ex Saluſt. Jugurth. *Ita bonum publicum, ut in pleriſque negotiis ſolet, privata gratia devictum.* Et ita in vett. edit.

70 *Conteſtandi magis gratia.*] Conteſtari eſt teſtes complorare, obteſtari.

71 *Retexuit.*] Vide ſupra.

72 *Sed adverſus ſe.*] Quippe qui legatos hoſpitio excepiſſet. Non tam legatis injuriam quam ſibi fieri arbitrabatur. Similia in hoſpites pietatis exempla in veteribus paſſim invenias; præcipue in Sacris Litteris vett. Teſtamenti.

73 *Omnes Pelopidæ.*] Quos mox commemorabit.

74 *Interpoſita jurisjurandi religione.*] Dictys videtur innuere ſemel duces conjuraſſe domo Menelai antequam Argos convenirent; & iterum antequam ad parandas opes militiæ in ſua regna diſcederent. Verum iſtud à ſe Dictys protulit, contra veterum auctoritatem; apud quos bis tantum Græcorum duces conjuraſſe reperias; ſemel antequam Helenam Menelao collocaretur, cujus jurisjurandi Ulyſſes auctor dicitur. Apollod. lib. 3. Hygin. Fab. 78. Et iterum poſtquam Argos conveniſſent,

Digitized by Google

legatos [75] Antenoris præferentes. Quæ ubi accepêre, decernitur uti ſinguli in ſuis locis atque imperiis opes belli parent. Igitur ex conſilii ſententia, opportunus locus ad conveniendum, & in quo de apparatu belli ageretur, [76] Argi Diomedis regnum deligitur. Ita ubi tempus viſum eſt, primus omnium [77] ingenti nomine virtutis atque corporis Aiax Telamonius advenit, & cum eo [78] Teucer frater. Dein haud multo poſt Idomeneus & Meriones, ſumma inter ſe juncti concordia. [79] Eorum ego ſecutus comitatum, ea quidem [80] quæ antea apud Trojam geſta ſunt ab Ulyſſe cognita quam diligentiſſime retuli. Et reliqua quæ deinceps inſecuta ſunt, quoniam ipſe interfui, quam veriſſime potero exponam. Igitur poſt eos quos ſupra memoravimus, Neſtor cum Antilocho & Thraſymede (quos ex Anaxibia ſuſceperat) ſupervenit. Eos [81] Peneleus inſecutus, [82] cum Clonio & Archeſilao [83] conſanguineis. Dein [84] Prothenor & Leitus, [85] Bœotiæ principes. Itemque [86] Schedius & Epiſtrophus, Phocenſes [87] Aſcalaphus, & Jalmenus, Orchomenii. Tum [88] Diores & Meges, ex Phyleo ge-

CAPUT XIII.

NOTÆ.

cum ſe, non ante domum ſuam reverſuros quam Trojam ſubvertiſſent, jurati ſunt. De quo Horat. lib. 1. Od. 15.

Quam multo repetet Græcia milite
Conjurata tuas rumpere nuptias
Et regnum Priami vetus.

75 *Antenoris.*] Fidei Antenoris.

76 *Argi Diomedis regnum.*] Per Diomedis autem regnum Argos Peloponeſi urbem intellige ad Inachum fluvium, ubi Diomedes, pro Agamemnone, ſcilicet, imperitabat.

77 *Ingenti nomine virtutis atque corporis.*] Nam & poſt Achillem fortiſſimus exiſtimabatur; Hom. Iliad. 2.

Ἀνδρῶν δ' αὖ μέγ' ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας,
Ὄφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν, ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν.

Virorum autem longè præſtantiſſimus erat Telamonius Ajax, dum Achilles iratus erat, nam hic multo præſtantiſſimus erat.

78 *Teucer frater.*] Ex patre tantum; nam Ajax ex Peribœa, at Teucer ex Heſiona natus eſt.

79 *Eorum ego.*] Hoc falſum eſſe jam multis antea probatum.

80 *Quæ antea apud Trojam.*] In legatione, ſcilicet Ulyſſis & Menelai.

81 *Peneleus.*] Hippalei & Aſteropes filius. Alii patrem vocant *Hippalmum*, alii *Hippaleimum*.

82 *Cum Clonio & Archeſilao.*] Clonius Lacreti & Cleobules filius, Archeſilaus Lyci & Theobulæ. Hunc Lycum Archilicum vocat Diodor. lib. 4. Homerus Areilycon. Iliad. ξ.

83 *Conſanguineis.*] An paterna vel materna origine, nondum potui comperire.

84 *Prothenor & Leitus.*] Prothenem Archeſilai fratrem facit Hyginus. Leitus Alectrionis & Cleobules filius.

85 *Bœ tiæ Principes.*] Ab Homero diſcedit ut auctorem ſuum diſſimulet: Homerus enim non ſolum Prothenorem & Leitum ſed etiam Arceſilaum, Clonium; & Peneleum Bœotiorum principes facit.

Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως, καὶ Λήϊτος ἦρχον,
Ἀρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε Κλονίος τε.

Bœotis quidem Peneleus & Leitus imperabant, Archeſilauſque, Prothenorque, Cloniuſque.

86 *Schedius & Epiſtrophus.*] Iphiti Naubolidæ & Hippolites filii.

Αὐτὰρ Φωκήων Σχεδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Υἱέες Ἰφίτου μεγαθύμου Ναυβολίδαο.

Verum Phocenſium Schediuſque & Epiſtrophus duces,
Filii erant Iphiti magnanimi Naubolidæ.

Et neſcio quos auctores ſequutus, Hyginus eos Argis veniſſe dixerit, Fab. 97.

87 *Aſcalapus & Jalmenus.*] Filii Martis & Aſtyoches. De iis vide infra in Catalogo.

88 *Diores.*] Amarincei filius.

 89 *Eury-*

nitus. Thoas ex Andræmone, [89] Eurypylus Evemonis, Ormenius, &

CAPUT XIV.

[90] Leontheus. Poſt quos Achilles Pelei & Thetidis, quæ [91] ex Chirone dicebatur. Hic in primis adoleſcentiæ annis procerus, decora facie, ſtudio rerum bellicarum omnes jam tum virtute & gloria ſuperabat. [92] Neque tamen aberat ab eo vis quædam inconſulta, & fera morum impatientia. Cum eo [93] Patroclus & [94] Phœnix, [95] alter propter conjunctionem amicitiæ, [96] alter cuſtos atque rector ejus. [97] Tlepolemus, dein Eutraphates. Inſecuti ſunt [98] Phidippus & Antiphus, inſignes armorum ſpecie, avo Hercule. Poſt hos [99] Proteſilaus Iphicli, cum Podarce fratre. Affuit & Eumelus [1] Pheræus, [2] cujus pater Admetus quondam vicaria morte conjugis fata propria pertulerat. Podalyrius & Machaon, [3] Tricenſes, Æſculapio geniti, acciti ad id bellum [4] ob ſolertiam medicæ artis. Deinde [5] Pœantis Philoctetа, qui comes Herculis poſt diſceſſum

NOTÆ.

89 *Eurypylus, Evamonis, Ormenius.*] Scribe *Evamonis.*

Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός.
Eurypylus, Evamonis inclytus filius.

Ormenius autem ab Ormenio urbe Theſſaliæ, de qua infra. Sed obiter corrigendus Hyginus Fab. 97. Ubi *Eurypylus Evamonis & Opis filius Orchomeno navibus, XL.* Scribe *ex Ormenio.* Nihil certius.

90 *Leontheus.*] Filius Coroni, qui Coronus Cænei filius fuit. Hom.

——— Ἅμα τῷγε Λεοντεὺς ὄζος Ἄρηος
Υἱὸς ὑπερθύμοιο Κορώνου Καινεΐδαο.
Et cum illo (Polypæte, filio Pirithoi) ibat Leonteus,
Ramus Martis, filius magnanimi Coroni Canidæ.

91 *Quæ ex Chirone dicebatur.*] Sic & libro 6. Thetidem Chironis filiam dicit. Idem Scholaſt. Apollonii lib. 1. Argon, illum vide. Verum alii Achillis matrem non Thetidem, ſed Philomelam Actoris filiam dicunt. In iis ſcholiaſtes Apollonii & apud eum Deimachus, Euſtathius & ſchol. Ariſtophanis, in Nubib.

92 *Neque tamen aberat.*] Optime ex Homero & aliis. Sic Horat. in Arte.

——— *Honoratum ſi forte reponis Achillem,*
Impiger, iracundus, inexorabilis, acer:
Jura neget ſibi nata, nihil non arroget armis.

93 *Patroclus.*] Menœtii & Philomelæ, ſive potius, Sthenelæ filius.

94 *Phœnix.*] Amyntoris filius.

95 *Alter propter conjunctionem.*] Patroclus ſcilicet, qui & Achillis genere proximus fuit. Nam Actor Menœtium ſuſcepit ex Ægina, quæ antea ex Jone Æacum pepererat. At ex Æaco Peleus, Achillis pater. Æacus igitur & Menœtius ex matre fratres erant, Peleus & Patroclus conſobrini. Alii hanc proximitatem aliter texunt, & Peleum & Menœtium fratres faciunt, adeoque Patroclum Achillis conſobrinum.

96 *Alter cuſtos.*] Vide Hom. 9. Iliad.

97 *Tlepolemus.*] Herculis & Aſtyoches filius. Homer.

Ὃν τίκεν Ἀστυόχεια βίῃ Ἡρακληείῃ.
Quem peperit Aſtyocha virtuti Herculeæ.

98 *Phidippus & Antiphus.*] Ex Theſſilo & Chalciope nati, qui Theſſalus Herculis filius fuit.

99 *Proteſilaus Iphicli.*] Ejus mater Euſtathio, & Hygino *Diomedea,* Apollodoro dicitur *Automeduſa.* Hic prius *Iolaus* dicebatur, ſed poſtquam Trojam venit, primuſque ex navibus exiliit, Proteſilai nomen invenit, quod πρῶτος τοῦ λαοῦ καθήλατο τῆς νηὸς, καὶ πρῶτος τοῦ λαοῦ ἀπώλετο.

1 *Pheræus.*] A Pheris urbe Theſſaliæ, de qua infra.

2 *Cujus pater Admetus.*] Euripid. in Alceſtide. Apollodor. lib. 1. Hygin. fab. 51. Tzetzes, in Chiliad. hiſt. 53.

3 *Tricenſes.*] Ex Trica urbe Theſſaliæ juxta Peneum; de qua infra.

4 *Ob ſcientiam Medicinæ artis.*] Homer.

Ἰητῆρ' ἀγαθὼ Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων.
Medici boni, Podalirius & Machaon.

5 *Pœantis Philoctetа.*] Philoctetæ matrem *Demonaſſem* vocat Hyginus.

6 A Diis

Digitized by Google

ejus [6] à Diis ſagittas divinas induſtriæ præmium conſecutus eſt. [7] Nireus pulcher ex Syme. Ex Athenis [8] Mneſtheus, & Aiax Oilei ex Locride. Ex Argis [9] Amphilochus Amphiarai, & [10] Sthenelus Capanei, & cum his [11] Euryalus Meciſtei. Deinde ex Ætolia [12] Theſandrus Polynicis. Poſtremo omnium [13] Demophon, atque Achamas fuere, [14] cuncti ex origine Pelopis. Sed eos quos ſupra memoravimus, plures alii ex ſuis quiſque regionibus, partim ex regum comitibus, alii ipſius regni participes inſecuti ſunt: quorum nomina ſigillatim exponere haud neceſſarium viſum eſt. Igitur ubi Argos omnes venêre, Diomedes hoſpitio cunctos recipit, neceſſariaque præbet. Deinde Agamemnon grande auri pondus Mycenis apportatum per ſingulos diſpartiens, promptiores animos omnium ad bellum quod parabatur, facit. Tum communi conſilio ſuper [15] conditione prælii, jusjurandum interponi hoc modo placuit: [16] Calchas filius Theſtoris, præſcius futurorum, [17] porcum marem in medium forum afferri jubet, [18] quem in duas partes exſectum, orienti occidentique dividit, atque ita ſingulos nudatis gladiis per medium tranſire jubet. Deinde mucronibus ſanguine ejus oblitis, adhibitis etiam aliis ad eam rem ne-

CAPUT XV.

NOTÆ.

6 *A Diis ſagittas divinas induſtria.*] Non à Diis ſed ab Hercule, neque ob induſtriam, etſi Homero τόξων εὖ εἰδὼς. Sed quod Herculi pyram ſtruxiſſet.

7 *Nireus pulcher.*] Aglaïes & Charopi filius.

> Νιρεὺς Ἀγλαΐης τε υἱὸς, Χαρόποιό τ' ἄνακτος,
> Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε,
> Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.

> *Nireus Aglaïes filius & Charopi regis,*
> *Nireus qui pulcerrimus vir ad Ilium venit,*
> *Aliorum Danaum poſt inculpabilem Achillem.*

8 *Mneſtheus.*] Homero Meneſtreus, filius Petei.

9 *Amphilochus Amphiarai.*] Amphilochus quidem Amphiarai filius fuit, ſed nemo cum inter Græciæ duces præter Dictym retulit, & Homerus ne ejus meminit quidem.

10 *Stenelus.*] Capanei & Evadnes filius.

11 *Et cum his Euryalus.*] Ex Homero

> Τοῖς δ' ἅμ' Εὐρύαλος τρίτατος κίεν ἰσόθεος φὼς,
> Μηκιστέος υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος.

> *Et cum his Euryalus tertius ibat, Deo ſimilis vir,*
> *Meciſtei filius Talaonidæ regis.*

Verum hic Dyctis Euryalum Amphilochi & Steneli ſocium facit, quem Homerus Diomedis & Steneli.

12 *Theſſandrus.*] Non meminit Homerus; at eum Hyginus inter eos qui in equo Trojano ſederunt, commemorat.

13 *Demophon atque Acamas.*] Theſei & Phædræ; eorum quidem non meminit Homerus. Verum Plutarchus in vita Theſei. Pauſanias, Euripid. Scholiaſtes, Quintus Calaber, Tryphiodorus & alii eos affirmant bello Trojano interfuiſſe.

14 *Cuncti ex origine Pelopis.*] Neſcio quos auctores ſequutus hic noſter ait, eos omnes duces ex origine Pelopis fuiſſe; nam id omnino falſum eſt; lege modo Apollod. Hygin. &c.

15 *Conditione prælii.*] *Prælium* & *bellum* confundit noſter & utroque promiſcue utitur.

16 *Calchas Theſtoris.*] Κάλχας Θεστορίδης Hom.

17 *Porcum marem.*] Recte. Sic antiquis dicebatur *bos mas*, *bos fœmina*, *agnus fœmina.*

18 *Quem in duas partem exſectum, &c.*] Qui mos in fœderibus ſanciendis primis illis temporibus ſolemnis fuit. Geneſis, cap. xv. verſ. 9. *Et reſpondit Dominus, ſume, inquit, mihi vaccam triennem, & capram trimam & arietem annorum trium, turturem quoque & columbam.* v. 10. *qui tollens universa hæc, diviſit ea per medium & utraſque partes contra ſe altrinſecus poſuit, aves autem non diviſit, &c.* v. 17. *&*

apparu.

ceſſariis, inimicitias ſibi cum Priamo per religionem confirmant, [19] neque prius ſe bellum deſerturos, [20] quam Ilium atque omne regnum eruiſſent. Queis perfectis pure lauti, Martem atque Concordiam multis immolationibus ſibi [21] ad hoſpitavere. Dein in templo Junonis Argivæ rectorem omnium declarari placuit. Igitur ſinguli in tabellis, quas ad deligendum belli principem, [22] quem cuique videretur, acceperant, [23] Punicis litteris nomen Agamemnonis deſignant. Ita conſenſu omnium ſecundo rumore, ſummam belli atque exercitus in ſe ſuſcipit: quod [24] & propter germanum, cujus gratia id parabatur bellum, & propter magnam opum vim, quibus præter cæteros Græciæ reges magnus atque clarus habebatur. [25] merito acciderat. Dein duces præfectoſque navium Achillem, [26] Aiacem, Phœnicemque deſtinant. Præponitur etiam campeſtri exercitui Palamedes cum Diomede & Ulyſſe, ita ut inter ſe [27] diurnas, vigiliarumque vices diſpartiant. His peractis, ad parandas opes atque inſtrumenta militiæ, ſinguli in ſua regna diſcedunt. Interim belli ſtudio ardebat omnis Græcia: arma tela, equi, naves, atque hæc omni [28] toto biennio præparantur: quum juventus partim ſua ſponte, alii æqualium ad

CAPUT XVI.

NOTÆ.

apparuit clibanus fumans, & lampas ignis tranſiens inter diviſiones illas.

Inter diviſiones illas tranſibant etiam qui feriebant fœdera, Jerem. cap. 34. verſ. 18.

Et dabo viros qui prævaricati ſunt fœdus meum, & non obſervaverunt verba fœderis quibus aſſenſi ſunt in conſpectu meo vitulum quem occiderunt in duas partes, & tranſierunt inter diviſiones ejus. verſ. 19. *Principes Juda & principes Jeruſalem, Eunuchi & Sacerdotes & omnis populus terræ, qui tranſierunt inter diviſiones vituli.* Eo autem ſignificabant ita ſe in duas partes dividi & ſcindi velle, ſi ſcientes fallerent.

19 *Neque prius ſe bellum deſerturos.*] Repete verbum *confirmant* à communi (ut Græcis dicunt) itaque ſic vox *confirmant* duplicem habet ſignificationem. Quod ego vitioſum puto; nam obſcuritatem affert. & contra judicium eſt. Sed vide notata pagina 1.

20 *Quam Ilium atque omne regnum eruiſſent.*] Pauſanias. ἐνταῦθα παραμενεῖν ὤμοσαν μέχρις ἂν ἢ τὸ Ἴλιον ἕλωσιν, ἢ μαχομένους τελευτὴ σφᾶς ἐπιλάβῃ.

Ibi permanſuros donec vel Ilium ceperint, vel pugnantes eos mors occuparit.

21 *Ad hoſpitavere.*] Sibi amicos faventes & propitios reddidere. Nemo quod ſciam hac voce uſus eſt. *Hoſpitare* etiam activa, quod alii paſſiva terminatione *hoſpitari.*

22 *Quem cuique videretur.*] Subaudi *deligere.*

23 *Punicis litteris.*] Punicæ litteræ Græcis ignotæ eſſe non poterant; nam à Phœnicibus ad eos cum litteris ſcientiæ venerunt. Sed unde noſter iſtud hauſerit, incertum eſt. Puto eum de ſuo addidiſſe, ut ſibi majorem fidem conciliaret.

24 *Et propter germanum.*] Hanc opinionem ſecutus Euripid. in Iphigenia in Aulid.

Κἀμὲ στρατηγεῖν κατὰ Μενέλεω χάριν.
Εἵλοντο, σύγγονόν γε.

Et me ducem exercitus in Menelai gratiam elegerunt, ejus fratrem.

Sed eam refutat Euſtath. & alteram amplectitur; namque Agamemnonem ducem omnium factum, quod cæteros divitiis ſuperaret, quippe qui præter Peloponeſum plures inſulas ſub ditione teneret, ut Rhodum, Æginam, &c.

25 *Merito acciderat.*] Certe reſcribendum *accidit.* Niſi dicas hic noſter male tempora mutaſſe.

26 *Aiacem.*] Telamonium ſcilicet, qui Achilli conſobrinus.

27 *Diurnas.*] Repete *vices.*

28 *Toto biennio.*] Vid. loc. inſig. Euſtath. circ. finem. Iliad.

29 Undi-

Digitized by Google

gloriam æmulatione ad munia militiæ feſtinarent. Sed inter hæc ſumma cura, vis magna navium præcipue fabricatur, ſcilicet ne multa millia exercituum [29] undiqueverſum in unum collecta, [30] incuria navigandi tardarentur. Igitur peracto biennio ad [31] Aulida Bœotiæ (nam is locus delectus fuerat) ſinguli reges pro facultate opum, regnique inſtructas claſſes præmittunt. Ex queis primus Agamemnon ex Mycenis [32] naves centum, [33] aliaſque ſexaginta, quas ex diverſis civitatibus, quæ ſub eo erant, contraxerat, Agapenorem præfecit. Neſtor nonaginta navium inſtructam claſſem. Menelaus ex omni Lacedæmone naves ſexaginta. Mneſtheus ex Athenis quinquaginta. [34] Elephenor ex Eubœa triginta. Ajax Telamonius ex Salamine XII. [35] Diomedes ex Argis LXXX. navium claſſem. Aſcalaphus & Jalmenus [36] Orchomenii, naves XXX. Oileus Aiax XL. Item ex omni Bœotia Archeſilaus, Prothenor, Peneleus, Leitus, Clonius, naves L. Ex Phocide Scedius & Epiſtrophus, XL. Dein Thalpius & Diores. CAPUT XVII.

NOTÆ.

29 *Unique verſum.*] Unica voce legendum *undiqueverſum*. Sic Solin. cap. 53. *undiqueverſum quouſquam gentium ſint ad regiam Memnonis convenêre.*

30 *Incuria navigandi.*] Pro *incuria eorum quæ ad navigandum neceſſaria erant.*

31 *Aulida.*] Juxta Euripum Eubœæ.

32 *Naves centum.*] Supple, *præmiſit*, *adduxit*, &c. Et Homerum præcipue hic ſequitur Dyctis, etſi ab eo aliquando diverſus abit; quod ego indicaſſe contenta, reliqua præteribo, ubi cum illo congruit.

33 *Aliaſque ſexaginta.*] Nemo non videt legendum eſſe: *aliiſque ſexaginta*, &c. *Agapenorem præfecit.* Sexaginta illas naves Arcadiis dederat Agamemnon, qui, quod mediterranei eſſent, fabricandis navibus parum idonei videbantur. Homer.

Τῶν ἦρχ' Ἀγκαίοιο πάϊς κρείων Ἀγαπήνωρ,
Ἑξήκοντα νεῶν. πολέες δ' ἐν νηῒ ἑκάστῃ,
Ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον ἐπιστάμενοι πολέμοιο
Αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Νῆας ἐϋσσέλμους περάαν ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Ἀτρείδης, ἐπεὶ οὔ σφι, θαλάσσια ἔργα μεμήλει

His imperabat Ancai filius rex Agapenor
Cum ſexaginta navibus, multi autem in ſingulam navem.
Arcades viri aſcenderunt, bello inſtructi.
Ipſe enim eis dedit rex virorum Agamemnon
Naves bene tranſtratas ad transfretandum magnum pontum.
Atrides, quoniam non ipſis marina opera curæ erant.

34 *Elephenor ex Eubœa triginta.*] At illi Homer. quadraginta naves tribuit.

Τῶν δ' αὖθ' ἡγεμόνευ' Ἐλεφήνωρ ὄζος Ἄρηος,
Χαλκωδοντιάδης μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων.
Τῷ δ' ἅμ' Ἄβαντες ἕποντο θοοὶ ὄπιθεν κομόωντες, &c.
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.

Horum autem duxerat Elephenor, ramus Martis,
Chalcodontis filius, magnanimorum princeps Abantum.
Hunc ſimul Abantes ſequebantur veloces à tergo comati, &c.
Hunc ſimul quadraginta nigræ naves ſequebantur.

Sed hic noſter Hyginum ſequutus eſt.

35 *Diomedes.*] Cum Stenelo & Euryalo. Verum Diomedis tantum meminit Dictys, quia.

Συμπάντων δ' ἡγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.

Omnibus præerat fortis Diomedes.

Euryali non meminit Hygin. qui Diomedi naves triginta tribuit, Stenelo viginti quinque.

36 *Orchomenii.*] Ex Orchomeno, urbe Bœotiæ ſupra Copaidem lacum, ad Cephiſſum fluvium.

Alia eſt Orchomenus in Arcadia, intra Parthenium montem & Stymphalum fluvium. Hujus veſtigia ſua ætate vix apparuiſſe ſcribit Strabo.

Digitized by Google

cum Amphimacho & Polyxeno ex [37] Elide, aliiſque civitatibus regionis ejus, naves XL. Thoas ex [38] Ætolia XL. Meges [39] ex Dulichio & ex inſulis Echinadibus, XL. Idomeneus cum Merione ex omni Creta claſſem navium LXXX. [40] Ex Ithaca Ulyſſes XII. [41] Prothous, Magnes XL. Tlepolemus ex [42] Rhodo, aliiſque inſulis quæ circa eam erant, [43] octo. Eumelus XI. [44] Pheris. [45] Achilles ex Pelaſgico quinquaginta. Nireus ex [46] Syme tres, Po-

NOTÆ.

37 *Elide aliiſque civitatibus.*] Ut Bupraſio, Hyrmine, Myrſino. De quibus vide Strab. lib. 8. Elis autem regio Peloponeſi, ad littus occiduum.

38 *Ætolia.*] Inter Acarnaniam & Corinthiacum ſinum.

39 *Ex Dulichio & inſulis Echinadibus.*] At de Echinadibus inſulis una eſt ipſum Dulichium. Nimirum Homerum imitatus eſt, qui figura uti amat, qua pars ponitur cum toto.

Οἳ δ' ἐκ Δουλιχίοιο Ἐχινάων θ' ἱεράων.

Quique ex Dulichio ſacriſque Echinadibus.

Et

Οἳ δ' Εὔβοιαν ἔχον, ... Χαλκίδα τ' Εἰρέτριάν τε.

Quique Eubœam habitabant, & Chalcida & Eiretriam.

Cum ſint in Eubœa Chalcis & Eretria. Eadem figura uſi ſunt Hipponax, Alcman & Æſchylus. Echinades inſulæ in mari Ionio, juxta Peloponeſum; nunc *Cozzulari.*

40 *Ex Ithaca.*] Ionii maris inſula, ſupra Cephaleniam; hodie *valle di compare. Phiaci* Turcis dicitur. Neque ex Ithaca tantum naves ſuas inſtruxerat Ulyſſes, ſed ex Cephalenia, Leucade, Zacyntho, Samo, inſulis, & ex Epiro. Homer.

41 *Prothous Magnes.*] E Magneſia, Theſſaliæ regione intra Peneum fluvium & Pelium montem. Verum cum circa Peneum & Pelium habitarent etiam alii, quos Homerus commemoravit, ut Gortynii, Pheræi, qui Eumelum ſecuti ſunt, & alii plures: quæritur qui fuerint illi Magnetes Prothoo ſubditi; neque enim ullum eorum locum ſignavit Homerus, ſed obſcure deſignavit, inquiens eos circa Peneum habitare. Reſpondet Strabo, ob continentes migrationes, mutationes, permixtioneſque communitatum, etiam nomina genteſque confuſas eſſe: unde factum eſt ut noſtris hominibus nonnunquam offeratur perplexitas.

42 *Rhodo aliiſque circa eam inſulis.*] Scripſerat Homerus:

Οἳ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διὰ τρίχα κοσμηθέντες,
Λίνδον, Ἰηλυσόν τε, καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον.
Τῶν μὲν Τληπόλεμος δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν.

Qui Rhodum habitabant, trifariam diſtincti.
Lindum, Jalyſſumque & argilloſam Camirum.
His quidem imperabat Tlepolemus haſta inclytus.

Noſter putavit *Lindum*, *Jalyſſum* & *Camirum* eſſe inſulas, Rhodo adjacentes; quæ revera ſunt ipſius Rhodi urbes. Vide Strab. lib. 14.

43 *Octo.*] Homerus novem naves dat, ut Hygin. & Dares.

44 *Pheris.*] Hyginum corrigendum puto, qui ſcribit Eumelum ex Perrhebia. Sane Homer. Pheras, lacum Boebeidem, Boeben, Glaphuras & Jolcum nominat; cum Eumelo ſubditos recenſet. Pheræ termini ſunt Pelaſgici campi ad Magneſiam, qui ad Pelium uſque montem porrigitur, ſtadiis CLX. Boebeis palus, Pheris vicina eſt & contigua extremitatibus Pelii atque Magneſiæ. Boebe opidulum, eſt paludi imminens. Glaphyrarum non meminit Strabo. Stephanus Theſſaliæ urbem dicit. Euſtathius à Glaphyro quodam dictas ſcribit, cujus locum obiter emendabis: κληθεῖσαι ἀπὸ τοῦ μνημονευθέντος γλαφύρου. Reſcribe. Γλαφύρου à *ſupra memorato Glaphyro.* Jolcos ad littus maris ſinus Pelaſgici. Hinc Argonautæ navem ſolverunt. Jaolcon vocat Homer.

45 *Ex Pelaſgico.*] *Pelaſgicum* hic dicit, quod Homerus *Pelaſgicum Argos*, nimirum Theſſaliam illam, quæ eſt inter oſtia Penei & Thermopylas, uſque ad montem Pindum: quod ea loca Pelaſgi, vaga gens, quondam obtinuerint.

46 *Syme*] Inſula maris Carpathii, inter

Rhodum

darces & Proteſilaus [47] ex Phylaca, aliiſque quibus præerant locis, naves xl. [48] Podalyrius & Machaon xxx. Philoctetes ex [49] Methone aliiſque civitatibus, naves ſeptem. Eurypylus [50] Ormenius, xl. Guneus, xxii. [51] Perrhæbis Leonteus & Polypœtes [52] ex ſuis regionibus xl. [53] Ex inſulis Niſyro, Carpatho, Co, Caſo & Calydnis xxx. [54] Theſſandrus Polynicis, quem ſupra memoravimus, ex Thebis naves quinquaginta. Calchas ex [55] Acarnania viginti. [56] Mopſus ex Colophone xx.

NOTÆ.

Rhodum & Gnidum; olim *Metapontis* dicta & *Ægle*.

47 *Ex Phylaca aliiſque*, &c.] Ut Pyrrhaſum, fanum Cereris, Itona, Antrona & Pteleum; quæ ſub Proteſilao fuerunt, & ſitæ erant in ora maritima Phtiotidis, ſecundum Achillis ditionem uſque ad Antronem. Et Phylace Thebis Phthioticis propinqua, quæ & ipſæ ſuberant Proteſilao, ut Alos quoque & Lariſſa, Cremaſte, & Demetrium, verſus ortum à monte Othry. Demeter Græcis eſt Ceres; itaque Demetrium Cereris fanum. Et Homerus vocavit Pyraſum. Fuit Pyraſus urbs commodo portu prædita, à duobus ſtadiis habens lucum Cereri ſacrum, ejuſdemque templum. Infra Thebas viginti ſtadiis jacebat Pyraſus. Prope Amphriſum amnem Iton; ubi Itoniæ templum Minervæ. Supra Antronem eſt Pteleum, ſupra Pteleum Thebæ, ſupra Thebas Alos. Strab. lib. 9.

48 *Podalirius & Machaon*.] Ex Tricca, Methone, & Oechalia. Homer. Tricca quidem & Methone urbes Æſtiæotidis, Theſſaliæ regionis, ſupra Peneum fluvium. Sed de Oechalia, quam Euryti urbem Homerus vocat, ambigitur ubi locorum ſita fuerit: nam eam in Æſtiæotide ponunt & in Eubœa, & in Arcadia.

49 *Methona aliiſque civitatibus*.] Thaumacia, Melibœa & Olizone; quæ omnes in Magneſia, ad ipſum maris littus: nam Magneſiæ Philoctetæ ditionem Veteres adſcripſerunt.

50 *Ormenius*.] Ex Ormenio, civitate Magneſiæ in littore ſinus Pelaſgici, ſub Pelio monte. Homerus addit fontem Hypeream & urbem Aſterium. Hyperéam in media Pheræorum urbe ponit Strabo, & non procul inde Aſterium.

51 *Perrhæbis*.] Perrhæbi primo eam Theſſaliæ partem tenuerunt, quæ eſt ſupra Peneum ad Olympum montem; ſed poſtea à Lapithis ſuperati, montana Pindi occupavere, juxta Athamanas. Et de his loquitur Dictys. Nam inde erat Guneus. Ibidem etiam *Enienes* populos fuiſſe exiſtimo & urbem Cyphum; de quibus Homerus.

52. *Ex ſuis regionibus*.] Ex Argiſſa, Gyrtone, Orthe, Elone; Olooſſone, urbibus Perrhæbiæ ſuperioris, ejus ſcilicet quæ ad Olympum montem. Vide Strab. lib. 9.

53 *Ex Inſulis*.] De his inſulis, quæ ſunt in mari Carpathio, vide Strabonem, in fine lib. 10.

54 *Theſſandrus Polynicis*.] Deeſt in Catalogo Homeri. Noſter quia auctore ſuo deficitur, ſibi non conſtat: nam hic ait Thebis veniſſe cum ſupra memoratis, hoc eſt, Bœotis Arceſilao, Prothenore, Peneleo, Leito, Clonio; & paulò ante dixit, veniſſe ex Ætolia. Quod nulla ratione fulciri poteſt. Quum Theſſandrus per Epigonos reſtitutus ſit in Thebarum regnum, ante expeditionem Trojanam. At in Homero nulla ejus mentio; quia occiſus ante iram Achillis. Addit etiam noſter Calchantem, Mopſum, Epeum; quorum nulla mentio in Homeri Catalogo. Nec veriſimile Calchantem & Epeum tot naves inſtruxiſſe. Mopſi in Trojana expeditione non memini fieri alibi mentionem; contra omnis antiquitas conſentit, in reditu Calchantem, quum aliis comitatus appuliſſet Colophona, ubi regnabat Mopſus Mantus filius, inſignis vaticinandi peritia, victum à Mopſo, arguente ejus inſcitiam, pudore an dolore confuſum, interiiſſe. *Joſias Mercerus.*

55 *Acarnania*.] Sub ſinu Ambracio. At Mycenis Calchantem veniſſe, ſcribit Hygin. Porro hic ei naves dat noſter, illo Homeri deceptus. Iliad.

Καὶ νήεσσ' ἡγήσατο Ἴλιον εἴσω.

Et navibus dux fuit Achivorum intra Ilium.

56 *Mopſus*.] Duo fuere Mopſi, ambo divi-

Digitized by Google

[57] Epeus ex inſulis Cycladibus [58] triginta. Eaſque magna vi frumenti, [59] aliis quoque neceſſariorum cibi replent. Quippe ita ab Agamemnone mandatum acceperant, ſcilicet ne [60] tanta vis militum, neceſſariorum penuria fatigaretur. Igitur inter tantum claſſium apparatum, [61] equi atque currus bellici, ob locorum conditionem multi, ſed pedeſtres milites pars maxima. Ob eam cauſam, [62] per omnem Græciam multo majore egeſtate pabuli, equitatus uſus prohibetur. Præterea fuêre multi, qui ob artis peritiam neceſſarii nautico apparatui credebantur. Per idem tempus Lycius Sarpedon, neque pretio neque gratia [63] Phalidis Sidoniorum regis allici potuit, ut ſocietatem militiæ noſtræ adverſus Trojanos ſequeretur. Quippe quem jam Priamus donis amplioribus, iiſque poſtea duplicatis, fidiſſimum ſibi retinuerat. Omnium autem claſſium numerus, quem ex diverſis Græciæ regnis contractum ſupra expoſuimus, toto quinquennio inſtructus, præparatuſque eſt. Ita quum nulla jam res profectionem niſi abſentia militis retardaret, cuncti duces veluti ſigno

CAPUT XVIII. (margin, beside "tia fatigaretur")

NOTÆ.

divinandi ſcientia illuſtres. Prior Ampyci & Chloridis filius, qui Argonautas ſequutus, morſu ſerpentis interiit. Alter Mantus filius, quæ Manto ex Tireſia nata fuit. De poſteriori loquitur Dictys, etſi eum Dares inter Priami duces recenſet.

57 *Epeus.*] Hic eſt, qui equum Trojanum fabricavit.

58 *Triginta.*] Itaque ex Dicty navium Græcarum numerus fuit 1253. at ex Homero 1186. Scholiaſtes Euripidis in Oreſte, fuiſſe dicit 1155. Dares tantum 1140. Cedrenus 1148. Thucidides & Chryſoſtomus 1200.

59 *Aliis quoque neceſſariorum cibi.*] *Neceſſaria cibi*, ut in fine hujus libri: *Frumenta, vinum aliaque cibi neceſſaria Anius ejuſque filia præbuerunt.* Et *aliis neceſſariorum*, τοῖς ἄλλοις τῶν ἐπιτηδείων. Sic ſupra: *Interea legatorum Palamedes.* Sic lib. 4. *aurum atque reliqua præda. Joſ. Mercer.*

60 *Tanta vis militum.*] Euſtathius tradit Græcorum exercitum fuiſſe 120000. militum. Et apud eum Ariſtarchus 142320. alii numerant 315000. verum Thucidides regulam dat, qua vere numerus militum Græcorum dignoſci poſſit. Nam cum Homerus Boeotiorum naves ſingulas centenûm ac vicenûm hominum fuiſſe dixerit, Philoctetæ vero ſingulas hominum quinquagenûm, inde colligere licet maximas, minimas naves fuiſſe tantum hominum 85. at ex Homero naves erant 1186; quibus per 85 multiplicatis numerus militum erit 1008100. quod ſi alium navigiorum numerum cum aliis ſequaris, eodem per 85 multiplicato, quot milites fuerint, facillime invenies.

61 *Equi atque currus bellici.*] Euripid. in Iphig. in Aulid.

Τυντεῦθεν δ' Ἕλληνες αἴξαντες δορὶ.
Τεύχη λαβόντες συνέπεσον, Αὐλίδος βάθρα
Ἤχουσι τῇδε, ναῦσιν ἀσπίσιν θ' ὁμοῦ,
Ἵπποις, τε πολλοῖς τ' ἅρμασιν γ' ἐπεσφόροι.
Hinc Græci ruentes ad bellum,
Armis correptis in anguſtas Aulidis ſedes
Veniunt hujus. navibus & clypeis ſimul
Ac equis & multis curribus inſtructi.

62 *Omnem Græciam.*] Homerus tamen ubique Argos dicit: ἱππόβοτον, εὔπωλον. Unde Horat. Il. Jod. *Aptum dicit equis Argos.*

63 *Phalidis Sidoniorum regis.*] Lectio hæc à correctoribus eſt, qui legerant infra, lib. 4. *Phalam Sidonium*; ſed is Sidonius quidem, at non rex Sidonis, ſed claſſis rector Memnonis; ut videtur mercenarius. Et alioqui à *Phala* non fit *Phalidis*. Librorum unus *frigiis*, alter *frigie*, ut videatur fuiſſe *Phrygis*. Hæc Joſias Mercerus. Sed profecto aliud latet. Nam cum Memnon Trojanorum partes ſequutus ſit, non video qui Sarpedonem per mercenarios ſuos ſollicitare potuerit ut Græcis opem ferret. Quare omnino adducor ut credam, hic deſiderari nomen regis Sidoniorum, cujus ſive patrem ſive fratrem ab Alexandro interfectum, ſupra refert Dictys. Sed verum ejus nomen invenire, hoc opus hic labor eſt.

Digitized by Google

dato, una atque eodem tempore Aulidem confluunt. Interim in ipſa navigandi feſtinatione Agamemnon, quem à cunctis regem omnium declaratum ſupra docuimus, longius, paulo ab exercitu progreſſus, forte conſpicit [64] circa lucum Dianæ paſcentem capream: imprudenſque religionis, quæ in eo loco erat, [65] jaculo transfigit. Neque multo poſt [66] iræne cœleſti an ob mutationem aëris corporibus [67] pertentatis, lues invadit: atque interim in dies magis magiſque ſæviens, multa millia fatigare, & [68] promiſce [69] per pecora atque exercitum graſſari. Prorſus nullus funeri modus, neque requies: uti quidque malo obvium fuerat, vaſtabatur. Quibus rebus ſolicitis ducibus [70] mulier quædam deo plena Dianæ iram fatur. Eam namque ob necem capreæ, qua maxime lætabatur [71] ſacrilegii pœnas ab exercitu expetere: nec leniri, priuſquam auctor tanti ſceleris filiam natu maximam, [72] vicariam victimam immolaſſet. Quæ vox ut ad exercitum venit, omnes duces Agamemnonem adeunt. Eum quippe primo orare, recuſantemque ad poſtremum cogere, uti malo obviam properaret. Sed ubi obſtinate renuere vident, nec ulla vi queunt flectere, plurimis [73] convitiis inſecuti, ad poſtremum [74] regio honore ſpoliavêre: ac ne

CAPUT XIX.

NOTÆ.

64 *Circa lucum Dianæ.*] Quæ religioſe colebatur in Aulide. De hoc luco Dianæ intelligenda ſunt iſta Euripidis, in Iphigen. Aulid.

Πολύθυτον δὲ δι' ἄλσος Ἀρτέμιδος ἤλυθον, &c.

Ad multorum ſacrificiorum lucum Dianæ veni.

Quem locum male cepit interpres, qui vertit *per nemus.* Atqui ſi id voluiſſet Euripid. ſane ſcripſiſſet δι' ἄλσους. Nimirum non vidit τὸ διὰ referri debere ad ἤλυθον: διήλυθον. *perveni.*

65 *Jaculo transfigit.*] Addit Hyginus, eum etiam ſuperbe in Dianam locutum. Illum vide fab. 98.

66 *Iræne cœleſti an*] Innuit veram cauſſam fuiſſe mutationem aëris; creditam vulgo iram cœleſtem. Sic lib. 2. *tædione an recordatione ſuorum domuitionem cupiebant.*

67 *Pertentatis.*] Optime ſane. Id eſt, *uſque ad intima tentatis.* Sic apud Virgil. 1. Æn. 505. verſ.

Latonæ tacitum pertentant gaudia pectus.

67 *Lues.*] Peſtis, à luendo, quia luit, ſolvit corpora. Sed hîc ab aliis omnibus noſter diſſentit, qui ſcribunt non luem ſed maris tranquillitatem, & ἄπλοιαν à Diana Græcis immiſſam. Quare ei clavum navis ſuæ Agamemnonem conſecraſſe dicit Callimach. ut eo quaſi redimeret ἀπλοΐην. Hymn. in Dian. 229. verſ.

——— ——— *Σοὶ δὲ Ἀγαμέμνων,*
Πηδάλιον νηὸς σφετέρης ἐγκάτθετο νηῷ,
Μείλιον ἀπλοΐης, ὅτε οἱ κατέδησας ἀήτας.
——— ——— *tibi etiam Agamemnon*
Clavum navis ſuæ dedicavit in templo Aulidis,
Munus contra navigandi difficultatem, quando
ipſi detinebas ventos.

68. *Et promiſce.*] *Promiſce* pro *promiſcue* antiquis.

69 *Per pecora atque exercitum.*] Homericis iſtis forte alluſit.

Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο, καὶ κύνας ἀργούς,
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς
Βάλλ', αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.
Mulos quidem primum invaſit, & canes veloces,
Sed poſtea in ipſos ſagittam mortiferam immittens,
Jecit: ſemper autem pyræ mortuorum incendebantur frequentes.

70 *Mulier quædam.*] Vero ſimilius iſtud Calchanti tribuit Hyginus.

71 *Sacrilegii.*] Proprie.

72 *Vicariam victimam.*] Quæ ſcilicet ei eſſet vice capreæ, quam Agamemnon occiderat.

73 *Convitiis.*] Convicium proprie quaſi *convocium*; Gallice dicimus *vacarme*. Sed hîc intelligit Dictys quod nos dicimus, *des injures*, crimina: neque enim eorum parci erant veteres illi heroes; ita dura erant & contumaci indole.

74 *Regio honore ſpoliavere.*] Neſcio unde

Digitized by Google

tanta vis exercitus ſine rectore profuſius, ac ſine more militiæ vagaretur, præficiunt ante omnes Palamedem. Dein Diomedem, & Aiacem Telamonium. Quartum, Idomeneum. Ita per æquationem numeri atque partium, quadripartitur exercitus. Neque interim ullus finis [75] vaſtitatis.

Caput XX. Tum Ulyſſes ſimulata [76] ex pervicacia Agamemnonis iracundia, ob id [77] domuitionem confirmans, magnum atque inſperabile cunctis remedium excogitavit. Profectus namque Mycenas, nullo conſilii participe, [78] falſas litteras tanquam ab Agamemnone ad Clytemneſtram perfert, [79] quarum ſententia hæc erat. Iphigeniam, nam ea major natu erat, deſponſam Achilli, eumque non prius ad Trojam profecturum, quam promiſſi fides impleretur, ob quæ feſtinaret, eamque [80] & quæ nuptiis uſui eſſent, mature mitteret. Præterea multa pro negotio [81] locutus ementito argumento [82] fidem fecerat. Quæ ubi accepit Clytemneſtra [83] tum propter gratiam Helenæ, tum maxime quod tam celeberrimi nominis viro filia

NOTÆ.

hoc Dictys. Nam & Euripides ſcribit, Agamemnonem, cum filiam ſuam occidi pati non poſſet, juſſiſſe exercitum dimitti. Ejus verba,

> Κλύων δ' ἐγὼ ταῦτ' ὀρθίῳ κηρύγματι,
> Ταλθύβιον εἶπον πάντ' ἀφιέναι στρατόν,
> Ὡς οὔποτ' ἂν τλὰς θυγατέρα κτανεῖν ἐμήν.

Hæc autem audiens ego, claro præconio juſſi Talthybium dimittere totum exercitum, ut nunquam paſſurus meam filiam occidi.

75 *Vaſtitatis.*] Propriè. Sic vaſtitatem cum peſtilentia conjungit Cicero de Offic. lib. 2. *Qui collectis cæteris cauſſis eluvionis, peſtilentiæ, vaſtitatis.*

76 *Ex pervicacia Agamem.*] I. Propter pervicaciam Agamem. Pervicacia, eſt pertinacia, *opiniaſtreté*. Pervicaciam bonam, pertinaciam malam eſſe contendunt Grammatici. Sed ſæpiſſime confunduntur.

77 *Domuitionem.*] Sic infra lib. 2. *Domuitionem cupiebant.* Sic Pacuvius in Hermiona:

> *Nam ſolus Danais hic domuitionem dedit.*

Et Lucil. lib. 26.

> *Domuitionis cupidi imperium regis pene imminuimus.*

Inde in Gloſſ. Philoxeni. *Domuitionem*, ἐπάνοδον.

78 *Falſas litteras tanquam ab Agamem.*] In tota hac hiſtoria ab Euripide diverſus abit; qui ſcripſit ipſum Agamemnonem ad uxorem Clytemneſtram litteras miſiſſe, ut Iphigeniam adduceret; Calchante, Ulyſſe & Menelao conſciis. Verum id ſciens & ſolens fecit Dictys. Ut auctores ſuos celet.

79 *Quarum ſententia hæc erat.*] Ex Euripide:

> ——— ——— Κἀν δέλτου πτυχαῖς
> Γράψας, ἔπεμψα πρὸς δάμαρτα τὴν ἐμὴν,
> Πέμπειν Ἀχιλλεῖ θυγατέρ', ὡς γαμουμένην.
> Τὸ τ' ἀξίωμα τ' ἀνδρὸς ἐκγαυρούμενος,
> Συμπλεῖν τ' Ἀχαιοῖς οὕνεκ' οὐ θέλοι, λέγων,
> Εἰ μὴ παρ' ἡμῶν εἶσιν εἰς Φθίαν λέχος.

Id eſt,

> ——— ——— *Et in epiſtola plicis*
> *Scribens miſi ad meam uxorem,*
> *Mitteret filiam tanquam Achilli nupturam,*
> *Et viri dignitatem extollens,*
> *Dixi eum negare Græcos ad Trojam ſequi,*
> *Niſi à nobis veniat connubium in Phthiam.*

80 *Et quæ nuptiis uſui eſſent.*] Nimirum munera dotalia. Eurip.

> ——— ——— Ἀλλ' ὀχημάτων
> Ἔξω πορεύεθ' ὡς φέρω φερνὰς κόρης,
> Καὶ πέμπετ' εἰς μέλαθρον εὐλαβούμενοι.

Id eſt:

> ——— ——— *Verum è curribus,*
> *Efferte munera dotalia, quæ puella fero,*
> *Et mitte in aulam diligenter.*

81 *Ementito.*] Paſſive ſumit, pro falſo, ſuppoſito.

82 *Fidem fecerat.*] Ulyſſes ſcilicet, quam dicit litteras ad Clytemneſtram curaſſe.

83 *Tum propter gratiam Helenæ.*] Propter gratiam Helenæ, nempe ut ea citius à Trojanis abduci & retrahi poſſet; quod fieri nequibat, niſi Achilles ad Trojam pergeret.

84 *Ulyſſ*

Digitized by Google

traderetur, læta Iphigeniam [84] Ulyſſi committit. Iſque confecto negotio paucis diebus ad exercitum revertitur, atque ex improviſo in luco Dianæ cum virgine conſpicitur. Quis cognitis, Agamemnon affectione [85] paternæ pietatis motus ne tam illicito immolationis ſceleri intereſſet, fugam parat. Eumque re cognita Neſtor, longam exorſus orationem, ad poſtremum [86] perſuadendi genere [87] in quo præter cæteros Græciæ viros jucundus acceptuſque erat, à propoſito cohibuit. Interim virginem Ulyſſes & Menelaus cum Calchante (quibus id negotium datum erat) remotis procul omnibus, ſacrificio adornant. Quum [88] ecce dies [89] fœdari & cœlum [90] nubilo tegi cœpit. Dein repente tonitrua, [91] coruſca fulmina, & præterea terræ mariſque ingens motus, atque ad poſtremum [92] confuſione aëris ereptum lumen. Neque multo poſt imbrium atque grandinis vis magna [93] præcipitata: inter quæ tam tetra, nulla requie tempeſtatis, Menelaus cum his qui ſacrificium curabant, metu atque hæſitatione in diverſa agebatur. Terreri quippe primo ſubita cœli permutatione, idque ſignum divinum credere. [94] Dein ne

CAPUT XXI.

NOTÆ.

84. *Ulyſſi committit.*] Euripides ait, ipſam Clytemneſtram filiam ſuam duxiſſe.

85. *Paternæ pietatis.*] Proprie. Nam pietas eſt vel filiorum in parentes, vel parentum in filios. Unde apud Virgil. 9. Æn. 824. verſ.

Subiit patriæ pietatis imago.

86 *Perſuadendi genere*, &c.] Numquam puto invenies ita loquentes bonos auctores. *Cum Neſtor à propoſito prohibuit perſuadendi genere in quo*, &c. Qui Latine ſciunt, id certe ſentiunt.

87 *In quo præter cæteros.*] Nam & de Neſtore ſic Homer.

——— ——— Τοῖσι δὲ Νέστωρ,
Ἡδυεπὴς ἀνόρουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητὴς,
Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
——— ——— *His autem Neſtor,*
Suaviloquus ſurrexit, argutus Pyliorum orator,
Cujus lingua melle dulcior fluebat oratio.

88 *Ecce.*] Fere ſemper apud idoneos auctores de re fœda, terribili & horrenda, Virg. 2. Æneid. 203. verſ.

Ecce autem gemini à Tenedo tranquilla per alta.
Horreſco referens, immenſis orbibus angues
Incumbunt pelago, &c.

Ubi Servius: *Cum ex improviſo vult aliquid oſtendere, ecce ponit, ut: Ecce autem telis Panthus. Sicut Cicero: ecce autem repente ebrio Cleomene eſurientibus cæteris.* Et Donatus: *Ecce ſemper ponitur, ubi res horrenda & repentina ſignificatur.*

89 *Fœdari.*] Optime. Sic *fœda tempeſtas*, Virgil. 1. Sc: *Et fœdam glomerant tempeſtatem imbribus atris.* Sic alicubi idem, *atra tempeſtas.* Sic infra noſter *inter tam tetra*, &c.

90 *Nubilo tegi.*] *Nubilum* ſubſtantive, id eſt, *nubes.*

91. *Coruſca fulmina.*] Fortaſſe hæc ſic diſtinguenda ſunt: *tonitrua, coruſca, fulmina.* *Tonitru*, ipſa nubium colliſio, fragor: *coruſca*, ignis & coruſcatio: *fulmen*, telum ipſum. Coruſca ἀστραπαί, tonitrua βρονταί, fulmina κεραυνοί. Verum nihil mutandum cenſeo: nam ſic & Virgil. coruſca dixit fulmina lib. 1. Georg.

Ipſe pater media nimborum in nocte, coruſca
Fulmina molitur dextra.

Niſi *coruſca* conjunges cum *dextra*; quod mihi etiam magis placet: quomodo & Horatius dixit, *rubentem dexteram.* Od. 2. l. 1.

——— ——— *Et rubente,*
Dextera ſacras jaculatus arces
——— ——— *Terruit urbem.*

92 *Confuſione aëris.*] Eleganter ſane, etſi ſatis nove; ut puto. Confuſus aër, i. turbatus; opponitur puro & liquido.

93 *Præcipitata.*] Eleganter Virgil. 10. Æn.
Ac velut effuſa ſi quando grandine nimbi
Præcipitant.

94 *Dein ne inceptum omitteret, detrimento militum.*] Id eſt, detrimento militum tangi cœpit

Digitized by Google

inceptum omitteret, detrimento militum commoveri. Igitur inter tantam animi dubitationem, vox quædam luco emiſſa. Aſpernari numen ſacrificii genus, & ob id abſtinendum à corpore virginis: miſereri namque ejus deam. Cæterum [95] pro tanto facinore [96] ſatis pœnarum Agamemnoni à conjuge ejus poſt Trojanam victoriam comparatum: itaque curarent id, quod in vicem virginis oblatum animadverterent, immolare. Deinde cœpêre venti atque fulmina, aliaque quæ in magno cœli motu oriri ſolent, [97] conſeneſcere. Sed quum hæc in luco aguntur,

CAPUT XXII.

[98] Achilles litteras ſeorſum miſſas ſibi à Cytemneſtra, cum auri magno pondere accipit, in quibus ei filiam atque omnem domum ſuam commendaverat. Quas poſtquam perlegerat, & Ulyſſis conſilium patefactum eſt, omiſſis omnibus, propere ad lucum pergit Achilles, magna voce Menelaum, & qui cum eo erant, inclamans, [99] ab inquietudine Iphigeniæ cohiberent ſeſe, comminatus perniciem omnibus, niſi paruiſſent. Mox attonitus his atque ſtupefactus, ipſe ſupervenit, [1] reformatoque jam die [2] virginem abſtrahit. Interim [3] deliberantibus cunctis, quidnam, & ubi eſſet, quod immolari juberetur, [4] cerva forma corporis admiranda, ante ipſam aram intrepida conſiſtit. Eam prædictam hoſtiam rati, oblatamque divinitus, comprehendêre, moxque immolant. Quibus peractis, ſedata lues, inſtarque æſtivi temporis cœlum [5] reſeratum eſt. Cæterum virginem Achilles, atque hi qui ſacrificio præfuêre, clam omnibus [6] regi Scytharum, qui eo tempore aderat, commendavêre.

CAPUT XXIII.

At ubi duces ſedatam vim mali animadvertunt, ventorumque flatus [7] navigandi proſperos, atque æſtivam maris faciem, om-

NOTÆ.

cœpit & labefactari ne incepto deſiſteret. Detrimento autem militum, quia eos ibi miſere perituros putabat, ni Iphigenia immolaretur; quæ morte ſua *εὔπλοιαν*, navigandi facultatem erat datura.

95 *Pro tanto facinore.*] Scilicet cum interfecit cervam Dianæ.

96 *Satis pœnarum Agamemnoni à conjuge ejus.*] Nam Clytemneſtra reducem eum occidit. Verum imprudentiſſimus fuit Agamemnon, qui poſt tam apertam imminentis mali ſignificationem ſibi non cavit, ſibique quoquomodo conſuluit. Certe hic nobis verba daret Pſeudo-Dictys.

97 *Conſeneſcere.*] Id eſt: imminui, debilitari, frangi: nove dictum de tempeſtate.

98 *Achilles litteras ſeorſum miſſas.*] Hæc aliter diſpoſuit Euripides; quem certe noſter ob oculos habuit, ſed noluit ſequi, ut nova diceret, & ſic iis faceret fidem.

99 *Ab inquietudine Iphigeniæ cohiberent ſe.*] Id eſt: ne Iphigeniam inquietarent. Sed barbare loquitur.

1 *Reformatoque jam die.*] In melius reſtituto, purgato, ſereno: ſed hujus locutionis exemplum fruſtra quæras.

2 *Virginem abſtrahit.*] At alii omnes aiunt, Dianam eam eripuiſſe & in Tauricam regionem vexiſſe.

3 *Deliberantibus.*] Improprie dicit *deliberantibus*, *pro quærentibus*, *ſciſcitantibus*, &c.

4 *Cerva forma corporis admiranda.*] Nicander ait juvencam ſubſtitutam; Phænodemus urſam. Alii dicunt, Iphigeniam in anum edentulam mutatam fuiſſe. Heſiodus vero, eam a Diana Hecaten factam ſcripſit.

5 *Reſeratum eſt cœlum.*] Eleganter. Sic clauſum mare dicitur cum hyemat; & idem apertum & reſeratum, cum tranquillum eſt.

6 *Regi Scytharum.*] Quis hic fuerit, mihi ignotum eſt; niſi Thoantem Tauricæ regem intelligat.

7 *Navigandi proſperos.*] Elegantiſſime

aca

nes læti Agamemnonem adeunt. Eumque [8] interitu filiæ permœſtum conſolati [9] honorem regni rurſum concelebrant. Quæ res pergrata atque accepta per exercitum fuit. Eum quippe [10] optimum conſultorem ſuum, non ſecus quam parentem miles omnis percolebat. Sed Agamemnon ſive eorum quæ præceſſerant ſatis prudens, ſive humanarum rerum neceſſitatem animo reputans, & ob id adverſus infortunia firmiſſimus, diſſimulato quod ei acciderat, honorem ſuſcipit, atque eo die duces omnes in convivium ad ſe deducit. Dein haud multis poſt diebus, exercitus ordinatus per duces, quum opportunum jam tempus navigandi ingrueret, aſcendit naves repletas multis precioſiſſimis rebus, quæ ab incolis regionis ejus offerebantur. Cæterum [11] frumenta, vinum, alia-

N O T Æ.

ſed tamen audaci modo uſus eſt; Horatium ſequutus, qui ſcripſit lib. 4. Od. 4.

Rite creſcentem face noctilucam,
Proſperam frugum celeremque pronos,
Volvere menſes.

Ubi Interpres Cruquius, *adjectivum verbale, agendi vim habens cum gignendi caſu.* Sed non vidit Cruquius hic eſſe ellipſim: *Proſperam frugum*, pro *proſperam proventui frugum.* Et apud noſtrum *flatus proſperos navigandi*, pro *proſperos tempori navigandi*, vel quid ſimile.

8 *Interitu filiæ*] Neque enim adhuc reſciverat quæ facta erant.

9 *Honorem regni rurſum concelebrant.*] Certe hic hæreo, neque poſſum iſta recte interpretari. Ait Græcos duces regni honorem, quem antea Agamemnoni abſtulerant, in eundem rurſus tranſtuliſſe & magna lætitia celebraſſe.

10 *Optimum conſultorem ſuum, quem non ſecus.*] Homerus ubique fortiſſimum & prudentiſſimum Agamemnonem inducit. Etſi virtutes ejus omnes uno tantum verſu complexus eſt alicubi.

Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.

Utrumque, & rex bonus, & fortis bellator.

11 *Frumenta, vinum, aliaque cibi neceſſaria Anius & ejus filiæ præbuere.*] Fabulam de Anio Deli rege & ſacerdote, & ejus filiabus quæ vinum, & oleum & omne tritici genus ultro funderent habes apud Ovidium Metam. XIII. 630. ut & apud veteres Grammaticos, è quibus enarrator Lycophronis: *Ἄνιον Ἀπόλλων ἐγέννησεν εἰς Δῆλον, ὃς Δωρίππην γήμας γεννᾷ τὰς οἰνοτρόπους, Οἰνὼ, Σπέρμω, Ἐλαΐδα· αἷς ὁ Διόνυσος ἐχαρίσατο ὁπότε βούλοιντο οἶνον, σπέρματα καὶ ἔλαιον λαμβάνειν κατὰ τὰς τῶν ὀνομάτων θέσεις. Φερεκύδης δέ φησιν ὅτι Ἄνιος ἔπεισε τοὺς Ἕλληνας παραγενομένους πρὸς αὐτὸν, αὐτοῦ μένειν τὰ ἐννέα ἔτη, δεδόσθαι δὲ αὐτοῖς τῷ δεκάτῳ ἔτει αὐτολῆσαι ἐπὶ τὸν Ἴλιον καὶ πορθῆσαι αὐτὸν, χρησμὸς γὰρ τοῖς Ἕλλησιν ἐδόθη Τροίαν πορθῆσαι τῷ δεκάτῳ χρόνῳ, ὑπέσχετο δ' αὐτοῖς καὶ ὑπὸ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ τρέφεσθαι,* quæ poſtrema verba corrupta ſunt. Lego *θυγατέρων Ἀνίου.* Reddit rationem cur eos Anius per novem annos detinuerit, & decimo tantum emiſerit. *Χρησμὸς γὰρ, oraculum enim:* nihil certius: totum autem locum ſic verto. *Apollo Anium in Delum tulit, qui ducta uxore Dorippa genuit oinotropas, Oino, Spermo, & Elaida, quibus Bacchus dedit ut, quodcumque vellent, in vinum, fruges & oleum commutarent, ſecundum nominum ſuorum poſitiones. Pherecydes autem dicit, quod Anius Græcos Delum delatos perſuaſerat, ut ibi manerent novem annos. Iiſque dedit decimo demum anno navigare ad Trojam & eam vaſtare. Nam oraculum Græcis datum fuit fore ut decimo anno Trojam caperent. Promiſitque eis fore ut à filiis Anii alerentur.* De Anio Virgil. 3. Æneid.

——— Egreſſi veneramur Apollinis urbem,
Rex Anius, Rex idem hominum Phœbique Sacerdos,
Vittis & ſacra redimitus tempora lauro,
Occurrit, veterum Anchiſen agnovit amicum.

Ubi Servius *Anius autem Rex Deli, Apollinis ſacerdos cum trium filiarum eſſet parens ne unius tantum Dei eſſet tutus auxilio,* (ita legit Jozias Mercerus) *filias numini Liberi patris devovit, qui parem ei gratiam reddens*

que cibi neceſſaria Anius & ejus filiæ præbuere, quæ [12] oenotropæ & divinæ religionis antiſtites memorabantur. Hoc modo ex Aulide navigatum eſt.

NOTÆ.

dens effecit ut quidquid una attigiſſet, verteretur in fruges, altera in vinum, tertia in oleum. Id cum comperiſſet Agamemnon dux Argivorum, cum mille navibus oppugnaturus iret Trojam, miſit qui eas accerſerent, ut poſſet alere Græcia exercitum. Quæ cum vinctæ tenerentur, invocaverunt Liberum Patrem, quas ille in columbas vertit, & ita vincula fecit effugere. Unde hodieque Deli columbas violare nefas eſt. Hunc tamen Anium Palaphatus etiam propinquum tradit Anchiſæ. Veriſimile eſt ut notat Joz. Mercer. Delum electam à Græcis ducibus, quo annonam ex omni Græcia comportarent ad neceſſarios uſus exercitus tranſvehendum; ejuſque curam datam Anio, qui ſingulis filiarum eam cuſtodiam diſtribuerat.

12 *Oinotropa.*] Ab οἶνος vinum & τρέπω verto. Atqui erat una tantum quæ vinum fáceret, ſed una reliquis nomen dabat.

DICTYS CRETENSIS
DE BELLO TROJANO.

LIBER SECUNDUS.

CAPUT I. POSTQUAM [1] ad Mœſiorum regionem univerſas claſſes venti appulêre, propere omnes ſigno dato, naves littori admoverunt. Dein egredi cupientibus, à cuſtodibus loci ejus obviam itum eſt. Eos namque Telephus, qui tum Mœſiæ imperator erat, quo omnis regio ab incurſione maritimorum hoſtium defenſaretur, littori præfecerat. Igitur ubi deſcendere prohibentur, neque prius permittitur terram attingere [2] quàm regi quinam eſſent, nunciaretur, noſtri primo quæ dicebantur negligere, & ſinguli navibus egredi. Dein poſt-

NOTÆ.

1 *Ad Mœſiorum regionem.*] Perperam Mœſiam & Myſiam diſtinguunt viri docti ita ut illa Europæa hæc Aſiatica ſit. Nam utraque vere *Myſia* dicta *Μυσία*, poſtea Mœſia & ipſa Myſia Aſiatica ab altera Europæa ſive Thracia orta eſt. De Myſia autem Aſiatica hic loquitur Dictys, quæ circa Caicum & Pergamum, ubi Teuthrania: nam Teuthras Myſiæ rex, Telephum Herculis & Auges filium adoptavit, eique regnum reliquit. Cæterum hunc Argivorum in Myſiam appulſum, ibique debellatam pugnam cum Telepho, fuſe deſcribunt Tzetzes in Lycophronem & Euſtath. lib. 1. Iliad.

2 *Quam regi, quinam eſſent nunciaretur.*] De-

quum à cuſtodibus nihil remittebatur, & ſumma vi reſiſti ac prohiberi cœptum eſt, duces omnes manu injuriam vindicandam rati, arreptis armis evolant navibus, incenſique ira cuſtodes cædere, neque verſis his in fugam parcere, ſed uti quiſque fugientem comprehenderat, obtruncare. Interim ad Telephum, [3] qui primi fuga Græcos evaſerant, veniunt, CAPUT II.
irruiſſe multa hoſtium millia, eoſque cæſis cuſtoſtibus littora occupaſſe. Multa præterea pro metu ſuo adjicientes, nunciant. Dein re cognita, Telephus cum his quos circum ſe habebat, aliiſque qui in ea feſtinatione in unum conduci potuêre, propere Græcis obviam venit, ac ſtatim condenſatis utrinque frontibus, vi magna concurritur. Dein uti quiſque in manus venerat, interficitur: quum interim [4] his aut illis ex caſu ſuorum perculſis, vehementius invicem inſtaretur. Sed in ea pugna [5] Theſſandrus, quem Polinicis ſupra memoravimus, congreſſus cum Telepho, ictuſque ab eo cadit, multis tamen hoſtium ante interfectis. In quibus Telephi comitem, quem rex ob induſtriam virium atque ingenii inter duces habebat, ſtrenue dimicantem obtruncarat. Atque ita paulatim elatus ſecundo belli eventu, & ob id majora viribus aggreſſus, interficitur. Atque ejus cruentum corpus Diomedes, quod ei jam tum [6] à parentibus cœptum cum eo ſocietatis jus perſeverabat, humeris extulit: idque igni crematum, quod ſuperfuerat, more patrio ſepelivit. At ubi animadvertere Achilles, & CAPUT III.
Aiax Telamonius, magno ſuorum detrimento eventum belli [7] trahi, exercitum in duas partes diſpartiunt. Ac pro tempore cohortati ſuos, tanquam reſtauratis viribus, acrius hoſtes incurrunt: ipſi duces [8] principeſque certaminis, quum modo inſequerentur fugientes, modo ingruentibus ſemet [9] inſtar muri opponerent. Atque ita omnino primi, aut inter primos bellantes, præclaram jam tum virtutis ſuæ famam apud hoſtes atque inter ſuos effecêre. Interim [10] Teuthranius, ex Teuthranio & Auge genitus, frater Telephi uterinus, ubi animadvertit Ajacem tanta adverſum ſuos cum

NOTÆ.

De more ſcilicet: ſic apud Virgil. Pallas Æneam littori ſuo appulſum alloquitur.

Qui genus, unde domo? pacemne huc fertis an arma?

Hunc rurſus Æneas.

Evandrum petimus, ferte hæc & dicite lectos
Dardaniæ veniſſe duces, ſocia arma rogantes.

3 *Atque in fuga.*] Subanditur particip. *exiſtentibus* i. in fugam verſis.

4 *His aut illis.*] Lego: *his & illis.* Ait enim Græcos & Myſios ſuorum caſu percuſſos commotos vehementius & majore impetu inſtaſſe.

5 *Theſſandrus.*] Male igitur hunc Theſſandrum inter eos, qui in equo Trojano latuere, intelligunt. Inter eos Servius ad illud 2. Æneid.

Theſſandrus, Sthenelusque duces & dirus Ulyſſes.

6 *A parentibus.*] Polynice & Tydeo, qui Adraſti filias duas uxores duxere. Statius, 1. Theb. Apollodor. lib. 3.

7 *Trahi.*] *Differri, produci.*

8 *Principes certaminis.*] Primos in certamine, nam hic *principes*, infra primos dicit.

9 *Inſtar muri.*] Sic Homerus ubique τεῖχος vocat viros fortes; ut Achillem τεῖχος Ἀχαιῶν, *murum Græcorum.*

10 *Teuthranius.*] Hujus Teuthranii nemo, quod ſciam, meminit; neque veriſimile eſt Teuthrantem Telepho regnum relicturum fuiſſe, ſi ex Auge liberos tuliſſet.

Digitized by Google

gloria dimicantem, propere [11] ad eum convertit, ibique pugnando ictus telo ejus occubuit. Ejus caſu Telephus non mediocriter perculſus ultionemque fraternæ mortis expetens, infeſtus aciem invadit, atque fugatis [12] quos adverſum ierat, quum obſtinate Ulyſſem [13] inter vineas, quæ loco adjunctæ erant, inſequeretur, [14] præpeditus trunco vitis ruit. Id ubi Achilles procul animadvertit, telo jaculatus femur ſiniſtrum regi transfigit. At Telephus impigre reſurgens, ferrumque ex corpore trahit, & protectus concurſu ſuorum, ab inſtanti periculo liberatus eſt.

Caput IV.

Jamque diei plurimum proceſſerat, [15] quum utraque acie intenta prælio ſine ulla requie, ac jugi certamine ſtrenuis adverſum ſe ducibus fatigaretur. Namque noſtros multorum dierum navigatione [16] in aliquantum exhauſtos maxime præſentia Telephi exanimaverat. Is namque Hercule genitus, procerus corpore, ac pollens viribus divinis patris virtutibus propriam gloriam æquiparaverat. Igitur adventante nocte, cunctis cupientibus requies belli facta eſt. Ac [17] Mœſii ad ſe domum, noſtri ad naves digrediuntur. Cæterum in ea pugna multi mortalium interfecti utrinſque exercitus, ac vulnerati pars maxima. Prorſus nulli, aut perpauci cladis belli expertes. Dein inſecuta die, legati invicem de ſepeliendis qui in bello ceciderant, mittuntur. Atque ita induciis interpoſitis, collecta corpora, atque igni cremata ſepeliuntur.

Caput V.

Interim Tlepolemus, & cum fratre Antipho Phidippus [18] quos Theſſalo genitos, nepotes Herculi ſupra memoravimus, cognito Telephum in his locis imperitare, [19] fiducia cognationis ad eum veniunt, eique quinam eſſent, & quibuſcum navigaſſent, aperuêre. Deinde multa invicem conſumpta oratione, ad poſtremum noſtri acrius incuſare, quod tam hoſtiliter adverſum ſuos verſaretur. Agamemnonem namque & Menelaum Pelopidas, [20] non alienos generis ſui, eum exercitum contraxiſſe. Dein quæ circa domum

NOTÆ.

11 *Ad eum convertit.*] *Convertit* pro *convertitur*, ut apud Virgil. *præcipitat* pro *præcipitatur*: & notant Grammatici, ſed non viderunt hic eſſe Ellipſin & ſubintelligi *ſe convertit*, *ſe præcipitat*. *Venti poſuêre* apud Virgil. *poſuêre ſe* vel *iram*. &c.

12 *Quos adverſum ierat.*] Saluſtiana phraſis; ſic enim ille, in Jugurth. *Profligatis iis quos adverſum ierat, rediens à latere Mauros incurrit.*

13 *Inter vineas.*] Verum Tzetzes ſcribit, truncum hunc vitis à Baccho ſubito emiſſum.

14 *Præpeditus trunco vitis.*] Ita Tzetzes. Sed Euſtathius non ipſum Telephum præpeditum ſcribit, ſed ejus equum.

15 *Quum utraque acie.*] Certe ex hac periodo vix me ſatis poſſum expedire. Tamen ut aliquid tentem, legendum puto: *Quum utraque acies intenta prælio ſine ulla requie*, &c. hoc ſenſu. *Quum uterque exercitus ſine ulla requie attentus pugna fatigabatur; longo, perpetuo certamine. Et ducibus ſtrenue adverſum ſe*, ſupple, *pugnantibus*. Jam ſi quis vulgatam lectionem malit; is mihi dicat velim, an illud ſit latine ſcribere. *Prælium fatigatur jugi certamine & ducibus adverſum ſe pugnantibus.*

16 *In aliquantum.*] Noſtro ſcriptori hæc eſt familiaris locutio.

17 *Ad ſe domum.*] Ita recte libri: Catullus.

Ad ſe quiſque vago paſſim pede diſcedebat.

18 *Quos Theſſalo genitos.*] Phidippum, ſcilicet, & Antiphum. Nam Tlepolemus ipſius Herculis filius fuit.

19 *Fiducia cognationis.*] Nam Telephus eorum erat avunculus, nempe frater Theſſali, eorum patris.

20 *Non alienos generis.*] Nam Tantalus

Pelopis

Digitized by Google

Menelai ab Alexandro commiſſa eſſent, raptumque Helenæ docent: atque decere eum, cùm propter conſanguinitatem, tum præcipuè ob ſcelus violati communis hoſpitii, Græcis ultro adferre auxilium, [21] in quorum gratiam ipſius etiam Herculis, plurima laborum monumenta per totam Græciam exiſtere. Ad ea Telephus, etſi dolore vulneris immodicè afflictabatur, benigne tamen reſpondens, ipſorum potius ait culpa factum, quod amiciſſimos & junctos ſibi generis affinitate, regno ſuo appulſos ignoraverit: præmittendos etenim fuiſſe, per quos cognito eorum adventu obviam ire gratulantem oportuerit: atque amice hoſpitio receptos, [22] donatoſque muneribus quam commodum ipſis videretur, remittere. Cæterum militiam [23] Priamum adverſum recuſare. [24] Aſtyochem enim Priami filiam ſibi matrimonio junctam, ex qua Eurypylus genitus, arctiſſimum affinitatis pignus intercederet. Deinde propere popularibus uti ab incepto deſiſterent, nunciari jubet: atque ita noſtris liberam egrediendi navibus poteſtatem permittit. Tumque Tlepolemus, & qui cum eo venerant, [25] Eurypylo traduntur: hique peractis quæ cupierant, ad naves pergunt, nunciantque Agamemnoni ac reliquis regibus pacem, concordiamque cum Telepho.

CAPUT VI.

Quæ ubi accepêre, apparatum belli læti omittunt. Dein ex conſilii ſententia Achilles cum Aiace ad Telephum perveniunt, eumque jactatum magnis doloribus conſolati, ut viriliter incommodum ferret, [26] deprecabantur. At Telephus ubi aliquantum requies doloris interceſſerat, Græcos incuſare, quod ne nuncium quidem adventus ſui præmiſiſſent. Dein percontatur quinam, & quanti Pelopidæ in ea militia eſſent: [27] doctuſque multis precibus orat, ut ad ſe omnes veniant. Tum noſtri, facturos ſe quæcumque vellet polliciti, deſiderium regis reliquis nunciavere. Igitur omnes Pelopidæ, præter Agamemnonem & Menelaum, in unum congregati, ad Telephum veniunt, multumque gratulationis & lætitiæ præſentia ſua regi obtulêre. Ac deinde muneribus largiter donati, hoſpitio recipiuntur. Neque tamen miles reliquus qui apud naves erat, munificentiæ regiæ expers fuit. Namque [28] ex

NOTÆ.

Pelopis parens, Jovis filius fuit & ita frater Herculis, qui Telephum ſuſcepit. Igitur Pelops & Telephus conſobrini. Agamemnon vero & Menelaus Pliſthenis filii. Pliſthenes Atrei, Atreus Pelopis.

21 *In quorum gratiam.*] Ait plurimos labores in gratiam Græcorum ab Hercule exantlatos, ut ab exemplo patris eum in militiæ ſocietatem pertraheret. Sed cur non potius iſta, ſcilicet Herculem olim Ilium obſediſſe, Laomedontem interfeciſſe? &c.

22 *Donatoſque muneribus.*] Quæ ideo *Xenia* dicebantur quod darentur Hoſpitibus qui Græcis *Xenoi*.

23 *Priamum adverſum.*] Pro *adverſum Priamum* ſic ſupra *quos adverſum*, pro *adverſum quos*.

24 *Aſtyochen enim Priami.*] Filiam ſcilicet. At Telephi quidem uxorem *Aſtyochen* vocat Euſtathius Odyſſ. λ. Sed eam Priami ſororem non filiam dicit. Alii verius eam Laodicen vocant, quam Priami filiam fuiſſe omnes conſentiunt.

25 *Eurypylo traduntur.*] Ut ejus ductu à paſtoribus & Telephi militibus tuti ad naves pervenirent.

26 *Deprecabantur.*] Id eſt, vehementer, obnixe precabantur; nam *de* eſt intenſivum ut in *deamare*, &c.

27 *Doctuſque.*] Edoctus.

28 *Ex numero navium.*] Id eſt: pro numero

numero navium frumentum, aliaque neceſſaria affatim portabantur. Ceterum rex ubi Agamemnonem, fratremque ejus abeſſe animadvertit, multis precibus Ulyſſem deprecatur, uti ad eos acciendos pergeret. Hique ita ad Telephum veniunt, ac more regio invicem acceptis datiſque donis, Machaonem, & Podalirium Æſculapii filios venire, ac vulneri mederi jubent: qui [29] inſpecta cura, propere apta dolori medicamina imponunt.

CAPUT VII. Sed ubi tritis aliquot diebus, tempus navigandi remorari, ac ventis adverſantibus mare in dies magis magiſque [30] ſævire occipit, Telephum adeunt, eumque de opportunitate temporis conſulunt: atque ab eo docti, [31] initio veris ex his locis ad Trojam navigandi tempus eſſe, reliqua adverſa, cunctis volentibus [32] Bœotiam revertuntur. Ibique ſubductis navibus, ſinguli in regna ſua hyematum diſcedunt. Interim in eo otio regi Agamemnoni cum Menelao fratre [33] exercere diſcordias vacuum fuit, ob proditam Iphigeniam. [34] Is namque autor, & veluti cauſa tanti luctus ejus credebatur.

CAPUT VIII. Per idem tempus, ubi de conjuratione univerſæ Græciæ apud Trojam compertum eſt, [35] autoribus nuncii Scythis barbaris, qui mercandi gratia, per omnem Helleſpontum [36] commutare res cum accolis ſueti, ultro citroque vagabantur, metus atque mœror univerſos invaſêre, quum ſinguli, quibus ab initio Alexandri facinus diſplicuerat, male actum adverſus Græciam, & ob id paucorum pravitate in communem perniciem præcipitatum iri teſtarentur. Inter quæ tam ſollicita, magna cura plurimi ex omni ordine lecti, ad contrahenda ex finitimis regionibus auxilia, ab Alexandro, aliiſque peſſimis conſultoribus dimittuntur: eiſque mandatur, uti quam primum expedito negotio remearent, quod ea gratiâ maxime à Priamidis feſtinabatur, uti propere inſtructo exercitu, tempus profectionis ante caperent, atque omne quod parabatur bellum, in regiones Græciæ transportaretur.

CAPUT IX. Dum hæc apud Trojam geruntur, Diomedes incepti eorum certior factus, magna celeritate per omnem Græciam pervagatus, univerſos duces convenit. Eiſque conſilium Trojanorum aperiens, monet atque hortatur, uti quam primum inſtructis rebus bello neceſſariis, ad navigandum feſtinarent. Neque multo poſt recogni-

NOTÆ.

mero navium, *ſecundum numerum navium*. Sic loqui amat.

29 *Inſpecta cura.*] Id eſt; *curatione*. Et *curam* hoc ſenſu poſuit alicubi Cicero. Inde noſtrum *cure*.

30 *Sævire.*] Sic Lucilius dixit *tempeſtates ſævas*. *Sævas procellas*. Lucret. & Cicero, *ventum ſævum* & *turbines ſævos*.

31 *Initio veris ex his locis ad Trojam navigandi.*] Hæc vero magna Geographiæ ignoratio: Myſia enim, in qua regnabat Telephus, proxima Troadi; ut diximus ſupra, & inde ut ad Trojam navigarent, ora tantum legenda. Sed hæc ita finxit, ut novennium expeditionis impleret: & decennium vulgatum belli Trojani ad novem annos ipſius apparatûs redactum in decimum ipſius belli contraheret.

32 *Bœotiam revertuntur.*] De duplice Græcorum expeditione in Trojam egit Euſtath. in Iliad. A. Vide Pauſan. 4.

33 *Exercere diſcordias vacuum fuit.*] Ex Saluſtii Catilin. *Poſtquam remoto metu Punico ſimultates exercere vacuum fuit.*

34 *Is namque.*] Menelaus ſcilicet.

35 *Auctoribus nuncii ejus Scythis barbaris.*] Scythæ enim jam tum nautica & mercatura clari. Unde mox eos duces navigationis adſumunt Græci.

36 *Commutare res.*] Hæc enim fuit

emptio

ta, Argos ab omnibus convenitur. Ibi Achilles regi indignatus, [37] quod propter filiam renueret profectionem, ab Ulyſſe in gratiam reductus eſt. Is namque diu [38] mœſto ac luctu obſito Agamemnoni inſinuans, quæ circa filiam ejus eveniſſent, animum atque ornatum magis [39] reformavit. Igitur cunctis præſentibus, quanquam à nullo officia militiæ negligebantur, præcipue tamen Aiax Telamonius, & Achilles cum Diomede curam maximam, ſtudiumque importandi belli ſuſceperant. Hiſque placet, uti præter contractam claſſem, naves quibus [40] loca hoſtilia incurſarent, præparentur. Ita diebus paucis, quinquaginta navium claſſem inſtructam omni genere compingunt. Cæterum ab incepto militiæ ejus, [41] octavo jam anno ad hoc uſque tempus conſumpto, initium noni occeperat.

Caput X.

Atubi inſtructæ omnine claſſes & [42] mare navigii patiens, neque ulla res impedimento erat, Scythas, qui forte mercandi gratia eo appulerant, conductos mercede, duces profectionis ejus delegêre. Per idem tempus Telephus dolore vulneris ejus, quod in prælio adverſum Græcos acceperat, diu afflictatus, quum nullo remedio mederi poſſet, ad poſtremum Apollinis oraculo monitus, [43] uti Achillem atque Æſculapii filios adiret, propere Argos navigat. Deinde cunctis ducibus cauſam adventus ejus admirantibus, oraculum refert: atque ita orat, ne ſibi prædictum remedium ab amicis negaretur. Quæ ubi accepêre, Achilles cum Machaone & Podalyrio [44] adhibentes curam vulneri, brevi fidem oraculi firmavere. Cæterum Græci multis immolationibus Deos adjutores incepto invocantes, Aulida cum prædictis

NOTÆ.

emptio primis temporibus uſitata, res ſuas cum rebus alterius commutare, quem morem & adhuc populi quidam obtinent.

37 *Quod propter filiam.*] Iphigeniam. Agamemnon enim quod de vicaria cerva dictum fuerat aſpernabatur; quaſi illud confictum eſſet, ut luctus & mœror deſineret.

38 *Mœſto luctu.*] Ex Euripid. πένθος λυγρῷ, *luctus mœſti.*

39 *Reformavit.*] Reſtituit. Sic ſupra *reformatoque* jam die.

40 *Loca hoſtilia.*] De quibus infra.

41 *Octavo jam anno ad hoc uſque tempus.*] Ad inſtitutum ſuum pergit ut ſcilicet ad nonum annum expeditionem Græcorum trahat & nono tantum eos applicet oræ Trojanæ.

42 *Mare navigii patiens.*] Sic *terra patiens aratri.*

43 *Uti Achillem atque Æſculapii filios.*] De Achille tantum loquutum eſt oraculum ut refert Hygin. fab. 101. *Reſponſum eſt ei neminem mederi poſſe niſi eandem haſtam quâ vulneratus erat.*

44 *Adhibentes curam vulneri.*] Quidam ſcribunt Achillem iterum haſta ſua vulneraſſe Telephum, & ita eum ſanaſſe, ſed verum hujus curationis modum nos docet Hygin. fab. 101. *Cum Græci ab Achille peterent ut Telephum ſanaret, Achilles reſpondit ſe artem medicam non poſſe*, lego: (ſe arte medica non poſſe) *Tunc Ulyſſes ait: non te dicit Apollo, ſed autorem vulneris haſtam nominat; quam cum raſiſſent remediatus eſt.* Sic ramentis haſtæ ſanatum Telephum ſcripſit Euripid.

πριστοῖσι λόγχης θέλγεται ῥινήμασι.
Abraſis haſta mulcetur ramentis.

Alii herba quadam uſum Achillem dicunt, alii ipſa haſtæ ærugine. Plin. lib. 25. cap. 5. *Invenit & Achilles diſcipulus Chironis qua vulneribus mederetur, quæ ob id Achilleos vocatur. Hac ſanaſſe Telephum dicitur. Alii primum æruginem inveniſſe utiliſſimam emplaſtris, ideoque pingitur ex cuſpide decutiens eam gladio, in vulnus Telephi. Alii utroque uſum medicamento volunt.* Et lib. 34. cap. 15. *Eſt & rubigo ipſa in remediis, & ſic Telephum proditur ſanaſſe Achilles;*

navibus veniunt. Atque inde propere navigare incipientes 45 dux Telephus ob acceptam gratiam factus, ita aſcenſis navibus, ventos nacti ex ſententia, paucis diebus ad Trojam pervenêre. Per idem tempus Sarpedon Lycius 46 Xanthi, & Laodamiæ filius, frequentibus nunciis à Priamo accitus, cum magna armatorum manu adventabat. Is ubi animadvertit procul magnam vim claſſium admotam littori, ratus ut negotium erat, propere ſuos inſtruit, Græcoſque egredi incipientes invadit. Neque multo poſt Priamidæ re cognita, arreptis armis accurrunt: quum interim Græci infeſtis hoſtibus, & omnimodo inſtantibus, neque egredi ſine pernicie, 47 neque arma capere turbatis omnibus, & ob id cuncta impedientibus poſſent. Ad poſtremum tamen, hi quibus in ea feſtinatione armandi ſemet poteſtas fuit, confirmati inter ſe invicem, acriter hoſtes incurrunt. Sed in ea pugna Proteſilaus, cujus navis prima omnium terræ admota erat, inter primos bellando, ad poſtremum 48 telo Æneæ ictus ruit. Occidêre etiam 49 duo Priami filii, neque reliqua multitudo utraque ex parte cladis ejus expers fuit. Cæterum 50 Achilles & Aiax Telamonius, quorum virtute Græci ſuſtentabantur, magna gloria dimicantes, metum hoſtibus, & fiduciam ſuis effecere. Neque amplius reſiſti adverſum eos poterat, quin paulatim decedentibus his quos adverſum ierant, ad poſtremum cuncti fuga-

CAPUT XI.

CAPUT XII.

NOTÆ.

les; ſive id ærea ſive ferrea cuſpide fecit. Ita certe pingitur eam decutiens gladio.

45 *Dux Telephus.*] Verum alii omnes conſentiunt Telephum ſocietatem militiæ recuſaſſe, quod eſſet gener Priami. Hygin. fab. 101. *A quo cum peterent ut ſecum ad Trojam expugnandam iret, non impetrarunt, quod is Laodicam Priami filiam uxorem haberet; ſed ob beneficium quod eum ſanarunt, eos deduxit, locos autem & itinera demonſtravit.*

46 *Xanthi, & Laodamiæ.*] Male quidam. *Anthi & Laomedon.* Hujus Xanthi meminit D. Auguſtin. lib. 18. cap. 12. de Civitate Dei. Per eos annos à rege Xantho Cretenſium, cujus apud alios *aliud nomen invenimus* (Aſterii ſcilicet) *rapta perhibetur Europa & inde geniti Radamanthus, Sarpedon & Minos, quos magis ex eadem muliere filios Jovis eſſe vulgatum eſt.* Ubi, ut vides, eorum opinionem tangit, qui Sarpedonem Jovis & Europæ filium dicunt. Inter quos Apollodor. Herodot. Strab. Heſiod. Bacchilides & alii. Verum Homerus illum Jovis & Laodamiæ filium dicit, ipſamque Laodamiam filiam Bellerophontis. Fuit & alius Sarpedon Neptuni filius, quem Hercules interfecit.

47 *Neque arma capere.*] Rideo certe & ſcriptoris hujus judicium demiror. Jam Græci cum Sarpedone Lycio manus conſeruerant; at ii adventantibus Trojanis mirum in modum trepidant, pavent, ita ut vix arma capere turbatis omnibus poſſint. Nimirum hujus pugnæ meminiſſe ita horrebat Dictys, ut cum hæc ſcriberet, illi adhuc præ timore cum membris mens etiam ſolveretur.

48 *Telo Æneæ.*] Palæphatus etiam ſcripſit Proteſilaum ab Ænea occiſum fuiſſe. Alii vero ab Achate Æneæ ſocio; ſed potior pars ab Hectore. Homerus autem nomen reticuit cum ſcripſit:

——— Τὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνήρ.

Niſi ibi *Dardanus* viri proprium eſſe putes, ut quidam faciunt, quod mihi non placet. Imo miror non vidiſſe viros doctos Homerum ſcientem & volentem, ut aiunt, Proteſilai interfectorem celaſſe, ut veriſimilitudinem & decorum ſervaret ſcilicet: nam cum Proteſilaus primus è navibus exiliret, adeoque ab omnium telis peteretur, ridicule feciſſet poëta certum aliquem Proteſilai interfectorem dicere. Atque hæc in gratiam Homeri dicta ſint, quem ego præ reliquis amo, demiror, & manibus fero.

49 *Duo Priami filii.*] Vide Homer.

50 *Achillem & Ajacem Telamonium.*]

Ajax

rentur. Ita libero ab hoſtibus tempore, Græci ſubductas naves, atque in ordinem poſitas tuto collocant. Dein ex omnibus Achillem atque Aiacem Telamonium, quorum virtute maxime fidebant, cuſtodes deligunt: eiſque tutelam claſſium atque exercitus [51] per latera atque cornua diſtribuentes, tradunt. Igitur ordinatis diſpoſitiſque omnibus, Telephus, cujus ductu ad Trojam navigatum eſt, magna ſui apud exercitum gratia domum diſcedit. Neque multo poſt circa Proteſilai ſepulturam noſtris occupatis, nihilque tali tempore hoſtile metuentibus,[52] Cygnus,[53] cujus haud procul à Troja regnum erat, cognito adventu noſtro, clam atque ex inſidiis Græcos invadit: eoſque ancipiti malo territos, ſine ullo ordine ac diſciplina militari fugere coëgit. Dein propere reliqui, quibus non [54] ea humatio mandata erat, re cognita armati contra eunt. In quibus Achilles congreſſus cum rege, [55] eumque & magnam vim hoſtium interfecit, [56] converſis in fugam hoc modo liberatis. Cæterum ſolicitis ducibus, & multorum clade ob crebras hoſtium incurſiones anxiis, decernitur, ut primum finitimas Trojæ civitates cum parte exercitus adeant, eaſque omni modo incurſent. Ita omnium primam Cygni regionem invadunt, vaſtantque circum omnia. Sed ubi [57] Mentorenſium civitatem, quæ regni caput, filiorumque Cygni altrix memorabatur, nullo reſiſtente invaſere, atque ignem ſubjicere cœperunt, cives ejus multis pre- CAPUT XIII.

Notæ.

Ajax in fronte navium collocatus, Achilles in tergo. Homer. Iliad.

> Στῆ δ' ἐπ' ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ,
> Ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε, γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε,
> Ἠμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδαο,
> Ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔσχατα νῆας ἐΐσας
> Εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν.

Id eſt:

> *Stetit autem in Ulyſſis ceti inſtar magna navi nigra.*
> *Quæ in medio erat, ad clamandum in utrumque latus.*
> *Tum ad Ajacis tentoria Telamonii.*
> *Tum ad Achillis, qui in extremas partes naves æquales*
> *Subduxerant, fortitudine freti & robore manuum.*

51 *Per latera atque cornua.*] Fateor me neſcire quid ſit, *diſtribuere naves per latera:* niſi velit dicere, naves conjunctis lateribus collocatas, ordinatas fuiſſe, & in cornua diſtributas; quo facilius aſſultus hoſtium propulſarent.

52 *Cygnus.*] Neptuni filius, ex Calyce Hecatonis filia. Fuêre & alii quatuor viri illuſtres eodem nomine inſigniti. Primus Cygnus, Steneli regis Liguriæ: de quo Ovid. 2. Metam. Secundus Cygnus, Apollinis & Hyriæ filius, de quo Ovid. 7. Metam. & Anton. Liberalis. Tertius Martis & Pyrenæ filius. Apollodor. Higin. Quartus Martis & Pelopiæ filius, ab Hercule occiſus; alium etiam memorat Hygin. fab. 97. Ociti & Autophiles filium.

53 *Cujus regnum procul à Troja.*] Inſula Tenedos ſcilicet, quæ in conſpectu Trojæ. Virgil.

> *Eſt in conſpectu Tenedos notiſſima famâ Inſula.*

54 *Ea humatio.*] Proteſilai.

55 *Eumque interfecit.*] Achillis pugnam cum Cygno fuſe & eleganter deſcribit Ovid. 12. Metam. Hic Cygnus nullo telo vulnerari poterat; ſed Achilles humi affixo, galeæ loro fauces preſſit, & ita eliſo gutture interemit. Ita Ariſtoteles lib. 2. Rhet. cap. 22. verum Lycophronis ſcholiaſtes ſcribit, eum capite tantum lædi potuiſſe: ibique ab Achille lapide percuſſum occidiſſe.

56 *Converſis in fugam hoc modo liberatis.*] Id eſt: hoc modo liberatis Græcis, qui in fugam à Cygno converſi fuerant.

57 *Mentorenſium civitatem.*] Nondum comperire potui, quænam hæc fuerit Mentorenſium civitas

cibus, lachrymiſque orare, ut ab incœpto deſiſterent: per omnia humana atque divina nixi genibus deprecantes, ne [58] delicta peſſimi ducis civitatem innoxiam, ac paulo poſt fidam ſibi luere paterentur. Hoc modo per miſerationem ſervata civitas. Cæterum regios pueros, [59] Cobim & Cotianum, eorumque ſororem Glaucen, expetentibus Græcis tradidere. Quam noſtri Ajaci, ob fortia facta ejus, exceptam reliquæ prædæ, habendam concedunt. Neque multo poſt Mentorenſes ſupplices, & [60] cum pace ad Græcos perveniunt: amicitiam, & [61] omnia quæ imperaſſent facturos polliciti. Queis perfectis, Græci [62] Cillam aggreſſi expugnavêre. Neque tamen [63] Coronen quæ haud procul aberat, contingunt, in gratiam Mæandriorum, qui domini civitatis ejus, fideles atque amiciſſimi nobis ad hoc tempus permanſerant.

CAPUT XIV.

Eadem tempeſtate [64] oraculum Pythii Græcis perfertur, concedendum ab omnibus, uti per Palamedem [65] Apollini Sminthio ſacrificium exhiberetur. Quæ res multis grata ob induſtriam & amorem viri, quem circa omnem exercitum exhibebat, nonnullis ducum dolori fuit. Cæterum immolatio centum victimarum,

NOTÆ.

58 *Delicta peſſimi ducis lüere paterentur.*] Horat. *Delicta majorum immeritus lues.*

59 *Cobin & Cotianum eorumque ſororem Glaucen.*] Horum apud alios autores nulla mentio; qui *Tenen* tantum Cygni filium memorant, à quo dicta *Tenedos* inſula, quæ antea *Leucophrys* dicebatur. Tenedos quaſi *Τένυ ἕδος. Tenis ſolium.* Ariſtotel. Heraclid. Strab. Diodor. Pauſan. Plutarch. &c. Quam fabulam ex ultima vetuſtatis memoria petitam non eſſe ex eo colligit doctiſſimus Bochartus quod de hoc Tene nil quidquam apud poëtas vetuſtiores reperiatur; ut neque apud Apollodorum, Hyginum, Palæphatum, alioſque Mythologorum: neque etiam à *τένυ* & *ἕδος* diceretur *Tenedos* ſed *Tenovedos*. Quare optime docuit Phœnices Tenedum dixiſſe quaſi inſulam *Tin—edom*, id eſt, *luti rubri*; cujus multus uſus in figulinis, quibus Tenedus abundavit. Unde *Tenedia vaſa* in magno pretio, apud veteres. Porro Cygni filiam Glaucen nullam inveni, ſed aliam dictam *Hemithean*; quam male Servius *Homithean*. Leucothean vocat Homeri ſcholiaſtes.

60 *Cum pace.*] Cum pacis inſignibus ſcilicet, ut mos erat: præferebant autem ramum olivæ vitta comptum. Virgil. 8. Æneid. 127. verſ.

Optime Grajugenum, cui me fortuna precari,
Et vitta comptos voluit prætendere ramos.

Unde Dictys *ſupplices & cum pace* dixit.

61 *Omnia quæ imperaſſent facti.*] Ex formula: *imperata faciam, imperata feci.*

62 *Cillam.*] Urbem Troadis; Apollini ſacram. Unde Homer. *Κίλλαν τε ζαθέην. Cillam divinam.* Eam in Adramyttena regione ponit Strabo.

63 *Coronem.*] Puto hic Coronem eſſe, quam *Colonas* vocat Strabo; non procul à *Lariſſa* & Achæo, è regione Tenedi. Etſi non video unde reſcire potuit Dictys, eam ſub ditione Mæandriorum fuiſſe.

64 *Oraculum Pythii.*] Apollinis ſcilicet. Et oraculum illud fuiſſe ſuſpicor, quo Græcis edicebatur eos Ilium non antea everſuros, quam ſupra Chryſæ aram ſacrificaſſent. Quod ex ipſius Philoctetæ verbis facile colliges, apud Dionem Chryſoſtomum, qui ex Euripidis Philoctetæ fabula, quæ hodie non extat, Philoctetam cum Ulyſſe abſente colloquentem inducit. Ὥσπερ ἀμέλει καὶ μὲ ἐξέθηκας, ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας τε καὶ νίκης περιπεσόντα τῇδε τῇ ξυμφορᾷ, δεικνύοντα τὸν Χρύσης βωμὸν, οὗ θυσάντες κρατήσειν ἔμελλον τῶν πολεμίων, εἰ δὲ μὴ, μάτην ἐγίγνετο ἡ στρατεία. Id eſt; *Quippe certe & me expoſuiſti, qui pro communi ſalute & victoria huic calamitati incideram, cum oſtenderem aram Chryſæ, ubi cum ſxcrificaſſent Græci, futurum erat ut hoſtium potirentur, ſin vero, fruſtra coactus exercitus.*

65 *Apollini Sminthio*] Sic dicto à muribus, qui Cretenſibus dicti σμίνθοι. Hujus cognominis rationem vide apud Strab. lib.

ſicut prædictum erat, pro cuncto exercitu exhibebatur, præeunte 66 Chryſe 67 loci ejus ſacerdote. Interim re cognita Alexander congregata armatorum manu, ad prohibendum venit. Quem quidem Ajaces duo, priuſquam ad templum appropinquaret, interfectis plurimis fugavêre. Sed Chryſes, quem ſacerdotem Sminthii Apollinis ſupra diximus, 68 utriuſque exercitus offenſam metuens, quiſquis partium ad eum venerat, cum his ſe adjunctum eſſe ſimulabat. Interim in eo ſacrificio Philoctetа 69 haud procul ab ara templi ejus aſtans, morſu ſerpentis forte contingitur. Dein ab omnibus qui animadverterant, clamore ſublato, Ulyſſes accurrens ſerpentem interficit. Neque multo poſt Philoctetа cum paucis, uti curaretur, in Lemnum inſulam mittitur. Namque in ea ſacri Vulcani antiſtites inhabitare ab accolis dicebantur, 70 ſoliti mederi adverſum venena hujuſmodi. Per idem Caput XV. tempus Diomedes & Ulyſſes conſilium de interficiendo Palamede ineunt; more ingenii humani, quod 71 imbellum adverſum dolores animi, & invidiæ plenum, anteiri ſe a meliore haud facile patitur. 72 Igitur ſimulato

Notæ.

lib. 13. & Euſtath. Il. α. templum Apollinis Sminthii fuit in Chryſa Troadis urbe, & in Tenedo. De priori loquitur Dictys.

66 *Chryſe.*] De quo Homer. Il. α.

67 *Loci ejus.*] Chryſæ urbis.

68 *Utriuſque exercitus offenſam.*] Id eſt: offenſam quam inferre poterat uterque exercitus. Ita apud Horat. vulnus Achillei. Pro *vulnus ab Achille inlatum.* Vel potius utrumque exercitum offendere metuens.

69 *Haud procul ab ara templi aſtans, morſu ſerpentis.*] Ait Philoctetam morſum fuiſſe juxta aram Chryſæ Troadis. Verum alii hanc Chryſam in Lemno ponunt; ut interpres Homeri. Alii prope Lemnum: ſcholiaſtes Sophoclis: ἔστι δὲ καὶ πόλις Χρύση πλησίον Λήμνου, ἔνθα ὑπὸ τοῦ ὄφεως ἐδήχθη, τὸν βωμὸν ζητῶν, ἐν ᾧ ἔθυσεν Ἡρακλῆς ἰὼν κατὰ Τροίας ἐστρατεύετο. *I. Eſt urbs Chryſa prope Lemnum; ubi à ſerpente morſus eſt Philoctetа, aram quærens, ubi ſacrificaverat Hercules, cum iret adverſum Trojam.* Philoſtratus in imagin. ſcribit juxta Chryſæ aram in Lemno vulneratum Philoctetam, eam verò aram non ab Hercule ſed à Jaſone excitatam dicit, cum Colchos pergeret. Alii in Nea inſula inter Helleſpontum & Lemnum hoc factum narrant: Stephanus, Suidas, alii alibi. Ut neque à ſerpente morſum omnes ſcribunt: ſunt enim qui narrant eum ſagittæ unius caſu vulneratum. vide Serv. 3. Æneid. ſolus, quod ſciam. Theocritus ſcribit morſum à ſerpente Philoctetam, cum contemplaretur ſepulchrum Troili ab Achille occiſi; quod erat in templo Apollinis Thymbræi.

70 *Soliti mederi adverſus venena hujuſmodi.*] Euſtath. Iliad. β'. ᾔδεισαν γὰρ τοῦ Ἡφαίστου ἱερεῖς θεραπεύειν τοὺς ὀφιοδήκτους. *Noverant enim Vulcani antiſtites ſanare morſus ſerpentum.* Sed iſtæc ſunt fabulæ. Verum eſt eo delatum Philoctetam propter terram Lemnium, cujus aſtrictoria vi labra vulnerum obducuntur & coaleſcunt, maxime in venenoſo morſu. Galenus cum in Lemnum ideo navigaſſet, ut hujus terræ vires penitus cognoſceret, quemdam refert ſe conveniſſe, qui ἐπὶ τραυμάτων καὶ παλαιῶν καὶ δυσεπουλώτων, ἐχιοδήκτων τε καὶ ὅλως θηριοδήκτων, ἐπί τε τῶν θανασίμων φαρμάκων, οὐ προδιδοὺς μόνον, ἀλλά τε καὶ ἐπιδιδοὺς ἐχρῆτο τῇ σφραγῖδι. *I. Ad vulnera cum vetera, tum vix cicatricem obducentia, & ad morſus viperæ, adeoque omnes venenoſos morſus & lethalia venena, non ſolum pro antidoto, ſed & poſt venenum ſumptum, ſigillo utebatur.* Id eſt: terra ſigillata ſive Lemnia. Unde etiam inſulæ nomen ductum docuit doctiſſimus Bochartus. Nempe à Phœnicio *Lam—naſis.* Id eſt *pharmacum vulnus obducens.* Niſi potius dicta fuerit à Phœnicio *libno*, vel *lobno*, id eſt, *alba*; quod in inſulæ ejus parte quadam terra alba eruatur, effodiatur.

71 *Imbellum.*] *Imbellis* & *Imbellus*, ut *gracilis* & *gracilus*, Lucil. *quod gracila eſt* *ſublimis* & ſublimus. Lucret. Terent.

72 *Igitur ſimulato quod.*] Mortem Palamedis

Digitized by Google

quod theſaurum repertum in puteo. cum eo partiri vellent, remotis procul omnibus, perſuadent, ut ipſe potius deſcenderet. Eumque nihil inſidioſe metuentem, adminiculo funis uſum deponunt: ac propere arreptis ſaxis, quæ circum erant, deſuper obruunt. Ita vir optimus acceptuſque in exercitu, cujus neque conſilium unquam, neque virtus fruſtra fuit, circumventus à quibus minime debuerat, indigno modo interiit. Sed fuêre, qui ejus conſilii haud expertem Agamemnonem dicerent, ob amorem ducis in exercitum: Et quia pars maxima regi ab eo cupiens 73 tradendum ei imperium palam loquebantur. Igitur à cunctis Græcis: velut publicum funus ejus crematum igni, aureo vaſculo ſepultum eſt.

CAPUT XVI. Interim Achilles miniſtras, & veluti officinam belli proximas Trojæ civitates ratus, ſumptis aliquot navibus, 74 Lesbum aggreditur, ac ſine ulla difficultate eam capit. Et Phorbantem loci ejus regem, multa adverſus Græcos hoſtiliter molitum, interfecit. Atque inde 75 Diomedeam filiam regis cum magna præda abducit. Dein 76 Phyrum & 77 Hierapolim urbes refertas divitiis, cunctis ſuorum poſcentibus, vi magna aggreſſus, paucis diebus ſine ulla difficultate excindit. Cæterum qua pergebat, agri referti jugi pace; 78 deprædati,

NOTÆ.

medis diverſe narrant auctores; tamen major pars uno ore conſentit Ulyſſem, frumentatum Thraciam miſſum, cum inde nihil adduxiſſet, à Palamede vehementer increpatum fuiſſe; & quum diceret Ulyſſes, adeo non eſſe negligentiam ſuam, ut ne ipſe quidem Palamedes, ſi pergeret, quidquam poſſet advehere, profectus Palamedes infinita frumenta devexit. Qua invidia Ulyſſes auctis inimicitiis, fictam epiſtolam Priami nomine ad Palamedem, per quam agebat gratias proditionis, & commemorabat ſecretum auri pondus eſſe tranſmiſſum, dedit captivo, & eum in itinere juſſit occidi. Hæc inventa more militiæ regi oblata eſt, & lecta principibus convocatis. Tunc Ulyſſes cum ſe Palamedi adeſſe ſimularet, ait, ſi verum eſſe creditis, in tentorio ejus aurum quæratur. Quo facto, invento auro, quod Ulyſſes per noctem, corruptis ſervis, abſconderat, Palamedes lapidibus interemptus eſt. Serv. 2. Æneid. cum Ulyſſe Diomedem conſpiraſſe, hic ſcribit Dictys, idem Pauſan. in Phocicis. Addit etiam Agamemnonem, ex quorumdam opinione; cui conſentit Tzetzes & ſcholiaſtes Euripidis.

73 *Tradendum ei Imperium palam loquebantur.*] Etiam cauſam narrant Philoſtrat. in Palamede & Conſtantinus Manaſſes. Scribunt enim Achillem & Palamedem amiciſſimos fuiſſe, unaque finitimas Trojæ civitates vaſtatum iviſſe; cum Ulyſſes Palamedem criminatus eſt apud Agamemnonem, quaſi factionibus ſuis Achillem exercitus ducem eligendum curaret: quare revocatus Palamedes ab exercitu lapidibus eſt interemptus.

74 *Lesbum.*] Inſulam maris Ægei è regione Troadis. Prius dicebatur *Iſſa*.

75 *Diomedeam filiam.*] Diomeden vocat Homer.

———— Τὴν λεσβόθεν ἦγε,
Φόρβαντος θυγάτηρ Διομήδη καλλιπάρῃος.
———— *Quam è Lesbo duxit*
Phorbantis filia Diomede formoſa.

76 *Phyrum.*] Reſcribendum *Scyrum*. Scyrus inſula, è regione Eubœæ. Quam tamen hîc non intelligit Dictys ſed Phrygiæ oppidum, πτολίεθρον vocat Homer. Iliad. 1.

Σκῦρον ἑλὼν αἰπεῖαν Ἐνυῆος πτολίεθρον.
Scyrum cum cepit altam, Enyei opidum.

Hunc Enyeum, Dionyſi filium dicit ſcholiaſtes.

77 *Hierapolin.*] Urbem Phrygiæ de qua Vitru. lib. 7. cap. 3. *Hierapoli Phrygiæ effervet aqua calidæ multitudo, ex qua circum hortos & vineas foſſis ductis immittitur. Hæc autem efficitur poſt annum cruſta lapidea, & ita quotannis dextra ac ſiniſtra margines ex terra faciendo inducunt eam, & efficiunt his cruſtis in agris ſepta.* Vide Strab. lib. 13. in fine.

78 *Deprædati omnibuſque vexati.*] Concinnior

Digitized by Google

omnibuſque vexati: neque quicquam quod amicum Trojanis crederetur, non everſum atque vaſtatum relinqui. Quibus cognitis finitimi populi ultro ad eum cum pace accurrere: ac ne vaſtarentur agri, dimidium fructuum pacti, dant fidem pacis, atque ab eo accipiunt. His actis, Achilles ad exercitum regreditur, magnam vim gloriæ atque prædæ apportans. Eodem tempore [79] rex Scytharum cognito adventu noſtrorum, cum multis donis adventabat. Cæterum Achilles haud contentus eorum, CAPUT XVII.
quæ geſſerat, [80] Cilicas aggreditur: ibique Lyrneſſum paucis diebus pugnando, cepit. Interfecto dein [81] Eetione, qui his locis imperitabat, magnis opibus naves replet, abducens [82] Aſtynomen [83] Chryſi filiam, quæ eo tempore regi denupta erat. Propere inde [84] Pedaſum expugnare cœpit Le-

NOTÆ.

cinnior erit lectio, *deprædari omnibuſque vexari*. Propter τὸ *relinqui*, quod ſequitur.

79 *Rex Scytarum.*] Neſcio certe de quo rege loquatur hîc Dictys. An Thoantem intelligit?

80 *Cilicas aggreditur.*] Cilicas hîc proprie intellige, qui littus tenebant quod poſtea Adramytteni, Atarnæi, Pitanæi, uſque ad Caïci oſtia. Hi diviſi fuerunt in duas provincias quarum una Eetioni, altera Myneti parebat. Lyrneſſus Myneti, Theba vero Eetioni. Sed omnia hæc noſter invertit.

81 *Eetione qui his locis imperitabat.*] Falſum eſt imperaſſe Lyrneſſo Eetionem. Sed Thebæ. Homer. Iliad. ζ.

> Ἀνδρομάχη θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος
> Ἠετίων ὃς ἔναιεν ὑποπλάκῳ ὑληέσσῃ.
> Θήβῃ, Ὑποπλακίῃ, Κιλίκεσσ᾽ ἄνδρεσσιν ἀνάσσων.

> *Andromacha filia magnanimi Eetionis,*
> *Eetion, qui habitabat in hypoplaco ſylvoſa.*
> *Theba Hypoplacia, Cilicibus viris imperans.*

Et mox:

> Ἐκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλίκων εὖ ναιετάοντων
> Θήβην ὑψίπυλον, κατὰ δ᾽ ἔκτανεν Ἠετίωνα.
> *Atque urbem vaſtavit Cilicum, bene habitantium*
> *Thebam altam, & interfecit Eëtionem.*

82 *Abducens Aſtynomen Chryſi filiam.*] Hic etiam falſus eſt Dictys; neque enim Aſtynomen ex Lyrneſſo abduxit Achilles, ſed ex Theba. Homer.

> Ὠχόμεθ᾽ εἰς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἠετίωνος,
> Ἣν δὲ διεπράθομέν, καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα,
> Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἷες Ἀχαιῶν
> Ἐκ δ᾽ ἕλον Ἀτρεΐδῃ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον.

> *Ivimus ad Thebam ſacram urbem Eëtionis,*
> *Quam vaſtavimuſque adduximuſque huc omnia;*
> *Et ea quidem bene diviſerunt inter ſe filii Achivorum,*
> *Exemerunt autem Atridi Chryſeida formoſam.*

Quam enim Chryſeida dixit Homer. eam vero nomine Aſtynomen vocat Dictys. Ita Euſtath. & alter Homeri ſcholiaſtes. Docentque *Chryſeis* eſſe patronymicum à patre *Chryſe* ut *Briſeis* à patre *Briſe*. Quæ *Briſeis* vere dicta *Hippodamia*.

83 *Chryſi.*] Legendum *Chryſei*, vel *Chryſii*, vel *Chryſæ*. Iis dico, qui Græce ſciunt.

84 *Pedaſum expugnare cepit lelegum urbem.*] Leleges populi juxta Cilicas qui ab Achille evaſtati in Cariam tranſierunt & ſedes elegerunt circa Halicarnaſſum. Urbs vero Pedaſus ab iis relicta, non extabat ætate Strabonis. Ea fuit circa ſinum Adramyttenum, ad ripam fluvii Satnioentis. Homer. Iliad. φ.

> Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει
> Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων ἐπὶ Σατνιόεντι.

> *Alta qui Lelegibus bellicoſis imperabat*
> *Pedaſum altam habens, ad Satnioentem.*

Ita enim apud Homerum legendum docuit Strabo, cum male alii ὑπὸ Σατνιόεντι, *ſub Satnioente*; quaſi mons fuerit *Satnioens*, cum nullus ibi mons eo nomine extiterit, ſed fluvius ad quem urbs condita. Et fluvium vocat ipſe poëta, Il. ξ. —— παρ᾽ ὄχθας Σατνιόεντος. *Ad ripas Satnioentis.* Et Iliad ζ. de Elato.

legum urbem. Sed [85] eorum rex Briſes, ubi animadvertit in obſidendo ſævire noſtros, ratus nulla vi prohiberi hoſtes, aut ſuos ſatis defendi poſſe, deſperatione effugii ſalutiſque attentis cæteris adverſum hoſtes, domum regreſſus, laqueo interiit. Neque multo poſt capta civitas, atque [86] interfecti multi mortales, & abducta filia regis [87] Hippodamia.

CAPUT XVIII. Per idem tempus Aiax Telamonius [88] Thracum Cherroneſum omni modo infeſtabat. Sed ubi rex eorum [89] Polymneſtor, virtutem atque gloriam viri cognovit, diffidens rebus ſuis, deditionem occœpit. Tumque [90] Polydorus Priami filius, quem rex recens natum clam omnibus alendum ei tranſmiſerat, merces eis ab eo traditur. Aurum etiam [91] aliaque, cujuſquemodi dona ad conciliandos hoſtium animos, affatim præbebantur. Dein frumentum per omnem exercitum totius anni pollicitus, naves onerarias, quas ob id Aiax ſecum habuerat, replet: multiſque execrationibus amicitiam Priami adverſum Græcos renuens, in pacem fidemque receptus. His actis Aiax iter ad Phrygas convertit: ingreſſuſque eorum regionem, [92] Teuthrantem dominum locorum [93] ſolitario certamine interfecit. Ac poſt paucos dies expugnata at-

NOTÆ.

Ναῖε δὲ Σατνιόεντος ἐϋῤῥείταο παρ' ὄχθαις,
Πήδασον αἰπεινήν.

Habitabat autem Satnioentis pulchriflui ad ripas,
Pedaſum excelſam.

Ætate Strabonis hujus Pedaſi locus urbe vacuus oſtendebatur. Fuit & alia *Pedaſus* circa Halicarnaſſum, quam Leleges à priori Pedaſo ejecti, ibi condiderunt.

85 *Eorum rex Briſes.*] Pedaſi regem Briſen dicit qui revera Lyrneſſi Sacerdos fuit. Altes vero rex Pedaſi; ſupra ex Homer. Et à Pedaſo Hippodamiam abductam dicit, quæ ex Lyrneſſo. Homer. Iliad. 6.

Τὴν ἐκ Λυρνησσοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας,
Λυρνησσὸν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης.

Quam Lyrneſſo cepit, multa paſſus,
Lyrneſſum cum vaſtaſſet & mœnia Thebæ.

Inde Briſeis, apud Ovid.

Diruta marte tuo Lyrneſſia mœnia vidi.

86 *Interfecti multi mortales.*] Inter eos Mynes & Epiſtrophus, Eveni regis filii.

87 *Hippodamia.*] Quæ à patre dicta Briſeis. Ita Euſtath. Tzetzes & alii.

88 *Thracum Cherroneſum.*] E regione Helleſponti.

89 *Polymneſtor.*] Qui Ilionam Priami filiam duxerat uxorem.

90 *Polydorus Priami filius traditur.*] Ab aliis diſſentit, qui ſcribunt Polydorum à Polymneſtore obtruncatum. Virg 3. Æneid.

Hunc Polydorum auri quondam, cum pondere magno,
Infœlix Priamus furtim mandaret alendum
Threicio regi, cum jam diffideret armis,
Dardaniæ, cingique urbem obſidione videret.
Ille, ut opes fracta Teucrum & fortuna receſſit,
Res Agamemnonias, victriciaque arma ſequutus,
Fas omne abrumpit, Polydorum obtruncat, & auro
Vi potitur.

Vide Euripid. in Hecub.

91 *Aliaque dona cujuſque modi.*] Male alii hujuſce modi: *cujuſque modi* vox proba & antiqua, ſed fere ubique corrupta. Lucret. lib. 6.

In terra cujuſquemodi rerum eſſe figuras.

Cicer. 1. de Offic. *admittenda hominum cujuſquemodi multitudo.* Et 2. de Orat. *Ut ad cujuſquemodi genus ridiculi vultus etiam accommodetur.* Salluſt. in Jugurth. *Eo imponit vaſa cujuſquemodi.* Sæpe in libris ſequentibus, ſed ubique in mendo. Joz. Mercer.

92 *Teuthrantem dominum locorum.*] Libri ſcripti *Theutandrum.* Sophocli in Ajace *Teleutas* dicitur. Phrygium fuiſſe, ex eodem liquet.

93 *Solitario certamine interficit.*] Verum Tecmeſſa

Digitized by Google

que incenſa civitate, magnam vim prædæ abſtrahit, abducens [94] Tecmeſſam filiam regis. Igitur [95] ambo duces multis vaſtatis atque expugnatis regionibus, ipſi clari atque magnifici ingenti nomine [96] per diverſa loca, atque quaſi de induſtria, eodem tempore ad exercitum remeavêre. Deinde per præcones conductis in unum cunctis militibus, ducibuſque, progreſſi in medium, ſinguli laborum ſuorum, atque [97] induſtriæ documenta in conſpectu omnium expoſuêre. Quæ ubi Græci animadvertêre, favore ingenti ac laudibus eos proſecuti, medioſque ſtatuentes ramis oleæ coronavêre. Dein conſilium de dividenda præda cœptum: Neſtore & Idomeneo in decernendo optimis autoribus. Itaque cunctorum ſententia, ex omni præda, quam Achilles apportaverat, excepta [98] Eetionis conjuge Aſtynome, quam Chryſi filiam ſupra docuimus, ob honorem regium [99] Agamemnoni obtulêre. Ipſe etiam Achilles præter Briſei filiam Hippodamiam, Diomedeam quoque ſibi retiquit, [1] quod ejuſdem ætatis atque alimoniæ non ſine magno dolore divelli poterat: ob id jam antea genibus Achillis obvolutæ, ne ſepararentur magnis precibus oraverant. Cæterum reliqua præda viritim ob ſingulorum merita diſtributa eſt. Dein quæ Ajax apportaverat, Ulyſſes & Diomedes rogatu ejus in medios intulêre. Ex quibus auri atque argenti quantum ſatis videbatur, Agamemnoni regi datur. Ac deinde Aiaci ob egregia laborum facinora Teuthrantis filiam Tecmeſſam concedunt. Ita diviſis in ſingulos quæ ſuperfuerant, frumentum per exercitum diſpartiunt. His actis, fidem pacti quod cum Polymneſtore interceſſerat, traditumque Polydorum [2] refert. Ob quæ à cunctis decernitur, ut Ulyſſes cum Diomede profecti ad Priamum, Helenam cum abreptis reciperent, atque Polydorum regi traderent. Igitur his pergentibus, Menelaus, in cujus gratiam id negotium gerebatur, legationis officium pariter cum ſupradictis capit. Itaque habentes Polydorum ad Trojanos veniunt. [3] Sed ubi animadvertêre populares electos, ac magni nominis viros adventaſſe, propere ſenes omnes, quorum conſilium ha-

CAPUT XIX.

CAPUT XX.

NOTÆ.

Tecmeſſa apud Sophoclum ait, patrem ſuum propria morte ad inferos abiiſſe.

——— *Σὺ γὰρ μοῦ πάτριδ' ἠΐστωσας δορὶ,*
Καὶ μητήρ, ἀλλ' ἡ μοῖρα τὸν φύσαντα μοί,
Καθεῖλεν ἅδε θανασίμως οἰκήτορας.
Tu enim mihi patriam vaſtaſti bello,
Et matrem, at mors patrem meum
Abripit ad manes inferorum.

94 *Tecmeſſam.*] Horat. od. 4. lib. 2.
Movit Ajacem Telamone natum
Forma captiva dominum Tecmeſſa.

95 *Ambo duces.*] Achilles & Ajax.

96 *Per diverſa loca quaſi de induſtria.*] Ne alter ſcilicet gloriæ alterius officeret.

97 *Induſtria.*] Proprie; nam *induſtrius* is eſt quem nos dicimus *agiſſant.*

98 *Excepta Eetionis conjuge.*] Sed quidem illud tolerari poſſe, *excepta ex omni præda Aſtynome Agamemnoni obtulêre.* Supple *eam.* Sed ſcio etiam aliter ſcribere; qui perſpicuitatem ſequuntur.

99 *Agamemnoni obtulêre.*] Homer.
Ἐκ δ' ἕλον Ἀτρείδῃ Κρυσηΐδα καλλιπάρῃον.
Exemerunt autem Atridæ Chryſeida formoſam.

1 *Quod ejuſdem ætatis atque alimoniæ.*] Quo modo fieri poteſt ut una altæ & educatæ fuerint Diomedea & Hippodamia; cum illa ex Lesbo, hæc ex Lyrneſſo abductæ fuerint?

2 *Refert.*] Ajax ſcilicet.

3 *Ubi animadvertêre populares electos.*] Ubi

Digitized by Google

beri ſolitum erat, in unum ducunt, [4] Priamo à filiis domi retento. Igitur [5] reliquis præſentibus Græcorum, Menelaus verba facit: Secundo jam ſe ob eandem cauſam veniſſe, cum multa alia adverſum ſe domumque ſuam admiſſa, tum magno cum gemitu [6] filiæ orbitatem per abſentiam [7] conjugis quæri. Quæ cuncta ab amico quondam, & hoſpite, non ſecundum meritum ſuum eveniſſe. Eam ſeniores lamentationem immodicam cum lacrymis accipientes, ad omnia quæ ab eo dicebantur, tanquam injuriæ ejus patientes, [8] annuere. Poſt quæ [9] Ulyſſes medius aſtans, hujuſcemodi

CAPUT XXI.

orationem habuit: Credo ego vos Trojani principes ſatis compertum habere, nihil temere Græcos, nihil inconſultum incipere ſolere: ac ſemper iis jam tum à majoribus proviſum atque elaboratum, uti facta geſtaque eorum laus potius, quam culpa ſequeretur. Et ut [10] præterita bene conſulta omittam, jam hoc licet recognoſcere: injuriis contumeliiſque Alexandri paulo ante læſa Græcia, non ad vim neque ad arma decurſum eſt, quod iracundiæ refugium eſſe ſolet. Nam de conſilii ſententia, legati ad recipiendam Helenam, ut meminiſtis, cum Menelao venimus. [11] Qui-

NOTÆ.

populares 1. Trojani animadvertere electos & magni nominis, &c.

4 *Priamo à filiis domi retento.*] Ne conſilio intereſſet, reddique Helenam vellet.

5 *Reliquis præſentibus Græcorum Menelaus.*] Mutanda diſtinctio ſic: *reliquis præſentibus, Græcorum Menelaus*, &c. τῶν Ἑλλήνων ὁ Μενέλεως, ut ſupra, *legatorum Palamedes*.

6 *Filiæ orbitatem.*] Hermionæ ſcilicet, quam ex Helena ſuſceperat Menelaus.

7 *Conjugis.*] Helenæ.

8 *Annuere.*] Subauditur *cœperunt*. Tamen impenſius placet ut *annuēre* penultima longa pronuntietur, ut ſic temporis præteriti lege modo & aures conſule.

9 *Ulyſſes medius aſtans.*] Certe in hac oratione, quæ elegans eſt & plena virium, Ulyſſis character ſervavit Dictys quam maxime potuit, cujus vim & dicendi modum ita deſcribit Homer. Iliad. γ.

Ἀλλ' ὅτε δὴ πολύμητις ἀναΐξειεν Ὀδυσσεὺς,
Στάσκεν, ὑπαὶ δ' ἴδεσκε, κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας.
Σκῆπτρον δ' οὔτ' ὀπίσω οὔτε προπρηνὲς ἐνώμα,
Ἀλλ' ἀστεμφὲς ἔχεσκεν, ἀΐδρεϊ φωτὶ ἐοικώς.
Φαίης κε ζάκοτόν τινα ἔμμεναι, ἄφρονά θ' αὔτως.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὄπα τε μεγάλην ἐκ στήθεος ἵει,
Καὶ ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσιν,
Οὐκ ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆΐ γ' ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.

Verum quando vir multi conſilii ſurgeret Ulyſſes,
Stabat, ſub uſque cernebat, humi oculos defigens.
Sceptrum autem neque retrorſum, neque in anteriorem partem movebat,
Sed immobile tenebat, imperito viro ſimilis.
Dixiſſes utique iracundum aliquem eſſe & dementem temere.
At quando tandem vocem magnam ex pectore emittebat,
Et verba, nivibus ſimilia hybernis,
Non deinde cum Ulyſſe contendiſſet homo alius.

Quem locum ideo totum deſcripſi, quia eo nobis Homerus elegantem oratorum ſui temporis ideam repræſentat.

10 *Præterita ante conſulta.*] Satis fuiſſet dixiſſe, *ante conſulta omittam*. Vel *præterita omittam*. Sed utrumque dixit *præterita ante conſulta*. Sic *minutos piſciculos* dixit Terent. Sic alia alii. Ita infra noſter, *priora maleconſulta*.

11 *Quibus præter ſuperbas*, &c. *Remiſſum eſt.*] Quibus, 1. Quibus legatis. *Remiſſum eſt.* 1. Reſponſum eſt. Neque aliter hic locus poteſt intelligi. Sed male & improprie loquitur Dictys. Scripſiſſe debuerat. *In quos à ſuperbis verborum minis & inſidiis occultis, nihil Priamo neque ejus regulis remiſſum*

Digitized by Google

bus præter ſuperbas verborum minas & inſidias occultas, nihil à [12] Priamo neque ab ejus regulis remiſſum. Imperfecta igitur re, ut opinor, conſequens fuit arma capere: juſque per vim extorquere, quod amice impetrare [13] nequitum eſt. Itaque peracto exercitu totius Græciæ, ac tot egregiis atque inclytis ducibus: ne ſic quidem prælium adverſum vos inire conſilium fuit: ſed imitati morem, modeſtiamque ſolitam, [14] iterato ad vos ob eandem cauſam oratum venimus. Cætera in manu veſtra ſita ſunt, Trojani. Neque nos pigebit conſuluiſſe vobis, ſi modo ſana mens eſt, decretis ſalubribus priora male conſulta corrigere.

CAPUT XXII.

Per deos immortales reputate animis veſtris [15] quanta clades, & veluti [16] contagio hujuſce exempli orbem terrarum occupatura ſit. Quis enim poſthac [17] cui virile negotium eſt, recordatus Alexandri facinus, non omnia ſuſpecta & inſidioſa ab amico metuere cogetur? Aut quis frater fratri aditum patefaciet? Quis hoſpitem aut cognatum non tanquam hoſtem cavebit? Denique ſi hoc, quod haud ſpero, probaveritis, omnia fœderis jura ac pietatis [18] apud Barbaros Græcoſque clauſa erunt. Quocirca, Trojani principes, bonum atque utile eſt, Græcos receptis univerſis, quæ per vim extorta ſunt, amice, atque uti par eſt domum mitti, neque opperiri ut duo regna inter ſe amiciſſima, manus conſerant. Quæ cum conſidero, dolendam mehercule vicem veſtram puto, qui innoxii & culpæ ejus vacui, [19] nati paucorum libidini paulo poſt alieni ſceleris pœnas ſubire cogemini. An vos ſoli ignoratis, ut affectæ ſint [20] amicæ atque vicinæ vobis civitates, vel quæ reſiduis indies præparentur? Nam captum Polydorum, atque apud Græcos retineri, cognitum vobis eſt: qui, ſi Helena cum abreptis nunc ſaltem revocetur, inviolatus Priamo reſtitui poterit. Alioquin bellum differri non poteſt: neque finis bellandi fiet, quin aut omnes Græ-

NOTÆ.

remiſſum eſt. Id eſt, Priamus atque ejus reguli, nihil remiſerunt à ſuperbis minis & inſidiis occultis, contra legatos.

12 *Priamo neque ab ejus regulis.*] De regulis quidem Priamidis verum eſt. Sed de Priamo falſum; ut patet ex initio lib. 1. Sed eum in crimen vocat Ulyſſes, ut faveat cauſæ ſuæ.

13 *Nequitum eſt.*] Pacuvius: *Sed quum contendi nequitum vi, clam intendenda eſt plaga.*

14 *Iterato ad vos.*] Tamen poſt primam legationem pugnatum fuit, in exſcenſione navium ſcilicet. Adi locum.

15 *Quanta clades & veluti contagio.*] Profecto vel expungendum illud & vel addendum, *quæ quanta clades & quæ veluti contagio.* Nihil certius.

16 *Contagio.*] Proprie contagio ſive *contagium* eſt conjunctio; ſed ad venena & morbos & alia tranſlatum, quæ ſerpendo contactu ſuo inficiunt. Vide doctiſſimi Dacerii notas in Feſt.

17 *Cui virile negotium eſt.*] Ita libri. Hoc eſt, *cui domi uxor. Virile ingenium* reſcripſerant, quaſi haberet à Saluſtio, apud quem, in Catil. *Quis mortalium, cui virile ingenium eſt, tolerare poteſt illis divitias ſuperare?* At hic *virile ingenium* minus quadrat, quum formido & ſuſpicio ſit potius mulierum quam virorum. Quamvis & virorum, non certe τ̃ ἀνδρείας.

18 *Apud Barbaros & Græcos.*] Græci populos omnes, qui Græci non eſſent, vocabant Barbaros, Trojanos intellige & Aſiaticos omnes.

19 *Nati paucorum libidini.*] Ita libri veteres. Elegantiſſime. Id eſt, *Expoſiti, obnoxii libidini paucorum.*

20 *Vicinæ atque amicæ vobis civitates.*]

ciæ duces qui ſinguli ad eruendam civitatem veſtram ſatis idonei ſunt, mortem obierint: aut quod magis ſpero confore, capto Ilio, crematoque [21] igni, [22] poſteris etiam impietatis veſtræ exemplum relinquatur. Quapropter dum adhuc res integra vobis in manibus eſt, etiam atque etiam providete.

CAPUT XXIII. Poſtquam finem dicendi fecit, magno ſilentio cunctis, uti in tali negotio fieri ſolet, alienam ſententiam expectantibus, [23] quum ſe quiſque minus idoneum auctorem crederet, [24] Panthus apud eos clara voce ait: Ulyſſe, [25] verba facis, quibus præter voluntatem mederi rebus poteſtas nulla eſt. Dein poſt eum Antenor: Omnia quæ memorata à vobis ſunt, ſcientes prudenteſque patiemur: neque voluntas bene conſulendi abeſt, ſi poteſtas concederetur. Sed ut videtis, [26] ſummæ rei potiuntur illi, quibus cupiditas utilitate potior eſt. Quæ ubi diſſeruit mox per ordinem omnes qui ob amicitiam Priami, quique mercede conducti auxiliarem exercitum duxerant, introduci jubet. Queis ingreſſis, Ulyſſes ſecundam orationem exorſus, iniquiſſimos appellare univerſos, neque [27] diſpares Alexandri: quippe qui à bono honeſtoque elapſi, autorem peſſimi ſceleris ſequerentur. Neque ignorare quenquam, quin ſi tam atrox injuria probanda ſit, fore uti malo exemplo diſſeminato per mortales [28] ipſos etiam qui haud longe abeſſent, ſimilia aut graviora hiſce ſequerentur. Ea ut erant atrocia, cuncti taciti reputare inter ſe animo: atque ita exemplum hujuſcemodi abhorrentes, indignatione rerum permoveri. Dein ſolito more perrogatis ſeniorum ſententiis, pari conſenſu omnium, Menelaum indigne paſſum injuriam decernitur [29] ſolo omnium Antimacho in gratiam Alexandri, adverſum cunctos reclamante. Ac ſtatim, qui de

NOTÆ.

Quas Achiles & Ajax devaſtaverunt ſcilicet.

21 *Igni.*] Antique, pro *igne.* Ita *colli* pro *colle.* Lucret. *parti* pro parte. Cicer.

22 *Poſteris etiam.*] *Etiam* jungi debet cum poſteris: *etiam poſteris.*

23 *Cum ſe quiſque minus idoneum auctorem.*] Hoc ita intellige; cum ſe quiſque minus idoneum crederet, qui hujus vel illius rei auctor eſſet. Gall. *Chacun ne ſe croyant pas capable de donner ſon avis, de donner conſeil.*

24 *Panthus.*] Filius Euphorbi ait Dares. De quo ipſe viderit; nam eum Virgil. Orthryadem dicit. Hic Apollinis Delphici ſacerdos fuit; ſed illum filius Antenoris rapuit, à Priamo Delphos miſſus, & ad Ilium perduxit; ubi etiam Apollinis ſacerdos fuit, ductaque uxore Pronome Clytii filia, *Polydamantem* ſuſcepit; cujus prudentiam & futurorum ſcientiam ſæpe laudat Homer. vid. Euſtath. Serv.

25 *Verba facis, quibus.*] Id eſt, verba facis apud eos quibus nulla poteſtas eſt rebus mederi, præter ſolam voluntatem. Quod mox Antenor: *Neque voluntas conſulendi abeſt, ſi poteſtas concederetur.*

26 *Summa rei illi potiuntur.*] Optime: Sic *potiri hoſtium* dixit Plaut. *Potiri Aſdrubalis* Salluſt. *Galliæ potiri* Cæſar, ſed illud utique per Ellipſim. Subintelligitur enim ablativus, *imperio*, *regno*, vel ſimilis.

27 *Diſpares Alexandri.*] Hic etiam eſt Ellipſis. Subauditur enim, indoli, *ingenio*, &c.

28 *Ipſos etiam qui haud longe abeſſent.*] Ait ſi Alexandri facinus approbetur fore ut olim ipſi etiam qui adeſſent, ſimilia, vel etiam graviora perferant. Non amo illud *ſequerentur*, bis poſitum in fine periodi: *auctorem peſſimi facinoris ſequerentur, graviora hiſce ſequerentur.*

29 *Solo omnium Antimacho.*] Falſum eſt ſolum fuiſſe Antimachum; nam Helenus,

omnibus nunciatum ad Priamum mitterentur, electi duo, hique inter cætera quæ mandata erant, etiam de Polydoro docent. Ea ubi rex accepit, maxime conſternatus filii nuncio, ante ora omnium corruit. Deinde à circumſtantibus refectus pauliſper, erigitur: atque ire in conſilium cupiens, à regulis cohibitus eſt. Ipſi namque relicto patre [30] conventum irrumpunt, [31] ad id tempus quo [32] Antimachus multis in contumeliam Græcorum prajactis probris, tum demum dimitti Menelaum ajebat, ſi Polydorus redderetur. Poſtremo, eundem caſum atque exitum utriuſque [33] cuſtodiendum. Adverſum quæ cunctis ſilentibus, Antenor reſiſtere, ac ne quid hujuſmodi decerneretur, magna vi repugnare. Sed poſtquam invicem multa conſumpta oratione, certamen eorum ad manus proceſſerat, omnes qui aderant, inquietum ac ſeditioſum Antimachum pronunciantes, è curia projecere. Sed ubi Priamidæ egreſſi ſunt, Panthus Hectorem obſecrans ([34] nam is inter regulos cum virtute [35] tum conſilio bonus credebatur) hortari, uti nunc Helena potiſſimum, quum Græci ſupplices ob eam cauſam veniſſent, cum amicitia redderetur. [36] Neque parum Alexandro ad explendum amorem, ſi quem circa Helenam habuerat, tranſactum. Quo circa verſari ante omnium oculos oportere præſentiam regum Grajorum, eorumque fortia facta, ac recens partam gloriam erutis amiciſſimis Trojæ civitatibus. Ob eam etiam cauſam Polymneſtorem [37] exempli admiſſi abhorrentem, ultro Græcis Polydorum tradidiſſe. Ex quo etiam verendum [38] ne quid tale commentæ finitimæ regiones, pernicioſa conſilia adverſum Trojam molirentur. [39] Neque fidum: contra inſidioſa cuncta, atque adverſa in obſidione fore. Quæ ſi omnes ita uti res eſt, animo reputarent, neque ulterius differendos legatos paterentur: & Helena cum gratia remiſſa, majus atque arc-

Caput XXIV.

Caput XXV.

Notæ.

lenus, Deiphobus, Polydamas & alii etiam reddendam Helenam non cenſebant. Sed neſcio quis fuerit iſte Antimachus; cujus nemo meminit, præter Dictym. Forſan reſcribendum *Archemachus*; qui unus Priami filiorum fuit.

30 *Conventum irrumpunt.*] Sic *irrumpere portas, limina.* Virgil.

31 *Ad id tempus.*] Gall. *Sur le moment que.*

32 *Antimachus.*] *Archemachus.* Vide ſupra.

33 *Cuſtodiendum.*] Servandum: ait cavendum, ut Polydori & Menelai ſimilis ſit caſus & exitus.

34 *Nam is.*] Hector.

35 *Tum conſilio bonus credebatur.*] Sed virtute melior, quam conſilio, Homer. de Hectore, & Polydamante Panthi filio.

Ἀλλ' ὁ μὲρ ἂρ μύθοισιν, ὁδ' ἔγχει πολλὸν ἐνίκα.
Verum Polydamas melior conſilio, Hector vere haſta.

36 *Neque parum.*] Temporis ſcilicet.

37 *Exempli admiſſi abhorrentem.*] Subauditur, *crimine, facinore*, vel quid ſimile. Neque enim hic eſt genitivus pro ablativo, ut volunt Grammatici.

38 *Ne quid tale commenta.*] Ita eſt in Petaviano. At in altero: *Ne quid tale conſinitimæ regiones*; ſcilicet ſcriptum fuit, *ne item aliæ conſinitimæ regiones pernitioſa adverſum Trojam molirentur.* Joz. Mercer. vulgata lectio mihi non diſplicet.

39 *Neque fidum, contra.*] Edebatur vulgo: *Nihil exploratum, neque fidum eſſe, contra inſidioſa cuncta*, &c. Duæ primæ voces *nihil exploratum* aberant ab utroque Manuſcripto, in altero: *Neque fidum, contra inſidioſa cuncta.* At in Petaviano: *Namque fidei ſui, contra inſidioſa*; &c. Omnino ſcribendum:

tius amicitiæ pignus inter duo regna [40] coaleſceret. Quæ ubi accepit Hector, recordatione fraterni facinoris triſtior aliquantum, ſuffuſiſque cum mœrore lacrymis [41] Helenam tamen prodendam minime rebatur: quippe ſupplicem domus, & ob id fide interpoſita tuendam. Si qua autem cum ea abrepta docerentur, reſtituenda cuncta. Namque pro Helena Caſſandram, vel Polyxenam, [42] quam legatis videretur, nuptum cum præclaris donis Menelao tradendam. Ad ea Menelaus iracunde atrox, [43] Egregie hercule nobis actum eſt, ſiquidem proprio ſpoliatus, commutare matrimonium pro arbitrio meorum hoſtium cogor. [44] Adverſum quem Æneas: Ac ne hæc quidem concedentur, contradicente ac reſiſtente me, reliquiſque qui [45] affines amicique Alexandro in rem ejus conſulimus. Sunt enim, atque erunt ſemper, qui domum regnumque Priami tueantur: neque amiſſo Polydoro, orbitas Priamum inſequetur, tot talibuſque filiis ſuperſtitibus. [46] An ſolis qui e Græcia ſunt raptus hujuſmodi concedentur? [47] Quippe Cretæ Europam à Sidone, [48] Ganymedem ex hiſce finibus atque imperio rapere licuerit? [49] Quid Medeam? ignoratiſne à [50] Colchis in [51] Iolchorum fines tranſvectam? Et ne primum illud rapiendi ini-

CAPUT XXVI.

NOTÆ.

bendum: *Neque fidelius, contra inſidioſe cuncta, neque adverſa in obſidione fore.* Joz. Mercer. *Neque fidelius*; id eſt, *neque fidelius* quidquam, contra omnia inſida & adverſa futura in obſidione.

40 *Coaleſceret.*] Id eſt: Creſceret.

41 *Helenam tamen prodendam minime.*] Contra, reddendam ſemper cenſuit. Inde Oenone Paridi, apud Ovid. Heroid. 5. ep.

Quæ ſi ſit Danais reddenda vel Hectora fratrem,
Vel cum Deiphobo Polydamanta roga.
Quid gravis Antenor, Priamus quid ſuadeat ipſe,
Conſule, queis ætas longa magiſtra fuit.

Etſi de Deiphobo fruſtra eſt Oenone; is enim Paridis partes tuebatur, ut ſupra vidimus; ſed ita Ovidium excuſant viri docti, quaſi id de induſtria fecerit; quippe qui mulierem inducat, quam exacte ea quæ gerebantur edoctam fuiſſe veriſimile non eſt.

42 *Quam legatis videretur.*] Subauditur, *eligere*. Sic locutus eſt lib. 1.

43 *Egregie hercle actum nobis eſt.*] Neſcio an recte dici poſſit, *egregie actum mihi eſt.* Dubito & libenter legerem *nobiſcum* eſt.

44 *Adverſum quem Æneas.*] Verum Æneam reddendæ Helenæ Trojanis ſemper autorem fuiſſe, narrat Livius lib. 1. *Jam primum omnium*, inquit, *ſatis conſtat Troja capta in cæteros ſævitum eſſe Trojanos, duobus Ænea Antenoreque, & vetuſti jure hoſpitii, & quia pacis reddendæque Helenæ ſemper auctores fuerant, omne jus belli Achivos abſtinuiſſe.*

45 *Affines.*] Æneas enim & Paris conſobrini; ſiquidem ex Troe Ilus & Aſſaracus, Ilus genuit Laomedonta avum Paridis, Aſſaracus Capyn avum Æneæ.

46 *An ſolis qui è Græcia ſunt.*] Ab exemplo Græcorum, Alexandri facinus elevare contendit.

47 *Quippe Cretæ Europam quidem à Sidone.*] Hic contra hiſtoriam peccat Dictys; nam verum quidem eſt Cretenſes Europam à Sidone rapuiſſe: ſed falſum eſt eos etiam abduxiſſe Ganymedem à finibus Trojanis. Verum hoc ſciens peccat Dictys ex perſona Trojanorum, ſcilicet ut cauſſam ſuam approbarent.

48 *Ganymedem.*] Hunc non Cretenſes ſed Lydii rapuêre; Tantalus ſcilicet, de quo jam ſupra.

49 *Quid Medeam?*] Quæ à Jaſone Colchis abducta. Vide Herodot. Ovid. & al.

50 *Colchis.*] Ad Phaſim fluvium in littore eoo Euxini.

51 *Iolcorum.*] In Meſſenia, ad ſinum Pelaſgicum.

52 Io

tium prætermittam, [52] Io ex Sydoniorum regione abducta, Argos meavit. Hactenus vobiſcum verbis actum. Ac niſi mox cum omni claſſe ex hiſce locis aufugeritis, jamiam Trojanam virtutem experiemini. Deorum quippe ope atque auxilio, juventus perita belli abunde nobis eſt, atque indies auxiliorum creſcit numerus. Poſtquam finem loquendi fecit, Ulyſſes placida oratione: Et, hercule ulterius, ait, differre inimicitias haud integrum vobis eſt. [53] Date igitur belli ſignum, atque ut in inferendis injuriis, ita in & inchoando prælio ſite autores: nos ſequemur laceſſiti. Talibus invicem conſumptis verbis, legati conſilio abeunt. Ac mox per populum diſſeminatis, quæ adverſus legatos Æneas dixerat, tumultus oritur, ſcilicet per eum univerſam Priami domum odio regni ejus, [54] peſſimo intercedendi exemplo everſum iri. Igitur ubi legati ad exercitum revenêre, cunctis ducibus dicta geſtaque Trojanorum adverſum ſe exponunt. CAPUT XXVII. Itaque decernitur, [55] uti Polydorum in conſpectu omnium, atque ante ipſos muros necarent. Neque ulterius dilatum facinus: quippe productus in medium, [56] viſentibus ex muris pleriſque hoſtium, lapidibus ictus, fraternæ impietatis pœnas luit. Ac mox unus ex præconibus nunciatum Ilienſibus mittitur, uti Polydorum ſepeliendum peterent. Miſſuſque ad eam rem Idæus, cum ſervis regis, fœdatum ac dilaniatum lapidibus Polydorum matri ejus Hecubæ refert. Interim Ajax Telamonius, ne quid quietum finitimis Trojæ regionibus, atque amicis relinqueretur, hoſtiliter eas aggreſſus [57] Botyram, [58] Cyllamque civitates divitiis nobiles,

NOTÆ.

52 *Io ex Sidoniorum regione abducta Argos meavit.*] Contra eſt; nam Io Argis evecta, à Phœnicibus. Sed noſter cum hæc inveniſſet apud Herodotum, putavit ex perſona Trojanorum mutanda, ut cauſam ſuam approbarent, quam omnes Aſiatici defendebant; eodem modo, quaſi Græci priores læſiſſent. Itaque & qui Daretis nomine, Trojanum bellum ſcripſit, ab Argonautica expeditione injuriarum initium repetit, dein ab inſequuta Heſionæ ſervitute. Joz. Mercer.

53 *Date igitur belli ſignum.*] De more. Nam qui bellum commiſſuri erant, vel eorum milites convocabant, vel ſigna, & vexilla ab arcibus proferebant, vel alio quocumque modo ſe ad bellum accingi ſignificabant. Inde Virgil. 8. Æneid.

Ut belli ſignum Laurenti Turnus ab arce
Extulit, & rauco ſtrepuerunt cornua cantu.

54 *Peſſimo intercedendi exemplo.*] Intercedere dicuntur qui ſe medios diſputantibus interponunt; ſive ad pacem, ſive ad bellum. Et hic Æneam dicit peſſimo exemplo interceſſiſſe, quia ad bellum animos irritavit.

55 *Uti Polydorum.*] Certe hic modeſtiæ & moderationis Græcorum, quam modo laudavit, non ſatis meminit Dictys, qui tam fœde Polydorum à Græcis lapidibus obrui faciat. Sed hic etiam contra Hiſtoriam peccat. Polydorus enim à Polymneſtore obtruncatus; ut ſupra retuli. Solus Homerus, quod ſciam, eum ab Achille occiſum dicit, Iliad. υ.

56 *Viſentibus ex muris.*] Trojanis ſcilicet. Sed cur ii egredi non tentaverunt, ut facinus impedirent, ſaltem ut vindicarent?

57 *Botyram.*] De hac civitate nihil inveni. Forſan ſcripſerat Dictys Aſtyram; quæ urbs inter Lampſacum & Abydum, & non longe ab Antandro.

58 *Cillam.*] Non longe à Theba, in Troade. Jam ſupra.

capit. Neque contentus his [59] Gargarum, [60] Ariſbam, [61] Gergetham, [62] Scepſim, [63] Lariſſam, miranda celeritate depopulatur. Dein doctus ab incolis, multa [64] cujuſcemodi pecora [65] in Idæo monte ſtabulari, expoſcentibus qui cum eo erant cunctis, cito agmine montem ingreſſus, interfectis gregum cuſtodibus, magnam vim pecorum abducit. Deinde nullo omnium adverſante, cunctis qua pergebat in fugam verſis, ubi tempus viſum eſt, cum magna præda ad ſuos [66] convertit.

Caput XXVIII.

[67] Per idem tempus Chryſes, quem ſacerdotem Sminthii Apollinis ſupra docuimus, cognito filiam ſuam Aſtynomen cum Agamemnone degere, fretus religione tanti numinis, ad naves venit, [68] præferens Dei vultus, & [69] quædam ornamentorum templi ejus, quo facilius recordatione præſentis numinis veneratio ſui regibus incuteretur. Dein [70] oblatis auri atque argenti donis plurimis, redemptionem filiæ deprecatur: obſecrans [71] uti magnificarent præſentiam Dei, qui ſecum oratum eos ob ſacerdotem proprium veniſſet. Præterea commemorat, quæ indies adverſum ſe ab Alexandro, ejuſque conſanguineis [72] ob exhibitam à ſe paulo ante immolationem, inimica hoſtiliaque pararentur. Quæ ubi accepêre [73] reddendam filiam ſacerdoti, neque ob id accipiendum præmium, univerſis placet. Quippe cum per ſe amicus, fideliſque nobis, tum præcipue ob religionem Apollinis nihil non mereri, cre-

Notæ.

59 *Gargarum.*] In ſummitate montis Idæ. Vide Macrob. lib. 5. cap. 20. Ibi ætate Strabonis fuere *Gargara*, urbs Æoliæ. Illum vide lib. 13.

60 *Ariſbam.*] Urbs Troadis circa Abydum, ad fluvium Sellentem. Homer. Strab.

61 *Gergetham.*] In agro Lampſaceno fuit urbs Gergetha; à Gergethis in agro Cumano; ubi fuit urbs, plurali numero ac fœminino genere dicta Gergethes, patria Cephalonis Gergethii. Atque etiamnum in Cumano ſolo monſtratur Gergethium ad Lariſſam. Strab. lib. 13. fuit & pagus Gergetha circa fontes Caici; ſic dictus à Gergethiis Troadis, quos illuc traduxit Attalus.

62 *Scepſin.*] Palæſcepſis, ſive antiqua Scepſis; urbs fuit ſupra Cebrenem ſita; juxta excelſiſſimam Idæ partem, ad Polychnam. Deinde ea ad LX. ſtadia deorſum tranſlata eſt in eam, quæ nunc eſt Scepſis, à Scamandrio Hectoris, & Aſcanio Æneæ filio.

63 *Lariſſam.*] Prope *Sigeum*; è regione Tenedi.

64 *Cujuſcemodi.*] Scribendum *cujuſquemodi*. Ut ſupra. *Aliaque dona cujuſquemodi.*

65 *In Idæo monte.*] Nam Idam montem, pabulis lætum deſcribunt poëtæ.

66 *Convertit.*] Subauditur *ſe, convertit ſe.*

67 *Per idem tempus Chryſes.*] Hæc lib. 1. Iliad. Homer.

68 *Præferens Dei vultus.*] Simulacrum quoddam Apollinis Chryſes præferebat. Ita enim hunc locum accipiendum eſſe ſuadent, quæ ſequuntur.

69 *Quædam ornamentorum templi ejus.*] Sceptrum & lauream. Ex Homer.

Στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ.
Coronam habens in manibus longe jaculantis Apollinis,
Aureo cum ſceptro.

70 *Oblatis auri atque argenti donis plurimis.*] Ex Homer.

Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα:
Liberaturuſque filiam, portanſque infinita redemptionis pretia.

71 *Uti Magnificarent.*] Id eſt: *Magni facerent.* Quod notandum.

72 *Ob exhibitam per ſe.*] Immolationem centum victimarum; per Palamedem Apollini Sminthio exhibitam, præeunte Chryſe Sacerdote.

73 *Reddendam filiam Sacerdoti, neque ob*

id

Digitized by Google

deretur. Namque jam 74 multis documentis ac fama incolarum, obſequi numini ejus per omnia deſtinaverant. Quæ poſtquam Agamemnon accepit, obviam cunctorum ſententiis ire pergit. *Caput XXIX.* 75 Itaque atroci vultu exitium ſacerdoti comminatus, ni recederet, perterritum ſenem atque extrema metuentem, imperfecto negotio ab exercitu dimittit. Tali modo conventu diſſoluto, ſinguli reges 76 ad Agamemnonem adeunt, eumque multis probris inſectantur: quippe qui ob amorem captivæ mulieris, ſeque, & quod indigniſſimum videretur, tanti numinis deum contemptui habuiſſet, ac mox univerſi execrati 77 deſeruêre. Ob id & memores Palamedis, quem gratum acceptumque in exercitu, haud ſine conſilio ejus, Diomedes atque Ulyſſes dolo circumventum necaviſſent. Cæterum Achilles in ore omnium 78 ipſumque & Menelaum contumeliis lacerabat. *Caput XXX.* Igitur Chryſes ubi injuriam perpeſſus ab Agamemnone, diſceſſit domum: neque multi fluxêre dies, incertum alione caſu, an uti omnibus videbatur, ira Apollinis, morbus graviſſimus exercitum invaſit. 79 Principio graſſandi facto à pecoribus: deinde malo paulatim magis magiſque ingraveſcente, per homines diſpergitur. Tum vero vis magna mortalium corporibus fatigatis peſtifera ægritudine, infando ad poſtremum exitio interibant. 80 Sed regum omnino nullus, neque mortuus hoc morbo, neque tentatus eſt. Cæterum

NOTÆ.

id accipiendum præmium.] Ab Homero diverſus abit; apud quem Græci non ſolum reverendum ſacerdotem conſentiunt, ſed & pretia eſſe accipienda.

Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.

Tunc alii quidem omnes faverunt linguis Achivi, reverendum eſſe ſacerdotem, & ſplendida accipienda eſſe pretia liberationis.

74 *Multis jam documentis ac fama incolarum.*] Id eſt: Ob multa documenta, quæ jam acceperant de divinitate Apollinis Sminthii; tum ob famam incolarum, qui de eo ingentia & mira prædicabant.

75 *Itaque atroci vultu exitum ſacerdoti comminatus.*] Ex Homero.

Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
Μή σε γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω.
Μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον, καὶ στέμμα θεοῖο,
Ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.

Sed eum acerbe dimiſit, gravemque ſermonem dixit,
Ne te ſenex concavas ego ad naves offendam,
Vel nunc tardantem, vel poſt denuo venientem,
Ne tibi poſtea non proſit ſceptrum & corona Dei,
Sed abi, ne me irrites, ſalvus ut redeas.

76 *Ad Agamemnonem adeunt.*] *Adire ad aliquem* eleganter dicitur, pro *adire aliquem*. Terent. And. 2. 1. *Quid tibi videtur, adeon, adeam?*

77 *Deſeruêre.*] Hoc ex ſe dicit Dictys, & contra Homer.

78 *Ipſumque.*] Agamemnonem.

79 *Principio graſſandi facto à pecoribus.*] Ex Homero:

Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο, καὶ κύνας ἀργούς,
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς,
Βάλλ'· αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.

Mulos quidem primum invaſit, & canes veloces,
Sed poſtea in ipſos homines ſagittam mortiferam immittens jaculatus eſt.
Semper autem pyra mortuorum incedebantur frequenter.

80 *Sed regum omnino nullus.*] In populum tantum peſtem ſæviiſſe, ait Dictys. Et verum eſt ductorem nullum ea interiiſſe.

Homerus

Digitized by Google

poſtquam nullus morbi modus, & [81] indies plures intereunt, cuncti duces converſo jam in ſe quiſque timore, in unum coëunt. Ac dein flagitare Calchanta, quem futurorum præſcium memoravimus, uti cauſam tanti mali ediſſeret. [82] Ille enim perſpicere ſe originem hujuſce morbi, ſed haud liberum eſſe quicquam eloqui: ex quo accideret, ut potentiſſimi regis contraheret offenſam. Poſt quæ Achilles reges ſingulos adigit, uti interpoſita jurisjurandi religione confirmarent [83] nequaquam ſe ob ea offendi. Hoc modo Calchas, ubi cunctorum animos in ſe conciliavit, Apollinis iram pronunciat: Eum namque ob injuriam ſacerdotis infeſtum Græcis, pœnas ab exercitu expetere. Dein perquirente Achille mali remedium, [84] reſtitutionem virginis pronunciat.

CAPUT XXXI. Tum Agamemnon conjectans quod mox accidit, concilio tacitus egreſſus, cunctos quos ſecum habuit in armis eſſe jubet. Id ubi Achilles animadvertit, commotus rei indignatione, ſimul pernicie defeſſi exercitus anxius, defunctorum corpora miſerandum in modum confecta, undique in unum colligi jubet atque in conventu ante ora omnium projici. Quo ſpectaculo adeo commoti reges genteſque omnes, uti adverſus Agamemnonem à cunctis pergeretur, duce atque autore Achille: [85] & ſi perſtaret ſuadente, exitio vindicandum. Quæ ubi regi nunciata ſunt, pertinacia animi, ah ob amorem captivæ, cuncta extrema ratus experiri, nihil de ſententia remittendum [86] deſtinaverat.

CAPUT XXXII. Ea poſtquam Trojani cognovêre ſimul ex muris conflagrationem corporum aſſiduam, crebraſque ſepulturas animadvertentes: doctique, etiam reliquos incommodo cladis ejus debiles agere, cohortati inter ſe arma capiunt, ac propere [87] cum manu auxiliari effuſi portis, pergunt

NOTÆ.

Homerus tamen ſcribit eum heroas multos orco dimiſiſſe.

Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν Ἡρώων.

Multas autem fortes animas Plutoni dimiſit Heroum.

Sed mortuos illos Homerus heroas dicit, ut eo oſtendat, Achillis iram Græcis exitioſiorem fuiſſe, per quam tot viris fortiſſimis orbati ſunt. Hic locus Homeri vulgo male acceptus eſt. Neque etiam placet quod habet Euſtath. ſcilicet, Homerum heroas illos dixiſſe, quod pro patria occubuerint.

81 *In dies plures.*] Per novem dies peſtem graſſatam, ſcribit Homer.

82 *Ille enim perſpicere ſe.*] *Ajebat* ſcilicet.

83 *Nequaquam ſe ob ea offendi.*] Ob ea quæ dicturus erat Calchas. Alii *ab eo*, id eſt: *à Calchante*. Sed hic Homerum non ſequitur, qui ſcribit Calchantem ab Achille ſolo petiiſſe, ut juraret illum ſibi & verbis & manibus auxiliaturum. Quod cum feciſſet Achilles, tum demum vatem eloquutum.

84 *Reſtitutionem virginis.*] Homer.

Οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας χεῖρας ἀφέξει,
Πρίν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην,
Ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην Ἐς Χρύσην.

Id. *Neque hic prius à peſte graves manus continebit, quam patri dilecto reddatur formoſa puella inempta, ſine redemptionis pretio; & ducatur ſacra hecatomba ad Chryſam.*

85 *Et ſi perſtaret, ſuadente, &c.*] Series eſt: Achille duce & auctore, & ſuadente exitio vindicandum eſſe, ſi Agamemnon perſtaret, perſiſteret.

86 *Deſtinaverat.*] Fortiter decreverat.

87 *Cum manu auxiliari.*] Cum copiis auxiliaribus.

88 *Pro*

Digitized by Google

adverſum. Ac dein per campos exercitu bipartito, Trojanis Hector, Sarpedon auxiliaribus duces facti. Tum noſtri, viſis contra hoſtibus, armati atque inſtructi [88] pro negotio [89] ſimplicis formæ aciem compoſuere, circa cornua diviſis ducibus. Dextrum Achilles cum Antilocho, [90] alterum Aiax Telamonius cum Diomede curabant: medios accepere Aiax Oileus, & [91] Idomeneus dux noſter. Hoc modo exercitu utrinque compoſito, pergunt obviam. Ac ubi in manus ventum eſt, cohortari ſuos quiſque, acie conflixere. Tum vero [92] in aliquantum tracto certamine, plurimi utriuſque partis cadunt, præcellentibus in ea pugna barbarorum, Hectore & Sarpedone, Græcorum, Diomede cum Menelao. Dein nox communis amborum requies, diremit prælium. Igitur reducto exercitu, corpora ſuorum cremata igni, ſepeliunt.

CAPUT XXXIII.

Quis perfectis, Græci ſtatuunt inter ſe, Achillem, cujus in adverſis Græcorum caſibus [93] ſolicitudo præcipua videbatur, regem omnium confirmare. Sed Agamemnon anxius ne decus regium amitteret, in concilio verba facit: Sibi maxime cordi eſſe exercitus incolumitatem: neque ulterius differre, quin Aſtynome parenti remitteretur, maxime ſi reſtitutione ejus inſtantem perniciem ſubterfugerent. Nec quicquam deprecari amplius, modo in locum ejus Hippodamiam, quæ cum Achille degeret, vicarium munus amiſſi honoris acciperet. Quæ res, quanquam atrox omnibus & indigna videretur, tamen [94] connivente Achille, cui id præmium pro multis atque egregiis facinoribus fuerat, effectum habuit. Tantus amor erga exercitum, curaque, animo egregii adoleſcentis inſederat. Igitur adverſa cunctorum voluntate, neque tamen quoquam palam recuſante, Agamemnon tanquam ab omnibus conceſſa res videretur, [95] lictoribus, uti Hippodamia ab Achille abſtraheretur, imperat: hique brevi juſſa efficiunt. Interim Aſtynomen

NOTÆ.

88 *Pro negotio.*] Ut negotium patiebatur.

89 *Simplicis formæ aciem.*] Simplicis formæ aciem dicit, quæ fronte tantum valeret, nullis auxiliaribus poſt tergum copiis, inſtructis; vel, quod verius puto, aciem ſimplicis formæ, quæ ſimpliciter ordinata & inſtructa, non exacte, non pro more militiæ.

90 *Ajax alter.*] Oileus.

91 *Idomeneus dux noſter.*] Quia Cretenſes ducebat Idomeneus; & ipſe Dictys, cujus nomen mentitur noſter, ex Creta erat.

92 *In aliquantum.*] Ita libri, & ſic ſæpe noſter; à cujus ſeculo non eſt exigenda Latini ſermonis puritas. *Jos. Mercer.*

93 *Solicitudo.*] Infra *curam* dixit. Curaque in animo egregii adoleſcentis inſederat.

94 *Connivente Achille.*] Imo non connivente ſed contra indignante; ita ut tentorio ſuo ſedens & concilio abſtineret & bello.

95 *Lictoribus.*] Talthybio & Eurybati. Homer.

Ἀλλ' ὅγε Ταλθύβιόν τε καὶ Εὐρυβάτην προσέειπε,
Τώ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρηρὼ θεράποντε,
Ἔρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Χειρὸς ἑλόντ' ἀγέμεν Βρισηΐδα καλλιπάρῃον.
Εἰ δέ κε μὴ δώῃσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι,
Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι, τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται.
Sed hic Talthybiumque & Eurybatem affatus eſt,
Hi illi erant præcones & ſeduli miniſtri,
Abite ad tentorium Pelidæ Achillis.
Manu accipientes adducite Briſeida pulcrigenam,

Græci[96] per Diomedem atque Ulyſſem cum[97] magna copia victimarum ad fanum Apollinis tranſmiſere. Dein perfecto ſacrificio, vis mali leniri paulatim viſa, neque amplius attentari corpora[98] & eorum qui ante fatigabantur[99] tanquam ſperato divinitus levamine, relaxari. Ita brevi per univerſum exercitum ſalubritas vigorque ſolitus renovatus eſt. Mittitur etiam Philoctetæ Lemnon portio ejus prædæ, quam Græci per Ajacem, atque Achillem advectam, inter ſe viritim diſtribuerant.

CAPUT XXXIV. Cæterum Achilles memor injuriæ ſupradictæ,[1] abſtinendum publico concilio decreverat, odio maxime Agamemnonis: abolitoque amore quem circa Græcos habuerat, ſcilicet quod[2] eorum patientia poſt tot bellorum victorias, ac facta fortia, Hippodamia, conceſſum pro laboribus præmium, per injuriam abducta eſſet. Dein venientes ad ſe duces, aditu prohibere, neque cuiquam amicorum ignoſcere, qui ſe adverſus Agamemnonis contumelias, quum defendere liceret, deſeruiſſent. Intus igitur manens, Patroclum & Phœnicem, hunc morum magiſtrum,[3] alterum obſequiis amicitiæ clarum, & aurigam ſuum[4] Automedontem, ſecum retinebat.

CAPUT XXXV. Per idem tempus apud Trojam exercitus ſociorum, quique mercede conducti auxiliares copias adduxerant, tempore multo fruſtra trito,[5] tædione an recordatione ſuorum, domuitionem cupiebant. Quod ubi animadvertit Hector, coactus neceſſitate, militibus ut apud arma eſſent jubet; ac mox ubi ſignum daret, ſequerentur ſeſe. Igitur poſtquam tempus viſum eſt, & omnes in armis nunciabantur, jubet egredi, ipſe dux atque imperator militiæ. Res poſtulare videtur, eorum reges qui ſocii atque amici Trojæ, quique ob mercedem auxiliares ex diverſis regionibus con-

NOTÆ.

Si autem non dederit, ego ipſe auferam,
Veniens cum pluribus, quod illi etiam durius erit.

96 *Per Diomedem atque Ulyſſem.*] Ulyſſem tantum nominat Homer.

Ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Eamque navim ductor conſcendit prudens Ulyſſes.

97 *Magna copia victimarum.*] Id eſt, hecatomba.

98 *Et eorum.*] Supple, corpora.

99 *Tanquam ſperato divinitus levamine.*] Innuit id potius caſu eveniſſe, quam ob pacatam iram Apollinis.

1 *Abſtinendum publico conſilio decreverat.*] Homer.

Οὔτε ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν,
Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμόν γε.
Neque unquam ad concionem ibat glorioſam,
Neque unquam in bellum,

2 *Eorum patientia.*] Per eorum patientiam. Quod paſſi eſſent eam abſtrahi, abduci. Cave tamen hoc imiteris.

3 *Alterum obſequiis amicitiæ.*] Non ſolum propter obſequia amicitiæ, ſed etiam propter conſanguinitatem. Sed de eo ſupra.

4 *Automedontem.*] Dioris filium.

5 *Tædione an recordatione ſuorum.*] Totus hic locus miſere turbatus erat, tam in vulgatis quam in ſcriptis libris; in illis edebatur, *tempore fruſtrato, ſeditione, odio an recordatione ſuorum bellum non accipiebant.* In libro Danielis: *Tempore multo fruſtra trito ſeditione an recordatione ſuorum domi ſeditionem accipiebant.* E quibus concinnavi lectionem, quam editio hæc repræſentat. Corrumpendo loco duo fuerunt: primum quod non capiebant elegantiam hujus ſermonis, *tædione an recordatione* quam ubique mali editores corruperant, ut *domuitionem* quam & ſupra expli-

tracti Priamidarum imperium ſequebantur, [6] adicere. Primus igitur portis erumpit [7] Pandarus Lycaone genitus, ex Lycia: dein [8] Hippothous Pylei, [9] ex Lariſſa Pelaſgidarum: [10] Acamas ameriptem Piros, ex Thra-

NOTÆ.

explicavimus. Non dubium eſt quin hæc ſit genuina auctoris ſcriptura. *Joz. Mercer.*

6 *Adicere.*] Ita liber Danielis. Antiqua ſcriptio, pro *adjicere*; quam in omnibus optimæ notæ libris inventam viri docti teſtantur. Poterat tamen ferri cum vulgatis & altero manuſcripto, *edicere.*

7 *Pandarus Lycaone genitus ex Lycia.*] In hoc catalogo etiam ſequitur Homerum, qui ſcribit.

Οἳ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης,
Ἀφνειοί, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο,
Τρῶες, τῶν αὖτ' ἦρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
Πάνδαρος.

Qui vero Zeleiam habitabant ſub pede imo Ida,
Aphneii, bibentes aquam nigram Æſopi,
Trces his rurſus præerat Lycaonis clarus filius, Pandarus.

Zeleia enim urbs & Aphneii populi, in Lycia Troadis. Scilicet duplex Lycia Homero, altera proxima Cariæ, in qua Xanthus fluvius, è qua Sarpedonem & Glaucum emittit: altéra in Troade, ſub Ida monte. Nam & Homerus de Pandaro, Iliad. ε.

——— Ἀπορνύμενος Λυκίηθεν.
Οὔτε τις ἐν Λυκίῃ σέο γ' εὔχεται εἶναι ἀμείνων.

——— *Ruente ex Lycia.*
Neque quis in Lycia glorjatur te eſſe fortior.

Ideo cum Lyciam Sarpedonis nominat, addit τηλόθεν ἐκ Λυκίης. *Longe à Lycia:* quia ea remotior.

8 *Hippothoum Pylei.*] Ita libri. Et hîc erravit Dictys, quod male legerat locum Homeri.

Τῶν αὖ Λάρισαν ἐριβώλακα ναιετάασκον,
Τῶν ἦρχ' Ἱππόθοός τε, Πύλαιός τ' ὄζος Ἄρηος,
Υἷε δύω Λήθοιο Πελασγοῦ Τευταμίδαο.

Eorum qui Lariſſam gleboſam incolebant,
His præerat Hippothous & Pylaus ramus martis,
Filii duo Lithi Pelaſgi Teutamida.

9 *Ex Lariſſa Pelaſgidarum.*] Tres fuêre Lariſſæ in Aſia: Prima juxta Hamaxitum in conſpectu Ilii; ſecunda juxta Cumam, non longe ab Smyrna; tertia juxta Epheſum, in Campo Cayſtrico. Sed primam hîc non eſſe intelligendam, probat quod ait Homerus de eodem Hippothoo, in certamine de cadavere Patrocli interempto.

Τῆλ' ἀπὸ Λαρίσης.

Longe à Lariſſa.

Nam cum hæc eſſet in conſpectu Ilii, intra ducenteſimum fere ſtadium; non potuiſſet dicere Homerus Hippothoum longe à Lariſſa cecidiſſe. Neque tertiam hic intelligendam fidem facit, quod cum ea remotior ſit, nempe ad 180. ſtadia diſtans à Cuma, Mæonibus potius quam Pelaſgis aſcribi debet. Accedit etiam quod nullum extat certum argumentum, hanc tempore belli Trojani jam fuiſſe; cum ne de Epheſo quidem ullum extet. Reſtat igitur ut ſecundam intelligas, Cumæ vicinam; cujus teſtimonium fert omnis Æolica hiſtoria, pauló poſt Trojæ excidium geſta. Strab. lib. 13.

10 *Acamas ameriptem, Piros ex Thracia.*] Hæc eſt omnium librorum ſcriptura, cui mederi non poſſum. Hic Acamas Euſſori filius fuit; diverſus ab Acamante Antenoris filio, & altero Acamante Aſii. Piros, Πείρως, Imbraſi filius. Uterque Thracas duxere. Homer.

Αὐτὰρ Θρήϊκας ἦγ' Ἀκάμας καὶ Πείρως ἥρως,
Ὅσσους Ἑλλήσποντος ἀγάρροος ἐντὸς ἐέργει.

Verum Thraças ducebat Acamas & Piros Heros
Quotquot Helleſpontus æſtuoſus intus continet.

Joz. Mercerus ſuſpicabatur Dictyn ſcripſiſſe, *Acamas Antenoris, & Piros ex Thracia.* Confuſis imperite, Acamante Euſſori & Acamante Antenoris.

cia: [11] Euphemus Trœzenius [12] Ciconis imperitans: [13] Pylæmenes Paphlagonius, patre Melio glorioſus: [14] Odius & Epiſtrophus filii Minoi Azanorum regis: [15] Sarpedon Xantho genitus rector Lyciorum, [16] ex Solemo: [17] Naſtes & Amphimachus de Caria: [18] Antiphus & Meſthles ge-

NOTÆ.

11 *Euphemus Trœzenius.*] Trœzeni filius. Homer.

Εὔφημος δ' ἀρχὸς Κικόνων ἦν αἰχμητάων,
Υἱὸς Τροιζήνοιο διοτρεφέος, Κεάδαο.

Euphemus autem dux Ciconum erat, haſta pugnantium,
Filius Trœzeni nobilis, Ceo prognati.

12 *Ciconis.*] Thraciæ populis; quos alii ad Hebrum fluvium, alii ad Iſmirum ponunt.

13 *Pylæmenes Paphlagonius.*] Homer.

Παφλαγόνων δ' ἡγεῖτο Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ,
Ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων,
Οἵ ῥα Κύτωρον ἔχον, καὶ Σήσαμον ἀμφενέμοντο,
Ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον,
Κρῶμνάν τ' Αἰγιαλόν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.

Paphlagonum dux erat Pylæmenis audax cor.
Ex Henetis, ubi mularum generatio agreſtium,
Qui Cytorum tenebant, & Seſamum incolebant,
Circaque Parthenium fluvium inclitas ædes poſſidebant,
Cromnamque Ægialumque & excelſos Erythinos.

Paphlagonia Aſiæ regio ad Pontum Euxinum, juxta Halym fluvium. Et in ea Henetos ponit Homer. quia Heneti Paphlagonum primaria gens fuerunt, iique poſt Trojæ excidium amiſſo duce per Thraciam vagati, cum Antenore in Venetiam pervenêre. In Paphlagonia Parthenius fluvius, ad quem Heraclea urbs. Poſt eum fluvium fuêre pagi, Cytorus, Seſamus, & Cromna. Ex quibus Amaſtris uxor Dionyſii, Heracleæ tyranni Amaſtrim urbem compoſuit, & Cytorus emporium fuit Sinopenſium. Seſamus arx Amaſtris. Poſt Amaſtrim in littore fuit pagus, à ſitu dictus Ægialus. Poſt Ægialum erant duo ſcopuli Erythini, qui poſtea à rubro colore Erythrini dicti ſunt.

14 *Odius & Epiſtrophus filii Minoi Azanorum regis.*] Lege: *Odius & Epiſtrophus filii Minoi Halizonum regis.* Homer.

Αὐτὰρ Ἁλιζώνων Ὀδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.

Sed Halizonibus Odius & Epiſtrophus imperabant,
Procul ex Alyba, unde argenti eſt origo.

Verum de Halizonum ſitu inter veteres non convenit: nam alii Scythiæ Europeæ eos adſcribunt, alii in Myſia alicubi. Strabo affirmat eos eſſe, qui olim Chalybes dicebantur, & poſt Paphlagoniam ponit, ultra Irim fluvium, ubi Pharnacia eſt. Adi illum, lib. 12. & Euſtath.

15 *Sarpedon Xanto genitus.*] Homer.

Σαρπηδὼν δ' ἦρχεν Λυκίων, καὶ Γλαῦκος ἀμύμων,
Τηλόθεν ἐκ Λυκίης, Ξάνθου ἄπο δινήεντος.

Sarpedo denique præerat Lyciis & Glaucus integerrimus,
Procul ex Lycia, Xantho à vertiooſo.

16 *Ex Solemo.*] Scriberem ex *Solymo*: nam Solymi populi in Lycia, Homero. Et *Solyma* urbs & *Solymus* tumulus.

17 *Naſtes & Amphimachus de Caria.*] Homer.

Νάστης αὖ Καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων, &c.
Νάστης Ἀμφίμαχός τε, Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα.

Naſtes autem Carum dux erat Barbarorum,
Naſtes Amphimachuſque Nomionis clari filii.

Caria autem juxta Mæandrum fluvium.

18 *Antiphus & Meſthles.*] Homer.

Μῄοσιν αὖ Μέσθλης τε καὶ Ἄντιφος ἡγησάσθην,
Τὼ Πυλαιμένεος, τὼ Γυγαίη τέκε λίμνη,
Οἳ καὶ Μῄονας ἦγον ὑπὸ Τμώλῳ γεγαῶτας.

Meonibus Meſthles & Antiphus præerant,
Filii Pylæmenis quos Gygæa peperit palus.
Qui etiam Mæonas ducebant ſub Tmolo natos.

Quos

nitore Pylæmene, Mæonii: [19] Glaucus Hippolochi Lycius; quem ſibi Sarpedon, quod præter ceteros regionis ejus conſilio atque armis pollebat, participem bellicarum rerum adſciverat: [20] Phorcys & Aſcanius Phryges: [21] Chromis Midonis, ex Mœſia: [22] Pyræchmes Axii Pæonius: [23] Amphius & Adraſtus Merope geniti, ex Adraſtina: [24] Aſius Hyrtaci Seſto: dein

NOTÆ.

Quos autem hic Mœonas vocat Homerus: ii Lydi poſtea dicti ſunt. Vide Strab. Euſtath. &c.

19 *Glaucus Hippolochi*] Jam ſupra, ubi de Sarpedone. Quod hic ait Dictys Glaucum à Sarpedone aſcitum, quaſi inferiorem, cave credas: nam Glaucus Hippolochi filius Bellerophontis nepos, anſitinus Sarpedonis; cui mater Laodamia, ſoror Hippolochi. Homer. Iliad. ζ. *Jox. Mercerus.*

20 *Phorcys & Aſcanius Phryges.*] Homer.

> Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε, καὶ Ἀσκάνιος θεοειδὴς,
> Τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης.
>
> *Phorcys deinceps Phryges ducebat & Aſcanius divinus,*
> *Procul ex Aſcania.*

Phrygiam autem minorem intellige, quæ longius aberat à Troja. Ibi Aſcania palus & regio. Vide Strab. & Euſtath.

21 *Chromis Midonis ex Mœſia.*] Homer.

> Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε, καὶ Ἔννομος οἰωνιστής.
>
> *Myſis autem Chromis præerat & Ennomus augur.*

Myſiam autem hic Aſiaticam intellige, quæ inter Bithyniam & Æſopi oſtia.

22 *Pyræchmes, Axii Pæonius.*] Axii filium dicit Pyræchmem, quia male interpretatus eſt locum Homeri.

> Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους,
> Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξίου εὐρὺ ῥέοντος,
> Ἀξίου, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἶαν.
>
> *Sed Pyrechmes ducebat Pæonas curvis arcubus utentes,*
> *Procul ex Amydone, ab Axio late fluente,*
> *Axio, cujus pulcherrima aqua diffunditur ſuper terram.*

Hi Pæones ſub Strymone fluvio ad Axium fluvium, qui Bottiæam & Amphaxinam terram dividit, & aſſumpto Erigone fluvio, inter Chaleſtram & Thermen fluit. Juxta illum ſita urbs Amydon. Vide Epitom. Strab. & Euſtath. hunc locum reſpiciens. Heſychius ſcripſit Ἄξιος ποταμὸς Παιονίας. Axius, fluvius Pæoniæ.

23 *Amphius & Adraſtus Merope geniti ex Adraſtina.*] Ex *Adraſteia.*

> Οἳ δ' Ἀδρήστειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ,
> Καὶ Πιτύειαν ἔχον, καὶ Τηρείης ὄρος αἰπὺ,
> Τῶν ἦρχ' Ἄδρηστός τε καὶ Ἄμφιος λινοθώρηξ,
> Υἷε δύω Μέροπος Περκωσίου.
>
> *Qui Adraſteiam tenebant & pagum Apaſi,*
> *Et Pityeiam habitabant & Tereia altum montem,*
> *His imperabat Adraſtus & Amphius lineum thoracem habens.*
> *Filii duo Meropis Percoſii.*

Adraſtea autem ſive Adraſteæ campus poſt Æſopum ad Granicum amnem. Pityeia urbs in Pario agro; mons Tereia non longe à Cyzico. Alii XL. ſtadiis à Lampſaco collem illum oſtendunt. Ego puto Strabonem verſum Homeri aliter legiſſe, nempe

> ——— Καὶ Ῥείης ὄρος αἰπὺ
>
> ——— *Et Rheæ montem altum.*

Quod ibi fuerit templum Rheæ. Adi illum lib. 13.

24 *Aſius Hyrtaci Seſto.*] Homer.

> Οἳ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο,
> Καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον ἔχον καὶ δῖαν Ἀρίσβην,
> Τῶν αὖθ' Ὑρτακίδης ἦρχ' Ἄσιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
>
> *Qui item Percoten & Practium incolebant.*
> *Et Seſtum & Abydum tenebant & divinam Ariſbam,*
> *His quoque præfectus erat Hyrtaci filius Aſius princeps virorum.*

Digitized by Google

alius [25] Aſius Dymante genitus, Hecubæ frater, ex Phrygia. Hos omnes quos memoravimus, ſecuti multi mortales [26] inconditis moribus, ac diſpari ſono vocis, ſine ullo ordine, aut modo prælia inire ſoliti.

Caput XXXVI. Quod ubi noſtri animadvertêre, in campum progreſſi, more militiæ aciem ordinant, magiſtro ac præceptore componendi Mneſtheo Athenienſi: ordinant autem per gentes atque regiones ſingulas, ſeorſum manente Achille cum Myrmidonum exercitu. Is namque quamquam ob illatam ab Agamemnone injuriam, & abductam Hippodamiam, nihil animi remiſerat; [27] tamen maxime indignatus quod reliquis ducibus ad cœnam deductis, ſolus contemtui habitus intermitteretur. Ceterum ordinato exercitu, ac tunc primum [28] omnibus copiis adverſum ſe inſtructis hoſtibus, ubi neutra pars [29] committere audet, pauliſper [30] in loco retentis militibus, tanquam de induſtria utrinque receptui canitur.

Caput XXXVII. Jamque Græci regreſſi ad naves, arma doponere, ac ſinguli per loca ſolita corpus cibo curare occœperant; quum Achilles ultum ire cupiens injurias, ignaros conſilii ſui noſtros, & ob id otioſe agentes, clam invadere tentat. At ubi Ulyſſes [31] à cuſtodibus, qui eruptionem ejus præſenſerant, rem comperit, propere duces circumcurſans magna voce monet, atque hortatur uti armis arreptis tuerentur ſeſe: dein conſilium, inceptumque Achillis ſingulis aperit: quo cognito, cla-

NOTÆ.

Percote nomen regionis circa Abydum; ubi Practius fluvius inter Abydum fluens & Lampſacum: neque enim urbs eo nomine invenitur, quod falſo quidam putarunt. De Ariſba, quæ ad fluvium Selleentem, jam ſupra dictum eſt. Seſtus & Abydus urbes, quas Helleſpontus interfluit, Herûs & Leandri amoribus claræ. Hic autem ſub eodem duce ponuntur ob vicinitatem, cum ea ætate continentis partes & provinciæ non eſſent deſtinatæ.

25 *Aſius Dimante genitus.*] Hujus meminit Homer. Iliad. π.

Ἄσιος, ὃς μήτρως ἦν Ἕκτορος ἱπποδάμοιο,
Αὐτοκασίγνητος Ἑκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος.
Ὃς φρυγίῃ ναίεσκε ῥοῆς ἐπὶ Σαγγαρίοιο.

Aſius qui Avunculus erat Hectoris equum domitoris,
Frater Hecubæ, filius Dumantis,
Qui Phrygiam habitabat ad fluenta Sangarii.

26 *Inconditis moribus ac diſpari ſono vocis.*] Ex Homero videtur.

Πολλοὶ γὰρ κατ' ἄςυ μέγα Πριάμου ἐπίκουροι,
Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων.

Multi enim in urbe magna Priami auxiliatores,
Alia autem aliorum lingua late diſperſorum hominum.

27 *Tamen maxime indignatus.*] Supple erat. Sed ego hîc Dictin demiror, qui Achillem non tam ob abductam Hippodamiam indignatum deſcribit, quam quod ad cœnam cum aliis non fuerit vocatus. Meminerat ſcilicet noſter Dictys Deos etiam olim ob ſimile commiſſum clades populis immiſiſſe, ut ab iis pœnas repeterent. Hoc autem immutaſſe videtur Dictys ex Ariſtotele, lib. 2. Rhetoric. cap. 24. ubi ἢ εἴ τις φαίη, τὸ ἐπὶ δεῖπνον κληθῆναι τιμιώτατον, διὰ γὰρ τὸ μὴ κληθῆναι ὁ Ἀχιλλεὺς ἐμήνισε τοῖς Ἀχαιοῖς ἐν Τενέδῳ. Ὁ δ' ὡς ἀτιμαζόμενος ἐμήνισε, συνέβη δὲ τοῦτο ἐπὶ τοῦ μὴ κληθῆναι. Aut ſi quis dicat, ad cœnam vocari, honorificentiſſimum, nam quia non vocatus fuit Achilles, ſuccenſuit Achivis in Tenedo. Ille autem quia non æſtimatus fuerat, ſuccenſuit, acceditque id ex eo quod non vocatus fuit.

28 *Omnibus copiis.*] *Inſtructis hoſtibus adverſum ſe omnibus copiis.* Subintelligitur præpoſitio *cum omnibus copiis.*

29 *Committere.*] Proprie, id eſt, incipere, nos dicimus *entamer.*

30 *In loco.*] Græcum αὐτόθι.

31 *A cuſtodibus.*] *Des Sentinelles.*

32 *Præ-*

mor ingens oritur, feſtinantibus ad arma cunctis ac ſeorſum ſibi ſingulis conſulentibus. Ita Achilles [32] præverſo de ſe nuncio, ubi omnes in armis ſunt, neque conata procedere queunt, intentato negotio ad tentoria regreditur. Ac mox duces noſtri rati repentino ſuorum clamore moveri Ilienſes, & ob id novi quid negotii incœpturos, augendæ cuſtodiæ cauſa, mittunt duos Ajaces, Diomedem atque Ulyſſem: hique inter ſe regionem, qua hoſtibus aditus erat, diſpertiunt. Quæ res non fruſtra eos habuit. Namque apud Trojam Hector cauſam tumultus eorum cupidus perſciſcere [33] filium Eumedis Dolonem [34] multis præmiis promiſſiſque illectum, ad poſtremum uti exploratum res Græcorum egrederetur, mittit: iſque non longe à navibus [35] avidus ignara noſcendi, dum cupit ſuſcepti negotii fidem complere, in manus Diomedis [36] qui eum locum cum Ulyſſe cuſtodiebat, devenit: ac mox ab his comprehenſus refert cuncta, atque occiditur. Dein diebus aliquot in otio tritis, productio utriuſque CAPUT XXXVIII exercitus præparatur: diviſoque inter ſe [37] campo, qui medius inter Trojam & naves interjacet, ubi tempus bellandi videbatur, magna cura univerſus miles inſtructus armis, utrinque procedere. Dein ſigno dato, denſatis frontibus, conflixêre acies compoſitæ, Græcis ac ſingulis [38] per diſtributionem imperia ducum exſequentibus; contra, ſine modo atque ordine [39] barbaris ruentibus. Ceterum in ea pugna interfecti utriuſque partis CAPUT XXXIX. multi mortales; quum neque inſtantibus cederetur: & exemplo ſtrenuiſſimi cujuſque qui juxta ſteterat, [40] æquiparare gloriam feſtinaret. Interim vulnerati graviter ex ducibus, bello decedere coacti ſunt: barbarorum, Æneas, Sarpedon, Glaucus, Helenus, Euphorbus, Polydamas; noſtrorum, Ulyſſes, Meriones, Eumelus. Ceterum Menelaus forte con-

NOTÆ.

32 *Præverſo de ſe nuntio.*] I. præocupato: Virg.

——— *Volucremque fuga prævertitur Hebrum.*

33 *Filium Eumedis Dolonem.*] Homer. Iliad. κ.

Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δόλων Εὐμήδεος υἱός,
Κήρυκος θείοιο, πολύχρυσος, πολύχαλκος.

Erat autem quidam inter Trojanos Dolon Eumedis filius
Præconis divini, dives auri, dives æris.

34 *Multis præmiis promiſſiſque illectum.*] At apud Homerum hic Dolon ſe ultro obtulit, petiitque tantum equos & currus Achillis, verum ipſe Dolon poſtea ab Ulyſſe & Diomede interceptus mentitur Æneam illum multis pollicitis induxiſſe.

35 *Avidus ignara noſcendi.*] Ignara. Id eſt, ignota ignorata. Ita Saluſt. Jugurth. *More humanæ cupidinis ignara viſendi.* Item: *Mare magnum & ignara lingua commercium prohibebant.* Item: *pleroſque velocitas & regio hoſtibus ignara tuta ſunt.* Et Virgil. 10. Æneid.

——— *Ignarum Laurens habet ora Mimanta*: *Jox. Mercer.*

36 *Qui eum locum cum Ulyſſe cuſtodiebat.*] Ab Homero hic etiam diverſus abit; ſcribit enim Homerus Ulyſſem & Diomedem euntes ut caſtra hoſtium ſpecularentur, obviam factos Doloni, qui ad Græcorum caſtra ſpeculator tendebat.

37 *Campo qui medius inter Trojam & naves.*] De campo qui à Troja uſque ad ſtationem navium fuit, fuſe Strab. lib. 13. qui ex Homero docet antiquum Ilium triginta ſtadiis ſupra illud Ilium fuiſſe, quod ſua ætate oſtendebatur.

38 *Per diſtributionem.*] Prout ſub ſuo quique duce fuerant diſtributi.

39 *Barbaris.*] Trojanis.

40 *Æquiparare gloriam feſtinaret.*] Unusquiſque ſcilicet. Malim tamen *feſtinarent.*

ſpicatus Alexandrum, magno impetu ruit: quem evitans, neque diutius ſuſtinere auſus Alexander, fugam capit. At ubi procul animadvertit Hector, concurrens cum Deiphobo,[41] comprehendere fratrem, eumque verbis [42] maledictis acrioribus inſecuti, ad poſtremum cogunt, ut progreſſus in medias acies, eundem Menelaum conquieſcentibus reliquis; ſolitario certamine laceſſeret. Igitur reducto ad bellum [43] Alexandro, progreſſoque ante aciem, quod ſignum laceſſentis videbatur, poſtquam procul animadvertit Menelaus, nunc demum occaſionem invadendi inimiciſſimi ſibi maxime oblatam ratus, [44] & jam confidens omnium injuriarum pœnas lui ſanguine ejus, omnibus animis adverſum pergit. Sed ubi eos contra ſe tendere [45] paratos armis atque animis uterque exercitus animadvertit, ſigno dato recedunt cuncti.

Caput XL.

Jamque uterque pleno gradu adverſum cedens intra jactum teli pervenerant, quum Alexander [46] prævenire cupiens, ſimulque ratus primo jaculi eventu locum vulneri inventurum, præmittit haſtam, [47] eaque illiſa clypeo facile decuſſa eſt. Dein Menelaus magno impetu jaculatur, haud ſane diſſimili caſu: namque parato jam ad caven-

NOTÆ.

41 *Comprehendere.*] Hector ſcilicet & Deiphobus. De Hectore tantum narrat Homerus; ex ſe Deiphobum noſter addidit.

42 *Maledictis acrioribus.*] Homer.

Τὸν δ' Ἕκτωρ νείκεσσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσι,
Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτά.

Hunc Hector conſpicatus objurgavit probroſis verbis
Scelesse Pari, forma præſtantiſſime mulieroſe, impoſtor.

43 *Progreſſoque ante aciem, quod ſignum &c.*] Ait noſter Parin eo tantum Menelao ſignificaſſe, ſe cum eo velle congredi, quod in medium progreſſus eſſet. Verum Homerus ſcribit, Græcos & Trojanos fœdus feriiſſe ut uter vinceret, is Helenam, & quæ cum ea abrepta fuerant, obtineret.

44 *Et jam confidens omnium, &c.*] Ex Homero.

Ὡς ἐχάρη Μενέλαος, Ἀλέξανδρον θεοειδέα,
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, φάτο γὰρ τίσεσθαι ἀλείτην.

Sic gaviſus eſt Menelaus Alexandrum Deo ſimilem
Oculis conſpicatus, ſperabat enim ſe ulturum inimicum.

Verum hoc Homerus de priori congreſſu; ſed noſter immutavit.

45 *Paratos armis atque animis.*] Vox *animis* deeſt in Manuſcriptis: & ſane non iidem animi Paridi, qui coactus à fratribus redibat ad pugnam, pudore potius quam ferocia. Scribe *paratos armis æque*, hoc eſt, paribus armis inſtructos; quod ſane juſto duello neceſſarium.

46 *Prævenire cupiens, ſimulque ratus.*] At Homer. ſcribit id ſorte Paridi contigiſſe, ut prior haſtam emitteret.

Κλήρους ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον, ἑλόντες
Ὁππότερος δὴ πρόσθεν ἀφείη χάλκεον ἔγχος,

Et

Πάριος δὲ θοῶς ἐκ κλῆρος ὄρουσεν.

Sortes in galea area conjecerunt, ducturi
Uter prior emitteret aream haſtam.

Et

Paridis autem ſors cito exiit.

47 *Eaque illiſa clypeo facile decuſſa eſt.*] Ex Homero.

Καὶ βάλεν Ἀτρείδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἰσλὼ,
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸν, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ,
Ἀσπίδ' ἐν κρατερῇ

Et feriit Atridæ ſcutum undique æquale,
Neque perrupit æs, ſed reflexa eſt illi cuſpis
In robuſto ſcuto.

48 Telum

dum, ictumque declinante hoſte, [48] telum humi figitur. At ubi [49] novis jaculis manus utriuſque redarmatæ ſunt, pergunt: tum demum Alexander [50] ictus femur, cadit: ac ne mox hoſti ultionem cum ſumma gloria concederet, peſſimo exemplo interceſſum eſt. Nam quum ad interficiendum eum educto gladio prorueret Menelaus, ex occulto [51] ſagitta Pandari vulneratus, in ipſo impetu repreſſus eſt. Igitur ab noſtris clamore orto, ſimulque cum ira indignantibus, [52] quod duobus ſeorſum adverſum ſe, hiſque maxime quorum gratia bellum conflatum eſſet, decernentibus, repente à Trojanis peſſimo more intercederetur, rurſus globus Barbarorum ingruens, Alexandrum è medio rapit. Interim in ea permixtione, dum noſtri hæſitant, Pandarus procul aſtans, multos Græcorum ſagittis configit. Neque prius finis factus, quam Diomedes atrocitate rei motus, progreſſuſque [53] cominus telo hoſtem proſterneret. Hoc modo Pandarus certaminis fœdere violato, atque interemtis multis, ad poſtremum pœnas [54] ſceleratiſſimæ militiæ luit. Ceterum corpus ejus [55] liberatum ex acie, Priamidæ igni cremant: reliquiaſque ſocii traditas ſibi Lyciam in ſolum patrium pertulêre. Interim uterque exercitus ſigno dato manus conſerunt: pugnanteſque vi ſumma atque ancipiti fortuna [56] bellum ad occaſum ſolis producunt. Sed ubi nox adventabat, utrinque reges ſubducta haud longe acie, cuſtodibus idoneis exercitus communiêre. Ita per aliquot dies tempus bellandi opperientes, militem [57] frequentem in arma fruſtra habuêre. Namque ubi hiems adventare, & imbribus crebris compleri cœpere campi, barbari intra muros abeunt. At noſtri [58] nullo palam hoſte digreſſi ad naves, munia hiemis diſponunt: mexque bipartito campo qui reliquus non pugnæ opportunus erat, [59] utraque pars aratui inſiſtere, fru-

CAPUT XLI.

NOTÆ.

48 *Telum humi figitur.*] At Homer. ſcribit lanceam ſcutum penetraſſe, tunicam diſcidiſſe & Parin declinantem mortem evitaſſe.

49 *Novis jaculis.*] Sed falſum eſt eos novas haſtas ſumpſiſſe; nam enſibus impetum fecêre.

50 *Ictus femur, cadit.*] Ex Homero tamen Alexander vulneratus non fuit; ſed eum Menelaus galeâ corripuit & præfocabat ipſum ad ſe ducens; cum Venus rupto loro eum abripuit. Sed noſter quædam immutavit, aliaque præteriit, quæ ferri non poſſe putavit.

51 *Sagitta Pandari vulneratus.*] Ex Homero hoc quoque, ſed immutatum. Scribit enim Homerus poſt pugnam Menelai & Paridis, cum ex fœdere Græci Helenam repeterent, Pandarum Lycaonis filium ut violaret fidem fœderis, in Menelaum haſtam emiſiſſe, quæ, thorace, cinguloque penetratis ejus tantum ſummam aurem perſtrinxit. Illum vide, Iliad. δ.

52 *Quod duobus.*] Alexandro & Menelao.

53 *Cominus telo hoſtem proſternit.*] Hom. Iliad. ε.

54 *Sceleratiſſimæ militiæ.*] Sceleratiſſimum dicit, quia fœdera violaverat, Menelaum vulnerando.

55 *Liberatum ex acie.*] Per Æneam, quem ibi etiam Diomedes lapide percuſſit.

56 *Bellum.*] *Bellum* dicit pro *pugna*. De ea vide Homer. Iliad. ε.

57 *Frequentem in arma fruſtra habuêre.*] Malim. *In armis fruſtra habuêre.* Militem frequentem habuêre in armis; quod latiniſſimum eſt. Poteſt tamen ferri, *miles frequens in arma*; apud noſtrum præcipue, à quo non eſt exigenda Latini ſermonis puritas.

58 *Nullo palam hoſte.*] Exiſtente ſcilicet.

59 *Utraque pars.*] An Trojani & Græci?

menta, aliaque quæ [60] tempus anni patiebatur, parare. Interim Ajax Telamonius inſtructo milite quem ſecum adduxerat, habens etiam nonnullos de exercitu Achillis, [61] ingreſſus Phrygiæ regionem, multa hoſtiliter vaſtat, capit civitates, ac poſt paucos dies præda auctus, ad exercitum victor revenit.

CAPUT XLII. Hiſdem fere diebus barbari noſtris per conditionem hiemis quietis, nihilque hoſtile ſuſpicantibus, paravêre eruptionem: queis Hector dux [62] atque audendi auctor factus: is namque omnes copias inſtructas armis cum luce ſimul porta educit, ac protinus curſu pleno ad naves tendere atque invadere hoſtes jubet. At Graii infrequentes, incurioſique [63] ab armis turbati, ſimul à fugientibus, quos primus hoſtis inceſſerat, quo minus arma caperent impediti, tum cæſi multi mortales: jamque fuſis qui in medio fuerant, [64] Hector ad naves progreſſus: ignem in proras jacere, ac ſævire incendiis cœperat, [65] nullo noſtrorum auſo reſiſtere: qui territi atque improviſo tumultu exſangues, [66] genibus Achillis, auxilium renuentis, tamen obvolvebantur: tanta repente mutatio animorum noſtros atque hoſtes inceſſerat.

CAPUT XLIII. Interea Ajax Telamonius adveniens, cognito apud naves Hectore, [67] magna armorum ſpecie ibidem apparuit, ac dein moleſtia urgens hoſtem, multo ſudore ad poſtremum [68] à navibus extra vallum detrudit. Tum jam cedentibus acrior inſiſtens, Hectorem qui adverſus eum promptius ſteterat, [69] ictum immani ſaxo, ac mox conſternatum dejicit. Sed eum concurrentes undique plurimi multitudine ſua tectum, bello atque Ajacis manibus eripiunt, ſeminecemque

NOTÆ.

Ut dicat Dictys per hyemem Græcos & Trojanos campum, qui reliquus erat ab imbribus, diviſiſſe, partemque ſuam araſſe ſingulos, & ad meſſem præparaſſe. Quaſi ſcilicet ita opportuni & æqui Græci fuerint, ut hoſtibus ſuis faverent ultro, eoſque bello frangere, non fame domare experirentur. Illud certe ridiculum. Quare *utraque pars* hic de Græcis tantum dicitur, qui campum diviſêre, &c.

60 *Tempus anni.*] Eleganter & eodem modo dictum, quo *tempeſtas anni* alicubi. *Tempus hora* & *tempora anni*, Lucret. Tempus anni etiam dixit Pollio, ad Ciceronem. Anni autem *tempus libertatem majorem mihi dat.*

61 *Ingreſſus Phrygiæ regionem.*] Sed jam antea idem Ajax Phrygum regionem intraverat.

62 *Atque audendi auctor factus.*] Virgil. 12. *Auctor ego audendi.* Joz. Mercer.

63 *Ab armis.*] Id eſt, ab armatis militibus.

64 *Hector ad naves progreſſus, ignem.*] Hoc fuſe Homer. Iliad. ο.

65 *Nullo noſtrorum.*] Contra eſt, nam cum Trojani pugnabant maxime, tum Græci reſiſtebant maxime. Homer. Ibidem.

66 *Genibus Achillis.*] Elegantiſſimam orationem, quam ad Achillem habuit Patroclus, vide apud Homer. Iliad. π.

67 *Magna armorum ſpecie.*] Forte, reſpicit ad clypeum Ajacis ſeptemplicem, *σάκος ἑπταβόειον ταύρων ζατρεφέων, ſcutum cui ſeptem terga boum ingentium.*

68 *A navibus extra vallum depulit.*] Inde Ajax, apud Ovid. 13. Metam. de Ulyſſe.

At non Hectoreis dubitavit cedere flammis
Quas ego ſuſtinui, quas hac à claſſe fugavi.

Verum Homerus ſcribit, Ajacem Trojanos flammas inferentes ſuſtinuiſſe; ſed Patroclum cum Myrmidonibus eos fugaviſſe. Illum vide, Iliad. ο. & π.

69 *Ictum immani ſaxo.*] Hoc falſum eſt. Hector enim Patroclum interfecit in hac pugna.

intra muros ferunt, [70] male proſpera eruptione adverſus hoſtes uſum. Ceterum Ajax ſævior ob ereptam è manibus gloriam aſſumtis jam Diomede, & cum Idomeneo Ajace altero, territos diſperſoſque ſequi, ac fugientes nunc telo eminus proſternere, modo apprehenſos obterere armis, prorſus nullo qui in ea parte fuerat, intacto. Inter quæ [71] tam trepida [72] Glaucus Hippolochi, [73] Sarpedon atque [74] Aſteropæus, ad morandum hoſtem pauliſper auſi reſiſtere, mox vulneribus gravati locum amiſêre: queis verſis, nullam barbari ſpem reliquam ſalutis rati ſine rectoribus, neque uſquam certo ordine palantes, effuſique ruere ad portas; eoque atro & properantium multitudine impedito ingreſſu, quum ſuper alium alius ruinæ modo præcipitarentur, ſupervenit cum ſupradictis ducibus Ajax. Tum magna vis barbarorum trepida impeditaque inter ſe, cæſa extinctaque: in queis Priami filiorum [75] Antiphus & Polites, Pammon, Meſtor, atque Euphemus [76] Trœzenius dux egregius Ciconum.

CAPUT XLIV.

Ita Trojani paulo ante victores, ubi adventu Ajacis fortuna belli mutata eſt, verſis ducibus pœnas luere militiæ inconſultæ: ac poſtquam adventante veſpera, ſignum noſtris receptui datum eſt, victores lætique ad naves regreſſi, mox ab Agamemnone cœnatum deducuntur. Ibi Ajax collaudatus à rege, donis egregiis honoratur: neque reliqui duces facta geſtaque viri ſilentio admittunt: quippe ſinguli extollentes virtutem, memorare fortia facta everſas ab eo tot Phrygiæ civitates, abductaſque prædas, & ad poſtremum in ipſis navibus adverſum Hectorem egregiam pugnam, liberataſque igni claſſes. Neque cuiquam dubium, quin ea tempeſtate, tot egregiis ac pulcherrimis ejus facinoribus [77] ſpes omnes, atque opes militiæ in tali viro ſiſterentur. Ceterum proras [78] duarum navium, quibus illatus ignis eam partem tantummodo conſumſerat, [79] Epios brevi reſtituit. Tumque Græci rati poſt malam pugnam Trojanos ulterius nihil hoſtile auſuros, quieti ac ſine terrore egere.

CAPUT XLV.

[80] Per idem tempus Rheſus

NOTÆ.

pugna. Qui tamen defatigato demum Ajace, ac jam telis omnium preſſo, ſupervenit. Vide Homer. Iliad. π. Suſpicor hic Dictyn de Hectore dixiſſe, quod de Ænea per Diomedem lapide percuſſo, circa corpus Pandari, Homerus retulit, Iliad. ε.

70 *Male proſpera.*] Id eſt, infauſta. Sic Horat. dixit *digitum male pertinacem* qui facile cedit. Ita Ovid. Livius: &c.

71 *Tam tripeda.*] Virgil. *dum trepidant alæ.*

72 *Glaucus Hippolochi.*] Ita recte libri, ut diſtinguat à Glauco Antenoris, de quo infra.

73 *Sarpedon.*] A Patroclo interfectus in hac pugna. Homer. Iliad. π. Sed aliter paulo Dictys, libro ſequenti.

74 *Aſteropæus.*] Lycius fuit; quem una cum Sarpedone & Glauco Homerus præfecit quintæ turmæ auxiliarium.

75 *Antiphus, Polites, Pammon, Meſtor.*] Eos inter Priami filios numerat Homerus; ex eo Apollodor. & alii.

76 *Trœzenius.*] Trœzeni filius; jam ſupra.

77 *Spes omnes.*] Spes, pluraliter. Sic Horat. *Vitæ ſumma brevis ſpes nos vetat inchoare longas.*

78 *Duarum navium.*] Ajacis & Proteſilai.

79 *Epios.*] Epius, Epeus, qui equum ligneum fabricavit.

80 *Per idem tempus.*] Hiſtoriam Rheſi poſt incenſas naves narrat Dictys: Homerus vero & alii ante eas incenſas, & eadem nocte, qua Dolon ab Ulyſſe & Dio-

[81] Ejone genitus: [82] haud alienus à Priami amicitia, [83] pacta mercede cum magnis Thracum copiis adventabat. Is incidente veſpera pauliſper moratus [84] apud peninſulam, quæ ante poſitam civitatem continenti ejus adjungitur, [85] ſecunda circiter vigilia ingreſſus Trojanos campos, explicitiſque [86] tentoriis [87] ibidem opperiebatur. Quod ubi Diomedes cum Ulyſſe, vigilias in ea parte curantes procul animadvertere, [88] rati Trojanos à Priamo exploratum miſſos, arreptis armis, mox preſſo gradu circumſpicientes omnia, pergunt ad eum locum. Tum fatigatis ex itinere cuſtodibus, & ob id ſumno preſſis, eoſque & interius progreſſi, [89] in ipſis tentoriis regem interficiunt. Dein nihil ultra audendum rati, [90] cur-

NOTÆ.

mede interceptus occiditur. Homer. Iliad. κ. Euripid. in Rheſo.

81 *Ejone genitus.*] Rheſum Ejonei filium facit Homerus. Verum alii omnes eum Strymonis filium dicunt; quod ut concilet Conon ait, Strymonem fluvium olim dictum *Ejoneum*. Rheſi matrem alii Euterpen, alii Terpſichorem vocant.

82 *Haud alienus à Priami amicitia.*] Cognatum eum vocat Hector, apud Euripid. in Rheſo.

Σὺ δ' ἐγγενὴς ὢν, βαρβαρός τε, βαρβάρους
Ἕλλησιν ἡμᾶς προὔπιες τὸ σὸν μέρος.

Tu vero cognatus exiſtens, & barbarus barbaros
Græcis nos propinaſti, quantum in te fuit

83 *Pacta mercede.*] Unde hoc Dictys? Hector enim apud Euripidem, dona tantum miſſa commemorat.

Πόσων δὲ δώρων κόσμον οὐκ ἐπέμψαμεν.

Quorum vero donorum ornatum non miſimus tibi.

84 *Apud peninſulam.*] Non video quam peninſulam hic ſomniet Dictys, quæ nulla eſt: Rheſus navibus Boſporum trajecit, reliquumque itineris pedes confecit. Euripid. in Rheſo.

Ἥκω περάσας ναυσὶ πόντιον στόμα,
Τὰ δ' ἄλλα πεζὸς γῆς περῶν ὁρίσματα.

Venio trajiciens navibus Ponti fauces,
Alios vero pedes terræ trajiciens fines.

85 *Secunda circiter vigilia.*] Hoc eſt ante mediam noctem; quo tempore eum Trojanos campos ingreſſum omnes conſentiunt. Unde paſtor Hectori apud Euripidem nunciat, Rheſum copias ſuas Idæ monti noctu applicuiſſe.

86 *Tentoriis.*] *Niveis tentoria velis.* Virg. de Rheſo.

87 *Ibidem opperiebatur.*] At ex aliis certum eſt, Rheſum ibi pernoctaſſe ubi eum Hector ſtatuit, ſeorſum ab aliis & aliorum extremum. Euripid.

Θ' δ' ἐγγὺς ἧσται, κὐ συνείλεκται στρατῷ.
Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτὸν τάξεων κατεύνασεν,
Ἕκτωρ, ἕως ἂν νὺξ ἀμείψηται φάος.

Qui locus levi macula purgandus eſt, legendum enim αὐθ. id èſt, hic, in proximo.

Hic prope ſedet, neque conjunctus eſt cum exercitu,
Sed illum extra ordines conſtituit.
Hector donec nox immutet lucem.

Et Homer.

Θρήϊκες οἵδ' ἀπάνευθε, νεήλυδες ἔσχατοι ἄλλων

Threices hi ſeorſum novi advenæ, extremi aliorum.

Hoc eſt, *Græcis objecti*.

88 *Rati Trojanos.*] Ab aliis omnibus, ut ſupra monuimus, diſſentit; qui ſcribunt Ulyſſem & Diomedem ſpeculatores miſſos, à Dolone intercepto omnia didiciſſe.

89 *In ipſis tentoriis regem interficiunt.*] Solus Pindarus ſcribit Rheſum per totum diem adverſus Græcos pugnaſſe, multumque eos fatigaſſe, & nocte ſequenti Ulyſſem & Diomedem monitu Junonis & Palladis caſtra Trojanorum ingreſſos Rheſum interfeciſſe.

90 *Currum ejus.*] Falſum eſt currum eos abduxiſſe: nam & Minerva apud Euripidem Diomedi dicit, non eſſe apud eos ubi currum eum locent:

— Οὐ

num ejus, & [91] cum egregiis inſignibus [92] equos ad naves ducunt. Ita reliquum noctis in ſuis quiſque tabernaculis requieſcentes tranſigunt. At lucis principio reliquos duces conveniunt, eos facinus auſum expletumque docent. Ac mox rati barbaros incenſos cæde regis affore, jubent omnes frequentes apud arma agere, opperirique hoſtem.

CAPUT XLVI.

Neque multo poſt Thraces ubi expergefacti è ſomno, regem interemtum, fœdam faciem intra tentoria animadvertêre, & veſtigia abducti currus manifeſta ſunt; raptim ac ſine ullis ordinibus, ut quemque fors conglobaverat, ad naves evolant. Quibus procul viſis, noſtri conferti inter ſe, atque imperia ſervantes eunt obviam. Sed Ajaces duo in aliquantum progreſſi, primos Thracum invadunt atque opprimunt. Dein reliqui duces ut quiſque locum ceperat, cædere ſingulos: & ubi ſteterant bini aut amplius congregati, impetu ſuo diſſolvere: ac mox diſperſos palanteſque interficere, uti nullus reliquus cædis fieret. Ac ſtatim Graii exſtinctis qui adverſum ierant, ſigno dato ad tentoria eorum pergunt. At illi qui cuſtodes caſtris relicti ſoli ſuperfuerant, viſis contra hoſtibus, terrore ipſo miſerandum in modum effeminati, [93] omnibus amiſſis ad mœnia confugiunt. Tum undique verſus noſtri irruentes, arma, equos, regias opes, & ad poſtremum uti quidque ſors dederat, præripiunt.

CAPUT XLVII.

Hoc modo victores Graii deletis cum imperatore Thracibus, [94] onuſti præda atque victoria, ad naves digrediuntur: quum interim Trojani ex muris reſpectantes nequicquam pro ſociis, [95] intra mœnia tamen trepidarent. Igitur barbari tot jam adverſis rebus fracti, legatos inducias poſtulantes ad Græcos mittunt. Ac mox noſtris conditionem approbantibus, interpoſito ſacrificio fidem pacti firmavêre. Eodem fere tempore Chryſes, quem ſacerdotem Smintii Apollinis ſupra memoravimus, ad exercitum venit actum gratias, ſuper his quæ in ſe recepta filia benigne ab noſtris geſta erant: ob quæ tam

NOTÆ.

——— *Οὐ γὰρ ἐσθ' ὅπου*
Τοιόνδ' ὄχημα χθὼν κέκευθε πωλικόν.
——— *Non enim eſt ubi,*
Talem currum terra cuſtodiat equeſtrem.

91 *Cum egregiis inſignibus.*] Forſan *inſignia* hæc ſimpliciter intelligenda ſunt de ſpoliis hoſtium. Sed forſan etiam ad ornamenta equorum reſpexit Dictys; quæ ſic deſcribit Euripid.

Χρυσῇ δὲ πλάστιγξ αὐχένα ζυγηφόρων
Πώλων ἔκλῃε. χιόνος ἐξαυγεστέρων,

Et,

——— *Γοργὼ δ' ὡς ἀπ' αἰγίδος θεᾶς,*
Χαλκῆ μετώποις ἱππικοῖσι προσδέτος,
Πολλοῖσι σὺν κώδωσιν ἐκτύπει φόβον.
Aurea autem bulla collum jugalium,
Equorum claudebat, nive candidiorum:
——— *Gorgo autem velut in clypeo Palladis,*
Ferrea frontibus equorum alligata.
Cum multis tintinnabulis ſonum terribilem edebat.

92 *Equos.*] Qui ſi Xantho bibiſſent & è Trojano campo pabulum guſtaſſent: Troja futura erat inexpugnabilis. Unde Virgil. 1. Æneid. de Diomede.

Ardenteſque avertit equos in caſtra, priuſquam,
Pabula guſtaſſent Troja Xanthumque bibiſſent.

93 *Omnibus amiſſis.*] Pro relictis.

94 *Onuſti præda atque victoria.*] *Onuſtus præda* eleganter dicitur; ſed *onuſtus victoria* vix ferri poſſe puto, & vitioſe dictum arbitror. Sed de hoc loquendi genere, fuſe dictum eſt ſupra.

95 *Intra mœnia tamen.*] Nequicquam

pro

magnifica, ſimul quod Aſtynomen [96] liberaliter habitam cognoverat, reductam ſecum Agamemnoni tradit. Neque multo poſt Philoctetа cum his [97] qui partem prædæ ad eum portaverant, [98] Lemno regreditur, invalidus etiam tum neque ſatis firmo greſſu. Interea [99] conſilium Græcis agentibus, [1] Ajax Telamonius in medium progreſſus, docet oportere mitti ad Achillem precatores, qui eum imperatorum verbis atque exercitus peterent, remittere iras; ac repetere ſolitam cum ſuis gratiam: minime quippe aſpernandum talem virum, nunc vel maxime, quum ſecundis rebus Græci, & paullo ante victores, non ob utilitatem, ſed honoris merito, gratiam ejus peterent. Inter quæ [2] deprecari etiam Agamemnonem, daret operam ſimul, voluntatemque agendo negotio adhiberet: [3] Namque tali tempore in commune ab omnibus conſulendum, præſertim procul ab domo, locis alienis atque hoſtilibus: neque ſe aliter inter tam gravia bella [4] undique verſus inimicis regionibus, quam concordia tutos fore. At ubi finem fecit loquendi, cuncti duces collaudavêre conſilium viri, ſimulque prædicantes ad cœlum tollere, ſcilicet quod cum [5] virtute corporis, tum ingenio univerſos anteiret. Poſt quæ Agamemnon docere, ſe & ante ad reconciliandum Achillem multos miſiſſe, & nunc nihil aliud cordi eſſe. Ac mox [6] Ulyſſem atque ipſum Ajacem orare, ſuſciperent negotium, atque ad eum nomine omnium irent; maxime quod [7] Ajax cognatione fretus, impetraturus veniam facilius credebatur. Igitur his operam ſuam pollicentibus, iturum ſe una Diomedes ſponte ait.

CAPUT XLVIII.

NOTÆ.

pro ſociis trepidarent, & quamvis eſſent intra mœnia.

96 *Liberaliter habitam.*] Ut liberalem nympham decebat; non autem ut ſervam.

67 *Qui partem prædæ.*] Ejus prædæ, quæ per Ajacem & Achillem adducta fuerat.

98 *Lemno regreditur.*] Ab aliis omnibus hic Dictys diſſentit: omnes enim uno conſenſu tradunt ab Græcis legatos Lemnum miſſos qui Philoctetam in caſtra reducerent. Legatos eos Ulyſſem & Diomedem vocat Hyginus. Ovid. Ulyſſem tantum ponit. Pauſanias Diomedem tantum. Sophocles in Philoctete, Pyrrhum cum Ulyſſe profectum dicit.

99 *Conſilium agentibus.*] Conſilium dicit quod *concilium eſt.*; neque id exemplis caret. Sic Galli dicunt *conſeil* de loco illo, ubi conſilium habetur.

1 *Ajax Telamonius.*] Apud Homerum. Neſtor verba facit. Vide illum, Iliad. ι.

2 *Deprecari.*] Semper apud noſtrum, pro *obnixe precari.*

3 *Namque tali tempore in commune, &c.*] Qui obliquam iſtam orationem attente legerit, is ſane in ea miram inconſequentiam deprehendet. Aiunt Græci, ſe non ob utilitatem ſuam ſed honoris merito, Achillis gratiam petere; ſed illum tamen obnixe rogant, ut ſe etiam operi adjungat; tali præſertim tempore, cum longe à domo ſua, in agro hoſtili & inter gravia bella, niſi per concordiam tuti eſſe non poſſunt. Certe vix riſum teneo.

4 *Undique verſus inimicis regionibus.*] Exiſtentibus ſcilicet.

5 *Virtute corporis.*] Hic virtus eſt robur. Sic Græcis aliquando ἀρετή.

6 *Ulyſſem atque ipſum Ajacem.*] Ulyſſem, Ajacem & Diomedem ad Achillem iniſſe, dicit Homer. Phœnicem, Ulyſſem & Ajacem; quos præcones Hodius & Eurybates ſequebantur.

7 *Ajax cognatione fretus.*] Ajax enim & Achilles erant *couſins Germains* duorum fratrum filii, Pelei ſcilicet & Telamonis.

8 *Agamem-*

His actis, [8] Agamemnon afferre hoſtiam lictores jubet, ac mox [9] ſublata ſuper terram, quum duo quibus imperatum erat, ſuſpenſam retinerent, gladium vagina educit, eoque [10] bifariam exciſam hoſtiam in conſpectu uti diviſerat, collocat: dein ferrum ſanguine oblitum manu retinens, [11] in utramque ſacri partem medius vadit. Interim Patroclus cognito quod parabatur, in conſilium ſupervenit. At rex, ſicut ſupra diximus, tranſgreſſus, ad poſtremum jurat, inviolatam à ſe in eum diem Hippodamiam manſiſſe: neque cupiditate ulla, aut deſiderio [12] læſum, ſed ira, qua plurima mala conficiuntur, eo uſque proceſſiſſe. His addit; cupere ſe præterea, ſi etiam ipſi videretur, [13] filiarum quæ ei cordi eſſet, in matrimonium dare: [14] decimamque regni omnis, [15] ac talenta quinquaginta doti adjungit. Quæ ubi accepêre, qui in conſilio erant, admirari magnificentiam regis, maximeque Patroclus, qui cum oblatione tantarum opum, tum præcipue lætus, quod intacta Hippodamia affirmaretur, ad Achillem venit, eique univerſa geſta atque acta refert. Dein ubi rex ea quæ audierat, volutare animo ac deliberare ſecum ipſe occœpit, ſupervenit cum ſupradictis Ajax. Tum ingreſſos eos, ac jam [16] benigne ſalutatos ſedere hortatur, juxtaque

CAPUT XLIX.

CAPUT L.

NOTÆ.

8 *Agamemnon afferre hoſtiam lictores jubet.*] Sed cur hic iſtud ſacrificii genus, quod in execrationibus tantum uſurpari ſolitum eſt? certe male hoc ex ingenio ſuo immutavit Dictys, qui apud Homerum legerat, Agamemnonem juſſiſſe ut aquam ferrent: qua allata poſtquam manus laverunt, Jovem libationibus venerati ſunt.

9 *Sublata ſuper terram.*] Ut eo oſtenderetur, eam Jovi immolari: Aliquando non totam hoſtiam ſuper terram attollebant; ſed caput tantum jugulumque ad cœlum invertebant, ut contra, cum Plutoni, vel Diis inferis faciebant, hoſtiæ caput terræ applicabant & invertebant.

10 *Bifariam exciſam hoſtiam.*] De hoc jam ſupra.

11 *In utramque ſacri partem medius vadit.*] Ferri poteſt: Mallim tamen *inter utramque*; & verum eſt. De hoc more inter victimas tranſeundi jam ſupra.

12 *Læſum.*] Achillem eſſe ſcilicet: ait Agamemnon ſe Achillem læſiſſe. Non quod ulla cupiditate & deſiderio Hippodamiæ teneretur, ſed quod ira eſſet incenſus.

13 *Filiarum quæ ei cordi eſſet.*] Homer. Iliad. ι.

Τρεῖς δέ μοί εἰσι θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις, καὶ Λαοδίκη, καὶ Ἰφιάνασσα.
Τάων ἥν κ' ἐθέλῃσι φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω,
Πρὸς οἶκον Πηλῆος. ἐγὼ δ' ἐπὶ μείλια δώσω,
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί.

Tres autem mihi ſunt filiæ in domo bene conſtructa,
Chryſothemis, & Laodice, & Iphianaſſa.
Harum quam velit, ſuam ſine munere abducat,
Ad domum Pelei, ego vero dotem addam,
Ingentem valde, quantum nemo unquam ſuæ dedit filiæ.

14 *Decimamque regni omnis.*] Apud Homerum tamen Agamemnon ſeptem tantum urbes commemorat.

15 *Ac talenta quinquaginta.*] Talentorum, quæ in dotem data fuerant, non meminit Homer. ait tantum Agamemnon ſe daturum viginti tripodas, decem talenta auri, lebetes viginti, equos duodecim, & cum iis ſeptem mulieres Lesbias.

16 *Benigne ſalutatos ſedere hortatur.*] Ex Homer.

Χαίρετον, ἦ φίλοι ἄνδρες ἱκάνετον, ἦ τι μάλα χρεώ,
Οἵ μοι, σκυζομένῳ περ, Ἀχαιῶν φίλτατοί ἐστον,
Ὣς ἄρα φωνήσας, προτέρω ἄγε δῖος Ἀχιλλεύς,
Εἷσεν δ' ἐν κλισμοῖσι τάπησί τε πορφυρέοισι.

Salvete,

Digitized by Google

ſe Ajacem. [17] Qui tempus loquendi nactus familiariter, & ob id liberius incuſare atque increpare, quod in magnis diſcriminibus ſuorum nihil iracundiæ remiſerit, potueritque cladem exercitus perpeti, quum eum multi amici, plurimi etiam affinium obvoluti genibus deprecarentur. Poſt quem Ulyſſes, [18] illa quidem Deorum eſſe ait: eorum autem quæ in conſilio acta eſſent, ordine expoſito: [19] quæ etiam Agamemnon pollicitus, quæque juraſſet, ad poſtremum orat, ne preces omnium, neve oblatas nuptias aſpernaretur; moxque eorum omnium quæ una offerebantur, enumerationem facit. Tum Achilles [20] longam orationem exorſus, primum omnium

CAPUT LI.

acta geſtaque ſua exponere; ac dein admonere, [21] quantas ærumnas pro utilitate omnium pertulerit, quas civitates aggreſſus ceperit: cunctis interim requieſcentibus, ipſe anxius, ac dies noctesque bello intentus: & quum neque militibus ſuis, neque ſibi ipſe parceret, apportatas nihilominus prædas in commune ſolitum redigere: pro queis [22] ſolum omnium ſe electum, qui tam [23] inſigni injuria dehoneſtaretur: ſolum ita contemptum, à quo Hippodamia tot laborum pretium abſtraheretur: neque in ea culpa ſolum eſſe Agamemnonem. ſed maxime ceteros Græcos, qui immemores beneficiorum, contumeliam ſuam ſilentio præterierint.

NOTÆ.

Salvete, certe grati viri veniſtis, certe quædam vos invaſit neceſſitas.
Qui mihi, irato quamvis, Græcorum cariſſimi adeſtis,
Sic fatus eos porro deduxit divus Achilles,
Et ſedere fecit in lectulis, pulvinisque purpureis.

17 *Qui tempus loquendi nactus.*] Homerus vero non Ajacem, ſed Ulyſſem loquentem inducit. Cujus elegantiſſimam orationem vide Iliad. ι.

18 *Illa quidem Deorum eſſe.*] Id eſt Deorum voluntate facta eſſe.

19 *Quæ etiam Agamemnon pollicitus.*] Subintelligenda ſunt iſta, *ex poſitis etiam iis quæ, &c.*

20 *Longam orationem exorſus.*] Eam vide apud Homer. Iliad. ι. Nam præcipua tantum capita perſequitur Dictys.

21 *Quantas ærumnas pro utilitate omnium, &c.*] Ex illis Homeri.

Ὣς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν ἀΰπνους νύκτας ἴαυον,
Ἤματα δ' αἱματόεντα διέπρησσον πολεμίζων,
Ἀνδράσι μαρνάμενος ὀάρων ἕνεκα σφετεράων.
Δώδεκα δὴ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων.
Πεζὸς δ' ἕνδεκά, φημι, κατὰ Τροίην ἐρίβωλον.
Τάων ἐκ πασέων κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
Ἐξελόμην, καὶ πάντα φέρων Ἀγαμέμνονι δόσκον,
Ἀτρείδῃ, &c.

Sic & ego multas inſomnes noctes traduxi
Dieſque cruentos exegi bellum gerens,
Cum viris pugnans uxorum gratia ſuarum.
Duodecim navibus civitates vaſtavi hominum,
Pedeſter vero undecim, aio, circa Trojam gleboſam,
His ex omnibus res pretioſas multas & inſignes.
Abduxi, & omnia ferens Agamemnoni dedi,
Atridæ, &c.

22 *Solum omnium ſe electum.*] Homer.

——— Ἐμεῦ δ' ἀπὸ μούνου Ἀχαιῶν,
Εἵλετ', ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα.

——— *A me autem ſolo Græcorum,*
Abſtulit munus, habetque uxorem meam mihi gratam.

23 *Inſigni.*] Inſignis in bonam & in malam

Poſtquam finem loquendi fecit, Diomedes, Præterita, ait, omittenda ſunt, neque oportet prudentem meminiſſe tranſactorum, quando ea, etſi maxime cupias, nequeas revocare. Interea Phœnix, & cum eo Patroclus, circumſtantes, genas atque omnem vultum juvenis, manus adoſculari, contingere genua, [24] rediret in gratiam, atque animos remitteret, cum propter præſentes qui eum oratum veniſſent, tum præcipue ob bene de ſe meritum reliquum exercitum. Igitur Achilles, præſentia talium virorum, pre- CAPUT LII. cibus familiarium, ac recordatione innoxii exercitus [25] tandem flexus, ad poſtremum facturum ſe quæ vellent, reſpondit: dein hortatu Ajacis tum primum poſt [26] malam iracundiam Græcis mixtus, conſilium ingreditur, atque ab Agamemnone regio more ſalutatur. Interea reliquis ducibus [27] favorem attollentibus, gaudio lætitiaque cuncta completa ſunt. Igitur Agamemnon manum Achillis retentans, eumque & reliquos duces ad cœnam deducit: ac paullo poſt inter epulas quum læti inter ſe [28] invitarent, rex Patroclum [29] quæſiit ut Hippodamiam cum ornamentis quæ dederat, ad tentoria Achillis deduceret: iſque libens mandata efficit. Ceterum per id [30] tempus hyemis ſæpe Græci atque Trojani ſinguli, pluresve, ut ſors evenerat, inter ſe ſine ullo metu [31] in luco Tymbræi Apollinis miſcebantur.

NOTÆ.

malam partem dicitur. Ut hic in malam.

24 *Rediret in gratiam.*] Subintelligitur: *Precantes, rogantes*, vel quid ſimile. Elegantiſſimo ellipſeos genere in ſupplicationibus.

25 *Tandem flexus.*] Ab Homero & aliis omnino diverſus abit; qui ſcribunt mortuo Patroclo tum demum Achillem arma ſumpſiſſe, ut mortem ejus ulciſceretur.

26 *Malam iracundiam.*] *Malam* hic interpretor *vehementem, pertinacem.*

27 *Favorem attollentibus.*] I. prædicantibus.

28 *Invitarent.*] Supple *ſe.*

29 *Quæſiit.*] Elegit. Eodem ſenſu Galli uſurpant verbum *chercher*. Verum noſter eo utitur, pro rogavit, petiit; ut pagina ſequenti: *ad poſtremum quæſiit*, & id eſt, *petiit.*

30 *Tempus hyemis.*] Jam ſupra.

31 *In luco Thymbræi Apollinis.*] Qui fuit in campo Thymbræo, quem perfluit amnis Thymbrius, juxta Scamandrum.

Digitized by Google

DICTYS CRETENSIS DE BELLO TROJANO.

LIBER TERTIUS.

CAPUT I. INterim per totam hyemem dilato conditionibus in tempus bello, Græci cuncta, quæ in tali otio militia expoſcebat, intenti animo ſummis ſtudiis [1] feſtinabant. Namque [2] pro vallo multitudo univerſa variis bellandi generibus [3] per duces populoſque inſtructa, & ob id more optimo diviſis ad officia ſua quibuſque, hinc jaculis haſtarum vice fabricatis, neque pondere aut menſura inferioribus, & quibus ea non erant, præuſtis ſudibus: illinc ſagittis certantes inter ſe invicem, ad multum diem exercêre: alii ſaxis utebantur. Sed inter ſagittarios maxime anteibant, Ulyſſes, Teucer, Meriones, Epeus, Menelaus. Neque dubium, quin inter hos jam præcelleret Philocteta; quippe Herculis ſagittarum dominus, & deſtinata feriendi arte mirabilis. At Trojani cum auxiliaribus laxiores militia, neque circa exercitum ſoliciti ſecordius agitare. Ac ſæpe ſine ullo inſidiarum metu, [4] hi aut illi multis immolationibus Thymbræo Apollini ſupplicabant. Iiſdem fere diebus nuncius apportatur, univerſas prope Aſiæ civitates deſciviſſe à Priamo, atque ejus amicitiam exſecrari: [5] namque [6] facinoris exemplo ſuſpectis jam per univerſos populos, genteſque circa hoſpitium, omnibus præliis [7] Græcos victores cognitum, & everſio multarum in ea regione civitatum in animis hæſerat: ad poſtremum, grave odium filiorum, regnique ejus inceſſe-

INTERPRETATIO.

5 *Etenim cum* propter *exemplum* admiſſi *ſceleris jam per cunctos populos nationeſque ſuſpecti eſſent ſuper hoſpitio, notum* erat *Græcos omnibus certaminibus victores eſſe, tum dirutio multarum urbium in ea regione animos penetraverat; tandem acceſſerat ſævum odium in natos & in dominationem ejus.*

NOTÆ.

1 *Feſtinabant.*] Optime *feſtinare* activum poſuit: ſic Ovid. dixit, *feſtinare veſtes.* Tacitus, *virgines feſtinantur.* Virgil. *feſtinare juſſa.*

2 *Pro vallo.*] Id eſt, ante vallum.

3 *Per duces populoſque.*] Secundum duces & populos; id eſt, ſinguli ſeorſim ſub ducibus ſuis.

4 *Hi aut illi.*] Græci aut Trojani.

6 *Facinoris exemplo.*] Id eſt: Propter exemplum facinoris. Sic ſæpe noſter.

7 *Græcos victores cognitum.*] I. Græcos victores

rat. At apud Trojam forte quadam die Hecuba ſupplicante Apollini, [8] Achilles auſus viſere cerimoniarum morem, cum paucis comitibus ſupervenit. Erant præterea cum Hecuba matronæ plurimæ, conjuges principalium filiorumque ejus, partim honorem atque obſequium reginæ tribuentes, reliquæ [9] tali obtentu pro ſe quæque rogaturæ, ſupplicabant: etiam Hecubæ filiæ nondum nuptæ, Polyxena, & Caſſandra, Minervæ atque Apollinis antiſtites, novo ac barbaro redimitæ ornatu, effuſis hinc atque inde crinibus precabantur, [10] ſuggerente ſibi Polyxena apparatum ſacri ejus. Ac tum forte Achilles verſis in Polyxenam oculis, pulchritudine virginis capitur: auctoque in horas deſiderio, ubi animus non lenitur, ad naves diſcedit. Sed ubi dies pauci fluxêre, & amor magis ingraveſcit, accito Automedonte, aperit ardorem animi: ad poſtremum quæſiit, uti ad Hectorem virginis cauſa iret. Hector vero daturum ſe in matrimonium ſororem mandat, [11] ſi ſibi univerſum exercitum proderet. Dein Achilles, ſoluturum ſe omne bellum pro Polyxena, pollicetur. Tum Hector, aut proditionem ab eo confirmandam, aut filios Pliſtenis atque Ajacem interficiendos: [12] alias de tali negotio nihil ſe auditurum. Ea ubi Achilles accepit, ira concitus exclamat, ſe quum primum tempus bellandi foret, primo prælio interemturum. Dein animi jactatione ſaucius, huc atque illuc oberrans, interdum tamen quatenus præſenti negotio utendum eſſet, conſultare. At ubi eum Automedon jactari animo, atque in dies magis magiſque æſtuare deſiderio, ac pernoctare extra tentoria animadvertit, veritus ne quid adverſum ſe, aut in ſupradictos reges moliretur, Patroclo atque Ajaci rem cunctam aperit. Hique diſſimulato quod audierant [13] cum rege commorantur. Ac forte quodam tempore recordatus ſui, convocatis Agamemnone & Menelao, negotium, ut geſtum erat, deſideriumque animi aperit: à queis omnibus, ut bono animo ageret, reſpondetur: brevi quippe [14] dominum eum fore ejus, quam deprecando non impetraverit: quæ res eo habere fidem videbatur, quoniam jam [15] ſumma rerum Trojanarum prope occaſum erat. Omnes namque Aſiæ civitates exſecratæ amicitiam Priamidarum, ultro nobis auxilium ſocietatemque belli offerebant: queis ab ducibus noſtris [16] benigne reſpondebatur, ſatis ſibi eſſe præſentium copiarum, [17] neque auxiliorum egere: amicitiam ſane quam offerrent: ultro

CAPUT II.

CAPUT III.

NOTÆ.

victores eſſe cognitum erat. Sed vellem ſcripſiſſet Dictys, *cognito.* Et ita ſane ſcribendum fuerat.

8 *Achilles auſus viſere.*] Vulgo, *volens viſere.* Manuſcripti, *adveniens viſere.* Omnino ſcribendum, *avens viſere*; id eſt, cupiens. Joz. Mercer.

9 *Tali obtentu.*] *Sous ce pretexte*, obſequii & honoris ſcilicet.

10 *Suggerente ſibi Polyxena.*] Ait Polyxenam auctorem & ſuaſorem fuiſſe illius ſacri.

11 *Si ſibi univerſum exercitum proderet.*] Neſcio unde hoc Dictys.

12 *Alias.*] Nota, pro *aliter, alio modo.*

13 *Cum rege.*] Achille.

14 *Dominum eum fore ejus.*] Scripſiſſe debuit Dictys, *Dominum eum vi fore ejus quam, &c.*

15 *Summa rerum Trojanarum.*] Deeſt, *res*; *ſumma res rerum.* Ejus ellipſeos non meminerunt viri docti, qui illud argumentum ex profeſſo tractarunt. Sic Virg. *Quo res ſumma loco, Panthen!*

16 *Benigne.*] Recuſantes dicebant, *benigne* vel bene, ut Græci Καλῶς; καλῶς, &c.

17 *Neque auxiliorum egere.*] Supple, *egeſtatem*, *egeo* enim activum eſt.

ſuſcipere, voluntatemque eorum fore gratam omnibus: 18 ſcilicet quia fluxa fides, & animi parum ſpectati, neque tam ſubita mutatio ſine dolo credebatur.

Caput IV. Jamque exactis 19 hybernis ver cœperat, quum Graji edicto prius uti omnis miles in armis eſſet, mox ſigno belli edito, exercitum in campis productum ordinant: neque ea à Trojanis ſegnius agebantur. Igitur ubi utrinque inſtructæ acies adverſum proceſſêre, atque intra teli jactum ventum eſt: cohortati ſuos quiſque manus conſerunt, in medio locatis equitibus, & ob id primis congreſſis. Tumque primi noſtrorum atque hoſtium, aſcenſis curribus bellum ineunt, aſcito ſibi quiſque 20 auriga ad regendos equos. Sed primus omnium Diomedes invectus 21 Pyræchmen regem Pæonum haſtæ ictu interficit. Dein ceteros, quos ob virtutem rex ſecum ſtipatores habuerat, conglobatos inter ſe atque auſos reſiſtere, partim telo eminus fundit, alios curru per medios concito humi obterit. Dein Idomeneus adhibito equis Merione, 22 Acamanta Thracum regem dejicit, 23 ruentique telo occurrit, atque ita interficit. Sed ubi Hector ſitus in parte alia, medios ſuorum fundi accipit, diſpoſitis ſatis ſtrenuis ubi pugnabat, occurrit auxilio laborantibus, Glaucum & Deiphobum & Polydamanta ſecum habens. Nec dubium, quin deleta a prædictis regibus ea pars hoſtium 24 foret, ni adventu ſuo Hector noſtroſque ulterius congredi, ac ſuos fugere cohibuiſſet. Ita Græci prohibiti cæde reliquorum, repreſſo gradu adverſum eos qui ſupervenerant conſtitere.

Caput V. Ac mox cognito per univerſum exercitum prælio in ea parte, reliqui duces confirmati, ubi quiſque pugnaverat, undique eo confluunt. Denſatur utrinque acies, & prælium renovatum eſt. Igitur Hector ubi plurimos ſuorum adeſſe, & ſatis tutum ſe intelligit, tollit animos. Dein clamore magno ſingulos ſuorum nomine appellans, confidentius in hoſtem pugnare hortatur: ac progreſſus

NOTÆ.

18 *Scilicet quia fluxa fides.*] Verba auctoris, indicantis cur Græci Aſiaticorum opes, & auxilia recuſarent. *Quia ſcilicet*, &c.

19 *Hybernis.*] Supple, tempeſtatibus, menſibus.

20 *Auriga.*] Tunc temporis nobiliſſimum erat aurigarum officium; ut paſſim ex Homero certum eſt. Inde Horatius.

——— Et Sthenelus ſciens
Pugnæ: ſive opus eſt imperitare equis non auriga piger.

21 *Pyrachmen.*] Sed eum à Patroclo occiſum ſcribit Timolaus Macedo; referente Euſtathio, in Odyſſ. λ. Nimirum ex Homero, Iliad. π. Verſ. 287. de Patroclo:

Καὶ βάλε Πυραίχμην, ὃς Παίονας ἱπποκορυστὰς
Ἤγαγεν.

Et percuſſit Pyrachmen qui Pæonas equeſtres bellatores
Ducebat.

22 *Acamanta.*] Sed eum Homerus à Merione occiſum dicit, Iliad. π.

Μηριόνης δ' Ἀκάμαντα κιχεὶς ποσὶ καρπαλίμοισι,
Νύξ' ἵππων ἐπιβησόμενον κατὰ δεξιὸν ὦμον.
Meriones autem Acamanta aſſequutus pedibus velocibus,
Percuſſit equos aſcenſurum in dextro humero.

23 *Ruentique.*] Acamanti.

24 *Foret.*] Eleganter pro *fuiſſet*.

25. *Dirent.*

Digitized by Google

intra aciem, [25] Diorem & Polyxenum, [26] Alios ſatis impigre pugnantes, vulneret. At ubi eum Achilles ita in hoſtem promtum animadvertit, ſimul ſubvenire his quos adverſum bellabat cupiens, & [27] memor paullo ante repulſæ in Polyxena, contra tendit. Progeſſuſque in medio [28] Pylæmenem Paphlagonum regem impedimento ſibi oppoſitum cominus fundit, non alienum ſanguinis Priamidarum: perhibebatur quippe hic etiam ex his, [29] qui à Phineo Agenoris originem propriam memoria repetebant: à quo etiam Olizonem genitam, poſtquam adoleverit, deductam in matrimonium Dardani.

Caput VI.

Ceterum Hector poſtquam ad ſe agmine infeſto tendi videt, cauſas odii recordatus, non ulterius impetum viri experiri auſus, ex acie ſubterfugit: eumque Achilles inſecutus quantum acies hoſtium patiebatur, ad poſtremum jaculatus, [30] aurigam ejus interficit, poſtquam Hector per aliam partem relicto curru aufugerat. Dein ereptum ſibi è manibus inimiciſſimum omnium dolens, rurſus vehementius ſævire, extractoque ex corpore aurigæ jaculo fundere obvios, ac proſtratos, quum alios invaderet deſuper proculcans, ſubterere. Inter quæ tam trepida cunctis fugientibus, Helenus quæſitum ex occulto vulneri locum ubi nactus eſt, [31] manum Achillis procul atque improviſus ſagitta transfigit. Ita vir egregius bellandi, cujus adventu territus, fugatuſque Hector, multique mortales cum ducibus exſtincti, clam atque ex occulto vulneratus, eo die finem bellandi fecit.

Caput VII.

Interim Agamemnon, & cum eo Ajaces duo, inter ceteram ſtragem ignotorum, nacti plurimos Priami filiorum interficiunt: Agamemnon [32] Arſacum cum Deiopite,

NOTÆ.

25 *Diorem & Polyxenum.*] Diorem à Pyro Imbraſide interfectum dicit Homer. Iliad. δ'. Sed nihil ille de morte Polyxeni. Dares autem utrumque, & Diorem & Polyxenum ab Hectore interfectos narrat; ut quidem apud illum *Diorem* pro *Dorium* reſtitui.

26 *Alios.*] Id eſt, *Elios.* Ita diſerte optimus Danielis codex: alter, *& alios*, Vulgo, *alioſque.* Utrumque male. *Alius* pro *Elius*: Dorice. Ut ſæpe in captivis Plauti, quod item antea corruptum reſtitutumque à viris doctis. In libris Græcis ſæpe invenias, ἀλείους, corrupte pro Ἠλείους, quod notarunt & emendarunt eruditi. Manſit adhuc in Polybii lib. 4. ἔπεισαν δὲ καὶ τοὺς ἀλείους. Legendum Ἠλείους, *perſuaſerunt Eleos, &c.* Joz. Mercer.

27 *Memor repulſa in Polyxena*] Haud libenter ſcriberem, *repulſam tuli in illa re*; ſed, *illius rei repulſam tuli.*

28 *Pylæmenem.*] Homerus eum à Menelao occiſum dicit, Iliad. ε.

29 *Qui à Phineo Agenoris*] Neſcio quos auctores ſequatur hic Dictys. Phineum quidem Agenoris filium commemorat Apollodor. ſed qui Idæam Dardani filiam duxit uxorem, nedum is filiam ſuam Olizonem Dardano in matrimonium collocarit. Forſan Phineum Agenoris dixit noſter, pro Phineo Beli. Sed neque invenias, hujus Phinei filiam Olizonem nomine in Dardani matrimonium conveniſſe, qui Bateam Teucri filiam duxit.

30 *Aurigam ejus interficit.*] Cebriones, nothus Priami, Hectoris auriga; ſed eum Patroclus interfecit acuto lapide, non telo. Homer. Iliad. π.

31 *Manum Achillis.*] Hanc ſagittam ab Apolline acceperat Helenus. Ptolemæus Hephæſtion, lib. 6. Ὡς Ἕλενος ὁ Πριάμου ἐρώμενος Ἀπόλλωνος γένοιτο, καὶ λάβοι παρ' αὐτοῦ δῶρον, τόξον ἐλεφάντινον, ᾧ Ἀχιλλέα τοξεῦσαι κατὰ τῆς χειρός. *Ut Helenus Priami filius ab Apolline adamatus, ab eo donum accepit, arcum eburneum; quo Achillem vulneraret ad manum.* Ejus vulneris non meminit Homer.

32 *Arſacum.*] Arſacum inter filios Priami nun-

Digitized by Google

[33] Archemacum, Laudacum, & Philenorem; Ajax Oilei & Telamonius [34] Mulium, Aſtymenem, Doriclum, Hippothoum, Hippodamanta. At in alia belli parte Patroclus & Lycius Sarpedon locati in cornibus, nullis propinquorum præſentibus, ſigno inter ſe dato ſolitarii certaminis, extra aciem proceſſêre. Moxque telis adverſum jactis, [35] ubi uterque intactus eſt, curru deſiliunt, atque arreptis gladiis pergunt obviam. Jamque crebris adverſum ſe ictibus congreſſi, neque vulneratus quiſquam, multum diei conſumſerant; quum Patroclus amplius audendum ratus, [36] colligit ſeſe in arma, & cautius contectus, ingreſſuſque hoſtem complectitur, manu dextra poplitem ſuccidens: quo vulnere debilitatum, atque exſectis nervis invalidum [37] propulſat corpore, ruentemque interficit.

Caput VIII.

Quod ubi animadvertêre Trojani qui juxta ſteterant, gemitu magno clamorem tollunt, relictiſque ordinibus ſigno dato, arma in Patroclum vertunt, ſcilicet Sarpedonis interitum publicam cladem rati. At Patroclus præviſo hoſtium agmine, telum poſitum humi propere rapit, [38] compoſituſque in armis audentius reſiſtit. Tunc ingruentem Deiphobum haſta cominus tibiam ferit, atque excedere ex acie cogit, interfecto prius [39] Gorgithione fratre ejus: neque multo poſt, adventu Ajacis fuſi reliqui. Quum interim Hector edoctus quæ acciderant, ſupervenit, ac mox converſam ſuorum aciem pro tempore reſtituit, increpatis ducibus, ac pleriſque ex fuga reductis. Ita præſentia ejus animi tolluntur, & prælium incenditur. Tum vero inclytis ex utraque parte ducibus confirmato exercitu confligunt acies, nunc hinc nunc inde cedentibus inſtantes, & ubi acies nutaverat, præſidiis accurrentibus. Interea utriuſque exer-

Notæ.

nunquam vidi: ſuſpicor ſcripſiſſe Dictyn, *Arrhetum cum Deiopte*. Quorum meminit Apollodor. lib. 3. Deioptem ab Ulyſſe interfectum, ſcribit Homer. Iliad. λ.

33 *Archemachum, Laudacum & Philenorem.*] Scribendum ex Apollodoro, lib. 3. *Archemachum, Laodacum & Philemonem.* Neque enim Philenorem ullum Priami filium invenias. Philenorem tamen noſter nominat, lib. 4. & ab Ajace interemptum dicit; ſui oblitus ſcilicet.

34 *Mulium Aſtymenem.*] Scribendum ex eodem Apollodoro, *Melium Aſtygonum.*

35 *Ubi uterque intactus eſt.*] Hanc Sarpedonis & Patrocli pugnam aliter deſcribit Homer. Iliad. π. ait enim, Patroclum primum haſta immiſſa Thraſymedem, Sarpedonis aurigam, occidiſſe, deinde Sarpedonem ſecundo ruentem haſta ſua Pedaſum funalem equum Patrocli interfeciſſe: quo cum jugales equi turbarentur, Automedon auriga Patrocli lorum, ſive funem cui equus alligabatur, abſcidit. Quare rurſus ii in ſe habenas dirigentes, Sarpedon rurſus aberravit haſta ſua: ſed eum Patroclus poſterior impetu facto vulneravit circa præcordia.

36 *Colligit ſeſe in arma.*] Hoc eſt, flexu corporis totum ſe armis tutatur. Sic Virg. de Ænea.

Subſtitit Æneas & ſe colligit in arma
Poplite ſubſidens.

Per arma autem proprie clypeum intellige, ut & in illo Virgil.

At Lauſum ſocii exanimem ſuper arma ferebant.

Et alibi quoque.

37 *Propulſat corpore.*] Corpore ſuo eum propellit Patroclus.

38 *Compoſituſque in armis.*] Hic *componere ſe in armis*, dicit; quod ſupra, *colligere ſe in arma*.

39 *Gorgithione.*] Scribe, *Gorgythione*. Γοργυθίων.

Digitized by Google

circus cadunt plurimi, neque fortuna belli mutatur. Sed poſtquam miles per multum diem bello intentus, magis magiſque fatigabatur, & diei veſper erat, utriſque cupientibus, pugna deceſſum. Tum apud Trojam [40] circa Sarpedonis cadaver cunctis deflentibus, ac præcipue fœminis, luctu atque gemitu omnia completa ſunt [41] queis non alii caſus acerbiſſimi de interitu Priamidarum præ deſiderio ejus cordi inſederant: [42] tantum in eo viro præſidium, & interfecto ſpes ablata credebatur. At Græci in caſtra regreſſi, primum omnium Achillem reviſunt: eumque [43] de vulnere percunctati, ubi ſine dolore agere vident, læti ad poſtremum narrare occipiunt Patrocli fortia facta: dein reliquos qui vulnerati erant, per ordinem circumeunt: ita inſpectatis omnibus ad tentoria ſua quiſque digreditur. Interim Achilles regreſſum Patroclum extollere laudibus, dein monere, uti reliquo quoque bello memor rerum quas geſſerat, hoſtibus vehementius ingrueret. Hoc modo nox conſumitur. At lucis principio corpora ſuorum quiſque collecta igni cremant, dein ſepeliunt. Sed poſtquam dies aliquot triti, & vulnerati convaluerant, arma expedire & producere militem placet. Sed barbari [44] more peſſimo, nec quicquam compoſitum, nihilque aliud quam turbata atque inſidioſa cupientes, clam atque ante tempus egreſſi prælium prævertere: tuncque effuſi ruinæ modo, clamorem inconditum, ſimul & tela in hoſtes conjiciunt, [45] ſemermos etiamtum atque incompoſitos. Cæſi ita noſtrorum multi, in queis [46] Arceſilaus Boëotius, & [47] Schedius, Criſſæorum uterque duces optimi: ceterum vulnerata pars maxima. Meges etiam & Agapenor; alter Echina-

CAPUT IX.

CAPUT X.

NOTÆ.

Τοργύθιον. Homer. Iliad. θ. Apollod. lib. 3. Sed eum Homerus in alia pugna à Teucro occiſum dicit; Iliad. θ. v. 302.

40 *Circa Sarpedonis cadaver.*] Verum ex Homero Trojani Sarpedonis cadaver è campo non potuerunt retrahere, ſed in poteſtate Græcorum permanſit, qui illud expoliarunt. Et Apollo poſtea unctum ambroſia & immortalibus veſtibus indutum, dedit Somno & Morti ad Lyciam perferendum; ubi à ſuis ſepultum eſt.

41 *Queis.*] Fœminis ſcilicet, ſive cunctis Trojanis. Ait Dictys, acerbiſſimos caſus, veluti Priamidarum interitum, non ita Trojanorum animo inſediſſe, ut inſedit deſiderium Sarpedonis. Sed vix ita ſcriberet barbarus: *quibus caſus acerbiſſimi de interitu Priamidarum non animo inſederant præ deſiderio Sarpedonis.*

42 *Tantum in eo viro præſidium.*] Non potuit Dictys non ſcripſiſſe: *tantum in eo vivo præſidium.* Id probat vox, *interfecto*: nam oppoſuit vivum, interfecto. Andreas Dacerius.

43 *De vulnere.*] Quod ei ab Heleno inflictum, ſupra retulit.

44 *More peſſimo.*] Morem peſſimum vocat in hoſtes incompoſitos & imparatos irruptionem facere. Ridicule.

45 *Semermos.*] *Semermis*, & *ſemermus*, ut *gracilis* & *gracilus*, *ſublimis* & *ſublimus*, &c. Jam ſupra.

46 *Arceſilaus Boëotius.*] Arceſilaum ab Hectore occiſum dicit Homerus, Iliad. ο. eumque non cum Schedio, ſed cum Stichio Mneſthei ſocio conjungit.

Ἕκτωρ μὲν Στιχίον καὶ Ἀρκεσίλαον ἔπεφνε,
Τὸν μὲν Βοιωτῶν ἡγήτορα χαλκοχιτώνων,
Τὸν δὲ Μενεσθῆος μεγαθύμου πιστὸν ἑταῖρον.

Hector quidem Stichium & Arceſilaum occidit,
Hunc quidem Bœotorum ducem loricatorum,
Illum autem Mneſtei fidum ſocium.

47 *Schedius Criſſæorum.*] Phocenſes ducebat Schedius: ſed in eorum regione Criſſa. Homer. Κρῖσάν τε ζαθέην, &c.

Et

dibus imperator, Agapenor Arcadiæ. Inter quæ 48 tam fœda, tanta inclinatione rerum, Patroclus fortunam belli vincere aggreſſus, dum hortatur ſuos ſimul atque inſtat hoſtibus, 49 promptior quam bellandi mos eſt, 50 telo Euphorbi ictus ruit: ſtatimque Hector advolans eum opprimit, ac deſuper vulneribus multis fodit: moxque enititur abſtrahere ſ prælio, ſcilicet inſolentia gentis ſuæ 51 illudere cupiens per univerſa genera dehoneſtamenti. Quod ubi Ajaci cognitum eſt, 52 relicto ubi pugnaverat, propere accurrit, jamque eripere cadaver occipientem proturbat haſta. Interim Euphorbus 53 à Menelao & Ajace altero ſtudio circumventus, ſcilicet auctor interemti ducis, morte pœnas luit. Dein occipiente veſpera, prælium dirimitur, male & cum dedecore plurimis noſtrorum interfectis. Sed poſtquam reducta utrinque acies, & jam in tuto miles noſter erat, cuncti reges Achillem conveniunt, 54 deformatum jam lachry-

CAPUT XI.

NOTÆ.

Et hunc Schedium Homerus ab Hectore interfectum narrat, circa cadaver Patrocli. Poſt *Criſſæorum*, ponenda diſtinctio. *Schedius Criſſæorum, uterque duces optimi*, &c.

48 *Tam fœda.*] Fœdare & fœdum, id eſt, *cruentare*, proprie de vulneribus & ſtrage. Livius ſæpe. Sic Virgil.

Impulerat ferro Argolicas fœdare latebras.

Item.

Obſcœnas pelagi ferro fœdare volucres.

Sic Ennius,

Ferro fœdati jacent.

Et Plautus,

Fœdant & proterunt hoſtium copias.

49 *Promptior quam bellandi mos eſt.*] Non video cur hoc Dictys, & hic ut alibi ſæpe judicium deſidero.

50 *Telo Euphorbi ictus.*] Homerum hic ſequitur, qui Iliad. π. ſcribit Patroclum primo ab Euphorbo haſta inter humeros confixum, & ſecundum poſtea in eum Hectorem irruiſſe, eique haſta ſua latus hauſiſſe. Quod addit Dictys de vulneribus, id vero ipſo commentus eſt; ne Homerum ſequutus videretur.

51 *Illudere cupiens per univerſa genera dehoneſtamenti.*] Reſpexit locum Homer. Iliad. ρ.

Ἕκτωρ μὲν Πάτροκλον ἐπεὶ κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα,
Ἕλχ' ἵν' ἀπ' ὤμοιϊν κεφαλὴν τάμοι ὀξέϊ χαλκῷ,
Τὸν δὲ νέκυν Τρωῇσιν ἐρυσσάμενος κυσὶ δοίη.

Hector quidem Patroclum, poſtquam inclyta arma ademit,
Trahebat, ut ab humeris caput abſcinderet acuto ære,
Et cadaver Trojanis trahens canibus daret.

52 *Relicto ubi pugnaverat.*] Relicto, loco ſcilicet. Homer. Iliad. ρ.

Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ἠΰτε πύργον,
Ἕκτωρ δ' ἂψ ἐς ὅμιλον ἰὼν ἀνεχάζεθ' ἑταίρων.

Ajax vero prope venit, geſtans ſcutum veluti turrem,
Hector vero retro in multitudinem iens recedebat ſociorum.

53 *A Menelao & Ajace altero.*] Ajacem Oileum intelligit: ſed Homerus à ſolo Menelao Euphorbum occiſum narrat, initio Iliad. ρ.

54 *Deformatum jam lacrymis.*] Patrocli luctum ſic nobis eleganter deſcribit Homerus, Iliad. σ.

— Τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα,
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν,
Χεύατο κὰκ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ᾔσχυνε πρόσωπον:
Νεκταρέῳ δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη,
Αὐτὸς δ' ἐν κονίῃσι μέγας μεγαλωστὶ τανυσθεὶς
Κεῖτο, φίλῃσι δὲ χερσὶ κόμην ᾔσχυνε δαΐζων.

——— *Hunc vero doloris nebula obtegit nigra,*
Ambabus autem manibus capiens pulverem atrum

Fudit

mis [55] omni ſupplicio lamentandi: qui modo proſtratus humi, [56] nunc cadaveri ſuperjacens, adeo reliquorum animos pertentaverat, ut Ajax etiam qui ſolandi cauſa adſtiterat, nihil luctui remitteret: nec Patrocli tantum mors gemitum illum cunctis incuſſerat, ſed præcipue recordatio vulnerum per loca corporis pudibunda. Quod exemplum peſſimum per mortales tum primum proditum eſt, nunquam antea à Græcis ſolitum. Igitur reges multis precibus, atque omni conſolationis modo tandem Achillem flexum, humo erigunt. Dein Patrocli corpus elutum mox veſte circumtegitur, maxime ob tegenda vulnera, quæ multis modis impreſſa haud ſine magno gemitu cernebantur. His actis monet, uti cuſtodes vigilias agere curarent, [57] neque hoſtes detentis circa funus noſtris, more ſolito irruerent. Ita per diſtributionem officia ſua quiſque procurantes, [58] igni plurimo in armis pernoctant. At lucis principio placet, uti ex omni ducum numero [59] quinque in montem Idam vaderent ſylvam cæſum, qua Patroclus cremaretur: decretum quippe ab omnibus erat, fu- CAPUT XII.

NOTÆ.

Fudit ſuper caput, gratioſamque turpavit
faciem,
Divina autem tunica, niger circumbaſit
cinis.
Ipſe vero in pulveribus magnus magne ex-
tenſus
Jacebat, ſuiſque manibus comam deturpa-
bat evellens.

55 *Omni ſupplicio lamentandi.*] Quid ſit *ſupplicium lamentandi*, ignorare me fateor.

56 *Nunc cadaveri ſuperjacens.*] Ex illis Homer. Iliad. τ.

Εὗρε δὲ Πατρόκλῳ περικείμενον ὃν φίλον υἱὸν
Κλαίοντα λιγέως, πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖ-
ροι μύροντο.

Invenit autem Patroclo circumjacentem
ſuum carum filium
Flentem acriter, multi autem circa ipſum
ſocii lugebant.

57 *Neque hoſtes.*] Hoc non procedit certum eſt legi debere, *neve hoſtes*, *&c.* Achilles monet, ut cuſtodes vigilias agerent neve hoſtes irruerent; noſtris detentis circa funus.

58 *Igni plurimo.*] Supple, *cum* vel *igni plurimo accenſo*.

59 *Quinque in montem idam vaderent, &c.*] Ex Homer. hoc quoque, ſed leviter immutatum: Homerus enim Merionem tantum nominat. Iliad. ψ.

Μυρομένοισι δὲ τοῖσι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς
Ἀμφὶ νέκυν ἐλεεινόν· αὐτὰρ Κρείων Ἀγαμέμνων
Οὐρῆάς τ' ὀτρύνων καὶ ἀνέρας ἀξέμεν ὕλην,
Πάντοθεν ἐκ κλισιῶν· ἐπὶ δ' ἀνὴρ ἐσθλὸς
ὀρώρει ...
Μηριόνης, θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος.
Οἱ δ' ἴσαν ὑλοτόμους πελέκεας ἐν χερσὶν
ἔχοντες,
Σειράς τ' εὐπλέκτους. πρὸ δ' ἄρ οὐρῆες κίον
αὐτῶν,
Πολλὰ δ' ἄναντα, κάταντα, πάραντά τε δόχ-
μιά τ' ἦλθον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κνημοὺς προσέβαν πολυπίδακος Ἴδης,
Αὐτίκ' ἄρα δρῦς ὑψικόμους ταναήκεϊ χαλκῷ
Τάμνον ἐπειγόμενοι.

Lugentibus autem ipſis apparuit roſea au-
rora
Circa cadaver miſerabile. At rex Aga-
memnon
Muloſque excivit, & viros ad convehen-
dam materiam
Undique è tentoriis. Simul autem vir ſtre-
nuus excitabatur
Meriones, miniſter fortis Diomedis.
Hi vero ibant, ligniſecas ſecures in manibus
habentes,
Funeſque bene implexos. Ante ipſos ibant
muli.
Multaque acclivia, declivia, prærupta que
tranſverſaque tranſierunt.
At quum ad juga venerant fontoſa Idæ
Protinus quidem quercus alticomas lato fer-
ro incidebant feſtinantes.

nus ejus.[60] publice uti curarentur. Iêre igitur Ialmenus, Aſcalaphus, Epios, & cum Merione Ajax alter. Moxque Ulyſſes & Diomedes, buſto locum dimetiuntur, [61] quinque haſtarum longitudine, totidemque in tranſverſum. Advecta deinde ligni copia buſtum extruitur, impoſitumque deſuper cadaver igni ſuppoſito cremant, exornatum jam decore omni precioſæ veſtis, id namque Hippodamia & Diomedea curaverant, quarum Diomedea nimium juveni & omni affectu dilecta fuerat.

CAPUT XIII. Ceterum paucis poſt diebus, refectis ex labore vigiliarum ducibus, cum luce ſimul exercitus in campum productus per totum diem in armis agit, opperiens barbarorum adventum. Qui muris deſpectantes, poſtquam noſtros paratos prælio viderent, eo die certamen diſtulêre. Ita occaſu ſolis Græci ad naves regreſſi. At vix principio diei Trojani rati etiam nunc incompoſitos Græcos, armati portis evolant temere & cum audacia, uti antea ſoliti: inſtanteſque circa vallum, certatim tela jaciunt crebra magis quam cum effectu, noſtris ad evitandos tantum ictus compoſitis. Igitur ubi ad multum diem Barbari intenti jaculis feſſi jam, neque ita vehementes [62] animadvertunt, ex parte una noſtri, erumpunt, incurſanteſque ſiniſtrum latus, fundunt, fugantque, neque multo poſt [63] ex alio [64] abnuentibus jam barbaris, ac ſine ulla difficultate verſis.

CAPUT XIV. Ita plurimi barbarorum, ubi vertêre terga fœde & [65] vice imbellium ab inſequentibus proculcati, ad poſtremum diſpereunt: in queis [66] Aſius Hyrtaco genitus, [67] & cum Hippothoo [68] Pyleus, hi Lariſſæis, Aſius Seſto regnantes. Eodem die [69] vivi à Diomede capiuntur duodecim, ab Ajace quadraginta. Capti etiam [70] Iſus & Evander, Priamidæ. In ea pugna Græcorum

NOTÆ.

60 *Publice uti curarentur.*] Id eſt, ut omnes huic funeri vacarent. Nam aliter funus publice curari & publice fieri dicitur, quod fit publico ſumptu.

61 *Quinque haſtarum longitudine.*] Hoc etiam ex Homero, ſed immutatum; ſic enim ille.

Ποίησαν δὲ πυρὴν ἑκατόμπεδον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Fecerunt autem pyram centum pedum, ex omni parte.

62 *Animadvertunt.*] Omnino legendum eſt, *animadvertuntur*, vel ſi mavis, *barbaros intentos jaculis, feſſos jam, neque ita vehementes animadvertunt.* Ait Dictys tum demum Græcos irruiſſe, quum Trojanos, qui jaculis ad multum diem intenti fuerant, laſſos jam & minus vehementes animadverterent. Aliter non procedit oratio.

63 *Ex alio.*] Latere.

64 *Abnuentibus.*] Pugnam ſcilicet. Verum ſuſpicor hanc vocem uſurpaſſe Dictyn pro eo, quod nos dicimus, *ployer*.

65 *Vice imbellium.*] Id eſt, pro imbellibus; ſeu inſtar imbellium, quaſi imbelles.

66 *Aſius Hirtaco genitus.*] Quem Homerus ab Idomeneo occiſum refert Iliad. ν.

67 *Et cum Hippothoo.*] Sed Hippothoum, cum Patrocli cadaver ad Trojanos traheret, ab Ajace Telamonio occiſum, narrat Homer. Iliad. ρ. Dares ab Achille.

68 *Pyleus.*] Scribendum, *Pylæus*. Homero enim, Πυλαῖος. Hunc Dares ab Achille interfectum dicit.

69 *Vivi à Diomede capiuntur duodecim.*] De Achille hoc narrat Homer. Iliad. φ.

Ζωοὺς ἐκ ποταμοῖο δυώδεκα λέξατο κούρους,
Ποινὴν Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος.

Vivos è fluvio duodecim delegit juvenes:
Inferias Patroclo Menœtiadæ mortuo.

70 *Iſus & Evander Priamidæ.*] Evandrum inter Priami filios ponit Apollodor. lib. 3.

Ejus

[71] Guneus interfectus rex Cyphius. Vulneratus etiam Idomeneus dux noſter. Ceterum ubi Trojani muros ingreſſi clauſêre portas, & finis inſtandi factus eſt, noſtri ſpoliata armis hoſtilia cadavera, apportataque in flumine præcipitant: memores paullo ante in Patroclo inſolentiæ barbarorum: dein captivos omnes, uti quem ceperant in ordine Achilli offerunt: iſque [72] vino ſopita jam favilla, reliquias in urnam collegerat; decretum quippe animo gerebat ſecum, in patrium ſolum uti adveheret, vel ſi fortuna in ſe caſum mutaret, una eademque ſepultura cum chariſſimo ſibi omnium contegi. [73] Itaque eos qui oblati erant, deduci ab buſtum, una etiam Priami filios; ibique ſeorſum aliquantum à favilla jugulari jubet, ſcilicet inferias Patrocli manibus: ac mox [74] regulos canibus dilaniandos jacit, confirmatque ſe non prius deſinere pernoctando humi, [75] quam in auctorem tanti luctus ſui ſanguine vindicaſſet. Sed nec multi tranſacti dies, quum repente nunciatur, Hectorem [76] obviam Pentheſileæ cum paucis profectum: quæ regina Amazonum, incertum pretio an bellandi

CAPUT XV.

NOTÆ.

Ejus non meminit Homer. Sed quod hîc ait Dictys, Iſum & Evandrum captos; puto deceptum fuiſſe loco iſto Homer. Iliad. λ. ubi de Agamemnone:

Αὐτὰρ ὁ βῆ Ἶσόν τε ϗ Ἄντιφον ἐξεναρίξων,
Υἷε δύω Πριάμοιο, νόθον ϗ γνήσιον, ἄμφω,
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας. ὁ μὲν νόθος ἡνιόχευεν,
Ἄντιφος αὖ παρέβασκε, περικλυτὸς, ὥς ποτ' Ἀχιλλεὺς
Ἴδης ἐν κνημοῖσι δίδη μόσχοισι λύγοισι,
Ποιμαίνοντ' ἐπ' ὄεσσι, ϗ ἔλυσεν ἀποίνων.

Ceterum hic perrexit, Iſum & Antiphum occiſurus
Filios duos Priami, nothum & legitimum, ambos
In uno curru exiſtentes, nothus quidem aurigabatur,
Antiphus autem pugnabat inclytus, quos olim Achilles
Idæ in jugis ligavit teneris viminibus,
Paſcentes apud oves deprehendens & dimiſit pro redemptione.

Vel ſi minus deceptus fuit Dictys, certe locum illum ipſum ultro immutavit.

71 *Guneus interfectus rex Cyphius.*] Homer. Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου —— *Guneus ex Cypho.* Qui eum interfectum fuiſſe non dicit.

72 *Vino ſopita jam favilla.*] Ex Homero, Iliad. ψ.

Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ
Ὅσσον ἐπὶ φλὸξ ἦλθε, βαθεῖα δὲ κάππεσε τέφρη.
Κλαίοντες δ' ἑτάροιο ἐνηέος ὀστέα λευκὰ,
Ἄλλεγον ἐς χρυσέην φιάλην, ϗ δίπλακα δημόν.

Primum quidem rogum extinxerunt nigro vino.
Quantum flamma penetravit, profundus autem decidit cinis,
Flentes autem ſocii pii oſſa alba
Collegerunt in auream phialam & duplicem adipem.

Inde Virgil. 6. Æneid.

Poſtquam collapſi cineres & flamma quievit
Reliquias vino & bibulam lavêre favillam.

73 *Itaque eos qui oblati erant.*] Ab Homero diſſentit; qui ſcribit duodecim illos juvenes, ab Achille jugulatos, eadem pyra cum Patroclo combuſtos fuiſſe.

74 *Regulos.*] Priami filios.

75 *Quam in auctorem tanti luctus.*] Apud Homerum; jam Achilles Hectorem occiderat, cum Patroclo inferias facit.

76 *Obviam Pentheſilea cum, &c.*] Amazones pro Trojanis ſtetiſſe alii etiam tradunt. Sed eas Homerus præteriit, quod poëmati ſuo indignum putaret fœminas immiſcere. Et hæc ſane fuiſſe videtur mens Servii alicubi. Certum eſt autem Amazones nunquam extitiſſe; easque à Poëtis inventas & confictas fuiſſe. Fictioni

Digitized by Google

cupidine auxiliatum Priamo adventaverat. Gens bellatrix, & ob id [77] ad finitimos indomita, ſpecie armorum inclyta per mortales. Igitur Achilles paucis fidis adjunctis ſecum, inſidiatum propere pergit, atque hoſtem ſecurum ſui prævertit. Tum ingredi flumen occipientem, circumvenit: ita eumque & omnes qui comites regulo, dolum hujuſmodi ignoraverant, [78] ex improviſo interficit: at quendam filiorum Priami comprehenſum, mox exciſis manibus ad civitatem remittit, nunciatum quæ geſta erant. Ipſe cum cæde inimiciſſimi, tum memoria doloris ferox, ſpoliatum armis hoſtem [79] mox conſtrictis in unum pedibus, vinculo currui poſtremo adnectit. Dein ubi aſcendit ipſe, Autemedonti imperat, daret lora equis. Ita curru concito per campum: [80] quæ maxime viſi poterat, pervolat, hoſtem mirandum in modum circumtrahens: [81] genus pœnæ novum, miſerandumque.

CAPUT XVI.

At apud Trojam ubi ſpolia Hectoris deſuper è muris animadvertêre, [82] quæ Græci præcepto regis, ante ora hoſtium prætulerant: & filius Priami præmiſſus ab Achille rem ut geſta erat, diſſeruit; tantus undique verſus per totam civitatem luctus atque clamor editus, [83] ut aves etiam conſternatæ vocibus, alto decidiſſe crederentur, noſtris cum inſultatione reclamantibus: ac mox ex omni parte urbs clauditur, fœdatur regni habitus, atque in modum lugubrem, funeſtumque, obducta facies civitatis: quum ſicut in tali nuncio aſſolet, repente curſus [84] trepidantium fieret in eundem locum, ac ſtatim ſine ulla certa ratione per diverſum fuga, nunc planctus crebri, modo urbe tota [85] ſilen-

NOTÆ.

vero locum dedere populi quidam, qui cum tunicas talares geſtarent, quales fœminæ Thraciæ, comaſque alligarent mitris, barbaſque raderent; ab hoſtibus mulieres dicti ſunt. Vide Palæphat.

77 *Ad finitimos indomita.*] Id eſt, quantum ad finitimos, vel finitimis.

78 *Ex improviſo interficit.*] Ab Homero diverſus abit; qui ſcribit, Trojanis ab Achille in fugam verſis & intra urbem receptis, ſolum Hectorem Achilli reſtitiſſe, ibique occiſum fuiſſe. Eorum pugnam lege, Iliad. χ.

79 *Mox conſtrictis in unum pedibus.*] Ex Homero, Iliad. χ.

Α'μφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε,
Ε'ς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξῆπτεν
ἱμάντας,.
Ε'κ δίφροιο δ' ἔδησε. κάρη δ' ἕλκεσθαι ἔασεν.
Amborum pone pedum perforavit nervos
Ad talum uſque à calcaneo bovinaque alligavit lora.
Et ex curru ligavit, caputque trahi ſivit.

80 *Quæ maxime viſi poterat.*] Recte, ita in Petaviano. In altero Danielis. *Vi.* Vulgo *Videri.* Viſere antiqui idem, *videre.* Lucret. *Viſitque exortum lumina ſolis.* Et infra lib. 4. *Omnia circum Trojam & ultra, quæ viſi poterant.*

81 *Genus pœnæ novum.*] Notat Homeri Interpres ex Callimacho; morem patrium Theſſalis fuiſſe, amicorum interfectores circa interfectorum ſepulchrum trahere. Hujuſque moris auctorem primum fuiſſe Simonem quendam Theſſalum, qui Eurydamantem Mydii filium currui alligavit, circumque fratris ſui Thraſuni, quem is occiderat, ſepulchrum traxit.

82 *Quæ Græci præcepto regis.*] Sed ea, ex Homero, Achilles ſecum in currum ſuſtulerat.

Ε'ς δίφρον δ' ἀναβὰς ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας.
In currum autem aſcendens, ſupraque inclyta arma elevans.

83 *Ut aves etiam conſternatæ vocibus, &c.*] Puto reſcribendum, *alto decidiſſe viderentur.*

84 *Trepidantium.*] Id eſt, *feſtinantium.* Ex Livio, Floro, Virgilio etiam.

85 *Silentium ex incerto.*] Id eſt, cujus cauſa ignorabatur. Ut fit in luctu. Certe hanc

Digitized by Google

tium ex incerto. Inter quæ & ſpes extremas, multi credidêre cum nocte ſimul Græcos mœnia invaſuros, [86] exciſuroſque urbem, ſecuros interitu tanti ducis: nonnulli etiam pro confirmato habere, Achillem exercitum eum, qui duce Pentheſilea Priami rebus auxilio venerat, partibus ſuorum adjunxiſſe: poſtremo omnia adverſa, hoſtilia, [87] fractas ablataſque opes, nullam ſalutis ſpem, interemto Hectore in animo habere: [88] quippe is ſolus omnium in ea civitate adverſum tot millia, imperatoreſque hoſtium, varia ſemper victoria certaverat: * cui fama bellandi inclyto per gentes, nunquam tamen vires conſilio ſuperfuerant. Interim CAPUT XVII. apud Græcos, ubi Achilles ad naves rediit, & cadaver Hectoris in ore omnium eſt, dolor quem ob Patrocli interitum paullo ante perceperant, nece metuendi hoſtis, & ob id præcipua lætitia [89] circumſcribitur. Ac tum univerſis placet, uti in honorem ejus, quoniam abeſſet hoſtilis metus, [90] certamen ludis ſolitum celebraretur. Neque minus tamen reliqui populi, qui non certaturi ſpectandi gratia convenerant, inſtructi armis, paratique adeſſent, ne qua ſcilicet hoſtis, quamvis fractis rebus, ſolito tamen inſidiandi more irrueret. [91] Igitur Achilles victorum præmia quæ ei videbantur maxima, ſtatui imperat. Et poſtquam nihil reliquum erat, reges omnes ad conſidendum hortatur, ipſe medius, atque inter eos excelſior. Tum primum [92] quadrijugis equis Eumelus ante omnes victor declaratur: bigarum præmia Diomedes meruit, ſecundo poſt eum Menelaus. Ceterum ad certandum, qui ſagittarum arte maxime prævalebant, CAPUT XVIII. [93] Meriones atque Ulyſſes duos erexêre malos, queis religatum li-

INTERPRETATIO.

* *Cui belligerandi fama nobili numquam tamen vires ſine conſilio fuerant.*

NOTÆ.

hanc Dictys deſcriptionem lubenter lego: eſt enim elegans & affectuum plena.

86 *Exſciſuroſque urbem.*] Virgil. 2. Æn.

Nec poſſe Argolicis exſcindi Pergama telis.

87 *Fractas ablataſque opes.*] Opes hic intellige, præſidia, tutamina, &c. Ut in illo Virgil. 2. Æneid.

Trojanas ut opes & lamentabile regnum
Eruerint Danai.

Ubi male Interpres.

88 *Quippe is ſolus omnium.*] Inde Horat.

——— *Et ademptus Hector*
Tradidit feſſis leviora tolli,
Pergama Graiis.

89 *Circumſcribitur.*] Id eſt, *finitur.* Omne enim ab eo finitur & clauditur, à quo eſt circumſcriptum.

90 *Certamen ludis ſolitum.*] I. Ut ſolitum certamen cum ludis celebraretur. Solitum autem vocat; quia is mos fuit, ut circa mortuorum rogos, ſepulchra, vel etiam in eorum memoriam, ludi & certamina peragerentur.

91 *Igitur Achilles victorum præmia.*] Hæc omnia ex Homero; ſed ſtudioſe quædam mutavit Dictys, ut nobis auctorem ſuum celaret.

92 *Quadrijugis equis Eumelus, &c.*] At ex Homero falſum eſt, Eumelum quadrijugos agitaſſe, Diomedem vero bigas: nam bigis omnes inſidebant. Erant autem quinque, Eumelus, Diomedes, Menelaus, Antilochus & Meriones. Vicit Diomedes, poſt eum Antilochus, tertius Menelaus, poſt eum Meriones; omnium ultimus Eumelus, qui tamen & primas tenuiſſet, niſi Minerva ei jugum fregiſſet.

93 *Meriones atque Ulyſſes duos erexere malos.*] Scribit Homerus, Achillem malum in arena ſtatuiſſe, cui columbam fune ligavit; quam jacularentur, ut qui eam percuteret victor, qui vero funiculum tangeret, is

num tenuiſſimum, atque ex tranſverſo extentum, utriuſque capiti adnectabatur; media columba parte dependebat, ejus contingendæ certamen maximum. Tum reliquis incaſſum tendentibus, Ulyſſes cum Merione [94] deſtinatum confixêre. Quibus quum à reliquis favor attolleretur, Philoctetа, non columbam ſe, verum id quo religata eſſet, ſagitta exciſurum promittit: admirantibus deinde difficultatem regibus, fidem promiſſi non felicius quam ſolertius confirmavit: ita dirupto vinculo, columba cum maxima populi acclamatione decidit. Præmia certaminis ejus Meriones atque Ulyſſes tulêre. Achilles duplici extra ordinem munere Philoctetam donat.

CAPUT XIX. Curſu longo certantibus, [95] Oilei Ajax victor excipitur; poſt quem ſecundus, Polipœtes. [96] Duplici campo Machaon, ſingulari Eurypylus, ſaltu Tlepolemus, [97] diſco Antilochus, victores abeunt. [98] Præmia luctandi intacta permanſêre: [99] quippe Ajax arripiens medium Ulyſſem dejicit, qui ruens, pedibus ejus circumnectitur, atque ita præpedito obligatoque nexu, Ajax pene jam victor ad terram ruit. [1] Ceſtibus reliquoque manuum certamine idem Ajax Telamonius palmam refert. [2] Curſu in armis poſtremo Diomedes prævaluit. Dein ubi præmia certaminis perſoluta ſunt, Achilles primum omnium [3] Agamemnoni donum quod ei honoratiſſi-

NOTÆ.

inferior haberetur. Surrexit Teucer, ſurrexit item Meriones. Teucer primus ex ſorte ſagittam miſit, & funem attigit juxta pedem quo avis alligabatur; quæ ſic libera facta in auras ſe ſuſtulit. At eam Meriones ſub nubibus volantem ſpeculatus, contorta ſub ala mediam ferit, eaque rurſus malo aliquantum inſiſtens, tandem collum ſuſpendit, pennas pandit & ab eo decidit. Et ex iis ſatis videre eſt, quo ſtudio auctor noſter ea diſſimulavit, quæ ab Homero acceperat.

94 *Deſtinatum confixêre.*] Lego, *deſtinatam confixêre.* Nempe *columbam*, alioqui de lino intelligi poſſet, quod falſum eſt: id ſequentia probant.

95 *Oilei Ajax victor excipitur.*] Ille quidem Ulyſſem & Antilochum, ſecum currentes, præcedebat; ſed cum jam ad metam perveniret, ſuper fimum bubulum lapſus eſt, quare eum Ulyſſes prævertens victoriæ præmium reportavit. Homerus Ibid.

96 *Duplici campo Machaon.*] Quid per duplicem campum noſter intelligat, vix ſatis video; niſi per eum duplex ſtadium, vel ſimpliciter curſum & recurſum velit ſignificare. Et hoc, de duplici campo & de ſimplici, ut de ſaltu, à ſe Dictys addidit.

97 *Diſco Antilochus.*] Imo Polypœtes, quem curſu longo ſecundum ab Ajace fuiſſe noſter ſcribit, is diſco vicit. Homer. Ibid.

98 *Præmia luctandi intacta permanſere.*] Homerus ait, ambos æqualia præmia reportaſſe.

99 *Quippe Ajax arripiens medium Ulyſſem.*] Horum luctam ſic deſcribit Homerus. Cum Ajax & Ulyſſes, poſt multos conatus neque ſe dejicere vel etiam dimovere poſſent, tandem Telamonius, generoſe Ulyſſes, inquit, vel me ſurſum tolle, vel te mihi tollendum præbe. Sic fatus ipſe prior Ulyſſem ſuſtulit; at Ulyſſes pone ei coxam ferit, ſicque eum ſupinum dejecit, ipſe ſuper eum incumbens: ambo poſtea eriguntur in pedes: Ulyſſes Ajacem medium arripit, cumque vix eum terra elevarat, genibus eum implicavit, & ita ambo humi procubuêre. Jamque tertiam vicem repetebant, cum Achilles eos dirimit, indicans amborum victoriam fore.

1 *Ceſtibus reliquoque.*] Homerus vero ſcribit, Epeum pugilatu viciſſe.

2 *Curſu in armis.*] Homerus ſcribit, non curſu, ſed vera pugna cum Ajace Diomedem dicertaſſe, uter prior adverſario ſanguinem eliceret.

3 *Agamemnoni.*] Homerus ait, Achillem jugulandi

mum videbatur, offert: ſecundo Neſtori, Idomeneio tertio: poſt quos Podalirio & Machaoni, dein reliquis pro merito ducibus: ad poſtremum eorum ſociis, qui in bello occiderant: hiſque mandatum, uti quum tempus fuiſſet, donum ad neceſſarios eorum perferrent. Poſtquam certandi præmiorumque finis factus, & jam diei veſper erat, ad ſua quiſque tentoria diſceſſere.

CAPUT XX.

[4] At lucis principio, Priamus lugubri veſte miſerabile tectus, cui dolor, non decus regium, non ullam tanti nominis atque famæ ſpeciem reliquam fecerat, manibus vultuque ſupplici ad Achillem venit: [5] quo cum Andromacha, [6] non minor quam in Priamo miſeratio: ea quippe deformata multiplici modo, Aſtyanacta, quem nonnulli Scamandrum appellant, & [7] Laodamanta, parvulos admodum filios præ ſe habens, regi adjumentum deprecandi addiderat, qui mœroribus ſenioque decrepitus filiæ Polyxenæ humeris innitebatur: ſequebantur [8] vehicula plena auri atque argenti, precioſeque veſtis, quum ſuper murum deſpectantes Trojani, comitatum regis oculis proſequerentur: quo viſo repente ſilentium ex admiratione oritur. Ac mox reges avidi noſcere cauſas adventus ejus procedunt obviam. [9] Priamus ubi ad ſe tendi videt, protinus [10] in os ruit, pulverem reliquaque humi purgamenta capiti aſpergens: dein orat, uti

NOTÆ.

jaculandi præmium propoſuiſſe; & cum Agamemnon & Meriones jaculaturi ſurgerent, ei Achillem præmium detuliſſe; quippe qui conſenſu omnium & viribus & jaculandi peritia reliquos ſuperaret.

4 *At lucis principio.*] Homerus ſcribit, Priamum iviſſe ad naves cum jam adeſſet veſper; nam & Achillem cœnantem invenit. Servius ait, etiam dormientem Achillem inventum fuiſſe, *Priamus*, inquit, *cum ad ſupplicandum tentorium Achillis fuiſſet ingreſſus, dormientem Achillem excitavit, ut pro filii corpore rogaret eum, cum eum potuiſſet occidere; licet hoc Homerus, propter Achillis turpitudinem, ſupprimat.* Sed vellem ſcire, unde hoc Servius.

5 *Quo cum Andromacha.*] At ex Homero Priamus neminem ſibi ſocium aſcivit, præter Idæum præconem, qui currum regebat. Tertium addit Mercurium Homerus, atque ab eo Priamum deductum, ita ut vigiles latuerit: unde Horat. de Mercurio, Od. 10. lib. 1.

Quin & Atridas duce te ſuperbos,
Ilio dives Priamus relicto,
Theſſaloſque ignes & iniqua Trojæ
Caſtra fefellit.

6 *Non minor quam in Priamo.*] Hæc ſordeſcunt.

7 *Laodamanta.*] Hectoris & Andromachæ filium, Laodamanta nomine, nullum inveni. Anaxicrates quidem, 2. Argolicorum, duos Hectoris & Andromachæ filios memorat, ſed eos Amphineum & Scamandrum vocat. Sed ex Homero patet, unicum filium ex Andromacha Hectorem ſuſcepiſſe Aſtyanacta, qui & Scamander dictus eſt.

8 *Vehicula plena auri.*] Dictys noſter multo erat Homero benignior & magnificentior; qui vehicula multa plena auri & argenti, ad Achillem traducat, cum Homerus ſcribat, uno & eodem curru, ſecum ad Achillem Priamum detuliſſe duodecim peplos eximios, duodecim chlænas ſimplices, totidem tapetas, totidem perpulchra pallia, tunicas totidem, decem auri integra talenta, duos fulgentes tripodas, quatuorque lebetes, & poculum perpulchrum.

9 *Priamus ubi ad ſe tendi videt.*] Nihil horum apud Homerum; ſed cum ille Mercurii fabulam immiſceat, noſter hoc tacuit, & alia adjecit, quæ facilius fidem inveniant.

10 *In os ruit, pulverem.*] Hic ſalutandi mos populis orientalibus familiaris, paſſim in ſacris literis.

Digitized by Google

miſerati fortunas ſuas, precatores ſecum ad Achillem veniant. Ejus ætatem fortunamque recordatus Neſtor, dolet: contra Ulyſſes maledictis inſequi, & commemorare, quæ apud Trojam in conſilio ante ſumptum bellum [11] ipſe adverſum legatos dixerat. Ea poſtquam Achilli nunciata ſunt, [12] per Automedontem eum accerſit, ipſe retinens gremio urnam cum Patrocli oſſibus.

CAPUT XXI. Igitur ingreſſis ducibus noſtris cum Priamo; rex genua Achilli manibus complexus: [13] Non tu mihi, inquit, cauſa hujuſce fortunæ, ſed deorum quiſpiam, qui poſtremam ætatem meam quum miſerari deberet, in haſce ærumnas deduxit, confectam jam pæne defatigatam tantis luctibus filiorum. Quippe hi ſibi regno per juventutem, quum ſemper [14] cupiditates animi quoquo modo explere geſtiunt, ultro ſibi, mihique perniciem machinati ſunt: neque dubium cuiquam, quin contemtui ſit adoleſcentiæ ſenecta ætas. Quod ſi interitu meo [15] reliqui hujuſcemodi facinoribus temperabunt, me quoque, ſi videtur, exhibeo pœnæ mortis, cui miſero, confectoque mœroribus, omnes ærumnas, quibus nunc depreſſus infeliciſſimum ſpectaculum mortalibus præbeo, cum hoc exiguo ſpiritu ſimul auferes. Adſum ultro, [16] nihil deprecor: vel ſi ita cordi eſt, habe in cuſtodia captivitatis: neque enim mihi quidquam jam ſuperioris fortunæ reliquum eſt: quippe interfecto Hectore, cuncta regni concidere. Sed ſi jam Græciæ univerſæ ob meorum male conſulta, ſatis pœnarum eſt filiorum ſanguine, ac meis ærumnis; at Deos recordatus, retorque animos ad pietatem: concede parvulis ſaltem [17] non animam parentis, ſed cadaver deprecantibus. [18] Veniat in animum recordatio parentis tui, omnes curas, vigiliaſque in te tuamque ſalutem impendentis. Sed illi quidem cuncta ſecundum ſua vota proveniant, longeque aliter neque mei ſimilem ſenectam degat.

CAPUT XXII. Interea dum hæc commemorat, paullatim animo deficere, ac diſſolvi membris, dein obmuteſcere occipit; quod ſpectaculum longe miſerrimum, omnibus qui tum aderant, dolori fuit. Deinde Andromacha parvulos filios Hectoris ante Achillem proſternit: ipſa fletu lamentabili orans, uti ſibi cada-

NOTÆ.

11 *Ipſe per legatos dixerat.*] Vide ſupra pag. 41.

12 *Per Automedontem eum accerſit ipſe retinens.*] Hæc omnia à ſe Dictys adjecit.

13 *Non tu mihi, inquit, cauſſa hujuſce.*] Ex Iliad. γ. Ubi Priamus ad Helenam.

Οὔ τί μοι αἰτίη ἐσσί, θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν,
Οἵ μοι ἐφώρμησαν πόλεμον πολύδακρυν
Ἀχαιῶν.

Non tu mihi cauſa es, Dii certe cauſa ſunt,
Qui mihi excitarunt bellum lacrimabile Græcorum.

14 *Cupiditates animi.*] Eo innuere vult, Paridem ſine ſua conſcientia Spartam navigaſſe, juvenili quodam deſiderio, & ut animi ſui cupiditatem expleret.

15 *Reliqui.*] Qui mihi filii ſuper ſunt.

16 *Nihil deprecor.*] Id eſt, recuſo. Sic Livius, *nullam pœnam deprecor.* *Mortem deprecari,* Cæſar.

17 *Non animam parentis ſed cadaver deprecantibus.*] Deprecantibus, id eſt, *rogantibus, prece petentibus.* Sed vix ferre poſſum illa: *Non deprecantibus animam parentis ſed cadaver.*

18 *Veniat in animum recordatio parentis.*] Ex Homer. Iliad. ω.

11 Μνῆσαι

ver conjugis intueri ſaltem concederetur. Inter hæc tam miſeranda, Phœnix Priamum ſuſtollere, atque uti animum reciperet, hortari. Tum rex ubi in aliquantum revolvit ſpiritum, nixus genibus, atque utraque manu caput dilanians: Ubi nunc illa eſt, ait, quæ apud Græcos præcipue erat juſta miſericordia? [19] An ſolum in Priamum circumſcribitur? Jamque omnibus dolore permotis, * Achilles, decuiſſe, ait, filios eum ſuos initio ab eo quod admiſerint facinore, cohibere: neque ipſum concedendo, tanti delicti participem fieri. Ceterum ante id decennium non ita defeſſum ſenecta fuiſſe, ut ſuis deſpectui eſſet: Sed obſediſſe animos eorum deſiderium rerum alienarum: neque ob mulierem ſolum unam, ſed Atrei atque Pelopis divitiis inhiantes, [20] raptum res more incondito perrexiſſe: pro queis æquiſſimum ejuſmodi pœnas, vel etiam graviores pendere. Namque ad id tempus Græcos ſecutos morem in bellis optimum, quoſcumque hoſtium pugna conficeret, reſtituere ſepulturæ ſolitos. Contra Hectorem ſupergreſſum humanitatis modum, Patroclum eripere prælio auſum, ſcilicet ad illudendum, ac fœdandum cadaver ejus: quod exemplum pœnis ac ſuppliciis eorum eluendum, ut Græci ac reliquæ poſthac gentes memores ultionis ejus, [21] moremque humanæ conditionis tuerentur. [22] Non † enim Helenæ, neque Menelai gratia exercitum relictis ſedibus, parvuliſque procul ab domo cruentum ſuo, hoſtilique ſanguine inter ipſa belli diſcrimina hujuſmodi militiam tolerare: ſed cupere dinoſcere, barbarine, Græcine ſumma rerum potirentur: quamquam juſtam cauſam fuiſſe inferendi belli, etiam pro muliere: namque uti ipſi raptu rerum alienarum lætarentur, ita maxime dolori eſſe his qui amiſerint. Ad hæc multa infauſta deteſtandaque Helenæ imprecari: confirmareque, ſe capto Ilio, ante omnes, tanti admiſſi pœnas ſanguine ejus expetere: ob quam patria, parentibuſque carens, Patroclum etiam,

CAPUT XXIII.

INTERPRETATIO.

* *Achilles ait oportuiſſe eum initio natos ſuos coercere à ſcelere quod perpetraverint, neque eum cadendo tanti facinoris conſcium fieri.*

† *Neque enim propter Helenam ſive Menelaum, exercitum talem militiam perferre, inter ipſa pugnarum pericula, relicta patria, natiſque, longe à domo, madentem ſuo & inimico ſanguine.*

NOTÆ.

Μνῆσαι πατρὸς σοῖο θεοῖς ἐπιείκελ᾽ Ἀχιλλεῦ,
Τηλίκου ὥσπερ ἐγὼν ὀλοῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ.

Recordare Patris tui, ô Diis par Achilles,
Ejuſdem ætatis ut ego, in gravi ſenectutis limine.

19 *An ſolum in Priamum circumſcribitur.*] Quod Terentius dixit, claudi, illud Dictys, circumſcribi, id eſt, finiri: ita enim intelligendus locus ille apud Terent. Eunuch. v. 2.

——— ——— *Nunc ubi meam,*
——— *Benignitatem ſenſiſti in te claudier.*

Ubi male elegantiſſimus Muretus reſcribebat, *calvier.*

20 *Raptum res.*] Opes illas & divitias intellige, quas cum Helena rapuit Paris.

21 *Moremque humanæ conditionis.*] Omnino legendum, *modumque*; neque enim id mos humanæ conditionis dici poteſt, ſed modus.

22 *Non enim Helenæ neque Menelai.*]

Caput XXIV. ſolitudinis ſuæ levamen maximum, amiſerit. Dein[23] conſiliatum cum ſupradictis ducibus ſurgit: queis omnibus una atque eadem ſententia eſt, ſcilicet uti acceptis quæ allata eſſent, corpus exanime concederet: quod ubi ſatis placuit, ſinguli ad ſua tentoria diſcedunt, moxque Polyxena ingreſſo Achille obvoluta genibus ejus, ſponte ſervitium ſui pro abſolutione cadaveris pollicetur. Quo ſpectaculo adeo commotus juvenis, ut qui inimiciſſimus ob mortem Patrocli Priamo, ejuſque regno eſſet, tum[24] recordatione filii, ac parentis, ne lacrymis quidem temperaverit. Itaque manu oblata, Polyxenam erigit, prædicta prius, mandataque cura Phœnici ſuper Priamo, ut delectaretur. Sed rex nihil ſe luctus, neque præſentium miſeriarum remiſſurum, ait: tum Achilles confirmare, non prius cupitis ejus ſatisfacturum, quam mutato in melius habitu, cibum etiam ſecum ſumeret. Ita rex veritus, ne quæ conceſſa videbantur, ipſe recuſando

Caput XXV. impediret, omnia quæque imperarentur, facienda decrevit. Igitur ubi excuſſus comis pulvis: totuſque lotus eſt, mox à juvene ipſeque & qui cum eo venerant, cibo invitantur. [25] Dein ubi ſatietas omnes tenuit, hoc modo Achilles diſſeruit. Refer jam nunc mihi Priame, quid tantum cauſæ fuerit, cur deficientibus quidem vobis in dies copiis militaribus, ingraveſcentibus autem calamitatibus atque ærumnis, Helenam tamen in hodiernum retinendam putetis? neque velut contagionem infauſti ominis propuleritis: quam prodidiſſe patriam, parenteſque, [26] Et quod indigniſſimum omnium eſt, [27] fratres ſanctiſſimos, cognoveritis? [28] Namque exſecrari facinus ejus, ne in militiam quidem nobiſcum conjuraverunt: ſci-

Notæ.

Quæ ſequuntur, uſque ad finem orationis, ea mihi videntur inepta & futilia.

23 *Dein conſiliatum.*] Id eſt, conſultum. Non mihi fuit religio hanc vocem in utroque manuſcripto inventam; non magis quam viris doctis, in Cæſare. 1. de bello Civili: *Multumque cum ſuis conſiliandi cauſa ſecreto præter conſuetudinem colloquebatur.* Item, *hoc conſiliantibus eis nunciatur aquatores ab equitatu premi noſtro.* Et inde, ut olim à conſulendo *Conſul*, à conſiliando *Conſiliarius*; quod verbum habes apud Suetonium & alios poſteriores. Item *Conſiliaris*, apud Paulum J. C. lib. 5. de Offic. Adſeſſ. Joz. Mercer.

24 *Recordatione filii ac parentis.*] Hectoris. Sed cur hic propter Polyxenam potius, Hectoris & Priami recordatur Achilles, quam propter eundem Priamum? certe puto ſcripſiſſe Dictyn, *filiæ ac parentis.*

25 *Dein ubi ſatietas omnes tenuit.*] Ex vulgari illo Homeri.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ποτιὸς καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο.

Deinde poſtquam potus & cibi deſiderium emiſerunt.

26 *Et quid indigniſſimum.*] Quaſi vero minus ſit patriam & parentes prodere quam fratres. Sed ita hic loquitur Dictys, propter ſanctitatem Caſtoris & Pollucis; quippe qui Dei eſſent.

27 *Fratres ſanctiſſimos.*] Caſtorem & Pollucem.

28 *Namque execrari facinus ejus, ne in militiam.*] Expreſſum ex Iliad. γ. Ubi Helena ad Priamum.

Δοιὼ δ' οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα,
Αὐτοκασιγνήτω, τώ μοι μία γείνατο μήτηρ.
Ἢ οὐχ ἑσπέσθην Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς.
Ἢ δεῦρο μὲν ἕποντο νέεσσ' ἔνι ποντοπόροισι,
Νῦν δ' αὖτ' οὐκ ἐθέλουσι, μάχην καταδύμεναι ἀνδρῶν,
Αἴσχεα δειδιότες, καὶ ὀνείδεα πόλλ' ἅ μοι ἐστί.

Duos

licet, ne quam audire incolumen nollent, ei per ſe reditum in patriam quærerent. Eam igitur quum cerneretis [29] malo omnium civitatem intraviſſe veſtram, non ejeciſtis? non cum deteſtationibus extra muros proſecuti eſtis? Quid illi ſenes, quorum filios pugna indies conficit: nonne adhuc præſenſerunt, [30] eandem cauſam extitiſſe tantorum funerum? Itane ergo divinitus vobis everſa mens eſt, ut nullus in tanta civitate reperiri poſſit, qui fortunam labantis patriæ dolens, [31] de pernicie publica cum exitio ejus tranſigat? Ego quidem ætatis tuæ contemplatione, atque harum precum, cadaver reſtituam, neque unquam committam, ut quod in hoſtibus reprehenditur [32] crimen malitiæ ipſe ſubeam. Ad ea Priamus, renovato fletu quam miſerabili: Non ſine decreto divum adverſa hominibus irruere ait: [33] Deum quippe auctorem ſingulis mortalibus boni malique eſſe [34] neque quoad beatum eſſe licitum ſit, cujuſquam in eum vim inimicitiaſque procedere: ceterum ſe diverſi partus [35] quinquaginta filiorum patrem, beatiſſimum regum omnium habitum, [36] ad poſtremum Alexandri natalem diem, quem evitari, ne diis quidem præcinentibus, CAPUT XXVI.

NOTÆ.

Duos tantum non poſſum videre paſtores populorum,
Caſtorem equorum domitorem, & pugilatu ſtrenuum Pollucem,
Germanos fratres, quos mihi una genuit mater.
An non ſequuti ſunt ex Lacedemone amabili?
Vel huc quidem ſequuti ſunt, in navibus pontigradis,
At nunc nolunt pugnam virorum iterum ſubire,
Dedecora timentes & probra multa quæ mihi ſunt.

29 *Malo omnium.*] In omnium peſtem & perniciem. Quare Nereus apud Horatium Paridi ait, Helenam ducenti.

——— *Mala ducis avi domum,*
Quam multo repetet Græcia milite.

Ubi mala, eſt, infauſta, exitiali, &c.

30 *Eandem.*] Refer ad Helenam.

31 *De pernicie publica.*] Neminem puto iſtud poſſe intelligere, de pernicie publica tranſigere cum alicujus exitio. Forſan ſcripſerat Dictys, *perniciem publicam exitio ejus tranſigat*: id eſt, finiat, abſolvat, conficiat. Optimo ſenſu. Et hæc erit mea ſententia, donec me aliquis meliora doceat.

32 *Crimen malitiæ.*] Proprie loquitur Dictys, malitiam enim vocat quam nos *dureté*.

33 *Deum quippe auctorem.*] Expreſſiſſe videtur Dictys, ex Homer. Iliad. ω. ubi Achilles ad Priamum.

Δοιὼ γὰρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει,
Δώρων οἷα δίδωσι κακῶν, ἕτερος δὲ ἑάων,
Ὧ μὲν καμμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικέραυνος,
Ἄλλοτε μέν τε κακῷ ὅγε κύρεται ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ,
Ὧ δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε.

Duo enim dolia jacent in Jovis limine,
Donorum qualia dat malorum alterum, alterum bonorum,
Cui quidem miſcens dederit Jupiter fulminator,
Interdum quidem malum ille conſequitur, interdum bonum,
Cui autem ex triſtibus dederit, eum infelicem reddit.

34 *Neque quoad beatum eſſe.*] Ait quamdiu alicui beatum eſſe permittitur, eum nullius violentiæ inimicitiiſque expoſitum eſſe.

35 *Quinquaginta filiorum.*] Virg. *Quinquaginta illi thalami.*

36 *Ad poſtremum Alexandri natalem diem.*] Innuit Alexandrum filiorum Priami poſtremum fuiſſe. Hyginus tantum ait, Alexandrum Priamo natum, cum jam plures liberos haberet. Solus, quod ſciam, Apollodorus ſcribit poſt Hectorem ſecundo partu Paridem Hecubam edidiſſe.

Digitized by Google

potuiſſe. Namque Hecubam fœtu eo gravidam, [37] facem per quietem ediḋiſſe viſam, cujus ignibus conflagraviſſe Idam, ac mox continuante flamma deorum delubra concremari, omnemque demum ad cineres collapſam civitatem, intactis, inviolatiſque [38] Antenoris & Anchiſæ domibus. Quæ dum denunciata ad perniciem publicam ſpectare [39] aruſpices præcinerent, internecandum editum partum placuiſſe. Sed Hecubam more fœmineæ miſerationis, clam alendum paſtoribus in Idam tradidiſſe, [40] in id dextram dediſſe: eum jam adultum cum res palam eſſet, [41] ne hoſtem quamvis ſæviſſimum ut interficeret, pati potuiſſe: tantæ ſcilicet fuiſſe eum pulchritudinis atque formæ: quem conjugio deinde [42] Oenone junctum, cupidinem cepiſſe videndi regiones, atque regna procul poſita. Eo itinere abductam Helenam, urgente ac inſtigante quodam numine, cunctorum civium animis, ſibi etiam lætitiæ fuiſſe: [43] neque cuiquam, quum orbari ſe filio, aliove conſanguineo cerneret, non acceptam tamen, ſolo omnium adverſante Antenore: qui initio poſt Alexan-

NOTÆ.

37 *Facem per quietem.*] Inde eleganter Virgil. 10. Æneid.

——— Et face prægnans,
Ciſſeis regina Parim creat.

Vide Apollodor. Lycoph. Ovid. & alios. Solus Hyginus, Fab. 91. ait. *Hecubam in quiete vidiſſe ſe facem ardentem parere, ex qua ſerpentes plurimos exiiſſe.* Niſi ibi vox *ſerpentes* corrupta ſit, & in ejus locum ſubſtituenda ſit hæc, *torrentes*; quæ de flamma proprie dicitur: nam ea incendii magnitudinem indicabat: Hyginus, quo non civitas tantum, ſed & Idæ arbores concrematæ, ut refert Scholiaſtes Homer. in Iliad. γ. & μ.

38 *Antenoris & Anchiſæ domibus.*] Quibus Græci pepercêre; quia Antenor & Æneas urbem prodiderant, ut aiunt.

39 *Aruſpices.*] Æſaco Priami filio hoc tribuunt Lycophron, Apollodor. Servius; Apollini vero vetus poëta, apud Cicer. 1. de Divinat.

Ibi ex oraculo voce divina edidit
Apollo, puerum primus Priamo qui foret
Poſt illa natus tempora, hunc ſi tolleret,
Eum eſſe exitium Trojæ, peſtem Pergamo.

Pauſanias Sibyllam Herophilam Hecubæ ſomnium interpretatam dicit. Cum Dicty faciunt Ovid. Hygin. & Homeri Scholiaſtes.

40 *In id dextram dediſſe.*] Neſcio quid hoc ſit, niſi, *in aliquid dextram dare*, dicat noſter eodem ſenſu quo nos, *donner la main à quelque choſe.*

41 *Ne hoſtem.*] Series eſt; *cum res palam eſſet non potuiſſe pati Hecubam, ut Priamus eum jam adultum interficeret, ne hoſtem quamvis ſæviſſimum.*

42 *Oenone.*] Quæ Cebreni Phrygiæ fluvii filia fuit.

43 *Neque cuiquam cum orbari ſe filio.*] Hoc ex Homeri Iliad. γ. expreſſit Dictys. Ibi enim ſenes Trojani, cum in turri ſederent & Helenam accedentem cernerent, pulchritudinem ejus admirati exclamant.

Οὐ Νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς,
Τοιῇ δ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν,
Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.

Non mirum eſt Trojanos & fortes Græcos,
Tali pro muliere multo tempore dolores pati,
Valde enim immortalibus Deabus vultu ſimilis eſt.

Quum locum peſſime reddit Interpres. Addunt tamen iidem ſenes.

Ἀλλὰ καὶ ὧς τοίη περ ἐοῦσ', ἐν νηυσὶ νεέσθω,
Μηδ' ἡμῖν, τεκέεσσί τ' ὀπίσσω πῆμα λίποιτο.
Sed & ſic etiam; talis quamvis exiſtens in navibus abeat,
Neque nobis filiiſque, in poſterum detrimentum relinquat.

44 Filium

dri reditum, [44] filium ſuum Glaucum, quod ejus comitatum ſequutus erat, abdicandum à penatibus ſuis decreverit, vir domi belloque prudentiſſimus. Ceterum ſibi, quoniam ita res ruerent, optatiſſimum appropinquare naturæ finem, omiſſis jam regni gubernaculis atque cura: tantum ſe in Hecubæ filiarumque recordatione cruciari, quas poſt excidium patriæ captivas, incertum cujus domini [45] faſtus manerent. Dein omnia quæ ad redimendum filium advectaverat, ante conſpectum juvenis exponi imperat: ex queis, quidquid auri atque argenti fuit, tolli Achilles jubet: veſtis etiam, quod ei viſum eſt: reliquis in unum collectis Polyxenam donat, & cadaver tradit. Quo recepto, rex in gratiamne impetrati funeris, an ſi quid Trojæ accideret, [46] ſecurus jam filiæ, amplexus Achillis genua, orat uti Polyxenam ſuſcipiat, ſibique habeat: ſuper qua juvenis aliud tempus, atque alium locum, tractatumque fore reſpondit; interim cum eo [47] reverti jubet. Ita Priamus recepto Hectoris cadavere, aſcenſoque vehiculo, cum his qui ſe comitati erant, ad Trojam redit.

CAPUT XXVII

NOTÆ.

44 *Filium ſuum Glaucum.*] Neſcio unde hoc Dictys.

45 *Faſtus.*] Superbiam. Optime ex Virgil. 3. Æneid.

Nos patria incenſa diverſa per æquora vecta
Stirpis Achilleæ faſtus, juvenemque ſuperbum
Servitio enixa tulimus.

46 *Securus jam filiæ.*] At nondum de Polyxena quidquam neque Priamus neque Achilles; ut ejus ſecurus eſſe poſſit Priamus. Certe hic mendum eſt. Lego, *ſecurus jam filii.* Ait Dictys, Priamum genua Achillis amplexum fuiſſe, incertum an propter impetratum ejus funus; ei enim Achilles dies undecim Hectori ſepeliendo conceſſerat: an propter redditum filii cadaver, quo recepto, ejus jam ſecurus erat Priamus, quidquid Trojæ accideret.

47 *Reverti jubet.*] Polyxenam ſcilicet.

DICTYS CRETENSIS
DE BELLO TROJANO.

LIBER QUARTUS

CAPUT I.

SED poſtquam Trojanis palam eſt, regem perfecto negotio inviolatum, atque integro comitatu regredi, admirati, laudanteſque Græciæ pietatem ad cœlum ferunt: quippe queis animo ita hæſerat, nulla ſpe impetrandi cadaveris, [1] ipſumque & qui cum eo fuiſſent, retineri à Græcis, maxime ob Helenæ quæ non remitteretur, recordationem. Ceterum viſo Hectoris funere, cuncti cives ſociique accurrentes fletum tollunt, divellentes comam: fœdanteſque ora laniatibus, neque in tanta populi multitudine quiſquam in ſe virtutis, aut ſpei bonæ fiduciam credere, illo interfecto qui inclyta per gentes fama rerum militarium, in pace etiam [2] præclara pudicitia, ex qua haud minorem quam reliquis artibus gloriam adeptus erat. Interea ſepelivêre eum haud longe [3] à tumulo Ili regis quondam. Dein exorto quam maximo ululatu [4] poſtrema funeri peragunt, hinc fœminis cum

NOTÆ.

1 *Ipſumque.*] Regem Priamum.

2 *Præclara pudicitia.*] Ita diſertim uterque manuſcriptus. Opponit pudicitiam Hectoris libidini Alexandri; quæ ut in omnibus viris laudanda, ita in principibus maxime conſpicua.

3 *A tumulo Ili regis.*] Qui ſub Troja fuit in planicie. Homer. Iliad. λ.

Οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδαο
Μέσσον κὰπ πεδίον παρ' ἐρινεὸν ἐσσεύοντο,
Ἱέμενοι πόλιος.

At hi juxta tumulum Ili veteris Dardanida
Medium per campum ad caprificum ruebant cupidi civitatis.

Et Iliad. ω.

Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα παρὲξ Ἰλίοιο ἔλασσαν,
Στῆσαν ἄρ' ἡμιόνους τε, καὶ ἵππους ὄφρα πίοιεν,
ἐν ποταμῷ.

Hi vero poſtquam magnum ſepulchrum Ili prætericrunt,
Steterunt, muloſque & equos ut biberent in fluvio.

Nam juxta Simoentem fluvium fuiſſe Ili tumulum, liquet ex Theocrit. Idyl. 16.

Ἐν πεδίῳ Σιμόεντος, ὅθι Φρυγὸς ἠρίον Ἴλου.

In campo Simoentis, ubi Phrygii ſepulcrum Ili.

4 *Poſtrema funeri peragunt.*] Nomen Hectoris ter clara voce vocantes. Virg. 3. Æneid.

——— Animamque ſepulcro
Condimus & magna ſupremum voce ciemus.

Qui ſolennis mos fuit. Et poſt nomen defuncti tertio vocatum, dicebatur, *vale, vale, vale.*

5 Per

Hecuba deflentibus, hinc reclamantibus Trojanis viris, & ad poſtremum ſociorum gentibus. Quæ [5] per dies decem conceſſa bellandi requie, ab ortu ſolis uſque ad veſperam per Trojanos geſta, nuſquam remiſſo lugendi officio. Interim per eoſdem dies Pentheſilea, de qua ante memo- CAPUT
ravimus, cum magna Amazonum manu, reliquiſque ex finitimo popu- II.
lis [6] ſupervenit. Quæ poſtquam interemtum Hectorem cognovit, perculſa morte ejus, regredi domum cupiens, ad poſtremum multo auro atque argento ab Alexandro illecta, ibidem opperiri decreverat. Dein exactis aliquot diebus, copias ſuas armis inſtruit, ac ſeorſum à Trojanis, [7] ipſa ſuis modo bellatoribus ſatis fidens in pugnam pergit, cornu dextro ſagittariis, altero peditibus inſtructo, medios equites collocat. Contra ab noſtris ita occurſum, ut ſagittariis Menelaus atque Ulyſſes, & cum Teucro Meriones, peditibus Ajaces duo, Diomedes, Agamemnon, Tlepolemus, & cum Jalmeno Aſcalaphus opponerentur; in equites ab Achille & reliquis ducibus pugnaretur. Hoc modo inſtructo utrinque exercitu, conflixere acies. Cadunt ſagittis reginæ plurimi, neque ab Teucris ſecus bellatum. Interim Ajaces, & qui cum his erant pedites contra quos ſteterant cædere, ac reſtantes detrudere umbonibus, moxque repulſos obtruncare. Neque quoad deletæ peditum copiæ, finis fuit. Achilles inter CAPUT
equitum turmas [8] Pentheſileam nactus, haſta petit; neque difficilius III.
quam fœminam equo deturbat, manu comprehendens comam, atque ita graviter vulneratam detrahens. Quod ubi viſum eſt, tum vero nul-

NOTÆ.

5 *Per dies decem.*] Homerus ait per undecim. Novem enim luctui inſumpti ſunt, decimo ſepultus, undecimo tumulus ſuper eum extructus. Ita Priamus ad Achillem, Iliad. ω.

Ἐννῆμαρ μὲν κ' αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοάοιμεν,
Τῇ δεκάτῃ δέ κε θάπτοιμεν, δαίνυτό τε λαός.
Ἑνδεκάτῃ δέ κε τύμβον ἐπ' αὐτῷ ποιήσαιμεν.
Novem dies quidem ipſum in ædibus lugeremus
Decima autem & ſepeliremus, convivareturque populus,
Undecima vero tumulum ſuper ipſo faceremus.

Cui reſpondit Achilles.

Ἔσται τοι καὶ ταῦτα γέρον Πρίαμ' ὡς σὺ κελεύεις.
Σχήσω γὰρ τόσσον πόλεμον χρόνον ὅσσον ἄνωγας.
Erunt tibi & hæc ſenex Priame ut tu jubes
Tenebo enim tanto bellum tempore quanto jubes.

6 *Supervenit.*] Sed jam diu eſt cum ei Hector obviam proceſſerat nempe dies 23. interemptum enim Hectorem Achilles per dies duodecim in navibus ſervavit, redemptumque Trojani per dies undecim obſequiis decoraverunt. Ubi igitur tam ſera moratur Pentheſilea?

7 *Ipſa ſuis modo bellatoribus.*] Virgil. 1. Æneid.

Ducit amazonidum lunatis agmina peltis
Pentheſilea furens, mediiſque in millibus ardet
Aurea ſubnectens exertæ cingula mammæ
Bellatrix, audetque viris concurrere virgo.

Ubi Servius: *Homerus hæc tacuit, quæ facta ſunt poſt Hectoris mortem.*

8 *Pentheſileam nactus, &c.*] Pentheſileam ab Achille occiſam narrant, Lycophron, Quintus Calaber, Tzetzes, Euſtath. Servius, &c. Solus Dares eam à Pyrrho occiſam dicit.

9 *Bello.*]

lam ſpem in armis rati, fugam faciunt. Clauſiſque civitatis portis, noſtri reliquos, quos fuga [9] bello exemerat, inſecuti obtruncant: fœminis tamen abſtinentes manus parcenteſque ſexui. Dein uti quiſque victor interfectis quos adverſum ierat, regrediebatur, Pentheſileam viſere ſeminecem etiam nunc, admirarique audaciam. Ita brevi ab omnibus in eundem locum concurſum, [10] placitumque uti quoniam naturæ ſexuſque conditionem ſuperare auſa eſſet, in fluvium, reliquo adhuc ad præſentiendum ſpiritu: aut canibus dilanianda jaceretur. Achilles interfectam eam ſepelire cupiens, mox à Diomede prohibitus eſt. Is namque percontatus circumſtantes, quidnam de ea faciendum eſſet, conſenſu omnium pedibus attractam in Scamandrum præcipitat: [11] ſcilicet pœnam poſtremæ deſperationis atque amentiæ. Hoc modo Amazonum regina deletis copiis, quibus cum auxiliatum Priamo venerat, ad poſtremum ipſa ſpectaculum dignum moribus ſuis præbuit.

CAPUT IV.

At ſequenti die Memnon [12] Tithoni atque Auroræ filius, [13] ingentibus Indorum atque Æthiopum copiis ſupervenit, magna fama: quippe in unum multis millibus armatis vario genere inſignium, ſpes etiam votaque de ſe Priami ſuperaverat. Namque omnia circum Trojam, & ultra quæ viſi poterant, viris atque equis repleta [14] ſplendore inſignium refulgebant. Eos omnes [15] jugis Caucaſi montis ad Trojam duxit: reliquos neque numero inferiores, impoſito [16] Phala duce atque rectore, [17] mari miſit. Qui appulſi Rhodum, ubi

NOTÆ.

9 *Bello.*] Sic ſemper Dictys; pro pugna, prælio.

10 *Placitumque.*] In Petavii libro, *palatumque*. Ut videatur ſcribendum *actumque*: hoc eſt, *deliberatum*. Nondum enim id decretum erat, donec Diomedes, rogatis ducum ſententiis, id fieri curavit. Joz. Mercer. Ego nihil mutandum puto: placebat omnibus eam in flumen præcipitari, ſed Achilles eam ſepelire conabatur; cum Diomedes, alta voce rogatis ſententiis, eam in Scamandrum jacit. Sed hæc aliter narrat Tzetzes, in Lycophron. ait enim, Achilles, cum Pentheſileam occidiſſet, fortitudinem ejus & formam egregiam admiratus, Græcis ſuadere voluit ut ei tumulum extruerent; cui cum Therſites adverſaretur, objiceretque ei, Pentheſileam mortuam ab eo adamatam, Achilles ira æſtuans pugno Therſitem occidit: quod ægre ferens Diomedes, ut pote Therſitæ conſanguineus, Pentheſileam pedibus attractam in Scamandrum præcipitat.

11. *Scilicet pœnam.*] Hoc non procedit. Legendum, *pœna*, in ſexto caſu; vel *in pœnam*.

12 *Tithoni atque auroræ filius.*] Ita ſcriptores fere omnes tradunt. Tithonus autem frater fuit Priami. Verum Æſchylus Memnonis matrem Ciſſiam vocat.

13 *Ingentibus Indorum atque Æthiopum.*] Virgil. 1. Æneid.

Eoaſque acies & Nigri Memnonis arma.

Diores ſcribit, Memnonem Trojam adventaſſe cum decem millibus Suſianis & totidem Æthiopibus.

14 *Splendore inſignium refulgebant.*] Optime Horat. Od. lib. 1.

——— *Seu te fulgentia ſignis*
Caſtra tenent.

Ad quem locum male multa Interpretes.

15 *Jugis Caucaſi montis.*] Caucaſus mons inter pontum Euxinum & mare Caſpium. Verum alii aiunt, Memnonem ex Æthiopia adventaſſe: alii ex India, alii denique ex Aſſyria.

16 *Phala duce.*] Hic mihi quidem ignotus eſt. Sidonius fuit, ſi fides noſtro.

17 *Mari miſit, qui appulſi Rhodum.*] Sed quomodo ipſe ex Caucaſo veniens reliquos mari miſit; ita ut ii Rhodum appellere potuerint? Certe res mira, niſi

Digitized by Google

adverteꝛe inſulam Græcis ſociam, veriti ne re cognita incenderentur naves: ibidem opperiebantur: ac mox diviſi [18] in Camirum & Jaliſum urbes opulentas: * neque multo poſt Rhodii Phalam incuſare, quod paullo ante [19] everſa ab Alexandro Sidone patria ſua, auxilium ei à quo læſus ſit ferre cuperet: quoque animos exercitus permoverent, confirmare, haud diſſimiles barbarorum videri eos, qui tam indignum facinus defenderent: multa præterea quæ accenſura vulgum, & pro ſe factura eſſent, diſſerere: quæ res haud fruſtra fuit: Phœnices namque qui in eo exercitu plurimi aderant, permoti querelis Rhodiorum, [20] an cupidine diripiendiarum rerum quas ſecum advexerant, Phalam lapidibus inſecuti necant: diſtributique per ſupradictas urbes, aurum ac reliqua prædæ inter ſe diſpartiunt.

CAPUT V.

Interim exercitus qui cum Memnone venerat, poſitis per locos patulos caſtris, nam intra mœnia haud facile tanta vis hominum retineri poterat, diverſi ſuo quiſque genere exercebantur. [21] Neque eadem arte ſimplex atque idem modus, ſed ut quemque regionis ſuæ mos aſſuefecerat, [22] ita telis aliis in alium modum formatis, ſcutorum etiam & galearum multiformi ſpecie, horrendam belli faciem præbuerant. At ubi triti aliquot dies, & miles bellum cupit, ſimul cum luce exercitus omnis ſigno dato in prælium ducitur, cum his Trojani, & qui intra mœnia ſocii fuerant. At contra Græci inſtructi pro tempore opperiri, [23] debilitati aliquantum animos, metu ingentis atque incogniti hoſtis. Igitur ubi intra teli jactum ventum eſt, tum vero barbari clamore ingenti ac diſſono, ruinæ in modum irrumpunt: noſtri confirmati inter ſe, ſatis impigre vim hoſtium ſuſtentavere. Sed poſtquam acies renovatæ, in ordinem reformatæ ſunt, & jaci hinc atque inde tela cœpere, cadunt utriuſque exercitus plurimi. Neque finis fit, quoad Memnon curru vectus, adhibito ſecum fortiſſimo quoque, medios Græcorum invadit, primum

INTERPRETATIO.

* *Neque multo poſt Rhodii Phalam criminari* cœperunt, *quod cum Sidon ejus patria non ita pridem ab Alexandro diruta* fuiſſet, *ei* tamen, *à quo offenſus eſſet, auxiliari conaretur*, *atque militum animos excitarent*, *affirmare*, *abſimiles barbaris eos non eſſe*, *qui ſcelus tam atrox tuerentur*.

NOTÆ.

niſi de reliquis Æthiopibus intelligas, quibus Memnon mandaverit, ut mare Mediterraneum metirentur.

18 *In Camirum & Jalyſum.*] Rhodi urbes. De quibus jam ſupra ex Hom. & Strab.

19 *Everſa ab Alexandro Sidone.*] Initio lib. 1. retulit Dictys Alexandrum Sparta redeuntem, Sidonem delapſum, regem obtruncaſſe, & ejus domum expilaſſe. Sed hoc Rhodii ita augent, ad majorem invidiam; quaſi ab eo urbs everſa & diruta fuerit.

20 *An cupidine.*] Ita diſerte libri: quod inepti & imperiti correctores mutaverant, reſcripſerantque, *dein cupidine*. Joz. Mercer.

21 *Neque eadem arte ſimplex atque idem.*] *Modus idem & ſimplex eadem arte.* Nolim ego hoc imitari.

22 *Ita telis aliis.*] Lego: *Ita telis alii in alium modum.*

23 *Debilitati animos.*] Subintelligitur præpoſitio, *per* vel *κατὰ*.

quemque obvium fundens, aut debilitans. Ita jam primis noſtrorum interfectis, duces, ubi fortuna belli verſa, neque ſpes reliqua niſi in fuga eſt, victoriam conceſſêre. Eo die incenſæ deletæque naves omnes forent, ni nox perfugium laborantium ingruentes hoſtes ab incœpto cohibuiſſet: tanta in Memnone bellandi vis, peritiaque, [24] & noſtris adverſæ res.

Caput VI. Igitur Græci poſtquam requies eſt, perculſi inter ſe, ac ſummæ rerum diffidentes, per univerſam noctem quos in bello amiſerant, ſepeliêre. Dein conſilium futuri certaminis adverſum Memnonem ineunt, [25] ac placet ſorte eligi nomen ducis cum eo bellaturi. Tunc [26] Agamemnon Menelaum excipit, Ulyſſem Idomeneus. Reliquorum ſors agi cœpta Ajacem Telamonium votis omnium deligit. Ita refectis cibo corporibus, reliquum noctis cum quiete tranſigunt. At lucis principio, armati inſtructique pro negotio egrediuntur: neque ſegnius à Memnone actum, cum quo Trojani omnes. Ita hinc atque inde ordinato exercitu, prælium initum: plurimi utriuſque partis, ut in tali certamine, cadunt, aut icti graviter prælio decedunt. In quo bello [27] Antilochus Neſtoris obvius forte Memnoni, interficitur. Mox Ajax, ubi tempus viſum eſt, inter utranque aciem progreſſus, laceſſit regem, prædicto prius Ulyſſi & Idomeneo, ac ceteris [28] uti ſe defenderent. Igitur Memnon ubi ad ſe tendi videt, curru deſiliit, confligitque pedes cum Ajace, magno utriuſque partis metu atque expectatione. Tum dux noſter ſumma vi [29] umbonem ſcuti ejus telo in aliquantum foratum, gravibus atque ſummis viribus ingruens impulit, vertitque in latus. Quo viſo, regis comites accurrêre, Ajacem exturbare nitentes. Tum Achilles ubi à barbaris intercedi videt, pergit contra, & nudatum ſcuto hoſtis jugulum haſta transfigit.

Caput VII. Ita præter ſpem interfecto Memnone, animi hoſtium commutantur, & Græcis aucta fiducia: jamque Æthiopum verſa acie, noſtri inſtantes cædunt plurimos: tum [30] Polydamas renovare prælium cupiens, circumventus

NOTÆ.

24 *Et noſtris adverſa res.*] Scripſiſſe debuit Dictys, *& noſtris tam adverſa res.* Id enim Scribendi ratio clamat.

25 *Ac placet ſorte eligi nomen ducis.*] Idem Cedrenus. Sed ex hoc noſtro.

26 *Agamemnon Menelaum excipit.*] Menelai ſortem extraxit; Ulyſſis Idomeneus, reliquorum alii. Sed Ajacem ſors delegit, quippe quæ ultima in galea reſtitit. Et ita hic locus intelligendus eſt.

27 *Antilochus Neſtoris.*] Antilochum à Memnone occiſum narrat, Hom. Odyſſ. δ. Pindarus, Pythior. Od. 6. ſcribit Neſtorem à Paride preſſum, vulnerato jam equo currus ſui, Antilochum filium ſuum inclamaſſe, eumque accurrentem & Paridem ſuſtinentem, à Memnone interfectum fuiſſe. Ovidius vero, in Epiſt. Penelopæ Ulyſſi, Antilochum ab Hectore occiſum dicit:

Sive quis Antilochum narrabat ab Hectore victum.

Ubi quidam reſcribunt, *Amphimachum*; alii *Archilochum*. Sed *Antilochum* MSS. omnes & excuſi. Quam lectionem viri doctiſſimi unice amplectuntur; dicentes id ſcientem peccaſſe Ovidium, cum fœminam loquentem induceret, qui ſexus nomina fere ſolet confundere. Sed Dictys etiam ab omnibus diſſentit, cum Antilochum à Paride interemptum ſcribit.

28 *Uti ſe deffenderent.*] *Se*, ad Ajacem refertur.

29 *Umbonem ſcuti ejus.*] Ita ad verbum Cedrenus: quem deſcribere ſuperſedeo. Umbo eſt medium ſcuti.

30 *Polydamas.*] Qui tamen apud Hom. nuſquam interfectus legitur.

31 Glaucus

Digitized by Google

ad poſtremum, atque ictus inguina ab Ajace interficitur: [31] Glaucus Antenoris adverſum Diomedem aſtans, [32] Agamemnonis telo cadit. Tum vero cerneres hinc Æthiopas cum Trojanis per omnem campum ſine ordine atque imperio fugientes, multitudine ac feſtinatione inter ſe implicari, cadere, ac mox palantibus equis proculcari: hinc Græcos reſumtis animis ſequi, cædere, impeditoſque diſſolvere, atque ita confodere laxatos: redundant circum muros campi ſanguine, & omnia, qua hoſtis intraverat, armis atque cadaveribus completa ſunt. In ea pugna Priami filiorum [33] Arejus & Echemon ab Ulyſſe interfecti, [34] Dryops, Bias, & [35] Corython ab Idomeneo: ab Ajace Oilei, [36] Ilioneus cum [37] Philenore, itemque [38] Thyeſtes, & Theleſtes à Diomede: ab Ajace vero altero, [39] Antiphus, Agavus, Agathon, atque Glaucus: [40] & ab Achille Aſteropæus. Neque prius finis factus, quam Græcos ſatias, & ad poſtremum fatigatio inceſſit. At ubi à noſtris in caſtra receſſum eſt, miſſi ab Trojanis, qui peterent [41] eorum qui in bello ceciderant, humandi veniam: collectos ſuos quiſque igni cremant, & more

CAPUT VIII.

NOTÆ.

31 *Glaucus Antenoris.*] Nam fuit alius Glaucus Hippolochi filius, cum Diomede congreſſus: ſed hoſpitio cognito & armis permutatis, diſceſſere.

32 *Agamemnonis telo cadit.*] Alii à Diomede occiſum dicunt.

33 *Arejus & Echemon.*] Arejum male Arrhetum vocat Apollodor. lib. 3. Arejum agnoſcit Euſtath. Echemona agnoſcit Homer. Iliad. ε. Ἐχέμμονα Χρομίον τε: eoſque à Diomede interfectos dicit.

34 *Dryops, Bias.*] Utrumque inter Priami filios ponit Apollodor. lib. 3. prior Hygino dicitur *Drypon*, corrupte; poſterior *Biantes*. Et Dryopa quidem ab Achille occiſum dicit Homer. γ. Ὣς εἰπὼν, Δρύοπ' οὖτα κατ' αὐχένα μέσσον ἄκοντι. *Sic locutus, Dryopem vulneravit per cervicem mediam jaculo.*

35 *Corython.*] Corythonem nullum invenio. Credo reſcribendum *Gorgython.* Nec me movet, quod eum ſupra dicit occiſum: nam & hic *Philenorem* nominat, quem necatum dixit, lib. 3. & *Antiphum*, cujus cædem retulit, lib. 2. *Jox. Mercer.* Forſan ſcripſerat Dictys, *Dorycops*, ex Hygino; qui idem opinor Doryclus dicitur Apollodoro.

36 *Ilioneus.*] Ilioneum Priami filium nuſquam inveni. Ilionam quidem Priami filiam, memorat Hyginus. Sed non Ilioneum filium. Apollodorus Idomeneum Priami filium quemdam dicit, forſan corrupte pro *Ilioneum.* Sed forſan hic Ilioneum illum Dictys intelligit, qui Phorbantis filius fuit & à Peneleo occiſus. Homer. Iliad. ξ.

37 *Philenore.*] Philenoris etiam meminit lib. 3. ubi eum ab Agamemnone interemptum dicit. Sed Philenorem, Priami filium nullum inveni; quare & hic & illic *Philemonem* reſtituendum eſſe puto.

38 *Thyeſtes & Theleſtas.*] Nullum opinor Priamo fuiſſe filium nomine Thyeſten. Pro *Theleſtes* legendum *Theleſtas*, ex Apollodoro. Τελέσταν.

39 *Antiphus, Agavus, Agathon, atque Glaucus.*] Antiphum Agathonem & Glaucum nominat Apollodor. qui Antiphum ab Agamemnone occiſum dicit, & Hom. at Agavum Agathonem & Glaucum, nuſquam interfectos deſcribit.

40 *Et ab Achille Aſteropæus.*] Hunc quidem ab Achille interfectum refert Homer. Sed puto, poſt mortem Patrocli & ante cædem Hectoris. Illum vide, Iliad. φ.

41 *Eorum qui in bello ceciderant, humandi veniam.*] Dudum monui probam & antiquam eſſe hanc lectionem, quem uterque Manuſcriptus agnoſcit. Imperiti addiderant, *corpora*; ne ſolœciſmum paterentur ſcilicet. Ita Plaut. Capt. *Nominandi*

M 2 *iſtorum*

Digitized by Google

patrio ſepeliunt; ſeorſum ab ceteris cremato Memnone: cujus reliquias urna conditas, [42] per neceſſarios regis remiſêre [43] in patrium ſolum. At Græci lautum bene cadaver Antilochi, juſtiſque factis Neſtori tradunt: eumque orant, ferre æquo animo fortunæ bellique adverſa. Ita ad poſtremum corpora ſua quiſque curantes, vino atque epulis per multam noctem, Ajacem ſimul atque Achillem laudibus celebrant, atque ad cœlum ferunt. At apud Trojam ubi requies funerum eſt, non jam [44] dolor in caſu Memnonis, ſed metus ſummæ rerum, & deſperatio inceſſerat: quum hinc Sarpedonis interitus, inde inſecuta paullo poſt Hectoris clades, ſpes reliquas animis abſtuliſſent: atque ad poſtremum in Memnone quem fortuna obtulerat, reliquiam jam nihil exſiſtere. Ita confluentibus in

CAPUT IX.

unum tot adverſis, curam omnem [45] exurgendi amiſerant. At poſt paucos dies Græci inſtructi armis, proceſſêre in campum, laceſſentes, [46] ſi auderent, ad bellandum Trojanos. Queis dux Alexander cum reliquis fratribus militem ordinat, atque adverſum pergit. Sed priuſquam ferire inter ſe acies, aut jaci tela cœpêre, barbari [47] deſolatis ordinibus fugam faciunt: cæſique eorum plurimi, aut in flumen præceps dati, quum hinc atque inde ingrueret hoſtis, atque undique ademta fuga eſſet. Capti etiam [48] Lycaon & [49] Troilus Priamidæ, quos in medium productos, Achilles jugulari jubet: indignatus, nondum ſibi à Priamo ſuper his quæ ſecum tractaverat, mandatum. Quæ ubi animadvertere Trojani tollunt gemitus, & clamore lugubri Troili caſum, miſerandum in modum

NOTÆ.

iſtorum tibi erit, magis quam edundi copia. Cicero, v. Philipp. *Agrorum ſuis latronibus condonandi.* Varro 2. de re ruſt. *Sive enim aliquod fuit principium generandi animalium.* Gellius 16. 8. *Feciſſe videtur tum librum, ſui magis admonendi quam aliorum docendi gratia. Joz. Mercer.* Sed quoniam multi hujus locutionis formam ignorarunt, hæc pauca ſubjicienda ſunt, ex Minerva Sanctii viri doctiſſimi & diligentiſſimi. In adjectivo nomine, inquit, ſeu participio ſemper deeſt ſubſtantivum *negotium*, aut infinitum verbi. Ut *legendum eſt*. Subaudi *negotium*. Vel *legere*. *Tempus eſt legendi*, ſubaudi *negotii*. Vel *legere*. Hiſpani, *Tiempo es qua ſelea. Sic tempus eſt legendi librorum*, regatur à *legere*; quaſi dicas *tempus eſt lectionis librorum*. Sed ſi dicas, *tempus eſt legendi libros*, jam non participium eſt, ſed verbum participiale. In cæteris vero omnibus, vox in *dus* ſemper ſignificat paſſionem, & participium eſt adjectivum. Plura vide apud illum, pag. 228.

42 *Per neceſſarios regis.*] Ipſius Memnonis. Ælianus 1. animalium, ſcribit Auroram corpus Memnonis è mortuis ablatum, in patriam Suſas detuliſſe; ubi ei tumulus exstructus.

43 *In patrium ſolum remiſêre.*] In Troade tamen monſtrabatur ejus ſepulcrum.

44 *Dolor in caſu Memnonis.*] Pro, *dolor è caſu Memnonis*. Nolim hoc imitari.

45 *Exurgendi.*] Se ſe erigendi.

46 *Si auderent.*] Tranſpoſitio, noſtro & aliis etiam familiaris. Series eſt: *Laceſſentes Trojanos ad bellandum, ſi auderent.*

47 *Deſolatis ordinibus.*] *Abandonnant les rangs*; Gallice.

48 *Lycaon.*] Quem Homerus ab Achille in pugna occiſum dicit, Iliad. φ.

49 *Troilus.*] Hunc tamen pugnantem ab Achille interfectum deſcribit Virgil. Æneid. 1. 478.

Parte alia fugiens amiſſis Troilus armis
Infelix puer atque impar congreſſus Achilli,
Fertur equis, curruque hæret reſupinus inani,
Lora tenens tamen. huic cervixque comaque trahuntur
Per terram & verſa pulvis inſcribitur haſta.

Idem

deflent, recordati [50] ætatem ejus admodum immaturam: qui in primis pueritiæ annis, cum verecundia ac probitate, tum præcipue forma corporis amabilis, atque acceptus popularibus adoleſcebat.

CAPUT X.

Dein tranſactis paucis diebus ſolemne Thymbræi Apollinis inceſſit, & requies bellandi per inducias interpoſita: tum utroque exercitu ſacrificio inſiſtente, Priamus tempus nactus, [51] Idæum ad Achillem ſuper Polyxena cum mandatis mittit. Sed ubi Achilles in loco ea quæ illata erant cum Idæo, ſeparatim ab aliis recognoſcit, cognita re apud naves ſuſpicio alienati ducis, & ad poſtremum indignatio exorta. Namque antea rumorem proditionis [52] ortum clementer per exercitum in verum traxerant. Ob quæ, ſimul uti concitatus militis animus leniretur, Ajax cum Diomede & Ulyſſe ad lucum pergunt. Hique ante templum reſiſtunt, opperientes ſi egrederetur, Achillem, ſimulque uti rem geſtant [53] juveni referrent; de cetero etiam deterrerent, in colloquio clam cum hoſtibus agere.

CAPUT XI.

Interim Alexander compoſitis jam cum Deiphobo inſidiis, pugionem cinctus ad Achillem ingreditur, confirmator veluti eorum quæ Priamus pollicebatur: moxque ad aram, quo ne hoſtis dolum perſentiſceret, averſuſque [54] à duce, adſiſtit. Dein ubi tempus viſum eſt, Deiphobos amplexus inermem juvenem, quippe in ſacro Apollinis nihil hoſtile metuentem, exoſculari, gratularique ſuper his quæ conſenſiſſet, neque ab eo divelli aut omittere. Quo Alexander librato gladio procurrens adverſus hoſtem, [55] per

NOTÆ.

Idem & infra *Dares Phrygius*. Tzetzes ſcribit Troilum fugientem, in Apollinis Thymbræi templum ſe conjeciſſe, unde cum eum Achilles abſtrahere non poſſet, juxta aram eum occidit, unde & Achilles poſtea idem ab alio, juxta eandem aram paſſus.

50 *Ætatem ejus admodum immaturam.*] Quia ſcilicet apud Virgilium legerat,

Infelix puer atque impar congreſſus Achilli.

Sed cum fugiebat, viros robuſtiſſimos à poëtis ſæpiſſime pueros dici, & ſane Troilum robuſtiſſimum & fortiſſimum deſcribunt Homerus, Tzetzes in Lycophr. Dares Phrygius & alii.

51 *Idæum.*] Præconem, de quo ſupra.

52 *Ortum clementer.*] *Clementer*, id eſt, lente, modice. In verum traxerant rumorem illum proditionis, qui per exercitum leviter inſonuerat. Achillem autem proditionis ſuſpectum habebant, propter amorem Polyxenæ.

53 *Juveni.*] Achilli.

54 *A Duce.*] Achille.

55 *Per utrumque latus geminato ictu.*] Alii ſcribunt Achillem ſagitta confoſſum, quam Alexander, poſt ſimulacrum Apollinis latens, immiſit. Unde vulgatum fuit ipſum Apollinem tela direxiſſe. Virgil. 6. Æneid.

Phœbe, graves Trojæ ſemper miſerate dolores,
Dardana qui Paridis direxti tela manuſque,
Corpus in Æacidæ.

Dares Phrygius narrat, Achillem cum Antilocho diu contra inſidiatores pugnaſſe; ſed utrumque tandem ab Alexandro multis plagis confoſſos. Locum adi. Hyginus parum ſibi conſtat; ita enim ſcribit Fab. 107. *Hectore ſepulto cum Achilles circa mœnia Trojanorum vagaretur, ac diceret ſe ſolum Trojam expugnaſſe, Apollo iratus Alexandrum parim ſe ſimulans, talum, quem mortalem habuiſſe dicitur, ſagitta percuſſit & occidit.* At idem Fab. 110. *Itaque Danai Polyxenam Priami filiam, quæ virgo fuit formoſiſſima, propter quam Achilles cum eam peteret, & ad colloquium*

utrumque latus geminato ictu transfigit. At ubi [56] diſſolutum vulneribus animadvertêre, parte alia quam venerant, proruunt. Re ita maxima, & ſuper vota omnium perfecta, in civitatem recurrunt: quos viſos Ulyſſes, Non temere eſt, inquit, quod hi turbati ac trepidi repente proſilivêre. Dein ingreſſi lucum, circumſpicienteſque univerſa, animadvertunt Achillem ſtratum humi, exſanguem, atque etiam tum ſeminecem. Tum Ajax, Fuit, inquit, confirmatum, ac verum per mortales, nullum hominum exſiſtere potuiſſe, qui te vera virtute ſuperaret: ſed, ut palam eſt, tua re inconſulta temeritas prodidit. Deinde Achilles extremum adhuc retentans ſpiritum, Dolo me atque inſidiis, inquit Deiphobus atque Alexander Polyxenæ gratia circumvenêre. Tum expirantem eum duces amplexi cum magno gemitu, atque exoſculati poſtremum ſalutant. De-

CAPUT XII.

nique Ajax exanimem jam humeris ſublatum è luco effert. Quod ubi animadvertêre Trojani, omnes ſimul portis proruunt, eripere Achillem nitentes, atque auferre intra mœnia, ſcilicet more ſolito illudere cadaveri ejus geſtientes. Contra Græci cognita re, arreptis armis tendunt adverſum: paullatimque omnes copiæ productæ; ita utrinque certamen brevi adolevit. Ajax tradito his qui ſecum fuerant [57] cadavere ejus, infenſus [58] Aſium Dymantis, [59] Hecubæ fratrem, quem primum obvium habuit, interficit. Dein plurimos, uti quemque intra telum ferit, In queis [60] Naſtes & Amphimachus reperti, Cariæ imperitantes. Jamque duces Ajax Oilei, & Sthenelus adjuncti multos interficiunt atque in fugam cogunt. Quare Trojani cæſis ſuorum plurimis; nuſquam ullo certo ordine aut ſpe reliqua reſiſtendi, diſperſi palanteſque ruere ad portas, neque uſquam niſi in muris ſalutem credere. Quare magna vis hominum ab inſequentibus noſtris obtruncatur. Sed ubi clauſis portis finis

CAPUT XIII.

cædendi factus eſt, Græci Achillem ad naves referunt. Tuncque deflentibus cunctis ducibus caſum tanti viri, plurimi militum haud dolere, neque uti res expoſcebat, triſtitia commoveri: quippe in animo hæſerat, Achillem ſæpe conſilia prodendi exercitus iniſſe cum hoſtibus. Ceterum interfecto [61] ſummam militiæ orbatam, [62] & ademtum complurimum, & viro egregio bellandi ne honeſtam quidem mortem, aut aliter quam in

NOTÆ.

veniſſet, ab Alexandro & Deiphobo eſt occiſus, ad ſepulchrum ejus eam immolaverunt.

56 *Diſſolutum.*] Optime. Expreſſit illud Homerum. *Λῦσε δὲ γυῖα. Solvit membra.*

57 *Cadavere ejus.*] Hic vox, *ejus* mihi ſuſpecta foret, ſi alium quam Dictin tenerem, & ni ita ſemper ille.

58 *Aſium Dymantis.*] Nuſquam apud Homerum legas, eum interfectum fuiſſe.

59 *Hecubæ fratrem.*] Quæ & Dymantis filia Homero. Hygino, Ovidio & aliis. At qui eam Ciſſei filiam dicunt, iidem Aſium ejus uterinum tantum fratrem faciunt. Vide Euſtath. Iliad. π.

60 *Naſtes & Amphimachus.*] Nomionis filii; jam ſupra.

61 *Summam militiæ.*] Barbare loquitur Dictys; neque enim ſcribi poſſe arbitror *ſummam rem orbari*, & ratio in promptu eſt.

62 *Et ademptum complurimum.*] Novum loquendi

obſcuro [63] oppetere licuerit. Igitur propere ex Ida apportata ligni vis multa, atque in eodem loco, quo antea Patroclo, buſtum extruunt. Dein impoſito cadavere, ſubjectoque igni [64] juſta funeri peragunt: Ajace præcipue inſiſtente, qui per triduum continuatis vigiliis laborare non deſtitit, [65] quam reliquiæ coadunarentur. Solus namque omnium pæne ultra virilem modum interitu Achillis conſternatus eſt, quem dilectum præter cæteros animo ſummis officiis percoluerat: quippe cum amiciſſimum, & ſanguine conjunctum ſibi, tum præcipue plurimum virtute ceteros antecedentem. Contra apud Trojanos lætitia atque gratulatio [66] cunctis inceſſerat, interfecto quam mutuendo hoſte: hique Alexandri commentum laudantes ad cœlum ferunt, ſcilicet quum inſidiis tantum perfecerit, quantum ne in certamine auderet quidem. Inter quæ nuncius Priamo ſupervenit, Eurypylum Telephi [67] ex Mœſia adventare, quem rex multis antea illectum præmiis [68] ad poſtremum oblatione deſponſæ Caſſandræ confirmaverat. Sed inter cetera quæ ei pulcherrima miſerat, addiderat etiam [69] vitem quandam auro effectam, & ob id per populos memorabilem.

CAPUT XIV.

NOTÆ.

loquendi genus. Vult dicere; cum Achille omnia fere interiiſſe, ruiſſe, &c.

63 *Oppetere licuerit.*] Non video, quomodo hæc cohærere cum reliquis poſſint. Lego, *licuiſſe*.

64 *Juſta funeri peragunt.*] *Juſta* dicuntur quæ mortuis debentur; Græcis νόμιμα, ἐναγίσματα. Juſta autem ſupple, *funera* vel *officia*. De funere Achillis fuſe Homer. Odyſſ. ω.

65 *Quam reliquiæ coadunarentur.*] Reliquiæ ſunt oſſa. Coadunare, colligere, quaſi in unum. Sed non video, cur hic dicat Ajacem triduo die noctєque laboraſſe, cum Homerus ſcribat id mane factum fuiſſe.

> Ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λεύκ' ὀστέ', Ἀχιλλεῦ,
> Οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι.
>
> *Mane vero tibi collegimus candida oſſa, ô Achilles,*
> *Vino in puro & adipe, &c.*

66 *Cunctis inceſſerat.*] Subintellige, animos, corda; alioqui ſcripſiſſet, *cunctos*.

67 *Ex Mœſia.*] Eurypyli ditionem in Mœſia circa Caïcum, ponit Strabo & Homer.

68 *Ad poſtremum oblatione deſponſa Caſſandra.*] Alii dicunt Priamum ipſam Eurypyli uxorem donis illexiſſe, ut maritum ſuum in militiam mitteret. Alii aliter. Vide Euſtath. ad illud Odyſſ. λ.

> Ἀλλ' οἷον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ,
> Ἥρω' Εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,
> Κήτειοι κτείνοντο, γυναικῶν εἵνεκα δώρων.
>
> *Sed ut Telephiden interfecit (Pyrrhus) ferro,*
> *Heroem Eurypylum, multi autem circa eum ſodales,*
> *Cetæi trucidabantur, mulierum propter dona,*

Vide Strabon. lib. 3.

69 *Vitem quamdam auro effectam.*] Verba Euſtathii apponere non gravabor. Ἢ χρυσοῦν τινα φασὶν ἄμπελον. Ἣν Ζεὺς μὲν ἐχαρίσατο ἀντὶ Γανυμήδους τῷ πατρὶ Τρωΐ, Πρίαμος δὲ ἐκ διαδοχῆς ἐλθοῦσαν εἰς αὐτὸν ὑπέσχετο Ἀστυόχῃ τῇ ἑαυτοῦ μὲν ἀδελφῇ, Εὐρυπύλου δὲ μητρί, εἰ πέμψει ἐπὶ συμμαχίαν τὸν υἱὸν, φάμενος ἐπὶ τῇ μητρὶ κεῖσθαι τὴν εἰς πόλεμον ἐξέλευσιν αὐτοῦ. Id eſt, *vel auream quamdam vitem dicunt, quam Jupiter pro Ganymede dedit Troi patri; Priamuſque per ſucceſſionem ad ſe devolutam, promiſit Aſtyochæ ſorori ſuæ, quæ mater erat Eurypyli, ſi filium ſuum Trojanis auxiliarem mitteret, qui affirmabat per matrem ſuam ſtare, quin ad bellum pergeret.* Notabis interim illos orientis populos vites illas aureas adamaſſe: nam vitem auream Pompejo dono dedit Ariſtobulus, de qua Joſephus, Strabo & alii. Vide quæ notavi ad Florum, lib. 3. cap. 5. Sub aureo vitem cœlo.

70 *Virtute*

Digitized by Google

Ceterum Eurypylus [70] virtute multis clarus; Mœſiacis modo ceteriſque inſtructus legionibus, ſumma fama lætitiaque à Trojanis exceptus, ſpes omnes barbaris in melius converterat. Interim Græci oſſa Achillis urna condita, [71] adjunctaque ſimul Patrocli, [72] in Sigæo ſepelivêre: cui ſepulchrum etiam [73] exſtruendum ab his qui in eo loco agebant, mercede Ajax locat, indignatus jam Græcis, quod [74] nihil in his dignum doloris juxta amiſſionem tanti herois animadverteret. Per idem tempus Pyrrhus, [75] quem Neoptolemum memorabant, genitus Achille ex [76] Deidamia Lycomedis, [77] ſuperveniens, offendit tumulum exſtructum jam ex parte maxima. Dein percontatus exitum paternæ mortis, doctuſque, Myrmidonas, gentem fortiſſimam & [78] inclytam bellandi, armis atque animis confirmat; impoſitoque faciendo operi Phœnici, ad naves atque ad tentoria parentis contendit: ibi cuſtodem rerum Achillis Hippodamiam animadvertit.

CAPUT XV.

Moxque adventu ejus cognito, in eundem locum à cunctis ducibus concurritur: hique uti animum æquum haberet, deprecantur. Queis benigne reſpondens, nec ſibi ait ignoratum eſſe, omnia quæ divinitus confierent, forti pectore patienda, neque cuiquam ſuper fatum vivendi conceſſam legem: turpem namque ac deteſtandam viris fortibus conditionem ſenectæ; contra imbellibus optabilem. Ceterum

NOTÆ.

70 *Virtute multis clarus.*] An clarus virtute, ob multa facinora? vel clarus multis facinoribus, ob virtutem:

71 *Adjunctaque ſimul Patrocli.*] Ex Homer. Odyſſ. ω. Qui ait, in eadem urna utriuſque oſſa condita.

Ἐν τῷ τοὶ κεῖται λεύκ' ὀστέα φαίδιμ' Ἀχιλ-
λεῦ,
Μίγδα δὲ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος.

In hac urna tibi jacent alba oſſa, illuſtris Achilles,
Promiſcue autem Patrocli Menoitiada mortui.

72 *In Sigæo*] *ſepelivere.*] In littore. Homer. ibid.

Ἀκτῇ ἐπὶ προὐχούσῃ ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ.

Littore in excelſo ad latum Helleſpontum.

Vide Strabon. lib. 13.

73 *Extruendum ab his qui in eo loco agebant.*] Homerus tamen ſcribit, à Græcis extructum.

——— Μέγαν ϗ ἀμύμονα τύμβον,
Χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων.
——— *Magnum & laudandum ſepulcrum,*
Fudimus Argivorum pius exercitus bellicoſorum.

74 *Nihil in his dignum doloris.*] Hæc ita conjungenda ſunt, *quod in his nihil doloris animadverteret dignum juxta, &c.*

75 *Quem Neoptolemum.*] A νέος & πτόλεμος pro πόλεμος, bellum, factum Neoptolemus; quia juvenis ad bellum miſſus, nam vix duodecimum annum attigerat.

76 *Deidamia Lycomedis.*] Lycomedes, rex Scyri inſulæ: ad eum Achilles à matre miſſum ut, inter ejus filias latens, Trojano bello non intereſſet.

77 *Superveniens.*] At Homerus ait Ulyſſem Scyrum inſulam navigaſſe, ut inde Pyrrhum adduceret. Sic enim apud eum Uliſſes.

Αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἐΐσης,
Ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.

Ipſe enim eum ego in profunda navi æquali,
Adduxi ex Scyro ad bene armatos Græcos.

Sophocles in Philoctete, addit Phœnicem.

78 *Inclytam bellandi.*] Subauditur, *arte* vel *fama*.

ſibi eo leviorem dolorem eſſe, quod non in certamine, neque [79] in luce belli Achilles interfectus eſſet, quo fortiorem non optaſſe quidem quemquam exſiſtere nunc, vel in præteritum, excepto [80] uno illo Hercule. Addit præterea ſolum virum dignum ea tempeſtate, ſub cujus manibus exſcindi Trojam deceret: neque tamen abnuere, quod imperfectum a patre relictum eſſet, à ſe atque à circumſtantibus perfici. CAPUT XVI. Poſtquam finem loquendi fecit, in proximum diem certamen pronunciatum: duces omnes, ubi tempus viſum eſt, ſolito ad Agamemnonem cœnatum veniunt: in quibus Ajax cum Neoptolemo, Diomedes, Ulyſſes, & Menelaus: hique inter ſe [81] eundem locum cœnandi capiunt. Interim inter epulas plurima juveni patris fortia facinora numerare, virtutemque ejus commemorando efferre laudibus: quibus Pyrrhus non mediocriter lætus, accenſuſque [82] induſtria, ſe omni ope conari reſpondit, quo ne indignus patris meritis exſiſteret. Dein ad ſua quiſque tentoria quietum abeunt. At poſtero die ſimul cum luce juvenis caſtris egreſſus, offendit Diomedem cum Ulyſſe: quos ſalutatos, quid cauſæ foret, rogat: hique ajunt, interponendam dierum moram ad reficiendos militum ejus animos, longo itinere maris torpentibus etiam nunc membris, & ob id nequaquam ſatis firmo niſu, ut ſolitis viribus agerent. Itaque ex eorum ſententia biduum in- CAPUT XVII. terpoſitum: quo tranſacto, omnes duces regeſque ſuis quiſque militibus inſtructis exercitum ordinant, atque ad pugnam vadunt. In quibus Neoptolemus regens medios, circum ſe Myrmidonas ſtatuit atque Ajacem, quem adfinitatis merito, parentis loco percolebat. Interim Trojani vehementer pavere, [83] commemorato duce: tamen Eurypyli hortatu arma capiunt: namque adjunctis ſecum regulis copias ſuas Trojanis mixtas, porta educit: atque ita ordinata acie medium ſeſe locat. Tum primum Æneas parato certamine intra muros manet, exſecratus quippe Alexandri facinus [84] commiſſum in Apollinem, cujus ſacra is præcipue tuebatur. Sed ubi ſignum bellandi datum eſt, manus conſerunt, magna vi utrinque decertantes, caduntque plurimi. Interim Eurypylus obvium forte nactus [85] Peneleum, proturbat haſta, atque interfecit. Inde multo ſævior [86] Nirea aggreſſus, mox obtruncat. Jamque deturbatis qui in acie ſteterant, medios aggrediebatur: quum Neoptolemus re cognita, cominus advolat, [87] dejectumque curru hoſtem, & ipſe deſiliens, gladio interficit.

NOTÆ.

79 *In luce belli.*] Elegantiſſime.

80 *Uno illo Hercule.*] Hic vox *illo* maximæ emphaſeos; id eſt, *nobiliſſimo*.

81 *Eundem locum.*] An locum ſolitum? an dicit eos eundem ordinem tenuiſſe, quo ſupra commemorati ſunt?

82 *Induſtria.*] Id eſt, *laborioſitate*, ſi ita fas loqui, *amore agendi*.

83 *Commemorato duce.*] Ob commemoratum ducem, Pyrrhum ſcilicet.

84 *Commiſſum in Apollinem.*] Cum in ejus templo Achillem interfecit.

85 *Peneleum.*] Hippolemi filium. De eo in Catalogo. Sed Homerus interfectum non refert.

86 *Nirea.*] Hunc ab Ænea interfectum deſcribit Dares.

87 *Dejectumque curru hoſtem.*] Eurypyli cum Pyrrho certamen fuſe Quintus Calaber, lib. 6.

Digitized by Google

Tum ablatum propere cadaver, atque ad naves juſſus ejus perlatum. Quod ubi animadvertere barbari, quibus ſpes omnis in Eurypylo fuerat, ſine certo ordine aut rectore, fuga prælium deſerunt, atque ad muros revolant: tum plurimi eorum in fuga interfecti.

CAPUT XVIII.

Igitur poſtquam fuſis hoſtibus ad naves revertêre Græci, ex conſilii ſententia, Eurypyli cremata oſſa, atque urna condita patri remittunt, ſcilicet memores beneficiorum atque amicitiæ. Cremati etiam per ſuos Nireus atque Peneleus, ſeorſum ſinguli. At poſtero die per Chryſen cognoſcitur, [88] Helenum Priami, fugientem ſcelus Alexandri, apud ſe in templo agere: moxque ob id miſſis Diomede & Ulyſſe, tradidit ſeſe, deprecatus prius, uti ſibi partem aliquam regionis in qua reliquam vitam degeret, ſemotam ab aliis concederent. Dein ad naves ductus, ubi conſilio mixtus eſt, multa prius locutus, Non metu, ait, mortis, ſe patriam parenteſque deſerere, ſed [89] deorum coactum averſione, quorum delubra violari ab Alexandro, neque ſe, neque Æneam nequiſſe pati. [90] Qui metuens Græcorum iracundiam, apud Antenorem agere ſenemque parentem, [91] de cujus oraculo imminentia Trojanis mala cognoviſſet, ultro ſupplicem ad eos decurrere. Tunc noſtris feſtinantibus ſecreta dignoſcere, Chryſes nutu uti ſilentium ageretur ſignificat, atque Helenum ſecum abducit. A quo doctus, cuncta Græcis uti audierat, refert. Addit præterea tempus Trojani excidii, idque adminiſtris Ænea atque Antenore fore. Tum recordati eorum quæ Calchas dixerat, eadem cuncta congruentiaque animadvertunt.

CAPUT XIX.

Dein poſtero die, egreſſo utrinque milite [92] ab Alexandro cadunt ad ſolis

NOTÆ.

88 *Helenum Priami.*] Tzetzes in Lycophr. Ἑλένου δὲ τοῦ Πριάμου παιδὸς μάντεως ὄντος, καὶ ἢ μόνου αὐτομολήσαντος τοῖς Ἕλλησι, καθά φησιν Ὀρφεύς τε καὶ Τρυφιόδωρος, ἢ ὥς φησι Σοφοκλῆς, ἐνεδρευθέντος, καὶ κατασχεθέντος ὑπ' Ὀδυσσέως. *Heleno autem Priami filio vate exiſtente ſolo vel ſponte ad Græcos confugiente; ut dicunt Orpheus & Tryphiodorus: vel, ut ait Sophocles, ab Ulyſſe per inſidias capto & retento, &c.* Verum Conon aliter paulo; ita ſcribit enim narratione 34: *Paride mortuo Helenus & Deiphobus Priami filii ſuper Helenæ nuptiis contenderunt, vicitque per vim & potentium opem Deiphobus, ætate licet minor. Helenus ergo injuriæ impatiens, in Idam ſecedens otium egit, ubi, Chalchantis ſuaſu, qui Trojam obſidebant Græci ex inſidiis eum capiunt: Ille partim minis, partim dolis vel potius odio Trojæ, Græcis indicavit ligneo equo Trojam capiendam fato eſſe deſignatum. Immo & illud denique, cum Achivi cepiſſent cœlo delapſum illud Minervæ Palladium, quod inter multa erat minimum.* Græca non deſcripſi propter nimiam prolixitatem.

89 *Deorum averſione.*] Ut apud illum Virgil. *Et averſa Deum mens.*

90 *Qui metuens.*] Tota certe hæc periodus mire impedita & intricata mihi videtur. Ita tamen eam expedire tentabam: *qui* [*Æneas*) *metuens Græcorum iracundiam, apud Antenorem, ſenemque parentem* (*Anchiſen*) *agere* (*decreverat* ſupple) de cujus oraculo imminentia Trojanis mala cognoviſſet, *ſeque ultro ſupplicem ad eos decurrere.* Optimo ſenſu.

91 *De cujus oraculo.*] Hic Anchiſem divinandi peritum inducit; ut & non ſemel Virgil. Unde Servius, ad illud 11. Æneid.

At pater Anchiſes oculos ad ſidera lætus
extulit.

Et hic & alibi, inquit, *Anchiſem divinandi peritum inducit.*

92 *Ab Alexandro.*] A partibus Alexandri.

23 *Siniſtram.*

partem maximam. At ubi vehementius à noſtris inſtatur, & omni ope bellum finire in animo eſt, ſigno dato dux duci occurrit, atque in ſe prælium convertunt. Tum Philoctęta progreſſus adverſum Alexandrum laceſſit, ſi auderet ſagittario certamine. Ita conceſſu utriuſque partis Ulyſſes atque Deiphobus ſpatium certaminis definiunt. Igitur primus Alexander incaſſum ſagittam contendit. Dein Philoctęta inſecutus [93] ſiniſtram manum hoſti transfigit, reclamanti per dolorem dextrum oculum perforat: ac jam fugientem tertio conſecutus vulnere per utrumque pedem trajicit, fatigatumque ad poſtremum interficit: quippe Herculis armatus ſagittis, [94] quæ infectæ hydræ ſanguine, haud ſine exitio corpori figebantur. Quod ubi animadvertêre barbari, magna vi irruunt, eripere Alexandrum cupientes: multiſque ſuorum interfectis à Philoctęta, negotium tamen peragunt, atque in civitatem roportant: tumque Ajax Telamonius inſecutus fugientes, aduſque portam pergit. Ibi cæſa vis multa hoſtium, quum feſtinantibus inter ſe, & ſingulis evadere inter primos cupientibus, magis in ipſo aditu, multitudine ſua detinerentur. Interim multi eorum qui primi evaſerant, ſuper muros ſiti, collecta undique cujuſquemodi ſaxa, ſuper clypeum Ajacis dejicere, congeſtamque quamplurimum terram deſuper vólvere, ſcilicet ad depellendum hoſtem; quum ſuper modum gravaretur egregius dux, [95] facile ſcuto decutiens, haud ſegnius [96] imminere. Denique, Philoctęta, eos qui in muris locati erant, eminus ſagittis proturbat, multoſque interficit. Neque ſecus à reliquis in parte alia res geſtæ. Atque eo die exciſa, everſaque mœnia hoſtium forent, ni nox jam ingruens, noſtros ab incœpto cohibuiſſet. Qui ubi ad naves regreſſi ſunt, læti Philoctetæ facinoribus, & ob id maximam animo fiduciam geſtantes, ſummo favore ac laudibus ducem celebrant. Qui ſimul cum luce, adjunctis ſibi reliquis ducibus, in prælium egreſſus, hoſtes

CAPUT XX.

NOTÆ.

93 *Siniſtram manum.*] Ita Tzetzes, ad verbum: Φιλοκτήτης ἀντιστάντος αὐτῷ τὸν Ἀλέξανδρον πρὸς τοξείαν, τοξεύσας· πρῶτον μὲν κατὰ τὴν λαιὰν χεῖρα, εἶτα τὸν δεξιὸν αὐτοῦ ἐκβαλὼν ὀφθαλμὸν καὶ τρίτον τοὺς πόδας βαλὼν ἀνεῖλεν. *Philoctęta contra ſe ſtantem Alexandrum jaculatus, primum illi manum ſiniſtram transfigit, deinde dextrum oculum dejicit, & tertio utrumque pedem trajecit, atque ita eum interfecit.* Idem etiam Cedrenus. Et ſane à ſagittis Philoctetæ occiſum Alexandrum, fere omnes conſentiunt. Ita Lycophro in ſua Caſſandra, Sophocles in Philoctęta, Apollodor. lib. 3. Conon, Parthenius. Dares tamen Phrygius, ab Ajace interfectum dicit, & Ptolemæus Hephæſtion, à Menelao.

94 *Quæ infectæ Hydræ ſanguine.*] Hercules Hydram Lernæam Typhonis filiam cum capitibus novem ad fontem Lernæum interfecit. Hæc tantam vim veneni habuit, ut afflatu homines necaret, & ſi quis eam dormientem tranſierat veſtigia ejus afflabat, & malorum cruciatu moriebatur. Hanc, Minerva monſtrante, interfecit &, exenteravit, exque ejus felle ſagittas tinxit. Itaque quidquid poſtea ſagittis fixerat, mortem non effugiebat, unde poſtea & ipſe periit. Hygin. Fab. 30. earum heres Philoctęta.

95 *Facile ſcuto decutiens.*] Super modum telis gravabatur; ſed ea tamen facile decutiebat. Rem miram, ſcilicet.

96 *Imminere.*] Id eſt, inſtare, & quaſi eis incumbere. Egregium plane verbum.

Digitized by Google

metu ſui adeo deterruit, ut vix ſe mœnibus defenſarent. Interim Neoptolemus apud tumulum Achillis, poſtquam in auctorem paternæ cædis vindicatum eſt, initium lugendi ſumit, & una cum Phœnice atque omni Myrmidonum exercitu, [97] comas ſepulchro deponit, [98] pernoctatque in loco. Per idem tempus [99] filii Antimachi, de quo ſupra memoravimus, adjuncti Priami rebus, ad Helenum veniunt, eumque ut ad amicitiam cum ſuis redeat, deprecati, ubi nihil proficiunt, ad ſuos remeantes, Diomedi atque [1] Ajaci alteri itineris medio occurrunt: ab queis comprehenſi, perductique ad naves, quinam eſſent, & rem ob quam venerant omnem expediunt.

Caput XXI. Tum recordati patris eorum, & quæ adverſum legatos dixerit, molituſque ſit, tradi eos popularibus, atque ante conſpectum barbarorum produci jubent, dein lapidibus injectis necari. Interim [2] Alexandri funus per partem aliam portæ ad Oenonem, quæ ei ante Helenæ raptum nupſerat, neceſſarii ſui uti ſepeliretur perferunt. Sed fertur Oenonem viſo cadavere Alexandri, adeo commotam, uti amiſſa mente obſtupeſieret, [3] ac paullatim per mœrorem deficiente animo, concideret.

Notæ.

Utinam in reliquis omnibus ſe ſe ita diligentem præſtaret Dictys.

97 *Comas ſepulchro deponit.*] Qui ſolennis mos fuit. Homer. de Patroclo Iliad. Ψ.

> *Θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνυον ἃς ἐπέβαλλον.*

> *Capillis autem totum mortuum tegebant quos injiciebant.*

Sed ſuper hoc, plura in Callimachum meum conjeci, ad illud Hymn. in Dianam.

> *Κείρονται δὲ γέροντες ἐφ' υἱάσιν.*

> *Tondentur autem ſenes ſuper filios.*

98 *Pernoctatque in loco.*] Quod etiam aliquoties obſervabatur.

99 *Filii Antimachi de quo ſupra memoravimus.*] Lib. 11. ubi ait, ſolum omnium Antimachum in gratiam Alexandri adverſum cunctos reclamaſſe; cum Menelaum injuſte injuriam paſſum, decernerent.

1 *Ajaci alteri.*] Sic ſemper Ajacem Oileum vocat.

2 *Alexandri funus.*] Nolim hoc imitari: *ferre funus* alicujus *ut ſepeliatur*. Alexandri funus dicit, pro cadavere.

3 *Ac paulatim per mœrorem.*] Hic locus indicat alium eſſe hunc Dictyn ab eo, quem Græci habuere. Tzetzes in Lycoph. *Τελευτήσαντος δ' ἐκείνου, καὶ ἑαυτὴν συνανελεῖν, ἢ μετὰ τὸν Κορύθου ἑαυτὴν ἐμβαλοῦσα εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου πυρὰν, ἢ κατὰ τῶν τειχέων βρόχοις ἀπαγχθεῖσα.* *Mortuo autem Alexandro, Oenone ſe ipſam interfecit. Vel, ſecundum Cointum, ſe ipſam in Alexandri rogum injiciens; ſecundum Dictyn, ſe ipſum funibus ſtrangulans.* Cointum ſequutus Quintus Calaber. Sed Dictyn Græcum Apollodor. Cedrenus & Conon. Sed Apollodorus & Conon, Alexandrum à Philocteta non omnino occiſum, ſed vulneratum poſtea interiiſſe. Ita enim Apollodor. lib. 3. *Alexander ſagittis Herculis à Philocteta ſauciatus in Idam ad Oenonem remeavit, cum illa injuriarum memor Paridem curare nolle affirmat. Alexander igitur cum in Trojam referretur, occubuit. Mox Oenone, quam detrectata medela pœnituerat, ad vulnus curandum pharmaca deferebat; ſiquidem Oenone, medendi canendique artem callebat: qua, ubi jam eum obiiſſe reperit, ſibi laqueo vitam finivit.* Ubi illa, *medendi canendique artem callebat*, mihi modo ſcrupulum injiciunt, in Græco ſcriptum, *ἰατρικὴν καὶ μυστικὴν τέχνην*. Doctiſſimus Meziriacus legebat, *μαγικὴν* pro *μυστικὴν*. Pater meus amantiſſimus nihil mutabat; muſica enim ad incantationem vulnerum, *διὰ ἐπῳδῆς* ſcilicet. Virgil.

> ——— *Graviter ſpirantibus hydris,*
> *Spargere qua ſomnos cantuque manuque ſolebat.*

Ego

Atque ita uno eodemque funere cum Alexandro contegitur. Ceterum Trojani, ubi hoſtis muris infeſtus, magis magiſque ſævit, neque jam reſiſtendi mœnibus ſpes ulterius eſt, aut vires valent, cuncti proceres ſeditionem adverſus Priamum [4] extollunt, atque ejus regulos: denique accito Ænea filiiſque Antenoris, decernunt inter ſe, uti Helena cum his quæ ablata erant, ad Menelaum duceretur. Quod poſtquam Deiphobus cognovit, traductam ad ſe Helenam [5] matrimonio ſibi adjungit. Ceterum ingreſſus conſilium Priamus, ubi multa ab Ænea contumelioſa ingeſta ſunt, ad poſtremum conſilii ſententia jubet ad Græcos cum mandatis belli deponendi ire Antenorem: qui ex muris [6] ſignum oſtendens legationis, ubi à noſtris receſſum eſt, ad naves venit. Ubi benigne ſalutatus, atque exceptus, [7] ſummum fidei benevolentiæque erga Græciam teſtimonium capit: maximeque à Neſtore, quod Menelaum inſidiis Trojanorum appetitum, [8] conſilio ſuo atque auxilio filiorum ſervaverit: everſa prorſus Troja, multa præclara polliceri: hortarique, uti dignum memoria, pro amicis adverſum perfidos moliretur. CAPUT XXII.

NOTÆ.

Ego vero nec recte emendaſſe Meziriacum puto, nec recte patrem meum vulgatam lectionem retinuiſſe. Et hanc meam emendationem veriſſimam eſſe exiſtimo. Lego enim, [illegible]. Ut plus ſemel hanc vel illam vocem pro altera apud optimos ſcriptores poſitam legi: ſed redeamus in viam: Conon Apollodoro per omnia fere conſentit; illum vide narratione 23.

4 *Extollunt.*] Id eſt, *movent*, Græce ἀνακινοῦνται; proprie.

5 *Matrimonio ſibi adjungit.*] Lycophron ait, Deiphobum Helena in fortitudinis præmium donatum fuiſſe.

> Τὸν δ᾽ αὖ τέταρτον αὐθόμαιμον ὄψεται
> Κίρκου [illegible], ὅν τι συζύγων
> Τὰ δευτερεῖα τῆς δυσφάλτου πάλης
> Χλιδῶντα κηρύξουσιν.

> *Quartum autem (maritum) fratrem videbit.*
> *Accipitris rapacis (Paridis) quem inter fratres*
> *Secunda præmia (poſt Hectorem) lubricæ luctæ*
> *Adeptum præcones canent.*

Ubi Tzetzes, poſt occiſum, inquit, Alexandrum Deiphobus Helenam uxorem duxit. Vel, cum enim Priamus præmium poſuiſſet ei, qui ſe in bello fortiſſimum oſtenderet, ipſe eo nomine eam abduxit. Vel, ut alii dicunt (ſic enim lego apud Tzetzem, ἢ ἀπελάσας ἄλλους [illegible] βίᾳ ὁ Δηΐφοβος locus eſt p. 34.) ipſe eam vi cepit; ut & Euripides in Troadibus.

> Βίᾳ δ᾽ ὁ καινός μ᾽ οὗτος ἁρπάσας πόσις
> Δηΐφοβος ἄλοχον εἶχεν ἀκόντων Φρυγῶν.

> *Per vim autem me novus ille rapiens maritus*
> *Deiphobus uxorem habuit, invitis Phrygibus.*

Priori ſententiæ Tzetzis conſentit Scholiaſtes Homeri, Iliad. ult. Ἀλεξάνδρου τοξευθέντος ὑπὸ Φιλοκτήτου Πρίαμος τὸν Ἑλένης γάμον ἔπαθλον ἔθηκε τῷ ἀριστεύσαντι κατὰ τὴν μάχην. Δηΐφοβος δὲ γενναίως ἀγωνισάμενος ἔγημεν αὐτήν. *Alexandro interfecto à Philoctete, Priamus Helenæ nuptias præmium poſuit ei, qui fortiſſime pugnaſſet. Deiphobus autem eam accepit.*

6 *Signum oſtendens legationis.*] Olivam ſcilicet.

7 *Summum fidei benevolentiæque erga Græciam.*] Iſta, ſi ad verbum interpreteris, nihil aliud ſonant quam, Antenorem, multis teſtimoniis certiorem factum eſſe, Græcos erga Græciam fideles & benevolos permanere. Sed plane contrarium innuere vult Dictys; nempe Græcos Antenori multis teſtimoniis ſignificaſſe, ſe fidem ejus atque benevolentiam erga Græciam laudare, neque ſe ejus pœnitere; *Qu'ils eſtoient contents de la fidelité & de la bienveillance qu'il avoit temoignée aux Grecs, &c.*

8 *Conſilio ſuo atque auxilio filiorum.*] Supra lib. 1. non longe ab initio.

Tum longam [9] exorſus orationem: Semper, ait, principes Trojæ pœnam ob inconſulta divinitus conſequi. Dein ſubjungit Laomedontis [10] adverſum Herculis famoſa perjuria, inſecutamque ejus regni everſionem: qua tempeſtate Priamus parvulus admodum, atque expers omnium quæ geſta erant, [11] petitu Heſionæ, regno impoſitus eſt. Eum male jam inde deſipientem, cunctos [12] ſanguine & injuriis inſectari ſolitum, pravum, [13] inſuetum atque appetentem alieni: quo exemplo veluti peſſima contagione imbutos filios ejus, neque ſacro, neque profano abſtinuiſſe. Ceterum ſe eadem ſtirpe qua Priamum, Græcis conjunctum, animo ſemper ab eo diſcerni. [14] Plejonam quippe Danai filiam, Electram genuiſſe, ex qua ortum Dardanum [15] Olizonæ Phinei junctum Erichthonium ei dederit: ejus Tros, dein ex eo Ilus, Ganymedes, [16] Cleomeſtra & Aſſaracus, atque ex eo Capys Anchiſæ pater, Ilum dein Tithonum & Laomedontem genuiſſe: ex Laomedonte [17] Hictaonem, Clytium, Lampum, Tymœtem, [18] Bucolionem, atque Priamum genitos: ruſuſque [19] ex Cleomeſtra & Æſyete ſe ge-

NOTÆ.

9 *Exorſus.*] Ipſe Antenor.

10 *Adverſum Herculem famoſa perjuria.*] Cum Laomedon, oraculo monitus, Heſionem filiam ceto devorandam expoſuiſſet, Hercules pollicetur ſe Heſionem liberaturum ſi ſibi, quas equas illi pro rapto Ganymede Jupiter dedit, Laomedon tradat. Conditionem accepit Laomedon, Hercules cetum occidit, & Heſionem liberavit. Sed Laomedon pactam mercedem denegavit. Quare iratus Hercules adverſus Trojam expeditionem ſuſcepit. Vide Apollodor. lib. 2.

11 *Petitu Heſionæ.*] Troja capta ab Hercule, Priamus qui tunc Podarces dicebatur, inter captivos Herculis tenebatur. Et cum Hercules Heſionæ dediſſet ut quos vellet captivos eligeret, illa fratrem ſuum elegit, & pro ejus redemptione dedit flameum ſuum è capite demptum; unde Podarces poſtea dictus *Priamus*, quaſi *emptus*: nam πρίασθαι emere eſt.

12 *Sanguine & injuriis inſectari.*] *Inſectari aliquem ſanguine*, mihi nove & duriter dictum videtur.

13 *Inſuetum.*] Puto hic, *inſuetum*, eſſe ferum & opponi *manſueto*. Quo ſenſu non facile alibi reperias.

14 *Plejonam quippe Danai filiam.*] Idem ſupra lib. 1. non longe ab initio. Vide quæ ibi dicta ſunt.

15 *Olizonæ Phinei junctum Erichthonium.*] Optime monuit vir doctus deeſſe vocem, *quæ*. *Olizona Phinei junctum, quæ ei Erichthonium dederit.* Porro Dardani uxorem Bateam Teucri filiam, non Olizonam Phinei multi dicunt.

16 *Cleomeſtra.*] Cleopatra dicitur Apollodoro & aliis.

17 *Hictaonem.*] Hicetaonem ex Homer. & Apollodor. Laomedontis filios commemorat. Homer. Iliad. γ.

> Οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον ἠδὲ Θυμοίτην
> Λάμπον τε, Κλυτίον θ' Ἱκετάονά τ' ὄζον Ἄρηος.
>
> *Priamus, & Panthous & Thumoites, Lampuſque*
> *Clytiuſque, Hicetaonque ramus martis.*

Apollodorus memorat Tithonum, Lampum, Clytum, Hicetaonem, Priamum & Boucolionem.

18 *Boucolionem.*] Homerus.

> Βουκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,
> Πρεσβύτατος γενεῇ. Σκότιον δ' ἐγείνατο μήτηρ.
>
> *Boucolion autem erat filius inclyti Laomedontis,*
> *Maximus natu. Furtimque eum edidit mater.*

Ejus matrem Chalyben nympham dicit Apollodor.

19 *Ex Cleomeſtra & Æſyete.*] Locus ſingularis de genere Antenoris, qui ſic Laomedontis conſobrinus fuit. Sane veteres

Æſyeten

nitum. Ceterum Priamum cuncta jura affinitatis proculcantem, magis in ſuos ſuperbiam atque odium exercuiſſe. Poſtquam finem loquendi fecit: poſtulat uti quoniam à ſenibus legatus pacis miſſus eſſet, darent ex ſuo numero cum queis ſuper tali negotio diſceptaret: electique Agamemnon, Idomeneus, Ulyſſes atque Diomedes, qui ſecreto ab aliis proditionem componunt. Præterea placet, uti Æneæ, ſi permanere in fide vellet, pars prædæ & domus univerſa ejus incolumis maneret. Ipſi autem Antenori dimidium bonorum Priami, regnumque uni filiorum ejus quem elegiſſet, concederetur. Ubi ſatis tractatum viſum eſt, Antenor ad civitatem dimittitur, referens ad ſuos compoſita inter ſe longe alia. [20] In queis donum Minervæ parari à Græcis, eoſque cum gratia cupere recepta Helena acceptoque auro, bellum omittere, atque ad ſuos regredi. Ita compoſito negotio, Antenor, traditoque ſibi Talthybio, quo res finem acciperet, ad Trojam venit.

NOTÆ.

Æſyeten Antenoris patrem memorant Euſtath. ad illud Iliad. β.

Τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήταο γέροντος.
Ἀντήνορός φασι πατὴρ καὶ Οὐκαλέγοντος.
Sepulchri in cacumine Æſyetæ ſenis.
Antenoris dicit pater & Ucalegontis.

20 *Donum Minervæ parari.*] Equum ſcilicet. Virgil. 2. Æneid.

Votum pro reditu ſimulant.

Et,

Pars ſtupet innuptæ donum exitiale Minervæ.

DICTYS

DICTYS CRETENSIS DE BELLO TROJANO.

LIBER QUINTUS.

CAPUT I. ANTENORE Talthybioque civitatem ingreſſis, cuncti populares ſociique, cognita re, propere concurrunt, cupientes dignoſcere quæ apud Græcos acta eſſent: quibus Antenor in proximum diem relata differt: atque ita dimiſſo conventu, diſceditur. Quum inter epulas Talthybius intereſſet, filios ſuos monere Antenor, nihil his in vita cuſtodiendum, quam uti antiquiſſimam ducerent cum Græcis amicitiam: dein [1] ſingulorum probitatem, fidem atque innocentiam commemorando, admiratus. Ita finito convivio, tum diſceditur. At lucis initio, omnibus jam in conſilio expectantibus audire ſi quis modus tantis malis fieret, cum Talthybio ipſe venit, neque multo poſt Æneas, dein Priamus cum reſiduis regulis.

CAPUT II. Denique ubi ea quæ à Græcis audierat, dicere juſſus eſt, hoc modo diſſeruit: * [2] Grave, Trojani principes, voſque ſocii, grave bellum nobis excitaſſe adverſum Græciam, gravius vero multoque durius mulieris cauſa hoſtes effectos quam amiciſſimos, qui inde jam à Pelope orti affinitatis etiam jure nobis conjuncti ſunt. Namque ſi præterita mala ſummatim attingere oporteat, [3] en unquam civitas noſtra depreſſa ærumnis ad requiem emerſit? Uſquam ne nobis defuere fletus, aut ſociis imminutæ calamitates? Quando non amici, parentes, propinqui, filii denique in bello amiſſi? Et ut ex me reliquorum luctuum memoriam recenſeam, quidnam in Glauco filio toleravi? Cujus interitus

INTERPRETATIO.

* *Durum eſt Trojani principes & vos ſocii, durum nobis bellum commiſiſſe cum Græcia; ſed multo durius & moleſtius eos nobis, propter mulierem inimicos factos, qui antea nobis quam maxime amici, quique jam uſque à Pelope oriundi conſanguinitatis etiam vinculo nos attinent.*

NOTÆ.

1 *Singulorum.*] Græcorum nempe.

2 *Grave.*] Cave jungas cum *bellum*. Sed Grave eſt [illegible]

3 *En unquam.*] Pro ecquando. Terent. *En unquam injuriarum audiſti mihi ſcriptam dicam.*

4 Comita-

quanquam acerbus mihi, tamen non ita dolori fuit, quam tempus illud, quo adjunctus Alexandro, ad raptum Helenæ [4] comitatum ſui præbuit. Sed præteritorum ſatis: futuris ſaltem parcendum ac conſulendum eſt. Græci homines cuſtodes fidei ac veritatis, [5] principes benevolentiæ atque officiorum. Teſtis his rebus Priamus, qui ipſo ſtrepitu diſcordiarum [6] fructum tamen miſericordiæ eorum tulit: neque inferendo bellum quidquam prius temeratum ab his, quam perfidiam in ipſa legatione, [7] inſidiaſque ab noſtris experti ſunt. In qua re, dico enim quod ſentio, Priamus ejuſque filii auctores: in his etiam Antimachus, qui recens amiſſis liberis, iniquitatis ſuæ pœnas luit. Hæc omnia in gratiam Helenæ geſta, ſcilicet ejus mulieris, quam ne Græci quidem recipere geſtiunt. Retineatur igitur in civitate ea fœmina, ob quam nulla gens, nulli populi amici uſquam, aut non infeſti huic regno. Nonne ſponte ſupplices ut recipiant eam rogabimus? Non omni modo ſatisfaciemus læſis jam toties per nos? Non in futurum ſaltem reconciliabimus tales viros? Ego quidem abibo hinc jam & diſcedam longius, neque committam ut ulterius interſim malis noſtris. Fuit tempus quo manere in hac civitate jucundum erat; ſocii, amici, propinquorum ſalus, patria denique incolumis attinuere in hunc diem. Contra nunc quid horum non imminutum, aut in totum ſublatum nobis eſt? Non feram me cum his morari, quorum opera cuncta mihi cum patria concidere. Et eos quidem quos in bello fortuna eripuit, [8] utcumque jam ſepelivimus, concedentibus ultro veniam hoſtibus: ſed poſtquam deorum aræ atque delubra [9] ſanguine humano per ſcelus infecta ſunt, [10] hoc etiam amiſimus: quippe, quibus [11] majora ſupplicia poſt mortem chariſſimorum quam in ipſa amiſſione ſubeunda ſunt. Quæ ne accidant, nunc ſaltem providete. Auro atque hujuſmodi aliis præmiis, redimenda patria eſt. Multæ in hac civitate dites domus; ſinguli pro facultatibus in medium conferamus. Poſtremo offeratur pro vita hoſtibus, quod mox interitu noſtro ipſorum futurum eſt. Templorum etiam, ſi neceſſe erit, ornamentis, pro incolumitate patriæ utendum eſt. Solus ſuas opes intus cuſtodiat Priamus, ſolus divitias potiores civibus ſuis teneat: his etiam quæ cum

NOTÆ.

4 *Comitatum ſui præbuit.* Quare ſupra retulit Dictys, Glaucum à patre Troja pulſum fuiſſe.

5 *Principes benevolentiæ.*] Id eſt, qui primi benevolentiam & officia Trojanis præſtiterant.

6 *Fructum tamen.*] Nempe cadaver Hectoris.

7 *Inſidiaſque ab noſtris.*] Lib. 1. non longe ab initio.

8 *Utcumque.*] Potius ſentitur, quam exprimitur vis hujus adverbii. Eſt *quoquo modo*; Gallice ita exprimerem, *à la bonne heure cela eſt fait.*

9 *Sanguine infecta ſunt.*] Id eſt, tincta ſunt. Et hoc dicit, propter Achillem occiſum, in templo Apollinis.

10 *Hoc etiam amiſimus.*] Ut ſcilicet chariſſimos noſtros ſepeliamus. Hoc ſatis obſcurum.

11 *Majora ſupplicia.*] Ait, gravius multo eſſe amiſſum filium ſuum inſepultum videre, quam eum amittere.

Digitized by Google

Helena rapta ſunt, incubet, videatque [12] quem ad finem utendum putet, patriæ calamitatibus. Nos victi jam ſumus malis noſtris. Hæc atque alia cum lacrymis diſſerente eo, cuncti ſimul gemitum edunt, tendentes ad cœlum manus, [13] abnuere tot adverſis rebus Priamum, ſinguli vel inter ſe omnes finem miſeriarum deprecantes. Ad poſtremum uno ore patriam redimendam clamant. In quibus Priamus dilanians caput fletu quam miſerabili, non ſolum jam ſe odio diis, verum ſuis hoſtem effectum; quippe cui non [14] amicus antea, non propinquus, non denique civis inveniri poſſet, qui ærumnis ſuis ingemiſceret. Namque optaſſe hæc non nunc demum, verum vivis Alexandro atque Hectore agi cœpta. Sed quoniam præterita revocare nulli conceſſum eſt, præſentium habendam rationem futuriſque adhibendam. Se namque omnium quæ haberet ad redemptionem patriæ poteſtatem dare: quam rem Antenori agendam permittere. Ceterum ſe quoniam odio jam ſuis eſſet, abire è conſpectu, conſentientem his quæ inter ſe decernerent.

CAPUT III.

CAPUT IV.

Tum ſeparato rege, placet uti Antenor ad Græcos redeat, exploratum voluntatem certam, adjunctuſque ei, uti voluerat, Æneas; ita compoſita re, diſceditur. Sed media ferme nocte, Helena clam ad Antenorem venit, ſuſpicans [15] tradi ſe Menelao, & ob id iram derelictæ domus metuens: itaque eum orat, uti inter cetera ſui quoque apud Græcos commemorationem faceret, ac pro ſe deprecaretur. Ceterum, ut cognitum eſt, poſt Alexandri interitum inviſa ei apud Trojam fuere omnia, deſideratuſque ad ſuos reditus. At lucis initio, quibus imperatum erat, ad naves veniunt, decretum civium cunctis narrant. Itaque [16] cum quibus antea ad confirmanda quæ tempus monebat, ſecedunt. Ibi quum multa de republica ac ſumma rerum diſſererent, voluntatem quoque Helenæ docent, veniamque orant. Et ad poſtremum confirmant inter ſe proditionis pactionem. Dein ubi tempus viſum eſt, cum Ulyſſe & Diomede ad Trojam veniunt, [17] cohibito Ajace ab Ænea, ſcilicet [18] ne qua inſidiis

Notæ.

12 *Quem ad finem.*] Pro, *quouſque.*

13 *Abnuere tot adverſis rebus Priamum.*] Hic locus diu me torſit. Sed tandem verum ejus ſenſum inveniſſe me puto, qui talis eſt: *Cuncti ſimul gemitum edunt, ſinguli vel omnes inter ſe deprecantes Priamum abnuere tot rebus adverſis, & deprecantes finem miſeriarum.* Vox *deprecantes* duobus prædicatis inſervit; de quo jam alibi dictum. *Abnuere* autem *rebus adverſis* dixit pro eis reſponſare, ſe eis opponere: quia ſcilicet Priamus iis uſque ad illum diem conſenſiſſe videbatur, cum Helenam retinuiſſet, quæ mali origo. Poſſis tamen & aliter intelligere. *Cuncti tendentes ad cœlum manus, gemitum edunt, tot adverſis rebus abnuere Priamum.* Id eſt, quod Priamus poſt tot res adverſas, non conſentiret iis quæ dicerentur. Sed prior explicatio potior, ut ex ſequentibus liquet.

14 *Amicus antea.*] I. is qui antea erat amicus.

15 *Tradi ſe Menelao.*] Id eſt, traditum iri.

16 *Cum quibus antea.*] Series eſt, *ad confirmanda quæ tempus monebat, ſecedunt cum iiſdem quibus antea.*

17 *Cohibito Ajace.*] Ne cum iis ad Trojam iret.

18 *Ne qua.*] Deeſt, via.

19 *Exulan-*

opprimeretur talis vir, quem ſolum barbari non ſecus quam Achillem metuebant. Igitur poſtquam duces Græci in civitate conſpecti ſunt; cuncti cives tollunt ſpe animos, exiſtimantes finem belli atque diſcordiarum. Itaque propere ſenatus habitus, ubi noſtris præſentibus decernitur, primum omnium Antimachum ex omni Phrygia [19] exſulandum, ſcilicet auctorem tanti mali. Dein ſuper conditione pacis tractari cœptum. Inter quæ repente ſtrepitus [20] ex Pergamo, ubi regia Priami erat, clamorque ingens editur. Quare turbati qui in conſilio erant, foras proſiliunt, credentes inſidias tentatas [21] ſolito à regulis. Itaque in templum Minervæ propere concedunt. At paullo poſt, ex his qui ex arce deſcenderant, cognoſcitur Alexandri filios, quos ex Helena ſuſceperat, caſu cameræ exſtinctos: hique erant [22] Bunomus, Corithus, atque Idæus. Quare conſilio dilato, duces noſtri ad Antenorem abeunt, [23] ibique acceptis epulis pernoctant. Præterea cognoſcunt ab Antenore, editum quondam oraculum Trojanis, [24] maximo exitio civitati fore, ſi [25] Palladium

Caput V.

Notæ.

19 *Exulandum.*] Apud alios fere omnes ſemper invenias; *domo mea exulo, exulat pater.* Sed ſemper deeſt accuſativus cognatus; exulare enim activum eſt, ut recte hic, apud Dictyn. Et Hygin. fab. 26. *Medea iterum exulatur.*

20 *Ex Pergamo ubi regia Priami.*] Hinc intelligendum illud Virgil. 2. Æneid.

Hæc finis Priami fatorum, hic exitus illum
Sorte tulit, Trojam incenſam & prolapſa videntem
Pergama.

Pergamus autem erat Ilii arx; quare infra dicit, *ex iis qui ex arce deſcenderant.* Inde quælibet arces dictæ *Pergama.*

21 *Solito.*] Subauditur, *more.*

22 *Bunomus Corythus atque Idæus.*] Quatuor commemorat Tzetzes, in Lycophr. Ἐξ Ἀλεξάνδρου οἱ πλειόνες φασὶ τέσσαρας τετοκέναι, Βούνικον, Κόρυθον, Ἄγανον, καὶ Ἰδαῖον. *Plures tamen ex Alexandro quatuor Helenam genuiſſe dicunt, Bounicum, Corythum, Agaum & Idæum.* Lycophron tamen, Helenam nullam maſculam prolem edidiſſe refert.

Καὶ πάντα τλήσεθ' εἵνεκ' Ἀργείας κυνὸς
Τῆς θηλύπαιδος καὶ τριάνορος κόρης.

Et cuncta obibit propter Argivam lupam
Femini puerperam & triviram puellam.

Quem locum citans, Stephanus de urbib. in voce αἶγυς legit, αἰγύδας κόρης. Et addit, ὁ λόγος περὶ Ἑλένης Λακωνικῆς ὅτι οὐκ ἄρρενα μὴ τεκούσης τῷ Μενελάῳ καὶ Ἀλεξάνδρῳ καὶ Δηϊφόβῳ γαμηθείσης. *Sermo de Helena Laconica, quæ non peperit marem; neque Menelao neque Alexandro & Deiphobo nupta.* Tamen idem Tzetzes, loco ſupra laudato, ait etiam eſſe, qui tradant Helenam mares ex Menelao ſive ex Theſeo ſuſcepiſſe; nempe *Nicoſtratum, Ephiolem, & Menelaum.*

23 *Ibique acceptis epulis pernoctant.*] Scripſiſſe debuit D.ctys, *accepti epulis.* Ratio eſt quod latine dici non poſſit, *accipere epulas.* Sed, *accipi epulis.*

24 *Maximo exitio civitati fore.*] Dionyſ. Halicarnas. 1. lib. Antiquit. 69. cap. oraculum Dardano editum refert.

Εὖτ' ἂν γὰρ τάδε σέμνα κατ' ὑμετέρην χθόνα μίμνῃ
Δῶρα Διὸς κούρης ἀλόχου σέθεν, ἡ δὲ πόλις σοῦ
Ἔσται ἀπόρθητος, τὸν ἀεὶ χρόνον ἤματα πάντα.

Nam dum veneranda illa in veſtra regione erunt
Dona Jovis filiæ ab uxore tua (accepta) urbs tua
Erit inexpugnata per omne tempus & dies omnes.

Et Ovid. v. Faſt.

Æteream ſervate Deam, ſervabitis urbem.
Imperium ſecum transferet illa loci.

25 *Palladium.*] Statua Palladis, magnitudine trium cubitorum, pedibus ita compoſitis, ut ambulare videretur, dextra

quod in templo Minervæ eſſet, extra mœnia tolleretur: namque id antiquiſſimum ſignum cœlo ſublapſum, qua tempeſtate Ilus templum Minervæ exſtruens, prope ſummum faſtigii pervenerat: ibique inter opera quum necdum tegmen ſuperpoſitum eſſet, ſedem ſibi occupaviſſe, idque ſignum ligno fabrefactum eſſe. Hortantibus dein noſtris [26] uti ſecum ad ea omnia eniteretur, facturum ſe quæ cuperent, reſpondit. Atque his prædicit, publice ſe in conſilio ſuper qualitate eorum quæ poſtulaturi eſſent, [27] exertius diſſerturum, ſcilicet ne qua ſuſpicio ſui apud barbaros oriretur. Ita compoſito negotio, cum luce ſimul Antenor ac reliqui proceres ad Priamum vadunt; noſtri ad naves redeunt.

CAPUT VI. Dein ubi juſta [28] pueris facta ſunt, poſt diem tertium Idæus ſupradictos duces accitum venit: queis præſentibus [29] Lampus, ceterique quorum conſilium prævalebat, multa diſſerere, atque docere ea quæ antea geſta eſſent, temere & inconſulte, non per ſe, quippe qui contempti deſpectique à regulis, arbitrio alieno agerent. Ceterum quod arma adverſus Græcos tuliſſent, non ſponte factum: namque qui ſub imperio alieno agerent, expectandum his, atque exſequendum eſſe nutum ejus [30] qui teneat. Ob quæ [31] dignum eſſe Græcos data venia conſulere eis, qui ſemper aucto-

NOTÆ.

elatam haſtam, lævaque colum ſuſumque gerebat. Apollodor. libro 3. Sed negat Strabo, ſtantem fuiſſe; illum vide lib. 13. De Palladio autem variant ſententiæ. Apollodor. ait Ilum, poſt urbem conditam, à Jove petiiſſe ut ſibi ſignum aliquod daret; quo facto poſtridie ante tabernaculum ſuum Palladium vidit. Item, cum Minerva & Pallas inter ſe contenderent, Minerva Palladem interfecit; quare poſtea dolore affecti, ſimulacrum illi ſimile confecit; quod poſtea Electra Ilium detulit. Hæc Apollodorus. Alii dicunt Trois tempore Aſium quendam fuiſſe, qui arte ſua, aſtrologiam & artes magicas callebat, ligneum ſimulacrum per horoſcopum fecit, quod inexpugnabilem urbem redderet, in qua ſervaretur. Euſtath. in Dionyſ. Tzetzes, Suidas, &c. Dionyſius Halicarnaſſ. vero lib. 1. Antiquit. c. cit. refert Dardanum, Chryſe quadam uxore ducta, ab ea Palladia duo accepiſſe; quæ ex Peloponeſo in Samothraciam & inde in Aſiam pervexit, &c. Alii, ut Clemens Alexandrinus, Palladium dicunt ex oſſibus Pelopis factum. Alii in agro Phrygiæ, cui inde *Peſſinunti* nomen fuit, decidiſſe tradunt, & inde Romam advectum. Et hæc fere præcipua ſunt quæ de Palladio traduntur; neque enim omnia licet congerere, ne liber nimium creſcat.

26 *Uti ſecum ad ea omnia, &c.*] Uti ſecum ea omnia tentaret, conaretur: ut Palladium eripere, & alia quæ uſu forent.

27 *Exertius diſſerturum.*] Omnino ita ſcribendum; nam quod vulgo edebatur, *exercitum deſerturum*, prorſus abſurdum eſt: nec melius in Danielis libro, *exterius diſſerturum.* At in Petaviano, *exercius diſſerturum.* At paulo poſt diſerte Danielis liber habet, *qua adverſus eos pro patria exertius diſſeruiſſet.* *Exerte* pro audacter, confidenter, cum altercatione; elegantia ejus ſæculi. *Joh. Mercer.*

28 *Pueris.*] Helenæ & Alexandri, quos cameræ ruina ſupra obtritos refert.

29 *Lampus.*] Neſcio ſane quis iſte fuerit *Lampus*, cujus prævaluiſſe conſilium dicit.

30. *Qui teneat.*] I. qui dominetur. Qui imperium habeat.

31 *Dignum eſſe Græcos.*] Dupliciter hoc poteſt intelligi, ſi dicas, *dignum negotium eſſe Græcos conſulere eis, &c.* Vel, *dignum eſſe Græcos*, pro *Græcis*. *Dignum* enim accuſativo jungitur, ſubintellecta ſcilicet præpoſitione, *per* vel *ſecundum*.

32 Quinque

res pacis fuerint: ceterum à Trojanis ob maleconſulta ſatis pœnarum exactum. Dein multo hinc atque inde habito ſermone, ad poſtremum de modo præmiorum agi cœptum. Tum Diomedes [32] quinque millia talentorum auri, [33] ac totidem argenti optat, præterea tritici [34] centena millia, æqua per annos decem. Tum ſilentio habito à cunctis, Antenor, non Græcorum more agere eos adverſum ſe ait, ſed barbaro * namque quod impoſſibilia poſtularent, palam fieri, prætextu pacis bellum eos inſtruere: ceterum auri atque tantum argenti ne tum quidem [35] priuſquam in auxilia conducta dilaceraretur: civitati fuiſſe. Quod ſi permanere in eadem avaritia vellent, ſupereſſe Trojanis, uti clauſis portis, incenſiſque intus deorum ædificiis, ad poſtremum idem ſibi cum patria exitium peterent. Contra Diomedes: Non civitatem veſtram [36] conſideratum Argis venimus, verum adverſum vos dimicaturi. Quocirca ſive etiam nunc bellare in animo eſt, parati Græci: ſive, ut ais, igni dabitis Ilium, non prohibebimus: quippe Græcis affectis injuria, ulciſci hoſtes ſuos finis eſt. Tum Panthus in proximum diem veniam deliberandi orat. Ita noſtri ad Antenorem abeunt, atque inde in ædem Minervæ.

CAPUT VII.

Interim cognoſcitur in apparatu rerum divinarum portentum ingens: namque [37] aris compoſita ſacrorum conſueta, mox ſubjectus ignis [38] non comprehendere, neque conſumere uti antea, ſed aſpernari. Quare turbati populares, ſimul uti fidem nuncii noſcerent, ad aram Apollinis confluunt, atque ibi ſuperpoſitis extorum partibus, ubi flamma admota eſt, repente cuncta quæ inerant diſturbata, ad terram decidunt: quo ſpecta-

INTERPRETATIO.

* *Etenim cum impoſſibilia peterent, in aperto eſſe eos bellum parare, pacem ſimulantes. Præterea, tantam vim auri atque argenti, ne tum etiam urbem habuiſſe, antequam in auxiliares coëmptos diſtraheretur.*

NOTÆ.

32 *Quinque millia talentorum.*] Talentum auri valet aureos noſtros 6750000. Inde quinque millia talentorum valent aureos noſtros 33750000. Id eſt, fere ſexaginta ſeptem miliones ſcutorum noſtrorum.

33 *Ac totidem argenti.*] Nempe aureos noſtros 5000000. id eſt, fere ſex miliones ſcutorum.

34 *Centena millia.*] Modiorum, ſcilicet.

35 *Priuſquam in auxilia conducta dilaceraretur civitati fuiſſe.*] Series, non tantum auri vel argenti civitati fuiſſe, tum etiam, antequam in auxilia conducta ea pecunia diſtraheretur. *Dilaceraretur* autem optime dixit, ut in illo Ovidii.

Viſcera noſtra tua dilacerantur opes.

36 *Conſideratum.*] Illis reſpondit, quæ dixerat Antenor, non tantum auri argenti civitati fuiſſe.

37 *Aris compoſita.*] Eleganter, pro impoſita, ordinata, collocata, &c. Sic Virgil. de Didone, quæ ſe *aurea compoſuit ſponda.*

38 *Non comprehendere neque conſumere.*] Nam cum ignis ſacrificium abſumebat, fauſtum erat, & contra infauſtum & dirum. Sic in Vet. Teſtament. Pſeudoprophetas à vero ſuo ſacerdote ſecernit Deus Opt. Maxim. quod ignem miſit, qui voravit holocauſtum ſacerdotis ſui, & ligna & lapides, pulverem quoque & aquam, quæ erat in aquæductu; pſeudoprophetas

culo perculſis atque attonitis omnibus ſubito [39] avis aquila ſtridore magno immittit ſeſe, atque extorum partem eripit, moxque ſupervolans, ad naves Græcorum pergit, ibique raptum omittit. Id vero barbari [40] non jam leve aut in obſcuro, ſed palam pernicioſum credere. Interim Diomedes cum Ulyſſe diſſimulantes quæ gerebantur, obambulare in foro, circumſpicientes laudanteſque [41] præclara operum civitatis ejus. At apud naves auſpicio tali motis omnium animis: Calchas uti bonum animum gererent hortatur; brevi quippe dominos fore eorum quæ apud

CAPUT VIII.

Trojam eſſent. Ceterum Hecuba re cognita, placatum deos egreditur, [42] ac præcipue Minervam atque Apollinem, queis cum dona multa, tum victimas opimas admovet: * ſed [43] in adolendo quæ ſacra aris reddebantur, eodem modo reſtingui ignes, ac repente interire viſi. Inter quæ

INTERPRETATIO.

* *Sed in mactando ea quæ conſecrata aris porriciebantur.*

NOTÆ.

autem per ignem non exaudivit. Totam hiſtoriam pete è libro tertio Reg. cap. 18.

39 *Avis Aquila.*] Nempe aquila eſt adjectivum. Tota autem hæc hiſtoria de aquila, quæ extorum partem rapuit eamque in naves Græcorum dimiſit, ex Homeri Iliad. μ. adumbrata eſt. Ejus locum integrum apponam.

Ὄρνις γὰρ σφὶν ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
Φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
Ζωὸν ἔτ' ἀσπαίροντα, καὶ οὔπω λήθετο χάρμης.
Κόψε γὰρ αὐτὸν ἔχοντα κατὰ στῆθος παρὰ δειρὴν,
Ἰδνωθεὶς ὀπίσω. ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν ἧκε χαμᾶζε,
Ἀλγήσας ὀδύνῃσι. Μέσῳ δ' ἐνὶ κάββαλ' ὁμίλῳ,
Αὐτὸς δὲ κλάγξας, πέτετο πνοιῇς ἀνέμοιο.

Avis enim ipſis (Trojanis) ſupervenit tranſire volentibus,
Aquila altivolans, ad ſiniſtram populum coercens,
Cruentatum ſerpentem geſtans unguibus, immanem,
Vivum, adhuc palpitantem, qui nondum oblitus erat pugnæ,
Percuſſit enim ipſam tenentem ad pectus circa collum,
Reflexus retro. Illa autem à ſe dimiſit in terram,
Dolens doloribus, medium autem dejecit in cætum,
Ipſaque clangens avolavit flatibus venti.

Quod portentum Polydamas ibidem ita interpretatur: *ut aquila unum ſerpentem dimiſit, antequam ad nidum ſuum reverteretur, neque eum portare potuit eſcam pullis ſuis: ſic nos Trojani etiam ſi portas & murum Achivorum ruperimus robore magno, ceſſerintque Achivi; non tamen cum laude à navibus revertemur eaſdem vias; multos enim Trojanorum relinquemus, quos Achivi ferro interficient, propugnantes ante naves.* Quare Dictys addit: *Id vero barbaris non jam leve aut in obſcuro, ſed palam pernicioſum credere, &c.*

40 *Non jam leve aut in obſcuro.*] Repete à communi, *credere*. Series eſt: *barbari vero non jam in leve credere cœperunt aut in obſcuro pernicioſum putare, ſed palam.*

41 *Præclara operum.*] Deeſt, *negotia*. Ut in illis, *addita rerum, opaca domorum, ſtrata viarum, peſſima munerum, ſacra vatum, prima virorum, &c.*

42 *Ac præcipue Minervam*] Adumbratum videtur ex Iliad. ζ. ubi Hecuba matronis congregatis Minervæ templum petit, ipſique deæ peplum offert, &c.

43 *In adolendo quæ ſacra aris reddebantur.*] Nempe victimarum exſectam partem aliquam in ignem jaciebant, quæ *porrici* proprie dicebatur; reliquaque victima populo exponebatur, & dicebatur proprie, *polluta* & *profana*. Quas voces optime illuſtravit doctiſſ. And. Dacerius, in notis ſuis ad Feſtum, in voce *porriciam*.

44 *Caſſan-*

tam ſollicita, 44 Caſſandra deo plena, victimas Hectoris tumulo transferri imperat: deos quippe aſpernari jam ſacrificia, indignatos ob commiſſum paullo ante ſcelus in Apollinem. Ita tauris qui immolati erant, ad rogum Hectoris, ſicuti imperabatur, apportatis, moxque igni ſubjecto, conſumuntur cuncta. Inde ubi jam 45 veſperarat, domum diſceſſum: atque eadem nocte Antenor clam in templum Minervæ venit, ubi multis precibus vi mixtis 46 Theano, quæ ei templo ſacerdos erat, perſuaſit, uti Palladium ſibi traderet, habituram namque magna ejus rei præmia. 47 Ita perfecto negotio ad noſtros venit, hiſque promiſſum offert: verum id Græci obvolutum bene, quo ne intelligi quoquam poſſet, vehiculo ad tentorium Ulyſſis per neceſſarios fidoſque ſuos remittunt. At lucis principio poſtquam ſenatus coactus, & noſtri ingreſſi ſunt, Antenor veluti iracundiam Græcorum metuens, veniam orare eorum; quæ adverſum eos pro patria 48 exertius deſſeruiſſet. Dein Ulyſſes, non ſe his moveri, neque indignari, ſed quod finis in tractando non adhiberetur: maxime quum oportunum ad navigandum tempus brevi prætervolet. Tum multo invicem habito ſermone, ad poſtremum binis millibus talentorum auri atque argenti 49 rem decidunt: quod uti ad ſuos referrent, Græci ad naves abeunt. Ibi conductis ducibus, cuncta geſta exponunt: Palladium etiam ablatum per Antenorem docent. Dein ex omnium ſententia, reliquus miles rem cognoſcit. Ob quæ placet univerſis, mitti Minervæ donum honoratiſſimum. Tum accitus ad eam rem Helenus, cuncta quæ antea geſta erant, ac ſi præſens adfuiſſet, ordine exponit. Additque finem jam adveniſſe Trojanarum rerum: quippe quo maxime ſuſtentaretur ſumma civitatis ejus, Palladium fuiſſe; quo ablato, exitium ingruere: cete-

CAPUT IX.

NOTÆ.

44 *Caſſandra Deo plena.*] Caſſandræ quidem Apollo vaticinandi artem dedit; ſed idem effecit, ut ne unquam ei crederent: unde Virgil. 3. Æneid.

——— *Aut quem tum vates Caſſandra moveret.*

45 *Veſperarat.*] Supple, *ſc.* *Veſperare* autem ut *æternare*, *&c.* Uſus Gellius alicubi, *ubi jam veſperaverat.*

46 *Theano.*] Θεανώ. Et hæc ipſius Antenoris conjux fuit, Minervæ ſacerdos. Homer. Iliad. ζ.

Τῇσι θύρας ὤϊξε Θεανὼ καλλιπάρῃος,
Κισσηῒς, ἄλοχος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο.
Τὴν γὰρ Τρῶες ἔθηκαν Ἀθηναίης ἱέρειαν.

Eis fores apperuit Theano formoſa,
Ciſſei filia, uxor Antenoris equeſtris.

Illam enim Trojani fecerant Minervæ ſacerdotem.

47 *Ita perfecto negotio.*] Alii tamen fere omnes tradunt, Ulyſſem & Diomedem Palladium abſtuliſſe. Adi Conon. narrat. 34. & Virgil. lib. 2.

——— ——— *Impius ex quo*
Tydides ſed enim, ſcelerumque inventor Ulyſſes,
Fatale aggreſſi ſacrato avellere templo,
Palladium, cæſis ſummæ cuſtodibus arcis,
Corripuêre ſacram effigiem, manibuſque cruentis
Virgineas auſi Divæ contingere vittas.

Unicus Suidas, quod ſciam. Dicty noſtro fere conſentit, in voce Παλλάδιον.

48 *Exertius*] Audacius. Jam ſupra.

49 *Rem decidunt.*] Id eſt, tranſigunt, paciſcuntur, dirimunt.

50 *Equum*

Digitized by Google

rum donum Minervæ fatale Trojanis eſſe, [50] equum ligno fabrefactum forma ingenti, cujus magnitudine muri ſolvendi eſſent, adnitente atque miniſtro Antenore: dein recordatus parentem Priamum reſiduoſque fratres, fletum edit miſerabilem [51] conſternatus per dolorem atque obſtupefactus ruit. Tum Pyrrhus collectum eum, [52] refectumque animi, ad ſe deducit, cuſtodeſque addit, veritus ne qua per eum hoſtibus quæ geſta erant, patefierent. Quod ubi Helenus perſenſit, Pyrrhum uti bonum animum gereret hortatur, ſecurum ſui, ſecretorumque: namque ſe cum eo etiam poſt patriæ excidium, [53] multis tempeſtatibus in Græcia moraturum. Itaque ut Heleno placuerat, multa materies quæ apta hujuſmodi fabricæ videbatur, [54] per Epium atque Ajacem Oilei advecta.

CAPUT X.

Interim firmatores pactæ pacis ad Trojam eunt, decem lecti duces, Diomedes, Ulyſſes, Idomeneus, Ajax Telamonius, Neſtor, Meriones, Thoas, Philoctetа, Neoptolemus, atque Eumelus: quos ubi in foro animadvertere populares, læti animos tollunt, finem jam ærumnarum credentes. Itaque ſinguli, plures, uti quiſque occurrerat, benigne adeunt, ſalutant, atque gratulantes exoſculantur. Tum Priamus pro Heleno orare Græcos, multiſque adhibitis precibus, commendare chariſſimum ſibi, & inter cæteros dilectum magis propter prudentiam. Dein ubi tempus viſum eſt, convivium publice cœptum in honore ducum, adſcitæque pacis, Antenore [55] deſerviente Græcis, atque omni modo benigne exhibente cuncta. At lucis initio ſenes omnes in ædem Minervæ conveniunt. In quibus Antenor refert, miſſos à Græcis ſuper conditionibus prædictæ pacis, decem [56] legatos viros: quos ubi deduci in ſenatum placuit, & dextræ invicem datæ atque acceptæ ſunt, ſtatuunt inter ſe uti proximo die, campi

NOTÆ.

50 *Equum ligno fabrefactum forma ingent.*] Virgil. 11. Æneid.

Inſtar montis equum divina Palladis arte,
Ædificant, ſectaque intexunt abjete coſtas.

Ubi Servius: *ut Hyginus & Tubero dicunt, machinamentum bellicum fuit, quod equus appellatur; ut aries & teſtudo, quibus muri vel diſcuti, vel ſubrui ſolent. Unde eſt,* aut hæc in noſtros fabricata eſt machina muros. *Ut alii, porta, quam eis Antenor aperuit, equum habuit pictum: nonnulli, ſignum equi datum, ut internoſcerent Græci ſuos vel hoſtes. A quibuſdam dicitur, facta proditione prædictum ne quis eas domos violaret, quarum ante januam equus eſſet deſpictus; unde & Antenoris & cæterorum agnitæ ſunt. Aut, quia equeſtri prælio victa eſt Troja. Aut, à monte Hippio, poſt quem ſe abſconderant Græci: unde & alludit* inſtar montis equum. *Aut revera hoc fuit, quod Virgilius ſequitur.* Vulgatam opinionem de equo aliquantum immutare voluit Palæphatus; ſed frigide ſane & inepte.

51 *Conſternatus.*] Legerem, *conſternatuſque.*

52 *Refectum animi.*] Græca forma, ſubintellecta ſcilicet præpoſitione ἐκ quæ genitivum aſciſcit. Vel potius, ut optime Sanctius, *refectus animi*, ſupple *mente*; quo modo apud Lucret. lib. 6.

Perturbata animi mens in mœrore metuque.

53 *Multis tempeſtatibus.*] Pro, multo tempore.

54 *Per Epium.*] Virgil. *Et ipſe doli fabricator Epeus.*

55 *Deſerviente.*] Plus dicit, *deſervire* quam *ſervire*, & affectum quendam denotat.

56 *Legatos viros.*] Optime. Nam in omni adjectivo maſculino abſolute poſito, deeſt

vir

Digitized by Google

medio atque in ore omnium aras ſtatuant, queis fidem pacis jurisjurandi religionibus firmarent. Quibus perfectis, Diomedes atque Ulyſſes jurare occipiunt, permanſuros ſe in eo [57] quod ſibi cum Antenore conveniſſet, teſteſque in eam rem [58] Jovem ſummum, Terramque matrem, Solem, Lunam, atque Oceanum fore. Dein exciſis in partes duas hoſtiis quæ ad eam rem admotæ erant, ita uti pars [59] ad Solem, reſiduum ad naves ſpectaret, [60] per medium tranſeunt. Dein Antenor [61] in eadem verba placitum confirmat. Ita perfecto negotio, ad ſuos quiſque abeunt. Ceterum barbari Antenorem ſummis efferre laudibus, advenientem ſinguli quaſi deum venerari: ſolum quippe omnium credere auctorem pacis ejus, adſcitæque cum Græcis amicitiæ. Ita ſopito jam exinde bello, paſſim uti quiſque partium voluerat, nunc Græci cum Trojanis, rurſuſque hi apud naves amice agere. Interim ubi fœdus intervenerat, cuncti barbarorum ſocii qui bello reſidui erant, gratulantes interventu pacis ad ſuos diſcedunt, ne opperientes quidem præmia tantorum diſcriminum atque ærumnarum, ſcilicet veriti, [62] ne qua pacti fides apud barbaros diſſolveretur. Interim apud naves, uti Heleno placuerat, equus [63] tabulatis extruitur per Epeum [64] fabricatorem ejus operis: cui edito in immenſum, [65] ima quæ ſub pedibus erant, rotis interpoſitis ſuſpenderat, [66] ſcilicet quo attractu motus facilius foret: quem offerri donum Minervæ maxime, omnium ore agitabatur. Ceterum apud Trojam auri atque argenti prædictum pondus, per Antenorem atque Æneam ſummo ſtudio in ædem Minervæ portabatur. Et Græci, poſtquam auxilia ſociorum dimiſſa cognitum eſt, impenſius pacem atque amicitiam agitavêre, [67] nullo exinde barbarorum interfecto, aut vulnerato; quo magis ſine ulla diſcordiarum ſuſpicione apud hoſtes fuere. Dein equum compactum adfabre, confixumque ad muros movent, prænunciato Trojanis, uti cum ſumma religione ſuſciperent, Minervæ ſcilicet ſacrum, dicatumque. Quare magna vis homi-

CAPUT XI.

NOTÆ.

vir vel *homo*; niſi exprimatur ut hic. Sic in *amicus*, *familiaris*, *neceſſarius*, *ſervus*, *nuntius*, *ſocius*.

57 *Quod ſibi cum Antenore conveniſſet.*] Et in eo fallebant, quod cum Antenore clam omnino alia pacti fuerant, quam quæ vulgo ferebantur.

58 *Jovem ſummum.*] Id eſt, Cœlum. Jurabant autem per cœlum, mare & terras, &c. Et alia quæquæ, in quibus eſſe aliquid ſacri arbitrabantur.

59 *Ad Solem.*] Ad Solem Orientem ſcilicet, reliquum autem ad Occidentem naves verſus.

60 *Per medium tranſeunt.*] De hoc more jam ſupra.

61 *In eadem verba.*] De more ſcilicet; ſacerdos enim præibat verba.

62 *Ne qua.*] Ne qua via. Sic ſemper Dictys.

63 *Tabulatis.*] *Roboribus textis.* Virgil.

64 *Fabricatorem operis.*] Virgil. *Et ipſe doli fabricator Epeus.*

65 *Ima quæ ſub pedibus erant, rotis, &c.*] Sub pedibus rotas ſubjecerat. Virgil. 2. Æneid.

——— *Pedibuſque rotarum*
Subjiciunt lapſus.

66 *Scilicet quo attractu*] Series, *ſcilicet quo motus facilius foret attractu.* Id eſt: *Quo facilius attractu moveretur.*

67 *Nullo exinde.*] Quaſi vero & ante ſociorum diſceſſum, poſt juratam pacem, quidam à Græcis vel vulnerati ſint vel in-

 terfecti;

num portis egreſſa, 68 ſumma lætitia, ſacrificioque donum excipit, attrahitque propius mœnia. Sed poſtquam magnitudine operis impediri per portas ingreſſum animadvertêre, 69 conſilium deſtruendorum deſuper murorum capiunt, neque quiſquam ſecus præ tali ſtudio decernebat. Ita inviolatum multis tempeſtatibus murorum opus, 70 Neptunique, ut perhibebatur, atque Apollinis maxima monumenta, 71 multo dilectu civium manibus diſſolvuntur. Sed poſtquam major pars operis ejus dejecta eſt, conſulto à Græcis interceſſum, confirmantibus non ſe paſſuros intra mœnia induci equum, priuſquam prædictum auri atque argenti pondus ſuſciperent. Ita intermiſſo opere, ſemiruptiſque mœnibus, Ulyſſes cunctos civitatis Trojanæ artifices, ad reficiendas naves conducit. Compoſita dein univerſa claſſe, ubi cuncta navigia inſtructa, & præmium perſolutum eſt, jubent noſtris peragere incœpta. Itaque deſtructa murorum parte, 72 cum joco, laſciviaque induxêre equum, fœminis inter ſe atque

CAPUT XII.

viris certatim attrahere feſtinantibus. Interim Græci ubi cuncta navi-

NOTÆ.

terfecti: ridiculum ſane, & ſui hic oblitus eſt Dictys.

68 *Summa lætitia ſacrificioque excipit.*] Virgil.

——— *Circum pueri innuptæque puellæ,*
Sacra canunt.

Sed de ſacrificio nihil Virgil. Niſi de ſacrificio iſta capienda.

——— *Orandaque Diva,*
Numina conclamant.

Item.

Nos delubra Deum miſeri, quibus ultimus eſſet
Ille dies, feſta velamus fronde per urbem.

Ita enim in ſacrificiis.

69 *Conſilium deſtruendorum deſuper murorum.*] Virgil.

Dividimus muros & mœnia pandimus urbis.

70 *Neptunique & Apollinis.*] Qui Laomedonti ſervientes, Trojæ muros condiderunt. Homer. Iliad. η. Neptunum loquentem inducit.

——— Ὅτ' ἐγὼ καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἥρῳ Λαομέδοντι πολίσσαμεν ἀθλήσαντε.

Quem murum ego & Phœbus Apollo
Heroi Laomedonti ædificavimus laborantes.

Idem tamen, Iliad φ. ait ſolum Neptunum muros ædificaſſe, Apollinem vero regios greges paviſſe. Quare Virgil. Neptuno tantum tribuit 9. Æneid.

——— *An non viderunt mœnia quondam,*
Neptuni fabricata manu, conſidere in ignes?

Et rurſus Apollini 3. Georg.

——— *Et Trojæ Cynthius auctor.*

Sed cum Deorum opera ab Diis aliis, nedum ab hominibus, deſtrui nefas eſſet, hominem à Diis operi aſcitum, ſcribit Pindarus Olym. Odyſſ. 8. Ubi de Æaco.

Τὸν παῖς ὁ Λατοῦς, εὐρυμέδων τε Ποσειδᾶν,
Ἴλιῳ μέλλοντες ἐπὶ στέφανον.
Τεῦξαι, καλέσαντο συνεργὸν
Τείχιος. ἦν ὅτι νιν πεπρωμένον,
Ὀρνυμένων πολέμων,
Πτολιπόρθοις ἐν μάχαις,
Λάβρον ἀμπνεῦσαι καπνὸν

Quem filius Latonæ & late imperans Neptunus,
Quum Ilium eſſent mœnibus coronaturi,
Advocaverunt cooperatorem
Muri. Erat quoniam fato decretum,
Surgentibus bellis,
Urbium vaſtatricibus in pugnis,
Vehementem exhalaturum fumum.

71 *Multo dilectu.*] Studioſe, φιλοφρόνως.

72 *Cum joco laſciviaque induxere equum fœminis inter ſe.*]

——— *Circum pueri innuptæque puellæ,*
Sacra canunt, funemque manu contingere gaudent.

73 *Incenſis*

bus impoſita ſunt, [73] incenſis omnium tabernaculis [74] ad Sigæum ſecedunt, ibique noctem opperiuntur: [75] feſſis dein multo vino atque ſomno barbaris, [76] quæ utraque per lætitiam, ſecuritatemque pacis intervenerant, [77] multo ſilentio ad civitatem navigant, ſervantes ſignum [78] quod igni elato Sinon, ad eam rem clam poſitus, ſuſtulerat: moxque omnes poſtquam intravêre mœnia, diviſis inter ſe civitatis locis, [79] ubi ſignum datum eſt, magna vi cædere eos quos ſors objecerat, atque obtruncare [80] paſſim per domos atque vias, loca ſacra profanaque, & ſi qui perſenſerant, priuſquam armare ſe, [81] aut aliud pro ſalute capere quirent, opprimere: prorſus nulla requies ſtragis atque funerum, quum palam & in ore ſuorum liberi, parenteſque magno inſpectantium gemitu necarentur: moxque ipſi qui ſpectaculo [82] chariſſimorum corporum interfuerant, miſerandum in modum interirent. Neque ſegnius per totam urbem incendiis geſtum, [83] poſitis prius defenſoribus ad domum Æneæ atque Antenoris. Interim Priamus re cognita, ad aram Jovis [84] ante ædi-

NOTÆ.

73 *Incenſis omnium tabernaculis.*] Notus militiæ mos, incendere tabernacula diſceſſuro: milites. Homer. Odyſſ. 8.

Βάντες ἀπέπλειον πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες.

Euntes navigabant, igne tabernaculis injecto.

74 *Ad Sigæum ſecedunt.*] Virgil. Ait Græcos ſe poſt Tenedo condidiſſe.

Huc ſe provecti deſerto in littore condunt.

At Tenedos à Sigeo diſtabat LXXV. ſtad. Palæphatus vero, quem in equi hiſtoria ſequi videtur Dictys, ſcribit Græcos ſe abdidiſſe in cavo quodam loco, qui locus etiam tum vocabatur. Ἀργείων λόχος, *Argivorum inſidiæ.*

75 *Feſſis dein multo vino.*] Virgil.

Invadunt urbem ſomno vinoque ſepultam.

76 *Quæ utraque.*] Nempe vinum & ſomnus.

77 *Multo ſilentio.*] Videtur ob oculos habuiſſe illud Virgil.

——— *Tacita per amica ſilentia Lunæ.*

78 *Quod igni elato Sinon.*] De ſigno à Sinone elato nihil apud alios inveni. Virgil. tantum ait, duces equo delapſos ſtatim portas pandiſſe, & ita ſocios accepiſſe.

Cæduntur vigiles portiſque patentibus omnes,
Accipiunt ſocios atque agmina conſcia jungunt.

Sed hoc ex Virgilio tamen immutavit Dictys. Virgilius enim ſcribit non Sinonem claſſi ſignum dediſſe, ſed contra claſſem Sinoni, ut rem perageret & clauſtra laxaret.

——— *Flammas quum regia puppis*
Extulerat, fatiſque Deum defenſus iniquis,
Incluſos utero Danaos & pinea furtim
Laxat clauſtra Sinon.

Virgilius quidem alicubi ſignum Græcis datum ſcribit ab Helena, non à Sinone.

——— *Flammam media ipſa tenebat*
Ingentem, & ſumma Danaos ex arce vocabat.

Et ſi illud accipi aliter poſſit.

79 *Ubi ſignum datum eſt.*] Certe deridiculus eſt Dictys, qui in ea trepidatione & ſtrage ſignum expectatum crediderit.

80 *Paſſim per domos atque vias, loca ſacra.*] Virgil.

Plurima perque vias ſternuntur inertia paſſim
Corpora, perque domos & relligioſa Deorum
Limina.

81 *Aut aliud.*] Conſilium intelligo.

82 *Cariſſimorum corporum.*] Corpora dicit, quod nos dicimus, *des perſonnes.* Ita Græci σώματα.

83 *Poſitis prius defenſoribus ad domum Æneæ, &c.*] Strabo refert, pellem pantheræ foribus tantum appenſam fuiſſe.

84 *Ante ædificiale conſugit.*] *Ædificiale* pro ædificio ſive regia Priami, elegantia

hujus

ficiale confugit, multique ex eo loco ad reliqua deorum templa: Caſſandra in ædem Minervæ. Sed poſtquam univerſos qui in manus venerant fœde, [85] atque inultos obtruncavêre, occipiente luce [86] domum in qua Helena erat aggrediuntur. Ibi Menelaus Deiphobum, quem poſt Alexandri interitum Helenæ matrimonium intercepiſſe, ſupra docuimus [87] exſectis primo auribus, brachiiſque ablatis, deinde naribus, ad poſtremum truncatum omni ex parte, fœdatumque ſummo cruciatu necat. Dein Priamum Neoptolemus ſine ullo ætatis atque honoris dilectu retinentem utraque manu, [88] ad aram jugulat. Ceterum [89] Caſſandram Ajax Oilei è ſacro Minervæ captivam abſtrahit. Hoc modo conſumptis cum ci-
CAPUT XIII. vitate barbaris, deliberatio inita ſuper his qui ab deorum aris auxilium

NOTÆ.

hujus ſæculi. Aras ante fores ædium Græci habuerunt, notum ex comicis. *Joz. Mercer.* Aras illas habebant in media corte, ſive in impluvio. Sic Virgil. de ara illa Priami

Ædibus in mediis, nudòque ſub ætheris axe,
Ingens ara fuit, juxtaque veterrima laurus,
Incumbens aræ, atque umbra complexa penates.

85 *Atque inultos obtruncavere.*] Sic ſcribendum, non *multos*. Ita ſæpe Veteres ſcriptores, qui fere ſemper in ea voce corrupti. Saluſt. *Dedecores inultique terga ab hoſtibus cædebantur.*

86 *Domum in qua Helena erat.*] Virgil. Scribit Helenam ſe in templo Veſtæ abdidiſſe. Ita Æneas.

——— Cum limina Veſtæ,
Servantem & tacitam ſecreta in ſede latentem,
Tyndarida aſpicio.

Sed antea Græci domum ejus aggreſſi fuerant circa mediam noctem; eiſque ipſa Helena fores aperuerat. Sic enim Deiphobus, apud Virgil 6. Æneid.

Tum me, confectum curis ſomnoque gravatum,
Infelix habuit thalamus, preſſitque jacentem
Dulcis & alta quies, placidæque ſimillima morti:
Egregia interea conjux arma omnia tectis
Emovet, & fidum capiti ſubduxerat enſem.
Intra tecta vocat Menelaum, & limina pandit.
Scilicet id magnum ſperans fore munus amanti,
Et famam extingui veterum ſic poſſe malorum.

Homerus ſcribit Odyſſ. θ. cum Menelao Ulyſſem ad Deiphobi & Helenæ domum aſcendiſſe:

Αὐτὰρ ὀδυσῆα ποτὶ δώματα Δηϊφόβοιο,
Βήμεναι ἠΰτ᾽ ἄρηα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
Sed Ulyſſem ad domum Deiphobi
Aſcendiſſe tanquam Martem cum eximio Menelao.

87 *Exſectis primo auribus.*] Virg. lib. 6.

Atque hic Priamiden, laniatum corpore toto,
Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora,
Ora manuſque ambas, populataque tempora raptis
Auribus & truncas inhoneſto vulnere nares.

Solus Dares ſcribit, Deiphobum à Palamede in pugna occiſum.

88 *Ad aram jugulat.*] Prius occiſo Polite, in ipſius parentis conſpectu. Virgil. 2. Æneid.

——— Hæc dicens, altaria ad ipſa trementem
Traxit, & in multo lapſantem ſanguine nati.
Implicuitque comam læva, dextraque coruſcum,
Extulit ac lateri capulo tenus abdidit enſem.

89 *Caſſandram Ajax Oilei, &c.*] Virg. 2. Æneid.

Ecce

vitæ imploraverant: decretumque ab omnibus, uti per vim avulſi necarentur: tantus dolor injuriæ, & ob id ſtudium exſtinguendi Trojani nominis inceſſerat. Ita comprehenſi qui cruciatum prædictæ noctis ſubterfugerant, trepidantes ac vice pecorum interficiuntur. Dein more belli, per templa ac ſemiuſtas domos, populatio rerum omnium, & per dies plurimos ne quis hoſtium evaderet, ſtudium inquirendi. [90] Interim ad coacervandum auri atque argenti materiam alii ad opportuna loca deſtinantur, & alii ob precioſam veſtem. Igitur ubi ſatias Trojani ſanguinis tenuit, & urbs incendiis complanata eſt, initium ſolvendæ per prædam militiæ capiunt, primo à captivis feminis, pueriſque adhuc imbellibus. Itaque ex his prima omnium Helena ſine ſorte Menelao conceditur: dein [91] Polyxena ſuadente Ulyſſe, per Neoptolemum Achilli inferias miſſa: [92] Agamemnoni Caſſandra datur, poſtquam forma ejus captus, quin palam deſiderium fateretur, diſſimulare nequiverat: [93] Ætram & Clymenam, Demophoon atque Achamas habuere: [94] reliquorum ſors agi cœpta, atque [95] Neoptolemo Andromacha, ([96] adjunctis poſtquam id evenerat filiis ejus in honorem tanti ducis) [97] Ulyſſi

NOTÆ.

Ecce trahebatur paſſis Priameia virgo
Crinibus à templo Caſſandra, adytiſque Minervæ,
Ad cœlum tendens ardentia lumina fruſtra
Lumina, nam teneras arcebant vincula palmas.

90 *Interim ad coacervandum.*] In opportunis locis diſpoſiti fuere cuſtodes qui ſimul divitias ſervarent, &c. Virgil.

Et jam porticibus vacuis, Junonis aſylo,
Cuſtodes lecti Phœnix & dirus Ulyſſes
Prædam aſſervabant: huc undique Troïa gaza
Incenſis erepta adytis, menſaque Deorum
Crateresque auro ſolidi, captivaque veſtis
Congeritur.

Quidam Codd. habent, *ad coërcendum*; quæ lectio defendi poteſt.

91 *Polyxena ſuadente Ulyſſe.*] Alii fere omnes ſcriptores tradunt, umbram Achillis vel vocem ex ejus ſepulchro exeuntem, ſibi immolari Polyxenam petiiſſe. Euripid. Lycoph. Ovid. &c. Verum Philoſtratus & Tzetzes in Lycoph. ſcribunt Polyxenam Achillis mortem ſic ægre tuliſſe, ut ſibi ſuper ejus tumulo violentas manus intulerit.

92 *Agamemnoni Caſſandra.*] Poſtea eam cum Agamemnone occidit Clytemneſtra. Homerum Odyſſ. λ. ubi Agamemnon ait.

Οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὄπα Πριάμοιο θυγατρὸς
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις
Ἀμφ' ἐμοί.
Mæſtiſſimam autem audivi vocem Priami filiæ
Caſſandræ, quam occidit Clytemneſtra doloſa
Prope me.

93 *Æthram & Clymenam.*] De iis ſuperius dictum. Æthra avia erat Acamantis & Demophoontis, Theſei mater.

94 *Reliquorum ſors agi cœpta.*] Puto reſcribendum, *reliquarum*. Adhuc enim de ſorte fœminarum.

95 *Neoptolemo Andromacha.*] Leſches in parva Iliade:

Αὐτὰρ Ἀχιλλέως μεγαθύμου φαίδιμος υἱὸς,
Ἑκτορέην ἄλοχον κατάγεν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Verum Achillis generoſi inclytus filius
Hectoris uxorem ducit cavas ad naves.

96 *Adjunctis.*] Jam ſupra probavimus, Andromacham ex Hectore Aſtyanactam tantum ſuſcepiſſe, quem Pyrrhus, ſive ut alii volunt Ulyſſes, de turri præcipitavit.

97 *Ulyſſi Hecuba.*] Hygin. fab. 3. *Ulyſſes Hecubam Ciſſei filiam, vel ut alii auctores dicunt*

Digitized by Google

Hecuba obvenêre. Hactenus nobilium fœminarum [98] ceſſere ſervitia. Alii, ut quemque ſors contigerat, prædam aut ex captivis, quantum pro merito diſtribuebatur, habuêre. Interim [99] ſuper Palladio ingens certamen inter ſe ducibus exortum, Ajace Telamonio expoſtulante in munus ſibi, pro his quæ in ſingulos univerſoſque virtute atque induſtria ſua contulerat. Quare coacti pene omnes, ſimul uti ne læderetur animus tanti viri, cujus præclara facinora vigiliaſque pro exercitu, in animo retinebant, concedunt Ajaci, contradicentibus ſolis omnium Diomede atque Ulyſſe; ſua quippe opera inſinuantibus id ablatum: contra Ajax affirmare, non labore aut virtute eorum rem geſtam: Antenorem namque contemplatione communis amicitiæ, abſtuliſſe. Tum Diomedes honori ejus per verecundiam concedens, à certamine deſtitit. Igitur Ulyſſes cum Ajace ſumma vi contendere inter ſe, atque invicem induſtriæ meritis expoſtulare, adnitentibus Ulyſſi Menelao atque Agamemnone, ob ſervatam paullo ante opera ſua Helenam. [1] Namque poſt captum Ilium Ajax recordatus eorum quæ tantis tempeſtatibus propter mulierem perpeſſi, expertique eſſent, primus omnium interfici eam juſſerat: jamque approbantibus conſilium Ajacis multis bonis, Menelaus amorem conjugii etiam tunc retinens, ſingulos ambiendo orandoque ad poſtremum perfecerat, uti interceſſu Ulyſſis, Helena incolumis ſibi traderetur. [2] * Itaque

CAPUT XIV.

INTERPRETATIO.

* *Igitur quaſi judicio, utriuſque merita perpendentes, qui adhuc etiam bellum in manibus haberent, & undiquaque multis inimicis gentibus circumdarentur, Ulyſſi Palladium tribuunt, neglectis viris ſtrenuis, contemptiſque Ajacis factis eximiis, & obliterata diſtributione per exercitum frumenti quod ex Thracia adportarat.*

NOTÆ.

dicunt Dymantis, Priami uxorem Hectoris matrem, in ſervitutem cum duceret, illa in Helleſpontum mare ſe præcipitavit.

98 *Ceſſere ſervitia.*] Sic Virgil.

Et patrio Andromachen iterum ceſſiſſe marito.

99 *Super Palladio.*] Idem Suidas & Cedrenus. Verum Homerus, Sophocles & alii omnes tradunt, Ajacem & Ulyſſem non de Palladio, ſed de armis Achillis contendiſſe.

1 *Namque poſt captum Ilium.*] Nuſquam alibi iſtud reperias. Sed æquum eſt oculatum teſtem quædam addere, quæ apud auritos tantum fruſtra quæras. Ego vero exiſtimo, iſtud ex ipſo Virgilio noſtrum expreſſiſſe: is enim ſcribit, 2. Æneid. ipſum Æneam de morte Helenæ cogitaſſe, ſed à Venere alio abductum fuiſſe.

Exarſere ignes animo, ſubit ira cadentem
Ulciſci patriam & ſceleratas ſumere pœnas.

Item:

Extinxiſſe nefas tamen, & ſumpſiſſe merentis
Laudabor pœnas, animumque expleſſe juvabit,
Ultricis flammæ, & cineres ſatiaſſe meorum.

2 *Itaque uti judicio amborum merita.*] Satis intricata tota hæc periodus. Ait Dictys Græcos, quaſi judicio utriuſque Ajacis & Ulyſſis merita penſarent, quippe qui & bello adhuc & inimicis circumquaque nationibus circumdarentur, Ulyſſi tamen Palladium tribuiſſe; ſpretis egregiis facinoribus Ajacis & obliterata diſtributione

per

uti judicio amborum merita ſpectantes, [3] queis etiam nunc bellum in manibus atque hoſtiles multæ nationes circumſtreperent, nullo dilectu virorum fortium, ſpretiſque Ajacis egregiis facinoribus, ac frumenti quod ex Thracia advexerat, per totum exercitum diſtributione, Ulyſſi Palladium tradunt. Quare cuncti duces, qui memores virtutum Ajacis, nihil præferendum ei cenſuerant; quique ſecuti gratiam Ulyſſis, impugnaverant talem virum [4] ſtudio in partes diſcedunt. Interim Ajax indignatus, & ob id victus dolore animi, palam atque in ore omnium vindictam ſe ſanguine eorum à quibus impugnatus eſſet, exacturum denunciat. Itaque ex eo Ulyſſes, Agamemnon, & Menelaus cuſtodiam ſui agere, & quo tutiores eſſent, ſumma vi vigilare. At ubi nox aderat, diſcedentes uno ore omnes lacerare utrumque regem, neque abſtinere maledictis; quippe quibus magis [5] libido deſideriumque in ſemina, quam ſumma militiæ potiora forent. At lucis principio, Ajacem in medio exanimem offendunt: perquirenteſque mortis genus, animadvertêre ferro interfectum. Inde ortus per duces atque exercitum tumultus ingens, ac dein ſeditio brevi adulta, quum ante jam Palamedem virum domi belloque prudentiſſimum, [6] nunc Ajacem inclytum tot egregiis pugnis, atque utroſque inſidiis eorum circumventos ingemiſcerent. Ob quæ ſupradicti reges veriti, ne qua vis ab exercitu pararetur, intus clauſi firmatique per neceſſarios manent. Interim Neoptolemus advecta ligni materia, Ajacem cremat: reliquiaſque urnæ aureæ conditas [7] in Rhœteo [8] ſepeliendas procurat, brevique tumulum extructum conſe-

CAPUT XVI.

NOTÆ.

per totum exercitum frumenti, quod ex Thracia adduxerat. In judicio autem rem tranſactam fuiſſe, oſtendit Homer. Odyſſ. λ ubi Achill.

Οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
Νόσφιν ἀφεστήκει κεχολωμένη εἵνεκα νίκης
Τὴν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ
Τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος. Ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ,
Παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.

Sola autem Ajacis anima Telamoniadæ
Seorſum ſtabat, irata propter victoriam
Qua eum vici judicatus apud naves
Armis ſuper Achillis, propoſuit autem veneranda mater,
Filii vero Trojanorum judicarunt & Pallas Minerva.

Vide Sophocl. Ovid. & alios.

3 *Queis etiamnum bellum in manibus.*] Iracunde & ironice hæc dicit Dictys, qui Græcos irridet, quod Ulyſſi Palladium tradant, cum adhuc bello circumſonent, & hoſtibus undique circumdeatur, &c.

4 *Studio*] *Brigue.* Virgil. *Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus.*

5 *Libido deſideriumque in ſemina.*] Barbare loquitur Dictys.

6 *Nunc Ajacem inclytum.*] Suſpicabantur enim per eos Ajacem interfectum fuiſſe, qui tamen ſe ipſum occidit. Homer. Sophocl. Ovid. &c. tamen Dares Phrygius ſcribit, Ajacem à Paride vulneratum interiiſſe. Ita & Scholiaſtes Sophoclis.

7 *In Rhœteo.*] Trojæ promontorio, ſive tumulo, ubi urbs etiam fuit Rhœtejum dicta. Strab. lib. 13. *Sequitur Rhœtejum, urbs tumulo inſita, eique contiguus litorea arena tumulus, Ajantejum quaſi Ajaceum. Ubi monumentum eſt Ajacis & ſtatua. Hanc cum ſublatam Antonius in Ægyptum tranſtuliſſet, eam rurſus Auguſtus Rhœtenſibus reddidit, ut & multis aliis fecit.* Plinius tamen, lib. 5. cap. 30. ait Ajacem prope Sigæum ſepultum fuiſſe.

8 *Sepeliendas procurat.*] Neoptolemo id noſter tribuit, quod Sophocles veriſimilius Teucro.

9 *Clam*

Digitized by Google

crat in honorem tanti ducis. Quæ ſi ante captum Ilium accidere potuiſſent, profecto magna ex parte promotæ res hoſtium, ac dubitatum de ſumma rerum fuiſſet. Igitur Ulyſſes veritus vim offenſi exercitus, [9] clam Iſmarum aufugit: atque ita Palladium apud Diomedem manet. Cete-

CAPUT XVI.

rum poſt abſceſſum Ulyſſis, Hecuba quo ſervitium morte ſolveret, multa ingerere maledicta, imprecarique infauſta omina in exercitum: quare motus miles, [10] lapidibus obrutam eam necat, ſepulchrumque [11] apud Abydum ſtatuitur, appellaturque [12] Cynoſſema, ob linguæ proterviam impudentemque petulantiam. Per idem tempus [13] Caſſandra deo repleta, multa in Agamemnonem adverſa prænunciat: inſidias quippe ei ex occulto, cædemque domi [14] per ſuos compoſitam: præterea [15] univerſo exercitui profectionem ad ſuos incommodam, exitialemque. Inter quæ Antenor cum ſuis Græcos orare, omitterent iras, atque 16 urgente navigii tempore in commune conſulant. Præterea omnes duces ad ſe epulatum deducit: ibique ſingulos quam maximis donis replet. Tunc Græci Æneæ ſuadent, [17] ſecum uti in Græciam naviget. Ibi namque ei ſimile cum ceteris ducibus jus regni eamdemque poteſtatem fore. Neoptole-

NOTÆ.

9 *Clam Iſmarum aufugit.*] Ipſe Ulyſſes, apud Homer. Odyſſ. ι. narrat ſe à Troja profectum, ventis Ciconibus appulſum ad Iſmarum.

> Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν
> Ἰσμάρῳ.

> *Ab Ilio me ferens ventus Ciconibus admovit ad Iſmarum.*

Cicones autem Thraciæ populi, ad Hebrum fluvium; ubi urbs Iſmarus prope Scœnum fluvium ſita, è regione Maroneæ.

10 *Lapidibus obrutam eam necat.*] Alii ſcribunt, Hecubam ſe in mare præcipitaſſe: alii à Polymneſtoris militibus lapidibus obrutam.

11 *Apud Abydum.*] Alii in Cherſoneſo ponunt; alii in Sigæo.

12 *Cynoſſema.*] Latine diceres, *canis monumentum.*

13 *Caſſandra deo repleta.*] Hæc ex Lycophrone mutatus eſt Dictys. Apud quem Caſſandra Græcis ventura denuntiat.

14 *Per ſuos.*] Clytemneſtram uxorem ſuam.

15 *Univerſo exercitui.*] Hæc ex Homero adumbrata videntur, apud quem Neſtor ait, Odyſſ. γ.

> Βῆμεν δ' ἐν νήεσσι· Θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς.
> Καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήδετο νόστον
> Ἀργείοις. ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
> Πάντες ἔσαν. Τῷ σφέων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέσπον
> Μήνιος ἐξ ὀλοῆς Γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.

> *Abivimus in navibus. Deus autem diſperſit Græcos,*
> *Et tunc certe Jupiter triſtem in mente machinabatur reditum*
> *Græcis, nam neque prudentes neque juſti*
> *Omnes erant. Ideoque ipſorum plures malum fatum conſecuti ſunt,*
> *Ira ex pernicioſa Minervæ patrima.*

16 *Urgente navigii tempore.*] Nempe quia jam hyems ingruebat, ut infra ipſe innuit, *veriti ne per moram interventu hyemis, quæ ingruebat, à navigando excluderentur.* Et hic eos ſequitur Dictys, qui autumno captum Ilium dicunt; inter quos fuiſſe videtur Servius, qui ſcripſit; *& ſciendum eſt ſeptima luna captam eſſe Trojam.* Sed cum aliis errat Dictys, nam Trojæ excidium accidit finiente vere, ut in præfatione ex Scaligero demonſtratum. *Navigii* autem *tempus* dicit noſter, pro tempore navigationis.

17 *Secum uti in Græciam naviget.*] Quidam ſcribunt Æneam Neoptolemo captivum

Digitized by Google

mus [18] filios Hectoris Heleno concedit: Præterea reliqui duces auri atque argenti quantum ſingulis viſum eſt. Dein conſilio habito decernitur, uti per triduum funus Ajacis publice ſuſciperetur. Itaque exactis his diebus, cuncti reges [19] comam apud tumulum ejus deponunt. [20] Atque exinde contumeliis Agamemnonem, fratremque agere, eoſque non Atridas, ſed Pliſthenidas, [21] & ob id ignobiles appellare. Quare coacti, ſimul uti odium ſui apud exercitum per abſentiam leniretur, orant uti ſibi abire è conſpectu eorum ſine noxa concedant. Itaque conſenſu omnium primi navigant, deturbati expulſique à ducibus. [22] Ceterum Ajacis filii Æantides Glauca genitus, atque Euryſaces ex Tecmeſſa Teucro traditi. Dein Græci veriti ne per moram interventu hyemis, quæ ingruebat, à navigando excluderentur, deductas in mare naves, remigibus reliquiſque nauticis inſtrumentis complent. Atque ita cum his quæ ſinguli [23] præda multorum annorum quæſiverant, diſcedunt. Æneas apud Trojam manet, qui poſt Græcorum profectionem cunctos [24] ex Dardano,

CAPUT XVII.

NOTÆ.

captivum datum, & in Pharſaliam adductum. Leſches, in parva Iliade.

> Αὐτὸν τ' Ἀγχίσαο κλυτὸν γόνον ἱπποδάμοιο
> Αἰνείαν ἐν νηυσὶν ἐβήσατο ποντοπόροισιν
> Ἐκ πάντων Δαναῶν ἀγέμεν γέρας ἔξοχον ἄλλων.

> *Ipſumque Anchiſæ inclytum filium equeſtris*
> *Æneam in naves aſcendere fecit, per mare currentes*
> *Super omnes Græcos ſortitus præmium eximium.*

Sed poſtea, occiſo Neoptolemo ab Oreſte, Æneas liber factus Macedoniam, & inde Italiam petiit. Alii aiunt Æneam, paulo antequam Troja caperetur, in Idam montem ſe contuliſſe; Sophocles, in Tragedia *Laocoon*, referente Halicarnaſſeo, lib. 1. & inde tertio anno poſt Italiam navigaſſe. Alii rurſus ſcribunt, Æneam manſiſſe in Phrygia, ibique diu regnaſſe. Alii tandem aliter. Sed nimis longum eſſet ea omnia hic inſerere; quare adi, ſi lubet, doctiſſimos Meziriaci commentarios, in Epiſt. Ovid.

18 *Filios Hectoris Heleno concedit.*] Sed ipſe Neoptolemus Helenum captivum abduxit, eique poſtea Andromachen Hectoris conceſſit, cum Hermionem peteret. Ipſa Andromacha, apud Virgil.

> ——— *Qui deinde ſecutus*
> *Ledæam Hermionem Lacedæmonioſque hymenæos,*
> *Me famulam famuloque Heleno tranſmiſit habendam.*

Virgilio conſentit Juſtinus, qui ſcribit vivente Pyrrho Helenam Andromachum accepiſſe; cum alii omnes uno conſenſu tradant, eam poſt Pyrrhi mortem Heleno ceſſiſſe.

19 *Comam apud tumulum.*] De quo more, jam ſupra.

20 *Atque exinde contumeliis Agamemnonem fratremque.*] Hæc omnia contra veterum ſententiam & auctoritatem Dictys protulit. Scribit Homer. Odyſſ. γ. poſt captam Trojam Menelaum & Agamemnonem verbis inter ſe contendiſſe, cum ille Græcos omnes ſeſe navigationi juberet accingere, hic vero eos adhuc ibi morari imperaret, uſque dum ipſe hecatombis Minervæ ſacrificaſſet; & dimidiam Græcorum partem cum Menelao navigaſſe, reliquam cum Agamemnone Trojæ manſiſſe. Plura vide, ibid.

21 *Et ob id ignobiles.*] Vide quæ de Pliſthene ſuperius dicta ſunt.

22 *Ceterum Ajacis filii Æantides atque Euryſaces.*] De Æantide Ajacis filio nihil adhuc apud alios comperi. Euryſacis meminit Euſtath. in Iliad. λ.

23 *Præda multorum annorum quæſiverant.*] Præda eſt ſexti caſus. *Præda quæſiverant.* Id eſt, prædando quæſiverant.

24 *Ex Dardano.*] Dardanus & Dardanum urbs fuit, ab Abydo diſtans LXX. ſtadiis. Sed hic opinor *Dardanum* dixit, pro regione Dardaniæ.

Digitized by Google

atque [25] ex proxima peninſula adit, orat uti ſecum Antenorem regno exigerent. Quæ poſtquam præverſo de ſe nuntio, Antenori cognita ſunt, regrediens ad Trojam, imperfecto negotio aditu prohibetur. Ita coactus cum omni patrimonio à Troja navigat, [26] devenitque ad mare Adriaticum, multas interim gentes barbaras prætervectus. Ubi cum his qui ſecum navigaverant civitatem condit, [27] appellatam Corcyram Melænam. Ceterum apud Trojam poſtquam fama eſt, Antenorem regno potitum, cuncti qui bello reſidui, nocturnam civitatis cladem evaſerant, ad eum confluunt, brevique ingens coalita multitudo: tantus amor erga Antenorem, atque opinio ſapientiæ inceſſerat: fitque princeps amicitiæ ejus [28] rex Cebrenorum Oenideus. Hæc ego Gnoſius Dictys, comes Idomenei conſcripſi, oratione ea quam maxime inter tam diverſa loquendi genera conſequi ac comprehendere potui, [29] litteris Punicis, ab Cadmo Danaoque traditis. Neque ſit mirum cuiquam, ſi quamvis Græci omnes, diverſo tamen inter ſe ſermone agunt, quum ne nos quidem unius ejuſdemque inſulæ, ſimili lingua, [30] ſed varia permixtaque utamur. Igitur ea quæ in bello evenêre Græcis ac Barbaris, cuncta ſciens, [31] perpeſſuſque magna ex parte, memoria edidi. De Antenore ejuſque regno quæ audieram, retuli. Nunc reditum noſtrorum narrare juvat.

NOTÆ.

25 *Ex proxima peninſula.*] Neſcio ſane quam hic peninſulam cogitet Dictys, niſi ipſam Cherſoneſum intelligit.

26 *Devenitque ad mare Adriaticum.*] Certe noſter audierat Antenorem mare Adriaticum deveniſſe. Sed cum hoc nimis tritum & vulgare videretur, ipſe maluit Antenorem Trojæ retinere, & Æneam in mare Adriaticum deducere.

27 *Appellatam Corcyram Melanam.*] Corcyra Melæna, id eſt, Corcyra nigra, inſula maris Adriatici ante Illyricum, in qua urbem à Cnidiis conditam, refert Strabo, lib. 7.

28 *Rex Cebrenorum Oenideus.*] Cebreni vel Cebrenia regio in Troade ad Scamandrum, de qua fuſe Strabo, lib. 13. alibi. Hæc erat ſub ditione Priami, unde igitur repente rex iſte Oinideus? Aut ubi tam diu delituit?

29 *Literis punicis ab Cadmo Danaoque.*] De literis Punicis abunde dictum eſt in epiſtola Q Septimii. Sed nota hic Dictyn earum auctorem cum Cadmo Danaum dicere, ipſumque Septimium ſcribere, eas auctoribus Cadmo & Agenore frequentatas. Quod nuſquam alibi legere eſt; cum uno conſenſu fere omnes tradant, ſolum Cadmum primum earum inventorem fuiſſe.

30 *Sed varia permixtaque utamur.*] Varia & permixta lingua uſos fuiſſe Cretenſes, fidem faciunt vocabula quædam antiqua, quæ apud Heſychium & alios legere eſt.

31 *Perpeſſuſque magna ex parte.*] Ex Virgil.

——— *Quæque ipſe miſerrima vidi*
Et quorum pars magna fui.

Digitized by Google

DICTYS CRETENSIS DE BELLO TROJANO.

LIBER SEXTUS.

POSTQUAM impoſitis, quæ ſinguli bello quæſiverant, aſcendere ipſi, ſolutis [1] anchoralibus navigant: dein à puppi ſecundante vento, paucis diebus pervenêre [2] ad Ægæum mare: ibi multa imbribus ventiſque, & ob id ſæviente mari indigna experti, paſſim uti ſors tulerat, diſpalantur. In queis Locrorum claſſis, perturbatis per tempeſtatem officiis nautarum, & inter ſe implicatis, ad poſtremum [3] fulmine comminuta, aut incenſaque eſt: & rex Locrorum Ajax, poſtquam natando evadere naufragium eniſus eſt, aliique tabulis aut alio levamine fluitantes, poſtquam ad Eubœam devenere, [4] Chœradibus ſcopulis appulſi CAPUT I.

NOTÆ.

1 *Anchoralibus.*] Subauditur, funibus.

2 *Ad Ægeum mare.*] Atqui totum illud mare, Græciam ab Aſia dividens, Ægeum dictum Sed tamen hic proprie locutus eſt Dictys. Nam primum vere Ægeum mare pars illa dicta eſt, quæ frequentibus inſulis conſperſa. Et ita hic locus intelligendus.

3 *Fulmine comminuta & incenſa eſt.*] Vide Hyginum, fab. 116. qui tamen ipſum Ajacem fulmine occiſum dicit.

4 *Chœradibus appulſi pereunt.*] I. Scopulis è regione Eubœæ juxta Caphareum, à quo Capharides dicti. Chœradas autem eos noſter vocat. Lycophronem ſequutus, χοιράδων δ' ἐφήμενος. *Cheradibus inſidentes.* Ut Scholiaſtes, χοιράδες αἱ ὕφαλοι λέγονται πέτραι Gyras vocat Homerus, quem hic Dictys ſequutus eſt. Sic enim, Odyſſ. δ. de Ajace.

Γυρῇσι μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε,
Πέτρῃσι μεγάλῃσι, καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης,
Καί νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
Εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη,
Φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.
Τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντος,
Αὐτίκ' ἔπειτα τρίαιναν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν,
Ἤλασε Γυραίην πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν,
Καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ
Τῷ ῥ' Αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη,
Τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα,
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ.

Digitized by Google

pereunt.: eos namque re cognita [5] Nauplius ultum iri cupiens Palamedis necem, per noctem igni elato ad ea loca deflectere, tanquam ad portum coëgerat. Per idem tempus [6] Oeax Nauplii filius, Palamedis frater, cognito Græcos ad ſuos remeare, Argos venit: ibi Ægialem atque Clytemneſtram falſis nunciis adverſum maritos armat, prædicto ducere eos ex Troja uxores, prælatas his: Præterea [7] addidêre ea, queis mobile ſua natura muliebre ingenium magis adverſum ſuos incenderetur. [8] Ita Ægiale advenientem Diomedem, per cives adi-

CAPUT I.

NOTÆ.

Id eſt.

Ad Gyras quidem primum Neptunus eum appulit,
Petras ingentes, & ſervavit è mari;
Et ſane effugiſſet mortem, quamvis inviſus Palladi,
Niſi impium dictum protuliſſet, propter quod graviter læſus eſt.
Dixit enim, invitis diis ſe effugere fluctus maris.
Illum Neptunus magna audivit jactantem,
Statim deinde tridenti arrepto manu forti,
Percuſſit Gyream petram, abſciditque ipſam,
Et pars quidem illic manſit, pars autem incidit mari,
Super quam Ajax primum inſidens, graviter læſus eſt,
Illumque detruſit in mare ingens undoſum.
Sic ille quidem ibi periit, poſtquam bibit ſalſam aquam.

Homerum ad verbum pene deſcripſit Lycophron, qui Ajacem, propter variam jactantiam, vocavit,

Κόκκυγα κομπάζοντα μαψαύρας στόμβους.

Cuculum, jactantem varias minas.

5 *Nauplius ultum iri cupiens.*] Redeunte à Troja victrice claſſe, Nauplius in Caphareo promontorio ignes accendit, ut in ſcopulos eam pertraheret. Euripid. in Helena.

Πολλοὺς δὲ πυρσεύσας
Φλογερὸν σέλας ἀμφὶ ῥυτὰν
Εὔβοιαν εἷλ' Ἀχαιῶν
Μονόκωπος ἀνήρ, πέτραις
Καφηρίαις ἐμβαλὼν
Αἰγαίαις εἰναλίοις ἀκταῖς
Δόλιον ἀστέρα λάμψας.

Multos autem, accendens
Flammeam facem, in circumflua
Eubœa ſuſtulit Græcorum
Unicus vir, petris
Caphareis injiciens
Ægeiſque marinis ſcopulis
Doloſam facem lucens.

Et Lycophron.

Ὅταν κάρη βαρεῦντας ἐκ μέθης ἄγων
Λαμπτῆρα φαίνῃ τὸν ποδηγέτην σκότους
Σίντης, ἀγρύπνῳ πρὸς καθήμενος τέχνῃ.

Quando caput gravatos ex crapula ducens
Facem lucebit ducem tenebrarum
Noxius, vigili incumbens fraudi.

6 *Oeax Nauplii filius, &c.*] Hoc etiam ab ipſo Nauplio tactum, deſcribit Tzetzes, in Lycoph. Περιπλέων λοιπὸν τὰς χώρας τὰς Ἑλληνίδας παρεσκεύασε τὰς τῶν Ἑλλήνων γυναῖκας μοιχευθῆναι· Κλυταιμνήστραν τὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος Αἰγίσθῳ, Αἰγιάλειαν τὴν Διομήδους Σθενέλῳ, Μήδειαν δὲ τὴν Ἰδομενέως ὑπὸ Λεύκωνος, &c. *Circumnavigans Græciæ regiones, Græcorum mulieres adulteras fecit: Agamemnoniſque Clytemneſtram ab Ægiſto corrumpi, Ægialeam Diomedis ab Sthenelo, Medeam Idomenei à Leucone.*

7 *Addidere ea.*] Sed de Oeace tantum loquitur. Quomodo igitur, *addideret* optime *Jos. Mercer. addere.*

8 *Ita Ægiale advenientem Diomedem.*] Hiſtoria petenda eſt ex Lycophrone, ubi Scholiaſtes hæc habet: Διομήδης μετὰ τὴν τοῦ Ἰλίου πόρθησιν καταπλεύσας εἰς Ἄργος τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα καὶ εὑρὼν τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν Αἰγιάλειαν συμφθαρεῖσαν Κομήτῃ τῷ υἱῷ Σθενέλου, διὰ τὸ ἑαυτὸν ἐν τῇ Τροίᾳ τρῶσαι τὴν Ἀφροδίτην, καὶ μέλλων ὑπὸ τῆς αὐτῆς Αἰγιαλείας ἀναιρεθῆναι, τότε μὲν εἰς τὸν τῆς Ἀργείας Ἥρας βωμὸν καταφυγὼν σώζεται.

Digitized by Google

tu prohibet: Clytemneſtra per [9] Ægiſthum adulterio ſibi cognitum, [10] Agamemnonem inſidiis capit, eumque interficit: brevique denupta adultero, Erigonem ex eo edit. [11] Interim Talthybius Oreſtem Agamemnonis filium manibus Ægiſthi ereptum, [12] Idomeneo, qui apud Corinthum agebat, tradit. [13] Eo Diomedes expulſus regno, [14] & Teucer prohibitus Salamina à Telamone, quod fratrem inſidiis circumventum non defendiſſet, conveniunt. [15] Interim Mneſtheus cum Æthra & Clymena filia ejus ab Athenienſibus recipitur: Demophoon atque Achamas foris manent. Ceterum ubi plures eorum qui evaſerant, apud Corinthum fuere, cavent, uti juncti inter ſe, ſingula aggrederentur regna,

NOTÆ.

σώζεται. Ὕστερον δὲ εἰς Ἰταλίαν ᾤχετο εἰς τὸ Δαύνιον ἔθνος βάρβαρον οὗ ἐβασίλευσε Δαῦνος. *Diomedes, poſt captum Ilium Argos reverſus, patriam ſuam, uxorem Ægialen à Cometa Sthenelei filio corruptam invenit, ira Veneris, quam ipſe in Troja vulneraverat. Et cum jam futurum eſſet ut ab ea interficeretur, confugit ad aram Junonis Argivæ, ubi ſalutem invenit Tandemque in Italiam pervenit, ad Dauniam nationem barbaram, cui Daunus imperabat.* Ex quo loco obiter corrigendus Euſtath. Iliad. ε. p. 566. ubi Cometen hunc non Stheneli filium, ut revera fuit, ſed ipſius Stheneli patrem facit. Porro, quod de ſociis Diomedes fabulati ſunt poëtæ, eos ſcilicet in aves converſos fuiſſe, conſulte omiſit Dictys. De qua re ſic ipſe Diomedes, apud Virgil. 11. Æneid.

> *Invidiſſe Deos, patriis ut redditus oris,*
> *Conjugium optatum, & pulcram Calydona viderem?*
> *Nunc etiam horribili viſu portenta ſequuntur,*
> *Et ſocii amiſſi petierunt æthera pennis.*
> *Fluminibuſque vagantur aves, heu dira meorum,*
> *Supplicia! & ſcopulos lacrimoſis vocibus implent.*

9 *Ægyſtum.*] Thyeſtæ filium.

10 *Agamemnonem inſidiis capit.*] Homer. Odyſſ. δ. & λ. narrat advenientem Agamemnonem ab Ægiſtho cœna acceptum ibique occiſum. Tragici poëtæ fabulati ſunt, Clytemneſtram induſio, quod nullum haberet exitum, Agamemnonem interfeciſſe.

11 *Interim Talthybius.*] Alii ſcribunt, Oreſtem per ſororem Electram Ægiſtho ſubreptum, in Phocidem demandatum ad Strophium. Ita Sophocles, in Electra & Hygin. Fab. 117. Pindarus, per Arſinoen nutricem Oreſtis id factum, ſcribit. Hom. Odyſſ. γ. innuere videtur, eum Athenas perlatum fuiſſe: ibi enim dicit Neſtor, Oreſten Athenis veniſſe ut Ægiſthum interficeret. Sed vide ibi Euſtath. p. 1469. qui refert quoſdam pro, ἀπ' Ἀθηνάων ſcripſiſſe ἀπὸ Φωκέων, à *Phocide.* Alios vero, Oreſtem primo in Phocidem & à Phocide Athenas pervectum, intellexiſſe.

12 *Idomeneo qui apud Corinthum agebat.*] Fingit noſter Idomeneum, Creta expulſum confugiſſe Corinthum, unde poſtea in regnum ſuum receptus eſt.

13 *Eo Diomedes expulſus regno.*] Neſcio quos auctores hic noſter ſequutus eſt, qui ſcribat, Diomedem regno expulſum Corinthum petiiſſe, qui re vera ſe in Italiam contulit.

14 *Et Teucer.*] Telamon cum Teucrum videret abſque fratre Ajace redeuntem, eum Salamine ejecit; qui ſe Sidona contulit & inde Cyprum, ubi novam Salamina condidit. Virgil. 1. Æneid.

> *Atque equidem Teucrum memini Sidona venire,*
> *Finibus expulſum patriis, nova regna petentem,*
> *Auxilio Beli, genitor tum Belus opimam*
> *Vaſtabat Cyprum & victor ditione tenebat.*

15 *Interim Mneſteus, &c.*] Ab aliis auctoribus diverſus abit, qui ſcribunt Athenienſes,

belloque aditum ad ſuos patefacerent. Eam rem Neſtor prohibet, ſuadens tendandos prius civium animos: neque committendum, uti per ſeditionem Græcia omnis, inteſtinis diſcordiis corrumperetur. Neque multo poſt cognoſcit Diomedes in Ætolia ab his qui per abſentiam ejus regnum infeſtabant, [16] Oeneum multimodis afflictari: ob quæ profectus ad ea loca, omnes quos auctores injuriæ repererat, interficit: metuque omnibus circum locis injecto, [17] facile ab ſuis receptus eſt. Inde per omnem Græciam fama orta, ſuosquiſque reges accipiunt: ſummam in his qui apud Trojam bellaverant virtutem, neque in reſiſtendo cujuſquam vires idoneas exiſtimantes. Ita nos quoque cum Idomeneo rege, Cretam patrium ſolum ſumma gratulatione civium [18] remeavimus.

CAPUT III.

Dein ubi Oreſtes [19] tranſactis pueritiæ annis, officia viri exſequi cœpit, [20] orat Idomeneum, uti ſecum ex ea inſula quam plurimos mitteret: cupere namque ſe Athenas navigare. Itaque collecto numero eorum quos idoneos credebat, Athenas venit: ab his auxilium contra Ægiſthum orat. Dein ad oraculum adiit: reſponſumque fert uti matrem, & cum ea Ægiſthum interficiat: ex quo fore, uti regnum patrium reciperet. Hujuſmodi numine armatus cum prædicta manu ad Strophium venit: is namque Phocenſis, [21] cujus filia in matrimonium Ægiſthi denupſerat, indignatus quod ſpreto priore conjugio Clytemneſtram ſuperduxerit, & regem omnium Agamemnonem inſidiis interfecerit, ultro ei auxilium adverſum inimiciſſimos obtulerat. Itaque conſpirato inter ſe, cum magna manu Mycenas veniunt. [22] Statimque quod Ægiſthus aberat, primo Clytemneſtram interficiunt, multoſque alios qui reſiſtere auſi erant. Dein cognito Ægiſthum adventare, inſidias ponunt, eumque circumveniunt. Inde per omnem Argivorum populum diſſenſio animorum exorta, quod diverſa inter ſe cupientes, ad poſtremum in partes diſcederent. [23] Per idem tempus Menelaus appulſus Cretam, cuncta ſuper Agamemnone, regnoque

NOTÆ.

nienſes, repulſo Mneſteo, Demophoonti regnum tradidiſſe.

16 *Oeneum.*] Oeneus Tydei pater, avus Diomedis, rex Calydonis in Ætolia.

17 *Facile ab ſuis receptus eſt.*] Fingit noſter, Diomedem in Ætoliam rediiſſe: quod neſcio an alibi reperias.

18 *Remeavimus.*] Verum alii ſcribunt, Idomeneum, Creta repulſum, Salentinos campos in Italia obſediſſe, unde in Aſiam reverſus interiit. Alii tradunt, eum reverſum apud Apollinem Clarium conſediſſe.

19 *Tranſactis pueritiæ annis.*] Oreſtes, cum Ægiſthum occidit, natus erat annos 23.

20 *Orat Idomeneum uti ſecum.*] Totum iſtud, de auxiliis ab Oreſte corrogatis ut patrem ſuum ulciſceretur, ab ipſo Dicty fictum eſt. Oreſtes quidem oraculum accepit, quo Clytemneſtram matrem & Ægiſthum adulterum interficere jubebatur, non vi cum copiis irruens, ſed dolo, &c. Vide Sophocl. in Electra, Æſchyl. in Eumenid. Euripid. in Oreſte, Iphigenia & Electra. Hygin. in Fab. 119.

21 *Cujus filia in matrimonium Ægiſthi.*] Non memini me legiſſe alibi, Strophium Ægiſthi ſocerum fuiſſe.

22 *Statimque quod Ægiſthus aberat.*] Ex Sophocl. in Electra.

23 *Per idem tempus Menelaus appulſum Cretam.*] Verum eſt ex Homero, Menelaum

ejus cognoſcit. Interea per omnem inſulam, poſtquam cognitum Helenam eo veniſſe, multi undique [24] virile ac muliebre ſexu confluunt: aventes dinoſcere cujus gratia orbis pene omnis ab bellum conſpiraviſſet: ibi inter cetera Menelaus perfert, Teucrum expulſum patria, civitatem [25] apud Cyprum, [26] Salaminam nomine, condidiſſe. Multa etiam apud Ægyptum miracula refert: [27] & Canopi gubernatoris ſui, qui ibi [28] morſu ſerpentium interierat, exſtructum magnificum monumentum. Dein ubi tempus viſum eſt, Mycenas navigat: ibi multa [29] adverſum Oreſtem molitur. Ad poſtremum multitudine popularium cohibitus ab eo quod cœperat negotio deſtitit. [30] Inde placet cunctis Oreſtem ſuper eo facinore cauſam dicere apud Athenienſes, [31] ubi Areopagitarum judicium ſeveriſſimum per omnem Græciam memorabatur: apud quos dicta cauſa, juvenis abſolvitur. Erigona, quæ ex Ægiſtho edita erat, ubi fratrem abſolutum intelligit, [32] victa dolore immodico laqueo interiit, [33] Mneſtheus liberatum Oreſtem à parricidii crimine, purgatumque mo-

Caput IV.

Notæ.

lium à Sunio Athenarum promontorio Cretam delatum fuiſſe; Odyſſ. γ. Sed falſum eſt, cum ibi de Agamemnone & ejus regno aliquid didiciſſe; quod ei tantum in inſula Pharo contigit, à Proteo ſene, & fuſe Homer. Odyſſ. δ.

24 *Virile ac muliebre ſexu.*] Sexu, neutrius generis. Saluſt. *Undique virile ac muliebre ſexu per vias & tecta omnium viſebatur.* Siſenna, lib. 4. Hiſtor. *Tum in muro virile ac muliebre ſexu, populi multitudine omni collocata.*

25 *Apud Cyprum.*] Nam illuc etiam Menelaum delatum, docet Homer. Odyſſ. δ.

26 *Salaminam nomine.*] De qua Horat. lib. 1. Odyſſ. 7.

Ambiguam tellure nova Salamina futuram.

27 *Et Canopi Gubernatoris ſui, &c.*] Qui etiam urbi Canopo nomen dedit. Strab. lib. 17. Κάνωβος δ' ἐστὶ, πόλις ἐν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίοις ἀπὸ Ἀλεξανδρείας πεζῇ ἰοῦσιν, ἐπώνυμος Κανώβου τοῦ Μενελάου κυβερνήτου ἀποθανόντος αὐτόθι. *Canopus urbs 120 ſtadiis diſtat ab Alexandria terreſtri itinere, cognominis Canopi, qui Menelai gubernator fuerat & ibi mortuus eſt.* Ita Mela, Solinus & alii. Verum alii nomen Canopi ante Menelaum fuiſſe contendunt; doctique Ægyptiorum, ut refert Ariſtides, exiſtimabant, *Canobum* eſſe vocem Ægyptiacam, quæ Latine ſignificet, *aureum ſolum.*

28 *Morſu ſerpentium.*] Hæmorroidem vocat Euſtath. in Dionyſ. ſerpentem illum, cujus morſu Canopus interiit. Hiſtoriam vide apud illum.

29 *Adverſum Oreſtem molitur.*] Populum commovet & Oreſtem cogit apud eum de cæde matris cauſam dicere. Qui, totius populi conſenſu, lapidibus damnatus, conſiliis amici Pyladis mortem effugit. Hiſtoriam pete ex Euripid. in Oreſte.

30 *Inde placet cunctis Oreſtem.*] Quidam ſcribunt, Oreſtem Deorum monitu Athenas confugiſſe, ut ibi ab Areopagitis judicaretur.

31 *Ubi Areopagitarum judicium ſeveriſſimum.*] Areopagitæ, Athenarum ſenatores, ſic dicti ab Areopago, id eſt, colle Martis, ἄρειος πάγος. Quo judicaturi conveniebant. Eorum judicia ſeveriſſima habebantur; unde & in proverbium abiere. Vide Suidam, Eraſmum, &c. De Areopago vide doctiſſimi Meurſii libellum.

32 *Victa dolore immodico laqueo interiit.*] Idem auctor magni Etymologici. Quidam tamen ſcribunt, Oreſtem Erigonam uxorem duxiſſe & ex ea ſuſcepiſſe Penthilum. Ita Tzetzes, in Lycoph. Pauſanias & alii.

33 *Mneſtheus.*] Atqui Mneſtheum, eodem anno, quo Troja capta fuit, interiiſſe certum eſt. Non potuit igitur Oreſtem purgare, qui octavo demum anno

poſt

re patrio cunctis remediis [34] quæ ad oblivionem hujuſmodi facinoris adhiberi ſolita erant, Mycenas remittit: ibique regnum ei conceſſum. Dein tranſacto tempore, accitu Idomenei Cretam venit, neque multo poſt Menelaus: ibi multa in patruum ſevere per eum ingeſta, quod ſibi per diſſenſionem popularium multimodis periclitanti, ipſe etiam inſidiatus eſſet. Ad poſtremum interceſſu Idomenei uterque conciliatus ſibi Lacædemona diſcedit. Ibi Menelaus, ſicuti convenerat, [35] Hermionam in matrimonium Oreſti deſpondit. Per idem tempus [36] Ulyſſes Cretam appulſus eſt duabus Phœnicum navibus, mercedis pacto acceptis: namque ſuas cum ſociis atque omnibus quæ ex Troja habuerat, per vim Telamonis

CAPUT V.

NOTÆ.

poſt Trojam captam Ægiſthum interfecit. Neque verius Suidas & Ariſtophanis Scholiaſtes, qui ſcribunt Oreſtem tempore Pandionis Athenas veniſſe. Pandion enim multo vetuſtior. Quare Athanæus unice ſequendus, qui ſub Demophoonte id ſcribit accidiſſe. Ita Tzetzes, in Lycophr. Neque etiam de loco conveniunt, ubi Oreſtes purgatus fuit, ut neque de tempore. Dictys ait, Athenis purgatum, ſtatim poſtquam abſolutus fuerit. Euripides vero, poſtquam è Taurica regione reverſus fuerit. Aliique, non in Attica ſed in urbe Trœzene. Pauſan. in Corynthiacis: Τὸν δὲ ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ λίθον, καλούμενον δὲ ἱερὸν, εἶναι λέγουσιν ἐφ' οὗ ποτε ἄνδρες Τροιζηνίων ἐννέα Ὀρέστην ἐκάθηραν ἐπὶ τῷ φόνῳ τῆς μητρός. *Lapidem autem illum ante templum, qui ſacer lapis dictus eſt, eum eſſe dicunt, ſuper quem olim viri novem Trœzenii Oreſtem expiarunt à cæde matris.* Idem paulo poſt. *Ante templum Apollinis*, inquit, *eſt Oreſtis dictum tentorium. Nam antequam cæde matris purgaretur, nullus Trœzeniorum voluit illum domum ſuam recipere. Sed illum ibi conſtituentes purgabant eique cibos præbebant, donec omnino fuerit expiatus. Et etiam nunc nepotes eorum qui illum expiaverunt, ſtatutis quibuſdam diebus eodem illo loco canant. Non longe ab illo tentorio ſepulta fuerunt purgationes illæ, ſuper quas aiunt laurum natam, quæ adhuc ibi cernitur. Fertur etiam Trœzenios purgationes multas alias adhibuiſſe, & aquam ex Hippocrene, &c.*

34 *Quæ ad oblivionem.*] Remedia illa ad oblivionem facinoris non adhibebantur; nam qui purgatus fuerat, non ideo minus à ſe perpetrati ſceleris memor erat: quare ſcripſiſſe Dictym exiſtimo, *quæ ad ablutionem. Abluti* enim proprie dicebantur, qui purgationibus iſtis expiati fuerant; unde & Gallice adhuc dicimus, *ſe laver d'un crime, ſe purger, &c.*

35 *Hermionam.*] De Oreſtis & Hermionæ conjugio variant ſcriptores. Nam Hyginus ſcribit, Hermionam, Neoptolemo deſponſatam, ſtatim poſt Trojam captam, Oreſti in matrimonium datam fuiſſe Menelaumque poſtea illam ab Oreſte abduxiſſe & Neoptolemo tradidiſſe. *Alii* contra, Hermionam prius Oreſti deſponſatam Neoptolemo à patre Menelao traditam dicunt, eamque deinde ab ipſo Menelao abreptam. Sed hæc omnia accuratiſſime doctiſſimus Meziriacus, in ſuis commentariis, in Epiſtol. Ovid. Hermionæ Oreſti.

36 *Ulyſſes Cretam appulſus eſt duabus Phœnicum navibus, &c.*] Totam hanc hiſtoriam de vi Ulyſſi per Telamonem facta, & de Ulyſſis Cretam appulſu duabus Phœnicum navibus, ab auctore noſtro confictam exiſtimo. Nihil enim Homer. nihil Hyginus, nihil Auſonius. Suſpicor etiam id omne commentum fuiſſe Dictyn, propter locum illum Homeri, ubi Eumæus refert, ſibi olim virum Ætolum dixiſſe, vidiſſe ſe Ulyſſem apud Idomeneum, naves ſuas tempeſtate quaſſas reficientem. Locus eſt, Odyſſ. ξ.

Φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι,
Νῆας ἀκειόμενον, τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι.

Dixit autem illum, in Creta apud Idomeneum vidiſſe,
Naves ſanantem, quas ei fregerunt procella.

Imo

amiſerat: ſcilicet infeſti ob illatam per eum [37] filio necem, vix ipſe liberatus induſtria ſua. Percunctantique Idomeneo quibus ex cauſis in tantas miſerias deveniſſet, erroris initium narrare occipit: quo pacto [38] appulſus Iſmarum multa inde per bellum quæſita præda navigaverit: appulſuſque ad [39] Lotophagos, atque adverſa uſus fortuna, devenerit in Siciliam: ubi [40] per Cyclopem & Leſtrigona fratres, multa indigna expertus, ad poſtremum ab eorum filiis [41] Antiphate & Polyphemo, plurimos ſociorum amiſerit. Dein per miſericordiam Polyphemi in amicitiam receptus, [42] filiam regis Arenen, poſtquam [43] Elpenoris ſocii ejus amore deperibat, rapere conatus: ubi res cognita eſt, [44] interventu parentis puella ablata per vim, exactus per [45] Æoli inſulas devenerit

NOTÆ.

Imo & pagina ſequenti aliter narrat. Ait enim, inter Scyllam & Charybdim amiſſis navibus, ſe in manus Phœnicum deveniſſe, ab iiſque per miſericordiam reſervatum. Locum adi.

37 *Filio necem.*] Nempe Ajaci. De quo ſupra.

38 *Appulſus Iſmarum.*] Apud Cicones. A Ciconibus ad Lotophagos Meningis Inſulæ populos, unde Siciliam ad Cyclopas & Læſtrigonas delatus. Homerus, Odyſſ. ι.

39 *Lotophagos.*] Lotophagos alios ſupra Mauritanos, verſus occaſum, locat Strabo, alios in Inſula Meninge, quæ & Lotophagitis dicitur, ad Syrtim minorem. Et eos hic intelligendos eſſe idem docet, illic enim ara Ulyſſis oſtendebatur: fuêre & alii Lotophagi, in receſſu intimo Syrtis majoris.

40 *Per Cyclopem & Leſtrigona fratres.*] Cyclopas & Læſtrigonas fratres dicit. Neſcio unde. Thucidides enim libro 6. Παλαιότατοι μὲν λέγονται ἐν μέρει τινὶ τῆς χώρας Κύκλωπες καὶ Λαιστρυγόνες οἰκῆσαι. Ὧν ἐγὼ οὔτε γένος ἔχω εἰπεῖν, οὔθ᾽ ὁπόθεν εἰσῆλθον, ἢ ὅποι ἀπεχώρησαν. *Antiquiſſimi dicuntur in parte quadam regionis*, (Siciliæ) *Cyclopes & Leſtrigones habitaſſe. Quorum ego neque genus poſſum dicere, neque unde venerint, neque quo abierint.* Illud certum eſt, Cyclopas & Læſtrigonas Siciliæ populos fuiſſe, eamque partem inſulæ tenuiſſe, quam poſtea *Leontini*. Heſych. Λαιστρυγόνες οἱ νῦν Λεοντῖνοι. *Leſtrigones, qui nunc Leontini.* Idem Tzetzes, in Lycophr. & alii. Et ſane nomina *Leſtrigon* & *Leontinus* idem ſonare, docuit Bochartus. Sicut enim *Leſtrigones* Punice dicti ſunt à leoninis moribus, quippe *Leſtrigon* Phœnicibus erat *Laiſtriccan*, leo mordax. Ita eos Græci à leone *Leontinos* dixêre. *Cyclopes* autem, qui aliam inſulæ partem tenuêre, Lilybæum ſcilicet, inde à Phœnicibus dicti *Kheklub*, contracto nomine ex *Khekleklub*, id eſt, ſinus *Lilybetanus* ſinus, ad Libyam. Plura vide apud illum, in ejus Chanaan, libro 1. cap. 30.

41 *Antiphate & Polyphemo.*] Antiphates ex Læſtrigonibus, Polyphemus ex Cyclopibus. Homer. ſcribit Ulyſſem primo ad Cyclopas delatum, deinde ad inſulas Vulcanias, unde ad Læſtrigonas. Ita ut omnino diverſos facere videatur, neque Læſtrigonas etiam in Sicilia collocare; ſed in Italia circa Cajetam & Formias, quæ Auruncorum veterum ſedes. Aurunci autem Læſtrigones. Plin. lib. 3. cap. 5. *Oppidum Formia, Hormia ante dictum, ut exiſtimavere antiqua Leſtrigonum ſedes.*

42 *Filiam regis Arenen.*] Neſcio unde hanc hiſtoriam habuit Dictys. Minus etiam, unde ſuam Tzetzes in Chiliadibus: ubi narrat Ulyſſem: poſt occæcatum Polyphemum, ejus filiam nomine Elpēn abduxiſſe: ſed eam poſtea ei Læſtrigonas ademiſſe, patrique Polyphemo remiſiſſe, &c.

43 *Elpenoris ſocii.*] Unus fuit è remigibus Ulyſſis. Vide Homer. Odyſſ. λ.

44 *Interventu patris puella ablata per vim.*] Polyphates pater puellæ, adveniens eam per vim Ulyſſi abſtraxit, ipſumque ex inſula abegit, &c.

45 *Æoli inſulas.*] Æoliæ, eædem & Vulcaniæ & Hepheſtiades, ſeptem inſulæ occiduo Siciliæ littori appoſitæ. Earum olim rex Æolus, qui in ſua poteſtate ventos ha-

Digitized by Google

46 ad Circen, atque inde 47 ad Caliſpo, utramque reginam inſularum in quibus morabantur, & quibuſdam illecebris animos hoſpitum ad amorem ſui illicientes. Inde liberatus, pervenerit 48 ad eum locum, in quo exhibitis 49 quibuſdam ſacris, futura 50 defunctorum animis dinoſcerentur.

NOTÆ.

bere dictus eſt, quia ex nebulis & fumo futura flabra ventorum prædicebat. Ita Diodor. Serv. & alii. Sed optime docuit Bochartus ipſum Æoli nomen fabulæ locum dediſſe: *aol* enim Phœnicibus eſt *ἄελλα*, procella, tempeſtas. Unde Æolus creditus Phœnicibus eſſe rex *aolim*, id eſt, tempeſtatum.

46 *Ad Circen.*] Quam in inſula Ææa habitaſſe ſcribit Homer. Illa autem inſula nunc Italiæ promontorium à Circe Circeium dictum. De quo Servius, libro 3. *Qui nunc Circeius mons à Circe dicitur, aliquando, ut Varro dicit, inſula fuit; nondum ſiccatis paludibus, quæ eam dividebant à continente.* Et ante Servium Theophraſtus hiſtor. Plant. lib. 1, cap. 8. ſcripſit, λέγειν τὺς ἐγχωρείυς, ὡς ἐνταῦθα ἡ Κίρκη κατῴκει· καὶ πρότερον μὲν ὂν νῆσον εἶναι τὸ Κιρκαῖον. Νῦν δὴ ὑπὸ ποταμῶν τινῶν προσκεχῶσθαι καὶ εἶναι ἠϊόνα. *Dicere incolas ibi Circen habitaſſe, ac prius quidem fuiſſe inſulam. Nunc autem à fluminibus quibuſdam aggeſtam eſſe terram, & continentem factam.*

47 *Ad Calypſo.*] Atlantis filiam, quæ Ogygiam Inſulam habitabat. Homer. Odyſſ. η.

Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται,
Ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ δολόεσσα Καλυψὼ,
Ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός.

Egregia quædam inſula longe in mari jacet,
Ubi Atlantis filia doloſa Calypſo,
Habitat, pulchricoma gravis Dea.

Ubi fuerit illa inſula, vix hodie certo dici poſſit; nam quod eam aliqui ſtatuant circa Siciliam, vel juxta Lacinium promontorium, id omnino à vero abhorret: nam ex Homero diſcimus, Ulyſſem ex Ogygia Corcyram delatum decima octava die navigationis, cum tamen vento ſecundo uſus fuiſſet. Remotior ergo fuit illa inſula ac vulgo opinantur. Ego libenter crederem per Ogygiam hic Ægyptum Homerum intellexiſſe: eam enim & *Ogygiam*, & inſulam olim dictam fuiſſe, certum eſt. Huc accedit quod Odyſſ. δ. Proteus Menelao dicit, ſe Ulyſſem vidiſſe in inſula in domo Calypſus. Jam Proteus Ægyptius fuit, vel certe Pharius, neceſſe eſt igitur ipſum in Ulyſſem incidiſſe in vicino quodam loco, ſive Ægyptum dicas, ſive alium quem. Sane ex Strabone facile colligas, Ægypto vicinam inſulam fuiſſe, neque commentitiam, ut quidam putavere. Ita enim ille libro 1. *Quibus etiam Platonis illud commode ſubjungit, nempe fieri poſſe ut non ſit figmentum id, quod de Atlantide inſula* (ſic dicebatur Ogygia) *fertur, de qua is ait tradidiſſe Solonem, qui ita ab Ægyptiis didiciſſet ſacerdotibus, deletam eam eſſe, cum fuerit aliquando continente tota non minor inſula.*

48 *Ad eum locum.*] Lacum Avernum intellige circa Bajas, ubi oſtia ditis fuiſſe fabulati ſunt. Cimmerios hic ſtatuit Homerus, dicitque eos caligine & nubibus ſemper tegi, neque ſole unquam reſpici. Quod Virgilius ad nemorum tenebras & halitus atros Averni lacus retuliſſe videtur, dum locum illum deſcribit, lib. 6.

Spelunca alta fuit vaſtoque immanis hiatu,
Scrupea tuta lacu nigro, nemorumque tenebris.
Quam ſuper haud ulla poterant impune volantes,
Tendere iter pennis, talis ſeſe halitus atris,
Faucibus infundens ſupera ad convexa ferebat,
Unde locum Graii dixerunt nomine Aornon.

Vide Strabon. lib. 5.

49 *Quibuſdam ſacris.*] Quæ Homerus deſcribit, Odyſſ. λ. initio.

50 *Defunctorum animis.*] Id eſt, per animas defunctorum. Homerus inducit animam Tireſiæ, Ulyſſi futura prædicentem.

51 Siro-

Digitized by Google

poſt quæ appulſus [51] Sirenarum ſcopulis, [52] ubi per induſtriam liberatus ſit: ad poſtremum inter [53] Scyllam & Charybdim mare ſæviſſimum, & illata ſorbere ſolitum, plurimas navium cum ſociis amiſerit. Ita ſe cum reſiduis [54] in manus Phœnicum per maria prædantium incurriſſe, atque ab his per miſericordiam reſervatum. Igitur uti voluerat, acceptis à rege noſtro duabus navibus, donatusque multa præda, [55] ad Alcinoum regem Phæacum remittitur. Ibi ob celebritatem nominis per multos dies benigne acceptus, cognoſcit Penelopam ab triginta illuſtribus viris diverſis ex CAPUT VI.

NOTÆ.

51 *Sirenarum ſcopulis.*] Servius, ad illud 5. Æneid.

Jamque adeo ſcopulos Sirenum advecta ſubibat,

Difficiles quondam multorumque oſſibus albos.

Sirenes, inquit, *ſecundum fabulam, parte virgines fuerunt, parte volucres, Acheloi fluvii & Calliopes Muſæ filiæ. Harum una voce, altera tibiis, alia lyra canebat. Et primo juxta Pelorum, poſt in Caphareis inſulis* (lego Capreis inſulis) *habitaverunt, quæ illectos ſuo cantu in naufragia deducebant. Secundum veritatem, meretrices fuerunt, quæ tranſeuntes, quoniam eos ducebant ad egeſtatem, his ficta ſunt inferre naufragia, has Ulyſſes contemnendo deduxit ad mortem.* Ubi ille controverſiam, quæ de earum ſitu ſemper fuit, conciliare tentavit. Alii enim Sirenas circa Pelorum Siciliæ Promontorium, alii in ſinu Cumano prope Neapolin ſtatuebant. Poſteriorem ſententiam potius amplectebatur Strabo, quia Neapoli monſtrabatur monumentum Parthenopes, quæ una Sirenum fuit. Porro Sirenarum nomen mere Punicum eſſe docuit Bochartus, qui *Siren* canorum monſtrum interpretatus, à Punico *Sir*, id eſt, *canticum*: & veriſimile eſt ſcopulis illis nomen illud inditum fuiſſe, ob fragorem aquarum ſeſe illic allidentium.

52 *Ubi per induſtriam.*] Sociorum aures cera obturavit, ipſique eum funibus ad malum ligaverunt. Homer. Odyſſ. μ. initio.

53 *Scyllam & Charybdim.*] Scylla & Charybdis, ſcopuli duo, teli jactu à ſe invicem diſtantes. Homer. Odyſſ. μ. Scylla freti Mamertini dextrum ſive occiduum latus occupat, Charybdis lævum ſive Eoum. Virgil. lib. 3.

Dextrum Scylla latus, lævum implacata Charybdis.

Ubi vide Servium. Eos ſcopulos Homerus in horrenda monſtra convertit, quod eſſent latrociniis pyratarum, qui eos obſidebant, infames. Vide Palæphatum in Scylla. Vel potius quod ea loca naufragiis eſſent nobilia; unde à Phœnicibus alterum Scyllam dictum docuit Bochartus à punico *ſcol*, id eſt, *exitium*: alterum *Charybdim*, à Punico *Chorabdam*, id eſt, *foramen perditionis*: hiatu enim magno profundoque ſorbet navigia.

54 *In manus Phœnicum per maria prædantium, &c.*] Priſcus, apud Suidam in voce Χάρυβδις. Ἐκεῖσε, inquit, Ὀδυσσεὺς πάντας τοὺς ἑταίρους μετὰ τῶν πλοίων ἀπολέσας, αὐτὸς μόνος σανίδι ἐπικαθήμενος ἐν τοῖς ῥεύμασι τῆς θαλάσσης ἐφέρετο. Τοῦτον ἑωρακότες Φοίνικές τινες ἐν τοῖς ὕδασι πλέοντα, ἀναλαβόντες ἤγαγον ἐν Κρήτῃ πρὸς Ἰδομενέα γυμνόν. *Illic*, in Charybdi, *Ulyſſes amiſſis ſociis omnibus una cum ipſis navibus, tabulæ ſolus inſidens maris fluctibus ferebatur. Hunc Phœnices quidam in aquis navigantem conſpicati, receptum Cretam ad Idomeneum nudum deduxerunt.* Supra tamen noſter retulit, Ulyſſem Cretam appuliſſe navibus Phœnicum, cum ipſe ſuas per vim Telamonis amiſerit.

55 *Ad Alcinoum regem Phæacum.*] Ad Corcyram Epiro objacentem inſulam: ejus populi *Phæaces* dicti, id eſt, eminentes, ab Arabico *Phaik*: quomodo dicitur, qui vel opibus vel dignitate, vel virtutibus ſuper alios eminet. Quod Phæacibus optime congruit, quos propter opulentiam, induſtriam & comitatem, & reliqua tam animi quam fortunæ bona, poëtæ pene ad Deorum ſortem evehunt. Unde eſt, quod poëta ſummus eos appellat, ἀγχιθέους, id eſt, ὁμοίους τοῖς θεοῖς, *beatos & Diis æquales*, ut recte interpretatur Heſychius, poſt veteres Scholiaſtas. *Bochart.* Ego exiſtimo Phæaces dictos ab Arabico *Phaik*, id

locis in matrimonium poſtulari. Hique erant [56] à Zacintho, Echinadibus, Leucatha, Ithaca. Ob quæ multis precibus [57] perſuadet regi, uti ſecum ad vindicandam matrimonii injuriam navigaret. Sed poſtquam devenere ad eum locum, paulisper occultato Ulyſſe, [58] ubi Telemachum rem quæ parabatur edocuere, domum ad Ulyſſem clam veniunt: ubi [59] multo vino atque epulis repletos jam procos, ingreſſi interficiunt. Dein per civitatem Ulyſſem [60] adventaſſe, popularibus cognitum, à quibus benigne & cum favore exceptus, cuncta quæ domi geſta erant cognoſcit: meritos donis aut ſuppliciis afficit. De Penelope, ejuſque pudicitia, præclara fama. Neque multo poſt precibus atque hortatu Ulyſſis, Alcinoi filia [61] Nauſica Telemacho denubit. Per idem tempus Idomeneus, dux noſter, [62] apud Cretam interiit, [63] tradito per ſucceſſionem Merioni regno; & Laerta triennio poſtquam filius domum rediit, finem

NOTÆ.

id eſt, *eminens*; propter eorum ſitum, excelſi enim & eminentes. Quo alluſiſſe Virgilium puto, lib. 3.

Protinus aërias Phæacum abſcondimus arces.

56 *A Zacyntho, &c.*] Homerus ait, à Dulichio, Same, id eſt, Cephalenia, Zacyntho & Ithaca. Odyſſ. α.

Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσι,
Τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.

Quotquot enim inſulis dominantur optimi,
Dulichioque Sameque & nemoroſa Zacyntho,
Atque quotquot aſperam Ithacam regunt,
Tot matrem meam ambiunt, deſtruunt autem domum.

Leucatam vocat noſter quæ eſt *Leucas*; olim Epiro continua, ſed poſtea inſula facta.

57 *Perſuadet regi.*] Alcinoo. Et hic ab Homero diſſentit, ſcribente Ulyſſem à Phœacibus in Ithacam deductum, ibique ſolum relictum. Odyſſ. ν.

58 *Ubi Telemachum.*] Sed ex Homero, Telemachus erat apud Menelaum in Sparta, cum Ulyſſes Ithacam acceſſit.

59 *Multo vino atque epulis repletos jam procos.*] Homerus, Odyſſ. φ.

60 *Aut ſuppliciis affecit.*] Ancillas duodecim & Melanthium. Homer. Od. χ.

61 *Nauſica.*] Scribendum ex Homero, *Nauſicaa.* Euſtachius quidem ſcribit, Ariſtotelem, in republica Ithacenſium, Hellanium tradidiſſe Telemacho ex Nauſica Perſeptolim genitum filium fuiſſe. Sed idem etiam Heſiodi locum affert, ubi Polycaſte Telemacho uxor datur, ex qua Perſeptolis.

Τηλεμάχῳ δ' ἄρ' ἔτικτεν ἐΰζωνος Πολυκάστη
Νέστορος ὁπλοτάτη κούρη Νηληϊάδαο,
Περσέπτολιν.

Telemacho autem genuit pulcra Polycaſte,
Neſtoris noviſſima filia Neleida,
Perſeptolim.

Alii ipſum Perſeptolin Penelopæ & Ulyſſis filium dicunt, Telemachumque Circen uxorem duxiſſe, vel Caſſiphonem filiam Circes.

62 *Apud Cretam interiit.*] Homerum ſequitur Dictys, nam ex ejus Odyſſea colligere eſt, Idomeneum Cretæ interiiſſe; ita Diodor. lib. 6. cap. 15. Idomeneum & Merionem *cum navibus nonaginta ad Ilium cum Agamemnone profectos, reverſoſque poſtea in patriam, diem ſuum obiiſſe, honorificeque ſepultos, Deorum honores fuiſſe aſſecutos. Horum ſepulchra in Gnoſo hac oſtenduntur inſcriptione:* GNOSII IDOMENEI SEPULCHRUM ASPICE, IN QUO EGO MERION MOLI FILIUS PROPINQUUS JACEO. *Hos ut nobiles heroes Cretenſes colunt ſacris, in bellorum diſcrimine eorum præſidium invocantes.* Sed alii Idomeneum alibi mortuum dicunt.

63 *Tradito per ſucceſſionem Merioni regno.*]

Jam

Digitized by Google

vitæ fecit. Telemacho ex Nauſica natum filium Ulyſſes 64 Ptoliporthum appellat. Dum hæc apud Ithacam aguntur, Neoptolemus 65 apud Moloſſos naves quaſſatas tempeſtatibus reficit: atque inde poſtquam cognitum 66 ab Acaſto expulſum regno Pelea, ultum iri injurias avi cupiens, primo exploratum duos quam fidiſſimos, & incognitos illis locis, Chryſippum & Arathum, Theſſaliam mittit: hique cuncta quæ gerebantur, inſidiaſque ei paratas per Acaſtum ab Aſſandro non Alieno Pelei, cognoſcunt. Is namque Aſſandrus iniquitatem 67 tyranni evitans Peleo conſenſerat: 68 notuſque adeo ejus domus, uti inter cetera 69 originem etiam nuptiarum Pelei cum Thetide 70 Chironis filia, Chryſippo atque Arato narraverit. Quia tempeſtate multi undique reges acciti domum Chironis, CAPUT VII.

NOTÆ.

Jam libro primo dixit, Cretam Idomeneo & Merioni, civitatum & terrarum imperium tradidiſſe: nunc Idomeneus moriens ſolum heredem Merionem relinquit. Vide quæ notavi, pag. 2.

64 *Ptoliporthum.*] Qui Heſiodo, Ariſtoteli & Euſtathio *Perſeptolis*: quod idem eſt; utrumque enim latine *urbium vaſtator* ſignificat.

65 *Apud Moloſſos.*] Populos Epiri. Epirum autem appuliſſe Neoptolemum multi conſentiunt. Ita Pindarus, Odyſſ. 7. Nemeorum. Pauſan. in Atticis. Juſtin. lib. 17. &c. Sed ego hic Moloſſos alios intelligi debere, arbitror. Vide paginam ſequentem, *appulſuſque ad Sepiadum littus.* Sequentem autem hiſtoriam, de Peleo per Acaſtum regno ſuo fugato, ex Euripide mutuaſſe Dictyn puto, qui ait, in Troadibus.

Αὐτὸς δ' ἀνῆκται Νεοπτόλεμος, καινάς τινας
Πηλέως ἀκούσας συμφοράς, ὥς νιν χθονὸς,
Ἄκαστος ἐκβέβληκεν ὁ Πελίου.

Ipſe autem abiit Neoptolemus, novos quoſdam
Pelei dicens caſus, quod illum è regno
Acaſtus ejecit Peliæ filius.

Etſi ille Phtiam abiiſſe illum dicit, noſter vero Epirum.

66 *Ab Acaſto.*] Peliæ filio. Puto hunc ex Homero, Dulichio regnaſſe. Ita enim Ulyſſes Odyſſ. ξ.

——— *Τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς*
Ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δυλίχιον πολύπυρον,
Ἔνθ' ὅγε μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάστῳ,
Ἐνδυκέως.

——— *Contigit enim ut iret navis*
Virorum Theſprotorum in Dulichium frumentariam,
Tunc ille me juſſit mittere regi Acaſto,
Accurate.

67 *Tyranni.*] Acaſti. Tyrannum autem hic dicit in malam partem: ſed eam vocem Trojanis temporibus ignotam fuiſſe, fuſe notavit Euſtath. Odyſſ. σ.

68 *Notuſque adeo ejus domus.*] Puto hic *notus* eſſe activum, pro *gnarus*; quod tamen vix alibi reperias.

69 *Originem etiam nuptiarum Pelei cum Thetide.*] Quas elegantiſſime deſcribit Catullus. Earum autem originem ita Apollodor. lib. 13. *Sed & alteram uxorem duxit Peleus, Thetin Nerei filiam, de cujus matrimonio Jupiter & Neptunus contenderunt* (Apollinem addit Pindarus,) *at cum Thetis à ſe ortum filium patre futurum eſſe præſtantiorem prædixiſſet, abſtinuiſſe Jovem illius nuptiis ferunt. Nec deſunt, qui ſcribant ad ejus complexum jam prodeunti Jovi, Prometheum dixiſſe, natum ex ea cœlo dominaturum. Sunt etiam qui memorent, Thetin Junonis monitu perſuaſam Jovem evitaſſe; hinc Iratum Jovem voluiſſe ut ea mortalis viri conjugio locaretur. Chironis itaque conſilio, eam comprehendendi ac detinendi rationem Peleus iniit, eam itaque cum in varias ſeſe formas commutantem obſervaſſet, corripit; quæ cum interim ignis, interim aqua, modo etiam feræ vultum caperet; non eam, priuſquam priſtinam formam recepiſſe vidit, remiſit. Hanc demum in Pelio monte ſibi copulavit.*

70 *Chironis filia.*] De hoc ſupra dictum eſt, lib. 1, revera Nerei filia fuit.

 71 *Apol-*

Digitized by Google

inter ipſas epulas novam nuptam magnis laudibus veluti deam celebraverant, parentem ejus Chirona appellantes Nerea, ipſamque Nereidam: Et ut quiſque eorum regum qui convivio interfuerant, choro moduliſque carminum prævaluerat, ita 71 Apollinem Liberumque, ex feminis plurimas muſas cognominaverunt: unde ad id tempus convivium illud deorum appellatum. Itaque ubi cuncta quæ voluerant cognovêre, 72 ad regem redeunt, & ſingula per ordinem narrant: Ob quæ coactus Neoptolemus adverſo mari, & multis regionis ejus prohibentibus, claſſem exornat, aſcenditque. Ipſe dein ſævitia hyemis multum mari fatigatus, 73 appulſuſque ad Sepiadum littus, quod 74 propter ſaxorum difficultatem nomen ejuſmodi quæſiverat, omnes fere naves amittit, vix ipſe cum his qui in eodem navigio fuerant, liberatus. Ibi Pelea avum reperit occultatum ſpelunca abdita & tenebroſa, ubi ſenex vim atque inſidias

CAPUT VIII.

NOTÆ.

71 *Apollinem Liberumque, ex feminis plurimas Muſas, &c.*] Ait Dictys, ex regibus illis qui nuptiis affuêre, alium Apollinem, alium Liberum, dictum. Ex feminis autem unamquamque unius Muſæ nomine inſignitam. Idque optime Dictys, ut immutaret fabulam qua dicebatur, Deos vere nuptiis affuiſſe. Apollodor. lib. 3. *Atque inibi Dii convivio excepti, ſuo quiſque munere matrimonium commendarunt. Nam Chiron haſta fraxina, Peleum, Neptunus equis Balio & Xantho, Volcanus enſe, at reliqui aliis muneribus condonarunt.* Inde Catullus,

Advenit Chiron, portans ſilveſtria dona.

Et:

Confeſtim Peneos adeſt viridantia Tempe,
Tempe quæ ſylvæ cingunt ſuperimpendentes,
Munyaſin linquens Doris celebranda choreis,
Cranona Eriſonamque, tulit radicitus altas
Fagos, ac recto proceras ſtipite laurus
Non ſine nutanti platano, flataque ſorore
Flammati Phætontis & aëria cupreſſu.

Et paulo poſt,

Inde pater Divum ſancta cum conjuge natiſque
Advenit cœlo, te ſolum Phœbe relinquens,
Unigenamque ſimul cultricem montibus hydri,
Pelea nam tecum pariter ſoror aſpernata eſt.

Ubi miror quod ait Catullus, Phœbum & Dianam nuptiis non interfuiſſe: nam Phœbum etiam affuiſſe Homerus ſcribit, apud quem Thetis ait Apollini.

Πάντες δ' ἀντιάασθε θεοὶ γάμου, ἐν δὲ σὺ τοῖσι
Δαίνυ', ἔχων φόρμιγγα, κακῶν ἕταρ' αἰὲν ἄπιστε.

Omnes autem interfuiſtis Dii nuptiis, interque tu hos
Epulabaris, habens citharam, ô malorum ſodalis ſemper perfide.

72 *Ad regem.*] Neoptolemum.

73 *Appulſuſque ad Sepiadum littus.*] Sepias Magnetiæ ſaxa, à piſce σηπία ſic dicta, ut aiunt, quod cum ibi Thetis varias formas induceret ut Peleo elaberetur, ultimum ſe ſe in ſepiam immutavit. Sed miror hic Neoptolemum ab Epiro Magneſiam appulſum, ita ut totam Græciam ab Ionio mari ad Pelaſgicum uſque ſinum circumnavigarit. Quod mihi videtur incredibile. Quare puto potius ſupra, cum de Moloſſis Dictys loquitur, Moloſſos illos intelligendos, qui in Theſſalia fuerunt non longe à Phtia. Quod etiam magis Euripidi conſentiet, qui in eadem hiſtoria ait, Neoptolemum Phtiam navigaſſe.

74 *Propter ſaxorum aſperitatem.*] Vellem ſane nos docuiſſet Dictys, quomodo ſepias ſignificet *ſaxa aſpera*, qui Sepiadis nomen ab aſperitate ſaxorum dictum tradat. Ego exiſtimo illum loco Strabonis deceptum fuiſſe, qui legitur extremo lib. 9. Ἡ μέν τοι Σηπιὰς ἀκτὴ καὶ πέτρ' ἐφυμνεῖται

ἀπὸ

Acaſti evitans, aſſidue nepotis deſiderio, navigantes, [75] & ſi forte eo appulſi eſſent, ſpeculari conſuerat: dein ubi cuncta domus fortunarumque edoctus eſt, conſilium aggrediendi hoſtis inire occipit: quum forte cognoſcit filios Acaſti Menalippum & Pliſthenem venatum profectos, deveniſſe ad ea loca. Itaque mutata veſte [76] Locrum ſimulans, juvenibus offert ſeſe, eiſque cupitum ſui interitum refert. Ob quæ junctis his in venando, ubi ſeorſum ab ceteris Menalippum videt, eumque & paullo poſt fratrem ejus inſecutus, interficit: in quorum inquiſitionem ſervus quidam Cinyras nomine, perquam fidus profectus, in manus juveni devenit, comprehenſuſque, Acaſtum aſſore nunciat, atque ita occiditur. Itaque Neoptolemus [77] mutata Phrygia veſte, tanquam [78] filius Priami Neſtor, qui captivus cum Pyrrho ad ea loca navigaverat, Acaſto obvius venit, eique quinam eſſet indicat, & Neoptolemum in ſpelunca [79] fatigatum navigio, ſomnoque jacere. Ob quæ anxius Acaſtus, opprimere quam inimiciſſimum cupiens, ad ſpeluncam pergit, atque in ipſo aditu à Thetide, quæ ad ea loca inquiſitum Pelea venerat, re cognita reprimitur. Dein cunctis quæ adverſum domum Achillis inique & adverſum fas geſſerat enumeratis, [80] increpatuſque ad poſtremum interceſſu ſuo, manibus juvenis liberat; perſuadens nepoti, ut ne ſanguine ulterius ulciſci cuperet ea quæ anteceſſerant. Itaque Acaſtus ubi ſe præter ſpem liberatum animadvertit, ſponte & inlico [81] cuncta regni Neoptolemo tradit. Inde juvenis cum avo & Thetide reliquiſque qui ſecum navigaverant ſummam regni adeptus, in civitatem venit. Ibi à cunctis popularibus, quique juxta inhabitantes ſub imperio ejus agebant, benigne & cum gratulatione exceptus, amorem ſui brevi confirmat. Hæc ego cuncta à Neoptolemo cognita mihi memoriæ mandavi, accitus ab eo, qua tempeſtate Hermionem Menelai in matrimonium ſuſceperat. Ab eo etiam de reliquiis Memnonis cognitum mihi, uti tradita oſſa ejus [82] apud Paphum his, qui cum Phallante duce Memnonis mari in Trojam

CAPUT IX.

CAPUT X.

NOTÆ.

καὶ μετὰ ταῦτα ἐξύμνηται διὰ τὸν ἐνταῦθα ἀφανισμὸν τοῦ Περσικοῦ στόλου. Ἔστι δ᾽ αὐτὴ μὲν πετρώδης. *Verum Sepias litus & petra celebratur, & poſtea celebrata eſt propter ibi deletam Perſicam claſſem. Eſt autem ipſa acta ſaxoſa.*

75 *Et ſi forte.*] Ferri poteſt; malim tamen, *& ſi qui forte*; vel *& qui forte.*

76. *Locrum ſimulans.*] Locri ad pedem Parnaſſi: ſed nota hic, Locros & Theſſalos diverſo veſtitu uſos fuiſſe.

77 *Mutata Phrygia veſte.*] Id eſt, ſumpta Phrygia veſte; Locrenſem cum Phrygia mutavit.

78 *Filius Priami Neſtor.*] Nullum Priamo fuiſſe filium puto, Neſtoris nomine. Libenter reſcriberem, *Meſtor.* Meſtorem enim inter Priami filios numerant veteres.

79 *Fatigatum navigio ſomnoque.*] Ex Horat. *Ludo fatigatumque ſomno.* Qui locus multos interpretes torſit; qui non viderunt, hic *ſomnum* eſſe ipſum deſiderium dormiendi, *l'envie de dormir.* Quo ſenſu nos etiam uſurpamus noſtrum *ſommeil*: dicimus enim, *accablé de ſommeil.*

80 *Increpatuſque.*] Lego, *increpatumque*; de Thetide enim loquitur, quæ enumeratis cunctis, quæ adverſum domum Achillis inique geſſerat Acaſtus, increpatum eum interceſſu ſuo liberat è manibus Neoptolemi.

81 *Cuncta regni.*] Subauditur, *negotia.*

82 *Apud Paphum.*] Paphus urbs Cypris ſed

profecti, [83] ductore interfecto, ablataque præda ibidem morabantur: [84] utque Himera, quam nonnulli [85] materno nomine Hemeram appellabant, ſoror Memnonis ad inveſtigandum cadaver fratris, eo profecta, poſtquam reliquias repperit; & de intercepta præda Memnonis palam ei factum eſt, [86] utrunque recipere cupiens, interceſſu [87] Phœnicum, qui in eo exercitum plurimi fuerant, optionem rerum omnium ac ſeorſum fratris acceperit, [88] prælataque ſanguinis affectione, recepta urna Phœnicem navigaverit: delata deim [89] ad regionem ejus Palliochin nomine, ſepultiſque fratris reliquiis nuſquam repente comparuerat: cujus opinio exorta triplex; ſeu quod poſt occaſum ſolis cum matre Hemera è conſpectu hominum exceſſerit; ſive ſupra modum dolore affecta fraternæ mortis, ultro præceps ierit; vel ab his qui incolebant, ob eripienda quæ ſecum habuerat, circumventa interierit. Hæc de Memnone, ejuſque ſorore comperta mihi per Neoptolemum.

CAPUT XI.

Poſtquam profectus Creta [90] anno poſt [91] nomine publico [92] cum duobus aliis [93] ad oraculum Apollinis remedium petitum venio. [94] Namque nulla certa cauſa ex improviſo, [95] tanta vis locuſtarum inſulam eam invaſerat, uti cuncta fructuum quæ in agris

NOTÆ.

ſed hic apud Rhodum dicere debuit. Nam ſupra retulit milites eos, quos Memnon duce Phala (quem hic Phallantem vocat) mari ad Trojam miſit, Rhodum appulſos. Ibique Rhodiorum ſolicitationibus Phœnicas, qui multi in eo exercitu aderant, Phalam lapidibus necaſſe, direptamque prædam inter ſe diviſiſſe, ſeque in urbes Rhodi, Jalyſum & Camirum diſtribuiſſe. Locum adi, libro 6 p. 100. alioqui nos docere debuit Dictys, quomodo iidem relicta Rhodo Cyprum acceſſerint.

83 *Ductore interfecto.*] Phallante, quem lib. 4. Phalam vocavit.

84 *Atque Himera.*] Non poſſum dicere, unde hanc hiſtoriam de ſorore Memnonis *Himera* vel *Hemera* hauſerit Dictys. Neque unquam legi Memnoni ſororem fuiſſe *Himeram* ſive *Hemeram* nomine. Exiſtimarem huic figmento locum dediſſe Memnonis genus. Is enim cum Auroræ filius diceretur, & Aurora ex ſe diem quæ Græce Hemera dicitur, procreare dicta ſit, inde Memnoni Hemeram ſororem dederunt.

85 *Materno nomine.*] Hic Himeram Memnonis matrem dicit, quem alibi Auroram.

86 *Utrumque recipere cupiens.*] Nempe reliquias fratris & interceptam prædam.

87 *Phœnicum qui in eo exercitu plurimi.*] Vide lib. 4. p. 100.

88 *Prælataque ſanguinis affectione.*] Ait, propter affectionem ſanguinis eam fratris reliquias optaſſe. Sed quis ita loqui velit, *prælata ſanguinis affectione.*

89 *Ad regionem ejus Palliochin nomine.*] Mihi certe ignota eſt regio *Palliochis.* Neque enim ejus meminerunt Geographi. De loco autem ubi ſepultus Memnon, veteres diſſentiunt. Nam Joſephus lib. 2. belli Judaïc. ſepulchrum ejus ponit in Galilæa, prope fluvium *Beleam*, non longe à Ptolomaide urbe. Strabo, lib. 15. prope fluvium *Badam*, juxta Syriæ urbem nomine Paltum. Alii prope Helleſpontum. Alii denique in Æthiopia.

90 *Anno poſt.*] Poſtquam ab eo accitus fuerat, ſupra.

91 *Nomine publico.*] Gallice, *au nom du public.*

92 *Cum duobus aliis.*] Lycophrone & Ixæo. pagina ſequenti.

93 *Ad Oraculum Apollinis.*] Apud Delphos.

94 *Namque nulla certa cauſa ex improviſo, tanta, &c.*] Diſtingue: *Namque nulla certa cauſſa, ex improviſo tanta, &c.*

95 *Tanta vis Locuſtarum.*] Quarum magna copia in regionibus illis, ut ex literis Sacris.

96 *Preci-*

Digitized by Google

erant, corrumperentur. Itaque multis 96 precibus ſuppliciiſque reſponſo editur, divina ope animalia interitura, inſulamque 97 provectu frugum brevi redundaturam. Dein navigare cupientes ab his qui apud Delphos erant prohibemur; importunum namque & perniciosum tempus eſſe. Lycophron & Ixeus, qui una ad oraculum venerant, contemtui habentes aſcendunt navem, medioque fere ſpatio fulmine icti intereunt. Interim uti prædictum divinitus erat, eodem ictu fulminum ſedata vis mali, immerſaque mari, & regio omnis repleta frugibus. Per idem tempus Neoptolemus, confirmato jam cum Hermione matrimonio, 98 Delphos ad Apollinem gratulatum, quod in auctorem paternæ cædis Alexandrum vindicatum eſſet: proficiſcitur, relicta in domo Andromacha, ejuſque filio Laodamante, qui reliquis jam filiorum Hectoris ſuperfuerat. 99 Sed Hermione poſt abſceſſum viri, victa dolore animi, neque pellicatum captivæ patiens, parentem ſuum Menelaum accitum mittit, cui multa conqueſta ſuper injuria prælatæ ſibi à viro captivæ mulieris, perſuadet,

CAPUT XII.

NOTÆ.

96 *Precibus ſuppliciiſque.*] Differunt preces & ſupplicia. Nam ſupplicia dixere ſupplicationes cum ſacrificiis quibuſdam. Servius, *Indictiva ſacrificia dicebantur, quæ ſubito ad præſens tempus indicebantur, aut certe de bonis damnatorum. Unde & ſupplicia dicuntur ſupplicationes, quæ ſunt de bonis paſſorum. Saluſt. in ſuppliciis Deorum magnifici.* Supplicia etiam dicebantur verbenæ & alia pacis inſignia, quæ caduceatores ſive oratores gerebant, pacem petentes. Vide Doctiſſ. Dacerii notas ad Feſtum, in voce *Supplicia.*

97 *Provectu frugum.*] Id eſt, *auctu.* Nam *provehere* eſt augere. Malim tamen, *proventu frugum.*

98 *Delphos ad Apollinem.*] Scholiaſtes Pindari Odyſſ. 7. Nemeor: & Scholiaſtes Euripidis in Oreſte, ſcribunt Neoptolemum Delphos profectum, ut conſuleret oraculum ſuper ſterilitate Hermionæ, quæ nullos illi liberis pariebat. Euripides in Andromacha, ait eum Delphos profectum, ut placaret Apollinem, quem antea paternæ cædis poſtularat. Sic enim

——— ——— Ἀπὼν,
Δελφῶν κατ' αἶαν, ἔνθα Λοξίᾳ δίκην
Δίδωσι μανίας, ᾗ ποτ' ἐς Πυθὼ μολὼν,
Ἤτησε Φοῖβον πατρὸς, οὗ κτείνει, δίκην, &c.

Apud eum Andromacha,

——— ——— *Abſens,*
Delphorum circa terram, ubi Apollini pœnas
Dat furoris, quo olim ad Pythonem veniens,
Poſtulavit Phœbum cædis paternæ cujus ſolvit pœnas.

Verum alii affirmant, Neoptolemum Delphos iviſſe, ut ejus templum expilaret. Et eam opinionem veriſimiliorem dicit Strab. lib. 9.

99 *Sed Hermione poſt abſceſſum viri.*] Hanc hiſtoriam hauſit ex Euripide, immutatis quibuſdam. Ita enim Euripides in Andromacha. Neoptolemus abit Delphos, placatum Apollinem quem paternæ cædis olim poſtularat, poſt ejus diſceſſum Hermione, ſe zelotype habens erga Andromachen, ei necem liberoque ejus Moloſſo machinata, Menelaum acceſſit. Andromacha id audiens puerum ablegavit, ipſaque fugit ad templum Thetidis. Sed qui cum Menelao venerant, & filium invenerunt, ipſamque deceptam eduxerunt templo; jamque utrumque erant interfecturi, cum adveniente Peleo, prohibiti ſunt. Menelaus rediit Spartam Hermione autem pœnitentiam ſimulavit, verita præſentiam Neoptolemi. Adveniens autem Oreſtes, Hermionem quidem reduxit Spartam & Neoptolemo apud Delphos inſidias ſtruxit. Iſque interfectus aſportatur. Peleo autem volenti lugere mortuum Thetis apparens, hunc quidem juſſit in Delphis ſepeliri, Andromacham autem mitti ad Moloſſos cum puero.

S 1 Ubi

[1] uti filium Hectoris necet: ceterum Andromacha re cognita, inſtantis periculi vim ſubterfugit, auxilio popularium liberata: qui miſerati fortunas ejus, ultro Menelaum contumeliis proſecuti, vix à pernicie viri retenti ſunt.

CAPUT XIII. Interim Oreſtes adveniens, rem cunctam cognoſcit, hortatur Menelaum, uti cœpta perageret. Ipſe dolens præreptum ſibi à Neoptolemo Hermionæ matrimonium, inſidias advenienti parare occipit. Itaque primo ex his, quos ſecum habebat quam fidiſſimos, ſpeculatum de adventu Neoptolemi Delphos mittit. Queis cognitis, Menelaus vitare hujuſmodi facinus cupiens, Spartam concedit. Sed illi qui præmiſſi erant, regreſſi, Neoptolemum Delphis eſſe negant. Quare coactus Oreſtes ipſe ad inquiſitionem viri profectus, [2] qua ierat die remeat, ut ſermo hominum ferebatur, negotio perfecto. Dein poſt paucos dies fama perfertur, interiſſe Neoptolemum: eumque ſermone omnium circumventum inſidiis Oreſtis, per populum diſſeminatur. Ita juvenis, ubi de Pyrrho palam eſt, recepta Hermione, quæ ſibi antea deſponſa erat, Mycenas diſcedit. Interim Peleus cum Thetide cognito nepotis interitu, ad inveſtigationem ejus profecti, [3] cognoſcunt juvenem Delphis ſepultum. Ibi, ut mos erat, juſta perſolvunt: cognoſcuntque in his locis interiſſe, ubi viſus Oreſtes negabatur. Ea res per populum haut credita; adeo præſumta ante jam opinio de Oreſtis inſidiis cunctorum animis inhæſerat. Ceterum Thetis ubi Hermionem Oreſti junctam videt, Andromacham [4] partu gravidam ex Neoptolemo, [5] Moloſſos mittit domum, Oreſtem, [6] ejuſque conjugem de interimendo fœtu evitans.

CAPUT XIV. Per idem tempus Ulyſſes territus crebris auguriis, ſomniiſque adverſis, omnes undique regionis ejus interpretandi ſomnia peritiſſimos conducit: hiſque refert inter cetera, [7] viſum ſibi ſæpius ſimulacrum quoddam, inter humanum divinumque vultum formæ perlaudabilis, ex eodem loco repente

NOTÆ.

1 *Ubi filium Hectoris.*] Imo potius Neoptolemi Moloſſum.

2 *Quo ierat die remeat.*] Non potuit ergo Delphos pervenire; à Phtia enim Delphos uſque longior via quam quæ die uno aut altero confici queat. Ab Euripide igitur diſſentit, qui ſcribit Neoptolemum, in ipſo templo Delphico, ab Oreſte & aliis occiſum.

3 *Cognoſcunt juvenem Delphis ſepultum.*] Euripides ſcribit ipſum Peleum, monitu Thetidis, apud Delphos Neoptolemum ſepeliſſe. Apud Delphos autem ſepultum fuiſſe omnes auctores tradunt, præter Hyginum, qui fab. 123. ſcribit ejus oſſa per Ambraciam ſparſa fuiſſe: & Ovidius, in Ibin.

Nec tua quam Pyrrhi felicius oſſa quieſcant,
Sparſa per Ambracias quæ jacuere vias.

4 *Partu gravidam.*] Pyrrhi & Andromachæ tres filios numerant veteres; Pyrrhum, Moloſſum & Æaciden, vel ut alii, Pergamum, Moloſſum & Pielum ſive Pielem. Euripides tamen unicum Pyrrho filium dat, nempe *Moloſſum.* Euripidem ſequitur Dictys, niſi quod nondum natum Moloſſum tradit, cum Andromacha Moloſſos miſſa eſt.

5 *Moloſſos mittit domum.*] Moloſſi in Epiro ſub ditione Pyrrhi; quare ait Moloſſos domum miſiſſe. Vide Virgil. lib. 3.

6 *Ejuſque conjugem de interimendo fœtu evitans.*] Ait Thetidem evitaſſe Oreſtem & Hermionem, ne Andromachæ fœtum interimerent. Sed barbare loquitur Dictys.

7 *Viſum ſibi ſæpius ſimulacrum.*] An ſomnium iſtud aliunde habuerit Dictys, an ipſe finxerit, dicere non poſſum. Simulacrum

illud

Digitized by Google

ædi: quod complecti ſummo deſiderio cupienti ſibi, porrigentique manus, reſponſum ab eo humana voce, ſceleratam hujuſmodi conjunctionem, quippe ejuſdem ſanguinis atque originis: namque [8] ex eo alterum alterius opera interiturum. Dein verſanti ſibi vehementius, cupientique cauſam ejus rei perdiſcere, [9] ſignum quoddam mari editum, intervenire viſum: idque [10] ſecundum imperium ejus in ſe jactum, utrumque disjunxiſſe. Quam rem cuncti qui aderant uno ore exitialem pronunciant, adduntque caveret ab inſidiis filii. Ita ſuſpectus patris animo Telemachus, agris qui in Cephalenia erant relegatur, additis ei quam fidiſſimis cuſtodibus: præterea Ulyſſes ſecedens in alia loca abdita remotaque quantum poterat, ſomniorum vim evitare nitebatur. Per idem tempus Telegonus, quem Circe editum ex Ulyſſe apud Ææam inſulam educaverat, ubi adolevit, ad inquiſitionem patris profectus, Ithacam venit, gerens manibus quoddam haſtile, [11] cui ſummitas marinæ turturis oſſe armabatur, [12] inſigne ſcilicet inſulæ ejus in qua genitus erat: dein edoctus ubi Ulyſſes ageret, ad eum venit, [13] Ibi per cuſtodes agri pri- CAPUT XV.

NOTÆ.

illud inter humanam divinamque formam Telegonum repræſentabat, qui ex homine mortali, nempe Ulyſſe, & Circe Dea editus erat.

8 *Ex eo.*] Ex eo tempore, in poſterum; alioqui ſcribendum, *ex iis.*

9 *Signum mari editum intervenire viſum eſt.*] Jaculum ſignificavit, quo Ulyſſes interemptus. Ejus enim acumen erat ex oſſe paſtinacæ marini piſcis, qui Græcis Τρυγὼν dictus eſt. Quo ſenſu etiam veteres oraculum illud, à Tireſia Ulyſſi redditum, accepêre quod refert Homer. Odyſſ. λ.

——— Θάνατος δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ,

——— *Mors tibi à mari veniet.*

Ubi vide interpretem, qui Æſchyli locum adducit è fabula ψυχαγωγοὶ, id eſt, *Animarum evocatores,*

Ἐκ τοῦ δ' ἄκανθα ποντίου βοσκήματος,
Σήψει παλαιὸν δέρμα καὶ τριχορρυές.

Illius autem ſpina marini piſcis,
Corrumpet pellem tuam antiquam, depilem.

Ita Lycophr.

Κτενεῖ δὲ τύψας πλευρὰ λοίγιος φάλαξ,
Κέντρῳ δυσαλγὴς ἔλλοπος Σαρδωνικῆς,
Κέλωρ δὲ πατρὸς ἀρταμος κληθήσεται.

Occidet autem feriens latera lethalis cuſpis,
Aculeo inſanabilis piſcis Sardonici,
Filius vero patris erit interfector.

Ita alii quoque; ſed Homeri Interpres notat, recentiorum id figmentum fuiſſe, cum ex Homero certum ſit, Ulyſſem ſenectute debilem diem ſuum obiiſſe: quare facete Lucianus, in Τραγῳδοποδάγρᾳ, Podagram loquentem inducit.

Ἰθάκης ἄνακτα Λαερτιάδην Ὀδυσσέα,
Ἐγὼ κατέπεφνον, οὐκ ἄκανθα τρυγόνος.

Ithacæ regem Laertiadem Ulyſſem,
Ego interfeci, non ſpina turturis.

10 *Secundum imperium ejus.*] Secundum imperium ejus ſimulacri.

11 *Cui ſummitas marinæ turturis oſſe.*] Euſtathius Telegoni jaculum à Vulcano factum ſcribit, ejuſque cuſpidem oſſe marinæ turturis armatam, ſummitatemque alteram ex auro & adamante. Atque etiam ſecundum alios, totum jaculum ex oſſe turturis fuiſſe. Porro turturem lethalem eſſe multi tradunt. Nicander, Heſych. Antigonus & Appianus lib. 2. De venatione ſcribit, os iſtud eſſe in cauda turturis.

12 *Inſigne ſcilicet inſulæ ejus.*] Inſignia, quæ vulgo vocamus *armes*, vel antiquiſſima eſſe hinc colligere licet, ut ex Homero, Æſchylo & aliis.

13 *Ubi per cuſtodes agri.*] Hyginus, fab. 127. *Telegonus Ulyſſis & Circes filius, miſſus à matre ut genitorem quæreret, tempeſtate in Ithacam eſt delatus, ibique fame coactus agros depopulari cœpit. Cum quo*

mo aditu prohibitus, ubi vehementius perſtat, & è diverſo repellitur, clamare occipit, indignum facinus prohiberi ſe à parentis complexu. Ita creditum Telegonum ad inferendam vim regi adventare, acrius reſiſtitur: nulli quippe compertum eſſe alterum etiam Ulyſſi filium: dein juvenis ubi ſe vehementius, & per vim repelli videt, dolore elatus multos cuſtodum interficit, aut graviter vulneratos debilitat. Quæ poſtquam Ulyſſi cognita ſunt, exiſtimans juvenem à Telemacho immiſſum, egreſſus lanceam, quam ob tutelam ſui gerere conſueverat, adverſum Telegonum jaculatur. Sed poſtquam hujuſmodi ictum juvenis caſu quodam [14] intercipit, ipſe in parentem inſigne jaculum emittit, [15] infeliciſſimum caſum vulneri contemplatus. At ubi ictu eo Ulyſſes concidit, gratulari cum fortuna, confiterique optime ſecum actum, quod per vim externi hominis interemptus, parricidii ſcelere Telemachum chariſſimum ſibi liberaviſſet. Dein reliquum adhuc retentans ſpiritum, juvenem percunctari quiſnam, & ex quo ortus loco, qui ſe [16] domi belloque inclytum Ulyſſem Laertæ filium interficere auſus eſſet. Tum Telegonus cognito parentem eſſe, utraque manu dilanians caput, fletum edit quam miſerabilem, maxime diſcruciatus ob illatam per ſe patri necem. Itaque Ulyſſi, uti voluerat, nomen ſuum atque matris, inſulam in qua ortus eſſet, & ad poſtremum inſigne jaculi oſtendit. Itaque Ulyſſes ubi vim ingruentium ſomniorum, prædictumque ab interpretibus vitæ exitum, animo recordatus eſt, vulneratus ab eo, quem minime crediderat, triduo poſt mortem obiit, ſenior, [17] jam provectæ ætatis, neque tamen [18] invalidus virium.

NOTÆ.

Ulyſſes & Telemachus ignari arma contulerunt, Ulyſſes à Telegono filio eſt interfectus. Quæ ut vides paulo diverſa ſunt. Oppianus ſcribit, Telegonum, cum patris armenta abigeret, Ulyſſem, ſibi occurrentem & pecora repetentem, occidiſſe.

——— ——— Αὐτὰρ ὁ νήσῳ,
Αἰγιβότῳ προσέκελσε, καὶ οὐ λάθε πώεα πέρθων
Πατρὸς ἑοῦ. Γεραρῷ δὲ βοηδρομέοντι τοκῆϊ,
Αὐτῷ, τὸν μάστευε κακὴν προσεπήψατο κῆρα.
——— ——— Verum ille inſulam,
Capras paſcentem appulit neque latuit, greges vaſtans
Patris ſui. Seni autem accurrenti parenti,
Ipſi quem quærebat, malam immiſit mortem.

14 *Intercipit.*] Gallice, *détourne.*

15 *Infeliciſſimum caſum vulneri contemplatus.*] Lycophron ſcribit, Ulyſſi latus hauſtum fuiſſe.

16 *Domi belloque inclytum.*] *Domi* ſubauditur, *tempore*; & hic domus uſurpatur pro pace. Alii melius dicunt, domi bellique.

17 *Jam provectæ ætatis.*] Ulyſſem multis annis obſitum interiiſſe, omnes tradunt.

18 *Invalidus virium.*] Helleniſmus. Subintelligitur enim præpoſitio ἐκ, id eſt, *de*, quæ genitivum regit.

FINIS.

Digitized by Google

DARETIS PHRYGII
DE
EXCIDIO TROJÆ
HISTORIA.

Digitized by Google

Digitized by Google

IN DARETEM PHRYGIUM PRÆFATIO.

UT re vera fuit olim Dictys qui res Troicas conſcripſit, fuit etiam & Dares Phrygius qui Phrygiam Iliadem fecit. Ac de Dicty quidem jam ſuo loco dictum eſt; veniamus igitur ad Daretem. Fuit is è Phrygia; quare, Trojanorum partes ſequutus, Hectori monitor datus eſt. Ptolemæus Hephœſtion lib. 1. Ἀντίπατρος δέ φησιν ὁ Ἀχάνθιος, Δάρητα πρὸ Ὁμήρου γράψαντα τὴν Ἰλιάδα μνήμονα γενέσθαι Ἕκτορος ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀνελεῖν Πάτροκλον ἑταῖρον Ἀχιλέος. *Antipater autem Acanthius tradit Daretem eum qui ante Homerum Iliadem conſcripſit, Hectoris monitorem factum fuiſſe ne is Achillis ſocium Patroclum occideret.* Eadem ex Achantio, refert Euſtath. in Odyſſ. Α. additque ex eodem ipſum Daretem transfugam ab Ulyſſe fuiſſe occiſum. Hiſtoriam autem Daretis ſua adhuc ætate extitiſſe, ſcribit Ælianus var. hiſtor. lib. XI. cap. I. Ὅτι ἦν Ὀροιβαντίου Τροιζηνίου ἔπη πρὸ Ὁμήρου, ὥς φασιν οἱ Τροιζήνιοι λόγοι· καὶ μετὰ Φρύγα δὲ Δάρητα, οὗ Φρυγίαν Ἰλιάδα ἔτι καὶ νῦν ἀποσωζομένην οἶδα. πρὸ Ὁμήρου καὶ τοῦτον γενέσθαι λέγουσι. *Oræbantii Troezenii poëmata ante Homerum extiterunt, ut ferunt Troezenii, item Dares Phrygius, ut dicunt, ante Homerum vixit, cujus Phrygiam Iliadem uſque in hunc diem conſervari ſcio.*

Et

Et hoc illud eſt, quod homini nugaci & inepto conſilium fecit ut, ſub illius Daretis nomine, qui nuſquam comparebat, libellum illum quem hodie habemus, in lucem mitteret; fingens illum à Cornelio Nepote latine tranſlatum. Utrumque enim falſum eſſe, plurima vincunt. Nam & ipſe ſcriptor (& jam diu monuit Doctiſſimus Voſſius) per ſe ſatis prodit ſe perexiguæ & doctrinæ & judicii fuiſſe, qui multa non ſolum contra hiſtoriam & contra veriſimilitudinem peccet. Ut alia multa taceam, quæ in evolvendo opere melius notabuntur. Et de Cornelio Nepote, vix erit unquam qui credat eum hujus libelli interpretem fuiſſe, niſi qui Auguſtæi ævi nitorem & genium ignorabit. Auctor enim iſte vix latine ſcribit, ut ſuo loco dicemus: illa Epiſtola, quæ Saluſtio Criſpo inſcripta eſt, ita futilis eſt & nugax, ut latinitatis potius ultimum ſenium, quam vigorem illum & florentem illam adoleſcentiam reſipiſcat. *Sed nos ad cœpta feramus.*

CORNELIUS

Digitized by Google

CORNELIUS NEPOS SALLUSTIO CRISPO S.

QUUM multa Athenis ſtudioſiſſime agerem, inveni hiſtoriam Daretis Phrygii, ipſius manu ſcriptam, ut titulus indicat, [1] qui de Græcis & Trojanis memoriæ commendatur. Quam ego ſummo amore complexus, continuo tranſtuli. Cui nihil adjiciendum vel diminuendum rei formandæ cauſa putavi, alioquin mea eſſe poſſet videri. Optimum ergo duxi, vere & ſimpliciter perſcripta, [2] ſi eam ad verbum in Latinitatem tranſverterem, ut legentes cognoſcere poſſent, quomodo hæ res geſtæ eſſent: utrum magis vera exiſtiment, quæ Dares Phrygius memoriæ commendavit, qui per id tempus vixit, & militavit, quo Græci Trojanos oppugnarent; an Homero credendum, [3] qui poſt multos annos natus eſt, quam bellum hoc geſtum fuiſſet: [4] De qua re Athenis judicium fuit, quum pro inſano Homerus haberetur, quod deos cum hominibus belligeraſſe deſcripſit. Sed hactenus iſta. Nunc ad pollicitum revertamur.

NOTÆ.

1 *Qui de Græcis & Trojanis memoria commendatur.*] Id eſt: qui ſuper rebus Græcis & Trojanis poſteritati commendatur.

2 *Si eam ad verbum.*] *Eam* nempe *hiſtoriam*; ſuperiora illa, *vere & ſimpliciter perſcripta*, ſunt ſexti caſus: ſeries eſt, optimum duxi, quum ea *hiſtoria* vere & ſimpliciter perſcripta ſit, ſi eam in Latinum ſermonem converterem.

3 *Qui poſt multos annos.*] De ætate Homeri mire veteres diſſentiunt. Et eorum omnium opiniones referre, nimis longum eſſet. Ego exiſtimo certiſſimis argumentis evinci poſſe, floruiſſe illum circa Olympiadem 20. tempore regis Numæ 488. circiter annis poſt Trojam captam, & ante Chriſtum natum 693. & ita olim pater meus, in libello Gallico, de Poëtis Græcis.

4 *De qua re Athenis judicium fuit quum pro inſano.*] Ita hoc ſcriptum eſt, ut inde quis exiſtimare poſſit, Athenis olim in judicio actum fuiſſe, Dareti ne potius an Homero credendum foret, ibique Homerum pro inſano exactum. Quod quis unquam audivit! Atqui non illud voluit ineptus ſcriptor; ſed illud tantum, fuiſſe olim Athenis, qui Homerum ſtultum judicarent, quod Deos cum hominibus pugnantes induceret; & Platonem intelligit, qui de Homero iniquum illud judicium tulit. A quo alii merito diſſentientes affirmarunt, ſolum Homerum aut vidiſſe aut oſtendiſſe formas Deorum.

Digitized by Google

DARETIS PHRYGII
HISTORICI
ex Volaterrano Vita.

DARES Phrygius Hiſtoricus ſcripſit bellum Trojanum Græce, in quo & ipſe militavit, ut ait Iſidorus, primus fere Hiſtoricorum. Qui tandem capto Ilio, cum Antenoris factione remanſit, ut ſcribit Cornelius Nepos: qui opus ejus è Græco ſermone convertit, dicavitque Criſpo Salluſtio.

DARETIS

Digitized by Google

DARETIS PHRYGII DE EXCIDIO TROJÆ HISTORIA.

PELIAS [1] rex in Peloponeſo [2] Æſonem fratrem habuit. [3] Æſonis filius erat Jaſon, virtute præſtans: & qui ſub ejus regno erant, omnes eos hoſpites habebat, & ab eis validiſſime amabatur. Pelias rex ut vidit Jaſonem acceptum eſſe omnibus, [4] veritus eſt ne ſibi injurias faceret, & ſe regno ejiceret. Dicit Jaſoni [5] Colchis pellem arietis inauratam eſſe, dignam ejus virtute, ut eam inde auferret, omnia ſe ei daturum pollicetur. Jaſon CAPUT I.

NOTÆ.

1 *Rex in Peloponeſo.*] Falſum eſt Peloponeſi regem fuiſſe Peliam. Dicere debuerat Theſſaliæ, ibi enim imperabat Æſon Peliæ frater. At eum Pelias regno exuit.

2 *Æſonem fratrem habuit.*] Sed uterinum tantum: Neptunus enim ex Tyro Salmonei filia Neleum & Peliam ſuſcepit, quæ Tyro deinde Cretheo nupta, Æſonem, Pheretem & Amytaonem peperit.

3 *Æſonis filius erat Jaſon.*] Æſonis & Alcimedes Autolyci, ſive, ut alii volunt, Phylaci filiæ. Alii matrem Jaſonis vocant *Polymeden*, ſive *Polymelen*, ſive etiam *Polyphemen*, Autolici filiam. Alii Rhæo Staphyli filiam, alii *Arnen* Æoli, ſive Scarpheri, alii Theognitam Laodici filiam; alii denique *Amphinomen*.

4 *Veritus eſt ne ſibi.*] Apollodorus, lib. 1. Tzetzes in *Lycoph.* Scholiaſtes Pindari & alii ſcribunt, Peliam oraculo monitum fuiſſe ut caveret ab eo, qui unum tantum calceum geſtaret. Quod cum minime intelligeret, paulo poſt re ipſa percepit. Nam cum in littore Neptuno immolaret, cum permultos, tum etiam Jaſonem eo accerſivit, qui ruri agens ad ea ſacra properavit & Anaurum ſive Enipeum amnem trajiciens, alterum in amnis alveo calceum amiſit. Id ubi Pelias videt, oraculum animo repetens, propius eum accedit rogatque, ecquid, habens poteſtatem, facturus eſſet ei, à quo ſibi ex oraculo prædictum fuerit mortem illatum iri? cui Jaſon, pellem, inquit, velleris aurei ut afferret, imperarem. Quod ubi audivit Pelias ipſum Jaſonem ad eam pellem ire ſtatim præcepit, &c.

5 *Colchis pellem arietis inauratam eſſe.*]

ubi audivit, ut erat fortis animi, & qui loca omnia noſſe volebat, atque clariorem ſe futurum exiſtimabat, ſi pellem inauratam Colchis abſtuliſſet, dicit Peliæ regi ſe velle eo ire, ſi vires ſociique non deeſſent. Pelias rex [6] Argum architectum vocari juſſit, & ei imperat ut navem ædificaret quam pulcherrimam, ad voluntatem Jaſonis. Per totam Græciam rumor cucurrit, navem ædificari, in qua Colchos eat Jaſon, pellem auream petiturus. Amici & hoſpites ad Jaſonem venerunt, & pollicentur ſe una ituros. Jaſon gratias illis agit: & rogavit ut parati eſſent, quum tempus superveniret. Jaſon quum tempus ſupervenit, litteras ad eos miſit qui erant polliciti, ſeſe una ituros, & illico convenerunt ad navem, cujus nomen erat Argo. Pelias rex quæ opus erant in navim imponi juſſit: & hortatus eſt Jaſonem, & qui cum eo ituri erant, ut animo forti ad perficiendum irent quæ conati eſſent. Ea res [7] claritatem Græciæ & ipſis factura videbatur. Demonſtrare eos qui cum Jaſone profecti ſunt, non noſtrum eſt: ſed qui vult eos cognoſcere, [8] Argonautas legat.

CAPUT II. Jaſon ut ad Phrygiam venit, navem admovit ad portum Simoenta. Deinde omnes exierunt de navi ad terram. Laomedonti regi Trojanorum nunciatum eſt, mirandam navim in portum Simoenta intraſſe, & in ea multos juvenes de Græcia advectos eſſe. Ubi audivit Laomedon rex commotus eſt, & conſideravit commune periculum, ſi con-

NOTÆ.

Quæ Colchis ſuſpenſa è quercu in Martis luco viſebatur, ac ſub inſomnis draconis cuſtodia aſſervabatur. Eam autem arietis illius, qui Phrixum per Helleſpontum vexit, pellem fuiſſe fabulati ſunt, cujus lana aurea, vel ut alii volunt purpurea. Alii tradunt, pellem illam librum fuiſſe pellibus inſcriptum, quo lapidis Philoſophici conficiendi ratio continebatur. Ita Euſtath. in Dionyſ. Geographum. Alii aiunt, inde hoc figmentum natum, quod in Colchide fluvii quidam aurum vehunt, ad quod recipiendum incolæ alveolis utuntur perforatis & velleribus lanoſis. Ita Strabo, lib. 11. & Appianus. Alii propter auri metalla quæ ibi plurima; alii denique ob præſtantiam vellerum ejus regionis. Unde Varro lib. 2. de re Ruſtica cap. 1. *Veteres poëtæ ipſas pecudes propter caritatem aureas habuiſſe pelles tradiderunt, ut Argis Atreus, quam ſibi Thyeſtem ſubduxe queritur, ut in Colchide Aeëta; ad cujus arietis pellem profecti regio genere dicuntur Argonautæ.* Aliter etiam Palæphatus, in Phrixo; quem vide.

6 *Argum architectum vocari juſſit.*] Quia navis vocabatur *Argo*, ab architecto, qui Argus vocaretur, factam exiſtimarunt. Sed optime docuit præſtantiſſimus Bochartus, Phœnices dixiſſe *arca* vel *arco*, ut Syri efferunt, naves longitudinis, ſive naves longas. Atque inde factum littera C in G mutata ut navis Argo appellaretur, quæ prima fuit navis longa apud Græcos. Græci enim, uſque ad Jaſonem & Argonautas, ſolum rotundis navibus utebantur. Hinc Plin. lib. 7. cap. 56. *Longa nave Jaſonem primum navigaſſe Philoſtephanus auctor eſt.* Et Apollonii Scholiaſtes, lib. 1. de Argo Nave, [illegible] *Hanc longam navem primam fuiſſe referunt.* Idem Herodot. lib. 1. initio. Quinquaginta remorum fuiſſe dicit Apollodor. Ita ut viginti quinque remiges ab una quaque parte habuerit. Unde ſequitur, longam fuiſſe cubitorum ad minimum quinquaginta, ſi ſingula interſcalmia fuerint διπηχυαῖα duorum cubitorum; prout definit Vitruvius, lib. 1. cap. 2.

7 *Claritatem.*] Claritudinem dicit Saluſt.

8 *Argonautas legat.*] Ergo tempore belli Trojani liber extabat, *Argonautica* inſcriptus. Neque dubium eſt quin Orphei

Argonau-

ſueſcerent Græci ad ſua littora navibus adventare. Mittit itaque ad portum qui dicant ut Græci de finibus ejus diſcedant: & ſi non dicto obedirent,[9] tum ſeſe armis ejecturum de finibus. Jaſon & qui cum eo venerant, graviter tulerunt crudelitatem Laomedontis, ſic ſe ab eo tractari, quum nulla ab illis injuria facta eſſet: ſimul & timebant multitudinem barbarorum, ſi contra imperium conarentur permanere, ne opprimerentur: quum ipſi non eſſent parati ad præliandum, navim conſcenderunt, à terra receſſerunt, Colchos profecti ſunt, pellem abſtulerunt, domum reverſi ſunt. Hercules graviter tulit à rege Laomedonte contumelioſe ſeſe tractatum, & eos qui una profecti erant Colchos, cum Jaſone, Spartamque ad Caſtorem & Pollucem venit. Agit cum his, ut ſecum ſuas injurias defendant, ne Laomedon impune ferat, quod illos à terra & portu prohibuiſſet. Multos adjutores dicit futuros, ſi ſe accommodaſſent. Caſtor & Pollux omnia promiſerunt ſe facturos eſſe, quæ Hercules vellet. Ab his Salaminam profectus,[10] ad Telamonem venit: rogat eum ut ſecum ad Trojam eat, & ſuas injurias ſecum defendat. Telamon promiſit omnibus ſe paratum, quæ Hercules vellet. Inde apud[11] Phthiam profectus eſt ad Peleum, rogatque eum ut ſecum eat ad Trojam: pollicitusque eſt ei Peleus ſe iturum. Inde[12] Pylum ad Neſtorem profectus eſt; rogat eum Neſtor quid venerit. Hercules dicit, quod dolore commotus ſit,[13] vellet ſe exercitum in Phrygiam ducere. Neſtor Herculem conlaudavit, operamque ſuam pollicitus eſt. Hercules ubi omnium voluntates intellexit,[14] naves XII. parat, milites eligit. Ubi tempus datum eſt proficiſcendi, litteras ad eos quos rogaverat miſit, qui cum ſuis hominibus quum veniſſent, profecti ſunt in Phrygiam: & ad Sigæum noctu acceſſerunt. Inde Hercules, Telamon, & Peleus exer-

CAPUT III.

NOTÆ.

Argonautica velit intelligi. Sed ineptum ſcriptorem id latuit, nempe Orpheum illum & alios quoſque, qui ante bellum Trojanum fuiſſe dicti ſunt, à poëtis fictos fuiſſe; quod & Voſſius oſtendit lib. 1. de re poëtica. Sic igitur auctor noſter per ignorantiam ſeſe Pſeudodaretem prodit. De Argonautis autem vide Apollonium Rhodium, Valerium Flaccum, Apollodor. lib. 1. Diodorum Siculum, lib. 4. Hyginum & alios. Eorum expeditio bello Trojano prior fuit annis circiter quinquaginta; etſi aliter Scaligero viſum eſt.

9 *Tum ſe ſe armis ejecturum de finibus.*] Lego: *Tum ſe ſe armis eos ejecturum de finibus.*

10 *Ad Telamonem venit.*] Pindar. Iſthm. Odyſſ. 6.

——— ——— Ἀλλ' Αἰακίδαν καλέων,
Ἐς πλόον, κύρησε πάντων δαινυμένων.

——— *Æacidem autem invitans,*
Ad navigationem, citavit omnibus epulantibus.

11 *Phthiam.*] E regione Penei, juxta Magneſiam.

12 *Pylum ad Neſtorem.*] Pylus Neſtoris in Arcadia fuit. Sed vide infra, pag. 163. ubi ait Menelaum, ad Neſtorem proficiſcentem, circa Cytheram Paridi obvium factum, &c.

13 *Vellet ſe.*] Lege *velle ſe.*

14 *Naves xii. parat.*] Alii tradunt Herculem Trojam navigaſſe, cum navibus XVIII. Apollodor. lib. 2. alii cum ſolis navibus ſex. Homer. Iliad. ε.

Ἓξ οἴης σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν,
Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυιάς.

Sex ſolis cum navibus & viris paucioribus,
Ilii devaſtavit urbem & viduavit vicos.

citum è navibus eduxerunt: qui vero præſidio eſſent, [15] Caſtorem, Pollucem, & Neſtorem reliquerunt. Laomedon cum equeſtri copia ad mare venit, & cœpit præliari. Hercules ad Trojam ierat, & imprudentes qui erant in oppido oppugnare cœpit. Quod ubi Laomedonti regi nunciatum eſt, oppidum ab hoſtibus oppugnari Ilium, ilico revertitur: & in itinere obvius Græcis factus, ab Hercule occiditur. [16] Telamon primus oppidum Ilium intravit: [17] cui Hercules virtutis cauſa Heſionam Laomedontis regis filiam dono dedit. Laomedontis filii qui cum eo erant, occiduntur. [18] Priamus in Phrygia erat, ubi eum Laomedon ejus pater exercitui præfecerat. Hercules & qui cum eo venerant, prædam magnam fecerunt, & ad naves deportaverunt. Inde domum proficiſci decreverunt. Telamon Heſionam ſecum convexit. Hoc ubi Priamo nunciatum eſt, patrem occiſum, cives direptos, prædam avectam, Heſionam ſororem dono datam, graviter tulit tam contumelioſe Phrygiam tractatam eſſe à Grajis. Ilium petit [19] cum Hecuba uxore & liberis, Hectore, Alexandro, Deiphobo, Heleno, Troilo, Andromacha, Caſſandra, Polyxena. Nam erant & alii filii ex concubinis nati; [20] ſed nemo ex regio genere dixit eſſe, niſi eos qui erant ex legitimis uxoribus. Priamus ut Ilium venit, minime moram fecit, ampliora mœnia exſtruxit, & civita-

CAPUT IV.

NOTÆ.

Unde Lycoph. Herculem vocat τὸν ἑξάπρυμνον, *ſex navium.*

15 *Caſtorem, Pollucem & Neſtorem.*] Apollodor. ſcribit Oiclem relictum fuiſſe, ut naves tutaretur.

16 *Telamon primus oppidum, &c.*] Idem Apollodorus. lib. 2. additque, id ægre ferentem Herculem recta ad Telamonem iviſſe, ut eum occideret; quod cum Telamon animadvertiſſet, proximos quoſque lapides colligere aggreditur. Herculique quidnam ageret percunctanti reſpondit, ſe aram excitare Herculi Καλλινίκῳ, id eſt, *pulcre victori.*

17 *Cui Hercules virtutis cauſſa.*] Apollodor. Τελαμῶνι ἀριστεῖον Ἡσιόνην τὴν Λαομέδοντος θυγατέρα δίδωσι. *Telamoni præmium virtutis Heſionam Laomedontis filiam dedit.*

18 *Priamus in Phrygia erat.*] Abfuiſſe Priamum, cum Trojam expugnavit Hercules, dicit Dares, neſcio quos auctores ſequutus: nam alii eum ab Hercule captivum factum narrant & ab Heſiona ſorore liberatum. Apollodor. lib. 2. Suſpicor hoc hauſiſſe Daretem ex Homer. Iliad. γ. ubi Priamus dicit, ſe olim in Phrygia contra Amazonas pugnaſſe: ejus verba ſunt.

Ἤδη καὶ Φρυγίην εἰσήλυθον ἀμπελόεσσαν,
Ἔνθα ἴδον πλείστους Φρύγας, ἀνέρας αἰολοπώλους.
Λαοὺς Ὀτρῆος, καὶ Μύγδονος ἀντιθέοιο,
Οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωντο παρ' ὄχθας Σαγγαρίοιο,
Καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν μετὰ τοῖσιν ἐλέχθην,
Ἤματι τῷ, ὅτε ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι.

Jam olim Phrygiam intravi vitiferam.
Ubi vidi multos Phrygas ſtrenuos equites,
Populos Otrei & Mygdonis auguſti,
Qui tunc bellabant ad ripas Sangarii.
Atque ego auxiliaris exiſtens inter eos numeratus fui,
Die illo quando venerunt Amazones viragines.

19 *Cum Hecuba uxore & liberis.*] Bis peccat hic Dares; ſemel contra judicium; nam qui fieri poterat, ut Priamus in Phrygia exercitui præfectus uxorem ſecum haberet & omnes liberos? Et iterum contra hiſtoriam; nam falſum eſt tunc temporis Priamum tot liberos habuiſſe, ut ex Homero & aliis facile colligitur.

20 *Sed nemo, &c.*] Hæc nihili ſunt.

21 *Regiam*

Digitized by Google

tem munitiſſimam reddidit; & militum multitudinem ibi eſſe fecit, ne per ignorantiam opprimeretur, ita ut Laomedon pater ejus oppreſſus eſt. [21] Regiam quoque ædificavit, & ibi [22] Jovi Statori aram conſecravit. Hectorem [23] in Pæoniam miſit. Ilio portas fecit, quarum nomina hæc ſunt, Antenoridæ, [24] Dardaniæ, Iliæ, Scææ, Thymbrææ, Trojanæ: deinde poſtquam Ilium ſtabilitum vidit, tempus expectavit. Ut viſum eſt ei patris injurias ulciſci, Antenorem vocari jubet; dicit ei velle ſe, eum legatum in Græciam mittere, [25] ut quum graves ſibi injurias ab his qui cum exercitu venerant, factas in Laomedontis patris nece, & in abductione Heſionæ pertuliſſet, omnia tamen æquo animo paſſurum, ſi Heſiona ei redderetur. Antenor, ut Priamus imperavit, navim conſcendit, & profectus venit Magneſiam ad Peleum. Quem Peleus hoſpitio triduo recepit, [26] die quarto rogat eum quid venerit. Antenor dicit ea quæ à Priamo mandata erant, [27] Grajos poſtulare, ut Heſiona redderetur. Hæc ubi Peleus audivit, graviter tulit, [28] eo quod

CAPUT V.

NOTÆ.

21 *Regiam quoque ædificavit.*] In arce.

22 *Jovi Statori aram.*] De qua ad Dictyn lib. 5

23 *In Pæoniam miſit.*] Ad conducendos milites: Pæones enim Trojanorum amici; ut ſupra apud Dictyn.

24 *Dardaniæ, Iliæ, Scææ.*] Ex Homero tamen conſtat, Dardanias & Scæas eaſdem fuiſſe. Ita enim Heſychius. Δαρδανίας· πύλαι αἱ τοῦ Ἰλίου ἦσαν αἱ Δαρδάνιαι καλούμεναι, διότι ἐπὶ τὴν Δαρδανίαν χώραν ἔφερον. Τὰς δὲ αὐτὰς καὶ Σκαιὰς Ὅμηρος καλεῖ. Ubi corrigendum, ut me monuit Doct. D. [illegible], [illegible], & ita vertendum *Dardaniæ, porta Ilii, vel à Dardano ſic vocata, vel quia ad Dardaniæ regionem ferebant. Ipſas etiam Scæas Homerus vocat.* Et hic locus lucem præbet alteri ejuſdem ſcriptoris, in [illegible]; Ubi ſubjungit, τὰς αὐτὰς Δαρδανίας καλεῖ. *Ipſas & Dardanias vocat.* Homerus nempe.

25 *Ut quum graves.*] Si hic in Latinitatem inquiras, certe inconſequentiam animadvertes, neque reperies quo vocem ut referre poſſis. Deeſt nempe verbum, *renunciaret, diceret*, vel ſimile. Id enim voluit Dares, *dicit Priamus velle ſe in Græciam legatum Antenorem mittere, ut nunciaret, diceret ſe, quamvis injurias ſibi graves ab his qui cum exercitu venerant, in Laomedontis nece & abductione Heſionæ pertuliſſet, omnia tamen æquo animo paſſurum, ſi Heſiona ei redderetur.*

26 *Die quarto, &c.*] Obſerva morem, quo legati & alii quique per dies aliquot in domo hoſpitum ſedebant, antequam de adventu ſuo quidquam proponerent, ſcilicet ut ab itineris labore recrearentur: hinc intelligendus Eſdras, cap. 8. verſ. 32. Καὶ ἤλθομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκαθίσαμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, ἐστήσαμεν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον, &c. *Et venimus in Jeruſalem & ibi ſedimus dies tres, Die autem quarto aurum & argentum collocavimus, &c.* Sic Homer. Iliad. ζ. De Bellerophonte, quem rex Lyciæ.

Ἐννῆμαρ ξείνισσε, καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότε μιν ἐρέεινε, καὶ ᾔτεε σῆμα ἰδέσθαι,
Ὅττι ῥά οἱ γαμβροῖο πάρα Προίτοιο φέροιτο.

Novem dies hoſpitatus eſt, & novem boves ſacrificavit:
Sed cum decima apparuit roſeis digitis aurora,
Et tunc ipſum interrogavit & petiit litteras videre,
Quaſcumque ipſi à genero Prœto ferret.

27 *Grajos poſtulare.*] Sed id ex ſequentibus falſum eſt. An dicendum eſt, ita ſponte ſua Antenorem mentitum eſſe ut ſibi facilius Heſiona traderetur? an corrigendum, *Trojanos poſtulare, &c.*

28 *Eo quod hoc pertinere ad ſe videbat.*] Peleus enim frater erat Telamonis qui Heſionam tenebat.

29 Ucale-

Digitized by Google

hoc pertinere ad ſe videbat: jubet eum de finibus ſuis diſcedere. Antenor nihil moratus, navim aſcendit, iter fecit Salaminam ad Telamonem; rogare eum cœpit, ut Priamo ſororem Heſionam redderet; non enim eſſe æquum tam diu in ſervitute habere regii generis puellam. Telamon Antenori reſpondit, nihil à ſe Priamo factum: ſed quod virtutis cauſa donatum ſit, ſe nemini daturum: ob hoc Antenorem inſula diſcedere jubet. Antenor navem conſcendit, in Achajam venit. Inde ad Caſtorem & Pollucem delatus, cœpit ab his poſtulare, ut Priamo ſatisfacerent, & ei Heſionam ſororem redderent. Caſtor & Pollux negaverunt injuriam Priamo factam eſſe, ſed Laomedontem eos priorem læſiſſe. Antenorem diſcedere jubent. Inde Pylum ad Neſtorem venit, dixit Neſtori qua de cauſa veniſſet. Qui ut audivit, cœpit objurgare, cur auſus ſit in Græciam venire, quum à Phrygibus Græci prius læſi fuiſſent. Ubi audivit Antenor nil impetraſſe, & contumelioſe tractari Priamum, navim conſcendit, domum reverſus eſt. Priamo regi demonſtrat, quomodo unuſquiſque reſponderit: & quomodo ab illis tractatus ſit: ſimulque hortatus eſt Priamum, ut eos bello perſequatur. Continuo Priamus filios

CAPUT VI. vocari jubet, & omnes amicos ſuos, Antenorem, Anchiſen, Æneam, [29] Ucalegontem, [30] Bucolionem, [31] Panthum, [32] Lamponem, & omnes filios qui ex concubinis nati erant. Qui ut convenerunt, dixit eis ſe Antenorem legatum in Græciam miſiſſe, ut hi ſibi ſatisfacerent quod patrem ſuum necaſſent, Heſionam ſibi redderent, [33] illos contumelioſe tractantes, & Antenorem nihil ab eis impetraſſe. Verum quoniam ſuam voluntatem facere noluiſſent, videri ſibi exercitum in Græciam mittere, qui prædas repetet ab eis; [34] ne barbaros Græci irriſui haberent. Hortatuſque eſt Priamus liberos ſuos, ut hujus rei principes forent, maxime Hectorem: erat enim major natu: qui cœpit dicere velle ſe quidem voluntatem patris exſequi, & Laomedontis avi ſui necem ulciſci, & quaſcunque injurias Græci Trojanis feciſſent, ne impunitum id Grajis foret: ſed vereri, ne perficere poſſent quod conati eſſent; multos adjutores Græciæ futuros, Europam bellicoſos homines habere: [35] Aſiam

CAPUT VII. ſemper in deſidia vitam exercuiſſe, & ob id claſſem non habere. Alexander cohortari cœpit, ut claſſis præparetur, & in Græciam mittatur: ſe rei hujus principem futurum, ſi pater vellet: in deorum benignitate ſe confidere, victis hoſtibus laude adepta, de Græcia domum rediturum eſſe.

NOTÆ.

29 *Ucalegontem.*] De quo Homer. Iliad. γ. & Virgil. Æneid. 2.

30 *Bucolionem.*] Priami fratrem paternum.

31 *Panthum.*] Patrem Polydamantis, de quo apud Dictyn.

32 *Lamponem.*] Fratrem Priami.

33 *Illos contumelioſe tractantes.*] Deeſt aliquid; melius ſcripſiſſet, *illos contumelioſe egiſſe.*

34 *Ne barbaros.*] Ne mireris hic Priamum ſe ipſum barbarum vocare. Nam ſic apud Euripidem, Hecuba & Hector ſe ipſos vocant barbaros: neque tunc male ſonabat appellatio illa, ut male quidam ſibi perſuadent.

35 *Aſiam in deſidia.*] Quare Aſiatici ſemper molles audiere.

36 In

Digitized by Google

Nam ſibi in Ida ſylva quum venatum abiſſet, [36] in ſomnis Mercurium adduxiſſe Junonem, Venerem, Minervam, ut inter eas de ſpecie judicaret. Et tunc ſibi Venerem pollicitam eſſe, ſi ſuam ſpeciem meliorem harum ſpecie judicaret, daturam ſe ei uxorem, quæ in Græcia ſpecioſior videretur: ubi ita audiſſet, [37] optimam facie Venerem judicaſſe: unde ſperare debere Priamum Venerem adjutricem Alexandro futuram. Deiphobus placere ſibi dixit Alexandri conſilium: & ſperare Græcos Heſionam reddituros, & ſatisfacturos, ſi ut diſpoſitum eſſet, claſſis in Græciam mitteretur. Helenus vaticinari cœpit, Grajos venturos, Ilium everſuros, parentes & fratres hoſtili manu interituros, ſi Alexander ſibi uxorem de Græcia adduxiſſet. Troilus minimus natu, non minus fortis quam Hector, bellum geri ſuadebat, & non debere terreri metu verborum Heleni. Quod omnibus placuit, claſſem comparari, & in Græciam proficiſci.

CAPUT VIII.

Priamus Alexandrum & Deiphobum in Pæoniam miſit, ut milites eligerent: ad concionem populum venire jubet. Commonefacit filios, ut majores natu minoribus imperarent. [38] Monſtravit quas injurias Græci Trojanis feciſſent: ob hoc Antenorem legatum in Græciam miſiſſe, ut ſibi Heſionam ſororem redderent, & ſatisfacerent Trojanis. Antenorem contumelioſe ab eis tractatum: nec quidquam ab his impetrare potuiſſe. Ob hoc placere ſibi, Alexandrum mitti cum claſſe in Græciam qui avi ſui mortem & Trojanorum injurias ulciſceretur. Antenorem dicere juſſit, quomodo in Græcia tractatus ſit. Antenor hortatus eſt Trojanos [39] ne horreſcerent ad bellandum [40] in Græciam, ſuos alacriores fecit. Paucis demonſtravit, quæ in Græcia geſſerat. Priamus dixit, ſi cui diſpliceret bellum geri, ſuam voluntatem ediceret. Tunc Panthus Priamo & propinquis prodit ea [41] quæ à patre Euphorbo audierat: Si Alexander uxorem de Græcia adduxiſſet, Trojanis extremum exitium futurum. Sed pulcrius eſſe in otio vitam degere, quam in tumultu libertatem amittere, & periculum inire. Populus authoritatem Panthi contemſit: regem dicere juſſe-

NOTÆ.

36 *In ſomnis Mercurium adduxiſſe Junonem.*] Ut fabulam de judicio Paridis hiſtoriis accommodat, id omne in ſomnis factum fuiſſe dicit. Sed alii ſcribunt, Paridem hymnum in Venerem compoſuiſſe, ubi eam Junoni & Palladi præferebat; unde poſtea fabula nata eſt, quaſi ipſe præſentes deas judicarit. Vide Cedren. & Suid. in voce Πάρις.

37 *Optimam facie Venerem judicaſſe.*] Scribendum eſt, *optima facie Venerem, &c.* Ratio eſt quod Latine dici non poſſit verbi gratia, *Nireus eſt optimus facie.* Sed omnino, *Nireus eſt optima facie.* Sic Terentius, And. 1. 1.

Forte unam aſpicio adoleſcentulam,
Forma. Bona fortaſſè, & vultu Soſia;
Adeo modeſto adeo venuſto ut nihil ſupra.

38 *Monſtravit, &c.*] Iiſdem fere verbis hic repetit ineptus ſcriptor, quæ jam dixit pagina ſuperiori.

39 *Ne horreſcerent ad bellandum in Græciam.*] Invita ſane ineptiſſimum hunc ſcriptorem percurro, ita barbare & miſere ſcribit ſcilicet. Sed calcanda tamen via.

40 *In Græciam.*] Id eſt, contra Græciam.

41 *Quæ à patre Euphorbo.*] Panthi patrem hic Euphorbum dicit Dares, quem Servius *Othriadem.* Virg.

Panthus Othriades arcis Phœbique ſacerdos.

Panthi hiſtoriam poſuimus apud Dictyn.

runt, quid fieri vellet. Priamus dixit naves præparandas eſſe, ut eatur in Græciam: utenſilia quoque populo non deeſſe. Populus conclamavit per ſe moram non eſſe, quo minus regis præceptis pareatur. Priamus illis magnas gratias egit, concionemque dimiſit. Ac mox in Idam ſylvam miſit, [42] materiem ſucciderent, naves ædificarent. Hectorem 43 in ſuperiorem Phrygiam miſit, ut exercitum pararet; & ita præſto eſſet. Caſſandra poſtquam audivit patris conſilium, dicere cœpit quæ Trojanis futura eſſent, ſi Priamus perſeveraret claſſem in Græciam mittere. Interea tempus ſupervenit: naves ædificatæ ſunt. Milites ſupervenerunt, quos Alexander & Deiphobus in Pæonia legerant, & ubi viſum eſt poſſe navigare, Priamus exercitum alloquitur: Alexandrum Imperatorem exercitui præficit, mittit cum eo 44 Deiphobum, Æneam, Polydamantem. Imperatque Alexandro, ut primum Spartam accedat, Caſtorem & Pollucem conveniat, & ab his petat, ut Heſiona ſoror ejus reddatur, & ſatis Trojanis fiat. Quod ſi negaſſent, continuo ad ſe nuncium dirigat, ut exercitum in Græciam poſſit mittere. Poſt hæc Alexander in Græciam navigavit, adducto ſecum [45] duce eo qui cum Antenore jam navigaverat. Non multos ante dies, quam Alexander in Græciam navigavit, & antequam 46 in inſulam Cythercam accederet, Menelaus rex [47] ad Neſtorem Pylum proficiſcens, Alexandro in itinere occurrit, & mirabatur regiam claſſem quo tenderet. Utrique occurrentes aſpexerunt ſe invicem, inſcii quo quiſque iret. Caſtor & Pollux ad Clytæmneſtram ierant, ſecum Hermionam neptem ſuam Helenæ filiam abduxerant. 48 Argis Junonis dies feſtus erat his diebus, quibus Alexander inſulam Cythercam

CAPUT IX.

NOTÆ.

42 *Materiem.*] *Materia & materies*, proprie lignum: unde in Gloſſ. exponuntur, ξύλωσις, ὕλη.

43 *In ſuperiorem Phrygiam.*] Duplex fuit Phrygia *major* & *minor*, ſive *magna* & *parva*: & illa quidem cujus partem Gelatæ occupaverunt; hæc ad Helleſpontum ſita, quæ & ideo Helleſpontiaca dicta eſt, & Epictetus. Jam non dubium eſſe poteſt, quin hic per ſuperiorem Phrygiam, minorem, ſeu parvam intellexerit; nam & Ariſtides parvam Phrygiam ſuperiorem vocavit.

44 *Deiphobum, Æneam, Polydamantem.*] Inde apud Dictyn, lib. 1. initio, *cum Ænea aliiſque ex conſanguinitate propinquis.* Ubi vide annotata.

45 *Duce eo qui cum Antenore jam navigaverat.*] Sed nullam ejus ducis antea mentionem fecit.

46 *In inſulam Cythercam.*] Cythera dicitur Strab. lib. 8. & Virgil. lib. 10.

Eſt Amathus, eſt celſa mihi Paphos atque Cythera.

Eſt autem juxta Peloponeſum intra Maleam promontorium & Laconicum ſinum; *Porphyris* Plinio, *Porphyruſa* Euſtathio, hodie Cerigo.

47 *Ad Neſtorem Pylum proficiſcenti, &c.*] Tres fuere Pyli in Peloponeſo. Una in Elide, ad fluvium Selleentem. Alia in Arcadia, juxta fluvium Amathum. Tertia in Meſſenia. Omnes ſibi Neſtorem vindicantes. Sed ſecundam, veram Neſtoris patriam fuiſſe ex Homero probat Strabo, lib. 8. Hic vero Dares Tertiæ Neſtorem vindicare videtur, cum ait, Menelaum ex Sparta per mare ad Pylum Neſtoris proficiſcentem, circa Cytheram Paridi occurriſſe. Neque enim Dares Menelaum ad alteram, quæ in Arcadia erat, per mare duxiſſet, cum terreſtri itinere via fuerit brevior.

48 *Argis Junonis dies.*] Juno enim præcipue

venit, ubi fanum Veneris erat, [49] Dianæ ſacrificavit. Hi qui in inſula erant, mirabantur regiam claſſem, & interrogabant ab illis qui cum Alexandro, [50] qui eſſent, quid veniſſent. Reſponderunt illi à Priamo rege legatum miſſum ad Caſtorem & Pollucem, ut eos conveniret. At vero Helena Menelai uxor, quum Alexander in inſula Cytherea eſſet, placuit ei eo ire. Qua de cauſa ad littus proceſſit ubi Dianæ & Apollinis fanum eſt; ubi rem divinam Helena facere diſpoſuerat. Quod ubi nunciatum eſt Alexandro, Helenam ad mare veniſſe, conſcius formæ ſuæ, in conſpectu ejus ambulare cœpit, cupiens eam videre. Helenæ nunciatum eſt, Alexandrum Priami regis filium ad oppidum, ubi Helena erat, veniſſe. Quem etiam ipſa videre cupiebat. Et quum ſe utrique reſpexiſſent, ambo forma ſua incenſi, tempus dederunt ut gratias referrent. Alexander imperat, omnes ut in navibus ſint parati: nocte claſſem ſolvant, de fano Helenam eripiant, ſecum eam auferant. Signo dato fanum invaſerunt, Helenam inviolatam eripiunt, in navem deferunt, & cum ea [51] mulieres aliquas deprædantur. Quod oppidani quum vidiſſent, diu pugnaverunt cum Alexandro, ne Helenam eripere poſſet. Quos Alexander fretus multitudine ſociorum ſuperavit, fanum expoliavit, homines ſecum quam plurimos captivos duxit, in navim impoſuit, claſſem ſolvit, domum reverti diſpoſuit, [52] in portum Tenedon pervenit, [53] ubi Helenam mœſtam [54] alloquio mitigavit, patri rei geſtæ nuncium miſit. Menelao poſtquam in Pylo nunciatum eſt, cum Neſtore Spartam profectus eſt, ad Agamemnonem fratrem miſit Argos, rogans ut ad ſe veniat. Interea Alexander ad patrem ſuum cum præda pervenit, & rei geſtæ ordinem refert. Priamus gaviſus eſt, ſperans Græcos cauſſa recuperationis Helenæ ſororem Heſionam reddituros, & ea quæ inde à Trojanis abſtulerant. Helenam mœſtam conſolatus eſt, & eam Alexandro conjugem dedit: quam ut aſpexit Caſſandra, vaticinari cœpit, memorans ea quæ ante prædixerat. Quam Priamus abſtrahi & includi juſſit. Agamemnon poſtquam Spartam venit, fratrem conſolatus eſt, & placuit ut per totam Græciam conqueſtori mitterentur ad convocandos Græcos, & Trojanis bellum indi-

CAPUT X.

CAPUT XI.

NOTÆ.

cipue Argis celebatur. Diem autem feſtum hic intelligit, quo Ἡραῖα, id eſt, Junonis ſacra celebantur: de quibus vide doctiſſimi Meurſii Græciam feriatam, in voce Ἡραῖα.

49 *Dianæ ſacrificavit.*] Sed cur non potius Veneri ſacrificavit, cujus præſidio confidebat? & cur hic mentionem templi Veneris facit, ut poſtea ſubjiciat Paridem Dianæ ſacrificaſſe?

50 *Qui eſſent quid veniſſent.*] De hac formula abunde egimus, apud Dictyn.

51 *Mulieres aliquas.*] Æthram & Clymenen. Vide apud Dictyn.

52 *In portum Tenedon pervenit.*] Dictys ait, eum inconſulte uſum ventis, Phœnicem appuliſſe. Vide ibi notata.

53 *Ubi Helenam mœſtam.*] Innuit Dares, Helenam invitam à Paride raptam fuiſſe. Quod & alii ſcribunt: unde Homeri Scholiaſtes, in Odyſſ. 23. ſcribit Venerem Paridi Menelai formam dediſſe, & ita Helenam decepiſſe. Ipſa enim exiſtimans revèra eſſe Menelaum, ſponte eum ad naves ſequuta eſt, ſed eam Paris intra naves impellens, vela fecit, &c.

54 *Alloquio mitigavit.*] Id eſt, ſolatus eſt. alloquium enim eſt conſolatio; Catullus vocat *allocutionem*.

Digitized by Google

cendum. Convenerunt autem hi, Achilles cum Patroclo, Euryalus, [55] Tlepolemus, Diomedes. Poſtquam Spartam acceſſerunt, decreverunt [56] injurias Trojanorum perſequi, exercitum & claſſem comparare. Agamemnonem imperatorem & ducem præficiunt. Hi legatos mittunt, ut tota Græcia conveniat [57] cum claſſibus & exercitibus ornati [58] pariter ad Athenienſium portum, unde pariter ad Trojam proficiſcantur, ad defendendas ſuas injurias. Caſtor & Pollux [59] in recenti, poſtquam audierunt Helenam ſororem ſuam raptam, [60] navem aſcenderunt & ſecuti ſunt. Leſbo navim ſolverunt, maxima tempeſtate correpti, nuſquam comparuerunt: poſtea dictum eſt, eos immortales factos: Itaque Leſbios, navibus eos uſque ad Trojam quæſitum iſſe, neque eorum veſtigia uſquam inventa domi renunciaſſe.

CAPUT XII.

[61] Dares Phrygius qui hanc hiſtoriam ſcripſit, ait ſe militaſſe uſque dum Troja capta eſt: [62] hos ſe vidiſſe quum induciæ eſſent, partim prælio interfuiſſe. [63] A Dardanis audiiſſe, qua facie & natura fuiſſent Caſtor & Pollux. Fuerunt autem [64] alter alteri ſimilis, capillo flavo, oculis magnis, facie pura, bene figurati, [65] corpore deducto. [66] Helenam ſimilem illis, formoſam, animi ſimplicis, blandam, cruribus optimis, notam inter duo ſupercilia habentem, ore puſillo. Priamum regem Trojanorum vultu pulcro, magnum, voce ſuavi, aquilino corpore. Hectorem blæſum, candidum, criſpum, [67] ſtrabonem, [68] per-

NOTÆ.

55 *Tlepolemus.*] Herculis & Aſtyochæ filius, dux Rhodiorum: is enim, occiſo Lycimnio Alcmenæ fratre, patriam fugiens Rhodum appulit, eamque ſibi ſubjecit.

56 *Injurias Trojanorum.*] Id eſt, à Trojanis illatas.

57 *Cum claſſibus & exercitibus ornati.*] Optime. Nam cum legis, ornatus veſte, capillis, &c. ſubintelligitur præpoſitio *cum.* Sic Ovid. dixit, lib. 1. Metam.

Cæſariem cum qua terram, mare, ſidera movit.

Sic Paulus Oroſius, lib. 7. *Ipſe Imperator cum ſagitta ſocius.* Sed vide Sanctium. Sic ipſe infra, *ſic ornati cum Claſſe.*

58 *Pariter.*] Id eſt, eodem tempore.

59 *In recenti.*] Pro *tandem*, vel poſtremo.

60 *Navem aſcenderunt & ſecuti ſunt.*] Sed jam ante Caſtor & Pollux contra Idam & Lynceum in Arcadia pugnaverant, ita ita ut Caſtore interfecto, Pollux in cœlum relatus, cum fratre vitam partiri maluerit. Vide Apollodor. lib. 3.

61 *Dares Phrygius qui hanc hiſtoriam ſcripſit.*] Quid? an hæc erit Daretis Epitome. Sed ſuppoſititius Interpres, in nugaci epiſtola, ait ſe nihil adjeciſſe neque diminuiſſe rei formandæ cauſa.

62 *Hos ſe vidiſſe*] Quos, an Caſtorem & Pollucem? atqui Trojam non pervenerunt, aitque ipſe, ſe à Dardanis audiiſſe qua facies, &c. Leſbios igitur intellige.

63 *A Dardanis.*] Qui vel Antenorem vel Alexandrum Spartam ſequuti fuerunt ſcilicet. Niſi enim ita intelligas, res abſurda erit & perridicula.

64 *Alter alteri ſimilis.*] Neſcio certe qualia exemplaria ſequutus Dares, imagines iſtas expreſſerit. Sed valde metuo ne illas potius ex idea ſua Pictor efformarit. Etſi quædam in illis reperias, quæ ex antiquis auctoribus potuit hauſiſſe.

65 *Corpore deducto.*] Id eſt, gracili, *fresle, mince.*

66 *Helenam ſimilem illis.*] Vide quæ apud Dictyn poſita ſunt.

67 *Strabonem.*] Oculos diſtortos habentem, à στρέφω, verto.

68 *Pernicibus membris.*] Ex Homeri Iliade.

69 *Fortem.*]

nicibus membris, vultu venerabili, barbatum, decentem, bellicoſum, animo magnum, civibus clementem, dignum & amori aptum. Deiphobum & Helenum ſimiles patri, diſſimiles natura: Deiphobum fortem, Helenum clementem, doctum, vatem. Troilum magnum, pulcherrimum, pro ætate valentem, fortem, cupidum virtutis. Alexandrum candidum, longum, [69] fortem, oculis pulcherrimis, capillo molli & flavo, ore venuſto, voce ſuavi, velocem, cupidum imperii. Æneam rufum, [70] quadratum, facundum, affabilem, fortem conſilio, [71] pium, venuſtum, oculis hilaribus & nigris. Antenorem longum, gracilem, velocibus membris, verſutum, cautum. Hecubam magnam, aquilino corpore, pulchram; mente virili, juſtam, piam. Andromacham oculis claris, candidam, longam, formoſam, modeſtam, ſapientem, pudicam, blandam. Caſſandram mediocri ſtatura, ore rotundo, rufam, oculis micantibus, futurorum præſciam. Polyxenam candidam, altam, formoſam, [72] collo longo, oculis venuſtis, capillis flavis & longis, compoſitis membris, digitis prolixis, cruribus rectis, pedibus optimis, quæ forma ſua omnes ſuperaverat, animo ſimplici, largam, dapſilem. Agamemnonem albo corpore, CAPUT XI.
[73] magnum, membris valentibus, facundum, prudentem, nobilem. [74] Menelaum mediocri corpore, rufum, formoſum, acceptum, gratum. [75] Achillem pectoroſum, ore venuſto, membris valentibus, & magnis, bene criſpatum, clementem, in armis acerrimum, vultu hilari, largum, dapſilem, [76] capillo myrteo. Patroclum pulchro corpore, oculis viridibus & magnis, verecundum, rectum, prudentem, dapſilem. Ajacem Oileum quadratum, valentibus membris, aquilino corpore, jucundum, fortem. [77] Ajacem Telamonium valentem, voce clara, capillis nigris, in hoſtem atrocem. [78] Ulyſſem formoſum, doloſum, ore hilari, ſtatura

NOTÆ.

69 *Fortem.*] Ovid. in Epiſtola Paridis.

Et mihi ſunt vires, & mea tela nocent.

70 *Quadratum.*] Ita Galli dicunt, *quarré*, id autem ad fortitudinem confert.

71 *Pium.*] Virgil. *Sum pius Æneas.*

72 *Collo longo.*] Quod de Helena etiam dictum eſt; ut ſupra, apud Dictyn. Idque inter formæ munera olim fuit, ut obſervavi alicubi.

73 *Magnum.*] Ex Homer. Iliad. γ. ubi ait, Ulyſſem capite minorem eſſe Agamemnone.

74 *Menelaum mediocri corpore.*] Homerus tamen ſcribit, ſtantibus Menelao & Ulyſſe, Menelaum totis humeris Ulyſſem ſuperextitiſſe.

75 *Achillem pectoroſum ore venuſto.*] Sic Dictys, lib. 1. *Hic in primis adoleſcentiæ annis procerus, decora facie.* Pectoroſus, *qui a la poitrine large.*

76 *Capillo myrteo*] Vix ſatis intelligo, quid intelligat per capillum myrteum.

77 *Ajacem Telamonium valentem.*] Homer. de Ajace.

——— Ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε.
Ἔξοχος Ἀργείων κεφαλὴν ἠδ' εὐρέας ὤμους.

——— — *Vir fortis magnuſque;*
Procerißimus Argivorum & capite & latis humeris.

78 *Ulyſſem formoſum, doloſum, ſtatura media, eloquentem.*] Ex Homero; qui Ulyſſem minorem dicit, ſed latiorem humeris & pectoribus quam Agamemnonem, venera-

mediâ, eloquentem, ſapientem. Diomedem fortem, quadratum, [79] corpore honeſto, vultu auſtero, in bello acerrimum, [80] clamoſum, cerebro calido, impatientem, audacem. Neſtorem magnum, naſo obunco, longum, latum, maximum, candidum, [81] prudentem, conſiliarium. Proteſilaum corpore candido, vultu honeſto, velocem, confidentem, temerarium. Neoptolemum magnum, [82] viroſum, ſtomachoſum, blæſum, vultu bonum, aduncum, oculis rotundis, ſupercilioſum. Palamedem gracilem, longum, ſapientem, animo magnum, blandum. Podalirium craſſum, valentem, ſuperbum, triſtem. Machaonem magnum, fortem, certum, prudentem, patientem, miſericordem. Merionem rufum, mediocri ſtatura, corpore rotundo, viroſum, pertinacem, crudelem, impatientem. Briſeidam formoſam, alta ſtatura, candidam, capillo flavo & molli, ſuperciliis junctis, oculis venuſtis, corpore æquali, blandam, affabilem, verecundam, animo ſimplici, piam.

CAPUT XIV.

Deinde [83] ornati cum claſſe Græci Athenas convenerunt. Agamemnon ex Mycenis navibus numero centum. Menelaus ex Sparta navibus numero ſexaginta. [84] Arceſilaus & Prothenor ex Boëotia quinquaginta. Aſcalaphus & Jalmenus ex Orchomeno, navibus numero triginta. Epiſtrophus & Schedius ex Phocide, quadraginta. [85] Ajax Telamonius ex Salamina adduxit ſecum Teucrum fratrem: Elide, Amphimachum, Diorem, Thalpium, Polyxenum, navibus quadraginta. Neſtor ex Pylo [86] navibus LXXX. Thoas ex Ætolia navibus XL. Ajax Oileus ex Locris [87] navibus XXXVII. Antiphus, Phidippus, navibus XXX. Idomeneus & Meriones ex Creta navibus LXXX. Ulyſſes ex Ithaca navibus numero XII. Eumelus ex Pheris [88] navibus X. Proteſilaus & Podarces ex Phylaca, navibus XL. Podalirius & Machaon Æſculapii filii ex Trica [89] navibus XXXII. Achilles cum Patroclo & Myrmidonibus ex Phthia, navibus L. Tlepolemus ex Rhodo [90] navibus IX.

NOTÆ.

nerabiliorem quam Menelaum, ſcientem omnia conſilia prudentia & dolos omnimodos; verbaque nivibus hibernis ſimilia fundentem, ita ut cum eo non contendiſſet quivis alius.

79 *Corpore honeſto.*] I. *pulcro*. Sic *pectus honeſtum*. Virgil.

80 *Clamoſum.*] Ex Homer. Βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης. *Clamore bonus Diomedes.*

81 *Prudentem conſiliarium.*] Qualem ubique deſcribit Homer.

82 *Viroſus.*] I. *fortis*, prima correpta; à *vir*. Nam aliter *viroſus*, prima producta; eſſet *fœtidus*, mali odoris, à *virus*.

83 *Ornati cum claſſe.*] Sic ſupra, *cum exercitibus & claſſibus ornati*. Vide ibi notata.

84 *Arceſilaus & Prothenor.*] Cum Peneleo, Leito, & Clonio. Ita Homerus, & ex eo Dictys.

85 *Ajax Telamonius.*] Non video cur hic dicat Ajacem, Amphimachum, Diorem, Thalpium & Polyxenum ſecum duxiſſe cum navibus quadraginta. Ex Homero enim Ajax Telamonius naves duxit duodecim, at quatuor reliqui duces ſecum naves quadraginta.

86 *Navibus LXXX.*] Homerus & Dictys nonaginta.

87 *Navibus XXXVII.*] Homerus & Dictys quadraginta.

88 *Navibus X.*] Navibus XI. Homerus & Dictys.

89 *Navibus XXXII.*] Triginta tantum ponunt Homer. & Dictys.

90 *Navibus IX.*] Alii *octo*. Homer. & Dictys.

91 Ex

Eurypylus [91] ex Orchomeno navibus numero XL. [92] Antiphus & Amphimachus ex Elide, navibus XII. Polypoetes & Leonteus [93] ex Lariſſa, navibus XL. [94] Diomedes, Euryalus, Sthenelus ex Argis, navibus LXXX. Philoctetes ex Melibœa, navibus VII. Guneus ex Cypho [95] navibus XXI. Prothous ex Magneſia, [96] navibus XL. Agapenor ex Arcadia, navibus LX. Mneſtheus ex Athenis, navibus L. Hi fuerunt duces Græcorum, numero XLVII. qui adduxere [97] naves numero MCCII.

CAPUT XV.

[98] Poſtquam Athenas convenerunt, Agamemnon duces in concilium convocat, hortatur, ut quamprimum injurias ſuas defendant. Rogat, ſi illis placeat; ſuadetque ut antequam proficiſcantur, Delphos ad Apollinem conſulendum de tota re mitterent: cui omnes aſſentiunt. Achilles huic rei præficitur, & cum Patroclo proficiſcitur. Priamus interea ut [99] audivit quia hoſtes parati ſunt, mittit per totam Phrygiam qui finitimos exercitus adducant, domique milites magno animo comparat. Quum Achilles Delphos veniſſet, ad oraculum pergit: & ex adytis reſpondetur, Græcos victores, decimoque anno Trojam capturos. Achilles res divinas, ſicut imperatum eſt, facit. Et eo tempore venerat [1] Calchas Theſtore natus divinus, [2] & pro Phrygibus à ſuo populo miſſus, dona Apollini portabat. Huic ex adytis reſpondetur, ut cum Argivorum claſſe militum contra Trojanos proficiſcatur, eoſque ſua intelligentia moveat, ne inde diſcedant prius, quam Troja capta ſit. Poſtquam in fanum ventum eſt, inter ſe Achilles & Calchas reſponſa contulerunt: gaudentes hoſpitio, amicitiam confirmant, una Athenas proficiſcuntur & perveniunt. Achilles eadem in concilio refert. Argivi gaudent, Calchantem ſecum recipiunt,

NOTÆ.

91 *Ex Orchomeno.*] Lege ex *Ormeno*, & vide notata apud Dictyn; ubi idem error inoleverat.

92 *Antiphus & Amphimacus ex Elide.*] Amphimachus quidem ex Elide; ſed eum jam ſupra Dares commemoravit. Et falſum eſt, Antiphum ex Elide veniſſe. Antiphum cum Phidippo conjungit Homer. aitque eos ex inſulis Niſyro, Carpatho, Caſo, Co, duxiſſe naves triginta. Ita & Dictys. Neque tamen hic aliquid tentandum eſt; nullus enim hic ineſt tam craſſus error, qui ab ipſo auctore proficiſci non poſſit.

93 *Ex Lariſſa.*] Imo potius, *ex Argiſſa.* Et ita reſcribendum. Homer.

Οἳ δ' Ἄργισσαν ἔχον·

Qui Argiſſam habebant.

Vide notata apud Dictyn.

94 *Diomedes, Euryalus & Sthenelus.*] Homerum ſequitur, qui tres illos conjungit.

95 *Navibus XXI.*] Viginti duo Homerus & Dictys.

Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγε δύω καὶ εἴκοσι νῆας.

Guneus ex Cypho ducebat duas & viginti naves,

96 *Navibus XL.*] Quadraginta Homer. & Dictys.

97 *Naves numero* MCCII.] De ſumma hac vide apud Dictyn.

98 *Poſtquam Athenas convenerunt.*] Solus, quod ſciam, Dares ait duces Græcorum Athenas conveniſſe.

99 *Audivit quia hoſtes parati ſunt.*] Elegantia hujus ſæculi; pro, *audivit hoſtes paratos eſſe.*

1 *Calchas Theſtore natus.*] Quare Calchas Theſtorides Homero.

2 *Et pro Phrygibus à ſuo populo miſſus.*] Calchantem hic Phrygium facit Dares, ut neſcio quam hiſtoriam compingat. Sed illum Porphyrius, apud Euſtathium ex Eubœa natum dicit & Abantis apogonum.

3 *Revertun-*

claſſem ſolvunt. Quum eos tempeſtates ibi retinerent, Calchas ex augurio reſpondit ut primum [3] revertantur in Aulidem, ut Dianæ ſacrificent. Profecti perveniunt. [4] Agamemnon Dianam placat, dicitque ſociis claſſem ſolvant, ad Trojam iter faciant. Utuntur duce Philoctetâ, [5] qui cum Argonautis ad Trojam ierat. Deinde applicant claſſem [6] ad oppidum, quod ſub imperio Priami regis erat, & id expugnant: prædaque facta, proficiſcuntur:

CAPUT XVI. veniunt Tenedon, ibique omnes occidunt. Agamemnon prædam dividit, concilium vocat. Inde legatos ad Priamum mittit, ſi vellet Helenam, & prædam quam Alexander fecit, reſtituere. Legati leguntur Diomedes & Ulyſſes, ad Priamum proficiſcuntur. Dum legati mandato parent, [7] mittuntur Achilles & Telephus ad deprædandum Myſiam. Ad Teuthrantem regem veniunt, prædamque faciunt. Teuthras cum exercitu ſupervenit, quem Achilles fugato exercitu vulneravit: quem jacentem Telephus clypeo protexit, ne ab Achille interficeretur; commemorans hoſpitium inter ſe eo tempore quo Telephus adhuc puer, à patre Hercule progenitus, à Teuthrante rege hoſpitio receptus eſt. [8] Diomedem ferunt cum equis potentibus venantem & feris ab Hercule interfectum, Teuthranti regnum reddidiſſe totus: ob hoc [9] ejus filium Telephum ei ſuppetias veniſſe. Quod quum Teuthras intelligeret, ſe eodem vulnere mortem effugere non poſſe, regnum ſuum vivus Telepho tradidit, & eum regem ordinavit. Tum regem Teuthrantem Telephus magnifice ſepelivit. Suadet ei Achilles ut novum regnum conſervet, & plus multo exercitum adjuturum, ſi commeatu tot annis quibus morati fuerint de eodem regno eos adjuvet, quam ſi ad Trojam eat. Itaque Telephus remanet. Achilles cum magna præda ad exercitum Tenedon revertitur. Agamemnoni rem geſtam narrat: Agamemnon approbat laudatque.

CAPUT XVII. Interea legati miſſi ad Priamum veniunt: Ulyſſes Agamemnonis verba refert, poſtulat ut Helena & præda reddatur, ſatiſque fiat regi,

NOTÆ.

3 *Revertantur in Aulidem.*] Atqui ex Athenis profecti, non ex Aulide. Cur igitur eos ait in Aulidem reverti?

4 *Agamemnon Dianam placat.*] Optime ſacrificium Iphigeniæ obliviſcitur, Homerum ſequutus; qui nullam illius mentionem fecit.

5 *Qui cum Argonautis.*] Philoctetam inter Argonautas numerat etiam Hyginus.

6 *Ad oppidum.*] Neſcio quale oppidum hic dicat. In ipſo littore fuiſſe neceſſe eſt. Sed nugatur Dares.

7 *Mittuntur Achilles & Telephus ad, &c.*] Omnino aliter hæc narrat Dictys, qui multo verior. Illum vide, lib. 2.

8 *Diomedem ferunt cum equis potentibus venantem & feris.*] Hic Diomedes Martis & Cyrenes filius fuit, Thraciæ rex, quem poëtæ fabulati ſunt equas habuiſſe, carnibus humanis veſcentes. Illum Hercules interfecit. Vide Apollodor. lib. 2. & Hygin. Fabulam equarum hiſtoriæ accommodare nititur Dares cum ait, equas illas potentes & feras fuiſſe. Sed aliter Palæphatus, qui ſcribit Diomedem ita equos adamaſſe, ut omnia ſua in eorum alimentum conſumpſerit. Quare poſtea ejus amici equos illos hominivoros appellarunt; unde orta fabula. Alii etiam eam aliunde natam dicunt.

9 *Ejus filium Telephum & ſuppetias veniſſe.*] Ejus, id eſt, Herculis, ei, id eſt, Teuthranti.

10 De

ut pacifice diſcedant. Priamus injurias Argonautarum commemorat, patris interitum, Trojæ expugnationem, & Heſionæ ſororis ſervitutem. Denique Antenorem legatum quum miſerit, quam contumelioſe ab eis tractatus ſit. Pacem repudiat, bellum indicit, Græcorum legatos de finibus repelli jubet. Legati in caſtra Tenedon revertuntur, renunciantes reſponſum. Res conſultu geritur. Aderant vero ad auxilium Priamo ductores hi cum exercitibus ſuis, quorum nomina & provincias inſinuandas eſſe duximus. [10] De Zelia, Pandarus, [11] Amphion, Adraſtus. [12] De Colophonia, Mopſus, [13] Cares, Naſtes, Amphimachus. De Lycia, Sarpedon, Glaucus. [14] De Lariſſa, Hippothous & Copeſus. De Ciconia, Euphemus. De Thracia, [15] Pyrus & Acamas, Antiphus & Meſthles de Mæonia. Aſcanius & Phorcys de Aſcania. De Paphlagonia Pylæmenes. [16] De Æthiopia Perſes & Memnon. De Thracia [17] Rheſus & Archilochus. [18] De Adreſtia, Adraſtus & Amphius. [19] De Alizonia, Epiſtrophus. [20] His ductoribus & exercitibus, qui parabantur, præfecit Priamus principes & ductores, Hectorem, Deiphobum, Alexandrum, Troilum, Æneam, Memnonem. Dum Agamemnon conſulit de tota re, [21] ex Cormo advenit Nauplii filius Palamedes, cum navibus triginta: ille ſe excuſavit, morbo affectum Athenas venire non potuiſſe; qui advenerit, quum primum potuerit. Gratias agunt, rogantque eum in conſilio eſſe. Deinde quum Argivis non conſtaret, [22] exeundi ad Trojam clam noctu an interdiu fieret, Palamedes ſuadet & rationem addit,

CAPUT XVIII.

CAPUT XIX.

NOTÆ.

10 *De Zelia Pandarus.*] Homerum ſequitur Dares. Vide notata ad Dictyn.

11 *Amphion Adraſtus.*] Ait, Amphionem & Adraſtum ex Zelia veniſſe, quos Homerus, ex Adreſteia. Vide apud Dictyn, qui Amphionem vocat *Amphium*, ex Homero.

12 *De Colophonia Mopſus.*] At Mopſum inter duces Græcorum numerat Dictys: ſed is neque Græcis neque Trojanis affuit, ut ex veteribus conſtat.

13 *Cares, Naſtes, Amphimachus.*] Totus hic locus ita diſponendus eſt. *De Colophonia Mopſus, Cares, Naſtes, Amphimachus.* Naſtes & Amphimachus Cares, i. ex Caria: neque enim viri proprium.

14 *De Lariſſa Hippothous & Copeſus.*] Neſcio unde *Copeſum*, hic vocat, quem Homerus *Pylæum*.

Τῶν ἦρχ' Ἱππόθοός τε, Πύλαιός τ' ὄζος Ἄρηος.

His imperabant Hippothous & Pylæus, ramus Martis.

15 *Pyrus & Acamas.*] Piros, Πείρως vocant Homer. & Dictys.

16 *De Æthiopia Perſes & Memnon.*] De hoc Perſe, nihil apud alios auctores inveni.

17 *Rheſus & Archilochus.*] Dares hic Archilochum cum Rheſo conjungit, quem Homer. cum Ænea ſocium, Antenoriſque filium facit.

18 *De Adreſteia Adraſtus & Amphius.*] Sed ſupra Amphionem & Adraſtum memoravit, cum Pandaro, ex Zelia.

19 *De Alizonia Epiſtrophus.*] Cum Odio. Homer. Dictys.

20 *His ductoribus.*] Aſium Hyrtacidem præterit & Pyrechmem, Chromin & Ennomon: quos vide apud Dictyn, ex Homero.

21 *Ex Cormo.*] Cormi, quod ſciam, nemo meminit.

22 *Exeundi ad Trojam clam noctu an interdiu fieret.*] Ita diſtinguendus hic locus, *deinde cum Argivis non conſtaret exeundi ad Trojam clam noctu an interdiu fieret.* Ut ſubintelligatur *conſilium*, cum Argivis non

Digitized by Google

luce ad Trojam exſcenſionem fieri oportere,[23] & manum hoſtium deduci. Itaque omnes ei aſſentiunt: conſulto Agamemnonem præficiunt. Legatos ad Myſiam, ceteriſque locis mittunt, ut exercitui commeatus ſupportandos curent, Theſidas Demophoontem: Athamantem, & [24] Anium. Deinde exercitum ad concionem convocat, collaudat, imperat, hortatur: monet diligenter, ut dicto obedientes eſſent. Signo dato naves ſolvunt, tota claſſis in latitudine accedit ad Trojam, littora Trojani fortiter defendunt. Proteſilaus in terram exſcenſionem facit, fugat, cædit. Cui Hector obviam venit, [25] & eum interfecit, ceteros perturbavit: unde Hector recedebat, ibi Trojani fugabantur. Poſtquam magna cædes utrinque facta eſt, advenit Achilles: is totum exercitum in fugam convertit, redegitque in Trojam. Nox prælium dirimit, Agamemnon exercitum in terram educit, caſtra facit. Poſtera die Hector exercitum ex urbe educit, & inſtruit. [26] Agamemnon contra clamore magno occurrit: prælium acre & iracundum fit: fortiſſimus quiſque in primis cadit. [27] Hector Patroclum occidit, & eum ſpoliare parat. [28] Merion eum ex acie ne ſpoliaretur eripuit. [29] Hector Merionem perſequitur & occidit. Quem quum ſimiliter ſpoliare vellet, advenit ſuppetias Mneſtheus, Hectoris femur ſauciat: ſaucius quoque multa millia occidit: & perſeveraſſet Achivos mittere in fugam, niſi obvius illi Ajax Telamonius fuiſſet; cum quo dum congrederetur, [30] cognovit eum eſſe de ſanguine ſuo, erat enim de Heſiona ſorore Priami natus. Quo pacto Hector à navibus ignem removeri juſſit, & utrique ſe invicem muneraverunt, & amici diſceſſerunt.

CAPUT XX. Poſtera die Grajugenæ inducias petunt. Achilles Patroclum plangit, Gra-

NOTÆ.

conſtaret conſilium exeundi ad Trojam, noctu ne id an interdiu fieret, &c. Nihil aliud poſſum.

23 *Et manum hoſtium deduci.*] Dicit, opinor, hoſtes dividendos & ſeparandos eſſe. *Qu'il falloit leur faire faire diverſion;* Imo potius hoſtes eliciendos eſſe. *Qu'il falloit les attirer vers les vaiſſeaux.*

24 *Anium.*] De Anio vide quæ dicta ſunt ad Dictyn, extremo lib. primo.

25 *Et eum interficit.*] Proteſilaum ab Ænea interfectum dicit Dictys; eum vide.

26 *Agamemnon contra clamore magno.*] Ineptus ſcriptor de Græcis hic dicit, quod Homerus de Trojanis. Trojanos enim Homerus cum ſonitu & clamore ad pugnam dicit procedere.

Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν, ὄρνιθες ὥς.

Troes quidem cum clangore & clamore incedebant, ſicut aves.

Græcos vero cum ſilentio.

Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοί.

Illi vero ibant cum ſilentio robur ſpirantes Achivi.

Et Aſiaticos omnes in pugnis clamare, teſtantur hiſtorici.

27 *Hector Patroclum occidit.*] In ſecunda pugna Patroclum occiſum fuiſſe dicit Dares, contra omnem hiſtoriæ fidem.

28 *Merion eum.*] Hæc ex Homero accepit, ſed ea immutavit. Homerus enim Patroclum ab Hectore occiſum & ſpoliatum dicit, poſtea adveniſſe Menelaum Ajacem, Merionem, &c. qui Patrocli cadaver Hectori adimerent, & ad Græcos referrent.

29 *Hector Merionem proſequitur & occidit.*] Merionem in eadem pugna cum Patroclo ab Hectore occiſum, dicit Dares. Quod ex Homero falſum eſt, qui nuſquam Merionis mortem narravit.

30 *Cognovit eum eſſe de ſanguine ſuo.*]

Tota

jugenæ ſuos. Agamemnon Proteſilaum magnifico funere effert, ceteroſque ſepeliendos curat. Achilles Patroclo ludos funebres facit. Dum induciæ ſunt, Palamedes non ceſſat ſeditionem facere: indignum regem Agamemnonem eſſe qui exercitui imperet & indoctum dixit. Ipſe coram exercitu [31] multa ſua oſtendit ſtudia. Primo ſuam exſcenſionem, caſtrorum munitionem, vigiliarum circuitionem, [32] ſigni dationem, librarum ponderumque dimenſionem, exercituſque inſtructionem oſtendit. Hæc quum a ſe acta fuiſſent, non æquum eſſe, [33] à paucis imperium datum Agamemnoni, eum omnibus qui poſtea conveniſſent, imperare: maxime quum omnes ingenium & virtutem ſpectaſſent in ducibus ſuis. Dum Achivi de imperio inter ſe viciſſim certant [34] prælium poſt biennium repetitum eſt. Agamemnon, Achilles, Diomedes, Menelaus exercitum educunt. Contra Hector, Troilus, Æneas occurrunt. Fit magna cædes, ex utraque parte fortiſſimi cadunt. [35] Hector Boëtem, [36] Archilochum, & [37] Prothenorem duces occidit: nox prælium dirimit. Agamemnon noctu omnes in conſilium vocat: ſuadet, hortatur, ut omnes in aciem prodeant, & maxime Hectorem perſequantur, qui de his aliquos duces occidit.

CAPUT XXI.

Mane autem facto, Hector, Æneas, Alexander exercitum educunt. Omnes Achivi prodeunt. Fit magna cædes. Multa invicem millia Orco dimittuntur. Menelaus Alexandrum perſequi cœpit: quem reſpiciens Alexander, ſagitta Menelai femur transfigit. Ille dolore commotus, pariter cum Ajace Locro non ceſſat eum perſequi. Quos ut vidit Hector inſtantes fratrem ſuum perſequi, ſuppetias ei venit cum Ænea. Quem Æneas clypeo protexit, & ſecum de prælio ad civitatem adduxit. Nox prælium dirimit. Achilles cum Diomede poſtera die exercitum educit. Contra Hector & Æneas. Fit magna cædes. Hector [38] Orcomeneum, Palamenem, [39] Epi-

NOTÆ.

Tota hæc hiſtoria de cognitione Ajacis & Hectoris, à Darete conficta.

31 *Multa ſua oſtendit ſtudia.*] *Ses recherches. ſes découvertes.* De iis ſupra, apud Dictyn.

32 *Signi dationem.*] Gallice, *le mot.*

33 *A Paucis imperium datum Agamemnoni.*] Oratio non procedit niſi hic aliquid ſubintelligas: ait enim, non æquum eſſe Agamemnonem omnibus qui poſtea conveniſſent imperare, cum ei à paucis imperium datum ſit, &c. Sed illud Dares contra hiſtoriæ fidem adducit, nempe Agamemnonem à paucis ducem electum; cum alii auctores tradant, eum ab omni exercitu creatum ducem. De qua re apud Dictyn.

34 *Prælium poſt biennium.*] Græcorum patientiam demiror, qui inducias biennii Trojanis concederent.

35 *Hector Boëtem.*] Hic *Boëtes* mihi ignotus eſt. Homer. quidem in Odyſſ. Eteoneum quemdam nominat, Menelai famulum, quem Boëthis ſive Boëthi filium dicit. Sed hic Boëtes alius forſan.

36 *Archilochum.*] Ejus mortem nuſquam narrat Homer.

37 *Prothenorem*] Sed eum Homerus à Polydamante occiſum refert, Iliad. ξ.

38 *Orcomeneum, Palamenem.*] Qui ambo æque mihi ignoti ſunt. Vix etiam puto, *Orcomeneum* viri proprium unquam fuiſſe.

39 *Epiſtrophum, Schedium.*] Qui ambo Phocenſium duces fuerunt. Schedium quidem ab Hectore occiſum, narrat Homer. Iliad. ρ. Sed nihil de Epiſtropho.

Digitized by Google

ſtrophium, Schedium, [40] Elpenorem, [41] Dorium, [42] Polyxenum, duces fortiſſimos occidit: Æneas [43] Amphimachum, & Nireum: Achilles [44] Euphemum, Hippothoum, [45] Pyleum, [46] Aſterium: Diomedes [47] Xanthippum, Meſthlem. Agamemnon ut vidit fortiſſimos cecidiſſe, pugnam revocavit. Trojani læti in oppidum revertuntur. Agamemnon ſollicitus, duces in conſilium convocat: hortatur ut viriliter pugnarent, neque deſiſterent, quoniam major pars ex ſuis ſuperata ſit; ſperare ſe exercitum ex Myſia quotidie ſuperventurum. Poſtera die Agamemnon totum exercitum, & omnes duces in pugnam prodire coëgit. Contra Trojani. Fit magna cædes, acriter utrinque pugnatur, multa millia hinc & inde cadunt: nec differebatur pugna, ita ut continuis octoginta diebus pugnatum ſit. Agamemnon ut vidit multa millia quotidie cadere, nec ſufficere mortuos ſine intermiſſione funerari, miſit legatos Ulyſſem & Diomedem ad Priamum, [48] ut inducias in triennium peterent, ut ſuos funerare poſſet, & vulneratos curare, & naves reficere, & exercitum reparare, commeatuſque comparare. [49] Ulyſſes & Diomedes noctu legati vadunt: occurrit illis Dolon ex Trojanis. Qui quum interrogarentur, quid ita armati noctu ad oppidum veniſſent; dixerunt ſe ab Agamemnone legatos ad Priamum miſſos. Quos ut Priamus audivit veniſſe: & deſiderium ſuum expoſuiſſe, in conſilium omnes duces convocat. Quibus refert legatos veniſſe ab Agamemnone, & inducias ad triennium petere. Hectori ſuſpectum videtur, quod tam longum tempus poſtulaſſent. Priamus dicere imperat, quid cuique videatur: omnibus placitum eſt, inducias in triennium dari. Interim Trojani mœnia renovant, ſuos ſaucios curant, cum ingenti honore ſuos quiſque funerat. Tempus pugnæ ſuper-

CAPUT XXII.

CAPUT XXIII.

NOTÆ.

40 *Elpenorem.*] Sed Elpenorem Homerus, Odyſſ. 10. in domo Circes mortuum dicit, cum è tecto decidiſſet.

41 *Dorium.*] Neque apud Homerum, neque apud alios quoſvis, Dorium invenias. Puto Daretem nomen urbis cum viri nomine confudiſſe. Dorium enim in Arcadia circa Alpheum alicubi Strabo, lib. 7. Ex Homero, Iliad. β. Niſi potius pro *Dorium* ſcriptum fuiſſe dicas *Diorem*; quem noſter ab Hectore occiſum, etſi illum Homerus à Piro Imbraſide, Iliad. δ. Et ita omnino corrigendum. Sic Dictys ſcribit Diorem & Polyxenum, ſatis impigre pugnantes, vulneratos fuiſſe.

42 *Polyxenum.*] Agathenis filium. De ejus morte nihil Homerus.

43 *Amphimachum.*] Quem Homerus ab Hectore occiſum dicit, Iliad. γ. De Nirei morte nihil Homerus.

44 *Euphemum, Hippothoum.*] Euphemi mortem tacet Homerus. Et Hippothoum ab Ajace Telamonio occiſum dicit, Iliad. ε. Vide apud Dictyn.

45 *Pileum.*] Scribendum, *Pylaum.* Πύλαιος Homero, qui ejus mortem tacet.

46 *Aſterium*] *Aſterium* hic virum facit Dares, quod re vera fuit oppidum Theſſaliæ, Homer. Iliad. β.

47 *Xanthippum, Meſthlem.*] Xanthippi nulla mentio, neque apud Homerum neque apud alios. Fuit quidem olim Xanthippus Melanis filius, ſed is, ante Trojanam expeditionem, à Tydeo occiſus fuit. Apollodor. lib. 2.

48 *Ut inducias in triennium peterent.*] Nihil intentatum reliquit Dares, ut expeditionis Trojanæ decennium expleat: qui, poſt inducias biennii, de quibus jam ſupra, hic triennii alteras ponit.

49 *Ulyſſes & Diomedes noctu legati vadunt*

venit poſt triennium. Hector & Troilus exercitum educunt cum Ænea. Contra Agamemnon, Menelaus, Achilles & Diomedes occurrunt. Fit magna cædes. Hector in prima acie duces validiſſimos interficit, [50] Phidippum, Antiphum, [51] & Merionem. [52] Achilles Lycaonem, [53] Euphorbumque occidit. Ex cetera plebe multa millia hominum ex utraque parte cadunt; pugnatur acriter continuis diebus triginta. Priamus ut vidit multa millia hominum de ſuo exercitu cecidiſſe, [54] mittit legatos ad Agamemnonem, ut inducias peterent menſibus ſex. Et ex conſilii ſententia Agamemnon concedit inducias. Tempus pugnæ ſupervenit: acriter per duodecim duces pugnatur. Multi duces fortiſſimi hinc & inde cadunt, plurimi vulnerantur, plurimi in curatione moriuntur. Agamemnon mittit ad Priamum legatos, ut inducias triginta dierum poſtulent, ut funerare mortuos poſſit. Priamus conſulte facit, annuitque. At ubi tempus pugnæ ſupervenit; Andromacha uxor Hectoris in ſomnis vidit, ne Hector in pugnam procederet: & quum ad eum viſum referret, Hector muliebria verba objicit. Andromacha mœſta ad Priamum miſit, ut illi prohibeat ne ea die pugnaret. Priamus Helenum, Alexandrum, Troilum, Æneam & Memnonem jubet accerſi, ut illi in pugnam prodirent; in pugnam miſit. Hector ut iſta cognovit, multum increpans Andromacham, arma ut proferret popoſcit, nec retineri ullo modo potuit. Mœſta Andromacha ſummiſſis capillis [55] Aſtyanactem filium protendens ante pedes Hectoris eum revocare non potuit. Tunc planctu femineo oppidum concitat, ad Priamum in regiam currit, refert quid in ſomnis viderit, & Hectorem velle in pugnam prodire, nec poſſe projecto ad genua filio ſuo revocari. Priamus omnes in pugnam prodire juſſit, & Hectorem retinuit. Agamemnon, Diomedes, Achilles, Ajax Locrus, ut videre Hectorem non prodiſſe, acriter pugnaverunt, multoſque duces Trojanorum

CAPUT XXIV.

NOTÆ.

dunt occurrit illis Dolon.] Hiſtoriam Ulyſſis & Diomedis hic immutat Dares. Illi enim noctu ad Trojanorum caſtra ſpeculatores miſſi, Dolonem exceperunt, qui à Trojanis ſpeculator etiam mittebatur. Vide apud Dictyn.

50 *Phidippum & Antiphum.*] Eos Homerus interfectos fuiſſe non tradit.

51 *Et Merionem.*] Sed jam ſupra, p. 178. *Hector Merionem perſequitur & occidit.*

52 *Achilles Lycaonem.*] Ita Homerus Iliad. φ. Lycaon autem Priami filius fuit.

53 *Euphorbumque.*] Sed eum Homerus à Menelao interfectum dicit, Iliad. ρ. circa cadaver Patrocli.

Τόφρα δέ τοι Μενέλαος ἀρήϊος Ἀτρέος υἱὸς,
Πάτροκλον προσβὰς, Τρώων τὸν ἄριστον ἔπεφνε,
Πανθοΐδην Εὔφορβον.

Interim autem Menelaus bellicoſus Atrei filius,
Patroclum defendens, Trojanorum fortiſſimum occidit,
Panthoiden Euphorbum.

54 *Mittit legatos ad Agamemnonem.*] Nota, ineptiſſimum hunc ſcriptorem ita narrationem ſuam inſtituiſſe, ut Græcos & Trojanos per vices inducias petentes inducat.

55 *Aſtyanactem filium protendens.*] Hic Dares conjungit, quæ Homerus narravit Iliad. χ. & in iis etiam quædam immutat. Homerus enim, Iliad. Z. Andromacham inducit, cum parvulo Aſtyanacte Hectorem

 depre-

occiderunt. Hector ut audivit tumultum in bello, & ſine ſe Trojanos laborare, proſiliit in bellum. Statimque [56] Ejoneum obtruncat, [57] Iphinoum ſauciat [58] Leonteum occidit, [59] Stheneli femur jaculo figit. Quem ut Achilles reſpexit & tot acerrimos duces ab eo interfectos, animum in illum dirigebat, ut illi obvius fieret. Conſiderabat enim Achilles, niſi Hectorem occideret, plures de Græcorum numero ejus dextera perituros. Multa millia hominum interea trucidantur. [60] Acre prælium colliditur. Hector [61] Polypœtem ducem fortiſſimum occidit: & quum ſpoliare cœpiſſet, Achilles ſupervenit. Fit pugna major, & clamor ab oppido & à toto ſurgit exercitu. Hector Achillis femur ſauciat. Ille dolore accepto, magis eum perſequi cœpit, nec deſtitit niſi occideret. Quo interemto Trojanos in fugam vertit, & maxima cæde eos uſque ad portam fugavit. [62] Cui tamen Memnon fortiſſime reſtitit, & acriter inter ſe certaverunt: læſi utrique diſceſſerunt. Nox prælium dirimit. Achilles de bello ſaucius redit. Noctu Trojani Hectorem lamentantur. Poſtera

CAPUT XXV. die Troilus Trojanos educit contra Græcorum exercitum. Agamemnon exercitum conſulit, ſuadetque inducias duorum menſium poſtulari, quiſque ut ſuos ſepelire poſſit. Legati ad Priamum proficiſcuntur: [63] deſiderium proſecuti ſunt, duorum menſium inducias accipiunt. [64] Priamus Hectorem ſuo more ante portam ſepelivit, cui ludos funebres facit. Dum induciæ ſunt, Palamedes iterum non ceſſat de imperio conqueri. Itaque Agamemnon ſeditioni ceſſit & dicit ſe de hac re libenter facturum, ut quem vellent Imperatorem præficerent. Poſtera die populum ad concionem vocat: negat ſe unquam cupidum imperii fuiſſe: animo æquo ſe recipere ſi vellent dare: ſe libenter cedere: ſatis ſibi eſſe dum hoſtes ulciſcatur, & parvi facere cujus id ope fiat. Jubet dicere, ſi cui quid placeat. Palamedes procedit, ſuum ingenium oſtendit. [65] Itaque Argivi

NOTÆ:

deprecantem, ne in pugnam prodiret. Et, Iliad. χ. Priamum Hecubamque prohibere Hectorem annitentes, ne contra Achillem procederet.

56 *Ejoneum obtruncat.*] At in expeditione Trojana, nullius Ejonei uſquam mentionem ullam factam invenias. Fuit quidem Ejoneus Rheſi pater, ſed is Trojæ non affuit; & ſi affuiſſet, Trojanorum partes ſequutus eſſet.

57 *Iphinoum ſauciat.*] Sed Homerum eum à Glauco occiſum dicit, ipſo initio Iliad. η.

58 *Leonteum occidit.*] Ex Homero falſum eſt; qui, poſt interemptum Hectorem, Leonteum diſco certantem inducit, Iliad. ψ.

59 *Stheneli femur jaculo.*] Hoc non alibi legas.

60 *Acre prælium colliditur.*] Nove dictum, opinor. *collidere prælium.*

61 *Polypœtem.*] Sed eum Homerus, poſt ademptum Hectorem, diſco certantem inducit, Iliad. ψ.

62 *Cui tamen Memnon.*] Sed alii Memnonem multo ante ab Achille occiſum dicunt Vide apud Dictyn.

63 *Deſiderium proſequuti ſunt.*] Id eſt, *expoſuere deſiderium ſuum.* Nolim tamen hoc imitari.

64 *Priamus Hectorem.*] Solus hoc dixit Dares, ni aliis omnibus adverſaretur; qui tradunt Hectoris cadaver ab Achille raptatum, &c. Vide Dictyn.

65 *Itaque Argivi imperium ei tradunt.*] Id contra veram ſententiam Dares ſcripſit. Sed de hoc jam multa apud Dictyn.

66 *Induciæ.*]

Digitized by Google

imperium ei tradunt. Palamedes Argivis gratias agit, imperium accipit, adminiſtrat. Achilles vituperat imperii commutationem. Interea [66] induciæ exeunt. Palamedes ornatum paratumque exercitum educit, inſtruit, hortatur. Contra idem facit Deiphobus: pugnatur acriter à Trojanis. Sarpedon Lycius cum ſuis impreſſionem in Argivos facit, cædit; proſternit multos. [67] Ei obvius fit Tlepolemus Rhodius: ſed diu ſtando & pugnando [68] male vulneratus cadit. Succedit [69] Perſes Admeti filius; prælium reſtituit: diuque cum Sarpedone cominus pugnando; occiditur. Sarpedon quoque multatus rediit. Itaque per aliquot dies prælia fiunt. Utrinque ductores occiduntur, ſed plures à Priamo. Trojani mittunt legatos, inducias petunt, ut mortuos ſepeliant, ſaucios curent. [70] Palamedes Agamemnonem legatum mittit ad Theſidas: Demophoontem & Athamantem, quos legatos Agamemnon præfecerat, ut commeatus compararent, & frumentum de Myſia à Telepho acceptum ſupportarent. Ut eo venit, ſeditionem Palamedis narrat. Illi moleſte ferunt. Agamemnon dicit ſe moleſte non ferre, ſua voluntate id factum eſſe. Interea Palamedes naves comparandas curat, caſtra munit, turribus circundat. Trojani exercitum exercent, murum diligenter reſarciunt, foſſas & vallum diligenter addunt, ceteraque componunt. Poſtquam dies anni venit quo Hector ſepultus eſt, Priamus & Hecuba & Polyxena, ceterique Trojani [71] ad ſepulcrum ejus profecti ſunt. Quibus obvius fit Achilles, Polyxenam contemplatur, figit animum, amare eam vehementer cœpit. Tunc ardore impulſus, odioſam vitam in amore conſumere cœpit, & ægre ferebat ademtum imperium Agamemnoni, ſibique Palamedem prępoſitum. Amore cogente, Phrygio ſervo fideliſſimo mandata dat ferenda ad Hecubam: & ab ea ſibi uxorem poſcit: hoc ſi fecerit, ſe cum ſuis Myrmidonibus domum rediturum. Quod quum ipſe fecerit, ceteroſque idem facturos. Servus proficiſcitur, ad Hecubam

CAPUT XXVI.

CAPUT XXVII.

NOTÆ.

66 *Induciæ exeunt.*] Neſcio an Latine dici poſſit, *induciæ exeunt*, pro *induciæ finiuntur*; neque enim Latine dicerem, *exit dies* pro eo quod Catullus dixit, *abit dies.*

67 *Ei obvius fit Tlepolemus Rhodius.*] Mutavit ex Homero, Iliad. ε.

Τληπόλεμον δ' Ἡρακλείδην, ἠΰν τε μέγαν τε,
Ὦρσεν ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι μοῖρα κραταιή.

Tlepolemum vero Heraclidem fortemque magnumque
Impulit adverſus divinum Sarpedonem fatum violentum.

68 *Male vulneratus.*] Id eſt, *Maxime vulneratus.*

69 *Perſes Admeti filius.*] Sed ſupra, Perſem quemdam Memnonis ſocium, inter eos qui Trojanorum partes ſequebantur, annumeravit: quomodo igitur hic ineptus ſcriptor eum ait Tlepolemi vices ſuſcepiſſe & contra Sarpedonem pugnaſſe? Nulla certe pagina, ubi non Daretis judicium requiras.

70 *Palamedes Agamemnonem legatum mittit.*] Rerum viciſſitudines mirare, lector.

Hinc apicem rapax
Fortuna cum ſtridore acuto
Suſtulit, hic poſuiſſe gaudet.

Agamemnon, immenſi exercitus modo rex, nunc Palamedis legatus. O ſana mens!

71 *Ad ſepulchrum ejus profecti ſunt.*] Nota

venit, mandata dicit: Hecuba reſpondit ſe velle, ſed ſi Priamo viro ſuo placeat: dum ipſa cum Priamo agat, ſervus reverti jubetur: ſervus quod egiſſet Achilli nunciat. Agamemnon cum magno commeatu ad caſtra revertitur. Hecuba cum Priamo [72] de conditione Achillis loquitur. Priamus reſpondit, fieri non poſſe: non ideo quod eum affinitate indignum exiſtimet; ſed ſi ei dederit, & diſceſſerit, ceteros non diſceſſuros: & iniquum eſſe, filiam ſuam hoſti jungere. Quapropter ſi id fieri vellet, pax perpetua fiat, & exercitus diſcedat, fœderis jura ſanciantur. Si id factum ſit, ſe ei libenter filiam daturum. Itaque quum ſervus ad Hecubam miſſus eſſet ab Achille [73] eadem Hecuba quæ cum Priamo egerat ſervo dicit: ſervus Achilli nunciat: Achilles vulgo quæritur, unius mulieris Helenæ cauſa totam Græciam & Europam advocatam eſſe, tanto tempore tot millia hominum periiſſe, tot pericula adiri, libertatem in ancipiti eſſe: [74] unde fieri pacem debere, exercitus recedere. Annus circumactus eſt.

CAPUT XXVIII. Palamedes exercitum educit, inſtruit. Deiphobus contra. Achilles iratus in prælium non prodit. Palamedes occaſionem nactus, impreſſionem in Deiphobum facit, [75] & eum obtruncat: prælium acre inſurgit, ab utriſque partibus multa millia hominum cadunt. Palamedes in prima acie verſatur: hortaturque ut prælium fortiter gerant. Contra eum Sarpedon Lycius occurrit, [76] eumque Palamedes interficit. Eo facto lætus in acie verſatur. Cui exſultanti & glorianti [77] Alexander Paris ſagitta collum transfigit. Phryges animadvertunt, tela conjiciunt, atque ita Palamedes occiditur. Rege occiſo, Argivi cedunt, Trojani perſequuntur, caſtra oppugnant, naves incendunt, cuncti impreſſionem faciunt, turpiter Achivi terga vertunt, in caſtra confugiunt. Achilli nunciatum eſt: diſſimulat. [78] Ajax Telamonius fortiſſime defendit: nox prælium dirimit. Argivi in caſtris Palamedis ſcientiam, æquitatem, bonitatem, clementiam lamentantur. Trojani Sarpedonem & Deiphobum deflent.

CAPUT XXIX. Neſtor qui major erat natu noctu duces in conſilium evocat, ſuadet, hortatur, uti imperatorem præficiant, & ſi eis videatur, eundem Agamemnonem minima cum diſcordia fieri poſſe. Item commemorat, quod dum is ſummus imperator eſſet, res proſpere geſtæ ſint, & ſatis felicem exercitum fuiſſe: ſi cui quid aliud videatur, dicere ſuadet. Omnes aſſentiunt, Aga-

NOTÆ.

Nota morem; anno redeunte & eodem die ad mortui ſepulchrum conveniunt.

72 *De conditione Achillis.*] Hic proprie loquitur, id eſt, de conditione ab Achille oblata. Conditio autem proprie eſt quædam nuptiarum pactio.

73 *Eadem Hecuba quæ cum Priamo.*] Hecuba ſervo dicit eadem, quæ cum Priamo egerat.

74 *Unde.*] Id eſt quare.

75 *Et eum obtruncat.*] Ab aliis omnibus diſcedit, qui ſcribunt Deiphobum à Menelao occiſum. Vide apud Dictyn.

76 *Eumque Palamedes interficit.*] Sed alii omnes eum à Patroclo occiſum dicunt. Vide Homer. Iliad. π. Adi apud Dictyn.

77 *Alexander Paris ſagitta corpus transfigit.*] Nuſquam alibi legere poſſis, ab Alexandro Palamedem vulneratum & deinde ita occiſum. Sed de ejus morte, vide apud Dictyn.

78 *Ajax Telamonius fortiſſime defendit.*] Ex

memnonem ſummum imperatorem præficiunt. Poſtera die Trojani ex oppido læti in aciem prodeunt. Agamemnon contra exercitum educit: prælio commiſſo uterque exercitus inter ſe fugantur: poſtquam major pars diei tranſiit, procedit in primis Troilus, cædit, devaſtat, Argivos in caſtra fugat: poſtera die Trojani exercitum educunt: contra Agamemnon. Fit magna cædes, uterque exercitus inter ſe pugnant, prælium acre fit. Multos duces Argivorum Troilus interfecit. Pugnatur continuis diebus ſeptem. Agamemnon inducias petit in duos menſes. Palamedem magnifico funere effert, ceteroſque duces ac milites utrique ſepeliendos curant.

CAPUT XXX.

Agamemnon dum induciæ ſunt, mittit ad Achillem, Neſtorem, Ulyſſem, Diomedem, ut rogarent illum in bellum prodire. Abnegat Achilles mœſtus, quod jam deſtinaverat in bellum non prodire, ob id quod promiſerat Hecubæ, ſe minus pugnaturum, eo quod Polyxenam valde amabat. Cœpit male eos accipere qui ad ſe venerant, dicens perpetuam pacem fieri oportere: tanta pericula unius mulieris cauſa fieri, libertatem periclitari, [79] tanto tempore diffidere, pacem expoſtulat, pugnam renuit. Agamemnoni renunciatur, quid cum Achille actum ſit, illum pertinaciter negare. Agamemnon omnes duces in conſilium vocat, exercitum conſulit, quid fieri debeat, imperat dicere quid cuique videatur. Menelaus hortari cœpit fratrem ſuum, ut potius exercitus in pugnam prodeat, nec debere terreri, ſi Achilles ſe excuſaverit: ſe tamen perſuaſurum ei ut prodeat in bellum, [80] nec vereri ſi noluerit. Commemorat, Trojanos non habere alium virum tam fortem quam Hector fuit. Diomedes & Ulyſſes dicere cœperunt, Troilum non minus fortem virum eſſe quam Hectorem: ſicque Menelao reſiſtentes bellum geri prohibebant. Calchas ex augurio reſpondit, debere pugnare, nec curare quo modo ſuperiores Trojani fuerint.

CAPUT XXXI.

Tempus pugnæ ſupervenit. Agamemnon, Menelaus, Diomedes, Ajax, exercitum educunt: Contra Trojani: Fit magna cædes, pugnatur acriter, uterque exercitus inter ſe ſæviunt. Troilus Menelaum ſauciat, multos interficit, Argivos in caſtra fugat; mox prælium dirimit. Poſtera die Troilus & Alexander exercitum educunt. Contra omnes Argivi prodeunt: acriter utrinque pugnatur. Troilus Diomedem ſauciat: in Agamemnonem impreſſionem facit, necnon faciem ipſius ſauciat, Argivos cædit. Per aliquot dies pugnatur acriter, multa millia hominum ex utraque parte trucidantur. Agamemnon ut vidit majorem partem exercitus ſe quotidie amittere, neque ſufficere poſſe, [81] mittit inducias petere in ſex menſes. Priamus concilium cogit, indicat Argivorum legationem. Troilus negat dari tam longo tempore inducias,

NOTÆ.

Ex Homero & Dicty, mutato tantum tempore.

79 *Tanto tempore diffidere.* Id eſt, tanto tempore inſumpto ſe de ſumma rei deſperare.

80 *Nec vereri ſi noluerit.*] Gall. *Et qu'il ne craignoit point qu'il ne vouluſt pas. Il ne craignoit point qu'il refuſât.* Sed nolim hoc imitari.

81 *Mittit inducias petere.*] *Petere* pro *petitum.* Virg.

Suſpenſi Eurypylum ſcitatum oracula Phœbi
Mittimus.

[82] ſed potius impreſſionem fieri, naves incendi. Priamus quid cuique videatur, dicere imperat. Omnibus placitum eſt, debere fieri quod Argivi petunt: tunc fiunt induciæ in ſex menſes. Agamemnon honorifice ſuos ſepeliendos curat: Diomedem, Menelaum ſaucios curat. Trojani æque ſuos ſepeliunt. Dum induciæ ſunt, Agamemnon ex conſilii ſententia ad Achillem cum Neſtore proficiſcitur, ut rogaret eum in bellum prodire. Achilles triſtis negare cœpit ſe proditurum, ſed pacem peti oportere, [83] conqueri: ſed tamen, quod Agamemnoni nihil negare poſſit, quum tempus pugnæ ſuperveniſſet, [84] ſe milites ſuos miſſurum: ipſum excuſatum haberet [85] quod ſe abſtineret à pugna. Agamemnon ei gratias agit. Tempus pugnæ ſupervenit, Trojani exercitum educunt.

CAPUT XXXII. Contra Argivi prodeunt. Achilles Myrmidones inſtruit, ad Agamemnonem paratos mittit, fit pugna major: acriter ſævitur. Troilus enim in prima acie Argivos cædit, Myrmidones perſequitur: impreſſionem facit in caſtra: multos occidit: plurimos ſauciat. Ajax Telamonius obſtitit. Trojani victores in oppidum revertuntur. Poſtera die Agamemnon exercitum educit: omnes duces & Myrmidones prodeunt. E contra Trojani læti in aciem prodeunt. Prælio commiſſo uterque exercitus inter ſe dimicant: acriter per aliquot dies pugnatur: multa millia hominum ex utraque parte cadunt. Troilus Myrmidones perſequitur, ſternit, fugat. Agamemnon ut vidit plures ex ſua parte occiſos, inducias in dies triginta petit, ut ſuos funerare poſſit. Priamus inducias dedit, ſuos quiſque ſepeliendos curat.

CAPUT XXXIII. Tempus pugnæ ſupervenit. Trojani exercitum educunt. Contra Agamemnon omnes duces in pugnam cogit. Prælio commiſſo fit magna cædes: acriter ſæviunt. Poſtquam primum tempus diei tranſiit, [86] prodit in prælio Troilus, cædit, proſternit. Argivi fugam cum clamore fecerunt. Achilles ut vidit Troilum ita ſævire, & Argivis inſultare, ſimulque ſine intermiſſione proſternere, Argivos laborare proſiluit in bellum. Eum continuo Troilus [87] præcipit, & ſauciat. Achilles de prælio ſaucius redit: pugnatur continuis diebus ſex. Die ſeptimo dum uterque exercitus prælio commiſſo fugaretur, Achilles qui aliquibus diebus vexatus in pugnam non prodierat, Mirmidones inſtruit. Hortatur, alloquitur ut fortiter impreſſionem in Troilum faciant. Poſtquam major pars diei

NOTÆ.

82 *Sed potius impreſſionem fieri.*] Sic, pagina ſequenti: *Negare cœpit ſe proditurum, ſed pacem peti oportere.* Ubi deeſt verbum contrariæ ſignificationis verbo negare; nempe *dicit*, *imperat*. De quo loquendi modo abunde apud Dictyn.

83 *Conqueri.*] Repete, *cœpit* à communi.

84 *Se milites ſuos miſſurum.*] Ex Homero immutatum, apud quem Achilles quidem pugnare recuſat, ſed Myrmidonas ſuos cum Patroclo in pugnam mittit.

85 *Quod ſe abſtineret à pugna.*] Brutus ad Atticum: *Ut ſe maledictis non abſtineat.* Livius lib. 8.

Alexandrum Romano bello fortuna abſtinuit.

86 *Prodiit in prælio.*] Potius ſcribere debebat, *in prælium*; ut infra, *proſiluit in bellum.*

87 *Præcipit.*] Id eſt, præoccupat. Prior in eum tela conjicit.

88 *Prodiit*

Digitized by Google

tranſiit, [88] prodiit Troilus ex equo lætus. Argivi clamore magno fugam faciunt. Myrmidones ſupervenere, impreſſionem in Troilum faciunt, de quorum numero multi à Troilo occiduntur. Dum acriter præliatur, equus Troili ſaucius corruit, Troilum implicitum excutit. Eum Achilles cito adveniens occidit, & ex prælio trahere cœpit. Et ſubtraxiſſet, niſi Memnon eripuiſſet, & Achillem vulnere ſauciaſſet. Achilles de prælio ſaucius redit. Memnon inſequitur & cum multis impreſſionem facit. Ut reſpexit eum Achilles, reſtitit: curato itaque vulnere, & aliquantulum præliatus, [89] Memnonem multis plagis occidit, & ipſe vulneratus ab eo ex prælio receſſit. Poſtquam Perſarum dux occiſus eſt, & Trojanorum exercitus fuſus eſt, reliqui in oppidum confugerunt, portaſque clauſerunt: prælium nox dirimit. Poſtera die à Priamo legati ad Agamemnonem miſſi ſunt, ut inducias peterent: Agamemnon ex conſilii ſententia in dies xxx. inducias facit. Priamus Troilum, [90] & Memnonem magnifico funere effert: ceteroſque milites utrique ſepeliendos curant. Hecuba mœſta quod duo filii ejus fortiſſimi Hector & Troilus ab Achille interfecti eſſent, conſilium muliebre temerarium iniit ad dolorem ſuum ulciſcendum. Alexandrum filium accerſit, orat, ut ſe & ſuos fratres ulciſcatur, inſidias Achilli faciat, & eum nec opinantem occidat: quoniam ad ſe miſerit, & rogaverit ut ſibi Polyxena in matrimonio daretur, ſe ad eum miſſuram Priami verbis, ut pacem fœduſque inter ſe firment, conſtituantque in fano Apollinis Thymbræi, ante portam: eo Achillem venturum, collocuturum: ibi inſidias collocari: ſatis vitæ ſuæ eſſe ſi eum occiderit, quod temerarius Alexander erat, cito ſe promiſit facturum. Noctu ducuntur de exercitu fortiſſimi, & in fano Apollinis collocantur: ſignum accipiunt. Hecuba ad Achillem, Priami verbis, ſicuti condixerat, nuncium mittit. Achilles lætus Polyxenam amans, poſtera die ad fanum ſe venturum conſtituit. Et inſequenti die cum Antilocho filio Neſtoris ad conſtitutum venit, ſimulque ut introivit in fanum, ex inſidiis occurrunt. [91] Undique tela conjiciunt: eos Paris Alexander hortatur. Achilles cum Antilocho, brachio ſiniſtro cooperto, dextro enſem tenens, facit impetum. Achilles multos occidit. Alexander [92] Antilochum & Achillem [93] multis plagis confodit. Ita Achilles ex inſidiis, nequicquam fortiter faciens animam amiſit: quem Alexander auferri & volucribus projici jubet. Id ne fieret Helenus multa commemorans prohibet, & eos de fano ejici jubet, & ſuis tradi. Achillem & Antilochum in caſtra afferunt. Agamemnon Achillem magnifico funere effert: & ut ſepulchrum

CAPUT XXVII.

NOTÆ.

88 *Prodiit Troilus ex quo lætus.*] E curru pugnaſſe Troilum, docet Virgil. Ejus locum vide Dictyn, pag. 105.

89 *Memnonem multis plagis occidit.*] Aliter paulo Dictys, quem vide lib. 4. pag. 102.

90 *Et Memnonem magnifico funere.*] Dictys ſcribit, Trojanos cremati Memnonis reliquias urna conditas in patrium ſolum remiſiſſe.

91 *Undique tela conjiciunt.*] Aliter hoc narrat Dictys, quem vide pag. 107.

92 *Antilochum & Achillem.*] Sed Antilochum à Memnone occiſum narrant, Homer. Dictys & alii omnes.

93 *Multis plagis.*] Dictys ſcribit, geminato ictu Achillem confoſſum.

Caput XXXV. ei faciat, à Priamo inducias petit, ibique ludos funebres facit. Deinde concilium convocat: Argivos alloquitur, placet omnibus ut quid faciendo opus ſit, dii conſulantur. Mittunt continuo qui conſulere debeant: [94] qui reſponſum accipiunt, per Achillis progeniem finem negotii fieri. Quum hæc nuncii retuliſſent, Ajax ait: Quum Achilli filius Neoptolemus ſuperſit, eum opportere accerſiri ad exercitum, ut patrem ſuum ulciſcatur: tandemque placet Agamemnoni & omnibus conſilium. [95] Datur negotium Menelao, hic [96] Scyrum proficiſcitur ad Lycomedem avum ejus: imperat ut nepotem ſuum mittat. Quod Lycomedes Argivis libenter conceſſit. Poſtquam induciæ exierunt, Agamemnon exercitum eduxit, inſtruit, hortatur. Contra Trojani prodeunt: prælium committitur. In prima acie Ajax verſatur, clamore magno orto. Multi ex utraque parte cadunt. Alexander arcum tenens, multos interficit, Ajacis latus nudum figit. Ajax ſaucius per hoſtes perſequi Alexandrum cœpit: nec deſtitit, niſi proſterneret. Ajax feſſus vulnere in caſtra refertur. [97] Sagitta exempta ſtatim moritur. [98] Alexandri corpus ad urbem refertur. Alexandro occiſo, Diomedes magno animo in hoſtes impreſſionem facit. Phryges feſſi in urbem confugiunt, quos Diomedes uſque in urbem perſequitur. Agamemnon exercitum circa oppidum duxit, & tota nocte circa murum obſedit, & curat ut alternis vicibus diligenter vigilias agant. Poſtera die Priamus Alexandrum in oppido ſepelit, quem magno ululatu Helena proſecuta eſt, quoniam ab eo honorifice tractata ſit. Quam Priamus & Hecuba ut filiam aſpexerunt, & diligenter curavere, [99] quod nunquam deſpexiſſet Trojanos, [1] & Argivos deſideraſſet. Poſtera die Agamemnon

Caput XXXVI. cœpit exercitum ante portam inſtruere, & Dardanos in prælium provo-

NOTÆ.

94 *Qui reſponſum accipiunt.*] Alii ſcribunt, Helenum edixiſſe Græcis fore, ut per Neoptolemum Troja caperetur. Sophocl. in Philoctet. Tzetzes, in Lycophr.

95 *Datur negotium Menelao.*] Ex Homero, *Achilli.* Ex Sophocl. *Achilli* & *Phœnici.*

96 *Scyrum proficiſcitur.*] Obiter monendus es, lector, Scyrum inſulam mediam inter Eubœam & Lesbon olim fuiſſe. Unde animadvertas ſolemnem tabularum Geographicarum errorem, ubi Scyrus Eubœæ proxima ponitur.

97 *Sagitta exempta ſtatim moritur.*] Auctor argumenti in Sophoclis Ajacem, ita ſcribit: *De morte Ajacis variant apud auctores ſententiæ; alii aiunt à Paride vulneratum veniſſe in caſtra ſua ſanguine defluentem: alii, Trojanis oraculum editum ut luto eum cœnoque peterent (ferro enim vulnerari non poterat) & hoc modo obiiſſe. Alii rurſus eum ſibi mortem conſciviſſe affirmant, quorum eſt in numero Sophocles.* Vide apud Dictyn, lib. 5.

98 *Alexandri corpus ad urbem.*] Alexandrum ab Ajace occiſum dicit, neſcio quos auctores ſequutus: nam alii omnes ſcribunt eum à Philoctete interfectum fuiſſe, vide apud Dictyn. Solus, quod ſciam, Hephæſtion affirmat, cum à Menelao in femore vulneratum interiiſſe.

99 *Quod nunquam deſpexiſſet Trojanos.*] Ex Homero conſtat, Helenam nunquam Trojanos deſpexiſſe: ait enim, Iliad. γ. ad Priamum.

Αἰδοῖός τε μοι ἐσσὶ, φίλε ἑκυρὲ, δεινός τε.

Reverenduſque mihi es, dilecte ſocer, timenduſque.

1 *Et Argivos deſideraſſet.*] Ex Homero, id quoque multis locis. Et ipſa, apud Euripidem

care. Priamus ſubſiſtere, urbem munire & quieſcere [2] uſque dum Penteſilea cum Amazonibus ſuperveniret. Penteſilea poſtea ſupervenit, & exercitum contra Argivos eduxit, fit prælium ingens, per aliquot dies pugnatur. Argivi in caſtris opprimuntur. Cui vix Diomedes obſtitit: alioqui caſtra vaſtaſſet, naves incendiſſet Argivorum, & univerſum exercitum devaſtaſſet. Prælio dirempto Agamemnon ſuos in caſtris retinet. Interim Penteſilea prodit, uſque dum advenit Menelaus cum Neoptolemo. Neoptolemus ut advenit patris ſui arma accipit, circa patris tumulum [3] lamentatur clamore magno. Penteſilea ex conſuetudine aciem inſtruit, & prodit uſque ad caſtra Argivorum. Prodit Neoptolemus, Myrmidones inſtruit, & contra educit. Agamemnon exercitum inſtruit: [4] acriter ambo concurrunt. Neoptolemus ſtragem facit: Penteſilea occurrit, fortiter cominus ſtetit. Dum per aliquot dies acriter pugnaverunt, ambo multos occiderunt. Penteſilea Neoptolemum ſauciat. Ille dolore accepto, Amazonum ductricem [5] Penteſileam obtruncat. Eo facto totum exercitum Trojanorum in urbem fugat. Argivi cum exercitu murum circundant, ut foras Trojani exire non poſſent. Hæc poſtquam Trojani viderunt, Antenor, Polydamas, Æneas ad Priamum veniunt. Agunt cum eo, ut concilium vocet, de fortunis ſuis quid ſit faciendum. Priamus concilium convocat: illi poſtulaverunt loquendi facultatem dari, jubet dicere eos quid deſiderent. Antenor commemorat, principes defenſores Trojæ Hectorem ceteroſque natos ejus cum advenis ductoribus interfectos eſſe; magnos fortiſſimoſque adhuc contra ſtare, Agamemnonem, Menelaum, Neoptolemum, non minus fortem quam pater ejus fuiſſet, Ulyſſem, Neſtorem, Diomedem, Ajacem Locrum, ceteroſque quam plures ſummæ prudentiæ. Contra, Trojanos clauſos & contritos eſſe. [6] Suadet potius, ut Helena his, & quæ Alexander abſtulit reddantur, & pax fiat. Poſtquam multa verba de pace concilianda dixerunt [7] ſurgit Amphimachus filius Priami adoleſcens fortiſſimus: maliſque verbis adortus eſt An-

CAPUT XXXVII.

NOTÆ.

Euripidem in Troadibus, ait ſe ſæpius poſt mortem Paridis Troja egredi tentaſſe & Græcorum caſtra penetrare; & cum etiam per funem è muris delaberetur, à vigilibus in urbem retractam.

2 *Uſque dum Penthesilea, &c.*] Sed ante ademptum Hectorem ſuperveniſſe Pentheſileam, ſupra narravit Dictys, ipſumque Hectorem, ei obviam profectum, ab Achille per inſidias interfectum.

3 *Lamentatur clamore magno.*] Vide apud Dictyn.

4 *Acriter ambo concurrunt.*] Vult dicere, Agamemnonem & Neoptolemum una in hoſtes impetum feciſſe. Sed ita ſcribit tamen ineptus Dares, ut fere credas eos in ſe irruiſſe.

5 *Pentheſileam obtruncat.*] Sed alii omnes eam ab Achille occiſam, dicunt. Vide apud Dictyn.

6 *Suadet potius ut Helena, &c.*] Vide apud Dictyn.

7 *Surgit Amphimachus filius Priami.*] Falſum eſt, Amphimachum Priami filium fuiſſe. Sed locum Homeri male accepit Dares, vel etiam ſponte ſua immutavit.

Υἷας Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος (ὅς ῥα μάλιστα,
Χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος ἀγλαὰ δῶρα,
Οὐκ εἴασχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάῳ)

tenorem, [8] & eos qui conſenſerant increpare, factaque eorum cœpit, & ſuadere potius [9] exercitu irruptionem in caſtra facere, uſque vincant, aut victi pro patria occumbant. Poſtquam is finem fecit, Æneas exurgit, lenibus mitibuſque verbis refutat, pacem ab Argivis peti magno opere ſuadet. Poſtquam finis dicendi factus eſt, Priamus magno animo ſurgit,

CAPUT XXXVIII. ingerit multa mala Antenori & Æneæ: eos auctores belli appetendi fuiſſe, & legatos in Græciam mittendi, quum ipſe quoque Antenor legatus redierit, & renunciaverit ſe contumelioſe tractatum eſſe. Deinde & Æneam, qui cum Alexandro Helenam, & prædam eripuerit. Quapropter certum ſibi eſſe, pacem non fieri: imperatque ut omnes parati ſint, quum ſignum dederit, per portas irruptionem facere: aut vincere, aut mori ſibi certum eſſe. Hæc poſtquam dixit, multis verbis eos hortatus, concilium dimiſit, Amphimachum in regiam duxit, dixitque ſe vereri ab his qui pacem ſuaſerant, ne oppidum prodant, eoſque habere multos de plebe qui cum eis ſentiant: opus eſſe eos interfici. Si hoc factum ſit, ſe patriam defenſurum, & Argivos ſuperaturum. Simulque rogat, ut ſibi fidelis & obediens, paratuſque cum armis ſit: ut ſine ſuſpicione ita fieri poſſet: poſtera die, ita uti ſolet, rem divinam facturum, [10] eoſque ad cœnam vocare. Tunc Amphimachus conſilio approbato hoc facturum promittit, atque ita ab eo diſceſſit.

CAPUT XXXIX. Eodem die conveniunt clam Antenor, Polydamas, [11] Ucalegon, [12] Amphidamas, [13] Dolon: dicunt ſe mirari pertinaciam regis qui clauſus cum patria & comitibus perire mallet, quam pacem facere. Antenor ait ſe inveniſſe quid faciendum ſit, quod ſibi & illis in commune proficiat, dum ſibi & illis foret fides. Omnes ſe in fide adſtringunt. Antenor ut vidit ſe obſtrictum, mittit ad Æneam, dicens, prodendam eſſe patriam, & ſibi ſuiſque cavendum eſſe: ad Agamemnonem de his aliquem mittendum eſſe: nam regem iratum de concilio ſurrexiſſe, quia ei pacem ſuaſerit: vereri ſe ne quid novi conſilii ineat. Itaque omnes promittunt: ſtatimque Polydamantem, qui ex his unus erat ad Agamemnonem clam mittunt. Polydamas in caſtra Argivorum pervenit,

NOTÆ.

Filios Antimachi ſapientis, (qui maxime,
Aurum Alexandri capiens, ſplendida dona,
Non permittebat Helenam reddere ruſo
Menelao.)

8 *Et eos qui conſenſerant increpare.*] Hic locus ita diſtinguendus: *adortus eſt Antenorem & eos qui conſenſerant, increpare factaque eorum cœpit.*

9 *Exercitu.*] Forſan pro, *exercitum*. Sed melius, *irruptionem facere exercitu*, id eſt, cum toto exercitu.

10 *Eoſque ad cœnam vocare.*] *Vocare*, pro vocaturum. Innuit autem, eos ſuper cœna interfici oportere.

11 *Ucalegon.*] Hic Ucalegontem Dares addit, neſcio unde. Nam de eo tacent alii. Imo Virgilius ejus domum incenſam dicit; à qua veriſimiliter Græci abſtinuiſſent, ſi inter proditores fuiſſet Ucalegon.

12 *Amphidamas.*] Nullum Amphidamantem Trojanum novi. Fuerunt quidem olim plures Amphidamantes; unus Lycurgi filius ex Athenis, alius ex Opunte cujus filium interfecit Patroclus, item Buſiridis filius.

13 *Dolon.*] Atqui jam pridem ab Ulyſſe & Diomede interceptus, occubuerat Dolon. Sed à recepta aliorum opinione Dares recedit.

14 *Signum*

CAPUT XL.

Agamemnon clam nocte omnes duces in concilum convocat, refert eadem: quid cuique videatur, dicere jubet. Omnibus placitum eſt, ut fides proditoribus ſervetur. Ulyſſes & Neſtor vereri ſe dixere, hanc temeritatem ſubire. Neoptolemus eos refutat. Dum inter ſe certant, placitum eſt, [14] ſignum à Polydamante exigi, & idipſum per Sinonem ad Æneam, Anchiſem, & Antenorem mittit. Sinon ad Trojam proficiſcitur. Et quia nondum claves portæ Amphimachi cuſtodibus traditæ erant, ſigno dato Sinon nomine Æneæ & Anchiſæ, & Antenoris audito confirmatus, Agamemnoni renunciat. Tunc placitum eſt omnibus ut fides daretur & jurejurando confirmaretur, Antenori, Æneæ, Ucalegoni, Polydamanti, Doloni, ſuiſque parentibus, conjugibuſque & conſanguineis propinquis cum eis qui una commoraſſent, omnibus fidem præſtari [15] ſuaque omnia ſacra & bona incolumia habere liceat. Hoc pacto confirmato, [16] & jurejurando aſtricto, ſuadet Polydamas, noctu exercitum ad portam Scæam ut adducant [17] ubi extrinſecus caput equi pictum eſt, ibi præſidia habere noctu Antenorem cum Anchiſe [18] exercituſque noctu portam reſeraturos, eiſque lumen prolaturos. Id ſignum eruptionis fore, quod ibi præſto forent qui ad regiam eos ducant.

CAPUT XLI.

Poſtquam facta confirmata ſunt, Polydamas in oppidum rediit, facta renunciat, dicit Antenori & Æneæ, ceteriſque quibuſcum actum erat, ut ſuos omnes ad Scæam portam adducant, noctu Scæam portam aperiant, lumen oſtendant, exercitum introducant. Antenor & Æneas noctu ad portam præſto fuerunt, Neoptolemum ſuſceperunt, exercitui portam reſeraverunt, lumen oſtenderunt, fugæ præſidium ſibi & ſuis omnibus ut eſſet poſtulaverunt. Neoptolemus irruptionem facit, Trojanos cædit, perſequitur Priamum, quem [19] ante Aram Jovis obtruncat. Hecuba dum fugit cum Polyxena, Æneæ

NOTÆ.

14 *Signum à Polydamante exigi.*] Vellem dixiſſet Dares, quod ſignum à Polydamante Græci petierint, quod poſtea per Sinonem ad Æneam & Antenorem miſere. Ex ſequentibus conjici poteſt, Polydamantem ſignum illud dediſſe, quo quivis, à Græcis ad Trojam miſſus, intra mænia reciperetur. Quod ut experirentur Græci Sinonem miſerunt, qui ſigno illo dato ab Ænea, Anchiſe & Antenore cognitus, intra portas quidem receptus non fuit, quia nondum Amphimachi cuſtodibus claves traditæ: ſed Æneæ, Anchiſæ & Antenoris nomen audivit, quo plane confirmatus eſt.

15 *Suaque omnia ſacra.*] Singuli enim cives ſua ſibi propria ſacra cuſtodiebant: cujus rei multa tam ex ſacris quam ex profanis litteris exempla congeras.

16 *Et jurejurando aſtricto.*] Pacto aſtricto jurejurando, id eſt, per jusjurandum.

17 *Ubi extrinſecus caput equi pictum eſt.*] Innuit equi lignei fabulæ locum dediſſe caput equinum, quod portæ Scææ, quam Græcis Antenor apperuit, inſcriptum fuit. Nempe ex Servio: *Ut alii porta, quam eis Antenor aperuit, equum habuit pictum.* Sed vide plura apud Dictyn, lib. 6.

18 *Exercituſque noctu portam reſeraturos.*] Malim omnino, *exercituique*, vel *exercituque*. *Antenorem & Anchiſem noctu reſeraturos portam exercitui*, Græcorum ſcilicet. Neque enim dixiſſe potuit Dares, exercitus Trojanos portam reſeraturos, cum totum exercitum Antenor & Æneas in ſuas partes non traxiſſent.

19 *Ante aram Jovis.*] Vide Dictyn, lib. 5.

20 An

occurrit, Polyxenam ei tradidit, quam Æneas ad patrem Anchiſem abſcondit. Andromacha & Caſſandra in æde Concordiæ ſe tegunt. Tota die & nocte Argivi non ceſſant vaſtare, prædam aſportare. Poſtquam **Caput XLII.** dies illuxit; Agamemnon omnes duces in arcem Minervæ convocat: diis gratias agit, exercitum collaudat, omnem prædam jubet in medium afferri: eam ſe pariter cum omnibus partiturum: ſimulque exercitum conſulit, [20] an placeat Antenori & Æneæ, cum his qui una patriam prodiderant, ſervari, quam illis clam confirmaverant. Exercitus totus conclamat; placere ſibi; itaque convocatis omnibus, omnia ſua reddidit. Antenor rogat Agamemnonem, ut ſibi liceat dicere. Agamemnon dicere jubet. Principio Antenor [21] gratias Grajugenis agit, ſimulque commemorat Helenum & Caſſandram ſemper patri bellum diſſuaſiſſe, [22] Achilli ſepulchrum Helenum dixiſſe donari, [23] & dixit Helenum omnia ſcire. Agamemnon ex conſilii ſententia Heleno & Caſſandræ libertatem dedit. Helenus pro Hecuba & Andromacha rogare cœpit Agamemnonem, commemorans ab his ſemper eum dilectum eſſe. Agamemnon ad conſilium refert: [24] placuit illi libertatem reddi, ſuaque omnia reſtitui, prædam omnem æqualiter dividi: hoſtias & vota ſolvere, & quando debeant domum reverti diem conſtituere. Ut dies receſſionis advenit, tempeſtates magnæ **Caput XLIII.** exortæ ſunt, & per aliquot dies remanſerunt. [25] Calchas reſpondit, inferis non eſſe ſatisfactum. Neoptolemo in mentem venit, Polyxenam, cujus cauſa pater perierat, non eſſe in regia inventam. Agamemnonem poſcit, conqueritur, accuſat exercitum, Antenorem accerſiri jubet, imperat ut perquirat eam & adducat. Is ad Æneam venit, & diligentius perquirit: utque primum Argivi proficiſcantur, Polyxenam, ut abſconditam invenit, ad Agamemnonem adducit. Agamemnon Neoptolemo illam tradidit: iſque eam ad tumulum patris jugulat. Agamemnon iratus Æneæ quod Polyxenam abſconderat, cum ſuis protinus [26] patria exce-

NOTÆ.

20 *An placeat Antenori & Æneæ.*] Sic diſponenda verba, *an placeat ſervari Antenori & Æneæ, cum his qui una patriam prodiderant, quod illis clam confirmaverant.*

21 *Gratias Grajugenis ait.*] Quod ſibi pacta ſervaſſent.

22 *Achilli ſepulchrum.*] Nuſquam alibi legi Helenum dixiſſe, Achillem ſepulchro donandum.

23 *Et dixit Helenum omnia ſcire.*] Servius, lib. 3. *Repletus numine novit omnia ſacerdos.* Quare illud Virgilii,

—— *Prohibent nam cætera Parcæ,*
Scire Helenum, farique vetat Saturnia Juno;

ſic optime diſtinxit:

—— *Prohibent nam cætera Parcæ*
Scire, Helenum farique vetat Saturnia Juno.

Scire, ſubintellige, *te.* Nam Parcæ prohibent, te ſcire cætera, & Saturnia Juno vetat Helenum fari.

24 *Placuit illi.*] *Illi, concilio*, alioquin legendum *illis*; nempe Hecubæ & Andromachæ.

25 *Calchas reſpondit.*] Alii ſcribunt, è tumulo Achillis vocem exiiſſe, qua Polyxenam ſibi immolari Achilles petebat. Vide apud Dictyn, lib. 5.

26 *Patria excedere jubet.*] Aliter Dictys, qui ſcribit Æneam apud Trojam manſiſſe; ſed deinde per Antenorem exactum fuiſſe. Illum adi.

dere jubet. Æneas cum ſuis omnibus navibus proficiſcitur, [1] Antenori terram tradidit. Agamemnon poſtquam profectus eſt, Helena poſt aliquot dies [2] mœſta magis quam alacris, domum reportatur cum ſuo Menelao. [3] Helenus cum Hecuba, Andromacha, & Caſſandra Cherſoneſum petunt. [4] Hactenus Dares Phrygius Græcis litteris mandavit: CAPUT XLIV. [5] nam is ibidem cum Antenoris factione remanſit. Pugnatum eſt [6] annis x. menſibus VIII. diebus XII. ad Trojam ruerunt ex Argivis, ſicut acta diurna indicant; quæ Dares Phrygius deſcripſit [7] DCCCVI. millia hominum ad oppidi proditionem. Ex Trojanis CCLXXVIII. millia hominum. Æneas profectus navibus [8] quibus Alexander in Græciam venit, numero XXII. quem omnis hominum ætas circiter III. M. CCC. ſecuta eſt. Antenorem ſequuti ſunt duo millia & quingenti. Andromacham & Helenum mille ducenti. Hucuſque hiſtoria Daretis.

NOTÆ.

1 *Antenori terram tradidit.*] Vide notata apud Dictyn. lib. 5. p. 139.

2 *Mœſta magis.*] Quippe quæ derelictæ domus invidiam timebat.

3 *Helenus cum Hecuba, Andromacha & Caſſandra.*] Ab aliis diſſentit qui ſcribunt Helenum & Andromacham Neoptolemo datos fuiſſe. Hecubam Ulyſſi. & Caſſandram Agamemnoni. Vide apud Dictyn.

4 *Hactenus Dares.*] Igitur quæ ſequuntur ab alio quam Darete ſcripta ſunt. Atqui auctor Epiſtolæ, quæ huic narrationi præmittitur, ſe nihil addidiſſe vel diminuiſſe dicit.

5 *Nam is ibidem cum Antenoris factione remanſit.*] Sed Euſtathius ex Acanthio tradit ipſum Daretem transfugam ab Ulyſſe fuiſſe occiſum. Ut in præfatione dictum eſt.

6 *Annis* x. *menſibus* VIII. *diebus* XII.] Vix certo tradi poſſit tempus quo apud Trojam pugnatum eſt. Illud tantum certum eſt Trojam captam fuiſſe in plenilunio fine veris paulo ante ſolſtitium, anno mundi 2767. Vide Joſeph. Scaligerum de emendatione temporum.

7 DCCCVI. *millia.*] Neque tamen intelligendum eſt tot hominibus eodem tempore inſtructum fuiſſe Græcorum exercitum. Ex veteribus enim conſtat eum ſtetiſſe non multo pluribus 100000. Trojanorum vero 50000. Sed exiſtimandum eſt Græcos & Trojanos ſibi ſubinde novas copias aſciviſſe, pereunte in dies priori exercitu. Vide Collectanea Meziriaci in Ovidii Epiſtola Hermionæ Oreſti.

8 *Quibus Alexander.*] Sed ego libenter quærerem ubinam gentium naves illæ ſervatæ, ſæviente bello, cum omnia circumquaque, exuſta, direpta & conſumpta ſint.

FINIS.

Digitized by Google

INDEX VOCABULORUM OMNIUM
quæ apud Dictym leguntur.

Prior numerus Paginam, poſterior Lineam indicat.

A.

A, 2, 5. 4, 7. 9, 27. 11, 10. 12, 11, 12, 3. 15, 1. 16, 16. 21, 2. 23, 7. 24, 3. 5, 9. 26, 9. 27, 1, 18. 30, 25. 32, 4, 33, 8, 35. 15, 36. 9, 9. 39, 28. 40, 1. 41, 1. 42, 16. 43, 3. 44, 15. 47, 15. 48, 17. 49, 26. 55, 10. 57, 9. 58, 16. 60, 7. 63, 7. 66, 15. 67, 28. 68, 5. 69, 7. 52, 9. 73, 6. 74, 23. 75, 10. 78, 4. 82, 15. 85, 2. 86, 5. 87, 9. 87, 9. 89, 4. 90, 13. 91, 11. 92, 20. 93, 17. 96, 2. 97, 5. 98, 19. 99, 1. 12, 22. 101, 11. 103, 3, 11. 104. 12, 15. 107, 9. 108, 14. 112, 23. 114, 8. 121, 9, 12. 122. 4, 123, 2. 124. 6, 127. 15: 135. 23: 137. 15: 138. 3, 140: 2, 7.
Ab, 6, 2. 8, 18. 12, 13. 13, 8. 14, 5. 20, 2. 21, 3, 121, 22. 24, 13. 25, 10. 26. 8, 27. 13, 28. 8, 29. 14. 30. 9, 19. 23, 3. 1, 2. 10, 19. 33, 1. 34, 13, 21, 35, 8, 12. 36, 9. 37, 4. 38, 19. 40, 5, 7. 41, 2, 14. 45, 5. 46, 2. 15, 47. 13, 48, 10, 49. 24, 25. 54, 7. 55, 13. 57. 6. 58, 10, 59. 17. 21, 61. 27. 62, 12. 13, 64. 11, 67. 16, 33, 73. 15. 74, 20. 23, 76. 15, 81. 7, 20. 87, 3, 8, 12, 14. 88, 5. 89, 4. 90, 4. 91, 1, 9, 10, 12, 13, 15. 92, 1. 93, 8, 20. 96, 5. 94, 26. 98, 11. 99, 24. 101, 8. 102, 10. 103, 5. 105, 7, 8. 106, 29. 107, 14. 116, 11. 117, 1. 119, 20. 122, 14. 125, 8. 126, 4, 7, 15. 127, 9. 129, 7. 131, 5, 8. 133, 4, 7. 135, 7, 26, 27. 136, 12. 137, 13. 139, 8. 140, 21, 22.
abdicandum, 85, 2.
abdita, 134, 13, 139, 10.
abducens, 37, 10, 39, 1.
abducit, 36, 14. 46, 5. 98, 19.
abducta, 38, 5-45, 1. 50, 13, 54, 8.
abductam, 84, 22. 54, 8.
abductas, 59. 21.
abducti, 61, 7.
aberat, 14. 5. 34, 10. 126, 23.
abeſſe, 4, 12. 30, 2.
abeſſent, 12, 19.
abeſſet, 77. 13.
abeſt, 42, 10.
abeunt, 45, 9. 57, 23. 78, 12. 97, 14. 107, 13 109, 17. 111, 19. 113, 8.
abhorrentem, 43, 21.
abhorrentes, 42, 21.
abibo, 105, 16.
abire, 106, 14. 121, 8.
ablata. 71, 7. 101. 6. 129, 11. 136. 1.
ablatas, 77, 5.
ablatis, 116, 6.
ablato, 111, 25.
ablatum, 11, 9. 98, 1. 111, 20. 118, 9.
abnuentibus, 74, 18.
abnuere, 106, 4. 97, 5.
abolito, 90, 9.
abrepta, 7, 2. 12, 6. 44, 5.
abreptis, 8, 14. 12, 24. 39, 25. 41, 24.
abſceſſionem, 8, 4.
abſceſſum, 120, 5. 137, 13.
abſentis, 20, 15.
abſentiam, 40, 4. 121, 7. 126, 4.
abſiſtere, 119, 12.
abſit, 8, 21.
abſolvitur, 127, 13.
abſolutionem, 82, 5.
abſolutum, 127, 14.
abſtinendum, 24, 3. 50, 8.
abſtinentes, 88, 3.
abſtinuiſſe, 102, 9.
abſtractio, 6, 6.
aſtrahere, 72. 5.
abſtraheretur, 49, 26. 63, 16.
abſtrahi, 39, 1.
abſtrahit, 116, 10.
abſtuliſſe, 118, 11.
abſtuliſſent, 92, 10.
abunde, 45, 9.
Abydum, 120, 8.
ac, 21, 17. 22, 1. 27, 1, 22. 28, 9, 12, 14. 29, 18. 30, 5. 33, 10. 34, 3. 35, 3. 37, 3. 38, 16. 39, 8, 20. 41, 4. 42, 2. 4, 9. 44, 10. 45, 2. 48, 2, 25. 50, 12. 54, 2, 5. 55, 13, 18. 57, 3. 58, 4, 9, 20. 59, 24, 28. 61: 4, 18, 23. 62, 7. 63. 1, 16, 64, 3. 66, 13. 67, 7, 22. 68, 26. 69, 15. 70, 19. 72, 5. 74. 19. 77, 12. 79, 16. 81, 16, 17. 82, 8. 84, 2, 89, 2, 22. 90, 6. 91, 4. 94, 7. 96, 18. 99. 8, 22. 100, 16. 101, 4. 105, 4. 106, 21. 108, 9. 111, 23. 122, 13, 127, 2.
Acarnania, 19, 7.
Acaſti, 135, 1, 4.
Acaſto, 134, 4. 135, 13.
Acaſtum, 133, 7. 135, 10.
Acaſtus, 135, 14, 20.
accenſura, 89, 7.
accenſuſque, 97, 12.
acceperat, 16, 6. 20, 3.
acceperant, 31, 15.
accepere, 13, 1. 29. 18. 31, 20. 46, 17. 49, 5. 63, 12.
acceperit, 36, 7.
accepit, 22, 13, 43, 2. 44, 1. 47. 2, 67, 17.
accepta, 25, 3.
acceptæ, 112, 25.
acceptam, 31, 2.
acceptis, 82, 3. 107, 13. 128, 9. 131, 5.
acceptoque, 103, 12.
acceptum, 47, 10.
acceptus, 23, 7. 36, 4. 93, 3. 131, 8.
accerſit, 80, 5.
accidant, 105, 26.
acciderant, 70, 19.
acciderat, 16, 11. 25, 7.
accidere, 120, 1.
accideret. 48, 5. 85, 11.
accidit, 48, 12.
acciendos, 30, 3.
acciperet, 49, 19. 103. 14.
accipiendum, 46, 17.
accipientes, 40, 7.
accipit, 24, 10. 68, 16.
accipiunt, 37, 4. 126. 1.
acciti, 14, 12. 133, 11.
accito, 67, 12.
accitu, 128, 3.
accitum, 108, 11. 137, 14.
accitus, 32, 5. 111, 22. 135, 26.
acclamatione, 78, 8.
accolis, 30, 17. 35, 12.
accurrens, 35, 9.
accurrentes, 86, 7.
accurrentibus, 70, 24.
accurrere, 37, 3. 90. 23.

accurrit,

INDEX VOCABULORUM.

accurris, 72. 8.
accurrunt, 32. 8.
acerbiſſimi, 71, 6.
acerbus, 105, 1.
Achimanta, 68, 14.
Achamas, 51, 3. 117, 15. 125, 8.
Achille, 48, 10. 18. 49, 19. 21, 25. 54. 6. 76, 15. 82, 5. 87. 14. 91, 13. 96, 8.
Achillem, 16, 11. 31, 17. 33, 2. 43, 13. 50, 7. 62, 6, 18. 63, 14. 71, 8 72, 3. 73, 8. 77, 3. 79, 8. 80. 1, 30. 92, 6. 93, 6. 12, 15. 94, 6. 14, 29. 107, 1.
Achilles, 14, 2. 18, 6. 24, 9. 12, 21. 27, 20. 28, 5. 29, 19. 31, 1, 6, 20. 32, 16. 33, 12. 36, 10. 37, 5, 7. 39, 11, 13. 47, 11. 48, 6, 13. 49, 4. 50, 8. 54, 15. 55, 2. 63, 9. 64, 7. 67, 2, 9. 14, 17. 69, 2, 11. 71, 13. 76, 2. 77. 10, 17, 78. 9, 18. 81, 6. 82, 11, 17. 85, 8. 87, 19. 88, 8. 90, 24. 92, 20. 93, 7. 94, 9. 97, 2,
Achilli, 22, 10. 75, 5. 82, 4, 7. 117, 12.
Achillis, 39, 15. 54, 19. 58, 3, 14. 64, 13, 16. 69, 18. 85, 11. 95, 6. 96, 3, 13. 100, 2. 135, 17.
acie, 28, 9. 49, 8. 57, 15, 20. 69, 11. 70, 15. 90, 27. 97, 26, 32.
aciem, 28, 3. 49, 3. 54, 4. 56, 7. 68, 1. 70, 5, 20. 87, 16. 90, 18.
acies, 55, 18. 56, 5. 68, 6, 23. 69, 11. 70, 23, 24. 72, 13. 89. 24. 92, 16.
acri, 8, 6.
acrior, 58, 19.
acrioribus, 56, 4.
acriter, 32, 12.
Acrius, 27, 25. 28, 25. 140, 3.
acta, 63, 6, 15, 19. 104, 3.
actis, 12. 12. 31, 4. 38, 14. 39, 22. 63. 11. 73, 10.
actum, 30, 20. 44, 8. 45, 2. 61, 26, 90, 13. 140, 12.
ad, 1, 2. 3, 4, 7. 6, 16, 17. 7, 2, 4, 8, 1, 3. 5, 15, 23. 10, 4. 5. 11, 7. 12, 4, 9. 16. 13. 3. 15, 12. 16, 5, 14, 17. 17, 1, 4. 21, 13, 17, 22, 8. 23. 2, 6, 11. 25. 8. 26, 4. 27, 5. 28, 1, 15. 23, 25. 29, 1, 5, 17, 20. 30, 3. 4, 10, 22. 31. 10, 16. 32, 14, 19. 33, 6. 34, 8, 12. 35, 6. 36, 4, 8. 37, 3, 5. 38, 10, 14. 39. 4. 27, 40, 7, 15. 41, 7. 42, 1. 43, 1, 6. 11, 17. 44, 7. 45. 10, 12. 47, 18. 50, 2, 13. 54. 9, 13. 55, 1, 3. 10, 56, 4, 6. 16. 57, 4, 14. 18, 24. 58, 4. 8, 12, 18. 59, 6. 9, 17. 21. 60, 8. 61, 11, 15, 17, 18, 20. 23, 26. 62, 3, 6. 16, 18, 20. 63, 7, 14. 64, 8. 13, 16. 66, 5. 8, 19. 67, 11, 12, 13. 68, 9. 69, 9. 12. 54, 11, 15, 20. 76, 9. 76, 1, 7. 77, 10, 19, 23. 79. 2, 4, 5, 8, 17. 80, 1. 81, 13, 16. 25. 82, 4. 83, 10, 15. 84, 5. 85, 7, 15. 86, 3. 87, 1, 3, 7. 88, 7, 13, 20. 90, 19. 92, 4, 6, 10, 14. 93, 6, 9, 15, 18. 94, 24, 27. 95, 11, 14. 96, 12, 13. 97, 8, 14, 17, 21. 98, 1, 3. 5, 12, 17, 23. 99, 9, 19, 24. 100, 6. 7, 13, 14. 101, 6, 7, 9, 10, 11. 103, 10, 12, 14. 104, 12. 105, 2, 106, 1, 4, 5, 13, 16, 18, 23, 24, 27, 28. 107, 13. 108, 6, 10, 109, 2, 11, 17, 21, 23. 111, 9, 10, 12, 16, 17. 108, 22. 112, 5. 113, 5, 6, 8. 19, 27. 114. 11. 115. 1, 4, 5. 116, 1, 6, 9. 117, 6, 7, 118, 19. 120, 12, 14. 122, 3, 4. 123, 3, 7, 10. 124, 2, 3. 126, 1, 6, 16, 18, 27. 127, 3, 9, 128, 6. 129, 5, 7. 131, 2, 6, 132, 3, 5. 134, 5, 6, 10. 135. 5, 15, 16. 136, 3, 15. 137, 5. 138, 11. 16. 139, 13, 16. 140, 3, 20.
addant, 139, 8.
addiderat, 79, 12, 95, 15.
addidere, 124, 6.
addidit, 63, 9.
addit, 97, 4. 98. 20. 111, 23. 112, 6.
additis, 139, 9.
adductæ, 9, 14.
adduxerant, 50, 18.
adduxerat, 58, 2.
adeant, 33, 16.
adempta, 92, 18.
ademptum, 94, 31.
adeo, 48, 16. 73, 2. 82, 6. 100, 1. 15. 133, 9. 138. 19.
adeptus, 86, 11. 135, 23.
aderant, 9, 1. 12, 4. 33, 12, 80. 29. 89, 9. 139, 7.
aderat, 24, 22. 119, 11.
adeſſe, 68, 24.
adeſſent, 77, 16.
adeunt, 21, 14. 25. 1. 30, 8. 47, 6. 112, 16.
adfabre, 113, 26.
adferre, 29, 3.
adfinitatis, 97. 28.
adfuiſſet, 111, 23.
adhibendam, 105, 12.
adhibentes, 31, 20.
adhiberet, 31, 17. 62, 11.
adhiberetur, 115, 15.
adhiberi, 128, 1.
adhibitis, 15, 17. 112, 18.
adhibito, 12, 23. 68, 14. 89, 26.
adhoſpitavere, 16, 4.
adhuc, 42, 2. 83, 5. 88, 7. 94, 9. 117, 10.
adicere, 51, 1.
adigit, 48, 6.
adjiciens, 27, 7.
adiit, 8, 11. 10, 2. 126, 16.
adit, 122, 1.
aditu, 50, 13. 99, 16. 122, 3. 124, 8. 135, 16. 140, 1.
aditum, 41. 14. 126, 1.
aditus, 55, 6.
adjumentum, 79, 12.
adjuncta, 96, 4.
adjunctæ, 28, 5.
adjuncti 94, 22.
adjunctis, 76, 3. 97, 25. 99. 27, 117, 16.
adjunctum, 35, 6.
adjunctus, 35, 2. 106, 17.
adjungit, 63, 11. 101, 7.
adjungitur, 60, 4.
adjunxiſſe, 77, 5.
adjutores, 31, 22.
admetus, 14, 10.
adminiculo, 36, 3.
adminiſtris, 98, 21.
admiranda, 24, 18.
admirantibus, 31, 18. 78, 6.
admirari, 63, 12. 88, 5.
admirati, 86, 2.
admiratione, 79, 16.
admiratur, 104, 8.
admiſerint, 81, 7.
admiſſa, 40, 4.
admiſſam 9. 22.
admiſſas, 9, 9.
admiſſi, 43, 21. 81, 26.
admiſſum, 9, 2.
admittunt, 59, 20.
admodum, 3, 3. 79, 11. 93, 1. 102, 4.
admonere, 63, 10.
admota, 32, 13. 109, 22.
admotæ, 113, 6.
admotam, 32, 6.
admoverunt, 26, 5.
admovet, 110: 11.
adnectebatur, 78: 1.
adnectit, 76: 9.
adnitente, 112: 2.
adnitentibus. 118: 14.
adolendo, 110: 11.
adoleſcebat. 93: 3.
adoleſcentiæ, 14, 3. 80: 13.
adoleſcentis, 49, 23.
adoleverit, 69: 8.
adolevit, 39: 3. 94. 18.
adornant, 23: 9.
adoſculari, 64: 4.
Adraſtus, 53. 5.
Adraſtina, 63: 5.
Adriaticum, 122, 5.
adſcitæ, 112, 20. 113, 10.
adſciverat, 53. 3.
adſiſtit, 93: 17.
adſtiterat, 73, 3.
adſum, 80: 17.
advecta, 74: 4. 112, 11. 119. 2.
advectam, 50: 7.

Digitized by Google

adveheret, 75. 7.
adveniens, 58, 16. 138. 4.
advenientem, 113, 6. 124. 8.
advenienti, 138, 6.
adveniſſe, 6, 15. 111. 24.
advenit, 13, 6.
adventabat, 32, 5. 37, 7. 57, 19. 62. 2.
adventante, 28, 14. 59. 10.
adventate, 57, 22. 95, 13. 126. 25. 140. 3.
adventaſſe, 39, 29. 132, 7.
adventaverat, 76, 1. 85. 7.
adventu, 33, 9. 37, 6. 39. 9. 59, 15. 68, 19. 69, 19. 70, 18. 96. 14. 138, 8.
adventum, 9, 8.
adventus, 29, 23. 31, 18. 59, 1. 79, 16.
adverſa, 30, 10. 43, 24. 49. 23. 77, 5. 83, 11. 92, 4. 120, 10. 129, 5.
adverſæ, 90. 5.
adverſante, 46, 6. 84. 15.
adverſantibus, 30. 7.
adverſis, 49, 13. 61, 22. 92, 12. 106, 4. 138, 24.
adverſo, 134, 8.
adverſum, 9, 24. 12, 19. 21, 29. 27, 28. 28, 4. 10. 25. 29, 11. 31, 15. 32, 18, 19. 35, 12. 14. 38. 3. 13, 40, 3. 41, 5. 42, 24. 43, 9. 23. 44, 9. 45, 13. 46, 15. 49, 26. 54, 11. 56, 10. 12. 57, 7. 59, 22. 61, 14. 67. 23. 68, 6. 69, 3. 70, 5. 7, 74, 10. 77, 7. 80, 4. 88, 4. 90, 8. 91, 2. 92: 15. 94: 18. 99: 3. 100. 10. 101: 16. 104: 14. 109: 6. 13. 111: 13. 124: 5. 7. 126, 21. 127: 8. 135: 17. 18. 140: 8.
adverſus, 6: 2. 20: 10. 25: 6. 30: 20. 36: 13. 45: 10. 48: 15. 50: 14. 58: 20. 68: 21. 93: 21. 101: 4. 108: 15.
advertere, 89: 1.
advexerant, 89: 10.
advexerat, 119: 4.
adulta, 119: 17.
adulterio, 125: 1.
adultero, 125: 3.
adultum, 84: 8.
advolans, 72: 4.
advolat, 97: 33.
aduſque, 99: 14.
Acanthides, 121: 10.
ædem, 109: 17. 112: 22. 113: 22. 116: 2.
ædificiale, 115: 13.
ædificiis, 109: 11.
Ægeum, 123: 4.
Ægiale, 124: 8.
Ægialem, 124: 4.
Ægiſthi, 125: 4. 126: 19.
Ægiſtho, 127: 13.
Ægiſthum, 125: 1. 126: 15. 16, 16.
Ægiſthus. 126: 25.
ægritudinem, 47: 18.
Ægyptum, 126: 6.
Ænea, 4: 9. 101: 5. 8. 106: 24.
Æneæ, 32: 4. 103: 115: 14. 120: 16.
Æneam, 98: 15. 113. 22.
Æneas, 44: 10. 45: 10. 55: 24. 97: 27. 98: 21. 104: 11. 106: 17. 121: 14.
Æoli, 129: 11.
æqualium, 16: 17.
æquationem, 22: 3.
æque, 109: 5.
æquiparare, 53: 22.
æquiparaverat, 28: 19.
æquiſſimum, 81: 11.
æquo, 2: 1.
æquum, 96: 15.
aeris, 21: 6. 23: 12.
Æropa, 2: 5.
ærumnarum, 112: 15. 123: 15.
ærumnas, 63: 10. 80: 9.
ærumnis, 80: 21. 82: 19. 104 18. 106: 9.
Æſculapii, 30: 5. 91: 37.
Æſculapio, 14: 12.
æſtivam, 24: 24.
æſtivi, 24: 20.
æſtuare, 67: 22.
Æſtuete, 102: 13.
ætas, 86: 13.
ætatem, 80: 1. 93: 1.
ætatis, 3: 5. 39: 14. 83: 8. 116: 8. 140: 23.
Æthiopas, 91: 3.
Æthiopum, 88: 15. 90. 20.
Ætolia, 15: 4. 126: 4.
Ætra, 125: 7.
Ætram, 5: 2. 117: 15.
affatim, 30: 1. 38. 11.
affecta, 136: 11.
affectas, 41. 22.
affectione, 23: 3. 136: 7.
affectis: 109. 15.
affectu, 77: 7.
afferre, 63: 1.
afferri, 15: 17.
afficiebantur, 4: 6.
afficit, 132: 9.
affinem, 10: 4.
affines, 44: 12.
affinitate, 29. 7.
affinitatem, 11. 4.
affinitatis, 29: 13. 103, 1. 104. 16.
affinium, 6: 5. 64. 4.
affirmare, 118. 9.
affirmaretur, 63. 14.
affligebatur, 29. 5.
afflictari, 126. 5.
afflictatus, 31. 15.
affore, 61, 4. 135, 10.
affuit, 14. 16.
Agamemnon, 2, 6. 6: 13. 15, 10. 17, 6. 21: 2. 23: 3. 25, 4. 47: 2. 48, 11. 49, 14. 49, 24. 62, 15. 63, 1. 6. 64, 13. 69, 21. 23. 87, 13. 90, 9. 103, 4. 119. 10.
Agamemnone, 20, 2. 22, 8. 46, 9. 47, 13. 54, 7. 59, 18. 62, 10. 64, 11. 67, 25. 118, 14, 126, 28.
Agamemnonem, 21, 14. 25, 1. 28, 25. 29, 26. 30, 2. 36, 7. 47, 12. 48, 17. 63, 17. 97, 8. 120, 10. 121, 9. 125, 2. 126, 21.
Agamemnoni, 24, 4. 29, 17, 30. 12. 39, 12. 62, 2. 78, 18, 112, 13.
Agamemnonis, 16, 7. 22, 5. 39. 19. 50, 9. 14. 98, 2. 125, 3.
Agapenor, 71, 24. 72. 1.
Agapenorem, 17, 8.
Agathon, 91. 12.
Agavus, 91. 12.
agebant, 96, 5. 135, 24.
agebantur, 9, 18. 68. 5.
agebat, 125, 5.
agebatur, 23, 15.
agendam, 106. 14.
agendo, 62. 11.
agendum, 9, 12. 19.
Agenorem, 10, 6.
Agenoris, 11, 1. 5. 69. 7.
agens, 9. 3.
agentes, 54, 16.
agentibus, 62. 4.
agere, 48, 24. 61, 5. 71, 9. 73. 11. 93. 14. 98, 9. 16. 109, 6. 113, 13. 119, 11. 121, 5.
agerent, 97, 19. 108, 15. 16.
ageret, 67, 28. 139, 16.
ageretur, 13, 3. 98, 19.
aggrediebatur, 97. 33.
aggrediendi, 135. 3.
aggreditur, 36, 12. 37. 8.
aggrediuntur, 116, 4.
aggreſſi, 34. 9.
aggreſſus, 27, 17. 36, 16. 45, 22. 63, 11. 72, 2. 97, 32.
agi, 90, 10. 106, 10. 109, 3. 117, 16.
agit, 54, 9.
agitabatur, 113. 21.
agitare, 66, 13.
agitavere, 113. 24.
agmine, 46, 4. 69, 9. 70, 15.
agri, 36, 17, 37. 3. 139, 16.
agris, 136, 17. 139, 9.
agunt, 122, 15.
aguntur, 12, 24. 24, 8. 133, 2.
Ajace, 29, 19. 50, 3. 72, 9. 74, 22. 90. 20. 91, 1. 12. 95, 3. 106, 29. 118, 4. 13.
Ajacem, 16, 12. 22, 2. 27, 28. 32, 2. 50, 7. 62, 19. 64, 1. 67, 16. 90, 10, 24. 92, 6. 97, 22. 112, 11. 119, 14. 18, 22.
Ajaces, 35, 3. 55, 6. 69, 22. 87. 13. 61, 10.
Ajaci, 34, 6. 67, 24. 100. 8. 39, 20.

Digitized by Google

39, 20. 72, 7. 118, 8.
Ajacis, 58, 22. 59, 15. 64, 9. 70, 18. 99, 18. 118, 18. 119, 3. 5. 121, 3. 9.
Ajax, 13, 5. 15. 2. 17, 10, 12. 27, 21. 31, 6. 32. 16. 38, 6. 12. 39, 17. 45, 20. 49, 5. 58, 1. 16. 59, 2. 11. 18. 62, 5. 21. 63, 16. 70, 1. 73, 2. 74, 2. 78, 10. 13. 15, 16. 90, 17. 93. 11. 94, 7. 13. 18, 22. 96, 6. 97, 9. 98, 13. 99, 13. 112, 13. 116, 9. 118, 9. 16. 119, 7. 123, 8.
ajebat, 43. 7.
ais, 109. 14.
ait, 8, 17. 29, 6. 42, 7. 62, 22. 64, 1. 5. 81, 4. 6. 82, 11. 83. 11. 96, 16. 102, 1. 109, 6.
ala, 98. 14.
Alcinoi, 132. 11.
Alcinoum, 131, 6.
Aleodum, 38, 9. 84, 7.
Alexander, 4, 9. 7, 5. 8, 4. 9, 8. 9. 24. 35, 2. 56, 2. 13. 57, 2. 92, 14. 93, 14. 21. 94, 11. 98, 23. 99, 5.
Alexandri, 8, 12, 23. 10, 4. 30, 19. 40, 12. 41, 12. 42, 16. 24. 83, 16. 84, 15. 95, 10. 97, 25. 98, 9. 100, 12. 15. 106, 21. 107, 11. 116, 4.
Alexandro, 6, 2. 12. 13. 29, 1. 30, 23. 43, 16. 44, 11. 46, 15. 56, 6. 87, 8. 88, 14, 89, 4. 101, 1. 105, 2. 106, 10.
Alexandrum, 7, 3. 12, 1. 56, 1. 57, 10. 99, 3. 12. 137, 10.
alia, 6, 5. 8, 2. 9, 23. 24, 7. 25, 11. 30, 1. 38, 10. 40, 3. 68, 16. 70, 3. 94. 2. 99, 23. 103, 11. 106, 3. 139, 10.
aliam, 69, 13. 100, 13.
alias, 17, 7. 58, 1. 67. 17.
alienarum, 81, 10, 24.
alienati, 93. 8.
alieni, 41, 21. 102. 7.
alienis, 62, 13.
alienam, 42. 6.
alieno, 108, 15. 16. 133, 7.
alienos, 28. 26.
alienum, 69. 6.
alienus, 60. 1.
alii, 15, 6, 7. 16, 17. 18, 1. 66, 8. 71, 5. 117, 8. 118, 2. 123. 9.
alii, 4, 9. 15, 17. 18, 5. 19, 1, 2. 20, 1. 27, 8. 30, 23. 89, 16. 93, 8. 98, 11. 103, 5. 105, 27. 136, 16.
alimonia, 39. 14.
alio, 47, 14. 74, 18. 123, 9.
alioquin, 41. 25.
aliorum, 8, 14.
alios, 68, 12. 69, 1. 16. 126, 24.
aliove, 84, 14.
aliquam, 98, 11.
aliquantum, 28, 11 29, 21. 44, 3. 49, 8. 75, 10. 89, 21.
aliquid. 12, 12.
aliquot, 7, 4. 30. 7. 36, 12. 57, 20. 71, 15. 87, 9. 89, 18. 90. 14.
aliter, 9, 21. 12, 1. 62, 13. 80. 26. 94. 32.
aliud, 62, 19. 71, 19. 85, 13. 115. 9.
aliam, 59: 10. 85: 13. 89. 16.
alius, 54, 1. 59, 10.
allata, 82: 3.
allici, 20, 10.
alter, 2: 3. 14: 6. 71: 24. 74. 2.
alteram, 139: 3.
alteri, 100: 8.
alterius, 139: 4.
altero, 59: 3. 72, 9. 87, 11. 91. 12.
alterum, 49: 4. 50: 16. 140: 4.
alto, 76: 17.
altrix, 33: 19.
amabilis, 93: 3.
Amazonum, 75: 15. 87: 5. 88. 12.
ambiendo, 118: 19.
ambo, 39, 2.
amborum, 49: 11. 119: 11.
amentiæ, 88: 12.
Ameriptem, 51: 3.
amice, 7: 5. 29, 9. 41: 3. 17. 22. 113, 13.
amici, 44, 11. 50, 24. 64. 4. 104. 19. 103, 13. 18.
amicis, 31, 19. 45, 21. 101, 16.
amiciſſima, 41, 19.
amiciſſimi, 34, 11.
amiciſſimis, 43, 20.
amiciſſimos, 29, 7. 104, 13.
amiciſſimum, 95, 7.
amicitia, 43, 16. 60. 1.
amicitiæ, 14, 7. 44, 1. 50, 18. 54, 4. 98, 7. 113, 11. 118, 11. 122, 9.
amicitiam, 38, 13. 34, 42, 13. 66, 16. 67, 31. 34. 100, 6. 104, 7. 113, 24. 129, 8.
amico, 40. 5.
amicorum, 50, 14.
amicum, 37, 1.
amicus, 46, 18. 106, 8.
amiſerant, 92. 12.
amiſerat, 129. 1.
amiſerunt, 90, 7.
amiſere, 59. 7.
amiſerint, 81. 25.
amiſerit, 82, 1. 129, 8. 131, 3.
amiſimus, 105, 24.
amiſſa, 100. 15.
amiſſi, 49, 19. 104. 20.
amiſſione, 105, 26.
amiſſionem, 96, 7.
amiſſis, 61, 17. 105, 10.
amiſſo, 44, 13.
amitterent, 8, 7. 9, 14.
amitteret, 49, 15.
amittit, 134, 11.
amor, 49, 22. 67, 11. 122, 8.
amore, 5, 1. 11, 10. 50, 9.
amorem, 36, 7. 43, 17. 44, 15. 47, 7. 48, 19. 118, 18. 129, 10. 130, 2. 135, 25.
Amphiarai, 15, 3.
Amphilochus, 15. 3.
Amphimacho, 18. 1.
Amphimachus, 52, 4. 94. 21.
amplexi, 94, 11.
amplexus, 85, 11. 93, 18.
amplioribus, 20. 11.
amplius, 6, 6. 11, 14. 32, 18. 49. 18. 50, 3. 53, 4. 61, 12. 70, 8.
Amyclam, 11, 2.
an, 11, 10. 21, 6. 41, 21. 44, 14. 47, 14. 48, 19. 50, 19. 75, 15. 81, 5. 81, 7. 89, 9.
Anaxibia, 2, 6. 13, 12.
Anchiſæ, 84, 4. 101, 13.
anchoralibus, 123, 2.
ancipiti, 33, 10. 57, 18.
Andræmone, 14, 1.
Andromacha, 79, 8. 80, 29. 117, 16, 137, 11. 138, 1, 22.
animadverſis, 59. 19.
animadvertentes, 48, 19.
animadverterent, 35, 9.
animadvertere, 27, 20, 39, 7, 29. 54, 4. 60, 6. 61, 7. 70, 12. 76, 14. 92, 21. 94, 2. 99, 11. 112, 14. 114, 3. 119, 15.
animadverterent, 24. 6.
animadverteret, 96, 7.
animadverteretur, 98, 2.
animadvertit, 4, 11. 6, 8. 27, 28. 28, 6. 30, 2. 32, 5. 38, 14 48, 13. 56, 2, 7. 11. 67, 22. 69, 2. 96, 14. 135, 21.
animadvertunt, 24, 23. 74, 17. 94, 5. 98. 22.
animalia, 137, 2.
animam, 80, 23.
animi, 9, 24. 24, 2. 35, 14. 48. 19. 54, 8. 67, 12, 19, 26. 68, 2. 70, 21. 80, 11. 90, 26. 112, 5. 119, 8. 137, 13.
animis, 40, 10. 56, 10, 11. 66, 18. 84, 13. 91, 6. 92, 10. 96, 12. 97, 17. 110, 7. 130. 4. 138, 20.
animo, 9, 6. 25, 6. 42, 20. 49, 23. 43, 25. 63, 16. 66, 3. 67, 21. 75, 7. 77, 6. 80, 27. 86, 3. 94, 29. 95, 7. 99, 2, 25. 100, 16. 102, 10. 109, 14. 118, 7. 138, 8. 140, 21.
animorum, 58, 15. 126, 26.
animos, 38, 11. 48, 8. 64, 5. 68. 25. 73, 2. 80, 22. 81, 10. 89, 5, 21. 107, 3. 112, 12. 126, 2. 130, 2.
animum, 6, 6. 10, 2. 31, 4. 80, 23. 81, 2. 96, 6. 15. 110, 8. 112, 8.
animus, 67, 10. 93, 11. 118, 6.

INDEX VOCABULORUM.

Annus, 26, 1.
anni, 38, 12. 58, 1.
annis, 3, 3. 14. 3. 93: 2. 126, 12,
annitebatur, 11. 13.
annitèrentur, 8, 7.
anno, 3 : 10. 1, 6. 14.
annorum, 12, 14.
annos, 109, 5.
annuere, 40. 8.
ante, 22, 2. 24: 18. 27: 14. 30, 26. 40, 13. 43: 3, 18. 45, 15. 46, 16. 48, 16. 50, 4. 56, 7. 59, 14. 60, 3. 62, 9, 18. 69, 3. 71, 29. 75, 4. 77: 11, 14, 20. 80: 30, 31. 81: 8, 26. 85, 7. 87, 4. 89, 4. 93, 12. 100, 11, 13. 111. 3. 115: 15. 119, 17. 118, 15. 120, 1. 138, 20.
antea, 13: 8. 39, 15. 74, 13. 93, 9. 95, 2, 13. 106. 8, 24. 109, 20. 111, 22. 138, 15.
antecedentem, 95: 8.
anteibant, 66: 9.
anteiret, 62. 7.
anteiri, 35. 15.
Antenor, 9, 5. 12, 19. 43, 9. 44: 9. 103, 9, 13 144: 3, 6. 106, 16. 108, 9. 109, 5. 111: 4, 6. 112: 23. 113: 7. 120: 13.
Antenore, 9. 27. 84. 15. 98: 21. 104. 1. 107: 14. 112: 8. 20. 113: 3. 122, 18.
Antenorem, 98, 16. 101. 10. 106, 18. 107, 13. 109, 17. 111, 20. 113: 9. 118, 10. 122, 1, 7, 9.
Antenori, 103, 8. 106, 15. 122, 2.
Antenoris, 13, 1. 84, 4. 91. 101: 5. 115, 15.
Antilochi, 92, 3.
Antilocho, 13, 11. 49. 4.
Antilochus, 78: 12. 90, 16.
Antimachi, 100, 5.
Antimacho, 42, 23.
Antimachum, 43. 12. 107, 5.
Antimachus, 43, 6. 105, 9.
Antiphate, 129, 7.
Antipho, 28, 20.
Antiphus, 14, 8. 52, 4. 59, 13. 91, 12.
antiquiſſimum, 104. 7. 108, 1.
antiſtites, 26, 2. 35, 11. 67, 7.
anxiis, 33. 15.
anxius, 9, 11. 48, 14. 49, 14. 63, 12. 135, 14.
aperiens, 30. 30.
aperit, 9, 19. 12, 23. 54, 19. 67. 12. 24, 28,
aperuere, 28. 23.
aperuit, 6, 3.
Apollinem, 97, 28. 110: 10. 111. 8. 134, 4. 137, 10.
Apollini, 34, 14. 67. 1.
Apollinis, 51, 16. 35, 5. 46, 8. 19. 47, 14. 48, 9 50, 2. 61, 26. 64, 18. 66, 14. 67, 7. 93, 4. 19. 21. 114, 6. 136, 15.
apparatu, 13, 8. 109, 18.
apparatui, 21, 8.
apparatum, 20, 4. 29, 18. 67, 8.
apparuit, 58, 15.
appellabant, 136, 2.
appellans, 68, 26.
appellant, 79, 9.
appellantes, 34, 2.
appellare, 42, 15. 121, 6.
appellat, 133, 2.
appellatum, 122, 6. 134, 6.
appellatur, 120. 8.
appetitum, 101, 14. 102, 7.
applicat, 6. 10.
apportans, 37, 5.
apportata, 11, 8. 75, 3. 95, 1.
apportatas, 63. 13.
apportatis, 11, 4.
apportatum, 15, 11.
apportatur, 66, 15.
apportaverat, 39, 11. 18.
apprehenſos, 59, 4.
approbante, 9, 10.
approbantibus, 66, 24. 118, 18.
appropinquare, 85, 3.
appropinquaret, 35, 4.
appulerant, 31, 13.
appulere, 7, 4, 26, 5.
appulſi, 88, 21. 123. 10. 136. 2.
appulſos, 29: 7.
appulſus, 126, 28. 128, 8. 129, 3. 4. 13, 1. 134, 16.
apud, 7: 6. 8, 10. 12, 24. 13, 8. 27, 26. 29, 30. 30, 16. 27. 33, 6. 41. 15, 24. 42, 7. 50. 17, 20. 55, 8. 58, 15. 60, 3. 61, 5. 67, 1. 71, 3. 76. 15. 77, 10. 80, 3. 81, 4. 92, 7. 93, 8. 95, 9. 98, 9. 16. 100, 2. 104, 3. 106, 22. 110, 7. 106, 20. 110. 7, 8. 113, 6, 15, 21, 26. 120. 4, 7. 121, 4. 7, 14. 122, 7. 125, 4, 9. 126, 9. 127, 5, 6, 11, 12. 132, 12. 133, 2. 135, 29. 137, 3. 139, 12.
aquila, 110, 1.
ara, 35, 8.
aræ, 105, 23.
aram, 24, 18. 93, 17. 109, 21. 115, 15.
aras, 115, 1.
Arato, 133, 10.
aratui, 57, 25.
aratum, 133, 6.
arbitrio, 44, 9. 108. 15.
Arcadiæ, 72, 1.
arce, 107, 10.
Archemachum, 70, 1.
Archeſilao, 13, 13.
Archeſilaus, 17, 13. 71, 22.
arctiſſimum, 29, 13.
arctius, 43, 26.
arcto, 79, 9.
ardebat, 16, 16.
ardorem, 67, 12.
Arejus, 91, 9.
Arenen, 129, 9.
Areopagitarum, 127, 11.
Argalum, 11, 2.
argenti, 1. 4. 39, 19. 46, 12. 79. 14. 87. 8. 109. 4, 8. 111. 18. 113, 21. 114, 9 117, 7. 121, 2.
argento, 87, 8.
Argi, 13, 4.
argis, 15, 3. 17, 11. 109. 13.
aras, 113, 1.
argivæ, 16, 4.
Argivorum, 126, 26.
Argos, 15, 9. 31, 1. 17. 45, 1. 124, 4.
argumento, 22, 12.
aris, 109, 19. 110, 11. 116, 11.
Ariſbam, 46, 1.
arma, 16, 16. 32, 10. 40, 13, 41. 3. 48, 26. 50, 20. 54, 13. 55, 1. 57, 21. 58, 11. 61, 5. 18. 70, 9, 13. 71, 17. 97, 24. 108, 2.
armabatur, 139, 15.
armandi, 32, 11.
armare, 115, 9.
armat, 124, 5.
armati, 8, 5. 49, 2, 74. 13. 90, 12.
armatis, 9, 25. 88, 16.
armatorum, 32, 5. 35, 2.
armatus, 99, 9.
armatur, 126, 18.
armis, 27, 3. 32, 8. 48, 13. 50. 22. 53, 3. 54, 18. 55, 2. 17. 56, 11. 58, 8, 10. 59, 4. 60, 7. 68, 4. 70, 16. 73, 13. 74, 9. 75, 3. 76, 8. 77, 15. 78, 16. 87, 9. 88, 1. 91, 8. 92, 13. 94. 16. 96, 11.
armorum, 14, 8. 58, 17. 76, 11.
arreptis, 27, 7. 32, 8. 36, 3. 54, 18. 60, 7. 70, 6. 94, 16.
arripiens, 78, 13.
Arſacum, 69, 23.
arte. 66, 11. 77, 22. 89. 14. 86, 11.
artifices, 114, 18.
artis, 14, 12. 20, 7.
aruſpices, 84, 5.
Aſcalaphus, 13, 14. 17, 11. 54. 1. 87, 14.
Aſcanius, 53, 3.
aſcendere, 6, 12. 23, 2.
aſcendit, 25, 10. 76, 10. 134, 9.
aſcendunt, 137, 6.
aſcenſis, 32. 3. 68, 8.
aſcenſo, 85, 15.
aſcito, 68, 9.
Aſiæ, 66, 15. 67, 31.
Aſium, 94, 19.
Aſius, 53, 5. 54, 1. 74, 21. 22.
aſpergens, 79, 18.
aſpernandum, 62, 8.
aſpernaretur, 63, 8.
aſpernari, 24, 2. 109. 20. 111, 2.

Aſſandro,

Digitized by Google

Aſſandro, 133. 7.
Aſſandrus, 133. 8.
Aſſaracus, 132. 13.
aſſenſo, 11. 15.
aſſiduam, 48. 22.
aſſidue, 135. 1.
aſſolet, 76. 20.
aſſuefecerat, 89. 15.
aſſumptis, 59. 2.
aſtans, 12, 7. 35, 8. 40, 8. 57, 11. 91, 2.
Aſteropæus, 91. 13.
aſtruens, 8. 16.
Aſtyanacta, 79. 9.
aſtynome, 39, 12. 49, 16.
Aſtynomen, 37, 10. 46, 8. 49. 26. 62, 1. 70, 2.
Aſtyochem, 29. 11.
at, 28, 6. 29, 21. 31, 11. 37, 23. 49, 7. 54, 16. 61, 2. 11. 62, 15, 63, 6. 66, 11. 67. 21. 69, 2. 70, 14. 71, 7. 73, 13. 74, 12. 76, 13. 79, 6. 80, 21. 88, 14. 89, 17. 90, 12. 91, 14. 92, 2. 7. 12. 94, 1. 97, 14. 98, 8. 99, 1. 104, 9. 106. 23. 110, 6. 111, 11. 112, 23. 119, 12. 14. 104, 11.
Athenas, 126, 14. 19.
Athenienſes, 127. 13.
Athenienſi, 54. 5.
Athenienſibus, 129. 8.
Athenis, 15, 2. 17. 10.
Atlante, 10. 7.
atque, 1, 4. 4, 7. 6, 8, 12. 8. 9. 22. 9, 3. 4. 10, 6. 12, 1. 13, 2. 14, 7. 15, 5. 16, 2. 20, 4. 21, 1, 6. 22, 3, 6. 23, 2, 11, 13. 24. 7, 23. 25, 2. 26, 10. 27, 15. 16. 28, 3. 29, 1. 30, 8. 31, 4. 19. 32, 1. 33, 2, 4, 9, 20. 34. 2. 36, 14. 37, 2. 38, 4. 39, 2, 3, 6. 41, 5, 22, 29. 42, 4. 20. 43, 4, 8, 24, 26. 44, 12, 16. 45, 7, 14, 21. 46, 12. 47, 11. 48, 15. 49, 3, 21. 50, 7, 22. 53, 2. 54, 6. 55, 6, 14. 56, 1. 11, 57, 1. 58, 7. 9. 59, 6, 13, 24. 61, 11, 15, 20. 62, 13. 20. 63, 15. 64, 2, 11. 66, 15. 67, 4, 5. 68, 6. 69, 18. 70, 3. 71, 5. 15, 19. 72, 3. 73, 7. 76, 3, 6. 78, 1. 79, 7, 13. 81, 2. 82, 2, 19. 83, 8. 84, 11. 85, 4. 86, 2. 87, 7, 12, 21. 89, 15, 21. 90, 14. 91, 1, 6. 92, 5. 93, 3. 94, 5. 95, 2. 96, 12. 97, 6, 21. 98. 1, 6, 19. 99, 2, 13, 23. 100, 3. 101, 1. 102. 4, 13. 103. 2, 5. 104, 4. 105, 4, 23. 106, 10. 107, 3, 12. 108, 6, 17. 109. 2. 8. 110, 1. 10. 111, 6. 112. 2, 4. 14, 16. 21. 113, 1, 2, 5. 21, 22. 114, 1, 6, 9. 115, 2, 7. 8. 10, 15. 116, 3. 117, 7. 15, 16. 118, 8. 13. 119, 2, 8, 16. 120, 13. 121, 2, 4. 13. 122. 1, 9. 124, 5. 125, 8. 128, 10. 129. 5. 130, 1. 131, 4. 132, 6, 10. 133, 3, 10, 134, 13. 135, 10, 15. 136, 2. 139, 3. 140, 19.
Atrei. 3, 2. 81. 11.
Atreus, 3, 4.
Atridas, 121, 6.
atroci, 12, 25.
atrocia, 42, 20.
atrocitas, 6, 1.
atrox, 8, 17. 42, 17. 44, 7. 49, 29.
attentari, 50, 3.
attentis, 38, 3.
attingere, 104. 17.
attinuere, 105, 19.
attollentibus, 64, 12.
attolleretur, 78. 4.
attonitis, 24, 15. 110, 1.
attractam, 88, 11.
attractu, 113, 9.
attrahere, 114, 15.
avaritia, 149, 10.
aucta, 90, 27.
aucto, 67, 10.
auctor, 21, 12. 30, 14. 58, 7. 72, 10.
auctore, 48, 18.
auctorem, 42, 7. 16. 45, 8. 75, 13. 83, 12. 100, 2. 107, 5. 113, 10. 137. 10.
auctores, 8, 18. 10, 6. 105, 9. 108, 18. 126, 6.
auctoribus, 30, 16. 39, 10.
auctus, 58, 4.
audacia, 74, 13.
audaciam, 88, 5.
audendi, 5. 8, 7.
audendum, 60, 10. 70, 8.
audentius, 70, 16.
auderent, 92, 14.
auderet, 95, 12. 99, 4.
audet, 54, 12.
audieram, 122, 19.
audierant, 67, 24.
audierat, 63, 15. 98, 20. 104, 12.
audire, 83, 1. 104, 10.
auditurum, 67, 15.
aventes, 127. 3.
averſione, 98, 14.
averſus, 93, 17.
aves, 6, 9. 76, 17.
auferes, 80, 17.
auferre, 94, 15.
aufert, 5, 2.
aufugerant, 8, 3.
aufugerat, 69, 13.
aufugeritis, 45, 3.
aufugit, 120, 4
Auge, 27, 27.
augendæ, 55, 4.
auguriis, 138, 24.
avi, 133, 4.
avidi, 79, 16.
avidus, 55, 11.
avis, 110, 1.
Aulida, 17, 4. 31, 22.
Aulidam, 21, 1.
Aulide, 26, 2.
avo, 14, 9. 135, 22.
aurea, 119, 22.
aureo, 36, 10.
auri, 1, 4. 15, 10. 24, 9. 39, 19. 46, 12. 79, 13. 85, 8. 109. 4. 8. 111, 17. 113, 21. 114, 9. 117. 7. 121, 1.
auribus, 116, 6.
auriga, 68, 9.
aurigæ, 69, 15.
aurigam, 50, 16. 69, 12.
auro, 87, 7. 95, 16. 103, 12. 105, 27.
auroræ, 88. 16.
aurum, 38, 10. 89, 11.
auſa, 88. 7.
auſi, 16, 24.
auſo, 58, 13.
auſos, 68, 12.
auſpicio, 110, 7.
auſum, 81, 16. 61, 3.
auſuros, 59, 28.
auſus, 56, 2. 67, 2. 69, 11. 140, 16.
aut, 9, 17. 23. 8. 27, 11. 28, 17, 25. 41, 14, 26. 42, 2, 19. 54. 3. 61, 12. 63, 8. 66, 6, 13. 67, 15, 16, 23. 86, 9. 88. 8. 90, 1, 15. 92, 16, 17. 93, 20. 94, 14, 32. 98, 3. 101, 3. 104, 19. 105, 13, 20. 110, 4. 113, 25. 115. 9. 118, 2, 10. 123, 9. 132, 9, 140, 6.
autem, 2, 4. 20, 12. 34, 4. 54. 6. 64, 5. 82, 19.
Automedon. 67, 21.
Automedonte, 67, 12.
Automedontem, 50, 16. 80, 5.
Automedonti, 76, 10.
avulſi, 117, 1.
avum, 134, 12.
auxilia, 30, 23. 109, 9. 113, 23.
auxiliarem, 42, 13.
auxiliares, 50, 18, 24.
auxiliari, 48, 25.
auxiliaribus 49, 2. 66, 12.
auxiliatum, 76, 1. 88, 13.
auxilio, 45, 4. 68, 17. 77, 4. 101, 14. 138, 2.
auxiliorum, 45, 5. 67, 34.
auxilium, 29, 3. 58, 15. 67. 32. 89, 4. 116, 11. 126, 16, 21.
Axii, 53, 4.
Azanorum, 54, 3.

B.

BArbaras, 122, 5.
barbari, 9, 17. 57, 23. 58, 5. 59, 8. 61, 22. 71, 18. 74, 18. 81, 22. 89, 22. 92, 16. 98, 2. 107, 1. 110, 3, 113, 9.
barbaris, 30, 16. 55, 20. 74. 91. 90,

Digitized by Google

90, 24. 96, 3. 115, 116, 11. 12. 17.
barbaro, 67, 7. 109. 6.
barbarorum, 49, 9. 55, 23. 57. 9. 59, 12. 74, 9. 19. 75, 4. 89, 6. 100. 11. 113, 13. 24.
barbaros, 41, 16. 61, 4. 108, 8. 113. 16.
beatiſſimum, 83. 15.
beatum, 83. 13.
bella, 62. 14.
bellabat, 69. 3.
bellandi, 41. 26. 55, 16. 57. 22. 66, 4. 67, 18. 69, 19. 21. 72. 3. 77. 8. 79, 15. 87, 2. 90. 5. 93. 4. 96, 11. 97. 29.
bellando, 32. 14.
bellandum, 92, 14.
bellantes, 27. 26.
bellare, 109. 14.
bellatoribus, 87. 10.
bellaverant, 126. 9.
ballatrix, 76. 1.
bellatum, 87. 17.
bellaturi, 90. 9.
belli, 8, 11. 16. 13, 2. 3. 16. 6. 8. 15. 27, 16, 21. 28, 14. 17. 29, 19. 31, 7. 36. 11. 45, 4. 7. 59. 15. 67, 32. 68, 4. 70, 3. 71, 1. 72, 2. 81, 21. 23. 89, 17. 90. 2. 92, 4. 97. 2. 101. 10. 117. 4. 107. 3.
bellicarum, 14. 4. 53, 3.
bellici, 20. 5.
bellis, 81, 13.
bello, 28, 18. 30. 31. 55, 23. 58. 22. 63. 12. 66, 2. 71, 2. 14. 79. 3. 85, 2. 88, 2. 90. 7. 16. 91, 15. 104, 20. 105. 22. 113, 11. 14. 119, 18. 122. 8. 17. 123, 1. 126, 1. 140. 15.
bellorum, 50. 11.
bellum, 12, 17. 14. 12. 15. 12. 16, 2. 9. 30, 26. 41, 25. 56. 6. 57, 8. 18. 67, 15. 68, 9. 80, 3. 89, 18. 99. 2. 103. 12. 104, 14. 105. 6. 109. 7. 119. 11. 127, 3. 129. 4.
bene, 40, 11. 42, 10. 64, 6. 92, 3. 111. 10.
benaficiorum, 63, 18. 98, 6.
benevolentiæ, 101, 12. 105, 4.
benigne, 4, 1. 10, 2. 29, 6. 61, 27. 63, 17. 67, 33. 96, 16. 101, 12. 11, 16. 21. 131. 7. 132, 8. 135. 25.
Bias, 91. 10.
biduum, 97. 19.
biennio, 16, 17. 17. 4.
bifariam, 63, 3.
bigarum, 77, 21.
bini, 61. 12.
binis, 111. 17.
bipartito, 49, 1. 57. 24.
Boëotia, 17, 13.
Boëotiæ, 13, 13, 17, 4.
Boëotiam, 30. 11.
Boëotius, 71. 23.
bonæ, 86. 9.
boni, 9, 6. 83. 12.
bonis, 118, 18.
bono, 42, 16. 67, 28.
bonorum, 103. 8.
bonum, 10, 3. 12, 5. 41, 16. 110. 7. 112. 7.
bonus, 43. 14.
Botyram, 45. 22.
brachiiſque, 116. 6.
brevi, 12, 14. 31, 21. 49, 26. 50, 4. 59, 26. 67, 28. 88, 5. 94. 17. 110, 8. 111. 16. 119, 17. 23. 122, 8. 125. 2. 135, 25. 137, 3.
breviter, 6. 10.
Briſei, 39. 13.
Briſes, 38, 1.
Bucolionem, 102. 15.
Bunomus, 108, 12.
buſto, 74. 2.
buſtum, 74, 4. 75, 9. 95. 2.

C.

Cadaver, 71, 4. 72, 8. 74, 74, 5. 77, 10. 80, 23. 81, 16. 83, 9. 85, 10. 92, 3. 98, 1. 136. 3.
Cadavera, 75. 3.
Cadavere, 85, 14. 94. 18. 95. 3. 100, 15.
cadaveri, 73, 2. 94, 15.
cadaveribus, 91. 8.
cadaveris, 82, 5. 86. 4.
cadere, 91. 5.
cadit, 27, 13. 57, 3. 91, 2.
Cadmo, 122. 14.
cadunt, 8, 6. 49, 9. 71, 1. 17. 16. 89, 25. 90, 15. 97, 30. 98. 23.
cæde, 76, 8. 61, 4. 68. 20.
cædem, 120. 11.
cædendi, 94. 27.
cædere, 27, 3. 61, 12. 87, 18. 91, 6. 115. 7.
cædis, 61. 14. 100, 2. 137. 10.
cædunt, 90. 27.
cæſa, 59, 12. 99, 14. 58, 11. 71. 22.
cæſi, 92. 17.
cæſis, 27, 6. 94. 23.
cæſum, 73. 14.
calamitatibus, 82, 19. 106. 2.
calamitatis, 104. 19.
Calchanta, 48. 3.
Calchante, 23. 8.
Calchas, 15, 13. 19, 17. 48. 8. 110. 7.
Calydnis, 19. 5.
Calypſo, 130. 1.
cameræ, 107. 11.
campeſtri, 16. 12.
campi, 57, 22. 91, 7. 112, 25.
campis, 68. 4.
campo, 55, 15. 57, 24. 60, 4. 78. 11.
campos, 49, 1. 60. 4.
campum, 54, 4. 92, 12. 74. 9. 76, 11. 91, 3.
Camirum, 89. 2.
canibus, 75, 11. 88, 8.
canitur, 54. 13.
Canopi, 127. 6.
Capanei. 15. 13.
capere, 32, 16, 41, 3. 115. 9.
caperent, 30, 26. 58. 11.
capit, 36, 12. 39. 27. 46. 1. 56. 2. 58, 4. 125. 2.
capiti, 78, 1. 79, 18.
capitur, 67, 10.
capiunt, 48, 25. 97, 25. 114, 117. 10.
capiuntur, 74, 23.
Capreæ, 21. 11.
Capream, 21. 4.
capta, 38. 4
capti, 74, 24. 92. 18.
captivæ, 47, 7. 48, 20. 137, 13. 15.
captivam, 116. 6.
captivas, 86. 6.
captivis, 117, 10. 118. 2.
captivitatis, 80, 18.
captivos, 75. 5.
captivus, 135, 12.
capto, 42, 2. 81, 26.
captum, 41, 23. 118, 15. 120, 1.
captus, 5, 1. 117. 14.
caput, 33, 19. 81, 7. 106, 140. 17.
Capys, 102, 13.
carens, 81. 21.
Caria, 52, 4.
Cariæ, 94. 21.
cariſſimo, 75. 8.
cariſſimorum, 105, 25. 115. 12.
cariſſimum, 112, 18. 140. 13.
carminum, 134. 4.
Carpatho, 19. 5.
caſibus, 49, 13.
Caſo, 19. 5.
Caſſandra, 67, 6. 111, 1. 116, 11. 117, 13. 120, 9.
Caſſandræ, 95. 14.
caſtra, 71, 8. 91. 14.
caſtris, 61, 15. 89, 13. 97. 15.
Caſſandram, 44, 5. 116. 9.
caſu, 27, 4. 28, 2. 48, 14. 56, 16. 92, 8. 107, 11. 140. 9.
caſum, 8, 2. 43. 8. 75, 8. 92, 22. 94, 28. 140. 10.
caſus, 71. 5.
Caucaſi, 88, 19.
cavebit, 41. 14.
cavendum, 56, 16.
cavent, 125. 10.
caveret, 139. 8.
cauſa, 30, 14. 55, 6. 67, 13. 73, 3

Digitized by Google

INDEX VOCABULORUM.

80, 7. 104, 15. 127, 13. 136, 16.
cauſæ, 82, 17. 97: 16.
cauſam, 3, 2. 20, 6 31, 18. 40, 3. 41, 7. 43, 16. 20. 46, 3. 55, 8. 81, 23. 83, 5. 127, 11. 139, 5.
cauſas, 69, 10. 79. 16.
cauſis, 8, 15. 129. 2.
cautius, 70. 9.
Cebrenorum, 122. 11.
ceciderant, 28, 18. 91. 15.
cedens, 56. 12.
cedentibus, 58. 19.
cederetur, 55, 21. 70. 23.
celeberrimi, 22. 14.
celebrant, 92, 6. 99. 26.
celebraretur, 77. 14.
celebrata, 4. 3.
celebraverant, 134. 1.
celebritate, 3. 6.
celebritatem, 131. 7.
celeritate, 30, 28. 46. 2.
cenſuerant, 119. 6.
Centena, 109. 4.
centum, 17: 6. 34. 16.
ceperant, 75. 5.
ceperat, 61. 12.
ceperit. 63. 11.
Cephalenia, 139. 9.
cepiſſe, 84. 11.
cepit, 31: 9. 37. 11.
Cerimoniarum, 67. 2.
cernebantur, 73. 10.
cerneres, 91. 3.
cerneret, 84. 14.
cerneretis, 83. 2.
certa, 76, 21. 136. 16.
certam, 106. 17.
certamen, 43, 11. 49, 17. 74, 11. 77, 14. 78, 2. 97, 7. 118. 3.
certamine, 28, 10. 38, 16. 49, 8. 56, 6. 78, 16. 90, 15. 95, 12, 97, 1. 27. 99, 4. 118, 12.
certaminis, 27, 23. 57, 13. 70, 4. 78, 8. 17. 90, 8. 99, 5.
certandi, 79, 4.
certandum, 77. 22.
certantibus, 78, 10. 66, 7. 74, 14.
certatim, 74, 14. 114. 15.
certaturi, 77. 15.
certaverat, 77. 8.
certior, 30. 28.
certo, 59, 9. 94, 24. 98, 3.
cerva, 24. 17.
ceſſere, 118. 1.
ceſtibus, 78. 15.
Cerera, 41, 7. 43, 1. 106, 20. 127. 4 133. 9. 138, 26.
ceteram, 69. 22.
ceteras, 4. 12.
ceterique, 108. 12.
ceteris, 38, 3. 90, 14. 92, 1. 96, 1. 135. 7.
cetero, 93. 13.
ceteros, 9, 6. 16, 10. 23, 6. 53, 2. 63, 17. 95, 6. 8. 112, 18.
ceterum, 24, 4. 21. 25, 11. 28, 15. 29, 11. 30, 1. 31, 10. 21. 33, 14. 34, 4. 16. 36, 17. 37, 7. 39, 16. 47, 11. 19. 50, 8. 54, 10. 55, 20. 25. 57, 15. 59, 2. 25. 64, 16. 68, 11. 69, 9. 71, 24. 74, 7. 75, 2. 77, 22. 81, 8. 83, 14. 85, 3. 86, 6. 94, 30. 95, 15. 96, 1. 19. 101, 1. 8. 102, 9. 103, 1. 106, 14. 21. 108, 15, 109, 1. 8. 110. 9. 111, 25, 120, 4. 17. 113, 8. 21. 116, 9. 121, 9. 122, 7. 125, 9. 138, 1. 21.
Cherroneſum, 38. 6.
Charybdim, 131. 2.
Chirona, 134. 2.
Chirone, 14. 2.
Chironis, 133, 10. 11.
Chœradibus, 123. 10.
choro, 134. 3.
Chromis, 53. 4.
Chryſe, 35. 1.
Chryſes, 35, 4. 46, 7. 47, 13. 61, 25. 98, 8. 18.
Chryſi, 37, 10. 39, 12.
Chryſippo, 133. 10.
Chryſippum, 133. 5.
cibi, 20, 2. 26. 1.
cibo, 54, 14. 82, 16. 90. 11.
cibum, 82. 12.
Ciconis, 52. 1.
Ciconum, 59, 14.
Cillam, 34. 9.
cinctus, 93. 15.
cineres, 84. 3.
circiter, 60. 4.
Circe, 139. 12.
circen, 130. 1.
circa, 18, 5. 21, 4. 28, 26. 31, 3, 33, 7. 34, 15. 43, 17. 18. 49, 4. 59, 11. 66, 12. 17. 71, 4. 73, 11. 74. 14.
circum, 27, 8. 33, 18. 36, 4. 88, 8. 91, 7. 97, 22. 126, 7.
circumcurſans, 54. 17.
circumeunt, 71. 12.
circumſcribitur, 77. 12.
circumnectit, 78. 14.
circumſpicientes, 60, 7. 94, 6. 110, 6.
circumſtantes, 64, 3, 88. 10.
circumſtantibus, 43, 4. 97, 6.
circumſtreperent, 119. 2.
circumtegitur, 73. 9.
circumtrahens, 76. 12.
circumvenere, 94. 11.
circumveniant, 12. 17.
circumvenit, 76. 4.
circumveniunt, 126. 25.
circumventa, 136. 13.
circumventos, 119. 19.
circumventum, 47, 11. 125, 6.
circumventus, 36, 5. 72, 10. 90, 28. 138, 13.
cito, 46, 4. 101, 5.
citroque, 30. 18.
cives, 33, 20. 86, 6. 107, 3. 124. 8.
civibus, 105, 31.
civis, 106. 9.
civitas, 9, 8. 34, 4. 38, 4. 66, 15. 104, 17.
civitate, 39, 1. 77, 7. 83, 6. 105. 12. 18. 28. 107, 2. 116, 10.
civitatem, 33, 18. 34, 2. 60, 3. 76, 7. 16. 83, 2. 84, 4. 94, 3. 99. 13. 103, 10. 104, 8. 109, 12. 115, 4. 122, 6. 127, 4. 132, 7. 135, 23.
civitati, 107, 15. 109, 9.
civitatibus, 17, 7. 18, 1. 19, 2. 43. 20.
civitatis, 34, 11. 76, 20. 88, 1. 110, 6. 111, 25. 114, 11. 115. 6. 122. 8.
civitates, 33, 16. 36, 11. 41, 22. 45, 22. 58, 4. 59, 20. 63, 11. 63. 31.
civitatum 2, 2. 66. 18.
civium, 84, 13. 106. 24. 114, 6. 126, 2. 11.
clade, 33. 15.
cladem, 64, 3. 70, 14. 122, 8.
clades, 40, 10. 92, 9.
cladis, 28, 17. 32, 15. 48, 24.
clam, 12, 16. 24, 22. 33, 9. 54. 16. 69, 20. 71, 19. 84, 7. 93, 14. 106, 18. 111, 6. 115, 8. 120, 3. 132. 5.
clamant, 106. 6.
clamare, 140. 1.
clamor, 54, 19. 76, 16. 107, 7.
clamore, 35, 9. 55, 4. 57, 6. 68, 25. 89, 22.
clamorem, 70, 13. 71. 20.
clara, 42. 7.
clari, 39. 3.
clarum, 50. 16.
clarus, 16, 10. 96. 1.
claſſe, 45, 2. 114. 12.
claſſem, 17, 9. 11. 18, 3. 31, 8. 9 134. 8.
claſſes, 17, 5. 26, 4. 31, 12. 5, 23.
claſſis, 123. 6.
claſſium, 20, 4. 12. 32, 6. 33, 4.
clauditur, 76, 18.
clauſa, 41, 16.
clauſere, 75. 2.
clauſi, 119. 21.
clauſis, 88, 1. 94. 26. 109, 10.
clementer, 93. 10.
Cleomeſtra, 102. 13. 16.
Clonio, 13. 12.
Clonius, 17. 13.
Clymena, 125. 8.
Clymenæ, 2. 4.
Clymenam, 5, 2. 117. 15.
Clypeo, 56. 15.
Clypeum, 99. 18.
Clytemneſtra, 22, 13. 24, 9. 125. 1.

Clytemneſtram, 22: 8. 124, 5. 126, 20, 23.
clytium, 102. 13.
Co, 19. 5.
coacervandum, 117, 7.
coacti, 55, 23. 121, 6.
coactum, 98. 14.
coactus, 50; 20. 111, 12. 122, 4. 134, 7 138. 10.
coadunarentur, 45. 5.
coaleſceret, 44. 1.
coalita, 122, 8.
Cobim, 34. 4.
coegerat, 124, 3.
coegit, 33, 11.
coeleſti, 21. 6.
coeli, 23, 16. 24. 8.
cœlo, 108. 2.
cœlum, 23, 10. 24, 20. 62, 16. 86. 3. 92, 6. 95, 11. 106, 4.
cœnam, 54, 9. 64, 12.
cœnatum, 59, 18. 97, 8.
cœperat. 58, 13. 68, 3. 127, 10.
cœpere, 24, 7. 57, 22. 89, 25. 92, 16.
cœperunt, 33. 20.
cœpit, 23, 10. 126, 12.
cœpta, 90, 10. 106, 11. 117, 16. 138, 5.
cœptam, 59, 2.
cœptum, 27. 2. 18. 39, 9. 107, 6. 109, 3. 112, 20.
coeunt, 6, 15. 46, 2.
cogant, 56. 4.
cogemini, 41, 21.
cogere, 21. 15.
cogeretur, 41, 14.
cogit, 70. 17.
cognatione, 62. 21.
cognationis, 28. 23.
cognatum, 41, 14.
cognita, 3, 7. 11, 12. 13, 8. 23, 5. 27, 7. 30, 31, 32, 8. 33, 12. 35. 2. 89, 1. 93, 8. 94. 16. 97, 33. 104, 2. 110. 9. 115, 15. 122, 2. 124, 1. 135, 17. 26. 138, 1. 140, 6.
cognitis, 6, 5. 14. 23, 3. 37, 2. 138, 8.
cognito, 28, 21. 29, 8. 33, 9. 37, 6. 46, 8. 54, 19. 58, 17. 63, 5. 68, 21. 96, 14. 124, 4. 126, 24. 129, 10. 138, 16. 140. 6.
cognitum, 41, 24. 66, 18. 72, 7. 106, 21. 113, 23. 125, 1. 127, 1. 132, 7. 133, 3. 135, 28.
cognominandum, 134, 5.
cognoſcit, 111, 21. 126, 4. 127, 1. 131, 8. 132, 8. 135, 4. 138, 4.
cognoſcitur, 98, 8. 107, 11. 109, 18.
cognoſcunt, 107, 14. 133, 7. 138, 17, 18.
cognoverat, 62. 1.
cognovere, 48, 21. 134, 6.
cognoveritis, 82. 21.
cognoviſſet, 98. 17.
cognovit, 38, 7. 87, 6. 101, 7.
cogor, 44, 9.
cogunt, 94. 23.
cohibere, 81. 7.
cohiberent, 24, 14.
cohibito, 106. 29.
cohibitus, 43, 5. 127. 9.
cohibuiſſent, 90. 4.
cohibuiſſet, 68, 20. 99, 24.
cohibuit, 23. 7.
cohortari, 49, 7.
cohortati, 27, 22. 48, 24. 68, 7.
Colchis, 44. 16.
colitur, 4. 1.
collapſam, 84. 3.
collaudatus, 59. 18.
collaudavere, 62. 15.
collecta, 17, 3. 28, 19. 71, 16. 99. 17.
collectis, 85. 14.
collecto, 126. 14.
collectos, 91. 16.
collectum, 112. 5.
collegerat, 75. 6.
colligi, 48. 15.
colligit, 70. 9.
collocant, 33. 2.
collocat, 63, 4. 87. 11.
colloquio, 93. 14.
Colophona, 19. 7.
columba, 78, 2. 7.
columbam, 78. 5.
comam, 86, 7. 87, 21. 121, 4.
comas, 100. 4.
comes, 14, 13. 122, 12.
cominus, 57, 13. 69, 5. 70, 17. 97, 33.
comis, 82, 15.
comitati, 85, 15.
comitatu, 86, 2.
comitatum, 13, 7. 79, 15. 85, 1. 105. 2.
comitem, 27. 14.
comites, 76, 1. 90' 23.
comitibus, 4, 10. 9, 7. 15, 7. 67, 2.
commemorando, 97, 11. 104, 8.
commemorare, 80. 3.
commemorat, 46, 14. 87, 27.
commemorationem, 106, 20.
commemorato, 97. 24.
commendare, 112, 18.
commendaverat, 24, 10.
commendavere, 24. 22.
commentæ, 43. 22.
commentum, 95, 10.
comminatus, 24, 14. 47. 4.
comminutam, 123, 7.
commiſſa, 6, 2. 12, 14. 29, 1.
commiſſum, 97, 28. 111, 2.
commitiam, 83, 9. 105 16.
committendum, 126, 2.
committere, 54. 11.
committit, 23. 1.
commoda, 8. 16,
commodum, 29. 10.
commoram, 100. 15.
commoti 48, 16.
commotus, 48, 13. 82, 6.
commoveri, 24, 1. 94. 29.
commune, 62, 12. 63, 14. 120, 14.
communem, 30, 20.
communi, 15. 12.
communiere, 57. 20
communis, 8: 12. 29, 3. 49, 10. 118, 11.
commutantur, 90. 26.
commutare, 30, 17. 44, 8.
compactum, 113, 26.
comparatum, 24, 5.
comparuerit, 136. 9.
comperit, 54. 17.
comperta, 136. 14.
compertum, 30: 16. 40, 9. 140, 4.
compingunt, 31. 10.
complanata, 117, 9.
complecti, 139. 1.
complectitur, 70. 9.
complent, 121. 13.
complere, 55. 12.
compleri, 57. 22.
completa, 64, 12. 71, 5. 91, 8.
complexa, 11, 12.
complexu, 12: 3. 140. 2.
complexus, 80. 7.
complurimum, 94. 31.
componendi, 54. 5.
componunt, 103. 6.
compoſita, 103: 10. 106: 17. 109, 19. 114, 11.
compoſitæ, 55. 18.
compoſitam, 120, 11.
compoſitas, 6. 10.
compoſitis, 74: 15. 93, 15.
compoſito, 49: 6. 103, 13. 108, 9.
compoſitum, 71. 18.
compoſitus, 70. 16.
compoſuere, 49. 3.
comprehendens, 87. 21.
comprehenderat, 27. 4.
comprehendere, 24: 19. 56: 3. 122. 13.
comprehenſi, 100: 8. 117. 3.
comprehenſum, 76. 6.
comprehenſus, 55: 13, 135, 10.
conari, 97. 19.
conata, 55. 3.
conatus, 129. 10.
concedant, 121. 8.
concede, 80. 22.
concedendo, 81. 7.
concedendum, 34. 13.
concedens, 118. 12.
concedentibus, 105. 22.
concedentur, 44: 10. 14.
concederent, 98. 11.
concederet, 57: 4. 82, 3.
concederetur, 42, 11. 81, 1. 103. 9.
concedis, 121, 1. 138. 9.

Digitized by Google

conceditur, 117. 11.
concedunt, 34, 7. 39, 21. 107, 10. 118. 8.
concelebrant, 25. 2.
conceſſa, 49, 25. 82, 13. 87. 2.
conceſſam, 96. 18.
conceſſere, 90 3.
conceſſum, 50, 12. 106, 11. 121. 8. 128. 2.
concidere, 80, 20. 105. 21.
concideret, 100. 16.
concidit, 140. 11.
conciliandos, 38. 10.
conciliatus, 128. 6.
conciliavit, 48. 8.
concilio, 8, 11. 48, 12. 49, 15. 50. 8.
concione, 12. 11.
concionem, 12. 6.
concitaretur, 12. 14.
concitatura, 8. 13.
concitatus, 93. 11.
concito, 68, 13. 76. 11.
concitus, 67. 18.
concordia, 13, 7. 62, 14.
concordiam, 16, 3. 29, 18.
concremari, 84. 3.
concurrens, 56. 3.
concurrentes, 58. 21.
concurrit, 8. 4.
concurritur, 27, 10. 96, 15.
concurrunt, 104. 2.
concurſu, 28. 7.
concurſum, 88. 6.
condemnarent, 9. 2.
condenſatis, 27. 9.
condidiſſe, 127. 5.
condit, 122, 6.
condita, 96, 4. 98, 6.
conditas, 99, 2. 119. 22.
conditione, 15, 13. 107. 6.
conditionem, 20, 5. 58, 5. 61, 24. 88. 7. 96, 19.
conditionibus, 66, 1. 112, 23.
conditionis, 21. 18.
conduci, 27. 9.
conducit, 9, 18. 114, 11. 138. 25.
conducta, 109. 9.
conducti, 42, 13. 50. 17.
conductis, 39, 5. 111. 19.
conducto, 8. 11.
conductos, 31. 13.
confecta, 48, 15.
confectam, 80. 9.
confecto, 23, 1. 80. 15.
conferti, 61 9.
conficeret, 81, 14.
conficit, 83. 4.
confidendum, 77. 19.
confidens, 56, 9.
confidentius, 68. 29.
confierent, 96. 17.
configit, 57. 11.
confirmanda, 106. 25.
confirmandam, 67. 16.
confirmans, 22. 6.
confirmant, 12, 16. 27. 16, 1. 106, 27.
confirmantibus, 114, 8.
confirmare, 49, 14. 81, 25. 82, 11. 89. 5.
confirmarent, 48. 7.
confirmat, 75, 12. 96, 12. 113. 8. 135. 25.
confirmati, 32, 12. 68, 22. 89, 23.
confirmato, 70, 22. 77, 3. 137. 9.
confirmator, 93. 16.
confirmatum, 94. 7.
confirmaverat, 95. 14.
confirmavis, 78. 7,
confiteri, 140. 12.
confixere, 78. 4.
confixum, 113. 26.
conflagrationem, 48. 21.
conflagraviſſe, 84. 2.
conflatum, 57. 8.
confligit, 90. 20.
confligunt, 70, 23.
conflixere, 49, 8. 55, 18. 87, 16.
confluentibus, 92. 11.
confluunt, 4, 1. 21, 1. 68, 23. 109. 21. 122, 8. 127. 2.
confluxerant, 6. 14.
confodere, 91. 7.
confore, 42. 2.
confugit, 116, 1.
confugiunt, 61. 17.
confuſione, 23. 12.
congeſtam, 99. 18.
conglobatos, 68. 12.
conglobaverat, 61. 8.
congredi, 58. 19.
congregata, 35. 2.
congregati, 29, 27. 61, 12.
congreſſi, 70. 7.
congreſſis, 68. 8.
congreſſus, 27, 13. 33, 12.
congruentia, 98. 22.
conjectans, 48. 11.
conjiciunt, 71. 2.
conjuge, 11, 10. 24, 5. 39, 11.
conjugem, 12, 6. 138, 23.
conjuges, 67. 3.
conjugio, 84, 10 126, 20.
conjugis, 6, 6. 14, 11. 40, 4. 80, 1. 118. 18.
conjuncti, 104. 16.
conjunctionem, 11, 12. 14. 6. 139. 2.
conjunctum, 95, 8. 102. 9.
conjuratione, 30. 15.
conjurationem, 12. 20.
conjuraverunt, 82. 23.
connivente, 49. 21.
conqueritur, 8, 12. 12, 21.
conqueſta, 137. 14.
conqueſti, 7. 1.
conquieſcentibus, 56. 5.
conſanguineis, 13, 13. 46, 15.
conſanguineo, 84. 14.
conſanguinitate, 4. 9.
conſanguinitatem, 29. 2.
conſanguinitatis, 11. 6.
conſcripſi, 122. 12.
conſecrat, 119. 23.
conſecutus, 15, 1. 98. 8.
conſeneſcere, 24. 8.
conſenſerat, 133. 8.
conſenſiſſet, 93. 20.
conſenſu, 16, 7. 42, 22. 88, 10.
conſentientem, 106. 15.
conſequens, 41. 2.
conſequi, 102, 2. 122, 13.
conſerant, 4. 19.
conſerunt, 57, 17. 68, 7. 97, 29.
conſideratum, 109. 12.
conſidero, 41. 19.
conſilia, 43, 23. 94. 30.
conſiliatum, 82. 1.
conſilii, 6, 17. 13, 2. 22, 7. 29, 19. 36, 7. 40, 14. 54, 15. 98, 3. 101, 9.
conſilio, 6, 9. 9, 1. 27. 12, 1. 15, 12. 43, 14. 45, 9. 47, 10. 53, 2. 63, 12. 64, 5. 77, 9. 80, 3. 98, 12. 101, 14. 104, 9. 107, 8. 13. 108, 7. 121, 2.
Conſilium, 8, 11. 9, 5. 20, 12, 15. 18. 24, 11. 30. 29. 35, 13. 36, 5. 39, 9. 29. 41, 6. 43, 4. 54, 19. 62, 4. 16. 63, 6. 64, 10. 90. 8. 101, 8. 108, 12. 114, 13. 118, 18. 135. 3.
conſiſtit, 24. 18.
conſolati, 25, 2. 29. 20.
conſolationis, 73. 7.
conſolatus, 6. 10.
conſpecti, 107. 2.
conſpectu, 39, 7. 45, 14. 63, 3. 106, 15. 121, 8. 136. 10.
conſpectum, 12, 8. 85, 7. 100, 11.
conſpicatus, 55. 25.
conſpicit, 21. 4.
conſpicitur, 23. 3.
conſpiciuntur, 63. 9.
conſpirato, 126. 22.
conſpiraviſſet, 127. 3.
conſtabat, 11. 11.
conſtaret, 11. 4.
conſternabatur, 6. 7.
conſternata, 76. 17.
conſternatum, 58. 21.
conſternatus, 43, 3. 95, 6. 112, 4.
conſtitere, 68. 21.
conſtrictis, 76. 9.
conſuerat, 135. 2.
conſueta, 109. 19.
conſueverat, 140. 8.
conſulamus, 105. 28.
conſulant, 120. 14.
conſulendi, 42. 10.
conſulendum, 62, 62. 105. 3.
conſulentibus, 55. 2.
conſulere, 11, 11. 108. 18.
conſulimus, 44, 11.
conſulit, 9, 12. 19.
conſulta, 40, 11. 41, 9. 80, 20.

conſultare, 67. 20.
conſulti. 9. 17.
conſulto, 114. 8.
conſultorem, 25. 3.
conſultoribus, 30. 23.
conſuluiſſe, 41. 8.
conſulunt, 30. 9.
conſumere, 109. 20.
conſumitur, 71. 15.
conſumpta, 28, 24. 43, 11.
conſumptis, 45, 9. 116, 10.
conſumpto, 31. 11.
conſumpſerant, 70. 8.
conſumpſerat, 59, 26.
conſumuntur, 111, 5.
contagio, 41. 10.
contagione, 102, 8.
contagionem, 82. 20.
contectus, 70. 9.
contegi, 75. 9.
contegitur, 107. 1.
contemplatione, 83, 8. 118, 11.
contemplatus, 140. 11.
contemptui, 19, 1. 80, 12. 108, 14. 137, 5.
contemptum, 63. 16.
contemptus, 47, 8. 54, 9.
contendere, 118. 13.
contendit, 96, 13. 99. 6.
contentus, 37, 7. 46, 1.
conteſtandi, 12. 12.
contigerat, 118. 2.
continenti, 60. 3.
contingunt, 34. 10.
contingendis, 78. 2.
contingere, 64. 4.
contingitur, 35. 8.
continuante, 84, 2.
continuatis, 95. 4.
contra, 8, 16. 12, 13. 33, 12. 43. 26. 49, 2. 55, 19. 56, 10. 61, 16. 69, 4. 80, 2. 81, 15. 87, 11, 17. 89, 20. 90, 25. 94, 16. 95, 9. 96, 19. 105, 19. 109, 12. 118, 9. 126, 15.
contractam, 31. 8.
contractum, 29. 13.
contradicente, 44. 10.
contradicentibus, 118. 8.
contrahendi, 30, 22.
contraheret, 48, 5.
contraxerat, 17, 7.
contraxiſſe, 28, 26.
contumeliam, 43, 6. 63, 18.
contumelias, 50, 14.
contumeliis, 40, 12. 47, 12. 122, 5. 138, 3. 118. 6.
convenerant, 77. 15.
convenerat 128. 7.
convenere, 1, 3. 2, 4.
conveniendum, 13, 3.
convenire, 12, 10.
conveniſſet, 113, 3.
convenit, 12, 20. 30, 29.
convenitur, 31, 1.
conveniunt, 12, 26. 61, 3. 72, 13. 112. 22. 125. 7.
conventu, 47, 6. 48. 16. 104, 5.
conventum, 43, 5.
converſam, 70. 20.
converſis, 33, 13.
converſo, 48, 2.
converterat, 96, 3.
convertit, 7, 7. 28, 1. 30, 14. 46, 7.
convertunt, 99, 3.
conviciis, 21. 17.
convivio, 104, 9. 134, 3.
convivium, 25, 8. 112, 20. 134, 5.
convocat, 9, 11.
convocatis, 67, 25.
copia, 50, 1. 74, 4.
copiæ, 87. 19. 94, 17.
copiarum 67. 34.
copias, 50, 18. 58, 7. 87, 9. 97, 25.
copiis, 54, 11. 60, 2. 82, 18. 98. 13, 15.
Corcyram, 122, 6.
cordi, 49, 15. 62, 19. 63, 10. 71, 6. 80, 18.
Corianum, 34, 5.
Corinthum, 125, 4. 10.
cornibus, 70, 3.
cornu, 87, 10.
cornua, 33, 4. 49, 4.
coronavere, 39, 8.
coronen, 34, 10.
corpora, 28, 19. 48, 14. 49, 11. 50, 8. 71, 16. 92, 5.
corpore, 24, 3. 28, 7. 69, 14. 70, 11.
corpori, 99, 10.
corporibus, 21, 6. 47, 17. 90, 11.
corporis, 13, 5. 34, 17. 62, 17. 73, 5. 93, 2.
corporum, 48, 22. 115, 12.
corpus, 27, 18. 54, 14. 57, 15. 73, 8. 82. 3.
corrigere, 41, 9.
corruit, 43, 3.
corrumperentur, 137, 1.
corrumperetur, 126. 3.
corruptum, 12. 5.
coruſca, 23. 10.
Corython, 91, 10.
Corytum, 107, 12.
crebra, 74, 14.
crebras, 33, 15. 48, 22.
crebri, 76, 22.
crebris, 57, 22. 70, 7. 138, 22.
credebant, 12. 17.
credebantur, 20, 8.
credebat, 126, 15.
credebatur, 30, 14. 43, 14. 62, 21. 68, 2. 71, 7.
credentes, 107, 8. 112, 15.
credere, 23, 16. 86, 9. 94, 25. 110, 4. 113, 10.
crederentur, 76, 17.
crederet, 42, 7.
crederetur, 37, 1. 46, 19.
crediderat, 140, 22.
credidere, 77, 1.
credita, 138, 19.
creditum, 140, 3.
credi, 40, 9.
cremant, 57, 16. 71, 16. 74, 5. 91, 16.
cremaretur, 73, 15.
cremat, 119, 22.
cremata, 28, 19. 49, 12.
cremati, 98, 7.
cremato, 42. 2. 92, 1.
crematum, 27, 19. 36, 10.
creſcit, 45, 5.
Creta, 18, 3. 136, 14.
Cretæ, 2, 5. 44, 15.
Cretam, 1, 3. 6, 1. 126, 10. 28. 128, 3, 8. 132, 12.
Creteus, 1, 3.
crimen, 83, 10.
crimine, 127, 15.
crimnoſe, 8, 22.
crinibus, 67, 8.
Criſſæorum, 71, 23.
cruciari, 85, 5.
cruciatu, 116, 7.
cruciatum, 117, 3.
cruentam, 27, 17. 81, 20.
cui, 41, 11. 49, 21. 77, 8. 79, 7. 80, 15. 96, 4. 106. 8. 113, 19. 137, 14. 139, 14.
cuiquam, 69, 23 50, 14. 80, 12. 84, 14. 96, 17. 122, 14.
cuique, 16, 6.
cujus, 8, 10. 9, 8. 12, 19. 14, 10. 16, 9. 32, 13. 33, 5. 8. 36, 5. 49, 13. 69, 19. 84, 2. 85, 6. 92, 1. 97, 4. 28. 98, 16. 104, 21. 112, 2. 118, 7. 126, 19. 127, 3. 136, 9.
cujuſquam, 83, 13. 126, 9.
cujuſque, 10, 3. 38, 10. 55, 22.
cujuſquemodi, 46, 3. 99, 17.
culpa, 29. 6. 40, 21. 63, 17.
culpæ, 41, 29.
cum, 2, 2, 18. 4, 4. 9. 6, 1. 7. 2. 8, 21. 9, 7. 11, 4. 12, 6. 10. 13, 6. 11. 14, 6. 9. 15, 4. 16, 1. 18, 1. 3. 23, 3. 8. 24, 9. 25, 3. 27, 13. 28, 20, 23. 29, 2. 16. 30. 13. 31, 3. 22. 32, 5. 33, 13. 35, 6. 36, 17. 37, 7. 39, 24. 40, 5. 41, 4. 43, 14. 44, 2. 4. 45, 2. 46, 7. 48, 25. 49, 5. 19. 55, 13. 56, 3. 57, 3. 59, 3. 60, 1. 5. 61, 1. 62, 2. 63, 13. 64, 13. 15. 67, 3. 69, 21. 74, 2. 8. 75, 8. 76, 8. 18. 77, 1. 78, 7. 79, 8. 80, 5. 16. 82, 1. 83. 2. 84, 8. 85, 4. 86, 5. 13. 87, 5. 88, 13. 89, 12. 19. 90, 9. 91, 13 92, 14. 93, 2. 94, 11. 95, 7. 97, 9. 15. 99, 27. 100, 3. 6. 101, 1. 5. 10. 103, 4. 104, 7. 10. 105, 20. 106, 3. 108, 9. 109, 11. 110, 5. 112, 5, 8. 113, 3. 114, 14. 118, 13. 120, 13. 121, 4. 125, 7. 126, 10. 16. 28. 128, 10. 133, 10. 134, 12. 135, 12. 22. 25. 136, 10. 137, 9. 138, 16. 140, 12.

cuncta.

cuncta, 6, 2. 11, 6. 12, 13. 32, 10. 40, 5. 43, 24. 44, 5. 48, 20. 55. 13. 64, 12. 66, 2. 80, 19. 25. 98, 19. 22. 103, 1. 105, 21. 109, 23. 111, 5. 19. 22. 114, 12. 15. 122, 17. 132, 8. 134, 6. 135, 21. 26. 136, 17.
cunctam, 67, 24. 138, 4.
cuncti, 1, 1. 15, 5. 20, 15. 32, 19. 42, 20. 48, 1. 62, 15. 72, 13. 86, 6. 101, 3. 104, 1. 106, 3. 107, 2. 113, 13. 119, 5. 121, 4. 122, 8. 139. 7.
cunctis, 9, 10. 21, 2. 22, 6. 24, 11. 28, 14. 30. 10. 31, 5. 18. 36, 9. 15. 39, 5. 23. 42, 5. 43, 9. 45, 13. 46, 4. 6. 48, 17. 55, 1. 56, 12. 63, 12. 69, 17. 71, 4. 73, 4. 94, 28. 95, 9. 96, 15. 106. 24. 109, 5. 127, 10. 128, 1. 135, 17. 23.
cuncto, 35, 1.
cunctorum, 39, 10. 47, 3. 48, 8. 49, 23. 84, 13. 138, 20.
cunctos, 9, 19. 15, 9. 44, 24. 48, 12. 102, 6. 104, 11. 121, 15.
cupere, 63, 9. 81, 22. 126, 13.
cuperent, 108, 6.
cuperet, 8, 19. 89, 5. 103, 12. 135, 20.
cupias, 64. 3.
cupidine, 9, 24. 76, 1. 89. 9.
cupidinem, 84. 11.
cupiditas, 42. 12.
cupiditate, 7, 7. 63. 8.
cupiditates, 80. 11.
cupidus, 55, 8.
cupiens, 36, 8. 43, 4. 54, 15. 56, 13. 69, 3. 72, 6. 87, 7. 88. 9. 90. 28. 124, 1. 133, 4. 135, 15. 136, 5. 138. 9.
cupientes, 71, 19. 99, 12. 104, 2. 126, 27. 137, 3.
cupienti, 139, 1. 4.
cupientibus, 26, 6. 28, 14. 71, 3. 99. 15.
cupierant, 29. 17.
cupierat, 8. 4.
cupit, 55, 11. 89, 18. 102, 13.
cupitis, 82. 12.
cupitum, 135. 6.
cur, 82. 18.
cura, 17, 2. 30. 6. 22. 49, 22. 55, 16. 82, 9. 85. 4.
curabant, 23, 14. 49. 5.
curam, 31, 6. 20. 92. 12.
curantes, 60, 6. 92, 5.
curare, 54. 14.
curarent, 24, 6. 73. 11.
curaretur, 35, 10. 73. 1.
curas, 80. 24.
curaverant, 74. 6.
curia, 43. 13.
curribus, 68. 9.
curru, 68, 13. 69, 13. 70, 6. 76. 11. 89, 26. 90, 20.
currui, 76. 9.
currum, 60. 10.
currus, 20. 5. 61. 7.
curſu, 58, 8. 78, 10, 16.
curſus, 76. 20.
cuſtodem, 96. 13.
cuſtodes, 27, 3. 33, 3. 61, 15. 73, 10. 105, 4. 122, 6. 139, 16.
cuſtodia, 80. 18.
cuſtodiæ, 55. 4.
cuſtodiam, 119. 9.
cuſtodiat, 105. 31.
cuſtodibus, 26, 6. 27, 1. 6. 46, 5. 54, 16. 57, 10. 60, 8. 139, 10.
cuſtodiebat, 55. 13.
cuſtodiendam, 43, 8. 104. 6.
cuſtodum, 140. 5.
cuſtos, 14. 7.
Cycladibus, 20. 1.
Cyclopem, 129. 6.
Cygni, 53, 17. 19.
Cygnus, 33. 8.
Cylicas, 37. 8.
Cyllam, 45. 22.
Cyniras, 135. 9.
Cynoſſema, 120. 8.
Cyphius, 75. 3.
Cyprum, 7, 4. 127, 4.

D.

Dabitis, 109. 14.
Danai, 10, 7. 112, 10.
Danao, 122. 14.
Danaum, 10. 6.
dant, 37. 4.
Dardani, 69. 9.
Dardano, 121. 15.
Dardanum, 10, 8, 102. 11.
dare, 63, 10. 106. 13.
darent, 103. 3.
daret, 50, 21. 62, 12. 76, 10.
dari, 104. 20.
data, 108. 18.
datæ, 112. 25.
date, 45. 7.
dati, 92. 17.
datis, 30. 4.
dato, 21, 21. 26, 5. 55, 17. 56, 12. 57, 17. 59, 17. 61, 15. 70, 4. 13. 89, 19. 99. 2.
datum, 23, 8. 97, 29. 115, 7.
datur, 39, 20. 117. 13.
daturum, 67. 13.
de, 8, 12. 11, 8. 12, 19. 28. 19, 3. 28, 18. 30, 9, 15. 35, 13. 39, 4. 9. 40, 14. 42, 24. 43, 2. 48, 20. 52, 4. 54, 12. 55, 2. 58, 3. 64, 6. 67, 12. 71, 6. 8. 83, 7. 87, 4. 88, 17. 93. 13. 97, 19. 98, 15. 100, 5. 102, 6. 103, 7. 106, 25. 109, 3. 122, 2. 132, 9. 135, 28. 136, 4. 13. 138, 7. 14. 20. 23.
Deam, 24, 4. 134, 1.
deberet, 80. 9.
debiles. 48. 2.
dibilitans, 90. 1.
debilitati, 89. 20.
debilitatum, 70. 10.
debuerat, 36. 6.
decedere, 55. 23.
decedentibus, 32. 19.
decedunt, 90. 16.
decem, 87, 2. 109, 5. 112, 12, 24.
decennium, 81. 8.
decere, 29. 2.
decernebat, 114. 4.
decernendo, 39. 10.
decernentibus, 57. 8.
decernerent, 9, 22. 106, 15.
decerneretur, 43. 10.
decernitur, 13, 1. 33, 15. 39, 24. 42, 23. 45, 14. 107, 4. 121, 2.
decernunt, 101, 5.
decertantur, 97. 30.
deceſſum, 71. 3.
decidiſſe, 76. 17.
decidit, 78. 8.
decidunt, 109, 23. 111, 18.
decimam, 63. 11.
declarari, 16. 5.
declamatum, 21. 2.
declaratur, 77. 21.
declinante, 57. 1.
decora, 14. 3.
decore, 74. 5.
decori, 4. 8.
decrepitus, 79. 12.
decretis, 41. 9.
decreto, 83. 11.
decretum, 73, 17. 75, 6. 106, 24. 117, 1.
decreverat, 50, 9. 87, 8.
decreverit, 85. 2.
decrevit, 82. 14.
decuiſſe, 81. 6.
decurſum, 40. 13.
decus, 49, 15. 79, 7.
decuſſa, 56. 15.
dedecore, 72. 11.
dederat, 61, 19. 64, 15.
dediſſe, 84. 8.
deditionem, 38. 8.
deduceret, 64. 16.
deduci, 75, 9. 112, 24.
deducit, 9, 6. 25, 8. 64, 14. 102, 12. 112. 6. 120, 14.
deductam, 69. 8.
deductas, 121. 12.
deductis, 54. 9.
deducunt, 4. 2.
deducuntur, 59. 18.
deduxit, 80. 9.
defatigatam, 80. 9.
defendere, 50. 15.
defenderent, 8, 7. 89, 6. 90, 24.
defendi, 38, 2.
defendiſſet, 125. 7.
defenſarent, 100. 1.
defenſaretur, 26. 8.
defenſas, 8. 8.
defenſoribus, 115. 10.
defenſi, 48. 14.
defeſſum, 81. 9.

deficere, 80. 27.
deficiente, 100. 16.
deficientibus, 82. 18.
definiunt, 99. 5.
deflectere, 124. 2.
deflent, 93. 1.
deflentibus, 71, 4. 87, 1. 94, 27.
deflentur, 8. 2.
deformata, 79. 9.
deformatum, 72. 3.
defuere, 104. 18.
defunctorum, 48, 14. 130. 4.
degat, 80. 26.
degebant, 76. 1.
degere, 46. 9.
degeret, 49, 19. 98, 11.
dehoneſtamenti, 72, 7.
dehoneſtaretur, 63. 5.
Dei, 46, 10. 13.
Deidamia, 96. 8.
dejecta, 119. 7.
dejectum, 97. 34.
dejicere, 99. 18.
dejicit, 58, 21. 78, 13. 88, 14.
Dein, 8, 13. 12, 28. 13, 13. 14, 7. 16, 4. 17, 4. 22, 2. 23, 10. 25, 8. 26, 11. 27, 7. 28, 26. 29, 23. 33, 2. 35, 8. 36, 15. 37, 9. 38, 11. 39, 9. 42, 22. 46, 2. 48, 10. 49. 10. 50, 13. 53, 5. 54, 19 55, 17. 56, 15. 58, 18. 60, 10. 61, 11. 63. 15. 64, 9. 67, 14. 68, 13. 69, 13. 70, 13. 71, 16. 72, 10. 73, 8. 75, 4. 76, 10. 77, 19. 78, 17, 79, 2. 80, 27. 82. 1. 85, 6. 86, 12. 87. 8. 8. 3. 90, 8. 93, 3. 94, 2. 95, 2. 96, 10. 97, 14. 98, 22. 99, 6. 100, 12. 102, 14. 104, 11. 106, 28. 108, 10. 109, 2. 111, 20. 112, 13. 113, 5. 7. 114, 12. 115, 2. 116, 7. 117, 12. 119, 17. 121, 11. 123, 2 126, 11. 127, 8. 128. 2. 129, 8. 132, 6. 134, 9. 135, 17. 136, 8. 137, 3. 138, 12. 139, 15. 140. 14.
deinceps, 10, 8. 13. 9.
deinde, 9, 19. 10, 1. 11, 5. 12, 13. 14, 13. 13, 4. 10. 16. 24, 7. 28, 24. 29. 13, 28. 31, 18. 39, 4. 20. 43, 3. 46, 5. 47, 16. 74, 4. 78, 6. 80, 29. 84, 10. 116, 6.
Dejopite, 69. 23.
Deiphobo, 11, 15. 56, 3. 93, 15.
Deiphobum, 68, 17. 70, 16. 116. 4.
Deiphobus, 93, 18. 94, 10. 99, 5. 101. 6.
delapſus, 7. 5.
delata, 136. 8.
delectaretur, 82. 10.
delectus, 17. 4.
delegere, 31. 14.
deleta, 68. 18.
deletæ, 87, 19. 90. 3.
deletis, 61, 19. 88, 12.
deliberandi, 109. 16.
deliberantibus, 24. 16.
deliberare, 63. 16.
deliberatio, 106. 11.
delicta, 34. 2.
delicti, 81, 18.
deligendum, 16. 5.
delegit, 90. 11.
deligitur, 13. 4.
deligunt, 33. 3.
Delphis, 138, 10. 17.
Delphos, 137, 3. 9. 138, 8.
delubra, 84, 3. 105, 23.
delubri, 98. 14.
Demophoon, 15, 5. 117. 15. 125. 8.
demum, 42, 7. 57, 2. 8. 84. 3. 106. 10.
denique, 41, 14. 94, 12. 99, 21. 101, 4. 104, 12. 105, 18. 106. 8.
denſatis, 55. 17.
denſatur, 68. 23.
denubit, 132. 11.
denuntiat, 119. 9.
denuntiata, 84. 5.
denupſerat, 126. 19.
denupta, 2, 6. 37, 11. 125, 2.
Deo, 21, 10. 111, 1. 120, 9.
Deorum, 45, 3. 64, 5. 80, 8. 84. 3. 98, 14. 105, 23. 109, 11. 115, 1. 11. 134, 5.
Deos, 31, 22. 41, 9. 80, 21. 110, 9. 111, 2.
depellendum, 99. 19.
dependebat, 78. 2.
deperibat, 129. 10.
deponendi, 101. 10.
deponere, 54. 13.
deponit, 100. 4.
deponunt, 96, 3. 121. 4.
depopulatur, 46. 2.
deprædati, 36, 17.
deprecabantur, 29. 21.
deprecandi, 79. 12.
deprecando. 67. 29.
deprecantibus, 80. 23.
deprecantes, 92, 2. 106. 5.
deprecantur, 96. 15.
deprecarentur, 64. 4.
deprecaretur, 12, 9. 106, 21.
deprecari, 49, 18. 62. 10.
deprecati, 100. 7.
deprecatur, 30, 3. 98. 10.
deprecatus, 46. 13.
deprecor, 80. 17.
depreſſa, 104. 17.
depreſſus, 80. 16.
derelictos, 106. 19.
derelictos, 8. 18.
deſcenderint, 107. 10.
deſcendere, 26. 9.
deſcenderet, 36. 2.
deſciviſſe, 66. 15.
deſerere, 98, 13.
deſertam, 11. 10.
deſerturos, 16. 2.
deſeruere, 27. 9.
deſerviente, 112. 21.
deſeruiſſem, 50. 15.
deſerunt, 98. 3.
deſideratuſque, 106. 22.
deſiderio, 63, 8. 67, 10. 22. 71, 6. 135, 1. 139, 1.
deſiderium, 12, 1. 29, 25. 67, 26. 81, 10. 117, 14. 119, 15.
deſignant, 16, 7.
deſiliens, 97. 34.
deſiliit, 90. 20.
deſiliunt, 70. 6.
deſipientem, 102, 6.
deſiſterent, 29, 14. 34, 1.
deſolatis, 92. 16.
deſpectantes, 74, 10. 79, 14.
deſpecti, 108, 14.
deſpectui, 81, 9.
deſperatio, 92. 8.
deſperatione, 38. 3.
deſperationis, 88. 12.
deſpondit, 128. 8.
deſponſa, 138. 15.
deſponſæ, 95. 14.
deſponſam, 22. 9.
deſſeruiſſet, 111. 14.
deſtinant, 16. 12.
deſtinantur, 117. 7.
deſtinata, 66. 11.
deſtinatum, 78. 3.
deſtinaverant, 9, 16. 47, 11.
deſtitit, 95, 4. 118, 12. 127, 10.
deſtructa, 114. 13.
deſtruendorum, 114. 3.
deſuper, 36, 4. 69, 16. 72, 5. 74, 4. 76. 13. 99, 19. 114, 3.
detentis, 73. 11.
deterrent, 93. 13.
deterrere, 98. 17.
deterret, 97. 5.
deterruit, 100. 1.
deteſtanda, 81, 25.
deteſtandam, 96. 18.
deteſtationibus, 83. 3.
detinerentur, 79. 16.
detrahens, 87. 22.
detrimento, 24. 1. 27.
detrudere, 87. 18.
detrudit, 58. 19.
deturbat, 121. 9.
deturbati, 97. 32.
Deucalionis, 2. 3.
devenere, 123, 10. 132. 4.
devenerit, 129, 5. 11.
deveniſſe. 135. 5.
deveniſſet, 129, 3.
devenit, 122, 4. 135, 10.
Deum, 47. 8. 83, 12. 113, 10.
dextra, 70. 10.
dextræ, 112. 24.
dextram, 84. 8.
dextro, 87. 10.
dextrum, 49, 4. 99. 7.
Dianæ, 21, 4. 10. 23, 23. 10. 113, 28.

dicatumque,

dicatumque, 113. 28.
dicebantur, 3: 2. 26: 11. 35, 12. 40: 7.
dicebatur, 14. 2.
dicendi, 42. 5.
dicere, 8: 19. 104: 12. 127: 11.
dicerent, 11: 14. 36. 7.
dicerentur, 9. 20.
diceſſit, 47. 13.
dicta, 12: 29. 45: 13. 127, 12.
dictæ, 50. 8.
dictos, 67. 23.
Dictys, 2: 4. 122. 11.
die, 9: 5. 10: 2. 12: 5. 24: 16. 25: 7. 28: 17. 67, 1. 69: 21. 74: 11. 88: 14. 90: 3. 97: 15. 98: 8. 23. 99. 23. 112, 25. 138. 11.
diebus, 4, 4. 6: 12. 7: 2. 9: 7. 13, 2. 25, 8. 30, 7. 31, 9. 32: 3. 36: 26. 37: 8. 55: 14. 58: 5. 66, 14. 74: 8. 87, 9. 93, 4. 121: 4. 123: 3.
diei, 28: 8. 70: 8. 71: 2. 74: 12. 79: 5.
diem, 63: 7. 66: 8. 71: 2. 74: 9. 16. 83: 16. 97: 7. 104: 4. 108: 11. 109, 16.
dierum, 28: 11. 97: 17.
dies, 21: 7. 23: 9. 30: 8. 38: 16. 41: 23. 46, 15. 47: 14. 48: 1. 57, 20. 58: 4. 63, 12. 67: 11. 21. 71: 17. 75: 14. 82: 18. 83: 4. 87, 2. 4. 89: 1. 8. 92: 13. 105: 19. 117, 5. 131, 5. 138: 12.
differendos, 11: 24. 43. 25.
differre, 8: 2. 49: 6. 16.
differri, 8: 23. 41. 26.
differt, 104. 4.
difficultate, 36: 12. 16. 74: 19.
difficultatem, 78: 6. 134: 10.
difficultates, 8. 16.
diffidens, 38. 7.
diffidentes, 90. 7.
dignoſcere, 98: 18. 104. 3.
dignum, 3, 4. 88: 14. 96: 6. 97: 4. 101: 16. 108: 18.
digreditur, 71. 13.
digrediuntur, 28: 15. 61, 20.
digreſſi, 57. 23.
Diis, 15: 1. 83: 16. 106, 7.
dilaceraretur, 109. 9.
dilaniandа, 88. 8.
dalaniandos, 75. 11.
dilanians, 81, 14. 106, 6. 140: 7.
dilantitum, 45. 19.
dilato, 66, 1. 107. 13.
dilatum, 45. 15.
dilectu, 114, 6. 116, 8. 119, 2.
dilectum, 95: 6. 112, 19.
diligentiſſime, 13. 9.
diluuntur, 8. 22.
dimetiuntur, 74. 3.
dimicantem, 27: 16. 28. 1.
dimicantes, 32. 17.
dimicaturi, 109. 13.
dimidium, 73: 3. 103. 8.
dimiſſa, 113. 23.
dimiſſo, 104. 4.
dimitti, 43. 7.
dimittit, 12: 15. 24. 47, 5.
dimittitur, 9: 5. 103, 10.
dimittuntur, 30. 23.
dinoſcere, 81: 22. 127, 3.
dinoſcerentur, 130. 4.
Diomede, 16: 13. 31: 6. 39, 24. 49: 5. 10. 59, 2. 74: 23. 88, 9. 91: 11. 93, 11. 98, 10. 106: 28. 118: 8.
Diomedea, 74. 6
Diomedeam, 36: 14. 39. 14.
Diomedem, 22: 2. 50: 1. 55: 6. 91: 2. 97, 15. 120, 4. 124, 8.
Diomedes, 15, 9. 17, 11. 27, 18. 30, 28. 35, 13. 39, 18. 47, 10. 57, 12. 60, 5. 62, 22. 64, 1. 68, 10. 74, 2. 77, 21, 78, 17. 87, 13. 97, 9. 103: 5. 109, 3. 12. 110, 5. 112, 12. 113, 2. 118, 11. 125, 5. 126: 4.
Diomedi, 100. 7.
Diomedis, 13: 4. 55: 12.
Diorem, 69. 11.
Diores, 13: 15. 17. 14.
Diremit, 49. 11.
dirimitur, 72. 11.
diripiendarum, 89. 9.
dirupto, 78. 7.
diſcedam, 105. 16.
diſcedentes, 119. 12.
diſcederent, 120. 27.
diſcedit, 33: 7. 67: 11. 128. 7. 138, 16.
diſceditur, 104, 5. 9. 106, 18.
diſcedunt, 12, 12. 16, 15. 30, 12. 82, 4, 113, 14. 119, 7. 121, 14.
diſceptaret, 103. 4.
diſcerni, 102, 10.
diſceſſere, 79. 6.
diſceſſit, 10. 1.
diſceſſum, 14: 13. 111. 5.
diſciplina, 33. 10.
diſco, 78. 12.
diſcordiarum, 8; 14. 105: 5. 107, 3. 113. 25.
diſcordias, 30. 13.
diſcordiis, 126, 3.
diſcrimina, 81. 21.
diſcriminibus, 64. 2.
diſcriminum, 113. 15.
diſcruciatus, 140. 18.
disjunxiſſe, 139. 7.
diſpalantur, 123. 5.
diſpares, 42. 16.
diſpari, 54. 3.
diſpartiant, 16. 14.
diſpartiens, 15. 11.
diſpartiunt, 27, 22. 39, 22. 89. 11.
diſpereunt, 74. 21.
diſpergitur, 47. 17.
diſperſi, 94. 24.
diſperſos, 59, 3. 61, 23.
diſpertiunt, 55. 7.
diſplicuerat, 30. 19.
diſponunt, 57. 24.
diſpoſitis, 33, 5. 68, 16.
diſſeminata, 12. 25.
diſſeminatis, 45. 10.
diſſeminato, 42. 18.
diſſeminatur, 138. 15.
diſſentio, 126. 26.
diſſentionem, 128. 4.
diſſerebant, 6. 5.
diſſerente, 106, 3.
diſſerere, 89: 7. 108: 13.
diſſererent, 106. 26.
diſſerturum, 108. 8.
diſſeruit, 42, 12. 76, 15. 82, 17 104, 13.
diſſimiles, 89. 6.
diſſimili, 56. 16.
diſſimulantes, 110. 5.
diſſimulare, 117. 14.
diſſimulato, 25: 7. 67: 24.
diſſolvere, 61: 13. 91: 6.
diſſolveretur, 113. 16.
diſſolvi, 80. 27.
diſſoluto, 47. 6.
diſſolutum, 94. 1.
diſſoluuntur, 114. 7.
diſſono, 89. 22.
diſtinaverat, 48, 20.
diſtribuebatur, 118. 3.
diſtribuentes, 33. 4.
diſtribuerant, 59. 7.
diſtributa, 39. 17.
diſtributione, 119. 4.
diſtributionem, 55: 18. 73: 12.
diſtributique, 89. 11.
diſtulere, 74. 11.
diſturbata, 109. 23.
dites, 105. 28.
divellentes, 86. 7.
divelli, 39: 15. 93, 20.
diverſa, 23: 15. 122: 12. 126, 26.
diverſi, 83: 14. 89, 14.
diverſis, 17: 7. 20, 13. 50, 24. 131, 8.
diverſo, 122, 15. 140. 1.
diverſum, 76. 22.
diu, 31, 3. 15.
divelli, 12. 3.
diverſa, 39. 3.
dividenda, 39. 9.
dividendas, 1. 2.
dividendum, 2. 1.
dividit, 15. 15.
divina, 34: 2. 137: 2.
divinæ, 26. 2.
divinarum, 109. 18.
divinas, 15. 1.
divinis, 28. 13.
divinitus, 24, 19. 50, 4. 83, 6. 96. 17. 102, 2. 137, 7.
divinum, 23, 16. 138, 21.
diviſerat, 93. 4.
diviſi, 89. 2.
diviſione, 3, 1. 66, 11.
diviſis, 49, 4. 39, 21. 66, 5. 115, 6.

diviſiſſe,

Digitized by Google

diviſiſſe, 11. 5.
diviſo, 55. 15.
divitias, 105. 32.
divitiis, 36, 15. 45, 22. 81, 11.
diurnas, 16. 13.
diutius, 56. 1.
divulgatus, 6. 4.
divum, 83. 11.
dixerat, 45, 10. 80, 4. 98, 22.
dixerit, 100. 10.
diximus, 35, 5. 63, 6.
dixiſſe, 12. 9.
docent, 29, 1. 43, 2. 61, 4. 106, 26. 111, 20.
docere, 62, 18. 108, 13.
docerentur, 44. 5.
docet, 62. 5.
docti, 30, 9. 48. 22.
doctus, 29, 24. 46, 2. 96, 10. 98. 19.
docuimus, 21, 3. 39, 12. 46, 8. 116, 5.
documenta, 39. 6.
documentis, 47. 1.
dolendam, 41. 19.
dolens, 69, 14. 83. 11. 138. 5.
dolere, 94. 28.
dolerent, 9. 9.
dolet, 80. 2.
dolo, 47, 11. 68, 2. 94, 10.
Dolonem, 55. 9.
dolor, 77, 11. 79, 8. 92, 7. 117. 2.
dolore, 29, 5. 31, 14. 39, 15. 71, 9. 81, 16. 119, 8. 127, 14. 136, 11. 137, 13. 140, 5.
dolorem, 97, 1. 99, 7. 112, 4.
dolores, 35. 14.
dolori, 30, 6. 34, 16. 80, 29. 81. 24. 105, 1.
doloribus, 29. 20.
doloris, 29, 22. 76, 8. 96, 6.
dolos, 12. 17.
dolum, 76, 5. 93. 17.
domi, 8, 10. 40, 1 85, 2. 119, 18. 120, 11. 132, 8. 140, 15.
domibus, 84. 5.
domini, 8, 2. 34, 11. 85. 6. 120, 8.
dominum, 38, 15. 67, 29.
dominus, 66. 11.
domo, 5, 1. 11, 8. 62, 13. 81, 20. 137, 11.
domos, 115, 8. 117. 5.
domuitionem, 22, 6. 50, 19.
domum, 4, 10. 6, 2. 4. 7, 7. 9, 6. 10, 1. 11, 110. 12. 9. 24, 10. 28, 15, 26. 33, 6. 38, 3. 40, 3. 41, 18. 44, 12. 45, 11. 47, 13. 87, 7. 103, 7. 111, 5. 115, 14. 116, 3. 132, 5. 13. 133, 11. 135, 2. 17. 138, 22.
domus, 44, 4. 105, 28. 106, 19. 139. 9.
dona, 38, 10. 110. 10.
donat, 78, 12. 85. 10.
donati, 29. 29.
donatos, 29. 10.
donatus, 131. 6.
donis, 20, 11. 30, 4. 37, 7. 44, 46, 12. 59, 18. 120, 15. 132, 9.
donum, 78, 18. 79, 4. 103, 11. 111, 21. 112, 1. 113, 20. 114, 1.
Doryclum, 70. 2.
doti, 63. 11.
duabus, 8, 8. 128, 9. 131, 6.
duarum, 59. 25.
duas, 15, 13. 27, 22. 113, 5.
dubitationem, 24. 2.
dubitatum, 120. 2.
dubium, 59, 23. 66, 10. 68, 18. 80, 12.
duce, 9, 27. 61, 10. 48, 18. 77, 4. 88, 21. 93, 17. 135, 29.
ducem, 99. 26.
ducere, 124. 6.
ducerent, 101. 6.
duces, 16, 11. 20, 15. 21, 14. 24, 23. 25, 8. 9. 27, 2. 15. 30. 29, 31, 13. 29. 2. 42, 1. 48, 1. 49, 2. 50, 13. 54, 17. 55, 4. 59, 19. 61. 3. 11. 62, 15. 64, 13. 66, 4. 68, 22. 71, 23. 90, 2. 94, 11. 22. 97, 7. 20. 24. 107, 2. 13. 108, 11. 112, 12. 115, 5. 119, 16. 120, 14. 121. 1.
duci, 99. 2.
ducibus, 21, 10. 28, 10. 31, 18. 13. 14. 39, 5. 41, 5. 49, 4. 54, 9. 55, 23. 59, 11. 15. 64, 11. 67, 33. 69, 20. 70, 20. 22. 74, 8. 79. 2. 80, 6. 82, 2. 87, 15. 94, 28. 96, 15. 99, 27. 111, 19. 118, 4. 120, 17. 121. 9.
ducis, 34, 2. 36, 7. 72, 10. 77, 3. 90, 9. 93, 8. 117, 17. 120, 1.
ducitur, 89. 19.
ductore, 136. 1.
ductu, 33. 6.
ductus, 98. 12.
ducum, 34, 16. 55, 19. 73. 14. 112. 20.
ducunt, 40. 1.
dudum, 61, 1.
Dulichio, 18, 2.
dum, 12, 24. 30, 27. 42, 4. 55, 11. 57. 10. 72, 2. 80, 26. 84, 5. 133, 2.
duo, 8, 13. 32, 15. 35, 3. 41, 18. 43. 1. 44, 1. 63, 2. 69, 22. 87, 13. 105. 8.
duobus 57, 7. 136. 15.
duodecim, 74. 29.
duos, 55, 6. 105, 8. 133, 5.
duplicatis, 20. 12.
duplici, 78, 9. 11.
durius, 104. 14.
dux. 32, 1. 49, 6. 50, 22. 58, 7. 59, 14. 75, 1. 90, 21. 92, 14. 99, 2. 20. 132, 2.
duxerant, 42. 14.
duxit, 88. 20.
Dymanti, 54. 1.
Dymantis, 94. 19.

E.

E, 43. 13. 44, 14. 57, 10. 59, 2. 61, 6. 76, 13. 106. 15. 116, 10. 121, 8. 136, 10. 140, 1.
ea, 4, 1. 4. 7, 2, 8, 10. 13. 9, 13. 11, 8. 12, 6. 13, 8. 22, 9. 27, 8. 12. 28, 15. 29, 5. 24. 30, 24. 32, 11. 13. 35, 11. 42, 20. 43, 2. 44, 5. 7. 48, 7. 20. 49, 9. 55. 20. 56, 15. 59, 10. 59, 5. 29. 63, 15, 16. 64, 2. 66, 6. 7. 18. 68, 5. 18. 22. 74, 24. 77, 7. 79, 8. 80, 4. 83, 10. 88, 10. 91. 8. 97 4. 104, 12. 105, 12. 108, 6. 13. 122, 12. 17. 124, 2. 6. 126, 6. 13. 16. 135, 5. 12. 16. 20. 138. 19.
eadem, 7, 6. 34, 12. 75, 8. 82, 2. 89, 14. 98, 22. 102, 9. 109, 10. 111, 6. 113. 7.
eam, 3, 2. 10, 2. 11, 1. 15, 17. 18. 5. 20, 6. 21, 11. 22, 11, 24, 18. 36, 12. 40, 6. 43, 16, 20. 45, 19. 83, 2. 88, 9. 105, 14. 111, 22. 115, 5. 120, 7. 126, 1. 133, 4. 6. 136. 17.
eandem, 40, 3. 41, 7. 83, 5. 120, 17.
eas, 20, 1. 33, 16. 45, 22.
ecce, 23. 9.
Echemon, 91. 9.
Echinadibus, 18, 2. 71, 24. 132, 1.
edi, 39. 1.
edicto, 68. 3.
edidi, 122. 18.
edidiſſe, 84. 2.
ediſſeret, 48. 4.
edit, 112, 4. 125, 3. 140. 17.
edita, 127. 13.
edito, 68, 4. 113. 8.
editum, 84, 6. 107, 14. 136, 5.
editur 107, 8. 137. 2.
editus, 76. 16.
edoctus, 70, 19. 135, 3. 139, 16.
edocuere, 132. 5.
educaverat, 3, 5. 139, 13.
educit, 58, 8. 63, 3. 97, 26.
educta, 72. 12.
educto, 57. 5.
edunt, 106. 3.
Eetione, 37. 9.
Eetionis, 39. 11.
effecere, 27, 27. 32. 18.
effectam, 95. 16.
effectos, 104. 15.
effectu, 74. 15.
effectum, 49, 22. 106. 8.
effeminati, 61. 17.
efferre, 97, 12. 113. 9.
effert, 9. 13.
efficit, 64. 16.
efficiunt, 49. 26.

effugii,

effugiſt, 38, 3.
effuſi, 48: 25. 59, 9. 71, 20.
effuſis, 67. 7.
egere, 59: 28. 67, 34.
egeſtate, 20. 6.
ego, 13, 7. 40, 9. 83, 8. 105, 16. 122, 11. 135, 26.
egrederetur, 55: 10. 93. 12.
egredi, 26, 6. 11. 32, 7, 9. 50, 22.
egrediendi, 29. 15.
egreditur, 110. 9.
egrediuntur, 90 13.
egregia, 39. 20.
egregiam, 59, 22.
egregie, 44, 8.
egregii, 49, 23.
egregis, 41, 5. 49, 21. 59, 19, 23. 61, 1. 119, 3. 18.
egregio, 94. 32.
egregius, 59, 14. 69, 19. 99, 20.
egreſſa, 114. 1.
egreſſi, 43. 13. 71, 20.
egreſſo, 98. 23.
egreſſus, 48, 12. 97, 15. 99, 27, 140, 7.
ei, 6, 2. 12, 9. 24, 10. 25. 7. 27, 18. 28, 23. 36, 8. 38, 9. 63, 14. 77, 18. 78, 16. 83, 1. 89. 4. 100, 13. 102, 12. 106, 17. 22. 111, 7. 119, 6. 120, 10. 16. 128, 2. 133, 7. 135, 13. 136, 4. 139, 9.
ejeciſtis, 83, 3.
Ejone, 60. 1.
eis, 30, 24. 29. 33, 3. 38, 19. 108, 18.
ejus, 2, 3. 4, 5. 7. 5, 1. 2. 7, 7. 8, 19. 12, 3. 4. 28. 29. 14, 7. 15. 1. 15. 17. 18, 2. 24, 4. 5. 26, 1. 6. 27, 17. 28, 2. 30, 2. 30, 14. 31. 4. 10. 14. 15. 18. 32, 15. 33, 20. 34, 6. 11. 35, 2. 8. 36, 7. 10. 13. 39, 18. 40, 7. 41, 2. 20. 44, 18. 45, 11. 20. 46, 11. 15. 47, 2. 10. 49, 17. 50, 6. 53, 2. 54. 17. 56, 10. 57, 15. 59, 24. 60, 3. 61, 1. 62, 10. 66, 16. 19 67, 9. 29. 69, 12. 70, 18. 20. 71, 6. 74, 1. 77, 13. 78, 2. 8. 14. 79, 16. 81, 18, 27. 82, 5. 7. 12. 23. 83, 8. 85, 1. 87, 7. 90, 22. 93, 1. 94, 16. 94, 18. 96, 14. 97, 11. 17. 101, 4. 102, 3. 8. . 12. 103, 7. 9. 105, 9. 11. 108, 17. 110, 6. 112, 8. 25. 113, 10, 18. 114, 7. 117, 14. 17. 118, 12. 121, 4. 122, 11. 19. 125. 8. 126, 4. 127, 1. 129, 9. 132, 9. 133, 9. 134, 2. 8. 135, 8. 24. 28. 136, 13. 137, 11. 138, 3. 17. 23. 25. 139, 5. 6. 15.
ejuſdem, 39. 14. 122, 16. 139, 3.
ejuſmodi, 8, 23. 81, 12. 134, 11.
elapſi, 42. 16.
elato, 115, 8. 124, 2.
elatus, 27, 16. 140, 5.
electi, 43, 1. 179, 4.
electos: 39, 28.
Electram, 10, 7. 102, 11.
electum, 63, 15.
elegiſſet, 103, 9.
Elephenor, 17, 10.
Elephenoris, 129, 9.
Elide, 18, 1.
eligi, 90, 4.
eloqui, 48, 10.
eluendum, 81, 17.
elutum, 73, 8.
ementito, 22, 12.
emerſit, 104, 18.
eminus, 59. 21. 68, 12. 99, 22.
emiſſa, 24, 2.
emittit, 140, 10.
enim, 9, 1. 10, 6. 29, 11. 41, 12. 44, 12. 48, 4. 80, 18. 81, 19. 105, 8.
eniſus, 123, 9.
eniteretur, 108, 6.
enititur, 72, 5.
enumerationem, 63. 8.
enumeratis, 135, 18.
eo, 2, 6. 6. 13. 9, 1. 5, 11, 2. 13, 6. 14, 5. 6. 17, 7. 21, 5. 24, 13. 22. 25, 7. 27, 14. 18. 29, 16. 30, 9. 12. 31, 13. 35, 7. 36, 1. 8. 37, 4. 10. 38, 10. 40, 7. 46, 4. 59, 9. 21. 63, 3. 9. 64, 3. 67, 16. 30. 68, 23. 69, 21. 22. 71, 7. 74, 11. 81, 7. 82, 16. 84, 1. 12. 85, 14. 86, 5. 89, 8. 90, 3. 9. 93. 20. 96, 5. 97, 1. 99, 23. 102, 10. 12. 13. 106, 3. 112, 9. 113. 3. 116, 1. 119, 10. 125, 3. 127, 2. 10. 11. 135, 2. 27. 28. 136, 3. 6. 139. 2. 3. 140, 11. 22.
eodem, 21, 1. 37, 6. 39, 4. 61, 25. 74, 22. 95, 2. 101, 1. 110, 12. 134, 2. 137, 7. 138, 27.
eorum, 8, 2. 13, 7. 25, 5. 29, 8. 30, 28. 34, 5. 37, 7. 38, 1. 5, 7. 40, 11. 43, 11. 19. 50, 3. 11. 23. 55, 8. 61. 15. 63, 8. 64, 5. 68, 1. 79, 2. 4. 81, 10. 17. 91, 15. 92, 17. 93, 16. 97, 19. 98, 21. 99, 17. 100, 10. 105, 6. 108, 7. 110, 8. 111, 13. 118, 10. 16. 119, 19. 121, 8. 125, 9. 126, 14. 129, 7. 134, 3.
eos, 3, 5. 7. 4, 3. 8, 6. 9, 11. 12, 18. 24. 13. 10. 12. 15, 6, 26, 7. 27, 6. 30, 3. 32, 18. 33, 10. 39, 8. 43, 7. 46, 14. 55, 7. 56. 10. 60, 9. 61, 3, 63, 7. 68, 21. 57, 9. 77, 20. 88, 19, 89, 6. 98, 17. 99, 21. 100, 11, 103, 11. 105, 21. 109, 6. 8. 111, 14. 115, 7. 121, 5. 124, 1. 6.
eoſdem, 87, 4.
Epeus, 20, 1.
Epios, 59, 26. 66, 9. 74, 1.
Epiſtrophus, 13, 14. 17, 14. 52, 2.
Epium, 112, 11.
epulas, 64, 14. 97, 10. 104, 5. 134, 1.
epulatum, 120, 14.
epulis, 4, 3. 92, 5. 107, 4. 132, 6.
equi, 16, 16. 20, 4.
equis, 68, 7. 76, 10. 77, 20. 88, 18. 91, 5.
equitatus, 20, 7.
equites, 87, 11. 14.
equitibus, 68, 7.
equitum, 87, 20. 21.
equo, 87, 21.
equos, 61, 1, 18. 68, 9.
equum, 6, 5. 113, 26. 114, 9. 14. 112, 1.
equus, 113, 17.
erant, 3, 2. 4, 8. 6, 2. 7, 2. 17, 7. 18, 5. 24, 13. 28, 5. 36, 9. 42, 20. 43, 2. 46, 4. 61, 27. 63, 12. 66, 7. 67, 3. 71, 10. 75, 9. 76, 7. 85, 15. 87, 17. 93, 7. 99, 21. 101, 6. 102, 5. 107, 8. 12. 111, 3. 23. 112, 7. 113, 6. 14. 119. 126, 24. 128, 2. 132, 1, 8. 137, 1. 4. 138, 9. 139, 9.
erat, 2, 6. 4, 12. 21, 5. 22, 9. 23, 7, 8. 26, 7. 29, 30. 31, 12. 32, 6. 13. 33, 12. 35, 1. 37, 11. 40, 1. 55, 7. 57, 25. 63, 2. 67, 26. 31. 71, 3. 72, 13. 73, 15. 76, 15. 77, 19. 79, 5. 81, 5. 85, 2. 86, 11. 105, 18. 106, 23. 107, 7. 111, 7. 116, 4. 127, 13, 137, 7. 138, 15. 18. 139, 15.
ereptum, 23, 12. 69, 13. 125, 4.
erexere, 17, 23.
erga, 12, 29. 49, 22. 101, 13. 122, 9.
ergo, 83, 6.
Erichthonium, 102, 12.
erigit, 82, 9.
erigitur, 43. 4.
Erigona, 127. 13.
Erigonem, 125. 3.
erigunt, 73. 8.
eripere, 81, 16. 94, 14. 99, 11.
eripienda, 136, 12.
eripit, 110, 2.
eripiunt, 58, 22.
eripuit, 105. 22.
erit, 105. 30.
erroris, 129. 3.
eruendam, 42. 1.
eruiſſent, 16. 2.
erumpit, 51. 2.
erumpunt, 74. 17.
erunt, 41, 16. 44, 12.
eruptione, 59. 1.
eruptionem, 54, 17. 58, 6.
erutis, 43, 19.
eſſe, 10, 7. 30, 10. 35, 7. 40, 14. 48, 5. 13, 49, 15. 62, 19. 63, 10. 17. 64, 5. 67, 33. 81, 24. 83, 13. 96, 16. 97, 1. 108, 5. 17. 18. 112, 1. 137, 4. 138, 10. 140, 4. 17.
eſſem, 50, 20.
eſſent, 9, 14. 12, 6. 14. 22, 11. 26, 10. 28, 23. 29, 1. 24. 63, 6. 82, 3. 89, 7. 100, 9. 104, 3. 108, 8. 13. 110, 9. 112, 2. 118, 17. 119, 11. 135, 2.

Digitized by Google

eſſet, 8: 14. 9: 17. 10: 3. 11, 8. 24. 17. 50, 13. 57, 8. 57, 20. 68, 4. 81, 9. 82. 7. 84, 8. 88, 7. 10. 92, 18. 97, 2. 6. 103, 3. 106. 14. 108, 1. 4. 119, 9. 128, 5. 135, 13. 137, 11. 140, 16. 19.
eſt, 8: 3. 9, 11. 12, 5. 14, 24. 13. 4. 15, 1. 9. 20, 14. 21, 7. 24, 12. 21 26, 3. 7. 27, 2. 28, 8. 14. 30. 16. 31, 2. 33, 6. 36, 10. 39, 17, 40, 13. 41, 4. 8. 11. 17. 18. 24. 42, 4. 9. 12. 43, 5. 25. 44, 8. 45, 4. 7. 46, 6. 47, 19. 49, 7. 50, 5. 22. 56, 15. 57. 4. 59, 15, 17, 68, 7. 23. 24. 69, 18. 70, 6. 72. 4. 7. 73, 6. 75, 3. 77. 11. 78, 7. 80, 18. 19, 21. 81, 4. 82, 2. 15 22. 83, 6. 85, 9. 86, 1. 87, 22. 88, 9. 89. 22. 90, 3. 6. 17. 25. 91, 15. 29. 92, 7. 93, 18. 94, 4. 8. 27. 95, 6. 97, 8. 98, 12. 99, 2. 15. 100, 3. 101, 11. 102, 5. 103, 9. 104, 12. 105, 3. 20. 27. 30. 106, 11. 28. 109, 14. 16. 22. 112, 19. 113. 23. 114, 8. 13. 121, 2. 122, 7. 123, 8. 9. 127, 8. 128, 9. 129, 10. 135, 3. 136, 5. 138, 15. 140. 22.
eſſis, 83. 4.
&, 2, 4, 5. 6. 4, 4. 5, 2. 6, 5. 13, 15. 7, 1. 8, 14, 19, 9, 5. 10. 4. 6. 7. 8. 11, 2. 5. 13, 12, 6. 13. 3. 6. 9. 11. 13, 14. 14, 1. 2. 4. 5. 6. 8. 10. 11. 15, 2. 3. 16, 8. 9. 13. 17, 11. 14. 18, 1. 2. 19, 1. 2. 4. 5. 22, 2. 11. 23. 8. 10. 11. 24, 3. 11. 13. 17. 25. 6. 26, 1. 2. 11. 27, 1. 17. 20. 20. 28, 7. 20. 23. 29, 7. 15. 23. 27. 28. 30, 5. 14. 20. 31, 6. 12. 20. 32. 10. 16. 17. 33, 13. 14. 34, 4. 7. 8. 15. 35, 13. 14. 36, 8. 11. 13. 15. 38, 5. 39, 9. 18 40, 5. 11. 41, 1. 10. 12. 29. 43, 26. 44, 4. 17. 45, 6. 8. 46, 10. 47, 8. 9. 12. 48, 1. 18. 49, 6. 10. 50, 3. 16. 22. 52, 2. 4. 53, 3. 5. 54, 8. 15. 16. 55, 5. 16. 21. 56, 9. 57, 22. 59, 3. 9. 13. 21. 60, 9. 61, 1 7. 12. 18. 62, 9. 18. 63, 13. 64, 1, 3. 13. 66, 5. 11. 18. 67, 6. 7. 11. 26. 68, 1. 2. 7. 17. 24. 69, 3. 21. 70, 1. 3. 9. 24. 71, 2. 7 17. 21. 24. 72, 9. 11. 74, 2. 5. 6. 7. 13. 20. 21. 24. 75, 2. 76, 1. 5. 15. 77, 1. 10. 12. 28. 79, 2. 11. 80, 3. 82, 15. 21. 84, 4. 85, 10. 86, 5. 87, 1. 12. 14. 15. 17. 88, 18. 89, 2. 7. 16. 18. 25. 90, 5. 18. 26. 91, 7. 9. 10. 11. 13. 14. 16. 92, 8. 14, 22. 93, 4. 9. 11. 94, 3. 21. 22. 31. 95, 7. 16. 96, 11. 97, 18. 34. 98, 10. 99, 25. 100, 3. 9. 10. 102, 14. 16. 104, 20. 105, 16. 21. 106, 19. 27. 28. 108, 14. 111, 12. 112, 18. 24. 115, 14. 117, 5. 121, 6. 123, 4. 7. 8. 125, 7. 126, 16. 20. 21. 127, 6. 131, 2. 134, 3. 8. 135, 1. 136. 4. 137, 4. 140, 1.
etenim, 8, 21. 29, 8.
etiam, 1, 4. 11, 4. 15, 17. 16, 12. 29, 4. 32, 14. 38, 10. 39, 13. 42. 3. 4. 19. 43, 2. 20. 22. 48, 24. 50, 6. 58, 2. 62, 4. 10. 63, 6. 10. 64, 4. 67, 6. 69, 6. 8. 71, 24. 73, 3. 74, 12. 24. 75, 1. 9. 76, 17. 77, 3. 81, 12. 23. 27. 82, 12. 84, 13. 85, 9. 86, 10. 88, 5. 17. 89, 16. 92, 19. 93, 13. 95, 15. 96, 5. 98, 7. 104, 16. 105, 9. 24. 30. 32. 109, 14. 111. 20. 112, 9. 118, 19. 127, 5. 128, 5. 133, 9. 135, 28. 140, 4.
etiamnunc, 97, 18. 119, 1.
etiamtum, 71, 21. 94, 6.
etſi, 6, 6. 29, 5. 64, 2.
evadere, 123, 9.
evaderet, 117. 6.
evadunt, 8, 9.
Evæmonis, 14, 1.
Evander, 74, 24. 99, 13.
evaſerant, 27, 5. 99. 17. 122, 8. 125, 9.
Euboeæ, 17, 10.
Euboeam, 123, 10.
evenerat, 64, 18. 117, 17.
evenere, 122, 17.
eveniſſe, 40, 6.
eveniſſet, 31, 4.
eventu, 27, 17. 56, 14.
eventum, 27, 21.
everſa, 83, 6. 89, 4. 99, 23. 101, 15.
everſas, 50, 21.
everſio, 66, 18.
everſionem, 8, 12. 102, 3.
everſum, 6, 4. 37: 2. 45, 2.
evitandos, 74, 15.
evitans, 56, 1. 133, 8. 135, 1. 138, 23. 139, 11.
evitari, 83, 16.
eum, 21, 14. 22, 10. 23, 5. 25, 1. 27, 28. 28, 1. 24 26. 29, 2. 20. 30, 9. 33, 13. 34, 7. 35, 6. 36, 1. 2. 37, 3. 39, 22. 40, 15. 41, 19. 42, 9. 44, 6. 45, 11. 46, 4. 9. 18. 47, 6. 48, 9. 49, 4. 50, 1. 55, 12. 56, 3. 57, 5. 58, 20. 21. 59, 11. 26. 60, 8. 62, 3. 6. 20. 63, 7. 64, 3. 5. 6. 66, 12. 67, 21. 24. 29. 69, 2. 11. 20. 71, 8. 72, 4. 11. 76, 5. 77, 4. 78, 13. 80, 5. 81, 6. 83, 13. 84, 8. 10. 86, 12. 92, 4. 93, 7. 11, 14. 97, 26, 100, 6. 102, 1. 5. 106, 20. 28. 112, 6. 118, 17. 122, 8. 125, 2. 128, 25. 128, 4. 130, 3. 132, 4. 137, 7. 138, 13. 139, 16.
Eumedis, 55, 9.
Eumelus, 14, 10. 18, 5. 55, 25, 77, 20. 112, 14.
eundem, 43, 8. 56, 5. 76, 21. 88, 9. 96, 14. 97, 10.
eunt, 33, 12. 61, 10. 112, 12.
evolant, 27, 3. 61, 9. 74, 13.
Euphemus, 52, 1. 59, 14.
Euphorbi, 72, 4.
Euphorbus, 55, 24. 72, 9.
Europæ, 3, 7.
Europam, 44, 15.
Euryalus, 15, 4.
Eurypyli, 97, 24.
Eurypylo, 29: 16. 98: 2.
Eurypylum, 95: 13.
Eurypyles, 14: 1. 19: 3. 29, 11. 78: 11. 96: 1. 97: 30.
Euryſaces, 121: 10.
Eutraphates, 14: 7.
ex, 1: 3. 2: 1, 5. 3: 7. 4: 7, 9. 6: 11, 12, 13, 17. 8: 15, 18. 9: 20. 10: 7, 8. 11: 1, 2, 3. 13: 2, 11. 13: 13, 15. 14: 1 2. 15, 2, 3, 4, 5, 6. 7. 17: 6, 7, 9, 10, 11, 12, 1. 18. 1, 2, 3, 4, 5. 19, 1, 2, 4, 6, 7. 20, 1, 13. 22: 5. 23, 2. 26: 2. 27: 11, 27. 28, 7. 29: 12, 19, 30. 30, 10. 22. 32, 2, 15. 33: 2. 9. 39: 10, 18. 43: 22. 44: 15. 45: 1, 3, 16. 17. 48: 5, 21. 50: 2, 24. 51: 3: 52: 3. 53: 4, 5. 55: 23. 57: 5, 15. 60: 8. 61: 21. 69: 6, 11, 14, 17: 20. 70: 17, 21, 22. 73, 14. 74. 8, 17, 18. 76: 6, 18. 77: 11. 78: 1. 79: 15. 85: 8. 86, 10. 87: 5. 95: 1, 13. 96: 8, 9. 98: 5. 101. 10. 102: 12, 13, 14, 16. 103, 4. 10. 4, 20. 107, 5, 7, 10, 11, 20. 116: 1, 7. 117, 7. 118, 2. 119, 4. 10. 120: 2, 10 121: 10, 15. 122: 18. 124, 6. 125: 3. 126: 13. 17. 127, 13. 128, 10. 129, 2. 131: 8. 133, 1. 134, 4. 136: 16. 138: 7, 22, 27. 139: 3, 12. 140: 15.
exactis, 68: 3. 87: 9. 121: 3.
exactum, 109: 2.
exacturum, 119: 9.
exactus, 129: 11.
exanimaverat, 28: 12.
exanime, 82: 3.
exanimem, 94: 13. 119: 15.
excedere, 70: 17.
excelſior, 77: 20.
excepta, 39: 11.
exceptam, 34: 6.
excepto, 2: 1. 97: 3.
exceptus, 96: 2. 101: 12. 132: 8. 135: 25.
exceſſerit, 136: 11.
excidii, 98: 20.
excidiſſe, 6: 9.
excidium, 112: 9.
excindit, 36: 17.
excipit, 90: 10. 114, 1.
excipitur, 78: 10.
exciſam, 63: 3.
exciſis, 76: 6. 113: 5.
exc. furoſque, 77: 2.
exciſurum, 78: 3.
excitaſſe, 104: 14.

exclamat,

exclamat, 67: 18.
excogitavit, 22: 6.
excuſſis, 82: 14.
execraretur, 9: 9.
execrari, 47: 9.
execratione, 9: 23.
enumerat, 88: 2.
exempli. 41: 10. 43: 21.
exemplo, 42: 18. 45, 12. 55: 21. 57, 4. 66, 16. 102: 7.
exemplum, 42, 13, 21. 73: 5. 81: 17.
exequendum, 108, 17.
exercebantur, 89: 14.
exercere, 30: 13. 66. 8.
exercitationibus, 38: 13.
exercitu, 21: 3, 12. 30, 25. 35: 1. 36: 5. 41: 4. 47: 5, 10. 49: 1, 6, 11. 54: 7, 10. 58, 3. 70: 23. 87: 15. 89, 8. 90, 14. 93: 5. 100, 4. 118: 7. 119, 20. 136: 6.
exercitui, 16: 12. 120: 22.
exercitum, 21: 8, 13. 23: 2. 25: 3. 27, 21. 28: 26. 33, 6. 34: 15. 36: 8. 37: 5. 38. 11. 39: 4, 22. 42: 14. 45: 12. 47: 15. 49: 22. 50: 5. 58: 4. 60: 26. 64: 7. 66: 12. 67: 14. 68: 4, 22. 77: 3. 81: 19. 93, 10. 97, 21. 119, 4. 120, 6. 121, 7.
exercitus, 16, 8. 22, 1, 4. 25, 9. 28, 16. 33, 4, 26. 35, 5. 48, 14. 49, 16. 50, 17. 55, 15. 56, 11. 57, 17, 20. 62, 6. 64, 3, 8. 70, 24. 74, 8. 89, 5, 12, 18. 26. 94, 30. 120. 3.
exercituum, 17, 3.
exercuiſſe, 103, 2.
exertius, 108, 8. 111, 4.
exhauſtis, 28, 11.
exhibebantur, 4. 4.
exhibebat, 34, 15.
exhibebatur, 35. 1.
exhibente, 112, 21.
exhibeo, 80, 14.
exhiberetur, 94, 14.
exhibitam, 46, 16.
exhibitis, 4, 3. 130, 3.
exigerent, 122, 2.
exiguo, 80, 16.
exinde, 113, 11, 24.
exiſtere, 29, 5. 92, 11.
exiſtimans, 140, 7.
exiſtimantes, 107, 3. 126, 10.
exitialem, 120, 12. 130, 7.
exitio, 47. 18. 48, 18. 83, 8. 99, 10. 107, 15.
exitium, 12, 15. 47, 3. 109, 12. 111, 25.
exitum, 43, 8. 96, 10. 140, 21.
exornat, 134, 8.
exornatum, 74. 5.
exorſus, 23, 5. 42, 15. 63, 9. 132, 1.
exorta, 93, 9. 126, 26, 136, 9.
exorto, 86, 12.
exortam, 128, 4.
exoſculantur, 112, 17.
exoſculari, 93, 19.
exoſculati, 94, 12.
expectandum, 107, 17.
expectantibus, 42, 6. 104, 10.
expectatione, 90, 21.
expedire, 71, 17.
expedito, 30, 24.
expediunt, 100, 10.
expergefacti, 61, 6.
experiemini, 45, 3.
experiri, 48, 20. 69, 10.
expers, 29, 30. 32, 16.
expertem, 36, 7.
expertes, 28, 17.
experti, 105, 8. 118, 17. 123, 5.
expertus, 129, 6.
expetens, 28, 3.
expetentibus, 34, 5.
expetere, 21, 12. 48, 10. 81, 27. 102, 4.
expirantem, 94, 11.
explendum, 43, 17.
explere, 80, 11.
expletum, 61, 3.
explicitis, 60, 4.
exploratis, 12, 23.
exploratum, 55, 10. 60, 7. 106, 16. 133, 5.
exponam, 13, 10.
exponens, 8, 12.
exponere, 15, 8. 63, 10.
exponerentur, 9, 3.
exponi, 85, 8.
expodit, 111, 23.
exponunt, 45, 14. 111, 19.
expoſcebat, 66, 2. 94, 29.
expoſcentibus, 46, 3.
expoſito, 63. 6.
expoſtulante, 118, 4.
expoſtulare, 118, 14.
expoſuere, 39, 7.
expoſuimus, 20, 13.
expugnare, 37, 11.
expugnata, 38, 16.
expugnatam, 6, 4.
expugnatis, 39, 2.
expugnavere, 34, 9.
expulſi, 121, 9.
expulſum, 127, 4. 133, 4.
expulſus, 125, 5.
exſanguem, 94, 5.
exſangues, 58, 14.
exſcindi, 97, 5.
exſecrari, 66, 18, 82, 22.
exſecrata, 67, 31.
exſecratus, 97. 27.
exſectis, 70, 11. 116, 5.
exſectum, 15. 15.
exſequentibus, 55, 19.
exſequi, 126, 12.
exſiſtere, 44, 8. 97, 3.
exſiſteret, 97, 14.
extentum, 78, 1.
externi, 140, 12.
extincta, 59, 12.
extincti, 69, 20.
extinctis, 61. 14.
extinctos, 107. 12.
extitiſſe, 83. 5.
extollentes, 59. 20.
extollere, 71. 13.
extollunt, 101. 4.
extollere, 71. 13.
extollunt, 101. 4.
extorquere, 41. 3.
extorta, 41. 17.
extorum, 109, 22. 110, 2.
extrema, 47, 4. 48, 20.
extremas, 76, 1.
extremum, 44. 9.
extra, 58, 19. 67, 22. 70, 5. 78, 9. 83, 3. 108, 1.
extracto, 69, 14.
extructione, 4, 6.
extructum, 96, 9. 119, 23. 127, 7.
extruendum, 96, 5.
extruens, 108, 23.
extruitur 74, 4. 113, 17.
extruunt, 95, 2.
extulit, 27, 19.
exturbare, 90, 24.
exulandum, 107, 5.
exulatione, 12, 11. 76, 18.
exurgendi, 92, 12.

F.

FAbrefactum, 108, 5. 112, 1.
fabricæ, 112. 11.
fabricatis, 66. 6.
fabricatorem, 113. 18.
fabricatur, 17. 2.
fabulari, 46. 3.
facem, 84. 1.
faceret, 106. 21.
facie, 14. 3.
faciem, 24, 24. 61, 6. 89, 17.
facienda, 82. 14.
faciendo, 96. 12.
faciendum, 85. 10.
facientes, 19. 7.
facies, 76. 20.
facile, 35, 15. 56, 15. 59, 13. 89, 13. 126, 7.
facilius, 46, 11. 62, 21. 113, 20.
facinora, 39, 20. 97, 11. 118, 7.
facinore, 24, 4. 81, 7.
facinoribus, 49, 21. 59, 24. 80, 14. 99, 25. 118, 3.
facinoris, 9, 9. 44, 2. 66, 6. 128, 1.
facinus, 4, 11. 8, 17. 9, 2. 30, 19. 41, 11. 45, 15. 61, 3. 82, 23. 89, 6. 97, 28. 138, 9. 140, 2.
facis, 42, 8.
facit, 6, 12. 9, 26. 15, 12. 40, 24. 49, 15. 63, 9.
faciunt, 88, 1. 92, 17.
facta, 28, 14. 34, 6. 43, 19. 50, 12.

59, 19. 71, 10. 108, 11.
factam, 12. 21.
facti, 6, 16. 49, 2.
factis, 92, 3.
facto, 12, 7. 47, 15.
factum, 29, 6. 108, 16. 136, 5.
factura, 89, 7.
facturos, 29, 2. 34, 8.
facturam, 64, 9. 108, 6.
factus, 30, 28. 31, 2. 57, 12. 58, 7. 75, 2. 79, 5. 91, 13. 94, 27.
facultate, 17. 5.
facultatibus, 105, 28.
falſas, 22, 8.
falſis, 124, 5.
fama, 6, 3. 12, 25. 47, 1. 77, 8. 86, 10. 88, 16. 96, 2. 122, 7. 126, 8. 138, 12.
famæ, 79, 7.
famam, 27, 26.
familiariter, 64, 1.
familiarium, 64, 8.
famoſa, 102, 3.
fas, 135, 18.
faſtigii, 108, 3.
faſtus, 85, 6.
fata, 14. 11.
fatale, 112, 1.
fateretur, 117, 14.
fatigabantur, 50, 4.
fatigabatur, 71, 2.
fatigare, 21, 7.
fatigaretur, 20, 4. 28, 10.
fatigatio, 91, 13.
fatigatis, 8, 9. 47, 17. 60, 8.
fatigatum, 99, 9. 135, 14.
fatigatus, 134, 9.
fatum, 96, 18.
fatur, 21, 10.
favilla, 75, 6. 10.
favor, 78, 4.
favore, 39, 7. 99, 26. 132, 8.
favorem, 64, 12.
fecerat, 22, 13. 79, 8.
fecit, 42, 5. 45, 5. 62, 15. 64, 1. 69, 2. 97, 7. 103, 3. 133, 1.
felicius, 78, 6.
femur, 28, 6. 57, 3.
fera, 14, 5.
feram, 105, 20.
fere, 58, 5. 61, 25. 66, 14. 134, 11. 137, 6.
ferebatur, 138, 11.
feriendi, 66, 11.
ferire, 92, 15.
ferit, 70, 17. 94, 20.
ferme, 106, 18.
ferox, 76, 8.
ferre, 89, 5. 92, 4.
ferret, 29, 21.
ferro, 119, 16.
ferrum, 28, 7. 63, 4.
fert, 126, 16.
fertur, 100. 14.
ferunt, 12, 9. 59, 1. 86, 3. 92, 7. 95, 11.
feſſa, 74, 16.
feſſis, 115, 2.
feſtinabant, 66, 13.
feſtinabatur, 30, 25.
feſtinantibus, 55, 1. 98, 18. 99, 15. 114, 15.
feſtinarent, 17, 1. 30, 31.
feſtinaret, 22, 11. 55, 22.
feſtinatione, 21, 2. 27, 8. 32, 11. 91, 4.
fidam, 34, 13.
fido, 44, 4. 103, 7.
fidebant, 33, 3.
fidei, 12, 29. 101, 12. 105, 4.
fideles, 34, 11.
fidelis, 46, 18.
fidem, 11, 7. 22, 13. 31, 21. 37, 4. 38, 14. 39, 22. 55, 12. 61, 24. 67, 30. 78, 6. 104, 8. 109, 21. 113, 1.
fidens, 87, 10.
fides, 22, 11. 68, 2. 111, 11. 113. 16.
fidis, 76, 3.
fidiſſimis, 139, 4.
fidiſſimos, 135, 5. 138, 7.
fidiſſimum, 20, 12.
fiducia, 28, 23. 90, 27.
fiduciam, 32, 17. 86, 9. 99, 26.
fidum, 43, 24.
fidus, 135, 9.
fieret, 61, 14. 76, 21. 104, 10.
fieri, 6, 3. 8, 21. 42, 6, 81, 8. 109, 7.
fiet, 41. 26.
figebantur, 99. 10.
figitur, 57. 1.
filia, 10, 7. 22, 14. 38, 5. 61, 27. 125, 8. 126, 19. 132, 11. 133, 10.
filiæ, 2, 1. 25, 1. 26, 1. 40, 4. 46, 13. 67, 6. 79, 12. 85, 11.
filiam, 21, 12. 24, 10. 29, 11. 31, 2. 4. 36, 14. 37, 10. 39, 2. 12. 13. 20. 46, 8. 17. 102, 11. 129, 9.
filiarum, 63, 10. 85, 5.
filii, 32, 15. 43, 3. 52, 2. 82, 8. 100, 5. 101, 5. 104, 20. 105, 9. 121, 10. 139, 8.
filiis, 40, 1. 44, 13. 117, 17, 129, 7.
filio, 84, 14. 104, 21. 129, 1. 137, 11.
filiorum, 9, 19. 12, 18. 33, 19. 59, 13. 66, 19. 67, 4. 69, 23. 76, 6. 80, 10. 21. 83, 14. 91, 9. 101, 15. 103, 8. 137, 12.
filios, 9, 11. 10, 5. 12, 2, 21. 30, 5. 31, 17. 67, 16. 75, 9. 79, 11. 80, 29. 81, 6. 83, 4. 102, 8. 104, 6. 107, 11. 121, 1. 135, 4.
filium, 11, 5. 55, 9. 85, 1. 7. 125, 4. 133, 1. 138, 1. 140, 4. 16.
filius, 4, 9. 15, 14. 31, 4. 38, 8. 76, 15. 88, 15, 124. 3. 132, 13. 135, 12.
fine, 36, 16. 64, 18.
finem, 42, 5. 45, 5. 62, 15. 64, 1. 69, 21. 85, 4. 97, 6. 103, 2. 14. 106, 1. 5. 107, 3. 111, 13. 112, 15. 132, 13.
fines, 44. 17.
finibus, 44, 16.
finire, 99, 2.
finis, 22, 4. 41, 26. 57, 12. 75, 2. 79, 5. 87, 19. 89, 26. 91, 13. 94, 26. 109, 16. 111, 15.
finitimæ, 43, 22.
finitimas, 33, 16.
finitimi, 37, 2.
finitimis, 30, 21. 45, 21.
finitimo, 87, 5.
finitimos, 76, 2.
finito, 104, 9.
firmarent, 113, 2.
firmatique, 119, 21.
firmatores, 112, 11.
firmavere, 31. 21. 61: 25.
firmiſſimus, 25, 6.
firmo, 62, 4. 97, 18.
fiſi, 80, 10.
fit, 89, 26. 122, 9.
fixe, 45. 8.
flagitare, 48, 2.
flamma, 84. 3. 109, 22.
flantibus. 6, 12.
flatus, 24, 24.
flectere, 21. 16.
flens, 11, 7.
fletu, 33, 11. 106, 7.
fletum, 86, 7. 112, 4. 140, 17.
fletus, 104, 18.
flexum, 73, 8.
flexus, 64, 8.
fluitantes, 123, 9.
flumen, 76, 4. 92, 17.
flumine, 75, 3.
fluvium, 88, 7.
fluxa, 68, 1.
fluxere, 47, 14. 67, 11.
fodit, 72, 5.
fœda, 72, 1.
fœdam, 61, 6.
fœdandum, 81, 16.
fœdantes, 86, 7.
fœdari, 23, 9.
fœdatum, 45, 19. 116, 7.
fœdatus, 76, 19.
fœde, 74, 20. 116, 3.
fœdere, 57, 14.
fœderis, 41, 15.
fœdus, 113, 13.
fœmina, 105, 22. 119, 13.
fœminæ, 84, 7.
fœminam, 87, 21.
fœminarum, 118, 1.
fœminas, 4, 12.
fœminis, 72, 4. 86, 13. 88, 2. 114, 14. 117, 10. 134, 4.
fœtu, 84, 1. 138, 23.
foras, 107. 8.
foratum, 90, 22.
fore, 12, 18. 42, 18. 43, 24. 62. 15. 67, 29. 68, 1. 85, 13. 98, 21. 107, 15. 110, 8. 113, 5. 120, 17. 126.

Digitized by Google

126, 17.
forens, 89, 3. 99, 23. 119, 14.
foret, 67. 18. 68, 19, 97, 16. 113, 20.
foris, 125, 9.
forma, 9, 15. 24, 17. 93, 2. 112, 2. 117, 13.
formæ, 49, 3. 84, 10. 138, 27.
formatis, 89, 16.
foro, 100, 5. 112, 14.
forte, 21, 3. 31, 13. 35, 8. 55, 25. 56, 1. 67, 9. 25. 90, 16. 97, 30. 125, 1. 4.
forti, 96. 17.
fortia, 34, 6. 43, 19. 50, 12. 59, 20. 71, 10. 97, 11.
fortibus, 96, 18.
fortiorem, 97, 2.
fortiſſimam, 96. 11.
fortiſſimo, 89. 27.
fortium, 119. 3.
Fortuna, 57, 18. 59, 15. 71, 1. 75, 7. 90, 2 92, 11. 105, 22. 129, 5. 140, 12.
Fortunæ, 80, 7. 19. 90, 4.
Fortunam, 72, 2. 80, 2. 83, 7.
fortunarum, 135. 2.
fortunas, 80, 1. 138, 2.
forum, 15, 14.
fractas, 77. 5.
fracti, 61. 23.
fractis, 77. 16.
frater, 3, 1. 13, 6. 27, 27. 41, 13. 54, 1. 124, 4.
fraternæ, 28, 3. 45, 17. 136, 11.
fraterni, 44. 2.
fratre, 14, 9. 28, 20. 30, 13. 70, 18.
fratrem, 30, 2. 56, 3. 94, 19. 121, 5. 125, 6. 127, 13. 135, 8.
fratres, 82, 22. 112, 4. 129, 6.
fratri, 41. 13.
fratribus, 9, 25. 92, 15.
fratris, 136, 3. 6, 9.
frequentem, 57, 21.
frequentes, 61. 5.
frequentibus, 32. 4.
fretus, 46, 9. 62, 21.
frontibus, 27, 10. 55, 17.
fructum, 105. 6.
fructuum, 37, 4. 136, 17.
frugibus, 137, 8.
frugum, 137. 2.
frumenta, 25, 11. 57, 25.
frumenti, 20, 1. 119, 5.
frumentum, 38, 11. 89, 21.
fruſtra, 12, 17. 36, 5. 55, 7. 57, 21. 89, 8.
fuerant, 9, 27. 58, 12. 80, 20. 94, 18. 134, 12. 136, 6.
fuerat, 17, 5. 21, 9. 40, 22. 59, 5. 74, 7. 98, 2.
fuere, 8, 1. 15, 5. 20, 7. 36, 6. 106. 22. 113, 26.
fuerint, 109, 1.
fuerit, 82. 17.
fuga, 27, 5. 70, 21. 76, 22. 88, 2. 90, 2. 92, 18. 98, 3. 4.
fugam, 23, 5. 27, 4. 33, 14. 46, 6, 56, 2. 88, 1. 92, 16. 94, 23.
fugant, 74. 18.
fugarentur, 32. 19.
fugatis, 28, 3.
fugatus, 69. 19.
fugavere, 35. 4.
fugere, 33, 11. 68, 20.
fugientem, 27, 4 98, 9. 99, 8.
fugientes, 27, 24. 59, 4. 91, 4. 99, 14.
fugientibus, 58, 10. 69, 17.
fuiſſe, 29, 8. 81, 9. 23. 84, 10, 13. 109, 9. 111. 25.
fuiſſent, 11, 9. 86, 5.
fuiſſet, 71, 4. 120, 3.
fuit, 1, 4. 25, 3. 29, 30. 30 13. 32, 12. 16. 34, 16. 41, 3. 6. 80, 29. 85. 8. 87, 19. 89, 8. 94, 7. 105, 1, 17.
fulmina, 23, 11. 24, 7.
fulmine, 123, 7. 137, 6.
fulminum, 137, 7.
functus, 3. 4.
fundens, 90. 1.
fundere, 69. 15.
fundi, 68. 16.
fundit, 68, 13. 69, 5.
fundunt, 74, 18.
funere, 86, 6. 101, 1.
funeri, 21, 8. 95, 3.
funeris, 85, 11. 86, 13.
funerum, 83, 5. 92, 7. 115, 10.
funeſtum, 76. 19.
funis, 36, 3.
funus, 36, 9. 73, 11, 15. 100, 13. 121, 3.
fuſi, 70. 18.
fuſis, 58, 12. 98, 4.
futura, 130. 4.
futuri, 90, 8.
futuris, 105, 3. 106, 12.
futurorum, 15: 14. 48, 3.
futurum, 105, 15. 30.

G.

GAlearum, 89. 17.
Ganymedem, 44. 15.
Ganymedes, 102, 12.
Gargarum, 46, 1.
gaudio, 64. 12.
geminato, 94, 1.
gemitu, 40. 4. 70, 12. 71, 5. 73, 10. 94, 12. 115, 11.
gemitum, 73, 4. 106, 3.
gemitus, 92. 22.
genis, 64. 4.
genera, 72, 6. 122, 13.
genere, 9, 3. 105, 13, 6. 31, 9. 88, 17. 89, 14.
generis, 10, 6. 11, 4, 12: 28, 26. 29, 7.
genibus. 34, 2. 39, 15, 58, 14. 64. 4. 81, 3. 82, 5.
genita 11. 3.
genitam, 69. 8.
geniti, 1: 1. 14, 12, 53, 5.
genitore, 52. 4.
genitos, 28, 20. 102, 16.
genitum, 102. 16.
genitus. 2, 5. 13, 15. 27, 27. 28, 12. 29, 11. 51, 2. 52, 3. 54, 1. 60, 1. 74, 21. 96, 8. 121, 10. 139, 15.
gens, 76: 1. 105, 12.
gentes, 48: 17. 54, 6. 66, 17. 77, 9. 81: 18. 86, 9. 122, 5.
gentibus, 87. 2.
gentis, 72. 6.
gentium, 8. 15.
genua, 64, 5. 80, 6. 85, 12.
genuerant, 2. 1.
genuiſſe, 10: 8. 102, 14.
genus, 24: 3. 26: 12. 119: 15.
gerebantur, 110: 5. 133: 6.
gerebat, 75. 7.
gerebatur, 39. 26.
gerens, 139. 14.
gerere, 140. 8.
gererent, 110. 8.
gereret, 10: 3. 112: 8.
Gergetham, 46. 1.
germanum, 16. 9.
geruntur, 30. 27.
geſſerat, 37, 8. 71. 14. 133, 18.
geſta, 12: 29. 13: 8. 45, 13. 59: 19. 61, 27. 63: 10. 15. 76: 7. 15. 87: 3, 102: 5. 105: 11. 108: 13. 111: 23. 112: 6. 132: 8.
geſtæ, 99. 23.
geſtam, 118. 10.
geſtantes, 99, 26.
geſtant, 93. 12.
geſtientes, 94, 16.
geſtiunt, 80, 11. 105, 12.
geſtum, 67, 26. 115: 14.
gladiis, 15: 16. 70, 6.
gladio, 57, 5. 93, 22. 97, 34.
gladium, 63. 3.
Glauca, 121. 10.
Glaucen, 34. 5.
Glauco, 104. 21.
Glaucum, 68: 17. 85: 1.
Glaucus, 53: 1. 55: 24. 59: 9. 91. 1. 12.
globus, 57. 9.
gloria, 14, 4. 28, 1. 32: 17. 57, 3.
gloriæ, 37: 5.
gloriam. 17, 1. 28: 13. 38, 7. 43, 10. 55: 22. 59: 2. 86, 11.
glorioſus, 52. 2.
Gnoſſius, 122, 11.
Gorgithione, 70. 18.
gradu, 56: 12. 60, 7. 68, 20.
Græci, 9: 4. 31: 21. 32: 8. 17. 33: 1. 34, 9. 39, 7. 43, 15. 50, 1. 6. 54, 13. 59, 27. 62, 9. 64, 17, 66, 2, 68, 20. 71, 7. 74, 11. 81, 17, 82, 22. 89, 20. 90, 6. 92. 3, 13.

94, 16, 27. 96, 3. 98, 5. 105, 4. 11. 107, 2. 109, 14. 111, 10, 18. 113, 12. 23. 114, 15. 120, 15. 121. 11. 122, 15.
Græcia, 6, 14. 16, 16. 40, 12. 44, 14. 112, 9. 126, 3.
Græciæ, 1, 2. 4. 4, 16, 10. 20. 13. 23, 6. 30, 15, 27. 41, 4. 26. 80, 20. 86, 3.
Græciam, 12, 13, 25. 20, 6. 29. 5. 30, 20, 29. 120, 16. 126, 8. 127, 12.
Græcis, 27, 9. 29, 3. 34, 5. 13. 36. 9. 43, 21. 48, 10. 49, 12. 55, 18. 62, 4. 64, 10. 73, 6. 86, 5. 89, 1. 90, 26. 96, 6. 98, 20. 102, 9. 103, 11. 104, 7. 12. 109, 15. 112, 21. 23. 113, 11. 114, 8. 122, 17.
Græcorum, 40, 2. 43, 6. 49, 10. 13. 55, 10. 57, 11. 74. 24. 89, 27. 98, 15. 109, 6. 110, 3. 111, 13. 121, 15. 124, 4.
Græcos, 29, 22. 31, 15, 32. 7. 33, 9. 34, 8. 36. 13. 38, 14. 40, 10. 41, 16. 17. 24. 50, 11. 61, 23. 63, 17. 66, 17. 74, 13. 77, 2. 10. 81. 4. 13. 91, 5. 13. 101, 9. 104, 13. 106, 16. 20. 108, 15. 18. 112, 17. 120, 13.
Graii, 58, 9. 61, 14, 19. 68, 3. 76, 14.
Graiorum, 43. 19.
gramine, 104. 14.
grande, 12, 19. 29. 15, 10. 23, 13.
graſſandi, 47. 15.
graſſari, 21. 8.
grata, 34. 14.
gratam, 64, 5. 68, 1.
gratia, 12, 5. 12. 16, 9. 20, 9. 30, 17, 25. 31, 13. 33, 6. 43, 26. 57, 8. 77, 15. 81, 19. 94, 11. 103, 11. 127, 3.
Gratiam, 22, 14. 29, 4. 31, 2. 32, 2. 34, 10. 39, 26. 42, 24. 62, 7. 19. 85, 10. 101, 13. 104, 14. 105, 10. 119, 6.
gratias, 61, 26.
gratulantem, 29, 9.
gratulantes, 112, 17. 113, 14.
gratulari, 93, 19. 140, 11.
gratulatio, 95, 9.
gratulatione, 126, 11. 135, 25.
gratulationis, 29. 28.
gratulatum, 137, 10.
gratum, 47. 10.
gravaretur, 99, 20.
gravari, 50, 7.
grave, 66, 19. 104, 13.
gravia, 62, 14.
gravidam, 10, 8. 84, 1. 138, 22.
graviora, 42, 19.
graviores, 81, 13.
gravis, 90, 22.
graviſſimus, 47, 15.
graviter, 55, 23. 87, 22. 90, 15. 140, 6.
gregum, 46, 4.
gremio, 80, 5.
greſſu, 62, 4.
gubernaculis, 85, 4.
gubernatoris, 127. 6.
Guneus, 19, 3. 75, 1.

H.

HAbe, 80, 18.
habeat, 85, 12.
habebat, 27, 8, 15. 138, 7.
habebatur, 16, 10.
habendam, 34, 6. 106, 12.
habens, 9, 8. 58, 2. 68, 18. 74. 11.
habentes, 12, 11. 39, 27, 137, 5.
habere, 40, 9. 67, 30. 77, 3, 6.
haberet, 96, 15. 106, 13.
haberi, 39, 29.
habitam, 62, 1.
habito, 109, 2, 5. 111, 17. 121, 2.
habitu, 82. 12.
habitum, 83, 15.
habituram, 111. 8.
habitus, 10, 1. 54, 10. 76. 14. 107, 4.
habuerat, 3, 5. 38, 13. 43, 17. 50, 11. 68, 12. 128, 10. 136, 13.
habuere, 2, 3. 4, 3. 57, 21. 117, 15. 118, 3.
habuiſſe, 11. 1.
habuiſſet, 47. 8.
habuit, 12, 18. 40, 9. 48, 13. 49, 21. 55, 6. 94, 20.
hac, 105, 17. 28.
hactenus, 45, 2. 118, 1.
hæc, 2, 2. 8, 22. 12. 24. 16, 16. 17, 1. 22, 9. 24. 8. 30, 27. 80, 26. 81, 1. 25. 105, 10. 106, 2, 10. 122, 11. 133, 2. 135, 25. 136. 13.
hæſerat, 66, 19. 86, 4. 94, 29.
hæſitant, 57, 11.
hæſitatione, 23, 15.
harum, 83, 9.
haſce, 80, 9.
haſta, 70, 17. 72, 9. 87, 20. 97, 31.
haſtæ, 68, 11.
haſtam, 56, 14.
haſtarum, 66, 6. 74, 3.
haſtile, 139, 14.
haud, 13, 6. 15, 8. 25, 8. 33, 8. 34, 10. 35, 7. 15. 36, 7. 37, 7. 41, 15. 49, 19. 45, 7. 47, 10. 48, 4. 56, 16. 57, 19. 60, 1. 73, 10. 89, 8. 13. 138, 19.
hauſi, 59, 7.
haut, 86, 14. 22. 89, 5. 94, 28. 99, 10. 20.
Hector, 40, 26. 44, 1. 49, 1. 56, 2. 58, 6. 12, 17. 67, 13, 15. 68, 15, 19. 24. 69, 8. 13. 19. 70, 19. 72, 4.
Hectore, 77, 6. 80, 19. 106, 10.
Hectorem, 43, 13. 58, 20. 59, 22. 67, 13. 75, 14. 81, 15. 87, 6.
Hectoris, 76, 13. 77, 10. 80, 29. 85, 14. 86, 6. 111, 1. 4. 121, 1. 137, 12. 138. 1.
Hecuba, 11, 4. 11. 12, 2. 67, 1. 3. 87, 1. 110, 9. 118, 1. 120, 5.
Hecubæ, 10, 2. 11, 5. 15. 45, 20. 54, 1. 67, 6. 85, 5. 94, 19.
Hecubam, 10, 4. 84, 1. 6.
Helena, 4, 12. 6, 1. 9, 14. 15. 12, 26, 28. 41, 24. 43, 15, 26. 44, 5. 101, 5. 106, 1. 18. 107, 11. 116, 4. 117. 7. 118, 20.
Helenæ, 12, 1. 8. 22, 14. 29, 1. 81. 19. 25. 86. 5. 100, 13. 105, 2. 11, 106, 26. 116, 5.
Helenam, 7, 1. 9, 8. 13. 10, 2. 11, 12. 12, 11. 39, 24. 40, 15. 43, 17. 44. 3. 82, 14. 84, 12. 101, 7. 118, 15. 127. 1.
Helenum, 98, 8. 19. 100, 6.
Heleno, 112, 10, 17. 121, 1. 113, 17.
Helenus, 55, 24. 69, 17. 111, 22. 136, 10.
Helleſpontum, 30, 17.
Hemeram, 136, 2.
Hercule, 14, 9. 28, 12. 44, 8, 45, 6, 97, 3.
Herculi, 28, 21.
Herculis, 14, 13. 29, 4. 66, 11. 99, 9. 102, 3.
Hermionæ, 138, 6.
Hermionam, 128, 7.
Hermione, 137, 9. 13. 138. 15,
Hermionem, 135, 27. 138, 21.
herois, 96, 7.
Heſionæ, 102, 5.
hi, 3, 2. 8, 6. 7. 32, 11. 49, 26. 55, 6. 80, 10. 94, 4. 113, 12.
hic, 14, 3. 44, 10. 69, 6.
Hictaonem, 102, 15.
hique, 29, 16, 30, 3. 95, 10. 96, 15. 97, 6. 107, 12. 132, 1. 133, 6.
Hierapolim, 36, 15.
Himera, 136, 2.
hinc, 66, 6. 67, 7. 70, 23, 86, 13. 87, 1. 89, 25. 90, 14. 91, 5. 13. 92, 9. 17. 105, 16. 109, 2.
Hippodamia, 38, 5. 49, 25, 50, 12. 63, 14. 16. 64, 16. 74, 6.
Hippodamiam, 39, 13. 49, 18. 54, 8. 63, 7. 70, 2. 96, 13.
Hippolochi, 52, 1. 59. 6.
Hippotheo, 74, 22.
Hippothoum, 70, 2.
Hippothous, 5, 2.
his, 9, 18, 12, 12. 15, 4. 16, 14. 23, 14, 24, 15. 27, 3. 8. 11. 28, 21. 30, 10. 32, 19, 35, 6. 37, 4. 9. 38, 4. 39, 22. 25. 46, 1. 55, 13. 57, 7. 61, 27. 62, 3.

62, 3. 22. 63, 1. 9. 69, 3. 7. 73, 10. 81, 24. 85, 15. 87, 17. 89, 14. 92. 20. 93, 20, 94, 18. 96. 5. 101, 6. 104, 6. 105, 5. 7. 9. 20. 32. 106, 15. 107, 10. 108, 7. 18. 111, 14. 116, 11. 117, 11. 118, 5. 121, 4, 3. 122, 5. 124, 6. 126, 4. 8. 15. 131, 5. 134, 12. 135, 29. 136, 12. 137, 3. 138, 7. 18.

hiſce, 42, 19. 44. 15 45, 3.

hiſdem, 58, 5. 66, 14.

hiſque, 31, 7. 79, 3. 111. 9. 138, 25.

hoc, 15, 13. 26, 2. 31, 10. 33, 14. 34, 3. 12. 40, 12. 41, 14. 47, 19. 48, 8. 49, 6. 57, 13 61, 19. 71. 15. 80, 16. 82, 16. 87, 15. 88, 12. 104, 12. 105, 24. 116, 10.

hodiernum, 82. 19.

hominem, 94, 7. 8.

homines, 47, 16. 105 4.

hominibus, 83, 11, 140. 13.

hominum, 89, 13. 94, 26. 113. 28. 136, 11. 138. 18.

honeſtam, 94, 32.

honeſtique, 9. 6.

honeſto, 42. 16.

honoratiſſimum, 78, 19. 111, 22.

honoratur, 59. 19.

honore, 21, 17. 112. 20.

honorem, 25, 2. 7. 39, 12. 67, 4. 77, 13. 117, 17. 120, 1.

honori, 108. 11.

honoris, 49, 19. 62, 9. 116. 8.

horas, 67, 10.

horrendam, 89, 17.

hortantibus, 108. 5.

hortari, 43, 15. 107, 16.

hortatu, 10, 2. 3. 64, 17. 97, 4. 132. 10.

hortatur, 10, 3. 30, 30. 54, 18. 63, 17. 68, 26. 72, 3. 77, 19. 110, 8. 112, 8. 138, 4.

horum, 105. 19.

hos, 14, 9. 54, 1. 66. 10.

hoſpitalis, 9. 5.

hoſpite, 40. 5.

hoſpitem, 41. 14.

hoſpitii, 8, 12. 29. 3.

hoſpitio, 4, 10. 15. 9. 29, 9. 29.

hoſpitium, 66. 17.

hoſpitum, 130. 2.

hoſte, 57, 1. 23, 95. 10.

hoſtem, 41, 14. 57, 13. 58, 18. 59, 6. 61, 6. 69, 2. 68, 26. 70, 9. 76, 3. 9. 12. 84, 9. 93, 21. 97, 34. 99, 19. 106, 7.

hoſtes, 27, 23. 26. 32, 12. 38, 2. 5. 58, 9. 16. 59, 1. 71. 2. 73. 11. 90, 4. 99, 27. 109, 25. 113, 26.

hoſti, 57, 3. 99. 7.

hoſtiam, 24, 19. 63. 1. 3.

hoſtiarum, 4. 2.

hoſtibus, 8, 9. 32, 9. 17. 33, 1. 49, 2. 54, 11. 55, 7. 61, 16. 71, 14. 72, 3. 83, 10. 93, 14. 94, 30. 98, 4. 105, 23. 29. 112, 6.

hoſtile, 33, 8. 58, 6. 59, 27. 93, 19.

hoſtiles, 119. 2.

hoſtili, 81. 20.

hoſtilia, 31, 8. 46, 16. 75, 3. 77, 5.

hoſtilibus, 62. 13.

hoſtiliter, 28, 25. 36, 13. 45, 21. 58. 3.

hoſtis, 58, 10. 77, 12. 16. 89, 21. 90, 25. 91. 8. 92, 18. 93, 17. 101, 2. 113, 5. 135. 3.

hoſtium, 26, 8. 27, 6. 14. 33, 13. 15. 38, 11. 44, 9. 45, 16. 68, 8. 18. 69, 11. 70, 15. 76, 14. 77, 8. 81, 14. 89, 24. 90, 26. 99, 15. 23. 117: 6. 120, 2.

huic, 105, 13.

hujuſce, 41, 10. 48, 9. 80, 7.

hujuſcemodi, 40, 8. 42, 21. 80, 13.

hujuſmodi, 85, 12. 43, 10. 44, 14. 76, 5. 81, 21. 105, 27. 112, 10. 126, 17. 128, 1. 138, 9. 139, 2. 140. 9.

humana, 34, 1. 139, 2.

humanæ, 81, 18.

humanarum, 25. 5.

humandi, 91. 16.

humani, 35. 14.

humanitatis, 81. 15.

humano, 105. 24.

humanum, 138. 26.

humatio, 33. 11.

humeris, 27, 19. 79, 13. 94. 13.

humi, 57, 1. 68, 13. 70, 15. 73, 1. 75, 12. 79, 18. 94, 6.

humo, 73. 8.

hunc, 9, 23. 50, 16. 105, 19.

hybernis, 68. 13.

hydræ, 99. 10.

hyematum, 30. 12.

hyemem, 66. 1.

hyemi, 54. 22.

hyemis, 57, 24. 58, 5. 64, 17. 121. 11. 134, 9.

Hyrtaci, 53. 5.

Hyrtaco, 74, 21.

I.

IAcere, 58, 13, 135, 14.

jaceretur, 88. 8.

jaci, 89, 25. 92, 16.

jacit, 75. 11.

jaciunt, 74. 14.

jactari, 67. 21.

jactatione, 67. 19.

jactatum, 29. 20.

jactis, 70. 5.

jactum, 56, 13. 68, 6. 89, 22.

jaculatur, 56. 16. 140, 8.

jaculatus, 28, 6. 69, 12.

jaculi, 56, 14. 140. 20.

jaculis, 77, 2. 66, 6. 74. 16.

jaculo, 21, 5. 69. 15.

jaculum, 140. 10.

Ialiſum, 89. 2.

Ialmenus, 13, 15. 17, 12. 74, 1.

jam, 6, 13. 8, 4. 9. 9, 16. 11, 13. 12. 25. 14, 4. 20, 11. 14. 24, 16. 25, 9. 27, 18. 26. 31, 10. 39, 55. 40. 2. 11. 47, 1. 48, 2. 54, 13. 16. 58, 12. 19. 5, 2. 61, 22. 63, 16. 66, 10. 16. 67, 30. 68, 3. 70, 6. 72, 8. 12. 13. 74, 5. 16. 18. 75, 6. 78, 15, 79, 5. 80, 9. 18. 20. 82, 17. 84, 8. 85, 4. 11. 90, 1. 92, 7. 11. 93, 15. 94, 13. 96, 6. 9. 99, 8. 24. 101, 2. 102, 6. 104, 9. 15. 105, 16. 22. 106, 2. 7. 14. 110, 4. 111, 2. 5. 24. 112, 15. 113, 11. 119, 17. 132, 6. 137, 9. 12. 138, 20. 140. 23.

jamjam, 45. 3.

jamque, 28, 8. 81, 6. 90, 27. 94, 22. 97, 32. 118, 17.

ibi, 4, 2. 31, 1. 37, 8. 59, 18. 96, 13. 99. 14. 106, 25. 109, 22. 111, 19. 116, 4. 120, 16. 123, 4. 124, 4. 127, 4. 6. 8. 128, 4. 7. 131, 7. 134, 12. 136, 23. 138. 18. 139. 16.

Ibidem, 58, 17. 60, 5. 87, 8. 89. 2. 136. 1.

ibique, 28, 1. 30, 11. 75, 10. 107. 13. 108, 3. 110, 3. 115, 2. 120, 15. 128. 2.

icti, 90, 15. 137. 6.

ictibus, 70. 7.

ictu, 68, 11. 94, 1. 137, 7. 140, 11.

ictum, 57, 1. 58, 20. 140, 9.

ictus, 27, 13. 28, 1. 32, 14, 45, 17. 57, 3. 72, 4. 74, 15. 91, 1.

id, 12, 8. 22. 14, 12. 16, 9. 22, 5. 23, 8. 16. 24, 3. 6. 25, 6. 27, 17. 19. 28, 5. 30, 20. 32, 19 38, 12. 39, 15. 26. 43, 6. 44, 4. 46, 17. 48, 13. 49, 21. 54, 15. 55 4. 60, 9. 64, 1. 66, 5. 68, 8. 74, 6. 76, 1. 77, 12. 78, 5. 81, 8. 13. 84, 8. 95, 16. 97, 18. 98, 9. 21. 99, 25. 106, 19. 108, 1. 4. 110, 3. 111, 10. 117, 2. 17. 119, 8. 123, 4. 134, 5. 139. 6.

Ida, 2, 5. 95. 1.

idæo, 46, 3. 93, 7.

idæum, 93. 6.

idæus, 45, 19. 108. 11.

idam, 73, 10. 84, 2. 7.

idem, 4, 8. 20, 8. 30, 15. 31, 3. 14. 35, 12. 38, 5. 46, 7. 50, 17. 59, 28. 78, 16. 89, 15. 96, 7. 100, 5. 109, 11. 120, 9. 124, 3. 126, 27. 128, 8. 132, 11. 137, 8. 138, 23. 139. 11.

Idomenei, 122, 11. 128, 3. 6.

Idomeneo, 39, 9. 59, 3. 79, 1. 90. 18. 91, 10. 125, 4. 126, 10 129, 2.

Idomeneum,

Idomeneum, 22, 3. 126, 13.
Idomeneus, 2, 2. 3. 13, 6. 18, 3. 49, 6. 68, 13. 75, 1. 90, 10. 103, 5. 112, 13. 132. 11.
idoneas, 126. 10.
idonei, 42. 1.
idoneis, 57. 20.
idoneos, 126. 14.
idoneum, 42. 7.
ierant, 32, 19. 61. 15.
ierat, 28, 4. 88, 4. 138, 11.
iere, 74. 1.
ierit, 136. 12.
igitur, 6, 14. 9, 18. 11, 11. 12, 19. 13, 2. 10. 15. 9. 16, 5. 17, 4. 20, 4. 24, 1. 26, 9. 28, 14. 29, 26. 31, 4. 33, 5. 35, 15. 36, 9. 39, 2. 25. 40, 1. 41, 2. 45, 7. 12. 47, 12. 49, 11. 12. 23. 50, 15. 21. 51, 1. 56, 6. 57, 6. 61, 22. 62, 22. 64, 4. 12. 68, 5. 24. 73, 7. 74, 1. 15. 76, 2. 77, 17. 81, 6. 82, 14. 89, 21. 90, 6. 19. 95, 1. 3. 98, 4. 99, 5. 105, 12. 107, 2. 117, 8. 118, 12. 120, 2. 122, 17. 131, 5.
ignara, 55, 11.
ignaros, 54. 15.
ignem, 33, 20. 58, 12.
ignes, 110, 12.
igni, 27, 19. 28, 19. 36, 10. 42, 3. 57, 16. 59, 23. 71, 16. 73, 13. 74, 5. 91, 15. 109, 13. 111, 4. 115, 5. 124, 2.
ignibus, 84. 2.
ignis, 59, 26. 109, 19.
ignobiles, 121. 6.
ignorare, 8, 17. 42, 17.
ignoratis, 41, 22. 44, 16.
ignoratum, 96. 16.
ignoraverant, 76. 15.
ignoraverit, 29. 8.
ignoſcere, 50. 14.
ignotorum, 69. 22.
iiſque, 7, 1. 20, 11.
ili, 8, 14. 86, 12.
Ilienſes, 55. 4.
Ilienſibus, 45. 18.
Ilii, 11. 1.
Ilio, 42, 2. 81, 26.
Ilioneus, 91. 10.
Ilium, 16, 2. 109, 15. 118, 15, 120, 1.
illa, 10, 4. 64, 5. 81, 4.
illata, 93, 7. 131, 3.
illatam, 54, 7. 129, 1. 140, 18.
Illaturos, 12, 27.
illatus, 59. 25.
ille, 48. 4.
illecebris, 130. 2.
illecta, 87. 8.
illectum, 55, 9. 95, 14.
illi, 42, 12. 61, 15. 66, 13. 80, 25, 83, 4. 138. 9.
illicientes, 130. 5.
illicito, 23, 4.
illico, 135, 21.
illinc, 66. 7.
illis, 27, 11. 133, 5.
illiſa, 56. 15.
illo 86, 9. 97, 3.
illorum, 11, 7.
illuc, 67, 19.
illud, 44, 17. 105, 1. 134, 5.
illudendum, 81, 16.
illudere, 72, 6. 94, 15.
illum, 73. 4.
illuſtribus, 131. 8.
Ilum 102, 14.
Ilus, 102, 12. 108, 2.
ima, 113. 18.
imbellibus, 96, 19. 117, 10.
imbellium, 74. 20.
imbellum, 35, 14.
imbribus, 57, 22.
imbrium, 23. 12.
imbutos, 102, 8.
imitati, 41, 6.
immani, 58, 20.
immaturam, 93, 1.
immemores, 63. 18.
immenſum, 113, 18.
immerſaque, 137, 7.
imminente, 104, 19.
imminentia, 98, 17.
imminere, 99, 21.
imminutum, 105, 19.
immiſſum, 140, 7.
immittit, 110, 2.
immodicam, 40, 5.
immodice, 40, 5.
immodico, 11, 9. 127, 14.
immolant, 24, 19.
immolare, 24, 6. 17.
immolaſſet, 21, 13.
immolati, 111, 3.
immolatio, 34, 16.
immolatione, 4, 2.
immolationibus, 16, 3. 31, 21. 66, 13.
immolationis, 23, 4.
immortales, 41, 9.
impatientia, 14. 5.
impedientibus, 32. 10.
impedimento, 31, 12. 69, 5.
impediret, 72, 14.
impediri, 114, 2.
impedita, 59. 12.
impediti, 58. 11.
impedito, 59. 10.
impeditoſque, 91. 6.
impendentis, 80. 25.
impenſis, 113, 24.
imperabatur, 111. 4.
imperarentur, 82. 14.
imperaſſent, 34, 8.
imperat, 49, 26. 76, 10. 77, 18. 111, 2.
imperator, 26, 7. 50, 25. 72, 1.
imperatore, 61, 20.
imperatores, 77. 7.
imperatorum, 62, 6.
imperatum, 63, 2. 116, 23.
imperfecta, 111. 2.
imperfecto, 12, 18. 47, 5. 122. 3.
imperfectum, 97. 5.
imperia, 55, 19. 61, 9.
imperitabant, 1. 2.
imperitabat, 37. 9.
imperitans, 52. 1.
imperitantes, 94. 21.
imperitare, 28. 21.
imperiis, 13. 2.
imperio, 2, 2. 44, 16. 108, 16. 135. 24.
imperium, 36, 8. 51, 1. 139, 6.
impetrandi, 86, 4.
impetrare, 41. 3.
impetrati, 85, 10.
impetraturus, 62. 21.
impetraverit, 67. 29.
impetu, 56, 1. 15. 57, 6. 61, 13.
impetum, 9, 25. 69, 10.
impietatis, 8, 18. 42, 3.
impigre, 28, 7. 69, 1. 89, 23.
impleretur, 22, 11.
implicari, 91. 5.
implicatis, 123. 7.
imploraverant, 117. 1.
imponunt, 30. 6.
importandi, 31. 7.
importunum, 137. 4.
impoſita, 115. 1.
impoſitis, 123. 1.
impoſito, 88, 20. 95, 3. 96, 12.
impoſitumque, 74. 4.
impoſitus, 102. 5.
impoſſibilia, 109. 7.
imprecari, 81, 25. 120, 6.
impreſſa, 73. 9.
improviſo, 23, 2. 58, 14. 76, 6. 136, 16.
improviſus, 69. 18.
imprudenſque, 21. 4.
impudentemque, 120. 9.
impugnatus, 119. 9.
impugnaverant, 119. 6.
impulit, 90. 22.
in, 3, 1. 6. 4, 1. 2. 10. 6, 3. 4. 5. 11. 14. 15. 7, 3. 7. 8, 10. 9, 1. 3. 9. 23. 25. 27. 11, 7. 12, 4. 6. 8. 10. 25. 13, 2. 3. 14, 3. 15, 14. 15. 16, 4. 5. 8. 15. 17, 3. 21, 1. 5. 7. 23, 2. 6. 15. 24, 6. 7. 8. 10. 25, 8. 27, 4. 8. 10. 14. 22. 28, 11. 15. 18. 21. 29, 3. 24. 27. 30, 8. 12. 20. 26. 31, 2. 11. 13. 33, 1. 12. 14. 34, 10. 35, 7. 10. 11. 36, 1. 4. 38, 1. 14. 39, 5. 6. 7. 10. 18. 21. 26. 40, 1. 41, 7. 23. 42, 4. 5. 24. 43, 4. 6. 24. 44, 11. 17. 45, 7. 8. 14. 16. 46, 3. 6. 15. 47, 10. 12. 48, 1. 2. 8. 13. 15. 16. 49, 7. 8. 9. 13. 15. 18. 50, 22. 54, 4. 12. 55, 2. 12. 14, 20. 56, 5. 57, 6. 10. 16. 21. 58, 12. 13. 59, 5. 13. 22. 24. 60, 6. 9. 61, 2. 10. 27. 62, 5. 12. 63, 3. 4. 6. 7. 10. 14. 17. 64, 2. 5. 18. 66, 1. 2. 18. 67, 9. 10. 13. 21. 23. 68, 4. 7. 69, 2. 4. 70, 3. 13. 16. 71, 7. 8. 72, 12. 73, 14. 74, 3. 9. 21.

Digitized by Google

24.75, 3 4. 5. 6. 7. 8. 96, 9. 12. 19. 77: 6. 7. 10. 13. 78: 15. 79: 3.8.17. 80: 3.9. 18.23.24. 81: 5. 13. 82: 12.18.19. 83: 1. 4. 6. 84: 7.8. 85: 5.9.10. 86: 8, 10. 87: 10. 88: 1. 6. 7. 11. 89: 2. 8. 90: 2. 6. 7. 15. 16. 91: 8. 14. 15. 92: 2. 7. 10. 11. 93: 1. 7. 10. 14. 94: 21. 23. 25. 29. 95: 2. 12. 90: 3. 4. 5. 97: 1. 3. 7 9. 98: 2. 4. 9. 99: 2. 13. 16. 21. 100, 2. 4. 103: 2. 6. 11. 104, 4 9. 105: 7. 9. 10. 12. 106: 6. 107, 2. 8. 9. 108, 1. 7. 109, 9. 10. 14. 110. 4. 111, 3. 6. 15. 112: 9. 14. 20. 113, 1. 3. 4. 5. 7. 115: 11. 116: 2. 117: 17. 118, 5. 4. 7. 119, 2. 7. 8. 120, 6. 16. 121: 12. 122: 17. 123, 6. 126, 4. 8. 19. 128, 4. 7. 129, 2. 5. 8. 130, 1. 3. 131, 4. 132, 1. 133, 4. 134, 12. 135, 7. 8. 136, 6. 17. 137, 10. 11. 138, 18. 139, 9. 10. 140, 10. 19.
inaliquantum, 81. 3. 90, 22.
inc.ſtum, 78, 3. 99, 6.
incenderentur, 89. 1.
incenderetur, 124. 8.
incendiis, 58, 13. 115, 14. 117, 9.
inceditur, 70. 22.
incenſi, 39. 1.
incenſæ, 92. 3.
incenſique, 123. 8.
incenſique, 27. 3.
incenſis, 8, 8. 109, 10. 115, 1.
inceuſos, 61. 4.
incerto, 76. 1.
incertum, 47, 4. 75, 15. 85, 6.
inceſſerat, 58, 10. 16. 66, 10. 92, 8. 95, 9. 117, 3. 122, 9.
inceſſit, 93. 4.
inchoando, 45. 8.
incidente, 60. 2.
incipere, 40. 10.
incipientes, 32, 1. 7.
inclamans, 24. 13.
inclinatione, 72. 2.
inclyta, 76. 2. 86, 9.
inclytam, 96. 11.
inclytis, 41, 5. 70, 22.
inclyto, 77. 8.
inclytum, 119, 18. 140, 15.
incœpta, 114. 13.
incœpti, 30. 28.
incœpto, 29, 14. 31, 10. 22. 34, 1. 90, 4. 99, 24.
incœptum, 24, 1. 54, 19.
incœpturos, 55. 4.
incogniti, 89. 21.
incognitos, 135. 5.
incolarum, 47. 1.
incolebant, 136. 12.
incolis, 25, 10. 45, 2.
incolumem, 83. 1.
incolumis, 103, 7. 105, 19. 118, 20.
incolumitate, 105. 31.
incolumitatem, 49. 16.
incommodum, 120. 12.
incommodo, 48. 24.
incommodum, 29. 21.
Incompoſitos, 71, 22. 74, 12.
inconditis, 9, 21. 54, 2.
incondito, 81. 12.
inconditum, 71. 21.
inconſulta, 14, 5. 59, 16. 94, 9. 102, 2.
inconſulte, 7, 4. 108, 14.
inconſultum, 40. 10.
increpare, 64. 2.
increpatis, 70. 20.
increpatuſque, 135. 18.
incubet, 105. 1.
incuria, 17. 3.
incurioſi, 58. 9.
incurriſſe, 131. 4.
incurrunt 27, 23. 32, 12.
incurſanteſque, 74. 17.
incurſarent, 31. 8.
incurſent, 33. 17.
incurſione, 26. 8.
incurſiones, 33. 15.
incuſare, 28, 25. 29, 22. 64, 2. 89, 3.
incuſſerat, 73. 4.
incuteret, 8. 17.
incuteretur. 46. 12.
inde, 8, 4. 32, 1. 36, 14. 37, 11. 67, 8. 70, 23. 89, 25. 90, 14. 92, 9. 18. 102, 6. 104, 15. 102, 9. 17. 111, 5. 120, 25. 126, 7. 127, 10. 129, 4. 130, 1. 3. 133, 3. 135, 22. 13.
indies, 45, 5.
indigna, 49: 20. 54: 9. 123: 5. 129, 6.
indignantibus, 9, 10. 57, 7.
indignari, 111. 15.
indignatio, 93. 9.
indignatione, 6, 8. 42, 21. 48, 14.
indignationem, 6, 16. 8, 17.
indignatos, 111. 2.
indignatus, 3, 1. 92, 20. 96, 6. 119, 7. 126, 19.
indigne, 8, 109, 22. 12, 13. 42, 23.
indigniſſimum, 4, 11. 47, 8. 82, 21.
indigno, 36. 6.
indignum, 89, 6. 140, 2.
indignus, 97, 13.
indomita, 76, 2.
Indorum, 88. 15.
induci, 114. 9.
inducias, 61, 23. 93, 4.
induciis, 28. 18.
induſtria, 39, 4. 54, 12. 97, 13. 118, 5.
induſtriæ, 15, 1. 39, 6. 118, 13.
induſtriam, 27. 15. 131, 1.
induxere, 114. 14.
inerant, 109. 23.
inermem, 95. 11.
ineſſet, 9. 4.
ineundus, 23. 6.
ineunt, 35, 3. 68, 9.
infando, 47. 18.
infauſta, 81, 25. 120, 6.
infauſti, 82. 20.
infecta, 99, 10. 105, 24.
infectis, 9. 27.
infeliciſſimum, 80, 16. 140, 10.
infenſus, 94. 18.
inferendam, 140. 3.
inferendi, 81. 23.
inferendis, 45. 8.
inferendo, 105. 6.
inferens, 8. 23
inferias, 75, 11. 117, 12.
inferiores, 88. 20.
inferioribus, 66. 6.
infeſtabant, 126. 5.
infeſtabat, 38. 6.
infeſti, 105, 11. 129, 1.
infeſtis, 32. 4.
infeſto, 69. 9.
infeſtum, 48. 9.
infeſtus, 28, 3. 101, 2.
infortunia, 25. 6.
infrequentes, 58. 9.
ingemiſcerent, 119. 19.
ingemiſceret, 106. 9.
ingenii, 27, 15. 35, 14.
ingenio, 62. 17.
ingenium, 124, 7.
ingens, 33, 11. 55, 1. 107, 8. 109, 18. 118, 3. 119, 16. 122, 8.
ingenti, 13, 5. 39, 3. 8. 89, 22. 112, 2.
ingentibus, 88. 15.
ingentis, 89. 21.
ingerere, 120. 6.
ingeſta, 101. 9. 128, 4.
ingraveſcente, 47. 16.
ingraveſcentibus, 82. 18.
ingraveſcit, 67. 11.
ingredi, 76. 4.
ingreditur, 64, 10. 93, 16.
ingreſſi, 75, 2. 94, 5. 111, 12. 132, 6.
ingreſſis, 42, 14. 80, 6. 104, 1.
ingreſſo, 82. 4.
ingreſſos, 63, 17.
ingreſſu, 59, 10.
ingreſſum, 114. 3.
ingreſſus, 38, 15 46, 4. 58, 3. 60, 4. 70, 9. 101, 8.
ingruebat, 121. 11.
ingruens, 57, 10. 90, 22. 99, 24.
ingruentem, 70. 16.
ingruentes, 90. 4.
ingruentibus, 27. 24.
ingruentium, 104. 20.
ingruere, 111. 25.
ingrueret, 25, 10. 71, 15. 92, 18.
inguina, 91. 1.
inhabitantes, 135. 24.

Digitized by Google

inhabitare, 35, 11.
inhæſerat, 118. 20.
inhiantes, 81. 11.
injectis, 100. 12.
injecto, 126. 7.
inimica, 46. 16.
inimicis, 62. 14.
inimiciſſimi, 56, 8. 76. 8.
inimiciſſimos, 126. 21.
inimiciſſimum, 69, 14. 135, 15.
inimiciſſimus, 82. 6.
inimicitias, 16, 1. 46, 6. 83, 14.
inique, 135. 17.
iniquiſſimos, 42. 15.
iniquitatem, 133. 8.
iniquitatis, 105. 10.
iniquum, 8. 20.
inire, 41, 5. 54, 3. 135. 3.
iniſſe, 94. 30.
inita, 116. 11,
initio, 30, 9. 19. 81, 7. 84, 15. 104. 9. 106, 24. 112, 22.
initium, 31, 11. 44, 17. 100, 3. 117, 9. 129, 3.
initum, 90. 14.
injuria, 8, 12. 42, 18. 63, 15. 137, 15.
injuriæ, 8, 18. 40, 7. 50, 8. 117, 2. 126. 6.
injuriam, 6: 7. 27, 2. 29, 23. 42, 23. 47, 13. 48, 9. 50, 13. 54, 8. 132, 3.
injuriarum, 56. 9.
injurias, 6, 16. 7, 1. 9, 9. 54, 15. 133, 4.
injuriis, 40: 12. 45, 8. 102, 6.
innitebatur, 79, 13.
innocentiam, 104. 8.
innoxiam, 34. 3.
innoxii, 41, 19. 64. 8.
inquietudine, 24. 13.
inquietum, 43. 12.
inquirendi, 117. 6.
inquiſitionem, 135, 8. 138, 11. 139. 13.
inquiſitum, 135. 16.
inquit, 8, 20. 80, 7. 94, 4. 7. 10.
inſectantur, 45. 7.
inſectari, 102. 6.
inſecuta, 13, 9. 28, 17. 92, 9.
inſecutam, 102. 3.
inſecuti, 11, 1. 14, 8. 15, 8. 21, 17. 56, 4. 88. 2.
inſecutis, 4. 4.
inſecutus, 13: 12. 69, 11. 99, 6. 14. 135. 8.
inſederant, 71. 6.
inſederat, 49. 23.
inſequentibus, 74, 20. 94, 26.
inſequerentur, 27. 24.
inſequeretur, 28. 5.
inſequetur, 44. 13.
inſequi, 80. 2.
inſidiandi, 77, 7.
inſidiarum, 66. 13.
inſidias, 12: 21. 41, 1. 105, 8. 107, 9. 120, 10. 126. 25. 133, 7. 134. 83. 138. 6.
inſidiatum, 76. 3.
inſidiatus, 129. 5.
inſidiis, 7, 6. 33, 9. 93, 15. 94, 10. 95, 11. 101, 14. 106, 29. 119, 19. 125, 2. 6. 126, 21. 138, 14. 20. 139, 8.
inſidioſa, 41, 12. 43, 24. 71, 19.
inſidioſe, 36. 2.
inſigne, 139, 15. 140, 10. 20.
inſignes, 14. 8.
inſigni, 63. 15.
inſignibus, 61. 1.
inſignium, 88, 17. 19.
inſimulare, 8. 21.
inſinuans, 31. 3.
inſinuantibus, 118. 9.
inſiſtens, 58. 19.
inſiſtente, 93, 5. 95, 4.
inſiſtere, 57, 25.
inſolentia, 72. 6.
inſolentiæ, 75. 4.
inſpecta, 30. 6.
inſpectantium, 115. 21.
inſpectatis, 71. 12.
inſperabile, 22. 6.
inſpicientes, 4. 6.
inſtandi, 75. 2.
inſtantem, 49. 17.
inſtantes, 70, 23. 74, 14. 90, 27.
inſtanti, 28. 8.
inſtantis, 138. 1.
inſtantibus, 32, 9. 55, 21.
inſtaretur, 27. 12.
inſtar, 24, 20. 27. 25.
inſtat, 72, 3.
inſtatur, 99. 1.
inſtigante, 84. 12.
inſtructa, 66, 5. 114, 12.
inſtructæ, 68. 6.
inſtructam, 17, 8. 31. 9.
inſtructas, 17, 5. 58. 9.
inſtructi, 30, 30. 49, 3. 77, 15. 89, 20. 90, 12. 92, 13.
inſtructis, 54, 11. 97. 21.
inſtructo, 30, 25. 98, 2. 87, 11. 15.
inſtructus, 20, 14. 55, 17. 96, 2.
inſtruere, 109. 8.
inſtruit, 37, 7. 87. 9.
inſtrumenta, 16. 14.
inſtrumentis, 121. 13.
inſtrumento, 6. 9.
inſuetum, 102. 7.
inſula, 4, 1. 126. 13.
inſulæ, 122, 16. 139, 15.
inſulam, 6, 3. 35, 11. 89, 1. 127. 1. 136, 17. 137, 2. 139, 12. 140, 19.
inſularum, 130. 11
inſulas, 129. 11.
inſulis, 18. 2. 5. 19, 4. 20, 1.
intacta, 63, 14. 78. 13.
intactis, 84. 4.
intacto, 59. 5.
intactus, 70. 6.
integra, 42. 4.
integro, 86. 2.
integrum, 45. 7.
intelligi, 111. 10.
intelligit, 68, 25. 121, 14.
intenta, 28. 6.
intentato, 55. 3.
intenti, 66, 2. 74, 16.
intentus, 63, 12. 71, 2.
inter, 3, 6. 8, 5. 13. 12, 7. 16. 13. 7. 16, 13. 17, 1. 20, 4. 23, 13. 24, 1. 25, 15. 25. 28, 4. 30, 21. 32, 12. 13. 41, 18. 42, 20. 43, 1. 14. 44, 1. 48, 24. 49, 12. 50, 7. 55, 6. 15. 59. 5. 12. 61, 9. 62, 10. 13. 64, 14. 18. 66, 7. 8. 10. 68, 12. 69, 16. 22. 70, 4. 72, 1. 77, 1. 19. 81, 1. 21. 87, 19. 89, 11. 22. 90, 6. 17. 91, 5. 92, 16. 95, 12. 15. 97, 10. 99, 15. 101, 5. 103. 10. 104, 5. 106, 5. 15. 20. 27. 107, 6. 108, 3. 110. 12. 112, 18, 25. 114, 14. 115, 6. 118, 4. 13. 120, 12. 122, 12, 15. 123, 7. 125, 10. 126. 22, 26. 127, 4. 131, 2. 133, 9. 134, 1. 138, 26.
intercedendi, 45. 12.
intercederet, 29. 13.
intercederetur, 57. 9.
intercedi, 90. 24.
intercepiſſe, 116. 5.
intercepta, 136. 4.
intercipit, 140. 9.
interceſſerat, 29, 22. 39. 23.
Interceſſit, 118, 20. 128, 6. 135, 19. 136. 5.
interceſſum, 57, 4. 114, 8.
interdum, 67. 20.
interea, 58, 16. 64, 3. 62, 4. 70, 24. 80, 26. 86, 18. 127, 1.
interempti, 72. 10.
interemptis, 57. 10.
interemptum, 67. 19.
interemptus, 140. 13.
intereſſet, 23, 4. 104, 5.
intereunt, 48, 1. 137, 6.
interfecerit, 126, 21.
interfecit, 33, 13. 36, 14. 38, 16.
interfectam, 88, 8.
interfecti, 28, 16. 38, 4. 55, 20. 91, 9. 98. 4.
interfectis, 27, 14. 35, 4. 72, 13. 88, 4. 99, 12.
interfecto, 37, 9. 70, 17. 71, 7. 80, 19. 86, 9. 90, 26. 94. 30. 95, 10. 113, 25. 136, 1.
interfectum, 119. 16.
interfectus, 46, 4. 75, 1. 92, 7.
interficere, 6, 23. 140, 16.
interficeret, 84. 9.
interfici, 118. 17.
interficiendo, 35, 13. 67, 16.
interficiendos, 67, 4.
interficiendum, 57. 4.
interficit, 35, 10. 68, 11, 15. 69, 12.

Digitized by Google

12.70, 11.76, 6.94, 20. 99, 9. 97, 1. 34. 125, 2. 126, 8. 17. 135, 8. 140, 6.
interficitur, 27, 11. 17. 90, 17. 91, 1.
interficiunt, 60, 10. 69, 23. 94, 22. 126, 24. 132, 6.
interficiuntur, 117. 4.
interfuerant, 115, 12. 134, 3.
interfui, 113. 10.
interjacet, 55. 16.
interjaciens, 8. 14.
interibant, 47. 18.
interierat, 127. 7.
interierit, 136. 13.
interiiſſe, 136. 13.
interiit, 36, 6. 38, 4. 127, 14. 132, 12.
interim, 8, 9. 9, 6. 22. 16, 15. 21. 1. 7. 22, 4. 23, 7. 24, 16. 27, 6. 11. 27. 28, 19. 30, 12. 32, 8. 35, 2, 7. 36, 10. 45, 20, 26. 55, 22. 57, 10. 17. 58, 1. 61, 21. 63, 5. 12. 66, 1. 69, 21. 70, 19. 71, 13. 77, 9. 79, 9. 80, 5, 13. 87, 17. 89, 12. 93, 14. 96, 3. 97, 10. 23. 30. 99, 16. 100, 1. 12. 109, 18. 110, 4. 112, 11. 113. 13. 16. 114, 15. 115, 15. 117, 6. 118, 3 119, 7. 21. 122, 5. 125, 3. 7. 137, 6. 138, 4. 16.
interimendo, 138. 23.
interire, 110. 22.
interirent, 115. 13.
interitu, 25, 1. 71. 6. 77, 2. 80, 13. 95, 6. 105, 29. 138, 16.
interitum, 70, 14. 77, 11. 106. 22. 116, 5. 135. 6.
interitura, 137. 2.
interiturum, 139. 4.
interitus, 92. 9. 104. 21.
interius, 60. 9.
intermiſſo, 114. 10.
intermitteretur, 54. 10.
internecandum, 84. 6.
internecionem, 8. 15.
interponendam, 97. 16.
interponi, 15. 13.
interpoſita, 12, 26. 44, 4. 48, 6. 93. 5.
interpoſitis, 28, 19. 113, 19.
interpoſito, 61. 24.
interpoſitum, 97. 19.
interpretandi, 138. 25.
interpretibus, 140. 21.
interrumpens, 8. 19.
interſim, 105. 17.
intervenerant, 115. 3.
intervenerat, 113. 13.
intervenire, 139. 5.
interventu, 9. 26.
interventum, 61, 6. 113, 14. 121. 11. 291, 10.
inteſtinis, 126. 3.
intra, 56, 12. 57, 23. 59, 1. 61, 7. 62, 22. 68. 6. 89, 13. 19. 22. 94, 15. 97, 28. 114. 8.
intraverat, 91. 8.
intravere, 115. 10.
intraviſſe, 83. 2.
intrepida, 24. 18.
introduci, 42. 14.
intueri, 81. 1.
intulere, 39. 18.
intus, 50, 15. 105, 31. 109, 11. 119. 20.
invadendi, 56. 8.
invadere, 54: 16. 58. 9.
invaderet, 69. 16.
invadit, 21: 6. 28, 3. 32, 7. 33, 10. 89. 27.
invadunt, 33, 17. 61, 11.
invalidum, 70. 11.
invalidus, 62: 3. 140, 23.
invaſerat, 136. 17.
invaſere, 30, 18. 33. 20.
invaſit, 47. 15.
invaſuros, 77. 2.
invectus, 68. 10.
inveniri, 106. 9.
inventurum, 56. 14.
inveſtigandum, 136. 3.
inveſtigationem, 138. 16.
invicem, 27: 12. 28, 18. 24. 30, 4. 32, 12. 43, 10. 45, 9. 66, 8. 111, 17. 112, 24. 118, 13.
invidiæ, 35. 14.
inviolatam, 63. 7.
inviolatiſque, 84 4.
inviolatos, 12. 24.
inviolatum, 86, 2. 114. 5.
inviolatus, 41. 25.
inviſa, 106. 22.
invitantur, 82. 16.
invitarent, 64. 14.
inultos, 116. 3.
invocantes, 31. 22.
Io, 45. 1.
joco, 114. 14.
Iolchorum, 44. 17.
Iove, 1: 1. 10, 8. 11, 1.
Iovem, 113. 4.
Iovis, 115. 15.
Iphicli, 14. 9.
Iphigenia, 24. 14.
Iphigeniam, 22, 9. 23, 1. 30, 14
ipſa, 11, 3. 21, 1. 80, 30. 81, 21. 87, 10. 88, 13. 105, 7. 26.
ipſam, 5, 1. 24, 18. 134, 2.
ipſas, 134. 1.
ipſe, 3, 3. 6, 9. 13. 10. 24, 15. 36, 2. 39, 13. 50, 22. 63, 12. 13. 16. 76, 8. 10. 77, 12. 80, 4. 5. 82, 13. 15. 83, 10. 104, 11. 128, 5. 129, 1. 134, 9. 11. 138. 5. 10. 140, 10.
ipſi, 27, 23. 39, 3. 43, 5. 63, 10. 81, 24. 103, 7. 115, 12. 123, 2.
ipſis, 9, 22. 29, 10. 59, 22. 60, 9.
ipſius, 15, 7. 29, 4.
ipſo, 57, 6. 61, 16. 99, 16. 105, 5. 139, 10.
ipſorum, 29, 6. 105, 30.
ipſos, 42, 19. 45, 15.
ipſum, 47, 12. 62, 19. 81, 7. 86, 4.
ira, 6: 8. 12, 15. 27, 3. 47, 14. 57, 7. 63, 8. 67, 18.
iracunde, 44. 7.
iracundia, 22. 5.
iracundiæ, 40, 14. 64, 2. 16.
iracundiam, 98, 15. 111, 13.
iram, 21, 10. 48, 9. 106, 19.
irane, 21. 5.
iras, 61, 7. 120, 13.
ire, 29, 9. 43, 4. 47, 3. 54, 15. 101, 10.
irent, 62. 20.
iret, 67. 13.
iri, 45, 12. 124, 1.
irruentes, 61. 18.
irruere, 83. 12.
irruerunt, 73. 12.
irrueret, 77. 17.
irruiſſe, 27. 6.
irrumpunt, 9, 20. 43, 5. 89, 23.
irruunt, 99. 11.
Is, 4: 11. 23, 1. 28, 12. 31, 3. 32, 5. 43, 14. 55, 11. 58, 7. 60, 2. 64, 16. 75, 5. 77, 7. 88, 9. 126, 18. 133, 8.
Iſmarum, 120: 4. 129. 4.
Iſus, 74. 24.
ita, 6. 2. 7, 7. 8, 9. 9: 4, 27. 11, 11. 12, 4. 23. 13, 4. 15, 16. 16, 7. 13. 20, 2. 14. 22, 3. 27, 16, 25, 28, 18. 29, 14. 30, 3. 31, 2. 9. 33, 1. 17. 36, 4. 39, 21. 42, 21. 43, 25. 45, 8. 50, 4. 55, 2. 57, 20. 59, 14. 61, 1. 63, 15, 20. 69, 2. 70, 21. 71, 12. 22. 73, 12. 74, 11. 16. 19. 76, 5. 11. 78, 7. 14. 80, 17. 81: 9, 24. 82, 13. 85, 3. 85, 14. 86, 4. 87, 11. 22. 88, 5. 89, 16. 90, 1. 11. 14. 25. 91, 6. 92, 4. 94, 2. 17. 97, 26. 99, 4. 103, 1. 103, 13. 104, 4. 8. 105, 1. 106, 17. 108. 9. 109, 17. 111, 3. 113, 6. 8. 11. 114, 5. 10. 117, 3. 120, 4. 121, 13. 122, 3. 124, 8. 126, 10. 131, 3. 134, 4. 135, 10. 138, 14. 139, 8. 140, 2.
itane, 83. 6.
itaque, 12: 2, 11. 24, 5. 39, 10, 27. 41, 4. 45, 14. 47, 3. 75, 9. 82, 8. 97, 19. 106, 20. 24. 107, 4. 9. 112, 10. 16. 114, 13. 117, 11. 118, 20. 119, 10. 121, 3. 8. 126, 14. 22. 131, 6. 135, 5. 11. 20. 137, 1. 138, 7. 140: 18. 20.
item, 2, 5. 4, 3. 13, 14. 17. 12. 91, 11.
iter, 38. 14.
iterato, 41. 6.
Ithaca, 18, 4. 132, 2.
Ithacam, 133, 2. 139, 13.
itinere, 60, 8. 84, 12. 97, 17.
itineris, 100. 8.
itum, 26. 6.
iturum, 62. 22.
jubent, 30: 5. 61, 4. 114, 13.
juberetur, 24. 17.

Digitized by Google

iubet, 8, 2.23. 15, 15. 16. 29, 14. 42, 14. 50, 20. 22. 58, 9. 13. 15. 63, 1. 75, 10. 85. 14. 15. 92, 20. 101, 9.
iucundum, 105. 18.
iudicio, 119, 20.
iudicium, 127. 11.
iugi, 28, 9. 36, 17.
iugis, 88. 19.
iugulari, 75. 10.
iugulati, 116. 9.
iugulum, 90. 25.
iuncta, 112. 21.
iunctam, 29, 11. 138, 21.
iuncti, 13, 7. 125, 10.
iunctis, 135. 6.
iunctos, 29. 7.
iunctum, 84, 11. 102, 12.
Iunonis, 16. 4.
iura, 41, 15. 103, 1.
iurare, 113. 2.
iuraſſet, ...
iurat, 63. 7.
iure, 10.. 16.
iuriſiurandi, 48, 7. 113, 1.
ius, 27, 19. 41, 3. 120, 17.
iuſſa, 49, 26.
iuſſerat, 118, 17.
iuſſu, 2, 3. 98, 1.
iuſſus, 104. 12.
iuſta, 81, 5. 95, 3. 108, 10. 138, 13.
iuſtam, 81, 23.
iuſtis, 92. 3.
iuvat, 122. 20.
iuvene, 82. 15.
iuvenem, 93, 18. 138, 17. 140, 7. 14.
iuveni, 74. 7. 93, 12. 97, 11. 135, 9.
iuvenibus, 135. 5.
iuvenis, 64. 4. 82, 6. 85, 7. 97, 15. 127, 13. 140, 4. 9.
iuventus, 16. 17.
iuventutem, 80. 10.
iuxta, 55, 22. 63, 17. 70, 12. 96, 7. 135, 24.
Ixæus, 137, 5.

L.

LAbantis, 83. 7.
laborantibus, 68. 17.
laborantium, 90. 4.
laborare, 95. 4.
labore, 74, 8. 118, 10.
laboribus, 50. 12.
laborum, 29, 4. 39, 6. 20. 63, 16.
Lacedæmona, 12, 27. 128, 6.
Lacedemone, 17. 9.
Lacedæmonem, 11. 2.
Lacedemoniam, 7. 6.
lacerabat, 47. 12.
lacerare, 119. 12.
laceſſentes, 92. 13.
laceſſentis, 56. 7.
laceſſeret, 56. 6.
laceſſit, 90, 18. 99, 3.
laceſſiti, 46. 8.
lachrymis, 34, 20. 40, 6. 44, 3. 72, 13. 25. 82, 8. 106, 3.
læderetur, 118. 6.
Laerta, 132. 13.
Laertæ, 140. 16.
læſa, 40. 13.
læſis, 105. 15.
Læſtrigona, 129. 6.
læſum, 63. 8.
læſus, 89. 4.
læta, 23, 1.
lætabatur, 21. 11.
lætarentur, 81. 24.
læti, 25, 1. 29, 19. 59, 17. 64, 14. 71, 9. 112, 15.
lætitia, 4, 5. 64, 12. 77, 12. 95, 9. 66, 2. 114, 1.
lætitiæ, 29, 28. 84, 13.
lætitiam, 115. 3.
lætus, 63, 14. 97, 12.
lamentabili, 80. 30.
lamentandi, 73. 1.
lamentatione, 8. 2.
lamentationem, 40. 6.
Lampum, 102. 15.
Lampus, 108. 12.
lanceam, 140. 7.
laniatibus, 86. 8.
Laodamanta, 79. 11.
Laodamante, 137. 12.
Laodamiæ, 32. 4.
Laomedonte, 102. 14.
Laomedontem, 102. 14.
Laomedontis, 102. 2.
lapidibus, 45, 16. 19. 89, 10. 100, 12. 120, 7.
laqueo, 38, 4. 127, 14.
large, 4. 3.
largiter, 29, 29.
Lariſſa, 51. 3.
Lariſſæis, 74. 22.
Lariſſam, 46. 2.
laſcivia, 114. 14.
latera, 33. 4.
latus, 47, 17. 90, 23. 94, 1.
Laudacum, 70, 1.
laudantes, 86, 2. 95, 11. 110, 6.
laudibus, 39, 8. 71, 13. 92, 6. 97, 12. 99, 2[illegible] 113, 9. 134, 1.
laus, 40, 11.
lauti, 16. 3.
lautum, 92. 3.
laxatos, 91. 7.
laxiores, 66. 12.
lecti, 30, 22. 99, 25. 112, 12.
lectus, 17. 13.
Ledæ, 11. 5.
legati, 12, 18. 27. 28, 17. 40, 14. 45. 12.
legatione, 105. 7.
Legationis, 39, 26. 101, 11.
legatis, 12, 21. 22. 44, 6.
legatorum, 8. 10.
legatos, 9, 5. 11, 14. 12, 17. 13, 1. 43, 26. 45, 10. 61, 23. 80, 4. 100, 10. 112, 24.
legatur, 103, 3.
legem, 96. 18.
legionibus, 96. 2.
Leitus, 13. 13.
Lelegum, 37. 11.
Lemno, 62. 3.
Lemnon, 50, 6.
Lemnum, 35. 10.
leniretur, 93, 11. 121, 7.
leniri, 21, 12. 50, 2.
lenitur, 67. 10.
Leonteus, 13, 2. 19, 4.
Leſbum, 36. 12.
levamine, 50, 4. 123, 9.
levamen, 82. 1.
Leucatha, 132. 2.
leve, 110. 4.
leviorem, 97. 1.
libens, 64. 16.
liberaliter, 62. 1.
liberam, 29. 14.
liberant, 8. 9.
liberantur, 9. 27.
liberat, 135. 19.
liberata, 138. 2.
liberatas, 50. 22.
liberatis, 33, 14.
liberatum, 57, 15. 127, 15. 135, 21.
liberatus, 28, 8. 129, 1. 130, 3. 131, 1, 134, 12.
liberaviſſet, 140. 13.
liberi, 115. 11.
liberis, 105, 10.
liberius, 64. 1.
libero, 33. 1.
liberum, 48, 5. 134, 4.
libidine, 9. 17.
libidini, 41. 21.
libido, 119. 13.
librato, 93. 21.
liceret, 50. 15.
licet, 40. 12.
licitam, 83, 13.
lictores, 63. 1.
lictoribus, 49. 25.
licuerit, 44, 16. 95, 1.
ligni, 74, 4. 95, 1. 119. 22.
ligno, 108, 5. 112, 1.
lingua, 9, 16. 122, 16.
linguæ, 120. 8.
linum, 77. 23.
literas, 22, 8. 24, 9.
literis, 16, 7. 122, 13.
litore, 27. 6.
litori, 26, 5. 8. 32, 6.
litus, 134. 10.
loca, 31, 8. 39, 3. 54, 14. 73, 5. 115, 8. 117, 7. 124, 2, 126, 6. 135, 5. 12. 16. 139, 10.
locat, 96, 6. 97, 26.
locati, 70, 3. 99, 21.
locatis, 68. 7.
loci, 26, 6. 35, 2. 36, 13.
locis, 13, 2. 19, 1. 28, 21. 30, 10. 37, 9. 45, 3. 62, 13. 113, 6. 126. 7. 132, 2

Digitized by Google

7. 132, 1. 133, 5. 138. 18.
loco, 21, 5. 28, 4. 54, 12. 93, 7. 95, 2. 96, 5. 97, 23. 100, 5. 116, 1. 138, 27. 140, 14.
locorum, 20, 5. 38, 15.
locos, 89. 12.
Locride, 15. 2.
Locrorum, 123, 6. 8.
Locrum, 135. 5.
locum, 49, 18. 55, 12. 56, 14. 59, 7. 60, 8. 61, 12. 69, 17. 74, 2. 76, 21. 85, 13. 88, 6. 96, 14. 97. 10. 130, 3. 132, 4.
locus, 23, 5. 17, 4.
locuſtarum, 136. 17.
locutus, 22, 12. 98, 12.
longam, 23, 5. 63, 9. 102, 1.
longe, 42, 19. 55, 11. 57, 19. 80, 26. 28. 86, 12. 103, 10.
longitudine, 74. 3.
longius, 22. 3. 105, 16.
longo, 78, 10. 97, 17.
loquebantur, 36. 9.
loquendi, 45, 5. 62, 16. 64, 1. 97, 7. 103, 2. 122, 13.
lora, 76. 10.
Lotophagos, 129. 5.
lotus, 89. 15.
luce, 58, 8. 74, 8. 89, 18. 97, 1. 15. 99, 27. 108, 9. 116, 3.
lucis, 61, 3. 71, 15. 73, 13. 79, 6. 90, 12. 104, 9. 106, 23. 111, 11. 112, 22. 119, 14.
luco, 23, 2. 24, 2. 8.
luctandi, 78, 12.
luctibus, 80. 10.
luctu, 31. 3.
luctui, 73. 3.
luctus, 30, 14. 75, 13. 76, 16. 82, 10.
luctuum, 104. 20.
lucum, 21, 4. 24, 12. 93, 11. 94. 5.
ludis, 77. 14.
luere, 34, 3. 59, 16.
lues, 21, 6. 24, 20.
lugenti, 87, 4. 100, 3.
lugubrem, 76, 19.
lugubri, 79, 6. 92, 22.
luit, 45, 17. 57, 18. 72, 10. 105, 10.
lumen, 23. 12.
lunam, 113. 5.
Lycion, 51, 2. 92, 12.
Lycia, 51. 2.
Lyciam, 57. 16.
Lyciorum, 52. 3.
Lycius, 20, 8. 32, 4. 53, 1. 70, 3.
Lycomedis, 96. 9.
Lycophron, 137. 4.
Lyrneſſum, 37. 8.

M.

MAchaon, 14, 11. 19. 2. 78, 11.
Machaone, 31. 20.
Machaonem, 30. 5.
Machaoni, 79. 2.
machinati, 80. 12.
Mæandriorum, 34. 11.
Mæonii, 53. 1.
magis, 3, 2. 4, 5. 10, 4. 12, 12. 21. 7. 30, 8. 31, 4. 42, 2. 47, 16. 67, 11. 21. 71, 2. 74, 14. 96, 16. 101, 2. 103, 1. 112, 19. 113, 25. 119, 13. 124, 7.
magiſtro, 54. 5.
magiſtrum, 50. 16.
magna, 17, 2. 20, 1. 23, 13. 24, 12. 27, 10. 30, 21. 28. 32, 5. 17. 33, 6. 36, 14. 16. 43, 10. 46, 7. 47, 18. 50, 1. 55, 16. 58, 17. 59, 12. 87, 5. 88, 16. 94, 25. 97, 29. 99, 11. 111. 8. 113, 28. 115, 7. 120, 2. 122, 18. 126, 22.
magnam, 16. 9. 32, 6. 33, 13. 37. 5. 39, 1. 46, 5.
Magnes, 18. 4.
magni, 39. 28.
magnifica, 4, 5. 62, 1.
magnificarent, 46. 13.
magnifice, 3. 7. 4. 3. 4.
magnificentiæ, 8. 1.
magnificentiam, 63. 12.
magnifici, 39, 3.
magnificum, 127. 7.
magnis, 29, 20. 39, 9. 16. 60, 2. 64, 2. 134, 1.
magnitudine, 112, 2. 114, 2.
magno, 4, 8. 24, 7. 9. 27, 21. 39, 15. 40, 4. 42, 5. 56, 1. 15. 68, 25. 70, 12. 73, 10. 90, 20. 94, 12. 110, 1. 115, 11.
magnum, 22. 6.
magnus, 16. 10.
major, 3, 1. 22, 9. 114, 7.
majora, 27. 17.
majore, 20. 6.
majorum, 10. 6.
majus, 6, 4. 43, 26.
mala, 63, 8. 98, 17. 104. 17.
malam, 59, 27. 64, 10.
male, 30, 20. 41, 9. 59, 1. 72, 11. 80, 20. 102, 6.
maleconſulta, 109, 1
maledicta, 120. 6.
maledictis, 56, 4. 80, 2. 119, 13.
mali, 24, 23. 46, 4. 48, 10. 50, 2. 83, 12. 107, 6. 137, 7.
malis, 104, 10. 105, 17. 106, 2.
malitiæ, 83. 10.
malo, 21, 9. 15. 33, 10. 42, 18. 47, 16. 83, 2.
malos, 77. 23.
malum, 9. 21.
mandat, 67. 14.
mandata, 33, 11. 43, 2. 64, 16 82, 9.
mandatis, 93, 7. 101, 10.
mandatum, 20. 2. 79, 3. 92, 2.
mandatur, 7, 1. 30, 24.
mandavi, 135, 26.
manens, 50. 15.
manent, 119, 21. 125. 9.
manente, 54. 6.
manere, 105 17.
manerent, 85, 6.
manet, 97, 27. 120, 4. 121, 15.
manibus, 42, 4. 58, 22. 59, 2. 69, 14. 75, 11. 76, 7. 79, 8. 80, 7. 113, 7. 119, 2. 125, 4. 135, 19.
manu, 27, 2. 32. 5. 35, 3. 41, 7 48. 25. 63, 4. 70, 10. 81, 4. 82 8. 87, 5. 21. 116, 9. 126, 18, 22. 139, 14. 140, 17.
manum, 64, 12. 69, 18.
Manus, 27, 10. 41, 19. 43, 11. 49, 7. 55, 12. 57, 2. 17. 64, 2. 68, 7. 88, 3. 97, 29. 106, 4. 116, 2. 131, 4. 135, 9. 139, 1.
manuum, 78, 15. 99, 7.
mare, 30, 8. 31, 12. 121, 12. 122, 4. 123, 4.
marem, 15, 14.
mari, 88, 21. 123, 5. 134, 8. 9. 137, 8. 139, 5.
maria, 131, 4.
marinæ, 139. 14.
maris, 23, 11 24, 24. 97, 18.
maritimorum, 26, 8.
maritos, 124, 5.
Martem, 16. 3.
materia, 119. 22.
materiam, 117. 7.
materies, 112. 10.
materna, 12. 5.
materni, 11. 4.
materno, 136. 2.
matre, 136. 10.
matrem, 113, 14. 126, 16.
matri, 45. 20.
matrimonii, 132, 3.
matrimonio, 12, 10. 29, 11. 101. 7. 137, 9.
matrimonium, 44. 9. 63, 10. 67. 13. 69, 8. 116, 5. 126, 19. 128, 7. 132, 1. 135, 27. 138, 6.
matris, 140. 19.
matronæ, 67. 3.
matronis, 4. 8.
mature, 22. 12.
maxima, 20, 5. 28, 16. 36, 8. 71. 24. 77, 18. 78, 7. 94, 2. 96, 10. 114, 6.
maximam, 21, 13. 31, 6. 99, 1. 25.
maxime, 8, 10. 21. 21, 11. 22, 14. 28, 11. 30, 25. 33, 3. 43, 1. 49, 15. 17.

15, 17. 59, 9. 54, 9. 56, 8. 57, 8. 62, 8. 20, 63, 13. 17. 6 , 2. 66, 9. 73, 9. 76, 11. 81, 34. 86, 5. 101, 13. 111, 15. 24. 113, 20. 122, 12. 140. 18.
maximis, 120. 15.
maximo, 86: 13. 107. 15.
maximum, 78: 2. 82, 1.
me, 44: 10. 80, 14. 94, 10. 104, 20. 105. 20.
meam, 80. 8.
meavit, 45. 1.
Meſthei, 15. 4.
Medeum, 44. 16.
mederi, 30: 5. 31, 16, 35, 12. 42, 8.
media, 78. 2.
medias, 56. 5.
medica, 14. 12.
medicamina, 30. 6.
medio, 57, 10, 58, 12. 68. 7. 69, 4. 113, 1. 119, 14. 137. 6.
mediocriter, 28, 2. 97, 12.
medios, 39: 8. 18. 49, 5. 68, 13. 16. 87, 11. 89, 27, 97, 22. 33.
medium, 8, 19. 15, 14. 16. 39, 5. 45, 16. 62. 5. 78, 13. 92, 19. 97, 26. 105 28.
medius, 12, 7. 40, 8. 55, 15. 77, 19.
Meges, 13, 15. 18, 2 71, 24.
mehercule, 41. 19.
mei, 80. 26.
meis, 80. 21.
Melænam, 122. 6.
Melo, 52. 2.
melior, 35, 15.
melius, 82: 12. 96, 3.
membris, 80, 27. 97. 18.
meminiſſe, 64. 2.
meminiſtis, 40. 15.
Memnon, 88: 14. 89, 26. 90, 19.
Memnone, 89: 12. 90, 5. 13. 26. 92, 1. 10. 136, 13.
Memnonem, 90. 8.
Memnoni, 90. 10.
Memnonis, 92: 8. 135, 28. 29. 136, 3. 4.
memor, 50: 8. 69, 3. 71, 14.
memorabant, 99. 8.
memorabantur, 26. 2.
memorabatur, 33: 19. 127, 12.
memorabilem, 95. 16.
memorare, 59. 20.
memorata, 42. 9.
memoravimus, 6, 7. 12, 20. 13, 11. 15, 6. 19, 6. 27, 1. 3. 28, 21. 48, 3. 54, 2. 61, 26. 87, 4. 100, 5.
memores, 47, 9. 75, 4. 81, 18. 98. 6. 119, 5.
memoria, 4: 6. 69, 7. 76, 8. 101, 16. 122, 18. 135, 26.
memoriam, 3: 4. 8, 14. 104. 20,
memoriter, 11. 6.
Menalippum, 135: 4. 7.
Menelai, 4: 10. 5, 2. 6, 2. 11, 8. 12. 10. 29, 1. 81. 19. 135, 27.
Menelao, 30: 13. 40, 15. 44, 7. 49, 10. 67, 26. 72, 9. 106, 19. 117, 11. 118, 14.
Menelaum, 6: 15. 9, 9. 24, 13. 28, 25. 29, 27. 42, 23. 43. 7. 47, 12. 56, 3. 90, 9. 101, 6. 14. 137, 14. 138, 3. 5.
Menelaus, 2: 5. 6, 6. 7, 1, 12. 5. 15. 17, 9. 23. 8. 14. 39, 28. 40, 2. 44, 7. 55, 25. 56, 8. 15. 57, 5. 66, 9. 77, 23. 87, 12. 97, 9. 116, 4. 118, 18. 119, 10. 126, 28. 127. 4. 128, 3 138, 8.
Meneſtheus, 127. 15.
mens, 41: 8. 83, 6.
menſura, 66. 6.
mente, 100. 15.
Mentorenſes, 34. 7.
Mentorenſium, 33. 18.
meo, 80. 13.
meorum, 44: 9. 80, 20.
mercandi, 30: 16. 31, 13.
mercede, 31: 13. 42, 13. 50, 17. 60, 1. 96, 5.
mercedem, 50. 24.
mercedis, 128. 9.
merces, 38. 9.
mereri, 46. 19.
Merione, 2: 2. 18, 3. 64, 14. 74, 2 78, 3.
Meriones, 13, 7. 55, 25. 66, 9. 77, 23. 78, 8. 87, 13. 112, 13.
Merioni, 132, 13.
merita, 39, 17. 119, 1.
meritis, 97: 14. 118. 13.
merito, 16, 11. 62, 9. 79, 2. 97, 23. 118. 3.
meritos, 132. 9.
meritum, 40. 5.
Merope, 53. 5.
meruit, 77. 21.
Meſthles, 52. 4.
Meſtor, 59. 13.
Methone, 19. 2.
metu, 11: 10. 23, 15. 27, 7. 64, 18. 66, 13. 77, 13. 89, 21. 90, 21. 98, 13 100, 1. 126, 6.
metuebant, 107. 2.
metuebat, 11, 11.
metuendi, 77. 12.
metuendo, 95. 10.
metuens, 35: 6. 98, 15. 106, 19. 111, 13.
metuentem, 36, 13. 47, 3. 93, 14.
metuentibus, 33. 8.
metuere, 41. 12.
metum, 32. 17.
metus, 30, 18. 92, 8.
Midonis, 53. 4.
mihi, 80, 7. 11. 18. 82, 17. 105, 1. 21. 135, 26. 28. 136, 14.
miles, 25, 4. 29, 29. 55, 17. 68, 4. 71, 1. 72. 12. 89, 18. 111, 21. 120. 7.
militari, 33. 11.
militarium, 86. 10.
milite 58: 2. 98, 23.
militem, 57: 21. 71, 18. 92, 15.
milites, 20. 5.
militia, 29: 24. 66, 2. 12.
militiæ, 16: 15. 17, 1. 20, 10. 22, 1. 31, 5. 10. 50, 23. 57, 19. 59, 16, 24. 94, 31. 117, 10. 119, 14.
militiam, 29, 11. 81, 21. 82, 23.
militibus, 39: 5. 50, 20. 54, 12. 63, 13. 97, 20.
militis, 20: 15. 93, 11.
militum, 20: 3. 24, 1. 94, 28. 97. 17.
millia, 17, 2. 21, 7. 27, 6. 77, 7. 109, 3. 5.
millibus, 88: 16. 111, 17.
minas, 41. 1.
minatus, 12. 15.
Minervæ, 67: 6. 103, 11. 107, 9. 108, 1. 2. 109, 17. 111, 6. 112, 1. 22. 113, 20. 22. 28. 116, 2. 10.
Minervam, 110. 10.
minime 9: 12. 36, 6. 44, 3. 62, 7. 140. 22.
miniſtras, 36. 11.
miniſtro, 112. 3.
minitantur, 9. 21.
Minoe, 1. 3.
Minoi, 52. 2.
Minois, 1. 1.
minor, 79. 8.
minorem, 86. 11.
minus, 3: 5. 58, 11. 77, 14.
mirabilis, 66. 11.
miracula, 27. 6.
miranda, 5: 1. 46, 2.
mirandum, 76. 12.
miro, 9. 3.
mirum, 122. 14.
miſcebantur, 50. 12.
miſerabile, 79. 6.
miſerabilem, 112, 4. 140, 17.
miſerabili, 83: 11. 106. 7.
miſeranda, 81. 1.
miſerandum, 48: 15. 61, 16. 76, 13. 92, 22. 115, 13.
miſerari, 80. 8.
miſerat, 95. 15.
miſerati, 80: 1. 138, 2.
miſeratio, 79. 8.
miſeratione, 3. 5.
miſerationem, 34. 4.
miſerationis, 9: 4. 84. 7.
miſereri, 24. 3.
miſeriarum, 82: 11. 106, 5.
miſerias, 129. 3.
miſericordia, 81. 5.
miſericordiæ, 105. 6.
miſericordiam, 129: 8. 131. 5.
miſero, 80. 15.
miſerrimum, 80. 28.
miſiſſe, 62. 18.
miſit, 88. 21.

miſſi,

miſſa, 117. 13.
miſſas, 24: 9. 60. 7.
miſſi, 91. 15.
miſſos, 112. 23.
miſſus, 45: 18. 98, 10. 103. 3.
mittuntur, 43. 1.
mitteret, 22: 12. 126, 13.
mitti, 41: 18. 62, 5. 111, 21.
mittit, 93: 11. 133, 6. 137, 14. 138, 8. 22.
mittitur, 35, 11. 45, 18. 50, 6.
mittunt, 55: 6. 61. 23.
mittuntur, 28. 18.
mixtas, 97 25.
mixtis, 111. 7.
mixtus, 64: 10. 98, 12.
Mneſtheo, 54. 5.
Mneſtheus, 15: 2. 17, 9. 126, 7.
mobile, 124. 7.
modeſtiam, 41. 6.
modi, 38. 10.
modis, 73. 9.
modo, 12: 2. 3. 15, 13. 26, 2. 27 24. 32, 9. 33, 14. 17. 36, 6. 38, 6, 41, 8. 47, 7. 48, 8. 49, 6. 18. 54, 3. 55, 19. 57, 13. 59, 4. 11. 61, 19. 71, 15. 20. 73, 1. 7. 76, 22. 79, 9. 80, 11. 87, 9. 15. 88. 12. 96, 1. 104, 13. 105, 14. 109, 3. 110, 12. 112, 21.
modulis, 134. 3.
modum, 6: 5. 9, 23. 48, 15. 61, 17. 76, 12. 19. 81, 15. 89, 16. 23. 92, 22. 95, 6. 99, 20. 1. 115, 10. 136, 7.
modus, 21: 8. 48, 1. 89, 15. 104, 10.
mœnia, 61: 17. 22. 77, 2. 89. 13. 19. 94, 15. 99, 23. 108, 1. 114, 2. 9. 113. 6.
mœnibus, 100: 1. 101, 3. 114, 10.
mœror, 30. 18.
mœrore, 44. 4.
mœroribus, 79: 12. 80, 15.
Mœſi, 28. 15.
Mœſia, 55. 13.
Mœſiacis, 96. 1.
Mœſiæ, 26: 7. 53, 4.
Mœſiorum, 26. 4.
mœſta, 31. 3.
moleſtia, 58. 18.
Moli, 2. 3.
molirentur, 43. 23.
moliretur, 67: 23. 101, 16.
molitum, 36. 13.
molituri, 127. 9.
molitus, 100. 11.
Moloſſos, 133: 2. 138, 22.
monebat, 106. 15.
monere, 71: 14. 104. 6.
monet, 8, 13. 30, 30. 54, 18. 73, 10.
monitus, 31. 16.
monte, 4. 6.
montem, 46, 4. 73, 14.
montis, 88. 20.
monumenta, 29, 4. 114, 6. 127, 7.
Mopſus, 19. 7.
morabantur, 130, 2. 136, 1.
moram, 121. 11.
morandum, 59. 6.
morari, 125. 20.
moraturum, 112. 9.
moritus, 60. 2.
morbi, 48: 1. 9.
morbo, 47. 19.
morbus, 47. 15.
more, 4: 2. 9, 20. 22, 1. 27, 20. 30, 4. 35, 14. 42, 22. 54, 4. 57, 9. 64, 11. 66, 5. 71, 18. 73, 12. 77, 17. 81, 11. 84, 7. 91, 16. 94, 15. 109, 6. 117, 4. 125, 15.
morem, 41, 6. 67, 2. 81, 13. 18.
moribus, 9: 16. 21. 54, 2. 88, 14. 92. 1.
mors, 73. 4.
morſu, 35: 8. 127, 7.
mortales, 38: 5. 42, 18. 54, 2. 55, 21. 58, 11. 69, 20, 73, 6. 76, 2. 94, 7.
mortalibus, 8: 17. 80, 16. 83, 12.
mortalium, 28: 16. 47, 17.
morte, 14, 11. 72, 10. 87. 7. 120, 5.
mortem, 42, 2. 82. 7. 94, 32. 205, 25. 140, 12.
mortis, 28: 3. 80. 14. 96, 10. 98. 13. 119, 15. 136, 11.
mortuus, 47. 19.
morum, 12: 20. 14, 5. 50, 16. 97, 17.
mos, 72: 4. 89, 15. 138, 18.
motis, 110. 7.
motu, 24. 8.
motus, 23: 4. 11. 57, 12. 113, 20. 120, 7.
movent, 113. 27.
moverentur, 9. 2.
moveri, 55, 4. 111. 14.
mox, 24, 15. 19. 42, 12. 45, 2. 9. 17. 47, 9. 48, 12. 50, 21. 55, 4. 13. 57, 3. 24. 58, 21. 59, 7. 17. 60, 7. 61, 23. 24. 62, 19. 63, 1. 68, 4. 21. 70, 5. 2. 72, 5. 73, 8. 74, 2. 75, 11. 76, 7. 9. 18. 79, 16. 82, 4. 15. 84, 2. 87, 18. 88, 9. 91, 5. 93, 16. 96, 14. 97, 32. 98, 9. 105, 29. 109, 19. 111, 4. 115, 5. 12.
mueronibus, 15. 18.
muliebre, 124, 7. 127, 2.
mulier, 21, 10. 81, 23.
mulierem, 81: 10. 118, 16.
mulieris, 47, 7. 104, 15. 105, 11. 137, 15.
mulierum, 9. 15.
Mulium, 70. 2.
multa, 9: 23. 17. 2. 21, 7. 22, 12. 27, 6. 7. 28, 24. 36, 13. 40, 3. 43, 11. 46. 3, 58. 3. 81, 15. 89, 7. 95, 2. 98, 12. 99, 14. 101, 8. 15. 106, 25. 108, 13. 110, 10. 112, 10. 120, 5. 10. 123, 4. 127, 5. 8. 128, 4. 129, 4. 6. 137, 14.
multæ, 105: 27. 119, 2. 131, 6.
multam, 92: 5. 95, 2.
multarum, 4: 2. 66, 18.
multas, 5: 1. 122, 5.
multi, 20: 5. 7. 28, 16. 38, 5, 47, 13. 54, 2. 55, 21. 58, 11. 64, 3. 66, 13. 69, 20. 71, 22. 75, 13. 77, 1. 99, 16. 115, 1. 127, 2. 133, 11.
multimodis, 126, 5. 128, 5.
multiformi, 89, 17.
multiplici, 79. 9.
multis, 16: 3. 25, 8. 10. 27, 14. 29, 24. 30, 2. 31. 21. 33, 20. 34, 14. 37, 7. 43, 6. 47, 1. 6. 49, 21. 38, 13. 39, 2. 57, 14. 72, 5. 73, 7. 9. 88, 16. 95, 13. 96, 1. 99, 12. 111, 6. 112, 9. 18. 114, 5. 118, 18. 132, 2. 134, 8. 137, 1.
multitudine, 58, 21. 59, 10. 96, 8. 99, 16. 127, 9.
multitudinem, 9. 26.
multitudo, 32, 17. 66, 4. 122, 8.
multo, 4, 5. 6, 6. 9, 26. 12, 22. 13, 6. 20, 6. 21, 5. 23, 12. 30, 31. 32. 7. 33, 7. 34, 7. 35, 10. 38, 4. 50, 18. 58, 18. 61, 5. 62, 2. 70, 18. 74, 18. 89, 3. 97, 31. 104, 11. 14. 109, 2. 111, 16. 114, 6. 115, 2. 4. 126, 3. 128, 3. 132, 6. 10.
multorum, 28, 11. 33, 14. 121, 14.
multos, 57, 11. 62, 18. 94, 22. 99, 22. 126, 24, 131, 7. 140, 5.
multum, 29, 27. 66, 8. 70, 8. 71, 2. 74, 15. 139, 9.
munere, 78. 9.
muneribus, 29, 10. 29.
munia, 17, 1. 57, 24.
munificentiæ, 29. 30.
munus, 49, 19. 118, 4.
muri, 27, 25. 112, 2.
muris, 45, 16. 48, 21. 61. 21. 74, 10. 76, 13. 94, 25. 99, 21. 101, 2. 10.
murorum, 114, 3. 5. 13.
muros, 45, 15. 57, 23. 59, 1. 75, 2. 83, 3. 91, 7. 98, 3. 99, 17. 113, 27.
murum, 79. 4.
Muſas, 134. 5.
mutaret, 75. 8.
mutata, 59. 15. 135, 5. 11.
mutatio, 58, 15. 68, 2.
mutationem, 21. 6.
mutato, 82. 12.
mutatur, 71. 1.
Mycenas, 22, 7. 126, 22, 127, 8. 128, 2. 138, 15.

Mycenis,

Digitized by Google

Mycenis, 15, 11. 17, 6.
Myrmidonas, 96, 11. 97, 22.
Myrmidonum, 54 7. 100, 4.

N.

NActi, 32, 2. 69, 22.
nactus, 64, 1. 69, 18. 87, 20. 93, 6.
nam, 4, 11. 7, 3. 10, 7. 17, 4. 21, 11. 22, 7. 9. 24, 3. 26, 7. 28, 10. 12, 25. 29, 30. 30, 14. 31, 3. 35, 11. 40, 14. 43, 5. 14. 44, 5. 47, 1. 48, 9. 52, 22. 54, 7. 55, 8. 56, 16. 57, 4. 58, 7. 62. 12. 66, 3. 67, 31. 74, 6. 81, 13. 23. 82, 1. 22. 88, 9. 17. 89, 8. 13. 93, 9. 95, 5. 96, 18. 97, 25. 104, 16. 21. 106, 9. 12. 108, 1. 16. 109, 6. 19. 111, 8. 112, 8. 118, 10. 15. 120, 16. 124, 1. 126, 13. 18. 128, 9. 133, 8. 136, 16. 137, 4. 139, 3.
naribus, 116, 6.
narrant, 12, 28. 106, 24. 139, 7.
narrare, 71, 9. 122, 19. 129, 3.
narraverit, 133. 11.
Naſtes, 52, 4. 94, 21.
natalem, 83. 16.
natam, 10. 7.
natando, 123. 8.
nati, 41. 20.
nationes, 119. 2.
natu, 21, 13. 22, 9.
natum, 11, 2. 38, 9. 133, 1.
natura, 124, 7.
naturæ, 85, 4. 88, 6
navem 5, 11. 137, 6.
naves, 8, 2. 5. 16, 16. 17, 6. 9. 12. 13. 18, 2. 19, 1. 3. 6. 25, 10. 26, 5. 28, 15. 29, 17. 30. 31, 8. 33, 1. 37, 10. 38, 12. 46, 9. 54, 13. 55, 16. 57, 24. 58, 9. 12. 17. 59, 17. 61, 1. 8. 20. 67, 11. 74, 11. 77, 10. 89, 1. 90, 3. 93, 8. 94, 27. 96, 12. 98, 1. 5. 12. 99. 25. 100, 9. 101, 11. 106, 23. 108, 10. 110, 3. 7. 111, 18. 113, 6. 12. 17. 121, 12. 133, 3, 134, 11.
Naufragium, 123. 9.
navibus, 7, 5. 8, 8. 26, 11. 27, 3. 29, 15. 30, 11. 31, 2. 32, 1. 36, 12. 55, 11. 58, 19. 59, 22. 114, 15. 128, 9, 131, 6.
navigandi, 17, 3. 21, 1. 24. 25, 9. 30, 7. 10.
navigando, 121, 12.
navigandum, 30, 31. 111, 16.
navigant, 115, 4. 121, 9. 123, 1.
navigantes, 135. 1.
navigare, 32, 1. 126, 14. 137, 3.
navigaret, 132. 3.
navigaſſent, 28. 24.
navigat, 31, 17. 122, 4. 127, 8.
navigatione, 28. 11.
navigatum, 26, 2. 33, 6.
navigaverant, 122, 6. 135, 23.
navigaverat, 135. 12.
navigaverit, 129, 4. 136, 7.
naviget, 120, 16.
navigia, 114, 12.
navigii, 7, 4. 31, 12. 120, 13.
navigio, 134, 12. 135. 14.
naves, 32. 13.
navium, 16, 11. 17, 2. 8. 11. 18, 3. 30, 1. 31, 9. 59, 25. 131, 3.
Nauplii, 2, 4. 124, 3.
Nauplius, 124, 1.
Nauſica, 132, 11. 133, 1.
nautarum, 123. 7.
nauticis, 121. 3.
nautico, 20. 8.
ne, 8, 7. 9, 24. 11, 13. 17, 2. 20, 3. 21, 17. 23, 4. 16. 29, 22. 31, 19. 34, 2. 37, 3. 39, 16. 41, 5. 43, 9. 22. 44, 16. 17. 45, 20. 47, 14. 49, 14. 50, 19. 57, 3. 63, 7. 67, 16. 23. 77, 16. 82, 8. 13. 25. 83, 1. 16. 84, 8. 89, 1. 93, 17. 94, 32. 95, 12. 97, 13. 104, 8. 105, 11. 26. 106, 29. 109, 8. 11. 12. 112, 6. 113, 4. 6, 117, 6. 118, 6. 119, 20. 121, 11. 122, 15. 135, 19.
nec, 11, 4. 12, 3. 21, 12. 16. 49, 18. 71, 18. 73, 3. 75, 13. 96, 16.
necant, 89. 10.
necarent, 45. 15.
necarentur, 115, 12. 117, 1.
necari, 100. 12.
necat, 7, 6. 116, 7. 120, 7.
necaviſſem, 47. 11.
necdum, 108. 4.
nece, 77. 12.
necem, 8, 6. 21, 11. 124, 2. 129, 1. 140, 18.
neceſſaria, 15, 10. 26, 1. 30, 1.
neceſſarii, 20, 8. 100, 14.
neceſſariis, 16, 1. 30, 31.
neceſſario, 9. 14.
neceſſariorum, 20, 2. 3.
neceſſarios, 79, 4. 92, 2. 111, 11. 119, 21.
neceſſarium, 15. 8.
neceſſe, 105. 30.
neceſſitatem, 25, 6.
neceſſitati, 50. 20.
neceſſitudinem, 6. 1.
negabatur, 138. 19.
negant, 138. 10.
negaretur, 31. 19.
negligebantur, 31. 5.
negligere, 26. 11.
negotii, 55, 5. 12.
negotio, 6, 11. 9. 12. 12, 18. 22, 12. 23, 1. 30, 24. 42, 6. 47, 5. 49, 3. 55, 3. 62, 11. 67, 17, 20. 86, 1. 90, 13. 103, 4. 13. 108, 9. 111, 9. 113. 8. 122, 3. 127, 10. 138, 12.
negotium, 23, 8. 32, 6. 39, 26. 41, 11. 62, 20. 67, 26. 99, 12.
Neoptolemi, 138, 8.
Neoptolemo, 97, 9. 117, 16. 135, 22. 26. 138, 5. 22.
Neoptolemum, 96, 8. 117, 12. 135, 13. 136, 14. 138, 10. 13.
Neoptolemus, 97, 21. 33. 100, 1. 112, 14. 116, 8. 119, 21. 121, 17. 133, 2. 134, 7. 135. 11. 137, 8.
nepotes, 28, 21.
nepoti, 135. 19.
nepotibus, 1. 4.
nepotis, 135, 1. 138, 16.
Neptuni, 114, 5.
nequa, 108, 8.
nequaquam, 48, 7. 97. 18.
neque, 3, 5. 7, 2. 12, 9. 10. 22. 14, 4. 16, 1. 20, 9. 21, 5. 9. 22, 4. 23, 12. 26, 9. 27, 3. 29, 29. 30, 31. 31, 12. 32, 7. 9. 10. 15. 18. 33, 7. 34, 7. 10. 35, 10. 36, 5. 37, 1. 38, 4. 40, 13. 41, 8. 18. 26. 42, 10. 15. 17. 43, 16. 22. 25. 44. 12. 45, 15. 46, 1. 17. 47, 13. 19, 49, 16. 24. 50, 3. 14. 55, 3. 21. 56, 1. 57, 12. 59, 8. 19. 23. 61, 5. 62, 2. 13. 63, 8. 13. 16. 64, 2. 66, 6. 10. 12. 67, 34. 68, 2. 5. 70, 7. 18. 71, 1. 73, 11. 77, 14. 80, 12. 18. 26. 81, 10. 19. 82, 10, 20. 83, 9. 13. 84, 13. 86, 8. 87, 16. 19. 20. 88, 20. 89, 3. 14. 26. 90, 2. 13. 91, 13. 93, 20. 94, 25. 28 96, 17. 97, 1. 5. 98, 14. 15. 99, 22. 101, 2. 102, 8. 104, 11. 105, 6. 16. 109, 20. 111, 15. 114. 4. 115, 13. 119, 2. 122. 14. 126, 2. 3. 9. 128, 3. 137, 13. 140, 23.
nequeas, 64. 3.
nequicquam, 61. 21.
nequiſſe, 98. 15.
nequitum, 41. 4.
nequiverat, 117. 14.
Nerea, 134, 2.
Nereidam, 134. 2.
Nervis, 70. 11.
Neſtor, 6, 13. 13. 23, 5. 80, 2. 112, 13. 126, 1. 135, 12.
Neſtore, 39, 9. 101, 13.
Neſtorem, 43. 20.
Neſtori, 2: 6. 79: 1. 92: 3.
Neſtoris, 90. 16.
neutra, 54. 11.
nexu, 78. 15.
nexus, 81. 3.
ni, 12, 26. 47, 4. 90: 3.
nihil, 3, 4. 9, 17. 11, 9. 27. 1. 33. 8. 36, 2. 40, 10. 41, 1. 48, 20. 54, 8. 58, 6. 59, 27. 60, 10. 62, 19. 64, 2. 67, 17. 71, 19. 73, 3. 77: 18. 80, 17. 82, 10. 92 11. 93, 19. 94, 25. 96, 6. 100, 7. 104, 6. 119, 6.
nihilominus, 63: 14.
nimium, 74. 7.
Nirea, 97. 32.
Nireus, 15: 1. 18, 6. 98: 7.
niſi, 20: 15. 24, 14. 45, 2.

niſu,

Digitized by Google

niſa, 97. 19.
Niſyro, 19. 5.
nitebatur 139. 11.
nitentes, 90, 24. 94, 15.
nobiles, 45. 22.
nobilibus, 4. 8.
nobilium, 118. 1.
nobis, 34, 12. 44, 8. 45, 4. 46, 19. 67, 32. 104, 14. 16. 18. 105, 20.
nobiſcum, 82. 23.
nocte, 28, 14. 77, 2. 106, 18. 111, 6.
noctem, 90, 7. 92, 5. 115, 2. 124, 2.
noctes, 63. 12.
noctis, 61, 2. 90, 12. 117, 3.
noctu, 7. 6.
nocturnam, 122. 8.
nollent, 83. 1.
nomen, 16, 7. 90, 9. 134. 11. 140. 19.
nomina, 15. 8.
nomine, 13, 5. 39, 3. 62, 20. 68, 23. 127, 5. 135, 9. 136, 2. 8. 15.
nominis, 3, 4. 6. 22, 14. 27, 9. 117, 2. 131, 7.
non, 3, 2. 8, 16. 10, 1. 11, 14. 12, 1. 17. 21. 22. 22, 10. 28, 2. 25. 31, 11. 33. 11. 37, 2. 39, 19. 40, 5. 13. 41, 12. 14. 26. 46, 19. 55, 7. 10. 57, 25. 62, 9. 66, 7. 67, 10. 29. 69, 7. 10. 71, 5. 75, 12. 77, 15. 78, 4. 79, 7. 8. 80, 7. 22. 81, 9. 19. 82, 11. 83, 3. 11. 84, 14. 86, 5. 92, 7. 94, 4. 95, 4. 97, 1. 2. 12. 98, 13. 104, 19. 105, 1. 13. 14. 15. 19. 20. 106, 7. 8. 14. 16. 109, 10. 12. 15. 19. 110, 4. 111, 14. 15. 114, 8. 118, 10. 121, 5. 125, 7. 133, 7.
Nonaginta, 17, 8.
nondum, 67, 6.
nonne, 83, 5. 105, 13.
nonnulli, 77, 3. 79, 9. 136, 2.
nonnullis, 34. 16.
nonnullos, 56. 2.
nos, 41, 8. 45, 8. 105, 15. 106, 2. 122, 15. 126, 10.
noſcendi, 55. 12.
noſcere, 79. 16.
noſcerent, 109. 21.
noſter, 49, 6. 72, 13. 75, 1. 90, 21. 132, 12.
noſtra, 104. 17.
noſtræ, 20. 10.
noſtri, 26, 10. 28, 15. 25. 29, 25. 34, 6. 49, 2. 54. 4. 55, 4. 57, 11. 61, 9. 18. 74, 17. 75, 3. 88, 1. 89, 22. 90, 27. 107, 13. 108, 10. 109, 17. 111, 12.
noſtris, 29, 14. 33, 7. 57, 6. 58, 5. 59, 17. 61, 24. 26. 67, 33. 73, 11. 74, 15. 76, 18. 80, 6. 87, 12. 90, 5. 91, 14. 94, 26. 98, 18. 99, 1. 101, 11. 105, 8. 17. 106, 2. 107, 4. 108, 5. 114, 13.
noſtro, 33, 9. 105, 29. 131, 6.
noſtrorum, 37, 6. 55, 25. 58, 13. 68, 8. 71, 22. 72, 11. 90, 1. 122, 19.
noſtros, 28, 10. 38, 2. 54, 15. 58, 16. 68, 19. 74, 10. 99, 24.
notuſque, 133. 9.
novam 134. 1.
novis, 55, 5. 57, 1. 67, 7. 76, 12.
novo, 67. 7.
novum, 76. 12.
nox, 49, 10. 57, 19. 71, 15. 90, 4. 99, 24. 119, 11.
noxa, 121. 8.
nubilo, 23. 10.
nudatis, 15. 16.
nudatum, 90. 25.
nulla, 20, 14. 23, 14. 38, 2. 42, 9. 86. 4. 105, 12. 115, 10. 136, 16.
nullam, 59, 8. 77, 6. 87, 22.
nulli, 28, 17. 105, 13. 106, 11. 140. 4.
nullis, 70. 4.
nullo, 9, 10. 22, 7. 31, 5. 16. 33, 19. 46, 5. 57, 23. 58, 13. 59, 5. 113, 24. 119, 2.
nullus, 21, 8. 41, 19. 61, 14. 83, 6.
numen, 24. 2.
numerare, 97. 11.
numeri, 22. 3.
numero, 30, 1. 73, 14. 103, 4. 126. 14.
numerus, 20, 12. 45, 5.
numine, 84, 13. 126, 17.
numini, 47. 2.
numinis, 46, 9. 11. 47, 8.
nunc, 12, 2. 41, 25. 43, 15. 56, 8. 59, 4. 62, 8. 19. 70, 23. 73, 1. 74, 12. 76, 22. 80, 15. 81, 4. 82, 17. 88, 5. 97, 3. 105, 19. 26. 106, 10. 109, 14. 113, 12. 119, 18. 122, 19.
nunciabantur, 50. 22.
nunciant, 27, 7. 29, 17.
nunciaretur, 26. 10.
nunciari, 29. 14.
nunciat, 135. 10.
nunciata, 48, 19. 80, 4.
nunciatum, 43, 1. 45, 17. 76, 7.
nunciatur, 75. 14.
nunciavere, 29. 26.
nuncii, 109. 21.
nunciis, 30, 16. 32, 4. 124, 5.
nuncio, 43, 3. 55, 2. 76, 20. 122, 2.
nunciam, 29. 22.
nuncius, 6, 1. 66, 14. 95, 12.
nunquam, 73, 6. 77, 9.
nupſerat, 100. 14.
nuptæ, 67. 6.
nuptam, 134. 1.
nuptiarum, 133. 10.
nuptias, 9, 16. 63, 7.
nuptiis, 22. 11.
nuptum, 44. 6.
nuſquam, 87, 3. 94, 23. 136, 9.
nutaverat, 70. 24.
nutu, 98. 18.
nutum, 108 17.

O.

OB, 3, 2. 6, 1. 7. 9, 24. 11, 10. 12. 12, 8. 14. 14, 12. 20, 5. 6. 11. 21, 6. 11. 22, 5. 11. 24, 3. 25, 6. 27, 15. 17. 29, 2. 30, 13. 20. 31, 2. 10. 33, 15. 34, 6. 36, 7. 38, 12. 39, 12. 15. 17. 20. 40, 3. 41, 7. 42 13. 43, 16. 20. 44, 4. 46, 14. 15. 17. 19. 47, 7. 9, 48, 7. 19. 50, 24. 54, 7. 15. 55, 4. 59, 2. 61, 27. 62, 9. 64, 1. 6. 66, 5. 68. 8. 11. 73, 9. 76, 1. 77, 11. 12. 80, 20. 81, 10. 27. 82, 7. 86, 5. 93, 10. 95, 16. 97, 18. 98, 9. 99, 25. 100, 9. 102, 2. 105, 12. 106, 19. 108, 17. 109, 1. 111, 2. 21. 117, 2. 8. 118, 14. 119, 8. 20. 120, 8. 121, 6. 123, 4. 126, 5. 129, 1. 131, 7. 132, 2. 134, 7. 135, 6. 14. 136, 12. 140, 8. 18.
obambulare, 110. 5.
obducta, 76. 20.
oberrans, 67. 20,
objecerat, 115. 7.
objecta, 8. 2.
obierint, 42. 2.
obijt, 140. 23.
oblata, 82. 9.
oblatam, 24, 19. 56, 9.
oblatas, 63. 7.
oblati, 75. 9.
oblatione, 63, 13. 95, 14.
oblatis, 46. 12.
oblatum, 24. 6.
obligatoque, 78. 14.
oblitis, 15. 18.
oblitum, 63. 4.
oblivionem, 128. 1.
obmuteſcere, 80. 27.
obrutam, 120. 7.
obruunt, 36. 4.
obſcuro, 95, 1. 110. 4.
obſecrans, 43, 14. 46, 13.
obſediſſe, 81. 9.
obſequi, 47, 1.
obſequiis, 50. 15.
obſequium, 67. 4.
obſidendo, 38. 1.
obſidione, 43. 24.
obſito, 31. 3.
obſtinate, 8, 6. 21, 16. 28, 4.
obſtupefactus, 112. 4.
obſtupefieret, 100. 15.
obtentu, 67, 5.
obterere, 59. 4.
obterit, 68, 13.
obtruncant, 88. 2.
obtruncantur, 94. 26.
obtruncarat, 27. 16.
obtruncare, 27, 4. 87, 18. 115, 7.

Digitized by Google

obtruncat, 9, 26. 97, 32.
obtruncavere, 116. 3.
obtulerat, 92, 11. 126, 22.
obtulere, 29, 28. 33, 13.
obvenere, 118. 1.
obviam, 21, 15. 26, 6. 27, 9. 29, 9. 47, 3. 49, 7. 61, 10. 70, 6. 75, 14. 79, 16.
obvios, 69. 15.
obvium, 21, 9. 90, 1. 94. 19. 97, 30.
obvius, 90, 16. 135, 13.
obvolvebantur, 58. 15.
obvoluta, 82. 5.
obvolutæ, 39. 16.
obvoluti, 64. 4.
obvolutum, 111. 10.
occaſionem, 56. 8.
occaſu, 74. 11.
occaſum, 57, 18. 67, 31. 136, 10.
occidentique, 15. 15.
occiderant, 79. 3.
occidere, 32. 14.
occiditur, 55, 14. 135, 11.
occipiente, 72, 10. 116, 3.
occipientem, 72, 8. 76, 4.
occipit, 30, 8. 80, 28. 129, 3. 135, 3. 138, 6. 140, 2.
occipiunt, 70, 10. 113, 3.
occiſa, 99. 23.
occœperant, 54. 14.
occœperat, 31. 11.
occœpit, 38, 8. 63, 16.
occubuit, 28. 2.
occultæ, 57. 5.
occultis, 41. 1.
occultato, 132. 4.
occultatum, 134. 13.
occulto, 69, 17. 69, 20. 120, 10.
occupaſſe, 27. 7.
occupatis, 33. 7.
occupatura, 41, 11.
occupaviſſe, 108. 4.
occurrerat 112. 16.
occurrit, 68, 15. 16. 99, 2.
occurrunt, 100. 8.
occurſum, 87. 12.
Oceanum, 113. 5.
octavo, 31. 10.
octo, 18. 5.
oculis, 67, 9. 79, 15.
oculos, 43. 18.
oculum, 99. 7.
odii, 69. 10.
odio, 45, 11. 50, 9. 106, 7. 14.
odium, 66, 19. 103, 2. 121, 7.
Odius, 52. 2.
Oeax, 2: 4. 124: 3.
Oebali, 11. 3.
Oeneum, 126, 5.
Oenideus, 122, 11.
Oenone, 84. 10.
Oenonem, 100: 13. 14.
Oenotropæ, 26. 1.
offendere, 7. 3.
offendi, 48. 8.
offendit, 96, 9. 97, 15.
offendunt, 119. 15.
offenſam, 35, 6. 48, 6.
offenſi, 120. 3.
offeratur, 105. 29.
offerebant, 67. 32.
offerebantur, 25: 11. 63: 8.
offerrent, 67. 24.
offerri, 113. 20.
offert, 12: 8. 79: 1. 111: 9. 135: 6.
offerunt, 75. 5.
officia, 31, 5 66, 5. 73, 12. 126, 12
officiis, 95, 7. 123, 6.
officinam, 36. 11.
officio, 87. 4.
officiorum, 105. 5.
officium, 39. 26.
Oilei, 15, 2. 70, 1. 78, 10. 91, 10. 94, 22. 112, 11.
Oileus, 17, 12. 49, 6.
oleæ, 39. 8.
Olizone, 102. 11.
Olizonem, 69. 8.
omiſſis, 24, 12. 85, 4.
omittam, 40. 12.
omittenda, 64. 1.
omittere, 93. 20. 103, 12.
omitterent, 120. 18.
omitteret, 24. 1.
omittit, 100. 3,
omittunt, 29. 19.
omne, 16: 2. 30: 26. 67: 15.
omnem, 6, 3. 10, 5. 20, 6. 24, 10. 30, 17. 28. 38, 11. 64, 4. 84, 3. 91, 3. 92, 12. 100, 9. 126, 8. 26. 127, 1. 12.
omnes, 3, 7. 6, 13, 15. 12, 4. 25. 14, 4. 15, 9. 21, 14. 22, 2. 24, 24. 25, 8. 26, 5. 29, 24, 26. 39, 29. 41, 26. 42, 13. 43, 12. 25. 48, 17. 50, 22. 54, 1. 55, 2. 58, 7. 59, 24. 61, 4. 67, 31. 75, 5. 76, 5. 77, 19. 20. 80, 15. 24. 81, 26, 82, 16. 88, 19. 90, 3. 14. 94, 14. 17. 96. 3. 97, 7. 20. 106, 5. 112, 22. 115 6. 118, 6. 119, 22. 120, 14. 122, 15. 126, 6. 138, 11. 24.
omni. 6, 9. 17, 9. 13. 18, 3. 30, 22. 31, 9. 32, 9. 33, 17. 38, 6. 39, 11. 45, 2. 73, 1. 7. 14. 74, 5. 7. 76, 18. 97, 13 99, 1. 100, 31. 105, 14. 107, 7. 112, 21. 116, 7. 122 4.
omnia, 8, 1. 16, 16. 33, 18. 34, 1. 8. 40, 7. 41, 12. 15. 42, 9. 47, 2. 60, 8. 71, 5. 77, 5. 82, 14. 85, 8. 88, 18. 91, 7. 95, 16. 105, 10. 106, 22. 108, 6. 120, 6.
omnibus, 8, 18. 12, 23. 23, 9. 24, 12. 14. 22. 31, 1. 32, 10. 33. 2. 5. 34, 13. 35, 8. 36, 2. 37, 1. 38. 9. 43, 1. 47, 14. 49, 24. 29. 54, 11. 56, 10. 61, 17. 62, 12. 66, 17. 67, 28. 68, 1. 71, 12. 73, 15. 80, 28. 81, 6. 82, 2. 88, 5. 104, 9. 110, 1. 117, 1. 126, 7. 128, 10.
omnino, 27, 25. 31, 11. 47, 19.
omnis, 8, 3. 9, 22. 16, 16. 25, 4. 26, 8. 63, 11. 68. 4. 82, 20. 89, 18. 98, 2. 126, 3. 127, 3. 137, 8.
omnium, 9, 10. 11, 15. 13, 5. 15, 5. 11. 16, 5. 7. 20, 12. 21, 2. 32, 13. 33, 17. 34, 15. 39, 7. 42, 22. 23. 43, 3. 18. 45, 14. 46, 5. 47, 12. 48, 16. 49, 14. 56, 9. 62, 20. 63, 7. 8. 9. 10. 11. 15. 68, 10. 69, 14. 71, 8. 75, 8. 77, 7. 11. 78, 18. 82, 22. 83, 2. 17. 84, 15. 88, 10. 90, 11. 94, 3. 95, 5. 102, 4. 107, 5. 106, 12. 110, 7. 111, 20. 113, 1. 10. 20. 115, 1. 117, 5. 11. 118, 8. 17. 119, 8. 121, 8. 126, 20. 136, 6. 138, 13.
onerarias, 38. 12.
onuſti, 61. 20.
ope, 97, 13. 99, 1. 137, 2.
opera, 105, 21. 108, 3. 118, 9. 15. 139. 4.
operam, 62, 11. 22.
opere, 114. 10.
operi, 96. 12.
operis, 113, 18. 114, 2. 7.
operum, 4, 6. 110, 6.
opes, 1, 2. 5, 1. 9, 13. 13, 2. 16, 14. 59, 24. 61, 18. 77, 6. 105, 31.
opibus, 8, 7. 11, 13. 37, 10.
opimas, 110. 11.
opinio, 122, 9. 136, 9. 138, 20.
opinor, 41. 2.
oportere, 43, 18. 62, 3.
oporteret, 104. 17.
oportet, 64. 2.
oportuerit, 29. 9.
opperiebantur, 89. 25
opperiebatur, 60. 5.
opperiens, 74. 9.
opperientes, 57, 21. 93, 12. 113, 15.
opperiri, 41, 18. 61, 5. 87, 8. 89, 20.
opperiuntur, 115. 2.
oppetere. 95. 1.
opponerent, 27. 25.
opponerentur, 87. 14.
opportuna, 117. 7.
opportunitate, 30. 9.
opportunum, 12, 23. 25, 9. 111, 16.
opportunus, 13, 3. 55, 25.
oppoſitum, 69. 5.
opprimere, 115, 10. 135, 15.
opprimeretur, 107. 1.
opprimit, 72. 5.
opprimunt, 61. 11.
optabilem, 96. 19.
optaſſe, 97, 2. 106, 9.
optat, 109. 4.

optatiſſi-

Digitized by Google

optatiſſimum, 85. 8.
optime, 140. 12.
optimi, 71. 23.
optimis, 39. 10.
optimo, 66. 5.
optimum, 25, 3. 81, 14.
optimus, 36. 4.
optionem, 12, 8. 136, 6.
opulentas, 89, 3.
opum, 16, 9. 17, 5. 63, 13. 114, 5.
ora, 43, 3. 48, 16. 76, 14. 86, 8.
oraculi, 31. 21.
oraculo, 31, 16. 98, 16.
oraculum, 31, 18. 34, 12. 107, 15. 126, 16. 136, 15. 137, 5.
orandoque, 118. 19.
orans, 80. 30.
orant, 92, 4. 106, 27. 121, 7.
orare, 11, 7. 21, 15. 34, 20. 62, 19. 111, 13. 112, 17. 120, 13.
orat, 29, 24. 31, 19. 63, 7. 79, 18. 85, 12. 106, 20. 109, 17. 122, 1. 126, 12. 15.
oratione, 9, 1. 12, 13. 28, 24. 43, 11. 45, 6. 122, 12.
orationem, 23, 5. 40, 8. 42, 15. 63, 9. 102, 1.
orationis, 9. 3.
oratum, 41, 7. 46, 14. 64, 6.
oraverant, 39. 16.
orbari, 84. 14.
orbatam, 94. 31.
orbem, 41, 11.
orbis, 127. 3.
orbitas, 44. 13.
orbitatem, 40. 4.
orcomenii, 13. 15. 17, 12.
ordinans, 1. 4.
ordinant, 54, 4. 5. 68, 5. 97, 21.
ordinat, 92. 15.
ordinata, 97. 26.
ordinatis, 33. 4.
ordinato, 54, 10. 90, 14.
ordinatus, 25. 9.
ordine, 30, 22. 33, 10. 54, 3. 55, 19. 59, 9. 63, 6. 75, 5. 91, 4. 94, 24. 98, 3. 111, 23.
ordinem, 33, 2. 42, 12. 71, 12. 78, 9. 89, 24. 137, 7.
ordinibus, 61, 8. 70, 13. 92, 16.
ore, 47, 12. 77, 11. 106, 5. 113, 1. 20. 115, 11. 118, 8. 119, 8. 12. 139, 7.
Oreſtem, 125, 3. 127, 9. 10. 15.
Oreſtes, 126, 12. 138, 4. 10. 19.
Oreſti, 128, 8. 138, 14. 20. 21. 22.
orienti, 15. 15.
origine, 3, 7. 6, 14. 15, 5.
originem, 10, 5. 11, 6. 48, 4. 69, 7. 133, 9.
originis, 139. 3.
oriretur, 9, 25. 108, 9.
oriri, 24. 8.
oritur, 45, 11. 55, 1. 79, 16.
Ormenius, 14, 1. 19, 3.
ornamentis, 64, 15. 105, 30.
ornamentorum, 46. 10.
ornatu, 67. 7.
ornatum, 31. 4.
orta, 57, 8. 126, 8.
orti, 104. 16.
ortoque, 8. 15.
ortu, 87. 3.
ortum, 93, 10. 102, 11.
ortus, 8, 3. 9, 11. 119, 16. 140, 15. 19.
os, 79. 17.
oſſa, 96, 3. 98, 6. 135, 28.
oſſe, 139. 15.
oſſibus, 80. 6.
oſtendere, 101. 11.
oſtendit, 140. 20.
oſtentationem, 8. 1.
otio, 30, 12. 55, 14. 66, 2.
otioſe, 54. 16.

P.

PAbuli, 20. 7.
pace, 34, 8. 36, 17. 37, 3. 86, 10.
Pacem, 29, 18. 38, 14. 113, 24.
Pacis, 8, 16. 37, 4. 103, 3. 107, 6. 109, 1. 7. 112, 12. 20, 23. 113, 1. 10. 14. 115, 3.
Pactæ, 112. 12.
Pacta, 60. 1.
pacti, 37, 4. 39, 22. 61, 24.
pactionem, 106. 27.
pacto, 128, 9. 129, 3.
Pæantis, 14. 13.
Pæonius, 53. 4.
Pæonum, 68. 10.
palam, 36, 9. 46, 24. 57, 23. 84, 8. 86, 1. 94, 8. 109, 7. 110, 4. 115, 11. 117, 14. 119, 8. 136, 4. 138, 15.
Palamede, 35. 15.
Palamedem, 22, 2. 34, 13. 119, 17.
Palamedes, 2, 4. 6, 8. 17. 8. 10, 20. 16, 13.
Palamedis, 9, 1. 47, 9. 124, 1. 3.
palantes, 59, 9. 61, 23. 94, 24.
palantibus, 91, 5.
Palladio, 118. 3.
Palladium, 107, 15. 111, 8. 19, 25. 119, 4.
Palliochim, 136. 8.
palmam, 78. 16.
Pammon, 59, 13.
Pandari, 57, 5.
Pandarus, 51, 2. 57, 11. 13.
Panthus, 42, 7. 43, 13. 109, 16.
Paphlagonius, 52. 1.
Paphlagonum, 69, 5.
Paphum, 135. 29.
par, 41. 18.
parabatur, 15, 12. 16, 9. 30, 26 63, 5. 132, 5.
parandas, 16. 14.
parare, 12, 22. 58, 1. 138, 6.
pararentur, 46. 16.
pararetur, 119. 20.
parari, 103. 11.
parat, 6, 9. 23, 5.
paratas, 133. 7.
parati, 77, 16. 109, 14.
parato, 56, 16. 97, 27.
paratos, 56, 11, 74, 10.
paravere, 58, 6.
parcendum, 105. 3.
parcenteſque, 88. 3.
parcere, 27. 4.
perceret, 63, 13.
parcius, 8, 20.
parent, 13. 2.
parentem, 25, 4. 98, 16. 112, 3. 134, 2. 137, 14. 140, 10. 17.
parentes, 82, 21. 98, 13. 104, 19. 115, 11.
parenti, 49, 16.
parentibus, 27, 18. 81, 27.
parentis, 80, 23. 24. 82, 8. 96, 3. 97, 23. 129, 10. 140, 2.
pari, 42, 22.
pariter, 39, 27.
parricidii, 127, 15. 140, 13.
pars, 20, 5. 28, 16. 36, 8. 54, 11. 57, 25. 68, 18. 71, 24. 103, 7. 113, 6. 114, 7.
partam, 8, 5. 43, 19.
parte, 32, 15. 33, 16. 59, 5 60, 6. 68, 15. 22, 70. 3. 22. 74, 17. 76, 18. 78, 2. 94, 2. 96, 10. 99, 23. 114, 14. 116, 7. 120, 2. 122, 18.
partem, 59, 26. 62, 9. 63, 5. 69, 13. 98, 10. 99, 1. 100, 13. 110, 2.
partes, 15, 15. 27, 22. 119, 7. 126, 27.
partibus, 77, 4. 109, 22.
participe, 22, 7.
participem, 53, 3. 81, 8.
participes, 15, 7.
partim, 9, 8. 15, 7. 16. 17. 67, 4. 68, 12.
partiri, 36. 1.
partis, 49, 9. 55, 20. 90, 15. 21. 99, 4.
partium, 22, 4. 35, 6. 113, 12.
partu, 138, 22.
partum, 84, 6.
partus, 83, 14.
paruiſſent, 24, 14.
parum, 11, 11. 43, 16. 68, 2.
parvo, 8. 5.
parvulis, 80, 22. 81, 20. 102, 4.
parvulos, 79, 11. 80, 29.
parvus, 3. 3.
paſcentem, 21, 4.
paſſim, 113, 11. 115, 8. 123, 5.

paſſum, 42. 23.
paſſurum, 12. 22.
paſſuros, 114. 8.
paſtoribus, 84. 7.
patefacerent, 126. 1.
patefaciet, 41. 18.
patefactum, 24. 11.
patefierent, 112, 7.
pater, 14, 10. 102, 102, 14.
paterentur, 34, 3. 43, 26.
paternæ, 23, 4. 96, 10. 100, 2. 137, 10.
pati, 84, 9. 98, 15.
patiebantur, 6. 11.
patiebatur, 58, 1. 69, 12.
patiemur, 42. 10.
patienda, 96, 17.
patiens, 31, 12. 137, 14.
patientes, 40. 8.
patientia, 50. 11.
patitur, 35, 15.
patre, 4, 7. 43, 5. 52, 2. 97, 6.
patrem, 11, 3. 83, 15.
patri, 98, 6 140, 18.
patria, 81, 27. 89, 4. 105, 18. 21. 27. 109, 11. 111, 14. 127, 4.
patriæ, 83, 7. 85, 6. 105, 31. 106, 2. 13. 112, 9.
patriam, 12. 10. 82, 21. 83, 1. 98. 13. 106, 5.
patrimonio, 122, 4.
patrio, 4, 2. 27, 20. 92, 1. 128, 1.
patris, 28, 13. 97, 11. 13. 100, 10. 139, 8. 13.
patrium, 57, 17. 77, 7. 92, 2. 126, 11. 17.
Patrocli, 71, 10. 73, 3. 8. 75, 11. 77, 11. 80, 6. 82, 7. 96, 4.
Patroclo, 67, 23. 75, 4. 95, 2.
Patroclum, 50, 15. 64, 15. 70, 13. 71, 13. 81, 15. 27.
Patroclus, 14, 6. 63, 5. 13. 64, 3. 70, 3. 8. 14. 72, 2. 73, 15.
patruum, 128. 4.
patulos, 89, 12.
pauci, 67. 11.
paucis, 6, 12. 7, 2. 9, 7. 23, 2. 31, 3. 9. 35, 10. 36, 16. 37, 8. 67, 2. 74, 7. 75, 15. 76, 3. 93, 4. 123, 3.
paucorum, 30, 20. 41, 21.
paucos, 38, 16. 58, 4. 92, 12. 138, 12.
pavere, 97. 24.
paulatim, 27, 16. 32, 18. 47, 16. 50 3. 80, 27. 96, 16. 100, 16.
pauliſper, 43, 4. 54, 12. 59, 7. 60, 2. 132, 4.
paulo, 21, 3. 34, 3. 40, 13. 41, 21. 46, 16. 59, 14. 62, 9. 64, 14. 69, 3. 75, 4. 77, 11. 89, 3. 92, 9. 107, 10. 111, 3. 118, 15. 135, 8.
pecora, 21, 8. 46, 3.
pecoribus, 47, 15.
pecorum, 1, 4. 46, 5. 117, 4.
pectore, 96. 17.
Pedaſum, 37. 11.
pedem, 99, 8.
pedes, 90. 20.
pedeſtres, 20. 5.
pedibus, 76, 9. 78, 14. 88, 11. 113, 19.
pedites, 87, 17.
peditibus, 87, 10. 11. 13. 19.
Pelaſgico, 18. 6.
Pelaſgidarum, 51, 3.
Pelea, 133, 4. 134, 12. 135, 6.
Pelee, 133. 8.
Pelei, 14, 2. 133, 7. 10,
Peleus, 138. 16.
pellicatum, 137, 13.
Pelope, 104. 15.
Pelopidæ, 12, 25. 29, 23. 26. 28, 25.
Pelopis, 6, 14. 8, 14. 15, 6. 81, 11.
penatibus, 85, 2.
pendere, 81. 13.
pene, 78, 15. 95, 5. 118, 6. 127, 3.
Peneleum, 97. 31.
Peneleus, 13, 12. 17, 13. 98, 7.
Penelopam, 131. 8.
Penelope, 132. 9.
peninſula, 122. 1.
peninſulam, 60. 3.
penſi, 9. 17.
Pentheſilea, 77, 4. 87, 4.
Pentheſileæ, 75. 14.
Pentheſileam, 88. 4.
penuria, 20. 3.
per, 4, 8. 6, 3. 12, 17. 25. 15, 6. 11. 16, 2. 20, 6. 8. 21, 8. 22, 3. 25, 3. 9. 29, 4. 8. 30, 15. 17. 31, 14. 32, 3. 33, 4. 12. 34, 1. 4. 13. 38, 5. 11. 39, 3. 5. 22. 40, 4. 41, 3. 9. 17. 42, 12. 18. 45, 10. 11. 46, 7. 18. 47, 2. 16. 49, 1. 50, 1. 5. 7. 13. 17. 54, 6. 14. 55, 18. 57, 20. 58, 5. 59, 28. 61, 13. 64, 16. 66, 1. 4. 26. 68, 13. 21. 71, 2. 72, 6. 73, 5. 74, 9. 76, 2. 11. 77, 9. 83, 1. 84, 1. 85, 10. 86, 9. 87, 2. 3. 4. 89, 11. 12. 90, 7. 91, 3. 92, 2. 5. 93, 5. 10. 94, 7. 95, 4. 16. 96, 7. 98, 7. 99, 8. 100, 5. 16. 105, 15. 108, 14. 109, 5. 111, 11. 20. 112, 6. 11. 113, 7. 17. 114, 2. 115, 3. 8. 117, 1. 5. 118, 22. 119, 4. 6. 120, 9. 11. 121, 3. 7. 123, 6. 124, 2. 3. 8. 125, 1. 126, 2. 4. 127, 1. 12. 128, 4. 8. 129, 1. 4. 11. 131, 1. 4. 5. 7. 132, 7. 11. 133, 7. 134, 7. 137, 8. 138, 14. 19. 139, 7. 16. 140, 5. 12.
peractis, 16, 14. 24, 20. 29, 16.
peracto, 17, 4. 41, 4.
Perœbis, 19. 4.
peragere, 114. 13.
peragerer, 138. 5.
paragrata, 25. 2.
peragunt, 95, 3. 99, 13.
perceperant, 77, 11.
percitus, 12. 5.
percolebat, 25. 4. 97, 23.
percoluerat, 95. 7.
percontanti, 129, 2.
percontari, 71, 9. 140, 14.
Percontatur, 29. 23.
percontatus, 88. 9.
perculſa, 87. 6.
perculſi, 90. 6.
perculſis, 27, 11. 110, 1.
perculſus, 28. 2.
perdiſcere, 139. 5.
pereunt, 124. 1.
perfecerat, 118. 19.
perfecerit, 95, 11.
perfecta, 94. 3.
perfectis, 16, 3. 34, 9. 113, 2.
perfecto, 50, 2. 86, 1. 111, 9. 113. 8 138, 12.
perfectus, 49. 12.
perferrent, 79. 4.
perfert, 22, 8. 127, 4.
perfertur, 34, 13. 138, 12.
perfici, 97. 6.
perficiunt, 100. 14.
perfidium, 105. 7.
perfidioſe, 101. 16.
perforati, 99. 7.
perfugium, 90. 4.
pergamo, 107. 7.
pergebat, 36, 17. 46, 6.
pergentibus, 39. 25.
pergeret, 30. 3.
pergeretur. 18. 17.
pergit, 24, 12. 47, 3. 56, 10. 76. 3. 87, 10. 90, 25. 92, 15. 99, 14. 110, 3. 135, 15.
pergunt, 29, 17. 48, 25. 49, 7. 57, 2. 60, 8. 61, 15. 70, 6. 93, 12.
perhibebatur, 114. 5.
periclitanti, 128. 5.
periculi, 138. 2.
periculo, 28. 8.
perita, 45. 4.
peritia, 90. 5.
peritiam, 20. 8.
peritiſſimos, 138. 25.
perjuria, 102. 3.
perlata, 12. 16.
perlatum, 98, 1.
perlaudabilis, 138. 27.
perlegerat, 24. 11.
permanere, 103, 6. 109, 9.
permanſerant, 34. 12.
permanſere, 78, 13.
permanſuros, 113. 3.
permittere, 106. 14.
permittit, 29. 15.
permittitur, 29. 9.
permixta, 9, 4. 122, 16.
permixtione, 57. 10.
permœſtum, 25. 2.
permoti, 9, 15. 89, 9.
permotis, 81, 6.
permoverat, 6. 6.
permoverent, 89 5.

permoveri,

permoveri, 42. 21.
permutatio, 23. 16.
pernicie, 32,9. 48,14. 83,7. 70, 138,3.
perniciem, 24,14. 30,21. 49,17. 80,12. 84,5.
pernicioſa, 43. 23.
pernicioſum, 110,14. 137,4.
pernoctando, 75. 12.
pernoctant, 73,13. 107,14.
pernoctare, 67. 22.
pernoctat, 100. 4.
perpauci, 28. 17.
perpeſſi, 118. 16.
perpeſſus, 47,13. 122,18.
perpeti, 64. 3.
perpetraverat, 4. 11.
perquam, 135. 9.
perquirente, 48. 10.
perquirentes, 119. 15.
perrexiſſe, 81. 12.
perrogatis, 42. 22.
perſciſcere, 55. 9.
perſenſerant, 115. 9.
perſenſit, 112. 7.
perſentiſceret, 93. 17.
perſeverabat, 27,19.
perſoluta, 78. 17.
perſolutum, 114. 12.
perſolvunt, 138. 18.
perſpicere, 48. 4.
perſtaret, 48. 18.
perſtat, 140. 1.
perſuadendi, 23. 6.
perſuadens, 135,19.
perſuadent, 36. 2.
perſuadet, 132,2. 137,15.
perſuaſit, 111. 7.
pertentatis, 21. 6.
pertentaverat, 73. 2,
perterritum, 42. 4.
pertinacia, 48. 19.
pertinere, 10. 5.
pertulerat, 14. 11.
pertulere, 57. 17.
pertulerit, 63. 11.
perturbat, 99. 22.
perturbatis, 123. 6.
pervagatus, 30. 29.
pervenerant, 56. 13.
pervenerat, 108. 13.
pervenere, 6,13. 32,3. 123,3.
pervenerit, 130. 3.
perveniſſet, 8. 15.
perveniunt, 29,20. 34,8.
pervicacia, 22. 5.
pervolat, 76,11.
peſſima, 102. 8.
peſſimi, 34,2. 42,17.
peſſimis, 30. 23.
peſſimo, 45,12. 57,4. 9. 71,18.
peſſimum, 73. 5.
peſtifera, 47. 18.
peterent, 45,18. 62,10. 16. 91, 15. 109,12.
petit, 87. 20,
petitam, 136. 16.
petitu, 102. 5.
petiverant, 3. 1.
petulantiam, 120. 9.
Phæacum, 131. 7.
Phala, 88. 21.
Phalam, 89,3. 10.
Phalidis, 20. 9.
Phallante, 135. 29.
phanum, 50. 2.
Pheræus, 14. 10.
Pheris, 18. 6.
Phidippus, 14,8. 28,20.
Philenore, 91. 11.
Philenorem, 70. 1.
Philocteta, 14,13. 35,7. 62,2. 66,10. 78,4. 99,3. 6. 12. 21. 112,14.
Philoctetæ, 50,6. 99,25.
Philoctetam, 78. 9.
Philoctetes, 19. 2.
Phinei, 102. 11.
Phineo, 69. 7.
Phocenſes, 13. 14.
Phocenſis, 126. 18.
Phocide, 17. 14.
Phœnice, 4. 7. 100,3.
Phœnicem, 5,7. 11,5. 16,12. 50, 16. 136,7.
Phœnices, 89. 8.
Phœnici, 82,9. 96,12.
Phœnicum, 128,9. 131,4. 136, 5.
Phœnix, 14,6. 64,3. 81,2.
Phorbantem, 36. 13.
Phorcys, 53. 3.
Phrygas, 38. 14.
Phryges, 53. 3.
Phrygia, 54,1. 107,5. 135,11.
Phrygiæ, 58,3. 59,21.
Phrygius, 4. 9.
Phylaca, 19. 1.
Phyleo, 13. 15.
Phyrum, 36. 15.
pietatem, 80,22. 86,3.
pietatis, 23,4. 41,15.
pigebit, 41. 8.
pignus, 29,13. 44,1.
Piros, 51. 3.
placatum, 110. 9.
placet, 31,7. 46,28. 71,18. 73, 13. 77. 13. 90,8. 106,16. 111, 21. 127,10.
placida, 45. 6.
placitum, 88,6. 113,7.
placuerat, 112,10. 113,7.
placuiſſe, 84. 6.
placuit, 15,13. 16,5. 82,4. 112, 24.
planctus, 76,22.
Plejona, 10. 7.
Plejonam, 102. 10.
plena, 21,10 79,13. 111,1.
pleno, 56,12. 58,8.
plenum, 35,15.
pleriſque, 45,16. 70,21.
Pliſthene, 2. 5.
Pliſthenem, 135. 4.
Pliſthenes, 3. 3.
Pliſthenidas, 121. 6.
Pliſthenis, 3, 2. 10, 5. 67, 16.
plures, 15,6. 48,1. 64,17. 112, 16. 125,9.
plurima, 8, 19. 29, 4. 63, 8. 97, 11.
plurimæ, 67. 3.
plurimas, 131,3. 134,4.
plurimi, 8,6. 30. 22. 49, 8. 58, 21. 64,4. 71,1. 74,19. 81,16. 89,9. 26. 90, 15. 92, 17. 94, 28. 97,30, 98,4. 136,6.
plurimis, 21,16. 35,4. 46,12. 72,11. 94,23.
plurimo, 73,13.
plurimos, 68,24. 69,22. 90,28. 94,20. 117,6. 126,13. 129, 7.
plurimum, 28,8. 95,8.
Podalirio, 31,20. 79,1.
Podalirium, 30. 5.
Podalirius, 14,11. 19,2.
Podarces, 19,1.
pœnæ, 76,12. 80,14.
pœnam, 88,11. 102,1.
pœnarum, 11,10. 24,4. 80,2. 109,1.
pœnas, 21,11. 41,21. 45,17. 48, 10. 56,9. 57,14. 59,16. 72,10. 81,12. 26. 105,10.
pœnis, 81. 17.
Polytes, 59. 13.
pollebat, 53. 2.
pollens, 28. 13.
pollicebatur, 93. 16.
pollicentibus, 62. 22.
polliceri, 101. 5.
pollicetur, 67,15. 82,6.
polliciti, 29,25. 34,19.
pollicitus, 38,12. 63,6.
Polydamas, 55,24. 90,28.
Polydoro, 43,2. 44,13.
Polydorum, 39,23. 25 27,41 23. 43,21. 45,14. 18. 20.
Polydorus, 38,8. 43,7.
Polymneſtor, 38. 7.
Polymneſtore, 39. 22.
Polynicis, 15,4. 19,6. 27,13.
Polyphemi, 139. 8.
Polyphemo, 129,7.
Polypoetes, 19. 4.
Polypoetis, 78. 11.
Polyxena, 67,6. 8. 15. 69,4. 82, 4. 93,6. 117. 12.
Polyxenæ, 79,13. 94,11.
Polyxenam, 44,6. 67,9. 82,9. 85,9. 12.
Polyxeno, 18. 1.
Polyxenum, 65. 1.
pondere, 24,10. 66,6.
pondus, 15,10. 113,21. 114,9.
ponunt, 126. 25.
poplitem. 70. 10.
populares, 39,28. 104,1. 109,21. 112,15.

popular:bus, 9,25.29,13.93,3. 100,18.132,7.135,24.
popularium, 11,15.12,8.127,9. 128,5.138,2.
pupulatio, 117,5.
populi, 37,3.77,14.78,8.86, 8.105,13.
populis, 87,5.
populos, 66,4.17.95,16.
populum, 45,10.126,26.138,14. 19.
populus, 8,3.9,22.27.
porcum, 15.14.
porrigenti, 139.1.
porro, 11,1.
porta, 58,8.97,26.
portabantur, 30,1.
portabatur, 113,23.
portam, 99,14.
portas, 59,9.75,2.94,25.100, 13.114.3.
portaverant, 62.3.
portentum, 109.18.
port:o, 50,6.
portis, 48,25.51,1.74,13.88, 1.94,14.26.109,10.114, 1.
portum, 124,3.
poſcentibus, 36,16,
poſita, 84,12.
poſitam, 60,3.
poſitis, 33,2.
poſitis, 6,11.89,12.115,14
poſitum, 70,15.
poſitus, 115,5.
poſſe, 38,2.
poſſent, 32,10.
poſſet, 12,3.31,26.106,9.111, 10.
poſſit, 8,21.83,7.
poſt, 9,7.12,22,13,6.20.14,9. 13.20,11.21,5.23,12.24,5. 25,8.30,31.32,8.33,7.34, 3.7.35,10.38,4.16.40,8.48, 6.21.42,9.50,11.58,4. 59,27.61,5.62,2.11.64,4. 10.14.70,18.74,8.18.77,21. 78,10.79,1.84,15.85,5.89, 3.92,9.12.104,11.105,25. 106,21.107,10.108.11,112, 9.116,4.118,15.120,5.121, 15.126,4.128,3.131,1.132, 10.135,8.136,10,14.137,13. 138,12.140,22.
poſteris, 42.3.
poſtero, 12,5.97,15,98,8.23.
poſthac, 41,11.81,18.
poſtquam, 6,6.15,11,6.24,11. 26,4.11.42,5.43,10.45,5. 47,2.48,1.21.50,21.56,7. 59,16.64,9.69,8.9.13.71,1. 16,72,13.74,10.77,18.79, 5.80,4.86,1.87,6.89,24. 90,6.97,6.98,4.100,2.101, 6.103,2.105,23.107,2.111, 12.113,23.114,8.7.115.6. 116,2.117,13.17.122,2. 7.123,1.8.10 127,1.129,9. 132,3.13.133,3.136,4.14.140, 6.9.
poſtrema, 1,33,86,13.
poſtremæ, 88,11.
poſtremam, 80,8
poſtremo, 9,10.15,5.43,8.76, 9.77,5.78,17.105,28.
poſtremum, 8,16.11,7.12,4. 21,15.17.23,6.11.28,25.31, 16.32,11.14.19.47.18.55, 10.56,4.57,14,58,18.59,21. 61,18.63,7.64,9.66,19.67, 12.69,12.71,9,74,21.79,2. 83,15.87,1.1.88,13.91,1. 14.92,4.10.93,9.94,12.95, 14.59,9.101,9.106,5.27. 109,2.11.111,17.116,6.118, 19.123,7.126,27.127,9.128, 6.129,7.131,2.135,18.140, 20.
poſtulantes, 61.23.
poſtulare, 50.23.
poſtularent, 109,7.
poſtulari, 132.1.
poſtulat, 103.3.
poſtulaturi, 108.7.
potentiſſimi, 48,5.
poterant, 76,11.88,13.
poterat, 32,18.39,15.89,14, 139,11.
poterit, 41.25.
potero, 13,10.
poteſt, 41.26.
poteſtas, 32,12.42,8.11.
poteſtatem, 29,15.106,13.120, 17.
potior, 42.12.
potiora, 119.14.
potiores, 105.32.
potirentur, 81.22.
potiſſimum, 43.15.
potitum, 122.8.
potiuntur, 42.11.
potius, 29,6.36,2.40,11.
potuere, 27.9.
potuerit, 64.3.
potui, 122.13.
potuiſſe, 84,1.9.94,8.
potuiſſent, 120.1.
potuit, 20.10.
præ, 71,6.79,11.114,4.
præbebantur, 38,11.
præbeo, 80.16.
præbet, 15.20.
præbuerant, 89.17.
præbuere, 26.1.
præbuit, 88,14.105,2.
præcellentibus, 49,9.
præcelleret, 66.10.
Præceps, 9,24.92,17.136, 12.
præcepto, , 54,5.76,14.
præceſſerant, 25.5.
præcinentibus, 83,16.
præcinerent, 84.6.
præcipitant, 75.3.
præcipitarentur, 59.11.
præcipitat, 88.11.
præcipitata, 23.13.
præcipitatum, 30.21.
præcipuas, 49,13.77,12.
præcipue, 17,2.29,2.31,9.46, 19.63,13.64,6.71,4.73,4. 81,4.93,2.95,3.97,28.100, 10.
præclara, 86,10.101,15.110,6. 118,7.132,10.
præclaram, 27.26.
præclaris, 44,6.
præcones, 39.5.
præconibus, 45.17.
præconium, 12.29.
præda, 9,17.36,14.39.9.11. 17.46,7.58,4.61,20,121, 14.129,4.131,6.136,1.4.
prædæ, 3,7.8,3.34,6.37,5.49, 1.50,6.89,11.103,7.
prædam, 8,7.117,9.118,2.
prædantium, 131,4.
prædas, 59,21.63,14.
prædicantes, 62,6.
prædicit, 108,8.
prædicta, 82,9.126,18.
prædictæ, 112,23.117,3.
prædictam, 24.18.
prædictis, 31,22.68,18.
prædicto, 90,18.124,5.
prædictum, 31,19.35,1.113,21. 114,9.137,7.140,21.
præerat, 19,1.
præeunte, 35,1.
præfecerat, 26,9.
præfecit, 15,8.
præfectoſque, 16.1.
præferendum, 119.6.
præferens, 46,10.
præferentes, 13.1,
præficiunt, 22,2.
præfuere, 24,21.
præjactis, 43,7.
prælatæ, 137,15.
prælataque, 136.7.
prælatas, 124,6.
prælia, 54.3.
prælii, 15.13.
præliis, 66,17,
prælio, 8,6.9,28.4.31.15.45,8. 67,19.72,6.74.11.81,16.90, 16.
prælium, 12,19.41,5,49,11. 68,23.70,21.71,20.72,11. 89,19.90,28.98,3.99,2. 27.
præmia, 77,17.21.78,8.12.17. 111,8.113,15.
præmiis, 55,9.95,14.105,27.
præmiorumque, 74,4.109,3.
præmiſiſſent, 29,23.
præmiſſi, 138,9.
præmiſſos, 76,15.
præmittendos, 29,8.
præmittit, 56,14.
præmittunt, 17,5.

præmium,

præmium, 15, 1. 46, 18. 49, 21. 50, 12. 114, 12.
prænuntiat, 120. 10.
Prænunciato, 113, 27.
Præparantur 16, 17. 31, 8.
Præparatur, 55. 15.
præparatuſque, 20, 14.
præparentur, 41, 23.
præpediebat, 12. 2.
præpedito, 78, 14.
præpeditus, 28. 5.
præponitur, 16, 12.
præreptum, 138, 5.
præripiunt, 61, 19.
præſcium, 48. 3.
præſcius, 15. 14.
præſens, 111, 23.
præſenſerant, 54. 17.
præſenſerunt, 83, 5.
præſentes, 64. 6.
præſenti, 8, 22. 67, 20.
præſentia, 28, 11. 29, 29. 64, 7. 70, 21.
præſentiam, 43, 18. 46, 13.
præſentibus, 31, 5. 40, 2. 70, 4. 107, 4. 108, 12.
præſentiendum. 88, 7.
præſentis, 46, 11.
præſentium, 67, 33. 82, 10. 106, 11.
præſertim, 62, 12.
præſidiis, 70, 24.
præſidio, 12. 23.
præſidium, 71, 7.
præſumpta, 138, 20.
prætenta, 40, 11.
præter, 4, 12. 9, 5. 16, 10. 23, 6. 29, 26. 31, 7. 39, 13. 40, 1. 42, 8. 53, 2. 90, 26. 95, 6. 135, 21.
præterea, 9, 15. 11, 9. 20, 7. 22, 12. 27, 7. 46, 14. 63, 9. 67, 3. 89, 7. 97, 4. 98, 20. 103, 6. 107, 14. 109, 4. 120, 11. 14, 121, 1. 124, 6.
præterierint, 63, 18.
præterita, 64, 1. 104, 10. 106, 11.
præteritorum, 105, 3.
præteritum, 97. 3.
prætermittam, 45, 1.
prætervectus, 122. 5.
prætervolet, 111, 16.
prætextu, 109, 7.
prætulerant, 76, 14.
prævalebant, 77. 22.
prævalebat, 108, 12.
prævaluerat, 134. 4.
prævaluit, 78, 17.
prævenire, 56. 13.
præverſo, 55, 2. 122, 2.
prævertere, 71, 20.
præviſu, 70, 15.
prævertit, 76. 4.
præuſtis, 66. 7.
pravitate, 30. 20.
pravum, 102. 7.
precabantur, 67. 8.
precatores, 66, 6. 80, 1.
preces, 63, 7.
precibus, 23, 24. 30, 3. 33, 20. 39, 16. 64. 7. 73, 7. 111, 7. 112, 18. 132, 2. 10. 137, 1.
precum, 83, 9.
preſſis, 60, 9.
preſſo, 60, 7.
pretio, 20, 9. 75, 15.
pretioſa, 4, 6.
pretioſæ, 74, 5. 79, 14.
pretioſam, 117, 8.
pretioſiſſimis, 25, 10.
pretium, 63. 16.
Priame, 82. 17.
Priami, 4, 9. 10, 6. 12, 28. 29, 11. 32, 15. 38, 8. 13. 42, 13. 44, 12. 45, 11. 59, 13. 60, 1. 69. 23. 75. 9. 76, 6. 15. 77, 4. 88, 17. 91, 9, 98, 8. 100, 6. 103, 8. 107, 7. 135, 12.
Priamidæ, 32, 8. 43, 13. 57, 16. 74, 24. 92, 19.
Priamidarum, 51, 1. 67, 32. 69, 6. 71, 6.
Priamidas, 12. 16.
Priamidis, 30, 25.
Priamo, 12, 27. 16, 1. 32, 4. 40, 1. 41, 1. 25. 60, 7. 66, 15. 76, 1. 79, 8. 80, 6. 82, 10. 11. 88, 13. 92, 20. 95, 12.
Priamum, 8, 11. 10, 4. 12, 2. 20. 29, 11. 39, 24. 43, 1. 44, 13. 78, 18. 81, 2. 5. 101, 4. 102, 9. 16. 103, 1. 106, 4. 108, 10. 112, 3. 116. 8.
Priamus, 8, 19. 23. 9, 11. 18. 11, 13. 12, 7. 20, 21. 79, 6. 17. 83, 10. 85, 14. 93, 6. 16. 99, 5. 101, 8. 102, 4. 104, 11. 105, 5. 9. 32. 106, 6. 112, 17. 115, 15.
prima, 32, 15. 117, 7.
primam, 33, 17.
primi, 5, 25. 68, 8. 99, 17. 121, 9.
primis, 3, 3. 14, 3. 68, 8. 90, 1. 93, 1.
primo, 21, 14. 23, 15. 26. 11. 56, 14. 67, 18. 116, 6. 117, 10. 126, 23. 133, 5. 138, 7. 139, 16.
primos, 27, 25. 32, 14. 61, 10. 99, 13.
primum, 8, 11. 12, 23. 30, 24 30. 33, 16. 44, 17. 54, 10. 63, 9. 64, 10. 67, 18. 71, 8. 73, 6. 77, 20. 89, 27. 94, 19. 97, 26. 107, 4.
primus, 13, 4. 17, 6. 5. 1. 58, 10. 68, 10. 118, 17.
princeps, 122, 9.
principatum, 67, 3.
principem, 16. 6.
principes, 13, 14. 27, 23. 40, 9. 41, 16. 102, 1. 104, 13. 105, 4.
principio, 47, 15. 61, 3. 71, 15. 73, 13. 74, 12. 79, 6. 90, 12. 111, 11. 119, 14.
priora, 41. 9.
priore, 126. 20.
prius, 6, 17. 16, 2. 22, 10, 26, 9. 57, 12. 68, 3. 70, 18. 75, 12. 82. 9. 11. 90, 18. 91, 13. 98, 10. 12. 105, 7. 115, 14. 126, 2.
priuſquam, 9, 20. 21, 12. 35, 3. 92, 15. 109, 8. 114, 9. 115, 4.
pro, 3, 6. 6, 10. 17, 5. 22, 12. 24, 4. 27, 7. 22. 35, 1. 44, 5. 9. 49, 3. 21. 50, 12. 61, 22. 63, 11. 14. 66, 3. 67, 5. 70, 20. 77, 3. 79, 2. 81, 12. 23. 82, 5. 89, 7. 20. 90, 13. 101, 15. 16. 105, 28. 111, 14. 112, 17. 115, 9. 118, 2. 5. 7.
probanda, 42. 18.
probaveritis, 41. 15.
probitate, 93. 2.
probitatem, 104. 8.
probris, 43, 7. 47, 7.
procedere, 55, 3. 17. 83, 14.
procedunt, 79 16.
proceres, 101, 3. 108, 10.
procerum, 9. 26.
procerus, 14, 3. 28, 12.
proceſſerat, 28, 9. 43, 11.
proceſſere, 68, 6. 70, 5. 92, 13.
proceſſiſſe, 63, 9.
procos, 132. 6.
procul, 23, 9. 28, 6. 32, 6. 33, 8. 34, 10. 35, 7. 36, 1. 56, 2. 7. 57. 11. 60, 6. 61, 9. 62, 13. 69, 18. 81, 20. 84, 11.
proculcans, 69. 16.
proculcantem, 103. 1.
proculcari, 91. 5.
proculcati, 74. 20.
procurantes, 73. 12.
procurat, 119. 23.
procurrens, 93. 21.
prodendam, 11, 8. 44, 3.
prodendi, 94. 30.
proderet, 67. 14.
proderetur, 21. 13.
prodidiſſe, 82. 21.
prodidit, 94. 9.
proditam, 30. 13.
proditionem, 67, 15. 103, 6.
proditionis, 93, 9. 106, 27.
proditum, 73. 6.
producere, 71. 17.
produci, 100. 12.
productæ, 94. 17.
productio, 55. 14.
productis, 74. 9.
productos, 92. 19.
productum, 68. 4.
productus, 45, 16.
producunt, 57. 19.
profana, 115. 8.
profano, 102. 8.
profecta, 136, 3.
profecti, 39, 24. 136, 1. 138, 17.
profectionem, 20, 15. 31, 2. 120, 12. 121, 15.

profectionis.

Digitized by Google

profectionis, 30, 26. 31, 14.
profecto, 120. 2.
profectos, 135. 4.
profectum, 75. 15.
profecturum, 22. 10.
profectus, 22, 7. 126. 5. 135, 9. 136, 14. 138, 11. 139, 13.
proficiſcitur, 137. 11.
proficiunt, 100. 7.
profuſius, 22. 1.
progreſſi, 39, 5. 54, 4. 60, 9. 61, 10.
progreſſo, 56. 6.
progreſſus, 21, 3. 56, 4. 57, 12. 58, 12. 62, 5. 68, 26. 90, 18. 99, 8.
prohibebatur, 69. 6.
prohibebimus, 109. 15.
prohibendum, 35. 3.
prohibentibus, 134. 8.
prohibentur, 26. 9.
prohibere, 50. 13.
prohiberi, 27, 1. 38, 2. 140, 2.
prohibet, 125, 1. 126, 1.
prohibetur, 20, 7. 122, 3.
prohibiti, 68. 20.
prohibitus, 88, 9. 125, 6. 140, 1.
projecere, 43. 13.
Projici, 48. 16.
Promiſce, 21, 8.
promiſſi, 22, 10. 78, 6.
promiſſis, 55. 9.
promiſſum, 111. 9.
promittit, 78. 5.
Promotæ, 120. 2.
promoturus, 12. 3.
promptior, 72. 3.
promptius, 58. 20.
promptum, 69. 2.
pronepotes, 1, 1.
pronunciant, 139. 7.
pronunciantes, 43, 12.
pronunciat, 48, 9. 11.
pronunciatum, 97. 7.
prope, 66, 15. 67, 31. 108, 3.
properabat, 8 5.
properantium, 59. 10.
properaret, 21, 15.
properatione, 7. 3.
propere, 24, 12. 26, 5. 27, 9. 28, 1. 29, 13. 30, 6. 25. 31, 17. 32, 1. 7. 33, 11. 36 3. 37, 11. 39, 29. 48, 25. 54, 17. 70, 15. 72, 8. 76, 3. 95, 1. 98, 1. 104, 2. 107, 4. 10.
propinqui, 104. 19.
propinquorum, 70, 4. 105, 18.
propinquus, 106. 8.
propius, 114. 2.
propria, 11, 9. 14, 11.
propriam, 28, 13. 69, 7.
proprio, 44. 8.
proprium, 7, 7. 45, 14.
propter, 14, 6. 16, 8. 9. 22, 13. 29, 2. 31, 2. 64, 5. 112, 19. 118, 16. 134, 10.
propulencis, 82, 10.
propulſat, 70. 11.
proras, 58, 13. 59, 25.
prorſus, 21, 8. 28, 17. 59, 4. 115, 7.
proruerer, 57, 5.
proruerunt, 94, 2. 14.
proſecuti, 39, 8. 83, 3. 138, 3.
proſequerentur, 79. 15.
proſilivere, 94. 4.
proſiliunt, 107. 8.
proſpera, 59. 1.
proſperos, 24. 24.
proſternere, 59. 4.
proſterneret, 57. 13.
proſternit, 80. 30.
proſtratos, 69. 15.
proſtratus, 73. 1.
protectus, 28. 7.
proterviam, 120. 8.
Proteſilai, 33. 7.
Proteſilaus, 14, 9. 19, 1. 32, 13.
Prothenor, 13, 13. 17, 13.
protinus, 58, 8. 79, 17.
Protous, 18. 4.
proturbat, 72, 8. 97, 3.
provectæ, 140. 23.
provectu, 137. 2.
proveniant, 80. 25.
providete, 42 4. 105, 26.
proxima, 122. 1.
proximas, 36, 11.
proximo, 112. 25.
proximum, 97, 7. 104, 4. 109, 16.
prudens, 25. 5.
prudentem, 64, 2.
prudentes, 42, 10. 100, 9.
prudentiam, 112. 19.
prudentiſſimum, 119. 18.
prudentiſſimus, 85. 2.
Ptoliporthum, 133. 1.
publica, 83. 2.
publicam, 70, 14. 84, 5.
publice, 74, 1. 108, 7. 112, 20. 121, 8.
publico, 50, 8. 136, 15.
publicum, 12, 5. 36, 9.
pudibunda, 73. 5.
pudicitia, 86, 10. 132, 9.
puella, 129, 11.
pueris, 108, 11. 117, 10.
pueritiæ, 93, 2. 126, 12.
pueros, 34. 4.
pugionem, 93. 15.
pugna, 37, 12. 28, 15. 32, 13. 49, 9. 55, 20. 71, 3. 74, 24. 81, 14. 83, 4. 91, 9.
pugnabat, 68. 16.
pugnæ, 57. 25.
pugnam, 59, 22. 27. 87, 10.
pugnando, 28, 1. 37, 8.
pugnantes, 57, 18. 69. 1.
pugnare, 68. 26.
pugnaretur, 87, 15.
pugnaverat, 68, 23. 72, 7.
pugnis. 119. 19.
pulcher, 17. 2.
pulcherrima, 95. 15.
pulcherrimis, 59. 24.
pulcritudine, 4, 5. 67, 9.
pulcritudinis, 84. 10.
pulverem, 79, 18.
pulvis, 82. 15.
Punicis, 16, 6. 122, 13.
puppi, 123. 3.
pure, 16. 3.
purgamenta, 79. 18.
purgatum, 127. 15.
putarent, 11. 8.
puteo, 36. 1.
putet, 106. 1.
putetis, 82. 20.
puto, 41. 29.
Pylæi, 51. 3.
Pylæmene, 53. 1.
Pylæmenem, 69. 4.
Pylæmenes, 52. 1.
Pylæus, 74. 22.
Pyræchmen, 68, 10.
Pyræchmes, 53. 4.
Pyrrho, 135, 12. 138, 14.
Pyrrhum, 112, 7.
Pyrrhus, 96, 7. 97, 12. 112, 5.
Pythii, 34. 13.

Q.

QUA, 3, 6. 7, 6. 21, 11. 29, 11. 36, 17. 44, 4. 46, 6. 55, 6. 63, 8. 73, 15. 76, 11. 77, 16. 86, 10. 87. 4. 91, 8. 98, 11. 102, 9. 11. 105, 8. 108, 2. 112, 6. 113. 16. 116, 3. 135, 27. 138, 11. 139, 15. 140, 19.
quadam, 67. 1.
quadraginta, 74. 23.
quadrijugis, 77, 20.
quadripatitur, 22. 4.
quæ, 2, 6. 4, 1. 4. 5, 2. 6, 2. 7, 1. 8, 1. 9, 14. 10, 3. 11, 6. 9. 12, 4. 6. 8. 13, 1. 8. 14, 2. 17, 7. 18, 5. 21, 5. 22, 11. 13. 23, 13. 24, 7. 25, 2. 26, 1. 11. 28, 4. 29, 17. 30, 31. 31, 3. 33, 19. 34, 8. 36, 4. 37, 8. 39, 7. 21. 40, 5. 41, 17. 19. 42, 9. 12. 43, 2. 44, 1. 45, 10. 46, 15. 47, 2. 48, 6. 49, 19. 55, 7. 58, 1. 59, 5. 60, 3. 61, 27. 62, 10. 63, 6. 64, 5. 15. 66, 12. 67, 29. 69, 16. 70, 19. 72, 1. 73, 9. 75. 15. 76, 7. 14. 77, 1. 80, 3. 81, 4. 82, 3. 14. 84, 5. 87, 2. 88, 18. 89, 7. 8. 92, 20, 93, 7. 10. 95, 12. 96, 17. 98, 21. 99, 10. 100, 10. 101, 6. 102, 5. 104, 3. 12. 105, 26. 106, 15. 25. 107, 6, 108, 6. 109, 23. 110, 5. 111, 7. 112, 6. 113, 5. 115, 3. 118, 5. 119, 20. 120, 1. 121, 11. 122, 1. 17. 123, 1. 126, 5. 127, 13. 128, 1. 10. 131, 1. 132, 2. 5. 133, 6. 134, 6. 135, 6. 20. 136, 12. 17. 138, 15. 140, 6.

quædam,

Digitized by Google

quædam, 9, 4. 14, 5. 21, 10. 24, 2. 46, 10.
quæque, 67. 5.
quæcumque, 29. 25.
quærerent, 83. 1.
quæreri, 40. 4.
quæſiit, 64, 15. 67, 12.
quæſita, 129. 4.
quæſitum, 69. 17.
quæſiverant, 121, 14. 123, 1.
quæſiverat, 134. 11.
quæſo, 8. 20.
qualitate, 108. 7.
quam, 3, 2. 5. 9, 22. 10, 5. 7. 12, 9. 13, 9. 16, 2. 22, 10. 25, 4. 30, 24. 30. 34, 6. 39, 11. 44, 6. 50, 6. 57, 12. 62, 14. 67, 29. 34. 71, 19. 72, 3. 74, 14. 75, 12. 78, 7. 79, 8. 81, 27. 82, 12. 83, 1. 86, 11. 13. 87, 21. 91, 13. 94, 2. 32. 95, 5. 10. 100, 9. 104, 6. 15. 105, 1. 7. 11. 106, 7. 107, 1. 119, 14. 120, 15. 122, 12. 135, 3. 5. 136, 2. 139, 7. 9. 140, 8. 17.
quamdam, 95. 16.
quam plurimum, 99. 18.
quamquam, 6, 15. 31, 5. 49, 20. 54, 7. 81, 22. 105, 1.
quamque, 118. 2.
quamvis, 77, 16. 84, 3. 122, 14.
quando, 64, 2. 104, 19.
quanta, 41. 10.
quantæ, 9. 13.
quantas, 8, 17. 63, 10.
quanti, 29. 23.
quantis, 8. 17.
quantum, 39, 19. 69, 11. 95. 11. 118, 2. 121, 2. 139, 11.
quapropter, 42. 3.
quare, 94. 23. 25. 107, 8. 12. 109, 20. 113. 28. 118, 6. 119, 4. 120, 6. 121, 6. 138, 10.
quartum, 22. 3.
quatum, 22, 9. 74. 6.
quas, 11, 10. 26, 5. 17, 7. 24, 11, 38, 12. 63, 11. 71, 14. 85, 5. 89, 10.
quaſi, 39, 4. 113. 9.
quaſſas, 133. 3.
quatenus, 67. 20.
quies, 16, 3. 17, 6. 58, 6. 59, 7. 13. 63, 14. 67, 28. 32. 71, 5. 22. 74. 21. 77, 23. 81, 12. 82, 2. 86, 3. 92, 14. 94, 21. 96, 16. 100, 8. 101, 15. 109, 4. 11. 108, 12. 110, 10. 113, 1. 119, 1. 123, 6. 124, 7. 138, 8.
quem, 11, 3. 15. 15, 15. 16, 6. 19, 5. 20, 11. 13. 21, 2. 26, 10. 27, 13. 15. 37, 3. 5. 38, 9. 43, 17. 44, 9. 46, 7. 47, 10. 48, 3. 50, 10. 53, 1. 56, 1. 58, 2. 61, 25. 64, 4. 75, 5. 77, 11. 78, 10. 79, 9. 83, 16. 84, 10. 92, 10. 94, 19. 95, 6. 13. 96, 8. 97, 23. 103, 9. 106, 1. 107, 1. 113, 20. 116, 4. 139, 12. 140, 22.
quemdam, 76. 6.
quemquam, 42, 17. 97, 8.
quemque, 61, 8. 89, 1. 91, 1. 94, 20.
queunt, 21, 16. 55, 8.
qui, 1, 1. 6, 13. 7, 5. 8, 2. 21. 9, 1. 12. 14, 13. 20, 7. 23, 14. 24, 21. 26, 7. 27, 8. 28, 8. 18. 29, 16. 29. 30, 6. 31, 13. 34. 11. 35. 9. 36, 7. 37, 9. 41, 24. 42, 1. 24. 43, 12. 44, 11. 12. 46, 4. 47, 7. 50, 4. 14. 54, 16. 55, 12. 15. 57, 24. 58, 12. 14. 59, 5. 61, 14. 62, 3. 63, 13. 15. 64, 5. 68, 21. 69, 7. 70, 12. 73, 1. 74, 10. 75, 4. 76, 5. 77, 4. 15. 78, 14. 79, 3. 12. 80, 8. 28. 81, 24. 82, 6. 83, 7. 84, 15. 85, 15. 86, 5. 9. 87, 17. 88, 21. 89, 6. 8. 91, 15. 94, 18. 95, 4. 96, 5. 97, 32. 98, 15. 99, 17. 101, 10. 103, 5. 104, 15. 105, 5. 106, 9. 107, 10. 108, 14. 18. 111. 3. 113, 15. 115, 12. 116, 7. 117, 3. 119, 5. 121, 15. 122, 8. 125, 4. 9. 126, 4. 127, 6. 134, 3. 12. 135, 12. 136, 5. 12. 137, 3. 12. 138, 2. 9. 139, 7. 9. 140, 15.
quia, 20, 6. 36, 8. 68, 1. 133, 4.
quibus, 6, 5. 11. 9, 11. 16, 10. 19, 1. 21, 9. 23, 8. 24, 10. 20. 27, 14. 28, 23. 30, 14. 31, 8. 32, 11. 33, 11. 12. 36, 6. 37, 2. 39, 19. 40, 15. 42, 8. 12. 59, 25. 61, 9. 63, 2. 66, 5. 7. 78, 4. 80, 15. 88, 13. 97, 9. 12. 21. 98, 2. 104, 3. 105, 25. 106, 6. 23. 24. 112, 22. 113, 2. 119, 9. 13. 129, 2. 130, 1. 132, 7.
quibuſdam, 130, 2. 4.
quid, 9, 11. 19. 24. 43, 10. 44, 16. 55, 5. 67, 23. 82, 17. 85, 11. 104, 21. 105, 19.
quidam, 135. 9.
quidem, 29, 22. 35, 3. 41, 5. 43, 22. 44. 10. 64, 5. 80, 25. 82. 8. 83, 8. 16. 94, 32. 95, 12. 97, 2. 105, 11. 16. 21. 109, 8. 113, 15. 122, 15.
quidnam, 24, 17. 88, 10.
quidquam, 37, 1. 48, 5. 49, 18. 71, 18. 80, 18. 105, 7.
quidque, 21, 9. 61, 19.
quidquid, 1, 4. 85, 8.
quiete, 90. 12.
quietem, 84. 1.
quieti, 59. 28.
quietis, 58. 6.
quietum, 45, 21. 97, 14.
quin, 32, 18. 41, 37. 26. 49, 16. 59, 23. 66, 10. 68, 18. 80, 12. 117. 14.
quinam, 26, 10. 28, 23. 29, 23. 100, 9. 135, 13.
quinquaginta, 17, 10. 18, 6. 19, 6. 31, 9. 63, 11. 83, 14.
quinque, 73, 14. 74. 3. 109, 3.
quinquennio, 20. 14.
quippe, 2, 2. 9, 13. 16. 11, 5. 12, 17, 21. 20, 2. 11. 21, 14. 23, 15. 25, 3. 42, 16. 44, 3. 15. 45, 4. 16. 46, 18. 47, 7. 59, 20. 62, 8. 67, 28. 69, 6. 73, 15. 75, 6. 77, 7. 78, 13. 79, 8. 80, 10, 19. 83, 12. 86, 3. 88, 16. 93, 19. 94, 24. 95, 7. 97, 27. 99, 9. 102, 10. 105, 5. 106, 8. 108, 14. 109, 15. 110, 8. 111, 2. 24. 113, 10. 118. 9, 119, 6. 13. 120, 10. 139, 3. 140, 4.
quique, 42, 13. 50, 17. 71, 16. 135, 24.
quirent, 115. 9.
quis, 23, 3. 34, 9. 41, 11. 42, 14. 49, 12. 104, 10. 117, 6.
quiſpiam, 80. 8.
quiſquam, 70, 7. 114, 4.
quiſque, 3, 6. 15, 6. 27, 4. 10. 42, 6. 46, 12. 49, 8. 61, 2. 11. 68, 7. 71, 12. 73, 12. 79, 5. 86, 8. 88, 3. 89, 14. 91, 16. 92, 5. 97, 14. 112, 16. 113, 8. 127, 8. 134, 3. 140, 15.
quiſquis, 35. 6.
quo, 2, 5. 8, 18. 10, 8. 11, 3. 13, 8. 23, 6. 26, 8. 46, 11. 48, 5. 54, 19. 58, 11. 63, 16. 69, 8. 70, 10. 78, 5. 79, 8. 82, 6. 85, 10. 89, 4. 90, 14. 23. 93, 17. 95, 2. 97, 2. 98, 19. 100, 5. 103, 13. 105, 2. 109, 23. 111, 24. 113, 19. 119, 11. 120, 5. 126, 17. 129, 3. 130, 3. 140, 15.
quoad, 83, 13. 87, 19. 89, 26.
quocirca, 41, 26. 109, 13.
quod, 3, 3. 4, 12. 8, 4. 12, 17. 15, 12. 16, 8. 22, 14. 24, 6. 25, 7, 27, 18. 28, 25. 29, 7. 30, 24. 31, 1. 35, 14. 36, 1. 37, 1. 39, 14. 40, 14. 41, 3. 42, 2. 47, 8. 48, 12. 50, 11. 53, 2. 54, 3. 56, 7. 57, 7. 60, 5. 62, 1. 63, 5. 64, 2. 67, 24. 70, 12. 72, 7. 73, 5. 78, 18. 80, 13. 81, 7. 82, 3. 83, 4. 85, 1. 87, 22. 89, 3. 94, 4. 96, 6. 97, 1. 98, 1. 99, 11. 101, 6. 102, 7. 105, 8. 108, 1. 109, 11. 111, 15. 112. 7. 113, 3. 115, 5. 119, 4. 126, 20. 127, 10. 128, 4. 134, 10. 136, 10. 137, 10. 139, 1. 140, 12.
quodam, 84, 12. 110, 9.
quoddam, 138, 26. 139, 5. 14.
quondam, 14, 10. 40, 5. 86, 12. 107. 14.
quoniam, 13, 9. 67, 30. 77, 13. 85, 3. 88, 6. 103, 3. 106, 11.
quoquam, 49, 24. 111. 10.
quoque, 3, 2. 20. 2. 39, 14. 71, 14. 89, 5. 27. 106, 20. 126, 10.
quoquo, 80. 11.
quorum, 13, 8. 29, 3. 32, 6. 33, 3. 39, 29. 57, 8. 83, 4. 98, 14. 105,

Digitized by Google

105, 21. 108, 12. 135, 8.
quos, 2, 1. 13, 10. 14, 2. 15, 6. 27, 8. 28, 4. 48, 12. 54, 2. 58, 10. 68, 11. 69, 3. 79, 1. 87, 17. 88, 2. 90, 7. 92, 19. 94, 3. 97, 16. 105, 24. 107, 11. 112, 14. 126, 6. 127, 12. 138, 7.
quoſcumque, 81, 14.
quum, 3, 3. 8, 6. 9, 3. 11, 13. 12, 2. 16, 17. 20, 14. 23, 9. 24, 8. 25, 9. 27, 11. 28, 14. 29, 10. 30, 19. 31, 15. 32, 8. 42, 6. 43, 15. 50, 15. 54, 15. 55, 21. 56, 13. 57, 4. 59, 10. 61, 21. 62, 2. 63, 13. 64, 3. 14. 67, 18. 68, 3. 70, 8. 75, 14. 76, 20. 78, 4. 79, 3. 83, 8. 84, 14. 92, 8. 95, 11. 97, 3. 99, 15. 104, 5. 106, 25. 108, 4. 111, 16. 115, 10. 119, 17. 122, 5.

R.

RAmis, 39, 8.
rapere, 44, 10. 129, 10.
rapiebat, 6, 16.
rapiendi, 44, 17.
rapit, 57, 10. 70, 15.
rapta, 8, 1. 106, 1.
raptim, 61, 8.
raptu, 81, 24.
raptum, 29, 1. 81, 11. 100, 13. 105, 2. 110, 3.
raptus, 44, 14.
rati, 24, 19. 27, 2. 55, 4. 59, 8. 27. 60, 6. 10. 61, 4. 70, 14. 74, 12. 88, 1.
ratione, 12, 3. 76, 21.
rationem, 106. 12.
ratus, 32, 6. 36, 11. 38, 2. 48, 20. 56, 9. 14. 70, 8.
re, 3. 7. 6, 3. 23, 5. 27, 7. 90, 31. 89, 1. 93, 8. 94, 16. 97, 33. 104, 2. 105, 8. 106, 17. 110, 9. 115, 15. 124, 1. 135, 17. 138, 1.
rebatur, 44, 3.
rebus, 6, 14. 9, 11. 27. 21, 10. 25, 10. 30, 30. 38, 8. 42, 8. 61, 23. 62, 8. 77, 4. 16. 100, 6. 105, 5. 106. 4.
recederet, 47. 4.
recedunt, 56. 12.
recens, 38, 9. 43, 19. 105, 9.
recenſeam, 104, 21.
recepta, 11, 8. 61, 27. 103, 12. 130, 7. 138, 15.
receptis, 41. 17.
recepto, 85. 14.
receptos, 29. 9.
receptui, 54. 13. 59. 17.
receptus, 4, 10. 38, 14. 126, 7. 129, 8.
receſſum, 91, 15. 101, 11.
recipe e, 105, 11. 136, 5.
reciperent, 39. 25.
reciperet, 81, 2.
recipiant, 105, 14.
recipiendam, 40. 15.
recipit, 15. 9.
recipitur, 125. 8.
recipiuntur, 29, 29.
reclamabat, 9. 24.
reclamante, 42. 24.
reclamanti, 99. 7.
reclamantibus, 76, 18. 87, 1.
recognoſcere, 40. 12.
recognoſcit, 93. 8.
reconciliabimus, 105. 15.
reconciliandum, 62. 18.
recordari, 93, 1. 98, 21. 100, 19.
recordatio, 73, 4. 80, 23.
recordatione, 44, 2. 46, 11. 50, 19. 64, 8. 82, 7. 85, 5.
recordationem, 86. 6.
recordatus, 41, 12. 67, 25. 69, 10. 80, 2. 21. 112, 3. 118, 16. 140. 21.
recto, 12. 1.
rector, 14, 7. 52, 3.
rectore, 22, 1. 88, 21. 98, 3.
rectorem, 16 4.
rectoribus, 59. 8.
recurrunt, 94. 3.
recuſando, 82. 13.
recuſante, 49. 21.
recuſantemque, 21. 15.
recuſare, 29, 11.
redarmare, 57, 2.
reddebantur, 110. 11.
reddendam, 9, 13. 46, 17.
redderetur, 12, 27. 43, 8. 16.
redeat, 100, 7. 106. 16.
redemptionem, 46, 12. 106, 13.
redeunt, 12, 28. 108, 20. 134, 7.
redigere, 63. 14.
rediit, 77, 10. 132, 13.
redimenda, 105. 27.
redimendam, 106. 6.
redimendum, 85. 7.
redimitus, 67. 7.
rediret, 64. 5.
redit, 85. 15.
reditum, 83, 1. 84, 1. 122, 19.
reditus, 106. 23.
reductam, 62. 1.
reductis, 70. 26.
reducto, 49. 11. 56, 6.
reductus, 31, 2.
redundant, 91. 7.
redundaturam, 137. 3.
refectis, 74, 8. 90, 11.
refectamque, 112. 5.
refectus, 43. 4.
refer, 82. 17.
referens, 103. 10.
referrent, 93, 12. 121, 18.
refert, 31, 18. 39, 23. 45, 20. 55, 13. 63, 15. 78, 16. 98, 20. 112, 23. 127, 6. 138, 15.
refertas, 36. 15.
referti, 36. 17.
referunt, 94. 27.
reficiendas, 114. 11.
reficiendos, 97. 17.
reficit, 133. 3.
reformata, 89. 25.
reformatique, 24. 15.
reformavit, 31. 4.
refugium, 40. 14.
refulgebant, 88. 19.
refutatione, 8. 22.
rege, 33, 13. 59, 18. 67, 24. 106, 16. 126, 10. 131, 5.
regem, 4, 12. 7, 5. 21, 2. 36, 13. 49, 14. 60, 10. 61, 6. 63, 10. 14. 69, 5. 86. 1. 90, 18. 119, 12. 126, 20. 131, 6. 134, 6.
regendos, 68. 9.
regens, 97. 22.
reges, 1, 1. 4, 4. 11, 1. 16, 10. 17. 5. 47, 6. 48, 6. 17. 50, 23. 57, 19. 67, 23. 72, 13. 73, 7. 77, 1. 79, 16. 97, 20. 119, 20. 121, 4. 126, 8. 133, 11.
regi, 24, 21. 26, 10. 28, 6. 29, 28. 30, 12. 31, 1. 36, 8. 37, 11. 80, 19. 25. 48, 19. 97, 11. 132, 2. 140. 3.
regia, 107, 7.
regiæ, 8. 1.
regiam, 8. 3.
regibus, 29, 18. 46, 22. 62, 18. 68. 18. 78, 6.
regina, 75, 15. 88, 12.
reginæ, 67, 4. 87, 16.
reginam, 130. 1.
regio, 21. 17.
regio omnis, 26, 8. 137, 8.
regione, 45, 1. 66, 18.
regionem, 26 4. 33, 17. 38, 25. 53, 3. 55, 6. 136, 8.
regiones, 30, 27. 43, 22. 54, 6. 84, 11.
regionibus, 15, 7. 19, 4. 80, 22. 45, 21. 50, 24. 62, 24.
regionis, 18, 1. 25, 11. 53, 2. 89, 25. 98, 11. 134, 8. 138, 25.
regios, 3, 5. 34. 4.
regis, 6, 4. 8, 6. 9, 4. 20, 9. 29, 26, 30. 36, 14. 38, 5. 39, 2. 45, 19. 48, 5. 52, 3. 61, 4. 63, 12. 76, 14. 79, 15. 86, 12. 90, 23. 92, 2. 129, 9.
regium, 39, 12. 40, 15. 79, 7.
regna, 8, 13. 16, 15. 90, 12. 41, 18. 44, 1. 84, 11. 125. 10.
regnabant, 6. 14.
regnantes, 74. 22.
regni, 15, 7. 17, 5. 25, 2. 33, 19. 45, 11. 63, 11. 66, 19. 76, 19. 80, 19. 85, 4. 102, 3. 120, 17. 135, 21. 23.
regnis, 20. 13.
regno, 29, 7. 80, 10. 81, 7. 102, 5. 105, 13. 122, 1. 7. 19. 125, 5. 126, 28. 132, 13. 133, 2.

regnum,

Digitized by Google

regnum, 13, 4. 16, 2. 33, 9. 44, 12. 103, 8. 126, 4. 17. 128, 2.
regredi, 12, 9. 10. 86, 2. 87, 7. 103, 13.
regrediebatur, 88. 4.
regrediens, 122. 3.
regreditur, 37, 4. 55, 4. 62, 3.
regreſſi, 54, 13. 59, 17. 71, 8. 74, 12. 99, 25. 138, 10.
regreſſum, 71. 13.
regreſſus, 38. 4.
reguli, 9, 20. 11, 14. 12, 11.
regulis, 41, 2. 43, 5. 97, 15. 104, 11. 107, 9. 108, 14.
regulo, 76. 5.
regulos, 12, 7. 43, 14. 75, 11. 101, 4.
regum, 15, 7. 43, 18. 47, 18. 83, 15. 134, 3.
rei, 42, 11. 48, 13. 57, 12. 139, 5.
relata, 104, 4.
relaxari, 50. 4.
relegatur, 139, 9.
relicta, 137. 11.
relicti, 61. 16.
relictas, 9, 18. 70, 13. 81, 20.
relicto, 45, 5. 69, 13. 72, 7.
relictum, 97. 6.
religata 78. 5.
religatum, 77, 23.
religione, 4, 1. 12, 26. 46, 9. 48, 7. 113, 2.
religionem, 16, 1. 46, 19.
religionibus, 113. 2.
religionis, 21, 4. 26, 2.
relinquatur, 42. 3.
relinqueretur, 45. 21.
relinqui, 37. 2.
reliqua, 13, 9. 30, 10. 32, 15. 39, 15. 79, 18. 89, 11. 90, 2. 94, 24. 116, 1.
reliquæ, 8, 3. 34. 6. 67, 5. 81, 17.
reliquam, 59, 8. 98, 11.
reliquas, 8, 8. 92, 10.
reliquerat, 2. 1.
reliqui, 9, 26. 11, 14. 33, 11. 59, 19. 61, 11. 68, 22. 79, 19. 77, 14. 88, 13. 108, 9. 121, 1.
reliquiæ, 95. 5.
reliquias, 57, 10. 75, 10. 92, 1. 119, 22. 136, 4.
reliquiis, 136. 9.
reliquis, 29, 17. 40, 2. 44, 11. 54, 9. 56, 5. 64, 11. 78, 3. 79, 2. 85, 6. 86, 11. 87, 5. 92, 14. 99, 22. 121, 13. 135, 22. 137, 12.
reliquiſſet, 3. 4.
reliquo, 78, 15. 89, 7.
reliquorum, 68, 20. 73, 2. 90, 10. 104, 20. 117, 17.
reliquos, 48, 24. 61, 3. 64, 18. 71, 10. 88, 2.
reliquum, 61, 1. 64, 7. 77, 18. 80, 19. 90, 11. 92, 11. 140, 14.
reliquus, 29, 29. 57, 24. 61, 14. 111, 20.
rem, 12, 22. 15, 17. 44, 11. 45, 19. 54, 17. 67, 24. 76, 15. 93, 12. 100, 9. 106, 13. 111, 18. 113, 4. 115, 5. 118, 10. 126, 1. 132, 5. 138, 4. 139, 7.
remeantes, 100. 7.
remeare, 124. 4.
remearunt, 30. 24.
remeat, 138. 11.
remeavere, 39. 4.
remeavimus, 126, 11.
remediis, 128. 1.
remedio, 31. 16.
remedium, 22, 6. 31, 19. 48, 10. 136, 15.
remigibus, 121. 12.
remiſerat, 54. 8.
remiſere, 92. 2.
remiſerit, 64. 3.
remiſſa, 43. 26.
remiſſo, 87, 3.
remiſſum, 41. 2.
remiſſurum, 82. 11.
remittebatur, 27. 1.
remittendum, 48. 20.
remittere, 29, 10. 62, 7.
remitteret, 73, 3. 64, 5.
remitteretur, 49. 17. 86, 6.
remittit, 76, 7. 128, 2.
remittitur, 131. 7.
remittunt, 98, 6. 115, 11.
remorari, 30. 11.
remota, 139. 10.
remotis, 23, 9. 36, 1.
renovare, 90. 28.
renovatæ, 89. 24.
renovato, 83, 11.
renovatum, 68. 24.
renovatus, 50. 5.
renuens, 48, 14.
renuendis, 58. 15.
renuere, 21. 16.
renueret, 31. 2.
repelli, 140. 3.
repellitur 140. 1.
repente, 9, 29. 23, 10. 57, 8. 58, 15. 75, 14. 76, 20. 79, 15. 94, 4. 107, 7. 109, 23. 110, 12. 136, 9. 138. 27.
repentino, 55. 4.
repererat, 126. 6.
reperiri, 83, 7. 134, 14.
reperit, 136. 4.
reperti, 94. 21.
repertum, 36. 1.
repetebant, 69. 7.
repetebat, 11. 4.
repetens, 10, 5. 12, 7.
repetentes, 4. 6.
repetere, 62. 7.
repeterent, 7. 2.
replent, 20. 2.
replet, 37, 10. 38, 13. 120, 15.
repleta, 88, 18. 120, 9. 137, 8.
repletis, 25. 19.
repletos, 132. 6.
reportant, 99. 13.
reprehenditur, 83. 10.
repreſſo, 68. 20.
repreſſus, 57. 6.
reprimitur, 135. 17.
republica, 106. 25.
repugnare, 43. 10.
repulſæ 69. 4.
repulſos, 87, 18.
reputans, 25. 6.
reputare, 42. 20.
reputarent, 43. 25.
reputate, 41. 10.
requie, 23, 14. 28, 9. 87. 2.
requiem, 41, 9. 28, 14. 29, 22. 49, 11. 90, 6. 92, 7. 93, 4. 115, 10.
requieſcentes, ...
requieſcentibus, ...
requirit, 10. 3.
rerum, 14, 4. 25, 6. 42, 21. 53, 9. 67, 30. 71, 14. 72, 2. 81, 10. 82, 86, 10. 89, 10. 90, 6. 92, 8. 96, 13. 106, 26. 109, 18. 117, 5. 120, 3. 136, 6.
res, 8, 13. 10, 15. 25, 2. 30. 17. 32, 12. 34, 14. 42, 4. 43, 25. 49, 25. 50, 23. 55, 7. 67, 29. 82, 11. 84, 3. 89, 8. 90, 5. 94, 29. 99, 23. 103, 14. 111, 8. 120, 2. 129, 10. 138. 19.
reſeratum, 24. 21.
[illegible], 133. 5.
reſidui, 113, 14. 122, 8.
reſiduis, 41, 23. 104, 11. 132, 4.
[illegible], 3.
reſiduum, 113. 6.
reſiſtendi, 94, 24. 108, 2.
reſiſtendo, 126. 9.
reſiſtendum, 11. 14.
reſiſtente 33, 20. 44, 10.
reſiſtere, 43, 9. 58, 13. 59, 7. 68, 12. 126, 24.
reſiſti, 27, 1. 32, 18.
reſiſtit, 70. 16.
reſiſtitur, 140, 3.
reſiſtunt, 93. 12.
reſpectantes, 61. 21.
reſpondebatur, 67. 35.
reſpondens, 29, 6. 96. 16.
reſpondent, 9. 13.
reſpondetur, 67. 28.
reſpondit, 10, 2. 64, 9. 85, 13. 97, 13. 108, 6.
reſponſo, 137, 8.
reſponſum, 126, 26. 139, 21.
[illegible], 87, 18.
reſtauratæ, 87. 23.
reſtingui, 110. 12.
reſtituam, 83. 9.
reſtituenda, 44. 5.
[illegible], 81. 14.
reſtitui, 41. 25.
reſtituit, 59, 26. 70, 20.
reſtitutione, 49. 17.
reſtitutionem, 48. 11.

reſumptis, 91. 6.
reſurgens, 28. 7.
retardaret, 20, 15.
retentans 64. 13.
retenti, 138. 4.
retentis, 54, 12.
retento, 40. 1.
retexuit, 11, 7. 12, 14.
retineatur, 105. 12.
retinebant, 118, 7.
retinebat, 52, 16.
retinendam, 82. 20.
retinens, 63, 4. 80, 5. 118, 19.
retinentem, 116. 8.
retinerent, 63. 2.
retineri, 41, 24. 86, 5. 89, 13.
retinuerat, 20. 12.
retinuit, 39. 14.
retorque, 80. 22.
retro, 37. 4.
retuli, 13, 9. 122, 19.
revenere, 45. 13.
revertere, 98. 5.
reverſi, 85, 14.
revertiſſent, 12. 18.
revertit, 58. 5.
revertitur, 9, 7. 23, 2.
revertuntur, 30. 11.
reviſunt, 71. 8.
revocare, 64, 3. 106, 11.
revocetur, 41. 25.
revolant, 98, 3.
revolvit, 81. 3.
rex, 10, 2. 27, 15. 30, 2. 37, 6. 38, 1. 43, 2. 63, 6. 64, 15. 68, 11. 75, 1. 80, 6. 81, 3. 82, 10. 85, 10. 95, 13. 99, 20. 122, 11. 123, 8.
Rheſus, 59. 28.
Rhodii, 89. 3.
Rhodiorum, 89. 9.
Rhodo, 18. 5.
Rhodum, 88. 21.
Rhoeteo, 119. 23.
rogabimus, 105. 14.
rogat, 97. 16.
rogatu, 39. 18.
rogaturæ, 67. 5.
rogum, 111. 4.
rotis, 113. 19.
ruens, 78. 14.
ruentem, 78, 12.
ruenti, 68. 14.
ruentibus, 55. 20.
ruere, 59, 9. 94, 24.
ruerunt, 85. 3.
ruinæ, 59, 10. 71, 27. 89, 23.
ruit, 28, 5. 32, 14. 56, 1. 72, 4. 78, 15. 79, 17. 112, 5.
rumore, 16. 8.
rumorem, 93. 9.
rurſum, 25. 2.
rurſus, 57, 9. 69, 14. 102, 16. 113, 12.

S.

SAcerdos, 111. 7.
ſacerdote, 35. 2.
ſacerdotem, 35, 5. 46, 8. 14. 61, 25.
ſocerdoti, 46, 17. 47, 4.
ſacerdotis, 48. 9.
ſacra, 97, 28. 110, 11. 115, 8.
ſacri, 35, 11. 63, 5. 67, 8.
ſacrificia, 111. 2.
ſacrificii, 24. 3.
ſacrificio, 23, 9. 24, 21. 35, 7. 50, 2. 61, 24. 93, 5. 114, 1.
ſacrificium, 23, 14. 34, 14.
ſacrilegii, 21, 11.
ſacris, 130. 4.
ſacro, 93, 19. 102, 8. 116, 10.
ſacrorum, 109. 19.
ſacrum, 113. 28.
ſæpe, 66, 13. 94, 32.
ſæpius, 138. 26.
ſæviens, 21. 7.
ſæviente, 123. 5.
ſævior, 59, 2. 97, 31.
ſævire, 30, 8. 38, 2. 58, 13. 69, 14.
ſæviſſimum, 84, 9. 131, 2.
ſævit, 101. 2.
ſævitia, 134. 9.
ſagitta, 57, 5. 69, 18. 78, 5.
ſagittam, 99. 6.
ſagittariis, 87, 11. 12.
ſagittario, 99. 4.
ſagittarios, 66. 9.
ſagittarum, 66, 11. 77, 22.
ſagittas, 15. 1.
ſagittis, 57, 11. 66, 7. 87, 16. 99. 10. 22.
Salamina, 17, 11. 125 6. 127, 5.
ſaltem, 41, 25. 80, 22. 81, 1. 105, 3 15. 26.
ſaltu, 78. 12.
ſalubribus, 41. 9.
ſalubritas, 50. 5.
ſalus, 105. 18.
ſalutans, 10. 2.
ſalutant, 94, 12. 112, 16.
ſalutatos, 4, 1. 63, 17. 97, 16.
ſalutatur, 64. 11.
ſalutatus, 101. 12.
ſalute, 115. 9.
ſalutem, 80, 24. 94, 25.
ſalutis, 38, 3. 59, 8. 77, 6.
ſana, 41. 8.
ſanctiſſimos, 82. 22.
ſanctitate, 12. 19.
ſane, 56, 16. 57, 34.
ſanguine, 15, 17. 56, 10. 75, 15. 63, 4. 80, 21. 81, 21. 26. 91, 7. 95, 7. 99, 10. 102, 6. 105. 24. 119, 9. 135, 19.
ſanguinis, 69, 6. 117, 8. 136, 7. 139, 3.
Sarpedon, 20, 9. 32, 3. 49, 1. 52, 3. 53, 2. 55, 24. 59, 6. 70, 14.
ſarpedonis, 71, 4. 92, 9.
ſatias, 91, 14. 117, 8.
ſatietas, 82. 16.
ſatis, 24, 4. 25, 5. 38, 2. 39. 19. 40, 9. 42, 1. 62, 4. 67, 33. 68, 16. 24. 69, 1. 80, 21. 82, 4. 87, 10. 89, 23. 97, 18. 105, 3. 109, 1.
ſatisfaciemus, 105. 14.
ſatisfacturum, 82. 12.
ſaucius, 67. 19.
ſaxa, 99. 18.
ſaxis, 36, 4. 66, 8.
ſaxo, 58. 20.
ſaxorum, 134. 10.
Scamandrum, 79, 9. 88, 11.
ſceleratam, 139. 2.
ſceleratiſſimæ, 57. 15.
ſcelere, 140. 13.
ſceleri, 23. 4.
ſceleris, 21, 12. 41, 21. 42, 17.
ſcelus, 29, 2. 98, 9. 105, 24. 111, 3.
Scepſim, 46. 1.
Schedius, 13, 14. 17, 14. 71, 23.
ſciens, 122. 18.
ſcientes, 42. 10.
ſcilicet, 17, 2. 20, 3. 45, 11. 50, 11. 62. 16. 68, 1. 70, 14. 72, 6. 10. 75, 11. 77, 16. 81, 16. 82. 2. 23. 84, 9. 88, 11. 94, 15. 95, 11. 98, 6. 99, 19. 105, 11. 106, 29. 107, 5. 108, 8. 113, 16. 19. 28. 129, 1. 139, 15.
ſciunt, 6. 15.
ſcopulis, 123, 10. 131, 1.
Scuti, 90. 22.
ſcuto, 90, 20. 22. 99. 20.
ſcutorum, 89. 16.
ſcyllam, 131. 2.
ſcytharum, 24. 22. 37, 6.
ſcythas, 31. 13.
ſcythis, 30. 16.
ſe, 3, 6. 8, 16. 9, 6. 10, 4. 11, 7. 12, 10. 16. 19. 13, 7. 16, 1. 8. 13. 12. 29. 24, 14. 25, 8. 27, 8. 28, 10. 29, 25. 32, 12. 35, 15. 40, 2. 3. 41, 19. 42, 6. 20. 45, 13. 46, 15. 47, 7. 48, 2. 7. 25. 49, 13. 50. 7. 14. 21. 54, 11. 18. 55, 2. 56, 10. 57 7. 59, 12. 61, 9. 62, 13. 18. 22. 63, 7. 9. 15. 64, 1. 6. 66, 8. 67, 13. 15. 68, 12. 25. 69, 2. 70, 4. 7. 9. 75, 8. 12. 78, 5. 79, 11. 81, 26, 82, 10. 83, 1. 14. 84, 14. 85, 5. 15. 86. 8. 88, 17. 89, 7 11. 90, 16. 91, 5. 92, 16. 97, 10. 22. 98, 9. 13. 99, 2. 15. 100, 1. 101, 5. 7. 102, 9. 16. 103, 10. 106, 5. 7. 12. 19. 21. 108, 6. 14. 109, 6. 111, 14. 112, 5. 8. 113, 3. 114, 8. 115, 6. 118, 4. 119, 9. 120 14. 122, 2. 123, 7. 135, 10. 126, 14. 129, 24. 131, 3. 135, 6. 20. 139, 6. 140, 2. 5. 15. 18.

Digitized by Google

ſecedens, 139. 10.
ſecedunt, 106, 26. 115, 1.
ſecordius, 66. 12.
ſecreta, 98. 18.
ſecreto, 103. 5.
ſecretorumque, 112. 8.
ſectator, 9 6.
ſecum, 3, 5. 9, 8. 11, 8. 38, 12. 46, 14. 48, 12. 50, 16. 58, 2. 62, 2. 63, 16. 68, 11. 17. 75, 7. 76, 3. 89, 10. 27. 92, 21. 94, 18. 97, 25. 98, 10. 108, 5. 120, 16. 122, 1. 6. 126, 13. 132, 3. 135, 22. 136, 12. 138, 7. 140, 12.
ſecunda, 60. 4.
ſecundam, 42. 15.
ſecundante, 123. 3.
ſecundis, 62. 8.
ſecundo, 16, 7. 27, 16. 40, 2. 77, 21. 79, 1.
ſecundum, 40, 5. 80, 25. 139, 6.
ſecundus, 78. 10.
ſecuritatemque, 115. 3.
ſecuros, 77. 2.
ſecurum, 76, 3. 112. 8.
ſecurus, 85. 11.
ſecus, 25. 4. 87, 16. 107, 1. 114, 4.
ſecuta, 10. 2.
ſecuti, 54, 2. 119, 6.
ſecutos, 81. 13.
ſecutus, 13, 7. 85, 1.
ſed, 3, 1. 8, 2. 9, 5. 9. 19. 11, 9. 12, 21. 15, 6. 17, 1. 20, 5. 21, 16. 24, 8. 25, 4. 27, 4. 12. 30, 7. 32, 2. 33, 18. 35, 4. 36, 6. 38, 1. 6. 39, 28. 41, 6. 42, 11. 43, 10. 13. 47, 18, 48, 4. 49, 14. 55, 15. 56, 10. 57, 19. 58, 21. 61, 10. 62, 9. 63, 8. 17. 66, 8. 67, 11. 68, 10. 15. 71, 1. 16. 18. 72, 13. 73, 4. 75, 13. 80, 8. 20. 81, 9. 11. 21. 82, 10. 84, 6. 86, 1. 89, 15. 92, 8, 15. 93, 7. 94, 8. 16. 97, 29. 98, 13. 100, 14. 105, 3. 23. 106, 11. 109, 6. 20. 110, 4. 11. 111, 15. 114, 2. 7. 121, 6. 126, 16, 132, 3. 137, 12. 138, 9. 140, 9.
ſedata, 24, 20. 137, 7.
ſedatam, 24. 23.
ſedem, 108. 4.
ſedere, 63. 17.
ſedibus, 81. 20.
ſeditio, 119. 17.
ſeditionem, 101, 3. 126, 2.
ſeditioſum, 43. 12.
ſegnius, 68, 5. 90, 13. 99, 21.
ſemel, 11. 7.
ſemiermos, 71. 21.
ſemet, 27, 24. 32, 11.
ſeminecem, 58, 22. 88, 5. 94, 5.
ſemiruptiſque. 114. 10.
ſemiuſtas, 117. 5.
ſemotam, 98. 11.
ſemper, 40, 10. 44, 12. 77, 8. 80, 10. 102, 1. 10. 108, 18.
Senatum, 112. 24.
ſenatus, 107, 4. 111, 12.
ſenecta, 80, 13. 81, 9.
ſenectus, 96. 19.
ſenectam, 80. 26.
ſenem, 45, 4. 98, 16.
ſenes, 9, 18. 39, 29. 83, 4. 112, 21.
ſenex, 134. 13.
ſenibus, 103. 3.
ſenioque, 79. 12.
ſenior, 140. 23.
ſeniores, 40. 6.
ſeniorum, 42. 22.
ſententia, 6. 12. 17. 13, 7. 22, 9. 29, 19. 31, 3. 59, 10. 40, 14. 48, 20. 82, 2. 97, 19. 98, 5. 101, 9. 111. 20.
ſententiæ, 9. 20.
ſententiam, 9, 18. 42, 6.
ſententiis, 42, 22. 47, 30.
ſentio, 105. 9.
ſeorſum, 2, 3. 24, 9. 54, 6. 55, 1. 57, 7. 75, 10. 87, 9. 92, 1. 98, 7. 135, 7. 136, 6.
ſeparatim, 93. 8.
ſeparato, 106. 15.
ſeparentur, 39. 16.
ſepeliendas, 119. 23.
ſepeliendis, 28. 18.
ſepeliendum, 45. 18.
ſepeliere, 90. 7.
ſepelire, 88. 9.
ſepeliretur, 100. 14.
ſepelivere, 86, 11. 96, 4.
ſepelivimus, 105. 22.
ſepelivit, 27. 20.
ſepeliunt, 49, 12. 71, 16. 92, 1.
ſepeliuntur, 28. 19.
Sepiadum, 134. 10.
ſeptem, 19. 3.
ſepulcro, 100. 4.
ſepulcrum, 96, 4. 120, 7.
ſepultiſque, 136. 8.
ſepultum, 36, 10. 138, 17.
ſepultura, 75. 8.
ſepulturæ, 81. 14.
ſepulturam, 33. 7.
ſepulturas, 48. 22.
ſequebantur, 51, 1. 79, 13.
ſequemur, 45. 8.
ſequenti, 88. 14.
ſequerentur, 42, 17. 19. 50, 21.
ſequeretur, 20, 10. 40, 11.
ſequi, 59, 3. 91, 6.
ſermo, 138. 11.
ſermone, 9, 3. 109, 2. 111, 17. 122, 15. 138, 13.
ſermonem, 8. 20.
ſerpentem, 35. 9.
ſerpentis, 35. 8.
ſerpentium, 127. 7.
ſervantes, 61. 10.
ſervata, 34, 4.
ſervatam, 118. 15.
ſervaverit, 101. 15.
ſervitia, 118. 1.
ſervitium, 82, 5. 120, 5.
ſervis, 45. 19.
ſervus, 135. 9.
ſeſe, 97, 26. 98, 10.
Seſto, 53, 5. 74, 22.
ſeu, 136. 10.
ſevere, 128. 4.
ſeveriſſimum, 127. 12.
ſexaginta, 17, 7. 9.
ſexu, 127. 2.
ſexui, 88. 3.
ſexus, 88, 6. 99. 22.
ſi, 4, 4. 8, 21. 9. 14. 21. 12. 9. 18. 41, 8 14, 20. 42, 11. 17. 43, 7. 17. 25. 44, 4. 48, 18. 49. 17. 63, 9. 67, 14. 75, 7. 80, 13. 17. 85, 11. 93, 12. 99, 4. 103, 6. 104, 10. 16. 107, 15. 109, 9. 111, 23. 115, 8. 122, 14. 135, 1.
ſibi, 9, 16. 11, 11. 12, 10. 16, 1. 20, 12. 24, 9. 29, 7. 11. 31, 19. 34, 3. 39, 14. 49, 15. 53, 1. 55, 1. 56, 9. 57, 16. 63, 13. 67, 8. 14. 68, 9. 69. 5. 75, 8. 80, 11. 30. 84, 13. 85, 3. 12. 92, 20. 95, 8. 96, 16. 97, 1. 98, 10. 99, 27, 103, 13. 108, 4. 109, 11. 111, 8. 112, 18. 113, 3. 118, 5. 121, 7. 125, 1. 128, 4. 6. 137, 15. 138, 5. 26. 139, 1. 4. 140, 13.
ſic, 41. 5.
Siciliam, 129, 5.
ſicut, 6, 3. 35, 1. 63, 6. 76, 20.
ſicuti, 111, 4. 128, 7.
Sidone, 4, 7. 44. 15. 89, 4.
Sidoniorum, 7, 5. 20, 9. 45, 1.
Sigæo, 96. 4.
Sigæum, 115. 1.
ſigillatim, 15. 8.
ſignificat, 98. 19.
ſigno, 20, 15. 26, 5. 55, 17. 57, 17. 61, 15. 68, 4. 70, 4. 13. 99, 2. 89, 18.
ſignum, 23, 13. 45, 7. 50, 21. 56, 7. 11. 59, 16. 97, 29. 101, 11. 108, 2. 5. 115, 4. 7. 139, 5.
ſilentibus, 43. 9.
ſilentio, 12, 7. 42, 5. 59, 19. 63, 18. 109, 5. 115, 4.
ſilentium, 76, 22. 79, 15. 98, 18.
ſimile, 120. 16.
ſimilem, 80. 26.
ſimili, 122. 16.
ſimilia, 42. 19.
ſimilibus, 8. 15.
ſimplex, 89. 15.
ſimplicem, 98. 27.
ſimplicis, 49. 3.
ſimul, 11, 12. 48, 14. 21. 56, 13. 57, 7. 58, 8. 10. 62, 1. 11. 16. 69, 2. 71, 21. 72, 3. 74, 8. 77, 2. 80, 17. 89, 18. 93, 10. 12. 94, 14. 96, 4. 97, 15. 99, 27. 106, 3. 108, 9. 109, 21. 118, 6. 121, 7.
ſimularat, 35. 7.
ſimulacrum, 138. 26.

ſimulans, 135. 5.
ſimulata, 22. 5.
ſimulato, 35, 15.
ſimultates, 8. 13.
ſine, 10, 1. 12, 11. 22, 1. 28, 9. 32, 9. 33, 10. 36, 12. 39, 15. 41, 22. 47, 10. 54, 3. 55, 19. 59, 28. 61, 8. 66, 13. 68, 2. 71, 9. 73, 10. 74, 19. 76, 21. 83, 11. 91, 3. 98, 2. 99, 10. 113, 25. 116, 8. 117, 11. 121, 8.
ſingula, 4, 7. 9, 3. 125, 10. 134, 5.
ſingulari, 78, 11.
ſingularum, 9. 16.
ſingulas, 54, 6.
ſinguli, 3, 6. 6, 5. 9, 1. 13, 1. 16, 5. 17, 5. 26, 11. 30, 11, 19. 39, 6. 42, 1. 47, 6. 54, 14. 59, 10. 64, 17. 82, 4. 98, 8. 105, 28. 106, 4. 112, 16. 113, 9. 121, 13. 123, 1.
ſingulis, 9, 21. 16, 15. 54, 19. 55, 1. 18, 83, 12. 99, 13. 121, 2.
ſingulorum, 39, 17. 104, 7.
ſingulos, 15, 11. 16. 39, 21. 48, 6. 61, 12. 68, 25. 118, 5. 19. 120, 15.
ſiniſtram, 99. 6.
ſiniſtrum, 28, 6. 74, 17.
ſint, 8. 22.
ſiquidem, 44, 8.
Sirenarum, 131, 1.
ſiſterentur. 59, 25.
ſit, 41, 11. 42, 18. 80, 12. 83, 13. 89, 4. 100, 11. 122, 14. 131, 2.
ſita, 41, 7.
ſiti, 99. 17.
ſitus, 68. 15.
ſive, 25, 5. 109, 13. 14. 136, 11.
Sminthii, 35, 5. 46, 8. 61, 25.
Sminthio, 34. 14.
ſocium, 89. 1.
ſocietatem, 20, 10. 67, 32.
ſocietatis, 27. 19.
ſocii, 50, 23. 57, 16. 86, 6. 89. 19. 104, 2. 13. 105, 18. 113, 13.
ſociis, 61, 24. 79, 3. 104, 19. 128, 10. 131, 3.
ſociorum, 50, 17. 87, 2. 113, 23. 124, 8.
ſolandi, 73, 3.
ſolem, 113, 4. 6.
Solemo, 52. 3.
ſolenne, 93. 4.
ſolent, 24. 8.
ſolere, 40, 10.
ſolertiam, 14. 12.
ſolertius, 78. 7.
ſolet, 40, 14. 42, 6.
ſoli, 41, 22. 61, 16.
ſolicita, 30, 21. 111, 1.
ſoliciti, 66. 12.
ſolicitis, 21, 10. 33. 14.
ſolicitudo, 49. 13.
ſolis, 44, 14. 57, 18. 74, 11. 87, 3. 98, 23. 118, 8. 136, 10.
ſolita, 54. 14. 128, 2.
ſolitam, 41, 6. 62, 7.
ſolitarii, 70. 4.
ſolitario, 38, 16. 56, 5.
ſoliti, 35, 12. 54, 3. 74, 13.
ſolitis, 97. 19.
ſolito, 42, 22. 73, 12. 77, 17. 94, 15. 97, 8. 107, 9.
ſolitos, 81. 15.
ſolitudinis, 82. 1.
ſolitum, 49, 2. 63, 14. 73, 6. 77, 14. 102, 7. 131, 3.
ſolitus, 50. 5.
ſolo, 11, 15. 42, 23. 84, 15.
ſolvendæ, 117, 9.
ſolvendi, 112. 2.
ſolveret, 120. 5.
ſolum, 57, 16. 63, 14. 15, 17. 75, 7. 81, 5. 10. 92, 2. 97, 4. 106, 7. 107, 1. 113, 10. 126, 11.
ſolus, 54, 9. 95, 5. 105, 31. 32. 123, 2.
ſoluturum, 67. 15.
ſomnia, 138. 15.
ſomniis, 138. 24.
ſomniorum, 139, 11. 140, 21.
ſomno, 60, 9. 61, 6. 115. 3. 135, 14.
ſono, 54. 3.
ſopita, 45. 6.
ſopito, 113. 11.
ſorbere, 131. 3.
ſoror, 2, 6. 136, 3.
ſorore, 136, 13.
ſororem, 34, 5. 67, 14.
ſors, 61, 8. 19. 64, 17. 90, 10. 115, 7. 117, 16. 118, 2. 123, 5.
ſorte, 90, 9. 117, 11.
Spartæ, 4, 10.
Spartam, 6, 13. 138, 9.
ſpatio, 137, 6.
ſpatium, 99, 5.
ſpe, 86, 4. 94, 24. 107, 3.
ſpecie, 5, 1. 14, 9. 58, 17. 76, 2. 89, 17.
ſpeciem, 79. 7.
ſpectaculo, 48, 16. 82, 6. 109, 23. 115, 5.
ſpectaculum, 80, 16, 28. 88, 13.
ſpectandi, 77. 15.
ſpectantes, 119. 1.
ſpectare, 84. 5.
ſpectaret, 113. 6.
ſpectari, 68, 2.
ſpeculari, 135, 2.
ſpeculatum, 138, 7.
ſpei, 86. 9.
ſpelunca, 134, 13. 135, 14.
ſpeluncam, 135. 15.
ſpem, 59, 8. 77, 6. 88, 1. 90, 26, 135, 21.
ſperato, 50, 4. 41, 15.
ſpero, 41, 15. 42, 2.
ſpes, 59, 24. 71, 7. 77, 1. 88, 17, 90, 2. 92, 9. 96, 2. 98, 2, 101, 3.
ſpiritu, 80, 17. 88, 8.
ſpiritum, 81, 3. 94. 10. 140, 14.
ſplendore, 88, 19.
ſpolia, 76. 13.
ſpoliata, 75. 3.
ſpoliatum, 76. 8.
ſpoliatus, 44. 8.
ſpoliavere, 21. 17.
ſponte, 62, 22. 82, 5. 105, 13. 108, 16. 135, 21.
ſpretis, 119. 3.
ſpreto, 126. 20.
ſtatim, 27, 9. 42, 24. 61, 14. 72, 4. 76, 21. 126, 23.
ſtatuant, 113, 1.
ſtatuentes, 39, 8.
ſtatui, 77. 18.
ſtatuit, 97. 22.
ſtatuitur, 126. 8.
ſtatum, 94. 5.
ſtatuunt, 49, 12. 112, 25.
ſteterant, 61, 12. 70, 12. 87, 17. 97, 32.
ſteterat, 55, 22. 58, 20.
Sthenelus, 15, 3. 94, 22.
ſtipatores, 68, 11.
ſtipatus, 9. 25.
ſtirpe, 102. 9.
ſtragem, 69. 22.
ſtragis, 115. 10.
ſtrenue, 8, 8. 27, 16.
ſtrenuis, 28, 10. 68, 16.
ſtrenuiſſimi, 55. 21.
ſtrepitu, 105. 5.
ſtrepitus, 107. 7.
ſtridore, 110. 1.
Strophium, 126, 18.
ſtudiis, 66. 3.
ſtudio, 14, 3. 16, 15. 72, 9. 113, 22. 114, 4. 119, 7.
ſtudium, 31, 7. 117, 2. 6.
ſtupefactum, 6. 8.
ſtupefactus, 24. 15.
ſua, 1 4 3, 1. 10, 1. 16, 15. 17. 19. 28. 30, 12. 58, 22. 66, 5. 71, 12. 73, 12. 79, 5. 80, 25. 82, 4. 89, 4. 92, 5. 99, 16. 118, 5. 9. 15. 124, 7. 129, 2.
ſuadens, 126. 1.
ſuadent, 120. 16.
ſuadente, 48, 18. 117, 12.
ſuæ, 27, 26. 63, 10. 72, 6. 82, 1 89, 15. 105, 19.
ſuam, 24, 10. 40, 3. 46, 8. 62, 22. 63. 18.
ſuas, 80, 1. 87, 9. 97, 25. 105, 31. 128, 9.
ſub, 17, 7. 97, 4. 108, 16. 113, 19. 135, 24.
ſubducta, 57. 19.
ſubductas, 33. 1.
ſubductis, 30. 11.
ſubeam, 83. 10.
ſubeunda, 105. 26.
ſubjecto, 95, 3. 111, 4.
ſubjectus, 109. 19.
ſubjicere, 33. 20.
ſubire, 41. 21.
ſubita, 23, 15. 68, 2.

ſubito,

Digitized by Google

ſubito, 110. 1.
ſubituros, 8. 19.
ſubjungit, 102. 2.
ſublata, 63. 1.
ſublato, 35. 9.
ſublatum, 94, 13. 13. 105, 20.
ſubterere, 69. 16.
ſubterfugerant, 117. 8.
ſubterfugerint, 49. 17.
ſubterfugit, 69, 11. 138, 2.
ſubvenire, 69, 3.
ſucceſſionem, 132. 12.
ſuccidens, 72. 10.
ſudibus, 66. 7.
ſudore, 58, 18.
ſueti, 30. 18.
ſuffuſis. 44. 2.
ſuggerente, 67. 8.
ſui, 10, 6. 29, 23 93, 6. 46, 11. 54, 15. 67, 25. 75, 13. 76, 4. 82, 5. 97, 14. 100, 1. 14. 105, 2. 106, 20. 108, 8. 112, 8. 119, 11. 121, 7. 127, 6. 130, 2. 135, 6. 25. 140, 8.
ſuis, 12, 6. 13, 2. 15, 6. 19, 4. 32, 18. 38, 8. 61, 2. 62, 7. 63, 13. 81, 9. 85, 2. 87, 9. 10. 88, 14. 97, 20. 100, 7. 105, 32. 106, 7. 9. 14. 120, 13. 126. 7.
ſullapſum, 108. 2.
ſumeres, 82. 12.
ſumit, 100. 3.
ſumma, 4. 1. 13, 7. 16, 8. 17, 1. 57, 3. 18. 67, 30. 81, 22. 90, 21. 96, 2. 106, 26. 111, 24. 113, 27. 114, 1. 118, 13. 119, 11, 14. 120. 3. 126, 11.
ſummæ, 42, 11. 90, 6. 92, 8.
ſummam, 94. 31. 126, 8. 135, 23.
ſummis, 8, 7. 41, 13. 66, 3. 90, 22. 95, 7. 113. 9.
ſ ummitas, 139. 14.
ſummo, 99, 26. 113, 22. 139, 1. 116. 7.
ſummum, 101, 12. 108, 5.
ſumptis, 7, 4. 36, 11.
ſumptum, 80. 3.
ſumus, 106. 2.
ſunt, 12, 16. 13, 8. 9. 14. 8. 15, 8. 41, 7. 17. 42, 1. 10. 43, 13. 44, 11. 14. 48, 19. 55, 3. 43. 57, 2. 61, 7. 64, 1. 12. 71, 5. 78, 18. 80, 4. 12. 89, 25. 91, 8. 99, 25. 101, 9. 104 16, 105, 1. 8. 24 26. 107, 2. 108, 11. 111, 12. 112, 25. 115, 1. 122, 3. 138, 4. 140, 7.
ſuo, 27, 7. 29, 7. 61, 23. 68, 14. 81, 20. 89, 14. 101, 14. 103, 4. 135, 19.
ſuorum, 27, 11. 21. 28, 8. 36, 16. 39, 6. 49, 12. 50, 19. 55 4. 64, 2. 68, 16. 24. 25. 70, 20. 71, 16. 75, 5. 94, 23. 99, 12. 115, 11.
ſuos, 12, 9. 27, 22. 27. 28. 28, 25. 32, 7. 38, 2. 46, 7. 49, 7. 68, 7. 19. 81, 7. 72, 3. 91, 16. 100, 7. 103, 2. 10. 12. 104, 6. 106, 23. 109, 15. 111, 11. 18. 113, 8. 14. 120, 11. 12. 124, 4. 7. 126, 1. 8.
ſuper, 9, 12. 15, 12. 59, 10. 61, 26. 63, 2. 79, 14. 85, 12. 92, 20. 93. 6. 20. 94, 5. 96, 17. 99, 17, 20. 103, 4. 107, 6. 108, 7. 112, 23. 116, 11. 118, 3. 126, 28. 127, 10. 137, 15. 114, 4.
ſuperabat, 14. 4.
ſuperare, 88. 7.
ſuperaret, 94, 8.
ſuperauerat, 88. 17.
ſuperbas, 41. 1.
ſuperbiam, 103, 2.
ſuperduxit, 126. 20.
ſupereſſe, 109. 10.
ſuperfuerant, 39, 21. 61, 16. 77, 9.
ſuperfuerat, 27, 20. 137, 12.
ſupergreſſum, 81, 15.
ſuperjaciens, 73, 2.
ſuperioris, 80. 19.
ſuperpoſitis, 109. 22.
ſuperpoſitum, 108. 4.
ſuperſtitibus, 44. 14.
ſupervenerant, 68. 21.
ſuperveniens, 96, 9.
ſupervenit, 13, 12. 24, 15. 59, 11. 63, 6. 16. 67, 2. 70, 19. 87, 6. 88, 16. 95, 12. 110, 2.
ſupplicabant, 66, 14. 67, 5.
ſupplicante, 67, 1.
ſupplicem, 44. 4.
ſupplices, 34. 7. 43, 15. 105, 14.
ſupplici, 79. 8.
ſupplicia, 8, 18. 105, 25.
ſupplicio, 73, 1.
ſuppliciis, 81, 17. 132. 9. 137, 1.
ſuppoſito, 74, 5.
ſupra, 12, 20. 13, 10. 15, 6. 19, 6. 20, 13. 21, 3. 27, 13. 28. 21. 35, 5. 39, 12. 46, 8. 50, 8. 61, 26. 63, 6. 67, 23. 99, 18. 100, 5. 116, 5. 136, 1.
ſupradictas, 89. 11.
ſupradicti, 119. 20.
ſupradictis, 9, 7. 59, 11. 63, 16. 82, 1. 39, 27.
ſupradictos, 108, 11.
ſurgit, 82. 2.
ſuſceperant, 31. 7.
ſuſceperat, 7, 6. 13, 12. 107, 11. 135, 27.
ſuſcepti, 55. 11.
ſuſcipere, 68, 1.
ſuſciperent, 62, 20. 113, 27. 114, 10.
ſuſciperetur, 121. 3.
ſuſcipiat, 85. 12.
ſuſcipiebant, 4. 5.
ſuſcipit, 16, 8. 25, 7.
ſuſpecta, 41, 12.
ſuſpectis, 66. 16.
ſuſpectus, 139. 8.
ſuſpenderat, 113. 19.
ſuſpenſum, 63. 2.
ſuſpicans, 106. 19.
ſuſpicantibus, 58. 6.
ſuſpicio, 93, 8. 108, 8.
ſuſpicione, 113. 25.
ſuſtentabantur, 32, 17.
ſuſtentaretur, 111. 24.
ſuſtentavere, 89. 24.
ſuſtinere, 56. 2.
ſuſtollere, 81. 2.
ſuſtulerat, 115. 5.
ſuum, 25, 4. 40, 6. 50, 16. 85, 1. 137, 14. 140, 19.
ſylvam, 73, 14.
Syme, 15, 2. 18, 6.

T.

TAbellis, 16. 5.
tabernaculis, 61, 2. 115, 2.
tabulatis, 113. 17.
tabulis, 123. 4.
taciti, 9, 2. 42. 20.
tacitos, 48. 12.
tædio, 50. 18.
Taigetam, 11. 1.
tale, 43. 22.
talem, 6, 5. 62, 8. 119, 7.
talenta, 63. 11.
talentorum, 109, 13. 111, 17.
tales, 105. 15.
tali, 6, 3. 11. 9, 12, 33, 8. 46. 5. 47, 5. 59, 25. 62, 12. 66, 2. 67. 5. 76, 20. 90, 15. 103, 4. 110, 7.
talibus, 54, 13. 45, 9.
talis, 107. 1.
talium, 64, 7.
Talthybio, 103, 13. 140, 1. 10.
Talthybius, 104, 5. 125, 3.
tam, 8, 17. 22, 14. 23, 4. 13. 28, 25. 30, 21. 42, 17. 59, 5. 61, 27. 62, 14. 63, 15. 68, 2. 72, 1. 69, 16. 80, 29. 81, 1. 89, 6. 111, 1. 122, 12.
tamen, 4, 5. 6, 7. 16. 7. 3, 14, 5. 27, 14. 29, 6. 29. 31, 6. 32, 11. 34, 10. 44, 3. 49, 20. 54, 8. 58, 15. 61, 22. 67, 20. 77, 9. 17. 82, 19. 84, 15. 88, 3. 97, 5. 24. 99, 13. 105, 1. 6. 122, 15. 140, 23.
tandem, 64, 8. 73, 7.
tanquam, 22, 8. 27, 22. 40, 7. 41, 14. 49, 24. 50, 4. 54, 12. 124, 2. 135, 11.
tanta, 20, 3. 22, 1. 27, 28. 58, 15. 72, 1. 83, 6. 86, 8. 89, 13. 90, 5, 136, 16.
tantam, 24, 1.
tantarum, 63. 13.
tantas, 129. 2.
tanti, 21, 12. 30, 14. 46, 9. 47, 8. 48, 3. 75, 13. 77, 3. 79, 7. 81, 8. 26.

Digitized by Google

26.84,9.94,28. 96,7.117,17. 118,7.120,1.
tantis, 80,9.104,10. 107,6.118, 16.
tanto, 24. 4.
tantorum, 85,5.113,15.
tantum, 9,2. 20,4.71,7.73,4. 74, 15. 82, 17. 85, 5. 95, 11. 109, 8.
tantummodo, 59. 26.
tantus, 49,22.76.16.117,2.122, 8.
tardarentur, 17. 3.
tauris, 111. 3.
te, 80,24.94,8.9.
Tecmeſſa, 121. 10.
Tecmeſſam, 39, 1.20.
tectum, 58. 22.
Tectus, 79. 6.
tegenda, 73. 9.
tegi, 23. 10.
tegmen, 108. 4.
tela, 16,16.71,21.74,14.89,25. 92.16.
Telamone, 125. 6.
Telamonis, 128. 10.
Telamonium, 22, 2. 33, 3. 90, 11.
Telamonius, 13, 5. 17, 10. 27, 21.31,6. 32,16. 38,6. 45, 20. 49,5,58. 1.16.62,5.70, 1.78, 16.99, 13.112, 13.
Telegonum, 140, 3. 8.
Telegonus, 139, 12. 140, 16.
Telemacho, 132,1.133, 11. 140, 7.
Telemachum, 140. 13.
Telemachus, 139. 9.
Telephi, 27,14. 28. 28,12. 95, 13.
Telepho, 27,13.29,18.
Telephum, 27,5. 28,21. 29,20. 30,4.8.
Telephus, 26,7. 27,7. 28, 2.7. 29,5.21.31,14.32,1.33,5.
teli, 56,13.68,6.89,16.22.
telis, 70. 5.
telo, 28,2.6.32,14.57,13.59,4. 68,12.15.72,4.90,22.91,2.
telum, 57,1.70,15.94,20.
temeratum, 105. 7.
temere, 40, 10. 74, 13. 94, 4. 108. 13.
temeritas, 94. 9.
temperabunt, 80. 14.
temperaverit, 82. 8
tempeſtate, 8,10. 34,12. 59,23. 97,4. 102,4. 108, 2. 133, 11. 135,27.
tempeſtatem, 123. 6.
tempeſtatibus, 112, 9.114,5.118, 16.133, 3.
tempeſtatis, 23. 14.
templa, 116, 1.117,5.
templi, 4,5.35.8. 46,10.
templo, 16,4.98,9.108,1.111, 7.
templorum, 105. 30.
templum, 4,2.35,4.93,12.107, 9.108,2,111,6.
tempore, 2,6. 6,10. 8,5.21,1. 24,23.27,22.33,8. 37,6. 11. 39,4.50,18.61,25,62,12.67, 25.70,20.89,20.120,14.128, 3.
temporis, 24,20.30,9.
tempus, 4, 8. 13, 4. 20, 8. 25, 9. 30,7.10.15.26. 31,11.14. 32,3. 34,12. 95,13.38,5.43, 6.46,6.7.50,17. 21. 55, 16. 57,18.20. 58,1. 59,28.64,1. 17.66,1. 70,20.79,3.81,13. 90,17. 93,6.18.96,7. 97,8. 98,20. 100,5.105,1.17. 106, 25.28.111,16. 112,19.120,9. 124,3. 126,27. 127,8. 128,8. 132,11. 134,5.137,4. 8. 138, 23. 139,12.
tendentes, 106. 3.
tendentibus, 78. 3.
tendere, 56,11.58,9.
tendi, 69,10.79,17. 90,19.
tendit, 69. 4.
tendunt, 94,16.
teneat, 105,32. 108,17.
tenebroſa, 134. 13.
tentandos, 126. 2.
tentat, 54. 16.
tentatas, 107. 9.
tentatus, 47. 19.
tentoria, 55,3.61,7.15.64,16. 67, 22. 71, 22. 82, 4. 96, 13. 97,14.
tentoriis, 60,5. 10.
tentorium, 111. 11.
tenuiſſimum, 78. 1.
tenuit, 82,16. 117. 9.
terræ, 6,10.23,11.
terram, 26,10.63,2.78,15.99, 19. 109,23.113,4.
terga, 74. 20.
terrarum, 2,2.41,11.
terreri, 23. 15.
territi, 58. 14.
territos, 33,10. 59,3.
territus, 69,19. 138,24.
terrore, 59,28.61,16.
tertio, 79,1. 99,8.
tertium, 108. 11.
teſtarentur, 30. 21.
teſtatus, 12. 14.
teſtimonium, 101. 13.
teſteſque, 119. 4.
teſtis, 105. 5.
Teſtoris, 15. 14.
tetra, 23.13.
Teucer, 13,6.66,9.125,5.
Teucris, 87. 16.
Teucro, 87,13.121,10.
Teucrum, 127,4.
Teuthranio, 27. 27.
Teuthranius, 27. 27.
Teuthrantem, 38. 15.
Teuthrantis, 39. 20.
Thalpius, 17. 14.
Theano, 111. 7.
Thebis, 19.6.
Theleſtes, 91. 11.
theſaurum, 36. 1.
Theſſali, 133. 6.
Theſſalo, 28. 20.
Theſſandrus, 15,4.19,5.27,12.
Thetide, 133,10.135,16.22. 138,16.
Thetidis, 14, 2.
Thetis, 138. 21.
Thoas, 14,1.18,2.112,13.
Thraces, 61. 6.
Thracia, 51,3.119,4.
Thracibus, 61. 20.
Thracum, 38,6.60,2.61,11.68, 14.
Thraſymede, 13. 11.
Thyeſtes, 91. 11.
Thymbræi, 64,18.93,4.
Thymbræo, 66. 14.
tibiam, 70. 17.
timore, 48. 2.
Thitoni, 88. 14.
Tithonum, 102. 14.
Tlepolemus, 14,7.18,4.28,20. 29,15.78,12.87,13.
tolerare, 81. 21.
toleravi, 104, 21.
tollere, 62. 16.
tollerentur 108. 1.
tolli, 85. 8.
tollit, 68. 25.
tollunt, 86, 7. 92, 21. 107, 3. 112, 15.
tolluntur, 70. 21.
tonitrua, 23. 10.
torpentibus, 97. 18.
tot, 41,4.44,13.50,11.59,21. 23.61,22.63,16.77,7.92,12. 106,4. 119,18.
tota, 9,8.76,22.
totam, 29,4. 66,1. 76, 16. 115, 13.
totidem, 74,3.109,4.
toties, 105. 15.
totius, 38,11.41,4.
toto, 16,16. 20,14.
totum, 74,9.105. 20.119,4.
totus, 82. 15.
tractando, 111. 15.
tractari, 107. 6.
tractatum, 85,13. 103,9.
tractaverat, 92. 21.
tracto, 49. 8.
tradendam, 44. 7.
tradendum, 36. 8.
traderent, 39. 25.
traderet, 111. 8.
traderetur, 9,14.23.1.118,20.
tradi, 100,11.106,19.
tradidere, 34. 5.
tradidiſſe, 43,21. 84,7.
tradidit, 98. 10.
tradit, 62,2.85,10.125,5. 135, 22.

tradita,

Digitized by Google

tradita, 138. 28.
traditae, 57. 16.
traditi, 121. 11.
traditis, 122. 14.
tradito, 94, 18. 103, 13. 132, 12.
traditum, 39. 23.
traditur, 38. 10.
traductam, 101. 7.
tradunt, 39. 5. 92, 3. 119, 5.
traduntur, 29. 16.
traduxit, 12. 14.
trahi, 27. 21.
trahit, 28. 7.
trajicit, 99. 9.
tranſacti, 75. 13.
tranſactis, 93. 3. 126, 12.
tranſacto, 97, 20. 128, 3.
tranſactorum, 64. 2.
tranſitum, 49. 17.
tranſegere, 3. 7.
tranſeunt, 113, 7.
transferri, 111. 8.
tranſfigi, 21. 5. 28, 6. 69, 18. 90, 25. 94, 1. 99, 7.
tranſgreſſus, 63. 6.
tranſigat, 83. 8.
tranſigunt, 61, 2. 90, 12.
tranſire, 15. 16.
tranſmiſerat, 38. 9.
tranſmiſiſſe, 50. 2.
tranſmiſſa, 4. 8.
tranſportaretur, 30. 27.
tranſvectam, 44. 17.
tranſverſa, 9. 18.
tranſverſo, 78. 1.
tranſverſum, 74. 9.
traxerant, 93. 10.
trepide, 59. 5. 12. 69, 16.
trepidantes, 117. 4.
trepidantium, 76. 21.
trepidarent, 61. 22.
trepidi, 94. 4.
tres, 18. 6.
tribuentes, 67. 4.
Tricenſes, 14. 11.
triduo, 140. 22.
triduum, 95. 4. 121, 3.
triennio, 132. 13.
triginta, 17, 10. 20, 1. 131, 8.
triplex, 136. 10.
triſtior, 44. 2.
triſtitia, 94. 29.
triti, 71, 17. 89, 18.
tritici, 109. 4.
tritis, 30, 7. 50, 18. 55, 14.
Troezenius, 52, 8. 59. 14.
Troja, 33, 8. 101, 5. 122, 4. [illegible] 6. 128, 10.
Trojae, 33, 16. 36, 11. 43, 20. 45, 21. 50, 24. 85, 11. 102, [illegible]
Trojam, 6, 17. 7, 2. 8, 10. 12, 24. 13, 8. 22, 10. 30, 10. 16. 27. 32, 3. 33, 6. 43, 23. 50, 17. 55, 8. 15. 67. 1. 71, 3. 76, 23. 80, 3. 85, 15. 88, 18. 20. 96, 7. 97, 5. 23. 103, 14. 106, 22. 28. 110, 9. 116, 12. 119, 21. 121, 25. 122, 3. 7. 126, 9. 135, 29.
Trojanae, 114. 11.
Trojanam, 24, 5. 45, 3.
Trojanarum, 67, 30. 181. 24.
Trojani, 8, 8. 40, 9. 41, 8. 16. 48, 21. 59, 14. 61, 21. 64, 17. 66, 11. 70. 12. 74, 12. 75, 2. 79, 14. 89, 19. 90, 14. 92, 21. 94, 14. 23. 98, 20. 101, 2. 104, 13. 117, 2. 8.
Trojanis, 37, 1. 49, 1. 57, 9. 68, 5. 86, 1. 87, 1. 9. 91, 3. 15. 96, 2. 97, 25. 98, 17. 107, 15. 109, 1. 10. 112, 1. 113, 12. 27.
Trojanorum, 30, 23. 45, 13. 101, 14.
Trojanos, 20, 10. 39, 28. 59, 27. 60, 6. 87, 3. 92, 14. 95, 9.
Trojanus, 60. 4.
Troili, 92. 22.
Troilus, 92. 19.
Tros, 10. 8.
truncatum, 116. 7.
trunco, 28. 5.
tu, 89. 7.
tui, 94. 8.
tue, 83. 8.
tuam, 80. 24.
tueantur, 44. 12.
tuendam, 44. 4.
tuerentur 54, 18. 81, 19.
tui, 80. 24.
tulerat, 123. 5.
tulere, 78. 9.
tuliſſent, 108. 15.
tulit, 105. 6.
tum, 4, 8. 7, 3. 10, 13. 13, 25. 15, 12. 22, 5. 13. 14. 26. 7. 27, 18. 26. 29, 2. 15. 25. 38, 8. 49. 7. 14. 46, 19. 47, 17. 48, 11. 49, 2. 8. 57, 2. 58, 11. 19. 59, 11. 26. 60, 8. 61, 17. 62, 4. 17. 63, 9. 13. 17. 64, 6. 9. 67, 5. 9. 68, 8. 70, 22. 71, 3. 73, 6. 76, 4. 8. 77, 13. 20. 78, 3, 81, 2. 82, 7. 11. 87, 22. 89, 22. 90, 24. 91, 3. 93, 2. 5. 94, 6. 11. 95, 8. 98, 1. 4. 21. 99, 3. 13. 100, 10. 104, 9. 106, 15. 109, 3. 5. 8. 16. 110, 10. 114, 16. 22. 116, 5. 17. 118, 11. 140, 16.
tumulo, 86, 22. 121, 8.
tumultu, 58. 14.
tumultus, 8, 3. 9. 20. 45, 10. 55, 8. 119, 16.
tumulum, 96, 9. 100, 2. 119, 29. 121. 4.
tunc, 12, 7. 54, 16. 70, 16. 71, 20. 90, 9. 94, 27. 98, 18. 118, 19. 120, 15.
turbari, 109. 20.
turbata, 71. 19.
turbati, 58, 10. 94, 4. 107, 8.
turbatis, 32. 10.
turbatur, 97. 28.
turmas, 87. 20.
turpem, 96. 18.
turturis, 139. 14.
tutelam, 33, 4. 140, 8.
tutiores, 119. 11.
tuto, 33, 2. 72, 12.
tutos, 62. 15.
tutum, 68. 25.
Tyndari, 11. 3.
Tymoetem, 102. 15.
tyranni, 133. 8.

V.

VAcui, 41. 20.
vacuum, 30. 13.
vadunt, 97, 21. 108, 10.
vagabantur, 30. 18.
vagaretur, 22. 1.
vagina, 63. 3.
valent, 101. 3.
vallo, 66. 3.
vallum, 58, 19. 74, 14.
vario 77, 8. 122, 16.
varius, 66. 4.
varia, 88. 16.
vaſculo, 36. 10.
vaſtabatur, 21. 9.
vaſtant, 33. 18.
vaſtarentur, 37. 3.
vaſtat, 58. 3.
vaſtatis, 39. 2.
vaſtatum, 37. 2.
vaſtitatis, 22. 4.
ubi, 4, 11. 6, 8. 8, 2. 10, 3. 12, 16. 13, 1. 4. 15, 9. 21, 16. 22, 13. 24, 23. 26, 9. 27, 20. 28, 5. 29, 18. 30, 2. 7. 15. 31, 11. 32, 5. 38, 1. 7. 39, 7. 42, 12. 43, 2. 13. 44, 1. 45, 12. 46, 6. 47, 13. 48, 8. 13. 19. 49, 7. 50, 19. 54, 4. 16. 55, 2. 16. 56, 2. 57, 1. 19. 59, 15. 60, 5. 61, 6. 62, 15. 63, 12. 15, 67, 11. 21. 68, 5. 16. 24. 69, 2. 17. 70, 5. 12. 24. 71, 9. 72, 7. 74, 15. 75, 2. 76, 10. 77, 10. 78, 17. 79, 17. 81, 3. 4. 82, 3. 16. 87, 22. 88. 2. 89, 17. 90, 2. 91. 14. 92, 7. 21. 93, 7. 18. 94, 1. 13. 26. 97, 8. 98, 2. 99, 1. 11. 24. 100, 7. 101. 2. 8. 12. 103, 9. 104, 12. 106, 28 107, 4. 7. 108, 10. 109, 22. 111, 5. 6. 7. 112, 19. 24. 113, 3. 114, 12. 115, 6. 15. 117, 8. 119, 11. 122, 5. 125, 9. 126, 1. 127, 8. 11. 129, 6. 10. 131, 1. 132, 4. 5. 134, 6. 13. 135, 2. 138, 14. 139, 13. 16. 140, 1. 4. 11. 20.
vectus, 89. 26.
vehementer, 97. 23.
vehementes, 74. 16.
vehementius, 27, 12. 69, 14. 71, 15. 99, 1. 139, 4. 140, 1. 5.
vehicula, 79. 13.

Digitized by Google

Vehiculo, 85, 15. 111, 10.
Vel, 41, 23. 44, 6. 62, 8. 75, 7. 80, 17. 81, 12. 97, 3. 106, 5. 136, 12.
velle, 12. 10.
vellent, 36, 1. 64, 9. 109, 10.
vellet, 29, 25. 103, 7.
velut, 82. 20.
veluti, 20, 15. 30, 14. 36, 9. 11. 41, 10. 93, 16. 102, 8. 111, 11. 134, 1.
venando, 135. 7.
venatum, 135. 4.
venena, 35. 12.
venerant, 9, 15. 29, 16. 82, 16. 94, 2. 100, 9. 137, 5.
venerari, 113. 10.
venerat, 12, 8. 27, 11. 35, 5. 77. 4. 88, 13. 89, 12. 135, 16.
veneratio, 46. 11.
venere, 15. 9.
venis, 108. 18.
veniam, 62, 21. 91, 16. 105, 23. 106, 27. 109, 16. 111. 13.
veniant, 81 1. 29, 25.
veniat, 80. 29.
venientes, 50. 13.
venimus, 40, 15. 41, 7. 109, 13.
venio, 136. 16.
venire, 30. 5.
veniſſe, 40, 3. 127, 2.
veniſſent, 43, 16. 64, 6.
veniſſet, 46. 15.
venit, 12, 6. 21, 14. 27, 9. 35, 3. 46, 10. 61, 26. 63, 14. 79, 8. 101, 11. 103, 4. 104, 11. 106, 8. 108, 11. 111, 6. 9. 124, 4. 126, 4. 126, 15. 18. 128, 3. 135, 13. 23. 134, 14. 16.
veniunt, 7, 2. 8, 5. 27, 5. 28, 23. 29, 27. 30, 4. 32, 1. 39, 28. 97, 8. 106, 23. 29. 126, 23. 132, 5.
venti, 24, 7. 26, 4.
ventis, 6, 12. 7, 4. 30, 7. 123, 4.
vento, 123. 3.
ventorumque, 24. 23.
ventos, 31. 2.
ventum eſt, 49, 7. 68, 6. 89, 22.
ver, 68. 3.
vera, 94. 8.
verba, 40, 2. 42, 8. 49, 15. 113, 7.
verbis, 42, 5. 45, 9. 56, 3. 62, 6.
verborum, 41. 1.
verecundia, 93. 2.
verecundiam, 18. 12.
verendum, 43. 22.
veris, 30. 10.
veriſſime, 13. 10.
veritatis, 105. 4.
venti, 89, 1. 113, 16. 119, 20. 121, 11.
veritus, 9, 24. 67, 22. 82, 13. 112, 6.
vero, 47, 17. 49, 8. 67, 13. 70, 22. 87, 22. 89, 22. 91, 3. 12. 110, 3.
verſa, 90, 2. 27.
verſanti, 139. 4.
verſaretur, 28. 25.
verſari, 43. 18.
verſis, 27, 3. 46, 6. 59, 7. 15. 67, 9. 74, 19.
verſus, 61, 18. 62. 14.
vertere, 74. 20.
vertitque, 90. 23.
vertunt, 70. 14.
verum, 78, 5. 93, 10. 94, 7. 106, 7. 10. 109, 13. 111, 9.
veſper, 71, 3. 79, 5.
veſpera, 59. 16. 60, 2. 72, 11.
veſperam, 87, 3.
veſperarat, 111. 5.
veſte, 73, 9. 79, 6. 135, 5. 11.
veſtem, 117, 8.
veſtigia, 61, 7.
veſtis, 74, 6. 79, 14. 85, 9.
veſtra, 41. 7.
veſtræ, 42. 3.
veſtram, 41. 19. 42, 1. 83, 3. 109, 12.
veſtris, 40. 10.
vexari, 57. 1.
vi. 20. 1. 21, 16. 27, 1. 10. 36, 16. 38, 2. 43, 10. 57, 18. 90, 21. 97, 26. 99, 11. 111, 7. 115, 7. 118, 13. 119, 11.
vias, 115. 8.
vicaria, 14. 10.
vicariam, 21. 13.
vicarium, 49. 19.
vice, 3, 1. 66, 6. 74, 20. 117, 4.
vicem, 24, 6. 41, 29.
vices, 16. 14.
vicinas, 41. 22.
victa, 127. 14. 137, 13.
victi, 106. 2.
victimam, 21. 13.
victimarum, 34, 16. 50, 1.
victimas, 110, 11. 111, 1.
victor, 58, 4. 77, 21. 78, 10. 88, 3.
victores, 59, 15. 17. 61, 19, 62, 9. 86, 18.
victoria, 61, 20. 77, 8.
victoriam, 24, 5. 90, 3.
victorias, 50, 12.
victorum, 77. 17.
victus, 119. 8.
videatque, 106. 1.
videbant. 9. 13.
videbantur, 77, 18, 82, 13.
videbat, 9. 1.
videbatur, 39, 19. 47, 14. 49, 14. 55, 16. 56, 7. 67, 30. 79, 1. 112, 11.
videndi, 84, 11.
vident, 21, 16. 71, 9.
videretur, 9, 12. 22. 11, 3. 12, 9. 16, 6. 29, 10. 44, 6. 47, 8. 49, 20, 25. 63, 10.
viderent, 74. 11.
videri, 89, 6.
videt, 69, 10. 79, 17. 90. 20. 24. 135, 7. 138 21. 140, 5.
videtis, 42. 11.
videtur, 8, 21. 50, 29. 80, 14.
vigilare, 119. 11.
vigilia, 60. 4.
vigiliarum, 16, 13. 74, 8.
vigilias, 60, 6. 73, 11. 80, 24. 118, 7.
vigiliis, 95, 4.
viginti, 19. 7.
vigor, 50. 5.
vim, 16, 10. 24, 23. 32, 6. 33, 13. 37, 5. 39, 1, 40, 13. 41, 3. 17. 46, 5. 83, 13. 89, 24. 117, 1. 120, 3. 128, 10. 129, 11. 134, 13. 138, 2. 139, 11. 140, 3. 5. 12. 20.
vincere, 72. 2.
vinculo, 76, 9. 78, 7.
vindicandam, 27, 2. 132, 3.
vindicandum, 48, 18.
vindicaſſet, 75. 13.
vindicatum, 100, 3. 137, 11.
vindictam, 119. 9.
vineas, 28. 4.
vino, 75, 6. 92, 5. 115, 2. 132, 6.
vinum, 25. 11.
violari, 98. 14.
violati, 29. 3.
violato, 99. 14.
vir, 9, 5. 36, 4. 69, 19. 85, 2. 107, 1.
vires, 77, 9. 101, 3. 126, 9.
virgine, 25. 3.
virginem, 23, 7. 24, 16. 21.
virginis, 24, 3. 6. 48, 11. 67, 10. 13.
viri, 34, 15. 38, 7. 59, 20, 62, 16. 69, 10. 94, 28. 110, 7. 126, 12. 137, 13. 138, 3. 11.
viribus, 27, 17. 23. 28. 13. 90, 22. 97, 19.
virile, 41, 11. 127, 2.
virilem, 95. 5.
viriliter, 29. 21.
viris, 87, 1. 88, 18. 96, 18. 131, 8.
viritim, 39, 17. 50, 7.
virium, 27, 15. 140, 23.
viro, 22, 14. 59, 25. 94, 32. 137, 15.
virorum, 64, 7. 119, 3.
viros, 23, 6. 39, 29. 105, 10. 112, 24.
virtus, 36. 5.
virtute, 14, 4. 32, 16. 33, 3. 43, 14. 62, 17. 94, 8. 95, 8. 96, 1. 118, 5. 10.

virtutem,

virtutem, 38, 7. 45, 3. 59, 20. 68, 11. 97, 11. 126, 9.
virtutibus, 28. 13.
virtutis, 13. 3. 27, 26. 86, 8.
virtutum, 119. 5.
virum, 62, 8. 97, 4. 119, 7, 17.
vis, 9, 4. 14, 5. 17, 2. 20, 3. 22, 1. 23, 13. 47, 17. 50, 2. 59, 12. 89, 13. 90, 5. 94. 25. 95, 1. 99, 14. 113, 28. 119, 20. 136, 17. 137, 7.
viſa, 50. 3.
viſam, 84, 2.
viſentibus, 45. 16.
viſere, 67, 2. 88, 4.
viſi, 76, 11. 88, 18. 110, 12.
viſis, 49, 2. 61, 9. 16.
viſo, 79, 15. 86, 6. 90, 23. 100, 15.
viſos, 94. 3.
viſum, 12, 24. 14, 3. 15, 8. 46, 6. 50, 21. 85, 9. 87, 22. 90, 17. 93, 18. 97, 8. 103, 9. 106, 28. 112, 19. 121, 9. 127, 8. 133, 26. 139, 6.
viſus, 138. 19.
vita, 3, 4. 104, 6. 105, 29.
vitæ, 117, 1. 133, 1. 140, 21.
vitam, 98. 11.
vitare, 138. 8.
vitem, 95, 16.
vitis, 28. 5.
vivendi, 96. 18.
vivi, 74. 23.
vivis, 106. 10.
vix, 74, 12. 100, 1. 129, 1. 134, 11. 138, 3.
ulciſci, 109, 15. 135, 20.
ulla, 2, 3. 21, 26. 28, 9. 31, 12. 36, 12, 16. 63, 8. 74, 19. 76, 21. 113, 25.
ullam 79. 7.
ullis, 61. 8.
ullo, 12, 3. 33. 10. 54, 3. 64, 18. 69, 13. 94, 23. 24. 116, 8.
ullus, 22. 4.
ulterius, 43, 25. 45, 6. 15. 49, 16. 59. 27. 68, 19. 69, 10. 101, 3. 105, 17. 135, 20.
ultionem, 12. 14. 28, 2. 57, 3.
ultionis, 81. 18.
ultra, 60, 10. 88, 18. 95, 5.
ultro, 29, 3. 90, 18. 43, 21. 67, 32, 34. 71, 7. 80, 1. 17. 98, 17. 105, 23. 126, 21. 136, 12. 138, 3.
ultum, 6, 16. 54, 15. 124. 1. 133, 4.
ululata, 86. 13.
Ulyſſe, 13, 8. 16, 13. 31, 1. 42, 8. 55, 13. 60, 5. 91, 9. 93, 11. 97, 16. 98, 10. 103, 5. 106, 28. 110, 5. 117, 12. 118, 9. 132, 4. 139, 12.
Ulyſſem, 28, 4. 30, 3. 50, 1. 55, 6. 68, 19. 78, 13. 90, 10. 132, 5. 7. 140, 16.
Ulyſſes, 6, 17. 12, 12. 18, 4. 22. 5. 23, 8. 35, 9. 13. 39, 18. 24. 40. 8. 42, 14. 45, 6. 47, 11. 54, 6. 55, 25. 66, 9. 74, 2. 77, 23. 78, 3. 8. 80, 2. 87, 12. 94, 3. 64, 5. 97, 9. 99, 4. 111, 4. 14. 112. 13. 113, 2. 114, 10. 118, 12. 119, 10. 120, 3. 128, 8. 133, 4. 138, 24. 139, 10. 16. 140, 11. 20.
Ulyſſi, 23, 1. 90, 18. 117, 17. 118, 14. 119, 4. 140, 4. 6. 18.
Ulyſſis, 24, 21. 111, 11. 118, 20. 119, 6. 120, 5. 132, 10.
umbonem, 90. 21.
umbonibus, 87. 18.
una, 9, 12. 21, 1. 62, 22. 82, 2. 74, 17. 75, 8. 9. 63, 8. 100, 3. 137, 5.
unam, 81. 11.
unde, 7, 4. 134, 5.
undique, 48, 15. 58, 21. 61, 17. 62, 14. 68, 23. 92, 18. 99, 17. 127, 2. 133, 11. 138, 24.
undiqueverſus, 76. 16.
uni, 103. 8.
univerſa, 9, 14. 63, 15. 66, 4. 72, 6. 94, 5. 103, 7. 114, 15.
univerſæ, 30. 15. 80, 20.
univerſam, 7, 7. 12, 25. 45, 11. 90, 7.
univerſas, 26, 4. 64, 13.
univerſi, 47. 9.
univerſis, 41, 17. 46, 18. 77, 13. 111, 21.
univerſo, 120. 11.
univerſos, 30, 18. 29. 42, 15. 62, 17. 66, 17, 116, 2. 118, 5.
univerſum, 50, 5. 68, 21. 67, 14.
univerſus, 55. 16.
unius, 122. 16.
uno, 97, 3. 101, 10. 106, 5. 119, 12. 139, 7.
unquam, 36, 5. 83, 9. 104, 17.
unum, 6, 15. 12, 25. 17, 3. 27, 9. 29, 27. 39, 5. 40, 1. 48, 2. 15. 76, 9. 85, 9. 88, 16. 92, 12.
unus, 45. 17.
vobis, 41, 8. 22. 24. 42, 4. 9. 45, 7. 82, 18.
vobiſcum, 45. 2.
voce, 9, 12. 24, 13. 42, 7. 18. 119, 2.
vocibus, 76. 17.
vocis, 54, 3.
volentes, 9. 6.
volentibus, 30. 11.
volvere, 99. 19.
voluerant, 134. 6.
voluerat, 106, 17. 113, 12. 132, 5. 140, 19.
voluntas, 42. 10.
voluntate, 11, 12. 12, 4. 28. 49, 23.
voluntatem, 42, 8. 62, 11. 68, 12. 106, 16. 26.
voluntati, 12. 15.
volutare. 63, 15.
vos, 49, 9. 44, 5. 7. 22. 104, 5. 109, 13.
vota, 80, 25. 88, 17.
votis, 90, 11.
vox, 21, 13. 24, 2.
urbe, 76, 22.
urbem, 38, 1. 77, 2. 115, 14.
urbes, 36, 15. 89, 2. 11.
urbs, 76, 18. 117, 9.
urgens, 58. 18.
urgente, 84, 12. 120, 18.
urna, 92, 2. 96, 3. 98, 6. 136, 7.
urnæ, 119, 22.
urnam, 79, 6. 80, 5.
uſi, 7. 4.
uſquam, 59, 8. 94, 25. 104, 18. 105. 13.
uſque, 8, 15. 31, 11. 63, 9. 87, 3.
uſui, 22. 11.
uſum, 36, 3. 59, 1.
uſus, 20, 7. 129. 5.
ut, 3, 1. 2. 7, 1. 8, 21. 9, 1. 2. 12, 16. 16, 13. 20, 10. 21, 13. 29, 21, 24. 32, 6. 33. 15. 34, 20. 36, 2. 39, 24. 40, 11. 15. 41, 2. 18. 22. 42, 11, 20. 45, 7. 48, 5. 50, 20. 56, 4. 61, 8. 64, 15. 17. 67, 26. 28. 73, 2. 76, 15. 17. 77, 13. 81, 9. 17. 82, 6. 10. 83, 6. 9. 84, 9. 89, 15. 90, 15. 94, 8. 97, 19. 98, 10. 100, 1. 6. 104, 20. 105, 14. 17. 22. 106, 21. 109, 14. 112, 10. 114, 5. 118, 2. 134, 3. 135, 19. 138, 11. 18.
utamur, 122. 17.
utcumque, 105. 22.
utebantur, 66. 8.
utendum, 67, 20. 105, 31. 106, 1.
uteretur, 3. 1.
uterinus, 27. 28.
uterque, 56, 11. 12. 57, 17. 70, 5. 71, 23. 128. 6.
uti, 12, 18, 13, 1. 21, 9. 15. 27, 4. 10, 29, 14. 30, 3. 24. 25. 30. 31, 7. 17. 34, 13. 35, 10. 41, 18. 42, 5. 18. 43, 15. 25. 45, 14 18. 46, 13. 47, 14. 48, 3. 6. 17. 49, 25. 54, 18. 55, 20. 61, 14. 19. 63, 4. 67, 12. 68, 3. 70, 3. 10. 13. 74, 1. 13. 75, 5. 7. 79, 3. 18. 80, 30. 81, 2. 24. 82, 3. 85, 12. 88, 3. 6. 90, 19. 93. 10. 12. 94, 20. 29. 96, 15. 98, 18. 20. 100, 14. 15. 101, 5. 16. 103, 3. 6. 104, 7. 106, 16. 17. 20. 108, 5. 109, 10. 20, 21.

Digitized by Google

[illegible] 110, 7. 111, 8. 112, 7. 16. 25. 113, 6. 11. 17. 27. 117, 1. 118, 6. 20. 119, 1. 120, 1. 121, 3. 7. 122, 1. 123, 5. 127, 20. 126, 2. 13. 16. 17. 131, 5. 132, 2. 133, 9. 135, 28. 136, 17. 137, 7. 138, 1. 5. 140, 19.
utile, 41. 17.
utilitate, 42, 12. 63, 11.
utilitatem, 62. 9.
utramque, 90, 17. 130, 1.
utraque, 28, 4. 52, 15. 57, 25. 63, 5. 70, 22. 81, 3. 115, 3. 126, 7. 140, 17.
utrinque, 8, 6. 27, 20. 49, 6. 54, 13. 55, 17. 57, 19. 58, 5. 68, 23. 72, 11. 87, 15. 94, 17. 97, 29. 98, 23.
utriſque, 71, 3.
utriuſque, 28, 16. 35, 5. 43, 8. 49, 9. 55, 14. 20. 57, 2. 70, 20. 78, 1. 89, 25. 90, 15. 20. 99, 4.
utroque, 93. 5.
utroſque, 112. 19.
utrum, 11. 9.
utrumque, 94, 1. 90. 8. 119, 12. 136, 5. 139, 6.
Vulcani, 35, 11.
Vulgum, 89. 7.
vulnera, 77. 9.
vulnerat, 69. 1.
vulnerata, 71. 24.
vulneratam, 87. 22.
vulnerati, 28, 16. 55, 23. 71, 10. 17. 113, 25.
vulneratos, 140. 6.
vulneratus, 57, 6. 69, 21. 70, 7. 75, 1. 140, 22.
vulnere, 70. 10. 71, 9. 99, 8.
vulneri, 30, 5. 31, 21. 56, 14. 69, 1. 140, 1.
vulneribus, 59, 7. 72. 15. 84, 1.
vulneris, 29. 5.
vulnerum, 78. 5.
vultu, 9, 2. 12, 15. 46. 9. 79, 8.
vultum, 64, 4. 138, 27.
vultus, 46. 10.
uxores, 124. 6.

X.

XAnthi, 30. 4.
Xantho, 52. 5.

Z.

ZAcyntho, 132. 1.

Digitized by Google

INDEX

VOCABULORUM

Omnium quæ apud Daretem leguntur.

Prior numerus Paginam, poſterior Lineam indicat.

A.

A, 149, 8. 9. 150, 15. 151, 14. 152, 5. 13. 153, 26. 155, 26. 156, 14. 159, 18. 160, 16. 162, 22. 163, 8. 166, 10. 167, 4. 10. 14. 170, 10. 171, 3. 175, 5.
ab, 147, 4. 149, 4. 150, 5. 6. 151, 9. 152, 16. 23. 25. 153, 19. 154, 14. 155, 2. 160, 14. 17. 161, 3. 164, 8. 166, 4. 9. 167, 26. 168, 17. 171, 9. 16. 172, 22. 174, 4. 13. 20. 176, 16.
abductione, 151. 10.
abduxerant, 154. 23.
abjicit, 165. 15.
abiſſet, 153. 1.
abnegat, 169. 11.
abſconderat, 176. 28.
abſcondit, 176. 1.
abſconditam, 176. 25.
abſtineret, 170. 10.
abſtrahi, 155. 29.
abſtulerat, 155. 26.
abſtulerunt, 149. 8.
abſtuliſſet, 148, 2.
abſtulit, 173. 27.
ac, 154, 4. 169, 9.
Acamas, 161. 11.
accedat, 154, 13.
accederet, 154. 19.
accedit, 162. 7.
accepta, 166, 11. 173, 14.
acceptum, 147, 5. 157, 19. 167, 14.
accerſi, 165. 18.
accerſiri, 172, 6. 176, 23.
accerſit, 171. 18.
acceſſerunt, 149. 26. 156, 2.
accipere, 169. 14.
accipit, 167, 1. 173, 8.
accipiunt, 166, 19. 171, 25. 172, 4.
accuſet, 176, 23.
acerrimos, 166. 4.
acerrimum, 157, 21. 158, 2.
Achaiam, 152. 7.
Achille, 160, 14. 168, 10. 169, 19. 171, 16.
Achillem, 157, 20. 169, 10. 170 6. 171, 6. 22. 25. 32. 35. 36.
Achilles, 156, 1. 158, 26. 159, 11. 14. 16. 22. 23. 160, 11. 13. 22. 25. 162. 11. 24. 163, 2. 12. 25. 164, 2. 165, 2. 4. 26. 166, 4. 5. 9. 14. 167, 2. 22. 168, 11. 15. 169, 11. 21. 170, 7. 12. 22. 27. 29. 31. 171, 4. 6. 8. 26. 30. 31. 32.
Achilli, 168, 3. 11. 25. 171, 18. 172, 5. 176, 12.
Achillis, 166, 10. 168, 4. 172, 4.
Achivi, 163, 10. 19, 24.
Achivos, 162. 19.
acie, 162, 16. 165, 3. 168, 18. 20. 170, 14. 172, 12.
aciem, 163, 16. 169, 2. 170, 18. 173, 9.
acre, 162, 14. 166, 7. 168, 7. 169, 6.
acriter, 164, 10. 165, 6. 9. 27. 166, 13. 167, 4. 169, 29. 32. 34. 170, 13. 19. 25, 171, 8. 177, 11. 13.
acta, 163, 8. 177, 7.
actum, 169, 27. 170, 5. 20.
ad, 148, 5. 150, 2. 153, 15. 23. 154, 15. 19. 155, 6. 22. 156, 6. 159, 10. 15. 160, 4. 10. 161, 1. 21. 162, 5. 163, 24. 164, 13. 18. 165, 7. 11. 15. 166, 12. 23. 167, 21. 26. 168, 3. 169, 10. 170, 6. 12. 171, 12. 28. 172, 16. 173, 18. 174, 15. 29. 175, 5. 14. 18. 20. 176, 1. 16. 24. 26. 177, 7.
addit, 161. 22.
adducant, 159, 14. 175, 15. 21.
adducat, 176. 24.
adducit, 176. 26.
adducto, 154. 17.
addunt, 167, 19.
adduxere, 159. 7.
adduxiſſe, 153. 2.
adduxiſſet, 153, 11. 17.
adduxit, 158, 19. 163, 24.
ademptum, 167. 24.
adepta, 152. 35.
aderant, 161. 6.
adhuc, 160, 15. 173, 23.
adiri, 168. 13.
adjutores, 149, 13. 152, 30.
adjutricem, 153. 6.
adjuturum, 160. 23.
adjuvet, 160. 24.

Digitized by Google

INDEX VOCABULORUM.

Admeſta, 167. 7.
adminiſtrat, 167. 2.
admovit, 148. 16.
adoleſcens, 173. 29.
adortus, 173. 29.
Adraſtus, 161, 8. 14.
Adreſtia, 161. 14.
adſtricto, 175. 14.
adſtringunt, 174. 25.
advectos, 148. 19.
advenerit, 161. 20.
adveniens, 171. 4.
advenis, 173. 22.
advenit, 161, 18. 162, 11. 18. 173, 7. 8. 176, 19.
adventare, 149. 16.
aduncum, 158. 7.
advocatam, 168. 12.
adytis, 159, 15. 19.
æde, 176. 2.
ædificarent, 154. 5.
ædificaret, 148. 5.
ædificari, 148. 6.
ædificatus, 154. 9.
ædificavit, 174. 3.
ægre, 167. 24.
Ænea, 163, 23. 165, 1. 174, 6.
Æneæ, 175, 8. 20, 26. 176, 7. 28.
Æneam, 154, 12. 157, 7. 161, 17. 165, 18. 174, 8. 25. 175, 5. 176, 24.
Æneas, 163, 13. 18. 23. 26. 164, 2. 173, 18. 174, 3. 175, 22. 176, 1. 177. 1. 9.
æquali, 158. 13.
æqualiter, 176. 18.
æque, 170. 5.
æquitatem, 168. 27.
æquo, 166. 24.
æquum, 152. 4.
Æſculapii, 158. 26.
Æſonem, 147, 1.
Æſonis, 147. 2.
ætas, 177. 11.
ætate, 117. 5.
Æthiopia, 161. 13.
Ætolia, 158. 21.
affabilem, 158, 8. 158, 19.
affectum, 161. 19.
afferri, 176. 5.
afferunt, 171, 35.
affinitate, 168. 5.
Aagmemnon, 155, 29. 158, 15. 159. 8. 160, 3. 7. 26. 161, 17. 162, 12. 14. 163, 1. 12. 15. 164, 4. 5. 8. 12. 165, 2. 9. 11. 26. 166, 16, 22. 167, 13. 16. 168, 3. 169, 2, 5. 8. 10. 18. 27. 35. 170, 3. 5. 10. 16. 20. 24. 171, 13. 36. 172, 10. 18. 24, 173, 6. 11. 175, 1. 176, 4. 10. 13. 16. 26. 27. 187, 2,
Agamemnone, 164, 18. 21.
Agamemnonem, 155, 22. 156, 3. 157, 17. 162, 2. 163, 3. 165, 7. 167, 12. 168, 30. 33. 169, 1. 33. 170, 12. 171, 12. 173, 23, 174, 26. 29. 176, 10. 15. 22. 27.
Agamemnoni, 160. 26. 163, 8. 167, 24. 169, 17. 170, 8. 172, 7. 175, 8.
Agamemnonis, 160. 27.
agant, 172. 20.
Agapenor, 59. 5.
agat, 168. 2.
agit, 148, 8. 149, 11. 167, 1. 170, 11. 176, 5. 11.
agunt, 161, 20. 173, 18.
Ajace, 163. 22.
Ajacem, 157, 25. 173, 15.
Ajacis, 172. 13.
Ajax, 158, 19. 22. 162, 20. 165, 26. 168, 26. 169, 28. 170, 15. 172, 5. 12. 14. 15.
ait, 156, 13. 172, 5. 174, 23.
alacriores, 153. 23.
alacris, 177, 3.
Alexander, 152, 32. 153, 10. 26. 154, 10. 16. 18. 24. 155, 5. 12. 17. 23. 160, 9. 163, 18. 20. 168, 21. 169, 31. 171, 23, 29. 31. 33. 172 13. 27. 177, 10.
Alexandri, 153, 7. 172, 16.
Alexandro, 150, 16. 153, 6. 154, 13. 155, 25. 17. 27. 172, 16. 174, 9.
Alexandrum, 153, 14. 20. 154, 11. 155, 10. 157, 5. 16. 163, 20. 165, 17. 171, 17. 172, 14. 21.
albo, 157. 17.
alii, 150, 17.
alioqui, 173. 4.
aliquantulum, 171. 8.
aliquas, 155. 16.
aliquem, 174. 27.
aliquibus, 170. 31.
aliquos, 163. 17.
aliquot, 167, 9. 169, 34. 170, 19. 173, 3. 17. 176, 20. 177, 2.
aliud, 168. 23.
alium, 169. 23,
Alizonia, 161, 14.
alloquio, 155, 20.
alloquitur, 154, 11. 170, 32. 172, 2.
alta, 158, 12.
altam, 157. 14.
alter, 156. 15.
alteri, 156. 15.
alternis, 172. 20.
amabat, 169. 13.
amabatur, 147. 4.
amans, 171. 26.
amare, 167. 22.
Amazonibus, 173. 2.
Amazonum, 173. 14.
ambo, 155, 11. 173, 11, 13.
ambulare, 155. 9.
amici, 148, 7. 162, 23.
amicitiam, 159. 22.
amicos, 152, 18.
amiſit, 171. 33.
amittere, 153, 28, 169, 36.
amore, 167. 23.
amori, 157. 2.
Amphidamas, 174. 21.
Amphimachi, 175. 7.
Amphimachum, 158, 20. 164, 2. 174, 13.
Amphimachus, 159, 2. 161, 9. 173, 28. 174, 19.
Amphion, 161. 8.
Amphius, 161. 14.
ampliora, 150. 9.
an, 161, 22. 176, 7.
Anchiſe, 175, 5. 8, 16.
Anchiſem, 152, 18. 175, 5. 176, 1.
ancipit, 168, 13.
Andromacha, 150, 16. 165, 14. 16. 20. 176, 2. 15. 177, 4.
Andromacham, 157, 11. 165, 19. 177, 12.
animadvertunt, 168, 22.
animam, 171. 33.
animo, 148, 1. 156, 17.
animi, 148, 12. 151, 10. 157, 2. 17. 158, 8. 14. 159, 14. 166, 24. 172, 17. 174, 5.
animum, 166, 4. 167, 28.
anitum, 162. 4.
anni, 160, 7. 20.
annis, 160, 23. 177, 6.
anno, 159. 16.
annuit, 165. 13.
annus, 168. 14.
ante, 154, 18. 155, 28. 165, 21. 166, 20. 171, 22. 172, 25. 175. 26.
antequam, 154, 18. 159, 10.
Antenor, 151, 11. 13. 152, 1. 7. 14. 155, 22. 173, 17. 21. 174, 7. 20. 23. 25. 175, 22. 176, 6. 11.
Antenore, 154. 17.
Antenorem, 151, 7. 152, 6. 10. 18, 20. 23. 153, 17. 18. 21. 157, 19. 161, 3. 174, 1. 175, 6. 16. 176, 23. 177, 12.
Antenori, 152, 5, 174, 6. 175, 10, 19. 176, 7. 177, 1,
Antenoridæ, 151. 5.
Antenoris, 175, 8. 177, 6.
Antilocho, 171, 27. 30. 31. 35.
Antiphum, 165, 4.
Antiphus, 158, 22. 159, 1. 161, 11.
aperiat, 175. 21.
Apollinem, 159. 10.
Apollini, 159, 18.
Apollinis, 155, 6. 171, 21. 25.
appetendi, 174. 6.
applicant, 160. 5.
approbat, 160. 26.
approbato, 174. 19.
aprum, 157. 2.
apud, 149, 18.
aquilino, 156, 19. 157, 10. 24.
aram, 151, 3. 175, 26.

Arcadia,

INDEX VOCABULORUM.

Arcadia, 159. 6.
arcem, 176, 4.
Arceſilaus, 158. 26.
Archilochum, 163. 14.
Archilochus, 161. 14.
Architectum, 148. 4.
arcum, 172, 13.
Argis, 154, 23. 159, 3.
Argivi, 159, 24. 166, 27. 168, 23. 27. 169, 32. 170, 8. 12. 26. 171, 1. 173, 4. 16. 176, 3. 25.
Argivis, 161, 21. 167, 1. 170, 27. 172, 9. 174, 4. 177, 7.
Argivorum, 159. 19, 169, 7. 38. 173, 5. 10 174, 30.
Argivos, 167, 5. 169, 4. 30. 34. 170, 14. 28. 172, 2. 24. 173, 3. 174, 16.
Argo, 148. 11.
Argonautarum, 161, 1.
Argonautas, 148. 15.
Argonauticis, 160, 5.
Argos, 155. 23.
Argum, 148. 4.
arma, 160, 20. 173, 8.
armati, 164, 18.
armis, 149, 3. 157, 21. 174, 17.
Aſcalaphus, 158. 17.
Aſcania, 161. 12.
Aſcanius, 161. 12.
aſcenderunt, 156, 8.
aſcendit, 152. 31.
aſpexerunt, 172, 23. 154, 21.
aſpexit, 155. 28.
aſportare, 176. 3.
aſſentiunt, 159, 11. 162, 2. 168, 33.
Aſterium, 164. 3.
Aſtyanactem, 165. 21.
At, 155, 4. 165, 13.
Athamantem, 162, 4. 167, 13.
Athenas, 138, 15. 159, 8. 23. 161, 19.
Athenienſium, 156. 6.
Athenis, 159, 6.
atque, 148, 1. 168, 22. 174, 19
atrocem, 157, 26.
auctores, 174. 6.
auctoritatem, 153. 29.
audacem, 158. 3.
audierat, 153. 26.
audierunt, 156, 17.
audiiſſe, 156. 14.
audiſſet, 153. 5.
audito, 175, 8.
audivit, 148, 1. 19. 151, 15. 152, 12. 13. 154, 7. 159, 22. 164, 19. 166, 1.
avectum, 150. 13.
auferunt, 155. 14.
auferri, 171. 33.
augurio, 160, 1. 169, 26.
avi, 152, 28. 153, 20.
Aulidem, 160. 2.
auream, 148, 7.
auſtero, 158. 2.
auſus, 152. 12.
aut, 174. 3, 11.
autem, 156, 1. 15. 163, 18.
avum, 172. 8.
auxilium, 161, 6.

B.

BArbarorum, 149. 6.
Barbaros, 152. 25.
barbatum, 157. 1.
bellandum, 155. 23.
belli, 174. 6.
bellicoſos, 152, 31.
bellicoſum, 157. 1.
bello, 152, 17. 158, 2. 166, 1. 15.
bellum, 153, 12. 25. 155, 31. 161, 4. 166, 2. 169, 11. 12. 22. 25. 170, 6. 28. 176, 12.
bene, 156, 16. 157, 21.
benignitate, 152. 34.
biennium, 163, 11.
blaeſum, 156, 20, 158, 6.
blandam, 156, 17. 157, 12. 158, 13.
blandum, 158. 8.
Boetem, 163. 14.
Boeotia, 158, 17.
bona, 175, 13.
bonitatem, 168. 27.
bonum, 158. 7.
brachio, 171, 30.
Briſeidam, 158. 12.
Bucolionem, 152. 19.

C.

CAdere, 164. 12.
cadit, 162, 15. 167, 7.
cadunt, 164, 11. 165, 9. 10. 168, 18, 170, 29. 172, 13.
caede, 166, 12.
caedes, 162, 10. 163, 13. 26. 164, 10. 165, 3. 169, 5. 29. 170, 25.
caedit, 162, 8. 167, 5. 169, 4. 34. 170, 14. 26. 173, 25.
Calchantem, 159. 24.
Calchas, 159, 17. 22. 160, 1. 169, 25. 176, 20.
calido, 158. 3.
candidam, 151, 11. 14, 158, 12.
candido, 158, 5.
candidum, 156, 20. 157, 2. 158, 4.
capillis, 157, 15. 25. 165, 21.
capillo, 156, 16. 157, 16. 22. 158, 12.
Capta, 156, 13. 159, 21.
captivos, 155, 19.
capturos, 159, 16.
caput, 175, 15.
Cares, 161. 9.
Caſſandra, 150, 16. 154, 6. 155, 28. 176, 2. 177, 4.
Caſſandrae, 176, 14.
Caſſandram, 157, 13. 176, 12.
Caſtor, 149, 14. 152, 9. 154, 22. 156, 7. 15.
Caſtorem, 149, 11. 150, 1. 152, 7. 154, 13. 155, 4.
caſtra, 161, 5. 162, 13. 167, 17 168, 13. 23. 25. 169, 4. 30. 170, 14. 171. 35. 172, 15. 173, 5. 10. 174, 2. 179, 30.
caſtris, 168, 27. 173, 4. 6.
caſtrorum, 163. 5.
cavendum, 174. 26.
cauſa, 150, 7. 152. 5. 155, 6. 25. 168, 12. 169, 15. 176, 22.
cautum, 157, 10.
cecidiſſe, 164, 4. 165, 7.
cedere, 166. 25.
cedunt, 168. 23.
centum, 158. 16.
cerebro, 158. 2.
certant, 163, 11. 175, 4.
certaverunt, 166. 14.
certum, 158, 9. 174, 10. 12.
ceſſant, 176, 3.
ceſſat, 163, 22. 166, 21.
ceſſit, 166. 22.
cetera, 165, 5. 167, 19. 20.
ceteris, 162, 3. 175, 20.
ceteros, 162, 9. 163, 1. 167, 28. 168, 6. 169, 9. 171, 15. 173, 22. 25.
Cherſoneſum, 177, 4.
Ciconia, 161. 10.
circa, 172, 19. 173, 8.
circiter, 177, 11.
circuitionem, 163, 6.
circumactus, 168. 14.
circumdant, 173. 16.
circumdat, 167, 17.
cito, 171, 4. 24.
cives, 150. 19.
civibus, 157. 2.
civitatem, 160, 19. 163. 24.
clam, 161, 22. 174, 20. 30. 175, 1. 176, 8.
clamor, 166, 9.
clamore, 162, 14. 170, 26. 171, 1. 172, 12. 173, 9.
clamoſum, 158. 2.
clara, 157, 25.
clariorem, 148, 2.
claris, 157. 11.
claritatem, 148. 13.
claſſe, 153, 20. 158, 14. 159, 19.
claſſem, 152, 32. 153. 13. 154, 8. 21. 155, 2. 13. 19. 156, 3. 160, 1. 3. 5.
claſſibus, 156. 5.
claſſis, 152, 33. 153, 8. 162, 7.
claſſes, 175. 7.

clauſerunt,

clauſerunt, 171. 11.
clauſos, 173. 26.
clauſus, 174. 22.
clementem, 157, 2. 4. 21.
clementiam, 168. 27.
Clypeo, 150, 14. 163, 23.
Clytemneſtram, 154. 22.
coegit, 164. 9.
coenam, 174. 18.
coeperunt, 166. 24.
coepiſſet, 166. 9.
coepit, 150, 3. 4. 152, 3. 8. 12. 27. 33. 153, 9. 154. 7. 155, 9. 28. 163, 20. 166, 11. 167, 23. 24. 169, 14. 20. 170, 7. 171, 5. 172, 14. 25. 174, 1. 176, 15.
cogente, 167. 25.
cogit, 169, 37. 170. 24.
cognoſcere, 184. 15.
cognovit, 162, 21. 165, 19.
cohortari, 152. 33.
Colchis, 147, 7. 148, 2.
Colchos, 148, 6. 149, 8. 10.
collaudat, 162, 5. 176, 5.
colliditur, 166, 7.
collo, 157, 14.
collocantur, 171. 25.
collocari, 171, 22.
colloquuturum, 171. 22.
collum, 168. 21.
Colophonia, 161. 9.
cominus, 167. 8. 173, 13.
comitibus, 174, 22.
commeatu, 160, 23. 168, 3.
commeatus, 162, 3. 164, 16. 167, 13.
commemorans, 160, 15. 171, 34. 176, 15.
commemoraſſent, 175. 12.
commemorat, 161, 1. 168, 31. 169, 22. 173, 21. 176, 11.
commiſſo, 169. 3. 170, 17. 24. 31.
committitur, 172. 11.
commodiſſent, 149. 13.
commonefacit, 153. 15.
commotus, 148, 20. 149, 21. 163, 21.
commune, 148, 20. 174, 24.
commutationem, 167. 2.
comparandas, 167. 17.
comparare, 156, 3. 164, 16.
compararent, 167. 14.
comparari, 153. 13.
comparat, 159. 14.
comparuerunt, 156. 9.
componunt, 167. 19.
compoſitis, 157. 15.
conarentur, 149. 6.
conati, 148, 13. 152, 30.
conclamat, 176, 8.
conclamavit, 154, 2.
concedit, 165. 4.
conceſſit, 172. 9.
conciliandа, 173. 28.
concilio, 159, 24. 174. 27.
concilium, 159, 8. 160, 8. 169, 37. 172, 2. 173, 18. 19. 174, 12. 175, 1.
concionem, 153, 15. 162, 5. 166, 23.
concionemque, 154, 4.
concitat, 165, 22.
concordia, 176. 2.
concubinis, 150, 27. 152, 20.
concurrunt, 173. 12.
conditione, 168. 4.
condixerat, 171. 26.
conjiciunt, 168. 22.
confidentem, 158. 5.
confidere, 152. 35.
confirmant, 159, 23.
confirmaretur, 175. 10.
confirmata, 175. 18.
confirmato, 175. 13.
confirmatus, 175. 8.
confirmaverant, 176, 8.
confodit, 171. 32.
confugerunt, 171. 11.
confugiunt, 168, 25. 172, 18.
congrederetur, 162. 21.
conjiciunt, 171. 29.
conjugem, 155. 27.
conjugibuſque, 175, 11.
conlaudavit, 149. 22.
conqueri, 166, 21. 170, 8.
conqueritur, 176. 23.
conqueſturi, 155, 30.
conſanguineis, 175, 11.
conſcenderunt, 149. 7.
conſcendit, 151, 12. 152, 7. 15.
conſcius, 155. 8.
conſecravit, 151. 3.
conſenſerant, 174. 1.
conſervet, 160, 22.
conſiderabat, 166. 5.
conſideravit, 148. 20.
conſiliarium, 158. 4.
conſilii, 170, 5. 171, 13. 174. 28. 176, 14.
conſilio, 157, 8. 161, 21. 174, 19.
conſilium, 153, 7. 154, 7. 162, 16. 164, 6. 20. 165, 8. 168, 29. 169, 18. 171, 16. 172, 7. 176, 16.
conſolatus, 155, 27. 30.
conſpectu, 155. 8.
conſiſteret, 161. 21.
conſtituantque, 171. 21.
conſtituere, 176. 19.
conſtitutum, 171. 28.
conſtituit, 171. 27.
conſueſcerent, 148. 20.
conſuetudine, 173. 9.
conſulantur, 172. 3.
conſulendum, 159. 11.
conſulere, 172. 3.
conſulit, 161, 17. 166, 17. 169, 19. 176, 6.
conſulte, 165. 13.
conſulta, 161, 6.
conſulto, 162. 2.
conſumere, 167. 23.
contemplatur, 167, 22.
contempſit, 153. 29.
continuis, 164, 11. 165, 6. 169, 7. 170, 30.
continuo, 152, 17. 154, 15. 170, 29. 172, 3.
contra, 149, 6. 159, 19. 162, 14. 163, 12. 25. 164, 9. 165, 2. 166, 16. 167, 4. 168, 15, 19. 169, 2. 5. 28, 31. 170, 11. 24. 172, 11. 173, 3. 11. 23. 26.
contritos, 173. 26.
contulerunt, 159, 22.
contumelioſe, 149, 9. 150, 14. 152, 14. 22. 153, 19. 161, 32. 174, 8.
convenerunt, 148, 10. 152, 20. 156, 1. 158, 15. 159, 8.
conveniat, 154, 14. 156, 9.
conveniret, 155. 4.
conveniſſent, 163, 9.
conveniunt, 174. 20.
convertit, 162. 11.
convexit, 150, 12.
convocandos, 155. 31.
convocat, 159, 8. 162, 5. 164, 6. 20. 172, 2. 173, 20. 175, 1. 176, 4.
convocatis, 176. 9.
cooperto, 171, 30.
Copeſus, 161. 10.
copia, 150, 2.
coram, 163, 4.
Cormo, 161. 18.
corpore, 156, 16. 20. 157, 10. 17. 19. 22. 158, 1. 5. 11. 13.
corpus, 172. 16.
correpti, 156. 9.
corruit, 171. 4.
craſſum, 158. 2.
Creta, 158. 29.
criſpatum, 157. 21.
criſpum, 156. 20.
crudelem, 158, 11.
crudelitatem, 149. 4.
cruribus, 156, 18. 157, 16.
cucurrit, 148, 6.
cui, 150, 7. 153, 24. 159, 14. 162, 8. 163, 4. 166, 13. 20. 26. 168, 21, 33. 173, 4.
cuique, 164, 23. 169, 19. 170, 8. 175, 2.
cujus, 148, 11. 166, 26. 176, 22.
cuncti, 168. 24.
cupidum, 157, 5. 7. 166, 24.
cupiebat, 155. 4.
cupiens, 159. 9.
cur, 152. 12.
curant, 164, 25. 169, 9. 171, 15.
curare, 164. 15. 169, 26.
curat, 163, 2. 167, 17. 170, 4. 23. 172, 30.
curatione, 165, 21.
curato, 171, 8.
curavere, 172. 23.

curen

Digitized by Google

curent, 162, 1. 167, 11.
currit, 165. 23.
cuſtodibus, 175. 7.
cum, 148, 12. 14. 149. 3. 10. 11. 25. 150, 2. 8. 10. 15. 151, 9. 153, 20. 154, 12. 17. 155, 2. 15. 17. 22. 24. 156, 1. 5. 158, 14. 26. 159, 12. 19. 160, 4. 12. 17. 25. 161, 7. 18. 162, 20. 163, 7. 21. 23. 25. 164, 25. 165, 1. 167 5. 8. 168, 2. 3. 4. 10. 31. 169, 17. 170, 6. 26. 171, 7. 27. 30. 173, 2. 7. 16. 18. 22. 174, 9. 15. 17. 22, 175, 12. 16. 26. 176, 6. 7. 28, 177, 1. 3. 4. 6.
Cypho, 159. 4.
Cytherea, 155. 5.
Cytheream, 154, 19. 24.

D.

DApſilem, 157, 17. 22. 23.
Dardaniæ, 151. 5.
Dardanis, 156. 14.
Dardanos, 172. 25.
dare, 166. 25.
Dares, 156, 12. 177, 5. 8.
Daretis, 177. 13.
daretur, 171, 20. 175, 9.
dari, 164, 24. 169, 38. 173, 20.
dat, 167. 26.
datam, 150. 14.
dationem, 163. 6.
dato, 155, 14. 162, 6. 175, 7.
datum, 149, 24. 163, 8.
datur, 172, 7.
daturam, 153. 4.
daturum, 147, 8. 152, 6. 168, 4.
de, 148, 17. 153, 2. 27. 155, 6. 13. 159, 11. 160, 24. 161, 4. 8. 162. 21. 163, 10. 17. 165, 7. 166, 6. 15. 21. 168, 4. 170, 24. 171, 2. 6. 21. 173, 19. 28. 174, 14. 27.
debeant, 172, 3. 176, 18.
debeat, 169. 19.
debere, 153, 6. 12. 168, 14. 169, 21. 26. 170, 2.
decem, 177. 6.
decentem, 157, 1.
decimoque, 159. 16.
decreverunt, 150. 12. 156, 2.
dederit, 168, 6. 174, 11.
dederunt, 155. 12.
dedit, 150, 8. 155, 27. 170, 22. 176. 14.
deduci, 162. 1.
deducto, 156. 16.
deeſſe, 154. 2.
deeſſent, 148. 3.
defendant, 149, 9. 159, 9.
defendat 149. 16.
defendendas, 156. 7.
defendit, 168. 26.
defendunt, 162. 7.
defenſores, 173. 21.
defenſurum, 174. 15.
deferunt, 155. 15.
deflent, 168. 28.
degere, 153. 28.
deinde, 148, 17. 151, 6. 158, 14. 160, 5. 161, 21. 162, 5. 172, 1. 174, 8.
Deiphobo, 150, 16.
Deiphobum, 153, 14. 154, 12. 157, 2. 3 161, 16. 168, 17. 28.
Deiphobus, 153, 6. 154, 10. 157, 4. 168, 15.
delatus, 152. 8.
Delphos, 159, 10. 14.
demonſtrare, 148. 14.
demonſtrat, 152. 15.
demonſtravit, 153. 24.
Demophoontem, 162. 4. 167, 12.
denique, 161. 3.
deorum, 152. 34.
deprædandum, 160. 11.
deprædantur, 155, 16.
deportaverunt, 150. 11.
deſcripſit 177. 8.
deſideraſſet, 172. 24.
deſiderent, 173, 21.
deſiderium, 164, 19. 166, 18.
deſidia, 152. 32.
deſiſterent, 164. 6.
deſpexiſſet, 172. 24.
deſtinaverat, 169. 12.
deſtitit, 166, 11. 172, 14.
devaſtaſſet, 173, 6.
devaſtat, 169. 4.
dextera, 166. 6.
dextro, 171. 30.
Dianæ, 155, 16. 160, 2. 3.
dicant, 149. 2.
dicendi, 174. 5.
dicens, 169, 14. 174, 25.
dicere, 152, 27. 153, 21. 29. 154, 7. 164, 23. 166, 26. 168, 33. 169, 19. 24. 170, 2. 173, 20. 175, 2. 176, 10.
dicit, 147, 6. 148, 3. 149, 13. 20. 151, 7. 14. 166, 22. 167, 16. 168, 1. 10. 175, 19.
dicitque, 160. 3.
dicto, 149, 2. 162, 6.
dictum, 156. 10.
dicunt, 174. 21.
die, 151, 13. 162, 13. 24. 163, 25. 164, 8. 165, 17. 166, 16. 23. 169, 1. 5. 31. 170, 16. 30. 171, 12. 27. 172, 20. 24. 174, 18. 20. 176, 3.
diebus, 154. 24. 164, 11. 165, 6. 169, 7. 170, 30. 31. 177, 7.
diei, 169, 4. 170. 25, 33.
diem, 176. 19.
dierum, 165. 12.
dies, 154, 18. 24. 167, 9. 14. 169, 34. 170, 19. 21. 171, 13. 173, 3. 13. 176, 4. 19. 20. 177, 3.
differebatur, 164. 11.
diffidere, 169. 16.
digitis, 157. 15.
dignam, 147. 7.
dignum, 157. 2.
Dii, 172. 3.
Diis, 176. 4.
dilectum 176. 16.
diligenter, 162, 6. 167, 18. 19. 172. 20. 23. 176, 24.
dimenſionem, 165. 7.
dimicant, 170. 18.
dimiſit, 154, 4. 174, 13.
dimittuntur, 163. 19.
Diomede, 163. 25.
Diomedem, 158, 1. 160, 16. 164, 13. 169, 11. 32. 170, 4. 173, 25.
Diomedes, 156, 2. 159, 3. 160, 10. 163, 12. 164, 3. 16. 165, 2. 26. 169, 23. 28. 171, 17. 18. 172, 4.
Diorem, 158. 20.
dirempto, 153. 6.
direptos, 150. 13.
dirigat, 154. 15.
dirigebat, 166. 5.
dirimit, 162, 12. 163, 15. 24. 166, 14. 168, 26. 169, 31. 171, 12.
diſcedant, 149, 2. 159, 20. 161, 1
diſcedat, 168. 8.
diſcedere, 152. 1. 6. 11.
diſceſſerit, 168. 6.
diſceſſerunt, 162, 23. 166, 14.
diſceſſit, 174. 20.
diſceſſuros, 168. 6.
diſcordia, 168. 31.
diſpliceret, 153. 24.
diſpoſitum, 153. 8.
diſpoſuerat, 155. 7.
diſpoſuit, 155. 20.
diſſimiles, 157. 3.
diſſimulat, 168. 25.
diſſuaſiſſe, 176. 12.
diu, 152, 4. 155, 16. 167, 6. 8.
dividi, 176, 18.
dividit, 160. 8.
divinam, 155, 7. 174, 18.
divinas, 159. 16.
divinus, 169. 18.
diurna, 177. 8.
dixere, 175. 3.
dixerunt, 164. 18. 173, 28.
dixiſſe, 176. 13.
dixit, 145, 1. 150, 18. 152, 11. 20. 153, 7. 24. 163, 4. 174, 12. 13. 176, 13.
doctum, 157. 4.
Dolon, 164, 17. 174. 21.
Doloni, 175. 10.
dolore, 149, 21. 163, 21. 166, 10. 173, 14.
dolorem, 171. 17.
doloſum, 157. 26.
domi, 156. 12.
domique, 159, 14.
domum, 149, 9. 150, 11. 152, 15. 35. 155, 19. 167, 27. 176, 18. 177, 3.
dona, 159. 18.
donari, 176. 13.
donatum, 152. 6.
dono, 150, 8. 14.

Digitized by Google

Dorium, 164. 1.
ducant, 175. 18.
duce, 154, 17. 160, 4.
ducem, 156, 4. 166, 8.
ducentui, 177. 13.
ducere, 149. 21.
duces, 159, 8. 6. 163, 15. 17. 164, 1. 6. 9. 20. 165, 3. 10. 27. 166, 4. 168, 29. 169, 7. 9. 18. 170, 17. 24. 175, 1. 176, 4.
ducibus, 163. 10.
ductores, 161, 6. 16. 167, 10.
ductoribus, 161, 15. 177, 22.
ductricem, 173. 15.
ducuntur, 171. 24.
dum, 156, 13. 160, 10. 161, 17. 162, 20. 163, 2. 10. 166, 20. 25. 168, 2. 169, 10. 170, 5. 30. 171. 3. 173, 1. 7. 13. 174, 24. 175, 4. 26.
duo, 156, 18. 171, 15. 177, 11. 12.
duodecim 165, 10. 177, 7.
duorum, 166, 17. 19.
duos, 169. 8.
dux, 171. 10.
duximus, 161. 8.
duxit, 155, 19. 173, 19. 174, 23.

E.

E, 150. 1.
ea, 148, 13. 151, 14. 153, 26. 155, 1. 26. 28. 195, 17. 167, 26.
eadem, 159, 23. 168, 10. 175, 1.
eam, 147, 8. 155, 9. 14. 27. 167, 22. 176, 6. 24. 27.
eas, 153. 2.
eat, 148, 6. 149, 16. 18. 160, 24.
eatur, 154. 1.
econtra, 170. 17.
ediceret, 158, 25.
educit, 162, 13. 163, 25. 166, 16. 167, 3. 168, 15. 169, 2. 170, 17. 173, 11.
educunt, 163, 12. 28. 165, 1. 169, 5. 28. 31. 170, 11. 23.
eduxerunt, 150. 1.
eduxit, 172, 10. 173, 3.
effert, 163, 1. 169, 9. 171, 14, 36.
effugere, 160, 20.
egerat, 168. 10.
egiſſet, 168. 3.
egit, 154. 4.
ei, 147. 8. 148, 4. 149, 19. 151, 7. 11. 152, 9. 153, 4. 155, 6. 160, 19, 22. 163, 23. 167, 1. 6. 168, 9. 169. 21. 170, 10. 172, 1. 174, 28. 176, 1.
ejecturum, 149. 3.
ejicerent, 147. 6.
ejici, 171. 35.
Ejoneum, 166. 2.
eis, 147, 4. 152, 20. 23. 25. 158, 19. 161, 3. 168, 30. 174, 15. 173, 12, 17.
ejus, 147, 3. 8. 149, 2. 150, 9. 151, 2. 154, 14. 155, 9. 160, 18. 166, 6. 167, 21. 171, 16. 172, 8. 173, 22. 24.
Elide, 158, 20. 159, 2.
eligerent, 153, 15.
eligit, 149. 23.
eloquentem, 158. 1.
Elpenorem, 164. 1.
enim, 152, 3. 27. 162, 21. 166, 5. 170. 13.
enſem, 171. 30.
eo, 148, 3. 12, 149, 3. 4. 150, 8. 10. 151, 15. 154, 12. 17. 155, 6. 159. 17. 160, 15. 166, 4. 167, 15. 168, 20, 169, 13. 171, 9. 22. 172, 22. 173, 15. 17. 174, 20.
eodem, 160, 19. 24. 174, 20.
eorum, 156, 11. 174, 1.
eos, 147, 3. 148, 10. 14. 15. 149, 10. 24. 150, 18. 152, 10. 17. 155, 4. 156, 10. 11. 160, 1. 24. 166, 12. 169, 14. 171, 29. 34. 173, 20. 174, 1. 6. 12. 15. 175, 4. 18.
eoſque, 159, 20. 174, 14. 18.
Epiſtrophum, 163. 26.
Epiſtrophus, 158, 18. 161, 15.
equeſtri, 150. 2.
equi, 175. 15.
equis, 160. 17.
equo, 171. 1.
equum, 163. 8.
equus, 101, 3.
erant, 147, 3. 148, 10. 11. 12. 149, 10. 150, 4. 9. 17. 18. 151, 14. 152, 20. 155, 2. 7.
erat, 147, 2. 148, 1. 11. 150, 9. 152, 27. 154, 24. 155, 1. 10. 160, 6. 162, 21. 168, 29. 171, 23. 174, 29. 175, 17. 20.
eripiant, 155, 14. 15.
eripuerit, 174, 9.
eripuiſſet, 171. 6.
eripuit, 162, 17.
eruptionis, 175. 17.
eſſe, 147, 5. 7. 148, 19. 150, 15. 18. 151, 1. 152, 4. 10. 35. 153, 3. 28. 154, 1. 3. 161, 8. 21. 163, 4. 8. 166, 25. 167, 16. 168, 7. 12. 13. 169, 24. 171, 23. 173, 22. 26. 174, 8. 10. 12. 15. 26. 27. 176, 16. 21. 22.
eſſent, 148, 8. 13. 149, 7. 150. 1. 152, 30. 154, 8. 155, 3. 156, 14. 162, 6.
eſſet, 149, 5. 154, 6. 155, 5. 168, 10. 32. 175, 24.
eſt, 147, 5. 148, 12. 15. 18. 28. 149, 18. 19. 20. 22. 24. 150, 5. 13. 151, 3. 7. 152, 15. 17. 26. 153, 22. 154, 10. 155, 7. 8. 9. 22. 25. 27. 30. 156, 10. 13. 159, 7. 21. 160, 16. 162, 11. 163, 11. 164, 23. 167. 20. 168, 14. 25. 170, 2. 171, 10. 11. 172, 21. 173, 29. 174, 5. 175, 2. 4. 9. 15. 177, 2. 6. 11.
&, 147, 3. 4. 6. 148, 1. 151, 1. 154, 14. 18. 155, 6. 11. 156, 8. 158, 17. 159, 1. 12. 17. 160, 6. 11. 17. 28. 161, 2. 7. 16. 162, 1. 14. 163, 4. 164. 9. 10. 165, 1. 10. 166, 1. 9. 167, 14. 20. 168, 6. 8. 12. 169, 20. 30. 31. 171, 5. 8. 18. 19. 24. 27. 33. 34. 173, 1. 26. 174, 1. 8. 23. 175, 5. 6. 8. 13. 24. 176, 7. 12. 24. 177, 4. 11.
etiam, 155. 11.
everſuros, 153. 9.
eum, 149, 16. 18. 20. 150, 9. 151, 8. 13. 152, 1. 3. 160, 21. 161. 20. 162, 9. 16. 21. 163, 9. 22. 165, 15. 22. 166, 11. 168, 5. 17. 19. 20. 170, 29. 171, 4. 7. 19. 20. 23. 172, 6. 176, 16.
Eumelus, 158. 24.
eundem, 168. 30,
evocat, 168. 29.
Euphemum, 164. 3.
Euphemus, 161. 11.
Euphorbo, 153. 26.
Euphorbum, 165. 4.
Europam, 152, 31. 168. 12.
Euryalus, 156, 1. 159, 3.
Eurypylus, 159, 1.
ex, 150, 17. 152, 20. 158, 15. 16. 17. 159, 1. 2. 160, 1. 161, 18. 162, 13. 16. 163, 13. 164, 7. 165, 5. 8. 169, 1. 26. 35, 170, 5. 171, 1. 5, 9. 13. 29. 32. 172, 12. 173, 9. 174, 29. 176 14. 177, 7.
excedere, 176. 28.
excuſatum, 170. 10.
excuſaverit, 169. 21.
excuſavit, 161. 19.
excutit, 171. 4.
exempta, 172. 15.
exercent, 167. 18.
exercitibus, 136, 5. 161, 7. 15.
exercitu, 151, 9. 160, 12. 13. 163, 4. 165, 7. 166, 10. 171, 24. 173, 16. 174, 2.
exercitui, 150, 10. 154, 11. 162, 3. 175, 23.
exercitum, 149, 21. 26. 152, 24. 154, 6. 11. 16. 156, 3. 160, 23. 25. 162, 5. 11. 12. 13. 163, 12. 18. 25. 164, 7. 8. 15. 165, 1. 166, 16. 17. 167, 3. 18. 168, 15. 32. 169, 2. 5. 17. 28. 31. 170, 11. 16. 23. 172, 6. 10. 19. 25. 173, 5. 11. 15. 175, 14. 21. 176, 5. 6. 23.
exercitus, 159, 13. 163, 4. 7. 168, 8. 14. 169, 3. 6. 20. 29. 36. 170, 18. 31. 171, 10. 175, 3. 16. 176, 8.
exercuiſſe, 152 32.
exeundi, 161. 21.
exeunt, 167. 3.
exierunt, 148, 17. 172, 10.

Digitized by Google

exigi, 175. 5.
exire, 173. 17.
exiſtimabat, 148. 2.
exiſtimet, 168. 6.
exitium, 153. 27.
exortæ, 176. 20.
expectavit, 151. 6.
expoliavit, 155, 18.
expoſtulat, 169. 16.
expoſuiſſe, 164. 20.
expugnant, 160. 6.
expugnationem, 161. 2.
extremum, 153. 27.
extrinſecus, 175. 15.
extruxit, 150. 19.
excenſionem, 162, 1. 8. 163, 5.
exequi, 152. 28.
exultandi, 168. 21.
exurgit, 174. 3.

F.

FAcere, 152, 24. 155, 7. 163, 9. 166, 26. 174, 2. 12. 23.
faceret, 147. 6.
faciant, 160, 4. 170, 33.
faciat, 171, 18. 172, 1.
facie, 153, 5. 156, 14. 16.
faciem, 169. 33.
faciendo, 172. 2.
faciendum, 173, 19. 174, 25.
faciens, 171. 33.
facit, 159, 17. 162, 8. 13. 163, 2. 165, 13. 166, 20. 167, 4. 5. 168, 17. 169, 33. 170, 14. 171, 7. 14. 31. 172, 1. 17. 173, 12. 175, 25.
faciunt, 160, 12. 168, 24. 171, 2.
facta, 149, 5. 160, 6. 162, 11. 174, 1. 175, 18. 19.
factam, 172 10.
factas, 151. 9.
factione, 177. 6.
facto, 163, 18. 168, 20. 173, 15.
factos, 156. 10.
factum, 152, 5. 167, 16. 168, 9. 174. 15.
factura, 148. 14.
facturos, 149, 14. 167, 28.
facturum, 166, 22. 171, 24. 174, 18. 19.
factus, 150, 6. 174, 5.
facultatem, 173. 20.
facundum, 157, 8. 18.
femineo, 165. 22.
fano, 155, 13. 171, 21. 25. 35.
fanum, 155, 1. 6. 14. 18. 159, 12. 171, 27. 28.
fatis, 171. 23.
fecerit, 167. 27.
fecerunt, 150, 11. 170, 27.
feciſſent, 152, 29. 153, 17.
fecit, 150, 19. 151, 1. 4. 152, 2. 153, 23. 160, 9. 174, 3.
felicem, 168. 32.
femur, 162, 18. 163. 21. 166, 3. 10.
ferat, 149, 12.
ferebat, 167. 24.
ferenda, 167. 26.
feris, 160. 17.
ferre, 167. 16.
ferunt, 160, 16. 167, 15.
feſſi, 172. 17.
feſſus, 172. 15.
feſtus, 154. 24.
fiat, 154, 15. 160, 22. 166, 29. 167, 26. 168, 8. 173, 27. 174, 24.
fidelis, 174. 16.
fideliſſimo, 167. 25.
fidem, 175. 12.
fides, 174, 24. 175, 2. 9.
fieret, 161, 22. 166, 5. 171, 34.
fieri, 154, 1, 162, 1. 168, 5. 7. 14. 31. 169, 3. 15. 19. 170, 1. 2. 172, 4. 174, 10. 17.
figit, 166, 3. 167, 22. 172, 14.
figurati, 156. 16.
filiam, 150, 8. 154, 23. 168, 7, 9. 172, 23.
filii, 150, 7. 8. 158, 26. 171, 16.
filio, 165, 24. 171, 28.
filios, 152, 17. 20. 153, 15.
filium, 155, 10. 160, 18. 165, 21. 171, 18.
filius, 147, 2. 161, 18. 167, 7. 172. 5. 173, 29.
finem, 172, 4. 174, 3.
finibus, 149, 2. 3. 152, 8. 161, 4.
finis, 174. 5.
finitimos, 159. 13.
firment, 172. 21.
fit, 162, 15. 163, 13. 19. 26. 164, 9. 165, 2. 166, 9. 167, 6. 21. 169, 6. 28, 170, 13. 24. 173. 3.
fiunt, 167, 9. 170, 3.
fluvis, 157. 15.
flavo, 156, 16. 157, 6. 158, 12.
fœderis, 168. 8.
fœdus, 171. 21.
foras, 173, 17.
fore, 175. 17.
forent, 152, 26. 175, 18.
foret, 152, 30. 174, 24.
forma, 155, 12. 157, 16.
formæ, 155. 8.
formoſam, 156, 17. 157, 12. 14. 158, 12.
formoſum, 152, 19. 26.
fortem, 175, 3. 5. 6. 8. 25. 158, 1. 9. 169, 23. 24. 173, 24.
forti, 148. 13.
fortis, 148, 1. 153, 11.
fortiſſime, 166, 13. 168, 26.
fortiſſimi, 163, 14, 165, 10. 171, 16. 24.
fortiſſimos, 164. 2. 4. 173, 23.
fortiſſimum, 166. 8.
fortiſſimus, 162, 15. 173, 29.
fortiter, 162, 7. 168, 19. 169, 33. 171, 33. 173, 12.
fortunis, 173. 19.
foſſas, 167. 18.
fratrem, 147, 1. 159, 23. 29. 158, 20. 163, 23. 169, 20.
fratres, 153, 10. 171, 18.
fretus, 155. 17.
frumentum, 167. 14.
fuerint, 160, 24. 169, 27.
fuerunt, 156, 15. 159, 6. 175, 22.
fugabantur, 162, 10.
fuga, 175. 24.
fugæ, 175. 24.
fugam, 162, 11. 20. 166, 12. 170, 26. 171, 1.
fugantur, 169. 3.
fugaretur, 170. 31.
fugat, 162, 8. 169, 5. 30. 178, 28. 173, 16.
fugato, 160. 13.
fugavit, 166. 13.
fugit, 175. 26.
fuiſſe, 166, 24. 168, 33. 174, 6.
fuiſſent, 152, 13. 156, 15. 163, 8.
fuiſſet, 162, 20. 173, 24.
fuit, 169. 23.
funebres, 163, 2. 166, 20. 170, 1.
funerare, 164, 14. 165, 12. 170, 22.
funerari, 164. 13.
funerat, 164. 25.
funere, 163, 1. 169, 9. 171, 14. 36.
fuſus, 171. 10.
futura, 154, 7.
futuram, 148, 2. 153, 6.
futurorum, 157. 14.
futuros, 149, 13. 152, 31.
futurum, 152, 34. 153, 27.

G.

GAudent, 159. 24.
gaudentes, 159. 22.
gaviſus, 155. 25.
genere, 150, 18.
generis, 152. 4.
genua, 162. 24.
gerant, 168. 19.
geri, 153, 12. 25. 169, 25.
geritur, 161. 6.
geſſerat, 153, 24.
geſtæ, 155, 21. 24. 168, 32.
geſtam, 160. 26.
Glaucus, 161. 10.

Digitized by Google

glorianti, 168. 21.
gracilem, 157, 9. 158, 8.
Græci, 149, 1. 2. 152, 13. 25. 29. 153, 16. 158, 15.
Græcia, 148, 19. 152, 35. 153, 4. 11. 22, 24. 27. 156, 5.
Græciæ, 148, 14. 152, 31.
Græciam, 148, 5. 151, 8. 152, 13. 21. 24. 33. 153, 8. 13. 17. 20. 23. 154, 2. 8. 16. 18. 155, 30. 168, 12. 172, 7. 177, 10.
Græcis, 150, 6. 177, 5.
Græcorum, 159, 7. 161, 4. 166, 6. 16.
Græcos, 153, 7. 155, 25. 31. 159, 25.
Graiis, 150, 15. 152, 29.
Grajos, 152, 14. 153, 9.
Grajugenæ, 162. 24.
Grajugenis, 176. 11.
Gratias, 148, 8. 154, 4. 155, 12. 161, 20. 167, 1. 170, 10. 176, 5. 11.
gratum, 157. 19.
graves, 151. 8.
graviter, 149, 4. 9. 150, 14. 151, 15.
Guneus, 159. 4.

H.

Habebat, 147, 4.
habentem, 156. 18.
habere, 152, 4. 31. 32. 169, 23. 174, 14. 175, 13. 16.
haberent, 152. 25.
haberet, 170. 10.
habuit, 147, 1.
hac, 166. 22.
hactenus. 177. 5.
hæc, 151, 5. 15. 163, 7, 172, 5. 173, 17. 174, 12.
hanc, 156, 12. 175, 3.
harum, 153. 4.
Hector, 153, 12. 162, 8. 9. 13. 15. 17. 22. 163, 13. 14. 18. 22. 25. 26. 165, 1. 3. 14. 15. 19. 166, 1. 8. 10. 167, 20. 169. 23. 171, 16.
Hectore, 150. 15.
Hectorem, 151, 4. 152, 27. 154, 5. 156, 26. 161, 16. 163, 17. 165, 24. 25. 26. 166, 6. 15. 20. 169, 25. 173, 21.
Hectori, 164. 22.
Hectoris, 162, 18. 165, 14. 22.
Hecuba, 150, 15. 167, 20. 168, 1. 4. 10. 171, 15. 25. 172, 22. 175, 26. 176, 15. 177, 4.
Hecubæ, 169. 13.
Hecubam, 157, 10. 167, 26. 28. 168, 9.
Helena, 155, 5. 7. 10, 160, 28. 172, 21. 173, 27. 177, 2.
Helenæ, 154, 23. 155, 9. 25. 168, 11.
Helenam, 155, 8. 14, 15. 17. 20. 26. 156. 8. 17. 170, 9. 174, 9.
Heleni, 153, 12.
Heleno, 150, 16. 176, 14.
Helenum, 157, 3. 4. 165, 17. 176, 11. 13. 177, 12.
Helenus, 153, 9. 171, 34. 176, 14. 177, 4.
Hercule, 150, 6. 160, 16. 17.
Herculem, 149, 22.
Hercules, 149, 9. 15. 17. 20. 22. 26. 150, 3. 7. 10.
Hermionam, 154. 23.
Heſiona, 151, 11. 14. 154, 14. 162. 21.
Heſionæ, 151, 10, 161, 2.
Heſionam, 150, 7. 12. 13. 152, 3. 9. 22. 153, 7. 18. 155, 26.
hi, 152, 21. 155, 1. 156, 1. 4. 159, 6. 161. 7.
hilari, 157, 21. 26.
hilaribus, 157. 9.
hinc, 164, 10. 165, 10.
Hippothoum, 164. 3.
Hippothous, 161. 10.
his, 149, 11. 15. 151, 9. 152, 8. 153, 19. 154, 14. 24. 161, 15. 163, 17. 172, 8. 173, 27. 174, 13. 27. 29. 176, 7.
hiſtoria, 177. 13.
hiſtoriam, 156. 12.
hoc, 150, 12. 152, 16. 153, 17. 20. 160, 18. 167, 26. 174, 15. 19. 175, 13.
homines, 152, 31. 155, 18.
hominibus, 149, 75.
hominum, 165, 5. 7. 166. 7. 168, 13. 18. 169, 35. 170, 19, 177. 8. 11.
honeſto, 158. 5.
honore, 164. 25.
honorifice, 170, 3. 172, 22.
horreſcerent, 153. 23.
hortari, 169. 20.
hortatur, 159, 9. 162, 5. 163, 16. 164, 6. 167, 4. 168, 19. 29. 170, 32. 171, 30, 172, 11.
hortatus, 148, 12. 152, 16. 26. 153, 22. 174, 12.
hos, 156. 13.
hoſpites, 147, 3. 148. 7.
hoſpitio, 151, 13. 159, 22. 160, 16.
hoſpitium, 160. 15.
hoſtem, 152. 26.
hoſtes, 159, 13. 166, 25, 172, 14. 17.
hoſti, 168. 7.
hoſtias, 176. 18.
hoſtibus, 150, 5. 152. 35.
hoſtili, 153. 10.
hoſtium, 162. 1,
hucuſque, 177. 13.
huic, 159. 11. 19.
hujus, 152, 26. 34.

I.

Jaculo, 166. 3.
Ialmenus, 158. 17.
jam, 154, 7. 169, 12.
Jaſon, 147, 2. 8. 148, 6. 8. 9. 16. 149. 3.
Jaſone, 148, 14. 149, 10.
Jaſonem, 147, 5. 148, 7. 12.
Jaſoni, 147, 6.
Jaſonis, 148. 8.
ibi, 152, 1. 3. 160, 1. 7. 162, 10. 171, 22. 172, 1. 175, 15. 18.
ibidem, 177. 6.
id, 152, 29. 32. 160, 6. 166, 26. 167, 16. 168, 7. 8. 169, 12. 171, 34. 175, 17.
Ida, 153. 1.
Idam, 154, 4.
idem, 167, 4. 28.
ideo, 168. 5.
idipſum, 175. 5.
Idomeneus, 158. 23.
ierant, 154. 22.
ierat, 150, 3. 160, 5.
ignem, 162, 22.
ignorantiam, 151, 2.
Iliæ, 151, 5.
Ilio, 151. 4.
Ilium, 150, 5. 7. 15. 18. 151, 6. 153, 9.
illam, 176. 27.
ille, 161, 19. 163, 21. 166, 10. 173, 14.
illi, 155, 3. 162, 20. 165, 16. 18. 166, 5. 167. 15. 173, 20. 176, 17.
illico, 148, 10. 150, 5.
illis, 148, 8. 149, 5. 152, 16. 154, 3. 155, 2. 156, 17. 159, 9. 164, 17. 174, 23. 24. 176, 8.
illos, 149, 12. 152, 22.
illum, 166, 5. 169, 11. 17. 170, 6.
illuxit, 176. 4.
immortales, 156, 10.
impatientem, 158, 3. 11.
imperare, 163. 9.
imperarent, 153. 16.
imperat, 148, 4. 154, 12. 155, 12. 162, 5. 164, 23. 169, 19. 170. 2. 172, 9. 174, 10. 176, 24.
imperatorem, 154, 11. 156, 4. 166, 23. 168, 30. 32. 169, 1.
imperatum, 159. 17.
imperavit, 151. 11.
imperet. 163 4.
imperii, 157, 7. 166, 24. 167. 2.
imperio, 160, 6. 163, 11. 166, 21.
imperium, 149, 6. 163, 8. 167, 1. 24.
impetrare, 153. 19.
impetraſſe, 152, 14. 23. 153, 19.
impetum, 171. 31.
implicitum, 171. 4.

imponi,

Digitized by Google

imponi , 148, 11.
impoſuit , 155, 19.
impreſſionem , 167, 5. 168, 16. 24. 169, 33. 170, 14. 33. 171, 2. 7. 17.
imprimis , 169. 4.
imprudentes , 150. 3.
impulſus , 167. 23.
impune , 149. 12.
impunitum , 152. 29.
in , 147, 1. 148, 6. 149. 21. 150, 4. 153, 1. 154, 16. 19. 155, 1. 8. 159, 24. 160, 2. 161, 5. 21. 162, 7. 11. 163, 10. 164, 5. 165, 3. 11. 14. 18. 167, 5. 23. 168, 13. 27. 169, 2. 4. 33. 170, 21. 171, 13. 20. 24. 172, 11. 17. 173, 4. 174, 2. 24. 30. 175, 19. 176, 2. 4. 5. 22.
inauratam , 147, 7. 148, 2.
incendi , 170. 1.
incendiſſet , 173. 5.
incendunt , 168. 24.
incenſi , 155. 12.
includi , 155, 29.
incolumia , 175. 13.
increpans , 165. 19.
increpare , 174. 1.
inde , 147, 8. 149, 17. 19. 26. 150, 11. 152, 7. 11. 155, 26. 159, 20. 160, 8. 164. 10. 165, 10.
indicant , 177. 8.
indicat , 169. 31.
indicendum , 156, 1.
indicit , 161. 4.
indignum , 163, 3. 168, 5.
indoctum , 163. 4.
induciæ , 156, 13. 163, 2. 166. 21. 167, 3. 169, 10. 170, 3. 5. 172, 10.
inducias , 162, 24. 164, 14. 21. 23. 165, 8. 9. 12. 166, 17. 19. 167, 11. 169, 8. 37. 38. 170, 21. 22. 171, 13. 172, 1.
ineat , 174. 28.
inferis , 176. 20.
ingenium , 163, 10. 166, 27. 173, 3.
ingens , 173. 3.
ingenti , 164. 25.
ingerit , 174. 6.
iniit , 171. 17.
iniquum , 168, 6.
inire , 163. 29.
injurias , 147, 6. 149, 5. 12. 16. 150, 7. 151, 7. 8. 152, 29. 153, 16. 21. 156, 3. 159, 9. 161, 1.
inſcii , 154, 22.
inſequenti , 171. 27.
inſequitur , 171. 7.
inſidias , 171, 18. 22.
inſidiis , 171, 29. 32.
inſinuandas , 161. 7.
inſtantes , 163. 22.
inſtructionem , 163, 7.
inſtruere , 172. 25.
inſtruit , 162, 14. 167, 3. 168, 15. 170, 12. 32. 172, 10. 173, 9. 11.
inſula , 152. 6. 155, 1. 5.
inſulam , 154. 19. 24.
inſultare , 170. 27.
inſurgit , 168. 17.
intellexit , 149, 3.
intelligentia , 159. 20.
intelligeret , 160. 19.
inter , 153, 2. 156, 18. 159, 21. 160, 15. 163, 11. 166, 13. 169, 3. 6. 29. 170, 8. 171, 21. 175, 4.
interdiu , 161. 22.
interea , 154, 8. 155, 23. 159, 12. 160, 27. 166, 7. 167, 2. 17.
interempto , 166. 12.
interfecit , 162, 9. 169, 7.
interfecti , 171, 16.
interfectos , 166, 4. 173, 22.
interfectum , 160. 17.
interficeretur , 160. 14.
interfici , 174. 15.
interficit , 165, 3. 169, 30. 168, 20. 172, 13.
interfuiſſe , 156. 14.
interim , 164, 24. 173, 6.
interitum , 161. 2.
interituros , 153, 10
intermiſſione , 164, 13. 170, 28.
interrogabant , 155. 2.
interrogarentur , 164. 17.
intraſſe , 148. 18.
intravit , 150. 7.
introducant , 175. 22.
introivit , 171, 28.
invaſerunt , 155. 14.
inveniſſe , 174. 23.
invenit , 176. 26.
inventa , 156, 12.
inventam , 176. 22.
invicem , 154. 21. 162, 23. 163, 19.
inviolatam , 155. 15.
Jovi , 151. 3.
Jovis , 155. 26.
Iphinoum , 166. 2.
ipſa , 155, 11. 168, 2.
ipſe , 163, 4. 167, 27. 171, 9. 174, 7.
ipſi , 149. 7.
ipſis , 148, 14.
ipſius , 169. 33.
ipſum , 170. 9.
iracundum , 162. 15.
iratum , 174, 27.
iratus , 168, 15. 176, 27.
ire , 148, 3. 155, 6.
irent , 148, 13.
iret , 154. 22.
irriſui , 152. 28.
irruptionem , 174, 2. 11. 175, 25.
is , 162, 11. 168, 31. 174, 3. 176, 24. 27. 177, 6.
iſſe , 156. 11.
iſta , 165. 19.
ita , 153, 5. 154, 6. 157, 2. 164, 11. 18. 168, 22. 170, 27. 171, 31. 174, 17. 18. 20.
itaque , 149, 1. 156, 10. 160, 24. 162, 2. 166, 21. 27. 167, 9. 168, 9. 171, 8. 174, 29. 176, 9.
item , 168. 31.
iter 152, 2. 160, 4.
iterum , 166, 21.
Ithaca , 158. 24.
itinere , 150, 6. 154, 20.
ituri , 148 12.
ituros , 148, 8. 10.
iturum , 149. 19.
jubent , 152. 11.
jubet , 151, 7. 152, 1. 7. 18. 153, 15. 161, 5. 165, 18. 166, 26. 171, 34. 35. 173, 20. 175, 2. 176, 10. 15. 23. 177, 1.
jubetur , 168, 2.
jucundum , 157. 24.
judicaret , 153, 2. 4.
judicaſſe , 153. 5.
jugulat , 176. 27.
junctis , 158. 13.
jungere , 168. 7.
Junonem , 153. 2.
Junonis , 154. 23.
jura , 168. 8.
jureiurando , 175, 10. 14.
juſſerunt , 153. 29.
juſſit , 148, 4. 12. 153, 21. 155, 29. 162, 23. 165, 25.
juſtam , 157. 11.
juvenes , 148. 19.

L.

LAborare , 166, 2. 170, 28.
læſi , 152, 13. 166, 14.
læſiſſe , 152. 10.
læti , 164, 5. 169, 2. 170, 17.
lætus , 158, 20. 171. 1. 26.
lamentantur , 166, 15. 168, 28.
lamentatur , 173. 8.
Lamponem , 152. 19.
Laomedon , 148, 19. 149, 12. 150, 2. 9. 151, 2.
Laomedonte , 149. 9.
Laomedontem , 152. 10.
Laomedonti , 148, 17. 150, 4.
Laomedontis , 149, 4. 150, 8. 151, 9. 152, 28.
largam , 157, 17.
largum , 157. 21.
Lariſſa , 159, 2. 161, 10.
latitudine , 162, 7.
latum , 158. 4.
latus , 172. 13.
laudatque , 160. 26.
laude , 152. 35.
legerant , 154. 10.
legat , 148. 16.
legati , 160, 9. 10. 27. 161, 5. 164, 16. 166, 18. 171, 12.
legationem , 169. 38.

legatos, 156, 4. 160, 8. 161, 4. 162, 2. 164, 13. 18. 21. 165, 7. 12. 167. 11, 13. 174, 7.
legatum, 151, 8. 152, 21. 153, 17. 155, 4. 161, 3. 167, 12.
legatus, 174. 7.
legitimis, 150. 18.
leguntur. 160. 9.
lenibus, 174. 4.
Leonteum, 166. 3.
Leonteus, 159. 2.
Leſbios, 156. 10.
Leſbo, 156. 9.
libenter, 166, 22. 25. 172, 9.
liberis, 150. 15.
liberos, 152. 26.
libertatem, 153, 28. 168, 13. 169, 15. 176, 14. 17.
librarum, 163. 6.
liceat, 175, 23. 176, 10.
literas, 149. 24.
literis, 177. 5.
litora, 149, 1. 162, 7.
litus, 155. 6.
loca, 148. 1.
locis, 162. 3.
Locris, 158. 22.
Locro, 163. 22.
Locrum, 173. 15.
Locrus, 165. 26.
longam, 157. 12.
longis, 157. 15.
longo, 157, 15. 169, 28.
longum, 157, 6. 9. 158, 4. 8. 164, 22.
loquendi, 173, 20.
loquitur, 168. 4.
luce, 162. 1.
ludos, 163, 2. 166, 20. 172, 1.
lumen, 175, 17. 21. 23.
Lycaonem, 165. 4.
Lycia, 161. 9.
Lycius, 167, 5. 168, 20.
Lycomedem, 172. 8.
Lycomedes, 172. 9.

M.

MAchon, 158. 25.
Machaonem, 158. 9.
Mæoniæ, 161. 12.
magis, 166, 11. 177, 9.
magna, 160, 25. 162, 10. 163, 13. 19. 26 164, 10. 165, 3. 169, 6. 28. 170, 24.
magnæ, 176, 19.
magnam, 150, 11. 157, 10.
magnas, 154. 3.
Magneſia, 159. 5.
Magneſiam, 152. 12.
magnifice, 160. 22.
magnificum, 163, 1. 169, 8. 171, 14. 36.
magnis, 156, 16. 157, 20. 23.
magnos, 173. 22.
magno, 159, 14. 162, 14. 171, 1. 172, 12. 17. 21. 173, 9. 174, 4. 5.
magnum, 156, 19. 157, 2. 4. 18. 158, 3. 6. 8. 9.
major, 152, 27. 164, 7. 166, 8. 9. 168, 29. 169, 3. 170, 15. 33.
majorem, 169, 35.
majores 153. 16.
mandata, 151, 14. 167, 25. 168, 1.
mandato, 160, 10.
mandavit, 177. 5.
mane, 163. 17.
manu, 153. 10.
manum, 162. 1.
mala, 174. 6.
male, 167, 7. 169, 14.
maliſque, 173. 29.
mallet, 174. 22.
mare, 150, 3. 155, 10.
materiem, 154. 5.
matrimonio, 171. 20.
maxima 166. 12.
maxime, 152, 26. 163, 9. 16.
maximum, 158. 4.
mediocri, 157, 13. 19. 158, 9.
media, 158. 1.
medium, 156. 5.
Meliboea, 159. 4.
meliorem, 158, 3.
membris, 157, 1. 10. 15. 18. 20. 24.
Memnon, 161, 13. 166, 13. 171, 5. 7.
Memnonem, 161, 15. 165, 12. 171, 9. 14.
memorans, 155. 28.
Menelai, 155, 8. 163, 21.
Menelao, 155, 21. 169, 25. 172, 8. 177, 3.
Menelaum, 157. 19. 169, 30. 170, 4. 173, 29.
Menelaus, 154, 19. 158, 16. 163, 12. 20. 165, 2. 169, 19. 27. 173, 7.
menſes, 169, 8. 37. 170, 3.
menſibus, 165, 8. 177, 7.
menſium, 166, 17. 19.
mente, 157. 11.
mentem, 176. 21.
Mercurium, 155. 1.
Merion, 162, 16.
Merionem, 158, 9. 162, 17. 165, 4.
Meriones, 158, 23.
Meſthles, 161. 12.
Meſthlem, 164. 4.
metu, 153. 12.
micantibus, 157. 15.
militaſſe, 156. 13.
milites, 149, 23. 153, 14. 154, 9. 159, 14. 169, 9. 170, 9. 171, 15.
militum 151, 1. 159, 19.
mille, 177. 13.
millia, 162, 19. 163, 19. 164, 10. 12. 165, 5. 7. 166, 7. 168, 13. 18. 169, 34. 170, 19. 177, 8. 12.
Minervæ, 176. 4.
Minervam, 153. 2.
minima, 168. 31.
minime, 150. 19.
minimus, 153. 11.
minoribus, 153. 16.
minus, 154, 3. 169, 13. 24. 173, 24.
mirabantur, 155. 2.
mirabatur 154. 20.
mirandam, 18. 18.
mirari, 174. 21.
miſericordem, 158. 9.
miſerit, 161, 3. 171, 19.
miſiſſe, 152, 21. 153, 17.
miſit, 148, 10. 149, 24. 151, 4. 153, 14. 154, 4. 6. 155, 21. 23. 164, 13. 165, 16. 19.
miſſi, 160, 27. 171, 12.
miſſos, 164. 19.
miſſum, 155. 4.
miſſuram, 171. 20.
miſſurum, 170. 9.
miſſus, 159, 18. 168, 9.
mitibuſque, 174. 4.
mitigavit, 155. 21.
mittat, 172, 9.
mittatur, 152. 39.
mittendi, 174. 7.
mittendum, 174. 27.
mittere, 151, 8. 152, 24. 154, 8. 16. 162, 20.
mitterent, 159. 11.
mitterentur, 155. 31.
mitteretur, 155. 9.
mitti, 153. 29.
mittit, 149, 1. 154. 12. 159, 13. 160, 8. 165, 7. 11. 167, 12. 169, 20. 170, 13. 171, 26. 174, 25. 175. 6.
mittunt, 156, 14. 162, 3. 167, 10. 172, 3. 174, 30.
mittuntur, 160. 11.
Mneſtheus, 159, 6. 162, 18.
modeſtam, 157. 12.
modeſtum, 150. 19.
modo, 168, 20. 169, 26.
mœnia, 150, 19. 164, 24.
moeſta, 165. 16. 20. 171, 15. 177, 3.
moeſtam, 155, 20. 27.
moeſtus, 169. 12.
moleſte, 167. 15.
molli, 157, 6. 158, 12.
monet, 162. 6.
monſtravit, 153. 16.
Mopſus, 161. 9.
moram, 150. 19. 154, 3.
morati, 160. 23.
moratus, 152. 2.
morbo, 161. 19.
more, 166. 20.
mori, 174. 11.

Digitized by Google

moritur, 172. 16.
moriuntur, 165. 11.
mortem, 153,21. 160,20.
mortuos, 164,13. 165,13. 167, 11.
moveat, 159. 20.
mox, 154. 4.
muliebre, 171. 17.
muliebria, 165. 15.
mulieres, 155. 15.
mulieris, 169. 15.
multa, 162,19. 163,5.19. 164, 10.12. 165,5.6.166,7.168,18. 169,34. 170,19.172,34. 173, 28.174,6.
multatus, 167, 9.
multi, 165,10. 171,3.172,12.
multis, 171,7.9.32. 174,12.
multitudine, 155. 17.
multitudinem, 149,5. 151,1.
multo, 160. 23.
multos, 148,19. 149,13. 152,9. 154,18. 165,27. 167,6. 169,7. 30.17.170,15. 171,31. 172,13. 173,15. 174. 14.
multam, 165,19.
muneraverunt, 162. 23.
munire, 173. 1.
munit, 167. 17.
munitionem, 163. 6.
munitiſſimam, 151. 1.
murum, 167,18. 172, 29. 173, 16.
Myſſenis, 158 15.
Myrmidonibus, 158, 26. 167, 27.
Myrmidones, 170, 12. 14. 17. 20. 32. 171, 2. 173, 10.
myrteo, 157. 22.
Myſis, 164,8. 167,14.
Myſiam, 160, 11. 162,3.

N.

NActus, 168. 1.
nam, 150. 17. 153, 1. 174, 21. 177,6.
narrat, 160,26. 167,15.
naſo, 158,3.
Naſtes, 161,9.
nati, 150,17. 152,20.
natos, 173. 22.
natu, 152,27. 153,11. 16. 168, 29.
natura, 156,15.157,3.
natus, 159,17.162,22.
navem, 148,4.6.10.16.152,7. 155,15.156,8.
naves, 149,23.150,11.154,1.5. 19,159,7.162,6.164,15.167, 17. 168, 24. 170, 1. 178, 5.
navi, 148, 17.
navibus, 149,1. 150,1,155,13. 156,10.158,15.16.18.20.21. 22.23,24.25.26.27.169,1.2. 3.4.5.6.161,18.162,22. 177, 1.10.
navigare, 154, 10.
navigaverat, 154. 17.
navigavit, 154, 17.18.
navim, 158,11.18. 149, 7.151, 12. 152, 2.14. 155,19. 156, 9.
Nauplii, 161, 18.
ne, 147,6. 149, 6. 12. 151, 1. 152,25.29. 153,22. 155, 17. 159, 20. 160, 14. 162, 26. 165, 14. 171, 34. 174, 14. 18.
nec, 153,19. 164,11.12.166,11. 169,21.22.26. 171, 19. 172, 14.
necaſſent, 152. 22.
nece, 151. 10.
necem, 152. 28.
necnon, 169. 33.
negare, 169,18.170,7.8.
negaſſent, 154. 15.
negat, 166,25.169,38.
negaverunt, 152. 2.
negotii, 172. 4.
negotium, 172. 7.
nemini, 152. 6.
nemo, 150. 17.
Neoptolemo, 173, 7. 176. 21. 26
Neoptolemum, 158,6. 172,14. 173,24. 175,23.
Neoptolemus, 172,5. 173,7.10. 12. 175,4. 25.
nepotem, 172. 9.
neptem, 154. 23.
neque, 156, 11. 164, 6. 169, 36.
nequicquam, 171. 32.
Neſtor, 149,20.22. 158,21. 168, 28. 175, 9.
Neſtore, 155,22. 170, 6.
Neſtorem, 149,20. 150,2. 154, 19. 158, 3. 169, 10. 179, 25.
Neſtori, 152. 11.
Neſtoris, 171. 28.
nigris, 157,9.25.
nihil, 152,2.5.23. 170,8.
nil, 152. 14.
Nireum, 164. 2.
niſi, 150,18. 162, 20.166, 5.11. 171,5. 172,15.
nobilem, 157. 18.
nocte, 155,13. 172,19. 175, 1. 176, 3.
noctu, 149, 26. 161, 22. 163, 15. 164,16. 18. 166, 15. 168, 24. 171, 24. 175, 14. 16. 21. 22.
noluerit, 169,22.
noluiſſent, 152. 24.
nomen, 148. 11.
nomina, 151, 4. 161, 7.
nomine, 175. 8.
non, 148,3.15. 149,2.7. 157, 3. 153, 11. 12. 154, 2. 3. 18. 160, 20. 161,19.21. 163,3. 8. 22. 165, 22, 27. 166, 21. 167, 16. 168, 5. 6. 16. 169, 12. 23. 24. 170, 32. 173, 17. 24. 174. 10. 176, 3. 21. 22.
nondum, 175. 7.
noſſe, 148. 1.
noſtrum, 148. 15.
notam, 156, 18.
novi, 174. 28.
novum, 160. 22.
nox, 162,12. 163,15.24. 166,14. 168,26. 169,30. 171, 12.
nudum, 172. 13.
nulli, 149. 5.
numero, 158, 15. 16. 18. 24. 159. 1. 7. 166, 6. 171, 3. 177, 10.
nunciat, 168. 3. 11.
nunciatum, 148, 18. 150, 5, 12. 155, 7. 9. 22. 168, 25.
nuncii, 172. 5.
nuncium, 154, 15. 155, 21. 171, 26.
nunquam, 172. 23.
nuſquam, 159. 9.

O.

OB, 152,6. 32. 153, 17. 20. 160, 28. 169, 12.
obediens, 174. 16.
obedientes, 162. 6.
obediſſent, 149. 2.
objurgare, 152. 12.
obſedit, 172. 19.
obſtitit, 170. 15. 173, 4.
obſtrictum, 174. 25.
obtruncat, 166, 2. 168, 17. 173, 15. 175, 26.
obviam, 162 9.
obvius, 150, 6. 162, 20. 166, 5. 167, 6. 21.
obunco, 158. 3.
occaſionem, 168, 16.
occidat, 171. 19.
occideret, 166. 6. 11.
occiderit, 171. 23.
occiderunt, 166. 1. 173, 14.
occidit, 162, 16. 17. 19. 163, 15. 17. 164, 2. 165, 5. 166, 3. 8. 178, 15. 171, 5. 9. 31.
occiditur, 159, 6, 167, 8. 168. 23.
occidunt, 160. 7.
occiduntur, 150, 9. 167, 10. 171, 3.
occiſo, 168, 23. 172, 16.
occiſos, 170. 2.
occiſum, 150. 13.
occiſus, 171. 10.
oculis, 156, 16. 157, 6. 9. 11. 13. 15.22. 158, 7. 13.

occumbant,

Digitized by Google

occumbant, 174. 3.
occurrentes, 154. 21.
occurrit, 154, 20. 162, 14. 164, 17. 168, 20. 173, 12. 176, 1.
occurrunt, 163, 13. 165, 2. 171, 29.
octo, 177. 7.
octoginta, 164, 11.
odioſam, 167. 23.
Oileum, 157. 23.
Oileus, 158. 22.
omnem, 176, 5. 17.
omnes, 147, 3. 148, 17. 152, 8. 19. 155, 13. 157, 16. 159, 11. 160, 7. 162, 2. 163, 10. 15. 16. 18. 164, 9. 20. 165, 25. 168, 33. 169, 18. 32. 170. 17. 24. 174, 10. 24. 29. 175, 1. 20. 176, 4.
omnia, 147, 8. 148, 1. 149, 14. 151, 10. 175, 12. 176, 9. 13. 17.
omnibus, 147, 5. 149, 17. 153, 13. 163, 9. 164, 23. 170, 2, 7. 175, 2. 9. 12. 24. 176, 6. 9. 177, 1.
omnis, 177, 11.
omnium, 149, 23.
ope, 166. 26.
operamque, 149. 22.
opere, 174 4.
opinantem, 171. 19.
oportere, 162. 1. 169. 15. 170, 7. 172, 6.
oppidani, 155, 16.
oppidi, 177. 9.
oppido, 150, 4. 166, 10. 169, 1. 172, 21.
oppidum, 150, 5. 7. 155, 10. 160, 5. 164, 5. 18. 165, 22. 170, 16. 171, 11. 172, 19. 174, 14. 175, 19.
oppreſſus, 151. 2.
opprimerentur, 149, 6.
opprimeretur, 151. 2.
opprimuntur, 173. 4.
oppugnant, 168. 24.
oppugnare, 150. 4.
oppugnari, 150. 5.
optimam, 153. 5.
optimis, 156, 18. 157, 16.
opus, 148, 1 172, 3. 174, 15.
oraculum, 159. 15.
orat, 171. 18.
Orco, 163. 19.
Orchomenum, 163. 26.
Orchomeno, 158, 17. 159, 1.
ordinavit, 160. 21.
ordinem, 155. 24.
ore, 156, 18. 157, 7. 13, 20. 26.
ornari, 156, 5. 158, 14.
ornatum, 169, 5.
orto, 172. 12.
oſtendunt, 175. 21.
oſtenderunt, 175. 23.
oſtendit, 163, 5. 7. 166, 27.
otio, 153. 28.

P.

PAce, 173. 28.
pacem, 161, 4. 168, 14. 169, 14. 170, 7. 171, 21. 174, 4. 10. 14. 22. 28.
pacifice, 161. 1.
pacto, 162, 22. 175, 13.
Pæonia, 154, 10.
Pæoniam, 151, 4. 153, 14.
Palamedem, 158, 7. 167, 25. 169, 8.
Palamedes, 161. 18. 22. 163, 3. 166, 21. 27. 167, 1. 3. 11. 17. 168, 15. 16. 18. 20.
Palamedis, 167, 15. 168, 27.
Palamenem, 163. 26.
Pandarus, 161. 8.
Panthi, 153. 29.
Panthum, 152. 19.
Panthus, 153. 25.
Paphlagonia, 191. 12.
parabantur, 161. 15.
pararet, 154, 6.
parat, 149, 23. 162, 16.
parati, 148, 8. 149, 7. 155, 13. 159, 13. 174, 10.
paratos, 170. 13.
paratum, 149, 17. 167. 3.
paratuſque, 174. 17.
pareatur, 154. 3.
parent, 160. 11.
parentes, 153. 10.
parentibus, 175. 11.
Paris, 168, 21. 171, 24.
pariter, 156, 5. 6. 163, 21. 176, 6.
pars, 164, 7. 169, 3. 174, 33.
parte, 163, 14. 165, 5. 169, 35. 170, 19. 21. 172, 12.
partem, 169, 36.
partibus, 168. 18.
partim, 156, 14.
partiturum, 176. 6.
parui, 166. 26.
paſſurum, 151. 11.
pater, 150, 10. 151, 2. 152, 34. 173, 24. 176, 22.
patientem, 158. 9.
patre, 153, 26. 160, 15.
patrem, 150, 13. 152, 21. 155, 24. 172, 6. 176, 1.
patri, 155, 21. 157, 3. 176, 12. 174. 3.
patria, 174, 3. 22. 176, 28.
patriam, 174, 15. 26. 177, 7.
patris, 151, 7. 9. 152, 28. 154, 7. 161, 2. 173, 8. 176, 27.
Patroclo, 156, 1. 158, 26. 159, 12. 163, 2.
Patroclum, 157, 22. 162, 15. 24.
paucis, 153, 23. 163, 8.
pax, 168, 7. 173, 27.
pectoroſum, 157. 20.
pedes, 165. 21.
pedibus, 157. 16.
Peleum, 149, 18. 151, 12.
Peleus, 149, 19. 26. 151, 12. 26. 151, 12. 15.
Peliæ, 148. 3.
Pelias, 147, 1. 4. 148, 3. 11.
pellem, 147, 7. 148, 2. 6. 149, 8.
Peloponeſo, 147. 1.
Pentheſilea, 173, 1. 2. 7. 9. 12. 14.
Pentheſileam, 173. 15.
per, 148, 6. 151, 2. 154, 2. 155, 30. 159, 13. 165, 9. 167, 9. 169, 34. 170, 19. 172, 4. 14. 173, 3. 13. 174, 11, 175, 5. 176, 20.
perficere, 152. 30.
perficiendum, 148. 13.
pergit, 159. 15.
periclitari, 169. 16.
pericula, 168, 13. 169, 15.
periculum, 148, 20. 153, 28.
perierat, 176. 22.
periiſſe, 168. 13.
perire, 174. 22.
perituros, 166, 6.
permanere, 149. 6.
pernicibus, 157. 1.
perpetua, 168. 8.
perpetuam, 169. 14.
perquirat, 176. 24.
perquirit, 176, 25.
Perſatum, 171, 10.
perſequantur, 163. 17.
perſequatur, 152. 17.
perſequi, 156, 3. 163, 20. 22. 23. 166, 11. 172, 14.
perſequitur, 162, 17. 170, 14. 20. 172, 18. 175, 25.
perſequuntur, 168. 23.
Perſes, 161, 13. 167, 7.
perſeveraret, 154, 8.
perſeveraſſet, 162. 19.
perſuaſurum, 169. 21.
pertinacem, 158. 11.
pertinaciam, 174. 21.
pertinaciter, 169. 17.
pertinere, 152. 1.
pertuliſſet, 151. 10.
perturbavit, 162. 9.
pervenit, 155, 20. 24. 174, 30.
perveniunt, 159, 23. 160, 3.
petat, 154. 14.
petere, 164, 21. 169, 37.
peterent, 164, 14. 165, 8. 171, 31.
peti, 170, 7. 174, 4.
petit, 150, 15. 169, 8. 170, 21. 172, 1.
petiturus, 148. 7.
petunt, 162, 24. 167, 11. 170, 3. 177. 5.
Pheris, 158. 24.

Phidippum,

Phidippum, 165. 3.
Phidippus, 150. 22.
Philoctetа, 160. 4.
Philoctetes, 159. 4.
Phocide, 148, 18.
Phorcys, 161. 12.
Phryges, 168, 22. 172, 17.
Phrygia, 150. 9.
Phrygiam, 148, 16. 149, 21. 25. 150, 14. 154, 6. 159, 23.
Phrygibus, 152, 13. 159, 18.
Phrygis, 167, 25.
Phrygius, 156, 12. 179, 5. 8.
Phthia, 158. 27.
Phthiam, 149. 18.
Phylaca, 158. 25.
piam, 157, 11. 12. 158, 14.
pictum, 175. 15.
pium, 157. 8.
placeat, 159, 10. 160, 3. 166, 26. 168, 2. 176, 7.
placere, 153, 7. 20. 176. 9.
placet, 172, 2. 7.
placitum, 164, 23. 170, 2. 175, 2. 4. 9.
placuit, 153, 13. 155, 5. 30. 176, 17.
plagis, 171, 9. 32.
planctu, 165. 22.
plangit, 162. 24.
plebe, 165, 5. 174, 14.
plures, 166, 6. 167, 10. 170, 21. 173, 25.
plurimi, 165, 10. 11.
plurimos, 155, 18. 170, 15.
plus, 160. 23.
Podalirium, 158. 8.
Podalirius, 158. 25.
Podarces, 158. 25.
pollicentur, 148. 7.
pollicetur, 147. 8.
pollicitam, 153. 3.
polliciti, 148. 10.
pollicitus, 149, 19. 22.
Pollucem, 149, 11. 150, 2. 152, 8. 154, 13. 155, 4.
Pollux, 149, 14. 152, 9. 154, 22. 156, 7. 15.
Polydamante, 175. 8.
Polydamantem, 154, 12. 174, 29.
Polydamanti, 175. 10.
Polydamas, 173, 18. 174, 20. 30. 175, 14. 19.
Polypoetem, 166. 8.
Polypoetes, 159. 2.
Polyxena, 150, 17. 167, 20. 171, 20. 175, 26.
Polyxenam, 157, 14. 167, 22. 169, 13. 171, 26, 176, 1. 21. 25. 28.
Polyxenum, 168, 20. 164, 1.
ponderum, 163. 6.
popoſcit, 165. 20.
populo, 154, 2. 159, 18.
populum, 153, 15. 166, 23.
populus, 153, 29. 154, 2.
portabat, 159. 18.
portæ, 175. 7.
portam, 166, 12. 20. 171 22. 172, 25. 175, 14. 16. 21. 22. 23.
portas, 151, 4. 171, 11. 174, 11.
portu, 149. 13.
portum, 148, 16. 18. 149, 1. 155, 20. 156. 6.
poſcit, 167, 26. 176, 23.
poſſe, 154, 10. 160, 20. 165, 24. 168, 5. 31. 169, 36. 174, 17.
poſſent, 152, 30. 173, 17.
poſſet, 155. 17. 164, 15.
poſſit, 154, 16. 165, 13. 166, 18. 170, 8. 22.
poſt, 163, 11. 165, 1. 177, 2.
poſtea, 156, 10. 163, 9. 173, 2.
poſtera, 163, 13. 24. 163, 25. 164, 7. 166, 15. 23. 169, 1. 5. 31. 170, 16. 171, 12. 27. 172, 20. 24. 174, 17.
poſthæc, 154. 16.
poſtquam, 151, 6. 154, 7. 155, 21. 29. 156, 2. 21. 159, 8, 21. 162, 10. 167, 19. 169, 3. 170, 25. 53. 171, 10. 179, 10. 173, 17. 28. 174, 3. 5. 12. 175, 18. 176, 3. 177, 2.
poſtulare, 151, 14. 152, 8.
poſtulari, 166. 17.
poſtulaſſent, 164. 22.
poſtulat, 160. 28.
poſtulaverunt, 173, 20. 175, 24.
poſtulent, 165. 12.
potentibus, 160. 17.
potius, 169, 20. 170, 1. 173, 27. 174, 2.
potuerit, 161. 20.
potuiſſe, 153, 19. 161, 19.
potuit, 165, 20. 22.
præceptis, 154. 3.
præcipit, 170. 29.
præda, 155, 24. 160, 6. 25. 28.
prædam, 150, 10. 13. 160, 7. 9. 12. 174, 9. 176, 3. 5. 17.
prædas, 152. 25.
prædixerat, 155. 28.
præfecerat, 150, 10. 167, 13.
præfecit, 161. 15.
præficerent, 166. 23.
præficiant, 168. 30.
Præficit, 154. 12.
præficitur, 159. 12.
præficiunt, 156, 4. 162, 2. 169, 1.
prælia, 167. 9.
præliandum, 149. 7.
præliari, 150. 3.
præliatur, 171. 3.
præliatus, 171. 8.
prælio, 156, 14. 163, 24. 169, 2. 170, 18. 24. 26. 29 31. 171, 5. 6. 9. 173, 6.
prælium, 162, 12. 14. 163, 11. 15. 24. 166, 7. 14. 167, 8. 168, 16. 17. 19. 26. 169, 6. 30. 171, 11. 172, 11. 25. 173, 3.
præparandas, 154. 1.
præparetur, 152. 33.
præpoſitum, 167. 25.
præſciam, 157. 14.
præſidia, 175. 15.
præſidio, 150. 1.
præſidium, 175. 24.
præſtans, 147. 2.
præſtari, 175. 12.
præſto, 154. 6. 175, 18. 22.
Priami, 155, 10. 160, 6. 162, 22. 171, 20. 25. 173, 29.
Priamo, 150, 12. 151, 14. 152, 5. 8. 10. 15. 153, 25. 155, 3. 161, 6. 167, 10. 168, 1. 2. 4. 10. 171, 12. 172, 1.
Priamum, 152, 14. 17. 153, 6. 156, 18. 160, 8 10. 27. 164, 14. 19. 165, 12. 16. 23. 166, 18. 173, 18. 175, 25.
Priamus, 150, 9. 18. 151, 11. 152, 17. 26. 153, 14. 24. 154, 1. 3. 8. 11. 155, 24. 29. 159, 12. 161, 1. 15. 164. 19. 22. 165, 6. 13. 17. 25. 166, 19. 167, 20. 168, 4. 169, 27. 170, 1. 22. 171, 14. 172, 21. 22. 173, 1. 19. 174, 5.
prima, 165, 3. 168, 18. 170, 19. 172, 12.
primis, 162. 15.
primo, 163. 5.
primum, 154, 13. 160, 2. 168, 20. 170, 25. 176, 25.
primus, 150, 6.
principem, 152. 34.
principes, 152, 26. 161, 16. 173, 21.
principio, 176. 11.
priorem, 152. 10.
prius, 152, 13. 159, 21.
pro, 157, 5. 159, 18. 174, 3. 176, 14.
procederet, 165. 15.
procedit, 166, 27. 169, 4.
proceſſit, 155. 6.
prodant, 174. 14.
prodeant, 163. 16.
prodeat, 169, 20. 22.
prodendam, 174. 25.
prodeunt, 163, 19. 169, 2. 32. 170, 12. 17. 18. 172, 11.
prodiderant, 176. 7.
prodierat, 170. 32.
prodiiſſe, 165. 27.
prodiit, 171. 1.
prodire, 164, 9. 165, 24. 25. 169, 11. 12. 170, 6.
prodirent, 165. 18.
prodit, 153, 26. 168, 16. 170, 26. 173, 7. 10.
proditionem, 177. 9.
proditoribus, 175. 3.
proditurum, 170. 7.
profecti, 148, 14. 149, 8. 10. 25. 160, 3. 167, 21.
profectus, 149, 18. 20. 151, 11. 155, 22. 177, 2. 10.

proferret, 165. 20.
proficiat, 174. 24.
proficiſcantur, 156, 6. 159, 10. 176, 25.
proficiſcatur, 159. 20.
proficiſcendi, 149. 24.
proficiſcens, 154. 20.
proficiſci, 150. 11. 153. 13.
proficiſcitur, 159, 12. 167, 28. 170, 6 172, 8. 175, 6. 177, 1.
proficiſcuntur, 159, 23. 160, 6. 10. 166, 18.
progeniem, 172, 4.
progenitus, 160. 15.
prohibeat, 165. 16.
prohibebunt, 169. 25.
prohibet, 171. 34.
prohibuiſſet, 149. 13.
projecto, 165. 24.
projici, 171. 34.
prolaturos, 175. 17.
prolixis, 157, 16.
promiſerat, 169. 12.
promiſerunt, 149. 14.
promiſit, 149, 17. 171, 24.
promittit, 174, 19.
promittunt, 174. 29.
propinquis, 153, 25. 175, 21.
proſecuta, 172. 21.
proſecuti, 166. 19.
proſiliit, 166. 2.
proſiluit, 170. 28.
proſpere, 168. 32.
proſternere, 170. 28.
proſterneret, 172. 15
proſternit, 167, 6. 176, 26.
protendens, 165. 21.
Proteſilaum, 158, 5. 163, 1.
Proteſilaus, 158. 25. 162. 8.
protexit, 160, 14. 163, 24.
Prothenor, 158. 17.
Prothenorem, 163, 14.
Prothous, 159. 5.
protinus, 176. 28.
provincias, 161. 7.
provocare, 173, 1.
prudentem, 157, 18. 23. 158, 4. 9.
prudentiæ, 173. 26.
pudicam, 157. 12.
puellam, 152. 4.
puer, 160. 15.
pugna, 164, 11. 166, 9. 170, 10. 13.
pugnæ, 164, 25. 165, 9. 14. 169, 27. 170, 9. 11. 23.
pugnam, 164, 4. 9. 165, 15. 18. 24. 25. 169, 16. 20. 170, 24. 32.
pugnando, 167. 7. 8.
pugnant, 169. 6.
pugnare, 169. 26.
pugnarent, 164. 6.
pugnaret, 165. 17.
pugnatum, 164, 11. 177, 6.
pugnatur, 165, 6. 10. 167, 4. 169, 7. 29. 32. 34. 170, 19. 30. 173, 4.
pugnaturum, 169. 13.
pugnaverant, 173. 13.
pugnaverunt, 155, 16. 165, 27.
pulcherrimam, 148. 5.
pulcherrimis, 157. 6.
pulcherrimum, 157. 4.
pulcram, 157. 11.
pulcrius, 153. 27.
pulcro, 156, 19. 157. 22.
puri, 156. 16.
puſillo, 156. 18.
Pylæmenes, 161. 13.
Pylæum, 164. 3.
Pylo, 155. 22.
Pylum, 149, 19. 152, 11. 154, 20.
Pyrus, 161. 11.

Q.

QUa, 148, 6. 152, 18. 153, 6. 156, 14.
quadraginta, 158, 17. 19. 21. 159, 3.
quadratum, 157, 8. 24. 158, 1.
quæ, 148, 11. 13. 149, 14. 17. 151, 14. 153, 4. 24. 26. 154, 7. 155, 26. 28. 156, 11. 157, 16. 168, 10. 173, 27. 177, 8.
quæritur, 168. 11.
quam, comparat. 153, 11. 28. 155, 18. 159, 21. 169, 23. 24. 173, 24. 176, 8.
quam, nom. 148, 5. 155, 27. 29. 160, 9. 24. 161, 3. 172, 22. 174, 22. 176, 1. 8. 177, 3.
quam primum, 159. 9.
quando, 176. 18.
quapropter, 168, 7. 174, 9.
quarto, 151, 13.
quartum, 151. 4.
quas, 153. 16.
quaſcumque, 175. 29.
quem, 151, 12. 155. 11. 160, 13. 162, 17. 163, 20. 23. 166, 9. 23. 171, 33. 172, 21. 175, 25. 177, 11.
qui, 147, 3. 148, 1. 10. 12. 14. 149, 2. 3. 10. 25. 150, 1. 4. 8. 10. 18. 151, 9. 152, 12. 20. 25. 27. 153, 20. 154, 17. 155, 4. 2. 3. 156, 12. 159, 7. 13. 161, 15. 20. 163, 9. 17. 164, 17. 168, 29. 169, 14. 170, 31. 172, 3. 4. 174, 1. 9. 13. 14. 22. 29. 175, 12. 18. 176, 7.
quia, 159, 13. 174, 28. 175, 6.
quibus, 154, 14. 160, 23. 164, 20. 167, 2. 177, 10.
quibuſcum, 175. 20.
quicquam, 153, 19.
quid, 149, 20. 151, 13. 154, 1. 155, 3. 164, 18. 23. 166, 26. 168, 33. 169, 27. 170, 1. 172, 2. 173, 19. 20. 174, 23. 28. 175, 2.
quidem, 152. 27.
quieſcere, 173. 1.
quingenti, 177. 12.
quinquaginta, 159. 6.
quiſque, 154, 22. 162, 15. 164, 25. 166, 17. 170, 22.
quo, 154, 3, 21. 22. 160, 15. 162, 20. 22. 166, 11. 167, 20.
quod, 149, 12. 21. 150, 4. 151, 15. 152, 5. 21. 30. 153, 13. 154, 15. 155, 7. 16. 160, 6. 19. 164, 22. 167, 23. 168, 2. 5. 31. 169, 12. 13. 26. 170, 2. 8. 10. 171, 15. 23. 172, 9. 23. 174, 23. 175, 18. 176, 28.
quomodo, 152, 15. 16. 153, 22.
quoniam, 152, 23. 164, 7. 171, 19. 172, 22.
quoque, 151, 3. 154, 2. 162, 14. 167, 9. 174, 7.
quorum, 161, 7. 171, 3.
quos, 149, 14 154, 9. 155, 17. 163, 22. 164, 29. 167, 13. 173, 18.
quotidie, 164, 8. 12. 169, 36.
quum, 148, 9. 149, 5. 7. 25. 151, 8. 152, 13. 163, 1. 155, 5. 11. 16. 156, 13. 159, 14. 160, 1. 19. 161, 3. 20. 21. 162, 17. 163, 9. 164, 17. 165, 15. 166, 8. 167, 27. 168, 9. 170, 9. 172, 5. 174, 7. 10.

R.

RAptam, 156. 8.
rationem, 161. 22.
re, 159, 11 161, 18. 166, 22.
recedebat, 162. 10.
recedere, 168, 14.
recenti, 156. 7.
recepit, 151. 13.
receptus, 160. 16.
receſſerunt, 149. 8.
receſſionis, 176. 19.
receſſit, 171. 10.
recipere, 166. 25.
recipiunt, 159. 24.
rectis, 157. 16.
rectum, 157. 23.
recuperationis, 155. 29.
reddantur, 173. 27.
reddatur, 154, 14. 160, 28.
redderent, 152, 9. 22. 153, 11.
redderet, 152. 3.
redderetur, 151. 11.
reddi, 176. 17.
reddidiſſe, 162, 18.
reddidit, 152, 1. 176, 19.
reddituros, 153, 8. 155, 26.
redegit, 162. 11.
redierit, 174. 8.
rediit, 167, 9. 175, 19.

Digitized by Google

redit, 166, 15. 170, 29. 171, 6.
rediturum, 152, 35. 167, 27.
refectus, 149. 15.
referrent, 155. 12.
referret, 165. 15.
refert, 155, 24. 159, 24. 160, 28. 164, 20. 165, 23. 175, 1. 176, 16.
refertur, 172, 15. 16.
reficere, 164. 15.
refutat, 174, 4. 175. 4.
rege, 149, 7. 155, 3. 160, 16. 168, 23.
regem, 153, 29. 156, 19. 160, 12. 21. 163, 3. 174, 27.
regi, 148, 3. 17. 150, 4. 152, 15. 160, 28.
regia, 176. 22.
regiam, 151, 3. 154, 20. 155, 2. 165, 23. 174, 13. 175, 18.
regii, 152. 4.
regio, 150. 17.
regis, 150, 8. 154, 3. 155, 10. 160, 6. 174, 22.
regno, 147, 3. 6. 160, 24.
regnum, 160, 1. 20. 22.
regunt, 176. 2.
rei, 152, 26. 34. 155, 21. 24. 159, 11.
reliquerunt, 150. 2.
rel qui, 171. 11.
rem, 155, 7. 160. 26. 174, 18.
remanet, 169. 25.
remanſerunt, 176 20.
remanſit, 177, 6.
removeri, 162, 22.
renovant, 164. 24.
renuit, 169. 16.
renunciantes, 161. 5.
renunciaſſe, 156. 12.
renunciat, 175, 9. 19.
renunciatur, 169, 17.
renunciaverit, 174. 8.
reparare, 164. 15.
repelli, 161. 5.
repeteret, 152. 25.
reperitum, 163. 11.
reportantur, 177. 3.
repudiat, 161. 4.
res, 148, 13. 159, 16. 161. 6. 168, 32.
refarciunt, 167. 18.
reſeraturos, 175. 17.
reſeraverunt, 175. 23.
reſiſtentes, 169. 25.
reſpexiſſent, 155. 11.
reſpexit, 166, 4. 171, 7.
reſpic ens, 163. 20.
reſponderit, 152. 16.
reſponderunt, 155. 3.
reſpondetur, 153, 15. 159, 19.
reſpondit, 152, 5. 160, 2. 168, 5. 16, 26. 176, 20.
reſponſi, 159. 22.
reſponſum, 161, 6. 172, 4.
repetit, 166, 13. 171, 8.
reſtituere, 160. 9.
reſtitui, 176. 17.
reſtituit, 167, 8.
retinerent, 160, 1.
retineri, 165. 20.
retinet, 173. 6.
retinuit, 165. 26.
retuliſſent, 172. 5.
reverſi, 149. 9.
reverſus, 152. 15.
revertantur, 160. 2.
reverti, 155, 19. 168, 2. 176, 18.
revertitur, 150, 5. 160, 24. 168, 4.
revertuntur, 161, 5. 164, 5. 170, 16.
revocare, 165. 22.
revocari, 165. 25.
revocavit, 164. 4.
rex, 147, 1. 148, 4. 11. 20. 154, 19.
Rheſus, 161. 13.
Rhodius, 167. 6.
Rhodo, 158. 27.
rogans, 155. 23.
rogantque, 161. 20.
rogare, 152. 3. 176, 15.
rogarent, 169, 11.
rogaret, 170. 6.
rogat, 149, 16. 18. 149, 20. 151, 13. 159, 9. 174, 16. 176, 9.
rogaverat, 149. 24.
rogaverit, 171. 19.
rogavit, 148. 8.
rotundis, 158. 7.
rotundo, 157, 13. 158, 11.
ruerunt, 177. 7.
rufam, 157. 13.
rufum, 157, 7. 19. 158, 9.
rumor, 148. 6.

S.

SAcra, 175. 13.
ſacrificavit, 155. 1.
ſacrificent, 160. 2.
ſævire, 170. 27.
ſævitur, 170. 13.
ſæviunt, 169, 29. 170, 25.
ſagitta, 163, 21. 168, 21. 172, 15.
Salamina, 158. 19.
Salaminam, 149, 15. 152, 2.
ſanguine, 162. 21.
ſapientem, 157, 12. 158, 1. 8.
Sarpedon, 161, 10. 167, 5. 9. 168, 19.
Sarpedone, 167. 8.
Sarpedonem, 168. 28.
ſatis, 154, 14. 160, 28. 166, 25. 168, 32.
ſatisfecerent, 152, 8. 153, 21. 18.
ſatisfactum, 176. 21.
ſatisfacturos, 153. 8.
ſauciantur, 168. 8.
ſauciaſſet, 171. 6.
ſauciat, 162, 19. 166, 3. 10. 169, 30. 33. 170, 15. 29. 173, 14.
ſaucios, 164, 20. 167. 11.
ſaucius, 162, 19. 166, 15. 170, 4. 29. 171, 4. 6. 172, 14.
Scæa, 151. 5.
Scæam, 175, 15. 20. 21.
Schedium, 164. 1.
Schedius, 158. 18.
ſcientiam, 168. 27.
ſcire, 176. 13.
ſcripſit, 156. 12.
Scyrum, 172. 8.
ſe, 147, 6. 8. 148, 2. 149, 4. 11. 14. 21. 150, 12. 151, 8. 152, 1. 5. 10. 20. 27. 34. 153, 4. 154, 3. 15. 155, 11. 23. 156, 13. 159, 22. 160, 18. 161, 19. 163, 8. 11. 164, 7. 18. 166, 1. 13. 22. 24. 167, 16. 168, 1. 169, 6. 13. 21. 36. 170, 7. 10. 18. 171, 18. 19. 20. 21. 24. 174, 8. 15. 25. 28. 175, 3. 4. 176, 2. 6.
ſecum, 149, 16. 18. 145, 17. 22. 155, 11. 158, 19. 159, 24. 163, 24.
ſecura, 177. 11.
ſecuti, 156, 8. 177. 12.
ſed, 148, 15. 150, 17. 152, 30. 167, 6. 10. 168, 1. 6. 170, 1. 7. 171, 27.
ſeditionem, 163, 3. 167, 15.
ſeditioni, 166. 22.
ſemper, 152, 32. 176, 12. 16.
ſententia, 165, 8. 170, 15. 171, 13. 176, 14.
ſentiant, 174. 15.
ſepeliant, 167. 11.
ſepeliendos, 163, 1. 169, 9. 170, 4. 22. 171. 15.
ſepelire, 166. 18.
ſepelit, 172, 21.
ſepelivit, 160, 22. 166, 20.
ſepeliunt, 170, 5.
ſeptem, 169. 8.
ſeptimo, 170. 10.
ſepulchrum, 167, 21. 171, 36. 176, 12.
ſepultus, 167. 20.
ſervari, 176. 7.
ſervetur, 175. 3.
ſervitute, 152. 4.
ſervitutem, 161. 2.
ſervo, 167, 25. 168, 10.
ſervus, 167, 28. 168, 2. 9. 11.
ſeſe, 148, 10. 149, 3. 10.
ſex, 165, 8. 169, 37. 170, 3. 30
ſexaginta, 158. 16.
ſi, 148, 2. 151, 11. 152, 34. 153, 3. 24. 26. 154, 8. 15. 159, 9. 160, 8. 23. 166, 25. 167, 26. 168, 1. 6. 30. 33. 169, 21. 174. 15.
ſibi, 147, 6. 151, 8. 152, 21. 22. 24.

Digitized by Google

153, 1. 3. 7. 10. 18. 20. 166, 25. 167, 24. 26. 176, 9. 171, 19. 174, 10. 11. 16. 23. 24. 26. 175, 24. 176, 10.
ſic, 149, 4. 169, 25.
ſicut, 159, 16. 177, 7.
ſicuti, 171. 26.
Sigæum, 149, 26.
ſigni, 163. 6.
ſigno, 155, 14. 162, 6. 175, 7.
ſignum, 171, 25. 174, 11. 175, 5. 17.
ſimilem, 156. 17.
ſimiles, 157. 3.
ſimilis, 156. 15.
ſimiliter, 162, 18.
Simoenta, 148, 16. 18.
ſimplici, 157, 17. 158, 14.
ſimplicis, 156. 17.
ſimul, 149. 5.
ſimulque, 152. 6. 170, 27. 171, 28. 174, 16. 176, 6. 11.
ſine, 156, 13. 166, 1. 170, 28.
ſiniſtro, 171. 30.
Sinon, 175, 6. 8.
Sinonem, 175. 5.
ſint, 155, 13. 168, 32. 174, 10.
ſit, 149, 21, 152, 6. 12. 16. 153, 22. 159, 21. 161, 4. 164, 7. 12. 198, 9. 169, 17. 172, 3. 22. 173, 19. 174, 15. 17. 23.
ſociique, 148, 3.
ſociis, 160. 2.
ſociorum, 155. 18.
ſolet, 174. 18.
ſollicitus, 164. 5.
ſolvant, 155, 13. 160, 4.
ſolvere, 176. 18.
ſolverunt, 156. 19.
ſolvit, 155. 19.
ſolvunt, 160, 1. 162, 6.
ſomnis, 153, 1. 165, 14. 23.
ſoror, 154. 14.
ſorore, 162. 22.
ſororem, 150, 14. 152, 3. 9. 153, 18. 155, 25. 156, 8.
ſororis, 161, 2.
Sparta, 158. 16.
Spartam, 149, 11. 154, 13. 155, 22. 29. 156, 2.
ſpecie, 153, 2. 4.
ſpeciem, 153, 3.
ſpecioſior, 153. 4.
ſpectaſſent, 163. 10.
ſperans, 155. 25.
ſperare, 153, 6. 164. 7.
ſpoliare, 162, 16. 18. 166, 8.
ſpoliaretur, 162. 16.
ſtabilitum, 151. 6.
ſtando, 167, 6.
ſtare, 173. 23.
ſtatim, 166, 2. 172, 16, 174, 29.
ſtatori, 151. 3.
ſtatura, 157, 13. 26. 158, 11. 12.
ſternit, 170, 20. 173. 13.
Steneli, 166. 8.
Steneleus, 159. 3.
Stomachoſum, 158. 6.
Strabonem, 156, 20.
Stragem, 173. 12.
ſtudia, 163. 5.
ſua, 149, 1. 155, 12. 157, 16. 159, 20. 163, 5. 167. 16 170, 21. 175, 12. 176, 9. 17.
ſuadebat, 153. 12.
ſuadere, 174. 2.
ſuadet, 159, 10. 160, 22. 161, 22. 163, 16. 166, 17. 168, 29. 33. 173, 26. 174, 4. 175, 14.
ſuæ, 155, 8. 171, 23.
ſuam, 149, 22. 152, 23. 153, 3. 25. 154, 23. 156, 8. 163, 5. 168, 7.
ſuas, 149, 12. 16. 156, 7. 159, 9.
ſuaſerant, 174, 14.
ſuaſerit, 174. 28.
ſuavi, 156, 19. 157, 7.
ſub, 147, 3. 160, 6.
ſubire, 175. 4.
ſubſiſtere, 173. 1.
ſubtraxiſſet, 171, 5.
ſuccedit, 167. 7.
ſuccidere nt, 154. 5.
ſufficere, 164, 12, 169, 36.
ſui, 152, 28. 173, 8.
ſuis, 149, 25. 152, 1. 153, 21. 161, 7. 163, 10. 164, 7. 167, 5. 27. 171, 35. 173, 19. 174, 26. 175, 5. 12. 24. 176, 28. 177, 1.
ſummæ, 173. 25.
ſummiſſis, 165, 21.
ſummum, 169. 1.
ſummus, 168. 31.
ſunt, 148, 14. 149, 8. 9. 25. 151, 5. 154, 9. 156, 8. 159, 13. 163, 3. 166, 19. 21. 167, 21. 169, 10. 170, 5. 171, 12. 175, 19. 176, 20. 177, 12.
ſuo, 159, 18. 162, 21. 165, 7. 24. 166, 20. 177, 3.
ſuos, 152, 18. 26. 153, 23. 163, 1. 164, 14. 24. 25. 166, 18. 168, 1. 170, 4. 5. 9. 22. 171, 18. 173, 6. 175, 20.
ſuperata, 164. 7.
ſuperaturum, 174. 16.
ſuperaverat, 157, 16.
ſuperavit, 155. 18.
ſuperbum, 158. 9.
ſupercilia, 156. 18.
ſuperciliis, 158, 13.
ſupercilioſum, 158. 7.
ſuperiorem, 154. 5.
ſuperiores, 169. 26.
ſuperſit, 172, 6.
ſupervenere, 171. 2.
ſupervenerunt, 154. 9.
ſuperveniret, 148, 9. 173, 2.
ſuperveniſſet, 170. 9.
ſupervenit, 148, 9. 154, 9. 160, 13. 164, 25. 165, 9. 14. 166, 9. 169, 27. 170, 11. 23. 173, 2.
ſuperventurum, 164. 8.
ſuppetias, 160, 19. 162, 18. 163, 23.
ſupportandos, 162. 3.
ſupportarent, 167. 14.
ſurgit, 166, 10. 173, 28. 174, 5.
ſurrexiſſe, 174. 27.
ſuſceperunt, 175. 23.
ſuſpectum, 164. 22.
ſuſpicione, 174. 17.
ſuum, 152, 22. 155, 24. 160, 20. 163, 23. 164, 20. 166, 27. 169, 20. 171, 17. 172, 6. 9.
ſylva, 153. 1.
ſylvam, 154. 4.

T.

Tam, 150, 14. 152, 4. 164, 22. 169, 23. 38.
tamen, 151, 10. 166, 13. 169. 21. 170, 8.
tandemque, 172. 7.
tanta, 169. 25.
tanto, 168, 12. 169, 16.
tela, 168, 22. 171, 29.
Telamon, 149, 17. 26. 150, 6. 12. 152, 4.
Telamonem, 149, 15. 152, 2.
Telamonium, 157. 25.
Telamonius, 158, 19. 162, 20. 168, 26. 170, 25.
Telepho, 160, 20. 167, 14.
Telephum, 160. 18.
Telephus, 160, 11. 14 15. 21. 25.
temerarium, 158, 5. 171, 17.
temerarius, 171. 23.
temeritatem, 175. 3.
tempeſtate, 156. 9.
tempeſtates, 160, 1. 176, 19.
tempore, 159, 17. 160, 15. 168, 12. 169, 16. 26.
tempus, 148, 9. 149, 24. 151, 6. 154, 8. 155, 12. 164, 22. 25. 165, 9. 13. 169, 27. 170, 9. 11. 23. 25.
tenderet, 154. 21.
Tenedon, 155, 20. 160, 7. 25. 161, 5.
tenens, 171. 31. 172, 15.
terga, 168. 25.
terra, 149, 8. 13.
terram, 148, 17. 162, 8. 12. 177, 2.
terreri, 153, 12. 169, 21.
Teucrum, 158. 19.
Teuthrante, 160. 16.
Teuthrantem, 160, 12. 21.
Teuthranti, 160. 18.
Teuthras, 160, 12. 19.
Thalpium, 158. 20.
Theſidas, 162, 4. 167, 12.
Theſtore, 159. 17.
Thoas, 158. 22.
Thracia, 161, 11. 13.
Thymbræus, 151. 5.
Thymbræi, 171. 21.

timebant;

timebant, 149. 5.
Tlepolemus, 156, 2. 158, 27 167. 6.
tot, 160, 23. 168, 12. 13.
tota, 156, 5. 159, 11. 16. 18. 162, 7. 166, 4. 172, 19. 176, 2.
totam, 148; 5. 155, 30. 159, 13. 168, 12.
toto, 166. 10.
totum, 162, 11. 164, 8. 173, 14.
totus, 160. 18. 176, 8.
tractantes, 152. 23.
tractari, 149, 4. 152, 14.
tractata, 172. 22.
tractatam, 150. 15.
tractatum, 149, 10. 153, 19. 174, 8.
tractatus, 152, 16. 153, 22. 161, 4.
tradi, 171. 35.
tradidit, 160, 21. 176, 1. 27. 177, 2.
traditæ, 175. 7.
tradunt, 167. 1.
trahere, 171. 5.
transfigit, 163, 21. 168, 22.
tranſiit, 169, 4. 170, 25. 171, 1.
Trica, 158. 26.
triduo, 151, 13.
triennium, 164, 14. 21. 24. 165, 1.
triginta, 158, 18. 161, 19. 165, 6. 12. 170, 21.
triſtem, 138, 9.
triſtis, 170. 7.
Troja, 156, 13. 159, 21.
Trojæ, 161, 2. 173, 21.
Trojam, 149, 16. 29. 150. 3. 156, 6. 11. 159, 16. 160, 4. 5. 24. 161, 21. 162, 1. 7. 12. 175, 6. 177, 7.
Trojanæ, 151, 1.
Trojani, 162, 7. 10. 164, 5. 9. 24. 166, 15. 167, 10. 18. 22. 168. 23. 28. 169, 1. 5. 27. 28. 170, 4. 11. 15. 17. 23. 172, 11. 173. 17.
Trojanis, 152, 29. 153, 17. 18. 27. 154, 7. 15. 155, 26. 31. 164, 17. 167, 4. 177, 9.
Trojanorum, 148, 18. 153, 21. 156, 3. 19. 165. 27. 171, 10. 173, 16.
Trojanos, 153, 22. 159, 20. 166, 1. 12. 16. 169, 22. 172, 24. 173, 26. 175, 25.
Troili, 171. 4.
Troilo, 150, 16. 171, 3.
Troilum, 157, 4. 161, 18. 165, 17. 169. 24. 170, 27. 33. 171, 2. 4. 14.
Troilus, 153, 11. 163, 13. 165, 1. 166, 16. 169, 4. 7. 29. 31. 32. 38. 170, 13. 20. 26. 29. 171, 1. 16.
trucidantur, 166, 7. 169, 35.
tulerunt, 149, 4.
tulit, 149, 9. 150, 14. 151, 15.
tum, 149, 3. 160, 21.
tumultu, 153. 28.
tumultum, 166. 1.
tumulum, 173, 8. 176, 27.
tunc, 153, 3. 25. 165, 22. 167, 23. 170, 3. 174, 19. 175, 9.
turpiter, 168. 24.
turribus, 167. 17.

V.

Vadunt, 164. 16.
valde, 169. 13.
valentem, 157, 5. 25. 158, 9.
valentibus. 157, 18. 20. 24.
validiſſime, 147. 4.
validiſſimos, 165. 3.
vallum, 167. 18.
vaſtare, 176. 3.
vaſtaſſet, 173. 5.
vatem, 157. 4.
vaticinari, 153, 9. 155, 28.
ubi, 148, 1. 19. 149, 23. 24. 150, 4. 9. 12. 151, 15. 152, 13. 153, 5. 154, 10. 155, 1. 6. 7. 10. 165, 13. 175, 15.
Ucalegon, 174. 21.
Ucalegoni, 175. 10.
Ucalegontem, 152. 19.
vehementer, 167. 22.
velle, 148, 3. 151, 8. 152, 27. 165. 24. 168, 1.
vellent, 166, 23. 25.
vellet, 149, 15. 17. 21. 152, 34. 154, 1. 160, 8. 162, 18. 168, 7.
velocem, 157, 7. 158, 5.
velocibus, 157. 19.
venantem, 160. 17.
venatum, 153. 1.
venerabili, 157. 1.
venerant, 149, 3. 150, 10. 151, 9. 169, 14.
venerat, 159. 17.
venerem, 153, 2. 3. 5. 6.
veneris, 155. 1.
venerit, 149, 20. 151, 13.
venerunt, 148. 7.
veniat, 155. 23.
venire, 152, 13. 153, 15. 161, 19.
veniſſe, 155, 8. 10. 160, 19. 164, 19. 21.
veniſſent, 149, 25. 155, 3. 164, 18.
veniſſe, 152 12. 159. 15.
venit, 148, 16. 149, 11. 15. 150, 3. 19. 151, 12. 152, 7. 11. 154, 1. 155, 30. 162, 9. 163, 23. 167, 15. 168, 1. 171, 28. 176, 21. 24. 177. 10.
veniunt, 160, 7. 12. 27. 173, 18.
ventum, 159. 21.
venturos, 153. 9.
venturum, 171, 22. 27.
venuſtis, 157, 15. 158, 13.
venuſto, 157, 7. 20.
venuſtum, 157. 8.
verba, 160, 28. 173, 28.
verbis, 171, 20. 26, 173, 29. 174, 4. 12.
verborum, 153. 12.
verecundam, 158. 14.
verecundum, 157. 23.
vereri, 152, 30. 169, 22. 174, 13. 28. 175, 3.
veritus, 147. 5.
vero, 150, 1. 155, 4. 161, 6.
verſatum, 157. 10.
verſatur 168, 18. 21. 172, 12.
vertit, 166. 12.
vertunt, 168. 25.
verum, 152. 23.
veſtigia, 156. 11.
vexatus, 170. 31.
vicibus, 172. 20.
viciſſim, 163. 11.
victi, 174. 3.
victis, 152. 35.
victores, 159, 16. 170, 16.
videatur, 164. 23. 168, 30. 33. 169. 19. 170, 2. 175, 2.
videbat, 152. 1.
videbatur, 148. 14.
videre, 155, 9. 11. 165, 26.
videretur, 153. 5.
videri, 152. 24.
viderit, 165. 23.
viderunt, 173. 15.
videtur, 164. 22.
vidiſſe, 156. 13.
vidiſſent, 155. 16.
vidit, 147, 5. 151, 6. 163, 22. 164, 4. 12. 165, 6. 14. 169, 35. 170, 21. 27. 174, 25.
vigiliarum, 163. 6.
vigilias, 172. 20.
viginti, 177. 11.
vincant, 174. 2.
vincere, 174. 11.
vires, 148, 3.
viridibus, 157. 22.
virili, 157. 11.
viriliter, 164. 6.
viro, 168. 1.
viroſum, 158, 6, 11.
virtute, 147, 2. 8.
virtutem, 163. 10.
virtutis, 150, 7. 152, 5. 157, 5.
virum, 169, 23. 24.
viſum, 151, 7. 154, 10. 165, 15.
vitæ, 171, 23.
vitam, 152, 32. 153, 28. 167, 23.
vituperat, 167. 2.
vivus, 160. 20.
vix, 173. 4.
ulciſcatur, 166, 26. 171, 18. 172, 6.
ulciſcendum, 171. 17.
ulciſceretur, 153. 21.
ulciſci, 151, 7. 152, 28.
ullo, 165. 20.
ululatu, 172. 21.
Ulyſſem, 157. 26. 164, 13. 169, 10. 173, 24.
Ulyſſes, 158, 24. 160, 12. 27.

164, 16. 169, 24. 175, 3.
una, 148, 8. 10. 149, 10. 159, 23. 175, 12. 176, 7.
unde, 153, 5. 156, 6. 162, 9. 168, 14.
undique, 171. 29.
univerſum, 173. 5.
unius, 168, 11. 169, 15.
unquam, 166. 24.
unus, 174. 29.
unuſquiſque, 152. 15.
vocare, 174. 18.
vocari, 148, 4. 151, 7. 152, 18.
vocat, 160, 8. 163, 16. 166, 24. 169, 18.
voce, 156, 19. 157, 7. 25.
vocet, 173, 19.
volebat, 148. 1.
volucribus, 173. 33.
voluntate, 167. 16.
voluntatem, 148, 5. 152, 24. 28. 153, 25.
voluntates, 149. 23.
vota, 176. 18.
urbe, 162. 13.
urbem, 172, 16. 18. 173, 1. 16.
uſque, 156, 11. 13. 166, 12. 172, 18. 173, 1. 7. 10. 174, 2.
ut, 147, 4. 8. 148, 1. 150. 18. 151, 2. 152, 3. 153, 2. 154, 13. 14. 155, 12. 159, 10. 160, 28. 161, 1. 162, 3. 6. 163, 13, 16, 26. 164. 4. 165, 6. 166, 1. 167, 13. 169, 11. 20. 35. 170, 2. 22. 171, 18. 19. 172, 2. 9. 173, 16. 174, 10. 16. 17. 25. 175, 2. 9. 15. 20. 176, 10. 19. 24. 25.
utenſilia, 154. 2.
uterque, 169, 3. 6. 29. 170, 18. 30.
uti, 168, 30. 174, 18.
utque, 176. 25.
utraque, 165, 5. 169, 35. 170, 19. 172, 12.
utrinque, 162, 10. 164, 10. 168, 10. 169, 32.
utrique, 154, 21. 155, 11. 162, 23. 166, 14. 169, 9. 171, 15.
utriſque, 168. 17.
utuntur, 160. 4.
vulgo, 168, 11.
vulneratos, 164. 15.
vulneratus, 167, 7. 171, 9.
vulneravit, 160. 13.
vulnere, 160, 20. 171, 6. 8. 172, 15.
vult, 148. 15.
vultu, 156, 19. 157, 1. 21. 158, 2. 5. 7.
uxor, 155, 5. 165, 14.
uxore, 150. 15.
uxorem, 153, 4. 10. 26. 167, 26.
uxoribus, 150. 18.

X.

XAnthippum, 164. 3.

Z.

ZElia, 161. 8.

JOSIÆ,

FINIS.

Digitized by Google

JOSIÆ MERCERI

AD

DICTYM CRETENSEM

NOTÆ.

Digitized by Google

Digitized by Google

HIERONYMO
GROSLOTIO LISLÆO
SAL.

Dictym Cretenſem mitto ad te, ornatiſſime & amiciſſime Groſloti, vel potius elegantem mediæ ætatis ſcriptorem, qui ſub illuſtri Dictys nomine Trojani belli hiſtoriam Latine concinnavit, maxima eruditione ac judicio, ut ego quidem cenſeo; qui eruditionem agnoſco ex diligenti & accurata lectione veterum ſcriptorum, qui τὰ τῆς Τρωϊκῆς ὑποθέσεως, καὶ τὰ περὶ τοὺς νόστους post Homerum omnis eruditionis principem tragico cothurno plurimi, alii epico carmine, quidam etiam ſoluta oratione illuſtraverant: judicium, ex ſolerti cura, quam ſerio adhibuit, ut è diverſis antiquorum ſententiis & diſcrepantibus relationibus fere ubique eas eligeret, quæ & plurium & graviſſimorum auctorum conſenſu firmarentur, & reſecatis poëticis figmentis quæ ſupra hominum ac rerum naturam deos veluti è machina ad omnes actus adhibuerant, hiſtoriam repræſentarent ita uti potuit accidiſſe ſine miraculo. Itaque illuſtrium actionum quæ in tota hac hiſtoria vel apud Homerum, vel apud Tragicos recenſentur, fere nulla eſt quam non attigerit, pleraſque autem & eas inſigniores accurate expolivit, additis etiam gravibus concionibus & ſparſis ubique ex optimo quoque & antiquiſſimo ſcriptore decerptis elegantiſſimis elocutionis floſculis: qui tamen ante hanc noſtram editionem vix apparebant, fœdata tot mendis eleganti diatriba, quas primarum editionum correctores inſigni ita audacia juxta & inſcitia intruſerant. Eas fere omnes quum nos ante annos multos duorum ſcriptorum codicum ope freti emendaſſemus, reſumſimus nuper in manus in ruſticano otio, dum oppreſſa tyrannici graſſatoris artibus ac viribus bonorum omnium liber-

Digitized by Google

tate nec tutus nobis aditus in urbem, nec in communibus patriæ adflictæ malis aliud quam in literis ſolatium, quas ut graviores & ſerias adhibuimus leniendo dolori quem percipiebamus è publicis periculis, ita interdum in his levioribus acquievimus, & paucorum dierum opera recenſuimus & illuſtravimus lepidum ſcriptorem: cui etiam addidimus libellum de excidio Trojæ Daretis Phrygii nomine præſcriptum: non aliam ob cauſſam quam quod ante una edi ſolitus, & circa idem argumentum verſatus: ſcriptum alioqui longe inferius illo altero, in quo neque eruditionem, neque judicium, neque ullam elocutionis elegantiam obſervamus; ut nimis impudenter feciſſe videatur qui Cornelii Nepotis nomen ementitus eſt quaſi inficetæ verſionis auctoris. In enarratione totius hiſtoriæ ferè ubique diverſus abit ab omni antiquitate, pauca ſimilia vero de ſuo adſtruit, abſurda, inconſequentia plurima: ut vel id quod de variis plurium annorum ac menſium induciis affingit, ut ad decennium perveniat: nec quicquam in toto libello ſingulare, præter Theſidarum mentionem quos una cum Anio rem frumentariam curaſſe ſcribit, & inepti illi Trojanorum Græcorumque ducum & mulierum formæ ac morum χαρακτῆρσι, quibus ſimilia deliramenta è Græcorum neotericorum nugis ediderunt nuper viri docti. Nos tamen & hunc auctorem, qualiſcumque eſt, meliorem damus, ope duorum codicum è bibliotheca S. Victoris Pariſienſis, quos ante annos triginta & amplius contulimus, è quibus quantumvis diſſimillimis editionem hujus libelli commodiorem & fideliorem præſtamus: nec tamen tanti ſcriptorem ipſum eſſe cenſemus, ut ſingulorum rationem reddendam exiſtimemus. Totum hoc qualecunque eſt, optime & eruditiſſime Groſloti, offerimus tibi, leve munus, & ſubjicimus examini ac cenſuræ limatiſſimi judicii tui: ſimul voluimus ut exſtaret monumentum amicitiæ, quæ inter nos ab ephebis cœpta, continuata per multos annos ſimilitudine ſtudiorum ac fortunarum, permanſit incorrupta, & manebit Deo juvante, dum nos manebimus: Eadem nos ſtudia conjunctos iiſdem locis olim videre: idem judicium extorres fatali Galliæ calamitate in Britannia ante annos triginta attinuit: idem in Auguſtiſſimi & invictiſſimi Regis Henrici IV castris commiliſio ſociavit: idem peſtifera Franciæ noſtræ dignitatum omnium auctione paſſim regnante a magiſtratibus,

bus, pecuniæ non dignitati tributis pari & obfirmato propoſito arcuit: idem tamen ad opem quantum in nobis fuit ferendam nutanti Reip. conſilia noſtra ſemper univit, ut in diſcrepantibus etiam eorum qui prudentes ac boni videbantur opinionibus idem ſentiremus, & nuper etiam in turbulentiſſimis patriæ noſtræ tempeſtatibus eaſdem ſententias decerneremus & facto exſequeremur. Quæ omnia libenter animo recolo nunc maxime, quum ſedatis divina ope & Regis ſupra ætatem & ſpes omnium ſapientis inſigni facinore publicis turbis, juvat antemalorum grato animo refricare memoriam. Tantæ amicitiæ tenue monumentum fateor, & vellem eſſet ad manum quod darem præſtantius: neque hoc tamen, ſi munus noſtrum verbis augere fas eſt, tam leve, ſi præclarum vatem audies, qui Trojani belli ſcriptorem à ſe Præneſte relectum graviſſimis Academicorum & Stoicorum ſcitis anteponis, & judicii ſui rationem late ac docte reddit, quod ſi in Homero locum habet, cujus hiſtoria fabulis meris mixta fidem vero detrahere potuit, quid de hoc noſtro dicemus, qui eandem narrationem ita relatam ut nihil ſit quod fidem minuat, illuſtribus concionibus exornavit, quæ veras cauſſas everſionis Aſiatici imperii evincunt, avaritiam ac libidinem, è quîs exemplum ſibi ſumant prudentes rerum publicarum arbitri? Ut alia nunc omittam, quam illuſtre illud in ipſo limine de Cretei inſulæ Cretæ reguli ſucceſſione? qui filiarum liberis pecunias ac cetera mobilia reliquit; inſulæ ipſius regnum fratris liberis: quod ſane non videtur Cretei ordinationi tribuendum, ſed à Minoe maximo & potentiſſimo antiquæ Græciæ rege inſtitutum, qui Creticam Remp. fundavit iis legibus, quarum cauſſa claruit ſæculis poſterioribus inter Reſpublicas optimis inſtitutis inclytas: quod inſtitutum ſecuta optima quæque Reſpublica, & in primis noſtra Francica, quæ per hos mille ducentos annos hac lege ſtetit, quamvis concuſſa magnis fluctibus, præcipue ubi obliti majores noſtri Francicarum ſanctionum, quæ Regum ipſorum filias legitimas à ſucceſſione & adminiſtratione regni removent, interdum ob diſcordias Principum è regia ſtirpe gubernacula Reip. mulieribus commendaverunt: quod fere nunquam ſine gravibus & periculoſis turbis viſum patribus noſtris. Et tamen ætas noſtra majorum ſanctas leges &

ſapientiſſima inſtituta convellens eo uſque prolapſa erat, ut militares etiam dignitates & provinciarum præfecturas mulieribus mandaret, inaudito exemplo & patribus noſtris & omnibus omnium ætatum politicis, qui muneribus virilibus eum ſexum uno conſenſu abſtinere voluerunt. Sed & hoc & cetera Reipublicæ noſtræ σφάλματα ſpes eſt correctum iri juveneſcentis Herculis noſtri prudentibus ſimul ac fortibus laboribus, cui Deus det majorum ſuorum fortitudinem, juſtitiam, prudentiam, felicitatem, & inſitam ſimul Borboniæ genti ac præcipuam admirando illius parenti invictiſſimo Heroi cletiam. In mea quo omine deſino, & munuſculum noſtrum boni conſulas rogo. E. Grynæo noſtro Kal. Majis CIↃ. DC. XVII.

AD

Digitized by Google

AD
DICTYM CRETENSEM
NOTÆ.

Consilium hujus auctoris fuit hiſtoriam belli Trojani ab ipſo initio uſque ad Græcorum ducum reditum ſcribere, omiſſis & reſecatis iis quæ de deorum pugnis fabuloſe vulgabantur, & quæ alia περισσεύματα poëtæ addiderant, quæ fidem elevabant antiquiſſimæ & maxime memorandæ Græcorum expeditionis, quam recte Plutarchus vocat κάλλιστον καὶ μέγιστον τῆς Ἑλλάδος ἔργον. Quod ſane hic ſcriptor quiſquis ille fuit, magna eruditione, ingenio, ac judicio præſtitit; nam quæcunque ab antiquis hiſtoricis ac poëtis ἐν τῇ τραγικῇ ὑποθέσει & ἐν τοῖς νόμοις celebrata ſunt, ea ſingula diligenter exſecutus eſt, ita ut fieri potuerunt ſine miraculo: in præcipuis Homerum ſecutus, ut nominatim in recenſione navium quæ Græcos duces vexerunt, & copiarum quæ Trojanis ſubſidio venere: in iis quæ Homero prætermiſſa, aliis auctoribus inſiſtens, ita tamen ut in diverſis ſententiis conſenſum fere majoris partis referat. Conciones addit illuſtres, & alia ornamenta hiſtoriæ luculentiſſima: elocutionem vero, ut ejus ſæculi quo ſcripſit trahentem quaſdam ſordes, ita diſtinctam elegantiſſimis floribus ex optimis & antiquiſſimis ſcriptoribus. De auctore ipſo nihil certi dici poteſt: quiſquis is fuit, adſcivit faciendæ fidei nomen illuſtre Dictys Cretici Idomenei comitis, ut & alter libellus qui ſub nomine Daretis Phrygii & Cornelii Nepotis interpretis circumfertur, quem ego longe inferiorem cenſeo judicio, eruditione, & ipſo eloquio. Idem nomen Dictys ementitus fuerat alius ſcriptor qui Græce eandem hiſtoriam texuerat, cujus mentio apud Suidam & Joannem Tzetzem: ſed is, credo, alius à noſtro: nam apud illum Oenone audita morte Paridis ſuſpendio ſeipſam tollit, quæ apud noſtrum per mœrorem deficiente animo concidit. Et multa indicia ſunt Latine ſcripſiſſe noſtrum, non ex Græco vertiſſe, & habere à Græcis τὴν ὕλην, à Latinis multas dictiones expreſſas, præcipue à Salluſtio. Septimii nomen præfert epiſtola Arcadio ſcripta, ſed eam non inveni in manuſcriptis, nec videtur antiqua. Tempus quo ſcripſit crediderim fuiſſe poſt Conſtantinum, ex illa narratiuncula quæ libro præfixa codicem in ſepulcro repertum Rutilio Ruffo Cretæ Conſulari oblatum refert; ita enim recte in utroque manuſcripto. At Conſulares quamvis quidam ab Adriano, tamen plerique à Conſtantino inſtituti, quum tranſlata ſede imperii, provinciarum omnium adminiſtrationis & juriſdictionis ordinem mutavit, & in occidente viginti provincias magiſtratibus conſularium nomine parere juſſit; in Oriente quindecim, in iis Cretam: quod ignoratum offi[illegible]inarum correctoribus eos impulerat ut pro Conſulari ſubſtituerent Præſidem: ſicut iidem maximam partem elegantiſſimarum locutionum, & antiquarum dictionum mira inſcitia corruperant, quas nos reſtituimus ope duorum manuſcriptorum codicum, eorumque non ſane antiquorum, ſed tamen ſcriptorum ante vulgatam artem typographicam. Unus fuit optimi & antiquitatis curioſiſſimi Petri Danielis, quem nos anno CIↃ. IↃ. LXXXIII. contulimus: alter C. V. Pauli Petavii Curiæ Pariſienſis conſiliarii, quo uſi ſumus anno CIↃ. IↃ. XCV.

ſed eo longo deteriori. Horum ope freti infinitas mendas ex eleganti ſcriptore deterſimus, quarum omnium non ſumus rationem reddituri in his notis, ne opus in immenſum creſcat; ſatis erit in præſentiarum inſigniora quædam notare, dum aliud tempus detur quo de judicio adhibito à noſtro auctore in explicanda tota hac hiſtoria ſigillatim dicamus; & nunc ſemel monere lectorem, cetera quæ in hac editione mutavimus auctoribus iis libris eſſe mutata.

Dictys Cretenſis genere.] Hæc veluti præfatio in libris noſtris erat ſine ulla inſcriptione; at ſequens epiſtola quæ vulgata ſub nomine Q. Septimii Romani, nulla eſt in antiquis exemplaribus. Itaque non dubitamus quin hæc ſit ab ipſo ſcriptore operis, qui appoſite finxit hæc de Punicis literis, de arcula ſtannea, de ſepulcro terræmotu patefacto, de Eupraxide, Rutilio Cretæ Conſulari, & Nerone cujus juſſu liber in Græcum ſit converſus. A recenti manu eſt illa Septimii, quæ nihil novi addit, niſi verſionem è Græco in Latinum, quam novicius hic ſarcinator videbat deeſſe ſuperiori narrationi, & contractio τῶν τόμων in unicum librum, quod eo addidit, quia apud Suidam legerat Dictym ſcripſiſſe libros novem; ſed is fuit Dictys Græcus alius à noſtro, ut monuimus. At noſtrum ſex libris abſolutum ipſa hæc præfatio retulit.

In Achajam.] Quo nomine dicta quæ olim Græcia, poſt victos Achæos; & manſit id nomen Achajæ provinciæ ſub Imperatoribus Romanis, & in nova diviſione Conſtantini.

Conſulari.] Ita libri ſcripti, non *præſidi*, quod imperiti correctores vulgaverant. Conſulares volunt in quibuſdam provinciis inſtitutos ab Adriano Imperatore; hoc certum plures magiſtratus hoc nomine præfectos à Conſtantino parvis & pacatis provinciis; in iis Cretæ: Notitia Imperii.

Quorum ſeriem.] Et hæc indicant ſequentem epiſtolam Septimii nomine editam eſſe à mala manu, quæ nec extat in libris manuſcriptis, & ſeriem hanc turbat, neque quicquam novi nos docet, ſed interpolat tantum quæ in ſuperiori; & Quinto Arcadio inſcripta in Ruffinum deſinit, & Ephemeridem nominat hunc librum minus proprie, & ut ſemel dicam, omnino eſt nuperi & imperiti grammaticuli ſcriptum. Addebant ſuperiores editiones appendicem quamdam genealogicam, imperitius etiam ſcriptam, quam jure merito expunximus.

AD LIB. I.

CAP. I. *Ad dividendas inter ſe Cretei opes.*] Inſigne mendum inſederat ipſum initium libri; erat enim in omnibus editis & ſcriptis exemplaribus, *Atrei opes:* & mox, *Atreus namque ex Minoe*: & hinc vulgatus error Grammaticorum, de duobus Atreis. Reſcripſi, *Cretei:* poterat & *Cratei:* nam Creteus ſive Crateus unus è Minois filiis, maximus natu; & regni ſucceſſor: quem alii per Cretheum malunt, ſed errant. Κρηθεὺς Æoli filius, Salmonei frater. At Κρητεὺς Minois filius, nomine impoſito ab inſula in qua regnavit pater, à qua & Creta, Aſterii filia, quam Aſclepiades apud Apollodorum facit Minois uxorem, & Creta filia Deucalionis, Idomenei ſoror: Apollodorus Bibliothecæ 11. Κρητέως δὲ τοῦ Μίνωος Ἀερόπη καὶ Κλυμένη, καὶ Ἀπημοσύνη καὶ Ἀλθαιμένης υἱὸς γίνονται. Χρωμένῳ δὲ Κρητεῖ περὶ καταστροφῆς τοῦ βίου, &c. Sed hoc inſignis Regis nomen neſcio quo fato fere ubique inſigniter corruptum, apud ipſum Apollodorum pluribus locis, apud Lycophronis interpretem, & alios Tragicorum ſcholiaſtas.

Deucalionis Idomeneus, alter Moli.] Et hæc peſſime edebantur antea, & inde fingebant duos Idomeneos, unum Deucalionis, alterum Molium. Verum eſt Minoi filios fuiſſe Creteum, Deucalionem, Glaucum, Androgeum. Apollodorus: Μίνως δὲ Κρήτην κατοικῶν ἔγραψε νόμους, καὶ γήμας Πασιφάην τὴν Ἡλίου καὶ Περσηΐδος, ἢ ὡς Ἀσκληπιάδης φησὶ, Κρήτην τὴν Ἀστερίου θυγατέρα, παῖδας μὲν ἐτέκνωσε Κατρέα, Δευκαλίωνα, Γλαῦκον, Ἀνδρόγεων. Scribe, Κρητέα, vel Κρατέα, ut in ſequentibus; quamvis idem mendum apud Iſacium & alios, ut modo diximus. Apollodorus ſuo more progeniem quatuor filiorum Minois ordine enumerat, incipiens à Creteo, dein pergens ad Deucalionem; inde ad Glaucum. Δευκαλίωνι δὲ ἐγένοντο Ἰδομενεύς τε καὶ Κρήτη, καὶ νόθος ὁ Μόλος. Γλαῦκος δὲ ὁ Μίνωος, &c. ubi inſignis defectus in omnibus exemplaribus: nam quæcunque de Idomeneo, Creta, Molo & ejus filio Merione ſuo more ſcripſerat, interciderunt. Molus videtur nothus fuiſſe Deucalionis, & ſcribendum καὶ νόθος ὁ Μόλος, ut male noſter eum participem regni faciat Idomeneo, ſcilicet quia in Homeri catalogo ducem eum Cretenſium legerat cum patruo Idomeneo. *Moli*, non *Molus*, recte libri noſtri Homerus. Iliad. κ.

Ἀμφιδάμαντος.

Digitized by Google

Ἀμφιδάμας δὲ Μόλῳ δῶκε ξεινήιον εἶναι,
Αὐτὰρ ὁ Μηριόνῃ δῶκεν ᾧ παιδὶ φορῆναι.

Clymena & Nauplii Palamedes & Oeax.] Peſſime edebatur, *Clymenæ & Nauplii filius Palamedes & Ajax*: è quo feci, *Oeax*. Apollodorus: Κλυμένην γαμεῖ Ναύπλιος, καὶ υἱοὶ αὐτῷ γίνονται Οἴαξ καὶ Παλαμήδης. Ubi male edunt, Οἴαγος. At recte infra initio lib. 6. *Oeax Nauplii filius Palamedis frater*: idem ubique occurrit in Mycenenſi hiſtoria. Vide Euripidem Oreſte.

Dicti Creteide.] Librorum ſcriptorum unus, *Dictus ex Creteide*: alter, *Dictys ex Creteida*: vulgo edebatur, *Dictys ex Creta Ida*: quo quid potuit ineptius fingi? quæ enim pars Dicty in hac diviſione, & quorſum hæc, *ex Creta Ida*? Scripſi, *dicti Creteida*: quippe quum mox Agamemnonem & Menelaum referat dictos Atridas, qui erant Pliſthenis, ad tegendam obſcuritatem paterni nominis; veriſimile eſt eadem ratione addidiſſe Palamedem & Oeacem Nauplii, dictos Creteidas ab avo materno Creteo, quum origo paterna eſſet multo ignobilior. Nauplius enim mercaturæ laude potius cenſendus quam ulla alia arte: eoque illi traditæ à Creteo oraculorum præfata verito filias quas venumdaret. Apollodorus. Ἀερόπην δὲ καὶ Κλυμένην Κρητεὺς Ναυπλίῳ δίδωσιν εἰς ἀλλοδαπὰς ἠπείρους ἀπεμπολῆσαι. Idem: Αὔγην δ' ἔδωκε Ναυπλίῳ τῷ Ποσειδῶνος ὑπερορίαν ἀπεμπολῆσαι. Idem: Ἀμυμώνη δὲ ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησε Ναύπλιον. οὗτος μακρόβιος γενόμενος πλέων τὴν θάλασσαν τοῖς ἐμπίπτουσιν ἐπὶ θανάτῳ ἐπυρσοφόρει. Et mox: ἔγημε Κλυμένην τὴν Κρητέως. Ita legendum, καὶ ἐγέννησε Παλαμήδην, Οἴακα, Ναυσιμέδοντα.

Anaxibia.] Ita recte libri noſtri, non ut edebatur, *Anaxibœa*. Pauſanias Corinthiacis. Apollodorus primo Bibl. Νέστωρ γήμας Ἀναξιβίαν τὴν Κρατιέως.

Cap. II. *Ex Sidone à Phœnice patre.*] Ita libri noſtri: mutaverant qui Europam Agenoris non Phœnicis audierant: ad id juris ambigui fuit Apollodorus initio lib. 3. τινὲς δ' Εὐρώπην οὐκ Ἀγήνορος, ἀλλὰ Φοίνικος λέγουσιν. Homerus. Iliad. ξ.

Οὐδ' ὅτε Φοίνικος κούρης τηλεκλειτοῖο,
Ἣ τέκε μοι Μίνω τε καὶ ἀντίθεον Ῥαδάμανθυν.

Hæc autem addita à noſtro auctore, ut fabulam de tranſvectione Europæ in Cretam vectore tauro diſſimulet, ut conſilium ſuum ſequatur, redigendi omnia [illegible] ad ea quæ fieri humanitus potuere.

Cap. III. *Aliiſque ex conſanguinitate.*] In vulgatis, *cum Ænea aliiſque*: quæ duo verba abſunt à ſcriptis: & ſane vix convenit cum hiſtoria ſequenti hic Æneæ comitatus, quem Dares & alii auctores minus veriſimiliter commenti ſunt. Certe non alius hic nominatus quam Glaucus Antenoris, quem infra expeditionis ejus comitem refert & pœnas luiſſe morte: iſque ex conſanguineis Alexandri, quum nepos dicatur Æſyetæ & Cleomeſtræ, quæ amita Laomedontis: infra fine lib. 5.

Sicut in tali re fieri amat.] Ita diſerte libri noſtri, eleganter: non addo exempla quæ notarunt docti ex Græcis & Latinis ſcriptoribus. At boni correctores ediderant, *ſolet*.

Cap. V. *Ad oſtentationem regiæ magnificentiæ.*] Homerus. Iliad. ζ.

Ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ἔργα γυναικῶν
Σιδονίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
Ἤγαγε Σιδονίηθεν ἐπιπλὼς εὐρέα πόντον
Τὴν ὁδὸν ἣν Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν.

Cap. VII. *Nihil penſi aut conſulti facientes.*] Libri, *patientes*. Scribe, *habentes*. Salluſtius in Catilina: *Nihil penſi neque moderati habere*. & in Jugurthino, *nihil penſi neque ſancti habere*.

Cap. IX. *Danaum enim atque Agenorem.*] Neſcio quos ſecutus auctores hanc conſanguinitatem attexat: neque enim Danai & Agenoris cognationem exſequitur, quæ ponenda fuit, ut ratio conſtaret, ponendumque Danaum filium Beli qui frater Agenoris. Simplicius fuiſſet dicere, Electram & Taygetam ſorores, Plejonæ & Atlantis filias, & ex Electra Priamum, ex Taygeta Tyndareum, de quo veteres omnes conſentiunt. At Plejonam Oceani non Danai fere omnis antiquitas, & Taygetam Atlantis non Agenoris. Sed eandem originem repetit etiam infra libro quarto.

Ex Plejona.] Hæc erat vulgata ſcriptura; manuſcriptorum unus, *Jona*; alter *Ona*; utrumque corrupte, infra libro quarto, *Heſiona*: ut videatur etiam in hoc alios ſecutus auctores.

Amiclam.] Ita ſcripſi, quia in libris, *Amiclum*: ut vulgo edebatur, *Amictum Muſculum*, corruptiſſime. Quod ſequitur de Argalo, quamvis ſectatores habeat viros doctiſſimos, longe aliter enarratur à veteribus, qui Amyclæ Cynortam, hujus Perierem, ejus Oebalum fere omnes conſentiunt.

Agenoris quippe filium Phœnicem.] Non magis conſtat ratio hujus conſanguinitatis quam ſuperioris: Unus librorum, *& Dime patris*

patris Hecuba & Leda: alter, *de Dime:* ut videatur ſcriptum fuiſſe, *Agenoris quippe Phineum & Phœnicem, & inde patres Hecubæ & Ledæ conſanguinitatis originem deriviſſe.* Phineum Agenoris adſerit noſter etiam lib. 3. *Perhibebatur ex his qui à Phineo Agenoris originem propriam memoria repetebant.* A quo per filiam Trojanos reges noſter deducit lib. 3. & 4. Leda Theſtii filia. Hecuba Dymantis Homero & noſtro; aliis Ciſſei: ſed ii an à Phineo ac Phœnice, mihi non liquet.

An pœnarum.] Vulgo addebant, *metu*, quod abeſt ab utroque manuſcripto: nec deſunt exempla in veteribus ſcriptoribus ejus locutionis, qua diverſis enuntiationibus unica particula aptatur, quamvis alteri minus proprie congruat: notus eſt locus B. Pauli; κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, &c.

Cap. X. *Bonum publicum materna gratia.*] Ex Salluſtii Jugurthino: *ita bonum publicum, uti in pleriſque negotiis ſolet, privata gratia devictum.*

Cap. XIV. *Quæ ex Chirone dicebatur.*] Ita diſerte libri noſtri. Thetidem Chironis etiam adſerit lib. 6. quod & plerique veterum crediderunt, & ab iis Joannes Tzetzes:

Ὡς Ἀχιλλεὺς τῆς Θέτιδος καὶ τοῦ Πηλέως γόνος.
Οὐ τῆς θαλάττης Θέτιδος, ἀλλὰ τινὸς γυναικὸς,
Ἥτις ἦν καὶ θυγάτηρ Χείρωνος φιλοσόφου.

Sed dixit, *quæ dicebatur*, propter vulgatam famam, eam eſſe Nerei, ut ſupra de Helena, *Tyndarei, ex qua ipſa genita videretur.*

Medicina artis.] Ita diſerte libri noſtri, non *medica*, ſic, terra Italia, mulier meretrix, ſenecta ætas, & alia ejuſmodi.

Conditione prælii.] Ita libri, abutitur ubique noſter vocibus belli & prælii, contra proprietates utriuſque nominis & differentias vere notatas à grammaticis. Infra, *Paucis clade belli ejus expertibus*, pro prælii. Item, *dilato conditionibus in tempus bello.*

Cap. XV. *Theſtoris.*] Ita ſcribendum, non *Neſtoris*, quamvis reclamantibus imperite omnibus libris. Mox recte libri veteres, *Exſectum.*

Cap. XVII. *Contraxerat.*] Ita recte libri, non conſtruxerat. Porro ut in toto opere præcipue Homerum ſequitur, adhibito judicio ea mutans quæ ferri non poſſe credidit, ita præcipue in catalogo navium & recenſione auxiliorum Trojanorum, ejus veſtigiis inſiſtit, exceptis quæ hic in fine de Therſandro, Epeo, Calchante, Mopſo: nos hæc omnia antea corruptiſſima fidem manuſcriptorum ſecuti reſtituimus.

Elephenor ex Eubœa triginta.] In libris: *Mneſtheus ex Athenis 61. Elephenor ex Eubœa, Ajax Telamonius Salamina 12.* Scribe, *ex Athenis quinquaginta, quadraginta Elephenor ex Eubœa: Ajax S. 12.* Convenit cum Homero, ut diximus.

Prothous Magnes.] Ita ſcribendum, non *Manus*, quod eſt in omnibus editis & ſcriptis libris: non dicit è Magneſia, quia apud Homerum invenit Magnetes nominatos & deſignatos à vicinia Penei fluminis & Pelii montis, non appellatis civitatibus:

Μαγνήτων δ' ἦρχε Πρόθοος Τενθρηδόνος υἱός,
Οἳ περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον
Ναίεσκον ——

Sed & veteribus ita ſolitus inſigniri Prothous. Apollodorus apud Iſacium: Μάγνης ὁ Πρόθοος ἐν Εὐβοίᾳ περὶ τὸν Καφηρέα σὺν πολλοῖς ἑτέροις διαφθείρεται.

Rhodo, aliiſque circa eam inſulis.] Immo è Rhodo ſola: nam ex inſulis vicinis Antiphus & Phidippus Heraclidæ delectos milites duxere. Sed quia Homerus Lindum, Jalyſum, & Camirum nominavit, quæ tres Rhodi tribus ſive civitates, credidit noſter alias inſulas recenſeri. Mox pro octo, volui editum, *novem*, ut in Homero, & in utroque manuſcripto.

Eurypylus Ormenius.] Ita ſcripſi ex Homero. *Orchomenius* erat in omnibus libris; ut & ſupra. Mox ex libris edidi, *Guneus Perrhabis.* Homerus:

Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγε δύω καὶ εἴκοσι νῆας.
Τῷ δ' Ἐνιῆνες ἕποντο μενεπτόλεμοί τε Περαιβοί.

Ex inſulis congregatis.] Ita libri: intelligit eas quæ in Homeri Catalogo, Niſyrum, Carpathum, Caſum, Con, & Calydnas; quas fruſtra hic intruſerant correctores.

Theſſandrus Polynicis.] Hic deeſt in Catalogo Homeri; noſter quia auctore ſuo deficitur, non ſibi conſtat: nam hic ait Thebis veniſſe cum ſupra memoratis, hoc eſt Bœotis Arceſilao, Prothenore, Peneleo, Leite, Clonio. At paullo ante dixit veniſſe ex Ætolia; quod nulla ratione fulciri poteſt, quum Therſander per Epigonos reſtitutus ſit in Thebarum regnum ante expeditionem Trojanam. At in Homero nulla ejus mentio, quia occiſus ante τὴν Ἀχιλλέως μῆνιν. Addit etiam noſter Calchantem, Mopſum, Epeum, quorum nulla mentio in Homeri Catalogo; nec veriſimile Calchantem & Epeum tot naves inſtruxiſſe. Mopſi in

Trojana

Digitized by Google

Trojana expeditione non memini fieri alibi mentionem: contra omnis antiquitas conſentit in reditu Calchantem, quum aliis comitatus appuliſſet Colophona, ubi regnabat Mopſus Mantus filius inſignis vaticinandi ſolertia, victum à Mopſo arguente ejus inſcitiam, pudore an dolore confuſum interiiſſe. *Acarnania*, non *Arcadia*, uterque manuſcriptus.

Neceſſariorum cibi.] Ita liber uterque, τ' ἀτῆς. *Neceſſaria cibi*, ut in fine hujus libri; *Frumenta, vinum, aliaque cibi neceſſaria Anius ejuſque filiæ præbuerunt. Aliis neceſſariorum*, τοῖς ἄλλοις τ' ἐπιτηδείων. Ut ſupra; *interea legatorum Palamedes*. Τῶν δὲ πρέσβεων ὁ Παλαμήδης. Sic Reliqua prædæ, lib. 4. *aurum atque reliqua prædæ inter ſe diſpartiunt*.

Cap. XVIII. *Phalidis Sidoniorum regis.*] Lectio hæc à correctoribus eſt, qui legerant infra lib. 4. Phalam Sidonium: ſed is Sidonius quidem, at non Rex Sidonis, ſed claſſis rector, Memnonis, ut videtur, mercenarius. Et alioqui à Phala non fit Phalidis. Librorum unus, *frigio*; alter, *frigie*; ut videatur, *Phrygis*.

Inlici quivit uti.] Ita ſcripſi, quum inveniſſem in utroque manuſcripto, *in lectus qui virtutis ſocietatem*.

Cap. XIX. *Irane cæleſti, an ob mutationem aëris.*] Egregie ex utroque codice reſtituimus priſcam lectionem; quam male corruperant vulgo, *ita Diana ob mutationem aëris*. Innuit veram cauſam fuiſſe mutationem aëris, creditam vulgo iram cœleſtem. Eadem locutionis elegantia paullo poſt: *Agamemnon affectione paterna pietatis motus, an ne tam illicito immolationis ſceleri intereſſet.* Et lib. 11. *Pertinacia animi, an ob amorem captivæ*. Item, *tædione an recordatione ſuorum domuitionem cupiebant*. Quam & ubique corruperant. lib. 3. *in gratiamne impetrati funeris, an ſi quid Trojæ accideret, ſecurus jam filiæ*. lib. 4. *Permoti querelis Rhodiorum, an cupidine diripiendarum rerum quas ſecum advexerant*. Ubi reſcripſerant, *dein cupidine*. Frequens Tacito locutio.

Promiſce.] Ita libri veteres: in quibus etiam recte, *per pecora atque exercitum graſſari*.

Palamedem.] At eum in Catalogo ne nominavit quidem, quia non invenerat in Homero, cujus recenſio poſt mortem Palamedis; ſed noſter certe debuit non omiſiſſe vel in enumeratione, vel in conventu principum qui habitus Argis.

Cap. XX. *Domuitionem.*] Ita ſcripſi, quum in vulgatis eſſet, *domum demigrationem*, in ſcriptis, *domi mentionem*. Idem verbum corruptum infra lib. 11. *tædione an recordatione ſuorum domuitionem cupiebant*. Domuitio, νόστος. Pacuvius Hermiona:

Nam ſolus Danais hic domuitionem dedit.

Philoxenus; *Domuitionem*, ἐπάνοδον.

An ne tam illicito.] Ita recte libri.

Cap. XXI. *Coruſca, fulmina.*] Ita libri, non *coruſcationes*. Coruſca, ἀστραπαί. tonitrua, βρονταί, fulmina, κεραυνοί. Hæc tria diſtincta & Varroni: *Cognitio enim trium, fulgetra, tonitrui, fulguris, à fulmine orta*.

Cap. XXIII. *Aliaque cibi neceſſaria.*] Ita libri, recte diximus ſupra. Mox reſcripſimus, *quæ Oenotropæ & divinæ religionis antiſtites memorabantur*. Fabulam de Anio Deli rege & ſacerdote, & ejus filiabus quæ vinum, oleum, & omne tritici genus ultro funderent, habes apud veteres Grammaticos, è quibus enarrator Lycophronis: Ἄνιον Ἀπόλλων ἤνεγκεν εἰς Δῆλον, ὃς Δωρίππην γήμας ἐγέννησε τὰς Οἰνοτρόπους, Οἰνώ, Σπερμώ, Ἐλαΐδα, αἷς ὁ Διόνυσος ἐχαρίσατο ὁπότε βούλοιντο σῖτον, σπέρματα καὶ ἔλαιον λαμβάνειν κατὰ τὰς τῶν ὀνομάτων θέσεις. Φερεκύδης δέ φησιν ὅτι Ἄνιος ἔπεισε τοὺς Ἕλληνας παραγενομένους πρὸς αὐτὸν, αὐτοῦ μένειν τὰ ἐννέα ἔτη, δεδόσθαι δ' αὐτοῖς τῷ δεκάτῳ ἔτει πορθῆσαι τὴν Ἴλιον καὶ πορθήσειν αὐτὴν χρησμὸς γὰρ τοῖς Ἕλλησιν ἐδόθη Τροίας κρατῆσαι τῷ δεκάτῳ χρόνῳ ὑπέσχετο δ' αὐτοῖς καὶ ὑπὸ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ τραφήσεσθαι. Vide & quæ Grammatici ad 3. Æneidos, ubi Anius hic vetus Anchiſæ amicus: & ibi Servius Danielis: *Anius Rex Deli, Apollinis ſacerdos, quum trium filiarum eſſet parens, ne unius tantum Dei eſſet tutus auxilio* (ita ſcribendum) *filias numini Liberi patris devovit, qui parem ei gratiam referens effecit ut quicquid una attigiſſet verteretur in fruges, altera in vinum, tertia in oleum: id quum comperiſſet Agamemnon dux Argivorum, quum mille navibus oppugnatum iret Trojam, miſit qui eas accerſerent, ut poſſet alere Græciæ exercitum*. Veriſimile eſt Delum electam à Græcis ducibus, quo annonam ex omni Græcia comportarent ad neceſſarios uſus exercitus tranſvehendam, ejuſque curam datam Anio, qui ſingulis filiarum eam cuſtodiam diſtribuerit.

Digitized by Google

AD LIB. II.

CAP. I. *Ad Mœſiorum regionem.*] Ita libri veteres. Scio Myſiam eſſe in Aſia, Mœſiam in Europa Thraciæ vicinam: ſed & hoc ſcio, poſteriores Græcos & Latinos utrumque nomen confudiſſe. Itaque Mœſiam hanc Europæam paſſim videas in Conſtantinopolitana hiſtoria appellari Myſiam: Mœſiani contra Aſiaticam in Latinis poſterioris ævi ſcriptoribus. Hæc Myſia ad mare fuit proxima Troadi. Plinius v. xxx. Mela.

CAP. III. *Inſtar muri.*] Ita recte libri: male edebatur, *montis.*

Teutranius.] Ita libri veteres, non *Teutratius.* Finxit nomen noſter à Teutrania urbe Myſiæ: nam de hoc in veteribus altum ſilentium: nec veriſimile Teuthrantem Telepho relicturum fuiſſe Myſiæ regnum, ſi ex Auge liberos tuliſſet.

Ad eum convertit.] Ita recte libri. Gellius I. 26. *Convertit ad me qui interrogaveram.* Idem I. 8. *Tali petulantia mulieris atque pecuniæ magnitudine ictus expaviduſque Demoſthenes avertit.* Tacitus Annal. 4. *cuncta tentanti promptiſſimum viſum ad uxorem ejus Liviam convertere.*

Aciem invadit.] Ita libri, non *Ajacem.*

Quos adverſum ierat.] Salluſtius Jugurthino: *Profligatis iis quos adverſum ierat, rediens à latere Mauros incurrit.*

CAP. IV. *In aliquantum.*] Ita libri noſtri, familiari locutione noſtro ſcriptori. Mox, *debilitaverat*, ſcripſi è Petaviano: male in altero, *dubitaverat*; in vulgatis, *exanimaverat.*

Moeſi ad ſe domum.] Ita recte libri. Catullus:

Ad ſe quiſque vago paſſim pede diſcedebant.

CAP. VII. *Ex his locis ad Trojam navigandi.*] Hæc vero magna Geographiæ ignoratio. Myſia enim in qua regnavit Telephus, proxima Troadi, ut diximus ſupra: nec navigio opus, ut ex ea illam attingerent, & ſi navigio uti vellent, ora tantum legenda. Sed hæc ita finxit, ut novennium expeditionis impleret, & decennium vulgatum belli Trojani ad novem annos τῶν πα-[illegible] redactum in decimum ipſius belli contraheret.

Exercere diſcordias vacuum fuit.] Ex Salluſtio hiſt. I. *poſtquam remoto metu Punico ſimultates exercere vacuum fuit.*

CAP. VIII. *Auctoribus nuntii ejus Scythis Barbaris.*] Ita ſcribendum. Scythæ jam tum nautica & mercatura clari. Inde mox eos duces navigationis adſumunt Græci.

CAP. XVI. *Phorbanta.*] Ita recte libri ſcripti, Homerus. Iliad. ι.

Τῷ δ' ἄρα παρκατέλεκτο γυνὴ, τὴν Λεσβόθεν ἦγε,
Φόρβαντος θυγάτηρ Διομήδη καλλιπάρῃος.

Vitioſiſſime edebatur, *Forgaritam.*

Dein Phyrum.] Ita libri noſtri; credo, pro *Scyrum*, quam eodem tempore captam ab Achille Homerus memorat:

Σκῦρον ἑλὼν αἰπεῖαν Ἐνυῆος πτολίεθρον.

CAP. XVII. *Eëtione.*] Ita recte libri, non *Faction*e: item *Cilicas.* Lyrneſſus & Thebæ Cilicum iſtorum civitates ab Achille expugnatæ eodem tempore: in illa regnavit Mynes Briſeidis maritus; in hac Eëtion pater Andromachæ, maritus Chryſeidis. Homerus. Iliad. α.

Ὠχόμεθ' εἰς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἠετίωνος,
Τὴν δὲ διεπράθομέν τε καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα.
Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἷες Ἀχαιῶν,
Ἐκ δ' ἕλον Ἀτρείδῃ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον.

Et in catalogo:

Λυρνησσὸν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης.

Et in ζ.

Ἀνδρομάχη θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος.
Ἠετίων ὃς ἔναιεν Ὑποπλάκῳ ὑλήεσσῃ,
Θήβῃ Ὑποπλακίῃ, Κιλίκεσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων.

Et mox,

Ἐκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλίκων εὖ ναιετάουσαν,
Θήβην ὑψίπυλον, κατὰ δ' ἔκτανεν Ἠετίωνα.

Ex cujus ſpoliis citharam & equum Pedaſum abductum idem Homerus ſcribit. Iliad. ι. & π. Dixi, iſtorum Cilicum: alii enim ſunt Homero Cilices prope Idam, quos etiam recenſet Plinius ϛ. 30. longe ab iis Cilicibus, quos ſequens ætas agnovit ad Taurum & Amanum.

Pedaſum, Lelegum urbem.] Ita ſcribendum, Homerus Iliad. φ.

Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει,
Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων ὑπὸ Σατνιόεντι.

Sed Homerus Pedaſum regnatam facit Alteo, non Briſei, & Briſeida Lyrneſſo captam

Digitized by Google

ptam non Pedaſo: quod noſter immutavit ut diſſimularet unde accepiſſet.

Cap. XVIII. *Aliaque dona cujuſquemodi.*] Ita ſcripſi, quia in libris, *hujuſcemodi.* Vox verba & antiqua, ſed fere ubique corrupta. Lucretius lib. 6.

In terra cujuſquemodi rerum eſſe figuras.

Cic. 1. de Offic. *admittenda hominum cujuſquemodi multitudo.* Et 11. de Orat. *Ut ad cujuſquemodi genus ridiculi vultus etiam accommodetur.* Salluſtius in Jugurthino: *Eo imponit vaſa cujuſquemodi.* Sæpe in libris ſequentibus, ſed ubique in mendo. Habes ſæpe in Apuleio & aliis ſcriptoribus.

Teuthrantem.] Libri ſcripti, *Teuthantrum:* is eſt Sophocli *Teleutas*, Ajace maſtigrophoro. Infra, ubi iterata ejus mentio, liber unus, *Teutranti filiam*; alter, *Teutanti.*

Cap. XX. *Græcorum, Menelaus.*] Muta diſtinctionem: τῶν Ἑλλήνων ὁ Μενέλεως. Ut ſupra, legatorum Palamedes.

Cap. XXI. *Ante conſulta.*] Vulgo, *bene conſulta.* Libri, *à n.e conſulta.*

Cap. XXII. *Cui virile negotium eſt.*] Ita libri; hoc eſt, cui domi uxor. Virile ingenium reſcripſerant, quaſi haberet à Salluſtio, apud quem in Catilina: *quis mortalium cui virile ingenium eſt tolerare poteſt illis divitias ſuperare?* At hic virile ingenium minus quadrat, quum formido & ſuſpicio mulierum ſit potius quam virorum; & ut virorum, non certe τῆς ἀνδρείας.

Nati paucorum libidini.] Ita libri veteres, elegantiſſime.

Cap. XXV. *Ne quid tale commenta finitima.*] Ita eſt in Petaviano: at in altero, *ne quid tale confinitima regiones:* ſcilicet ſcriptum fuit, *ne item aliæ confinitimæ regiones perniciosa conſilia adverſum Trojam molirentur.* Mox edebatur vulgo; *nihil exploratum neque fidum eſſe, inſidioſa cuncta atque adverſa in obſidione fore.* Duæ primæ voces, *nihil exploratum*, aberant ab utroque manuſcripto. In altero, *neque fidum, contra inſidioſa cuncta:* at in Petaviano, *namque fidei jus, contra inſidioſa c. a. a. i. o. fore.* Omnino ſcribendum; *neque fidelius, contra inſidioſa cuncta atque a. i. o. fore.*

An ſolis qui è Græcia ſunt.] Imitatum ex illis Homeri notiſſimis:

Ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων
Ἀτρεΐδαι ——————

E quis & Virgilius:

Nec ſolos tangit Atridas
Iſte dolor. ——————

Cap. XXVI. *Quippe Crete Europam quidem à Sidone.*] Vetus querela Aſiaticorum, relata ſive conficta ab Herodoto ipſo initio hiſtoriæ, de raptu Ius, Europæ, Medeæ, cujus κακοήθειαν notat Plutarchus. Jolchorum *bene libri*, non *Colchorum.*

Io ex Sidoniorum.] Contra eſt: nam Io Argis avecta à Phœnicibus: ſed noſter quum hæc inveniſſet apud Herodotum, putavit ex perſona Trojanorum mutanda, ut cauſam ſuam approbarent, quam omnes Aſiatici defendebant eodem modo, quaſi Græcis χειρῶν ἀδίκων ἀρξαμένοις. Itaque & qui Daretis nomine Trojanum bellum ſcripſit, ab Argonautica expeditione injuriarum initium repetit, dein ab inſecuta Heſionæ ſervitute.

Cap. XXVII. *Botiram Cillamque.*] In Danielis libro *Betiram:* de qua nihil inveni. At Cillâ nota ex Homero:

—————— *Ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας*
Κίλλαν τε ζαθέην. ——————

Ex eodem nota Ariſba & Lariſſa; ex Geographis Gargara & Scepſis. Pro *Gergitham*, edebatur vulgo, *genitem.* Libri, *gentum:* è quo feci *Gergitham*, quam prope Scepſim locant veteres Geographi.

Cap. XXX. *Adigit.*] Ita optime libri.

Cap. XXXI. *Pertinacia animi, an ob amorem captiva.*] Ita recte libri. Similes elegantias notavimus ſupra. In iiſdem recte, *cuncta extrema ratus experiri.*

Cap. XXXII. *In aliquantum*] Ita libri, & ſic ſæpe noſter, à cujus ſæculo non eſt exigenda Latini ſermoni puritas.

Cap. XXXV. *Tædione, an recordatione ſuorum.*] Totus hic locus miſere turbatus erat tam in vulgatis quam in ſcriptis libris. In illis edebatur; *tempore fruſtrato, ſeditione odio an recordatione ſuorum bellum non occipiebant.* In libro Danielis, *tempore multo fruſtra tritos editione an recordatione ſuorum domi ſeditionem accipiebant:* in altero, *tempore fruſtrati tota editione an rec. ſ. domi ſeditionem accipiebant.* E quibus concinnavi lectionem quam editio hæc repræſentat. Corrumpendo loco duo fuerunt; primum

 quod

quod non capiebant elegantiam hujus ſermonis, *tædione an recordatione*, quam ubique mali editores corruperant, ut diximus ſupra. Alterum ignoratio antiquæ vocis, *domuitionem*, quam & ſupra explicavimus. Non dubium eſt quin hæc ſit genuina auctoris ſcriptura.

Adicere.] Ita liber Danielis: antiqua ſcriptio, pro *adjicere*; quam in omnibus optimæ notæ libris inventam viri docti teſtantur. Poterat tamen ferri cum vulgatis & altero manuſcripto, *edicere*.

Primus igitur.] Et hic catalogus ab Homero, ut pleraque alia.

Pandarus Lycaone genitus, ex Lycia.] At Homerus Zelia oriundum dicit, ſub extremum Idæ pedem. Scilicet duplex Lycia Homero; altera proxima Cariæ, in qua Xanthus fluvius, è qua Sarpedonem & Glaucum emittit; altera ſub Ida proxima Troadi: nam & de Pandaro Homerus Iliad. ε.

——— Ἀπορνύμενον Λυκίηθεν.
Οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σέο γ' εὔχεται εἶναι ἀμείνων.

Ideo quum Lyciam Sarpedonis nominat, addit τηλόθεν ἐκ Λυκίης, quia ea longinquior.

Hippothous Pylei] Ita libri, ſcilicet male legerat verſum Homeri, in quo Hippothous & Pylæus filii Lethi Pelaſgi:

Τῶν ἦρχ' Ἱππόθοός τε Πύλαιός τ' ὄζος Ἄρηος,
Υἷε δύω Λήθοιο Πελασγοῦ Τευταμίδαο.

Acamas ameriplem piros.] Expreſſi ſcripturam veterem, cui non medeor. Hic Acamas Euſſori filius Homero, diverſus ab Acamante Antenoris, & altero Acamante Aſii. Piros imbraſi filius. Uterque Thraces duxere. Suſpicio eſt noſtrum ſcripſiſſe, *Acamas Antenoris filius & Piros ex Thracia*; confuſis imperite Acamante Imbraſi & Acamante Antenoris.

Odius & Epiſtrophus.] Ita libri, non *Dius*. Errant qui in Catalogo reſcribunt, ὁ Δῖος: arguit ipſe Homerus. Iliad. ε.

Ἀρχὸν Ἁλιζώνων Ὀδίον μέγαν ἔκβαλε δίφρου.

Mox ſcribe, *Alizonum reges.*

Ex Solemo] Corruptiſſime hæc omnia in editis & ſcriptis. *Ex ſile manaſtes & amphimachus nomionis de Caria.* Solemum dicit pro Solymis, qui vicini Lyciæ, & quos ſæpe pugnaſſe cum Lyciis Homerus refert. Naſtes & Amphimachus Cares Homero.

Genitore Pylæmene.] Ita ſcribendum ex Homero. Vulgo, *Telameneo*: librorum unus, *Talimeno*.

Glaucus Hippolochi.] Et hæc peſſime edebantur, quæ nos ſecuti veſtigia ſcripturæ veteris reſtituimus. Quod ait Glaucum adſcitum à Sarpedone quaſi inferiorem, cave credas: nam Glaucus Hippolochi filius, Bellerophontis nepos, amitinus Sarpedonis, cui mater Laodamia ſoror Hippolochi: Homerus Iliad. ζ.

Chromis Midonis.] Ita ſcribendum, vel *Chromius*. Utrumque habes apud Homerum: vulgo, *Pronius Midonis*: libri, *Prominues Midons ex Mœſia. Purechmus Auntipeonius*: è quo feci, *Pyrachmes Axii*. Credidit apud Homerum ἀπ' Ἀξίου, eſſe filium Axii.

Ex Adreſtina.] Ita libri: vulgo, *agreſtina*: ſcribe, *Adreſtia*. Homerus:

Οἳ δ' Ἀδρήστειάν τ' εἶχον ———

Aſius Hyrtaci Seſto.] Ita ſcribendum, non *Aſius Hyrtacus*: libri, *Aſius Hyrtacis eſto*. Homerus: Ἄσιος Ὑρτακίδης, apud quem & alius Aſius Dymantis filius, Hecubæ frater. Iliad. π.

Ἄσιος, ὃς μήτρως ἦν Ἕκτορος ἱπποδάμοιο,
Αὐτοκασίγνητος Ἑκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος,
Ὃς Φρυγίῃ ναίεσκε ῥοῇς ἔπι Σαγγαρίοιο.

Cap. XXXVII. *Avidus ignara noſcendi.*] Ita libri recte. Salluſtius in Jugurthino: *More humana cupidinis ignara viſendi.* Item, *mare magnum & ignara lingua commercium prohibebant.* Item, *pleroſque velocitas & regio hoſtibus ignara tuta ſunt.* Virgilius: *ignarum Laurens habet ora Mimanta.*

Cap. XXXIX. *Armis atque animis.*] Vox *animis*, deeſt in manuſcriptis. Et ſane non iidem animi Paridi, qui coactus à fratribus redibat ad pugnam pudore potius quam ferocia. Scribe *paratos armis æque*: hoc eſt, paribus armis inſtructos; quod ſane juſto duello neceſſarium.

Cap. XLII. *Atque audendi auctor.*] Virgilius 12. *Auctor ego audendi.*

Cap. XLIII. *Glauchus Hippolochi.*] Ita recte libri, ut diſtinguat à Glauco Antenoris, de quo infra. Iidem recte, *Aſteropæus*, non *Steropus*. Et hic Lycius, quem una cum Sarpedone & Glauco Ho-

Homerus præficit quintæ turmæ auxiliarium. Iliad. *α*.

Pammon, Meſtor.] Ita ſcribendum. Vulgo, *ac modo Neſtor.* Libri, *Ammon Neſtorque.* Priamo filios quinquaginta aſſignavit antiquitas: in iis Antiphum. Homerus Iliad. *δ.* & *λ.* Politem, Iliad. *β.* *ν.* & *ω.* ubi & Pammonis & Meſtoris mentio.

> *Πάμμονά τ' Ἀντίφονόν τε, βοὴν ἀγαθόν τε Πολίτην.*

Et mox;

> *Μέστορά τ' ἀντίθεον, καὶ Τρωΐλον ἱππιοχάρμην,*

CAP. XLV. *Rheſus Ejone genitus.*] Ita ſcripſi, ſecutus Homerum, Iliad. *κ*.

> Ἐν δέ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς, παῖς Ἠϊονῆος.

At vulgo ediderant, *Rheſus de Ejoneo genitus:* libri, *Rheſus ſiſione genitus.*

AD LIB. III.

CAP. II. *Achilles auſus viſere.*] Vulgo, *volens viſere:* manuſcripti, *adveniens viſere:* omnino ſcribendum, *avens viſere:* itaque editum volueram.

CAP. IV. *Pyrachmem regem Pæonum.*] Peſſime antea, *Ciconum.* Libri, *Paonium.*

CAP. V. *Diorem & Polyxenum Alios.*] Id eſt, *Elios.* Ita diſerte optimus Danielis codex: *alter & alios:* vulgo, *aliosque*, utrumque male. Alius pro Elius Dorice: ut ſæpe Captivis Plauti, quod item antea corruptum, reſtitutumque à viris doctis. In libris Græcis ſæpe invenias πλείους corruptum pro Ἠλείους: quod notarunt & emendarunt eruditi. Manſit adhuc in Polybio lib. 4. Ἴσασι δὲ καὶ τοὺς πλείους οἱ περὶ τὸν Μαχάταν παραπλήσια λέγοντες, ὥσπερ καὶ περὶ τοὺς Λακεδαιμονίους. *Ubi legendum* Ἠλείους.

Pylamenem.] Ita recte libri, non *Philemonem.* Mox ex iiſdem ſcripſi, *à Phineo Agenoris.* Sequitur alios auctores ut dixi ſupra; nam plerique Phineum Beli dicunt non Agenoris. In iiſdem eſt *Olizonem*, ut & infra lib. 4. Apollodorus Bateam Teucri filiam jungit Dardano, è qua Erichthonius.

CAP. VI. *Clam atque ex occulto vulneratus.*] Ita recte libri, antea edebant, *exſtincti laniatique* ineptiſſime.

CAP. VII. *Arſacum cum Deiopite.*] Libri, *Arſacum, Deiopitheo.* Scribe, *Arſacum, Deiopiten.* At horum Priami filiorum mentio nulla in Homero, præterquam Dorycli, Iliad. *λ.* & Hippothoi, Iliad. *ω.* Apollodoro nominantur Δηϊοπίτης, Ἀρχέμαχος, Φιλαίμων, Μήλιος, Δόρυκλος, Ἱππόθοος, Ἱπποδάμας. Ut videatur ſcribendum; *Arſacum, Deiopiten, Archemachum, Laodocum, & Philemonem:* item, *Melium, Aſtyochum, Doryclum, Hippothoum, Hippodamanta.* Δηϊοπίτην etiam habes in Iliad. *λ.* occiſum ab Ulyſſe: Mulium. Iliad. *π.* occiſum à Patroclo, & alium Mulium. Iliad. *υ.* ab Achille.

CAP. VIII. *Gorgithione.*] Ita recte libri, non *Corgathione*, ut vulgo. Gorgithion filius Priami nothus. Iliad. *θ.* Apollodorus.

Neque fortuna belli mutatur.] Scripſerat, *nutat.*

CAP. X. *Criſſæorum.*] Ita ſcribendum, non ut in manuſcriptis, *tres eorum.* Schedius Phocenſes ducebat, in quorum regione Criſſa:

> Κρῖσάν τε ζαθέην. ———

Alter Echinadibus imperator.] Hæc addidimus è libris.

CAP. XIV. *Fœde & vice imbellium.*] Ita libri; optime.

Et cum Hippothoo Pyleus.] Totum hunc locum corruptiſſimum è libris reſtituimus.

Iſus & Evander, Priamidæ.] Iſus nothus Priami. Iliad. *λ.* Evandri meminit Apollodorus lib. 3.

Guneus rex Cyphius.] Ita ſcribendum, libri, *Cyneus rex Scyphus.* At quam male vulgo, *Caneus rex Scythiæ.*

> Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγε. ———

CAP. XV. *Qua maxime viſi poterat.*] Recte ita in Petaviano. Danielis 6. vulgo, *videri.* Viſere antiquis idem quod videre. Lucretius.

> ——— *Viſitque exortum lumina ſolis.*

Tacitus Annal. 3. *Sed præfulgebant Caſſius atque Brutus, eo ipſo quod imagines eorum non*

Digitized by Google

non viſebantur. Apuleius Apologia: *quum in eo viſitur imago mire relata*, infra lib. 4. *Omnia circum Trojam & ultra quæ viſi poterant*. Ubi etiam reſcripſerant, *quæ viſui patebant*.

Cap. XXI. *Non tu mihi cauſſa.*] Ex 3. Iliad.

> Οὔτι μοι αἰτίη ἐστὶ, θεοὶ νύ μοι αἴτιοι εἰσὶν,
> Οἵ μοι ἐφώρμησαν πόλεμον πολύδακρυν
> Ἀχαιῶν.

Cap. XXIV. *Conſiliatum.*] Non mihi fuit religio recipere hanc dictionem in utroque manuſcripto inventam; non magis quam viris doctis in Cæſare I. de bello Civili: *multumque cum ſuis conſiliandi cauſſa ſecreto præter conſuetudinem colloquerentur*. Item, *Hac conſiliantibus eis nunciatur aquatores ab equitatu premi noſtro*. Et inde olim à conſulendo conſul, à conſiliando *conſiliarius*; quod verbum habes apud Suetonium & alios poſteriores; Item conſiliaris apud Paulum J. C. lib. 5. de offic. adſeſſor.

Cap. XXV. *Namque exſecrati facinus ejus.*] Homerus Iliad. γ.

> Ἢ δῆθ᾽ μὲν ἔμαρτο νίκος᾽ ἐν παντοπόρῳ-
> σι.
> Νῦν δ᾽ αὖτ᾽ σὺν ἐθέλεισι μάχῃ καταδύμε-
> ναι ἀνδρῶν,
> Αἴσχεα δειδιότες, καὶ ὀνείδεα πόλλ᾽ ἅ μοι
> ἐστίν.

Ad Lib. IV.

Cap. I. *Præclara pudicitia.*] Ita diſertim uterque manuſcriptus. Opponit pudicitiam Hectoris libidini Alexandri: quæ ſane ut in omnibus viris laudanda, ita in principibus maxime conſpicua, eoque magis quo rarior. Hectoris ſane antiquitas nullos amores novit, neque aliam ſobolem quam ex Andromacha.

Per dies decem.] Homerus, undecim: apud quem Achilles,

> Σχήσω γὰρ τόσσον πόλεμον χρόνον ὅσσον ἄνω-
> γας.

Ut hic, *bellandi requies*. Sed ſic ſolet bellum pro prœlio, ut diximus ſupra.

Cap. III. *Placitumque.*] Ut videatur ſcribendum, *actumque*, hoc eſt, deliberatum; nondum enim id decretum erat, donec Diomedes rogatis ducum ſententiis id fieri curavit.

Cap. IV. *Camirum & Jalyſum.*] Edebatur perverſe *Galiſam*: libri, *Calyſum*. Scripſi *Jalyſum*. Homerus:

> Λίνδον, Ἰήλυσόν τε, καὶ ἀργινόεντα Κά-
> μειρον.

An cupidine.] Ita diſerte libri: quod inepti & imperiti correctores mutaverant, reſcripſerantque *dein cupidine*.

Cap. VII. *Areius & Echemon.*] *Areius* eſt in utroque manuſcripto, non Attreus: recte, in Apollodoro ita ſcripſerim, non Ἀτρεύς: at pro vulgato *Echion*, Danielis liber habuit *Archemmon*; Petavianus, *Echemmon*: è quo feci, *Echemon*: qui notus Homero. Iliad. ε. Ἐχέμμονά τε Χρόμιόν τε. Et memoratus eidem Apollodoro.

Dryops, Bias, & Corython.] Vulgo editum fuit, *Drapſis bias & Corintha*: manuſcripti, *Dyraſpia & Choritho*n. Dryops & Bias recenſiti Apollodoro. Corythonem nuſquam invenio: credoque reſcribendum, *Gorgithion*: nec me movet quod eum ſupra dicit occiſum; nam & hic *Philenorem* nominat, quem necatum dixit lib. 3. & & Antiphum, cujus cædem retulit lib. 2. Ilioneum etiam non inveni, niſi in Apollodoro ſcribendum ſit Ἰλιονεύς, pro Ἰδομενεύς. Teleſtes in eodem eſt, & Glaucus, & Agathon, quem etiam Homerus agnoſcit. Iliad. ω. ubi & Agavus. Thyeſtes nuſquam mihi repertus.

Cap. VIII. *Eorum humandi veniam.*] Dudum monui probam & antiquam eſſe hanc lectionem, quam uterque manuſcriptus agnoſcit. Imperiti addiderant *corpora*, ne ſolœciſmum paterentur, ſcilicet. Plautus Captivis: *Nominandi iſtorum tibi erit magis quam edundi copia*. *M.* Tullius *V.* Philip. *Agitur utrum M. Antonio facultas detur opprimendæ Reip. cadis faciendæ bonorum, diripiendæ urbis, agrorum ſuis latronibus condonandi*. Varr. 2. de re ruſtica: *ſive enim aliquod fuit principium generandi animalium*. Gellius 16. 8. *Feciſſe videtur eum librum ſui magis admonendi quam aliorum docendi gratia*.

Cap. IX. *Lycaon & Troilus Priamidæ.*] Troilus ſatis notus. Lycaonis meminit Homerus Iliad. υ. & φ.

Ætatem

Digitized by Google

Ætatem ejus admodum immaturam.] Quia legit in Virgilio:

> *Infelix puer, atque impar congreſſus Achilli.*

Ad Priamus. Iliad. ω.

> *Ejus meminit tanquam fortiſſimi.*

Cap. XII. *Naſtes.*] Libri, *Reſtes*. Vulgo, *Jaſtes*. Homerus:

> Νάστης Ἀμφίμαχός τε Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα.

Cap. XVIII. *Helenum Priami.*] Tzetzes in Lycophronem: Ἕλενος δὲ τοῦ Πριάμου παιδὸς μάντεως ὄντος, καὶ ἢ μόνου αὐτομολήσαντος τοῖς Ἕλλησι, κατά φησιν Ὀρφεύς τε καὶ Τρυφιόδωρος, ἢ ὥς φησι Σοφοκλῆς, ἐνεδρευθέντος καὶ κατασχεθέντος ὑπ' Ὀδυσσέως.

Cap. XIX. *Siniſtram manum.*] Tzetzes eodem loco: Φιλοκτήτης ἀντιταξάμενος αὐτῷ τὸν Ἀλέξανδρον πρὸς τοξείαν τοξεύσας, πρῶτον μὲν κατὰ τὴν λαιὰν χεῖρα, εἶτα τὸν δεξιὸν αὐτοῦ ἐκβαλὼν ὀφθαλμὸν, καὶ τρίτον τοὺς πόδας βαλὼν ἀνεῖλεν.

Cap. XXI. *Per mœrorem deficiente animo.*] Hic locus indicat alium eſſe noſtrum Dictym ab eo quem Græci habuere. Tzetzes in Lycophronem: τελευτήσαντος δ' ἐκείνου καὶ ἑαυτὴν στενοχωρῶσα, ἢ κατὰ τὸν Κέντον ἑαυτὴν ἐμβαλοῦσα εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου πυρὰν, ἢ κατὰ τὸν Δίκτυν βρόχοις ἀπαγχθεῖσα.

Cap. XXII. *Plejonam quippe.*] Conſtat ſibi noſter, ſecutus eoſdem auctores quos lib. 1. & 3. Contra plerique veterum Plejonam Oceani filiam faciunt, uxorem Dardani Bateam Teucri filiam, non Olizonam Phinei. *Heſionam* hoc loco libri ſcripti habent, non Plejonam, ut dixi ſupra.

Olizona Phinei.] Libri, *obzone*; dixit ſupra lib. 3. Deeſt vero particula, *qua*; quæ Erichthonium ei dederit.

Cleomeſtra.] Ita libri noſtri. Apollodoro eſt Cleopatra, cujus feriem non exſequitur tamen.

Hicetaonem.] Homerus. Iliad. γ.

> Οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον ἠδὲ Θυμοίτην,
> Λάμπον τε Κλυτίον θ' Ἱκετάονά τ' ὄζον Ἄρηος.
> Οὐκαλέγων τε καὶ Ἀντήνωρ ———

Latet hoc nomen in mendo apud Apulejum de Deo Socratis: *non ſecus etiam in Trojano exercitu quum divinatione res indigent, tacet ille ſapiens ſenatus, nec audet aliquid pronuntiare vel Hector, vel Lampo, vel Clytius, ſed omnes ſilentio auſcultant vel ingrata augeria Heleni, vel incredita vaticinia Caſſandra.* Quid Hectori cum Senatu? qui certe manu, ſed non inter τοὺς Trojæ δημογέροντας. Libri optimi quos olim contuli habent uno conſenſu omnes, *vel hic etiam, vel Lampo, vel Clytius*: nec dubito quin ii quos viri docti viderunt, & ex iis infinitas mendas correxerunt, eandem lectionem habuerint, ſed ab iis aut minus animadverſam, aut inſuper habitam. At ea indicat legendum, *vel Hicetaon*. Lampo illi eſt qui Homero Lampus: & certe Apollodoro eſt Λάμπον.

Bucolionem.] Et hunc agnoſcit Apollodorus. Homerus:

> Βουκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,
> Πρεσβύτατος γενεῇ. σκότιον δέ ἑ γείνατο μήτηρ.

Et Æſyete.] Locus ſingularis de genere Antenoris; quem certe dolendum fuit corruptiſſimum vulgari: *Rurſuſque ex Cleomeſtra & Soëte ſe genitum.* Scripſi, *& Æſyete*: quem ſane veteres Antenoris patrem memorant. Euſtathius ad illud Iliad. β. τύμβῳ ἔπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήταο γέροντος. ὁ δ' Αἰσυήτης δημογέρων ἀρχαῖος, παρώνυμος ἴσως τῷ ἐν τοῖς ἑξῆς τοῦ Αἰσυήτου υἱῷ, Ἀντήνορός φασι πατὴρ καὶ Οὐκαλέγοντος.

Ad Lib. V.

Cap. II. *En unquam.*] Ita ſcripſi, quum in vulgatis eſſet, *quando*; in manuſcriptis, *nunquam*. Terentius:

> *En unquam injuriam audiſti mihi ſcriptam dicam?*

Et alii ſæpe, ut notavimus ad Nonium.

Cap. V. *Corithus atque Idaus.*] Ita ſcripſi è libris. Tzetzes in Lycophronem: Ἐκ δ' Ἀλεξάνδρου οἱ πλείους φασὶ τέσσαρας τετοκέναι, Βούνικον, Κόρυθον, Ἀγανὸν, καὶ Ἴδαιον.

Exertius diſſerturum.] Omnino ita ſcribendum: nam quod vulgo edebatur, *exercitum deſerturum*, prorſus abſurdum eſt; nec melius in Danielis libro, *exterius diſſerturum*: at in Petaviano, *exercius diſſerturum*. At paullo poſt diſerte Danielis liber habet, *qua adverſum eos pro patria exertius diſſeruiſſet.*

Digitized by Google

diſſeruiſſet. Exerte, pro audacter, confidenter, cum altercatione; elegantiæ hujus ſæculi.

Cap. VIII. *Theano.*] Ita ſcribendum cum libris, non *Theana.* Theano ſacerdos Minervæ Ilienſis. Homerus. Iliad. ζ.

Τὴν γὰρ Τρῶες ἔθηκαν Ἀθηναίης ἱέρειαν.

Sed eam Homerus ubique Antenoris uxorem facit. *Precibus vi mixtis*, recte in libro Danielis.

Cap. X. *Legatos viros.*] Ita libri, optime; ut mulier meretrix, mulier præfica, & ſupra, ſenecta ætas.

Cap. XII. *Incenſis omnium tabernaculis.*] Ita recte libri, notus militiæ mos, incendere tabernacula diſceſſuros milites. Homerus in eadem re Odyſſ. θ.

Βάντες ἀπέκλεισαν πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες.

Multo vino atque ſomno.] Virgilius: *Invadunt urbem ſomno vinoque ſepultam.*

Ad aram Jovis ante ædificiale.] Sic libri, *ædificiale* pro ædificio, ſive regia Priami, elegantia hujus ſæculi. Aras ante fores domuum Græci habuere, ut notum ex Comicis. Helladius apud Photium· τὸν Λοξίαν τὸν ἀγυιέα, ᾧ πρὸ τῶν θυρῶν ἕκαστος ἱδρύοντο, καὶ πάλιν βωμὸν παρ' αὐτῷ στρογγύλον ποιοῦντες, καὶ μυρρίναις στέφοντες.

Atque inultos.] Sic ſcribendum; non *multos.* Ita ſæpe veteres ſcriptores, qui fere ſemper in ea voce corrupti. Salluſtius: *Dedecores inultique terga ab hoſtibus cædebantur.*

Menelaus Deiphobum.] Homerus Odyſſ. θ. Virgilius lib. 6.

Cap. XV. *Clam Iſmarum aufugit.*] Ita recte libri. Homerus:

Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν
Ἰσμάρῳ ———

Ad Lib. VI.

Cap. I. *Chœradibus ſcopulis.*] Lycophron:

Διπλῶν μεταξὺ Κοιράδων σπειρώμενον.

Cap. II. *Præterea addidere.*] Scripſerim, *addere.*

Oeneum multimodis afflictari.] Ita ſcribendum, vulgo, *eo nomine.* Oeneus Tydei pater, avus Diomedis, rex Calydonis in Ætolia. *Multimodis* libri, ut ſupra, & ſæpe in Lucretio & Apuleio.

Cap. IV. *Virile ac muliebre ſexu.*] Ita libri, habet à Salluſtio hiſt. 2. *At Metellus in ulteriorem Hiſpaniam poſt annum regreſſus magna gloria concurrentium undique virile ac muliebre ſexu.*

CASPARIS

CASPARIS BARTHI

AD

DICTYM CRETENSEM

NOTÆ

EX IPSIUS ADVERSARIIS

COLLECTÆ.

Digitized by Google

Digitized by Google

CASPARIS BARTHI

AD

DICTYM CRETENSEM

NOTÆ.

Caſp. Barthius Adverſ. Lib. XIV. Cap. XIII.

SEptimius Romanus, qui Dictyn de Bello Trojano loqui Latinè fecit, Romanus ſanè ſcriptor eſt, nec refrager doctis, qui Q. Arcadio Ruffino nuncupaſſe conjectant ævo Theodoſiano, aut præter propter. (*Lib. 57. cap. 20.*) De eo ſcriptore ita judicare poſſumus: videtur vir quiſpiam priſcæ eloquentiæ, inclinantibus jam rebus Romanis cum cerneret multa diverſis modis de bello illo famoſiſſimo differri, ſtatuiſſe ei confuſioni medicinam facere, & omnem hiſtoriæ ſeriem inſtar certæ narrationis, libellis complecti. Uſus autem videtur titulo Dictys, ne flacceſceret autoritas. Eum autem librum poſtea in ſuam linguam Græculi videntur transduxiſſe, inſcriptione ejuſdem tituli & fabula addita, talem librum cum terræmotu patefacto ſepulcro inventum, & Claudio Cæſari traditum, ejus juſſu fuiſſe traductum. Eam fabulam recenſet Suidas ex alio quopiam auctore. Δίκτυς ἐπὶ Κλαυδίου τῆς Κρήτης ὑπὸ σεισμοῦ κατενεχθείσης, καὶ πολλῶν τάφων ἀνοιχθέντων εὑρέθη ἐν ἑνὶ τούτων τὸ σύνταγμα τῆς ἱστορίας Δίκτυος τὸν τρωϊκὸν περιέχον πόλεμον, ὅπερ λαβὼν Κλαύδιος ἐξέδωκε γράψασθαι. Apud Græcos quidem Dictyn extitiſſe auctores ſunt ambo Tzetzæ, Joannes & Iſaicus, ut notat etiam doctiſſimus vir Jacobus Nicolaus Loenſis lib. 4. Miſcellan. cap. 20. Daretis quidem Phrygii Iliadem ad ſua tempora ſervatam fuiſſe ſcribit Ælianus lib. 11. variæ Hiſtoriæ. Sed illa nihil ad Septimium, qui ſcriptor eſt Latinus, licet miris modis ab exſcriptoribus variis ſeculis mutatus & interpolatus.

AD LIB. I.

Cap. I. *Atreus namque ex Minoa poſtrema ſua ordinans.*] *Poſtrema* ultimam voluntatem morituri jam hominis deſignant. Eſt namque talis ſanctio poſtremum judicium hominis, ut appellatur à Diocletiano & Maximiano Impp. Leg. 2. Cod. Juſtin. qui teſtamenta facere poſſunt.

Quæ eo tempore Neſtori denupta erat.] *Denupta* pulcrius ab eodem mulier dicitur, quam cum vulgo *nupta*.

Cap. IV. *Regem ira atque indignatione ſtupefactum conſilio excidiſſe.*] Obſtupefieri homines ſubitis caſibus atque eventibus videmus, quales pulcrè mente & corpore *conſilioque cecidiſſe* & excidiſſe ait idem elegantiſſimus auctor. lib. 1. *Aſt ubi animadvertit Palamedes, regem* &c. lib. 4. *Sed fertur Oenonem viſo Alexandri cadavere adeò commotam, uti amiſſa mente obſtupefieret, ac paulatim per mœrorem deficiente animo concideret.* Lib. 5. *Helenus recordatus parentem Priamum reſiduoſque fratres, fletum edit miſerabilem, conſternatuſque per dolorem, atque obſtupefactus, ruit.* Non poterat melius vel ſummus ſcriptor, & collatione talium

facile apparet Latinum auctorem eſſe, quem cum ſumma animi voluptate legimus. *Adverſ. lib. 57. cap. 20.*

CAP. V. *Tum namque properatione navigli inconſultè uſi ventis ad Cyprum appulere.*] Legendum arbitrer: *Dum namque properatione navigii inconſultè uſi ventis, Cyprum appulere. Adverſ. lib. 24 cap. 10.*

Sumptis aliquot navibus Alexander Phœnicem delapſus.] *Delapſum* Alexandrum navigio, hoc eſt, proſperis ventis devectum elegantiſſime etiam dixit libro eodem primo: *tum namque properatione navigii inconſultè uſi ventis, ad Cyprum appulere. Unde ſumptis aliquot navibus Alexander Phœnicem delapſus, Sidoniorum regem, qui eum amicè ſuſceperat, noctu inſidiis necat.* Quæ verba & ſuperius prolata non carent ſuſpicione apud nos maculæ. Quamquam ſcelere domus Menelai ſpoliatæ onuſta navi properaſſe contra ventos etiam dicat Alexandrum, ne à perſecuturis apprehenderetur. Eſt autem τὸ *delapſus* Poëticum. Virgil. lib. 10.

Labitur alta ſecans fluctuque æſtuque ſecundo.

Tamen aliquid mendoſum eſt iis verbis, ut memoravimus.

Eademque quæ apud Lacedæmoniam cupiditate.] *Lacedæmonia* eſt urbs ipſa Sparta, quomodo neſcio an ullus Latinus Scriptor uſurparit.

Univerſam domum ejus in ſcelus proprium convertit.] Verti in ſcelus dicitur quicquid ut contra fas & æquitatem patratur.

Cum obſtinatè hi regis necem defenderent.] *Defendere* eſt vindicare. Rex autem erat jam inſidiis Alexandri interemptus.

CAP. VI. *Ut taciti vultu tamen admiſſum facinus condemnarent.*] Mos eſt hominum cum rem quampiam minus probant vultum contrahere, & eo eam velut averſari. Id *vultu condemnare* pulcrè dixit. Sic Auctor Moreti idem alludit:

Sæpe viri nareis acer jaculatur apertas
Spiritus, & ſimo damnat ſua prandia vultu.

Adverſ. lib. 57. cap. 20.

CAP. VII. *Cum partim exemplo facinoris execraretur.*] *Exemplum* memini ab auctoribus dici dignam rem imitatione & laude perpetua. Claudianus de fratribus Catanæis:

Ipſe redundantem frenavit Mulciber Ætnam,
Læderet exempli ne monumenta pii.

In veteri epitaphio:

Exemplum periit, caſta lugete puellæ.

Dixi de bona, capitur autem & in malam partem. Ut *exemplum unicum malitiæ* eſt apud Appuleium pag. 381. Sic *gula exemplum* Apicium vocat Scholiaſtes priſcus in Juvenalem. Ita *exemplum facinoris* facinus ipſum peſſimum Septimio lib. 1. de Bello Trojano. *Adverſ. lib. 37. cap. 14.*

Qui lingua moribuſque barbari, nihil penſi &c.] De Trojanis quod ait, præcipue autem de regulis, ut vocat Priami filios, longè aliter ſe eam rem habere perſuadebitur qui Dionis Chryſoſtomi orationem Troicam leget. Quo ſanè libro mirum eſt niſi veritas totius belli Trojani aut nunquam geſti, aut magno Græcorum dedecore aperitur, in pudorem omnino figmentorum leviſſimæ nationis. *Adverſ. lib. 57. cap. 20.*

CAP. XIV. *Hic in primis adoleſcentiæ annis, procerus, decora facie, ſtudio rerum bellicarum, omnes jam tum virtute & gloria ſuperabat.*] Non audio virum doctum hæc mendi ſuſpicientem; potius nos Salluſtianum loquendi modum agnoſcimus, ut jam ſententia velut plena adjiciantur tamen alia, quæ rem ipſam penitius concernant. Sic hoc loco ſufficere poterat dici Achillem proceritate, venuſtate formæ & ſtudio rerum bellicarum omnes ſuperaſſe; ille verò etiam virtutem & gloriam adjecit. Obſervare poteris apud Salluſtium, nec non uno atque altero loco, Thucydidem.

Neque tamen aberat ab eo vis quædam inconſulta, & effera morum impatientia.] Ex Homero adumbravit hæc omnia Septimius; & de eodem Achille Horatius notandorum morum ſummus artifex:

Aut famam ſequere, aut ſibi convenientia finge.
Scriptor honoratum ſi forte repenis Achillem,
Impiger, iracundus, inexorabilis, acer,
Jura neget ſibi nata, nihil non arroget armis.

Quod ad formam Achillis attinet, eandem pulcre nobis repræſentavit Iſacius Porphyrogenitus, à ſummo viro Jano Rutgerſio editus: ὁ Ἀχιλλεὺς, ait, εὔστηθος, μέγας τὸ ὄγκον τοῦ σώματος, μακρόσκελος, πανὺς. ξανθὸς, εὐπρόσωπος, οἰνωπὴς (legam οἰνοβαρὴς) γοργοὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, [illegible], [illegible]. τοὺς πόδας ὀξὺς. καὶ τοῖς ἅλμασι δόκιμος, [illegible] πολεμιστὴς, εὔχαρις, φιλόδοξος, μεγαλόψυχος καὶ [illegible], &c. Morum autem impatientia illud *iracundus* Horatianum deſignat. Sic contra *patientes* pro probis & ſimplicibus quodammodo ponit lib. 2. auctor idem hic noſter. *Eam Seniores lamentationem immodicam cum lacrymis accipientes, ad omnia quæ ab eo dicebantur, tanquam injuria ejus patientes annuere.* Tamen eo loco idem potius quod *compatientes* deſignat hoc verbum. *Adverſ. lib. 57. cap. 7.*

Vicaria

Vicaria morte conjugis fata propria protulerat.] *Vicariam mortem* eleganter Alceſtidis vocat, quæ vice mariti occidit. *Cujus pater Admetus quondam vicaria morte conjugis fata propria protulerat.* Ita legendum cum ineptè alioqui edatur, *pertulerat.* Sic libro eodem nec leniri, priuſquam auctor tanti ſceleris filiam natu maximam vicariam victimam immolaſſet. Sic *vicarium munus* lib. 2. *Nec quicquam deprecari amplius, modo in locum ejus Hippodamiam, quæ cum Achille degeret vicarium munus amiſſi honoris acciperet.*

Comes Herculis poſt diſceſſum ejus.] *Diſceſſum* pro morte uſurpatum cui ſimilia ex Feſto, Vitruvio, Ammiano, aliis, alibi notavimus. *Adverſ. lib.* 27. *cap.* 10.

CAP. XV. *Porcum marem in forum medium afferri jubet* &c.] Ritum concipiendi ſacramenti ſive juramenti & conjurationis in hoſtilitatem alicujus ſanctum & inviolabilem indicat. Quod legenti mihi ſanè mirari ſubit hominum ſecuritatem, qui tantum exercitum Græcorum ad muros Ilii admiſſum à dominatore illo Aſiæ, fingere ſunt auſi. Tantus rex, tot populorum Imperator, tot Heroum pater non potuit aditus regni ſui munire, ne urbs imperii caput obſideretur à principibus angulum unum tenentibus Europæ, minimè cum ipſo omnibus unico comparandis. Porrò morem iſtum vovendi inimicitias irrefutabiles neſcio an ſupra etiam notarim, certè obſervatione eſt digniſſimus, & mentio ejus eſt infra apud noſtrum etiam lib. 2. & lib. 5. Execratur autem in populo Dei eandem hanc ceremoniam Hieremias Propheta cap. 34. qua ſe utique addixerant gentilium ſuperſtitioni, interpoſitis diris adjurationibus. Verba Prophetæ ſunt: *Et dabo viros qui prævaricantur fœdus meum, & non obſervaverunt verba fœderis, quibus aſſenſi ſunt in conſpectu meo, vitulum quem conciderunt in duas partes, & tranſierunt inter diviſiones ejus. Principes Juda & Principes Hieruſalem, Eunuchi & Sacerdotes, & omnis populus terræ, qui tranſierunt inter diviſiones vituli, dabo eos in manus inimicorum ſuorum, & erit morticinum eorum in eſcam volatilibus cæli.*

Martem atque Concordiam multis immolationibus ſibi adhoſpitavere.] Scitum eſt quod ait, Deos ſibi Martem & Concordiam velut hoſpitio conjunxiſſe Græcos principes, quod *adhoſpitaſſe* dixiſſe priſcos exinde apparet. Ut videlicet cum eis manerent duo iſta numina, & inter eos habitarent. Non occurrit nunc adhoſpitationis hujus mentio in alio quopiam auctore. *Adverſ. lib.* 57. *cap.* 7.

CAP. XVI. *Ita conſenſu omnium ſecundo rumore*, &c.] *Secundo rumore* valet auſpicatò. Virgilius lib. 8.

Ergo iter inceptum celerant rumore ſecundo. Suevius vetus Poëta lib. 5.

— *Redeunt referunt rumore petita ſecundo.*

Et hoc haud dubiè à favore multitudinis deſcendit obſcuro quopiam rumore ſecundis rebus plaudentis & eas voventis.

Vigiliarumque vices diſpartiunt.] *Diſpartire* ſonat dividere.

CAP. XVII. *Agamemnon ex Mycenis naves centum.*] Illud obſervare velut aliud agentem licet, parum in catalogo navium Græcarum ad oppugnationem Ilii collectarum diſſentire Septimium hunc a libello veteri qui Daretis nomine inſcribitur, & multa a Græcis recenſionibus univerſæ Trojanæ hiſtoriæ diſcrepat. Septimius enim noſter numerum 1117. navium producit, Dares autem 1148. enumerat, ut diverſiſſimi auctores vix triginta ipſis navibus diſcrepent.

CAP. XIX. *Prorſus nullus funeri modus neque requies.*] *Funus* peſtilentiam, contagionem ſive contagium notat Auctori noſtro. Velut *Funus* aliquod numen funeſtum & ſæviens cadaveribus faciendis diceretur. Pariter autem *Libitinam* pro tali aliquo dæmone accipit aliquot locis Horatius.

Mulier quædam Deo plena Dianæ iram fatur.] Notandum his verbis, *Fari* propheticum eſſe verbum, & edicere a numine inſtinctum denotare. *Fata* enim ſunt oracula. Lucan. lib. 9. Pharſaliæ:

Stabant ante fores populi quos miſerat Eos,
Cornigerique Jovis monitu nova fata petebant.

Plena Deo inſtinctam notat, ut lib. 5. Septimius idem noſter: *inter quæ tam ſollicita Caſſandra Deo plena victimas ad Hectoris tumulum transferri inferrique jubet.* Calpurnius Ecloga 1.

— *Jamdudum velut ipſo numine plenum*
Me quatit & miſtus ſubit inter gaudia terror.

Quod genus loquendi irriſit olim Seneca pater in neſcio quo declamatore, non facturus ſi ea cognoſcere potuiſſet, quæ nos docent ſacræ litteræ, & ex iis Didymus lib. 1. de Spiritu Sancto. Pariter Arnobius lib. 5. *ut vos plenos Dei numine ac poteſtate conſpexit.* Et Julius Firmicus

Digitized by Google

de Erroribus profanarum Religionum Vetus inſcriptio:

Templum in rupe Tagi ſuperis & Cæſare plenum.

Saturum & potatum torrente deliciarum Dei dixit Victor Uticenſis fine lib. 1. de Perſecutione Vandalica.

Ne tanta vis exercitus ſine rectore effuſius ac ſine more militiæ vagaretur.] *Mos* idem eſt quod lex, effectu quidem, licet non origine; mos enim oritur ex conſuetudine, lex verò ex ſanctione: promiſcue tamen uſurpatur, ut a Septimio noſtro.

Ita per æquationem numeri atque partium quadripartitur exercitus.] *Quadripartiri* eſt in quatuor partes dividere. Æquum autem quaternarium numerum dicit ob perfectionem cubi; de quo conſule Macrobium & Favonium in ſomnium Scipionis; Capellam & Iſidorum in Arithmeticis Tractationibus.

Cap. XX. *Neque interim ullus finis vaſtitatis.*] *Vaſtitas* eſt peſtilentia. Arnobius fine lib. 4. *Deos ſæpe dicitis propter ceremonias non rite perfectas tremoribus infremuiſſe terrarum, & contagione peſtilentiæ corrupiſſe auras temporum luctuoſa cum populi vaſtitate.* Hoc eſt peſtilentia & contagione morborum ab infecto aëre.

Cap. XXI. *Quum ecce dies fœdari, & cœlum nubilo tegi cœpit.*] *Nubilum* eſt tenebroſa tempeſtas cœlo obducto nubibus. *Præcipitatio* imbris eleganter magnam illam ruinam cœli, ut Maro loquitur, deſignat. Valerius Ædituus de flamma amoris in ſe ardentiſſima:

Iſtam non potis eſt vis ſæva extinguere flamma,
Atque imber cœlo candida præcipitans.

Dein cœpere venti atque fulmina conſeneſcere.] Elegantiſſime dicit *conſeneſcere* vim ventorum & tempeſtatum, pro remittere labefieri, deficere. Egeſippus lib. 1. cap. 26. *Excitus Herodes congregato exercitu petebat Hieroſolymam, ut ſolveret omnem Hircani poteſtatem, ac pene effecerat, niſi à fratre infractus & patre, impetus ejus conſenuiſſet.*

Cap. XXII. *Ab inquietudine Iphigeniæ cohiberent ſeſe.*] *Inquietudo* eſt moleſtia. *Adverſ. 57. cap. 7.*

Reformatoque jam die.] *Reformatus dies* cui nubilo pulſo reddita ſerenitas. Quomodo animum atque ornatum *reformare* lib. 2. dixit. *Adverſ. lib. 27. cap. 10.*

Reſeratum eſt cœlum.] *Reſeratum cœlum* pulcre pro reſerenato ponit. Lucretius lib. 1. *Et reſerata viget genitabilis aura Favoni.* *Adverſ. lib. 57. cap. 7.*

Cap. XXIII. *Ventorumque flatus navigandi proſperos.*] *Flatus ventorum* eſt commoda tempeſtas. (*Adverſ. lib. 57. cap. 7.*) Quam vocem ita elegantiſſime etiam ab aliis autoribus uſurpari, alibi notavimus. *Adverſ. lib. 27. cap. 10.*

Eum quippe optimum conſultorem ſuum; quem non ſecus &c.] Eleganter nonnulla omittit; quod ego non minimum ornamentum Latini ſermonis arbitror. *Quæ res pergrata atque accepta per exercitum fuit. Eum quippe optimum conſultorem ſuum, quem non ſecus quam parentem miles omnis percolebat.* Deeſt: *putabant*, *conſultorem* ſuum ſcilicet. Quæ & ipſa vox non vulgi. (*Adverſ. lib. 27. cap. 10.*) Vide quæ Indice Appuleiano, voce, Omiſſa, conſtipamus. Et ſic emenſi ſumus primum hujus ſcriptoris librum, cæteros pariter examinaturi, cum otium erit, aut animus. Illud dicere cogor ex re ipſa, bona quamplurima eſſe in hoc auctore; pauca verò ſequioris ſeculi indicia, quorum gratiam illi libenter facimus, præcipue cum conſtet nobis ab exſcriptoribus miris modis interpolatum & contaminatum eſſe, quod ſe etiam uſu expertum didiciſſe collatione cum ſcriptis codicibus inſtituta, commemorat homo judicii & ingenii præſtantiſſimus Joſias Mercerus Notis ad Nonium, qui & locum ex hoc eodem primo libello pag. 25. *nec multo poſt irate Diana ob mutationem aëris corporibus pertentatis lues invadit*; corrigit ex libris ſuis: *neque multò poſt iratæ cœleſti ac ob mutationem aëris.* Cui equidem aſſentimur meritò volentes. *Adverſ. lib. 57. cap. 7.*

Ad Lib. II.

Cap. VI. *Eumque jactatum magnis doloribus.*] Crebro jactationem à pelago deducunt ſcriptores ad animi aut fortunæ jactationem. Septimius lib. 2. ad Teleſum perveniunt, eumque jactatum magnis doloribus conſolati &c. Florus lib. 1. de populo Roman. *tot laboribus periculiſque jactatus eſt, ut ad conſtituendum ejus imperium virtus & fortuna contendiſſe videantur.* Propertius lib 2.

Scilicet alternum quoniam jactamur in undâ,
Noſtraque non illis permanet aura locis.

Gellius lib. 1. cap. 5. *maledictis appellationibuſque præpoſteris jactatus eſt. Adverſ. lib. 20. cap. 20.*

Cap. VIII.

Digitized by Google

Cap. VIII. *Tempus profectionis antecaperent.*] Præcipere eſt antecapere, primo loco primuſque capere. Virgilius:

——— Si hunc præceperit æſtus.

Ovidius Faſtorum 4.

Et canis, Icarium dicunt, quo ſidere moto
Toſta ſitit tellus, præcipiturque ſeges.

Livius lib. 31. *Nox, diei que inſequentis pars ad præcipiendum iter Philippo data eſt, &c.* Sic *antecipere* Salluſtius. *Non ſitim, neque frigus, neque laſſitudinem opperiri, ſed omnia luxu antecipere.* Q. Septimius lib. 1. de Bello Trojano. *Tempus profectionis antecipérent.* *Adverſ. lib. 46. cap. 8.*

Cap. XXIX. *In ore omnium ipſumque & Menelaum contumeliis lacerabat.*] *Lacerare contumeliis* eſt ſcelus exiſtimationem alicujus diſcerpere. Apuleius pag. 259. Q. Septimius lib. 2. *Cæterum Achilles in ore omnium ipſumque & Menelaum contumeliis lacerabat.* Et multa ſunt quibus conveniunt hi duo ſcriptores. *Adverſ. lib. 34. cap. 15.*

Ad Lib. III.

Cap. I. *More optimo diviſis ad ſua officia quibuſque.*] *More optimo* eſt laudabili conſuetudine. Sic infrà: *ſed Barbari more peſſimo nihil aliud quam turbata atque inſidioſa cupientes prælium prævertere.*

Neque dubium quin inter hos jam præcelleret Philoctetes.] Legendum eſt: *inter hos etiam.* Videtur trajectum fuiſſe: *hos inter etiam.* Unde omiſſio literarum.

Neque circa exercitum ſollicitì.] Lege: *circa exercitium.* Nam Græcis exercitiis occupatis ceſſante bello opponit deſidiam barbarorum.

Cap. II. *Polyxena & Caſſandra, Minervæ atque Apollinis antiſtes.*] Clarum eſt inferendam voculam *hæc*. *Polyxena & Caſſandra, Minerva hæc atque Apollinis antiſtes.*

Auctoque in horas deſiderio.] *Deſiderium* pro intenſiore amore non inerudite dixit. Catullus:

Cum deſiderio meo nitenti
Carum neſcio quid lubet jocari.

Deſiderii poculum pro philtro Horatio Epodo 17. Sic & Propertius lib. 3. Eleg. 21.

Daturum ſe in matrimonium ſororem mandat.] *Mandare* eſt nuntio indicare. *Mandatus* pro miſſo, *mandator* pro miſſore apud Tertullianum lib. 3. in Marcionem cap. 2. Adverſ. lib. 14. cap. 13.

Cap. III. *Animi jactatione ſaucius.*] Saucium animi jactatione hominem triſtem dixit. *Saucium vecordia* Apuleius, ut & fatigatione. *Adverſ. lib. 10. cap. 16.*

Cum rege commorantur.] Cum rege commoratos Ajaces & Patroclum, ejus tuendi ab amatoris aliquo ſubito incurſu dicit; ne id aliquem turbet.

Cap. IV. *Igitur ubi utrinque inſtructæ acies adverſum proceſſere.*] Adverſum eleganter uſurpat hic ſcriptor. Mox: *mox telis adverſum jactis ubi uterque intactus eſt, &c.*

Hector ſitus in parte alia.] *Situm* in parte alia Hectorem pro ibi degentem & rem gerentem dicit. *Sed ubi Hector ſitus in parte alia medios ſuorum funditus accepit diſpoſitis ſatis ſtrenuis, ubi pugnabat, accurrit auxilio laborantibus.* Quæ verba eo lubentius adſcripſi, ut eorum auxilio duo menda ſequentibus abſtergam. Legitur: *ita Græci prohibiti cæde reliquorum repreſſo gradu adverſus eos qui ſuperfuerant conſiſtere.* Legendum: *qui ſupervenerant.* Nam Hectorem, Deiphobum, Glaucum, Polydamanta dicit. Continuo: *ac mox cognito per univerſum exercitum prælio in ea parte reliqui duces confirmati, ubi quiſque pugnaverat, undique eo confluunt.* Ex eadem periodo reponendum ajo: *confirmatis.* Non enim aliter quam Hector apud Trojanos, hi apud Græcos deſerturi loca, quæ primum pugnantes ceperant, muniunt illa præclaris viris.

Cap. V. *Philemenem Paphlagonum regem impedimento ſibi oppoſitum cominus fundit &c.*] Non habeo extra ſuſpicionem iſta. Philemon enim primo nomen Græcum, quomodo Paphlagonum regi ſit neſcio. Deinde in illud *propriam* aliquid correpſiſſe puto. Mirum enim ni alienæ potius quam ſuæ originis memoriam repetierint. Sed de nomine largior: valde enim incautæ in talibus Homericæ fabulæ; quas certè huic etiam cuicunque etiam Dicti vel interpreti cum ſolo nomine originem dediſſe autumo, utcunque alia affectet.

Cap. VII. *Ubi uterque intactus eſt, curru deſiliunt, atque arreptis gladiis pergunt obviam.*] Notandum *intactum non tactum* valere. *Obviam* etiam abſolute poſuit, pro ſibi mutuo obviam.

Colligit in arma ſeſe.] Eleganter *colligere ſe in armis* Patroclum & *in armis compoſitum* dixit. Virgil. lib. 10.

——— Sed bellis acer Haleſus
Tendit in adverſos, ſeque in ſua colligit arma.

Ejuſdem alteram quoque phraſin eſſe puto, ſed locus excidit: neque noſtrum eſt ignavis indicibus uti.

Cap.

Digitized by Google

Cap. VIII. *Neque fortuna belli mutatur.*] *Fortuna belli* eſt ambiguus ejus ſtatus, ſive & numen aliquod, ut alibi monuimus. Infra: *Patroclus fortunam belli vincere aggreſſus dum hortatur ſuos, &c.*

Cap. IX. *Circa Sarpedonis cadaver cunctis deflentibus.*] *Deflere* enixe flere eſt. Virgil. lib. 6.

——— *Tum membra toro defleta reponunt.*

Cap. X. *Meges &c*] Legendum: *Meges & Elpenor Arcada*, non *Arcadia*, ut excuſum. *Indignatio* rei ibidem indignitatem denotat. Sic *dignatio* ſæpe dignitatem in libris ævi cadentis.

Patroclus fortunam belli vincere aggreſſus.] *Fortuna belli* eſt Bellona. Quam Fortunam belli vocat Lucanus lib. 6.

Te precor, ut certum liceat mihi noſcere finem,
Quem belli fortuna paret ———

Et lib. 4.

Non eadem belli totum fortuna per orbem
Conſtitit ———

Q Septimius lib. 3. *Patroclus fortunam belli vincere aggreſſus telo Euphorbi ruit.* Sic aliarum magnarum rerum fortuna dicebatur. *Ut fortuna populi Romani* apud Ciceronem Philippica 2. ubi de cæde Cæſaris. Cicero pro Marcello: *Cum eſſet incertus exitus & Fortuna belli.* Auſonius Periocha Iliad. 15. *Jupiter monet pro Phrygibus belli inſtaurare Fortunam. Adverſ. lib. 14. cap. 19.*

Inſolentia gentis ſua illudere cupiens.] Tò *ſua* ab aliena manu eſt, delendum ergo protenus.

Cap. XI. *Ob tegenda vulnera, quæ multis &c.*] Bardos librarios! non viderunt legendum, *quæ occultis locis impreſſa.* Supra dixerat: *Patrocli vero mors non tantum gemitum illum cunctis incuſſerat, ſed præcipue recordatio vulnerum per loca corporis pudibunda. Adverſ. lib. 14. cap. 13.*

Cap. XX. *Priamus lugubri veſte miſerabile tectus.*] Ablativos in i pro e vulgato excuntes uſurpat Apuleius, & contra. Sic lib. 4. *Imo etiam paratus non fuſti tantum, ſed machæra percuſſus occumberè.* Valerius Maximus lib. 6. cap. 3. *Fuſti percuſſam interemit.* Ita veteres libri eo loco habent, ubi Pighius reſtituit *fuſtim.* Contrarium in Apuleio lib. 9. *At dum fodiens dum irrigans cæteroque incurvus labore deſervit.* Erat enim *labori* dicendum. Sic Septimius lib. 3. *Priamus lugubri veſte miſerabile tectus.* Venantius lib. 2. de rebus Martini.

——— *Effoſſas trajecto miſſile coſtas*
Unde cruentati pariunt baptiſmata rivi.

Propertius: *illa meo charos donaſſet funere crines.* Lucilius: *eſuriente leoni ex ore exſculpere prædam. Adverſ. lib. 25. cap. 5.*

Cap. XXVI. *Renovato fletu quam miſerabili.*] Apuleius: *cum quam miſella* dicit de Charite. pag. 311. miſerrima intelligenda eſt. Q. Septimius lib. 3. *Ad ea Priamus renovato fletu quam miſerabili, non ſine decreto divûm hominibus adverſa irruere ait.* Idem lib. 4. *Apud Trojanos lætitia atque gratulatio interfecto quam metuendo hoſte.* Eam vim particulæ *quam* nemo puto hactenus agnovit. *Adverſ. lib. 33. cap. 12.*

Ad Lib. IV.

Cap. I. *Cæterum viſo Hectoris funere.*] *Funus* cadaver ſonat apud Q. Septimium lib. 4. de Bello Trojano. *Cæterum viſo Hectoris funere, cuncti cives ſociique accurrentes fletum tollunt, &c.* Seneca Satyrico de morte ſeu potius apotheoſi Claudii: *Claudius ut vidit funus ſuum, intellexit ſe mortuum eſſe, &c.* Magis autem ridiculum Senecæ dictum facit, ſi perpendamus *funus* non pompam funebrem intelligere, quæ fingi à petulantibus & male feriatis hominibus poterat in ludibrium etiam tum viventis principis, ut ſpectator ipſe videlicet ſuarum fieret exequiarum; ſed vero tantumdem eſſe ac ſi dixiſſet: *ut vidit cadaver ſuum. Adverſ. lib. 7. cap. 1.*

Cap. XVII. *Maxime quod in ſuis indies deficientibus auxiliis.*] Eſt abundans poſitum tò *in*, ut apud plures ſcriptores. Tertullianus de Teſtim. Anim. cap. 5. *Judæos in quorum oleaſtro inſiti ſumus.* Septimius lib. 4. *Interim Trojani vehementer pavere, maxime quod in ſuis indies deficientibus auxiliis novus adverſus ſe miles pararetur.* Optatus Afer lib. 5. *Inſectamini in perſonas hominum.* Virgilius Ecloga 7.

Hos Corydon, illos referebat in ordine Thyrſis.

His locis ſupereſt ea vocula, aliis deeſſe poteſt. Vitruv. lib. 8. cap. 13. *Quod legitur Ponto & Aſia eſt aerum.* Par eſt quod idem Apuleius alibi dicit *in verba ſidere.* pag. 139. Quomodo legitur apud Hieronymum ad Sabinianum: *Angelorum ſtrepitu deſuper concinente in eadem verba ſeſſuris.* Adverſ. lib. 34. cap. 15.

ULRICI

ULRICI OBRECHTI

AD

DICTYM CRETENSEM

NOTÆ.

Digitized by Google

Digitized by Google

ULRICI OBRECHTI

IN

DICTYM CRETENSEM

NOTÆ.

IN PROLOGUM.

DICTYS CRETENSIS.] Prologus iſte, ut in *Codice Bibliothecæ Argentinenſis* inſcribitur, Græce & ad Dictyn Græcum compoſitus videtur: inde nec verſionis de Græco in Latinum factæ meminit, & *textui*, ut appellat, ſtatim connectitur. Pleraque autem quæ continet, apud Græcos pervulgata fuiſſe, plenius apparebit, cum integra *Joannis Antiocheni Hiſtoria* quæ in Angliæ Bibliothecis latet, publici juris facta erit.

Tertio decimo anno Neronis.] Aliqui ad Claudium Imper. referunt, adoptivo Neronis nomine decepti. *Suidas*: Ἐπὶ Κλαυδίου τῆς Κρήτης ὑπὸ σεισμοῦ κατηνεχθείσης, καὶ πολλῶν τάφων ἀνεῳχθέντων εὑρέθη ἐν ἑνὶ τούτων τὸ σύνταγμα τῆς ἱστορίας Δίκτυος, τὸν Τρωϊκὸν περιέχον πόλεμον, ὅπερ λαβὼν Κλαύδιος ἐξέδωκε γεγράφθαι. Factus eſt autem hic terræ motus anno Neronis penultimo ineunte; poſt Id. Octobr. ſcilicet, C. Suëtonio Paulino, L. Pontio Teleſino Coſſ. cum, ex dicto Apollonii Tyanei, qui eo tempore in Creta morabatur, ἡ θάλαττα γῆν ἤνεγκε, nata ſubito inter Theram & Cretam inſula. *Philoſtratus de vit. Apollonii* 4. 2. Σεισμὸς αἰθέριος τῇ Κρήτῃ προσέβαλε. βροντὴ δὲ οὐκ ἐκ νεφελῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς ὑπήχησεν. κτλ.

Rutilio Ruſo illius inſulæ tunc conſulari.] Quocumque nomine ſive *Rutilii* ſive *Julii Rufus* hic notandus ſit, eundem eſſe cenſeo, qui cum C. Fontejo Capitone itidem tertio decimo Neronis anno Conſul fuit. *Faſti* antiqui Græci Latinique Rufum duntaxat, primus autem quod ſciam *Onuphrius Panvinius* C. Julium Rufum nominavit. Sed uterque parte tantum anni conſulatum geſſit, à Nerone, qui in utriuſque locum ſolus iniit, ante tempus honore privati: atque eodem adhuc anno Capitoni Germania inferior, Rufo, ut opinor, Cyrenaica & Creta provincia obtigit. Vere is itaque, & Auguſtei ævi ſtylo *Conſularis* ſc. Legatus: ἀντιστρατήγους ἐκ τῶν ὑπατευκότων, de quibus videndus *Dio lib.* 53.

Ad Neronem tranſmiſit.] Ex Achaica peregrinatione reducem, quæ Eupraxidem ſive alium quempiam Cretenſium ἀεὶ ψεύστων invitaſſe videtur, ut è copia ſcriptorum, qui de Bello Trojano jam tum extabant, aliquem pro Dicty obtruderet, atque Principem eo argumento demereri contenderet, quod non æſtimatum ſaltem illi, ſed excultum magnopere conſtabat; ſcriptis quippe *Troicis*, ac decantata ſubinde Ἰλίου Ἁλώσει.

Muneribus & Romana civitate donatum.] MSC. Arg. *muneribus è Romana civitate*: male. Ita ſub idem plane tempus Judices quoque ſuorum certaminum remuneratus fuerat Nero. *Suetonius* cap. 29. *Decedens Achaia provinciam univerſam libertate donavit: ſimulque judices civitate Romana, & pecunia grandi.*

In Græcam Bibliothecam recepit.] De hac *Suetonius in Aug. cap.* 29. *Templum Apollinis in parte Palatina domus excitavit. Addidit porticus cum Bibliotheca Latina Græcaque.*

In L. Septimii Epiſtolam.

L. Septimius Q. Aradio.] Prima editio quæ A. C. 1627. Mediolani prodiit, & cui debetur hæc epiſtola, ſub iſthac inſcriptione illam exhibet: *Septimius Q. Aradio S. D.* ea vero quam 22. poſt annis Franciſcus Faragonius Venetiis procuravit: *Septimius Q. Aradio S. D.* Ipſe vero Faragonius in iis quæ de ſuo adjecit, *virum Romanum eloquentiſſimum* vocat: unde in ceteras editiones labes fluxit, ut *Septimius Romanus* diceretur. *Lucii* prænomen ex *Arg. Cod.* reſtituimus, in quo *Epiſtola* quidem deeſt, ſed *libro quinto* præſcriptum legitur: *L. Septimii Ephemeridos liber quartus explicit: incipit liber quintus:* Itemque lib. 6. *L. Septimii Ephemeridos Dictys liber quintus explicit: incipit ſextus.* Q. Aradio Rufino coævum Epiſtola indicat, quam adoleſcenti & in liberalibus ſtudiis adhuc verſanti ſcriptam conjicio. Sed is quidem inde à Diocletiano uſque ad Julianum per aliquot Imperatorum tempora vitam produxit, ſicut vel ex *Epigrammate Symmachi* conſtat:

Princeps ingenio, fortuna munere princeps
Ætatis, Rufine, tua, cui proſpera, cuique
Triſtia mirandis æquavit gloria rebus.
Unus amor cunctis, & præſidium trepidorum.
Principibus, quorum vigniſti tempore, doctus
Aut calcaria ferre bonis, aut frena tyrannis.

De eodem *Libellus de præfectis urbis à Panvinio* editus: *Diocletiano IX. & Maximiano VIII. Coſſ. prid. non. Jan. Aradius Rufinus Pr. Urb. fuit.* Itemque anno poſt Conſulatum IV. Conſtantini M. *Sabino & Rufino Coſſ. prid. non. Aug. Ovinius Gallicanus Pr. Urb. fuit:* Idque conſentientibus *Faſtis.* Inſcripto apud *Gruterum.*

D. D. CRISPO ET CONSTANTINO
JUNIORE
NOBILISSIMIS CÆSS. COSS. IV.
KAL. SEPT.
MUNICIPES MUNICIPI T. ÆLI.
HADRIANI AUG. CIVI
LITANI Q. ARADIUM RUFINUM
VALERIUM PROCULUM
C. V. LIBEROS POSTEROSQUE EJUS
SIBI LIBERIS POSTE
RISQUE SUIS PATRONOS COOP-
TAVERUNT TESSERAM
QUE HOSPITALEM CUM EO FE-
CERUNT &c.

Ammianus Marcellinus lib. 23. de Juliano Imp. *Rufinum Aradium Comitem Orientis in locum avunculi ſui Juliani recens defuncti provexit.*

Ephemerida belli Trojani.] *Mediol.* edit. lectio hæc eſt: quam firmat Suidas: Δίκτυς ἱστορικὸς, inquit, ἔγραψεν ἐφημερίδα. ἔστι δὲ τὰ μεθ' Ὅμηρον καταλογάδην ἐν βιβλίοις θ. Ἰταλικά. Τρωϊκοῦ διακόσμου. οὗτος ἔγραψε τὰ περὶ τῆς ἁρπαγῆς καὶ περὶ Μενελάου καὶ πάσης Ἰλιακῆς ὑποθέσεως. Locus male à deſcriptoribus, ſed pejus ab interprete habitus, vertit enim: *Dictys Hiſtoricus ſcripſit Ephemeridem. Novem autem libris res ab Homero prætermiſſas eſt complexus. Res Italicas. de Trojana Republica. Hic etiam ſcripſit de raptu Helenæ & Menelao & univerſa Iliaca ſive Trojana Hiſtoria.* Ἰταλικὰ mutare debuit in Ἰλιακά, ut jam ad oram Codicis ſui *Hieronymus Wolffius* annotavit, ac porro locum interpunctione ſanatum vertere: *Dictys Hiſtoricus ſcripſit commentarios rerum Trojanarum, quibus Ilias poſt Homerum proſa oratione in novem libros relata continetur. Dictys iſte ſcripſit de raptu Helenæ & de Menelao & de omnibus quæ ad Trojam geſta ſunt.* Non unius Authoris hæc eſſe, ſed ex pluribus conſarcinata, uti apud *Suidam* plurima, conjicio, & iſta quidem ἔστι δὲ τὰ μεθ' Ὅμηρον καταλογάδην ἐν βιβλίοις θ'. Ἰλιακά. ἐν παρενθέσεως μοίρᾳ interjecta eſſe. Τρωϊκὸς διάκοσμος eſt *rerum Trojanarum digeſtus*, ſi cum *Papinio* loqui licet, vel *Digeſtum* aut *Digeſta Trojana*, ſi cum *Tertulliano & Juriſconſultis.* Διακοσμεῖν *digerere*, acta, res, tempora: quod Hiſtorici præſertim ſolent: etiam illi qui non niſi ἐφημερίδας dare ſe profitentur. Nam ſi hunc operum titulum ad *actus diurnos* tantum referre velis, quid fiet *Cæſaris commentariis*, quos utique ἐφημερίδας vocavit Plutarchus. Sed notum eſt de iis *Ciceronis* teſtimonium in *Bruto.* Et quamquam olim *Commentarii* non *diurni* ſaltem ſed & *Annales*, ab *Hiſtoria* diſtinguerentur: poſtea tamen uſus permiſcuit. vid. *Gellius N. A. V.* 18. Eſt & Poëtarum διάκοσμος. Atque inter hos alius Epicorum, alius Tragicorum, qui cum res vere geſtas ut Troicas, Romanas, alias juxta legem operis ſui contexunt, quid aliud quam *Hiſtoriam*, ſcribunt, *poëtice digeſtam?* Ceterum aliquos ante Homerum excoluiſſe τὰ Ἰλιακὰ

ὑπόθεσιν Ἰλιάδος ſatis conſtat, atque imprimis Daretem πρὸ Ὁμήρου τὴν Ἰλιάδα ſcripſiſſe teſtatur Antipater Acanthius apud Ptolemæum initio τῆς παλαιοῦ καινῆς ἱστορίας. Sed Ephemeridem quæ Dictys nomen præferebat *Iliadem eſſe poſt Homerum* ſcriptam non potuit ignorare *Suidas*. Homero autem prætermiſſa nempe τὰ μετὰ τὴν ἁρπαγὰς κτλ. multi executi ſunt, atque inter Latinos etiam Macer: ad quem Ovidius de Ponto:

Tu canis æterno quicquid reſtabat Homero,
Ne careant ſumma Troica bella manu.

In Lib. I.

Cap. I. *Ad dividendas inter ſe Atrei opes.*] Verum Regis hujus nomen apud Cretenſes *Catreus*. Teſtes, Diodorus Siculus V. 59. Ἀλθαιμένης ὁ Κατρέως υἱὸς τοῦ Κρητῶν βασιλέως. Pauſanias in Arcadicis de Tegeatis: λέγουσι ὡς Τεγεάτου τῶν παίδων ἤδη τὸ τόπον μετοικήσαντες ἐς Κρήτην Κύδωνα, Κατρέα Ἀρχήδιον καὶ Γόρτυνα. Καὶ ἀπὸ τούτων φασὶν ὀνομασθῆναι τὰς πόλεις Κυδωνίαν, Γόρτυνα, Κατρέα. Κρῆτες δὲ οὐχ ὁμολογοῦντες τῷ Τεγεατῶν λόγῳ, Κύδωνα μὲν Ἀκακαλλίδος θυγατρὸς Μίνω καὶ Ἑρμοῦ, Κατρέα δὲ φασὶν εἶναι Μίνω, τὸ δὲ Γόρτυνα Ῥαδαμάνθυος. Sed per aphæreſin haud inuſitatam invaluit ut Atreus diceretur: à quibus haud dubie ſumpſit Noſter. *Apollodorus* Bibliothecæ lib. 2. de Nauplio: πρὶν δὲ τελευτῆσαι ἔγημε μὲν, ὡς μὲν οἱ τραγικοὶ λέγουσι, Κλυμένην τὴν Κατρέως.

Dictus ex Creta Ida.] Ita *Merceri* Cod. nec multo aliter *Arg. Dictys ex Creta Ida*. Cretenſes nimirum dialecto ſua colles præruptos ἄξους vocarunt: inde ὄαξις & quod idem eſt οἴαξις, χωρίον Κρητικὸν ὑψηλὸν, apud *Etymologum*, ac κατ' ἐξοχὴν præcipuos Cretæ montes Dictam atque Idam notavit. A quorum altero Oeacis nomen derivat *Septimius*, ſive, quod potius reor, *Scholiaſtes* quidam *Septimii*. Pertinent huc *Apollonii* illa ex *Argonauticorum lib.* 1. de Dactylis Idæis:

——— Οὓς ποτε νύμφη
Ἀγχιάλη Δικταῖον ἀνὰ σπέος ἀμφοτέρῃσιν
Δραξαμένη γαίης Οἰαξίδος ἐβλάστησεν.

Addatur *Stephanus de Urbibus in* Ὄαξος: itemque *Servius in Virgilii Ecloga* 1. ubi verſus *Apollonii* Latine à *Varrone Atacino* converſos, ſed in fine mutilos exhibet. Idem qui in Æn. 3. verſ. *Idæumque nemus*: annotat, oſtendere voluiſſe Poëtam, *Idæum montem qui ſit in Troja, de Creta Ida cognomen indeptum.*

Admodum parvis.] Ita reſcripſi pro eo quod eſt in vulgg. *admodum parvus*. Agamemnon nimirum & Menelaus parvi admodum erant, cum Pliſthenes ipſe quoque agens in primis annis virilis ætatis, vita fungeretur. *Parvis* id eſt, κομιδῆ νέοις. *Livius* 1. 39. de Servio: *Tantus illi honos habitus, credere prohibet ſerva natum eum, parvumque ſerviſſe.* Noſter infra 4. 21. de Priamo: *qua tempeſtate Priamus parvulus admodum regno impoſitus eſt.* Eoſdem autem cum Græcis *Homeri* Commentatoribus fontes hauſit. Sic enim ad *Iliad.* B. *verſ.* 249. *Anonymus* pariter & *Euſtathius* annotant: ἀλλ' ἐπειδὴ Πλεισθένης νέος τελευτᾷ, μηδὲν καταλείψας μνήμης ἄξιον, νέοι πάνυ ἀνατραφέντες ὑπ' Ἀτρέως, αὐτοῦ παῖδες ἐκλήθησαν.

Cap. II. *Itemque inſecutis diebus. At Reges Græciæ.*] Ex corrupta *MSC. Arg.* lectione, pronum fuit hanc probam concinnare habet enim: *itemque inſecutis diebus Atrei gratia.*

Cap. III. *Ænea aliiſque ex conſanguinitate comitibus.*] Sic *Arg. MSC.* & *ed. Mediol.* ſed *Mercerus* ſuorum Codd. auctoritate *Æneam* expungit, non convenire cum ſequenti hiſtoria hunc Æneæ comitatum ratus: at qui orationem legerit quam Æneæ contra Menelaum tribuit *Septimius* 2. 26. vix mirabitur raptori comitem fuiſſe, qui raptum tam acriter propugnat. Scriptum tamen hic forte fuerat: *Per idem tempus Alexander Phrygius Priami, fratribus aliiſque ex conſanguinitate comitibus.*

Æthram etiam & Clymenam Menelai affines.] *Joannes Antiochenus* in *Excerptis Peireſcianis*, ex *Dicty Græco*: συνῆπτο δὲ Ἑλένῃ Αἴθρα τε καὶ Κλυμένη, ἐκ τοῦ γένους καταγόμεναι Πέλοπος καὶ Βορέαου. Noſter 6. 2. *Interim Mneſtheus cum Æthra & Clymena filia ejus ab Athenienſibus recipitur.*

Cap. V. *Properatione navigii, inconſulte uſum venti ad Cyprum appulere.*] Ita *Mediol.* & *Venet. inconſulte uſum* ſubint. *ventis: Ovidius Met.* 13. 419. *jubet uti navita ventis.* Porro autem ut hic, *venti ad Cyprum appulere*, *ſic* 2. 1. *poſtquam ad Mœſiorum regionem univerſas claſſes venti appulere.* *Navigium* autem pro *navigatione paſſim.* 2. 10. *At ubi inſtructæ omnino claſſes, & mare navigii patiens*, *verſ.* 16. *Urgente navigii tempore.* 6. 9. *Neoptolemum in ſpelunca fatigatum navigio ſomnoque jacere.* Ita etiam *Scævola* in *l.* 121. *D. de Verb. Oblig. Idque creditum eſſe in omnes navigii dies.* & mox: *redderet univerſam continuo pecuniam, quaſi*

 perfecto

Digitized by Google

perfecto navigio. Forte & *Lucretii* illud referri huc queat è *lib. 5.*

Nec poterat quenquam placidi pellacia Ponti
Subdola pellicere in fraudem ridentibus undis:
Improba navigii ratio tum cæca jacebat.

Univerſam domum ejus in ſcelus proprium convertit.] Sceleris ſui prædam ſive materiam fecit. μετωνυμικῶς. prorſus ut in illo *Lucani Pharſ.* 2. 266.

——— *Quis nolet ab iſto*
Enſe mori, quamvis alieno vulnere labens,
Et ſcelus eſſe tuum.

Itemque *Ovid. Heroid.* 16. 294.

Caſta tamen tum ſis cum te mea Troja tenebit:
Et tua ſim, quaſo, crimina ſolus ego.

Senſum hauſit ex *Salluſtio Jug.* 14. *ex improviſo Jugurtha, intoleranda audacia, ſcelere, atque ſuperbia ſeſe efferens, fratre meo atque eodem propinquo ſuo interfecto, regnum ejus ſceleris ſui prædam fecit.* Imitator Salluſtii *Sulpitius Severus Hiſt. Eccleſ. lib.* 1. *Joas Amaſiæ civile bellum intulit, victoriaque potitus, multam prædam in regnum ſuum convertit.* Cæterum ſententiâ etiam in vulgus notâ, opes materia ſcelerum. *Juſtinus* 3. 2. de Lycurgo: *Auri atque argenti uſum, velut omnium ſcelerum materiam ſuſtulit.*

Reliqui præda.] Sic *Arg.* vulgo *reliqua præda.*

Quum obſtinate hi Regis necem defenderent.] id eſt pro vindicanda Regis nece pugnarent. Noſter infra 6. 2. *Teucer prohibitus Salamina à Telamone, quod fratrem inſidiis circumventum non defendiſſet.* Pro quo *Vellejus* 1. 1. *Teucer non receptus, ob ſegnitiam non vindicatæ fratris injuriæ.* Legionis 13. milites apud *Cæſarem de Bell. Civ.* 1. 7. *Seſe paratos eſſe, conclamant, Imperatoris ſui Tribunorumque plebis injurias defendere.*

Cap. VI. *Interjaciens memoriam diſcordiarum Ili & Pelopis.*] Cœptæ hæ diſcordiæ inter Troem & Tantalum; illum Ili, hunc Pelopis patrem, ob raptum Ganymedis; quem Tros armis vindicare aggreſſus, cum decederet, bellum Ilo peragendum reliquit: à quo Tantalus Paphlagonia ejectus. Sed detrimenta patri illata, magnis invicem damnis Pelops ultus eſt. Præter *Diodorum Siculum & Lycophronis Scholiaſtem* videatur *Oroſius* 1. 12.

Cap. VII. *Cujus adventu in tota civitate.*] Hæc eſt *Arg. Cod.* lectio: *vulg. cujus adventum tota civitas quum partim exemplo facinoris execraretur.*

Nihil penſi aut conſulti patientes.] *Med. facientes.* *Saluſtius* ſubinde *habentes.* ſed *Arg. Cod.* lectio quam repræſentavimus, vera eſt. Hic enim παραφράζει non exſcribit Saluſtium Septimius, ita ut vim phraſeos haud parum intendat. Nam ſi Barbari, qui *nihil penſi aut conſulti habent*; quanto magis qui nec *patiuntur.* *Livius* 22. 29. *eum* inquit, *primum eſſe virum, qui ipſe conſulat quod in rem ſit: ſecundum eum, qui bene monenti obediat: qui nec ipſe conſulere, nec alteri parere ſcit, eum extremi eſſe ingenii.*

Cap. VIII. *Ita infectis rebus, populus contemtui habitus.*] *Saluſtius Jug.* 34. *Tametſi multitudo terrebat eum, vicit tamen impudentia. Ita populus ludibrio habitus ex concione diſcedit.*

Cap. IX. *Namque ex Heſiona Danai filia & Atlante Electram natam.*] Vulg. *ex Plejona:* Mercer. Codd. *Jona.* & *Ona.* Arg. *Sona.* Med. *Pleſione.* infra 4. 22. *Heſionam quippe Danai filiam Electram genuiſſe.* *Scholiaſtes Apollonii ad. lib.* 1. Ἡσιόνης δὲ τῆς Δαναοῦ καὶ Διὸς γίνεται Ὀρχομενός.

Argalum patrem Oebali, quem Tyndari patrem conſtaret] *Apollodorus Biblioth. lib.* 3. εἰσὶ δὲ οἱ λέγοντες Οἰβάλου καὶ Νηΐδος νύμφης Βατιίας γενέσθαι παῖδα Τυνδάρεων Pauſanias in Laconicis: ἀποθανόντος δὲ Ἀμύκλα ἐς Ἄργαλον καὶ ὕστερον ἐς Κυνόρταν ἀφίκετο ἡ ἀρχή. Κυνόρτου δὲ ἐγένετο Οἴβαλος. οὗτος παῖδα ἔσχε Τυνδάρεων.

Agenoris quippe Phineum.] *Vulg. Agenoris quippe filium Phœnicem.* Sed de Phineo *Mercerus* jam admonuit. *Septimius* infra 3. 5. *Perhibebatur quippe hic etiam ex iis qui à Phineo Agenoris originem propriam repetebant.*

Et Dyma patris Hecuba.] Ita *Med.* & ex *Mercerianis Codd.* quidam. Arg. *deinde patris Hecuba.* Phineus itaque Agenoris filius, juxta Septimium Olizonæ pater. 3. 5. Olizona uxor Dardani. *ibid.* & 4. 22. Dardanus autem è *Dionyſii Halicarnaſſenſis* recenſione *Antiqu.* 1. pater Dymæ. Porro Leda Theſtio Ætolo nata juxta *Strabonem*, *Apollodorum*, alios: Theſtius Agenore, *Pauſania* relatu in Laconicis. Sed Agenor iſte Pleuronis, ab Agenore Neptuni quem Septimius innuit, patria & ætate longe diverſus ſolo nomine ſcriptores induxit, ut alterum cum altero ſubinde permutarent.

An pœnarum quas ob deſertam domum à conjuge metuebat, ita ſibi conſulere maluerit.] *Saluſtiana* Ellipſis. *Pœnarum* ſubint. *cauſâ.* *Catil.* 6. *Regium imperium initio conſervandæ*

Digitized by Google

ſervandæ libertatis atque augendæ Reip. fuerat. 51. ne quis divitiarum magis, quam injuria bellum incœptum diceret. Hiſtor. 1. Omnia retinendæ dominationis honeſta exiſtimat. Et paulo poſt: *Exercitum opprimendæ libertatis habet.* De eadem *Virgilius Æn.* 2. 571.

Illa ſibi infeſtos everſa ob Pergama Teucros,
Et pœnas Danaûm, & deſerti conjugis iras
Permetuens.

Noſter lib. 5. iram derelictæ domus metuens.

Cap. X. *Quæ ob id in conſpectu popularium venerat.*] Sic *Arg.* pro quo vulgatæ editiones: *in conſpectum. Cæſar de Bell. Civ.* 2. 32. *Hæc acta diebus quadraginta, quibus in conſpectu adverſariorum venerit.*

Cap. XIII. *Eos Peneleus inſecutus cum Clonio & Arceſilao conſanguineis.*] Peneleum, Clonium, Arceſilaum, Prothoënorem, Leitum fratres partim germanos, partim patrueles fuiſſe diſcas ex *Diodoro Siculo* 4. 69. Βοιωτοῦ δὲ Ἴτωνος γενόμενος ἐτέκνωσεν υἱοὺς τέσσαρας Ἱππάλκιμον, Ἠλεκτρύονα, Ἀρχίλυκον, καὶ Ἀλεγήνορα. τούτων δὲ Ἱππάλκιμος μὲν ἐγέννησε Πηνέλεον, Ἠλεκτρύων δὲ Λήϊτον, Ἀλεγήνωρ δὲ Κλονίον, Ἀρχίλυκος δὲ Προθοήνορα καὶ Ἀρκεσίλαον, τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρατεύσαντας ἡγεμόνας τῶν ἁπάντων Βοιωτῶν. Poſtrema hæc firmat *Septimius* infra *cap.* 17. *item ex omni Bœotia Arceſilaus, Protheonor, Peneleus, Leitus, Clonius, naves quinquaginta.* ac præcipue *Homerus:*

Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως, καὶ Λήϊτος ἦρχον
Ἀρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε Κλονίος τε.

Vicaria morte.] Alceſtis nimirum Admeto ἀντίψυχος facta. *Hyginus Fab.* 243. *Alceſtis Pelei filia propter Admetum conjugem vicaria morte obiit.*

Poſt diſceſſum ejus ad Deos.] vulg. *à Diis. Arg. adeos..* Unde difficile non fuit genuinam lectionem reſtituere: quam pridem conjectaverat *Tollius ad Auſonii Eidyl* 4. *Vellejus* 1. 2. *Anno octogeſimo poſt Trojam captam; Centeſimo & vigeſimo quam Hercules ad Deos exceſſerat.*

Sagittas divinas induſtria præmium conſecutus eſt.] *Hyginus Fab.* 102. *Ob id beneficium Hercules ſuas ſagittas divinas ei donavit*

Ex Ætolia Theſſandrus.] Uſus ibi hoſpitio Oenei: cujus auſpiciis cœptum inter Tydeum & Polynicem ſocietatis jus, utroque ad Thebas interfecto, cum Diomede Oenei nepote coli perſeveravit. *infra* 2. 2. Nam cum conventus Græcorum Argis inſtitueretur, Oenei utique regnum Ætolia fuit. 6. 2. Theſſandri Thebæ. 1. 17.

Martem atque concordiam multis immolationibus ſibi adhoſpitavere.] Si *Septimius* ita ſcriptum reliquit, non immerito forte hanc locutionem inter τοὺς ἅπαξ ῥηθέντας retuleris: cujus ſenſum *idem* extulit 2. 10. *Cæterum Græci multis immolationibus Deos adjutores incœpto invocantes.* Neque aliud fuerit *Deos adhoſpitare ſibi*, quam illos precari ut adventent, præſenteſque ac propitii ſacrificio, ac deinceps cœptis adſint: iis potiſſimum formulis quas *lib.* 1. *verborum ſolennium* collegit *Briſſonius: Vos precor Dii, ut nobis volentes, propitii adſitis.*

Adſis ô tandem & propius tua Numina firmes.

Traditum enim veteribus, Deos hominibus piis & bonam cauſam foventibus ἐπιξενοῦσθαι hoſpites fieri, ſive ut *Gloſſæ* Græco-Latinæ interpretantur *hoſpitari*. Palæphatus de Orione: Ζεὺς δὲ καὶ Ποσειδῶν, καὶ Ἑρμῆς ἐπιξενωθέντες αὐτῷ. κτλ. *Statius in Hercule Surrentino:*

Sed felix ſimplexque domus, fraudumque malarum
Inſcia & hoſpitibus Superis digniſſima ſedes.

Et paulo poſt:

Da templum, dignaſque tuis conatibus aras,
Quo Pater ætherius, menſiſque accita Deorum
Turba, & ab excelſo veniat ſoror hoſpita templo.

Quem locum etiam *Catullus* excoluit *de Nuptiis Pelei:*

Præſentes namque ante domos inviſere caſtas
Sæpius, & ſeſe mortali oſtendere cœtu
Cœlicolæ nondum ſpreta pietate ſolebant &c.

Apud Romanos peculiari elogio gens Potita *hoſpitio Deorum immortalium ſacra* habebatur, teſte *Livio* 9. 34. Græcis autem Θεοὺς ἐπὶ ξένια καλεῖν, itemque Θεοὺς ἐλθεῖν ἐπὶ ξενίαν familiare fuit: inde Θεοξένια & Θεῶν παρουσία paſſim obvia. Niſi tamen hic editorum pariter atque ſcriptorum exemplarium obſtaret authoritas, pro *adhoſpitaverunt* ſubſtituendum cenſerem *adhoſtiaverunt*. Placare enim Deos & propitiare, ſacrificulorum ſtylo, *oſtiare* & *hoſtiare* dicebatur, quod *Servio* præcipue notatum *ad Æneid.* 2. *Hoſtia, victima; dicta quod Dii per illam oſtiuntur, id eſt, æqui & propitii redduntur.* A ſignificatu genuino, ad novum ſed vicinum tamen, ut plura alia, deflexit *Plautus, Rudent. Act.* 1. *ſc. ult.* ſacerdotem Veneris inducens, ad eas quæ vacuis manibus aræ appropinquabant, dicentem:

— *vos æquius erat candidatas venire hoſtiataſque ad hoc fanum, ad iſthunc modum non veniri ſolet.* Quod autem apud *Servium* ſequitur: *unde hoſtimentum æquationem;* non recte

Digitized by Google

recte habet: *hoſtimentum* enim non ab *hoſtiare*, ſed ab *hoſtire* dictum eſt, quod *ferire* ſignificat: inde *redhoſtimentum*, *talio*: cujus præcipue in referiendo jus conſiſtebat: juxta illud *oculum pro oculo*, *dentem pro dente*.

Cap. XVII. *Aliiſque ſexaginta.*] Sic *Arg.* in quo tamen male pro *naves*, *navibus*: non enim niſi ſexaginta navibus Agapenorem præfecit Agamemnon. *Homer. Iliad.* β.

Τῶν ἦρχ' Ἀγκαίοιο πάϊς κρείων Ἀγαπήνωρ
Ἑξήκοντα νεῶν.

Elephenor ex Eubœa quadraginta.] *Arg. quadraginta Flenus ex Euboia. Med. Eupherus ex Eubœa* 40. *vulg. Elephenor ex Eubœa triginta. Homer. Iliad.* β. de Elephenore:

Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.

Tlepolemus Rhodo, aliiſque circa eam inſulis, novem.] *Arg. Propolemus Rhodo aliiſque circa eam inſulis IX. Med. Nepolemus Rhodo aliiſque inſulis quæ circa eam erant, novem.* Quod iterum *Homerus* contra *vulg.* ubi *octo*, firmat:

Τληπόλεμος δ' Ἡρακλείδης ἠΰς τε μέγας τε
Ἐκ Ῥόδου ἐννέα νῆας ἄγεν Ῥοδίων ἀγερώχων.

Inſulas autem circa Rhodum, *Septimio* Chelidonias intelligi puto, de quibus *Dionyſius* in περιηγήσει.

——— Ῥόδος ἐστὶν Ἰηλυσίων πέδον ἀνδρῶν.
Τὴν δὲ μετ' ἀντολίην δὲ χελιδόνιαι γεγάασι
Τρεῖς νῆσοι.

Nam *Lindum*, *Jalyſum*, *Camirum* non inſulas circa Rhodum, ſed *opulentas Rhodi urbes* fuiſſe *ipſe* inferius profitetur 4. 4. Si qui aliquando hic decepti ſunt, oportet eos apud Homerum legiſſe:

Οἱ Ῥόδον ἀμφ' ἐνέμοντο

Pro:

Οἱ Ῥόδον ἀμφενέμοντο.

Res de cætero plana eſt. Nimirum Lindus, Jalyſus, Camirus urbes unius inſulæ diverſam quæque initio & peculiarem rempublicam conſtituerant; poſtea in unius civitatis corpus, juris ac imperii communione coaluere; nomine communi inſulæ in qua ſitæ erant aſſumpto: ita ut conjunctim Rhodus, nec tres civitates, ſed unius civitatis tres veluti tribus dicerentur. *Homerus:*

Οἱ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διὰ τρίχα κοσμηθέντες
Λίνδον Ἰηλυσσόν τε καὶ Ἀργινόεντα Κάμειρον.

Et paulo poſt:

Τριχθὰ δὲ ᾤκηθεν καταφυλαδόν.

Denique bello Peloponneſiaco, ut ſe facilius adverſus Athenienſium inſultus tuerentur in unam urbem commigraverunt, cui nomen Rhodi manſit. *Conon Narrat.* 47.

Αἱ δὲ τρεῖς πόλεις εἰς μίαν συνῳκίσθησαν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα, ταυτὸν ὄνομα τῇ νήσῳ Ῥόδον ἅπασαι καλέσαι. Add. *Euſtathius* in Homeri locum ſuperius adductum, *Thucydides, Diodorus, Strabo.* Νῆσος Τρίπολις vocatur *Pindaro Olymp.* 7. & *Scylaci Caryandenſi* in *Periplo*, ut Νῆσος τρίπολις deſcribitur. Quod argumentum eorum augere poteſt, qui ſcriptorem hunc Darii Nothi temporibus non eſſe recentiorem, contendunt.

Triginta ex inſulis Co, Carpatho, & aliis.] *Merceri Codd. Triginta ex inſulis congregatis. Arg. Triginta ex inſulis congregatas. Med. ex inſulis Eutaphrates* 30. *Venet. ex inſulis Niſyro Caprate Coo Eutraphrates.* E quibus omnibus non quam genuinam præſtaremus, ſed quam minimum à genuina abhorrentem putabamus, lectionem exhiberi curavimus.

Theſſandrus quem Polynicis ſupra memoravimus, Thebis naves quinquaginta.] Thebas Epigoni, decem annis poſt patrum cladem, ſeptem & viginti ante raptum Helenæ, ceperant mœnibuſque nudaverant, atque ita Theſſandro Polynicis tradiderant. *Apollodorus lib.* 3. *Ἀργεῖοι δὲ τὸν δρασμὸν τῶν Θηβαίων μαθόντες εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν, καὶ συναθροίζουσι τὴν λείαν καὶ καθαιροῦσι τὰ τείχη:* *Pauſanias in Bœoticis.* *Τὰς δὲ Θήβας ἑλόντες οἱ Ἀργεῖοι παραδιδόασι Θερσάνδρῳ Πολυνείκους παιδί.* Sed *Homerus in Catalogo* nec Theſſandri meminit, quia in ipſa expeditione occiſus antequam ad Trojam veniretur; nec Thebanæ claſſis, quia Veteribus Thebæ æque ac Corinthus Trojani belli exſortes habebantur. *Scholiaſtes Lycophronis:* *Λοιμοῦ κατασχόντος τὴν Ἑλλάδα, ἔχρησεν ὁ Θεὸς, τὰ τοῦ Ἐχέφρονος ὀστᾶ κείμενα ἐν ὀφρυνεῖ τόπῳ τῆς Τρῳάδος μετενεγκεῖν ἐπί τινα πόλιν Ἑλλάδος ἐν τῷ μὴ μετασχούσῃ τῆς ἐπὶ Ἴλιον στρατείας. οἱ δὲ Ἕλληνες εὑρόντες τὰς ἐν Βοιωτίᾳ Θήβας μὴ στρατευσαμένας ἐπὶ Ἴλιον ἐνεγκόντες τὰ τοῦ ἥρωος λείψανα ἱδρύσαντο περὶ τὴν Οἰδιποδείαν κρήνην.* De Cadmeis haud dubie intelligendum hoc eſt qui Theſſandro interfecto Thebas remigrarunt. vid. *Diodorus Sicul. Bibl.* 4. 68. & 69.

Neque pretio, neque gratia.] *Salluſtius Cat. cap.* 49. *Sed iiſdem temporibus Q. Catulus & Cn. Piſo neque precibus, neque gratia, neque pretio Ciceronem impellere potuere &c.* utrumque ex *L. Attio* ſumptum, qui apud *Diomedem cap.* 1. *de Anomaliis*

——— *Nam neque pretio,*
Neque amicitia, neque vi impelli neque
prece quiſtu' ſum.

Phalidis Sidoniorum Regis.] *Merceriani* Codd. *Frigion* & *Frigio*, Arg. *Phrygii.* Gloſſema

Gloſſema id puto, ſed quod ad veram lectionem viam monſtrat. Scriptum ſcilicet fuerat: *Balidis Sidoniorum regis*, & ſive inter lineas, ſive in margine annotatum: *Balis Rex Phrygiæ*, quo ſcholio, Græcis certe Gloſſographis non incognito, Balidem Phrygia lingua regem notare ſignificabatur. Nimirum indidem Gloſſæ author, unde *Heſychius* ſumpſit. Βαλλὴν. βασιλεύς. φρυγιστί. *Plutarchus de Fluminibus*, ubi de Sagari Phrygiæ loquitur: παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Βαλληναῖον καλούμενον, ὅπερ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον βασιλικόν. Referas huc & *Euphorionis* teſtimonium, ſed levi mendo expurgatum, apud *Æſchyli Scholiaſten in Perſ. verſ. 606.* βαλλὴν ὁ βασιλεὺς λέγεται. Εὐφορίων δέ φησι Θουρίων εἶναι τὴν διάλεκτον, pro Θουρίων leg. Φρυγῶν. Et apud Tyrios quidem, Sidonios, atque in univerſum Phœnices, itemque apud Pœnos, & Phrygas, promiſcuo in uſu quanquam varie inflexa videas nomina *Baal*, Βαλλὴν, Βαλλὴν, Βάλις, unde Abibal Tyriorum Rex, & in Sacris Ithobal Sidoniorum, Jezebelis pater. Ut autem à Βαλλὴν Βαλληναῖον, ſic & Βαλλώνυμος apud *Diodorum* 17. 46. in Abdolonimum à Latinis ſcriptoribus converſus.

Magnum atque inſperabile cunctis remedium excogitavit.] Scipio Africanus ad Quirites apud *Gellium N. A.* 4. 18. *Pacem & victoriam vobis peperi inſperabilem.*

Qua in magno cœli motu oriri ſolent conſeneſcere.] *Saluſt. Jug. cap.* 35. *Avidus Conſul belli gerundi, moveri quam ſeneſcere omnia malebat.* Idem apud *Priſcianum* lib. 10. *niſi cum ira belli deſenuiſſet.*

Cap. XXII. *Reſeratum eſt cœlum.*] *Arg. ſerenatum*: quod à Gloſſatoris manu eſt. *Lucret. lib.* 1.

——— Tibi rident æquora ponti,
Placatumque nitet diffuſo lumine cœlum:
Nam ſimulac ſpecies patefacta eſt verna diei,
Et reſerata viget genitalis aura favoni, &c.

Agamemnon ad Calchantem apud *Senec. in Troad.* hanc tempeſtatem ſpectans:

Tu qui Pelaſga vincla ſolviſti rati
Moraſque bellis, arte qui reſeras Polum.

In Lib. II.

Cap. II. *Condenſis utrinque frontibus.*] Al. *condenſatis*. Arg. *condenſis ſatis.* quod indicio eſt *condenſatis* illud à Gloſſatore profeſtum. Sed veteres *denſere* & *condenſere* dicebant: *Saluſtius Hiſt. lib.* 3. *Illi ſubſidiis principes augere, & denſere frontem.*

Cap. III. *Interim Teutranius ex Teutrante & Auge genitus.*] Poſtquam Telephus jam à Teutrante in familiam & ſpem regni adoptatus fuiſſet. *Stephanus de Urbibus in Teuthrania*: ὁ Τεύθρας δὲ τὴν Αὔγην ἔγημε, καὶ τὸν Τήλεφον ἐπαιδοποιήσατο. Add. *Strabo lib.* 13.

Inter vinem.] *Pindarus Iſthm.* 8. de Achille.

——— ——— ὁ καὶ
Μύσιον ἀμπελόεν
Αἵμαξε Τηλέφου μέλανι ῥαίνων φόνῳ πεδίον.

Utraque acie.] Sic *Arg.* rectius quam vulg. *utraque acies.* *Cum utraque acie fatigaretur*: ſubint. *miles* ſumptum ex *Homerico* illo:

——— ——— ἀεὶ δ' ἐγχεῖ χεῖρας καμῶντας.

Ubi Scholiaſtes: ἀτρεμοῦντας, male, *rectius quod ſequitur*: ἢ καμοῦνταί τις, καμοῦνται στρατιῶτης.

Inſpecto cruore.] Ita *Vindingius*, τὸ ἔχειν. vulg. *inſpecta cura. Livius* 1. 41. *inſpectum vulnus abſterſo cruore.*

Cap. VIII. *Commutare res cum accolis ſueti.*] Med. *commutare merces.* Sed nihil mutandum. *Saluſtius Jug. cap.* 18. *Nam freto diviſi ab Hiſpania, mutare res inter ſe inſtituerant.*

Metus atque mœror univerſos invaſere.] Ex *Saluſt. Jug. cap.* 39. *Metus atque mœror civitatem invaſere.*

In communem perniciem præcipitatum iri.] Arg. *in commune.* Apparet ſcriptum fuiſſe *commune in perniciem præcipitatum iri.* *Commune Κοινὸν* ſæpe in nummis & inſcriptionibus antiquis, de tota populi univerſitate. Sed & apud *Ciceronem in Verrem*: *quomodo ille in Commune Miliadum vexaverit. Ovid. Metam.* 12.

——— *Conjurataque ſequuntur*
Mille rates gentiſque ſimul Commune Pelaſgæ.

Apollinis oraculo monitus.] Ὁ τρώσας ἰάσεται, quod in proverbium abiiſſe notat *Apoſtolius* 13. 36. & colligas etiam ex *Suetonio in Claud. cap.* 43.

Dux Telephus ob acceptam gratiam factus.] Malim: *ob accepti gratiam.* Ut Achilli ſanati vulneris gratiam referret. Eodem haud dubie loci reperit *Septimius*, quo *Apoſtolius* ea quæ ad proverb. Μυσῶν λείαν annotavit, ubi inter cætera appoſite prorſus ad hunc locum: ὁ δ' Ἀχιλλεὺς μόνος ἐκ τῶν τρωθέντος ζητεῖσθαι μαθεῖν τὴν πρὸς Τροίαν ὁδὸν, καὶ ταύτην μαθὼν ἐξ αὐτοῦ, ἠκολούθησε ταύτῃ τῇ χάριτι. *Euſtathius ad Il.* α. τῇ τῶν ναυσιῶν ἡγεμονίᾳ attribuit.

tribuit, & exinde itidem τὴν εἰς Τεγέαν ἀλ-γίαν μυθὸν τ̃ ὑγιείας Achilli abs Telepho obtigiſſe, refert.

Cap. XII. *Per latera atque cornua diſtribuentes.*] Κ'ϛ ... hic ponuntur latera atque cornua exercitus. *Pollux Onomaſt.* l. 10. ... ἑκατέρωθεν ..., ... δεξιὸν ἢ ...

Cygnus, cujus haud procul à Troja regnum erat.] Βασιλῆα Τρωάδος vocat *Conon Narrat.* 28. Κολωνῶν *Strab. lib.* 13. nimirum Colonas intelligit τὰς ἐπὶ τῇ ὀακτῆς Ε'λλησποντίας ..., quæ urbs non niſi 140. ſtadiis Ilio diſtabat. Unde Pauſanias in Phocicis: αἱ δὲ ... ἐν τῇ γῇ τῇ Τρωάδι αἱ Κολῶναι. Nepos in vit. Pauſan. cap. 3. *Colonas, qui locus in agro Troade eſt, ſe contulerat.*

Mentorenſium civitatem.] *Arg.* *Minterenſium*: *Med. Menetorienſium*, *Venet. Methorienſium.* Methone urbs paſſim Geographis atque Poëtarum interpretibus celebrata, ſed in Thracia ſita; è qua regione Cygnus oriundus. Ac pleræque inſuper Thraciæ atque Troadis Urbes cognomines, ut *Strabon* jam obſervatum; ut hic non immerito *Methonenſium*, quo editionis Venetæ lectio ducit, ſcriptum fuiſſe ſuſpicaris.

Neque tamen Coronea, quæ haud procul aberat contingunt in gratiam Maandriorum.] Cillam, Carenen, Neandron junctim memorat *Plinius V.* 30. Ex *Stephano* vero Toronen in Troade, itemque *Neandriam* ſive *Neandrium* fuiſſe conſtat. Qui *Neandriam* etiam ſubinde corrumpi à ſcriptoribus notavit in *Leandriam*, *Strabo* & *Scylax* Neandriam Cebrenen jungunt: in qua nominum varietate tutiſſimum viſum eſt hic nihil mutare. *Med.* & *Ven.* pro *Maandriorum* exhibent, Meandriorum.

Qui domini civitatis ejus.] *Venet. qui conterminí civitatis ejus.*

Cap. XV. *Cujus neque conſilium unquam neque virtus fruſtra fuit.*] Ex *Salluſtio* ſumptum *Jug. cap.* 7. *quippe cujus neque conſilium, neque inceptum ullum fruſtra erat.*

Cap. XVI. *Leſbum aggreditur.*] *Parthenius Nicæenſis in Eroticis cap.* 21. λέγεται ἢ ὅτι Α'χιλλεὺς πλέων τὰς προσεχεῖς τῇ ἠπείρῳ νήσους ἐπόρθει, προσέχειν αὐτὸν Λέσβῳ. κτλ. Adde *eundem cap.* 26.

Dein Phyrum.] *Arg. Phryram. Med. Pyrram. L. Pyrrham.* Quo nomine inter Leſbi urbes una *Scylaci* memoratur, & inter inſulas Troadi prætentas, *Plinio* 5. 31. Scyrus ea demum expeditione, quam in Cilicas inſtituit Achilles expugnata videtur. Add. *Strabo.*

Cap. XVII. *Interfecto dein Eëtione qui his locis imperitabat.*] Non de Lyrneſſo hæc intelligenda ſunt, ſed in univerſum de Cilicibus, quibus utique imperitabat Eëtion. Inde Homero Iliad. ζ. verſ. 397. *dicitur*

——— Κιλίκεσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων.

Regni ſedes, Thebe. *Schol. Homer. in Il.* α. vers 366. Κίλικες ... τ̃ ὑπὸ τῷ Πλάκῳ ὄρος Θήβης. ... τ̃ Κιλίκων Η'γεμών. κτλ. Lyrneſſi autem regulus ſub Eëtione Mynes Hippodamiæ maritus.

Sed eorum Rex Briſes.] Altem Lelegum Regem, Pedaſo imperantem refert *Homerus. Iliad.* φ. *v.* 86. & 87. Sed hoc de reliquiis Lelegum & Pedaſi accipiendum recte monuit. *Strab. lib.* 13. Nam qui tum Pedaſi Rex fuit, cum urbs ab Achille caperetur, cladi publicæ haud dubie ſuperſtes non manſit.

Cap. XVIII. *Quem Rex recens natum clam omnes alendum ei tranſmiſerat.*] Ita *Med.* Alt *quem rex recens natum alendum homini tranſmiſerat.* Arg. *quem rex recens natum omnis cauſa alendum ei tranſmiſerat.* Mediolanenſi lectioni favet *Euripides in Hecuba*, ubi Polydorus de Priamo:

——— ὅς μ' ἐπεὶ Φρυγῶν πόλιν
Κίνδυνος ἔσχε δορὶ πεσεῖν Ἑλληνικῷ,
Δείσας ὑπεξέπεμψε Τρωϊκῆς χθονὸς
Πολυμήστορος πρὸς δῶμα.

Virgilius Æneid. 3. 49.

Hunc Polydorum auri quondam cum pondere magno
Infelix Priamus furtim mandarat alendum
Threicio Regi: cum jam diffideret armis
Dardaniæ, cingique urbem obſidione videret.

Ovidius Met. 13. 2.

——— *Polymeſtoris illic*
Regia dives erat, cui te commiſit alendum
Clam Polydore pater.

Cap. XXI. *Et ut ante conſulta omittam.*] Ita reſcribendum, ex *Arg.* & *Mercer.* ubi *anteconſulta* Præterita, quod eſt in vulgatis explicationis cauſa à Scholiaſte adjectum. *Cicero ad Attic.* 9. 9. *Oblviſci me ſcripſi antefacta & delicta noſtri amici.* *Virgilius Æneid.* 1.

O ſocii, neque enim obliti ſumus antemalorum.

Hoc jam licet recognoſcere.] Non ut vulgo, *recognoſcere*: quod ſphalma obvium apud ſcriptores. Etiam apud *Salluſtium* in illis, *Catullus cap.* 35. *Egregia tua voluntas recognita grata mihi*, pro, *recognita grata mihi.*

Ne ſic quidem prœlium adverſum vos inire conſilium fuit.] Ita ſolet *Saluſtius* Cat. 4. 1. *non fuit conſilium ſocordia otium conterere.*

Iterato ad vos ob eandem cauſam oratum venimus.] Etiam hoc ex *Saluſtio* ſumptum *Jug. cap.* 24. *Non mea culpa ſæpe ad vos oratum mitto P. C.*

Cap. XXII. *Quis enim poſthac cui virile negotium eſt.*] Sic *Arg.* etiam. *Med. ingenium, cui virile negotium eſt*, recte *Mercerus* explicavit, *cui domi uxor*. Notus *Plauti* jocus in *Pœnulo* 1. 2.

Negotii ſibi qui volet vim parare, navem & mulierem
Hæc duo ſibi comparato, nam nulla magis dua
Plus negotii habent.

Addi meretur *Laberii* illud in *Necyomantia*, apud *Gellium* N. A. 16. 7. *Duas uxores! hoc hercle plus negotii eſt.* Afranius *rem uxoriam* pro *matrimonio* videtur poſuiſſe in *Emancipato*: *ut abs te ſeorſus ſentiam de uxoria re.* Poſſis cui virile negotium eſt ſimplicius interpretari, qui vir eſt, ſicut negotia hominum pro homnibus; & apud *Ciceronem negotium Calliſthenis* pro *Calliſthene* dictum Critici obſervant. Locus *Salluſtii* quem reſpexit Septimius extat in *Cat. cap.* 20. *Etenim quis mortalium cui virile ingenium ineſt, tolerare poteſt illis divitias ſuperare!*

Cap. XXIII. *Cunctis, ut in tali negotio fieri ſolet, alienam ſententiam expectantibus.*] *Saluſt. Hiſt.* 1. *ne alius alium principem expectantes antecapiamini.* *Cato apud eundem Cat. cap.* 52. *inertia & mollitia animi alius alium expectantes cunctamini.*

Quum ſe quiſque minus idoneum auctorem crederet.] *Livius* 9. *Quum alterum quiſque magis mentis compotem & conſilii ducerent.*

Panthus clara voce: Apud eos, ait, Ulyſſe verba facis.] Ita viſum eſt interpungere hunc locum, cum vulgo ederetur: *Panthus clara voce apud eos ait*: & pejus ab aliis: *Panthus apud eos clara voce ait.*

Cap. XXV. *Nam is inter regulos cum virtute, tum conſilio bonus credebatur.*] Ad Hectorem tranſtulit Jugurthæ elogium, *ex Salluſtio in Jug. cap.* 7. *quod difficillimum in primis eſt & prœlio ſtrenuus erat, & bonus conſilio.*

Ne qua & alia conjuncta ac finitima regiones.] *Arg. ne quid tale commenta finitima regiones.* *Noſter* ſupra 2. 22. *An vos ſoli ignoratis, ut affecta ſint vicina pœque amica vobis civitates.* Et mox 2. 23. *Ne quid quietum finitimis Troja regionibus atque amicis relinqueretur.*

Neque fidei jus.] *Arg. neque fidum. Petav. namque fidei jus.* Non fore procedente obſidione fidei jus; inquit, id eſt, neque pactis vim ſuam, neque fœderibus auctoritatem conſtitutam eſſe. Sed perfidiæ & defectionibus locum & jus datum iri. Sic *Lucanus Pharſal. initio.*

Juſque datum ſceleri.

Hoc eſt, ſcelus auctoritate juris munitum, dixit: *Statius Thebaid.* 3.

Incertuſque animi, daret armis jura, novoſque
Gentibus incuteret ſtimulos.

Domi quippe juventus perita belli abunde nobis eſt.] Vera haud dubie lectio, quam ex *Arg. Cod.* reſtituimus. Antea edebatur, *deorum quippe auxilio juventus perita belli*: itemque, *deorum quippe ope & auxilio.* Sed in propatulo ratio eſt, qua domeſticam juventutem externis auxiliis adjungit *Septimius.*

Cap. XXVII. *Gergithum.*] Ex Merceri conjectura. Sed MSCC. habent *Gentum* etiam Arg. In èditis eſt *Genitem.* Ortelius *Gentinum* Stephano memoratam innui, ſuſpicatur. Sed illa demum ab Æneæ poſteris condita eſt: *κτίσμα ὂν τῶν Αἰνείου παίδων*, quod tamen de reſtauratione poſſis accipere. Nam & de Ariſba idem *Stephanus*: *ἧς οἰκισταὶ, Σκαμάνδριος καὶ Ἀσκάνιος οἱ Αἰνείου.*

Cujuſcunquemodi pecora.] Sic in *Arg.* & in vulgatis *Saluſtii* editionibus *Cat.* 39. *neque ſolum civis ſed cujuſcunque modi genus hominum ſollicitabat.* Al. *cujuſque modi Ἀρχαίως.* Nam veteres pro *quicunque*, *quiſque* dicebant ut *Noſter* 2. 14. *quiſque partium ad eum venerat.* Lex ad antiquam formulam ſcripta apud *Ciceronem de Legibus* 2. *quæque quoque divo decora grataque ſint hoſtia providento &c.*

Cap. XXVIII. *Obſecrans uti magnificarent præſentiam dei.*] Id eſt revererentur, ſuſpicerent. *Plautus in Menæchm.* 2. 3.

——— *Pol te unum ex omnibus*
Venus voluit me magnificare.

Idem Sticho 1. 2. ubi uxores de maritis:

——— ——— *pudicitia eſt,*
Eos magnificare qui nos ſocias ſumpſerunt ſibi.

Nonius cap. 4. *obſervare, ſuſpicere, magnificare.*

Cap. XXXIII. *Cum manu auxiliari.*] *Arg. auxiliaria. Plautus in Truculent.* 2. 1.

——— ——— *magiſque*
Adeo ei conſiliarius hic amicus eſt quam auxiliarius.

Simplicis forma aciem compoſuere.] Arg. *ſimplici forma.* Med. *ſimplici fronte.* Nimirum Græci hic ſimplicis formæ aciem, bipartito Barbarorum exercitui oppoſuere. Præcedit enim de Trojanis: *ac dein per campos exercitu bipartito.* Pertinet huc *Tibulli* locus ex elogio Meſſalæ, uti à *Scaligero* & *Lipſio* emendatus legitur:

Tunc tibi non deſit faciem componere pugna,
Seu ſit opus quadratum acies conſiſtat in agmen
Rectus ut æquatis decurrat frontibus ordo.

Hæc ſimplicis formæ acies; ſequitur de bipartita:

Seu libeat duplicem, ſejunctum cernere martem,
Dexter uti lævum teneat, dextrumque ſiniſter
Miles, ſitque duplex gemini victoria caſus.

Sive libeat, ut acies bipartita ſejunctim de alea belli decernat, ita ut duo cornua à media acie diſtracta, hoſtium cornua oppoſita invadant, atque adeo duobus præliis velut diverſis, victoriam quærant. *Cernere martem* dixit, ut *Ennius* apud *Ciceronem de Offic. lib.* 1. & apud *Nonium*, *cernere vitam*, de hac aciei forma *Vegetius* 3. 20. *Mediam aciem ſuam, qui ſic dimicat, nudare compellitur, & in duas partes exercitum ſeparare.* Et mox: *ſic de dextro cornu ſuo, illius ſiniſtrum; & de ſiniſtro cornu ſuo, illius dextrum aggreditur.*

Cap. XXXV. *Dein Hippothous Pylei.*] Scriptum haud dubie fuit, *dein Hippothous & Pyleus.* Pyleum enim non patrem Hippothoi ſed ſocium duntaxat in hac expeditione fuiſſe non ignoravit utique *Septimius.* Sic enim de iiſdem 3. *In queis Aſius Hirtaco genitus & cum Hippothoo Pylæus; hi Lariſſæis, Aſius Seſto regnantes.*

Acamas & Piros, ex Thracia.] Arg. *Acamas Ameripleripiros.* Marcor. *Acamas Ameriplempiros.* Conjicio iſtud Ameripleri ex marginali Gloſſa conflatum. *Homer. Iliad.* β. Eo enim libro Acamas & Piros Homero memorantur:

Αὐτὰρ Θρήϊκας ἦγ' Ἀκάμας ϗ Πείροος ἥρως.

Magiſtro ac præceptore componendi Mneſtheo.]

Τῷ δ' οὔπω τις ὁμοῖος ἐπιχθόνιος γένετ' ἀνὴρ,
Κοσμῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.

Ex *Homeri* elogio *Iliad.* β. 553. è quo ipſi *Homero* laus parta, ut veluti author ac parens τῆς τακτικῆς θεωρίας haberetur. vid. *Ælianus Tact. cap.* 1.

Ordinant autem per gentes atque regiones ſingulas.] *Cæſar* uno verbo reddidit: *generatim. Bell. Gall.* 1. 51. *Germani ſuas copias è caſtris eduxerunt generatimque conſtituerunt, paribuſque intervallis, Harudes, Marcomannos, Triboccos, Vangiones, Nemetes, Sedusios, Suevos.* Græcus Cæſaris interpres: κατὰ φυλάς τε διέταξαν ἐξ ἴσου ἀλλήλων. Credas Neſtorem diſciplinæ hujus authorem habuiſſe. Cujus illa ſunt apud *Homerum Iliad.* β. 362. ad Agamemnonem:

Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον,
Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις.
Εἰ δέ κεν ὣς ἔρξῃς, καί τοι πείθωνται Ἀχαιοί,
Γνώσῃ ἔπειθ' ὅς θ' ἡγεμόνων κακὸς, ὅς τε νυ λαῶν,
Ἠδ' ὅς κ' ἐσθλὸς ἔῃσι, κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται.

Eadem huc Germanos ratio duxit: nempe *ut diſcretus labor fortes ignavoſque diſtingueret, atque ipſa contentione decoris accenderentur*, quæ *Taciti* ſententia eſt. *Hiſt.* 5. 27. Teſtis *idem Germ. cap.* 7. *Quodque præcipuum fortitudinis incitamentum eſt, non caſus nec fortuita conglobatio turmam aut cuneum facit, ſed familiæ & propinquitates.*

Cap. XXXVIII. *Compoſite Græcis, ac ſingulis per diſtributionem imperia ducum exequentibus.*] Ita diſtinguere viſum, cum antea ederetur, *conſtixere acies compoſita, Græcis ac ſingulis.* Itemque: *conſtixere acies compoſita à Græcis, ac ſingulis &c.* Græci ita conſtituere ut compoſitæ omnes in univerſa acie, & per diſtributionem in ſuis quiſque turmis, imperia ducum exequerentur. Utrumque τακτικόν: imo τῶν τακτικῶν in his duobus fere ſumma. vid. *Xenophontem Cyropædia lib.* 8.

Cap. XXXIX. *Paratos armis atque animis.*] Arg. *paratos armis.* Animi tamen

Paridi.

Digitized by Google

Paridi etiam objurgatione fratrum redditi videntur. *Noſter* inferius de Pyrrho *lib.* 4. *cap.* 15. *Myrmidonas gentem fortiſſimam & inclytam bellandi, armis atque animis confirmat.* Virgilius Æneid 12.

Olli ſublimes armis animiſque refecti.

Livius 6. 24. *Eunt inſignes armis animiſque,* & 6. 29. *At tu fretus armis animiſque, concitatis equis invade mediam aciem.*

Cap. XLI. *Utraque pars aratui inſiſtero, ſerere frumenta.*] Leg. ex *Med.* *dein ſerere frumenta.*

Cap. XLII. *Incurioſique ab armis.*] Livius 29. 3. *Omnibus pacis modo incurioſe agentibus, magna clades illata.*

Cap. XLIII. *Ac dein mole ſua urgens hoſtem.*] Etſi quicquam immutare niſi præeuntibus libris religio eſt, non potui tamen quin hic *mole ſua* edi curarem pro *moleſtia,* ut edita manuque exarata exemplaria exhibent, quæ vidi, omnia. Ut hic *mole ſua* Hectorem Ajax urget, ſic apud Virgilium Æneid. lib. 10. Mezentius contra Æneam:

——— ——— *mole ſua ſtat.*

Infra 4. 6. *Noſter de* eodem: *gravis atque ſummis viribus ingruens.*

Cap. XLV. *Apud peninſulam quæ antepoſita civitati.*] Med. editioni debetur hæc lectio. In cæteris eſt: *quæ ante poſitam civitatem. Servius ad Æneid.* 3. *verſ. Sicanio pratenta ſinu jacet inſula. Pratenta, antepoſita.*

Cap. XLVI. *Raptim ac ſine ullis ordinibus.*] Arg. *rapiunt.* Med. *rapiunt arma.* *Livius* 23. 20. *vicit tamen ea pars, quæ nihil raptim nec temere agendum cenſuit.*

Cap. XLVII. *Quum interim Trojani ex muris reſpectantes.*] Iidem Trojani apud Q. *Ennium* referente *Macrobio Saturn.* 6. 2.

O lux Troja germane Hector,
Quid ita cum tuo lacerato corpore miſer,
Aut qui te ſic reſpectantibus tractavere
nobis?

Cap. XLIX. *Neque cupiditate ulla aut deſiderio lapſum.*] Ita *Med.* in *Arg.* eſt *laſum*: vulg. læſum. *Plautus in Ciſtel. Act.* 2.

Ita me amor lapſum animi ludificat.

Cap. LII. *Interea reliquis ducibus favorem attollentibus.*] Μετὰ βοῆς αὐτὸν ἐπαιρόντων, ut recte hunc locum *Caſaubonus* explicat ad *Vopiſci Aurelianum cap.* 48. Inferius 3. 18. *Quibus cum à reliquis favor attolleretur.* *Livius* 23. 46. *Nolanus per clamorem favoris indicem accedentibus ad ardorem pugnæ.* Favor itaque pro applauſu ſive acclamatione: quia clamor favoris index. *Ovidius Metam.* 10.

Adjiciunt animos juveni clamorque favorque.

Et lib. 15.

——— ——— ——— *plurimque*
Æneada præſtans & mente & voce favorem.

Quum læti inter ſe invitarent.] Forte fuit: *quum læti vino ſe invitarent,* ex *Saluſtio Hiſtor. lib.* 4. *Reverſi poſtero die, cum ſe cibo vinoque læti invitarent.* *Noſter* 3. 25. *Ipſeque & qui cum eo venerant cibo invitantur.* *Plautus* ſuo more ad jocum tranſtulit in *Rudente* 2. 3. de Naufrago: *Neptunus magnis poculis hac nocte eum invitavit.* Inde invitatio vini apud *Gellium* 15. 2. *Sed hanc largiorem paulò jucundioremque vini invitationem non improbavit Plato.* Ellipſis tamen etiam uſu firmata. *Plautus* eodem loco:

Si invitare nobis paulisper pergeres,
Ibidem obdormiſſemus.

Et in *Amphitruone*:

Mira ſunt niſi invitavit ſeſe in cœna pluſculum.

Livius 1. 57. *Victor maritus, comiter invitat regios juvenes.* *Cæſar Bell. Civ.* 1. 74. *Interim alii ſuos in caſtra, invitandi cauſa adducunt.* *Suetonius Aug. cap.* 77. *Quoties largiſſime ſe invitaret, ſenos ſextantes non exceſſit.* Invitare autem non repleri ſignificat, ut *Nonius* interpretatur: ſed ad edendum bibendumque provocare: quod præſertim de iis dicitur, qui erga alios hoc comitatis genere officioſi ſunt, quique ſe invicem mutua exhortatione laceſſunt, habet tamen etiam in iis locum qui pro ſe genio ſuo hilarius indulgent.

In Lib. III.

Cap. I. *Dilato conditionibus in tempus bello.*] *Saluſtius* apud *Servium*: *Bellum quibus poſſet conditionibus deſineret.* Idem *Jug.* *ſibi per Dabarem ex Sulla cognitum poſſe conditionibus bellum poni.*

N n 3. Nam-

Namque facinoris exemplum.] Sic Arg. & *Med.* at *Venet.* & *al.* *namque facinoris exemplo.* mox Arg. *omnibus prœliis Græcos victores cognito*, ubi *Med.* & *Venet.* *omnibus prœliis Græcos victores cognitum*, ſc. in animis hæſerat. Noſter paulo inferius, *Jamque crebris adverſum ſe ictibus congreſſi, neque vulneratus quiſquam, multum diei conſumſerant.* *Livius* 4. *Ante omnia refellit falſum imaginis titulum, paucis ante annis lege cautum, ne tribunis Collegam cooptare liceret.* Idem 6. *tantum Camillus auditus Imperator terroris intulerat.* Et 27. *Liberatas religione mentes turbavit rurſus nuntiatum Fruſinone, infantem natum eſſe quadrimo parem.*

Rogatura ſupplicabant.] *Med.* *Supplicaturaque*, tolerabilius quam ſupplicabant, quod à Gloſſatoris manu eſſe nemo non videt.

Cap. IV. *Aſcito ſibi quiſque auriga.*] *Saluſtius Jug. cap.* 18. *multis ſibi quiſque imperium petentibus.*

Cap. VI. *Ac proſtratos, cum alios invaderet deſuper, proculcans obterere.*] Ita Arg. *Saluſtius Jug. cap.* 94. *Eo acrius Romani inſtare, fundere, ac pleroſque tantummodo ſauciare, dein ſuper occiſorum corpora vadere.*

Cap. VII. *Ingreſſuſque hoſtem complectitur, manu dextra poplitem ſuccidens.*] Gallice *coup de Jarnac* hunc ictum vocari in proverbium abiit, cui originem dedit ſingularis inter Vidum Cabotium Jarnacium, & Franciſcum Vivonum Caſtaneum dimicatio, *Thuano* etiam memorata *Hiſtor. lib.* 3. *ad A.* 1547. Cæterum *ingredi* hic eſt ſub gladium ſuccedere, ut veteres loquebantur. *Quadrigarius* apud *Gellium* 9. 13. de pugna Manlii Torquati cum Gallo, *eique ſub Gallicum gladium ſucceſſit.*

Cap. XVI. *Ut aves conſternata vocibus, alto decidiſſe crederentur.*] Majori aſſeveratione de Græcis cum in Iſthmico ſpectaculo libertas & immunitas illis promulgata eſſet, *Valerius Maximus* 4. 8. *Iterata pronuntiatione præconis, tanta cœlum clamoris alacritate compleverunt, ut certo conſtet, aves quæ ſupervolabant, attonitas paventeſque decidiſſe.* Et Romæ in concione, cum de Pompeio ad piraticum bellum imperatore eligendo tractaretur ὁ ὅμιλος μέγα [illegible] ſcribit *Dio lib.* 36. [illegible] σφᾶς ἐκπλαγῆναι, καὶ [illegible]. Add. *Plutarchus in Flaminio & Pompeio.*

Fortior quam felicior.] Hæc ex *Med. ed.* addita, cui tamen detraximus Gloſſatoris aſſumtum, *cunctis ducibus noſtris.* Iterum hic *Saluſtium* imitatur Septimius: Sic enim ille de Sulla *Jug. cap.* 95. *atque feliciſſumo omnium ante civilem victoriam, numquam ſuper induſtriam fortuna fuit, multique dubitavere, fortior an felicior eſſet.*

Media columba ſparto dependebat.] *Arg. Cod.* ſcriptura hæc eſt. Al. *Media columba parte dependebat.* Scio apud *Gellium* 17. 3. ex Varrone diſputari, *ſparti uſum in terra Græcia diu incognitum fuiſſe, multiſque poſt Ilium captum tempeſtatibus ex terra Hiſpania advectum.* Sed Noſtro licuerit hac voce uti *communi ſignificatione* qua Græcis σπάρτα denotaſſe funes ex *cannabe & ſtupa cæteriſque ſativis rebus*, *Varro* fatetur. Ita certe *Euſtathius ad Homer. Il. B. verſ.* 135. Κέχρηνται σπάρτων φυτοῖς χρῶνται οἱ παλαιοὶ εἰς πλεκτὰ σχοινία.

Curſu longo certantibus Oilei Ajax victor.] ςάδιον δρόμον νικήσαι.

Cap. XIX. *Duplici campo Machaon.*] Δίαυλον ἐνίκησε. Ἀγωνιζόμενος τὸ αὐτὸ ὡς ςάδιον, καὶ γυμνὸς καὶ μετὰ τῆς ἀσπίδος. vid. *Pauſanias in Corinthiacis*, ubi victorias Graniani Sicyonii ſtatuæ ſubſcriptas, itemque in *Eliacis prioribus*, ubi figuram τοῦ διαύλου exhibet.

Pedibus ejus circumvortitur atque ita præpedito obligatoque nixu.] *Arg. Cod.* & *Med. ed.* conſenſum hic ſecuti ſumus, raro quippe in vitioſam lectionem conſpirantium. in *al. edd.* eſt, *pedibus ejus circumnectitur atque ita præpedito obligatoque nexu.* Cui ſcripturæ firmandæ ſunt quæ differit *Gronovius Diatrib. ad Statium cap.* 24.

Cap. XX. *Quo cum Andromacha non minor quam in Priamo miſeratio.*] *Ovidius Metam.* 1. 654.

——— Tu non inventa, reperta
Luctus eras levior.

Et. 4. 603.

Sed tamen ambobus verſa ſolatia forma
Magnus nepos fuerat.

Cap. XXI. *Adſum en ultro.*] Ita reſcripſi *Med. ed.* veſtigia ſecutus. Apparet autem, Noſtro in oculis fuiſſe orationem Cottæ apud *Saluſtium*: *Atque ego cujus ætati mors propior eſt, non deprecor. Adſum en C. Cotta conſul.* Sic Mithridates apud *Tacitum Annal.* 12. 18. *Mithridates terra marique Romanis per tot annos quæſitus, ſponte adſum.*

Cap.

Cap. XXIV. *Ut delutaretur.*] *Med. ed.* debetur hæc emendatio. vulg. *delectaretur.* Præceſſerat de Priamo, *protinus in os ruit, pulverem atque alia humi purgamenta capiti aſpergens.* Mox vero ſequitur, *Igitur ubi excuſſus comis pulvis totuſque lautus eſt.*

Cap. XXVI. *In idem tradidiſſe.*] Sequitur in *vulg. in id dextram dediſſe: quod abeſt ab Arg. Cod.* & *Med.* atque ex vitioſa verborum præcedentium ſcriptura irrepſiſſe palam eſt.

Ad Lib. IV.

Cap. II. *Ac reſtantes detrudere umbonibus.*] *Arg. reſiſtentes. Saluſtius Hiſt.* I. *validam urbem multos dies reſtantem pugnando vicit. Livius* 6. 30. *dum iniquo loco ſola virtute militum reſtantes caduntur ceduntque.* 6. 32. *Aliquandiu aqua virtute fortunaque Latinæ legiones reſtabant.*

Cap. VIII. *Summa rerum deſperatio.*] Ex *Liv.* 24. 9. Tempus ac neceſſitas belli, ac diſcrimen ſummæ *rerum faciebant.* In *Med.* eſt, *ſumma rei.*

Cap. IX. *Quo viſo Ulyſſes, non temere eſt inquit.*] Ita *Med.* non *quos viſos* ut eſt in *aliis. Virgilius Æn. lib.* 9.

Haud temere eſt viſum, conclamat ab agmine Volſcens.

Cap. XIV. *Addiderat etiam vitem quandam auro effectam.*] Refer huc quæ de vite aurea quam Pompeio Ariſtobulus dono miſit, commentatur *Seldenus de Jur. Natur. & Gent.* 2. 8. ubi Athenæi, Herodoti, Plinii, teſtimoniis Perſarum etiam cæteriſque Orientis Regibus ejuſmodi cimelia fuiſſe in uſu docet.

Mœſiacis modo Ceteiiſque inſtructus legionibus.] Vulg. *ceteriſque.* at Arg. *Citiſque* unde & dubitandi de vulgata, & ad veram lectionem perveniendi occaſio nobis nata eſt. *Homerus Od.* λ. *verſ.* 519. *de Eurypylo.*

——— Πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο.

Cap. XIX. *Egreſſo utrinque milite ad bellandum.*] Ope Med. reſtit uimus hunc locum, cum vulgo ederetur, *egreſſo utrinque milite, ab Alexandro caduntur ad ſolis partem maximam.*

Cap. XXII. *Cunctos ſanguinis ſui injuriis inſectari ſolitum.*] Ita *Med.* pro quo al. *cunctos ſanguine & injuriis inſectari ſolitum.* Noſter paulo poſt in hac eadem oratione, *Ceterum Priamum cuncta jura affinitatis proculcantem, magis in ſuos ſuperbiam atque odium exercuiſſe.*

Parcum in ſuo atque appetentem alieni.] Hæc quoque *Med.* ed. correctio debetur. Vulg. *pravum inſuetum atque appetentem alieni.* ſingulis ad *Saluſtianum* illud in *Cat. cap.* 5. *alieni appetens ſui profuſus.* Parſimonia in ſuo mox iterum exprobratur Priamo 5. 2. *Solus ſuas opes intus cuſtodiat Priamus; ſolus divitias potiores civibus teneat.*

In Lib. V.

Cap. III. *Tendentes ad cœlum manus annuere; tot adverſis rebus.*] Hoc quoque loco dux ad veram lectionem *Med. ed.* cum in cæteris ſit, *Tendentes ad cœlum manus abnuere tot adverſis rebus Priamum.* Supra 2. 20. *Ea Seniores lamentatione immodica cum lacrymis accipientes, ad omnia quæ ab eo dicebantur, tanquam injuriæ ejus participes, annuere.*

Non ſolum jam ſe, ait, hoſtibus, odio.] Vulg. *odio diis.* Leg. ex Med. *hoſtibus odioſum, Cæcilius* apud *Nonium:*

—— In ſenectute hoc deputo miſerrimum,
Sentire ea ætate, eſſe odioſum ſe alteri.

Cap. V. *Inſidias tentatas ſolita à regulis.*] *Med. more* addit è *Gloſſa.* Supra 4. 16. *Solito ad Agamemnonem cœnatum veniunt.* Auctor *de origine gentis Rom.* ex C. *Fabii Pictoris Annalibus* itemque ex antiquiſſimo ſcriptore *Venuonio: Solito inſtitutoque egreſſam virginem in uſum ſacrorum aquam petitum.*

Cap. XI. *Scilicet quo attractu motus facilius foret.*] *Saluſtius Jug. cap.* 94. *Uti proſpectus niſuſque per ſaxa facilius foret. Livius* 25. 11. *munitumque iter, quo faciliora plauſtra minorque moles in tranſitu eſſet.*

Nullo delectu, civium manibus diſſolvuntur.] Med. *Nullo delicto.* Al. *multo delectu.* Inferius: *ſine ullo ætatis atque honoris delectu.* &, *nullo delectu virorum fortium.*

Semirutiſque mœnibus.] Sic *Arg.* Vulg. *ſemiruptiſque. Saluſtius apud S. Hieronymum in Habacuc,* de Saguntinis, *quippe quis etiam tum ſemiruta mœnia.*

Cap.

Cap. XII. *Ad aram Jovis anteædificialis confugit.*] Ita diſerte *Med.* ed. nec longe abit *Arg.* MSC. in quo: *anteædificiales*, *Scioppius* legit *ædificialis*. Vulg. *ante ædificiale*, *Jupiter anteædificialis* ἑρκεῖος Ζεὺς, ὁ βωμὸς, ut ſcribit *Harpocration*, ἑρκεῖος Ζεὺς ἐν τῇ βουλῇ ἵδρυται. τὸ γὰρ παλαιὸν ἑρκος ἔλεγον. pro ἐν τῇ βουλῇ legendum haud dubie ἐν τῇ αὐλῇ. *Pauſanias in Corinthiacis*: τοῦτον τὸν Δία Πριάμῳ φασὶν εἶναι πατρῷον, ἐν ὑπαίθρῳ τῆς αὐλῆς ἱδρυμένον. *Heſychius*, Ἑρκεῖος Διὸς ὁ κατὰ τὴν οἰκίαν. & mox; ἕρκιον. κύκλος αὐλῆς. *Euſtathius*; ὁ ἑρκεῖος ὁ ἐν τῷ περὶ αὐλὴν τείχει dictus autem anteædificialis non tantum quod in aula ante ædificium coleretur, ſed etiam quod ſepto ædificii præpoſitus eſſet. Idem *Euſtathius ad Homer. Od.* 10. βωμὸς ἑρκείου Διὸς, ἔξω που περὶ τὴν αὐλὴν ἀνειμένος εἶναι δοκεῖ, ὁποῖος πολλοὺς φαίνονται, ἐν ᾧ ἔθυεν Διὶ ἑρκείῳ ὁ ἥρως. Simulacrum ejus deſcribit *Pauſanias*, quod duos oculos eo loco quo homines, tertium in fronte habuerit. Aram ad Alexandri M. ætatem manſiſſe ſuperſtitem diſcas ex *Arriano lib.* 1.

Cap. XVI. *Hecuba quo ſervitium morte ſolveret, multa ingerere maledicta.*] *Plautus in Menæchm.* 5. 1.

Non tu ſcis, mulier, Hecubam quapropter canem
Graji eſſe prædicabant? —— ——
Quia idem faciebat Hecuba, quod tu nunc facis:
Omnia mala ingerebat quemque aſpexerat;
Itaque adeo jure cœpta appellari eſt canis.

Cap. XVII. *Æneas apud Trojam manet.*] *Scholiaſtes Lycophronis*: Ὁ Αἰνείας μόνος φυγὼν ἐκ τῆς ἁλώσεως, πάλιν ᾤκησεν τὴν Τροίαν.

Quum ne nos quidem unius ejuſdemque inſulæ, ſimili lingua, ſed variæ permixtaque utamur.] *Homerus Od.* T. de Cretæ incolis:

Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη. ἐν μὲν Ἀχαιοὶ
Ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί.

Adde *Strabonem lib.* 10.

In Lib. VI.

Cap. I. *Solutis anchoralibus navigant.*] *Livius* 22. 19. *Vixdum omnes conſcenderant, quum alii reſolutis oris in anchoras evehuntur; alii ne quid teneat anchoralia incidunt: raptimque omnia præpropere agendo, militum apparatu nautica miniſteria impediuntur, trepidatione nautarum capere & aptare arma miles prohibetur.* Nimirum *anchoralia ſolvere* hic idem ſignificat, quod apud *Ovidium Met.* 15. 696. *retinacula puppis ſolvere.* Et apud Euripidem in Hecuba.

Λύουσι χαλινωτήρια νεῶν.

Et ob id ſæviente mari.] Med. & *obſæviente mari.*

Per noctem igni elato ad ea loca deflectere tanquam ad portum coëgerat.] *Seneca in Agamemnone* 3. 1.

—— —— *hanc arcem occupat*
Palamedis ille genitor, & clarum manu
Lumen nefanda vertice è ſummo efferens
In ſaxa ducit perfida claſſem face.

Ex *Euripide* tranſlata, qui de eadem re in *Helena*:

Πολλοὺς δὲ πυρσεύσας
φλογερὸν σέλας ἀμφὶ ῥυτὰν
Εὔβοιαν εἷλ' Ἀχαιῶν
Μονόκωπος ἀνὴρ, πέτραις
Καφηρίσιν ἐμβαλὼν
Αἰγαίαις ἐνάλοις ἀκταῖς
Δόλιον ἀστέρα λάμψας.

Sophocles integram Tragœdiam ſcripſit, cujus titulus Ναύπλιος πυρκαεὺς indicante Heſychio in [illegible]. Retulit autem & *Apollodorus lib.* 2. facinus illud, ac ſimul pœnam quam talionis jure Nauplius ſubiit. Sed librariorum incuria locus in alium plane ſenſum detortus eſt. Οὗτος μακροβιώτατος γενόμενος, πλέων τὴν θάλασσαν τοῖς ἐμπίπτουσιν ἐπὶ θανάτῳ ἐδυσφόρει. συνέβη δὲ καὶ αὐτὸν τελευτῆσαι ἐκείνῳ τῷ θανάτῳ ᾧ προτέρους ἀπώλλυεν ἐδυσφόρει. Utrobique pro ἐδυσφόρει legendum ἐπυρσοφόρει vel ἐφρυκτώρει. Nauplius nimirum provecta jam ætate eos, qui ſibi in mari obviam facti eſſent face elata ad mortem illexerat: inde juſta numinis vindicta contigit, ut ipſe etiam naufragio interiret, adeoque id mortis genus ſubiret quo alii face ipſius illecti perierant.

Cap. II. *Omnino multimodis afflictari.*] Poëta vetus apud *Ciceronem de Oratore*:

Multimodis ſum circumventus morbo, exſilio atque inopia.

Apol-

Digitized by Google

Apollodorus Biblioth. lib. 1. Οἱ δὲ Ἀργο-ναῦται ἀφελόμενοι τὴν Οἰάνεω... καὶ ... τοῖ ... καὶ ... ζῶντα τὸν Οἰάν ... ἐκόμιζον.

CAP. III. *Cujus filia in matrimonium Ægiſthi denupſerat.*] Ovidius *Metam.* 12.

——— Nec Cœnis in ullos
Denupſit thalamos.

Ἐμφατικώτερον Taciti illud *An.* 6. 27. *Pars mœroris fuit quod Julia Druſi filia denupſit in domum Rubellii Blandi.*

CAP. IV. *Multi undique virile ac muliebre ſexu confluunt.*] Veteres *ſecus* ſcribebant & ut ait *Soſipater*, per omnes caſus integra forma declinabant. Ita *Saluſtius Hiſt.* 2. *Undique virile ac muliebre ſecus per vias & tecta omnium viſebatur. Petronius: quibus ſi nil aliud virile ſecus eſſet quod auxiliaretur. Livius* 26. 47. *Liberorum capitum virile ſecus ad decem millia capta.* Interdum tamen & ſexus eodem modo uſurpabant. *Siſenna Hiſt.* 4. apud *Nonium: tum in muro virile ac muliebre ſexus populi multitudine omni collocata. Plautus Rudent.* 1. 1.

Filiolam ego unam habui eamque unam perdidi,
Virile ſexus nunquam ullum habui.

CAP. V. *Inter Scyllam & Charybdim mare ſæviſſimum & illata ſorbere ſolitum.*] Ex *Saluſtio* ſumptum, cujus teſtimonium *Servio* debemus ad *Æneid.* 3. ubi de Charybdi. *Sorbet univerſa quæ prehendit, & ſecundum Saluſtium ea circa Tauromenitanum egerit littus.* Sequitur paulo inferius ipſe *Saluſtii* locus, *quod forte inlata (naufragia) ſorbens gurgitibus occultis millia ſexaginta Tauromenitana ad littora trahit.*

CAP. VII. *Neoptolemus apud Moloſſos naves quaſſatas tempeſtatibus reficit.*] Utcunque longus ac difficilis à Moloſſis ad Magnetes fuerit πλοῦς, non poſſunt tamen hic alii Moloſſi intelligi quam quos Neoptolemo ejuſque poſteris in Epiro paruiſſe ſcribit *Strabo lib.* 7. & ad quos poſt mortem Neoptolemi Andromacham remiſſam eſſe inferius cap. 13. Septimius *memorat. de iiſdem* Virgilius *Æn.* 3.

Priamiden Helenum Grajas regnare per urbes
Conjugio Æacidæ Pyrrhi ſceptriſque potitum.

Et deinceps:

Morte Neoptolemi, regnorum reddita ceſſit
Pars Heleno:

Ibidem de erroribus Neoptolemi, Andromacha:

Nos patria incenſa diverſa per æquora vectæ
Stirpis Achilleæ faſtus, juvenemque ſuperbum
Servitio enixæ tulimus.

Refer huc & ad ſequentia è *Pindari Nemeis Oden.* 4. ubi inter cætera:

——— Θέτις δὲ κρατεῖ
Φθίᾳ. Νεοπτόλεμος δ' Ἀπείρῳ.

Pauſanias in Atticis de eodem: τὴν μὲν ἐς Θεσσαλίαν ὑπερεῖδεν ἀνακομίζεσθαι, ἐς δὲ τὴν Ἤπειρον κατάρας ...

Ab Acaſto expulſum regno Pelea.] Eodem regno ante Trojanum bellum Peleus Acaſtum expulerat Jaſonis & Tyndaridarum auxilio, teſte *Pherecyde in Scholiis Pindari ad Nem. Od.* 3. itemque *Apollodoro Bibl. lib.* 3. & *Nicolao Damaſceno in Excerptis Peireſcianis.*

Convivium illud deorum appellatum] Referatur huc cœna δωδεκάθεος Auguſti ex *Suetonio* in vita ejus *cap.* 70.

Sepiadum littus quod propter ſaxorum difficultatem nomen ejuſmodi quæſierat.] Sepia nimirum piſcis, κεφαλόπους, ἡ δὲ Σηπιὰς ἀκτὴ *Strabonis* teſtimonio *lib.* 9. πετρώδης. Unde ratio nominis ſponte ſe obtulit naturam rei potius quam Poëtarum fabulas ſectanti. Sic aras in quas Æneæ naves impactæ ſunt ἱερὰς νήσους vocatas Servius annotavit ad illa *Virgilii Æn.* 1.

Saxa vocant Itali mediis quæ in fluctibus aras
Dorſum immane.

In *Ed. Veneta* legitur *Sepianum littus.* Sed Noſter τὴν Σηπιάδα ἀκτὴν Sepiadum littus eadem licentia tranſtuliſſe videtur qua in aliis etiam nominibus è Græca in Latinam terminationem convertendis uſus eſt, niſi ipſa forte ſaxa quibus Sepias aſperatur, à Sepiarum ſimilitudine Sepiades nuncupavit. Sicut Echinades Inſulas aliqui dictas tradiderunt διὰ τὸ τραχὺ ... καὶ ... ἐχίνους. *Euſtathio* recenſente ad *Dionyſium Periegetem.* Præcipua autem celebritas Sepiadum littori poſtea demum Perſicæ claſſis naufragio parta eſt, de quo videndus *Herodotus in Polymnia cap.* 188. & *ſeqq.* Add. *Pauſanias in Arcadicis.*

Ibi Pelea avum reperit occultatum ſpelunca abdita & tenebroſa.] Ex *Euripidis Andromacha*, ubi Thetis ad Peleum:

—— [illegible] χιλιάσι [illegible] Συμπάδης [illegible].

Itaque mutata veste [illegible].] Ita reſcripſi ex *vet. Cod.* ubi [illegible] & *ed. Med.* ubi *Jocum*. Nam Locum quod eſt in vulgatis locum utique hic non habet, cum ad [illegible] hæc ſint geſta.

Cap. X. N*uſquam repente comparuerit*.] οὐχ [illegible], *non apparuit*, ſi profanis ſacra miſcere, ſolennemque formulam, qua [illegible] ad Deum exceſſus notatur, huc transferre fas eſt. Sic *Servius ad Æn.* 3. de [illegible], *Victor in* [illegible] *fulmine non comparuit*. *Gellius* [illegible]. *Sed* [illegible] *à Tarquinio degreſſam, poſtea nuſquam loci viſam conſtitit*. *Apollodorus* de Europa, ἀφανοῦς δ' Εὐρώπης γενομένης.

PAULI

PAULI VINDINGII

IN

DICTYM CRETENSEM

DE BELLO TROJANO

NOTÆ.

Digitized by Google

Digitized by Google

PAULI VINDINGII
IN
DICTYM CRETENSEM
DE BELLO TROJANO
NOTÆ.

LIB. I.

CAPUT I. **C**RETAM CONVENERE.] Hoc Authori noſtro familiare eſt nomina Regionum & inſularum ſine adjecta præpoſitione conſtruere. Ita lib. 6. cap. 2. *Cretam patrium ſolum remeavimus*; pro *in Cretam*. lib. 2. cap. 14. *Lemnum inſulam mittitur.* lib. 1. patriam regredi &c.

Alter Moli.] Merionem Moli filium cum Idomeneo hæredem conſtitutum indignatur vir doctus in notis ad h. l. eo quod Molus νόθος Deucalionis fuerit. Idomeneo adeo non diſplicuit, teſte *Authore* lib. 1. cap. 13. *Idomeneus & Meriones ſumma inter ſe concordia juncti.* Neque illa ætate νόθοι eadem ſeveritate ab ſucceſſione, qua hodie excludebantur; unde *Euſtathius* ad hanc ipſam vocem, νόθος. Odyſſ. γ. Εἰ δὲ σκηνὰς τινὰς καὶ ... παῖδας ἢ ... ἀδελφιδοῦς ... ἔχοντας, καὶ τῆς πτωχείας δὲ πλείους τῶν γνησίων οἱ νόθοι, ἐχρῆν τι ... &c. ſc. natalium iniquitatem virtute corrigere licebat. Molus hic alibi apud *Euſtathium*. Κρητικός appellatur ad ἰλ. κ. p. 722.

Sed hi non Pliſtenis, ut erant.] Parentis obſcuritas, & res forte domi anguſta, liberos in aliam familiam tranſmiſerat; unde apud noſtrum lib. 5. cap. 16. *Exinde contumeliis Agamemnonem fratremque agere, eſſeque non Atridas, ſed Pliſthenidas & ob id ignobiles appellare.* Nam nihil dignum ad memoriam nominis reliquerat Pater; & liberi in nullam ſortem bonorum nati.

CAP. II. *Multarum hoſtiarum.*] Ἑκατόμβη intelligit, vid. hujus libri cap. 15. & alibi.

Exhibitiſque epulis.] In ipſo templo, ut puto. Scilicet in more apud antiquos fuit, peractis ſacrificiorum myſteriis, in ædibus ipſis Deorum epulari, & ipſis carnibus ſacrificialibus veſci. De Potitiis Pinariiſque apud *Livium lib.* 1. res manifeſta eſt. Et *Sueton. in Claudio cap.* 33. *Victus nidore prandii, quod in maxima Martis æde Saliis apparabatur, deſerto Tribunali, aſcendit ad ſacerdotes, unaque diſcubuit.* Ita ſuas, peracto tremendo myſterio, Agapas Chriſtiani habuere. Et ex 1. *Sam.* 9. v. 13. & 19. inſtitutum & celebratum fuiſſe convivium poſt ſacrificia conſtat.

Magnifice eos habuere.] Ad eundem fere modum *Salluſt. in Bell. Catilinar. cap.* 14. *Parum honeſte pudicitiam habuiſſe.*

CAP. III. *A Phœnice patre ejus.*] Sic Canon Europam filiam Phœnicis vocat, neptem Agenoris.

Præter cæteras.] Hoc eſt, ſupra cæteras, infra cap. 20. de Neſtore: *Præter cæteros Græciæ viros jucundus acceptuſque.* Vide lib. 6. cap. 13.

Æthram etiam & Clymenam Menelai affines.] Quæ poſtea Helenæ ancillabantur, ab

Digitized by Google

Homero ἰλ. γ. ἀμφίπολοι dictæ, quod δυ-αδὶς Euſtathius interpretatur. Æthra Pitthei filia, & apud quosdam Theſeos mater. Æthram vero & Clymenam, quæ Homero memorantur, nonnulli, teste Euſtathio, non affines iſtas Menelai putant, ſed alias his cognomines; ὁμωνύμως τοῖς ἀρχαίοις ἡρωϊκοῖς, ut de Æthra & Pittheo loquitur. Clymenam idem Euſtathius, ... ait, τὴν ... τῆς Ἑλένης ... ἐν Ἀλεξάνδρου ... εἰς Λακεδαίμονα.

Sicut in tali re fieri amat.] Hoc eſt ſolet. *Salluſt. Bell. Jugurth. cap.* 3. *Quæ ira fieri amat, & cap* 41. *Quintilian. lib.* 9. *cap.* 3. Ex Græco inquit tranſlata *Salluſtii* plurima, quale eſt, *quibus amat fieri.*

CAP. IV. *Indignatione ſtupefactum.*] Infra lib. 4. *amiſſa mente obſtupefieret Virgil.*

Obſtupuit, ſteteruntque comæ, vox faucibus hæſit.

Ita *ſtupet* apud *Senecam*, ſi recte memini, eleganter ſcio ſumi, ubi ita doloribus obruitur animus, ut ne lacrimæ quidem extorqueri poſſint.

Poſitis ex diviſione.] Ut lib. 6. *Impoſitis.*

Pro tempore.] Ut paulo infra, *pro tempore armati*, *& lib.* 2. *cap.* 3. *Pro tempore cohortati ſuos.* Hoc eſt, ut res poſtulabat, & tempus permittebat.

Quæ in tali negotio patiebantur.] Placet magis: *Partiebantur.*

Uti conqueſti injurias Helenam repeterent.] *Liv. lib.* 1. ad eundem fere ſenſum; *injurias & non redditas res ex fœdere, quæ repetitæ ſunt.*

Legantur prius.] Eadem Conſilii ſententia Romæ pervicit, obſeſſa Sagunto, mittendos prius legatos ad res ſociorum inſpiciendas.

CAP. V. *Apud Lacedæmonam.*] Ita cap. 12. *Lacedæmonam redeunt*, & cap. 17. *ex omni Lacedæmona.* *Barthius in Adverſar. Lacedæmoniam*: ubi dubitare ſe ait, an urbs ipſa à Latino Auctore ullo ita ſit uſurpata. Sed obſervare debuit vir doctiſſimus, Lacedæmonam apud Authorem, non pro urbe, quæ & Sparta, ſed pro Laconia, & regione ipſa ſumi, ut ex cap. 17. evidens eſt: *Ex omni Lacedæmona naves ſexaginta*: quis hæc de urbe dicta crediturus eſt? In eo v. Homerum noſter ſecutus eſt, qui ἰλ. β. Λακεδαίμονα expreſſe diſtinguit καὶ τῆς Σπάρτης.

Οἳ δ' εἶχον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν
Φᾶρίν τε, Σπάρτην τε ———

In ſcelus proprium convertit.] Hoc eſt, contra æquitatem & jura hoſpitii; ut illud *Lucani* 1. *Pharſal.*

Jusque datum ſceleri ———

Cum v. hoc loco *proprium* idem eſt ac *ſuum*, in ſcelus ſuum convertit, dicebit: ut hunc ſenſum erueret Univerſam domum Regis, ob atrocitatem facti in ſcelus ſuum puniendum convertit; ita *Florus lib.* 1. *cap.* 17. *Omnium mentes in ſe converterat.*

Proprium.] Hoc loco pro *ſuo* ſumitur. Ut & cap. 14. *Admetus vicaria morte conjugis fata propria protulerat*, lib. 2. cap. 4. *propriam gloriam æquiparaverat*, & lib. 3. *Originem propriam memoria repetebat.* Male hic *Barthius* putat *propriam* irrepſiſſe. *Mirum*, inquit, *ni alienæ potius, quam ſuæ originis memoriam repetierit.* Sed eleganter ſatis proprium pro ſuo ponitur, ut & ἴδιος pro αὐτοῦ vel αὐτῶ, ut Act. 1. v. penult. εἰς τόπον τὸν ἴδιον, quod quidam per αὐτοῦ, alii v. per ἀυτοῦ exponunt.

Reliqui prædæ.] Hoc eſt, ex præda relicti: qui prædatorum manus effugerant. Et hæc lectio convenientior, quam *reliqua præda.*

Cadunt utrinque plurimi.] Jul. Cæſ. Bell. Gall. lib. 1. cap. 15. *Pauci de noſtris cadunt.*

Hi Regis necem defenderent.] Hoc eſt vindicarent, ulciſcerentur. Ita *Dares Phrygius*: *ut quam primum injurias ſuas defenderent.*

CAP. VI. *Ad Priamum adit.*] Ita cap. 9. *ad Helenam adit & lib.* 6. *cap.* 3. *ad oraculum adit.*

Conductoque Conſilio.] Convocato concilio. Ita infra: *Priamus ſenes conducit & lib.* 2. *conductis militibus.* *Salluſt. Bell. Jugurth. cap.* 51. *Metellus ubi videt Numidas minus inſtare, paulatim milites in unum conducit. Et Tacitus annal.* 4. *item lib.* 15. *auxilia in unum conducta.*

Conſilio.] Conſtanter hanc lectionem retinendam cenſeo, & non *Concilio.* Exempla apud noſtrum obvia.

Quantis mortalibus.] Quot mortalibus, ut & alibi *quantis* apud Authorem pro *quot* invenies, lib. 2. cap. 6. *Et quanti Pelopidæ in ea militia eſſent.* Si *quantam* pro *quantis* legeris, nihil inde incommodi erit. Quantam ſcilicet indignationem tam atrox facinus incuteret.

CAP. VII. *Alexander cum ſupradictis comitibus venit.*] *Joannes Antiochenus MS.* in Bibliotheca Bodlejana, qui lib. 5. Χρονικῶν multa ex Dicty recitat, alias circumſtantias addit; ſcilicet Alexandrum poſt 33. annorum in agro Amandæ moram,

Trojam

Trojam ingreſſum fuiſſe μετὰ ξυνθηκῶν τῆς καὶ ἀνεχεσίας.

Exemplum facinoris.] Egregium illud *Livii* eſt lib. 26. *Ad plures exemplum, quam calamitas pertinet*, & alibi 1. *diutius durant exempla, quam mores*; & lib. 2. *Neque huic tam peſtilenti exemplo remedia ulla ab Imperatore quaſita ſunt.*

CAP. VIII. *Reguli repente conſilium irrumpunt.*] Ubique apud authorem Priamidæ ſunt Reguli; ut lib. 2. cap. 24. de Priamo: *ire in conſilium cupiens ab regulis cohibitus eſt. Ipſi namque pro relicto patre, conventum irrumpunt*; & lib. 5. *Priamus cum reſiduis Regulis venit; nam cæteros bello amiſerat.* Scio & Regulos pro Magnatibus ſive regio ſanguine ortis ſumi: ita vulgata verſio.

CAP. IX. *Dardanum genuiſſe ex quo Tros &c.*] Tros hic non filius Dardani eſt, ſed ejus ex Erichthonio & Olizona nepos; unde noſter lib. 4. *Electram genuiſſe, ex qua ortum Dardanum Olizona Phinei junctam, Erichthonium ei dediſſe; ejus Tros*: Et *Arrianus* de Dardano: Δάρδανος ἐν σώματι τῆς Θεσμίας ἐλθὼν τῆς Τεύκρου βασιλέως θυγατέρα ἔγημε, Νηοῦ καὶ Βάτειαν. καὶ ἐκ μὲν τῆς Νηοῦς ... αὐτῷ θυγάτηρ ... &c. ἐκ Βατείας δὲ Ἐριχθόνιος καὶ Ἶλος. Sed hic omnia Apolline egent; nam Olizonam matrem Erichthonii Dictys ſtatuit, Arrianus Batiam; illum ille Erichthonii nepotem, hic fratrem. Sed hæc omnia fere ſunt, ut *Strabo* alibi; μῦθων ἀναπλάσια.

CAP. X. *Tyndari, ex quo ipſa genita.*] Unde conſobrinam Penelopis fuiſſe conſtat: Icarus quippe Penelopis pater, Tyndari frater erat.

Traduxit.] Retineo lectionem, pro *tranſduxit.* Et ita ubique fere in *Cod. MS. Julii Cæſaris* ex Bibliotheca *Ampliſſ. Dn. Obrechti traducere* pro *tranſducere*, ut impreſſi libri habent.

Inter Regulos medius adſtans.] Verba ſcilicet facturus. Ita de Ulyſſe lib. 2. *Ulyſſes medius adſtans hujuſmodi orationem habuit.* Et hoc honoris gratia factum, ſive ut auditores, inſtar coronæ, perorantem attenderent.

CAP. XIII. *Eorum ego ſecutus comitatum.*] De Dicty *Joh. Antiochenus MS.* lib. 5. ... τρισὶν ... Κρῆτες ὁ σοφώτατος Δίκτυς, ... τῆς χρόνης &c. ... τῆς Θρασίας ... ἐγκώμιον ... ἀπαντᾶ ... ἀρχὰς ... Ἀχαιοῖς ... συγγράψας ... τοῦ Γλαύκου ... ἐγχώριον ... ἔγραψε ... ἐν Κρήτῃ ... ἀγγράφοις ... Φοινίκων, καὶ συγγραψάμενος εἰς νῆσον. Circa finem lib. 4. Author ipſe de ſe plenius: *Hac ego Gnoſius Dictys, comes Idomenei conſcripſi &c.*

Ab Ulyſſe cognita.] Leg. *poſtea ab Ulyſſe capta.*

Eurypylus Evemonis, Ormenius.] Commata tollenda hic ſunt, ex Ormenio quippe Eurypylus fuit, ut infra cap. 17. & ex *Homero* conſtat.

CAP. XIV. *Qua ex Chirone dicebatur.*] Ut cap. 1. *dictus est Creta Ida.*

In primis adoleſcentia annis.] Lib. 4. c. 9. *In primis pueritia annis.* Sunt qui in hac periodo tota mendum ſuſpicantur, indicante *Barthio*, qui hic Salluſtianum ſtilum defendit.

Rector ejus.] Idem lib. 2. cap. 34. *vocatur* morum Magiſter.

Vicaria morte.] Sic alibi noſter dixit, *Vicariam victimam, & vicarium munus lib. 2.*

Fata propria protulerat.] Hoc eſt, vitam prolongaverat, nec aſſentior *Barthio*, qui, *Emaculo*, inquit, *protulerat, leg. pertulerat.* Fata propria, hoc eſt mortem ſibi deſtinatam: ita *Juſtinian. Inſtitut. tit. de publ. jud.* §. *Alia deinde, dum ait, lege Pompeia de parricidio cavetur, ut ſi quis parentis, aut filii, aut omnino affinitatis ejus qua nuncupatione parentum continetur, fata properaverit, &c.*

Morte Conjugis.] Illa Alceſtis fuit teſte *Homer.* Ιλ. β.

——— ... ἄλκηστις ... εἶδος ἀρίστη.

Tricenſes.] Ex urbe Tricca ſive Trica in parte Theſſaliæ, Eſtioti ſive Heſtiæoti dicta, urbe celebri templo Æſculapii, & tabulis ibidem morborum expugnatorum indicibus.

Medicina artis.] Sic *mulieris antilla augurium Salluſt.* dixit in *Jugurth.* & *Auguſtin. Confeſſ. lib. 4. cap. 3. Erat eo tempore vir ſagax, medicina artis peritiſſimus, atque in ea nobiliſſimus, & noſter lib. 5. cap. 7. avis aquila.*

Famuli Philoctetæ, qui comes Herculis, poſt diſceſſum ejus à diis.] Leg. *ad deos*, vel *ab eo ſc.* Hercul. Diſceſſum recte mortem interpretatur *Barthius*, ſive *Noldius.* Inclytus certe ſagittandi arte fuit Philoctetes apud *Homer.* Ιλ. β. & noſtrum lib. 5. cap. 1. *Neque dubium, quin inter hos ſupra prædictum Philoctetes, quippe Herculis ſagittas ... artis ... deſtinatam ... mirabilis.* Ideoque ſagittas divinas vocavit, quod adeo feliciter objecta transfigeret: excedet que fidem, quod noſter lib. 3. cap. 18. Philoctetem refert ſagitta præcidiſſe vinculum, quo

quo religata columba fuerat. Sagittas ejus Hydræ ſanguine infectas fuiſſe *Dictys* lib. 4. author eſt; inque Thurinorum urbe conſpici *Juſtin. lib.* 20. *cap.* 1. Thurinorum urbem condidiſſe Philoctetem ferunt, ibique adhuc monumentum ejus viſitur, & Herculis ſagittæ in Apollinis templo, quæ fatum Trojæ fuere.

Cap. XV. *Porcum marem in forum adferri jubet.*] Apud Romanos in fœderibus etiam porci uſus. *Liv. lib.* 1. *p.* 15. Id ubi dixit, porcum ſaxo ſilice percuſſit.

Orienti occidentique dividit.] Et ita Augurem apud Livium feciſſe invenimus lib. 1. *Augur Deos precatus, regiones ab oriente ad occaſum determinavit.* Ortumne reſpexit hic ſacerdos, more ſolito, ut Virg. lib. 12. Æneid.

Illi ad ſurgentis converſi lumina ſolis
Dant fruges manibus ſalſas ———

Conjecturæ hic liceat indulgere. Cum Argos convenerant Duces, mox inde Aulida petituri, iter, via publica ingredientibus, tale fuit, ut occaſum medii inter & ortum pergerent; Aulis quippe Bœotiæ, orientalis eſt Argis in Argolide.

Per medium tranſire jubet.] Similiter lib. 5. cap. 10. *Exciſis in partes duas hoſtiis per medium tranſeunt.* Notiſſima hiſtoria Xerxis eſt apud *Herodotum*, per medium filii Hoſpitis liberaliſſimi in duas diſſecti partes, exercitum traducentis. Quin graviter Judæos increpat Jeremias 34. 8. quod per diſſecti vituli medium tranſire conſueverant.

Pure lauti.] Hoc eſt decenter præparati, ut ſolenne iſtud exigebat. Infra lib. 4. cap. 8. *Græci lautum bene cadaver Antilochi Neſtori tradunt.*

Sibi adhoſpitavere.] *Barth.* explicat; Deos ſibi velut hoſpitio conjunxiſſe. Melius, Deos ſibi propitios reddidiſſe, vel, Deos iſtos pro hoſpitalibus Deis elegiſſe: Erant enim Deos inter, quos veteres ξενίους appellabant, hoſpitales; ob intimiorem eorum præſentiam & familiaritatem; ut *Jupiter Xenius* apud *Plautum*, & *Jupiter Hoſpitalis* apud *Ciceron.* in *Epiſt. famil.*

Cap. XVI. *Punicis litteris nomen Agamemnonis deſignant.*] Mirum igitur, unde *Joſepho lib.* 2. *contra Apionem* in mentem venerit, quod dixerit *Homeri* carmina ne quidem conſcripta fuiſſe, *nec litteras tum notas*, Hic quippe Punicarum litterarum mentio fit, & ſcio me aliquo in loco apud ipſum Homerum legiſſe.

——— Ἔπορεν δ' ὅγε σήματα λυγρά,
Γράψας ἐν πίνακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά.

Punicis litteris.] Græcas litteras punicas vocat, utpote à Cadmo Danaoque invectas, ut ipſe ait *lib.* 5. *Conſcripſi litteris Punicis, ab Cadmo Danaoque traditis*; ſuamque ibi vernaculam à Græca diſtinguit. Græci quippe ut multa alia ita & litteras à Phœnicibus habuere. Conſule *Bocharti Phaleg.* & *Scalig. not. ad Euſeb. Chronol.* Clem. Alexandr. lib. 1. Stromat. pag. 224. Cadmus, inquit, litteras invenit. Hinc litteras *Phœnicias* vocatas eſſe ait Herodotus.

Propter magnam opum vim.] Vulgatum illud:

Crœſus Halym penetrans, magnam pervertet opum vim.

Ad munia militiæ feſtinarent.] Deleo voculam *ad*, & ita *noſter* initio *lib.* 3. *Græci cuncta, quæ in tali negotio militia expoſcebat, intenti animo, ſummis ſtudiis feſtinabant.* Iniqua eſt cenſura *Catonis* apud *Gell. noct. Att. lib.* 16. cap. 14. *Qui multa ſimul incipit, neque perficit, is feſtinat.*

Cap. XVII. *Aulidam.*] Melius *Aulida.* Sed monitum ſupra id Authori noſtro frequens eſſe, ut *Lacedæmonam.*

Naves centum, aliaſque ſexaginta.] Lege, *aliiſque ſexaginta Agapenorem præfecit*; adeo ut centum naves duxerit Agamemnon, ſexaginta Agapenor, quas tamen ab Agamemnone acceperat; ſed ipſe ex Arcadia milites & remiges impoſuerat, teſte *Homer.* ἰλ. β.

Αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Νῆας ἐϋσσέλμους περάαν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
Ἀτρείδης. ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.

Inde etiam apud *Daretem Phrygium eſt*; *Agamemnon ex Mycenis navibus numero centum.* Et poſtea. *Agapenor ex Arcadia navibus* 60.

Tlepolemus Rhodo octo.] Reſtitui novem ex *Homero* & *Darete.*

Catalogus Navium Græcarum.

ex

	Dicty.	Darete.	Homero.
Agamemn. ex Mycenis, cum aliis, quibus Agapenorem præfecit	100 — 60	100 — 60	100 — 60
Neſtor	90	80	90
Menelaus	60	60	60
Mneſtheus	50	50	50

Elephenor

Digitized by Google

Elephenor	30	—	40
Ajax Telmonius	12	—	12
Diomedes	80	80	80
Aſcalaph. & Ialmen.	30	30	30
Oileus Ajax	40	37	40
Arceſilaus &c.	50	50	50
Sched. & Epiſtroph.	40	40	40
Thalpius & Diores	40	40	40
Thoäs	40	40	40
Meges	40	40	40
Idomeneus	80	80	80
Ulyſſes	12	12	12
Prothous Magnes	40	12	40
	Error librarii XI. pro XL.		
Tlepolemus	8	9	9
Eumelus	11	10	11
Achilles	50	50	50
Nireus	3	—	3
Podarces	40	40	40
Podalir. & Machaon	30	32	30
Philoctetа	7	7	7
Eurypylus Ormenius	40	40	40
		leg. ex Ormenio, pro Orchomeno.	
Guneus	22	21	22
Leonteus	40	40	40
Phidippus	30	30	30
Theſſandrus	50	—	—
Calchas	20	—	—
Mopſus	20	—	—
Epios	—	—	—
	1265	1090	1186

NB. In Darete vitioſiſſimi ſunt numeri — *qui adduxere naves numero* 1202. Deeſſe itaque nomina Ducum cum ſuis Claſſibus oportet, ut hi numeri ſibi conſtent.

CAP. XVIII. *Toto quinquennio.*] Excidit hic *Auctori*, quod ſupra retulerat cap. 16. *hac omnia toto biennio praparantur.*

CAP. XIX. *Irane cœleſti, an ob mutationem aëris.*] Phraſis *Auctori* noſtro familiariter uſurpata. ſic lib. 2. *Incertum aliene caſu, an uti omnibus videbatur* &c.

Corporibus pertentatis.] *Lib.* 2. *cap.* 30. *Sed regum nullus ex hoc malo adtentatus eſt.* *lib.* 3. *cap.* 11. de luctu Achillis *adeo reliquorum animos pertentaverat.*

Promiſce.] Idem ac promiſcue. *Gell. noct. att. lib.* 6. *cap.* 14. *Sed ita ut promiſce dici ſolet* & *lib.* 13. *cap.* 9. *de variis atque promiſcis quaſtionibus compoſuit* ; & alii.

Deo plena.] *Lib.* 5. *cap.* 16. *Caſſandra Deo plena* ; *Juſtino* , *divino ſpiritu impleta.*

Irum fatur.] *Juſtin. lib.* 43. *cap.* 1. *Fauno fuit uxor nomine fatua* , *qua aſſidue divino ſpiritu impleta* , *velut per furorem futura pramonebat* , *unde adhuc qui inſpirari ſolent* , *fatuari dicuntur.*

Sine modo militia.] *Lib.* 2. *cap.* 38. *Sine modo atque ordine Barbaris ruentibus.* Hoc eſt: ſine legibus & inſtitutis militaribus.

Quadripartitur exercitus.] *Barthius* ait, *ob perfectionem cubi de quo conſulendus Macrobius & Favonius.* Sed ad cubos confugere opus non eſt, cum & hodie in 4. partes dividere caſtra, juxta 4. cardines mundi, mos ſit.

CAP. XX. *Dominitionem confirmans.*] *Lib.* 2. *cap.* 35. *Domuitionem cupiebant.* Ex Pacuvio & Philoxeno vir doctus exempla attulit.

Deſponſam Achilli.] Æque ſcite ac deſponſatam, ut & apud *Sueton.* in *vita Jul. Caſaris.*

Tum propter gratiam Helena.] Quam reverſuram ſperabat: Si enim *Daretis Phrygio* credendum , invita rapta fuerat Helena; dum de Paride ait, *Helenam maſtam alloquio mitigavit.*

An ne.] Leg. *Ac ne.*

CAP. XXI. *Venti atque fulmina cepere conſeneſcere.*] *Florus lib.* 3. *cap.* 3. *Donec invicta illa rabies & impetus conſeneſceret* : & *lib.* 4. *cap.* 2. *Ut ardentiſſimi Dacis conſeneſceret impetus.*

CAP. XXII. *Reſeratum eſt cœlum.*] *Barthius*, *quaſi reſerenatum. Val. Flac. lib.* 1. *Emicuit reſerata dies cœlumque reſolvit.*

CAP. XXIII. *Ventorumque flatus navigandi proſperos.*] Leg. *navigandi*, ſc. faventes , neque opus hic eſt cum *Barthio Flatus* in *Status* mutare, illud quippe magis Latium ſapit.

Eum quippe optimum.] *Barthius adverſ.* pag. 1692. *Eleganter* , inquit , *omittitur verbum* , *putabant* , *habebant* , *ut apud Septimium* ; *Eum quippe optimum conſultorem ſuum* , *quem non ſecus* &c. At vero ſupervacuum fuerit pronomen *quem* hic intrudere; cum melius impreſſi libri , *Eum non ſecus* , *quam parentem miles omnis percolebat.* Sic *Livius lib.* 2. de Bruto , *Matrona annum* , *ut parentem eum luxerunt.*

Eorum , *qua praceſſerant ſatis prudens.*] E contra hoc lib. cap. 16. *Imprudens religionis.*

Frumenta , *vinum* , *aliáque cibi neceſſaria.*] Leg. *oleumque* , *cibi neceſſaria* , cap. 17. *alius quoque neceſſariorum cibi replent.* Retinuiſſem

nuiſſem *alia* eum libris impreſſis, niſi *Oleum* convenientius fuerat; quippe cum ex *Lycophrone*, *Servio*, aliiſque conſtat, datam filiabus Anii facultatem convertendi, quicquid attigerant 1. in fruges 2. in vinum 3. in oleum, non video rationem cur frumenta & vinum memoraret author, excluſo oleo.

Oenotropa.] Licet unica ſaltem Oenotropa fuerit, reliquæ v. Spermatropha & Elæotropha, tamen omnes Oenotropæ audiunt, ſc. quod à Libero patre hoc privilegio donatæ fuerant: *ἃς ὁ Διόνυσος ἐχαρίσατο, ὁπότε βούλοιντο οἶνον, σπέρματα καὶ ἔλαιον λαμβάνειν κατὰ τὰς τῶν ὀνομάτων θέσεις*, ut inquit *Enarrator Lycophronis*.

LIB. II

CAP. I. *Ad Maſorum regionem.*] *Τὴν Μυσῶν ἀρχὴν* vocat *Strabo lib.* 12. de Telepho loquens & *Homer. Ιλ. β. Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε*, quod *noſter* dixit *lib.* 2. *Chromus Midonis ex Mœſia.* Mœſia quippe & Myſia, ut illa Europæ, hæc Aſiæ præcipue competit, ita nomina ſæpiſſime inter ſe commutantur, ut hîc apud noſtrum & alios. Ita Retaria Myſorum dicitur quæ apud *Antonin.* eſt Regio 14. in Europa. Et *Florus* de populis à Craſſo in Europa devictis, lib. 4. cap. 12. *Norici*, *Illyrii*, *Pannonii*, *Dalmatæ*, *Myſi* &c. ubi Mœſi in Europa intelliguntur.

Telephus, qui tum Mœſia Imperator.] A Teuthrante Cilicum & Myſorum rege adoptatus, cui etiam in regnum ſucceſſit.

Neque verſis bis atque in fuga parcere.] Lege, Neque verſis his in fugam.

CAP. II. *Ob induſtriam virium atque ingenii.*] *Induſtriam Donatus* interpretatur *ſcientiam & providentiam. Florus lib.* 2. *cap.* 12. expreſſe induſtriam viribus opponit: *Induſtriam* inquit, *Macedonum, viribus Thracum, ferociam Thracum diſciplina Macedonum temperaverunt.*

Societatis jus.] Sic *jus familiaritatis Juſtin. lib.* 7. *cap.* 3. & lib. 16. *cap.* 5. *Jure familiaritatis admiſſi.*

More patrio.] Infra de more colligendi cineres quædem adnotabimus.

Sepelivit.] Hanc ſepulturæ curam a Majoribus Diomedes hauſerat; refert quippe *Juſtin lib.* 3. *cap.* 5. de militibus Lacedæmoniorum, *Tantum*, inquit, *ardorem militibus injecit, ut non de ſalute, ſed de ſepultura ſolliciti, teſſeras, inſculptis ſuis & patrum nominibus dextro brachio deligarent, ut ſi omnes adverſum prœlium conſumſiſſet, & temporis ſpatio confuſa corporum lineamenta eſſent, ex indicio titulorum tradi ſepulturæ poſſent.*

CAP. III. *Ipſi Duces Principes certaminis.*] Scilicet ipſi Duces primipili quaſi fuerunt, qui primi hoſtium aciem infringere tentabant.

Teutranius ex Teutrante & Auge genitus, frater.

Telephi uterinus.] Uterinum apprime noſter addidit. Auge quippe patrem Aleam habuit, qui eandem ab Hercule compreſſam deprehendens ciſtæ una cum filio Telepho incluſerat. Teuthras corporibus inventis Augen uxorem duxit, ex qua Teutranium ſuſcepit, Telephum vero ſibi adoptavit, Hercule genitum ut noſter infra, cap. 4.

Quos adverſum ierat.] Sic cap. 5. *Priamum adverſum* militiam recuſare, pro adverſus Priamum.

Ab inſtanti pernicie.] Ita lib. 2. cap. 33. *Inſtantem perniciem.* Inſtans hoc eſt, præſens. Sic apud optimum authorem, (nomen mihi excidit) ſcio me legiſſe. *Tempus præteritum inſtans, & futurum.*

CAP. IV. *Quum utraque acie.*] Totam periodum ita lego: *quum utraque acies intenta in prœlium* (vel *intenta prœlio* ut *bello intentus lib.* 3.) *ſine ulla requie, jugi certamine, ac ſtrenuis adverſum ſe ducibus fatigaretur.*

Multorum dierum navigio.] H. lib. c. 10. *Mare navigii patiens. Navigium* pro *navigatione.*

Mœſi ad ſe domum.] Locum ex *Catullo* vir doctus adſcripſit:

Ad ſe quiſque vago paſſim pede diſcedebant.

Multi mortales.] Et hoc Salluſtianum eſt pro *hominibus mortales* ponere.

CAP. VI. *Jactatum magnis doloribus.*] Ita *Florus lib.* 1. de pop. Rom. in procem. *Nam tot laboribus periculiſque jactatus eſt.*

Deprecabantur.] Hoc eſt valde precabantur. *Gell. noct. Att. lib.* 6. de verſu quodam Catulli. *Deprecor hoc in loco vir bonus ita dictum eſſe putabat, ut plerumque a vulgo dicitur, quod ſignificat valde precor & oro & ſupplico, in quo de prepoſitio ad augendum & cumulandum valet. Juſtin. lib.* 7. *cap.* 6. *Adeo ut interjectis diebus pacem deprecanti-*

bus dederit & lib. 12. cap. 2. auxilia adverſus Bruttios deprecantibus.

Ex numero navium.] Hoc eſt pro numero navium. Ita *Salluſt.* fere locutus *B. Catil. c. 26. ſperans facile ſe ex voluntate Antonio uſurum*, hoc eſt pro voluntate.

Qui inſpecta cura.] Omnino legendum puto: *inſpecto crure*, ſequitur quippe; *propere apta dolori medicamina imponunt.* Achilles quippe femur ſiniſtrum Regi telo transfixerat.

Cap. VIII. *Authoribus nuntiis.*] Superfluum hic eſt, *Authoribus:*

Tempus profectionis antecaperent,] *Sall. B. Catil. omnia luxu antecapere*, *& cap.* 32. *prinſquam legiones ſcriberentur, multa antecapere.* vid. cap. 55. & al.

Cap. XII. *Tuto collocant.*] Leg. *in tuto.*

Cygnus, cujus haud procul à Troja regnum.] Hic eſt ille quem *Strabo* Κύκνον, Θρᾷκα τὸ γένος, πατέρα τοῦ Τέννου, βασιλέα δὲ Κολωνῶν vocat lib. 13. p. 604. Per regnum Cygni apud noſtrum intellige Colonas, Achæo contiguas; (alias Colonas coloniam Mileſiorum ſupra Lampſacum in agri Lampſaceni mediterraneis in Phocide, Theſſalia *Strabo* recenſet p. 589.) ſed Colonæ Cygni ad exterum Helleſponti mare fuere ab Ilio diſtantes ſtadia 140.

Cap. XIII. *Paulo poſt fidam ſibi.*] Addendum: *futuram.*

Cum pace ad Græcos conveniunt.] Ita cap. 16. *cum pace accurrere.*

Cap. XIV. *Centum victimarum.*] Ἑκατόμβην.

Præeunte Chryſe.] Ut apud *Livium*, præeunte verba Pontifice vel augure.

Quiſque partium ad eum venerat.] Leg. *ut quiſque partium venerat.*

Cap. XV. *Invidia plenum &c.*] Inſita quippe mortalibus natura recentem aliorum felicitatem ægris oculis introſpicere, modumque fortunæ à nullis magis exigere, quam quos in æquo vident.

Arreptis ſaxis obruunt.] *Dares Phrygius* Palamedem à Paride ſagitta ictum narrat.

Acceptuſque in exercitu.] Leg. *acceptus exercitu*, pro exercitui, quo modo hunc caſum optimi Authores veteres expreſſerunt: ita *Magiſtratu* apud *Jul. Caſ. lib. 1. de Bell. Gall. cap. 16.*

Veluti publicum funus.] Publicis ſumptibus ut apud Romanos.

Aureo vaſculo ſepultum.] Et lib. 5. cap. 15. *Reliquiaſque urna aurea conditas in Rhœteo ſepeliendas procurat.* Homer. Ἰλ. ψ.

Ὀστέα Πατρόκλοιο ——— ———
Καὶ τὰ μὲν ἐν χρυσέῃ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῷ
Θείομεν ——— ———

Cap. XVI. *Phyram.*] Legend. *Pyrrham*, πύῤῥαν *Straboni, qua tempore ipſius everſa erat.*

Cap. XVII. *Interfecto Eetione, qui his locis imperitabat.*] *Strabo lib.* 13. διῄρηντο εἰς δύο δυναστείας οἱ Κίλικες, καθάπερ εἴπομεν, τήν τε ὑπὸ τῷ Ἠετίωνι, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ Μύνῃ.

Cap. XVIII. *Multis execrationibus.*] Leg. *multiſque.*

Teuthrantem dominum locorum.] Scilicet Phrygiæ. At Hiſtoriæ aliæ ferunt Teuthrantem Cilicum & Myſorum regem fuiſſe.

Cap. XIX. *Ramis oleæ coronavere.*] Et hoc ingentis præmii, ſic apud *Plinium lib.* 15. *cap.* 14. *Olea honorem Romana Majeſtas magnum præbuit, turmas equitum idibus Juliis ex ea coronando.*

Ex omni præda &c.] Totam periodum ita reſtituo: *Ex omni præda, quam Achilles apportaverat, exceptam Eetionis conjugem Aſtynomen &c. Agamemnoni obtulere, cap. quippe* 28. *Noſter* Chryſem cognoviſſe ait filiam ſuam Aſtynomen cum Agamemnone degere. Voce, *Excepta*, eodem modo noſter uſus eſt, cap. 13. de *Glauce: Quam noſtri Ajaci ob fortia facta ejus, exceptam reliqua præda habendum concedunt.*

Ejuſdem alimonii.] Ejuſdem educationis & convictus.

Genibus obvoluta.] Qs. advolutæ ut infra: genibus Achillis obvolvebantur.

In medios.] Leg. *in medio.*

Cap. XX. *Traditumque Polydorum refert.*] Deeſt *Ajax*, cujus erat pacis tractatus, ſe auctore, cum Polymeſtore factos referre.

Ea ſeniores lamentatione immodica cum lacrymis accipientes.] Leg. *Eam ſeniores lamentationem immodicis cum lacrymis accipientes.*

Et ut præterita antea conſulta omittam.] Leg. *Et ut præterita conſulto omittam.*

Cap. XXI. *Quod amice impetrare nequitum eſt.*] *Salluſt. Bell. Jugurth. cap.* 31. *Quod ſine ſanguine civium ulciſci nequitur, jure factum eſt. Sext. Pomp. Nequitum*, inquit, *& nequitur pro non poſſe dixerunt. Cato Origin.* 1. *Quod termino fanum fuit, id nequitum exaugurari.*

Priora male conſulta corrigere.] *Livius: Præterita corrigere, emendare non licet.* Quo loco Livii putavi ſemper legendum *corripere,*

re; nam *corrigere & emendare* ejuſdem fere valoris ſunt.

Cap. XXII. *Aut quis frater fratri aditum patefaciat.*] Ita apud *Liv.* 40. *de fratre frater*, *Perſeus de Demetrio*: *Aperienda nimirum nocte janua fuit &c.*

Apud Barbaros & Græcos.] Trojanos etiam noſter *Lingua moribuſque Barbaros* vocat. *Barbari* hic opponuntur *Græcis*, ut apud Latinos aliæ nationes Romanis, *Strabo lib.* 14. Originem appellationis iſtius eleganter deſcripſit: ἐκείνους, inquit, οὓς ἰδίως ἐκάλεσαν βαρβάρους, ἐν ἀρχαῖς μὲν κατὰ τὸ λοίδορον, ὡς ἂν παχυστόμους ἢ τραχυστόμους, εἶτα κατεχρησάμεθα, ὡς ἐθνικῷ κοινῷ ὀνόματι ἀντιδιαιροῦντες πρὸς τοὺς Ἕλληνας. hinc in Senatu Ætolorum facturus verba Macedonum orator Romanos Barbaros vocat. *Ætolos*, inquit, *Acarnanas*, *Macedonas ejuſdem lingua homines leves ad tempus orta cauſa disjungunt*, *conjunguntque cum alienigenis*, *cum Barbaris æternum omnibus Græcis bellum eſt eritque*, Ubi per alienigenas & Barbaros Romani intelliguntur. Quin *Plautus* diſerte ait: *Marcus vertit Barbare*, hoc eſt, *Latine*.

In dies reſiduis.] Leg. *Reſiduos*.

Cap. XXIII. *Patiemur.*] Leg. *patimur*.

Cap. XXV. *Et Helena cum gratia remiſſa.*] Delendum omnino Et.

Cap. XXVI. *Siquidem proprio ſpoliatus.*] Leg. *Propria ſcilicet conjuge*.

Juventus perita belli abunde nobis eſt.] Ita locutus *Salluſt. Bell. Catilin. cap.* 21. *quibus mala abunde omnia erant*, *& B. Jugurth. cap.* 14. *Abunde magna præſidia nobis in veſtra amicitia fore.*

Haud integrum vobis.] Hoc eſt vix licet. Ita *Cicero* alicubi: *haud integrum mihi*.

Date igitur belli ſignum.] *Liv. lib.* 21: *Tum Romanus ſinu ex toga facto*, *hic* (leg. hoc) inquit, *vobis bellum & pacem portamus*, *utrum placet*, *ſumite*: *ſub hanc vocem haud minus ferociter*, *daret utrum vellet*, *ſuccl
amatum eſt*, *&c.*

Adverſum legatos Æneas dixerat.] Cum tamen poſtea Æneas reddendæ Helenæ pertinax author fuit; cumque addit Author, odio regni ejus, conſtat Æneam in Græcos adeo acerbe invectum, ſaltem ut contra Trojanos majus excitaret incendium.

Cap. XXVII. *Gargarum.*] Leg. *Gargarin*. Græce enim eſt Γάργαρα in Troade.

Gergitham.] Leg. *Gergetham*, unde *Gergethii* ἐν τῇ Τρῳάδι, quos Attalus in pagum Gergetham prope Caici fontes transduxit, oppido, de quo nobis hic ſermo eſt, ſublato.

Cap. XXVIII. *Profectus Delphos.*] Simulacra Apollinis.

Magnificarent.] Magni facerent. Vox Latinis Patribus uſurpata.

Cap. XXX. *Sed regum omnino nullus.*] Scilicet,

Quicquid delirant Reges plectuntur Achivi.

Perſpicere ſe.] Aut hic addendum, *ait*, aut delendum *ſe*.

Cap. XXXIII. *Tanquam ſperato.*] Eradatur: *tanquam*.

Cap. XXXV. *Pandarus Lycaone genitus.*] Duo hujus nominis videntur fuiſſe, Lycius alter, alter Trojanus: *Strabo* quippe lib. 14. p. 664. in hunc modum ait: ὑπέρκειται τοῦ Κράγου Πίναρα ἐν μεσογαίᾳ τῶν μεγίστων οὖσα πόλεων ἐν τῇ Λυκίᾳ. ἐνταῦθα δὲ Πάνδαρος τιμᾶται, τυχὸν ἴσως ὁμώνυμος τῷ Τρωϊκῷ, καθάπερ τοῦτον ἐκ Λυκίας φασίν. Verum cum *Strabo lib.* 13. *ex Hom.* ἰλ. ϛ. Lycios appellari Troas ait, & apud Euſtathium, σημειοῦνται οἱ παλαιοὶ, ὅτι ἡ μὲν κατὰ Πάνδαρον χώρα, ὁμώνυμος τῇ ἐν τῷ Ξάνθῳ Λυκίᾳ καλεῖται, Pandari duo non temere ſtatuendi ſunt, cum Priamus ex Altæ Lelegum Imperatoris filia Lycaonem genuerit, patrem Pandari noſtri.

Lariſſam Pelaſgidarum.] Ut ab illa, quæ in Theſſalia eſt diſtingueretur; quamvis & illa Pelaſgidarum vocari poſſit, cum olim inter Æoles Theſſaliæ incolas gens clariſſima fuerit Pelaſgi.

Pylæmenes Paphlagonia.] Non omittenda ſunt, quæ de nomine Pylæmenis *Euſtathius* habet, ad Il. β. ὁ πυλαιμένης παράγεται κατὰ τὸν μεσαιπόλιον. ὡς γὰρ τοῦτο γίνεται ἀπὸ τοῦ μεσοπόλιος, κατὰ τροπὴν τοῦ ο εἰς α. μεσαιπόλιος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι μεσαιπόλιος, οὕτω καὶ πυλομένης, πυλαμένης, πυλαιμένης. Vide nuperam *Sebaſtiani Faſchii diſſertationem de nummo Pylamenis* Evergetæ Regis Paphlagoniæ, qui familiare nomen Pylæmenis Regibus Paphlagoniæ fuiſſe aſſerit, & à primo illo, quem laudat Homerus, ad ultimum uſque deſcendiſſe, ut apud Cappadocas nomen Ariarathis, apud Ægyptios Ptolemæi, &c.

Odius Axamorum.] Leg. Alizonum, quos Strabo Allazonas vocat. Male in quibuſdam libris impreſſis *Homer.* ἰλ. β. ὁ Δῖος, quaſi eſſet Dius; nam expreſſe *Euſtathius* ait. Ἀλιζώνων ὅ τε Ὀδίος ἦρχον καὶ ὁ Ἐπίστροφος.

Naſtes & Amphimachus de Caria.] Inſere Nomionis, hujus enim filii teſte *Homero* erant. ἰλ. β.

— Nomion

—— Κεφαλῆς ἀγλαὰ τίμα.

Cap. XXXVIII. *Denſatis frontibus.*] Ut ſupra cap. 2. *condenſatis utrinque frontibus.*

Cap. XXXIX. *Græcis ac ſingulis.*] Leg. *Græcorum ſingulis.*

At ubi procul.] Leg. *Id ubi procul.*

Ad poſtremum cogunt.] Melius *Cogere.*

Cap. XL. *Adverſum cedens.*] Leg. *Adverſum vadens.* Non enim cedo, quando in aliquem infeſtus ruo.

Cap. XLI. *Militem frequentem in arma habuere.*] Leg. *In armis*, hoc eſt armatos. Aut *frequentem apud arma* legere licet, ut h. lib. cap. 45.

Qui reliquum.] Leg. *quia reliquum.*

Cap. XLV. *Rheſus.*] *Strabo lib.* 13. Γέγονε πομπὸς ἐν Τροίᾳ. Γέγονε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Θρᾳκῶν.

Cap. XLIX. *In utramque ſacri partem.*] Leg. *inter utramque.*

Lib. III.

Cap. I. *More optimo.*] *Barthius* exponit. *Laudabili conſuetudine.*

Quin inter hos jam præcelleret.] *Barthius.* *Quin hos inter etiam præcelleret*; Sed nihil mutandum cenſeo; *Jam tum* ita ubique Author uſurpat: Nemo quippe dubitabat, quin jamdudum inter hos præcelleret Philoctetes, ſc. ob divinas ſagittas.

Circa exercitum ſolliciti.] *Barthius* in *adverſar.* legit *Exercitium*; Ego *exercitum* retinere malo, ſenſus quippe eſt, non curaſſe eos ad exercitum & militiam pertinentes. Sic ſupra *noſter* locutus eſt lib. 2. cap. 9. *Inſinuans, quæ circa filiam ejus evoluiſſent.* & lib. 2. cap. 12. *Circa Proteſilai ſepulturam noſtris occupatis*; & præcipuus mihi locus eſt lib. 2 cap. 34. *Ob induſtriam & amorem, quem circa omnem exercitum exhibebat.*

Suſpectis.] Leg. *exemplo facinoris ſuſpecto.*

Cap. II. *Reliqua tali obtentu.*] Leg. *alio obtentu.*

Etiam Hecuba filia innupta.] *Barthius* locum plane mutat, Polyxenam dignitate ſacerdotii privans. ſcil. *antiſtes* pro *antiſtites*, *redimita* pro *redimita*, *precabatur* pro *precabantur*: It. *Minerva hac & Apollinis antiſtes.* Ego nihil immutandum cenſeo. Ambæ antiſtites erant, Caſſandra quidem Minervæ: Polyxena Apollinis; Cum vero ſacra hic facta ſunt Thymbræo Apollini, Polyxena ut templi antiſtes apparatum Caſſandræ, quæ hic Hoſpita fuit, ſuggeſſit, unde *noſter*, *ſuggerente ſibi* (hoc eſt ei, Caſſandræ) *Polyxena apparatum ſacri ejus.*

Suggerente.] Ultro offerente. *Flor.* lib. 2. cap. 8. *Ultro ſe ſuggerentibus cauſis imperium procederet.*

Mandat.] Jubet Achilli nuntiandum. Ita locutus *Juſtinus* lib. 24 cap. 2. *Itaque non credenti mandat velle ſe cum filiis ejus regni conſortium jungere* Et ſic Gallice hodie dicitur, *Mander*. Vous me mandez des nouvelles.

Cap. III. *Qua res eo habere fidem videbatur.*] Leg. *ideo.*

Cap. IV. *Aſcenſis curribus belluerimunt.*] De curruum uſu in prœliis leg. *Curtium* lib. 3. cap. 11. & *Scheffer. de re vehicul. veterum.*

Hector ſitus in parte alia.] Conſimiliter *lib.* 4. *cap.* 20. *Multi eorum, qui primi evaſerant, ſuper muros ſiti.*

Reliqui duces confirmati.] Leg. *confirmatis.* Ut apud ſuos Hector laborantibus auxilio fuerat, ita Græci ſuos, ubi opus erat confirmant, & in alteram partem exercitus tranſgrediuntur.

Cap. V. *Alios.*] Leg. *alioſque ſatis impigre pugnantes vulnerat.*

At ubi eum Achilles ita in hoſtem promptum animadvertit.] Leg. *in hos promtum ſc.* Diorem, Polyxenum & ſuorum alios, contra quos irruebat Hector.

A quo Olizonem genitam.] Ut *lib.* 4. *cap.* 22. fuſius narrat. Olizona quippe filia Phinei, neptis Agenoris, Dardani conjux, Erichtonii mater fuit: neſcio unde ſuam Amalixo habet *Faſchius de nummo. Pylamenis*, quam Agenoriis filiam, Dardani conjugem facit.

Cap. VI. *Vulneri locum ubi nactus eſt.*] Lib. 2. cap 40. *ratus locum vulneri inventurum*, hoc eſt occaſionem vulnerandi hoſtem.

Cap. VII. *Colligit ſeſe in arma.*] *Virgil. æneid.* 10.

——— *Sed bellis acer Haleſus*
Tendit in adverſos, ſeque in ſua colligit arma.

Cap. VIII. *Ita præſentia ejus animi tolluntur.*] Multum enim valet præſentia Turni.

Digitized by Google

Diei veſper erat.] *Salluſt. Bell. Jugurth. Et jam diei veſper erat.* cap. 52.

Cap. X. *Alter Echinadibus Imperator.*] Leg. *Echinadum.*

Inclinatione rerum.] *Barthius* legit; *Indignatione rerum.*

Fortunam belli vincere aggreſſus.] *Lucan Pharſ.* lib. 4.

Non eadem belli totum fortuna per orbem
Conſtitit. ——— ———

Inſolentia gentis ſua.] *Barthius in adverſar.* eradit pronomen *ſua.*

Cap. XI. *Omni ſupplicio.*] Leg. *omnique ſupplicio.*

Nunquam autem à Gracis ſolitum.] Forte *cognitum.*

Multis modis impreſſa.] Alii legunt, *occultis in locis*, ut reſpiciatur ad antecedentia, *recordatio vulnerum per loca corporis pudibunda.*

Cap. XIII. *Neque multo poſt ex alio.*] Leg. *alia* ſc. parte.

Cap. XIV. *Iſque vino ſopita jam favilla reliquias in urnam collegerat.*] Mos quippe Græcorum fuit, cineres vino & unguento inſpergere οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι, ut ait *Homer. Odyſſ.* 23.

Cap. XV. *Ea ob id ad finitimos.*] Leg. *apud finitimos.*

Cap. XVI. *Ex incerto.*] Hæc ex gloſſis irrepſiſſe videntur.

Nunquam tamen vires conſilio ſuperfuerant.] Aut leg. *defuerant*, aut intellige per *ſuperfuerant*, nunquam ſupra conſilium vires fuerant.

Cap. XVIII. *Philoctetanon columbam ſe.*] Quæ de Philoctete hic noſter, ea *Homerus* ἰλ. ψ. de Merione narrat, eumque ſolum cum Teucro certaſſe.

Deſtinatum.] Leg. *deſtinatam* ſc. columbam.

Cap. XIX. *Curſu Longo certantibus.*] Hoc græce ita *Homerus.*

Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος,

Certabant currendo τὰ δὲ τεχνήεντα ἄεθλα habituri *Homerus* Ajacem, Antilochum & Ulyſſem certaſſe ait, hunc v. victorem, inde Antilochum ultimum abſtuliſſe præmium.

Diſco Antilochus.] *Homero* Polypœtes.

Præmia luctandi intacta permanſere.] Achille litem dirimente *Homer.* ἰλ. ψ.

——— Ἄεθλα δ' ἴσ' ἀνελόντες.

Donum ad neceſſarios eorum perferrent.] Leg. *domum.*

Cap. XX. *Lugubri veſte miſerabile tectus.*] *Miſerabile* pro *miſerabili* ex ſententia *Barthii adverſar.* lib. 25. cap. 25. ſed perperam. *Miſerabile* hic pro *miſerabiliter* poſitum eſt, uti alibi apud optimos Latinæ Linguæ authores.

Cap. XXI. *Quam in Priamo miſeratio.*] Leg. *quam Priamus.*

Rex genua Achilli.] Leg. *Achillis.*

At ſolum in Priamum circumſcribitur.] Supra lib. hunc cap. 17. *dolor nece metuendi hoſtis circumſcribitur.*

Cap. XXV. *Cibo invitantur.*] Lib. 2. cap. 52. *Inter epulas cum læti inter ſe invitarent.*

Cap. XXVI. *Deum quippe auctorem ſingulis mortalibus malique eſſe.*] Vox Ethnico digna. Nec hic opus eſt adnotare quæ de fato Latini & περὶ τῆς πεπρωμένης ſive εἱμαρμένης Græci ſcripſerunt.

Tantum ſe in Hecuba filiarumque recordatione.] Tolle particulam *In.*

LIB. IV.

Cap. I. *Quis animo ita haſerat nulla ſpe impetrandi.*] Leg. *Quis animo inhaſerat nulla ſpes impetrandi.*

Caterum viſo Hectoris funere.] Hoc eſt, *cadavere*, ut explicat *Barthius* ex loco *Seneca* in *Satyrico de morte Claudii Imperat.* Sed & paulo ſupra quod *noſter* dixit, *nulla ſpes impetrandi cadaveris* jam viſo funere interpretatur. Sic apud Danos funebris pompa & cadaver eadem voce, *eet liig* exprimuntur. Apud *Livium* locus eſt lib. 2. p. 63. *Victoria egregie parta triſtis tamen duobus tam claris funeribus*, & *lib.* 2. *noſter*, *funus ejus crematum.*

Inclyta per gentes fama.] Leg. *Inclytus.*

Hinc reclamantibus Trojanis.] Leg. *Illinc.*

Cap. III. *Clauſiſque.*] Leg. *Clauſis.*

Atque amentia.] Adde *luituram*, ſcilicet præcipitat Pentheſileam poſtremæ deſperationis atque amentia pœnam luituram.

Cap. IV. *Memnon Tithoni filius.*] Is ſcilicet de cujus tumulo *Strabo* loquitur lib. 13. p. 587.

Ingentibus Indorum atque Æthiopum millibus.] Æthiopas diviſit *Homerus* in τοὺς τοῦ δυο-

δυσομένου ἠλίου, & in τοὺς τοῦ ἀνατέλλοντος. *Odyſſ. α.* Hoc loco Orientales intelligo Æthiopas, ſive Aſiaticos Indis confinitimos; quin ipſi Æthiopes Indi vocati ſunt. *Johus Ludolph.* in nupera *Hiſtor. Æthiopica lib.* 2. *cap.* 3. *Duplex fuit veterum Æthiopia: Aſiatica & Africana, ſive Orientalis & Occidentalis.* Æthiopes Authoris noſtri prope ſinum Arabicum incoluerunt, ab Habaſſenis hodiernis, qui interiora Africæ incolunt, diſtinguendi. Et Æthiopas etiam in Aſia fuiſſe teſtis eſt *Euſtathius*: *οἱ δίχα*, inquit, *διῃρημένοι φυσικῶς τῷ Ἀραβίῳ ἤτοι Ἐρυθραίῳ κόλπῳ, οἱ μὲν ἔνθεν κείμενοι τοῦ κόλπου, οἱ δὲ ἐκεῖθεν.* Unde & Phalas cum Aſiaticis Æthiopibus facile mari Rhodum venit; in quo exercitu etiam Phœnices erant.

Camiram & Jaliſum.] *Strab. lib.* 14. *Κάμειρος, εἶτ' Ἰάλυσος κώμη* & *Diodor. Sicul.* *οἱ τὴν Ῥόδον νῆσον κατοικοῦντες, καὶ Ἰάλυσον, καὶ Λίνδον καὶ Κάμειρον.* Jalyſum hanc non eſſe eandem cum Rhodo urbe apud *Plinium Caſaubonus* in ſuis ad *Strabon.* comment. demonſtravit.

Permoti querelis Rhodiorum.] Leg. *permotine querelis Rhodiorum, an cupidine &c.*

Cap. V. *In ordinem.*] *Inque ordinem reformata.*

Cap. VII. *Impeditoſque diſſolvere.*] Dele particulam *que.*

Cap. VIII. *Qui peterent eorum.*] Forte leg. *eos: qui peterent eos, qui in bello ceciderant, humandi veniam.* Sed & alii priori modo loquendi uſi ſunt.

Seorſum ab cæteris cremato Memnone.] Quippe apud Indos & Ægyptios mos fuit, funebres Principum tunicas ex licio quod igni non abſumitur conficere, eiſque defunctum induere, quo cineres cremati à reliqua favilla diſcriminati forent. Et ad hunc morem reſpexit forte *Strabo lib.* 10. *pag.* 446. *Apud Cariſtum*, inquit, *lapis naſcitur, qui plectitur & texitur, atque ex eo mantilia conficiuntur, (ὑφάσματα χειρόμακτρα) quæ ubi ſordem contraxerunt, in flammam injecta purgantur, perinde atque lotione linteorum maculæ eluuntur.*

Juſtiſque factis.] Dele *que* ut & paulo infra: *ferre æquo animo fortunæ bellique adverſa*; omnino ibi tollenda enclitica. Sic lib. 3. cap. 10. *Fortunam belli vincere aggreſſus.*

Non jam dolor in caſu Memnonis.] Leg. *ex caſu.*

Cap. IX. *Indignatus nondum ſibi à Priamo ſuper his quæ ſecum tractaverat mandatum.*] *Mandatum* ejuſdem hic valoris eſt ac *mandat lib.* 3. *cap.* 2. Stomachabatur quippe Achilles nullum tractatuum priorum effectum productum. Hinc tandem cap. 10. *Priamus tempus nactus, Idæum ad Achillem ſuper Polyxena cum mandatis mittit.*

Cap. X. *Rumorem proditionis clementer ortum.*] *Clementer*; Levibus initiis & auctoribus ortum. Ita *Salluſt. B. Jugurth. cap.* 23. *Legati in Africam maturantes veniunt, eo magis, quod Romæ, dum proficiſci parant, de prœlio facto & oppugnatione Cirtæ audiebatur. Sed is rumor clemens erat.* Hoc eſt vero major. Vide *Priſcianum.*

Cap. XI. *Quos viſos.*] Leg. *Quis viſis Ulyſſes, non temere eſt inquit.*

Geminato ictu transfigit.] Sunt qui à Penthesilea occiſum Achillem tradunt, ut *Telles*; alii ſagitta in ventre ictum ab Alexandro, ut *Soſtratus.*

Exoſculati poſtremum ſalutant.] *Catull. Epigram.* 816.

Accipe fraterno multum manantia fletu,
Atque in perpetuum frater ave atque vale.

Virgil. 11. Æneid.

——— *Salve æternum mihi maxime Palla,*
Æternumque vale ———.

Ovid. 10. Metam.

Supremumque vale, quod jam vix auribus ille
Acciperet, dixit. ———

Cap. XIII. *Summam militiæ orbatam.*] Leg. *orbitatem*, ut & *licuiſſe* pro *licuerit*; ut ſubintelligatur, *Dolebant.*

Per triduum continuatis vigiliis.] Ita lib. 5. cap. 16. Per triduum funus Ajacis publice ſuſcipiunt. Quod tempus more antiquo contractius fuit. *Servius*, *Eſt*, inquit, *ſciendum, quia apud Majores, ubicumque quis fuiſſet exſtinctus, ad domum ſuam referebatur, & illic 7. reſervabatur diebus, octavo die incendebatur, nono ſepeliebatur.* *Virgil. lib.* 5. *Æneid.*

Præterea ſi nona diem mortalibus almum
Aurora extulerit. ——— ———

Etiam per dies 10. funebria duraſſe noſter teſtis eſt lib 4. cap. 1.

Quam reliquiæ coadunarentur.] Hoc eſt quam oſſa à reliquo cinere collecta & in urnam congeſta fuerant. Hoc indicat *Virgil. lib.* 6. *Æneid.*

Oſſa-

Oſſaque lecta cado texit Cheryneus aheno.
Et *Homer.* ἰλ. 24.

Ὀστέα λευκὰ λέγοντο ...

Coadunare.] Ita *adunare* apud *Juſtin.* *claſſes adunata*, ſi recte memini. vid. *Ampliſſ. Borrich.* noſtrum contra Scioppium.

Cap. XIV. *Alexandri commentum.*] Hoc eſt, Facinus. Ita *Juſtin. lib.* 21. *cap.* 3. *Cum rapina occaſio deeſſet, univerſam civitatem callido commento circumvenit.*

Quidem.] Leg. *Quidam.*

Inter cætera, quæ ei pulcherrima miſerat.] Hæc ſunt illa γυναίων δῶρα, quæ *Strabo* lib. 13. de Eurypylo & Cetejis loquens ignorare ſe ait, cum *Homer. Odyſſ.* λ. γυναίων εἵνεκα δώρων ſecutos ait Cetejos. γυναίων δῶρα, forti ob oblationem Caſſandræ, aliarumque nympharum.

Vitem quandam auro effectam.] Et hoc ſplendidum inter cætera munus. Legi & alibi Ariſtobulum Romæ in capitolio auream vitem dediſſe. Et de vite Judæorum ſub aureo cœlo (ſi hæc lectio ſibi conſtat) apud *Florum* lib. 8. cap. 6. & *Lipſium* ad eundem locum.

Cap. XV. *Qui in eo loco habebant.*] Leg. *Habitabant.*

Genitus Achille.] Leg. *Achilli.*

Forti pectore patienda.] Μόχθον ἀνάγκῃ τὰς δὲ δαιμόνων τύχας.

Ὅστις φέρει κάλλιστ' ἀνὴρ οὗτος σοφός.

Sibi eo leviorem dolorem eſſe.] Mihi videtur ſubſtituendum *graviorem*. Indignabatur quippe Achillem glorioſa morte privatum, honeſtam mortem (ut ſupra cap. 13.) non contigiſſe, nec aliter, quam in obſcuro loco oppetiiſſe.

Cap. XVI. *Ne indignus Patris meritis exſiſteret.*] Egregia vox Scipionis apud *Liv.* 26. *Brevi faciam, ut quemadmodum nunc noſcitatis in me patris, patruique ſimilitudinem oris vultuſque & lineamenta corporis, ita ingenii, fidei, virtutiſque exemplum expreſſam ad effigiem vobis reddam, ut revixiſſe aut renatum ſibi quiſque Scipionem Imperatorem dicat.*

Ut ſolitis viribus agerent.] Leg. *Solidis.*

Cap. XVIII. *Ad naves revertere Græci.*] Pro *reverti*, Sic *Salluſt. bell. Catilin.* cap. 37. *Id adeo malum multos poſt annos in civitatem reverterat.*

De cujus oraculo imminentia.] Interpone, *de cujus oraculo poſtquam imminentia Trojanis mala cognoviſſet* &c.

Congruentiaque.] Tolle voculam *que*.

Cap. XIX. *Ab Alexandro cadunt ad ſolis partem maximam.*] Hoc eſt. Qui ab Alexandro ſtabant; ſive milites Alexandriani. Sic *à Silva* pro Silveſtris. *Florus* lib. 4 cap. 2. *Ejus Elephanti bellorum rudes & nuper à Silva.*

Ad ſolis partem maximam.] Ad tenebras fere, hinc cap. 20. *Niſi nox jam ingruens noſtros ab incepto cohibuiſſet.*

Cap. XXI. *Comas ſepulcro deponit.*] Et lib. 5. cap. 16. *Cuncti Reges comam apud tumulum deponunt.* & de Achill. *Homer.* ἰλ. ψ.

——— Ἐν χερσὶ κόμην ἑτάροιο φίλοιο Θῆκεν. ———

Mortuum capillis totum conſpergere mos fuit, ut egregie deſcripſit *Homer.* ἰλ. ψ.

Θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνυον, ἃς ἐπέβαλλον Κειρόμενοι. ———

Etiam jumentis & beſtiis pilos abradere in tali luctu conſueverant, ut apud *Herodotum* eſt, ὡς ἐπὶ τῷ Μασιστίῳ Μαρδόνιος καὶ ὁ στρατὸς ἐπένθησαν σφέας τε αὐτοὺς κείροντες, καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια. Sed de his ſatis, ne adverſaria ſcribere videamur.

Eodem funere cum Alexandro contegitur.] Scilicet in Cebrenia, teſte *Strabone* lib. 13.

Cap. XXII. *Famoſa perjuria.*] Ἐπιορκίαν, ut apud *Strabonem* eſt lib. 13.

Junctum Erichtonium ei dederit.] Leg. *Ex qua ortum Dardanum Olizona Phinei junctum, Erichthonium edidiſſe.*

Lib. V.

Cap. I. *Inter epulas Talthybius intereſſet.*] Leg. *Eſſet* pro *intereſſet.*

Cap. II. *Admiratus.*] Leg. *admiratur.*

Quidquam prius temeratum ab his.] Leg. *tentatum*, aut, ſi mavis, *temere actum.*

Cap. III. *Hac atque alia.*] Leg. *Hæc atque alia.*

Haberet.] Leg. *Habeat.*

Cap. IV. *Itaque cum quibus antea.*] Forte leg. *cum quibuſdam*

Cap. V. *Palladium, quod in templo Minervæ eſſet.*] Id hic notandum, *Pherecydem* dicere, omnia ſimulacra humana, manu non facta, & quicquid è cœlo in terram devolvitur, Palladia vocari. Palladium Troja ab Ænea advectum *Macrob.* lib. 3. cap. 4. Apollinem & Neptunum fuiſſe aſſerit. Fuit & Athenis δικαστήριον quod teſte Pauſania παλλάδιον dicebatur, ubi ἐδίκαζον τοὺς ἀκουσίους φόνους. Hinc apud Ariſtoph. Κτενῶ σε νῦν. ὁ δ' ὑπεκρίνατο, ἐπὶ παλλαδίῳ ... δώσεις δίκην.

——— Cap.

Cælo ſublapſum.] Vel delapſum, ut *Ovid. in Faſtis.*

——— ——— *Delapſa ancilia cælo.*

Exertius diſſerturum.] Violentius, quaſi exerta voce, ut exertis manibus, & cap. 8. *Exertius diſſeruiſſet.*

Cap. X. *In honore Ducum.*] Leg. *in honorem.*

In quibus.] Leg. *quibus.*

Permanſuros ſe in eo, quod ſibi cum Antenore convenisſet.] Egerat de prodenda patria; ſed aliter Trojani actum credebant, Ulyſſes in juramento ſenſum verborum ſuorum ſibi ſervatum habuit. *Vide Grot. de jur. B. & Pac. c. de verbor. Interpret.*

Ita uti pars ad ſolem, reſiduum ad naves ſpectaret.] Ad ſolem hoc eſt ortum. Trojæ quippe ſitus Orientalis erat ſtationi navium Græcarum.

Cap. XI. *Metus facilius foret.*] Leg. *facilior.*

Donum Minerva maximo.] Leg. *maximum.*

Cum ſumma religione.] Leg. *Eum ſumma religione ſuſciperent.*

Cap. XII. *Jovis ante ædificiale.*] Forte leg. *antædificialis.*

Retinentem utraque manu ad aram jugulat.] Præpoſitio *ad* plane delenda. Aram enim ſupplices, ſive poſtes altarium quaſi in aſylo futuri amplectebantur, nec ſe avelli patiebantur. Ita de Joabo in ſacris legimus 1. Reg. 2. 28. Cornua altaris amplexum, Regis juſſu mactatum. Ita apud Moloſſos, Samothracas, Crotoniatas, Meſſenios &c. ad deorum aras confugiſſe pro aſylo habitum; unde & Ithacenſes Jovis aram habuere. *Vide Alex. ab Alexandr.* Sic apud *noſtrum: deliberatio inita ſuper bis, qui ab deorum aris auxilium vita imploraverant;* qui tamen nullo dilectu trucidati fuerunt.

Cap. XIII. *Vice pecorum.*] Hoc eſt inſtar pecorum, ut lib. 3. cap. 14. *Vice imbellium.* In fragm. *Salluſt. Ruuntque pars maxima ſuiſmet aut proxumorum telis, cæteri vice pecorum obtruncabantur, & Tacit lib. 6. Qui omnia facta dictaque vice legis obſervans. Vice pecorum* idem eſt ac apud *Liv. lib.* 40. *Modo pecorum fugientes per ſaltus avios.*

Et alii ob pretioſum veſtem.] Leg. *ad pretioſam veſtem.*

Per Neoptolemum Achilli inferias miſſa.] Ἐδή τ̃ πατρὸς οἰκεῖον τι φέροιτο. Vid. Euſtath. ad Ιλ. ψ.

Aut ex captivis.] Dele *aut.*

Cap. XIV. *Jamque approbantibus multis bieſis.*] Sic Livius *lib.* 21. *Pauci, ac ferme optimus quiſque aſſentiebatur.*

Cap XV. *Quum ante jam.*] *Jam eradendum eſt.*

In Rhœteo.] *Strabo* Ῥοίτειον, πόλις ἐπὶ λόφῳ κειμένη· καὶ τῷ ῥοιτείῳ συνεχὴς ἠιὼν ἀλιτενὴς Αἰάντειον, ἐφ᾽ ᾗ μνῆμα καὶ ἱερὸν Αἴαντος.

Cap. XVI. *Appellaturque Cynoſſema.*] *Strab. lib.* 13. de Fl. Rodio. Καθ᾽ ὃν ἐν τῇ Χεῤῥονήσῳ τὸ Κυνὸς σῆμα ἐστι, ὅ φασιν Ἑκάβης εἶναι τάφον. Et hic corrigendus *Brietius Parall. Geogr. tom.* 2. de Thracica Cherſoneſo. *Cynoſſema*, inquit, *hoc eſt tumulus Helenæ in canem converſa, lapidibus obruta à Græcis ob convicia.* Non enim Helenæ, ſed Hecubæ eſt.

Cap. XVII. *Civitatem condit appellatam Corcyram Melenam.*] Leg. *Melanam.* Μέλαινα Κέρκυρα ἐπωνομάσθη καὶ πόλις. *Strab. lib.* 7.

Lib. VI.

Cap. I. *Aſcendere ipſi.*] Delendum *Ipſi.*

Diſpalantur.] Uti apud *Livium. Palari per agros.*

Poſtquam ad Eubœam devenere.] Omnino dele *poſtquam*; ut & ſupra, *eſt*, ut ſenſus ſit, poſtquam Ajax eniſus aliique fluitantes ad Eubœam devenere; tunc Chæradibus ſcopulis appulſi pereunt.

Cap. II. *Muliebre ingenium.*] *Liv. lib.* 1. *Quæ maxime ad muliebre ingenium efficaces preces ſunt.*

Et Teucer prohibitus.] Vid. *Juſtin. lib.* 44. *c.* 3. *& Horat.*

——— *Teucer Salamina patremque*
Cum fugeret. ——— ———

Cap. III. *Hujuſmodi numine armatus.*] Leg. *animatus.*

Ægiſthi.] Leg. *Ægiſtho.*

Cap. IV. *Multi undique virile ac muliebre ſexu confluunt.*] Leg. ita: *Multi undique, virile ac muliebre ſexus confluunt.* Nam & *Sexus* in Neutro *apud Nonium* legitur; & *Plautum* in Rudente: *Virile ſexus, nullum unquam habui;* quod & notavit ex *Plauto Priſcianus.*

Quæ ad oblivionem hujuſmodi facinoris.] Ἀμνηστίαν innuit.

Cap. V. *In quo exhibitis quibuſdam ſacris.*] Illa ſacra apud *Homer. Odyſſ.* λ. talia fuere:

— ἐγὼ δ᾽ ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Βόθρον ὄρυξ᾽ ὅσσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἀμφ᾽ αὐτῷ δὲ χοὴν χεόμην πᾶσιν νεκύεσσιν,
Πρῶτα μελικρήτῳ· μετέπειτα δ᾽ ἡδέϊ οἴνῳ.
Τὸ τρίτον αὖθ᾽ ὕδατι. ἐπὶ δ᾽ ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.

Cap. VI. *Telemachum ex Nauſica natum filium Ulyſſes Ptoliporthum appellat.*] Ipſe Ulyſſes Epitheton τȣ πτολιπόρθȣ habuit, apud *Hom.* ἰλ. β.

——— Αὐτὰρ ὁ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
Ἔστη σκῆπτρον ἔχων. ——— ———

Unde *Euſtath.* in ἰλ. α. ὀδυσσεὺς ὁ ποιητὴς διὰ μόνας πόλεως ἅλωσιν πτολίπορθον πολλαχȣ̃ λέγει Vid. etiam ad v. 2. Odyſſ. α.

Cap. VIII. *Ad Sepiadum littus quod propter ſaxorum difficultatem nomen ejuſmodi quaſiverat.*] Sed quid ſaxis cum Sepia? Egregia ſane Etymologia. Fuit quidem Sepiadum littus ſaxoſum, unde Strabo. ἔστι δ᾽ αὐτὴ μὲν ἀκτὴ πετρώδης, ſed à Sepia piſce nomen obtinuit: *Euſtath.* ἡ σηπιὰς ἄκρα διὰ τὰς αὐτόθι σηπίας. Refertque *Apollonii Scholiaſtes* ita dictum Theſſaliæ promontorium à Thetide, quam dum ſequitur Peleus, in Sepiam mutata eſt; & *Strabo lib.* 9. ἡ μὲν τῇ σηπιὰς ἀκτὴ ἢ πετρώδης ἐστι.

Cap. IX. *Ut ne.*] Dele *ut.*

Cap. XI. *Reſponſo editur.*] Melius: *Reſponſum.*

Cap. XIII. *Ad inquiſitionem viri profectus.*] Leg. *proficiſci.*

Cap. XV. *Cui ſummitas marina turturis eſſe armabatur.*] Fuit forte Turtur marina in Ææa inſula ſignum militare, ut apud Perſas aquila, Athenienſes noctua &c. & ex hoc loco Authoris noſtri habuiſſe puto *Alex. ab Alex. dier. genial. lib* 4. *cap.* 2. quæ in recenſione ſignorum militarium inquit — *Thebanis Sphyngis effigies: Ææa inſula marina turtur.* Turtur marina ex Græco eſt, τρυγὼν θαλασσία, unde & *Plinio lib.* 9. *cap.* 48. Trygon dicitur, peſtiferum animal: cui radius ſuper caudam eminens admodum execrabilis eſt; hinc *Oppianus:*

Naſcitur extrema cauda impenetrabile telum
Trygoni ——— ——— ———

Sed eandem optime more ſuo deſcripſit *Phile de animalibus*, cujus de illa verſus cum in editis exemplaribus deſint, ut & in MS. *Th. Roë*, quo Oxonii uſus ſum, adſcribam ex MS. alio *Oxonienſi*, quo nihil ſplendidius unquam oculis meis uſurpavi; & meretur certe Phile lucem publicam, ſplendidiori ornatu, quam hactenus, ſtudio *Georgii Berſmanni* cum auctario *Camerarii*, adornare. In eum ex utroque MS. *Bibliotheca Bodleſiana* obſervationes & lectiones adeo facundas collegi, ut duplo auctior & correctior, ſi tempus permittat, aliquando prodire poſſit. De turture v. ille, περὶ τ̃ θαλασσίας τρυγόνος post 4. verſus, qui in codice impreſſo ſunt.

v. 5. Καὶ τὰς ἁλιεῖς φασιν ἐκδεδιέναι τρέμοντας.
v. 6. Τὰ δυσχερῆ μὲν ταῦτα τȣ̃ ζώου βέλη:
v. 7. Ἂν γάρ τις αὐτοῖς ταῖς ἀκμαῖς κεντρωθείς
v. 8. Πληγῇ, μόλις τι τῶν ἰατρῶν ἡ τέχνη
v. 9. Ῥύσαιτ᾽ ἂν αὐτὸν τ̃ φθορᾶς τȣ̃ κινδύνου.

Quos ita Latine reddidi:

v. 5. *Piſcatores v. ferunt vehementer timere*
v. 6. *Exitialia hac animalis hujus tela.*
v. 7. *Si enim quis poſſimis iſtis aculeis*
v. 8. *Laſus fuerit, vix illum Medicorum ars*
v. 9. *Liberabit exitii periculo.*

Ita creditum.] Leg. ita credito.

Infeliciſſimum caſum vulneri contemplatus.] Leg. *Infeliciſſimum caſum vulnerati* (ſcilicet patris Ulyſſis) *contemplatus.* E veſtigio enim ſequitur, *At ubi ictu eo Ulyſſes concidit.*

ARGEN-

ARGENTINÆ EDITIONI

Anni 1691.

PRÆFIXA PRÆFATA.

GENEROSO DN.

JOHANNI HENRICO

OBRECHTO,

Juventutis Argentoratenſis Principi

S. P. D.

QUandoquidem in Paternarum Avitarumque virtutum ſtrenue aſſurgis exempla, *Juvenis Nobiliſſime*, tantorumque ſplendorem Nominum, quorum in præconio occupata vox publica eſt, Tibi proprium facere anniteris; æquum omnino fuit, Tuis dedicari ſtudiis, quod vel Illorum illuſtratum ingenio, vel commendatum conſilio eſt, aut alioqui generoſis conatibus Tuis convenire credebatur. Ita enim graſſaris ad domeſticas laudes, ita exſeris illam indolem, quam hinc ab *Illuſtri Parente*, inde à *Magno Bœclero* Avo materno hauſiſti, ut quæ ab his profecta ſunt, ea omnia Tuo quodam jure Tibi aſſerere velle videaris. Et ſane, ut hunc Libellum, ad cujus editionem non ingenium qui-

Digitized by Google

dem ſed operam præſtiti, Tibi potiſſimum inſcriberem, non ſimplices me moverunt cauſæ. Quas inter cùm illuſtria Parentum Tuorum in me merita fuerunt, tùm recordatio illius temporis, quo ſtudia Tua mecum communicare, & ad jacienda inſignioris ſtructuræ, quam jam tùm minabaris, fundamenta me ſocium qualemcunque adſciſcere non dedignatus es. Quod itaque Tibi debetur, id à me ultro oblatum ne averſeris, ſed agnoſcas potius ſimplicis fidei pignus, animumque ejus qui ſe ſuaque officia Tibi cupit eſſe quam commendatiſſima. Servet Te Deus *Juvenum Flos Generoſiſſime*, ducatque per plurima annorum virtutumque augmenta; ut in Te Illuſtris Familiæ quam nunc pulcherrime floret ſpes, tam feliciter olim propagetur gloria! Vale.

Scribebam Argentorati IV. *Id. Febr. M. DCXCI.*

Generoſitati Tuæ

addictiſſimus

Samuel Antopæus.

Digitized by Google

AD

LECTOREM.

DIctyn Cretenſem *exhibemus tibi*, Lector Benevole, *nova veſte condecoratum*, *talemque prorſus*, *qualis ex Scriniis* Illuſtris Viri, ULRICI OBRECHTI, apud Argentoratenſes Prætoris Regii, *prodire debuit*; *non dubitantes*, *quin ultro tibi ſeſe probatura ſit hæc editio. Cum enim Auctor hic plurima ſit paſſus à librariorum manu*, *quorum partim incuria illum corruperat*, *partim inſcitia*, *non capientium ſtili à ſuo ſeculo abhorrentis antiquam gravitatem*; *factum inde eſt*, *ut & exiſtimationis ipſi debitæ plurimum amitteret*, *& paucorum admodum manibus tereretur. Neque verò illis ſolùm*, *ſed & Criticis non parum eſt ſuæ ſortis quod imputet*, *qui cum MSCtos Codices diſſentire inter ſe deprehenderent*, *ſæpe veriorem lectionem illi poſtpoſuerunt*, *quam genio ſeculi*, *quo* Q. Septimius Dictyn *interpretatus eſſe dicitur*, *convenientiorem judicabant. Quo magis illi optandum erat*, *ut inveniret Patronum aliquem ex reipubl literariæ Proceribus*, *qui reformaret habitum ornatumque ejus*, *& ab hoc neglectu vindicatum priſtino nitori dignitatique reſtitueret. Quod quidem illi contigit*, *poſtquam* Viri *iſtius* Summi, *nunc ſublimioribus admoti curis*, *accurato judicio emaculatus pariter atque illuſtratus*, *eum*, *in quo nunc comparet*, *ſplendorem accepit. Ipſa res docebit*, *& ſubjectæ textui notæ*, *quid in hac editione ſit præſtitum*, *ad quam* Codex MSCtus Bibliothecæ publicæ Argentoratenſis, *licet ipſe non ubique bonæ notæ*, *nec vetuſtatis primæ*, *multis tamen in locis facem prætulit. Acceſſit* Dictyi Daretis Phrygii de Excidio Trojæ Hiſtoria, *ſeu ſi mavis Periocha carminis illius*, *quod ſex libris Hiſtoriam de Bello Trojano exhibet*, *& exploſâ jam pridem à doctis inſcriptione*,

Digitized by Google

Cornelii Nepotis *nomen præfert, cum verus ejus auctor ſit* Joſephus Devonius, S. Iſcanus, Anglus: *ex quo opere ſi conſarcinatam quis hanc Daretis proſam dixerit, nobis non valde invitis id fiet. Et eum quidem* Daretem, *quod hactenus individuus comes* Dictyos *fuit, eidem nunc quoque adjungere viſum eſt, propter argumenti ſimilitudinem, quanquam cætera illi neutiquam comparandum. In tota autem hac editione* Dictyos *Typographo & nobis ea ſola cura fuit, ut quam emendatiſſimus ex officina prodiret, & ſtudioſæ Juventutis uſibus accommodatus, adjunctum etiam haberet Indicem rerum & vocum locutionumque inſigniorum, in quibus cum Salluſtianæ imitationis non obſcura appareant veſtigia, in illa, quoad fieri potuit in indice, digitum intendimus. Siquidem nonnihil etiam hoc ad commendationem* Dictyos *facere arbitrati ſumus, ſi oſtenderetur, eum cum optimis auctoribus alieno licet ſeculo loquutum eſſe. Optamus enim in manibus hunc auctorem eſſe, eo etiam nomine, quod res Trojanæ, & earum Scriptor proprius* Homerus, *tanta olim apud omnes æſtimatione fuerunt, ut nemo non Poëtarum, quin & Oratores Philoſophique, exemplis & argumentis inde potiſſimum repetitis ſuos libros impleverint, quibus intelligendis, cum rariſſimi ipſum Homerum legant, hæc Iliados compendia poſſunt lumen præferre. Suaſerim itaque ea teneriori adhuc Juventuti prius, quam reliquos auctores, Poëtas cumprimis evolvat, in manus dari. Cui etiam fini hanc curam impenſam eſſe, B. L. ſcias velim. Tu ſtudia hæc noſtra & vota boni conſule.*

PASCA-

Digitized by Google

PASCASIUS GROSIPPUS

VERO NOMINE

GASPAR SCIOPPIUS

In Paradoxis literariis Epiſtola V.

HInc porro judicari poteſt, cujus notæ Critici ſint, qui *hiſtoriam Belli Trojani*, quæ *Daretis Phrygii* nomen præfert, à *Cornelio Nepote* Latine converſam cenſuere. Elegantia Styli ductos id feciſſe *Johannes Savaro*, homo Gallus judicat. Haud vidi magis: cum qui vel primoribus labris bonos Latinitatis auctores attigit, hiſtoriam tam lutulentam non niſi ab homine indoctiſſimo, qui nec minimum Latini ſermonis guſtum unquam hauſerit, ſcribi potuiſſe ſtatim agnoſcat. Ita in omnibus pagellis ea ſe offerunt, quæ τ̃ κοινοβίων clauſtra reſipiant, aut Actuariorum cancellos nuper admodum refregiſſe videantur. Facilius multo intelligentibus fidem feciſſent, ſi hiſtoriam alteram cujus *Dictys Cretenſis* auctor inſcribitur, ad Nepotem retuliſſent, quippe ad cujus ſtyli ſimilitudinem illa proxime accedit, ut omnino *Vellei*, *Valerii Maximi*, & *Curtii* ætate, ab aliquo elegantis ingenii & judicii homine animi gratia & exercitationis ſcripta videatur, etſi nonnullis locis aliquid mali à mala ei objectum eſt manu, quod & belli Alexandrini ſcriptori, & aliis præterea contigit. *Joſias Mercerus*, vir ſane magnæ eruditionis acrique judicio, perfrivolis ducitur argumentis, ut eam poſt Conſtantini demum Magni ætatem ſcriptam putet. Scilicet in præfatione *Conſularis Cretæ* fit mentio, quæ imperii appellatio eſt recentior. At enim præfationem non ejuſdem eſſe cujus eſt hiſtoria, quivis non indoctiſſimus facile intelligat: quam haud dubie indoctus quiſpiam nugator ſubjecit. Tum in aliis ſcriptis codicibus, quos editi ſunt ſecuti, non Conſularis, ſed *Præſes* legitur. Nihil autem Mercerus affert, cur ſuo tantum Codici credere alios poſtulet: qui quod quædam loquendi genera Latinæ Linguæ puritate non ſatis digna in eadem Hiſtoria legi cenſet, profecto ſe jam depontanum factum probat, quem jam domi ſe continere, nec ſuffragii ferendi in literarum Comitium ire par fuerit. *Libro* 2. in prius editis legebatur:

Namque

Namque noſtros multorum dierum navigatione aliquantum exhauſtos maxime præſentia Telephi exanimaverat. Et infra: *Cohortati ſuos quiſque acie conflixere. Tum vero aliquantulum tracto certamine plurimi utriuſque partis cadunt.*

Mercerus utrobique: *in aliquantum* edidit, annotatque: *ita libri, & ſic ſæpe noſter, à cujus ſeculo non eſt exigenda Latini ſermonis puritas.* Sed primum falſum eſt, ſæpe ſic apud hunc ſcriptorem legi, nec enim præterea eſt locus in omni ea Hiſtoria, ubi vocis *aliquantum* idem uſus ſit. Deinde negare Mercerus nequit, nec ſuos libros nuſquam corruptæ lectionis eſſe. Quid ergo eſt, cur auctorem id potius, quod in Merceri, quam quod in aliorum libris eſt, ſcripſiſſe accredamus. Tandem parum Mercerus doctrina ſua & bonorum auctorum uſu dignum facit, cum id damnare animum inducit, quod & regulis artis congruit, & locupletiſſimis ſe auctoribus tutari poteſt. Ut enim in Grammaticis docui, *Quantum*, *Tantum*, *Multum*, *Paulum*, *Aliquantum*, *Immenſum*, regulariter cum Præpoſitione *ad* vel *in*, figurate vero ſine præpoſitione dicuntur: ut, *quantum pater filio, tantum poëta ingenii ſui partu gaudet. Avarus multum eſt ambitioſo deterior. Senex eſt Paulum ad rem attentior. Adoleſcens aliquantum animo omiſſior. Mons immenſum editus.* In his omnibus præpoſitionem deſiderari, plurima optimorum auctorum exempla vincunt. Liv. 22. 27. *In tantum ſuam virtutem enituiſſe.* Virg. *Nec puer Iliaca quiſquam de gente Latinos, in tantum ſpe tollet avos.* Juven. *In quantum ſitus atque fames & frigora poſcunt.* Plin. 10. cap. 36. *Solutus columbarum volatus eſt in multum velocior.* Livius 29. 25. *Ad immenſum augere aliquid.* Et 24. 15. *Dextera pars terræ labe in aliquantum altitudinis diruta erat.* Ubi genitivus *altitudinis* non regitur ab *aliquantum*, ſed à ſuppreſſo nomine ſubſtantivo quod eſt *negotium*, quod ſimiliter in omnibus reliquis adjectivis jam enumeratis ſubauditur. Minus autem ſyntaxin iſtam Mercerus mirabitur, ſi rationem ineat, eadem iſta nomina in ſexto caſu nullo ſententiæ diſcrimine uſurpari ſolere, ut Terent. Heaut. *Paulo qui eſt homo tolerabilis. Pater aliquanto iniquior.* Et Phorm. *Ego iſti nihilo aliter ſum ac fui*; Salluſt. Jugurth. *Cum vineæ paulo proceſſerant, igne aut lapidibus corrumpebantur.* Cicero: *Quanto ſuperiores ſumus, tanto nos ſubmiſſius geramus.* Idem: *Arrogantia ingenii multo eſt moleſtiſſima.* Senec. Epiſt. 94. *Adſpice quanto aliter unuſquiſque populo vivat, aliter ſibi.* Livius extremo lib. 9. *Flavium aliquanto antea deſiiſſe ſcriptum facere.* Juſtin. lib. 33. *Sed quanto Grypus abnuit, tanto ſoror accenditur.* In quibus omnibus præpoſitio *a* & nomen *negotio* ſubauditur, ut eodem ſenſu dicatur, *quanto magis* & *quantum magis*, *quanto melior* & *quantum melior*: quo poſteriore Livius utitur lib. 3. 15. *Quantum magis juniores patrum plebi ſe inſinuabant, eo acrius contra Tribuni tendebant.* Et lib. 44. 7. *Quantum longius procederet, eo majorem rerum omnium inopiam ſentiens.* Atque hinc opinor Mercerus intelliget, quam imperite iſta Grammatici Adverbiis annumerent, quæ præpoſitio eis præmiſſa nomina eſſe clamet.

Aliud ejus argumentum eſt quia lib. 5. in ſuis exemplaribus legerit:

Priamus

Priamus re cognita ad aram Jovis ante ædificiale confugit.

Annotatque: *Ædificiale pro ædificio ſive regia Priami. Elegantia hujus ſeculi.* Atqui nihil neceſſe eſt ita nos legere, ut libri ejus exhibent, ſed potius ut alii recta habebant: *ad aram Jovis ædificialis confugit.* Id enim eſt ad aram Jovis Hercæi, quomodo alii Græce dicere maluerunt, ut Ovid. in Ibin. *Cui nihil Hercæi profuit ara Jovis.* Hygin. fab. 91. *Pars in aram Jovis Hercæi inſiluit.* Feſtus: *Hercæus Jupiter intra conſeptum domus cujuſque colebatur, quem & Deum penetralem appellabant.* Servius in Æneid. 2. *Singulæ domus ſacratæ ſunt Diis, ut Culina Diis penatibus, Maceries, quæ ambit domum, Hercæo Jovi.* Itaque nihil Mercerus egit, cum probatæ Latinitatis laudem huic Hiſtoriæ ſententia ſua abrogavit; ultroque gratiam ejus emendatione meritam effudit: qui non minus in eo allucinatur, quod cum libro primo membranarum ſuarum fide ſic edidiſſet:

Podalirius & Machaon Æſculapio geniti, acciti ad id bellum ob ſolertiam medicinæ artis.

Annotavit, *Medicinam artem dictum eſſe, ut terram Italiam, mulierem meretricem, Senectam ætatem.* Perperam ſcilicet *Medicinam*, *Senectam* & *Meretricem*, perinde ut *Italiam* nomina ſubſtantiva eſſe credidit. Nam Senectus participium eſſe idemque ſignificare quod ὁ γηραιός, Priſcianus veterum auctoritate ſatis probavit. Dicebant nimirum *Senectus vir*, *Senecta fœmina*, *Senectum corpus:* adeoque quoties *Senectam* pro *Senectute* legimus, *Ætatem* ſubaudimus, quod quidem Mercerus Servio credere poterat in Æneid. 11. ſic monenti: *Si dicamus Senecta, aut addendum ætas, aut intelligendum.* *Meretrix* non aliam rationem habet, quam *Genitrix*, *Victrix*, *Altrix*, quæ adjectivorum inſtar eſſe nemini poteſt eſſe dubium. *Medicinam* porrò merum adjectivum eſſe, ut *Ars*, vel *Taberna* ſubaudiatur, quomodo tandem Mercerus tantus literator ignorare potuit? Legerat enim in Varrone lib. 4. de Lingua Latina. *Artificibus maxima cauſa ab arte, id eſt, ab arte medicina ut ſit Medicus dictus, à ſutrina ſutor, non à medendo ac ſuendo.* Et lib. 7. *Taberna, ubi venit caro, Laniena, ubi pelles, pelleſuena, ubi calcei, ſutrina dicitur.* Donatus in Adel. act. 4. ſc. 2. *Veteres abſolute dicebant Piſtrinam, ut Sutrinam & Medicinam, ad Tabernam referentes.* Chariſius lib. 1. *Piſtrinum neutro dicitur, ſed Lucillius fœminino extulit: Media à Piſtrina ad Tabernam referens.* Ubi ridicule Joſephus Burdoſcaliger poſtrema tria verba Lucillii eſſe credidit, quæ Chariſii eſſe ex Donati verbis diſcere poterat. Hyginus fabula 274. *Ne quis ſervus artem Medicinam diſceret.* Plinius: *Hippocrates clariſſimus Medicinæ ſcientiæ.* Cæterum Varro in eo nil præter ſolitum nugatur, cum Medicum à Medicina & ſutorem à ſutrina derivatum affirmat, cum nec pueri jam ignorent, nomina in *Inus* exeuntia ab eo primigenii nominis caſu, qui cadat in J. formata eſſe. Itaque cum à participio paſſivo *Sutus* factum fuiſſet *Sutor*, ab hujus poſtea tertio caſu *Sutori* profectum eſt *Sutorinus*, & per ſyncopen *Sutrinus*, ſimiliterque, à verbo *Pinſo*, (priſcis *Piſo*, teſte Diomede, à Græc. πτίσσω)

participio *Piſtus*, factum fuit *Piſtor*, & à *piſtori Piſtorinus & piſtrinus*, à *Textori Textorinus* & *textrinus*, à *Medicus*, *medici*, *medicinus*, à *Piſcis*, *piſci*, *piſcinus*, à *Rex*, *regi*, *reginus*, à *Sal*, *ſali*, *ſalinus*. In *Salinum* ergo ſubaudimus *Vas*, in *Salina*, vel *Taberna*; vel *Fodina*, in *Piſcina*, *aqua*. Nam & *Petimen piſcinum* Nævius teſte Feſto dixit. In *Regina* ſubauditur *fœmina*, *filia*, *uxor*. Chariſius: *Regina nullo modo recipiendum niſi reciperemus & Reginum*. Itaque Virgilius Iliam vocat Reginam, nec ſecus Ariadnam, quod filiæ eſſent regiæ. Et Servius in illo Æneid. 1. *Quod regia Juno monſtrarat*. *Regia* interpretatur *Regina*, nempe ut à *Lux* eſt *Lucius* & *Lucinus*, unde *Juno Lucina*, ſic à *Rex*, *regius & reginus*. Etiam à *Taurus* exiit *Taureus* & *Taurinus*. Nam ut ait Plinius, referente Servio in Æneid. 9. *derivationes non habent firmas regulas, ſed exeunt prout auctoribus placet.*

OLAUS

OLAUS BORRICHIUS DE VARIIS LATINÆ LINGUÆ ÆTATIBUS.

Pag. 12.

IN Argentea Scioppii ætate nonnulla etiam deſiderabunt forſan qui rem attentius expenderint. *Dictys Cretenſis* non repræſentat genium illius ſeculi. Pugnat quidem pro eo vehementer Scioppius, & omnino Velleii, Valerii Maximi, aut Curtii ætate ab aliquo elegantis ingenii & judicii homine ſcriptum arbitratur, inque Joſiam Mercerum, negantem, acerbe, more ſuo, invehitur. Sed Voſſius maturiori judicio transfert ſcriptorem hunc, *Lib. de Hiſt. Latin.* in ævum Conſtantini Magni, aut, quod adhuc veriſimilius putat, in aliquot poſt Conſtantinum Magnum ætates. Quin & dictio ipſa hujus Q. Septimii Romani (qui Dictyn Græcum vertiſſe creditur) utcunque non inelegans, refert tamen ſæpe neſcio quid creperum, & auri tereti inuſitatum. Quis enim argenteæ ætatis judicabit iſta? lib. 1. de Bello Trojan. *Inde*, inquit, *quod jam Alexander abreptis, quæ cupierat, abſceſſionem properabat*, (*a*) *parvo* *a L. pro.*
tempore armati ad naves veniunt. Paullo poſt: *Atque ita* (*b*) *ſagittatis* *b L. fa-*
jam prælio hoſtibus evadunt. Dices, *ſagittare* probum eſt. Non damno, *tigatis.*
ſed argenteæ ætatis eſſe unde demonſtrabitur? Juſtini quidem eſt lib. 40. & Solini cap. 22. & Vegetii de re Milit. 3. cap. 15. & lib. 3. cap. 9. atque in Epilogo lib. 3. ejuſdem Vegetii: ſed hi auctores ſunt extra ævum argenteum. Ut mittam, hos vocabulum uſurpare ſignificatione neutra, atque ſine caſu adjuncto, Dictyn ſeu Septimium paſſiva & caſu comitante, quod novum utique, & hujus auctoris commentum. Iterum lib. 1. *c Quem perfectis pure lauti Martem atque Concordiam multis*

Digitized by Google

immolationibus ſibi [illegible]. Et mox: ... per æquationem numeri atque partium quadripartitur exercitus (quadripartitur tamen melioris notæ eſt) lib. 2. *Egregie nobis actum eſt*, pro *nobiliſſime*. Eodem libro: *Ut interpoſita juriſjurandi religione confirmarent, nequaquam ſe ob eam cauſam offendi.* Ibidem. *At ubi in manus ventum eſt, cohortati ſuos quiſque mox conflixere*, pro *ad manus*. Et quibuſdam interjectis: *At ubi novis jaculis manus redarmatæ ſunt, pergunt contra.* lib. 4. *Dein plurimos, uti quenque intra telum* (c) *fecerant*, [interficiunt,] pro *ut quiſque ad teli jactum pervenerat*. Et poſt pauca: *Tuncque* (d) *reſentibus cunctis ducibus caſum tanti viri, plurimi militum haud dolore, neque, uti res expoſcebat,* (e) *triſtia commovit.* Tandem verſus finem ejuſdem libri: *Dein ſubjungit Laomedontis adverſum Herculem* (f) *famoſam perjuriam, inſectamque ejus ... regni everſionem.* Lib. 6. *Solutis ancheralibus navigant* pro *ancoris*. Sed quid attinet in re liquida, & confeſſa verba perdere, cum dictio ipſa ævum obſcurius fateatur?

c R. *ſeverit.*
d L. *deſlentibus.*
e L. *triſtitia.*
f L. *famoſa perjuria.* Liv. Plinius, alii.

Addantur *Antonius Poſſevinus in Apparat. Sect. 4. cap. 1. p. 143.*
Ludov. Vives de Tradendis Diſciplinis lib. 5. p. 508.
Fernand. de Cordova in Didaſcalia multiplici cap. 46. p. 367.
Cl. Salmaſius ad [illegible] p. 243.

JOSEPHI

JOSEPHI ISCANI

Poëtæ elegantiſſimi

DE BELLO TROJANO,

LIBRI SEX,

NOTIS EXPLICATI,

A

SAMUELE DRESEMIO

DITHMARSO.

Digitized by Google

Duo ſunt quæ neſcire te nolim, Lector candide, tria me Iſcani exemplaria vidiſſe, primum Heniſchii Baſileenſe, alterum Spondani, qui Homero comitem illum dederat, tertium Alex. Caroli Trognæſii, omnia interpunctionibus & mendis laborantia innumeris: quod videbis ſi inter ſe contendes. Alterum eſt quod χθὲς ϗ πρώην vidi, autorem hunc à Jano Gaſperio Gevartio viro doctiſſimo, ad ſecundum Sylvarum Papinii cap. 13. p. 155. Devonium nominari. Sic Devonius ait, Daretis Phrygii interpres lib. 1. de Bello Trojano, de Fama quæ murmura regum extenebrat, &c.

Digitized by Google

MAGNIFICO, NOBILISSIMO,

Conſultiſſimò & Doctiſſimo Viro

DN. FRIDERICO

PRUCKMANNO, JCto

CELEBERRIMO,

Illuſtriſſimo Electori Brandenburgico à Secretioribus conſiliis, & Marchiæ Cancellario, &c.

Domino & fautori ſuo.

Cum Joſephum Iſcanum meis vindiciis poſtliminio redivivum & quaſi Virbium vitæ & hæredio ſuo aſſererem, jamque, ut ſeculi hujus moribus agitur, Pindari ductu πρόσωπον τηλαυγὲς & inſigne oculiferium in frontiſpicio antiquirerem, non opus erat ſatagei in morem, aut anxie illud quærere, aut præter rationem à ſexto, quod dicitur, lapide accerſere. Occurrebas enim ſtatim, vir Magnifice in Electorali iſta Orcheſtra, cujus authoritate & favore qua autorem, qua meipſum robo-

roborare, & contra alienæ induſtriæ catillones munire poſſem. Electoris enim Brandenburgici conſilium es & eloquium; tantaque cum dignitate in Luce Marchiæ verſaris, ut majorem propemodum ad illam adferas, quam ab illa capias: tanta æquitate Aſtrææ ſacra obis, ut juſtitium tuum judicium eſſe videatur, & quod olim de Bruto dictum quamvis nihil ad gratiam facias, omnia tamen grata videantur, quæ facis. Ea vero eruditio tua eſt, quam tot ingenii monumenta & quotidianæ vitæ documenta loquuntur, ut non ſolum his in vera laude & gloria; illis apud poſteros, dum res erit litteraria, ætatem ſis laturus, ſed & tibi ipſi ſuperſtes tuæque æternitati & vitæ poſt vitam jam tum intereſſe videaris. Ut enim plurimarum es literarum, literis plurimum delectaris, bonaſque artes per quas ingenia creſcunt, cum ingeniis creſcere facis, nec ipſas ſolum, ſed & ipſarum amas amaſios: ut jam ſine omni adulationis offa vere dici poſſit.

Ipſus amat Muſas, Muſas amat ipſus amantes.

Quamvis autem tot curis & Electoralibus conſiliis quotidie animum & corpus fatiges, tamen quod ſummi quique viri olim fecerunt, te tibi ſubtrahis, & ut illi, qui anguſtiis urbium includuntur, in agros & prædia, ita ex legum & fori cancellis, ad omnis ſapientiæ & elegantiæ latifundia digrederis, facturus id procul dubio ſæpius, ſi per tot ardua negotia ſæpius liceret. Exemplum habes magni illius & πολυμαθεστάτου ICti Domitii Ulpiani Syrophœnicis, qui licet Imperatoris Alexandri Severi negotiis immerſus princeps ſcriniorum, ut tum loquebantur, & deinde Præfectus prætorio eſſet, qui maximus honor & onus, tamen Philoſophorum, Oratorum, Poetarum, Philologorum non tantum lector, ſed & amator & congerro

erat

erat aſſiduus: qui nihil appoſitorum comedebat, niſi prius interrogaret κεῖται, ἢ οὐ κεῖται, καὶ ποῦ κεῖται, an hoc vel illud legeretur, ubi, & in quo autore inveniretur? Adeo ut ex rei frequentia κειτούκειτος nominatus ſit, & inter magnos illos πολυΐστορας & τραπεζορήτορας ſive Dipnoſophiſtas à doctiſſimo illo Navoratita cum æterna ſeculorum memoria relatus ſit. Eundem maximus ille Imperator, ut rebus graviſſimis adjutorem, ita conviviis frequentiſſimum adhibebat ſocium: *ut haberet fabulas literas, quibus ſe recreari dicebat & paſci.* Quid vero jucundius & præſtantius, quam beneficio tot lectiſſimorum ingeniorum prioribus ſeculis intereſſe, cum illis eruditionis commercia inſtituere, cum illis legendo, cum poſteris ſcribendo loqui? Habeant alii delectas ſuas delicias, ſuas cum vitiis divitias, ſit illis muſcerda piper, ſaperda acipenſer; villum nectar, fœnum ambroſia: qui literis & bonæ menti litat, quid betis & blitis illis fiat, cicum ut Comicus ait, non interduit: illi nihil dulcius eſt,

Suidas in A-thenai præfatio. Athe-neus. lib. 1. Lam-pridius in Alexand. pag. 350.

—— —— Bene quam munita tenere
Edita doctrina ſapientum templa ſerena. Lucret.

Vel ut Varro dicebat, legendo & ſcribendo vitam producere: revera illi magna voluptas eſt, bonos autores noviſſe, major poſſediſſe, maxima legiſſe & pervolviſſe, quid dicam in uſum vertiſſe? Sed ne extra oleas, & quod dicitur, omiſſa hypera pedem ſectari videar, accipe vir Magnifice Iſcanum Poetam elegantiſſimum, in re vulgari non vulgariter verſatum, cujus nomen tot viri docti anxie deſiderarunt, cujus ſententiis auro contra caris non Philologi tantum, ſed & JCti uſi ſunt. Videat

lucem ſub luce tui nominis, qui tam diu in tenebris nullo ſuo merito delituit: tua Mag. ad novam lucem caliganti, χειραγωγίας adjumentum & favorem indulgeat: ea tua humanitas eſt, ut velit, ea autoritas & dignitas, ut poſſit. Ut in illuni nocte ſtella oriens gratiſſima eſt; ſic in media barbarie quaſi renatæ placeant ſtricturæ elegantioris poeticæ: jure enim merito illud Menelai de ſe neget,

Eurip. Oreſt. Βεβαρβάρωμαι, χρόνιος ὢν ἐν βαρβάροις.

Ad me quod attinet, pignus hoc devoti animi apud tuam Mag. depono, quæ ſi illud acceperit tanquam meum, ſed ipſi debitum, & defenderit tanquam ſuum, ſed à me profectum, acceptum illud & vere acceptum gaudebo: ſic Joſephus noſter ἐπὶ δυοῖ ἀγκύραιν σαλεύων commodius habebit,

Cum melius duo defendant retinacula navim.

Deus tuam Magnif. reipublicæ florenti florentem, mihique faventem diu conſervet & ſoſpitet.

Tua Magnif.

qui colit & æſtimat

SAMUEL DRESEMIUS.

Digitized by Google

AD LECTOREM.

UT apud veteres ſtatuas bene meritorum, quas * Plinius humaniſſimam vocat ambitionem, capite demto in alterius formam, ſurdo, ut idem ait, figurarum diſcrimine, ſolebant μεταῤῥυθμίζειν, & transfigurare; vel titulo inducto eaſdem peſſimo exemplo μεταγράφειν, eamque laudem alteri tranſcribere; ſic in ſtatúis ingenioſorum, quæ rempublicam fecerunt literariam, libris dico, alieni laboris fucos, peregrinæ gloriæ choragos reperiri, qui peſſimo publico, alterius induſtriam ſuæ ſupponant ignaviæ, alienum quid in armum tollant, μάζαν γε μεμαχότες τὴν ἐξ ἄλλων μεμαγμένην, καὶ ἀλλοτρίοις, ut Iſidorus ait Peluſiota, ἀγαλλομένοις πόνοις, jamdudum eſt, cum bonarum literarum conqueſti ſunt amaſii. * Clemens Alexandrinus feſſes ejuſmodi literarias, Vitruvius Pollio & * Herodotus enumerant multas: de quibus vere Syneſius, ἡγοῦμαι δ' ἀσεβέστερον ἀποθανόντων λόγους κλέπτειν, ἢ θοιμάτια, ὃ καλεῖται τυμβωρυχεῖν: & Plinius: obnoxii profecto eſt animi infeliciſque ingenii, deprehendi in furto malle, quam mutuum reddere, cum præſertim ſors fiat ex uſura. Hinc multi jure poſtliminii, & interdicto unde vi, in librorum iſtas lamias & ingeniorum αἰγοθήλας recte atque ordine uſi fuerunt: neque abs re foret, ſi ut olim adverſus caplarios, ita à ſenatu Critico in illos, qui aliena compilant, Præfectus Vigilum daretur: manes τῶν φιλοκάλων id unice probarent. cum quilibet inſtar Thaletis & Mamurii inventa ſua efflictim amet: Poetæ inprimis, ut & Philoſophus teſtatur, πάντες ἀγαπῶσι μᾶλλον τὰ αὐτῶν ἔργα, ὥσπερ οἱ γονεῖς καὶ οἱ ποιηταί. Fortunam hanc Poeta noſter, quem nunc tibi damus, benevole Lector, hominum injuria neſcio, an incuria paſſus ſit: nomina alia illius mutata, debita laus oblivione temerata, & ut earundem Muſarum ſymmiſta, fortaſſe etiam σύγχρονος Guntherus, quia Ligurinum ſcripſerat, factus eſt Ligurinus: ſic noſter, qui erat Joſephus Iſcanus, Cornelius Nepos factus eſt, quia Nepotem, qui ut opinio quorundam eſt, Daretem latina veſte induerat, in Poeſi ſua ſecutus erat. Suboluit quibuſdam οὐ χθὲς καὶ πρώην non eſſe hunc Nepotem illum, qui auſus erat

> —— *Unus Italorum*
>
> *Omne ævum tribus explicare chartis.*

Alios tamen novi, qui illud aſſertum ibant: quippe ni? cum ſua C. Saluſtio inſcribat, cum Athenis Daren repperiſſe, vertiſſe, ſua aſſerat epiſtola. ὦ βουνοὶ ὡς σφόδρα εἰσὶ βουνοί! credant illi & fruantur ſuo errore,

* Lib. 34. c. 4. Vide ea de re Suetonium lib. 2. & Dionis Pruſæi inſignem Rhodiacam.
* Lib. 6. Strom. p. 452.
In proœmio lib. 7.
* In vita Homeri. Vide etiam P. Fabrum Agoniſt. lib. 2. cap. 35.
Epiſt. 142
Feneſtella. cap. 24.
Ariſt. Eth. 4. cap. 1.

mihi talia campæ Solis & Nævii Buttubatta. Contradicunt ſtylus, imitatio, & αὐτοπάγγελτος ipſe, qui de Nerone, de Chriſtiana fide, de ματαιοτεχνία oraculorum, de Arthuro inſpergit. In rem quidem iſta ſatis, nomen tamen in quæſtione erat, quod nec Soli quærendum dare, nec manes, ut ille Homeri interrogare, nec à noſtri ſeculi πολυμαθίᾳ diſcere potui. ὁ ἐν ἁγίοις Caſelius, rem mihi expeditam promittebat: ſed impeditam reliquit. Decurrenti mihi paginas aliquot, οἴκοθεν, quod ajunt, ὁ μάρτυς, ſub umbra ſe viſus eſt oſtendere: ait enim lib. 2.

Non noſtra Britannia Rhenum.

Quod ergo penſitis æſtimanti unicum ſupererat, Britannorum rudera ſcruta, & quicquid illorum nactus eram, oculis decurrebam, aliquem ſperans illius honori & nomini aſſurrecturum, nam ut Philoſtratus ad Areum: σοφοὶ σοφοὺς σώζουσιν, ἂν ὦσι σοφοί. Sed niſi plane luſcitioſis & Homericis oculis uſus ſum, fruſtra ibi fui. A veteranis itaque ad luculentam illam Cambdeni Britanniam diverti: exinde mentis meæ habitum, ut ille ait, gaudio ſplenduiſſe non diffiteor, illius auxilio Poetæ patriam nomen & ingenium reſtitui.

Joſephus itaque Iſcanus, poſt tot ſecula & ingenia, auſus ob Trojam, ut Plautus loquitur, exercitum ducere, juventutis illas minas, ut quidem mea opinio eſt, ſplendide exercuit: viamque illis ad famam quæſivit. Opus ſuum Thomæ Cantuarienſi Epiſcopo & Henrico II. inſcripſit. Thomas vero Epiſcopen illam adiit Anno CIↃ CCXII. interfectus anno CIↃ CCXX. vel ſequenti, ut Sylveſter Gyraldus cap. 20. ſcribit: ex quo liquet iſtius octennii anno aliquo libros hos publicatos. Antiocheida etiam adornaſſe dicitur, ex qua verſus habes in Notis ad finem lib. 2. Cambdenus ait ad Hubertum Archiepiſcopum Cantuarienſem, quædam illum miſiſſe, & floruiſſe Anno CIↃ CCXIII, quæ ſi fide veri dicta, forſan ſeptuagenario major exceſſit: ſed hæc ἀπόῤῥητα ἀμείνω. Non dubito autem plurimos futuros, quibus laureolam in muſtaceo quæſiviſſe videbitur: qui ferula hypercritica omnino illum abjicient; jam tum enim aures meas iſta perſonant. Orationem illius inſtar attritæ & decoctis togæ proletariam, ἀσθενῆ φλεγμαίνουσαν, ſtribiliginem meliori ſeculo deſcobinandam ſapere: verba maculantia, quibus verſus conſorivit, Nævii totutiloquentiam ſonticam, in re latinitatis inteſtabilem, Minervamque rancidiorem, cui ſpongia deletili opus, qua phraſis diſtenditur hydrops, ἔξω περιῤῥαντηρίων arcendam. Alius legirupam eſſe, ſyllabarum tempora δυναστεύειν ſtatera auraria, ut Varro monebat, nihil ponderare, non ἀπεμαλάκισεν ſtylum, illiuſque naſum condere: ſaturos itaque ſe ambroſia, quam fœnum eſſe malle. At paulo aliter judicabunt, quos nec φιλαυτία cæcos, nec carpendi ſtudium ſtrabos reddidit: Τρίγαν Simonidis fortaſſe non coluit, ἀθυρογλωττεῖ γὰρ καὶ ἀσθματογραφεῖ, & quod Photius de Baſilio Seleucienſe, κόρος ἀμβλύνει χάριν. Sed quis neſcit, mundi non unam plagam, nec ſtyli unam faciem & ætatem eſſe, imo nec uno ſeculo, aut anno eundem orationis ductum uſurpatum, ut juventutis ſpiritus omit-

tam.

ram. Ipſo Auguſteo ævo, alios preſſa caſtigata & matronæ ſimilis, alios diducta affluens inſtar virginis κομψώτης afficiebat oratio: nec Mæcenas, nec Tiberius, nec prior illis Antonius pro ſeculo loquebantur: ſtylus illorum erat κομπώδης, φρυαγματίας κὴ κενῦ χαυνιάματος κὴ φιλοτιμίας ἀνωμάλυ μεςός. Quis Pindarum non æſtimat? Nonnum non amat? & tamen, ſi ferreas illius metaphoras, hujus tumores & ϖεισσείαν ad Heſiodi & Æſchyli modeſtiam frugalemque parſimoniam contendas, illos alatos equos, navemque vento plenam quod judicii exactiſſimi vir, Cæſar Scaliger de Papinio & Lucano dixit; hos oculum verecundiæ, & mare tranquillum, quod idem de Thucydide & Livio, jure merito dicas. Accedit, quod juvenis ſcripſit, calidus autem ille ſanguis, ὅσα πόντος ἀείδων, grande locuturus nebulas Helicone legebat: illiuſque ætatis minæ altera orientem, quod de Alexandro ille, altera occidentem tenebant: ſtylus igitur non χαμαὶ σύρει, ſed ῥεμβόμενος κὴ βορυθόμενος ἀεροβατεῖ. Medicorum filii cum venas de valetudine interrogant, melius ſperant, ſi fortius micant, & de ſtylo major exſpectatio, ſi in juventute maſculæ dictionis brachia: ἄκρον namque λαβὼν μέσον ἕξει. Malo denique poetam ſtare, quam jacere: ſurgere, quam repere: volare, quam volutari: conferat qui volet, Coluthi & Tryphiodori reptiles & aqueos conatus, tantum noſter ſuperabit, * *Obruit Idæam quantum tuba martia buxum.*

Vide Senecam. Epiſt. 114. Suetonium lib. 2. Plutar. in Antonio.

* *Val. Flac.*

Vixit porro ſeculo, quo bonæ artes & linguæ adverſo amne nitebantur, imo, quo literas ſcire, barbaries erat: quo mera foria gargarizare, ut Varro loquitur, ſeculum erat. Quid ergo mirum, ſi quid de ſeculo trahit? ſi non omnia Auguſteo candore perfundere potuit? imo mirum, quod ſupra ſeculum aliquid præſtitit, quod cum Gunthero (quo ipſo tamen venuſtior & comtior eſt) inſtar geminorum in illunem barbariei noctem proſpexit. Ut roſæ alienis menſibus natæ ex raritate ſumunt precium, ſic illi favorem & æſtimium: qui ut cum * Peluſiota loquar ἀῤῥυσίας λειψάνων ἐπὶ κόσμον καταςφενδονώντων τὴν λύραν ἀραχνιῶσαν μεταχειρίζεσθαι ἐτόλμησαν. Denique non dico omnia optima, ſed meliora, quam peſſima: multa egregie, multa concinne, ſuaviter, ornate dixit, quæ à nullo melius dici poſſunt: anquire quatuor illas Poetæ virtutes, nervum, numerum, candorem & venuſtatem, invenies τὸ ἐμμελὲς, κὴ ὑχὸν, κὴ μεμυσωμένον. Ovidius dicere ſolitus eſt, decentiorem eſſe faciem, in qua aliquis nævus: de noſtro verum puto, qui non omnia linea alba ſignavit: ſed poeta tuetur ſe judicio, cuilibet ſui placet Idea ingenii, & quis Cæcilius nunquam cæcutit? Quidam bene apud * Athenæum. ὐ γὰρ ἐγὼ τὰς ἐκ τῶν βυβλίων ἀκάνθας ὥσπερ σὺ ἀναγινώσκων ἐκλέγω, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατα κὴ ἀκοῆς ἄξια. De mea ut dicam opera, facile adſuaderi mihi paſſus ſum, ut ſenectutem & tenebras autori amolirer, & priorum editionum errata februarem, ſæpiuſque noſtro ſæpius aliis cæreum allucendo, miſcella hæc, ut pallium Babylonicum texerem. * Agathonis illud cogitavi mecum.

* *Epiſt. 154. lib. 3.*

Seneca. 2. controv. 10.

* *Lib. 5. pag. 671.*

Τὸ μὲν πάρεργον ἔργον ὡς ποιούμεθα,
Τὸ δ᾽ ἔργον ὡς πάρεργον ἐκπονούμεθα.

* *Athen lib. 5. pag. 185.*

Ne-

AD LECTOREM.

Neque tamen ignoro εἰκαιοψέγοντας aliquos, ut ſuos errores aliorum reprehenſione tegant, locum ſcalpuriendi ſua ſcabie quæſituros, παῤῥησίαν τȣ̃ λόγȣ ἐξοστρακίζειν auſuros, maxime illos, qui tam apti ſunt ad hæc ſtudia, quam ſus ad ſacra Veneris. Sed illorum λογοδιάῤῥοια Claudianum mihi erit tonitru, & folia farferi: cum Catone itaque iſtos Vitilitigatores præterfluere ſinam, illiſque Cypriæ bovis merendam delicias ſuas relinquam. Calumnia vel invidia ſi quid per ægrimoniam conſomniaverit,

Οὐκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι, ἢ παῖς ἄφρων: illis enim immorari, eſt Claudianum iſtud morari.

Fructum laboris quæſivi, ut placerem melioribus: ἀνεμώλια multa nunquam putavi: primum ſcientiæ veſtibulum ſtatuo, ſcire quod neſcias. Reliquaturum interim me ſpondeo, & plura, ſi DEUS votum meum juverit, daturum. Bene vale, & conatibus fave.

SAMUEL DRESEMIUS.

Guilhelmus

Guilhelmus Cambdenus in Britannia ſua. pag. 133.

Quo ſeculo floruit, qui hinc oriundus & cognominatus Joſephus Iſcanus, ſplendidiſſimo ingenio Poeta, cujus ſcripta ita probabantur, ut ad veterum ſcriptorum laudem pervenerint: ejus etenim de bello Trojano poema Germani ſemel atque iterum ſub Cornelii Nepotis nomine divulgarunt.

Idem pag. 33.

Quod vero Britannos una cum Hercule in Heſiones raptu adfuiſſe colligatur, ex his Cornelii, ut exiſtimant, Nepotis verſibus, dum nuptias Telemonis & Heſiones deſcribit.

——— *& in aurea pocula fuſi*

* *Invitant ſeſe pateris plebs mixta, Britanni &c.* *Verſus ex lib. 2. 87.

Plane poeticum eſt: & illius autorem non fuiſſe Cornelium Nepotem, ut Germani volunt, ſed Joſephum Iſcanum ſive Exonienſem, dilucide & quaſi obſignatis tabulis probare poſſum. Utique qui Henrici noſtri ſecundi & Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi meminerit.

Idem pag. 160.

Nec abs re erit, ſi quæ Joſephus noſter Iſcanus non de populo Poeta olim in ſua Antiocheide, in Arthurum cecinit, hic adjungam. Verſus habes in fine Notarum lib. 3.

Idem pag. 261.

Hic ille eſt Scæva, cujus virtus in bello civili, Dyrrachii clariſſime enituit, quemque natione Britannum fuiſſe Poëta noſter Joſephus in Antiocheide prodit, his de Britannia verſibus.

Hinc & Scæva ſatus, pars non obſcura tumultus
Civilis, Magnum ſolus qui mole ſoluta
Obſedit, meliorque ſtetit pro Cæſare murus.

Idem pag. 457.

Latinis Vigornia, quo nomine primus, quod ſciam, uſus eſt Joſephus Iſcanus, qui Cornelii Nepotis nomine circumfertur, in his ad Hubertum Cantuarienſem Archipræſulem verſibus.

In numerum jam creſcit honor: te tertia poſcit
* *Inſula, jam meminit Vigornia, Cantia diſcit,* * Legend. Infula.
Romanus meditatur apex, & naufraga Petri
Ductorum in mediis exſpectat cymba procellis.

Raphael

Digitized by Google

Raphael Volaterranus in Antropologia.

Dares Phrygius hiſtoricus ſcripſit bellum Trojanum Græce, in quo ipſe militavit, ut ait Iſidorus, primus fere hiſtoricorum, qui tandem capto Ilio cum Anthenoris factione remanſit, ſcribit Cornelius Nepos, qui opus ejus ſex libris.* è græco convertit, dicavitque Criſpo Saluſtio.

* *Sex libros Joſephi noſtri videtur innuere.*

Poſſevinus Bibliothecæ lib. 17. *cap.* 29.

Daretis Phrygii de bello Trojano libri feruntur à Cornelio Nepote Latino carmine Heroico donati, ſed quiſquis ille fuerit, verſus non videntur inepti.

Claudius Daſquius ad orationem Baſilii Seleucienſis de Elia, commentario ad iſta verba. *μανθανέτωσαν τῶν ὄμβρων τὸν χορηγὸν αἰθροχίᾳ πληττόμενοι*: Elatum, inquit, ad exemplum perquam ingenioſi Poetæ. Nimborum pincerna Notus; quæ ſunt verba Joſephi Iſcani lib. 4. verſ. 294.

Conradus Rittershuſius in commentario ad Guntheri lib. 1. *cap.* 4.

In hac ſententia delicias facit ille, quiſquis eſt, qui de bello Trojano ſcripſit poema, ſub nomine Cornelii Nepotis falſo ſe venditans, cum ſit longe poſterior. — *Caneſcant alti mento* &c. Verſus habes initio libri primi.

Eadem recantat Taubmannus ad Plauti Trinummum. pag. 1118. I. Weitzius in Notis ad Prudentium. pag. 697. & ad Terentium. pag. 330. aliique.

Alexander Carolus Trogneſius in præfatione editionis ſuæ.

Nihilo tamen minoris erit æquo rerum æſtimatori (de Cornelio Nepote ψευδεπιγράφῳ loquitur) imo hoc etiam pluris eſſe debebit, quod tantum hic autor in altiſſima barbarie, præſtiterit, quantum non niſi optimus quiſque aureo Auguſti ſeculo fuiſſet aſſecutus.

ARGU-

Digitized by Google

ARGUMENTUM

LIBRI PRIMI.

Protinus in Colchos primus liber expedit arma
Argonautarum; rapiunt qui velleris aurum.
Et parat Æſonidi redeunti prandia lauta.
Excidium Trojæ ſub Laomedonte videbis,
Inde ſtatum & formam graphice depingier urbis.

NOTÆ.

Trecenti præter propter autores pugnam Marathoniam, ut Plutarchus notat, literis mandarunt, plures fortaſſe bellum Trojanum, quos maximam partem temporum injuria ſubduxit. Ante patrem ingeniorum Homerum id egerunt Palamedes, Phemius, Demodocus, Polemo Ilienſis, Acatus Argivus, Corinna, Syagrus, quorum Athenæus, Ælianus, Pauſanias, Suidas meminere. Homerum ſecuti ſunt Leſches, Pigres, Idæus Rhodius, Timoleon Lariſſæus, Cephalo Gargithius, Hellanicus, Tzetzes, Cointus, Manaſſes. Segmentum quoddam & partem illius Æſchylus, Sophocles, Euripides, Coluthus, Tryphiodorus; ex Latinis Ennius, Virgilius, Ovidius, Papinius, Seneca Tragicus delibarunt. Taceo Petronii & Neronis Troica; cur non Troia labor? Proverbium inde natum puto, Τρωϊκὸν ἰλιάς. Daretem Phrygium & Dictyn Cretenſem ſunt qui illis annumerant. *Joannes Tzetzes*, inquit Nicolaus Loënſis, lib. 7. cap. 24. *Dictys Cretenſis teſtimonio utitur, illumque ſua ætate Græce circumlatum ſcribit*: Merſerus ejuſdem interpretem probæ & veteris notæ putat. Volaterranus, Aldus Manutius, Bodinus, Marcellus Donatus utrumque agnoſcunt. Hercules Cioſanus ad 13. Ovid. Metam. Dareti iſta abjudicat: recte [illegible] illius [illegible]: quia, inquit, multa in iis leguntur, quæ repugnant veritati: nec itaque Homerus Iliados & Odyſſeæ autor; ſiquidem ita colligimus. Joh. Maria Catanæus, iſta quæ Daretis nomine circumferuntur, Nepotem illum Cornelium, qui vitam Attici deſcripſit, Latio donaſſe putat: verum jure merito Illuſtris Joſephus Scaliger [illegible] iſthæc cenſet, qui ſubſcriptorem habet Poſſevinum Biblioth. tom. 2. ſect. 4. lib. 16.

JOSEPHI ISCANI
DE BELLO TROJANO
LIB. I.

ILiadum lachrymas, conceſſaque Pergama fatis,
Prælia bina ducum, bis adactam cladibus urbem
In cineres, querimur: flemuſque quod Herculis ira,
Heſiones raptus, Helenæ fuga fregerit arcem,

NOTÆ.

1 *Iliadum lachrymas.*] Juven. Sat. 10. *inter Iliadum lachrymas.* Ovid. Faſt. 4. *Hic pater Iliades.* Euripides πόλιν Ἰλιάδα dixit in Hecuba, ut Theocritus Ἰλιάδος μεγάλας in Dioſcuris. Noluit autem libros ſuos Ἰλιάδα inſcribere, neque, ut alii, Ἰλιουπέρσιν (quamvis ὁ πάνυ Joſephus Scaliger Ἰλιουπερσίας ita malit) nec ἅλωσιν Trojæ, ſed πόλεμον de Bello Trojano, quo ... ut Homerus nominat, periit.

Conceſſaque Pergama fatis.] Erat enim in fatis, Trojam perituram. Alii fuerunt Trojæ fata ſpecialia, quibus ſalvis urbs ſalva: Palladium, Laomedontis ſepulchrum, Troilus: de quibus Comicus in Bacchidibus. Vide infra v. 536.

Conceſſaque Pergama.] Servio Troja eſt regio: Ilium urbs: Pergama arx. Heſychius Πέργαμα ἀκρόπολις Ἰλίου. Suidas Pergamus, Ionum lingua, eſt quævis ἀκρόπολις.

2 *Prælia bina ducum.*] Laomedontis cum Hercule, Priami cum Agamemnone & reliquis.

Bis adactam cladibus urbem.] Bis vero? Theocritus, ſive is Simmias Rhodius, τετράπορθον in πτερυγ. ὃ συνεῖλ' ἄγυγα τετράπορθον: imo ſæpius vaſtata: primo ab Hercule; ſecundo ab Æacidis; tertio à Charidemo, qua de re Polyænus lib. 3. Strateg. in fine: quarto à C. Fimbria, de qua Strabo lib. 13. p. 409. Appianus in Mithridatico. Aurel. Victor in Fimbria. Auguſtinus 3. de civit. Dei, cap. 5. Anteceſſit omnes quinta ἅλωσις, ut quidam putant, Amazonum, quæ minorem Aſiam occuparunt: niſi id de incurſatione tantum intelligas. Amazonum expeditionis meminit etiam Homerus. Oroſius lib. 1. cap. 15. & 16. centum annis urbes evertiſſe ſcribit, Aſiæ imperium tenuiſſe, Europam maxima ex parte domuiſſe, Atticam vero ab iiſdem infeſtatam, Areopagum conditum: vide infra v. 50. & pluribus lib. 6. v. 566. Canterus & Brodæus propter Amazonas & Græcos τετράπορθον à Theocrito dictam putant. Vide Stephanum in Ἀμαζόνειον. Clem. Alexand. lib. 1. Strom. p. 246. Strabo lib. 13. ex Hegeſianacte ſcribit, à Gallis etiam occupatam fuiſſe: quæ ſexta fuerit.

Bis adactum cladibus urbem.] Papinium identidem preſſo pede ſequitur, qui lib. 1. Theb. *bis adactum legibus Iſtrum.*

3 *Flemuſque quod Herculis ira, Heſiones raptus, Helenæ fuga fregerit urbem.*] Cauſam aliam Apollod. lib. 3. p. 179. allegat. Ilium contra oraculi juſſum ad Ates collem Ilium extruxiſſe. Gemina ex Iſaacio Tzetze adfert Canterus lib. 1. cap. 1. Stephanus Byzantius, Ἴλιον πόλις Τρωάδος. Λέγεται Τρωϊκὴ (ita enim recte emendavit doctiſſimus

Impulerit Phrygios, Danaas exciverit urbes.
Ut quid ab antiquo vatum proſcripta tumultu
Veri ſacra fides, longum ſylveſcis in ævum?
An quia ſpreta lates? mundoque inſenſa priori
Nos etiam noſcenda fugis? metum inclyta, mecum
Exorere, & vultum ruga leviore reſumens,
Phœbeam dignare tubam: ſteriliſque vetuſtas
Erubeat, dum culta venis, dum libera frontem
Exeris: en aureis blandas, en pectus amicum
Mulces, vulgarem levius paſſura cachinnum.

NOTÆ.

mus Meurſius) ὀπείλων, καὶ αὐτῆς λόφω Διὸς. Euſtathio non ſine cauſa iſtud de Ate, commentum ſapere videtur. Euripides in Oreſte ait, Deos id bellum excitaſſe, ut hominum improborum, qui pondera terræ inutilia, ſentinam exhaurirent.

Θεοὶ γάρ τ' ἤλασαν εἰς ἀπαντλεῖν χθονὸς
Ὑβρίσματα θνητῶν ἀφθόνου πληρώματος.

Vel, ut Staſimus in Cypriis loquitur, κουφίσαι ἀνθρώπων παμβώτορα γαῖαν. Eadem Euſtathius ad Iliad. α. p. 15. Hinc Tertullianus, *luem, famem, & bella, tonſuram inſoleſcentis generis humani* nominat lib. de anima. Vide Loënſem lib. 4. cap. 3.

5 *Impulerit Danaos.*] Seneca lib. 1. de clementia cap. 5. *Elephantes Leoneſque tranſeunt, quæ impulerunt*, Gratius: *meo ſine munere ſylvas Impulerit.*

6 *Ut quid ab antiquo.*] Livius: *Ut quid aliquis Tribunus plebis ruat cæcus in certamina?* Virgil. in Ceiri: *Ut quid ego amens.*

7 *Veri ſacra fides.*] Claudianus de Bello Getico: *& noxia vatibus ipſis Veri ſacra fides!* Symmachus lib. 9. epiſt. 131. *fidem veri occultare non debui.* De veritate viribus ſuis ſe emergente, Polybius inſignite in Eclogis lib. 14.

Longum ſylveſcis in ævum.] Ὑλομανεῖς, χερσομανεῖς, χορτομανεῖς: Feſto id eſt *obberbeſcere.* Iſidori notæ: *Ager ingraminat.* Auguſtin. de civit. Dei, lib. 2. cap. 18. *Unde talia vitia ſylveſcerent.* Arnob. lib. 3. *qui capillos imminuunt ſylveſcentium crinium*, τριχοφυούντων. Ita Juvenalis, *ſed fruticante pilo*; & *horrida ſylva comæ*, Sat. 9. Nazianz. orat. 19. χερσομανοῦσαν ἐκκλησίαν. Chryſoſt. orat. 1. de fato πολλὴ ὑλομανοῦντα. Syneſius de Inſomniis pag. 150. ὑλομανεῖν καὶ φλεγμαίνειν ὑπομένουσιν κακίστην. Ad iſtam λέξιν & faciem Varro dixit *aureſcere*, unde Aurora, *puellaſcere, commaceſcere.* Feſtus: *adliveſcere, imbarbeſcere, inluceſcere, valleſcere. Vetuſteſco*, Nigidius apud Nonium. Lucretius, *uveſcere, fereſcere, grandeſcere, aleſcere, valeſcere, teneraſcere.* Cato: *ſigna disbiaſcunt.* Attius: *Agri vaſteſcunt.* Farius: *Vireſcere*, à viribus. Autor Culicis, *ſucceſcunt.* Silius: *Solem inferveſcere fronti.* Valerius Cato, *ſterileſcunt gaudia nobis.* Cornelius Celſus, *ſaneſcere.* Seneca, *radiceſcere.* Tertullianus, *longiſco.* Hilarius, *planeſcunt campi.* Alcinius Avitus, *flameſcunt.* Prudentius, *augeſco, pudeſco, viviſco, laſſeſco, frugeſco.* Auſonius, *minuiſcunt.* Caſſiodorus, *penneſcere.* Sidonius vero etiam *familiareſco* & *phthiſiſco* dixit, quæ partim veterum elegantiam, partim recentiorum redolent audaciam.

10 *Et vultum ruga leviore reſumens.*] Ἀνέλαφρὰ καὶ ἥδυμα ſunt *diffundere vultum*, Ovid. *Explicare frontem: deme ſupercilio nubem*, Horat. *Exporrigere frontem*, Terent. *vultum relaxare*, quod Philoni eſt διαχεῖν βλέμμα, Plaut. in lib. de vita Moſis. Contraria ſunt *nubem frontis amabat*, Sil. lib. 8. Papin. *nubemque hanc frontis opacæ.* Pacuvio, *frons caligans.* Senecæ, *attracta, adducta.* Martiali, *aſtricta.* Petronio, *conſtricta.* Horatio, *obducta.* Apuleio, *ſtriata, ſulcis rugarum inarata:* & neſcio cui, *fimbriata.* Hinc iſta *conſulcare frontem*, Plaut. *Rugas cogere*, Ovid. *Rugare frontem*, Hier. Plautus, *frons caperata ſeveritudine.* Seneca, *colligis rugas, attrahis frontem. Triſtitiam* id nominabant de qua multis Heraldus ad Martialem, pag. 1. Nec Græci copia inferiores: Vultuoſi enim illis ſunt ὀφρυόεντες Ariſt. συνωφρυωμένοι, εἰλιχθεὶς ἀνέσπασμαι Euripidi. ἀνέσπακε τὰς ὀφρῦς Ariſtæneto. νεφέλη ὀφρύων dixit Sophocles, [illegible]. Laërt.

Si noſtris nil dulce novum, nil utile viſum,
Quod teneri pariunt anni, ſi ſecula tantum
Aurea Saturni memorant, & nulla recentis
Gratia virtutis: aude tamen ardua, pubes:
Mento caneſcant alii; nos mente: capillo;

NOTÆ.

συνεφὲς πρόσωπον Sophocl. συννενευμένον Chryſoſtomus Idem ὀφρῦς φοβερὰ καὶ φρίκης γέμουσα· Clem. Alex. ὄψις δριμυτέρα. Nicetas Choniates, συννὸς τὴν ὄψιν συνεφεῖς τὴν ὀφρὺν καὶ ἀεὶ ὡς ἀποσκυζόμενος. Tales ſunt: ταυρηδὸν ἀποβλέπειν: Philo. ταυρηδὸν ὁρᾶν Ariſtoph. Idem venuſte in Lyſiſtrate τοξοποιεῖν τὰς ὀφρῦς; quod Heſychius exponit συστρέφειν. Idem κατέβλεψεν ἤδη; καὶ τὰ μέτωπα ἀνεσπάσατε. μωσικὸν καὶ τραγῳδικὸν βλέπειν Ariſtoph. σκυθρωπὸς βλέπειν Lucianus in Timone. Sacræ etiam literæ Geneſ. 4. Cain συνέπεσε τῷ προσώπῳ; & deinde, ἵνα τί συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου. Amphis eleganter apud Laërt.

Ὡς οὐδὲν οἶσθα πλὴν σκυθρωπάζειν μόνον
Ὥσπερ κοχλίας σεμνῶς, ἐπηρκὼς τὰς ὀφρῦς.

Elegans & illud Demetrii, Phalerei apud Diogen. Laërt. lib. 5. ἔλεγε μὴ μικρὸν εἶναι μέρος τὰς ὀφρῦς. ὅλῳ γὰρ ἐπισκοτῆσαι δύνασθαι τῷ βίῳ.

15 *Si noſtris nil dulce novum*, &c.] Ariſt. 7. Ethic. cap. ult. ἡδὺ νέον. Juvenis vero hæc ſcripſit; quod ſequentia arguunt. Pindarus, αἴνει παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων. Homeri gemina γνώμη Odyſſ. α. nota eſt. Eleganter de novitate Caſſiodorus Variarum 3. ep. 21. Mihi in ſeculi ſui barbarie ad renovatam Poëticam reſpicere videtur: ut & Guntherus γνώχειρος, ni fallor, illius lib. 10. *quod jam per multa latentes Secula, nec clauſis aperire penatibus auſas Pieridas vulgare paro: priſcumque nitorem Reddere carminibus.*

19 *Mento caneſcant alii, nos mente*, &c.] Verſus ſunt à multis laudati, quibus tamen Joſephi nomen non innotuerat. De ſententia vide Caſaubonum ad illud Perſii Sat. 4. *ante pilos ſapientia*, Rittershuſium ad illa Guntheri: *Mente ſenex, ætate puer:* à quo ſumpſit Taubmannus noſter. Mihi præter iſta etiam hæc notata ſunt gemina & germana. Menander: οὐχ αἱ τρίχες ποιοῦσιν αἱ λευκαὶ φρονεῖν, ἀλλ' ὁ τρόπος ἐνίων ἐστὶ τῇ φύσει γέρων. Pind. Pyth. 4. ἐν παισὶ νέος, ἐν βουλαῖς πρέσβυς. Nazianz. orat. 20. de Baſilio: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] σύνεσιν, καὶ ... [illegible] ... περὶ τῆς πολιᾶς. p. 332. Idem Orat. 10. p. 161. σώματα χρόνῳ κέκμηκεν, αἱ ψυχαὶ δὲ Θεῷ νεάζουσι. Idem ait epiſt. 77. Hieronymus epiſt. 13. *Nec ſapientiam canos repures, ſed canos ſapientiam.* Plut. in παιδαγ. μόνος ὁ νοῦς παλαιούμενος ἀνηβᾷ. Baſilius Seleucienſis Orat. 1. de Davide, ὀλίγος τὸν χρόνον, πολὺς δὲ τὴν διάνοιαν. Chryſoſtomi aureum os de eodem: νέος μὲν ἦν ἡλικίᾳ, παλαιούμενος δὲ τῇ διανοίᾳ. Pſal. 50. poſtea, ὅτι γὰρ ἡ πολιὰ ἀρετὴ, ὅτι ἡ νεότης κακία πολιὰ γὰρ οὐ τρίχες λευκαὶ, ἀλλὰ ψυχῆς ἀρετή. De eodem: μικρὸς τῷ εἴδει, μέγας τῷ φρονήματι. Item: ὁ ἐν νεότητι πεπολιωμένος, ὁ μικρὸς τῷ σώματι, καὶ ὑψηλὸς τῷ πνεύματι. Idem in Orat. cum presbyter factus. tom. 3. καὶ ταῦτα νέος ὤν, εἰ δήποτε καὶ ἐγένετο νέος· οὐ γὰρ πείθομαι. οὕτως ἐξ αὐτῶν αὐτῶν τῶν σπαργάνων πολιὸν φρόνημα ἦν. Tali apud eundem in Eſaiæ cap. 3. p. 687. in Geneſin Hom. 41. & 7. in epiſt. ad Heb. Item in fine libri ſecundi de Sacerdotio, pag. 52. edit. Hœſchel. Sic juvenis ille apud Joſephum de Maccabæis, ἐγὼ μὲν τὴν ἡλικίαν τῶν ἀδελφῶν νεώτερος, τὴν δὲ διάνοιαν ἡλικιώτης. Idem innuit Clem. Alexand. 4. Strom. p. 365. νέος ἅμα καὶ παλαιός. Vide etiam Iſidorum Peluſiotam, ὁ τρόπος ἀδύνατος, οὐκ ἔτι μαρτυρεῖ, ut quidem Billius legebat. Vide & epiſt. 314. lib. 1. & Papin. 5. Syl. *mentem ſua non capit ætas.* Prudentius de Eulalia: *Moribus & nimium teneris Canitiem meditata ſenum.* Claudianus & *Canitiem* nominat *animi*. Idem Prud. *Certamen una matre quod ſeptem editi Geſſere pueri, ſed factis viri.* Petrus Ravennas Ser. 5. *Seniorem illum non tempora fecerunt, ſed ſenſus:* Item: *Sicut ſapientia dat canos, ita quicquid viri eſt, tollit inſipientia.* De vera ſenectute egregie Philo libro ἐξένηψε Νῶε, p. 214. 215. & in libro de hærede rerum divinarum, p. 407. Simile quid redolet illud Anacreontis, τρίχας γέρων μέν ἐστι, τὰς δὲ φρένας νεάζει. Philonis & illud 2. Allegor. p. 70. οὐχ οἱ πολλοὶ ἀληθεύουσιν, ἀλλ' οἱ χρόνῳ πολιοί. Gemina habes libro de Plantat. Noe, p. 185. Archilochus apud Dionem Pruſæum Tarſica priori tale quid innuit;

Nos animo: facie; nos pectore. Tempora certe
Virtutem non prima negant, non ultima donant.
Quod duplex ætas varios contendat in uſus,
Hæc viget; illa jacet: hæc pullulat; illa fatiſcit.
Mira quidem dictu, ſed vera, advertite, pandam:
Nam vati Phrygio Martem certiſſimus index
Explicuit præſens oculus, quem fabula neſcit.
Hunc ubi combiberit avidæ ſpes ardua mentis,
Quos ſuperos in vota vocem? mens * conſcia veri
Proſcripſit longe ludentem ficta poetam:

* *Marg. æmula.*

NOTÆ.

innuit: *φιλέω γεραιτέρων ἐπὶ τρίμμασι δ…* Eadem ratio *ἀντιθέσεως* in illo Ariſtophanis: *μικρὸς γαμβρός ὢν, …* Auſonius: *meritis anus eſt, ætate puella.* Ariſtoteles itaque recte Ethic. 1. cap. 3. *διαφέρει δ' οὐδὲν, νέος τὴν ἡλικίαν, ἢ τὸ ἦθος νεαρός.* Ægyptiorum de Græcis *φλυαρεῖν* tale eſt, quod toties iteratum à Chryſoſtomo, illius verbis ponam: *Ἕλληνες ἀεὶ παῖδές, γέρων δὲ Ἕλλην οὐδείς· οὐ γὰρ ἔχετε μάθημα χρόνῳ πολιόν,* quod eſt apud Platonem in Timæo. Clem. Alex. Strom. lib 1. Juſtinum Martyrem, Orat. ad Gentes, p. 16.

20 *Tempora certe Virtutem non prima negant, non ultima donant.* Job. 32. *οὐχ οἱ πολυχρόνιοί εἰσι σοφοί.* Philemon: *χρόνος οὐ διδάσκει φρόνησιν.* Chryſoſt. hom. 7. in epiſt. ad Hebr. *τῇ πολιᾷ αἰσχύνῃ ἔξωθεν κομῶσαν, ἔνδοθεν δὲ φρόνημα παιδὸς ἔχειν.* Ambroſius contra Symmachum: *Non annorum canities laudanda, ſed morum:* quod ex Menandro ſumptum, & à Chryſoſtomo allatum ex eodem, vide ſupra. Gregorius etiam egregie, lib. 30. Moral. *Senes non eos ſacra Scriptura vocare conſuevit, qui ſola temporum quantitate, ſed qui morum gravitate maturi ſunt.* Cum his pugnare videtur Homeri illud Odyſſ. η. *αἰεὶ γὰρ νεώτεροι ἀφραδέουσιν;* & Philonis alterum lib. de rerum divinar. hærede pag. 409. *ἡ ἀρετὴ ὀψίγονον καὶ μόλις εἰς ἔφοδόν τινας ἀνδρὸς αὐτοῖς … βεβαιούμενον.*

22 *Quod duplex ætat.*] *Αἰνολογεῖ.*

24 *Mira quidem dicta, ſed vera, advertite pandam.*] Sic lib. 2. *Mira quidem, ſed vera duces, advertite, pandam.* Utrumque ex fornace Ovidiana 3. Faſt. *Credite dicenti, mira, ſed acta loquar.* Faſt. 6. *mira quidem, ſed tamen acta canam.*

25 *Nam vati Phrygio.*] Dareti. Cur vero vati? an quia verſu ſcripſit? reclamant, quæ Nepotis nomine verſa: Affirmare videtur Ælianus, lib. 11. Var. Hiſt. cap. 2. *καὶ τὸν Φρύγα Δάρητα, οὗ Φρυγίαν Ἰλιάδα ἔτι καὶ νῦν ἀποσωζομένην οἶδα, πρὸ Ὁμήρου καὶ τοῦτον γενέσθαι λέγουσι.* Ilias poëticum quid innuit. Idem Syagrum Troica primum tractaſſe ſcribit, lib. 14. cap. 21.

26 *Certiſſimus index Monſtravit præſens oculus.* Quis Dares non clauſis, vel in totum Homericis oculis, ut Tertull. ait, iſta uſurpavit; adeo *αὐτόπτης μάρτυς*, ut proverbium eſt apud Diogenianum, erit. Oculorum vero teſtimonia aurium antiſtare indiciis, in vulgus notum eſt: *ἔδρακον, οὐ πυθόμην,* ait Oppianus, ad quem vide *ἀνθρωπολογοῦντα* Ritterſhuſium 3. Cyneg. & 5. lib. ad Guntherum. Græcis hinc dicta *βλέποντος μαρτύρια*: de quibus ὁ πάνυ Scaliger in ſuis ad Ætnam. Clem. Alex. in fragmentis, vel, Theodotus pag. 566. *ὦτα πυγχάνει ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν.* Philo libro de temulentia: *πιστότερα ὄψις ὤτων.* pag. 195. lib. de confuſ. ling. p. 266. *ὄψιν ἀπλανῆ πρὸ ἀπάτης ἀπιστουμένων, ἀξίων μάρτυρα τίθεσθαι* lib. de profugis pag. 37. *ἀκοὴ ὀφθαλμοῖς δευτερεῖα φέρεται.* Idem ait lib. 1. de vita Moſis p. 498. 499. & libro de Abrahamo p. 290.

27 *Hunc ubi combiberit*] Horat. 1. ep. 2. *nunc adbibe puro Pectore verba puer.* Prud. *Poſtquam combiberint Deum medullis,* hymno 4. Ariſtænetus, lib. 1. *καταπίνειν φιλήματα.*

29. *Proſcripſit longe ludentem ficta poëtam.*] Homerum, qui, ut Ariſt. ait, libro de poët. cap. 24. *δεδίδαχε μάλιστα καὶ τοὺς ἄλλους ψευδῆ λέγειν, ὡς δεῖ.* Varro ſcribit, Sibyllam Erythræam Grajis Ilium petentibus vaticinatam, perituram Trojam, & Homerum mendacia ſcripturum. Noſter reſpexiſſe

Quin te Cecropii mentita licentia pagi, 30
Et lædant figmenta pater, quo præſide floret
* Pontia, & in priſcas reſpirat libera leges.
Felices quos non trahit ambitus! ardua nactus

* Marg. Lego Tantia. Cantia.

NOTÆ.

xiſſe videtur ad illam Platonis ἰδέαν, quæ ex republica ejicitur, quæ nunquam fuit.

Ludentem ficta poëtam.] Τὴν ἀλήθειαν ζητῶ, quotannis bello Trojano Homerus poſterior, πιστέρμα ἐν σῷ διώκων, ut loquitur Philoſophus. Videſis Herodotum, Plutarchum, Archilochum, Solinum. Prolixe ea de re agit Clem. Alex. 1. Strom. pag. 239. Agellius lib. 17. cap. 21. Lipſius ad Velleium lib. 1. pag. 245. Joſephus Scaliger prima Olympiade non multo antiquiorem putat: Ilium autem captum annis 408. ante primam Olymp. lib. de Emend. 1. pag. 205. 206. ad Euſebium pag. 66. & in Canon. Iſag. pag. 159. item præfat. in Manilium.

30 *Quin te Cecropii mentita licentia pagi.*] Athenas innuit, quas Athenæus lib. 5. p. 187. Ἑλλάδος μουσεῖον; Thucydides παιδευτήριον Ἑλλήνων vocant, καὶ Ἑλλάδος Ἑλλάδα, cujus elegantem deſcriptionem habes apud Dicæarchum p. 169. Cur autem *pagum?* quia locus antea πάγος dicitur; cum autem Mars cauſam ibi dixiſſet, Ἄρειος πάγος. Pauſ. in Atticis. Heſych. in πάγος, & auctor Etymol. Magni. Vide etiam Iſidorum Peluſiotam lib. 2. epiſt. 91. & 92. in qua iſta iſta de Marte prolixe. Juvenali ſat. 9. eſt *curia Martis.* Aliter Æſchylus in Eumenid. pag. 296. πάγον δ' Ἄρειον τὸν δ' Ἀμαζόνων ἕδραν σκηνάς θ' ὅτ' ἦλθον Θησέως κατὰ φθόνον στρατηλατοῦσαι, καὶ πόλιν νεόπτολιν τήνδ' ὑψίπυργον ἀντεπύργωσαν τότε. Ἄρει δ' ἔθυον, ἔνθεν ἔστ' ἐπώνυμος πέτρα πάγος τ' Ἄρειος, quod Scholiaſtes notare jubet: notavitque Autor Etymol. & magnus Scaliger ad Euſebium. Si eo reſpexit autor noſter, tempus prioris ſyllabæ in πάγος migravit. Sed ad Latinum vocabulum oculos intendit & produxit: *Pagi* enim, ut Feſtus ait, *Dorica lingua πηγαί, à fontibus, quod eadem aqua uterentur.*

31 *Quo Præſide floret Tantia.*] In ora libri erat *Pontia*. Neutrum probo: legendum enim *Cantia*, cum Thomæ Cantuarienſi Epiſcopo, Cambdeno autore, iſta dedicarit, quem ludicris fabularum inceſtari non concedit. Probant etiam, quæ ſequuntur. Julius Cæſar *Cantium* nominat lib. 5. de bell. Gallico, & illius Græcus interpres Κάντιον. Walſingamus in Anglica hiſtoria p. 77. & Saliſberienſis *Cantiam*; & ita ſemper Owenus, quem animam epigrammatis jure merito nomines. Vide etiam Cambdenum de illo Thoma pag. 252.

32 *Et in priſcas reſpirat libera leges.*] Epiſcopus enim ille prædia Eccleſiaſtica recuperavit, & libertatem Eccleſiæ magna ſeveritate defendit, ut ſcribit Franciſcus Gudwinus lib. de Epiſcop. Angliæ p. 1100.

33 *Felices quos non trahit ambitus!*] Hæc ideo, quia Thomas Henrici ſecundi Cancellarius (ita loquuntur) fuit, homo ſplendidus & pompæ ſerviens: mutato vero vitæ genere adeo mutavit animum, ut ad cilicium etiam properarit. Idem Gudwinus.

Ardua nactus non in ſe deſcendit honos.] Veriſſime, nec ab uno dictum. Dionyſius Halicarnaſſ. οὐχ ὁμοίαν λέγουσι τῶν ἀνθρώπων διάνοιαν, καὶ λαμπρὰς ἀρχὰς ἐχόντων, ὅπου ἐλαττῶσιν, lib. 5. Chryſoſtomus epiſt. 79. οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὅταν ἐν μείζονι ἀρχῇ ἐπιλαβόντων, καὶ ἐν ὄγκῳ φρονήματος γένωνται, μείζον. Gemina habet in Orat. antequam in exilium iret. Hinc Euripides in Iphigenia: ἀνὴρ δ' ὃ χρὴ τὸν ἀγαθὸν πράσσοντα μεγάλα, τὰς τρόπους μεθιστάναι. Maximus Tyrius eo digitum intendiſſe videtur, cum ait Differt. 11. χρηστὸς πάντων γενομένων. Refer huc elegantem Iſidori Peluſiotæ Epiſtolam, lib. 2. p. 105. Sext. Aurel. Victor: *Compertum habeo, humillimos quoſque, maxime, ubi alta acceſſerunt, ſuperbia atque ambitione immodicos eſſe.* Salvianus epiſt. ad Eucherium pag. 246. *Pediſſequa novi honoris plerumque eſt arrogantia.* Ariſtophanes id alludit; πλουτῶν ἐστὶ ἐν ὕβρει φασί. Andocides orat. 2. pag. 20. πάντες ἄνθρωποι ἐπὶ τὸ σὲ πρότερον γένωνται φασί. Eandem ſententiam habes ex Solone, Theognide, Philiſto, apud Clem. Alex. Strom. lib. 6. pag. 248. Iſocratem in Panathenaicis; Stobæum Sermone 149. Baſil. Seleuc. Orat. 35. Agapetum parænesi 33. Victorium Var. lect. lib. 25. cap. 3 qui Thucydidem, Demoſthenem, Livium paria locutos oſtendit. Exempla habes apud Sabellicum multa lib. 8. cap. 8.

38 Unde

Digitized by Google

Non in ſe deſcendit honoes: non cæca poteſtas.
Quid poſſit fortuna videt: non perfida ſentit
Proſperitas, fleviſſe humilem, qui ridet in altis.
Parcite, venales quiſquis venatur honores,
Unde ruat tabulata ſtruit. Fremit ultio noxas
Tunc gravior: cum tarda venit: tunc plena timoris,
Quum terrore caret: blanda nil ſævius ira,
Quum floret miſeri felix injuria voti.
At tu diſſimilis longe, cui fronte ſerena
Sanguinis egregii lucrum, pacemque litata
Emptam anima pater ille pius, ſummumque cacumen
In curam veniſſe velit, cui cederet ipſe
Prorſus, vel proprias lætus ſociaret habenas.
Hactenus hæc, tuque oro, tuo da maxime vati
Ire iter inceptum, Trojamque aperire jacentem:
Te ſacra aſſument acies, divinaque bella,
Tunc dignum majore tuba, tunc pectore toto
Nitar, & immenſum mecum ſpargere per orbem.
Luſerat omnifica quondam ſolertia cura,
Ignotas molita rates, aurique cupido

NOTÆ.

38 *Unde ruat ſlabulata ſtruit.*] Alludit illud Claudiani: *tolluntur in altum* &c. Seneca recte controv. lib. 1. procemio: *Hora momentum, inter ſolium & aliena genua.* Tales ſunt [illegible] illi, [illegible], ut eſt proverb. apud Ariſt. 2. Meteor. cap. 6. Imitatur autem Juvenal. Sat. 10. *numeroſa parabat Excelſæ turris tabulata, unde altior eſſet Caſus, & impulſæ præceps immane ruinæ.* Utitur illo ſimilir etiam Iſidorus Pelufiota lib. 1. Ep. 112.

41 *Quum floret miſeri felix injuria voti.*] Claudianus de 4. conſulatu Honorii, v. 168. *promiſſi felix injuria voti.*

43 *Pacemque litata emptam anima*, &c.] Per *pacem litata anima emptam*, crucem & mortem [illegible] Salvatoris intelligo: per *ſummum cacumen*, Pontificiam Alexandri Papæ dignitatem. Ille enim Thomam exulem contra Henricum ſecundum acerrime defendit, cui tanquam [illegible] illum adjungit. Vide Gudwinum, & ſupra v. 33.

Pacemque litata emptam anima.] Imitatur Papinium lib. 3. Theb. *Hi fibris animaque litant.* Ita lib. 3. v. 41. noſter: *Mente litat pura.*

45 *In curam veniſſe velit.*] Ita Lucanus *in partemque operis veniam.* Valer. Flaccus *in pacem dextramque reverti.* lib. 7.

49 *Te ſacra aſſument acies.*] Hæc ad Henricum ſecundum, Cambdeni monitu, referenda: innuit autem expeditionem Syriacam, quam aut Henricus moliebatur, aut Fridericum Barbaroſſam ad illam ſtimulabat, & juvabat: huic enim cum Henrico fœdera: cujus legationem ad Fridericum habes apud Guntherum lib. 6. v. 168. Sed nihil in illa ad expeditionem Syriacam. Præſtitit autem Joſephus noſter, quod promiſit: illius enim Antiocheïda citat Cambdenus: verſus aliquot [illegible] in fine lib. 3. poſui: utinam totam legere, & cum Petri Angeli Bargæi Syriade (ſi tamen eadem tractant) contendere liceret.

52 *Luſerat omnifica quondam ſolertia cura.*] De navium inventore primo, alii aliter. Clem. Alex. Strom. 1. pag. 225. Atlantem primum agnoſcit naupegum: Æſchylus inventorem Prometheum: Plinius & Apollodorus Danaum: Catullus & Apollonius Rhodius Argum Ariſtoriden, [illegible]. Athenæus Janum: Thucydides aliique Minoem. Argo autem iſtam

vitiremem,

Audendi tranſgreſſa modum, trans æquora miſit,
Qui caperent thalamos, ſpoliarent templa metallis.
Siccine mortalis finem metitur hiatus?
Egeſtæ ſic Ditis opes, quas ambitus audax,
Quas prædo pallens ſtygiis extorquet ab antris
Sufficiunt? cui jam ſatis eſt, quod regna, quod urbes,
Ipſaque quod pateant rapiendis tartara gazis?
Itur in ignotos fluctus, ultroque procellis
Inſultare juvat, & ſoli vivere fato.
Æſonides primus undas aſſumpſit in uſus,
Phryxeam rapturus ovem: cui laudis alumnus
Alcides ſocias indulſit in ardua vires.
His Peleus, Thelamonque duces, his cætera pubes
Æmathiæ, caſus Pelagi conjurat in omnes:
Pars * invita ratem, pars fama prona petenda,
Pars mundum viſura novum, genteſque remotas.
Ergo ſequi docilis quas nondum noverat undas,
Tethyos in gremium migrat prærepta Dianæ
Pinus, & è ramis remos habet: inque profundum

* *munita m.*

NOTÆ.

citiremem, ut Varro nominat, primam navim agnoſcunt Ovidius, Catullus, Propertius, Lucanus, Apollonius Rhodius, Plinius, Democritus, qui animalium nos dicebat diſcipulos, nautilum piſcem anſam dediſſe cum Oppiano cenſet. Maximus Tyrius, vel aviculam in aquam delapſam, vel hominem natantem, vel lignum in aquam projectum, artis imaginem monſtraſſe putat. Damoxenus recte apud Athenæum, ἡ φύσις πλέον; τέχνης ἀρχέγονόν ἐστι. lib. 3. p. 102. Vide & Themiſtium de primo inventore, Orat. 16. p. 381. & graphicam navis ὑποτύπωσιν apud Nonnum Dionyſ. 40.

57 *Egeſtæ ſic Ditis opes.*] Papin. *ubi Dite viſo pallidus foſſor redit, erutoque concolor auro*: ex quo Silius, ut doctiſſ. notat Heinſius: *Et redit infelix effoſſo concolor auro.* De re eadem Latinus Pacatus, inſignis Panegyrici autor, pag. 24.

63 *Æſonides.*] Convenit id Iaſonis dicto, qui Ariſtotelis verbis, ἔφη πεινῆν ὅτε μὴ τυραννοῖ, Polit. 3. cap. 3.

64 *Phryxeam rapturus ovem.*] *Furtiva pellicula aurum* nominat Juvenal. Sat. 1. Orpheus, χρύσεον κῶας. Varias de iſto ariete, ſive, ut alii, homine, fabulas prolixe enarrat Had. Jun. lib. Animadverſ. 5. cap. 12. Apollonius fontes quatuor adjungit, [illegible] Vide Diod. Sicul. lib. 5. Pauſaniam in Bœoticis. Hyginum fab. 18. Lycophronem Caſſandra. Vide etiam Plutarchum libello de fluminibus, quem nuper nobis dedit Mauſſacus, titulo *Tanais* pag. 48. & Ariſtophanis Interpretem ad Nubes.

Cui laudis alumnus.] Ita infra: *mulcetur alumnus fatorum*. [illegible], ut ambitioſiſſime contendit Caſtalio Variorum cap. ultimo: aliter cenſet Taubmannus notis in Culicem Vir. pag. 283. ſed non lectis iſtis, Cruquii opinioni adhæreſcit. Hercules vero, juxta Pherecydem, in Aphetis derelictus eſt; quod Argo illius βάρος ferre non poſſet. Apollod. lib. 1. pag. 45.

68 *Pars fama prona petenda.*] Claud. 2. de Stil. laud. *mens aliorum prona favori.*

72 *E ramis remos habet.*] Hinc naves ὑλοτόμους Lycophron nominat: quia ἴουλον animal illud multipes remorum ſimilitudine exſcribit navis. Heſych: ἴουλος ζῶον πολύπουν, ὅπερ ἡμεῖς [illegible]. Valer. Flaccus eodem modo, ait doctiſſ. Meurſius ad Lycophron. *Phrygios Iulos* dixit, de navibus Trojanis loquens. Error maximus. Flaccus enim Veſpaſiano Britanniæ domitæ laudem tribuit: cum Oceanus Julium Cæſarem illiuſque progeniem Phrygibus oriundam ante indignatus ſit! quod præcedentia arguunt.

Inque

Ornatu contenta rudi plus robore; cultu
Fiſa minus, paucis exul peregrinat in armis.
Nondum ſæva Deos ponto objectare natantes
Relligio, non fluxa ſinu tumuere ſecundo * *Recurvo. m.
Carbaſa: delicias dat faſtiditior uſus:
Exornatque ſuum novitas operoſa periclum.
Prima inopem pinus cultum quo ſtabat in Hæmo

Notæ.

c *Tuque ô pelagi cui major aperti*
Fama, Caledonius poſtquam tua carbaſa vexit
Oceanus Phrygios prius indignatus Iulos.

Ita Tacitus: *Divus Claudius autor operis, tranſvectis legionibus auxiliiſque, & aſſumpto in partem rerum Veſpaſiano, quod initium venturæ mox fortunæ fuit, domitæ gentes, capti reges, & monſtratus fatis Veſpaſianus*, in vita Agricolæ, p. 354. Quod ergo ait, *Phrygios prius indignatus Iulos*, de claſſe Julii Cæſaris, *vi tempeſtatis*, ut Suet. ait, *prope abſumpta*, intelligendum. Tacitus etiam in vita Agricolæ Britanniam *oſtendiſſe*, non tradidiſſe Cæſarem ait. Auguſtum etiam & reliquos uſque ad Claudium, Britanniam non tentaſſe ex eodem ſcimus. Vide etiam Dionem lib. 39. p. 114. lib. 60. p. 685. Et quid ἀπιτώπηρο, quam Oceanum indignatum naves Phrygias, quibus nihil cum Oceano Britannico: niſi ad Brali illius fabuloſam navigationem divertamus? quam nec ipſam indignatus eſt, ſi vel commento ponamus. Vide etiam Cambdenum in Britannia p. 167.

74 *Paucis exul peregrinat in armis.*] Peregrinum & hoc videtur à lingua Latina: ita infra v. 238. *blandos peregrinat in uſus*, v. 526. *alio peregrinat ab orbe*, ἀρχαΐζει, ut multa apud veteres. Varro, *diſcedimus*, pro diſceſſimus, *contemplare*, *imitare*, *mirare*. Tibullus, *atterniſſe*, pro *attrivisſe*. Saluſt. *Occanuere*, ab *Oceano*. Plautus ita *lactat*, *amplector* παθητικῶς, ut & Petronius. Lucret. *minat.* Ovidius, *funera non potuis comitare, nec ungere corpus, te nihil exacto.* Idem, *& quis comitavit Oreſten.* Ita Propert. item ominat: Virg. *nutritor*, *olivam*, *fontes avertitur*. Arnob. *ex abominibus auſpicatis.* Verrius Flaccus, *Abomino.* Proper. *ſic juveni grata*, quod Scalig. eſt gratare. Ita *cremant*, *mutant*, *vertunt*, *mare turbat*, *excitat* pro paſſivis, & ſexcenta alia, quorum ſylvam videſis apud Priſcianum. lib. 8. de communibus. Nonium de contrariis generibus verborum, prolixe: item Giſanium in Lucret. Indice paſſim. Inprimis Scalig. ad Triumviros Amorum, & Heraldum ad Martialis lib. 4. Ep. 90.

75 *Nondum ſæva Deos ponto objectare natantes Relligio.*] Morem tutelarium Deorum ſive παρασήμων nondum invaluiſſe ait, de quo lib. 3. v. 174. plura.

77 *Delicias dat faſtiditior uſus*] Vid. lib. 3. v. 167. Copia ſolvit in nauſeam, & frequentia ſentiendi tollit admirationem, ut raritas auget precium. Claud. de Eutrop. lib. 1. *cum faſtiditas abiret.* Sen. de brevit. vitæ, *poſt faſtiditos honores.* Ovid. 2. de remed. *Et faſtidita non libet eſſe domo.* *Faſtidito jure potiri*, Manil. lib. 4. Auſon. *faſtidita Phaonis*, quod Vinetus contra legem pedariam in *faſtidiata* vertit. Varro etiam *faſtidiliter*, in Satyra, Cras credo. Ad illam faciem *faſtiditius* flexum, ut Seneca *cauſatius*, *curatius*, ut Plinius in Epiſt. lib. 9. p. 545. *cuſtoditius.*

79 *Inopem pinus cultum, quo ſtabat in Hæmo.*] Pinum cum omnibus veteribus navi aſſignat. Virg. *utile lignum Navigiis pinos.* Malum etiam Pinum fuiſſe Taubmannus in Culice contendit; fruſtra, cum omnes fere *quercum Chaoniam* nominent. Apoll. lib. 1. *fagum Dodonæam.* Philoſtratus, Lycophron, Apollonius Claudius, *rurſuſque locuta in te Chaoniæ moverunt carmina quercus.* Unde Orpheus, εὔλαλον ὁρμή, *palmula*, ut Catul. vult *abiegna*. Facta autem in Magneſia navis, juxta Pindarum; unde *Magnetida Argo* vocant. Ovid. in Pagaſa portu. Vid. Hyg. lib. 2. Argo nominata ab autore, ut & noſter & Apollod. lib. 1. p. 42. vel propter celeritatem. *Hamum* vero cur nominet? cum *Pelium* omnes fere velint: Ennius, item Hieron. epiſt. 16. *Utinam ne in nemore Pelio*, quod toties Cicero iterat, & Varro, deſumptum ex Eurip. Medea. Quintil. lib. 5. de cauſis longe petitis. Vide

Detulit in fures: autor ratis Argus, & Argo
Navis erat, ſed uterque rudis: nil illa ſuperbe,
Non auro ſuperos læſit, non rupibus aurum.
Stat dubius novus hoſpes aqua: reditumque fugamque
Ludentis pelagi miratur, & æquora viſu
Metitur, patriæque pium conſultat amorem:
Virtuti nutu facili ceſſurus, & undis.
Sed rapit aura ratem. Quonam, quo naufraga tendis?
Quo populos in fata trahis? te ne angue, vel armis
Patrandum faſtidit opus? ſcio tædia tollis,
Delicias lethi quæris: nunc utere Saxo
Terra potens, atque injectæ Symplegadis ictu
Nulla prius * conſumta refer: ferat ipſe cruentum
Quod peperit fatum, primaque ſuperbiat ira.
Fata obſtant, hominum prædatrix Atropos arcet.
Plus ſuperi, quam fata queunt. trabs Theſſala divos
Præſentes, quos fecit, habet: contemptus in antris
Hippotades, in aquis Triton, in carcere Corus,

* Cecidiſſe. m.

N O T Æ.

eandem rem eleganti *[illegible]* apud Clem. Alex. Strom. lib. 8. Forſitan hoc fecit, quia Hæmus Thraciam à Theſſalia diſtinguit, ut Servius ait; argo vero *Theſſala pinus* ſæpius Poëtis dicta. Ovid. Faſt. 5. *Pelion Hæmoniæ mons eſt obverſus in Auſtrum.* De Hæmo vide Livium lib. 40.

80 *Detulit in fures.*] Ita Virg. 9. Æneid. *Detulit in terras.* Cur vero *fures*? an quia dixerat, *qui caperent thalamos, ſpoliarent regna metallis*: vel quia fures aurei velleris, furto enim quod eſt fraude Medeæ illud obtinent: ſic infra *prædonem* vocat Jaſonem.

87 *Sed rapit aura ratem.*] Papin. 3. in Sylv. *Audimur, vocat ipſe ratem*: paulo poſt, *fugit ecce vagas ratis acta per undas.*

88 *Tene angue, vel armis patrandum faſtidis opus?*] Neſcio an omnia ſatis ſana. Plaut. *faſtidit mei, faſtidimur bonorum.* Lucilius. *Meri faſtidis*, Plaut. in Sticho: *pabuli faſtidire*, autor Dirarum. Uſurpatur hic pro faſtidio afficit: ut infra v. 198. *faſtidita auris.* & v. 219. *quorum faſtidit uſus regnare negantem.* Phædrus lib. 4. 64. *qui ſtultitiam nauſeant*, p. 57.

90 *Delicias lethi quæris.*] Sic infra: *ratis Atropon auxit.* Multa in hunc ſenſum apud plures autores. Prop. *Terra parum fuerat fatis, adjecimus undas: Fortunæ miſeras auximus arte vias.* Phædrus lib. 4. *profeſſa mortis viam nominat*: *αὐθαίρετον θάνατον.* Plin. præf. lib. 19. *provocamus velis & navigatione mortem.* Lucan. lib. 3. *fatiſque per illam Acceſſit mors una ratem.* Hinc Papin. 2. Syl. *puppem temerariam Minerva*: alius quis, *Fatalem properant neceſſitatem.* Val. Fl. lib. 1. *vias cernunt ſibi creſcere Parcæ.* Horatii *[illegible]* lib. 1. & Papin. in Propemt. nota eſt. Vide Stobæum de navigat.

92 *Nulla prius conſumta refer.*] In ora libri, *cecidiſſe.* Utroque ſignificari puto: Symplegadum ictu, vel concurſu, primam navem factam eſſe, æque miſum novumque fore, ac iſtam navem primam fuiſſe.

95 *Plus Superi quam fata queunt.*] Lib. 2. v. 575. *Fatis nulla fides*, alio reſpectu, & alia lingua. Sumptum vero à Papin. lib. 1. *& vocem fata ſequuntur*: *[illegible]* Oppian. Cyneget. 4. *[illegible]* Auguſtinus: *Fatum eſt vox divina mentis: nullo itaque tanſorum ordine in ordinem redigitur.*

96 *Præſentes, quos fecit, habet.*] *[illegible]* Virgiliana. *Repræſentare*, id eſt, ſine mora exigere, Suet. lib. 5. vide Caſaub. p. 179.

Contemptus in antris Hippotades, &c.] Ita feſtive Vitalis Bleſenſis in ſua Aulularia: *ſi ſapiunt homines, mendicet turba Deorum, &c.*

98 *Hac*

Hac rate præcepta ſummos ſenuiſſet in annos.
Quippe Deum genitore metu, mens cæca creavit
Ditem umbris, cœlo ſuperos, & numina Ponto.
Vix pelagi ſenſere minas, jamque Æole clamant,
Æole, tuque dato mulces qui cœrula ſceptro
Undarum Neptune potens, date numen ituris.
Si reduces, meritis nomen ſacrabitur aris.
Mox ierant in vota Dei, gaudentque * vocari: * *Vocati* *mag.*
Hic faciles proclinat aquas, hic evocat antro
Qui vela imprægnet zephyrum, qui purget abacta
Nube diem: curſu tandem producta ſereno,
Labitur in portus Phrygios ratis: improba pubes
Emicat, & vetita certant tellure potiri.
Fama nocens ſubitum Sygea in regna tumultum
Spargit, & inſidias populo regique minatur,
Dardana ſi coeant peregrinæ ad littora claſſes.
Plebs excita furit: nec abeſt, qui Laomedontem
Intentet Danais, ultro ni littore cedant.
O ſuperis inviſa manus! ſic pignora cœli,
Creſcenteſque Deos in ſyrtes cogis? an unam

NOTÆ.

98 *Hac rate præcepta ſummos ſenuiſſet in annos.*] Papin. in lib. 3. in Propemt. Metii Celeris: *Ante rates ſolito torpebant æquora ſomno, &c.*

99 *Quippe Deum genitore metu.*] Θεοὶ δεῖμα. Multa habes apud Etymologici autorem; vide Feſtum in *Deus*, Plato à θέω. Clem. Alex. θεὺς ἐκ τ̃ θέειν ὠνομάσαντες τὰς ἀςέρας. Vide & Nazianz. Orat. 36. p. 589. Phornutus: Δίος ἀπὸ τ̃ δέους, q. δεῖγος. Petronius, *Primus in orbe Deos fecit timor:* quæ totidem verbis apud Papin. 3. Thebaid. Petronio tribuit Fulgent. Placiades lib. 1. Mythol. p. 124. Juvenal. Sat. 13. *Eſt alius metuens, ne crimen pœna ſequatur, hic putat eſſe Deos.* Clem. Alex. lib. 2. pag. 176. Ηδ̓ ἐς ἐκ φόβϑ θεῖν.

103 *Undarum Neptune potens.*] Frequentur ita poëtæ. *Diva potens nemorum*, Papin. *Umbrarum potens*, Claud. *Tiberium Armorumque potens*, Val. Flac. *Pietate potens*, Plaut. *Diva tridenti potens*, Silius. *Diva potens Cypri*, Horatius.

105 *Mox ierant in vota Dei.*] Alludit Romanorum morem, qui pedibus in ſententiam ibant. Ovid. id dicitur: *Vota ſuos habere Deos*, Cicer. *in alia omnia ire*; nihil vero aliud ſit, quam quod Græci ἐς ἑτέρας ψήφους ἰέναι.

107 *Qui vela imprægnet Zephyrum.*] Sinum effuſum, plenum nominant Tibul. Eleg. lib. 1. Propert. 3. Var. de re ruſtica *poma prægnantia.* Plaut. *prægnantes plagæ.* Juvenal. *prægnantem ſtamine fuſum*, ut & Sidon Apoll. Virgil. *Cypri gravidos fuſos*, ut Manil. *gravidas nubes.* At *gravida aroamis Cymes amns.* Plinius, *thuriferam arborem prægnantem*, lib. 12. c. 14. Imo Cicer. *terra ſeminibus gravida.* Noſter infra v. 514. *ariſtas prægnantes.* Virgilius ita *loca* dixit *fœta:* Tertul. *ignis fœtum.* Ita frequenter Græci ἐγκύμονα: Nonnus maxime. Xenophon, ψυχὴν πλούτου θεάματι ἐγκύμονα ἔχειν. Tryphiodorus, λόχος θείων φορτίον ἐγκύμονα. Philo Alleg. lib. 2. p. 61.

109 *Improba pubes emicat.*] Ἀγέρωχος, ποικίλος φορτικὸς Demoſthenes. Virgilius: *juvenum manus emicat ardens littus in Heſperium.* Oppian. φέρετ' ἄνεμων, emicat. De voce *improbus* vide plura apud Clem. Muſambertium ad Ramireſii putidas nugas lib. 1. pag 22. v.

114 *Intentet Danais.*] Ita lib. 3. v. 195. *ſi reddere raptam velle negent, bellum intentet.* Horat. vero, *quibus intentata nites.*

117 *Creſcenteſque Deos.*] Feſtivum ex Centilium λοιδορία: *quorum carminibus nihil eſt niſi fabula cœlum.* Manilius.

Extimeas gens tanta ratem? ſed cœca, quid horres?
Huc hoſpes, non hoſtis adeſt, cui monſtra potenti
Debentur frangenda manu: reverere tonantem,
Vel ſaltem cognoſce hominem. Si pendimus æquum,
Si rerum juſtis metimur partibus uſum,
Omne homini commune ſolum: ſed jura peroſus
Publica ſacrilegis naturam barbarus auſis
Contrahit, & proprios Phrygiam phariſcat in uſus.
O Aſiæ pollentis opes! O Pergama nulli
Tranquillo ceſſura Deo! nil dura ſororum
Licia, nihil ſuperi peccant; gens incola fatum
Ipſa facit, cœlo Phrygius parcente meretur
Exilium, gladios, incendia. Pellitur Argo,
Armatumque Jovem mediis exorat in undis.
At Danai flagrant animis poſcentibus arma
Quo rapit ira ſequi gladioque ultore pudendam
Excuſare fugam: contra, prudentia turbæ

NOTÆ.

123 *Omne homini commune ſolum.*] Ex illo Papin. lib. 8. *Omne homini natale ſolum*: [illegible] Sen. epiſt. 18. *Non ſum uni angulo natus: patria mea totus hic eſt mundus.* Horat. *Nam propria telluris herum natura neque illum, nec me, nec quemquam ſtatuit.* Plutar. prolixe de Exilio p. 1069. Euripidis & Ovidii dicta nota ſunt. Coint. Smyrn. lib. 1. [illegible] Vide Philonem in fine lib. de Cherubim. pag. 99. item lib. de agricultura pag. 153.

125 *Proprios Phrygiam phariſcat in uſus.*] Adeſdum Hercules, cui monſtra potenti debentur frangenda manu! quid illud *phariſcat*? lego, *confiſcat*, verbo quod Suetonio & Floro uſurpatum: quid vero *fiſcus* proprie, vide Nonium Marcellum, & Aſcon. Pedianum in 2. Ver. Ant. Auguſt. in Feſtum, *Suffiſcus.* Iſidorus: *Fiſcus eſt ſaccus publicus.* Sen. Epiſt. 119. *Ego paraveram fiſcos*, de ſcorteo privo. Gloſſarium: *confiſco*, [illegible] *fiſcatio, proſcriptio*, [illegible] *confiſcator.* Erit hic *confiſcat*, [illegible], vel ut Plato & Xenophon loquuntur, [illegible], communia in ſuum uſum vertit, qui Ariſt. 5. de Polit. eſt [illegible]. Talem deſcribit Prudentius in [illegible] *juvat infercire tormentis Turpe lucrum, & gravidos furtis diſtendere fiſcos.* Quid ſi legas *variſcat*? *Varum* enim eſt curvum; inde *varices*, *varica*: *Vibia varam ſequitur*, de quo proverbio Scaliger ad Auſonium. Varro 2. de re ruſtica: *cruribus rectis & potius varis, quam vaciis.* Idem *varico* lib. 4. L. L. Ennius, *conſiliis obvarant, quibus tamen concedit hic ordo.* Sed tum analogia poſceret *variſcit*, vel *varaſcit*. Inchoativa enim omnia tertii ordinis, ut ſtatuunt Priſcianus, Diomedes & Soſipater.

128 *Gens incola fatum ipſa facit.*] Adverſæ fortunæ ſibi faber eſt. Ovid. Halicut. *Suo properat ſibi robore fatum.*

134 *Prudentia turba rara comes.*] Adductum Papin. lib. 9. *& ſors ingentibus auſis rara comes.* Jul. Cæſar. lib. 5. de Bello Gallico: *Plebs propter imprudentiam plerumque labitur.* *Mens vulgi rationis inops.* Prud. Eadem Pindari ſententia, Nem. 7. Cicer. pro Cluent. Seneca: *Argumentum peſſimi turba eſt.* Scaliger in cenſura Horat. mare eſt ſeipſum movens. Cleanthis egregium illud apud Clem. Alex. lib. 5. p. 405. [illegible] καλλὼ, ὀλίγοις δ' [illegible] & paulo poſt ex Comico, [illegible]. Nazianz. epiſt. 67. vulgus de piis ait judicare, ut graculi de aquilis. Vide etiam Maximum Tyrium Declamat. ultima. Phocylides; [illegible] πάντα. Egregie & Nicetas

Rara comes, raro Phrygiam cum milite pendit:
Excipit ancipites docti tuba Neſtoris aureis:
Suſpenſosque regit, iratque pectora mulcet.
O qui magnanimo domuiſtis remige fluctus,
Qui freta, qui ventos primi libaſtis, & aſtra;
Iratum didiciſtis iter, non nota ſequuti,
Diſcite dura pati; ſola eſt quæ conterit hoſtem.
Virtuteſque regit patientia: ſola triumphis
Militat innocuis, & honeſtæ conſulit iræ.
Eſt tempus, quando, locus eſt, ubi lædimur omnes.
Lædimur immeriti, patimurque indigna priores,
Ut cauſa meliore frui ſuperiſque ſecundis
Marte dato liceat, non hic injuria nobis,
Sed Danais facta eſt: veniet qui proba ſuorum
Enſe pio redimat. Sic fatur, & accipit omnes
Delinita Thetis, gremiumque exponit iruris.
Jam fluctus emenſa vagos, in Phaſidis undas
Declinat Pagaſæa ratis: Pelagoque relicto,
Pauperiore ſinu, ſed liberiore petita,
Multa prius metuenda tulit, dum littore in alto
Diſcordes ageret undarum prælia motus.
Improbus audaci ſuſpendit gurgite pontum

NOTÆ.

Choniates in Alex. Comn. p. 257. Plura vide apud Phalaridem epiſt. 77. Chryſoſt. Hom. 41. in Mat. [illegible] &c. p. 389. Victorius Var. lect. lib. 31. cap. 7. Eadem de vulgo ſunt apud Guntherum lib. 1. v. 689.

135 *Raro Phrygiam cum milite pendit.*] Sic lib. 4. *Dux Ithacus prudens conſultum pendere*, lib. 6. *ſi lumina pendas*. Frequens in iſtis eſt locis [illegible] ponendis: ut [illegible] lib. 4.

136 *Tuba Neſtoris*] Facundia, vel tuba Neſtoris, pro Neſtore. Sic lib. 5. *Agamemnon Imperiale tonat.* Ita Virg. *Auguſtam tubam.* Vide Hartungum 3. Criticor. p. 719. Ita Prud. de Symmacho, *quartam dicendi fulmine famam.* De Pericle notum eſt [illegible]. Ariſtoph. Acarnenſib. Idem in Equit. [illegible]. Inde Apocal. 1. [illegible]. Hieron. D. Paulum *tubam Evangelii* nominat: & Athanaſius audiit [illegible]. Sic Chryſoſtom. D. Paulum [illegible] [illegible], [illegible]. Tryphiod. de Ulyſſe, [illegible]. Tertull. de veland. Virgin. 139. cap. 13. nihil *debuccinamus operum, quæ apud Deum mercedem merebuntur.* Pindarus audaciſſime [illegible], Pyth. Odyſſ. 4.

142 *Patientia ſola triumphis.*] Silius optime lib. 10. *eſt virtus futile nomen ni decus adfuerit patiendi* &c. Vide Stob. ſerm. de patient. & de eadem Tertul. Cyprianum Homil. de nativ. Chriſti. Chryſoſt. optime in fine epiſt. 7. [illegible] &c. p. 769.

144 *Eſt tempus quando locus eſt ubi.*] Nazianz. Orat. 33. [illegible]. pag. 530. Vide infra lib. 6. verſ. 33. & verſ. 492.

150 *Gremiumque exponit iruris.*] Sic infra, *hoſtilis [illegible] allapſi gremio.* Silius, *in gremio Thebes*, lib. 3. & lib. 4. *in gremio patriæ*: Græcorum imitatione, ut doctiſſ. monet Heinſius ad Silium.

156 *Suſpendit gurgite pontum.*] Phaſe-

Phaſis, & obnitens caſtigat in arva ruentem,
Ceſſuram miſeratus humum: furit ille, feroxque
Potandas inceſtat aquas, bilemque refundit
In vada blanda ſuam, dedignaturque teneri.
Ipſa etiam clauſiſque Notis, cœloque ſereno,
Continuas hyemes portus anguſtia volvit:
Nec ſpatio laxum languet mare: creſcit arena
Conſumptura rates, telluſque occulta vadoſas
In cumulum ſuſpendit aquas mentita profundum.
Fluctuat ambiguus Tiphys, prope littora ſpectat:
Suſpectam formidat humum, diſcitque timere
Quo tutum ſperabat iter: timor elicit artem.
Conſultura vadum medias minor alnus in undas
Pellitur, & conto metitur judice pontum.
Littoris inſidiæ poſtquam patuere, coacto
Inter utrunque ſolum decurrens limite puppis
Arva petita premit, fractaſque offendit arenas.
Quid memorem Quid * memorem Æſonidæ duras incumbere leges
Æetæ imperio? quid ſemina jacta? quid hoſtes
Terrigenas: Martiſque boves, ſævique Draconis
Excubias? ignis virtuti cedit & enſis:
Eripiturque emptum ſummo diſcrimine vellus.
Neptunum ſenſiſſe putes: fugientibus æquor

NOTÆ.

quem Orpheus, Apollonius, Val. Flaccus, Pind. Pyth. Odyſſ. 4. ſub adventum Argonautarum tranquillant: noſter in ſcrupulo, quod aiunt, fluctus movet, reſpiciens ad Varronem, qui ait *fretum dictum à fervore: quod in fretum ſæpe concurrat æſtus, atque efferveſcat.* De Phaſi vide Arriani [illegible], Plinium, & illius fucum Solinum.

157 *Caſtigat in arva ruentem.*] Ita lib. 2. v. 221. *poſcentes aëra frondes caſtigat.* Virg. 4 Æn. *Caſtigantque moras*, Silius 12. *Inſula caſtigatur aquis. Caſtigata mamilla*, Q. Serenus. Vide Gevartium ad Papin. lib. 2. cap. 2.

159 *Potandas inceſtat aquas bilemque refundit.*] Limoſus enim Phaſis, Ovid. 6. Met. *Contigerant rapidas limoſi Phaſidos undas*, ſic lib. 4. *titulos inceſtat amoris*, & lib. 5. *pars alitis alas Inceſtat Ganymede ſuo*, lib. 4. *inceſtatque fidem*, ut Virg. *inceſtat funere claſſem.*

163 *Nec ſpatio laxum languet mare.*] Autor libri de plantis: [illegible] καὶ συναγαγεῖται, αὐτὸς γίνεται ἐν τόπῳ ἀερώδει [illegible], lib. 2. cap. 1.

177 *Ignis virtuti cedit & enſis.*] [illegible] Stob. ſerm. 1. Ariſtotelis ſcholior. elegans eſt, ἀρετὰ πολύμοχθε, &c. Ovidius: *Invia virtuti nulla eſt via.* Curt. *Nihil tam alte natura conſtituit, quo virtus non poſſit eniti.* Unde Heſiodus virtutem in rupe cum Simonide locabat. Cointus in arbore [illegible], Clem. Alex. lib. 4. [illegible] ubi videſis Pindari & Æſchyli dicta eleg. [illegible], ut inibi cum Heraclito dicit.

179 *Neptunum ſenſiſſe putes.*] Poëtis uſitata [illegible], lib. 5. *Vota virum valuiſſe putes*, lib. 6. *ſenſiſſe putares Cornipedes. Hoſtem ingemuiſſe putes*, Papin. lib. 9. *Audiſſe annuiſſeque putes*, it. lib. 8. *putes ſenſiſſe, repugnant Cornipedes*, Lucanus lib. 7. *ingemuiſſe putes campos.* Petronius de bello civili: *Cœlum illic cecidiſſe putes.* Ovid. Canaces epiſt. *Vagitus dedit ille miſer, ſenſiſſe*

Altius intumuit fractique in littore fluctus
Intonuere ſimul. Procul o procul ite prophani!
Non licet in ſanctum cum præda tendere pontum.
Has Notus haud paſſus cauſas inſtare timoris,
Præripuit voces, nec iter conceſſit in aures.
Navigat auricomo ſpoliatis vellere Colchis
Prædo potens, culpemne ratem quæ prima per undas
Ad facinus molita vias, atque Atropon auxit?
An cauſa potiore probem? ſine remigis uſu
Non noſſet Memphis Romam, non Indus Iberum,
Non Scytha Cecropiden, non noſtra Britannia Gallum.
Primus ab excubiis montes proreta Pelaſgos
Anticipat ſalvere jubens: at cætera pubes
Remorum aſſurgit ſtudio, victrixque carina
Theſſalicis reddit, quos in freta duxerat arvis.
Quis varios memoret plauſus, quis gaudia vulgi?
Si parcus meminiſſe velim, vel nolle fateri;
Vel ſeriem non poſſe putent: ſi prodigus, auris
Faſtidita neget faciles ad ſingula nutus.
Pelea miratur reducem Lariſſa, Pylonque
Neſtor habet, Telamone ſuo Salamina ſuperbit:

NOTÆ.

Iſſe putares. Neronis quoque illud fertur: *ſub terris tonuiſſe putes*, quod Lucanum ἐν [illegible] iteraſſe, Sueton. in ipſius vita narrat.

181 *Procul ô procul ite prophani.*] Orphei eſt, φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί· θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι. Vide Briſſon. p. 3. quibus adde Gratium de Venat. *procul hinc extorribus ire Edico præſente Deo.* Chryſoſtomus in Pſal. 133. ὁ γὰρ ἀκάθαρτος καὶ βέβηλος οὐδὲ ἐπιβῆναι τῶν ἱερῶν προθύρων θέμις. Clem. Alex. lib. 5. Epidaurici templi inſcriptionem fuiſſe ait: ἁγνὸν χρὴ ναοῖο θυώδεος ἐντὸς ἰόντα ἔμμεναι: Galenus Horat. ad artos, homicidæ Archilochi dictum, ſcribit: Μουσάων θεράποντα κατέκτανες, ἔξιθι νηοῦ. Juliani tempore Chriſtianis inclamabant, lotus procul abſit & unctus. *Nam dum Diis ſuis immolant, ſi aliquis aſſiſtat ſignatam frontem gerens, ſacra nullo modo litant*, ait Lactant. lib. 4. cap. 27.

191 *Montes proreta Pelaſgos.*] Is fuit Lynceus Apharei filius. Hyg. fab. 14. Plautus in Rudente: *Si tu proreta iſti navi es, ego gubernator ero.* Proretæ munia habes apud Turneb. lib. 28. cap. 43. apud Ovid. 3. Metam. ubi *proræ tutela Melanthus* vocatur. item apud Xenoph. lib. 9. Metamor. p. 840. Ariſtophanis illa ex Equitibus huc faciunt: ἐρέτην γενέσθαι πρῶτα πρὶν πηδαλίοις ἐπιχειρεῖν, κᾆτ' ἐντεῦθεν πρῳρατεῦσαι, καὶ τοὺς ἀνέμους διαθρῆσαι, κᾆτα κυβερνᾶν αὐτὸν ἑαυτῷ. Vide Pollucem lib. 7. cap. 33. Xenophontem de repub. Athenienſ. Plutarchum in Agide & Cleomene, qui ait, πρῳρεύων ἐκ τῆς πρῴρας (ita enim legendum videtur) τὰ φορτία. Nazianzenus etiam ſignate illius officium deſcribit epiſtol. 127. qui illum νηὸς ὀφθαλμὸν nominat.

200 *Telamone ſuo Salamina ſuperbit.*] Sic lib. 2. *Salamina ditis alumni*, & poſtea: *in portus Salamina tuos.* Metaplaſmus eſt, ut apud ſequioris ſeculi Latinos, Sphingam, Gorgonam, Eleuſinam. Sic Oroſius lib. 1. cap. 7. *in Attica regnavit, & Eleuſinam condidit.* Ita Hieronymus ſæpe Septimius & Hyginus, item Juſtinus lib. 44. *Urbem nomine antiquæ patriæ Salaminam condidiſſe.* Meſſala Corvinus: *Telamoni Salamina regi*, paulo poſt: *Ducor Salaminam condidit.*

Leda Ceranneis, & fratribus Orithyia
Iſmariis, laudatque ſuum Calydonia mater
Oeniden, nondum tantum ſoror, Orphea Thraces,
Arcades Admetum, Thalaumque & Theſea & Idam
Antæumque urbes variæ: ſua mœnia quenque.
At Peloponneſum cum præda divite Jaſon
Occupat, inſigni laſcivit regia cultu:
Victorique ſuo gratas plebs obvia voces
Elicit, & vero diſpenſat gaudia vultu,
Solus inexplicita Pelias ſub fronte ſerena,
Invidia ægreſcit, ſeſe cauſatur, in omnes
Vota Deos conſumpta gemit, Martemque laceſſit,
Qui gratis domitos tulerit deſervere tauros:
Eluctata diu rapidis * impulſibus ira
In verbum ſingultat atrox, quæſtuſque ſuperbos.
O ſuperi, quo thura meant? ô fata, quis error
Imperat? ô hominum caſus, paucoſne reſervat,
Ut multos fortuna premat? jam ſentio, traxi
Invito mea regna Deo: cape maxime tandem
Quorum faſtidit uſus regnare negantem,

* *m. ſingultibus.*

NOTÆ.

201 *Leda Ceranneis.*] Caſtore & Polluce, qui tonanti Jovis κεραυνίς, vel κεραυνοβόλυ, vel, ut Orpheus, ἀρχὶ κεραύνιυ ζηνὸς, filii. unde & Διόσκυροι. An vero Caſtor & Pollux inter Argonautas, Neſtor item & Hercules, curioſe ſatagere, eſt otium deſperare: variant mire omnes Argonautici ſcriptores. Videſis Euſebium, & maximi Scaliger. Animadverſiones pag 44. &c. Iſta vero noſter ad imitationem Ovidii ſcripſit 7. Metam. *Æmoniæ matres &c.* Pindarus quoque illos enumerat Pythior. 4. De gemmis vero Cerauneis videatur Plin. lib. 37. cap. 9. Tertul. de habitu muliebri. Hieronymus ad Demetriadem. Prudent. Ψύχομ. *fulvis radiare ceraunis.* Claud. *ſub antris ignes fluminea legere Ceraunia nympha.*

202 *Laudatque ſuum Calydonia mater Oenidem nondum tantum ſoror.*] Interpres eſto Ovid. 8. Metam. Hygin. cap. 244. Pauſanias in Arcadicis. Apoll. lib. 1. p. 27, 28. Pauſanias Althææ fratres Protoum & Cometen. Ovid. nominat Plexippum & Toxeum. Alludit vero Ovidiana iſta: *Incipit eſſe tamen melior germana parente.* Item 1. Triſt. Eleg. 6. *Utque cremaſſe ſuum fertur ſub ſtipite natum Theſtias, & melior matre fuiſſe ſoror.*

205 *Antæumque urbes variæ.*] Quis ille? an Lybicus, cui robur novum à matre terra, λῆρος. Orpheo, Pauſaniæ, Apollonio, Val. Flacco eſt Ancæus, qui gubernator poſt Typhin. Apollod. τὴν ναῦν Ἀγκαῖος ὑπεχώρησε κυβερνᾶν, lib. 1.

206 *At Peloponneſum.*] Lucret. *In Peloponneſo quos exitùs hic animal.* Fuit autem prius Ægialea vocata. Ovid. & Apoll. p. 55. Iolchiacos portus nominant. Pauſanias in Bœoticis ait, Tiphæenſes monſtrare locum, ad quem Argo reverſa appulerit. p. 306.

216 *O ſuperi quo thura meant!*] Cauſam μεμψιμοιρίας fuſe Apollod. lib. 1. & Hyginus thure cap. 12. exponunt. Plinius lib. 13. cap. 1. negat, ante Iliaca tempora ſupplicatum. Ovid. 1. Metamorph. & ante diluvium thure facit: ut & in Jaſonis reditu, lib. 7. Sed Poëtis ἀναχρονισμὸς frequens.

217 *Paucoſne reſervat, ut multos fortuna premat.*] Hirtius lib. de bello Alexand. *Fortuna plerumque eos, quos plurimis beneficiis ornavit, ad duriorem caſum reſervat.* Talis ſententia eſt in Græco Poëta, cujus verſus Ariſtoteles 2. Rhet. cap. 13. allegat.

Quæ longo emiſti voto: tumeaſque relictis
Non raptis: tenui certe non ſponte Deorum:
Hiſque velim regnis emptum viciſſe tonantem:
Me mage (ſi qua fides) votorum offenſa laceſſit,
Quam ſceptri jactura mei: voluine ſub Arcton
Proſcripſiſſe virum? regnat. fregiſſe? ſuperbit.
Extinxiſſe? viget. titulos minuiſſe? triumphat.
Ergo Deos dico ingratos, da thura tonanti,
Quum dederis, ſperata neget, doniſque retentis
Rideat eluſum, melius fortuna pianda eſt,
Quæ pacem, quæ fulmen habet, quæ prima tyrannis
Imperium partita tribus, conceſſit, abegit,
Mutato luſit cœlo, rurſuſque jubebit,
Quos fecit Reges, mecum migrare ſub umbras,
Et Jove proſcripto Saturni leniet iras.
Sic fatur, diroque animam depaſcitur æſtu,
Has tamen, has cordis rugas, hæc prælia mentis
Frontis oliva domat: facieſque doloſa ſophiſtam
Mendicat vultum, & blandos peregrinat in uſus.
Gaudia prima ducum, ſolenni menſa tumultu
Excipit. At cœli prædo terræque mariſque
Ambitus acceptas venatur regibus eſcas:

NOTÆ.

221 *Tumeaſque relictis, non raptis.*] Ultro ſe abdicare ſimulat, nec cogi, ægreſcit vero, quod votis, non quod regno exciderit. Vide Pindarum 4. Ode Pythior. ubi multa de diſcalceato Jaſone: item Apollod. lib. 1.

222 *Tenui non ſponte Deorum.*] Lucianus lib. 5. *ſeu ſponte Deorum*, lib. 9. *Nil facimus non ſponte Dei*, Soſipater Chariſ. lib. 2. Cottæ illud affert, *tu de tua ſponte hic cum religione.*

223 *Viciſſe tonantem.*] De Pelia cape.

230 *Melius fortuna pianda eſt.*] Sortilegam urnam, qua Jovi, Neptuno & Diti, in Saturni imperio erciſcundo partes ceſſere, poſtliminio revocandam ait: ut & Jupiter de regno periclitetur, & Saturnus in integrum reſtituatur. Auſon. Eidyl. 9. *cui cura ſecunda ſortis*, &c. Virg. 1. Æneid. Piare vero eſt piaculo ſe obſtringere, Vide Feſtum. Ita Virg. Ciri: *nequicquam jura piaſſes.* Papin. lib. 9. *Ergo ut in amne nefas merſo ter crine piavit*, pro expiavit.

237 *Has tamen, has cordis rugas.*] Vide v. 10. *ruga leviore*, & lib. 6. *imbelles audent certamina ruga.*

238 *Facieſque doloſa ſophiſtam mendicat vultum.*] Virgilii illud eſt, *ſpem vultu ſimulat*, &c. Pacuvio, *manticulari*, quaſi obducta mantica doloſe agere. Tertul. Proverb. eſt. πλάττειν πρόσωπον: vultum ſuere & componere. Ita Simonides eleg. πρὸς δ' αὐτὸν ὄργανον σοφιστὴς ἀξυρρεγίας, ut illud Pacuvii: *Jusjurandum eſt mantile, quo quotidiana noxa extergeantur:* vel ut Laberius, *emplaſtrum æris alieni.* Vide Scaliger. in Feſtum, p. 86. Ita ὑπολακωνίζειν Ariſt. in Rhetoricis vocat ſolœcon hominis divitis, ἀπειροκάλως opes oſtentantis, ita Tertulliano Miltiades Eccleſiarum eſt Sophiſta, lib. adverſ. Valentinianos, cap. 5. quia ſtylo elegantiori rem quaſi fucarat.

239 *Blandos peregrinat in uſus.*] Vide ſupra v. 74.

241 *Cœli prædo terræque mariſque Ambitus.*] Lib. 10. v. 155. *quod terra, quod aër, quod pelagus, littuſque dedit, quod luxus inani Ambitione furens toto quæſivit in orbe.* Eadem Lucanus lib. 1. v. 160. &c. *Arbiter in bello civili.* Juven. Sat. 1. *guſtus elementa per omnia quærunt.* Eadem Seneca Conſol.

Juno lyram volucrum langueſcere ſentit: alumnos
Æquoris emungi Tethys dolet: aſpera Phœbe
Indignata ſui numerum rareſcere civis
Excubat, ultoremque humeris accommodat arcum,
Venantes venata viros, prædamque petentes
In prædam petit, & lucos vigilantibus ambit.
Ergo thoros conviva premit, donumque dearum
Interpres blandus hilarat Deus, humida ſiccis
Mire concilians: comptos diſcreta clientes
Cura agit: hi Cererem cumulant: hi fercula mutant:
Illi hilares iterant calices: at rege ſuperbo
Emeritum libante merum, menſalibus hærent,
Submiſſique hauſtum Bacchi regalis adorant.
Has menſæ genialis opes, hæc ocia curæ
Dapſilis, hoc grati certatum dulce laboris.

NOTÆ.

ad Helviam, cap. 9. pag. 634. & epiſt. 90. Manil. lib. 5. pag. 115. & 120. Ovid. 6. Faſtorum pag. 153. De luxuria tali Drepanius Pacatus in Panegyrico. De Pſittacorum linguis magno luxu comeſtis, vide inſigne exemplum apud Hadrianum Junium Animadv. lib. 4. cap. 8. Contra illos [illegible] divine dixit Chryſoſt. Oratio. 6. de fato & provid. pag. 838.

243 *Juno lyram volucrum.*] Juno enim eſt aër, qua de re vide Orpheum in Hymno Junonis, quem Latinum [illegible] habes beneficio magni Joſ. Scaliger. Juno poſita eſt in ſimilitudinem aëris. Albricus lib. de Deorum imaginibus, Germanicus Cæſar in Phænom. Arati ait, Jovem dictum cœlum, Lyram vero volucrum dixit, ut Chryſoſt. [illegible] Orat. contra Anomæos, pag. 789.

247 *Venantes venata viros.*] Ovid. 2. Metam. *Venatrixque metu venantum territa fugit.*

254 *Emeritum libante merum.*] [illegible], ut Virg. 1. Æneid. Ovid. 7. Metam. Papin. 1. Thebaid. De poculo boni Dæmonis circumlatò vide Victorium Var. lect. lib. 1. cap. 1. Lipſ. Antiq. lect. lib. 3. Libabant vero in menſam, in ignem, in aquam, in terram, exempla apud Pœtas paſſim.

254 *Menſalibus hærent.*] [illegible] intelligo. Suet. in Claudio. *Adhibebat cœna & liberos ſuos, cum pueris puellisque nobilibus, qui more veteri ad fulcra lectorum ſedentes veſcerentur.* Idem in Auguſto *imum* vocat *lectum.*

256 *Hæc ocia curæ dapſilis.*] Pollucibilem innuit cœnam, ut Macrobius loquitur Saturnal. lib. 3. cap. 17. Plautus, *dapſilis dictis, dapſiles ſumptus.* Lucilius: *Scito etenim bene longinquum mortalibus morbum. In vino eſſe, ubi qui invitavit dapſilius ſe.* Ita dapalis cœna, pontificalis, Terentio *dubia* & Horat. 2. ſat. 2. Eſt autem [illegible] largus, promptus, [illegible], ut Heſych. & Lex. Græcolat. [illegible], quod eſt [illegible], quod Latinis ſuburcinari, [illegible]. Clem. Alex. Strom. 2. [illegible] pag. 193.

257 *Hoc grati certatum dulce laboris.*] *Certamen* puto ſcriptum fuiſſe, niſi forte [illegible], *certatum* pro *certamen*, quo Papin. 3. Syl. utitur: *nodoſique virorum certatus.* Ita veteres vulta rictu, item adſpectum, luctum, ſaltum de quibus prolixe Giphanius in Ind. Lucret. in *concurſu, cultu,* & alibi. Ita ambitum ambiti, inceſtum inceſti, gelum geli: nomina enim quartæ flexionis ſecundæ erant. Tertul. adverſus gentes, cap. 26. *Roma ante regnavit, quam tantum ambitum Capitolii conſtrueretur.* Sic forſitan Virg. *ante expectatum*, 3. Georgic. Sententiam ſi ſpectas gemina eſt illius Pindaricæ Pyth. Odyſſ. 4. [illegible]

269 Neſcio

Incolumi virtus delibat ſobria guſtu.
Non ignava gravi peperere oblivia menti
Deliciæ, non in ſomnos elanguit ira
Amphitryoniadæ: Trojam bis terque reſumens
Se vultu reſerat, animumque his aſperat ægrum.
 Ergo Jovem meritus cunali Marte parentem,
Cœleſtes docui mecum vagire dracones,
Prævenique minas? pudet heu, vir, victor, adultus,
Barbaricis ceſſi, non viſo milite, juſſus.
Ergo minis frangendus eram? proh fata pudenda,
Proh crimen ſuperum, fatoque immanior omni
Neſcio quis famæ meritum ſcidit: arma tenebam,
Nec deerant hoſtes, i nunc, & priſca revolvens,
Privignum mirare tuum Jovis inclyta conjunx,
Viciſti fateor, fugi, victoria ſumma
Alciden fugiſſe fuit: rurſuſne ſeverum
Dignere artificem noſtris Euryſthea pœnis?
Si Lernam edomui; ſi Cerberus ore triſauci
In ſcopulos Dodona tuos aconita refudit;
Si gravis Antæus, gratam ſuſpenſus arenam
Dedidicit mirante Rhea; ſi cetera mundi
Monſtra triumphali potui conſumere dextra;
In Phrygios, dicamne viros? humanaque bella
Depotuiſſe pudet? ſed cur clare acta revolvo?
Degeneri gravius accedit gloria facto.
Quin potius feris gladius quid conferat auſis
Monſtrorum domitor reminiſcere: Pergama pœnas
Pendant, & meritis perjuros perde ruinis.

NOTÆ.

269 *Neſcio quis famæ meritum ſcidit.*] Virg. in Ciri: *optata ſpes eſt inciſa ſalutis.* Virg. *quam quiſque ſecat ſpem.* Noſter lib. 2. *oculo cenſore ſecanda lis erat*, ubi vide plura.

278 *Dedidicit mirante Rhea.*] Quæ Heſiodo terræ eſt filia; Lucretio lib. 2. terra ipſa; Orpheo, terræ mater.

281 *Depotuiſſe pudet.*] Ita libro ſecundo, *detitulat*. De enim minuit & auget, ut in *dejuvo*. Plaut. in Trinummo. *Depuduit* Ovidius, & *develat* pro detegit. *Depotior* ἀπολαύω Lex. Græcol. Sic noſter lib. 2. *defœderat*, Laberius *depudico*, apud Agel. lib. 16. cap. 7. *Deplevimus* Papin. *Deſanare*, Cato. *deſugos*, Prud. *Depannis* apud Nonium. *Depreciati* ἐλαττωθέντες Lex. Græco-Lat. *Deſavere*, *Deſtitutio* Tertul. *degerere bellum* Lucret. *dememorare* Val. Flaccus *deformatio* Hygin. lib. 2. *procemio deformare* Suet. *degravat* Propert. *deſacrare* Papin. ita *Deprælianteis delitigat*. Horat. *Decertate* Papin. *Deparcus* Plaut. *Devitare* valde vitare, ait Feſtus *deſpretus* valde ſpretus, idem & *deperire*. *Depolio* Plin. *Denormat* Horat. *Detriumphare*, *deonerare*, *demandare* pro *deorſum mandare*. Tertul. 1. Talia multa apud veteres, quibus germana illa, *incœnare* pro ἐνδειπνεῖν de domicœnio Suet. lib. 3. *impaſci* pro ἐνέμω. Ita item Suet. *retectis* pro bene tectis, ut quidem Caſaub. *impreſſa ubera* pro non preſſa. Propert. ut magnus Scaliger cum Caſaubono exponit in Suet. Vide Agel. lib. 6. cap. 16. Sic *invalidus*, *indurus*, *exaugere*. Vide Rittershuſium de verbo hoc ad Guntheri lib. 1. v. 639.

Sic Phœbo, liquidoque Jovi ducture triumphum,
Sic tibi, ſic Danais, dociles que inſtare Pelaſgos,
Non fugiſſe ſciant, qui quum potuere minari,
Et potuere pati. Tacitis ſic queſtibus iram
Exacuens, ſummos animum procudit in auſus.
Haud ſecus exilium gratæ dequeſtus arenæ
Armenti princeps lunatum robur in ornos
Aſperat objectas, & ſe præmenſus in hoſtem
Ocia dura gerit, & prælia pulchra figurat,
Fronte furens, pulſaſque pudet non frangere ſylvas
Inde thoro meliore redit, veteremque repulſam
Excuſans, victor regnat, lauroque ſuperbit:
Vix primos belli motus libraverat heros,
Et jam fama loquax rapiens ex aure potentum,
Quod ferat in vulgus, pavidas quod ſpargat in urbes,
Prælia mota canit: illamne nocentis Averni
Progeniem; cœli ne rear? quæ murmura rerum
Occulta extenebrat, redditque latentia luci?
Immo quis è ſupera contendat pace creatam
Turbatricem hominum? quæ ſancta ſilentia regum
In mundi præfert aures, & plebis in ora

NOTÆ.

290 *Animam procudit in auſus.*] Varro: *legendo & ſcribendo vitam procudito* 3. de re ruſtica *gallina excudit*: quod cave in *excludit* vertas; frequentat enim, ut *excuſi pulli*. Lucret. lib. 5. *procudere prolem*, *viſus procudit agitque aëra*, aliquoties lib. 4. Cic. 3. de Orat. *procudere linguam*. Virg. Georg. lib. 1. *procudit arator Vomeris obtuſi dentem*: quod γνωμικόν τι loquitur.

291 *Haud ſecus exilium.*] Elegans comparatio, quam contendeſis cum illis, quas maximus Scaliger in Hypercritico cenſet.

298 *Primos belli motus libraverat heros.*] Noſter Daretis vento navigat, itaque ſubſequuturam dat Trojæ everſionem: alii magnum ponunt temporis interſtitium. Vide Illuſt. Scalig. in Euſeb. p. 44.

Vix primos belli motus libraverat heros.] Nihil adeo frequens Iſcano huic, quam illud *librare*. *Libravit in arces*, lib. 2. *Librato greſſu formam juvat*, lib. 2. *& huc illuc greſſum librans*. *Librato culmine pectus erigit*, lib 4. *Stabiles libratur in artus*, lib. 4. *Noctivagos librabat equos*, lib. 5. *Tenſos librans in bella lacertos*. *In mediis ſe librat aquis*. Sic lib. 2. *ſideream fama libram*, ut Symmachus, *libra æquiſſimi judicii*: *nutus librantis habena*, lib. 2. *rerum librare vices*, lib. 3. *conſilii librata fides*, lib. 4. *librantis habena non vendit nutum*, lib. 2. Sic Virg. *telum librabat ab aure*, 9. Æneid. Ovid. *jaculum quod dextra librabat*. Papin. *formidine gaudia librat*, lib. 8. *Huc ſe cæruleo libravit ab æthere virgo*. *Nec librare metus*.

302. *Quæ murmura rerum extenebrat.*] Excurrit in famam exemplo Virg. & Papinii, item Ovid. lib. 12. Metamorph & Silii initio quarti: qua de re vide Parrhaſium Sylloge 4. epiſt. 29. Eſt autem *extenebrat* φωταγωγεῖ, ἀποσκοτίζει. Ita Tertull. *Sol tenebravit*, lib. contra Judæos, cap. 13. Varro 2. de re ruſt. *quoad contenebravit*, ἕως συσκοτάζειν. Idem: *atque omnes adeo perquirit atque extenebrat artes*. Oroſius libro de Arbitrio: *Vitium naturalia bona contenebrat & infirmat*, p. 676. Sic Plaut. *exterebranides* ab exterebrare. Prud. *eloquenda animis Conſtantia*. Fama, quæ plurima ſcit, ut ait Sen. epiſt. 43. poſt cœnia illa, & vitia, quæ tenebras habent, extenebrat, non συσκιάζει & inlatebrat: ſed λογοποιεῖ rumiferat, ut eſt apud Nonium: eſt *rumigerula*, quæ vox Ammiani Marcellini.

Diſſipat, arcanum curæ furata ſilentis.
  Haud mora, non juſſi lituis, non ære vocati
Conſpirant ad bella viri, ſed & arma tumultu
Plebs rapit, & vibrans quos non bene noverat enſes,
Ingenue iraſci diſcit, multumque minatur,
Sed factura parum: terit hic in fræna jugales,
Non longum manſurus eques, rapta ille ſuperbit
Caſſide, & impatiens captos decreſcere viſus:
Hi ſuras riguiſſe ſtupent; hi pondere victi
In clypeos nutant, pars barbara regna laceſſit.
Litigiis audax & citra prælia fortis,
Objecta ſecura freto. gemit anxia matrum
Turba, nec infauſtis ſolatia mœſta querelis
Ire negant lachrymæ: lachrymis certatur, & omnem
Exceſſiſſe putat flendi parciſſima luctum:
Hæc inter medios enſes timet, illa charybdin
Incurrit: pietas nunquam ſecura quieſcit.
  Mens O prona virum, non hæc ſuſpiria virtus
Infracta admittit, non dant complexibus artus,
Oſcula non iterant, ne vel ſic bella morentur.
Vix memores dixiſſe vale: mulcetur alumnus
Fatorum Alcides, & ſpe meliore ſuperbis
Aſſidet inceptis, fremitu navalia fervent,

NOTÆ.

311 *Ingenue iraſci diſcit.*] Αὐτοφυῶς, more militari, non deſultorio & ruſtico.

311 *Multumque minatur, ſed factura parum.*] Infra: *Litigii audax & citra prælia fortis.* Vide etiam lib. 6. v. 604. Petronius: *abſentem votis interficit hoſtem.*

320 *Lachrymis certatur.*] Sen. Controv. 6. lib. 8. *lachrymæ ſunt pignora volentium*, paulo poſt: *Fletus humanarum neceſſitatum verecunda execratio eſt.*

Et omnem exceſſiſſe putat flendi parciſſima luctum.] Se ſcilicet exceſſiſſe; ſæpe enim tale quid omittit, lib. 2. *hac ne animoſa ſuperbit, Solins meminiſſe viri*, lib. 5. *reminiſcere tandem Spartanos coluiſſe lares*, lib. 6. *fingere ſacra vetet, fingit ſe ſacra vetare, nec enim veniſſe ſolet jure ducis, gaudet cum talia ſpectat Nupturam pepuliſſe Thetin.* Ovid. *ſimulat Jove natus abire.* Papin. lib. 2. *ipſaque tellus Miratur patuiſſe retro.* Tibul. *Juravi quoties rediturum ad limina nunquam.* Catul. *Et negat mihi veſtra redditurum.* Virg. Æneid. 12. *Summaſque minatur Dejecturum acies Italûm excidioque daturum.* Idem lib. 8. *Hoc ſignum cecinit miſſuram diva creatrix*, lib. 3. *Ipſe diem noctemque negat diſcernere cœlo.* Suet. *quem ex Cæſare Cleopatra concepiſſe prædicabat*, in Auguſto. Ut Græci, εὐεργετεῖν τὸν θεὸν νόμιζε μιμούμενος. E contra ſæpe tale quid abundat. Terent. *qui placere ſe ſtudeant bonis quam plurimis.* Vide Giſan. in *te* & *me*.

324 *Non hæc ſuſpiria virtus Infracta admittit.*] Infractum hic eſt ἄθραυστος, ut Pindaro ἄθραυστος φυά, Iſthm. Od. 6. ut *infragilis* Pedoni Albinovano, *Alta mane, ſupraque tuos exurge dolores: infragilemque animum, quod potes, uſque tene:* ut inclynis, ἀκλινής, Valerio Flacco & Manilio. Veteres tamen frequentius *infractum* in contrariam partem uſurparunt, quod vel unum illud Ciceronis probet Tuſcul. *In quem cadat ægritudo, cadere in eum timorem & infractionem animi.* Verum *in*, *ex*, *de*, & *re* aliquando intendere, aliquando minuere ubertim probarunt duo rei literariæ optimi maximi Dictatores, Joſ. Scaliger, & Iſaac. Caſaub. hic ad Suet. ille ad Propertium.

Ægroſque ſinus ter quino remige frangit
Lecta cohors; totidemque movet per cærula pinus:
At Notus incumbens humeris, Puppique ſequaci
Ducit in offenſam Simoentis in oſtia claſſem.
Puppibus emigrat primus, Telamone ſecundo,
Lariſſæ pollentis honos, cui cærula nupſit
Nereis, amplexus non aſpernata minores,
Mortalemque thorum, quo principe gloria ſpirat
Myrmidonum, quem tota ſuis obnoxia fatis
* Dorica caſtra canunt: Danais hic debet Achillem;
* Ajacem Telamon, æquale in prælia fulmen.
Dividit ergo acies æqui libraminis inſtar
Alcides, pars in Phrygios armata penates,
Jam dictos fortita duces, pars cura relictæ
Claſſis diſponit cum Neſtore, parſque ſequuta
Amphitryoniaden, ſociis partitur utriſque
Excubias hinc inde ſuas. Sic agmine trino
Conſulitur bello; patriumque armaverat orbem
Principis edictum Phrygii: ruit omnis in arma
Barbaries: flammiſque rates conſumere ſiccus,
Et Danaos ſparſurus aquis, ad littora Martem
Dux migrare jubet: parent. & ocyus omnes
Fluctibus inſiliunt, ſolitæ nil tale timere
Nereides, viſa arma ſtupent, horrentque tumultum.
Hi telis inſtant, alii face: pectora telum;
Fax puppes injecta petit, cunabula Mavors
Cypridis infeſtat armis, & & Lemnius igne.

* *marg. tonant.*
* *marg. Pergama.*

NOTÆ.

331 *Totidemque movet per cærula pinus.*] Apollod. 18. numerat, lib. 2. pag. 110.

336 *Amplexus non aſpernata minores.*] Sic alibi: *gaudet cum talia ſpectet Nupturam pepuliſſe Thetim.* Jupiter cur illius amplexu frui noluerit, habes apud Apollodorum Biblioth. lib. 3. pag. 189. vide tamen diverſa lib. 1. pag. 9. Hyginus de eadem re agit 54. fab. Idem in Aſtronomico, titulo *Sagitta* pag. 66. Pindarus Iſthm. Od. 8. qui oraculum non Prometheo, ſed Themidi tribuit. Ovid. lib. 11. Metam. fab. 7. Proteo. Hinc Papin. Achillem, *formidatamque parenti Progeniem* nominat, 1. Achilleidos.

343 *Pars cura relicta claſſis.*] Non male *jure* legas, ut Manilio, *jura capeſſunt*: ſed & *cura* bonum eſt, ſic lib. 4. *cui cura juvare* Ovid. epiſt. Penel. *immunda cura fidelis hara.* [illegible], ut Virgil. *cura Deum effigies.* Saluſt. *Marius in extremo agmine curabat.* Papin. *Noſcere cura Duces.* Sic noſter alibi: *cura tridentis*: *cui cura juvare*: *tertia cura vocat.* Auſon. Eidyl. 9. *cui cura ſecunda ſortis & æquorei ceſſit tutela tridentis.* Ita Ovid. 14. Metam. *& abeſt cuſtodia regis.* Sæpe etiam [illegible]: *tua maxima cura Triſtis Ariſtæus.* Virg. Propert. *Lanuvium annoſi vetus eſt tutela Draconis.* De *Cura Dea* vide Hyginum fab. 220. Quod ſequitur, *diſponit cum Neſtore*, ſignate dictum, ut *diem diſponere.* Vide Herald. ad Matth. lib. 5. epiſt. 21.

355 *Cunabula Mavors Cypridis.*] Quia ex mari oriunda. Vide libro 2. verſ. 429.

357 *Sangui-*

Tunc primum bellis rubuit mare: ſanguinis illas
Murex hauſit opes, quas nondum oblitus in annos
Præſentes meminit, regumque expendit in uſum.
Scyllæos nova præda canes ad funera mœſti
Gurgitis invitat, coeunt latrantibus undis
Monſtra ſinus Siculi, dehinc hauſto nectare diro
In freta ſparguntur ſimilem vomitia potum.
At fremitu accepto Nereus excuſſus ab antris,
Motatis horreſcit aquis: fontique relapſus
Naſcentem explorat lunam, viſoque meatu
Quem genitrix natura dedit, ſecurior exit.
Immo agite, immiſſo bellum conſumite ponto,
Di ſi qui undarum: raptæque Atlante repulſo
Evolvatur aquæ; fatis injuria prima
Excuſanda fuit, an & hos impune furores
Ferre juvat? miſtro completus ſanguine pontus
Spumat, & incenſum fumat mare, Scylla charybdin
Excitat, & noſtris pingueſcunt monſtra ruinis.
Si neutros ſupereſſe ratum: Si judice pœna
Elicitis pœnas, Phrygios perjuria mergent,
Exemplum ſceleris Danaos; quæ jam mora ſegnes?
Pronius in facinus tardis ultoribus itur.
Ardua jam trepidis murorum ſepta catervis
Iliacæ traxere manus: ſtat Dardana pubes
Pro jugulis armata ſuis: nec enim invida regni
Ambitio ludit pugnas, ſed & ira, minæque,
Et non extorti per vulnera cruda furores
Bella cient, hinc inde odiis flammata ſuperbis.
Primus in adverſos vibrata cuſpide muros
Torquet equum Peleus, fractaque accenditur haſta.

NOTÆ.

357 *Sanguinis illas Murex hauſit opes.*] Comminiſcitur purpuræ prima natalia: alia vide apud Nonnum lib. 40. v. 310. Pollucem lib. 1, cap. 4. qui Herculis canem morſu purpuræ rubentem, coloris indicem fuiſſe ait. Aliter Nazianzenus, qui paſtoris Tyrii canem, non Herculis vult fuiſſe orat. 3. p. 103. Autor Etymologici: ἁλυργὴς ἁλὸς ἔργον: quod exponit de cochlea marina. Vide Plin. lib. 9. Scalig. exerc. 325. 514. Eodem modo corallium ex guttis occiſæ Meduſæ natum Orpheus ſcribit lib. de lapidibus. Ovid. 4. Metam. virgas capiti illius ſubjectas in corallium mutat. Plura de Purpura Bernart. ad Sylvas Papin. p. 46.

366 *Naſcentem explorat Lunam.*] Quia pelagitratia illa Dea maria variis æſtibus impregnat: quod ſanguine effuſo factum fingit: *explorat* proprie. Claudianus, *& quos naſcentes explorat gurgite Rhenus*, 2. in Ruffinum.

376 *Phrygios perjuria mergent Exemplum ſceleris Danaos.*] Laomedontis perjurium, & Græcorum ſcelus in rapiendo aureo vellere, quo reliqui invitati, tanquam exemplo, cauſas interitus juſtas allegat.

378 *Pronius in facinus tardis ultoribus itur.*] Sic lib. 2. *multa nocentes Emendat vetitis velox ſi occurrerit auſis*, ubi plura. Sententia ab Eccleſiaſte ſumpta videtur ex cap. 8. 11.

Hæc (ait) hoſpitiis aditus, & in hoſpita tecta
Pulſanti reſeranda manu: nos urbe fruamur,
Portu alii, dixit: cunctique inſtare Pelaſgi
Ceu belli tunc cauſa recens nec tempore longo
Ira minor, minus accendant in prælia mentes
Juſſa, tubæ, promiſſa, preces: aſperrima cernas
Bella geri: non præcipites telluris hiatus,
Non undas timuere viri: ſibi quiſque videri
Dux aliis, mileſque ſibi: pars cratibus inſtat
Continuas molita vias, vallemque profundam
Molibus injectis vincit: pars aſpera divi
Impatiens hæſiſſe ſubit: jam copia muri,
Jam ſilices laxare licet: ſed deſuper urgent
Dardanidæ, incuſſaſque trabes & ſaxea volvunt
Fragmina: pars jaculis audax, pars aſpera flammis
Flagrantes * invergit aquas? ſeptum arbore Dymas
Affectabat iter, fixoque in mænia vultu,
Hæſerat: hunc latices decalvavere profuſi,
Fulmineique imbres, nudum ſpoliatur utroque
Crine caput: penetratque fluens in viſcera vulnus.
At teſtudineo Telamon defenſus amictu
Occultum furatur iter: ſilicumque tenorem
Ære domat, jamque in præceps pendente ruina
Cedit, & effracta tandem prior urbe potitur.
Interea flammis populari vela parantem
Percellit vox dira ducem: cui ſtrenue ductor
Dardanidum, cui bella geris? civeſne peroſus
Monſtripari pacem pelagi ſancire laboras?
An pavidis profugiſque inſtas? & ne qua ſuperſtes

* marg. immergit.

NOTÆ.

404 *Hunc latices decalvavere profuſi.*] Vegetius de re milit. lib. 4. cap. 8. *exurimenta* nominat, *bitumen*, *ſulphur*, *picem liquidam*, *oleum incendiarium*. Talem πολιόρκησιν Papin. lib. 10. deſcribit, quam imitatur preſſo pede item Silius lib. 1. & 14. *Decalvare* φαλακροῦν. ut Plautus *denaſare* in Captivis, *decollare*, *deartuare*. Papin. 2. Theb. *aſproſque molares Deculcare genis.*

406 *Fluens in viſcera vulnus.*] Ut Papin. lib. 11. *obliquo deſcendit ab aëre vulnus.* Silius lib. 17. *fluit undique victor Mulciber.* Varro: *fluunt uberius venti.* Ita Lucret. de ventis: *Nec ratione fluunt alia.* Idem: *flumen picis* lib. 6. Lucilius: *fluitare caprones altas.*

408 *Occultum furatur iter.*] Hujus generis ὁμοιολήγματα ſunt in his libris multa. *Lapſurum ſuſpendit iter. Nocturnum diſponit iter. Phœbaum maturat iter. Præreptum miratur iter. Æquoreum ſulcabat iter.* Papin. lib. 10. *Aërium ſibi portat iter.*

412 *Percellit vox dira ducem.*] Ἐκπλήττει. vulnerat animum & aures. Vide Scaligeri Feſtum in *Planca*, & inibi proverbi *plauſtrum perculi*: ut & Agel. lib. 2. cap. 23. ubi Cato ait: *Ventus Cercius armatum hominem, plauſtrum oneratum percellit.* Varro in Parmenone: *teneram abietem ſolus percellit.* Nævius in Tarentilla: *alii percellit pedem*; quod Plauto in Aſin. *pedem pede premit.* Lucret. *retroque recellit.* Eſt autem à κέλλειν.

418 *Ar-*

Sit fuga, conſumis claſſes? proprioribus auſis
Intendere manus hoſtes, hunc lumina flecte,
Atque urbem miſerare tuam: vix credulus hæret
Laomedon, cernitque tamen jam Pergama rumpi,
Stare hoſtes, nutare Phryges: rapit ocyus agmen
Attonitum, bellique rudis non colligit alas:
Sed ſparſis properat ſignis: quem præpete gaudens,
Excipit occurſu Tirynthius: hiſque ait, olim
Cum premerent portus optataque littora feſſi,
Exilem telluris opem, tenuemque, negaſti
Sæve moram, ſpreta pacis cum fronde Minerva.
Sume vices, hoſtis rediit, qui venerat hoſpes.
Sic fatur, ſtrictoque ducem transverberat enſe:
Thoraciſque moras, clypeique umbramina raptim
Diſſipat, atque animam tot defenſoribus aſam
Elicit, & ſtygios jubet irrupiſſe penates.
Fit fuga Dardanidum mactato principe: at hoſtis
Civiles prædatur opes: pars cædibus iras
Innumeris explere ſitit: vox regia tandem
Caſtigat rapidos Danao graſſante tumultus.
Parcite victores Danai, compeſcite dextras:
Labe pari peccat, pariter crudelis uterque
Qui * cunctis, & nulli: nobilis ira eſt — * Parcit leg.
Citra iram punire reos: jam copia regni,
Urbs cecidit, ceſſit hoſtis: cæſoque tyranno,
Ut miſeris faciles, Graiorum exempla ſecuti,
Eſſe Phryges diſcant, damus ultro rura colono,
Caſtra viris, pontum nautis, & civibus urbem,
At pereat dira ſi quis de ſtirpe ſuperſtes:
Hanc quoniam delere juvat. Sic fatur, & ecce
Amphitus, Hyſiphilus, Volcontus, & inclyta vultu
Heſione, ſævis vincti poſt terga catenis
Traduntur ducibus; hi dira in funera rapti;

NOTÆ.

418 *Atque urbem miſerare tuam.*] Feſtus: *miſeratur, qui conqueritur aliena incommoda; miſeretur is, qui miſerum ſublevat.* Vetus Grammaticus: *Miſereri, conſolari tantum eſſe intra affectum doloris.* Plautus, *ſe miſeratur.* Tacitus, *facunde miſerari*, loqui nempe ad miſericordiam. Sed hoc diſcrimen ſæpe migrant autores. Virg. Æneid. lib. 5. *Æquævumque ab humo miſerans attollit amicum.* Idem Georg. 4. *[illegible] miſerabere fruſtra.* Et Georg. 1. *ignaroſque viæ mecum miſeratus agreſtes.* Propert. *tu ſola humanos nunquam miſerata labores.*

428 *Strictoque ducem transverberat enſe.*] Apollodorus lib. 2. jaculis confectum ſcribit. Cum his quæ ex Darete tranſſumpſit bene convenit omnibus, quæ Meſſala Corvinus de progenie Auguſti ſcripſit, quod ſemel dixiſſe ſatis eſt.

434 *At pereat dira ſi quis de ſtirpe ſuperſtes.*] Feſtus: *Dirus, dei irâ natus*, ἀλλῶς de illa.

Hæc Telamon tibi præda datur, quod Pergama victor,
Quod prior effractis facilem das hoſtibus urbem.
Ilicet Argolici præda Heſioneque potiti
Incumbunt pelago, laurumque inſigne triumphi
Puppibus exponunt, penetratque ad ſydera plauſus.
His aberat Priamus, aliam ſervatus in iram
Fatorum, caſuſque alios: cui Marte ſecundo
Eoos populata Phryges victoria læta
Faverat, & reduci comites plauſere triumphi.
Dura hominum Lacheſis, ſors perfida, luditur anceps
Imperium, Priamus natales ampliat agros;
Troja ruit: ſceptroque novus dum quæritur orbis,
Sceptri nutat honos: fauſtus in regna meatus
Fata dabunt reduci: ſed dira, ſed aſpera donis
Invidit fortuna ſuis, quæ cum ardua donet,
Guſtatos graviore favos ulciſcitur ira.
Jamque urbis trepido conſpectum pectore ductor
Hauſerat, occurrit luctus, viſumque ſalutat
E muris manuum plauſus lachrymabilis; horror
Aggreditur, turbatque ducem, totamque pererrat
Infelix planctus aciem: ſtant undique cives,
Solanturque ſuam Priamo ſpirante ruinam.
Ille autem licet interno * complura dolore

** Leg. compluta.*

NOTÆ.

449 *Hæc Telamon tibi præda datur.*] Præmium, γέρας: ut Ariſt. in Ethicis. Pindarus Nem. Ode 4. Apollod. libro 2. & 3. Τελαμῶνι ἀριστεῖον Ἡσιόνην δίδωσι. Heſychius: γερούσιον τὸ τοῖς ἐν τιμαῖς κοινὸν γέρας ἀλλότριον. Vide Heinſii notas in Silium, lib. 1. Græci ſæpe conjungunt γέρας ἐξαίρετον. Philo lib. 1. de vita Moſis pag. 491. γέρας ἐξαίρετον ἡ ἱερὰ ἱδρυμένος εἶχεν, & alibi ſæpe. Ita Latini *exortem honorem.* Virg. Æneid. 9. *clypeum criſtaſque comantes Excipiam forti.* Vide Eurip. in Troad. & Victorium Var. lect. lib. 26. cap. 1. Septimius ille, qui Dictyn Cretenſem vertit, *munus extra ordinem* nominat.

452 *Laurumque inſigne triumphi Puppibus exponunt.*] Vide Carolum Paſchalium de coronis lib. 7. cap. 7.

454 *His aberat Priamus.*] Negat Apollodorus lib. 2. & Hyginus fab. 89. adduntque Podarcen ante dictum. Idem ait, Heſionem αἰχμάλωτον Herculi pro fratre λύτρον dediſſe: unde Priamus ἀπὸ τοῦ πρίασθαι. Vide & Lycophronem in Caſſandra.

459 *Natales ampliat agros.*] Verbum probum Feſtus: *Manius primus ultra columnas extendit tigna, ut ampliarentur ſuperiora.* Horat. lib. 2. ſat. 4. *ampliet ut rem.* Lucanus de Tanai: *Nunc huic, nunc illi, qua flectitur, ampliat orbem.* Suet. in Auguſto: *ampliato Apollinis templo.* Martial. lib. 8. Epigr. 66. *Quorum pacificus ter ampliavit Janus nomina.* Autor Gloſſar. *Ampliari* δυναστεύεσθαι.

462 *Aſpera donis Invidit fortuna ſuis, quæ cum ardua donet, Guſtatos graviore favos ulciſcitur ira.*] De ſententia illa vide plura ſub finem lib. 7. Eurip. in Hecub. γεύσασθαι κακῶν, eodem modo in re eadem locutus. Vide Epiſt. Sen. 8. qui alibi recte. *Non eſt tuum, fortuna quod fecit tuum.* Bene igitur illis, qui cum fortuna parum contrahunt, & Dioclis Caryſtii conſilium ſequuntur: μία ἐστὶ πρὸς τύχην ἀσφάλεια, τὸ μὴ τεταμένως αὐτῇ πιστεύειν.

471 *Interno complura dolore.*] Magis ad palatum autoris fuerit, *compluta*, quo lib. 3. utitur, *complutaque murice veſtis*; & lib. 2. *complu-*

Corda gemant, vultu lachrymas caſtigat adultas:
Ut ſaltem ſperet ducis ad ſolatia vulgus:
Nam ſumme miſer eſt, cui nec ſperare relictum eſt.
Nec mora, diffuſam ſpaciis majoribus urbem
Integrat, ac potior conſtructio Barbara Græcam
Excludit Nemeſin: medicati vulnera muri
Reſpirant meliore manu, contemptaque moles
In ſævum patuiſſe aditum: & qua ſaxa recedunt,
Continuant valvæ duplices: hæc cardine laxo
Alternos pandit aditus, hæc robur acernum
Pectine ferrato tacitos ſuſpendit in uſus.
Jamque arces cecidiſſe juvat, jam machina major,
Et lucro jactura fuit: muralia primas
Propulſura manus, pinnarum culmine denſo
Conſpicuos tollunt apices, nec mœnia munit

NOTÆ.

compluitaque murice multo. Hier. epiſt. 27. *cæleſti rore compluitum eſt.* Latinus Pacatus in Paneg. *Fingit quidem ut ſcimus & timor gaudium, ſed ita intimos mentis affectus proditor vultus enunciat, ut in ſpeculo frontium extat imago animorum.*

472 *Vultu lachrymas caſtigat adultas.*] Vide ſupra v. 238.

474 *Nam ſumme miſer eſt, cui nec ſperare relictum.*] Unde Theocrito mortui ἀνέλπιστοι, & deſperantes κωφὸν ἄδην proverbio dicuntur. Diogenes apud Stob. ſerm. 261. [illegible] τὸν βίον ἐλπίς. Unde Heſiod. & Homerus, ut eſt apud Plutarch. de conſolat. ultimam remanſiſſe fingunt. Salvianus: *totum inter homines ſpebus agitur.* Antiphon Orat. 14. pag. 141. [illegible] ἐν τῇ ἐλπίδι ἐστί. Ἔλπεο χρὴ πάντα, ut ex Lino recitat Iamblichus libro de vita Pythag. pag. 131. Proverb. notum eſt, *Ægroto dum anima eſt, ſpes eſt.* Sen. epiſt. 103. *Nec ſperaveris ſine deſperatione, nec deſperaveris ſine ſpe. Dum vivis ſperare decet.* Priap. autor. Vide Scalig. Catalecta titulo 18. De ſpe, & Tibullum in fine lib. 2. Sen. in Medea: *qui nil poteſt ſperare, deſperet nihil.* Recte tamen Pindarus Nem. Ode 8. κενεᾶν ἐλπίδων χαῦνον τέλος. Varro *umbram ſpei devorare:* quod proverbium redolet. Egregie etiam de ſpe Chryſoſt. Hom. 17. in Geneſin.

477 *Medicati vulnera muri.*] Sic Val. Flaccus de navi dihiaſcente, ut Cato loquitur, *vel pice vel molli concludere vulnera cera*, lib. 1. Propert. lib. 3. Eleg. 1. *Sponte ſua muri membra coiſſe ferant.*

478 *Contemptaque moles in ſævum patuiſſe aditum*, [illegible]. Partem à Peleo deſtructam, portæ ait locum præbuiſſe.

481. *Robur acernum pectine ferrato.*] Catarractas penſiles [illegible].

483 *Jam machina major*] Virgilii ductu: *pendent opera interrupta minæque Murorum ingentes æquataque machina cœlo.* Papin. 2. Sylv. *nec ſolidis prodeſt ſua machina terris*, lib. 3. *dum me flammiferi portabit machina cœli*, ſub finem lib. 7. *volventis machina cœli.* Manil. & lib. 2. *Machina enim moles.* Etiam pro mola vide Scaliger. in Feſtum, pag. 62.

484 *Et lucro jactura fuit.*] Papin. *par jactura lucro.* Optime huc refertur Pindari Pyth. Od. 4. ῥᾴδιον μὲν πόλιν σεῖσαι, καὶ ἀφαυροτέροις· ἀλλ' ἐπὶ χώρας αὖτις ἕσσαι, δυσπαλὲς δὴ γίνεται ἐξαπίνας, εἰ μὴ θεὸς ἁγεμόνεσσι κυβερνατὴρ γένηται. Procopius Cæſarienſis initio Hiſtor. templum ait Sophiæ & Byzantii ex voto inflammatum videri, ut melius inſtauraretur, pag. 2.

Muralia primas propulſura manus.] Ἀντιτειχίσματα, ἐπιτειχίσματα. Plutarcho in Narrat. Amator. τειχομαχίας etiam. Homerus Iliad. μ. [illegible] ἐπάλξεις. Hieron. adverſ. Jovinianum. *contemplare gloriam meam, & petra firmiſſima tegere promurali*, lib. 1. Ita *proceſtria* caſtrorum, & *anteurbana* [illegible], Feſtus.

Rarior excubias turris factura ſecundas.
Celſior in ſuperas contendens vertice nubes
Ilios, æquaret gemini diſcrimina mundi,
Si ſpacio contenta ſuo, minus improba cœlo
Parceret, atque alium jam non præſumeret orbem.
Si Phlegram conferre velis, ſi virginis arces
Aſſyriæ, feret hæc potius diſcrimina linguæ,
Tela Jovis, nulli ſpacioſior æthere tractus
Contigit, aut tantum patiens indulſit olympus.
Pene pares totam turres ſparguntur in urbem,
Cyclopum faſſæ ſtudium, civiſque ſuperbus
Celſa petens, faſtidit humum: ſurgentia paſſim
Exhalant piceas incenſa pyralia flammas.
Ingenti Ucalegon conſumens aëra tecto,
Arduus alta petit, Anthenor mœnibus æquis

NOTÆ.

489 *Ilios, æquaret gemini diſcrimina mundi.*] Conſtantinopolim puto innuit.

492 *Si Phlegram conferre velis.*] Phlegræos campos alii in Theſſalia: alii in Macedonia ponunt. Videatur Strabo in excerptis lib. 7. Philoſtratus in Heroicis, [illegible] φλέγεσθαι ὀνομάζουσι: alii caſtra vocant Phlegræ, propter Gigantum bellum. Noſter urbem Gigantum innuere videtur, quia cum Troja confert, niſi malis ad ſtructuram & inſanas illorum molitiones, tanquam arces, referre; qua de re Severus in Ætna prolixe. Papinius *Geticam* nominat *Phlegram*, 2. Theb.

Si Virginis arces Aſſyriæ.] Babylonem, quam Semiramis, ut volunt, *cinxit coctilibus muris*, ut Ovid. loquitur. Hyg. *latere cocto, & ſulphure*, fab. 223. Prop. *Perſarum ſtatuit regina Semiramis urbem*. lib. 3. Joſephus tamen libro contra Appionem ab illo conditam negat: ut & Beroſus, & Joſeph. Scaliger libro Canonum Iſagogicorum, ad Euſeb. p. 313. Vide multis agentem Herculem Cioſanum ad Ovid. lib. 4. Metam. Sed cur *virginem* nominat uxorem Nini, & de qua iſta Africanus in Chronographicis [illegible] τῆς γῆς [illegible] χώματα [illegible] διὰ τὰς κατακλυσμούς, τὰ δὲ [illegible] τῶν [illegible] ζώντων [illegible]. Sed *virginis* vocabulum non adeo anguſtis finibus circumſcribendum. Virg. *Amazonas* nominat *virgines*, cum tamen ſexum propagarint. Ita Luna *menſtrua virgo*, quæ tamen conjux Tithoni, Memnonis mater, Endymionis deliciæ, ita Chryſeis Homero κόρη, quod & Euſtathius notat p. 43. Vide ambitioſe agentem de hac re Taubmannum olim noſtrum ad Virg. Culicem p. 270. Ita *viduæ* vocabula & *nubere*, laxius ſæpe ſumuntur: qua de re Scipio etiam Gentilis ad Apuleii Apol. n. 762. Ita Silius Pyrenen defloratam, *virginis* tamen titulo honorat, lib. 3. *Lugendam forma*, &c. De Semiramide vero illiuſque nomine, vita, prolixe Loenſis Tomo quinto Criticor. lib. 6. cap. 22. Herodot. lib. 1. Diod. Sicul. lib. 11. Strabo lib. 4. Curtius lib. 5. Plinius lib. 8. cap. 42. Solinus, bonorum autorum fucus, cap. 60. Hyginus de illis qui ſe ipſas confecerant, cap. 243. *Semiramis Babylonia equo amiſſo in pyram ſe conjecit:* Juſtinus equum ab illa εἰς συνουσίαν amatum refert, in Hygino rectius *equo admiſſo* legas.

493 *Feret hæc potius diſcrimina linguæ.*] Geneſ. 11. Joſeph. cap. 6. lib. 1. Antiquit. Philonis etiam liber eſt περὶ συγχύσεως διαλέκτων.

499 *Exhalant piceas incenſa pyralia flammas.*] Πυρεῖα ſive funalia, & λαμπτῆρας intelligo, quibus nocturnæ ſtationes tenebras vincunt, ut Florus lib. 2. cap. 1. *prælucere funalia.* Vide prolixe doctiſſ. Caſaub. in 15. lib. Athenæi pag. 630. Latinus Pacatus in Panegyr. *accenſis funalibus auctum diem*, ait.

500 *Ingenti Ucalegon conſumens aëra tecto, Arduus alta petit.*] Virgilium 2. Æneid. imitatur, [illegible]

Certat: at inconſtans, nec major, nec minor, ægris
Anchiſes parcit pedibus, greſſumque peroſus
E ſpeculis videt urbis opes, plauſuſque viarum.
Haud procul incumbens, urbi mediantibus arvis
Idæus conſurgit apex, vetus incola montis
Sylva viret, vernat abies procera, cupreſſus
Flebilis, interpres laurus, vaga pinus, oliva
Concilians, cornus venatrix, fraxinus audax,
Stat comitis patiens ulmus, nunquamque ſeneſcens
Cantatrix buxus, paulo proclivius arvum
Ebria vitis habet, & dedignata latere
* Canicolam poſcit Phœbum, vicinus ariſtas
Prægnantes fœcundat ager, nec plura Phalernus
Vina bibit, non tot paſcit Campania meſſes.

**Marg. canoclam. leg. Cœli oculum, vel Cœlicolam.*

NOTÆ.

κώδων esse ſolet: facile itaque incendium ex incuria oboritur. Juvenal. *jam frivola transfert Ucalegon.* *Arduus alta petit*, ut Virgil. *Perfidus alta petens.*

502 *Inconſtans, nec major, nec minor.*] Prius ad animum, hoc ad ſtaturam περιέχων refero, Tibul. lib. 4. *Nec tamen hinc aut hinc tibi laus majorve, minorve.* Inibique: *ſi verſus noſter totuſve minuſve.* Propert. in fine lib. 2. *Nec minor his animis, nec ſi minor.* Manil. lib. 2. *Nec deeſt, nec ſupereſt cenſus.* Auſon. Eidyl. 9. *teque inter geminas ſpecies neutrumque & utrumque.*

507 *Vernat abies, &c.*] Dæmonium hominis Julius Cæſar Scaliger in Hypercritico, Papinium non immerito arguit, in uno nemore tam diverſas ponentem arbores: & ſane videtur à natura abludere. Poëtis tamen hoc non eſt inſolens: fecit ante, quamvis parcius, 11. Æneid. v. 135. Virg. item 6. Æneid. Effuſe Ovid. 10. Metamor. Claudian. lib. 2. de raptu Proſ. Callimachus in hymno Cereris. Seneca in Hercule Oetæo. Varro in Parmen. ut ex Nonio conferruminat Joſ. Scalig. Conject. pag. 119.

513 *Canicolam.*] In ora libri *canoclam*, ſcripſerat *calicolam*, vel, quod melius, *Cœli oculum poſcit Phœbum.* Apud Ovid. Sol de ſeipſo: *Omnia qui video, per quem videt omnia tellus, mundi oculus.* 4. Met. *&virgine fixis in una quos mundo debes oculos.* Plinius, *Sol cor mundi.* Lucret. lib. 5. *lucis caput*, ibid. *radiatum inſigne diei.* Heſiodus Solem, Διὸς vocat ὀφθαλμόν. Clem. Alex. lib. 5. Strom. p. 410. ὁ ἥλιος ὥσπερ ἡ λυχνία μέσος τῶν ἄλλων πλανητῶν τεταγμένος, τοῖς θ' ὑπὲρ αὐτὸν, τοῖς θ' ὑπ' αὐτὸν κατὰ τὴν θείαν μουσικὴν ἐνδίδωσι τοῦ φωτός, quæ ad verbum fere eadem apud Philonem lib. 3. de vita Moſis, p. 518. vide etiam Nazianz. Orat. 304. p. 559. Piſidas Solem κοινὸν ὄμμα vocat. Ambroſ. *Sol oculus eſt mundi, jucunditas diei, cœli pulchritudo, natura gratia, creatura præſtantia.* Orpheo eſt πανδερκής. Vide plura apud Meurſ. in Critic. part. 2. cap. 35. & μελιτουργοῦσαν illam μέλισσαν. Weitzium Comment. in Prudent. pag. 737. *Oculi* vero vocem Pindarum eleg. ſæpe uſurpat: σικελίας ἔσαν ὀφθαλμός. Olym. Od. 2. ποθέω στρατιᾶς ὀφθαλμὸν ἐμῆς. Od. 6. ὄμμα φαεινότατον ξένοισι, Pyth. 5. Ita δίκης ὀφθαλμός. Diphilus apud Clem. Alex. lib. 6. pag. 442. Ita Achilles Tatius roſam ὀφθαλμὸν ἀνθέων, quod Sapphus eſſe u. Stephanus exiſtimat. Philoſtratus etiam pag. 894. in epiſt. τὰ ῥόδα γῆς ὄμματα nominat. Horat. *Solem Aſia Brutum appellat*, Sat. 7. lib. 1. Demoſthenis illud venuſtum eſt de Athenienſibus Philoxeni, præfecti Alexandri conſpectu perterritis: τὸ ποιήσειν τὸν ἥλιον ἰδόντες, οἱ μὲν δυνάμενοι τοὺς λύχνους ἀναβλέπειν. Plut. περὶ δυσωπίας. Athenæus lib. 10. p. 425. ſcribit œnoptas vocatos ὀφθαλμούς, tanquam inſpectores convivii. Ita Nazianzenus Orat. 32. p. 517. Conſtantinopolim vocat οἰκουμένης ὀφθαλμόν.

514 *Nec plura Falernus Vina bibit.*] *Famoſos veterum proferre Falernos*, ut Tibul. loquitur. Horatio frequens, ſed in laudibus

* Leg. rigans.

Proxima rura * rigant, alio peregrinat ab orbe
Viſurus Trojam Simois, longoque meatu
Emeruiſſe velit, ut per tot regna, tot urbes,
Exeat æquoreas tandem Trojanus in undas:
Dumque indefeſſo miratur Pergama viſu
Lapſurum ſuſpendit iter, fluviumque moratur
Tardior, & totum complecti deſtinat urbem:
Suſpenſus infenſus aquis violentior inſtat
Nereus, atque amnem cogens procul ire minorem,
Proximus accedit urbi: contendere credas
Quis propior: Sic alterius concurritur undis,
Sic crebras iterant voces, ſic jurgia miſcent.
   Undique ſiderei majeſtas conflua mundi
Iliacum dignata ſolum, juga, mœnia, pontum
Veſtit, & aſtrifero dat reſpiramina collo.
Idæos Cybele colles colit, ipſa ſuperbis
Regnatura jugis, reliquos tibi Delia ſaltus,
Donat, & Idæis penſat venatibus orbem.
Pampineum te Bacche nemus, te ſpicea cingit
Sylva Ceres, Neptunus aquas, navalia Phœbus,
Arces Pallas habet, & habetur Pallade fatum.

NOTÆ.

vini tantum. Incolas eo nomine hic inſignit, niſi forte συνεκδοχῇ agro Falerno, ut Plinius ſæpe loquitur lib. 14. cap. 3. & 6. incolas comprehendit.

516 *Alio peregrinat ab orbe.*] Vide ſupra v. 74.

519 *Exeat æquoreas tandem Trojanus in undas.*] Similem fluviorum ambitionem vide in Moſella Auſonii v. 353. 495. Sequentia non abludunt ab illis Claudiani, de 6. Conſ. Honorii.

——— *Advena Nereus*, &c.

530 *Aſtrifero dat reſpiramina collo.*] Atlantis, qui tibicen & deſtina cœli fingitur. vide Apollon. 2. lib. Bibliothec. pag. 105. Arnob. lib. 2. *Quando ſiderum motus aut ratio cœpta eſt genethliaca ſciri? non poſt Theutin Ægyptium, aut poſt Atlantem, ut quidam ferunt; geſtatorem, bajulum, tibicinem illum, ac deſtinam cœli.* Simile egregium hinc deſumpſit Claud. lib. de laud. Stilic. 1. v. 143. Hyg. fab. 150. *Atlanti qui dux Titanum fuit, Jupiter cœli fornicem ſuper humeros impoſuit: qui adhuc dicitur cœlum ſuſtinere.* Hunc Clem. Alex. lib. 1. Stromat. Phryga, alterum qui πρῶτος ναῦν συνεπηγήσατο, Libicum facit, p. 225. Ejuſdem fere ſententiæ eſt illud Petron. Arbitri: *Sentit terra Deos, mutataque ſidera pondus quæſivere ſuum: namque omnis regia cœli in partes deducta fuit.* Papinius etiam, *proclamatque adici cervicibus Atlas.* Vide Meurſ. Criticor. ad Arnob. lib. 2. cap. 13. Philo vero vere dixit: κίονα τῶν ἐν ὅλοις κράτιστον ὄντως, ὃς τὸν κόσμον ἀχθοφορεῖν ἰσχύσαι, lib. de plant. pag. 168.

536 *Et habetur Pallade fatum.*] Palladium, de quo fuſe Meurſ. ad Lycophron. pag. 110. Apollod. lib. 3. Ovid. lib. 6. Faſt. Herodianus cœlo decidiſſe id ait, lib. 1. Inde Phrygio agro Peſſinuntis nomen. Dionyſ. Halic. lib. 6. Servius lib. 3. & 5. Æn. Pauſanias in Corinthiacis, Argivos illius ἀγάλματος poſſeſſionem ſibi arrogaſſe refert, pag. 65. Alii Nautem Æneæ ſocium illud in Italiam aſportaſſe volunt. Salvum illud & illæſum etiam poſt Fimbriæ ἅλωσιν inventum, aſſerunt Appianus & Jul. Obſequens. Vide Vivem ad cap. 7. lib. 3. Auguſtini de Civit. Dei. Firmicus *Abarim Scytham* id feciſſe & conſecraſſe vult: quod maximus

Scaliger

Eſt ſacer urbe locus media, modicumque laborat
In cumulum pygmæus apex, quem ſurgere plene,
Quem planè reſidere neges; hic celſa ſuperbi
Fulgurat ara Jovis, non ſceptro & fulmine nudi,
Non qualem Tyrius, non qualem prædicat Indus.

NOTÆ.

Scaliger miratur in Comment. ad Euſeb. p. 46. Meus vero liber habet *ἀνάγυρον Scytham*. Clem. Alex. & Arnob. ex oſſibus Pelopis illud fabrefactum ſcribunt: ille vero in Protrep. p. 23. duplex ex Appellæ ſententia fuiſſe vult.

537 *Eſt ſacer urbe locus media.*] Dares: *Regiam quoque ædificavit; ibique Jovis aram ſtatuamque conſecravit.*

Modicumque laborat in tumulum pygmæus apex.] Pygmæum nominat, id eſt, parvum; quia tumulum modicum dixerat. Pygmæi Heſychio quaſi *πυχυαῖοι* cubitales: niſi *pygmæum apicem* intelligas ſimilem manus in pugnum contractæ. Heſych. *πυγμὴ γρόνθος πυγμή, ἤγουν τὸ συγκεκλεῖσθαι δακτύλους.* Juven. *virginem Pygmæam.* Sat. 6. Auſon. de tumulo tali, ſed altiori: *qua ſublimis apex longo ſuper ardua tractu Vitibus aſſurgit.* Eidyl. 9. Sic lib. 5. v. 264. noſter: *juga crurum.* Haut abſimile Guntheri illud lib. 4. *Thuſcique crepundia montis.*

539 *Celſa ſuperbi fulgurat ara Jovis.*] Hercæi puto ad quam lib. 6. Priamus occiditur. Ilio exciſo in diviſione prædæ ſignum Hercæi Jovis Sthenelo Capanei filio *κληρωτὶ* obtigit. Pauſan. in Arcadicis.

541 *Non qualem Tyrius, non qualem prædicat Indus.*] Belum & Jovem Hammonium innuit Hyg. cap. 133. & lib. 2. Aſtron. Poët. p. 69. capite. Aries: vide Meurſ. in Criticis ad Arnobium cap. 2. lib. 6. Ciceronis verba ſunt de Nat. Deor. 3. *Quintus Jupiter in India, qui Belus dicitur*, Ζῆνα Λίβυν Nonnus vocat. Vide Lilium Gyraldum in Jove. In primis vero maximum Scaliger. in Canonibus Iſagog. ad Euſeb. lib. 3. p. 313. Lucan. lib. 9.

Ventum erat ad templum, Libycis quod gentibus unum
Inculti Garamantes habent: ſtat ſortiger illic
Jupiter, ut memorant, ſed non aut fulmina vibrans,
Aut ſimilis noſtro, ſed tortis cornibus Ammon.
Non illic Libycæ poſuerunt ditia gentes
Templa; nec Eois ſplendent donaria gemmis.
Quamvis Æthiopum populis, Arabumque beatis
Gentibus, atque Indis unus ſit Jupiter Ammon.

ARGU-

Digitized by Google

ARGUMENTUM

LIBRI SECUNDI.

Mittitur à Priamo legatio Sancta ſecundo
Ad proceres Danaum, repetant qui pace ſororem
Heſionem, magna vi nuper ab Hercule raptam.
Judicium Paridis ſequitur, quo judice diſces,
An Venus, an Juno, vicitve decore Minerva.

JOSEPHI ISCANI

DE BELLO TROJANO

LIB. II.

JAm floret Priamus populoſo pignore felix
Felix conjugio, felix natalibus * arvis
Si ſuperi, ſi fata ſinant, ſi ſtare beatis
Permiſſum: videt Alecto, quas fregerat arces,
Fortuna meliore frui: Videt, ardet, & hydris
Iraſcens circumque genas & tempora crebris
  Mene, inquit, reginam Erebi, mundique potentem.
Atque utinam cœli, regnum mortale laceſſet
Æternum? pudet heu. laſcivit terra ſuperſtes
Poſt Danaos, quibus uſa fuit noſtriſne triumphis

* *Marg. armis.*

NOTÆ.

3 *Si ſtare beatis permiſſum.*] Τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ut imitatione Solonis Theognis dixit, & Thucydides, & Philiſtus apud Clem. Alex. lib. 6. Strom. p. 249.

8 *Regnum mortale laceſſet æternum?*] Talem Virgilius Junonem lib. 1. & 7. Claudianus Alecto inducit lib. 1. in Rufinum, *συμφορὰ τῶν ἐθνῶν, διωχία φιλῶν δαιμόνων*, ut ait Synefius de Provid. pag. 97. *Δεινότητα* vero habent illa, quæ inſtar *ἐπιφωνήματος* ſequenti verſu attexuntur, ut notavit magnus Scaliger in Poët. lib. 5. Sic Virgilius ſæpe: *potuiſti linquere ſolam, Crudelis? audetque viris concurrere virgo Bellatrix.* Ita Hom. *χέτλιε.*

19 *Vel*

Contendit, vincique negat? ruat ocius ergo
A cunis conceſſa mihi. Sic queſta, quietem
Invidet exiguam Priamo, raptumque ſororis
Servilemque colum, & lacrymas objectat inultas.
O hominum ſuperumque pater, ſi numina curas,
Cur hominem plectis? miſeræne quod incola terræ,
Deſpicitur? certe lacrymis, noctique dediſti
Proſcriptas à luce animas. Pater optime tandem
Flectere, redde polo reduces: vel funera ſaltem
Exilii tutare tui: cur impia ſævit
Alecto in miſeros? cur Pergama dia fatigat,
Tot ſuperis confiſa ſuis? tolle inclyta, tolle
Virgo motas, nec paſſa premi, quas incolis arces,
Gorgone prætenta ſtygias perſtringe Meduſas.
En aras, en thura * tibi communia poſcunt
Nutrices ſcelerum injuriæ: noctiſque tyrannos
Exorare jubent cœlum inter mœnia clauſum,
Concives habuiſſe Deos. hem linquet inultum
Tiſiphone, regique ſuo cultore negato,
Quem dedit invidiam, Phrygius luet. Ecce profundis
Curarum furiis, vigilique impulſa dolore
Mens Priamum in diverſa trahit, nunc Marte repoſcit
Heſionem, nunc bella timet? Sententia tandem
Fortior inviti precibus, tentare Pelaſgos

* Marg. ſibi.

NOTÆ.

19 *Vel funera ſaltem exilii tutare tui.*] Hominum nempe exulum. Ita *conjugium* pro conjuge, Propert. Juvenal. Sat. 2. *cœnam* pro cœnantibus. Papinius, *ne quo convivia migrent*, pro convivis. *Exodium* pro exodiario Juvenal. Sat. 3. Papin. lib. 2. Theb. *turbataque muſſant Concilia*, lib. 6. *erecto timeant ſpectacula voto* pro ſpectatoribus. *Matrimonia* pro uxoribus, Livius lib. 10. Suet. lib. 2. etiam quarto. Juſtini Trogus lib. 3. *ut ſeverius matrimonia ſua viri coërcerent.* Sic *carcer*, qui in carcere; *ergaſtulus* Lucilio, qui in ergaſtulo. Vide Scalig. ad Feſtum, p. 36. *Conſilia* pro conſiliariis Suet. in Auguſto. Adde Caſaubonum ad Sueton. Scalig. in Triumviros Amorum. Bernartium in 2. lib. Thebaid.

22 *Tot ſuperis confiſa ſuis?*] Faventibus, & [illegible], ut populo ſuo Facere. Ariſtophan. in Equitibus: [illegible]. Horat. Epod. 9. *ventis iturus non ſuis.* Ovid. 4. Met. *Vota ſuos habuere Deos.* Virg. 12. Æneid. *nec Dii texere Cupentum, Ænea veniente, ſui.* Ovid. *Audiat averſo non meus aure Deus.* Et, *Protinus ipſa meos auguror eſſe Deos.* Virg. *non numine noſtro.* Papin. paulo aliter: *quem temeraria quævis, nocte mea?* 384. pag. 12. Theb. aliter Oedipus de filiis, *crudeles nimiumque mei*, Cornel. Severus, *hic meus eſt dixere dies;* quod ſolœcum Porcellus arguebat Grammat. apud Senecam Suaſoria 2.

Tolle &c. quas incolis arces.] Quia in fine lib. 1. dixerat, *Arces Pallas habet*,

25 *En aras, en thura tibi.*] In ora erat *ſibi*, quod melius.

27 *Cœlum inter mœnia clauſum. Concives habuiſſe Deos.*] Refer ad τὸ *jubent:* vel in ſeq. verſu lege: *an linquet inultum Tiſiphone;* & conjunge cum prioribus, concives nempe Deos cœlum quaſi mœnibus clauſum ſolos inhabitare, Furiis excluſis. Eo facit verſ. 7.

29 *Regique ſuo cultore negato.*] Plutoni.

Blanditiis: voce hac legatum Antenora demum
Inſtruit, & parvo claudit mandata libello.
Hactenus invicti gens imperioſa Pelaſgi,
Libertas Aſiæ nullis concuſſa vigebat
Caſibus; invidit ſolitum fortuna favorem,
Et rerum decrevit apex: Verum Hercule vinci
Turpe minus, tantoque leves authore ruinæ.
Nunc quia conciliat humiles favor, exuo regem,
In miſeras deſcendo preces: Sic India Bacchum,
Sic Cyrum Cræſus, Tamirim ſic Cyre rogabas.
At ſi Parca prior qua cœperat ire, mearet,
Ipſe orandus eram, geminumque impenſus in uſum
Aut pacem regerem judex, aut prælia princeps.
Proh ſuperi, quæ dira orbem deludit Erinniis!
Exieram miles, tractabam prælia ductor,
Victor eram: Sed quid Eoo blanda triumpho,
Si mæſtos læto reditus fortuna parabas?
Haccine poſt tantos mihi debita pompa labores?
Sic metui tibi Troja dari, quæ læta parabas

NOTÆ.

40 *Verum Hercule vinci, Turpe minus, tantoque leves autore ruinæ.*] Sic Tellus apud Ovid. *cladem que autore levare*, & lib. 2. *pœnamque levavit honore*, lib. 9. *Magnaque dat nobis tantus ſolatia Victor*, lib. 12. *ſolamen habeto Mortis, ab Æmonio quod ſis jugulatus Achille.* Sic Virg. *Æneæ magni dextra cadis*, lib. 10. Ita & lib. 6. v. 198. *tantoque ſub hoſte nulli turpe mori.* Capaneus apud Papin. lib. 9. *ego vulneris autor, Lætus abi, multumque aliis jactantior umbris.* Iſidoro Peluſ. lib. 4. epiſt. 27. φιεῖ γάρ πως φιλοτιμίαν τοῖς κατεστραμμένοις ἡ τῶν κατεστρεψάντων ὑπεροχή.

42 *Nunc quia conciliat humiles favor.*] Idem cum iſto Senecæ Thebaid. *Miſeros magis fortuna conciliat ſuis.* Papin. lib. 4. Theb. *ſeu quos movet Exul, & hæſit Triſtibus aucta fides*, [illegible], lib. 1. *Alexandro ex ipſis ſex millia ſeſe adjunxerant, more quodam humani ingenii, aſſipulantibus ad miſericordiam rebus adverſis.* Philo libro de judice: ἔλεος ἐπ' ἀτυχοῦσιν, pag. 557. Philoſtratus etiam ſcite: [illegible], [illegible] in Heroicis pag. 656. Rhetores quoque cum Fabio aiunt *favorem naturaliter pro reo facere*, & Gaius D. de reg. juris lib. 125. *Favorabiliores rei potius, quam actores videntur.* Cauſas rei habes apud principem Philoſophorum; Rhet. & probl. 13. ſect. 29. Phocionis illud de favore & miſericordia eſt inſigne: οὔτ' ἐξ ἱεροῦ βωμόν, οὔτ' ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀφαιρετέον τὸν ἔλεον. Stob. Serm. 1.

44 *Tamirim ſic Cyre rogabas.*] Tomyris eſt Græcis: item Tibullo lib. 4. *nec qua regna vago Tomyris finivit Araxe.* Circa vero obitum Cyri variant: Herod. in fine Cleius, illum in acie occiſum vult: Diod. Sicul. 2. Bib. vivum captum & in crucem actum: Xenophon in lectulo ſuo mortuum ſcribit, vel fingit potius, lib. 8. Philoſtratus in Heroic. ait Cyro ex Orphei capite Lesbium oraculum eſſe datum, [illegible]. Cyrus ad regionem tranſtulit, quod ad genus mortis referebatur. Quod vero Cyrus Tomyrin rogarit, illorum nihil Herodotus & Diodorus. Ingenti vero ἀναχρονισμῷ Cyrum bello Trojano antiquiorem facit. Sed hanc licentiam [illegible] Poëtæ. Vide Scalig. lib. 3. Poët. cap. 49. Voſſium in Rhetoricis lib. 5. cap. 9. Tale quid in Sophocle illius Græcus interpres notat initio Trachiniarum, p. 680. Poſſet etiam [illegible] ille verſus includi & cancellari, ac ſi Poetæ attribuatur illa comparatio cum [illegible].

Digitized by Google

Quum redii? Sæva illa dies, ſemperque gemenda,
Qua reduci primum patriæ mæſtiſſima clades
Viſa, audita ſimul: melius, quem fecimus hoſtis,
Aut cui factus eram, vitam hanc tot triſtia paſſam
Rupiſſet gladio. Sceptrone & culmine regni
Dulce frui? Sic ſic fratrum patriſque perempti,
Sic raptæ memor Heſiones? miſereſcite magni
Myrmidonum proceres: Cæſum lugere parentem,
Exhauſtam vidiſſe domum, lapſoſque penates,
Sit ſatis: Heſionem lacrymis ſolatia tantis
Reddite. Parva quidem poſco, ſed muneris inſtar
Majoris, vitæ pariter, pariterque ſaluti
Exanimem dabitis. Sic poſtquam queſtus & ipſi,
Ex cui charta datur, tepidus fluit humor in ora.
   Anthenor Zephyris blandum ſpondentibus æquor
Haurit iter; rapienſque ducis mandata per undas,
Magneſii fines, Sparten prætervolat altam,
Fatidicamque Pylon, paucis ubi tracta diebus
Ocia dequeſtus cedit: non Pelea magnum,
Tyndaridas geminos, Pyliam flexere ſenectam
Verba ducis: læti tandem Telamonis ad urbem
Flectit iter, Lacheſiſque fugam veſtigat in omnes.
   Regia celſa nitet, compluta que murice multo
Purpura Sidonius diſpergit in atria luxus,
Solennem confeſſa diem, qua jungit herilem
Juno thorum: læto cuncti connubia plauſu
Concelebrant, populoque ſuo certamina prima
Ventri-potens ponit genius: cœnare decorum,
Et menſas variare juvat: nec pocula deſunt

NOTÆ.

56 *Melius, quem fecimus hoſtis, aut cui factus eram.*] His Græcos; illis Eoos Phryges ſignat.

70 *Magneſii fines.*] Lego ut Lucretius, lib. 6. *Magnes I flumine Saxi.*

71 *Fatidicamque Pylon.*] Cur *fatidica*: & quænam? tres enim cognomines in Pelopis iſta inſula. Prius Apollodorus me docuit lib. 1. habitavit ibi Melampus vates: de quo mira inibi.

72 *Ocia dequeſtus.*] Moras nempe & comperendinationes. Vide Caroli Paſchalii Legatum cap. 56. Papin. lib. 1. *ſimilisque Notos dequeſtus & imbres.* Guntherus lib. 1. *dequeſti crudelia facta tyranni.*

75 *Lacheſiſque fugam veſtigat in omnes.*] Lib. 6. v. 770. *Fati fuga ſola timetur.* quia legatus tutum iter & admiſſionem quærebat: ſolebant id facere ramo oleæ velato lana. Luc. lib. 3. *cuicunque inſigne verendo Vittata laurus & ſupplicis arbor olivæ.* Sic apud Virg. *pacem præfatur oliva.* Cum ambitu vide agentem de iſtac re Paſchalium lib. de legat. cap. 22.

76 *Complutaque murice multo.*] Vid. lib. 1. v. 471.

81 *Ventripotens ponit genius.*] Γαστρίμαργος. Ita Papinius 5. Sylv. *ventrileguus*, γαστερόμυθον ἐγγαστρίμυθον vero non inſcite deſcribit.

82 *Et menſas variare juvat.*] Satin caute, pro iſto quidem ſeculo? niſi per *menſas*, ut ait Ovid. 9. Metam. *felicia poma ſecundas*, τραγήματα & μαζίας uno intelligit;

Fœcundam factura ſitim: repetiſſe voluptas,
Et vires conferre libet: civiliter ipſi
Indulgent proceres cyathis, bibuliſque clientes,
Heus Hymenæe! ſonant, & in aurea pocula fuſi,
Invitant ſeſe pateris: plebs mixta * Britanni
Certatura ſibi, longique potentior hauſtus,
Plebeios gaudet calices & ſobria vina
Regali mutaſſe mero: redimitque voluptas
Rara moras, nec ceſſat hians, dum pectore victo
Lingua fluat, creſcant lychni, veſtigia nutent.
Cætera multiplici laſcivit curia plauſu,
Pars ſyrtis, pars grata lyris, pars ore canoro

* Leg. tyrannis.

NOTÆ.

gits, quod non videtur; vel pro ferculis, ut Claud. 2. in Eutrop. *corruptaſque dapes variaſſe decorum:* de qua re Caſaub. in Auguſt. Suet. pag. 100. Ita *menſas variare*, eſſet τραπέζας vel miſſus (Suet. nominat *fercula*) mutare. Menſas vero in dapſilioribus conviviis & Romani & Græci variabant: eratque etiam altera eſculentorum, eaque duplex ex carnibus & fructibus: altera poculentorum: qua de re Caſaub. ad Athen. lib. 11. cap. 2. Plutarch. in Agide & Cleomene. Ovid. *Menſaque purpureos deſerit alta viros.* Sic Cleopatra apud Plin. lib. 9. cap. 35. unionem hauſtura, *menſam ſecundam* inferre jubet. Vide Lipſ. lib. 2. Elect. Victor. Var. Lect. lib. 1. cap. 1. Salmuthi & Pancirol. de cibo capiendo pag. 503. [illegible] etiam Chryſoſtomo uſitatum, Homil. 4. ad populum Antiochen. in fine pag. 72.

87 *Invitant ſeſe pateris plebs mixta Britanni.*] Guil. Cambdenus, cui nomen & famam reſtitutam Joſephus hic debet, in ſua Britannia, pag. 33. ita ſcribit: *Quod vero Britannos una cum Hercule in Heſiones raptu adfuiſſe colligatur ex his Cornelii, ut exiſtimant, Nepotis, verſibus, dum nuptias Telamonis & Heſiones deſcribit; & in aurea pocula fuſi.*

87 *Invitant ſeſe pateris, plebs mixta Britanni, &c. Plane poëticum eſt.* Hactenus ille. Dares Phrygius, cujus vento noſter navigat, nihil de Britannis, Dictys, ad quem interdum reſpicit, tantumdem. Quinam vero Britanni in aula Telamonis? vel quis Brutus ibi? (nam à Trojano quodam Bruto deducere quoſdam novi) à quo Britannis concilium nominis? λῆρος λέγων, καὶ φλυαρίας μακρᾶς! qui facile excluduntur, ſi legas & interpungas mecum, *plebs mixta tyrannis.* [illegible]. firmant id ſequentia, *Plebeios gaudet calices & ſobria vina Regali mutaſſe mero.*

90 *Redimitque voluptas rara moras.*] Papin. lib. 7. *præcipitant redimuntque moras.*

92 *Lingua fluat, creſcant lychni, veſtigia nutent.*] Id ſcilicet lucri faciunt non ἀκροθώρακες & ἀκροπιόντες, ſed Furii illi bibaculi, κυλίκων ἐρέται. [illegible], ut eſt apud Athenæum, [illegible]. Et ut ſcite dictum, [illegible]. Lucret. lib. 3. *crura vacillant, tardeſcit lingua, madet mens, nant oculi.* Gemina apud Senecam Epiſtol. 83. Et Bacchylides lib. 2. apud Athenæum γεγραμμένα. De Ebrietate vero vide Baſilii Orationem. Philonem περὶ φυτουργίας. & lib. ſingulari περὶ μέθης. Clem. Alex. lib. 2. cap. 2. Plin. lib. 14. cap. 22. Stobæum de Ebriet. Chryſoſt. ad populum Antiochen. Homil. 1. & in Epiſt. ad Rom. qui [illegible] toties & jure merito Homiliis ſuis auro contra differt.

Veſtigia nutant.] Papin. lib. 4. de eadem re, *ſuccidui que gradus.* Anthol. lib. 4. [illegible].

94 *Pars ſyrtis, pars grata lyris.*] Συριγμοὺς refero ad tubas ductiles: [illegible] nominat Nicomachus Geraſenus Muſices lib. 1. pag. 65. Sacræ literæ frequenter, σάλπιγγας ἐλατάς, κερατίνας.

Pars ore canoro nativas oſtentat opes.] Alſam ſcilicet vocem, quam Ariſt. 8. Polit. cap. 5.

Nativas oſtentat opes, contentaque nervis
Arteriæ, non artis opem, non carmina nervi
Ad vocis mendicat opus: ſe qualibet ornat
Muſa libens, quæ voce placet, quæ dote ſuperbit.
Non tamen indulgent ſtudiis communibus omnes;
Ætatum parium ſimilis concordia: narrat
Cum ſene canicies, ludit cum pube juventus.
At moduli alternat libamina prima Choraules
Prævius, & docilis hoc explicat ore choreas:
Plaudite concives, Salaminæ ditis alumni,
Plaudite: victori nubet Priameia noſtro
Heſione: clamant una, feliciter; omnes:
Congeminantque iterum, feliciter. Ille canoros
Concilians in plectra modos, his exit in aures.
Quid gentis Danaæ proavos, quid priſca ſtupemus
Prælia? miremur potius, quem protulit ætas,
Qua fruimur, rerum patrem, mundique patronum,
Amphytroniaden, axis quem laudat uterque:
Cujus opem ſævos debellatura Gigantes
Aſtra petunt, geminoque armari fulmine poſcunt:
Hunc non Juno ferox, non accuſator iniquus,
Non labor exhauſit: redolent cunabula prima

NOTÆ.

cap. 5. ψιλῇ; diſtinguit enim pluribus inter ᾠδὴν & αὔλησιν. ut & Fulgent. 3. lib. Mythol. cap. de Apolline & Marſya. Longus 2. Paſtoralium, ἡ μὲν ἦσεν ᾠδὴν ἰσύγειον. Phrynicus. ψιλὸς αὐλητὴς. aſſus tibicen. p. 29. De aſſa voce vide Conjectan. Scalig. p. 121. Varronem in Logiſtorico, pag. 291.

95 *Contentaque nervis Arteriæ.*] Ἀρτηρία. Itaque per συνίζησιν triſyllabum erit: ut Horat. *luſcinia*, & *Vindemiator*. Ita in veteri epigrammate apud Plinium lib. 35. cap. 10. *Marcus Ludius Elotas Ætolia oriundus*. Vide infra lib. 6. v. 384. & infra v. 126.

100 *Narrat cum ſene canicies.*] *Garrit mulim*, λογχωσύνῃ, λαρυγγίζει, quod ſolet fieri ἐν ἀπτυλικείοις λόγοις. ut Græci vocant. Caſaub. Athen. lib. 1. Ita Horat. *garrire libellos*. Propertius: *quam multa appoſita narramus verba lucernâ*, quod Suetonio in Aug. *ſubmiſſim fabulari*. Long. Paſtoral. lib. 2. cap. 2. καὶ οἷον δὴ γέροντες ὑποβεβρεγμένοι πρὸς ἀλλήλους πολλὰ ἔλεγον.

102 *Choraules prævius.*] Qui τῷ χορῷ αὐλεῖ, ad chorum tibia canit: alius vero qui digitis chironomus & pedibus geſtiens voce tibiarum & fiſtularum ſonum imitatur, Sidonius: *date ravulos choraulas*, &c. Vide Scalig. ad Propert. pag. 284. Ita λυρῳδὸς qui lyra, αὐλῳδὸς, qui ad tibiam. Vide eundem in Euſebianis Animad. p. 155 & prolixe etiam Caſaub. ad Athen. lib. 14. cap. 2. p. 562. *Malus choraules, bonus ſymphoniacus*: Auguſtinus. Ariſt. 8. Polit. 6. tanquam rarum notat. ἐν Λακεδαίμονί τις χορηγὸς αὐτὸς ηὔλησε τῷ χορῷ, erat enim id Choraulæ.

107 *Congeminantque iterum, feliciter.*] Morem veterum. Juvenal. Sat. 2. in ſimili re, *dictum feliciter*. Phædrus lib. 5. *Feliciter ſucclamant ipſi principes*. Sen. Epiſt. 67. *feliciter quod agis*. Ita in re adverſa; *Vellem quæ velles*. Horapollo in nuptiis à Græcis acclamatum ſcribit, ὁμοῦ, κοινὴ, κοινωνία, lib. 1. cap. 8. Vide inibi Mercerum p. 136. De formula vero *feliciter* Briſſon. lib. 8. Muret. lib. 9. cap. 8. Turneb. lib. 15. cap. 17. Guntherus lib. 4. *Acclamante viro fauſtum feliciter omen*.

116 *Redolent cunabula primum vix orta virtutis opus.*] Antea libro primo: *Cœleſtis*

Vix ortæ virtutis opus: Nemeæus adultos
Expavit terror humeros: Erymantus abacto
Reſpiravit apro: victricis victima claræ,
Abſolvit Creten taurus: dux flebat Hiberus,
* Damantis quas Cacus opes abſconderat antris:
Non angues Lernæ reduces non Cerberus ingens,
Non Lapithæ domuere virum: vigilata draconi
Poma tulit: peſtem Libycam libravit in auras:
Edocuitque hoſtem nocituris artibus aſtra,
Qui quondam geometer erat, Achelous in armis,
Meſſus in effugio nimis effugiſſe queruntur.
Odryſios mactavit equos, revocavit ab armis
Hippolyten, domuitque fero Stymphalidas arcu:
Nec ſolum tibi ſe tellus, ſed ſidera debent:
Vector eras, & vector eris: da maxime felix

* *Leg. clamantes, vel damnatis.*

NOTÆ.

docui mecum vagire Dracones. Apollod. lib. 2. Plaut. in Amphit. Hyginus in Hercule, cap. 30.

121 *Damantis quas Cacus opes abſconderat antris.*] *Clamantes legebam opes*; de bobus mugientibus intelligens: rectius fortaſſe *Damnatis.*

Abſconderat antris.] Vide lib. 6. v. 870.

122 *Non angues Lernæ reduces.*]. Ἀ'νηφυ-[illegible] πολυμβλάστης, ut ait Apollod. lib. 2. Ovid. *Vulnerib. fœcunda ſuis erat illa.* Item ex eadem fornace: *Creſcentemque malo domui.* 9. Met. Eodem libro: *nec profuit hydræ creſcere per damnum.* Minutius Felix in Octavio: *& hydram felicibus vulneribus renaſcentem.* Vide etiam Nazianz. epiſt. 127. Ovid. d. l. centum illi capita dedit. Apollod. octo mortalia, unum ἀθάνατον. De [illegible] σοφιστεία. Plato in Euthydemo.

124 *Peſtem Libycam.*] Antæum. Lucanus prolixe lib. 4. *Edocuit hoſtem aſtra*, quod addit, concinnum eſt, quia, ut Aratus autor eſt, Hercules à Chirone Aſtronomiam didicerat. Apollod. lib. 2. [illegible] Mythologia eleganti monſtra illa ad affectus applicat Heraclitus epiſt. 1. ad Hermodorum.

126 *Qui quondam Geometer erat.*] Ex Geometra factus Aſtronomus, dum matrem nequit extrema contingere planta, ut ait Papinius. Syllabæ quantitati forſitan non conſuluit. Sidonius tamen: *Tractator Geometra Muſicuſque.* Juvenal. *Grammaticus Rhetor, Geometres, pictor, Aliptes.* Excuſari poſſunt talia vel [illegible]: de qua antea lib. hoc v. 95. vel ſi deducas à γῆς: qua de Micyllus lib. 2. p. 211. vel denique exemplis: ὀρείχαλκος, [illegible], [illegible], πολυχαστορὸς, [illegible], φαίνινδα, [illegible], de quibus vide Joſeph. Scaliger. ad Auſon. lib. 1. cap. 22. & 28. lib. 2. cap. 21. Caſaub. ad Athen. lib. 7. cap. 13. Frequens præterea Latinis aliter nomina terminare, quod vel ex uno, ſive is Corn. Nepos, ſive Æmilius Probus, apparet: ille enim *Pericclus, Neoclus, Proclus, Datamus,* quæ Græcis [illegible]; Νεοκλῆς, [illegible], Δατάμης. De Antæo & Hercule plura apud Philoſt. 2. εἰκόνων. Diod. Sic. lib. 4. Biblioth. & Fulg. Mythol. lib. 3.

127 *Nimis effugiſſe queruntur.*] A vivis ad mortuos, quæ maxima eſt fuga. Vide Ovid. 9. Metam. ubi Hercules inclamans Neſſum: *non tamen effugies*; & Cointus lib. 6. in eadem re: [illegible] Sic Lucret. lib. 5. *vita fugienti.*

130 *Nec ſolum tibi ſe tellus, ſed ſidera debent.*] Ovid. Epiſt. Deianiræ, *ſe tibi pars terra* (vel pax) *ſibi ſe tota æquora debent.* Innuit autem Herculis laborem, cum Atlantis ſuppoſititius, vel optio in cœlo fuit ferendo, de qua iſte in fine lib. 1. v. 530. Clem. Alex. Ἡρόδοτος δὲ τὸν Ἡρακλέα, μάντιν καὶ φυσικὸν γενόμενον ἱστορεῖ παρὰ Ἄτλαντος τοῦ βαρβάρου τοῦ Φρυγὸς διαδέξασθαι τοὺς τοῦ κόσμου κίονας. [illegible]

131 *Vector eras, & vector eris.*] Reſpiciens cœli

Auſpicium, lætum tribuens nubentibus omen:
Et proſit cecinisſe tibi. Si juſſeris, ibunt
Monſtra procul, ridebit Hymen, vinoque favebit.
Nam tua ſic Hebe pariat Saturnia cœlo:
Et noſtro nova nupta duci. Plaudentia rurſus
Tecta ſonant, feſtoque favet plebs læta tumultu.
Sola tamen * duro turbat convivia † vultu — * Triſti. † luctu.
Heſione, ſpernit plauſus, oditque faventes,
Nil titulis permota ſuis, non dote ſuperba,
Non cultus mirata novos; ſibi capta videri,
Mæſta queri, & quotiens ſibi plaudit regia, nomen
Reginæ captiva pavet, nec libera fidit.
Sed juſſa in thalamos timide ventura coactos.
Cumque aliis modulentur aves, quæ conjuga fata
* Exhilarant meliore lyra, ſibi credula fingit — * Exſpirant.
Noctivagas ululaſſe ſtriges, bubone ſiniſtro
Tecta premi, ſtygioque ſatas Acheronte ſorores,
Funeſtas ceſſiſſe faces: heu cæca futuri,
Quam ſævum patris paritura nepotibus hoſtem!
Quin etiam oblatos calices, oblata recuſat
Cymbia: nunc tacito perfundit pocula luctu,
Et lacrymas bibit ipſa ſuas, ſegniſque morantes
Creſcenteſque cibos guſtu jejuna fatigat.
Triſtior interea Phrygius delabitur hoſpes
In portus Salamina tuos, ramoque verendus
Palladio, celſas ſubit arces. Cætera noſſe
Curia cunctatur, concivem ſola Phrygemque
Agnoſcit nova nupta virum, pudibundaque vultum
Flectit, & orantem miſeratur talibus illum.
Inclyta ſceptrigeri proles Jovis, & minus uno
In natum perducte gradu, reverende Pelaſgis

NOTÆ.

cœli, cujus tibicen & deſtina [illegible] fuit, fortaſſe tolerandum: monſtra tamen omnia quæ confecit, *Victor* legendum clamant. Plures Herculis labores enumerat Sidon. Apollin. car. 9.

140 *Nil titulis permota ſuis.*] Reginæ & ſponſæ.

147 *Nocturnas ululaſſe ſtriges.*] Papin. *Nocturnaque gemunt ſtriges & feralia bubo.*

150 *Quam ſævum patris paritura nepotibus hoſtem.*] Ajacem Telamonium, quod lib. 6. res probat, non Teucrum, ut Apollodori verba ſunt lib. 2. p. 111. quæ gloſſema redolent. Hyginus etiam fab. 89. Teucrum ex illa natum ait: Ajacem vero ex Peribœa, fab. 97.

151 *Oblata recuſat Cymbia.*] Pulchre ἐτυμολογεῖ magnus Cæſar Scaliger in iſto vocabulo, epiſt. 26. cymbium ὡς ἐπὶ κύμβῳ βαῖνον, à quo non abludit autor Etymologici.

153 *Et lacrymas bibit ipſa ſuas.*] Ita Pſal. 102. τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρνων.

164 *Minus uno in natum producte gradu.*] Silius lib. 8. *Sed genus admotum ſuperis, ſummumque per altos attingebat avos cœlum.* Papin. lib. 2. Theb. *Procerum manus omnis, & alto, quis propior de rege gradus.*

76 Nove-

Juſtitia, belloque potens, tibi ſupplicat omnis
Cum duce Troja ſuo, Telamon, miſereſcite cives;
Tuque prior: non tot terraque marique labores
In-caſſum fluxiſſe ſinas: poſt aſpera multa
Huc tandem huc veni: Cerno quam quærere juſſus
Heſionen, Cerno: non hæc commercia certè
Juno probat: victore ſuo captiva fruetur?
Flens hilari? famulans domino? vel barbara Græco?
Redde magis, tot veſtra nurus Europa ſuperbas,
Tot celebres habet illa faces: melioribus ortam
Quære aliam fatis: hæc edita ſidere diro
In raptus damnata fuit, facilisque vel omni
Præda venit, ſemperque ſuis rapienda minatur.
Noverat Argolicus Alcides, noverat alter
Cum Polluce error, novit cum Neſtore Peleus,
Quum levis aſcenſu facili tibi præda daretur
Heſione, meque haud ſines truſiſſet in iſtos
Infelix Priamus, ſi quis de gente ſuperſtes
Cognata, patriæ penſaret damna ruinæ:
Hanc tibi non ſuperis, animam debere fatetur
* Non marg. Quam ſibi ſervatam gaudet, * ſibi? ſed Telamoni
Dic potius, ſubicit, Telamon invitaque flentis
Oſcula prædatur, & in hos ait ire lacertos
Emerui gladio. Sic interfatur, & illud
Dircæum memorat, teneo longumque tenebo.
Pulſus abit Phrygius, relegenſque quod hauſerat æquor,
In patrios delatus agros, iter explicat omne
Civibus: Heſiones thalamos, & nulla Pelaſgos
Jura ſequi, bellumque hortatur. At æger iniqua

NOTÆ.

176 *Noverat alter cum Polluce error.*] Id eſt Caſtor, μονοπροσωπία propter διδύμων qua faciem, qua mores, ſimilitudinem. Virg. lib. 10. *ſimillima proles Indiſcreta ſuis, gratuſque parentibus error.* Silius lib. 4. de eadem re, *eluſit dubios error*, & Lucanus lib. 3. v. 606. *Agnorunt miſeri ſublato errore parentes.* Plura habes apud Caſperium Gevartium in Sylv. Papin. lib. 2. cap. 16. Qui alterius vero faciem exſcribit, illum poëtæ mentiri dicunt, ut Silius lib. 2. *fratrem mentite Lycorma*: ad quæ plura Heinſius. *Mentiri minas* idem Silius, pro ſimulare lib. 13. Prudentius, periſtephanon ... *lapis ſevera fronte mentitur minas.* Ita Tertul. lib. de cultu fœminarum, *ſororem mentitus Saram.*

187 *Illud Dircæum memorat, teneo longumque tenebo.*] Etheoclem Statii Papinii ἀδελφοκτόνου, cujus hæc verba ad Tydeum Polynici regni alterna jura poſcentem. lib. 2.
Quæ ſors juſta mihi, quæ non indebitus annis
Sceptra dicavit honos, teneo longumque tenebo.
Silius quoque lib. 3. *tenet, longumque tenebit. Tarpeias arces ſanguis tuus.* Virg. *ſedet, æternumque ſedebit infelix Theſeus.* Papin. lib. 8. *teneo æternumque tenebo.*

191 *Æger iniqua ſuſpicione Paris.*] Menſuram ſecundæ ſyllabæ migraſſe videbitur, cui illud Martialis in mentem venerit, *Obliueret minima, ſi qua eſt ſuſpicio rima.* Syri: *Ad triſtem partem ſtrenua eſt ſuſpicio.* Vir optimus Henricus Smetius & Pincierus hoc verſu

Suſpicione Paris. Ne credite, ludimur (inquit)
Dardanidæ, miror hilarem: ſibi commodus uni.
Non ſperata refert, non quod commune decorum,
Molitur ſpeciale bonum: male publica curat,
Qui ſua pluris habet: gelidoque haud utitur enſe
Saucia proximitas, mihi claſſem ac vela parate,
Ibo, ibo non me pavidus quas objicit Hector
Terruerint Syrtes, non arma adverſa, vel hoſtes,
Non aditus in regna graves: mihi numen ab alto
Indulget, dictatque vias, ſpemque addit ituro,
Mira quidem, ſed vera duces advertite, pandam.
  Deſertura virum flebat Pallantias ortum
Proceſſiſſe diem, ſed jam maturior æſtus
Solverat algentes lacrymas me dulce trahebat
Certamen nemorum, populari luſtra, fugaces
Indagare feras, facilique inſtare moloſſo.
Ociùs exciti, qui caſſe, vel ore, vel aure,
Fraude, ſono, ſenſu, ludentes prælia, caſſe

NOTÆ.

verſu tanquam tibicine ſecundam in *ſuſpicio* brevem probare volunt, idque nomine Cornelii Nepotis ante Chriſtum ſcilicet nati errore paſſivo. Sed recte ſummus Ille dictator Jul. Cæſar Scaliger, qui brevem συγκοπῆς, longam συναιρέσεως beneficio agnoſcit: eſt enim ἀναλόγως ſuſpicitum, ſuſpicitio. Male itaque concludit ὁ μακαρίτης Taubmannus, ex Scaligeri ſententia illam tantum produci: male etiam, imo ridicule, qui in aliis autoribus pro *ſuſpicio* legunt *ſuſpectio*.

195 *Molitur ſpeciale bonum.*] Intus canit, ἀφιλοπολίζει: nam ut Claudianus ait, *levius communia tangunt*, 3. de raptu Proſerp. Ariſt. 1. Oecon. 6. οὐδεὶς ἐπιμελεῖται ὁμοίως τῶν ἀλλοτρίων καὶ τῶν οἰκείων. Idem Iſæus: οὐδεὶς ἄλλως περὶ πλείονος ἑαυτοῦ ποιεῖται Orat. 2. pag. 44. Iſidorus Pel. lib. 4. epiſt. 67. ἕκαστος δὴ τὸ ἑαυτῶν εἶδεν, τὸ τῶν ἄλλων παρεῖδεν, quæ ſequenti γνώμῃ exprimuntur. Proſper Aquitan. de Provid. lib. *quod ſpeciale bonum eſt hominis*.

196 *Male publica curat, qui ſua pluris habet.* Λόγῳ πολίτης ἐστὶ, τοῖς δ' ἔργοισιν οὔ. Eurip. Vide inſignite ea de re Lycurgum Orat. contra Leocratem p. 161. &c. Tales Lucilius apud Nonium ἰδιώτας nominavit; ſibi tantum, non plurimis utiles.

203 *Deſertura virum.*] Sequitur πεδίων ον illud Bubulci judicium, cujus immemorem Homerum dicit Macrobius lib. 5. cap. 17. & cum illo Meurſius: cum Iliad. ω. p. 851. diſerte id exponat. Fabulæ involucrum & interius cerebrum vide apud Meurſium Comment. in Lycophr. Caſſandr. p. 125. Fulgentium lib. 2. cap. 2. & lib. 2. c. de Peleo & Thetide. Cælius Rhodig. lib. 19. cap. 19. Iſocrates in Encom. Helenæ Θεοκρίτου, ut nominatur à Simmia Rhodio, illius meminit, & Paridis partes agit: Dio etiam Pruſæus. Vide etiam Plutarchum in vita Homeri, Eurip. in Helena, Lycophronem. Clem. Alex. Protrept. pag. 16. Hyginum fab. 92. Lucianum θεῶν κρίσει, Dialogo Panopes & Galenes, Charidamo & convivio Lapitharum. Meminerunt etiam Herodotus, Thucydides aliique innumeri. Judicium in Antandro factum vult Strabo; Ovidius in Ida. & Seneca initio Troadis. Deſcribit illud ἐν παρέργῳ Silius lib. 7. prolixe Lucianus dicto loco: & Coluthus libro de raptu Helenæ; ſed reptilis illius conatus nihil ad noſtrum.

Flebat Pallantias.] Illud propter rorem vel pruinam, unde & *algentes* addit lachrymas: ita lib. 6. ſuper obitu Memnonis v. 370. vide Giſanium in Indice Lucret. in *flere*. Pallantias Ovid. lib. 15. & 9. eſt Aurora, Pallantis ſoror, qui ex numero Gigantum: Hyperionis filia Heſiodo

Fallunt, ore cient, veſtigant aure: ſimulque
Invadunt ſaltus: me nutu numinis error
Devius in ſpacium ſeductius, in nemus altum
Egit: venarique dedit ſecreta dearum.
Idæi regna ſinus digniſſima Phœbo
Laurus in-offenſo frondoſum vertice crinem
Explicat, & nemoris proſcripta plebe minoris,
Sola viret, nullique ſuas communicat umbras:
Cætera Cyrrhæam veneratur ſylva juventam,
Celſum ſubmittens apicem, longeque reducta
Majorem temere poſcentes aëra frondes
Caſtigat, metuitque ſacris occurrere ramis.
Huc Deus, aut caſus, certe * graviſſimus error,
Pertulit, ereptum ſociis, hac lætus in umbra
Mirabar laurum vivacis lege juventæ,
Nil Jove mutato paſſam: mirabar & Eurum
Murmure adulantem foliis, & frontibus auram
Secretum ſpirare ſuum, quum languida ſenſim
Fur oculi ſomnus invitans ocia, blandum
Pectoris eluſit ſtudium, curaſque fefellit.
Sic capit herboſo projectum ceſpite fultus,
Delicias hauſi ſuperum: nec frivola ſuetus
In plebem luſiſſe ſopor, ſed ſomnia regum
Dignatus ſubiit: magni mox nupta Tonantis,
Et Venus, & Pallas, ſeſe languentibus ultro
Ingreſſere oculis: quarum quæ maxima, fando
Vix bene maturam viſa eſt ſolviſſe quietem.

* *leg. gratiſſimus.*

NOTÆ.

216. *Proſcripta plebe.*] Sic lib. 4. *proſcriptoque Noto,* & lib. 5. *Nox aperit proſcripta diem.*

222 *Gratiſſimus error.*] In libris erat *graviſſimus.* Horat. epiſt. 2. *Et demptus per vim mentis gratiſſimus error.*

226 *Murmure adulantem foliis.*] Sic *Zephyri motantes* apud Virg. Eclog. 5. ὑπαι-ψιθύροντες, ψαλίσδοντες Theocrito: unde & ait ἄδυ τι ψιθύρισμα. Ariſtoph. in Nub. pag. 181. πλάτανος πτελέᾳ ψιθυρίζῃ. Auſ. *Cumque ſuis loquitur tremulum coma pinea ventis.* Terentianus Maurus: *Pinea brachia dum trepidant, Audio canticulam Zephyri,* ψιθυρισμός, ἀλλ' ὁ κενός. Ita Catul. & Claud. *nutantes Platani: nutant ad mutua palmæ fœdera:* ita canes apud Lucret. *gannitu vocis adulant.* Ovid. 14. Metam. *perque ferarum Agmen adulantum.* Homer. κύνες μάλα περισσαίνοντες ὑλάκτεον. Similis ventorum lene ſuſurrantium deſcriptio eſt apud Chryſ. in Acta. Hom. 6. p. 495. οὐ γὰρ ὄρνιθες ᾄδουσι &c. Syneſium epiſt. 114. Eodem modo Catul. de fluctibus; *ipſius ante pedes fluctus ſalis alludebant.* Ovid. *& in alludentibus undis.*

228 *Fur oculi Somnus.*] Cicero, *Somnus perfugium laborum,* 2. de divinat. Pindarus ὕπνος γλυκὺς σύγκοιτος. Pyth. Od. 9. Coluthus, νὺξ δ' ἡ πόνων ἀμπαυσίμη, nox perfugium laborantium. Sil. *Nox ſomni genitrix.*

232 *Somnia regum dignatus ſubiit.*] Vide Artemidorum Daldianum lib. 1. cap. 3. & 7. item lib. 3. cap. 61. appoſite item Nicephorum Gregoram commentar. in Syneſii librum de Inſomniis p. 355. &c. & Rigaltium in Artemidori librum primum. Recte vero Philo lib. de Abrahami migrat. τὸ φλὺ ὕπνος ἐξυπνοὺς ἐγρήγορσις, p. 530.

237 *Venimus.*]

Venimus in ſaltus Phrygios ô Dardane veni
Magni nupta Jovis venit Mavortia Pallas:
Venit blanda Venus: gratare, en noſter alumnus
Quod dare Parca neget, timeat promittere votum,
Sidereæ libram formæ dedit ipſa Tonantis
Unica, quæ trini diſpenſo fœdera regni:
Cui parent undæ Neptuni, tartara Ditis,
Aſtra Jovis: non ſi laudor cenſore caduco,
Indignor, non grata minus reditura tonanti,
Si noſtro dubius hæſit mortalis in ore:
Quod longum eſt, mirantis erit: neu forte putetur
Mendax, quem debet famulatrix fama favorem,
Quod rarum ſuperis, nudos en aſpice vultus:
Talis in amplexus venio Jovis: ergo quis auſus;
Pallida Gorgoneam, bellatricemque Meduſam
His conferre genis? non ſic pudor exulat omnis,
Ut populi terror, vulgi fuga, bajula lethi,
Quod terret, placuiſſe velit: vis dira doceri,
Diva tamen dictura fui, non hic opus enſe,
Angues tolle tuos, armatos exſue vultus,
Da facilem viſui faciem, frontem exere, cedat
Caſſis, & incluſum ſine reſpirare Ceraſten:
Detege quod galea horrendum, quod parma pudendum
Occulit, atque aude præconia vera mereri.
Hicne nitor Chalybis, hoc aurum hoſtile, decoris
Extorquebit opem? neſcis ſæviſſima neſcis.
In chalybe horror ineſt, in caſſide fulgurat aurum:
In capulo crudeſcit ebur: ſic docta minaces
Delicias adfert, & vult placuiſſe Minerva.
Tunc Jovem mentita patrem? qua pellice noſtra
In lectos audente ſuos? ſed matre carere

NOTÆ.

237 *Venimus.*] Junonis hæc oratio *ὀγκώδης*. Palladis, *δεινὴ καὶ ἀνδρώδης*, Veneris, *γλαφυρὰ καὶ χαρίτων πλήρης*: idque ex decoro perſonarum, qua de re poſt Ariſt. in Rhet. Demetrium, Hermogenem, multa Jul. Cæſar Scaliger, lib. 3. Poët. & alibi paſſim.

241 *Siderea libram forma.*] Ita Minutius Felix, *libram teneas æquiſſimi judicii.*

249 *Nudos en aſpice vultus.*] Apud Lucianum *ἐν θεῶν κρίσει* omnes ſe exuunt. apud noſtrum Venus tantum poſt alloquium.

253 *Bajula lethi.*] *Θανατοφόρος ἢ θάνατον ἀγγελοφορῶν*, *gerulus nunciorum & fallaciam ferre*. Plaut. Pſeud. Sen. Epiſt. 123. *verba geſtare & vitia.*

258 *Et incluſum ſine reſpirare Ceraſten.*] Angues ex capite Meduſæ, quos adverſo pectore geſtabat, ut habet Ovid. in fine 4. Metam. Apoll. lib. 2. *Ἀθηνᾶ δ' ἐν μέσῳ τῇ ἀσπίδι τὴν Γοργόνος τὴν κεφαλὴν ἀνέθηκε*. Prud. *περὶ στεφ.* v. 275. *Et dum Minervæ pectus hydris aſperat.*

264 *In capulo crudeſcit ebur.*] Vide lib. 4. v. 190.

267 *Sed matre carere creditur.*] Exponit in ſequentibus v. 365. Philo refert ad ſeptenarium numerum, illud de patrima virgine lib. *κοσμοποιίας*. pag. 17.

Creditur. O ſuperum pudor, hæc ne animoſa ſuperbit
Solius meminiſſe viri? dicique virago
Emeruit? certe ſuperos inviſa fatigat,
Mortales conſumit. At eſt Mavortia, dicunt:
Ergo mares vorat. At Pallas, fit: ſed quia pallet,
Vel quia Pallanti jugulum ſcidit: hinc color, inde
Dextra nocens nomen alterno jure meretur.
Tuque, ſed O facinus, tune, inquam, prodiga * ſecus,
Fœmina plus, quam jura ſinunt, & mollior æquo,
Tunc ergo Venus, auſa venis in præmia formæ?
An neſcis cui jura petis communia? Sed quis
Credet? tot Juno ſimiles habet: unica quondam
Et nullis æquanda fui: quum provida mundum
Dirigeret natura ſuum, ſine conjuge conjux
Stabit, & in florem cultu creſcente ſeverum
Stabat adhuc, cum ſic mater Natura, quid hæres
Cœli hæres? quod poſcis habes: hæc ſanguine juncta,
Junctior amplexu: ſoror eſt, conjux erit, una
E numero ſelecta tibi, una, ſed unica, cujus
Nec ſimilem memoret tellus, nec ſidera norint.
Abſque pari parit illa tibi: Sic fata negantem
In fratris cupidi dedit oſcula: conſcius ille
Optati ſceptrum tribuit commune ſorori.
Ergo eat & vultus noſtros Ericina laceſſat:
Nuptum ivi ſelecta Jovi: ſed fallitur, iſſet
Diva Paphi potius: quoniam ortus nacta ſerenos
Concrevit ſpumante freto, cæſiſque pudendis.
Hæc patrem factura Jovem, tibi bellice Mavors
Et populo pareret: hac anceps ætheris hæres
Aurea degeneri violaret regna metallo.

* *Idem quod ſexus.*

Notæ.

273 *Vel quia Pallanti jugulum ſcidit.*] Ante enim Tritonia dicta. Feſtus tamen: *Pallas Minerva eſt dicta, quod Pallantem gigantem interfecerit, vel, ſicut putabant, quod in Pallante palude nata eſt.* Arnob. lib. 4. *Nam Minervam me eſſe genitore ex Pallante procreatam, teſtis eſt omnis poëtarum chorus, qui Palladem me nuncupat, derivato à patre cognomine.*

276 *Fœmina plus, quam jura ſinunt.*] Velleius lib. 2. *ocio ac mollitiis pæne ultra fœminam fluens.*

285 *Una è numero ſelecta tibi, una, ſed unica.*] Egregia, ſine exemplo priva, [illegible]. Ita Catullus de Cæſare: *Imperator unice.* Feſtus: *Thalaſſium virgo unica pulchritudinis. Sardanapalus unica luxuria.* Plaut. in Bacchid. *unice unum plurimi pendit*, & alibi, *uno magis unicus.* Ita noſter lib. 5. *rnis unicus ille Laodamia tuus.* Giſan. Ind. Lucret. in *ſagax*. Queroli autor: *me reliquit ſolum atque unicum.*

294 *Concrevit ſpumante freto.*] Infra v. 430.

296 *Et populo pareret.*] [illegible]

297 *Aurea degeneri violaret regna metallo.*] Ipſa, ait, maris, non cœli progenies, hybridis & inſititiis illis cœli & Deorum majeſtatem deterit,

302 Quis

Quique nec * judicio Phœbi, nec vindice terra * Leg. indicio.
Securam potuit noctemque fidemque mereri
Lemnius, ultum iret alieni probra pudoris:
Lemnius, & proprios non ſuſpiraret amores.
Ut Phrygium ſileam, quis vulgatiſſima neſcit
Furta deæ? ſed blanda, ſed alma, ſed aurea nectit;
Blanda dolos, alit alma malum, petit aurea donum.
Olim, nam memini, certandi ſola poteſtas
Cum Jove noſtra fuit: ubi tunc Venus, illane venit
Tertia? ubi Pallas? an quarta juſſa veniret?
Tireſia certe ſteterat ſub judice Juno.
Sed taceo, tu Phryx potior, tu diſce mereri
Junonem quæ ſceptra ferat, quæ commodet aurum.
Tot mundus miratur opes, tot regna Cometæ
Diſpenſant: quæ ſceptra velis, quas elige terras
Quicquid agas, quæcunque fluat ſententia noſti
Junonem placuiſſe Jovi: * Junonis judex * Marg. juſtiſſimo.
Cenſorem ne ſperne Jovem. Sic alta profando,
Reginæ multum meminit, vultumque ſuperbum
Vocibus ingeſſit, contenta fronte precantis.
  Prodit in aſpectum Pallas, fandique ſecundas
Nacta vices, propriæ fidens & conſcia cauſæ,
Irriguo ſacras haurit de pectore voces.
  Magna parens ſuperum, nec enim nego magna tonantis
Nupta, nec invideo, meritum Phryx inclite noſtrum,

NOTÆ.

302 *Quis vulgatiſſima neſcit?*] Πολυθρύλλητα καὶ καταπεπαλαιωμένα.

307 *An quarta juſſa veniret?*] Lego *injuſſa*, vel, *&* *juſſa*.

308 *Tireſia certe ſteterat ſub judice Juno.*] Judex inter Jovem & Junonem datus de eleganti ſcilicet problemate: πότερον τὰς γυναῖκας, ἢ τοὺς ἄνδρας ἥδεσθαι μᾶλλον ἐν ταῖς συνουσίαις συμβαίνη. Sententiam Tireſiæ habes apud Apollodorum lib. 3. Ovid. 3. Metam. Hyginum fab. 75. Fulgent. in Tireſia p. 137. propter quam excæcatum ferunt à Junone. Callimachus tamen hymno in lavacrum Palladis, & Propert. Eleg. 10. lib. 4. à Pallade factum volunt. *Steterat ſub judice* hic eſt experiri, diſceptare: alias ſtare victores, penes quos lis data eſt, dicuntur; Horatius, *recto ſtet fabula talo*: opponiturque illi *excidit*, vel quod Juvenalis de Papinio, *fregit ſubſellia verſu*, ut quidem exponit Scaliger in Auſonianis lectionibus: Caſaubonus enim ad Athenæum, illud de fractis ſubſelliis ad plauſum & συγκροτήσεις recte transfert. Quia vero Juno cauſa ceciderat, ideo ait: *Sed taceo, & tu Phryx potior*.

311 *Tot regna Cometa diſpenſant.*] Lucanus lib. 1. *&* *terris mutantem regna Cometen*. Papin. in fine lib. 1. *mutant quæ ſceptra Cometæ*. Vide Marcellum Donatum in Suetonii Claudium cap. ultimo.

317 *Contenta fronte precantis.*] Diocles Caryſtius eleganter apud Senecam cont. 34. lib. 5. ἄπρακτος ἡ εὐπροσωπία πρὸς τὸ ἀξίωμα εἶδος. Lucan. 10. *vultus adeſt precibus*: id negligit Juno: nam reginæ multum meminit; non autem illius, quod eſt apud Rhetoras, τὸν ἀκροατὴν εὔνουν ποιεῖσθαι. Ariſt. 3. Rhet. cap. 14. An, quod idem ait: ὁ πλοῦτος ἀνοήτου εὐδαίμονος ἦθος ἐστί; *ſtultitiam patiuntur opes*, Horat. qua de re in magnis Moralibus Ariſt. lib. 2. cap. 28.

 325 *Hæc*

Si quod erat, carpit: teſtor freta, teſtor olympum,
Teſtor humum, non armatus in prælia linguæ
Credideram veniſſe deas: hac parte loquacem
Erubeo ſexum, minus hic quam fœmina poſſum.
Martem alium didici: victoria fœda, ubi victus
Plus laudis victore feret, noſtriſque triumphis
Hic haud notus honos: Sed quo regina decoro
Effatu tendit? Dea ſit cedo, immo dearum
Maxima: non dextræ ſortiri ſceptra potentis,
Partirive Jovem certatim venimus: illa
Illa habeat: quæ ſe oſtentat, nos gloria ſaltem,
Cum titulis opus eſt, ornat minor: & quia cogor
In laudes ire, haud omni ſine dote Minerva,
Si gena, ſi generis autor, ſi denique mores
Quærendi, in curis regnat pudor: à Jove ſanguis:
Cenſori facies oculo patet: hæccine forma,
Hoc genus, hic mentis cultus? Si conjuga divæ
Gaudia nuptarum dotes, & pignora jactant:
Virginitas me ſola juvat, nil paſſa pudendum,
Non læſura thoros, non deprenſura maritos.
Macte Paris, mea bella viri, mea penſa puellæ,
Et mea laurigeri meditantur carmina vates:
Sic populis utriſque fruor, ſic grata per omnes.
Sed quid ego hæc? quid ad hæc ſubnectere plura laborem?
Moribus indignum, fateor, ſtudiiſque pudicis,

NOTÆ.

325 *Hac parte loquacem erubeo ſexum.*] Sic lib. 6. de Pentaſile: *at virgo loquacem Tarda ſequi ſexum.* Garrulitas enim eſt *ſupellex muliebris*, Plaut. Pœnulo, & *mulieros.* Idem: *imo monſtrum, mulier muta.*

326 *Minus hic quam fœmina poſſum.*] Sic antea: *fœmina plus quam jura ſinunt.*

327 *Victoria fœda, ubi victus plus laudis victore feret.*] Optima γνώμη in conviciorum & calumniæ ſtrepitum, ſumpta à Demoſthene, qui, ut eſt apud Stobæum ſerm. 71, λοιδορούμενος πρὸς αὐτὸν, οὐ συγκαταβαίνω. ἐστιν, εἰς ἀγῶνα ἐν ᾧ νικώμενος τοῦ νικῶντός ἐστι κρείττων. Philo eandem ſententiam recitat lib. de agricult. p. 158. Plut. Nazianzenus appoſite, κρεῖττον ἡττᾶσθαι καλῶς, ἢ νικᾶν ἐπισφαλῶς καὶ ἀθέσμως. Orat. 1. p. 41. Plutarch. in lib. de hoſtium auxilio: ἡ σιγὴ πανταχοῦ μὲν ἀνεύθυνον, ἐν δὲ λοιδορίαις σεμνόν, &c. Vide Stob. ſerm. 92. ubi iſta Philemonis habes auro contra:

Ἥδιον οὐδὲν, οὐδὲ μουσικώτερον,
Ἔστ' ἢ δύνασθαι λοιδορούμενον φέρειν,
Καὶ γὰρ ὁ λοιδορῶν, ἂν ὁ λοιδορούμενος
Μὴ προσποιῆται λοιδορεῖθ' ὁ λοιδορῶν.

Imo κακῶς ἀκούειν κρεῖττον, ἢ λέγειν κακῶς. Inſignis ſuper hac re eſt Juſtini Martyris ſententia in epiſtola ad Zenam & Serenam pag. 2. πρὸς τοὺς κεκραγότας σιωπητέον, &c. quæ pluſcula Cheſippus quilibet παχύπλευρος σκληροσκελὴς ἐκ βύρσης, & Daphitas ſi attenderet, nunquam foret Stratonis ille coculus, qui de ſe apud Athenæum, ἔξω ὁ βούλει τοῦ μαγείρου αὐτὰ λέγειν, lib. 9. pag. 383. Sed bene habet, ἔστι θέμις καὶ γλῶσσαν ἀναιδέα τιόσεται αὔτη, ut ait Cointus Smyrnæus de Therſite lib. 1. v. 750. αἰσχυλίων γομέτων τὸ τέλος δυστυχία. Vide inſignite egregia de Calumniarum fructu apud Chryſ. Hom. 14. in Acta Apoſt. p. 553. & Hom. 39. p. 716. v. 319.

347 *Moribus indignum fateor, ſtudiiſque pudicis.*]

Oſtentare

Oſtentare ſuum: propriæ nam venditur artis:
Detitulat titulos, quos ingerit, at quia præſens
Viribus & vitiis armatur cauſa, Minervam
Accipe plus tacite meritum, quam voce ſequutam.
Quum vetus efflueret in regnum mobile mundus,
Terrarumque notas ultrix detergeret unda,
Emerſit cum ſole fides, mox cætera dudum
Nacta fugam virtus terris offenſa prophanis
Jam mundo meliore redit, prudentia nunquam
Velox, indulgens pietas: patientia victrix:
Strenua ſimplicitas: hilaris pudor: ardor agendi
Sobrius, & nullo nutans conſtantia caſu,
Non vaga pax aderat, rerum Concordia cuſtos
Juſtitiæ rectique tenor, ſine judice ſtabant
Viſuræ populos & Deucaliona ſorores,
Poſcebantque ducem: nec enim ſecura meandi
Copia, nec prorſus furiis in tartara pulſus
Caſſavere metus: tandem genitura Minervam
Contremuit frons celſa Jovis, totuſque rotatu

NOTÆ.

Oſtentare ſuum: propria nam venditor artis Detitulat titulos, quos ingerit.
Suum hic eſt ἴδιον τὸ περὶ αὐτοῦ. *Detitulat*, ut lib. 1. *depotuit*, v. 281. ubi plura de hac συνηθείᾳ. Gaudet hic poëta κακοζηλίᾳ quadam; potuiſſet enim levi verſura: imminuit, infuſcat, vel ut ipſe infra, *Virginis elidit titulum.* Tertullian. contra Judæos cap. 9. pag. 100. *Magos quoque Samaritanorum appellatione titulavit*, & lib. de Judicio Domini: *& vernis roſeas titulabit floribus auras.* Γνώμη ſumpta eſt ex paſſivo illo: *laus in ſuo cujuſque ore ſordeſcit.* Salomon Proverb. cap. 27. ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας, καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος, καὶ μὴ τὰ σὰ χείλη. Plut. eleganter in libro de ſui laude: αὐτοὶ μὲν γὰρ ὁ παρ' ἄλλων ἔπαινος ἥδιστος ἀκουσμάτων ἐστὶν, ἑτέροις δὲ ὁ περὶ αὑτοῦ λυπηρότατον. Geminum eſt illud Themiſtii Euphradæ. οὐδὲν οὕτω φορτικὸν ἄκουσμα, ὡς ὁ καθ' αὑτοῦ ἔπαινος. Orat. περὶ φιλανθρωπίας. Id cogitans Æſchines dicebat virorum etiam clariſſimorum laudes eſſe moleſtas, multo magis Demoſthenis, ὅσῳ δὲ, addit, ἄνθρωπος αἰσχυνόμενος τῇ πόλει γεγονὼς ἑαυτὸν ἐγκωμιάζει τίς ἂν τοιαῦτα καρτερήσειεν ἀκούων; Demoſthenes id animadvertens obliquat exordio annexæ illius de corona orationis: φύσει πᾶσιν ὑπάρχει τῶν μὲν λοιδοριῶν, καὶ τῶν κατηγοριῶν ἀκούειν ἡδέως, τοῖς ἐπαινοῦσι δ' αὑτοὺς ἄχθεσθαι. Eadem eſt Chryſoſtomi χρεία in 2. ad Corinth. Hom. 22. p. 894. οὐδὲν οὕτως ἀπεχθάνεσθαι ποιεῖ τοῖς πολλοῖς τῶν ἀκροατῶν, ὡς τὸ ἑαυτόν τινα ἐγκωμιάζειν. Eadem habes p. 896. eadem Homil. Syneſ. de dono Aſtrol. κηρύττειν ἑαυτὸν καὶ πάντα ποιεῖν ὑπὲρ ἐπιδείξεως οὐ σοφίας ἀλλὰ σοφιστείας ἐστὶν, pag. 307. Nilus etiam bene: φεῦγε τοὺς ἐπαίνους, αἰσχύνου δὲ τοὺς ψόγους, paræn. 27. Vide etiam Plinium epiſt. 8. lib. 1. & Plutarchum in Cicerone.

352 *Cum vetus effluerет in regnum mobile mundus.*] Regnum mobile propter κατακλυσμόν. Vide lib. 1. v. 406.

355 *Nacta fugam virtus.*] Ovid. *Ultima cœleſtum terras Aſtræa reliquit.* Ita Chryſoſtomus in Matthæum Hom. 10. p. 97. ἀπελήλαται καὶ ἐκβέβληται, καὶ τὴν γῆν ἀφεῖσα τὸν οὐρανὸν ἀποδεδήμηκε, de Pace loquitur. Fugam illam Virtutis prolixe Aratus deſcribit p. 206.

365 *Genitura Minervam contremuit frons celſa Jovis*, &c.] Apollod. Rhodius lib. 4. Argonaut. Callimachus hymno in lavacrum Palladis, Pindarus inſignite, Olym. 7.

Ἁνίχ' Ἁφαίστου τέχναισι χαλκελάτῳ πελέκει,
Πατέρος Ἀθαναία κορυφὰν κατ' ἄκραν
Ἀνορούσαισ' ἀλάλαξεν ὑπερμάκει βοᾷ.
Οὐρανὸς δ' ἔφριξέ νιν καὶ γαῖα μάτηρ.

Securis

* Leg. gratior.

* Leg. tunc.

Intonuit majore polus, nec * gravior unquam
Lux ſuperis: hoc patre fluens, hoc edita partu,
Divum pandit iter, diras & monſtra relegat
Virtutum cuſtos, virtutum prævia Pallas.
Hæc illa eſt, quam Juno notat, quam Dardana cernis:
Marte Minerva potens, hæc cujus dextra minacem
Exhauſit Phlegram: vidi dicamne? ſed omnes
Novimus, Enceladi conſumpſit flamma Cyclopes:
Centimanus pharetras centum, Niobeſque ſagittas
Sprevit anhelanti jam major Marte Typhoeus:
Cœlum poſcebat, ubi * nunc Mavortia Juno?
Juviſſet numero, ſaltem, propiorque ſtetiſſet
Pro ſceptris armata ſuis? jam pene ſupernos
Perſephone thalamos, Ditem complexa tenebat.
Quum tandem exſiliens trepidis Saturnia ſtratis
Exclamat Pallas, Pallas proh fata, moraris?
Pellimur acceſſi, ſenſit valuiſſe Meduſam,
Gorgoneamque Deam, ſenſit quod fulgurat aurum
Plus ſplendore potens, cum cœlum, ſceptra penates
Reddidimus trepidæ ſit nunc ingrata, ſit hoſtis:
Noſtrum eſt quod regnat, noſtrum quod cum Jove ſomno
Securo fruitur: at curam imbellis olympi
Quum ſubii, tunc diva fui, tunc dicta virago.
Vos ſuperi teſtor, quantis ſudaverit auſis
Hoc caput, hoc pectus noſtrum (ac oſtendit utrumque,
Cœlum ſuſpiciens) pudor hic, hic caſſidis horror,
Et parmæ quam Juno notat: genuitne ceraſtas
Juppiter? advertat cujus convitia tractat
Diva memor, pareatque ſuis: parit illa potentem
Vulcanum, pariatque velim: non quod pede molli

NOTÆ.

Securis itaque obſtetrix fuit, & quod addit, Jupiter Rhodiis aurum pluit. Vide Apollodorum lib. 1. pag. 8. qui abſorpta Thetide, Prometheo, vel Vulcano, caput percutiente Palladem juxta Tritonem amnem armatam exiluiſſe ſcribit. Philo περὶ κοσμοπ. commentum de Minerva ad numerum ſeptenarium transfert, pag. 17. Item Chalcidius Comment. in Timæum Platonis pag. 111.

374 *Enceladi conſumpſit flamma Cyclopas.*] Vide Apollodorum lib. 1. & illa quæ ſequuntur de Typhæo, qui manuum, τὴν μὲν ἐπὶ τὴν ἑσπέραν ἐκτεταμένην, τὴν δὲ ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς jactabat, dicuntur ibi ἑκατόγχειρες Cœli filii, & ἑκατόγχειρες ſimpliciter, Nazianzeno, orat. 4. pag. 121.

384 *Senſit quod fulgurat aurum.*] Refer ad Junonis illa. ſupra v. 358. 363.

391 *Hoc caput, hoc pectus noſtrum (ac oſtendit utrumque.*] Imitatio eſt Ovid. 13. Metam. *Aſpicite en. veſtemque manu deduxit.* Sic Virg. in Ciri: *nos ferre hoc, aperit ferrum quod veſte latebat.*

396 *Pede molli Militat, invideo.*] Εὐφημισμὸς & εἰρωνεία elegans in his & ſequentibus. Sic apud Homerum Juno illum appellat κυλλοποδίωνα, vide & apud Cicer. 2. de Nat. Deor. illius picturam. de qua Victorius Variarum lib. 29. cap. 20. Vide φιλολογικά

Militat, invideo, neſcitve quod arte catenas.
Sic fatur, Veneremque obliquo figit ocello
Atque iterat. Rex ô vatum digniſſima viſu,
En generat voces, evolvit nomina, nugas
Pieridum, & noſtras dignatur noſcere frondes:
Sed male vel didicit meminit vel mollius æquo,
Vera voce fluit à polleo Pallas, & alti
Splendorem meriti vix gloria nominis æquat.
Macte Paris, quid enim numerandis improba veris
Effluo, & in titulos ſuſpiro prodiga? Ipſi
Forte Deos, exempla ſequor, veniamque coactus
Error habet, noſſi Junonem indigna locutam.
Sed taceo, promſi (fateor doleoque) ſuperba,
Vera tamen, ſed molle decus, formæque triumphum
Non hac mente peto, viles ut ſolvar in uſus,
Vulgareſque jocos, hac fronte, hoc oris honore
Venatrix hominum vernet Venus. O fuga morum,
Diis utinam libranda forem: Nunc Cypris in omnes
Bella ciet, victrixque placet, mundumque ſuperbit
Imperiis ceſſiſſe ſuis: heu rara ſecuris
Aurea, rarus amor morum, quippe ardua frangit,
Virtus dulce, piæ Syrtes amentia ſupplex

NOTÆ.

λεγεται apud Camerarium, problemate 7. p. 22. & Plutarchum in lib. de facie Lunæ: qui Vulcanum ideo claudum ait, quod πῦρ ξύλου χωρὶς, ὥσπερ χωλοὶ βακτηρίας οὐ προέεισι p. 932. Talis autem εὐφημισμὸς eſt in illis, quæ magnus ille Scaliger in Cerrato emendat, cum *partes tacitas* mavult, quam pudendas, lib. 6. Poët. cum ipſe *canas cruentas* ponit, pro μεμολυσμένας.

402 *Meminit vel mollius æquo.*] Μνημονικὸν ἁμάρτημα.

403 *Vera voce fluit a polleo Pallas.*] Nimis Grammaticum, niſi ad orationem Junonis referas. Etyma quatuor enumerat auctor Etymologici: quorum tria etiam Tzetzes ad Heſiodum: aliud habes apud Heſychium: aliud Clem. Alex. Orat. ad gentes, p. 9. αἰθηνᾶ μὲν ἂν τὴν καρδίαν Διονύσου ὑφελομένη Παλλὰς ἐκ τοῦ πάλλειν τὴν καρδίαν προσηγορεύθη. Plato etiam in Cratylo ἀπὸ τοῦ πάλλειν. Vide etiam Phornutum, titulo *Minerva*, p. 160. qui illam *intellectum Jovis* appellat, ut Papinius, *magni decus ingeniumque parentis*, lib. 2. Theb. Vide etiam Apollod. lib. 1. p. 15. *Minerva* unde dicatur, habes apud Feſtum, & qui inde ſumpſit, Meurſium Criticor. 2. part. cap. 5. pag. 117.

407 *Veniamque coactus Error habet.*] Ariſt. Ethic. 3. cap. 1. ἡ ἄγνοια ἡ καθ᾽ ἕκαστα ἐν οἷς καὶ περὶ ἃ ἡ πρᾶξις, ἐν τούτοις ἔλεος καὶ συγγνώμη. Eadem Philo in fine libri de migrat. Abrahami pag. 331.

416 *Heu rara ſecuris aurea.*] Quid hic *ſecuris aurea?* an de imperio? ut Propert. *Brutique ſecures*, nihil minus. An vero de aurea ſecuri, quam Mercurius ruſtico pro ferrea obtulit, ut eſt in fabula Æſopi apud Planudem fab. 44. quo Acron refert illud Horatii Sat. 7. lib. 1. *fertur quo rara ſecuris.* Ita de ſimplicitate intelligendum foret, cum ſequatur, *ramus amor morum*, ſed non videtur. De victimis mactandis in honorem Deorum intelligo, ita lib. 3. v. 216. *Hilarga cumulat promiſſa ſecuri*, quam & *ſeceſpitam* nominabant. Niſi forte ad Saturni falcem referendum, qua Cœli παιδογόνα demeſſuit. De ſecuri in judicium vocata, vide Pauſaniam in Atticis pag. 22. & 27.

418 *Virtus dulce &c.*] Ὀξύμωρον. Vide lib. 4. v. 221.

Molle matrum, morbus hilaris: Sic vendicat orbem,
Exitium venale Venus, ſic exit in omnes
Teligerum complexa ſuum: exemplumque datura,
Vulcano Martique parit: moderantior olim
Mortali contenta jugo, non aſtra coëgit
In * numen laqueumque ſuum: non fulmine blando
Fulminis autorem fregit: non Cynthius ignes
Majores miratus erat: non cura tridentis
In mediis fervebat aquis: ſed nomine vero
Bacchus liber erat: pudet Ægæonis alumna,
Sera ultrix ſuperos vexat, cœlumque repoſcit
Cum patrio projecta gelu, cumque exule mentu:

** Marg. numerum.*

Notæ.

426 *Non cura tridentis.*] Neptunus, qui Silio lib. 15. *tridenti potens*, ille ex Venere Erycis pater eſt: ut Sol Electryonis, quæ hic arrodit Pallas.

427 *Sed nomine vero Bacchus liber erat.*] Liber enim dictus.

428 *Pudet Ægaonis alumna.*] Venus χηπαρογὴς ἐκ θαλάσσης, ut Muſæus loquitur: hinc lib. 1. noſtri *Tritonis* alumna, & *Ægaonis*: ponit enim utrumque nomen pro mari, ut poſtea, *Cum Jove, cum Tritone fuit, cum dite Dione.* Sic *Ægaon* pro mari apud Lycophronem: αἰγαιῶνος αἰγιάλω πέδον. Ovidio eſt Deus marinus, ut & Papin. 5. Theb. *Diis pelagi ventiſque & Cycladas Ægaoni Amplexo*, ille 2. Metam. *balanarumque prementem Ægaona ſuis immania terga lacertis.* Ægæon etiam eſt Briareus. Hom. Iliad. α. ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοὶ ἄνδρες δέ τε πάντες Αἰγαίων. Ita Papin. Achilleid. 1. *duros laxantem Ægaona nodos.* De illo vide plura apud Turnebum Adverſ. lib. 19. cap. 2. De hoc Apollod. lib. 1. De tempore ſyllabæ penultimæ vide Hartungum 2. tomo, Theſ. Critici, cap. 8. pag. 736.

430 *Cum patrio projecta gelu, cumque exule mentu.*] Ita in omnibus editionibus: legendum autem verbo nupto, *mentula*: quod ſatis arguunt illa: *Erubeo ulteriora loqui*: unde etiam ſyllaba coaluit cum ſequenti. Eandem rem Juno tetigit ſupra:

——— quoniam ortus nacta ſerenos
Concrevit ſpumante ſalo, caſiſque pudendis.
Sed taceo.

Venerem mari eſſe oriundam, cum αἰδοῖα Cœli Saturnia deſecuit falx, ut Auſonius ait, nimis notum ex Heſiodi Theogonia, Apollodoro lib. 1. pag. 2. Arnobio lib. 4. Macrobio Saturnal. lib. 1. cap. 8. & 12. & Poëtis omnibus. Eandem è mari emergentem habes apud Pauſaniam, in Corinthiacis. Heliacis prioribus; & apud Plin. lib. 35. cap. 10. Anthol. Græcor. Epigrammat. lib. 4. Involucrum fabulæ eſt apud Varron. lib. 4. de cauſis ling. Lat. Fulgentium lib. 2. p. 135. b. Clem. Alex. Pædag. lib. 1. cap. 6. ex Diogenis Apolloniatæ ſententia: item apud Ariſt. 2. de Generat. Animal. cap. 2. Hinc vulgo ἀφρογένεια dicta. Dydimus vero dictam putavit ἀφροδίτην παρὰ τὸ ἁβρὸν τῆς διαίτης, ut habet autor Etymologici magni. Plato in Cratylo etymo Heſiodi adverſari nefas putat: quod Heſiodi tamen Scholiaſtes cum Euripide inſuper habuit: qua de re etiam apud Ariſtot. 2. Rhetor. cap. 23. καὶ τοὔνομα ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς. τὰ μωρὰ γὰρ πάντ' ἐστὶν ἀφροδίτη θεοῖς. Euripid. in Troadibus ita μυθολογεῖ: etiam Heraclides ad Homerum, cur Diomedes hortatu Palladis, vulneret Venerem.

Cumque exule mentu.] Sic lib. 6. *exule bello*: item *extorres artus*: Ita Syneſius in hymno quinto: φύξηλις γαίας μόχθων: cui opponitur Nonno toties uſurpatum ξυνών. Prudent. in Hamartig. *fugit exul Sanguinis & carnis penetralia: avis exul hyemis*, Laberius. *Altorumque exul nemorum*; inde de fera lib. 2. in Ruf. Claudianus, *exul ſpei* Hegeſippus, lib. 3. Tertullian. de Baptiſ. cap. 5. *viduis aquis ſibi mentiuntur, à quibus ſcilicet Spiritus ſanctus gratia exulat.* Ita *viduus ſoli*, Silius lib. 2. *viduus pharetra*, Horat. Iſidorus, ἀλλοίας χωρέων, lib. 2. epiſt. 213.

Erubeo ulteriora loqui: me ſtrenua certe
Omnipotenſque Venus tentabat flectere, ceſſit
Senſi etenim, mecumque utinam deprenderet orbis,
Quum fallax & blanda venit, nihil hoſte polito
Sævius, omnifico vultu mentita favorem
Amplexum in luctus ſolvit, defœderat urbes,
Arces frangit, & in ſubitum rapit omnia Martem
Quum ventum in cædes, cedit: quum prælia fervent,
Frigeſcit: tunc arma juvant, tunc Pallas in uſu;
Et Venus in probris: commercia turpia, molles
Exacuit, duras emaſculat, & rapit orbem
In prædam, cui præda venit: ſic mutuus error
Invenit alterni ſolatia digna pudoris.
Non cogo in certos numeroſum Prothea vultus,
Non venerem ſemper variam, moreſque pererro
Implicitos, ſatis eſt aliquo ſi cognita caſu
Non trahat incautum prorſus, ſed voce monentis;
Exemplum cui mundus erit, quis dicat egere?
Maxime Priamidum, noſtra eſt ſi gloria quicquid
Mars audet, quod Clio docet, quod certat Arachne,
Si tibi mixta manus, & partitura Minervam,
Si tutoris egent arces, & in arce triumphat
Palladium, formæ titulum ſi virgo meretur,
Annue, & Iliacum judex ne deſpice fatum.
Deſierat vultuque animum vocemque ſequuto
In gyrum flectens aciem ſedet: emicat axe
Idalio provecta Venus, tandemque profatur
Mœſta parum, ſed blanda oculis, & fronte ſerena.
Heu quibus exilium populis poſitura relinquar,
Libera Saturni proles? Cui grata, vel æqua,
Si ſuperis inviſa vagor; ſi transfuga cœli
Fata ſequor? vos ô ſpirat quibus orbe ſecundo

NOTÆ.

431 *Me ſtrenua certe, &c.*] Vide ea de re Dialogum Luciani, & Homerum in hymno Palladis.

434 *Nil hoſte polito ſævius.*] Hoſtis politus ὀξύμωρον, qui familiariter amicitias exercet, ut Cicero loquitur, λυκόφιλον. Proverb. cap. 27. ἀξιοπιστότεροί εἰσι τραύματα φίλου ἢ ἑκούσια φιλήματα ἐχθροῦ.

439 *Tunc Pallas in uſu.*] Et Venus in probris. Ita Terent. in Phormione: *ſin pateſit, in probro ſiem.*

451 *Si tibi mixta manus & partitura Minervam.*] Conſilii & auxilii promam ſe promittit: *partiri curas & rerum arcana ſolebat*, ut Papin. loquitur.

454 *Iliacum Judex ne deſpice fatum.*] Palladium, quo ſalvo, urbs ſalva. Vide Apollod. lib. 3. p. 180.

459 *Heu quibus auxilium populis poſitura relinquar*] Ita Æſchines Demoſtheni iſta aſſuit: ἀπεγράψατό με ἐκ τῆς πολιτείας, ἐκ ἵνα ὅπη ἀντεπίσωμαι. Orat. contra Coronam, vel Cteſiphontem.

462 *Spirat quibus orbe ſecundo Indefeſſa fides.*] Ἔφεσιν à Diis ad hominum judicium adornat, cum à Junone & Pallade quaſi

Indefeſſa fides, quos non liveſcere certum eſt,
Si pia, ſi facilis, ſi nulli dura Dione,
Pendite quis cauſam caſus premat, unde tumultus,
Unde minæ: cum prima meos lux extulit ortus,
Fovi hominem duros tenere ſolata labores,
Et caſus miſerata graves: ſic publica grati
Templa mihi ſtruxere viri: ſic thura merebar:
Hinc iræ, hinc odii cauſæ: miſereſcite ſaltem
Vos quibus exul agor, cœli rea, deprecor orbem,
Quem colui, veſtram populi defendite civem.
Flos juvenum, ſpes noſtra Paris, non vexo locutas.
Non incuſo Deas: quis enim vel carpere poſſit,
Vel ſacros æquare modos? at ſi qua fatendi
Libertas veri, noſti puer inclite noſti
Quæ rerum ſeries, ſteterit quo cardine cauſa,
Quam bene rem ſermo digeſſerit: indice vultu,
Eloquio frontis, oculo cenſore, ſecunda
Lis erat: unde igitur armata licentia fandi
Infremuit? Si dura minus reverenſque pudoris,
Et Jove progenita, & virgo Tritonia credi
Poſſet? At emeruit Muſarum maxima dici,
Non nego, fingit enim, nullique hac parte ſecunda
Falſigraphos commenta docet: docet auribus uti
Mollibus, & cæcos per frivola ducere ſenſus.

NOTÆ.

cœlo excludatur: quo ſpectant illa, *ſi transfuga cœli fata ſequor, cœli rea deprecor orbem.*

463 *Quos non liveſcere certum eſt.*] Liveſcunt certe homines, ſed Diis ſua non invident: nam ut Ariſtoteles ait 2. Rhet. cap. 19. φθονήσουσι οἷς εἰσὶν ὅμοιοι ἢ φαίνονται: & paulo poſt, καὶ ἂν πολὺ [illegible] [illegible] αὐτοῖς, ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις λείποντα.

479 *Oculo cenſore ſecanda lis erat.*] In ſem præſentem ait veniendum; ut enim Pindarus, [illegible] ἐς δίκαν τρία ἔπεα διατεμεῖ. *Litem ſecare* eſt honorarii arbitri, quod Ciceroni in libro de Fato, eſt *medium ferire*, ut quidem Victorius legit lib. 1. cap. 18. ut & Græci μέσον τέμνειν ita apud Athenæum lib. 14. τὴν μέσον τέμ.: vide Eraſm. *medium ſecare*. Jul. Cæſar, Scaliger in farragine poëmatum. *Dicebant veteres, medium ſecat; iſte ſed harpax, extremum, medium principiumque ſecat.* Plutar. 1. Sympoſ. q. 2. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] διὰ μέσου. Horat. *ridiculum acri fortius & melius magnas plerumque ſecat res.* Virg. *quam quiſque ſecat ſpem.* Lucret. *Si ſubito medium celeri præciderit ictu vis aliqua.* lib. 3.

485 *Falſigraphos commenta docet.*] Poëtas quibus maxima de nihilo naſcitur hiſtoria: quorum carminibus nihil eſt niſi fabula cœlum, Manilius, [illegible] τὸ μυθῶδες, ait Iſid. Peluſ. lib. 2. epiſt. 278. οὐχ ὅσιος ψευδογράφων. Oppianus: qua de re illuſtris in utramque partem apud Pindarum locus Nem. Od. 7. p. 281. *Falſigraphus* formavit, ut Attius, Plautus, Auſonius, *falſidicus*: ut antiquus poëta *Legicrepi tundunt, latrant fora.* Vide Catalecta Scaligeri pag. 332.

Docet auribus uti mollibus, & cæcos per frivola ducere ſenſus.] Illi ut plurimum Veneris ſunt ſatellites, οἱ [illegible], ut Æſchines dicebat [illegible], contra Cteſiphont. qui [illegible] τὸ λόγον, & ut Pindarus Olymp. Od. 1. [illegible] τὸν ἀληθῆ λόγον δεδαιδαλμένοι ψεύδεσι ποικίλοις ἐξαπατῶντι μῦθοι [illegible] φρένας: quo ſpectant ſequentia *Phyllidas*,

Hiſiphylas,

Cumque per ambages nugis pompoſa venuſtis
Phyllidas, Hyſiphilas, & prælia noſtra retractet,
Lucratur ſacram venalis fabula laurum.
At ſi militiam fingendi fœda facultas
Hanc habitura fuit, ſaltem diſcrimen habendum
In quam, quid, quare, nec enim ſi nata cerebro
Noſtri plena Jovis, gelidæ nil improba fando
Virginis elidit titulum, doctiſſima virgo.
Illa virum titulos raptis mendicet ab armis;
Sit ſeſe contenta Venus, tumide illa minetur;
Nos humiles facileſque pati: rorantia tabo
Signa ferat victrix; noſtri ſine cæde triumphi.
An quia naturæ non obluctata, fatigor?
Anchyſæ ſi blanda fui, ſexumne refelli?
Si peperi, cui facta nocens? meus aſtra Cupido,
Æneas Phrygiam veſter colit: hæccine culpa?
Hoc Venus exitium ſuperis molitur & orbi?
His homines, his dono deos. ergo innuba Pallas
Sic meritæ mores Veneris notet? illane grata,
Grata viris, quos Marte vorat? placanda puellis
Quarum faſtidit ſexum? diis digna ſerenis,
Quos reſides timidoſque vocat? ſic exit in omnes,
Sic telis placitura ſuis: ſic omnibus æqua?
At virgo eſt; negat Aglaurus, negat anguis opertus:

NOTÆ.

Hiſiphylas, ut mavult Caſaubonus legere in Perſio, unde hæc ſumpta.

492 *In quam, quid, quare.*] Vide lib. 1. v. 145. lib. 6. v. 33.

493 *Gelidæ nil improba fando virginis elidit titulum.*] Verba nupta, ait quæ v. 459. [illegible] proferebat Pallas. illam *devirginant*, ut Apuleius, vel *depudicant*, ut Laberius apud Agel. lib. 17. cap. 7. *Gelidam virginem* nominat, quod amore non incaleſcat; [illegible] ſcilicet & [illegible]. *Elidere titulum*, ut Cicer. 3. Tuſcul. *elidere ægritudines*. Quid proprie *elidere* vide Junium in Apologet. Tertul. cap. 23. p. 40.

499 *An quia naturæ non obluctata, fatigor?*] Rea peragor, quia non *fugio à ſexu*, ut Juven. loquitur. Eſt autem verbum *fatigor* multæ ſignificationis: ſæpiſſime noſtro eſt [illegible], [illegible], ut ſupra, *ſuperas invisa fatigat*, lib. 4. *ut non ſenſura fatigant Membra*, lib. 6. *mille licet mortes hinc inde fatigent, duplicique fatigat Morte animam. Phrygios umbone fatigans.* Sic Virg. 4. Æneid. *Corripit è ſtratis corpus ſocioſque fatigat*; *excitat* lib. 3. *Martemque fatigant*, lib. 9. *Sylvas, terga fatigare, curaſque fatigat*, Papin. lib. 5. Sylv. Propert. *ſat tibi ſint noctes, quas de me Paule fatiges*, lib. 4. Silius lib. 7. *tertia bella fatigat*, lib. 13. *campos fatigare: quos ſpes grata fatiget*, lib. 16. Tacit. lib. 15. *dextram oſculis fatigare.* Trebel. Pollio: *res ſecundæ ſapientum mentes fatigant*. Sidonio Apollinari *fatigare* eſt cavillis & locis inceſſere, lib. 3. epiſt. 13. *ſi fatiget in contumelias; ſi fatigetur in furias.* Vide Wolberium ad Epiſt. 8.

510 *At virgo eſt, negat Aglaurus.*] Fabulam exponit Ovid. Metam 2. Hyginus fab. 166. Fulgentius, tit. de Vulcano & Minerva, p. 139. Apollodorus lib. 3. p. 195. Pauſanias in Atticis, nullo tamen, quod mendacii [illegible], conſenſu. Venus, ut verbo rem ſignem, Minervam negat virginem, quia Eriſichtonium Aglauri fidei commiſit, quem ex Vulcano natum volunt,

At tacco. At facie pollet; conſulta reclamat
Unde tumorque genæ: gladiis at ſtrenua ſumptis;
Non proprium, quod fingat habet: mentita poteſtas
Læta brevi, probroſa diu, poſt pauca ſerena,
Spuria perpetuo ſordeſcit gloria luctu.
Quondam certa fides, bella imperioſa deorum
Non una confecta manu, lauruſque per omnes
Dicta dari. at victrix Perſeæ Gorgonis umbrâ,
Extorſit titulos, palmamque imbellis olympi.
Sic de ſe meminit Pallas, ſic credere oportet;
Crede Paris, res digna fide, tradendaque faſtis,
Plus Jove, plus Phæbo potuit, plus fœmina Marte:
Marte utinamque meo: nec enim tibi Juno nepotes
Invideo, ſi digna tamen: nec turpe Minervam
Ut ſocium numerare genus, tot freta Dione
Vindicibus potuit ſaltem, ſi fata tuliſſent,
Serpentum non eſſe parens, miſerique per urbem
Exulis explicito raperet veſtigia giro
Hermione Martis; vidi, vidi ipſa nefande

NOTÆ.

qui, ut ait Apoll. *ἀποστέρφαντι εἰς τὸ σκέλ☉- ἐπ᾽θεῖς*. Nazianz. Orat. 2. in Julian. per. 128. *Αὐτοῦ παρθένο☉- ἐστι κ᾽ ὄφεσι δεδράκοντο*.

Negat anguis opertus.] Hæc vel ad Eriſichtonem ciſtæ incluſum referenda: quo faciunt verba Apollodori: *θεῶνται τῷ βρέφει παρεσπειραμένον δράκοντα*: vel ad Æſculapium, quod ad verba autoris propius accedit; atque ita *anguis opertus* erit Æſculapius, quamvis non neſciam, Draconem tutelam vel famulum Æſculapii rectius dici. Serenus de illo: *Qui quondam placida tectus ſub pelle Draconis.* De eodem Sext. Aurel. Victor: *ſe in Ogulnii tabernaculo conſpiravit.* Palladis vero & Æſculapii filia dicitur *Τγίεια*, quod ſolus, quantum ſcio, Pauſanias ſcribit in Atticis: *ἢ δὴ διετρεφῶς πλησίον Ὑγιείας τε ἣν Ἀσκληπιοῦ παῖδα εἶναι λέγουσι κ᾽ ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν κ᾽ ταύτης Ὑγιείας*: deinde etiam apud eundem in quarta parte Aræ Amphiarai tribuitur Veneri Panaceæ locus; item Jaſoni Hygiæ, & Minervæ Pæoniæ. cujus rei Mythologiam habes apud eundem in Achaicis p. 230. & diſceptationem Pauſaniæ cum quodam Sidonio. Vide & Plinium lib. 35. cap. 11. ubi Iaſo & Ægli filiæ nominantur Æſculapii: Dalecampius iſta de Iaſo ad Iaſonem Chironis alumnum manifeſto errore transfert. Quamvis autem Theocrito, Luciano, Homero aliiſque, Diana, Muſæ & Minerva *ἀεὶ παρθένοι*: alii filios tamen & filias illis aſſignant: de Diana, ſi eadem eſt cum Luna & Ilithya *λυσιζώνη* res clara: de Muſis eſt apud Pauſaniam in Bœoticis p. 03. Apollodor. lib. 1. pag. 8. Cauſam adfert Bion Eidyll. 4. Paſchalius de Coronis lib. 3. cap. 4. pag. 144.

515 *Spuria perpetuo ſordeſcit gloria luctu.*] Si ſpurii *ἀπὸ τοῦ σπορᾶς*, ut vult Modeſtinus D. de ſtatu Hom. lib. 23. dicti rectius Auſonius: *quique notam ſpuriis verſibus addiderat.* De vocabulo vide Crinitum lib. 2. cap. 5. Scaliger in Feſtum p. 112. ubi de *σποράδες*, *παρθένοις*, Favoniis; & Meurſium ad Lycophronem p. 206. Caſaub. ad Apuleium, p. 148. De vitio filiis Scaliger ad Varronem pag. 224. de iiſdem Imbris vel Umbris dictis apud eundem. p. 201.

527 *Serpentum non eſſe parens.*] Harmonie cum Cadmo in ſerpentem mutata eſt, quæ filia Martis & Veneris Apollod. lib. 3. p. 143. Ovid. 4. Metam. Papin. lib. 1. Theb. Hyginus fab. 6. 176.

529 *Hermione.*] Ex prioribus liquet *Harmonie* legendum, non *Hermione*, ut in aliis editionibus retinuerant *ἀμαθεῖς*.

530 Caſum

Digitized by Google

Cæſum; quem peperit populum. Sic fata madentem
Inclinat vultum, rurſuſque accenſa profatur:
  De facie nil læſa queror metuenda Deorum
Invidia eſt: blando Semele conceperat aſtro,
Plena Deo, paritura Deum: denuſque tumebat
Menſis, quum Juno vultum mentita ſeverum
Accedit, perſuadet, abit: quid, credula, ſimplex,
Inſcia jurato premitur Jove? Sic tua longis
Cadme fides perfecta viis, ſic annuus error
Emeruit? cum rapta ſoror, viduamque parares
Junonem ſancire Jovi, te luctibus ecce
Munerat: inque tuos flammis armatur alumnos.
Gaudeat, en quali deitas rugoſa triumpho
Molitur titulos, tremula dum militat haſta,
Altricis mentita fidem: nam cætera nullus
Confinxiſſe labor, faciles ad tempora cani,
Ad faciem rugæ veniunt: fallenda ſenectus,
Non fingenda fuit: ô ſi ad certamina formæ
Illa potens Beroë ſtaret ſocianda Dionæ,
Incuteret celebrem ſimulatrix ſimia riſum?
Stulte quid Europem genero Jove quæris Agenor?
Illa rapi meruit, raptorem excuſat egeſtas,
Et thalami potioris amor, ſibi maxima debet,
Quod totiens vidua eſt conjunx Jovis: alite fauſto
Nupſiſſet, ſtabilique thoro ſi prima tuliſſent
Fœdera plus formæ, linguæ minus, improba, turpis
Garrula, legitimi mores inceſtat amantis
At ſoror eſt conjunxque Jovis; bene ceſſit, in uno
Conjugis offenſam redimit ſoror: ardua regnat;
At patris in ſolio, fruiturque jugalibus aſtris:

NOTÆ.

530 *Caſum quem peperit populum.*] Quis ille, ex Palladis partu? Loquitur de dentibus Draconis, quibus Cadmus ſementim fecit, unde armati, quos Spartos nominabant, enati, *queis ævi menſura dies*, ut ait Papin. lib. 4. Thebaid. Plura Apollod. lib. 3. p. 137. Hyg. fab. 178.

Sic fata madentem inclinat vultum.] Ovidium imitatur, *manuque ſimul lacrymantia terſit Lumina*: Metam. lib. 13.

532 *De facie.*] De *fatis* legendum, monent quæ ſequuntur: niſi ad Junonis faciem & Beroën referas.

540 *Junonem ſancire Jovi.*] Junone relicta Europæ adhærebat Jupiter: Cadmus autem ſororem quærens, illam Jovi ereptum ibat: ut cum Junone Jupiter in gratiam rediret.

548 *Illa potens Beroë.*] Ovid. Metam. 3. *Ipſaque erat Beroë Semeles Epidauria nutrix.* Hyginus fab. 179. 167.

551 *Illa rapi meruit: raptorum excuſat egeſtas.*] In prioribus εἰρωνείᾳ: in reliquis deformitatem Junonis carpit: Jovem excuſat. Ingenium poëtæ.

553 *Quod toties vidua eſt conjux Jovis.*] Plauti imitatione. Ciſtellar. *nunquam ego hanc viduam eſſe cubare ſivi.* Apul. *An contentus fuit vidua pudicaque nocte.* Vide Gruterum ad Plauti Stichum act. 1. ſc. 1.

560 Non-

Stirpis non thalami merito: fuit aureus olim
Ille ſenex, quo nata feror, fuit unicus hæres
Nec dum ſortilegam mundus nutabat in urnam
Cum pia Saturni proles, æquanda Minervæ,
Vel ſaltem non exul erat, regnoque tyrannis
Concedente tribus triplicem proceſſit in orbem
Communis regina Venus: quod cum Jove Juno,
Cum Jove, cum * Titone fuit, cum Dite Dione.
Non mea ſideribus famulis contenta poteſtas,
Tartara ſolatur, mulcet freta: vos pia ponti
Turba Dei: veſtræ ſcelus excuſate ſororis:
Si ſcelus hinc traxiſſe genus: tuque optima vindex
Imperioſa Thetis, cœlum Junone fugata,
Poſce tuum, raptaſque faces, jam pellice pulſa,
Jam non ſollicito venies paritura tonanti.
Fatis nulla fides, precium Saturnia formæ
Perdet opes, perdet: non hunc emptura decorem
Veniſſet, ſi pulchra domi: male Dardane mores
Conſuluit, dare prompta tuos: non flectitur auro,
Qui titulum paritatis habet: victricibus olim
Armentis impenſa fides, librantis habenæ
Non vendit nutum, veteris non immemor æqui.
Illane blande Paris vultu victore fruetur,
Cui gemit Heſione? Sanguis cui fluxit avitus?
Alcidæ quæ tela ſui libravit in arces

* *Leg. Tritone.*

NOTÆ.

562 *Nondum ſortilegam mundus nutabat in urnam.*] Jovis, Neptuni, & Plutonis imperia, quæ ſorte venerunt, habes apud Apollod. lib. 1. p. 4. Virg. lib. 1. Æneid. Papin. lib. 8. v. 28. Claud. de rap. Proſerp. lib. 1. De ſorte & urna vide Varron. lib. 5. de ling. Lat. pag. 59. Hadrianum Junium, Animad. lib. 2. cap. 5.

564 *Regnoque tyrannis concedente tribus.*] Cedere de ſorte [illegible]; de rebus erciſcundis Auſon. *cui cura ſecunda ſortis & æquorei ceſſit tutela tridentis* Eidyl. 9. Papin. 6. Theb. *ceſſit victoria vati*, Lucret. lib. 4. *humanis concedere rebus*; quod illi eſt amori aſſenſum dare Corn. Sev. in Ætna, *ſacris ſecedere rebus:* ut quidem Scalig. legit. Sulpitia in carmine, *ſi tibi ſeceſſi:* quæ reſpicit ad illa Ovidii, *Carmina ſeceſſum* &c.

567 *Cum Jove cum Titone*, legendum *Tritone.*] Id enim nomen pro Neptuno crebro uſurpat; licet Triton Apollodoro ſit Neptuni filius. Vide ſupra v. 428. ubi Venerem *Ægæonis alumnam* nuncupat, eodem ſenſu, lib. 3. v. 25. *noſtri Tritonis alumna*, item lib. 1. *in aquis Triton*, lib. 3. *in me ſæviſſime Triton has intende minas*. Eſt autem à [illegible] quod eſt fluctus. Nonnius Syll. 5. Miſcell.

574 *Jam non ſollicito venies paritura marito.*] Fabulam tangit: qua Prometheus ſive Themis Jovem monuiſſe dicitur, ne cum Thetide eſſet, filium enim ex ea naſciturum patre majorem. Vide lib. 1. v. 336. Ovid. Metam. 11. fab. 8.

575 *Fatis nulla fides.*] Reſpectum habet ad illa, quæ Pallas de regno, Juno de opibus promiſerat. Ita Juvenal. *Fronti nulla fides*, v. 586. in ſequentibus, eodem ſpectat, *fatum ubi?* Palladii.

580 *Librantis habena non vendit nutum.*] Librans habena eſt judicii arbitrium. vide lib. 1. v. 298. ſic antea dictum: *Diis utinam libranda forem.*

588 *Aſpera*

Pellica virgo tuas? ubi tunc quæ prælia jactas?
Fatum ubi? plus actum eſt rapto Phryge, pocula natæ
Eripuit, thalamumque Deæ: Sic molliter ultus,
Aſpera miſcet adhuc ſuperis, dotatus olympo.
Flos Aſiæ, veneranda Deum regumque propago.
Non meus inſtabilis labor eſt, aut gloria, verſus
Texere, non trepidas penſis urgere puellas:
Non mecum Phæbus, mecum certabit Arachne:
Hos Pallas ſibi pacta pedes, hæc ſtamina nectat
Plurima: dii (fateor) faciles & ſumma paciſci
Et dare: ſed quid opes, quid regna, quid arma potenti
Adjiciunt? Cujus ſceptrum pars amplior orbis,
Cujus opes Phrygiæ, cujus gens Dardana, vires,
At ſi ſolanda eſt thalami regalis egeſtas,
Si vires, ſi ſceptra, nihil ſine conjugis uſu,
Munus habe Veneris: munus quo Sparta ſuperbit,
Munus quod dici Juno velit, eſſe Minerva
Quid moror? internam propius rimare Dionem:
Res agitur tractanda palam, jam pectora nuda
Pandimus: hac facie Phæbo duce metior aſtra,
Hoc vultu produco diem formoſa merenti
Gratare, & ſimilem judex ne deſpice vultum.
  Sic effata, genas rapto depromit amictu:
Nuda humeros, exerta ſinus, totoque dieſcit

NOTÆ.

588 *Aſpera miſcet adhuc Superis.*] [illegible], vel κερνᾷ Catul. *qui dulcem curis miſcet amaritiem.*

589 *Flos Aſiæ.*] Ganymedes, qui pocula Hebæ Junonis filiæ, & quia παιδεραστὴς Jupiter, Junoni uſum thalami eripuit. Talia ſunt Deorum gentilium, quibus Auguſtini verbis, *aërii ſunt, ſanguinem non habent, itaque nec erubeſcunt.*

Flos Aſiæ.] Juvenal. Satyr. 5. *Flos Aſiæ ante ipſum.*

599 *Regna nihil ſine conjugis uſu.*] Videſis Aſterii Homil. 5. pag. 65. &c. ubi χρείαν illam egregie exprimit.

600 *Munus quo Sparta ſuperbit.*] Helena [illegible] maximam illam ad motum [illegible], oratorum monitu, reſervarat: Fulgentius ſcite lib. 2. Mythol. tit. de Hercule & Omphale: *Mulieris illecebra major eſt mundo*, p. 136. Neque obſtat quod Helenam nondum viderat, nam & ignotarum magnum fuiſſe amorem ex Charete Mitylenæo Ariſt. aliiſque prolixe probat Athenæus lib. 3. p. 575.

604 *Hac facie Phœbo duce metior aſtra.*] Ad Stellam Veneris hæc referenda, cum ſolem anteit & ſequitur.

608 *Totoque dieſcit ore.*] Apud Lucianum in θεῶν κρίσει ſe omnes ab initio actionis nudant: apud Coluthum prius veſtes exuit, inde loquitur Venus.

> [illegible]
> [illegible]

Deinde [illegible], καὶ [illegible]. Hæc eſt muta illa commendatio pulchritudinis, ut Syrus dicebat, regnumque ſine ſatellitio ut Carneades: quia formoſi ſine vi impetrant quicquid volunt. Anacreon: νικᾷ δὲ καὶ σίδηρον καὶ πῦρ καλή τις οὖσα. Vide Athenæum lib. 13. p. 566. prolixe de pulchritudine agentem. *Dieſcit* dixit, ut *nocteſcit*, *luceſcit*, ſic lib. 5. *& pulchra genarum rapta dies*, Papin. lib. 6. *membrorumque omnis aperta eſt Lætitia.* Silius lib. 7. in judicio Paridis de Veneris forma:

> *Nec judex ſediſſe valet: feſſique nitoris*
> *Luce cadunt oculi: metuit dubitaſſe videri.*

Ore: pudet divas Veneri ceſſiſſe triumphum.
Conſulite ultores Phrygii, Venus excitat ægros:
Hæc conſtant mihi viſa fide: vel ſomnia certe
Pondus habent, hic fata ſequor: parete Dionæ.
Quæ civi lacrymas, riſus quæ terminat hoſti.

Notæ.

Secundum Venerem itaque lis tanta datur, ut Lucanus ait lib. 8. Paris enim præſentibus ambabus (ut in 12. tab. iſta imiter) Veneri litem addixit.

ARGU-

ARGUMENTUM
LIBRI TERTII.

Tertius extremum Trojæ divinat; & inde
Ad raptus Helenæ Paridem tranſmittit in Argos,
Qui prius Heſionen captivam reddere nollent.
Agmina Græcorum conſpirant ilico ad arma,
Et duo nimboſo merguntur in æquore fratres
Tyndaridæ, tumido extendunt in gurgite palmas.

JOSEPHI ISCANI
DE BELLO TROJANO
LIB. III.

SOlvuntur vario conſulta ſilentia plauſu:
Idalium Pœana canunt, plebs, aula, ſenatus:
Hic fatis vovet, ille * dies, una omnibus, una
Voce animoque frequens plaudit Venus, altus ubique — * Leg. Deis.
Sanguis obit, ſacris ultro ceſſantia cedunt
Arva, coronato luget ſpoliata marito

NOTÆ.

5 *Hic fatis vovet, ille Deis.*] *Dies* male legebatur. Helenus, Caſſandra, alii, fato nitebantur; Paris Priamus propter *κρίσιν* ſuperiorem Deos ſecundos ſperabant.

6. *Coronato luget ſpoliata marito Inachis.*] Inachis eſt Io; hic pro vacca poſuit, ut Philomelam pro luſcinia, Daphnen pro lauro, Tireſiam pro cæco poſuimus. *Coronatus maritus* eſt taurus, quia moris erat victimas coronare, & cornua inaurare, qua de re prolixe agit doctiſſ. Paſchalius lib. 4. de Coron. cap. 16. &c. Papin. etiam inferias coronat: *cum ſtant candentis interit cornua ſertis.* Et quia de corona & illius doctiſſimo laudatore diximus, non abs re erit, illius errorem notare, lib. 1. cap. 1. ait: Quo ſenſu dicimus *κορωνὶς ἐπὶ βίῳ*. Hoc exemplo Protheus ille, qui apud Lucianum per ignem petiit gloriam, dicit ſe ſuperæ vitæ auream coronidem imponere. Quam vocem noſtris complexicam video. Ovidius:
Unde coronidem circumflua Tybridis alti.
Inſula Romuleæ ſacris adjecerit urbis.

Inachis, & raptos gemebunda repoſcit alumnos.
Illuſtres ſuperis epulas molita poteſtas
Sacrificis bibulos lictoribus inſtruit ignes,
Totaque thuricremis Panchaia ſpirat in aris,
Venales emptura Deos: at pauper acerra
Principe digna Deo, noſtro placitura tonanti
Mente litat pura; votis exorat honeſtis.

NOTÆ.

At *Coronides* Ovid. eſt Æſculapius, Apollinis & Coronidis filius: ut ſcribunt Apollodorus lib. 3. pag. 171. & Hyg. fab. 202. Repugnat & ſyllabæ menſuræ. Mart. *Si nimius videor, ſeraque coronide longus,* lib. 10. Talis eſt emendatio illius in loco Papinii, qui lib. 7. Theb. *& brachia planctu nigra ferens,* pro *brachia* legit *lumina*, male, in luctu enim non tantum oculos fatigare, ſed & genas, & brachia laſſare raderequе moris erat. Vide Papinium in ſylvis Epicediis. Theb. 5. & 6. & prolixe Deſid. Heral. ad lib. 2. Mart. epiſt. 40. Sed hæ guttulæ aquæ non infuſcant vinum illud Paſchalii.

9 *Sacrificis bibulos lictoribus inſtruit ignis.*] Lictor hic eſt Victimarius, Popa cultrarius, ἱερουργὸς, poëtis etiam miniſter, ut Dion. Halicarnaſ. ὑπηρέτης. Feſtus: *Flaminius lictor eſt, qui Flamini Diali ſacrorum cauſa præſto eſt.* Sic noſter lib. 4. *ambit lictoribus aras,* v. 244. & hoc lib. v. 216. *& larga cumulat promiſſa ſecuri.* Dictys, quem noſter ſequi ſolet lib. 2. pag. 62. *His actis Agamemnon afferre hoſtiam lictores jubet.* Mactabant autem ſecuri vel cultro. Val. Flaccus lib. 1. vocat *bipennem*. Ovid. Faſtor. 3. pag. 84. *ex adamante ſecurim.* Ovid. Metam. 2. fab. 12. *Illidentis vituli Tempora diſcuſſit claro cava malleus ictu.* Feſtus *acieris* nominat. *Acieris, ait, ſecuris area, qua in ſacrificiis utebantur ſacerdotes.* Suet. in Tiberio, *ſeceſpitam.* Pollux, κοπίδα, σφαγίδα, Etymolog. Stephani *aiceres* ἀξίνη ἱερουργοῦντες, lege *acieris* ex Feſto. Nominant & πέλεκυν. Apoll. Rhod. ῥόπαλον. Plura de victimariis vide apud Magium part. 2. cap. 4. pag. 1405. Fabrum in Agoniſt. cap. 15. lib. 2. Polit. Miſcel. cap. 60. Caſaub. ad Athenæum lib. 14. cap. 22. Tanta vero ſuperſtitio gentilium erat, ut non tantum egregias, ſive toto grege ſelectas, (quas Suet. *excogitatiſſimas* nominat, Philo ἀλωβήτους καὶ παντελεῖς, & quia eas inſpectabat μοσχοσφραγιστὴν, lib. de Agricultura p. 160.) offerrent, ſed & nomina victimas ducentium proſpere legerent, ut Plin. 28. loquitur: qua de re Joſ. Scaliger in Conjectan. pag. 83.

10 *Totaque thuricremis Panchaia ſpirat in aris.*] Virg. 2. Georg. *Totaque turiferis Panchaia dives arenis.*

11 *Venales emptura Deos.*] Scyte Chryſ. Hom. 17. in Matth. p. 178. τὸ κνίσῃ θεραπεύεσθαι σφόδρα ἀνάξιον θεοῦ, ὥσπερ καὶ τὸ ψευδίζειν ἀνάξιον φιλοσόφου. Clem. Alex. Strom. 7. pag. 515. ex Pherecrate in hunc ſenſum multa adducit, & ſua ſuperaddit.

At pauper acerra, mente litat pura.] Quid *acerra* Feſtus ſatis explicat. θυΐσκη. Ovid. 13. Metam. fab. 11. *cuſtodem thuris acerram* nominat. De vaſis in ſacris prolixe agit Junius lib. 2. Animad. cap. 10.

13 *Mente litat pura.*] Ita lib. 1. *pacemque litata emptam anima*, quod ſequens ita à Papinio etiam lib. 2. Theb. eſt: *hi fibris animaque litant, hi ceſpite nudo: nec minus auditi, ſi mens accepta meretur.* Ariſt. Eudemior. lib. 7. cap. 10. ὁ θεὸς ἀνέχεται καὶ τὰ διάφορα λαμβάνειν τὰς θυσίας. Gemina ſcribit Porphyrius libro de ſacrificiis: Iſidorus Peluſiota lib. 3. epiſt. 75. Ita Seneca ad Lucil. *Colitur autem non taurorum opimis corporibus contrucidatis, vel auro argentoque ſuſpenſo, nec in theſauro ſtipe infuſa, ſed pia & recta voluntate.* Sic Dracontius de Deo: *quem mens pura juvat hominum, non victima ſupplex.* Ita Prudent. lib. 2. contra Symmach. *Juſtitiamque litant & templum pectoris ornant.* Ita Clem. Alex. Strom. lib. 7. p. 515. βωμὸν ἀληθῶς ἅγιον, τὴν δικαίαν ψυχὴν, καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς θυμίαμα τὴν ὁσίαν εὐχὴν λέγομεν εἶναι. Chryſoſt. in Gen. Homil. 18. de ſacrificio Caini Deum loquentem facit: οὐκ ᾔδεις ὅτι οὐχὶ τῶν προσφερομένων ἐδεόμην, ἀλλὰ τῆς τῶν προσφερόντων γνώμης. Idem in Epiſt. ad Philip. Hom. 15. p. 1310. οὐ γὰρ ἡ κνίσσα, οὐδὲ ὁ καπνὸς θυσία, ἀλλ' ἡ προαίρεσις ἡ προσφέρουσα. Lact. de vero cultu lib. 6. cap. 2. *His verus eſt cultus*

Celſior explicitas rapturus in ardua flammas
Regius extruitur * comeſtis floribus ignis: *Congeſtis lege.*
Perſtringitque aciem, procul his expirat ab aris
Hoſtia dira cruor, Veneri quod dulce propinat
Ductor, Ariſtæos latices, melibœa fluenta,
Icarios hauſtus, fracti phœnicis odores.
Fronde comes nexæ, † ſanctous aſtare parenti † *Leg. ſanctoque.*
Iliades juſſæ, ſpumantia lacte ſerenis
Cymbia devolvunt flammis: rex ipſe miniſtrans
Idaliam delibat avem, ſic ante precatus.
Diva potens hominum, divûm imperioſa voluptas
Vera Deûm ſoboles, noſtri Tritonis alumna
Alma Venus, ſeu te convivam Tethyos urna
Poſcit, ſeu nectar ſuperum, ſeu forte papaver
Elyſium, flecte hæc teneros ad dona jugales,

NOTÆ.

cultus, in quo mens colentis ſeipſam Deo immaculatam victimam ſiſtit, &c. item cap. 24. in fine. Tertull. gemina in Apologet. cap. 30. p. 60. Philo etiam lib. de agricult. p. 160. & libro de plantat. Noe. p. 185. plura lib. 3. de vita Moſis p. 518. & in libro de victimis p. 649. Et graphice Philemon de eadem re apud Clem. Alex. lib. 5. quos verſus etiam Juſtinus Martyr libro de Monarchia allegat, p. 168. Vide etiam Plautum Prologo Rudentis, Minutium in Octavio pag. 74. Eadem ſententia eſt in ſacris precibus trium puerorum.

15 *Comeſtis floribus ignis.*] Sic lib. 4. v. 338. *comeſtis ſpoliis*, utrobique *congeſtis* legendum.

17 *Hoſtia dira cruor.*] Fuſe ea de re Clem. Alex. lib. 7.

18 *Ariſtæos latices.*] Mel.

Melibœa fluenta.] Aquam fontanam intelligo, quæ cum lacte & vino, vel oleo ad [illegible] pertinet: de qua plura Heinſius doctiſſ. ad Silium lib. 7. & 13.

19 *Icarios hauſtus.*] Vinum Papin. lib. 4. *& Icaria Rhodopen aſſueverat umbra*, ad quæ Lactantius: *Icarum Bacchi comitem vini uſu invento à ſe, paſtoribus id propinaſſe, qui ebrioli veneno ſe tentatos dum putant, Icarum interimunt.* Rem omnem Apollodorus lib. 3. pag. 197. exponit. Hæc vero olent Papinii imitationem, qui lib. 4. Theb.

Inclinat Bacchi latices, & munera verni
Lactis, & Actæos imbres ſudumque cruorem.

Fracti Phœnicis odores.] Thura & cinnamum, & quæ plura habes apud Ovid. 15. Metam. fab. 39. Vide Claudianum, & Lactantium in Poëm. de Phœnice. *Fracti Phœnicis* eſt, ſenio confecti. Lucret. lib. 2. *Inde minutatim, vires & robur adultum Frangit, & in partem pejorem liquitur ætas.*

20 *Sanctoque adſtare parenti.*] Sic apud Papin. Adraſto adſunt filiæ: *oculique ad ſanctum rediere patrem*: quod Tertulliano in pudore, eſt *deducere oculos.*

23 *Idaliam delibat avem.*] Ariſtoph. in Avib. [illegible]. Vide ſeq.

25 *Noſtri Tritonis alumna.*] Vide lib. 2. v. 428.

27 *Seu forte papaver Elyſium.*] Cur *Elyſium?* quia Virg. *lethæum* nominarat. 4. Georg. Item lib. 1. *lethæo perfuſa papavera ſomno*, Dioſcor. lib. 4. [illegible], & paulo poſt: [illegible], & Proſerpina quia papaver apud inferos guſtarat, matri reſtitui non potuit. De papavere Paſchal. lib. 3. cap. 17. Virg. *Cereale papaver* nominat, quia in tutela Cereris. Omen quod captabant amantes [illegible] papaverum foliis, exponit Cælius Rhod. lib. 17. cap. 4. Eraſmus in proverb. *crepitu probabis*, & Hartung. in Theſ. Crit. p. 728. cap. 8. Sc. 13. De vocabulo *papaveris* Meurſius ad Plautum.

28 *Teneros ad dona jugales.*] Columbas.

Hos dignare favos: nec enim mactante Securi
Grata minus pia ſacra tibi: ſi digna litamus,
Exorata veni, partemque hauſtura recumbe:
Celſa licet caleant centeno thure Cithæra;
Idalios modulos nectat nemus: ardua Cypri
In flores creſcant varios: incenſa Cythæra
Idalias volucres, Cypri thyma, Pergama vincent:
His mentis, his (ſi qua tamen) veneranda Dione
Adde fidem viſis, ſponſi memor, adde favorem,
Solatam ſolare domum: non improbus oro,
Ut tuus Inachias prædo prædetur alumnas
Heſione contentus eat: Tritonia certe
Non neget, hoſque velit melior Saturnia raptus.
Olim Aſiæ (ſed quid vulgata ac flenda revolvo?)
Claruit imperium: formidanduſque Pelaſgis
Phryx erat, inverſa eſt vetus alea: reſpice Diva,
Æneadas miſerare tuos: ſic fatus in ignes
Hyblæas inclinat opes, jejunaque ſpirans
Nidor odorifero ſolatur ſidera fumo.
Jam votis ſacriſque modus, jam feſſa reclinat
Flamma apices: alios Helenus prorumpit in æſtus,
Bacchantemque Deum flagranti pectore nactus,
Vocales tripodum furias auguſtat in uſus,
Orſus ita. Heu Phrygii, gens non præmenſa futuri!
Quo noſter ſpoliator abit? quænam illa carina,
Quo Trojam menſura venit? jam littora tangit:

NOTÆ.

36 *His mentis, his ſi qua tamen, &c.*] *Viſa mentis* referenda ad Paridis judicium, niſi legas *meritis*, & ad libamina referas.

37 *Sponſi memor.*] Promiſſi de Helena: vel *ſponſus* eſt Anchiſes.

38 *Solatam ſolare domum.*] Ita Papin. in fine lib. 3. *tu ſolare virum*, pro conſolare. Feſtus: *ſolari ſine præpoſitione dixiſſe antiquos, teſtis eſt Pacuvius, cum ait ſolatur, auxiliatur, hortaturque me.* Sic lib. 5. v. 149. Papinius: *Idem animus ſolare domos, juvenumque ſenumque præcipitare colos*, pro deſolare, ut Virg. *quos deſolavimus agros.* Solatum morbi genus apud eundem, à quo Plinio *ſolati* lib. 29. cap. 6. qui ex Solis calore ἐφηλίδας inde dictas in facie habent. Pollux & Heſych. in ἔφηλις. Nicander in Therapeut. ἢ καὶ ἔφηλιν θηλυτέρης ἐχθρὴν ἀπομόρξατο λώβην.

44 *Inverſa eſt vetus alea.*] Proverbium redolet. Ita Virg. *fortuna fuit*, 7. Æneid. Tac. 5. Annal. *verſa ad fortuna*, πάλιν αὖ ἕτερον ἄλλοισιν μελήσει, Ariſtophanes Pluto. Lucan. lib. 6. initio *placet alea fati*: & Petronius, *judice fortuna cadat alea.* Ita Julius Cæſar apud Plutarch. ἀνερρίφθω κύβος.

47 *Nidor odorifero ſolatur ſidera fumo.*] Vide ſupra v. 13. Lactantium in primis & Clem. Alex. dictis locis. *Narinoſos* appellarunt Deos ait Lact. lib. 5. cap. 12. quod odoribus thuris colantur. Orpheus huic fortaſſe hymnos ſuos θυμιάματα ſuffimina inſcripſit.

51 *Tripodum furias auguſtat in uſus.*] De Tripode & cortina vide Scaliger. conject. Bernart. ad Statium. Auguſtat ἀρχαϊσμός, ut *anguſto*, quo Lucretius utitur κακοφωνίαν tamen, ut multa alia redolet: idem eſt quod lib. 4. ait v. 273. *ut tripodum vulgata fides*: Statio, id eſt, *Deos pandere.*

54 *Quæ Trojam menſura venit.*] Lego *merſura.* Horatii Od. 15. lib. 1. niſi quis

referat

Ite duces contra: ſic interrupta profatus,
Plus dubios urit, pleno tamen arguit ore
Deiphobum, cui ſumma fides & ſola tacendi
Copia, juſſa ſequi Veneris, raptum ire Lacænas
Autores ſperare Deos. Quænam iſta nefanda
Spes? inquit, Superumne fides, cœlique poteſtas
Inceſtum diſpenſat iter? prædantibus adſit?
Macte Paris ſceleris, alios molire miniſtros,
Et ſomnum tibi finge novum: non fallere norunt
Qui falli nequeunt: orantem haud ſuſtinet ultra
Troilus, utque animo præceps, bellique ſitior
Et gladio conſultor erat: Timidiſſime fratrum
Vade (ait,) ô tenebris antri damnate loquacis,
Vade, inquam, & quoties viſum tibi fallere plebem,
Finge Deum: nobis alius jam conſtat Apollo.
Ibit Alexander: non ſi Cumæa ſenectus,
Aut aries Libycus, aut Chaonis obſtrepat ales,
Juſſum flectet iter: ibit, miſeramque reducet,
Quod nolles tamen Heſionen. Conclamat herilem
Præceps ad nutum plebis, excire tumultus,
Quos nequeat ſopire, potens: nec menſa furentum
Audet, cum præſens metuat nihil: omnibus arma
Arma animis, mentique frequens illabitur Argo,
Laomedonque jacens, & inultæ dedecus urbis.
Conclamantque iterum. Quotnam uſque, ô libera pubes
Dardaniæ cognata Jovi, patiemur inultum
Tot jugulos rubuiſſe ſenum? tot colla parentum
Argea nutaſſe manu? quod impia ſanxit
Atropos, hoc etiam noluit incumbere fatis.
Ultorem non poſſe dari: ſi numinis iram
Troja merens ſenſit, pœnam quoque judice Phœbo
Dira Mycenea debent convivia menſæ.
Ite duces, Venus hæc, hæc certior augur Apollo
Bella jubet, fratrumque exhauſta funditus urbe

NOTÆ.

referat ad illa lib. 6. v. 874. *Trojaque juventis moliri jam fata licet.*

63. *Non fallere norunt, qui falli nequeunt.*] Vere & ſcite dictum. Pindarus de Apolline Pyth. Od. 3. [illegible], Scalig. Epidorp. lib. 1. *quid turpius eſt fallier, an fallere juſſo? falli nequiit, ut noluerit fallere prudens.*

64. *Orantem haut ſuſtinet ultra Troilus.*] Talis apud Papinium, quem ſequitur, Capaneus Amphiarao inſultans lib. 3. 600. &c.

70 *Ibit Alexander.*] Illud nominis concilium Paris obtinuit [illegible], ut ait Apollod. lib. 3. pag. 182. Ovid. Epiſt. Paridis.

Cumæa ſenectus, &c.] Sibyllinum, Ammonis Jovis, & Dodonæum, oracula [illegible]

88 *Fratrumque exhauſta funditus urbe.*] Atridarum, Mycenis.

Poſcit inoffenſos Phrygio ductore meatus.
Unde metus, metus unde viri? conceſſit in ignes
Indutus Neſſum Tirynthius, ecce timoris
Cauſa prior ceſſit; ſpirat par Herculis Hector:
Ecce animos gens noſtra dabit. Si prima Pelaſgis
Laurea, fas Phrygibus palmam ſperare ſecundam,
Et noſtros rediiſſe Deos: vos inclyta ſaltem
Pignora, cæſorum jugulos lugete parentum:
Vos quibus uberior lachrymas injuria nectit,
Vos pietas armata vocat. Sic voce precantur,
Intenduntque manus: ægras cum Panthus in aures,
Priſcos fatorum monitus ferit, & quod ab ipſis
Extorſit genitor adytis Euphorbius index,
In medium pandit proles: Lapſura ſub armis
Pergama, ſi Phrygias Helene conſcendat in urbes.
His jam facta fides ducibus, vulgique tumultus;
Flectitur: ô quanto priſcis nova mollius urgent!
Plus ſuperi conſtant Pantho memorante futura,
Quam dicente Heleno: Priami tamen ægra laceſſit
Conſilia Heſione, ſuperos premit: audit & audet
Dux falli: fatiſque favet, quum fata recuſat.
Atque ita dic, inquit, alio dic ordine fata
Anthenor, memora jam facta: neceſſe peractum
Conſtat: venturum, mutabile tranſit: habemus
Jam cunctis graviora minis: perfuſa cruore
Pergama, nuptarum lachrymas, planctuſque parentum:
Tu quoque viſa refer Phrygiæ repetitor alumnæ:
Atque ita, quæ paſſus, obiter tot cladibus adde:
His ſaltem cedat bacchantis fabula fani,
Et moneat potiora fides: prius eſſe negabit
Unda fluens, ignis urens, ſpirabilis aer,
Quam dictet facienda furor: ſic fatur, at ille,

NOTÆ.

99 *Intenduntque manus.*] Ovid. de Ajace irato lib. 13. Metamor. *intendenſque manus.*

102 *Lapſura ſub armis.*] Melius *Argis*, quod ora libri habuit.

107 *Priami tamen ægra laceſſit Concilia.*] Malim, *Conſilia.*

109 *Fatiſque favet quum fata recuſat.*] Prius eſt de raptu Helenæ; poſterius fatum de ἁλώσει Trojæ. Hic Papin. lib. 7. *lucemque timens, lucemque precatur*, lib. 9. *credi lethum ſuadetque vetatque*, & lib. 11. *vicinaque funera ſentit, & ſentire timet.*

111 *Neceſſe peractum conſtat, venturum mutabile.*] Neceſſe, ut Græci [illegible]: Euripides in Oreſte, ἀνάγκης ζυγόν. Ita lib. 6. v. 257. *cum nequeat fatale neceſſe refelli.* Neceſſis neceſſum & neceſſe. Sententia eſt, præterita reprehendi non poſſe, ideoque neceſſaria, futura ἐνδεχόμενα ἄλλως ἔχειν. Seneca contra 4. lib. 4. *Neceſſitas eſt lex temporis.* Epictetus graviter de malis præteritis, ideoque neceſſariis.

Ὅστις δ᾽ ἀνάγκῃ συγκεχώρηκεν καλῶς,
Σοφὸς παρ᾽ ἡμῖν, καὶ τὰ θεῖ᾽ ἐπίσταται.

Soſipater lib. 2.

121 Rerum

Ergo (ait) ô cives, rerum teſtanda priorum
Hiſtoria? an lapſa eſt nondum vetus? indice queſtu
Non opus eſt, ubi regna dolos & bella loquuntur.
Vidimus emeritis fœcundam civibus urbem,
Atque alium regnare ducem: nondum Ilion Argis
Ceſſerat: haſne vices velox oblivio tranſit
Immemor, & longi præcidit tædia luctus?
Impatiens languere diu? quin inclyta pubes,
Si juvat inviſo mentes abſolvere queſtu,
Armata de * curru diu fortuna ſequenda eſt, * Vide not.
Dûm præclarum aliquid dolor indecoctus anhelat:
Nil grande & longum: ſegnem timor obruit iram:
Hæretis, quia * fata vetant? hæc ſcilicet angit * Marg. ſana.
Cura Deos, ævi tacitos vexare receſſus,
Et rerum librare vices: ſtant fata tenore
Fixa ſuo: certam miſeris ſi parca ruinam
Indixit Phrygibus; moriendum Marte: triumphum
Si pepigit; meritum minuit victoria ſegnis.
O fallit facilis: ſi fas depromere verum,
Deprendi inſidias ſuperum: Lernæus Apollo
Noſtras vexat aves, & quæ metuenda minatur,
Dardanidis timet ipſe ſuis: ſic ficta loquutus

Notæ.

121 *Rerum teſtanda priorum Hiſtoria.*] Ovid. 2. Amor. *Omnibus hiſtoriis ſe meus aptat amor.* Ita pedo Albinov. *Pars erit hiſtoria totoque legetur in orbe.* Quæ adducta, ut Poëtica ſuis finibus coerceantur: aliud eſt enim *ἀγαλματοφορεῖν*, *τὰ χύδην* vel *πεζῷ λόγῳ* ſcribere, aliud *ἐμμέτρως* *καὶ ἐνόχῳ λόγῳ καὶ μεμελισμένῳ* ut Euſtathius ad Homerum loquitur: quod toties divina ſua *πεζὸν* magnus ille ingerit Scaliger: nec immerito Ariſtoteles alicubi monet, Poëtas aliena quaſi lingua locutos eſſe.

130 *Armata de curru diu.*] Ita in editione Baſil. unde ſequentes libri, *armata decurre diu:* inepte, quid enim *decurre diu*, cum ad raptum Helenes hortetur, non autem de præludio prælii loquatur: nec ſyllabam poſt primum pedem propter cæſuram (nulla enim hic cæſura) producit unquam. Legerim, *armato decurre duce*; ſed nec in heptemimeri ſyllabam in brevem vocalem deſinentem producit, legendum forſan: *Armatis decurre Deis: Armatum decerne ducem: Arma tuo decerne duci: Arma duo det cura duci; Decurras armata diu.* Eho dum lector, promiſi crines, incœpi hariolari! ſed Sabini quod volunt ſomniant: mihi nihil illorum placet.

131 *Dum præclarum aliquid dolor indecoctus anhelat.*] Perſius Sat. 1. *ſi forte aliquid decoctius audis:* ad quem locum vide doctiſſ. Caſaubonum. Infra lib. 3. v. 435. *& nil decoctius audens Ira recens.* Virg. 7. Æneid. *fœmineæ ardentem curæque iræque coquebant.* Silius lib. 4. *Cui conſul, namque ira coquit.* Ita Græci *πέψαι ὀργὴν*. Ariſt. *ἐν αὑτῷ γὰρ πέψαι ὀργὴν χρόνου δεῖται.* Homer. Iliad. δ. *χόλον θυμαλγέα πέσσει.* Vide Acidalium ad militem Plauti. Chryſoſt. in Acta Apoſt. Hom. 31. p. 669. *ὀργὴ ἀδιαμαχόντως πάντως φθέγξεται.* Pind. Olymp Od. 1. *καταπέψαι μέγαν ὄλβον οὐκ ἐδυνάσθη.* Quintil. *γλυκὺ χύμα* lib. 2. cap. 4. *Multum decoquent anni, multum ratio limabit, aliquid velut uſu ipſo deteretur. Incocti corpora Mauri,* Sil. in fin. lib. 17. Lucret. *nigra virum percoctaque ſecla calore.* De mulieribus *incoctis* vide Feſtum, & Scaliger. conject. pag. 139. Junium in Animad. lib. 3. cap. 5. de *recoctis*.

Accinctos ad bella Phryges prævertere tentat.
Vos contra cunctis potiora eventa futuris
Pendite: donatos Tyrinthius induit ignes:
Æacidæ ſenuere duo: nullique timendus
Aut puer, aut Virgo, quem fata minantur Achilles.
Ipſe * vidi, vidi ipſe viros & mœnia, vidi
Urbes, ſed gelidos nil excitat: ite potentes
Et jugulos aptate * neci, ſpretoque triumpho
Reddite fatidicis victores enſibus enſes.
His virtus accenſa viris procul omnis abacta
Relligio, cedit Helenus, vittaſque minaces
Abijcit, & lachrymis incuſat fata ſequutis.
Dux cœpti legitur paſtor Paris, advena quondam
Regni, nunc Regis hæres, nec proficit urbi
Fatalem damnare facem, quum læderet ardens
Prægnantem ſomnus Ciſſeida: pullulat alte
Flamma vetus, revehuntque fidem præſagia plena.
It fati imperio Danaûm rapturus alumnam
Dardanus, & blande debellaturus Achivos
Prævelat fraudes: cæſas non induit alnos,
Pinnarum ſuperta ſtrues: numeroſa vagatur
Tranquillo claſſis cultu: regalis olivam
Prætendit pinus: tandemque erepta furori
Semimaris Galli, non adverſante Cybele,

* Leg. viri.

* Al. jugo.

NOTÆ.

147 *Aut puer, aut virgo, quem fata minantur.*] *Achilles.* Virgo, quia in aula Lycomedis mentiebatur ſexum. Papin. Achilleide. Achillis nomen ἐτυμολογεῖ Tertullianus lib. de pallio cap. 4. *Naturam itaque concuſſit Lariſſæus heros, in virginem mutando, ille ferarum medullis educatus, (unde & nominis conſilium, quandoquidem labris vacaverat ab uberum guſtu &c.)* ad quæ Junius Euphorionis illa, εἰς φθίλο χιλεὸς κατίοι πύματον ἄπτυρος.

Τοὔνεκα μυρμιδόνες μιν ἀχιλλέα φημίξαντο. Quæ ſunt apud Euſtath. Iliad. α. pag. 12. Apoll. lib. 3. καὶ ὀνόμασεν (Chiron) ἀχιλλέα ἐπώνυμον μὲν τοῦ ὄνομα αὐτῷ λεγόμενον, ὅτι τοῖς χείλεσι μαστοῖς οὐ προσήνεγκε. Euſtathius ad Iliad. α. quaſi ἄχος ἰλιεῦσι dictum vult, vel ab α, & χιλὸς, p. 11. Aliter Agameſtor in Epithalamio Thetidis, de quo vide Bernart. ad Achilleidem Statii lib. 1. v. 134. Cum autem in Lycomedis aula ſexum mentiretur, Pyrrha fuit illi nomen, ut quidem Hyginus vult; vel, ut alii, Iſſa, Cercoſyra, quod Claudius Imp. apud Suet. quærebat.

156 *Nunc regis hæres.*] [illegible] in caſtris noſter; cum levi trajectione aliter poſſet. Manaſſes in Troicis regionem, ubi expoſitus fuerat Paris, *Pariam* inde nominatam ſcribit.

162 *Cæſas non induit alnos pinnarum ſuſpecta ſtrues.*] Quod eſt, ornamenta navis non fuerunt bellicæ pinnæ: faſtigia murorum. Vegetius: *ſuper quem ad ſimilitudinem muri & pinnæ & propugnacula componuntur* Papin. 7. Theb.

Fortuito ducta quater aggere pinna.

10. Theb.

Inde per abruptas caſtrorum ex aggere pinnas.

166 *Semimaris Galli*] Ovid. rem totam deſcribit lib. 4. Faſtorum p. 100. Catull. in Galliambo. Minut. Felix in Octavio. Arnobius libro 5. Stephanus Byzantius in γάλλος. Feneſtell. cap. 12. lib. 1. Galli dicti à fluvio. Vide Joſeph. Scaliger. ad Euſeb. p. 114. Seneca epiſt. 108. Brodæus 2. Crit. cap.

Digitized by Google

Miratur ſimiles bacchari ad littora voces.
Hanc decor inſignit, qualem progreſſior uſus
Poſt longum lucratur opus, tabulata ſuperbis
Præradiant inſcripta notis, veſtitur herili
Prora Tyro, puppiſque Tago, nitor erigit Indus
Antennam, ſpargitque in tranſtra cupreſſus odorem
Vela regens: certant venti, quis lintea tendat
Purpureos diſcincta ſinus: at lene fluentes
Arceſſit Zephyros puppi præſcripta Dione.
  Inſtabat jam dicta dies, qua claſſis in altas
Propulſum poſcebat aquas, cum lecta juventus
Priamidem ſortita ducem per littora ferri
Diſcurſu rapido, qualiſque abeuntibus ardor,

NOTÆ.

cap. 13. p. 537. Phornutus de Rhea, p. 152. Varro in fragment. Ambitu cum maximo de Gallis agit Marcellus Donat. Dilucid. ad Suet. cap. 68. Varro pag. 94. μυθολογεῖ de ſingulis, & Lucret. lib. 2. pag. 55.

168 *Qualem progreſſior uſus.*] Ita lib. 4. v. 479. *progreſſos teſtata dies*, lib. 6. v. 778. *productior uſus.* Feſtus in Proculum: *quia patribus ſenibus, quaſi procul progreſſis ætate, nati ſunt*, προβεβηκόσι εἰς γῆρας προεληλυθόσιν, ut Dio Coccεius loquitur, προβεβηκὼς ἡμερῶν, Geneſ. 24. προϊόντος τῆς ἡλικίας. Ariſt. 7. Hiſtor. Animal. cap. 12. *provectis ætate.* Sueton. Tib. 54. & initio lib. 5. in Claud. 2. *ne progreſſa quidem ætate.* Sic Hegeſippus: *edita ætas. Declinata ætas* Quintil. Lucret. lib. 2. *paulatimque gradus ætatis ſcandere adulta.* Virgil. lib. 3. Georg. *ſin in progreſſu cœpit crudeſcere morbus.* Oppone huic apparatui alterum lib. 1. v. 77. Ariſtotelis illud ad ſenſum hujus loci facit: πλῆθος τῶν ἀρχαίων ἔτι λον ἀνήρθρωται. Polit. 2. cap. 10.

170 *Veſtitur herili Prora Tyro, puppiſque Tago.*] Tagus & Tyrus pro auro & purpura. Ita Tertull. *aliquid Arabiæ*, id eſt thuris, lib. de corona militis cap. 10. p. 183. Sil. lib. 16. *Aurifero profuſa Tago villoſa leonis Terga feri* Lucianus: ἄλλο τὴν Ἀραβίαν ὀχεῖον ἐκ τῶν τειχῶν ἀποπνίγον.

173 *Quis lintea ducat Purpureos diſcincta ſinus.*] De velis purpureis vide Bernartium ad ſylvas Papin. lib. 1. p. 46.

175 *Puppi præſcripta Dione.*] Tutela naviserat Venus. Silius: *Trojanam oſtentat trepidis de puppe Minervam.* In proræ ἐπισημα ſive παράσημον, Tacito 6. Annal. *inſigne ponebatur, unde navi nomen.* Vide prolixe doctiſs. Heinſium ad Silium, lib. 14. pag. 484. & lib. 11. pag. 455. & ante illum maximum Scalig. ad Euſebium, pag. 39. & 41. Villiomarus quoque (forſan & ille Scaliger) Animad. in Controverſ. Titii. lib. 7. pag. 139. toto capite. Juſtus Lipſius tutelam & inſigne ſive παράσημον, male confundit, in Comment. ad Senecæ 76. epiſt. A nominibus illis παρασήμων, quod jamdudum ſubodorati ſunt, fabulas deduxere μυθόπλαστοι Poetæ. Hinc Jupiter Taurus, quamvis Palæphatus ad prædonem Cretenſem transferat, tit. Europa. Hinc aries cum aureo vellere: qua de re Fulgent. in Mythol. lib. 1. titulo Ganymedis, & paſſim. Vide Meurſium ad Caſſandram Lycophronis pag. 320. &c.

Puppi præſcripta Dione.] Gemina ſunt apud Ovid. in Epiſt. Paridis, qui eundem exponit apparatum.

177 *Propulſum poſcebat aquas.*] Νεωλκίαν, qualem Apollonius Rhod. lib. 1. deſcribit; item Orpheus & Valer. Flaccus in Argonauticis lib. 1. Silius lib. 6. talia qui ligna lib. 12. *ſubſtramina*, Iſidorus *pulvinos.* Pollux φάλαγγας vocat. Varr. *Pœnos homines captos pro palangis carinæ ſubjecerat*; in fragm. pag. 216. de quibus Perottus ad Epigram. Martial. 115. Pollux. lib. 10. cap. 31. Νεωλκοῦ δὲ σκεύη φάλαγγες, φαλάγγια ὁλκοί, ὑγροί. Apollonii interpres θαυμαστὸν illud addit, ex talibus pulvinis unum germinaſſe ſua ætate viſum.

Propulſum poſcebat aquas.] Ita Val. Flaccus: *Ut pariter propulſa ratis.* Sil. lib. 17. *Nec mora, propulſa ſulcant vada ſalſa carinæ.* Ibidem: *Abſcondit late propulſis puppibus æquor.*

 180 *Suc-*

Certatim fremere, & varios miſcere tumultus.
Haud mora, ſuccinctos Nabathæos agmine ducens
Hector in arma Phryges: comites per cærula fratri
Ire jubet, certantque rates ſtipare ſecuti
Pœonidæ duce Deiphobo: quin ipſe Diones
Spes Anchiſiades cum Polydamante ſecundo
Jungit opes: jamque effractas rapiebat arenas
In pelagus claſſis, humeroſque manuſque ſequuta,
Cum tandem exclamans adytis Caſſandra relictis,
Fata aperit, turbatque Phryges: at ſæva morantes
Impellit Lacheſis pinus, uncoſque tenaces
Rumpit, & intento percellit flamine velæ.
Ultimus in ſocias fatalis prædo carinas
Provehitur: multum Primo fruſtraque rogatus,
Ne quidquam temere: victori ſupplicet hoſti:
Heſione contentus eat: ſi reddere raptam
Velle negent, bellum intentet: ſic format iturum,
Venturoſque Phryges, accepto interprete, ſpondet.
Vix in conſpectu Paridi patuere Cythæra,
Cum patrias permenſus aquas, ad Neſtora caſu
Atrides molitus iter, Simountide pinu
Aſpecta, ſecum volvit cur, quo, unde: ſtupentque
Alternis Reges figentes lumina velis.
En qua fata fide rerum diſcrimina nectant:
Hoſtis adeſt, Menelaus abeſt, geminoſque Lacones
Hermione ſibi nacta duces Agamemnonis urbem
Viſum ierat, matrem cupide viſura ſecundam.
Plebs quoque Junoni celebrem confluxerat Argos
Ludificum ductura diem, pontuſque * vocabat,
Al. vacabat. Et tellus exuta viris. Sic omnia caſus
Expediit ventura potens, victrixque Dione.
Prodit in abruptum prætentis inſula ſaxis
Myrtigeræ ſacrata Deæ, pars una receſſu
Abditiore latens refugos falcatur in * artus
Leg. arcus. Deprenſos furata ſinus: huc littora blando

Notæ.

181 *Succinctos Nabathæos.*] Lib. 1. nominantur *Eoi Phryges*, verſ. 456. Dares *Phrygas ſuperiores* nominat.

184 *Pæonidæ.*] Priamus in Pæoniam miſerat Deiphobum milites lectum.

187 *Humeroſque manuſque ſecuta.*] Succollantium, ut lib. 4. v. 289. deſcribit.

206 *Matrem cupide viſura ſecundam.*] Clytemneſtram μητραδέλφην. Eſt enim *matertera*, ait Feſtus, *quaſi mater altera.*

209 *Sic omnia caſus expediit.*] Papin. *ſic omnia caſum fecimus, & vires auxit fortuna nocendi.*

213 *Refugos falcatur in artus.*] *Arcus* legendum. Ovid. in Metam. *Eſt ſinus Æmonia modico falcatus in arcus*, in 2. Epiſt. Heroid. *Eſt ſinus adductos modice falcatus in arcus.*

216 *Latoides*

Digitized by Google

Freta Phrygum pubes, puppes agit: ipſe propinquas
Sanguine ſacrifico Latoidos irrigat aras
Princeps, & larga cumulat promiſſa ſecuri.
  Ergo Cytheriacas præceps it fama per urbes,
Priamidem veniſſe Parim: plebs undique portus
Decurſu complet: at pollens ore Lacæna
Ignotos viſura viros ad littora greſſus
Dirigit, acclivemque freto defertur Helæam.
  Poſtquam Helenes Paridi patuit præſentia, claſſem
Deſerit: ac formæ fidens, & conſcius oris,
Huc illuc greſſum librans, qua Tyndaris ibat,
Indefeſſa vagis inceſſibus ocia texit:
Certanteſque offert vultus, incendia nutrit
Mutua, captatumque brevi lucratur amorem.
Quippe nec ad curſum præceps, nec ſegnior æquo
Librato geſtu formam juvat, actus in armos,
In caput erectus, tenero delibat arenam
Inceſſu, figitque oculo mirante Lacænam.
Oblitoſque gradus ſiſtit: ſuſpectus haberi
Mox metuens, transfert celeres ad cætera viſus:
Ceu ſtupeat quicquid ſpectet: moderantius illa
Obliquos vultus, & non ridentia plene
Ora gerit, totaſque velit cum pectore nudo
Oſtentare genas: ſed caſtigator adultos
Comprimit exceſſus animi pudor: ægraque mixtus
Pulſat corda metus: ſentit Paris, ardet & audet:
Promiſſorque ingens, facilis præſagia prædæ
Ducit amor, dum ſigna juvant, dum nutus oberrat
Interpres, cordiſque vagi præſentior index.

NOTÆ.

216 *Latoidos irrigat aras.*] Dianæ, cum qua conjungit Dares Venerem.

222 *Acclivemque freto defertur Helaam.*] In Darete, *ad oppidum, quod eſt Helena*, male legitur, cum ſit *Helaa*.

224 *Forma fidens, ac conſcius oris.*] Dares: *conſcius forma ſua.* Lucan. lib. 10: *Quem forma confiſa ſua Cleopatra ſine ullis Triſtis adit lacbrymis.*

231 *Tenero delibat arenam inceſſu.*] Coluthus de eadem re: ᾤχετο φειδομένη ἐκ' ἰχνίων ἴχνια ἐρείσας. Reliqua Coluthi longe inferiora, quam ut æquilibrium præſtent. Latini *ſuſpenſum greſſum* vocant. Cornel. Gallus vel Maximinus: *Fallere ſollicitos. ſuſpenſos ponere greſſus.* Apul. 3. Metam. *ad ſuperius cubiculum ſuſpenſo & inſono veſtigio me perducit.* Muſæus: [illegible]. De ſuperbia illa multa Herald. ad Mart. lib. 2. Epigr. 57.

242 *Nutus oberrat interpres.*] Muſæus: νεύμασι λαθριδίοισι παραπλάζων φρένα κούρης. Huc ſpectat verſ. quem Hieronymus allegat, epiſt. 11. *Riſu & arguto quiddam promiſit ocello.*

243 *Cordiſque vagi præſentior index Leno oculus taciti garrit præludia voti.*] Ἐκ τοῦ ὁρᾶν τὸ ἐρᾶν, ut inter reliquos etiam Iſidorus Peluſiota adfert lib. 3. epiſt. 254. Ariſtænet. epiſt. 1. ex Homero eleganter: ἔρως ἐκπαίσας τὴν πολύφρονα σύνεσιν ἐπιτοξεύων τῶν ὀφθαλμῶν βολαῖς. Philoſtratus in Epiſtola Græcis: οἱ ὀφθαλμοὶ ξύμβουλοι τοῦ ἐρᾶν, & in alia pag. 913. cujus initium, πόθεν μου τὴν

ψυχὴν

Leno oculus taciti garrit prælndia voti.
Ut verò explicitas peregrini Tyndaris auri
Blanditias hauſit, complutaque murice vela
Conſpexit, quid agat hæret, præbere rogatas
Prompta manus, cogique volens: at turba precandi
Stipatrix, juveni fas invidet, inclyte prædo
Ne propera, dabit illa manus: manus aurea vincet:
Plus opibus, minus ore potes: Cicerone ſecundo
Non opus eſt, ubi fantur opes: quin ipſa rapinis
Blanditur fortuna tuis, urbs, aura, Lacæna
Nuda, favens, facilis: cœptum juvat, urbis Helæa

Notæ.

ψυχὴν κατήλαϐες, de eadem re multis. Muſæus: ὀφθαλμὸς δ' ὁδὸς ἐα &c. *Oculi ſunt animi fores*, ut dicebat Polemo. Vide Ariſt. 1. Hiſt. animal. 10. & Plinium lib. 11. cap. 37. Nonnus Dionyſ. 5. ὀφθαλμὸς [illegible] ἐγίνετο πομπὸς ἐρώτων. Eadem eſt ſententia Philonis lib. 1. περὶ τ̃ ἐν αὐτῇ νόμων. Iſidorus ita explicat illud Jerem. 9. v. 2. *mors per feneſtras aſcendit* epiſt. 89. lib. 1. Idem de re eadem lib. 3. epiſt. 11. [illegible] ὀφθαλμοῖς ἰκᾶν τὸ πάθος & lib. 3. epiſt. 66. Philonis & iſta ſunt lib. de Cherubim pag. 95. αἱ δὲ μαστροπεύουσι καὶ προξενοῦσι τὰς ἡδονὰς χερσὶ ῥητορεύουσι. Dio Pruſæus Tarſica 2. pag. 408. ἡ ἀσέλγεια δ' ἄνω, καὶ δι' ὀφθαλμῶν πάντως χάθι εἰσδύεται. Inſignis eſt hac de re Clem. Alex. γνώμη. Pædag. lib. 3. p. 184. cap. 11. Plura de illa Ovid. ſent. *oculi ſunt in amore duces*, vide apud Hœſchel. in Horapol. p. 184. Barthium in Ceirin pag. 68. Chryſ. Homil. 3. de verbis Eſaïæ, *vidi Dominum*, p. 862. Quintil. declamatione 1. *Vitiis noſtris in animum per oculos via eſt.* Nilus inſignite paræn. 67. ἀσφάλιζε τὴν ἀκοήν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, δι' αὐτῶν γὰρ πάντα τὰ βέλη τ̃ κακίας εἰσέρχεται. Hieron. adverſus Jovinianum lib. 2. *per oculorum feneſtras animæ libertas capitur.*

244 *Leno oculus.*] Προαγωγός. Prudent. Hamartig. v. 261. *ſolvendi leno pudoris* de auro loquitur. Ita in Catalectis Scaligeri: *ſe Narciſſus amat captus levemibus undis.*

Garrit præludia voti.] Ἀκροβολισμοὺς nominat Achill. Tatius. Macedonius Anth. Græcor. Epigram. χειμώνεσμα προκέλευθον præludia garrire vult. Euripidis Interpres in Oreſte: τῆς ψυχῆς πάθη εἰκόνες οἱ ὀφθαλμοί p. 142.

245 *Peregrini Tyndaris auri Blanditias hauſit.*] Lucilius ſcite, ut quidem illuſtris Scaliger concinnat: *nequaquam eſt aurum aureis cujus vehementius ambit.* Vide Douſam ad Lucilii fragmenta.

246 *Complutaque murice vela.*] Vide lib. 1. v. 471.

249 *Juvenis fas invidet.*] Ἐξὸν, καὶ θεμιτὸν: ita nefas ἀδύνατον. Hor. *quicquid corrigere eſt nefas.* Plut. in Paulo: θεμιτὸν οὐκ ἦν μὴ βιάζοντα κατατυχεῖν. Virg. *mortaline manu facta immortale carina Fas habeant;* 9. Æneid. Ovid. 1. Metam. fab. 16. *neque enim ſuccedere tectis fas habet.* Prud. Ἀποθεώσ. v. 976. *Dum tranſgreſſa Dei poſitum fas improba calcat.*

250 *Ne properes, dabit illa manus.*] Ovid. μεταμορφώσεων lib. 3. *Sæpe dabit, dederit, quas ſemel ille manus.* Claud. *Quicquid amas, dabit illa manus, communiter omni fungitur officio*, in Eutropium.

Manus aurea vincet.] Notum eſt Philippo datum oraculum. Ariſtoph. in Ranis: φεῦ ὡς μέγα δυνατὸν πανταχοῦ τὼ δύο ὀβολώ. Plaut. Aul. *Di immortales aurum quid valet!* Philemon *Amalthææ cornu* divitias nominabat, apud Stob. ſerm. 228. quem vide & oppone illis Iſidori Peluſiotæ auream Epiſt. lib. 2. p. 146. Xenophon: τὰ πονηρὰ ἀνθρώπια οὐκ ἂν ἄλλως ἕλοις, ἢ εἰ διδοίης τι. Manus cava Avaritiæ ſignum, de qua Caſaub. ad Suetonii Auguſtum.

251 *Cicerone ſecundo non opus eſt ubi fantur opes*] Vulgo aiunt: *Nummus ubi loquitur, Tullius ipſe tacet.* τὸν ῥήτορα καὶ σοφιστὴν πανταχοῦ νικᾷ. Proverb. vetus apud Pollucem lib. 9. cap. 6. χελώνη addit, πλουτοῦσιν νόμισμα. Contrarium affirmat Claud. Epigram ad Olyb. *Cedere divitiis animi, fortuna fatetur, & tantas oris copia vincit opes*, quod contra facit.

254 *Urbis Helææ nomen.*] Σπαρτὴ ἑλαία, quod

Nomen, in hanc pelagus undis declivibus actum,
Proxima littoreis delambit tecta procellis,
Et medias impingit aquas, clauditque profundo.
Hic Latonigenis cognatas ſtruxerat aras
Priſca fides: jubet hic noctem regina propinquam
Excubiis hilarare ſacris: templum ipſa ſuperbum
Prima petit, ſolitoque Deos implorat honore.
 Res cupido perlata Phrygi, temeraria ſancit
Conſilia, indulgetque aditus in vota ſecundos
Pollicito majore Venus: rapere haud mora nuptam
Victor, & imbelles populari deſtinat aras.
Tantaque præcipitem pulſat laſcivia mentem,
Vix noctem expectat, ſuſpenſo veſpere credens
Zelotypum Titanà ſuis livere ſecundis.
 Fregerat Heſperias radiis languentibus undas
Phœbus, & aſtrorum medio poſcebat in alto
Nauta diem: tellus, aër, mare, celſa remenſo
Conſopita Deo, ſtrepitu defuncta ſilebant
Undique & in teneros nutabant ocia ſomnos.
 At Paris obſequio noctis præſentius audet
Impatiens differre, Deos Veneremque ſecutus:
Primus ad imbelles thyaſos, & debile vulgus
Armatum maturat iter, ſudentia turbat
Fana ferox, non hoſpes Hymen, non conjuga ſacra,
Hoſpitii non obſtat honos, non ultor iniqui
Aſperior tutela Deus: temere omnia præceps
Aſpernata Venus, nil reſpectura decorum,
In facinus, votumque ruit: rapit ergo Lacænam,

NOTÆ.

quod eſſet ἑλετή. Homer. Iliad. ι. ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λεϊστὴ, οὔθ' ἑλετή. Papin. lib. 1. Achill. Amyclis ait, ſurreptam, *incautas blande populatus Amyclas.* Ovidius Sparta.

266 *Tantaque præcipitem pulſat laſcivia mentem.*] Juvenal. *quem ſextus & octogeſimus annus pulſat.* Ovid. 6. Faſt. *& fert ſuſpenſos corde micante gradus:* cor enim micat σφύζει in improba ſpe. quod hic pulſat: inde ἐπιθυμιῶν ἑλεπόλεις eleganter dixit Iſidorus Peluſ. lib. 1. Epiſt. 87. Π[illegible] vero ſcite tribuit Paridi: Amor ſiquidem alatus eſt, vel ipſi amantes potius, ut vult Alexis apud Athenæum lib. 13. λέγεται γὰρ λόγος ὑπὸ τῶν σοφιστῶν, μὴ πέτεσθαι τὸν θεὸν τὸν ἔρωτα, τοὺς δ' ἐρῶντας. Nazianz. vere orat. 3. ὅπως ἀσυλλόγιστόν τι πρᾶγμα ἡ πονηρία Orat. 3. pag. 67.

268 *Zelotypum Titana ſuis livere ſecundis.*] Juvenal. *Zelotypum Hyarbam. Secunda* vero pro rebus ſecundis. Ita lib. 5. *Unde nihil melius, quam nihil habuiſſe ſecundum.* Ita infra: *ſolatur blandis.* Sic Claud. Honorium moræ impatientem fingit:

Incuſat ſpes ægra moras, longique videntur
Stare dies, ſegnemque rotam non volvere
Phœbe.

276 *Hoſpitii non obſtat honos.*] Contradicere Dareti, & ſua vineta incidere videtur, niſi forte ad Ovidium & aliorum figmenta de hoſpitio reſpexit: de quo etiam Manaſſes in Troicis.

282. *Rapit ergo Lacænam.*] Euripidis Scholiaſtes

Tendentemque manus, & læta fronte vocantem
Dardanus: aut rapitur potius. Gratare trophæis
Prædo tuis, agnoſce Deos: poſt aſpera multa,
Excidium * luctatus abis, revehiſque parenti, (* Leg. lucratus.)
Quas nollet peperiſſe faces: heu perdite neſcis
Quas tecum clades, quantos fugiente tumultus
Claſſe refers! tuque Herculea corruprior unda,
Bellerophonteo flagrantior igne, ſereno
Certa minus, thalamos linquis Ledæa jugales:
Et ſpreto totiens iterum quærenda marito,
Nunquam rapta fugis: nunc * non Lilybæa vorago, (* al. ô.)
Latratus Siculi, Lybicus tenor, & quod in omni
Sævit triſte mari, mixtis huc confluat undis,
Has infeſtet aquas, primoſque ultrice procella
Amplexus medium ſolvat mare: multa nocentes
Mutat ſi vetitis velox occurrerit auſis.

NOTÆ.

liaſtes ex Steſichoro ſcribit, Tyndarum cùm Diis omnibus faceret, Veneris oblitum fuiſſe: illam filias illius διγάμους τριγάμους καὶ λειψάνδρους feciſſe p. 142.

283 *Tendentemque manus & læta fronte vocantem.*] Virg.

Pandentemque ſinus & tota veſte vocantem

285 *Poſt aſpera multa, excidium luctatus abis.*] Abſurda lectio, quid enim *luctari excidium?* an ut *eluctari offenſam?* quomodo Symmachus loquitur: at ſenſu nullo: Trojæ ſiquidem ſibique poſt diuturnam obſidionem exitio fuit: lego literæ mutatione, *lucratus*, quod Paris, ait, in lucro ponit, id vertit in exitium, *perfidus enim alteri fraudem infert, damnum ſibi*, ut ait autor Queroli. *Injuriaque, juxta.* Lucret. lib. 5. *unde exorta eſt. ad eum plerumque revertit.* Sic Papin. *fati moram lucrari*, lib. 9. & 10. *mortiſque fera lucrata dolores.* Proverb. 1. θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά. Philo vocat lib. de Joſepho pag. 431. καρποῦσθαι τὰ αὐθαδείας καὶ φιλονεικίας ἐπίχειρα κερδανοῦμεν ἐπιτίμια. pag 397. Heſiod. Μὴ κακὰ κερδαίνειν, κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσιν. Ita D. Petrus epiſt. 2. cap. 2. κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ. Philo p. 585. Fulgentius bene in Mythologico pag. 96. omnis libido rerum patitur naufragia: noſter lib. 5. v. 271. cognatum lucrata nefas.

289 *Herculea corruptior unda.*] Cum Lerna & Chimæra Helenem confert, ut & infra Syrtes, Scyllam & Charybdin, ἀλληγορικῶς in illam movet.

297 *Multa nocentes mutat, ſi vetitis velox occurrerit auſis.*] Sic lib. 1. v. *Pronius in facinus tardis ultoribus itur.* Talis ſententia Proſperi Aquitanici. *Creſcit enim occulte, cum longo pœna reatu, Auſibus illicitis ſi nihil obſtiterit.* Cato in Orat. pro Rhodiis apud Agel. lib. 7. cap. 3. *Summa profeſſio ſtultitia eſt, non ire obviam ſceleribus cogitatis, ſed manere, opperirique, ut quum admiſſa & perpetrata fuerint, tum denique, ubi quæ facta ſunt, infecta fieri non poſſunt, puniantur.* Gemina in Orat. Dinarchi 2. ab initio, p. 105. Similis fere in Juliani epiſtola ad Alexandrinos pag. 171. Seneca Epiſtol. 11. *Magna pars peccatorum tollitur, ſi peccaturis teſtis aſſiſtat.* Caſſiodorus lib. 3. epiſt. 14. *Malum cum perſeverat, augetur; & remediabile bonum eſt in peccatum, accelerata correctio.* Chryſoſt. in 1. ad Corinth. Hom. 15. pag. 452. ὅταν ὁ πρῶτος ἁμαρτὼν μὴ δῷ δίκην, ταχέως καὶ ἕτεροι ταὐτὰ πλημμελήσουσι. Gemina eſt Philonis γνώμη lib. de ſpecialibus legibus pag. 604. Noſtri Poëtæ γνώμῃ opponatur illa Leonis: *dum juſtitia ſententiæ ſuſpenditur, pœnitentiæ medicina quæritur*, & Nili altera: μὴ μέμφου τὴν τοῦ Θεοῦ μακροθυμίαν, κοινὸν γάρ ἐστι φάρμακον 37. Chryſ. in Pſal. 9. pag. 139. ἐπειδὴ πολλὰ αὐτοὶ τὰ ἄνω δίκης διελέχθη, καὶ αὐτὸ τὸ τοῦ Θεοῦ ῥυπῶς. αὕτη δὲ οὐ κατὰ πόδας ἕπεται, ἀλλὰ μέλλει πολλάκις καὶ ἀναβάλλεται, καὶ τοῦτο πολλοὺς ῥᾳθυμοτέρους ποιεῖ, διέγνωσιν ἐπὶ θύρας τὴν τιμωρίαν οὖσαν, &c. Vide etiam Nazianz. initio invectivæ poſterioris in Julian. p. 110. item p. 124. Macarium Hom. 4.

301 Aure

Poſtquam exempta quies, & mœſto pulſa fragore,
Inſcia turbatas hauſere ſilentia voces,
Aure prius menſi fremitus, ubi & unde tumultus,
Armati cognata petunt oracula cives.
Hic tritas ſtridere lyras, hic pocula cernunt
Effuſo calcata Deo, funalia lucem
Ponere, & effracto lachrymari lampada vitro.
Mirati qua clade nova jucunda fileret
Relligio, quæ cauſa pios inopina tumultus
Flexerit, advertunt alias ad littora lites,
Et toto ſonuiſſe mari. Quo perfide leno
Hoſpitii temerator abis? ſic digna rependis
Regales prædate thoros? his mobile vulgus
Excitum, arma fremit, raptaque ſuperſtite turba
Invadunt Phrygios: illi nec pandere vela,
Molirique fugam ceſſant, nec jungere bello
Dignantur dextras: contentâ paupere pugna:
Sola tamen tumidos pertentat gloria captis
Injectare manus: proprium cum quiſque trophæum
Oſtentare paret, aut cive, aut virgine rapta.
  Ecce redit Paphiæ meritus virgulta coronæ
Victrices victura comas, Tenedoque potitus
Jam minus audentem ſolatur prædo Lacænam:
Jam tandem patriæ memorem, ſed gnarus adulter
Pollicitus fluxis mœchæ ſancire favorem,
Et fictos lenire metus, ebur aggerat Indum,
Thura Sabæa, Midæ fluvios, & vellera ſerum
Ac mundi majoris opes, quodque educat aër
Jucundum, pontus clarum, vel fertile tellus:
Hæc faciles emere thoros, domuere rebelles
Amplexus, pepigere fidem: non jam oſcula reddit,
Non reddenda negat Helene, ſed pectore toto
Incumbens, gremium ſolvit, premit ore, latentem

NOTÆ.

301 *Aure prius menſi.*] Silius lib. 9. *quantumque viciſſim auderet menſi.*

315 *Contenta paupere pugna.*] Lego *contemta*, ut in v. 311. *mobile vulgus* pro *nobile*.

329 *Non jam oſcula reddit, &c.*] Longus Paſtoralium lib 3. αὐτός τε τὰ φιλήματα ἀργὰ, καὶ αὐτὸς τὰς περιβολὰς ἀνωφελεῖς.

Non jam oſcula reddit, &c.] Nimis graphice, nimis Latine loquitur, ὡς ἐρωτικὸς καὶ ἄγροικος, σκάφην σκάφην λέγων. Juventutem vero arguit, quod αἰσχρολογεῖ, ὡς καὶ [illegible], exemplo Lucretii, Apollonii, Euripidis, Auſonii, aliorum. Hieronymus adverſus Helvid. *Apud Chriſtianos ſolœciſmus eſt magnus, &c. vitium, turpe quid narrare vel facere.* Ariſt. 7. Pol. ὅλως μὲν γὰρ αἰσχρολογίαν ἐκ τῆς πόλεως δεῖ τὸν νομοθέτην ἐξορίζειν. Parthenius ille Maro cautior, aliique, de qua re vide Loënſem Tom. 5. Crit. Miſcell. lib. 2. cap. 16. Homerus Iliad. γ. Paridem in Cragæ Inſula cum Helena, quod noſter hic deſcribit, fuiſſe vult.

Furatur Venerem: jamque exſpirante Dione,
Conſcia ſecretos teſtatur purpura rores.
  Proh ſcelus, an tantis potuiſti peſſima votis
Indulſiſſe moras? expectabatque voluptas
Emptorem? ô teneri miranda potentia ſexus,
Præcipitem in lucrum ſuſpendit fœmina luxum,
Nec niſi conducto dignatur gaudia riſu.
  Res hilarat vulgata Phrygas, Priamoque ſereni
Clareſcunt vultus, rugas rareſcere ſentit
Infelix animi morbus dolor: improba paulum
Cedit hyems mentis, voto dura angere ſperat,
Reddendam Heſionen, Helenam ſi reddat Achivis.
  Nondum Sigæas portu digreſſus arenas
Dardanus attigerat, meritos mentita triumphos
Obvia * pompa ſubit, pars curru vecta ſuperbo
Aerium ſuſpendit iter, pars cætera caſum
Haud metuens, greſſu veſtigia paupere rexit:
Obſequio contenta pedum: & quæ cura novorum
Inachiam viſura nurum: plebs currit anhela
Contemptrix operæ nutricis, & immemor artis,
Nec lucri meminit, prædam dum ſpectat amœnam.
At cui ſublimes humeros proceraque colla
Invidit natura brevis, vel deſuper altis
Incumbit tectis, vel recto calce fatigat
Articulos, humileſque gradus ſuſpendit in altum:

* Marg. turba,

NOTÆ.

341 *Improba paulum cedit hyems mentis.*] Ita lib. 5. *nec ſola maritos urit hyems.* Curas illas χειμαλγεῖς notat. Ovid. *Illa dies miſera fatum mihi dixit: ab illa peſſima mutati cœpit amoris hyems.* Claud. de laud. Stilic. lib. 1. *Latiumque alternis ictibus anceps Imperium pulſaret hyems.* In Eutrop. lib. 1. *lapidum hyemes.* Papin. *flammea hyems.* 3. Syl Val. Flaccus 4. *ignea mentem corſit hyems.* Vide plura apudS cipionem Gentilem ad Apul. n. 700. Chryſoſtomo & Philoni nihil frequentius, quam ψυχῆς χειμῶνας affectus nominare. Ita lib. 1. *rugas cordis.* Hyemi vero animi opponit *liquidum* Plautus.

342 *Dura angere ſperat.*] In Edit. Baſil. erat *durum angere*, inde Spond. & Carol. *dux angere*, male. Priamus dura angere ſperat, vix ἀνιαρῶς extorquere: quod reddendam Heſionem, quod ſequitur, eamque fortaſſe jam matrem, vel ὀργῶσαν ἐκ ... Demoſthenes: λαβεῖν ἐξ ὀργῆς diceret. *Angere* ἄγχειν στρέφειν propriè ſunt luctatorum, ut Pollux lib. 3. retulit. Virgil. 8. Æneid. *Corripit, in nodum complexus, & angit inhærens Eliſos oculos*, &c. Horat. Epiſt. lib. 1. 18. *Munere te parvo beat aut incommodus angat.* Ovid. *hunc filia nubilis angat.* Papin. lib. 1. Theb. *ſceptra petentem fœdere præcipiti ſemper novus angeret hæres.* Silius initio lib. 8. *majoribus ægrum Angebat curis.* Imitatur noſter Papin. lib. 4. Theb. v. 837. &c. vide infra lib. 5. v. 22.

349 *Quæ cura novorum.*] Aliud agens vulgi φιλοκαινίαν notat, quam etiam Demoſthenes ſæpe arguit, ἔτι τὸ καινόν. Lucret. ſcite lib. 4. *Humanum genus eſt avidum nimis auricularum.*

355 *Recto calce fatigat Articulos: humileſque gradus ſuſpendit in altum.*] Græci ἐπ' ἄκρων ὀνύχων βαδίζειν. Seneca Epiſt. 111. *Non exurgit in plantas, nec ſummis ambulat digitis, eorum more, qui mendacio ſtaturam adjuvant, longioreſque quam ſunt, videri volunt.*

Hoc populo dederat vulgati fama decoris
Certamen mirandi Helenam: ſubit illa pudicè
Ora gerens, oculis nuſquam vaga, voce faventi
Spectatum, pudibunda parum, mixtoque nitore
Sidereas neutrata genas. At regia vates
Ut veniſſe Parim certo Caſſandra relatu
Audit, & adductam monſtrum fatale Lacænam,
Ad tripodas queſtura fugit, ramoſque loquaces
Ore premit, poſcenſque Deum, non irrita longum
Fatis plena redit: claret interprete vultu
Extorti vindicta Dei, furioſa poteſtas
Imbelles vexat artus, cervice rotata,
Crine umbrante humores, oculis ſpargentibus ignem
Et * facula prodente fidem, nunc livida vitrum,
Nunc flammata facem ſuperat, nunc pallida buxum
Tali ſe mediis procerum tot millibus infert.
Ore ferens, tremuloſque gradus vix ebria figit,
Atque ita Tyndariden cernens. Tunc illa juvenca
Quæ ſaltus ingreſſa novos, præſepe paternum
Inceſta liquiſſe fuga, taurumque jugalem
Diceris, & noſtros petis importuna penates?
Ite viri, Deus ire jubet pontoque vel igne,
Maternas abolete faces, ne dura ſequatur,
Quam cecini clades: ſic paucis queſta quieſcit:
Expediuntque Deum ſuſpiria longa relictum.

*Marg. facie.

NOTÆ.

volunt. Mart. lib. 13. *ſtans ſummos reſupinus uſque in ungues.* Juvenal. *erecta conſurgit ad oſcula planta.* Lucil. *Gallinaceus cum victor ſe gallus honeſte Suſtulit in digitos, primoreſque erigit ungues.* Quod Philoſtrato eſt *ἄκρον βαίνειν*, de Apollonio lib. 1 cap. 10. Tales dicuntur *Atta*, *qui* (verbis Feſti) *propter vitium crurum, aut pedum, primis plantis inſiſtunt, & attingunt magis terram, quam ambulant.* ἀκρίζοντες, οὐχ ὅλῳ ποδὶ βαδίζοντες: quibus opponuntur πληροβάται, quos Latini *calipedantes*. Vide Caſaub. in Suet. initio lib. 3. Scaliger. in Conject. p. 139.

361 *Sidereas neutrata genas.*] Non redolet caſtam Latinitatem, licet ἀναλογία permittat. Ita Varro apud Non. *facies meandrata, & vermiculata.* Lucret. lib. 3. *ſtat cernendi vivata poteſtas.* Ibid. *corporis atque animi vivata poteſtas.* Moreti autor: *ſub juga parentes cogit lorata juvencos.* Ovid. 3. Faſt. *Mollis erat tellus rorata mane pruina.* Ita Seneca controv. 6. lib. 1. *abſinthiatum poculum.* Martial. *leucophæatum.* Genæ autem *neutrata* ſunt, quod priora interpretis vicem præmiſſa docent, *rubicunde albentes.* Ennius: *verſi mulier erubuit, ceu lacte & purpura miſta:* quod ſimile Virgilius & multi alii retinuerunt. Sic Horat. lib. 2. Sat. 2. de illo, qui nec mundus nimis, nec ſordidus, in neutram partem cultus miſer.

370 *Et facula prodente fidem.*] Malo, quod in ora libri erat, *facie*, ſequitur enim *nunc flammata facem ſuperat*. Similes Phœbadum deſcriptiones ſunt apud Papin. lib. 10. Lucan. lib. 5. Apuleium lib. 8. Mileſ. Ruffin. Eccleſ hiſt. lib. 2. cap. 4. Dionem Chryſoſt. in Orat. 1. de regno.

374 *Tunc illa juvenca.*] Lycophron Helenam vocat πόριν, cauſam ex fabula veteri adducit Meurſius in Lycophron. pag. 123. Ovid. Epiſt. Oenones ad Pariden: *Graia juvenca venit, quæ te patriamque domumque Perdet, Io prohibe, Graia juvenca venit.*

His hilares hærent animi, totuſque faventum
Sopitur ſtrepitus: faviſſent agmina vatis
Imperio, motas reverentia principis iras
Obruit, indigniſque datur Caſſandra catenis.
Rex Helenam lenit, inopinaque probra gementis
Solatur blandis: ſuſpiria vatis, anhelas
Excuſat furias: celereſque ad jurgia voces,
Et vitio capitis ſolitos ſævire tumultus.
Nec mora laſcivit ſolenni regia cultu,
Imperiis ornata ducis, tædaſque pudendas
Tollit adulter Hymen: melius caligo profunda
Pollutum merſiſſet opus, quid nomine ſacro
Inceſtum phalerare juvat? prætendit operta
Bracteolam caries, agnum lupus, ulcera byſſum:
Sed famam fraus nulla latet: non una duorum
Eſſe poteſt: nam prima fidem dum fœdera ſervant,
Alterius non uxor erit, ſed præda cubilis.

NOTÆ.

389 *Et vitio capitis ſolitos ſævire tumultus.*] Εὐφημισμὸς τῆς ἱερᾶς νόσου comitialis morbi: de quo multa ad Apuleium Scipio Gentilis.

393 *Quid nomine ſacro Inceſtum phalerare juvat.*] Lib. 4. v. 101. *mixta virum phalerant. Falera* Gloſſarium ἱπποκόμια, inventum Tarquinii Priſci in. lib. 1. cap. 5. ut Florus monet. De phaleris prolixe Manutius in Quæſitis per Epiſt. cap. 10. Marcellus Donatus in Suet. cap. 30. pag. 721. Lipſius de re militari, Dial. 5. Varro Hecatombe: *Ubi illa phalerata gemmeaque ephippia*. Petron. *mulieres phalegiis ornatas* ait: quod de margaritis è pelago Junius explicat. Ariſtoph. in Achar. τῆς ἀμφιχαλκοφάλαρος ὄμματι κλυπεῖ. Prudent. contra Symmachum. *Vittarum inſignis phaleris*, lib. 2. Noſter Terentium ſequitur, qui *phalerata dicta*, fucata & ἄπυλα vocat. *Inceſtum* igitur *phalerare nomine ſacro*, eſt conjugii titulo palliare: ut Dido apud Virgil. *Conjugium vocat, hoc celabat nomine culpam:* quod eſt πηλῷ πηλὸν καθαίρειν, ut ait Nazianz. p. 420.

394 *Prætendit operta Bracteolam caries.*] Hoc eſt, quod Dracontius dicebat, *quærit opem ſceleri, per quam fallatur honeſtas*. Hex. v. 345. Sumptum à ſtatuis verminantibus & carioſis, quibus bracteas ſuperinducebant. Juvenal. Sat. 13. *bracteolam de Caſtore ducunt*. Hinc *bracteata felicitas* apud Sen. epiſt. 301. Auſonius vero *bracteatum dictum* in Panegyr. vocat, de auro, quo ſtatuæ inducebantur. Talis vero fucus eleganter exprimitur à Prudentio in Pſychom. v. 551. ubi Avaritia ſe in parſimoniam transfigurat. *Opertam cariem* dixit appoſite, ut Nazarius, *operta mentium*; Virgil. *telluris operta*; 6. Æneid. Papin. *operta prælia* lib. 10. Valer. Flaccus lib. 1. *ſacra operta*. Ita Symmachus in Orat. *dum ratio eis in operto ſit*: ut Ovid. 3. Faſt. *non eſt rationis operta*. Prud. *arcano natura tectus operto* contra Symm. lib. 2. Pſychom. v. 461. *lateriſque ſiniſtri velat opermento*. Item: *boni mendacis opertum*, v. 336. Ut Demades in Oratio. ſua pag. 180. ἀπόβλημα σωτηρίας.

396 *Sed famam fraus nulla latet.*] Claud. *Cælicolas fraus nulla latet*. Xenophon: θεοὺς μὴ ἔστι διαλαθεῖν. Muſæus eleg. γλῶσσα γὰρ ἀνθρώπων φιλοκέρτομος· ἐν δὲ σιωπῇ, ἔργον ὅπερ τελέει τις ἐνὶ τριόδοισιν ἀκούει. Nazianz. epiſt. 17. p. 779. ἀσφαλέστερον ἐν τοῖς ἀπορρήτοις φιλοσοφοῦσιν ἄνθρωποι. Pindarus vere 1 Olymp. εἰ δὲ θεὸν ἀνήρ τις ἔλπεταί τι λαθέμεν ἔρδων, ἁμαρτάνει. Nicetas Choniates lib. 1. ἄφθεγκτον τῇ φήμῃ μηδὲν ἀνεξερεύνητόν τε καὶ ἀνεπεξέλεγκτον, & lib. 1. de Andronico: ἡ φήμη καὶ τὰ ὑπὸ γῆν περικλειόμενα διορᾷ. p. 302. Claud. 4. Conſul. Honor. *nam lux altiſſima fati occultum nihil eſſe ſinit, latebraſque per omnes Intrat, & abſtruſos explorat fama receſſus*. Nazianz. orat. 1 p. 18. τάχιστα ἂν ἐκ μικροῦ σπινθῆρος ὁ τῆς ἀληθείας πυρσὸς ἐκλάμψειε.

410 Sit

Interea Graium præceps perlabitur orbem
Luctus, & Europæ dotatas nomine terras
Armato rumore quatit: læduntur in uno
Una omnes, ſeu quod populos injuria regum
Acrius incendit: ſeu regnis prælia livor
Inducit, ſeu quiſque ſuas præſumit in iras,
Quod fieri ſibi triſte poteſt, quod flere paratum
Quodque pati potuere, gemunt: hinc omnibus idem,
Idem animus, ſimiles ſcelerum præcidere motus,
Et thalamos ſancire metu: ruit ocyus ergo,
Non juſſa expectat populus, belli ardor inerti
Noſcitur, augetur forti: Sic prælia vulgus
Præcipit: at viduos it ſolatura penates
Clara ducum ſeries, Maleæ quos erigit umbo,
Quos Lariſſa fovet, quas Græcia cætera nutrit.
Enumerem? facileſque fide dictante meatus
Victrices Danaum certo ſequar ordine vires?
Quæ loca, qui reges, pelagus quod quiſque fatiget
Claſſibus? * ac, celebres hac novi parte Camænas * Leg. at.
Fraudari titulis, aureſque offendere molles.
Pauca tamen ſtudio non ægreſcente faventum
Succincte dixiſſe velim, numerique ſigillo
Juratas ſignaſſe rates: fert bella bis una,
Bis centum & decies centum, quas undique raptas
Cecropii vocat unda ſinus, & Apollinis æquor:

NOTÆ.

410 *Sic prælia vulgus præcipit.*] προύλαβε, anticipat, vel occupat.

412 *Maleæ quos erigit umbo.*] Papin. Achil. 2. *nudiſona quod circuit umbo Malea.* Virg. *Maleaque ſequacibus undis*, Strabo lib. 8. illius meminit: *μαλέαν δὲ κάμψας ἐπιλάθου τῶν οἴκαδε.* Proverbium eſt apud Nicetam Choniatem lib. 2. de Manuele p. 82. Vide Eraſmum. Symmachus epiſt. 61. lib. 8. *Vulgati proverbii eſt, Enavigato Maleo oblivisci eorum memoriam, quos domi reliqueris.* Plinius Cæcilius Epiſt. 10. ὑπὲρ μαλέαν. Vide Brodæum lib. 1. cap. 35. *Umbo* autem eſt quod prominet, πρών. Vocabulum Papinio frequens.

421 *Fert bella bis una, bis centum & decies centum.*] Dares, cujus noſter funalis equus, variat in numero: etiam Dyctys. Catalogum navium habes apud Homerum, & Papinium in Achilleide. Plautus, Ovidius, Virgilius, Propertius, Juvenalis, Seneca Tragicus, Euripides, etiam Livius lib. 5. d. 5. mille naves, Thucydides lib. 1. mille ducentas. Homerus plures numerat. Apud noſtrum lib. 5. Palamedos huic numero 30. addit. Hyginus fab. 97. ab omnibus diſſentit, Manaſſes etiam στόλον χιλιόναυν vocat, Pauſanias in Laconicis *Hellenium* vocat locum, ubi Græci conſultum venerint: alios vero ad Xerxis expeditionem hunc locum transferre ait.

423 *Cecropii vocat unda ſinus.*] Alii in Aulide juratum id bellum volunt, Virg. 4. Æneid. Papin. 2. Achilleid. Philoſtratus in Heroicis variat, interdum enim in Aulide conveniſſe, interdum bellum ait juraſſe. Noſter à Darete Φρυγὸς ἀγύρτου, Athenis claſſem conveniſſe ſcribit, inibi conſulto oraculo, tempeſtate impeditam & retrogreſſam, ex Aulide ſolviſſe.

Apollinis æquor.] Cur? an quia Apollo ὡς πατρῷος ἐν τῇ πόλει, quæ ſunt verba Demoſthenis in Orat. pro Cteſiphone. Plura Scholiaſtes Ariſtophanis ad Nubes.

Huc acies, huc arma meant: hinc bellica claſſis
Ordiri diſponit iter, ſic culmen herile
Imperii juſſit, ſtatuit conſulta poteſtas.
  Aſt ubi geſta Phrygum geminos vulgata Lacones
Concuſſere, fremunt ambo, dolor excitat ambos,
Ambos ira quatit, non ſic orbata Leones
Luſtra indignati lugent, non fulminis ales
Sic gemit è linguis inopina ſilentia nidi.
  Haud mora conſcendunt claſſem, Leſboque relicta:
Dum præceps animus, & nil decoctius audet
Ira recens, nullos expectatura ſequentes
Haurit iter fluidum pietas memor: alta tenebat
Caſtor & Iliacas jam jam poſcebat arenas
Excidium latura ratis: nox obviat atra
Defenſura Phryges, armatique aeris ira
Inſtrepit, & geminis expugnat vela procellis.
  O pietas, qua nulla Deum præſentior ambit:
Virtus! ô mitis fraterni candor amoris!
Sola hæc in geminos ceſſit diſcordia fratres,
Diſcordes habuiſſe metus: hic illius, ille
Hujus fata timet: quotieſque illabitur æquor,
Invergitque latus puppis ſubitura profundum,
Æquoris occurſum certatim vertice prono
Anticipare parant: & ſic proclamat uterque,
In me dira Thetis, in me ſæviſſime Triton
Has intende minas tantos molire tumultus,
Hunc ſerves, huic parce precor: tandem acrius acto
Incumbente Noto, nil jam ſperante carina,
Ledæi juvenes nexis per colla lacertis
Nata ſimul, ſimili deponunt corpora fato.

NOTÆ.

433 *Et nil decoctius audet ira recens.*] Perſius ſat. 1. *ſi forte aliquid decoctius audis.* Vide ſupra v. 131.

440 *O pietas, qua nulla Deum præſentior ambit Virtus!*] Philo de Decalogo p. 580. ἀρχὴ ἀρίστη πάντων μὲν ὁ θεὸς: ἀρετῶν δὲ εὐσέβεια. Quæ γνώμη Ariſtoteli à Stobæo aſcribitur, ſerm. 286. Sophocles in fine Philoctetæ: ἡ γὰρ εὐσέβεια συνθνήσκει βροτοῖς. κἂν ζῶσι, κἂν θάνωσιν, οὐκ ἀπόλλυται. Hermes: μόνη φυλακὴ εὐσέβεια. Ex quo Corn. Severus in Ætna: *& merito eſt pietas homini tutiſſima Virtus.* Nazianz. orat. 10. p. 161. ἓν μέγιστον ἁπάντων, καὶ οὐδὲν οὕτως ἄλλό τι ἐπίσημόν ἐστιν ἡ εὐσέβεια. Hierocles: πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμὼν ἐστιν ἡ εὐσέβεια. Inſignite etiam Iſidor. Peluſ. lib. 3. epiſt. 268.

443 *Hic illius, ille hujus fata timet.*] Ita Manilius lib. 2. de Pylade & Oreſte: *lis una fuit per ſecula mortis, alter quod raperet fatum, non cederet alter, &c.*

445 *Invergitque.*] *Immergitque* vel *invertitque*, malim legere.

453 *Nata ſimul ſimili deponunt corpora fato.*] Homerus, quod Lactantius lib. 1. de falſa religione, cap. 10. obſervat, ambos tantum mortuos teſtatur: non in Deos relatos. Lactant. inibi, dum alienas ſponſas rapiunt, alterum ab Ida tranſverberatum ait. Vide Theocrit. in Dioſcuris; Pindarum

Deſine Cecropii funeſta licentia pagi
Inceſtos generare Deos: non fabula cœlum,
Sed virtus non ficta dabit: quos cæcus ab alto
Merſit in ima furor, in ſummos erigis axes:
Et ſimiles Jovis eſſe jubes: quos ignis in auras,
In ſcopulos ſparſit fluctus, mentiris adeptos
Sidera, gentiliſque preces deludis acerræ:
Tyndaridis quos hauſit hyems, dans Attica cœlum
Fabula, Caſtoreos caſus Pollucis in ortum
Fingit, & alterni redimit diſpendia fati.
At neutrum teſtata Deum, feralis utrique
Atropos injecit laqueum, quô fortibus ægros,
Quo ſontes placidis, inopis quo regibus æquat.
Sola tamen fatis Ledæum Leſbos amorem
Conceſſiſſe negat, captoſque ſecuta Lacones,
Quos nec apud Phrygios, mediis nec repperit undis,
Credidit eſſe Deos: ſterilique reverſa favore,
Diis urbes auxit, thure aras, marmore templa.
Sic Britonum ridenda fides & credulus error
Arturum expectat, expectabitque perenne.

NOTÆ.

darum Nemeor. Od. 10. Lycophronem in Caſſand. Tzetzen Chiliad. 1. hiſtor. 48. Genus vero loquendi ad illud Ovidii 2. Faſt, accedit: *Nata ſimul, moritura ſimul, ſimul ite ſub undas Corpora.* Valer. Flacc. lib. 5. *nec ſepare conteget urna, ſed ſimul, ut junctis veniſtis in æquora fatis.*

455 *Non fabula cœlum,*] Manil. *Quorum carminibus nihil eſt niſi fabula cœlum.*

458 *Quos ignis in auras, in ſcopulos ſparſit fluctus.*] Eodem modo εἴρωνεύει Juvenal. *Alter aquis, alter flammis ad ſydera miſſus.* Omnem vero acrimoniam ſuperat ille Juvenalis μονομαχικῶς in Claudium: *tremulumque caput deſcendere juſſit in cœlum:* quod peſſimo conatu ſollicitavit Groſlotius in ſua ad Lectium prolixa epiſtola, quod *eſcendere* ſubſtituit.

462 *Caſtoreos caſus Pollucis in ortum Fingit.*] Ponit *caſum* pro occaſu: vide autores ſupra allegatos v 455. & Apollodor. lib. 3. pag. 178. ζῆν ἀμφοτέροις παρ' ἡμέραν καὶ ἐν θεοῖς εἶναι, καὶ ἐν ἀνθρώποις ἴδωκε. Eadem Pindarus: μεταμειβόμενοι δ' ἐναλλὰξ, &c. Homerus ἑτερήμερους vocat hoc ſenſu, Odyſſ. λ. hinc Virgil. 6. Æneid. *alternam mortem* nominat: & Silius lib. 9. *Alternuſque animæ mutato Caſtore Pollux.* Scitum eſt illud Alcibiadis, qui apud Athenienſes Διοσκόρων vitam vivere ſe dicebat: nam & gratia pollens Diis æqualis, & ea excidens, parum ſibi à mortuis differre videbatur. Ælianus lib. 13. Var. Hiſt. cap. 38. Philo de Decalogo p. 580. de mundi gemino interpretatur hemiſphærio.

469 *Quos nec apud Phrygios, mediis nec repperit undis, credidit eſſe Deos.*] Iſocrates id Helenæ aſſignat: πρῶτον μὲν τοὺς ἀδελφοὺς ἤδη κατακεχωσμένους ὑπὸ τῆς πεπρωμένης εἰς θεοὺς ἀνήγαγε.

472 *Sic Britonum ridenda fides & credulus error, Arturum exſpectat.*] Arturus ille Britannorum fabulis πολυθρύλλητος in acie non cecidiſſe, ſed ſubduxiſſe ſe putabatur, jam jamque reverſurus. Hic eſt ille, de quo incredibilia fingunt, quod Malfredo Monemutenſi aſcribitur: quod & Guil. Neubrigenſis concedit. Joh. Lelandus tamen contra Guil. Parvum, veri fidem illis aſtruit: Vide Annales Anglicos. Polydorum Virg. lib. 15. Buchananus hæc de Arturo: *Concurſum eſt ingentibus animis, ſed Modredo & confœderatis* (Scotis & Pictis) *duo fuere auxilio, locus in medio paluſter, Britannis tranſitu difficilis, & in ipſa pugna ardore ſubornatus, qui Brittones moneret, ut Arturo caſo,*

NOTÆ.

caſo, rebus perditis, ſuæ quiſque ſaluti conſuleret. Ea vox in fugam illos vertit: magna tamen cædes utriuſque partis facta: Victoria neutris læta fuit: caſo ab altera parte Modredo, ab altera fratre ejus Galvino: atque Arturo lethaliter vulnerato. Non ignoro, quæ de vita & morte Arturi à multis fabuloſe tradantur, ſed indigna relatu ſunt, & viri clariſſimi rebus geſtis tenebras offundunt. Nam dum tam aſſeveranter mendacia affirmantur ſæpe veritas in dubium vocatur. Fuit certe vir magnus, & ſingulari fortitudine & caritate in patriam, vel dum ſuos à ſervitute liberat, vel cultum Dei ſincerum revocat, vel vitiatum reſtituit. Hæc nos de genere, vita & morte ejus, pluribus quam inſtituti ratio poſcebat, ſumus proſecuti, ut quibus non univerſas Britannorum res geſtas complecti, ſed partim ab oblivionis injuria, partim à fabuloſis male feriatorum hominum commentis res geſtas noſtræ gentis liberare fuit propoſitum. In Arcturi vero rebus longiuſcule ſumus immorati, quod plerique eas, partim per invidiam nimis parce, partim per vanitatem nimis verboſe perſequantur. Hæc Buchananus. Vide etiam Hectorem Boëtium lib. 9. Inprimis Cambdenum in ſua Anglia pag. 123. & 160. ubi Autoris noſtri verſus recitat: *Nec abs re erit, ſi quæ Joſephus noſter Iſcanus* (verba ſunt Cambdeni) *non de populo Poëta olim in ſua Antiocheide, in Arthurum cecinit, hic adjungam:*

Hinc celebri fato, felici claruit ortu.
Flos regum Arthurus, cujus (a) cum facta ſtupori
Non micuere minus: (b) totus quid in aure voluptas,
Et populo plaudente (c) favus. Quæcunque (d) piorum
Inſpice (e) Pelæum commendat fama tyrannum;
Pagina Cæſareos loquitur Romana triumphos
Alcidem domitis attollit gloria monſtris:
Sed nec pinetum corili, nec ſidera Solem
Æquant, annales Latios Graioſque revolve,
Priſca parem neſcit: æqualem poſtera nullum
Exhibitura dies. Reges ſupereminet omnes
Solus, præteritis melior, majorque futuris.

a tum l. b deeſt aliquid, vel legendum quod. c favor. d lege, quemcunque priorum. e Pellæum.

ARGU-

ARGUMENTUM
LIBRI QUARTI.

Argolicos Phrygioſque duces locat ordine quartus:
Dira canunt iri deſtructum oracula Trojam.
Barbarica cum gente manus mox Græcia pugnam
Conſerit, & Teuthras expirat vulnere tactus,
Mandat ad Elyſios campos quem pompa celebris &c.

JOSEPHI ISCANI
DE BELLO TROJANO
LIB. IV.

POſtquam Mygdonias bellatrix fama per urbes
Armorum vulgavit opus: concuſſa minaci
Barbaries motu, trepidis conjurat in arma
Viribus, & totos Priamo Mars excitat ortus.
Primus opes Phrygibus Celia tradente ſequaces
Commodat Amphion, ſocium cui Pandarus arcum,

NOTÆ.

1 *Poſtquam Mygdonias.*] Philoſtratus φρύγας κατὰ μυγδόνας, vocat in Heroic. p. 725. Mart. Capella in Satyrico lib. 6. *Phrygia Troadi imminet, ab Aquilone Galatia eſt, à Meridie Lycaonia, & Piſidia Mygdonia confinis eſt, ab Oriente Lycia, à Septentrione Myſia & Caria.* Vide Strab. lib. 12. Horat. lib. 2. Od. 12. *Aut pinguis Phrygiæ Mygdonias opes.* Ovid. initio 6. Metam. per *Mygdonidas nurus*, Lydas intelligit. Vide Stephanum in μυγδονία.

Bellatrix fama per urbes Armorum vulgavit opus.] Φθάνουσι γὰρ αἱ φῆμαι πανταχόθεν κατὰ πολλὰ. Philo libro de Joſepho p. 437. Fama in bello maximum momentum, imo *fama bella conſtant*, ut ait Alexander apud Curtium lib. 8. & 5.

5 *Primus opes Phrygibus Celia.*] Sequitur Daretis ductum & ex parte Dictyn: nomina tamen variant, quod manifeſtum erit ſi inter ſe contendas. ζέλειαν etiam Homerus in Catalogo nominat.

Fff 8 *Ducit.*

Conſortem Adraſtus gladium rapit: hoſpes iturum
Inſtruit Amphimachum Colophonia: ducit alumna
In bellum Lyciam ſocio Sarpedone Glaucus.
Marticolæ Thraces Xantippum, Memnona Mauri,
Pœonidæ Phorcum, ſequitur Zizonia Remum
Ephemus & Capeſus, & quorum nomina longum
Æquato ſermone ſequi, ſtipare cohortes
Certant, & ſeſe numero, vel robore vincunt:
Dat Ganges Arabem, Syrium largitur Orontes
Dat Scythicos Tanais: geminoque obnoxia mundo
Ripa duplex, bellis populum partitur utrumque,
Nacta ducem geminum: migratque in prælia quicquid
Prima dies, orbis oriens, cunabula Phæbi,
Gentis alunt; quicquid Aſiæ diſpendia, quicquid
Hermus aquis, Tauruſque jugis includit, & omnis
Iliacos legio tendit munire penates.
Hos inter fremitus certantumque ardua regum
Robora, pugnaces jactantius armat alumnos
Troja potens: nulloque locum ſperante priorem,
Indigenæ vires, cognataque celſius arma
Conſurgunt: toto ſed Troilus agmine princeps,
Fulmineuſque Hector, par bellis impetus, æqua
Vulgi tempeſtas: titulis percellere certant,
Et dubia alterno contendit fama favore.
Cætera fraterni Martis numeroſa poteſtas,
Ductu quemque ſuo diſcretis fulminat auſis:
Ut quot Priamidas, tot jurent Hectoras eſſe:
Quot Troes, tot Marte pares tibi Troile dicant.
Nunc utinam, quo quiſque animo, quo fulſerit ore,
Quis membris inſcriptus honos, quis pectora motus
Extulerit, meminiſſe queam, vult uſque peremptos
Suſcitet eloquii virtus, oculiſque ſepulti

NOTÆ.

8 *Ducit alumna in bellum Lyciam.*] Lego *alumnam.* Sarpedon enim & Glaucus è Lycia.

10 *Memnona Mauri.*] Dares: *Memnon ex Æthiopia*, lib. 6. *Eoum regem*, & ſocios ipſius *Perſas* vocat, v. 344. *Fit fuga Perſarum.*

13 *Æquato ſermone ſequi.*] Verſu in pedes commenſurato.

16 *Geminoque obnoxia mundo Ripa duplex.*] Tanais fluvii. *Εὐρώπην δ' Ἀσίης Τάναϊς διὰ μέσσον ὁρίζει.* Dionyſ. Alexand. Vibius Sequeſter, *Tanais Scythiæ Aſiam ab Europa dividit*, lib. de flum. p. 113. Æſchylus Phaſin, ut Arrianus allegat, limitem ſtatuit: qua de re Loënſis tom. 5. Crit. Epiphyl. lib. 2. cap. 22.

28 *Æqua vulgi tempeſtas.*] De favore populi intelligo, in quo Ciceronis ſenſu, crebrior animorum, quam tempeſtatum mutatio: unde Scaliger ille [illegible] vulgus *mare ſeipſum movens* nominabat. Vide Phalaridem epiſt. 77. [illegible], &c.

39 *Vivunt.*

Pectoribus vivant, ſcripto præcone tyranni.
Sic olim poſitos populis mirantibus offert
Elinguis pictura viros: ſic culta profatur
Charta duces, oculis hæc blandior, auribus illa.
Celſa duci Priamo late ſurgentibus armis
Effulcit roſeum cervix caput, ardua ſcribunt
Membra virum, blandoque genas terrore minaces
Regius ornat honos: placidæ vox nuncia mentis
Nil tumidum, nil triſte ſonat, propriorque precanti
Mollibus imperiis famulantes inſtruit aures.
Hector magnanimum librato culmine pectus
Erigit, intorto candet coma criſpa capillo,
Succinctum complexa caput, blandeque reciſos
Furatur vox blæſa ſonos, pernicia membra
Mens placida in cives, faciem lanugo ſerenam
Induit, ac viſus acies obliqua cadentes
In geminas ſpargit partes, ſemperque ſupina
Occiduo ſtabilem contriſtat lumine vultum.
Ore pares, patremque genis, matremque ſecuti

NOTÆ.

39 *Vivant, ſcripto præcone tyranni.*] Eo pertinet Pindari ſententia Nemeor. Od. 7. qui tenebras illuſtrium factorum hymnis pellendas ait, qui ſint ſpeculum virtutis: & Sappho apud Plutarchum egregie: *συντεθνεῶσα κείσεαι, οὐδέ τις μναμοσύνα σέθεν ἔσσεται. οὐ γὰρ μετέχεις ῥόδων τῶν ἐκ Πιερίας.* Horatii illud notum eſt de his qui *ſacro vate caruerunt*, lib. 4. Od. 9. Et M. Antonii Flaminii ea de re carmen inſigne eſt lib. 3. Maxime excellit in iſta *γνώμῃ* Anna Alexii Comneni filia, initio Alexiadis ſuæ, quam bono publico de literatura Græca præclare meritus reſtituit Hœſchelius.

40 *Sic olim poſitos.*] *Poſiti* vel *ſiti* ſunt mortui, *οἱ κείμενοι*. Virg. *poſitum affati diſcedite corpus*. Papin. Theb. 9. *poſituſque beata morte pater*. Ægroti, *depoſiti*. Virgil. *lib.* 12. *Ille ut depoſiti proferret fata parentis.* Cicero, *depoſita reſpublica*. Ita Euripidi in Alceſt *ἤδη προνωπής ἐστι καὶ ψυχοῤῥαγεῖ* de morituro, & in limine collocando.

Sic olim poſitos, &c.] Plutarchus Simonidi tribuit illud *ὅμοιον* & *ἀνάλογον* Poëſeos & Picturæ, libro de Athenienſibus, utrum bello, vel pace meliores: *ὁ Σιμωνίδης τὴν μὲν ζωγραφίαν ποίησιν σιωπῶσαν προσαγορεύει· τὴν δὲ ποίησιν ζωγραφίαν λαλοῦσαν.* Repetit illud libro de audiendis Poëtis; item in libello de Adulatore cognoſcendo. Philoſtratus initio *εἰκόνων* idem ponit, & agnoſcit Ariſt. cap. 6. Poëtices: item Autor ad Herennium. Prudentius libro poſt. contra Symmachum, v. 40. &c. Alludere videtur Clem. Alex. Strom. lib. 6. p. 463. *οἱ φιλόσοφοι ζωγραφίας δίκην ἀπομιμοῦνται τὴν ἀλήθειαν.*

43 *Celſa duci Priamo.*] Picturam non ſubleſtam vel *ὑπόμνημα* heroum illorum habes apud Pauſaniam in Phocicis pag. 348. Philoſtratum in Heroicis, & Iconibus.

50 *Candet coma criſpa capillo.*] *Οὐλότριχος, οὐλοκάρηνος* fuit: vide Hadrianum Junium de *στρεβλοκομώντων* iſtis lib. de coma cap. 8. Vide ſtatuam Hectoris apud Philoſtratum in Heroicis p. 655.

56 *Occiduo ſtabilem contriſtat lumine vultum.*] Strabus fuit. Plinius lib. 11. cap. 37. *Uti homini oculi depravantur, unde Straborum & Paetorum nomina.* Philoſtratus ait, illum ſolitum *ἐκπληκτικὸν βλέψαι, καὶ φθέγξασθαι μέγα*. Imitatur vero Virg. lib. 3. Æneid. *& lævo contriſtat lumine cœlum.* *Stabilis* autem *vultus*, ut Græci *καθεστηκὸς βλέμμα, τὸ δὲ σοβαρὸν ἀπεσεισμένον*, ait Philo libro de Principe p. 561. Ita Papin. Epithal. Stellæ, *ſtantis pectora*. Maximianus, *ſtanteſque papillæ*. Lucilius, *ſtat ſentibus pectus*, quod Nonius *plenum eſt*, exponit. De nomine Hectoris Plato agit in Cratylo, p. 272.

Digitized by Google

Priamidæ gemini ſtudio certante Minervam
Partiti, colit hic artes, hic arma fatigat:
Deiphobum Mavors, Helenum demulcet Apollo,
Troilus in ſpatium ſurgentes explicat artus,
Mente Gigas, ætate puer, nullique ſecundus
Audendo virtutis opus, mixtaque vigore
Gratior illuſtres inſignit gloria vultus.
Imperii cupidus, habiles prolatus in armos,
Siderea vernat acie Paris, ore ſerenus,
Eloquio lenis, pede præceps, ſtrenuus armis,
Vertice flaveſcens, frontemque acturа ſuperbam
Præreſerat tonſura genas, in ſumma recurrens
Tempora: neve vagans formæ furetur honorem
Cæſaries, utramque comam ſua detinet auris.
Crine minax, vultu placidus, ſermone ſerenus,
Affatu facilis, oculo nigrante venuſtus,
Conſiliiſque pius, ſtabiles libratur in artus
Æneas, fuſis humeris, & lumine grandis.
Anthenor tenui productus corpore, ſura
Succincta, motu facilis, quo nemo ſuorum
Inſidias vel noſſe prior, vel nectere major.
Regius incendit Hecubam decor, ardua pingit
Gloria, nec partu ſpecies effæta frequenti
Marcida vectoris uteri diſpendia ſentit.
Mens victrix, nil molle movet, nil debile dictat,
Sonti difficilis, at miti blanda rigorem
Exuit, afflictis clemens, & civibus æqua.
Forma, modus, pietas, ſenſus, pudor, auctius ornant
Andromachen erectam humeris, viſuque ſerenam.
Non membris egreſſa modum, non cæca futuri,
Fulta gena tereti, ſuſpecto crine cruorem
Mentitur, flagratque acie Caſſandra micanti.

NOTÆ.

62 *Mente Gigas, ætate puer.*] Ita Guntherus de Friderico Imperatore: *mente ſenex, ætate puer*, ad quæ vide Rittersh. Noſter lib. 6. non abludit: *ore leo, ſed corde lupus*. Vide lib. 1. v. 19.

64 *Gratior illuſtres inſignit gloria vultus.*] [illegible]. Virgilii illud Æneid. 5 *Gratior & pulchre veniens in corpore virtus*. Quod fruſtra rodit Seneca; Poëtæ enim ſenſuum non aſpernantur judicium.

69 *Prareſerat tonſura genas.*] Cæſaries non palliavit genarum lætitiam: ſed quia aures comas detinebant, vultum magis aperuit. Vide Junium de Coma. Caſaub. ad Suetonii Auguſtum, pag. 85. & Tiberium, p. 151. Dixit autem *prareſerat*, ut Ovid. 6. Metam. *pracontrectat*, lib. 14. *pravitiat*, & *pracorrumpit*. Ita Feſtus Præſiderat. [illegible]

71 *Utramque comam ſua detinet auris.*] Talis coma ἀμφιλοφὴς Græcis, ſi Suidam ſequimur, qui exponit [illegible]: quamvis comam denſam apud Philoſtratum notet.

90 Soliqua

Iliadum populo victore Polyxena vultu
Præradiat, ſolique decus ſpeciale meretur
Lactea membrorum ſeries, ridentis ocelli
Blandities, pede fulta brevi, procera venuſtas
Poplitis, erecto librans veſtigia greſſu.
Articulos non æquat ebur, non lilia colli
Ardua, non rutilum pavonis fimbria crinem:
Ipſa humilis, ſimplex, facilis, nil turget herile,
Nil varium fingens, nunquam fruſtrata petentes.
Martius ornat honos Agamemnona, fuſa vigorem
Celſaque membra fovent, vultu præcone poteſtas
Enitet, & regem ſpecies armata profatur:
Mixta virum phalerant cirro candente decora
Virtus, nobilitas dives, facundia prudens.
Gratior æquato Menelaum forma venuſtat
Fulta ſtatu, viruſque comæ geniale rubentis
Mens domat: ipſe actu mentitos judice crines
Arguit, acceptus noto, gratuſque merenti.
Audax, magnificus, hilaris, pius æquat Achilles
Vultu Phœbum, animo Gradivum, Pelea membris:

NOTÆ.

91 *Solique decus ſpeciale meretur.*] Ἐξαίρετον. Sedulius: *& ſpeciale bonum, cum ſit generale revolvam. Speciale bellum*, Julius Capitolinus in vita Antonini p. 302.

95 *Articulos non æquat ebur.*] Vide Anacreontem in pictura Bathylli; & infra v. 177.

96 *Non rutilum pavonis fimbria crinem.*] Limbum ſive faſciam extremitatem caudæ ambientem vocat *fimbriam*, ut Græci κεγμασιδων αἰγιαλῶ κεγαστίδων ἐπιμιαφήσαις κεγοστων, Homerus & θύσανοι. Vide Pollucem lib. 7. cap. 14. Cicero in Piſone *cincinnorum fimbrias arguit*. Apul. 8. Mileſiar. *flagrum contortis tæniis lanoſi velleris prolixe fimbriatum*. Suet. lib. 1. *latus clavus ad manus fimbriatus*. Plinius: *urtica folia fimbriata*. Vide de fimbriis & tæniis Paſchalium lib. 4. cap. 8. De Pavonis vero fimbria graphice agit Dio Pruſæus Orat. 12 p. 194. Phile tit. 15. pag. 15. Nazianz. orat. 34. pag. 554.

102 *Mixta virum phalerant.*] Vide lib. 3. v. 395. De Agamemnonis regia ſpecie Homerus.

> Καλὸν δ' ὕτω ἐγὼν ὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
> Οὐδ' ὕτω γεραρόν, βασιλῆϊ γὸ ἀνδρὶ ἔοικεν.

Athenæus etiam lib. 13. p. 566.

104 *Æquato fulta ſtatu.*] *Status*, ait Donatus ad Terent. Eun. 5. 3. *refertur ad habitum: ſtatura ad corpus.* Noſter differentiam illam negligit; ut & infra *in medium librata ſtatum*. Plautus in Rudente, *ſtatum* procerum nominat. Uſurpat autem pro ſtatura, ut Columella, qui *ſcrofas longiſſimi* dixit *ſtatus*, lib. 7. cap. 9. & *canem pecuarium ſtatu longiorem & productiorem*. Κυρίως vero *ſtatura* eſt ſolius hominis ἐξαίρετον: reliqua animalia in ventrem procumbunt: quod Galenus 3. de uſu partium, Ariſtotel. 2. de partibus, cap. 7. 10. 14. 14. & lib. 4. cap. 10. quater aſſerit. Macrobius etiam in Somn. Scip. cap. 14. Ambroſius Hexaëm. lib. 6. cap. 3. Philo libro de plantatione.

105 *Viruſque comæ geniale rubentis.*] Ariſtoteles etiam in Phyſiogn. θυμώδη hominem ἐπίξανθον vocat, & noſter infra: *mentis imbelles incenſant furias flammati incendia crinis*. Vide Io. Baptiſtam Portam in Phyſiognom. & Bodinum de repub. Homerus Menelaum ξανθὸν, ut & alios Heroas facit: Philoſtrato etiam commendatur ἰουλόν & χρυσῇ coma, quæ Solis radios mentitur. Vide de colore illo Junium commenti de Coma, pag. 542. &c.

In pectus laterum laxatur culmen, in arctos
Criſpatur Cirros, coma myrthea, crinis in armos
Deprimitur, popleſque gradus conſurgit in altos.
Actorides acie grandi, vernanſque decoris
Artubus, eloquio leni, cui cura juvare
Muneribus, conſtare ſibi, diſponere cunctis.
Vox teneris diſcincta vocis, mens ardua, fuſi
Arctus, Locrenſis titulos Ajacis opimant.
Ajacem Telamone ſatum coma pulla venuſtat,
In torquem collecta levem, modulata ſerenis
Lingua ſonis, mens fraudis hebes, ſed ſtrenua bellis.
Ore hilaris, modiceque humiles collectus in armos,
Dux Ithacus, prudens conſultum pendere, gnarus
Obliquare dolos: ductus captare loquendo.
Voce ferox, animo præceps, fervente cerebro,
Audentique ira, validos quadratur in artus
Tydides, pleniſque meretur Tydea factis,
Sic animo, ſic ore fero, ſic fulminat armis.
Neſtora magnificat morum prudentia, cuſtos
Conſilii librata fides, & ſobria dandi
Gloria: porrectoque humeris, ſenioque nitenti
Naſi grata minus brevitas incurva ſedentis:

Notæ.

111 *Coma myrthea.*] Dares, *flava.* Philoſtratus p. 708. τὴν μὲν δὴ κόμην ἀμφιλαφῆ αὐτῷ φησιν εἶναι καὶ χρυσοῦ ἡδίω. Videſis Libanium in Achillis, Ulyſſis, & Diomedis encomio.

113 *Actorides acie grandi, vernanſque decoris Artubus.*] *Facie* legendum in quibuſdam libris, ſed *acie* melius. *Vernare artubus*, ut Ennodius ſæpe, *vernare ſtylo*, *dictione*.

117 *Titulos Ajacis opimant.*] Auſonius: *reflui maris æſtus opimat*: quæ eodem ſenſu Phalaris epiſt. 62 πλημμυροῦσ' ἐξ ἀψύχων ἔνυγρον ἀντὶ ξηροῦ ποιεῖ τὸ πεδίον.

121 *Modiceque humiles collectus in armos, dux Ithacus.*] Proteſilaus apud Philoſtratum in Heroic. Ulyſſem Homeri nominat παίγνιον. Item: ὑπόσιμον, οὐ μέγαν, περιλαμπομένον τοὺς ὀφθαλμούς.

125 *Validos quadratur in artus Tydides.*] Statura eſt hæc Plauto *commoda*; quam noſter antea innuit, *æquato fulta ſtatu*: & *in medium librata ſtatum*. Corn. Celſus lib. 2. cap. 1. *Corpus habiliſſimum quadratum eſt, neque gracile, neque obeſum.* Vide Ariſtot. in Phyſiognom. & de partibus Animal. lib. 4. cap. 10. Columella etiam *porcos quadratos* lib. 7 cap. 9. *gallinas* lib. 8. cap. 2. *canes* lib. 8. cap. 14. item τετράγωνα ἱμάτια apud Appianum lib. 5 ἐμφυλ. & Athenæum lib. 5. ſed κυριολογία non ſemper attenditur: quemadmodum *quadratum* nominant etiam illud, qui, ut cum Auſonio loquar, *vir bonus eſt, mundi inſtar habens, teres atque rotundus*; quod Plato in Protag. pag. 235. ad Simonidem refert: ὅτι ἄνδρ' ἀγαθὸν μὲν ἀλαθέως γενέσθαι χαλεπὸν, χερσί τε ποσί τε καὶ νόῳ τετράγωνον, ἄνευ ψόγου τετυγμένον: quo reſpexit Ariſtot. lib. 1. Ethicor. cap. 11. De Statura vide Caſaubonum lib. 3. ad Suet.

127 *Sic animo, ſic ore fero, ſic fulminat armis.*] Virg. *ſic oculos, ſic ille manus, ſic ora ferebat*: quod ex Homero.

128 *Neſtora magnificat.*] Sic alibi *pennificat*.

131 *Naſi grata minus brevitas incurva ſedentis.*] Philoſt. in Heroic. pag. 671. de Neſtore: εἶναι δὲ μελανόφθαλμον, καὶ μὴ ἀποκρεμάμενον τὴν ῥῖνα, &c.

132 *Phyllacides*

Digitized by Google

Phyllacides vernante gena, candente capillo,
Alite mobilior, Shcytica torrentior aura,
Ardua nulla timens, animum non viribus æquans,
Nil grave, nil aurum cenſet, nil linquit in auſum.
Ore virum faſſus, indignarique minaces
Suſpendens cervice genas livore ſuperbo
Obliquat ſocios Pyrrhus, ſcribuntque ferocem
Ardua membra, teres oculus, projectior alvus,
Texendis vox ægra ſonis, teneroque laborans
Eloquio lingua bleſos fruſtratur hiatus.
Naupliaden tenui progreſſum corpore, lenem,
Magnanimum, prudens animi moderatur honeſtas
Arduus in faſtum, pingues demenſus in artus,
Criſpanti veſtit humeros Podalyrius umbra.
Caſaries ceu ruffa jacens, patientia ſupplex,
Vis temere auſa nihil, pietas Machaona pingunt.
Impia præcipitem natura Meriona mergit
Invidiæ cinctum ſtimulis, curæque tenacis
Defeſſum excubiis, teretes cumulatur in artus
Carnea maſſa tumens, animique ebullit Erinnys
In caput, in corpus reliquum: liveſcit inuſtum
Sanguineis pectus maculis, gena diſputat hydris,
Indicio pejore virens, & mentis anhelas:
Accuſant furias flammati incendia crinis.
In medium librata ſtatum Briſeis heriles

NOTÆ.

132 *Phyllacides vernante gena, candente capillo.*] Philoſtr. χόμην ξανθὴν ἰχεῖ τὸ μέτριον.

136 *Indignarique minaces.*] Ἐπιπληκτικός.

140 *Texendis vox ægra ſonis.*] Μογιλάλον, quem Gloſſarium *attubum* interpretatur, ψελλίζει.

142 *Naupliadem tenui progreſſum corpore.*] Dares, *Palameden gracilem, longum.* Sic lib. 3. *qualem progreſſior uſus*, lib. 6. v. 552. *In noctem progreſſa dies.* Vide lib. 3. v. 167.

148 *Impia præcipitem natura Meriona mergit.*] Merion apud Homerum in laude, Daretem in probro eſt: male natum arguit, cum *naturam impiam* vocat. Per *Erinnyn* iram intelligit, quæ ebullit, ἀναφλέζει, ἐκβράσσει in caput. Cicero 3. Tuſcul. Quæſt. *ſi virtutes ebullire volent & ſapientiam.* Vide inſignem irati deſcriptionem apud Chryſ. Homilia in Joh. 3. p. 31. Senecam lib. 2. de ira cap. 35. Iſæus ſcite: ἐν τοῖς μετ' ὀργῆς περιχθεῖσιν ἅπαντες πεφύκαμεν ἁμαρτάνειν, Orat. 1. pag. 36.

153 *Gena diſputat hydris.*] Ad colorem refero varium & contrarium, quo reſpiciunt illa, *indicio pejore virens.* Plaut. in Menæchis: *Viden' oculos illi virere.* Item: *ut viridis exoritur color:* de illo, qui inſaniam ſimulabat. Ita Græci χλωρὸν ſubpallidum, χλωροπρόσωπον, quod Virg. *viridis lacerta.* Vide Turneb. lib. 18. cap. 15. Ovid. 2. Metam. *Pectora felle virent, mens eſt infecta veneno.* Expono de invidia, per quam optimi quoque ab improbis quaſi exprobrantes aſpiciuntur, ut ait Sulpitius Severus lib. 2. Silius lib. 9. de eadem re: *Agnevit juvenem ſcintillavitque cruentis Ira genis.* *Diſputare*, ut ait Varro, *dicitur ſermo, in quo pura diſponuntur verba, ne ſit confuſus, atque ut diluceat*, lib. 5. de lingua Latina. Noſter verbum illud ad pugnam applicat, ut lib. 5. *nudo Troilus enſe Diſputat.*

156 *Briſeis heriles promit in affectum vultus.*] Briſeis, ut Cornutus vult, dicitur quaſi *Briteis* βριτὺ enim Cretenſibus eſt

dulce,

Promit in affectum vultus, nodatur in æquos
Planicies crinita ſinus, Umbræque minoris
Delicias oculus junctos ſuſpendit in * artus
Divitiis formæ certant inſignia morum, (* Leg. arcus.)
Sobria ſimplicitas, comis pudor, arida nunquam
Poſcenti pietas, & fandi gratia lenis.
Tyndaridis geminis geminum nihil, unicus ambos
Oris honos ambit: ſimilis flaveſcit utrique
Crinis: par hilares augeſcit viſus in orbes:
Æquus membra modus, concordes pectora motus,
Conciliant, ſpirantque unum gena, lumina mores.
Sola pares variis præſumunt nomina formas
Diſtinxiſſe notis, ac victor vindice vultu
Eludit dubios error, vocumque repugnans
Diſſidio, alterno confundit nomine nomen.
Inclyta cognatos æquat Spartana Lacones;
Vultu, crine, genis ſociæ cunabula ſtirpis
* Pars oris teſtatur honos; at plenius haurit (* Leg. par.)
Sidereum Ledea Jovem, totoſque per artus
Lactea materni ſpirant mendacia Cygni.
Nativum frons fundit ebur: caput exerit aurum
Æquatis crinale comis, gena candida byſſum
Æquat dextra nivem, dens lilia, colla liguſtrum.
Auris in expleto criſpata volumine, viſus

NOTÆ.

dulce, unde *Britomartis*, ait Solinus ſermone noſtro ſonat virginem dulcem. Vide Caſaubonum ad Strabonis lib. 10. *Vultum in affectum promere* eſt ad πάθος prolicere: unde κορὴς κορῶν ἀλγηδόνας dicebat Alexander Macedo.

163 *Tyndaridis geminis geminum nihil &c.*] Adeo ſimiles hos fuiſſe putat Vitellios, ut non duplex, non ſimilis, ſed una & eadem duobus fuerit facies, ut illi apud Papin. lib. 5. Theb. v. 457. *qui ambiguo viſus errore laceſcunt*. Virg. etiam de tanta ſimilitudine, *gratuſque parentibus error*. Claud. de iiſdem: *juvat ipſe tonantem error*. lib. 4. Conſtant. Honorii, v. 216. Noſter lib. 2. v. 176. *noverat alter cum Polluce error*. Caſtor nempe, Græci ἀδελφὰ ϗ δίδυμα, ut Latini *gemina* vocant.

172 *Inclyta cognatos æquat Spartana Lacones.*] De Helenæ matre quomodo ex ovo nata, vide Junium Animad. lib. 1. cap. 15. Athenæum lib. 2. De forma Helenæ videndus Iſocrates; Theocritus Idyll. 18. & Manaſſes in Troicis verſibus undecim id agens: & pulchritudinis eximiæ deſcriptio apud Ariſtænetum epiſt. 1. Anacreon in Bathylli pictura. Chryſoſt. in Pſalm 44. pag. 792. τί ἐστι κάλλος σώματος, ὀφρὺς ἐκτεταμένη, ὀφθαλμὸς μειδιῶν, παρειὰ ἐρυθραινομένη, χείλη φοινίσσοντα, τράχηλος ὀρθός, κόμη κεχυμένη, δάκτυλοι εὐμήκεις, ἡλικία ὀρθή, λευκότης ἐπανθοῦσα. Opponit illi pulchritudinem animi. Vide etiam in Pſalmum 50. pag. 980.

178 *Gena candida byſſum Æquat, dextra nivem, dens lilia, colla liguſtrum.*] Martial. *Toto candidior puella cygno, Argento, nive, lilio, liguſtro*. Claud. de nuptiis Honorii: *non labra roſa, non colla pruina, non crines æquant viola, non lumina flamma*. Venantius de B. Maria. *Nix premitur candore tuo, Sol crinis honore*.

180 *Viſus excubitor.*] Sunt enim ſenſus exteriores vice ſatellitum. Philo Alleg. lib. 2. pag. 63. δορυφόροι αἱ αἰσθήσεις τῆς κεφαλῆς εἰσι, ὥστε ϗ ὁ βασιλεὺς ὥσπερ ἀκρο-

ex

Excubitor, naſuſque vagi venator odoris,
Poſcunt alternum titulo certante triumphum.
Productum modice mentum candeſcit, & alta
Lenius ut preſſis inſidant baſia labris,
Parcius in roſeum conſurgunt ora tumorem.
Fundit apex humeros, preſſum tegit ubera pectus,
Ilia ſuccingit levitas, tractuſque lacertos:
Pes brevis inceſſu terram libante ſupino
Laſcivum ſuſpendit iter, crurumque decora
Mobilitas compto libramine ponderat artus.
Sola ſuperciliis labes interflua raris,
Audaci macula tenues diſcriminat artus.
At nimis inſignes latebras ſecretius ornat,
Vitaleſque colit thalamos, & digerit urbem
Interior natura ſuam: cor principe motu
Libratum diſponit opus: modulamina linguæ
Limat pulmo loquax, modico diſpenſat hiatu

NOTÆ.

ὡς πόλιν λαχὼν οἰκεῖν. Eadem libro de Confuſ. ling. p. 252. & lib. 1. de Monarchia p 627. Minut. Felix in Octavio.

186 *Fundit apex humeros.*] Caput diffundit humeros. deſcendit enim ab arce ad inferiora.

187 *Ilia ſuccingit levitas.*] Ovid. *Et caſtigatus ſuberat ſub pectore venter. Succingit*, ut Papin. de Luna: *atque iterum mundo ſuccincta latenti.*

188 *Pes brevis inceſſu terram libante ſupino Laſcivum ſuſpendit iter.*] Talipedantem ſive ſupinum inceſſum argumentum vult laſciviæ, alii faſtus, unde Perſius: *Italo quod honore ſupinus.* Prudent. *quod vultuoſus, quod ſupinus, quod rigens.* 2. Macc. 15. μετὰ πάσης ἀλαζονείας ὑψαυχενῶν. Seneca: *quid tantopere te ſupinet?* 2. de Benef. Græcis *ſupini* ὑψαύχενες ἐξυπτιάζοντες. Vide Caſaubonum ad tert. pag. 163. Si quis ad Laſcivum, quod ſequitur, reſpectum habet, de caſabunda comitiali (ut quidem Douſa & Guilielmius exponunt Plauti verba nupta in Perſa) χαμαιπετής, χαμαιτυπὴς & χαμαιεῤῥιπτὴς intelliget: eo referet illud Alexis in Iſoſtaſio apud Athenæum lib. 13. pag. 568. τῷ τι κεφαλὴν ἐπὶ τὸν ὦμον προσβάλλουσα ἐξέρχεται. Videſis Iſidor. Peluſ. lib. 3. epiſt. 224.

191 *Sola ſuperciliis, &c.*] Seneca epiſt. 33. *Non eſt formoſa mulier, cujus crus laudatur & brachium, ſed illa cujus univerſa facies admirationem ſingulis partibus abſtulit.* Dares deſcribit Helenam inter duo ſupercilia notam habentem. Ovidius apud Senecam lib. 2. contr. 10. aiebat, *decentiorem faciem eſſe, in qua aliquis nævus.* Lucilius lib. 17.

——— Helenam ipſam denique nolo
Dicere, tute vide, atque diſyllabon elige quodvis
Τὴν τὸ κόρον aliquam rem inſignem habuiſſe,
Verrucam, nævum pictum, dentem eminulum unum.

194 *Vitaleſque colit thalamos, & digerit urbem Interior natura ſuam.*] Interiorem hominem deſcribens corpus *urbem* nominat, ut Prudent. ψυχόμ. v. 818. *purgati corporis urbem.* Philo; τὸ τῆς ψυχῆς ἐνοικεῖν, libro de confuſ. ling. p. 261. ut Manilius caput arcem: *ſtetit unus in arcem erectus capitis:* & Prud. *animumque levans rationis ad arcem.* Claud. de 4. Conſ. Hon. *hanc alti capitis fundavit in arce Mandatricem operum.*

197 *Limat pulmo loquax.*] Pro elimat: Ovid. *tenuemque elimat ad unguem.* lib 4. de Ponto, Eleg. 6. *quæ tibi tam tenui curâ limantur. Limare* etiam apud Cicer. lib. 3. Epiſt. ad Appium; & Horatium alio ſenſu Epiſt. lib. 1. cap. 14. *Non iſtic obliquo oculo mea commoda quiſquam limat.* Prudent. *limat capillos & corymbos Liberi.* Item: *quod limat ægram pectorum rubiginem,* Martial.

Splen riſum, facili fel caſtigatius ira
Uritur, ac teneri ſcintillat mollius æquo
Pruritus jecoris, meritæque inſignia famæ
Mergens, nativi titulos inceſtat amoris.
Hoc monſtrum non ales edax, non labile ſaxum,
Non axis torquens, non mendax vicerit unda
Cum bene fracta tepet, moriturque ſepulta libido,
Reſpirant plenis incendia priſtina fibris;
Sic Helenen totam pars unica mergit, & ipſum
Excitat in cladem regnis certantibus orbem.
  Jam Pandionios collato robore portus
Argivæ tenuere rates, ſpaciumque negabat
Terra viris, velis aer, & puppibus æquor,
Cum tandem licitos poſcebant bella meatus,
Et juſſas libare vias, ad Delphica miſſum
Fata explorabant, refugaſque evolvere Parcas
Actoride ſocio Phœbum prælibat Achilles.
  Mira fides, quos præcipites in prælia traxit
Impetus, atque omnis nocuit mora, ſponte quietis
Pigreſcunt votis, placideque oracula poſcunt.
Ægra dolor differt ſuſpiria, gloria palmam,
Ira minas, hærent ſuſpenſis agmina bellis:

Notæ.

lib. 6. epiſt. 64. *tibi cor limante Minerva.* Dracontius ſæpe *limari in artus*, pro deartuari; *limare per membra*; *Limare dentes*, &c. Sæpe autem noſter ſimplicia prævertit ſyntheſis, ut *Solatam*, pro deſolatam: *ſique obice morbi tentum*, pro detentum. Ita *pendit*, pro perpendit. Sic Silius lib. 10. *flammat*, pro inflammat. Papin. in Sylvis, lib. 2. *condere divitias*, pro abſcondere.

199 *Scintillat mollius æquo pruritus jecoris.*] Iſidorus Peluſiota lib. 1. epiſt. 385. *ὁρμαί τε ἄκαιροι καὶ ἐπιθυμίαι φλεγμαίνουσαι ἀνακινοῦνται.* Clem. Alex. Pædag. lib. 2. cap. 10. p. 146. *βοηθεῖ δὲ καὶ ἡ ἔνδεια τῆς κόρης, δι' ἧς φλεγμαίνουσαι αἱ ἐπιθυμίαι σκιρτῶσι περὶ τὰς ἡδονάς.*

202 *Hoc monſtrum.*] Inſultat pruritui, aquilæ Tityi vel Promethei, Saxo Siſyphi, rotæ Ixionis, dolio Belidum, vel potius pœnæ Tantali, ita lib. 6. *tibi Tantalus undas, Ixion radios, ſaxum remeabile reddet Siſyphus, ac Tityus volucres.* Affectus vero *θερμὸν* frequentiſſime Græci nominant. Chryſoſt. in 2. ad Corinth. Hom. 23. pag. 909. 910. in epiſt. 2. ad Tim. Hom. 9. pag. 1683. *μὴ εἴπῃς θερμὸν, καὶ πολλὴν λέγω, θερμὸν τῶν ἐκείνων χαλεπώτερον.* Matreas apud Athæneum: *θερμὸν τρέφεις ὃ αὐτὸ ἑαυτὸ κατεσθίει.* Vide plura apud Caſaubon. ad lib. 1. Athenæi cap. 17.

204 *Cum bene fracta tepet.*] Vide Claudianum, qui *ἐνθυμηματικὸν* illud graphice deſcripſit de 4. Conſ. Honor. 129. quem noſter preſſo pede ſequitur. Item Hieronym. Epiſt. 11. qui iiſdem fere verbis utitur.

208 *Jam Pandionios.*] Molem totius hujus belli, cum variis calamitatum procellis inſignite delineat Clem. Alex. Pæd. lib. 2. cap. 2.

212 *Ad Delphica miſſum.*] Philoſtratus in Heroicis pag. 677. Leſbum illos navigaſſe ſcribit, ut auſpicato *καὶ μὴ δυσοιωνίστως* proficiſcerentur, inibique Orphei oraculum ſcitatos.

216 *Sponte quietis Pigreſcunt votis.*] Fulgentius Mytholog. lib. 1. *Cærula rorigenis pigreſcere juſſerat alis.* Attius apud Nonium: *Melius pigraſſe, namque properaſſe eſt nefas.*

219 *Hærent ſuſpenſis agmina bellis.*] Papin. 2. Achill. *Te tua ſuſpenſis exſpectat Græcia ſignis.*

222 Riſu

Expectat antri veniam Mars ipſe loquacis.
O variis deluſa modis gens credula curæ
Gentilis! riſu an lachrymis, an flente cachinno
Ægypti * potentia querar? Memphitica ſulcos
Relligio veſtit, in cortice marcet, in hortis

* Leg. portenta

Notæ.

222 *Riſu an lachrymis, an flente cachinno.*] Ut ille in Græco epigram. lib. 1. cap. 13. dubitat, an cum Democrito rideat, vel Heraclito fleat: ſic κλαυσιγέλωτι gentilium vanitatem μυκτηρίζει. Amphilochius v. 105. ἢ δακρύων τι καὶ στεναγμῶν ἄξια. *Flens cachinnus* ὀξύμωρον eſt, quo optimi autores frequenter uſi, atque en tibi ad illa, quæ dudum ab aliis collecta, auctarium Hom. Od. δακρυόεις γέλως: ut *lachrimoſa gaudia* Guntherus, ἱλαροτραγῳδία. Caſaubon. lib. 8. ad Athenæum lib. 3. cap. 9. λυγρόσοφος. Chryſ. de Libanio, νεκρὸς ἔμψυχος, γέρων παίζων; quod παιδογέρων. Nicetæ Choniatæ lib. 3 de Iſaaco p. 477. ἀθάνατος, τῇ ἀπαλλάττει, ψυχὴ ἄψυχος, Chryſoſt. Syneſius, νύμφη ἀνύμφευτος. σοφὸν ἠλίθιον, Demoſth. *pie contumax*, *caſtum lupanar*, *crimen pietatis*, *probrsſus honor*, Prudentius, *dormiens excubat*, Suet. *inordinatus ordo*, Apul. πλῆθος ἀπληθές Baſil. & Philo p. 567. *ades celeberrimus abſens.* Ovid. *hoſtis amans.* Idem: *gratus horror.* Silius, *dixitque tacendo Pythagoras.* Claudian. *Formoſus rigor*, idem, ἄσημος σημεῖον Aſterius Hom. 5. *ſecretum in publico.* Pacatus. *docta ignorantia*, Scalig. *monſtrum ſine vitio.* Idem de Virgilio *ignorantia ſcientia.* Fulgentius Mythol. *Flebile gaviſa.* Papin. *gaudent lamenta, novaque exultant lachryma.* Idem δακρυόεν γελάσασα. Hom. Iliad. ζ. quod Philo repetit libro de migrat. Abrah. p. 323. Nazianz. orat. 22. pag. 404. διὰ πολλῶν μεταίχμιον nominat, *ſilentium clamoſum*, Caſſiod. *lucetque latetque Calendis*, Auſonius, *mundus latet orbe patetque*, Manilius. *In vitio bonus.* Idem: πλούσιοι ἀπαλλάξ, πλουτοῦσιν τῷ μὴ λαβεῖν, εὐπορεῖ τῷ μὴ ἐπιτυχεῖν. Chryſoſt. *divus dum omnia deſint*, Catul. *Apparuit olim non ardens ardere rubus*, Prud. *quæis gloria ſumma dedecori eſt.* Idem: ἀλλ' ἀμαθίαν ὑπερβαλὼν σοφώτερος. Chryſ. *Inſaniebam ſalubriter, & moriebar vitaliter*, Auguſtin. ἀποθνήσκοντες ἐν τῷ βλέπειν καὶ ἰδοῦ ζῶμεν Γοτιαὶ μάρτυρες ζῶντες καὶ οὐ ζῶντες, ἀποθνήσκοντες καὶ οὐκ ἀποθνήσκοντες. Item: ὁ γὰρ τὸ πλοῦτον, ἀλλὰ μὴ φύλαξ κεκτῆσθαι, τοῦτο ἐν πλούτῳ. Item: οἱ ἀλλοιοτρόφοι μόχθοις, καὶ ζωὴ ζωῆς μόχθος, καὶ τότε ἐσχάτη μόχθος. Chryſoſt. quod Scalig. lib. 6. Epidorpidum, *creſcere diminuendo.* Nazianz. orat. 38. pag. 621. ἀφανὴς ὁδὸς ὑψώσεως ἡ ταπείνωσις. Idem Chryſ. ὅπως ἐστὶ μηδὲν ἔχοντα, τὰ πάντων κατέχειν. ὅπως ἐστὶ τὰ πάντων κεκτῆσθαι, ἂν δὲ ἀρνούμεθα τὰ πάντων, τῇ πάντων ἀποστερούμεθα, & addit: πῶς αἴνιγμα τὸ εἰρημένον εἶναι δοκεῖ. Ita noſter lib. 2. v. 418. *Virus dulce, pia Syrtes, amentia ſupplex, molle malum, morbus hilaris.* Ita μέθη νηφάλιος, Philo de opificio mundi p. 21. ἀγρεία ἄπαγρος, ἀλήθεια ψευδογραφή, libro de Cherubim, pag. 96. ἀσύμφωνος συμφωνία, Philo de confuſ. ling. p. 267. κλῆρος ἄκληρος p. 396. ὑψηλοτάπεινον, μεγαλόμικρον, pag. 426. ἀνέορτος ἑορτή, Nazianz. Orat. 2. p. 46. quo & Philo utitur p. 614. ἀπάνθρωπος φιλανθρωπία. Orat. 3. p. 63. σιωπηλοὶ κινήσεις. Nazianz. orat. 3. in fine pag. 109. Idem orat. 12. pag. 191. talia multa coacervat, eaque inſignia, ἀσόφως σοφοὶ orat. 15. p. 227. δι' ἀσχημοσύνης ἀσχήμονες, καὶ δι' αἶσχος αἰσχύνης. Orat. 19. p. 300. σιγῶντα κηρύγματα. Orat. 20. p. 319. πλοῦτος ἐστι τὸ μηδὲν ἔχειν, pag. 357. item: εὐπορίαν τὴν ἀπορίαν ποιούμενος, pag. 359. & πολυγλώσσων εὔπορος ἀπορία, pag. 542. ἀχειρότευκτος χειρός, pag. 614. παιδὸς ἄπαις, μορφὴ ἄμορφος, pag. 631 πιστὸς ἄπιστος, pag. 861. τιμωρούμεθα τοῖς ἀτίμοις, κερδαινόμεθα ζημίαις. p. 397. Item p. 478. 613. 675. 773. ἀνάλωτος συλλήψει, pag. 647. item pag. 799 804. *Iſtud etiam non poſſumus, poſſumus.* Queroli autor. Hieronym. de fucata: *quanto fœdior, tanto pulchrior*, epiſt. 10 *ſermo ſilens & ſilentium loquens*, *cultus ſine cultu*, epiſt. 15.

223 *Memphitica ſulcos Religio veſtit.*] *Terra Memphitide* Juvenal. *Memphites*, Tibull. Refer huc Satyram 15. Juvenalis. *Vilia cur magnos æquant animalia Divos*, Papin. 3. Sylvarum. De Diis illis Ægyptiis Herod. in Euterpe. Strabo lib. 17. Diod. Sicul. lib. 1. Minut. Felix in Octavio. Philo de vita contemplat. p. 599. & de Decalogo p. 583. Hieron. contra Jovin. lib. 2. Prudent. hymno 14. Virgil. lib. 8. Æneid *qui*

Creſcit, nunc terra ſerpens, nunc aëra ſulcans.
Plus errant reſponſa tamen, plus ſpiritus ille
Quem miſeræ poſcunt animæ, quem nomine pulchro
Præſumunt cenſere Deum. At non mugit in antro,
Quem ſuus autorem mundus ſonat: iſta priorum
Noxia ſimplicitas in noſtros defluit annos,
Inceſtatque fidem: nam ceu Balearicus augur
Gentiles diſtinguit aves, vel voce, vel alis,
Vel geſtu vario, venturis omnia ducens,
Ridentem ſic odit anus præſaga ſoporem,
Sic oris vacui caſum timet, augure plauſu
Pieriæ volucris aut indice nunciat aure,
Hoſpitibus numerum, diſceſſurive receſſum.
 Multa quidem captata diu fortuna ſecuta
Expedit, inſidianſque hoſti male credula fallit

NOTÆ.

omnigenûm Deûm vocat *monſtra*. Caſaub. ad Auguſtum Suet. Chryſoſt. Hom. 8. in Mat. p. 79. Franc. Florid. Sabinus Subciſ. Lect. lib. 3. cap. 1. qui ex Luciano cauſas quærit.

225 *Nunc terra ſerpens, nunc aëra ſulcans.*] Cicer. 5. Tuſc. *Ægyptiorum mores quis ignorat, quorum mentes erroribus imbutæ quamvis carnificinam prius ſubierint, quam Ibin, aut aſpidem, aut felem, aut canem, aut crocodilum violent?* Chryſoſt. d. l. Ægyptum *ἀλλόκοτον* [illegible] nominat.

231 *Inceſtatque fidem.*] Vide lib. 1. v. 159.

Nam ceu Balearicus augur.] Augurio nunquam Baleares egregii fuere. Nec Strab. lib. 3. p. 116. Nec Ptolomæus, nec Dionyſius Ater, aut Plinius, aut Marcianus Heracleotes quicquam augurii Balearici meminere, malim itaque *Babylonius* legere, ut Claud. de 4. Conſ. Honorii, quamvis aſtriſpices illi, non augures, ſed [illegible] vocabulum *augurii* ſumamus, ut Silius, *Augurium mentis*. Niſi me conjectura fallit, in Papinio, quem crebro imitatur, augur legit, iſto verſu: *& torta Balearicus autor habena.*

232 *Gentiles diſtinguit aves, vel voce, vel alis, vel geſtu vario.*] De Auguriis, auſpiciis & tripudiis pullorum, Cicero de Divin. Peucerus; Artemidorus; Valer. Maxim. libro de religione; Feneſtella prolixe de ritu augurandi; Statius, Papin. lib. 3. Theb. graphice; Ammianus Marcellinus lib. 21. Saliſberienſis. du nugis Curialium lib. 2. cap. 1. Alex. ab Alex. & Tiraquel. lib. 5. cap. 19. Scalig. Auſon. Lect. lib. 1. cap. 16.

234 *Ridentem ſic odit anus præſaga ſoporem.*] Aſtrampſychus Onirocrit. *γελᾶν καθ' ὕπνους, δυσφόρους ἕξεις τρόπους.* Nicephorus Conſtant. *γελᾶν ἐν ὕπνῳ;* [illegible] Artemidorus lib. 2. cap. 65. *καὶ τὸ χαίρειν εἰς τὸ ἐναντίον τρεπόμενον, λύπην* [illegible] Eadem [illegible] Achmetis conjecturæ cap. 254.

235 *Sic oris vacui caſum timet.*] Intelligerem de diductione oris, in [illegible] quæ *τυχόντως* fieri ſolet: ſed aliud innuunt illa lib. 5. v. 435. *nudos vides oris hiatus ſanguineos fœdare ſinus.*

236 *Pieriæ volucris.*] Picæ. Pieri enim Macedonis filias in picas transfigurat Ovid. 5. Metamor. Ad ſequentia refer Adagium Græcum: [illegible] de quo Eraſmus, Suidas.

Aut indice nunciat aure.] [illegible] ſpecies [illegible] & tinnitus vel [illegible] aurium: de anima loquitur. Vide Plinium lib. 28. cap. 2. Scalig. ad Auſon. lib. 1. cap. 16. & 25. Gevartium ad 4. Sylv. Papin. cap. 7. Sappho apud Dionyſ. Longinum: [illegible]

238 *Multa quidem captata diu fortuna ſecuta expedit.*] Eſt quod Papin. ait, *Caſus agit virtutis opus.* Fortuna votis captantium ſubſcribit.

239 *Male credula fallit Pectora.*] [illegible]: qua de re [illegible] illud [illegible] Plutarchus ea de re lib.

Pectora, ut in fatuum declinent pronius uſum.
At melius, ne labe levi mens caſta labaret,
Augurium neſciſſe fuit, veterumque ſepulti
Ceſſiſſent ritus: quorum decreta ſecuti
Grajugenæ ſummis oracula Delphica votis
Implorant, prior Æacides lictoribus aras
* Ambit, & has donis tandem ſolennibus emptas
Inachidis voces pandit venalis Apollo.
  Vincitis ultores Danai, grave Marte biluſtri
Hæret opus, decimum ſequitur victoria bellum.
  Talibus Æacides fatis excitus, in omnes
Secretum tripodum ſocios partitur, & ecce
Teſtorides Calchas mediis congreſſus in antris,
Concordeſque Deos, & conſona fata revolvit.
Hic patriæ & propriis ſcitatum oracula regnis
Venerat, hoſque adytis monitus effudit eiſdem
Numen idem: Non ô ſuperis gratiſſime vates
Vana petis, dabitur patriis clementior aer
Sulcis, jejuni populator Syrius anni
Occidet, & plenis pingueſcent meſſibus agri.
Tolle moras, te bella vocant, pete Cecropis urbem,
Ultrices diſpone acies: tibi bellica cædet
Turba manu, Mopſus oculis & pectore Neſtor.
Sera quidem, ſæviſque virum mercanda ruinis
Inachidas luſtro ditabit palma ſecundo.
  Ergo hilares ſocias jungunt in fœdera dextras
Æacides Calchaſque pares: quippe altus utrique
Gentis honos, regni æquus apex: at major Achilli
Spirat amor belli, Calchas tranquillior extis
Evolviſſe deos, & cœli noſſe meatus.
Treis unit jurata fides, conſortia prima
Tertius auget amor, nec jam partitus amicum
Invidet Actorides ſed pontum * lenior haurit
Et reducem torquet ſocio Calchante carinam.
  Ut tripedum vulgata fides per caſtra, per urbem
Per puppes, certo jam claruit indice, cunctos
Bella juvant, cunctis jam pulchrum vincere; tardum

* Imbuit, & al.

* Marg. latior.

NOTÆ.

245 *Lictoribus aras Ambit.*] Dixi v. 9. lib. 3.

254 *Propriis ſcitatum oracula regnis.*] Virgil. *Scitatum oracula Phœbi Mittimus.*

264 *Inachidas luſtro ditabit palma ſecundo.*] *Luſtrum*, ut Varro ait lib. 5. de ling. Latin. *nominatum tempus quinquennale à luendo* (ut fluſtrum à fluo) *hoc eſt, ſolvendo, quod quinto quoque anno vectigalia, & ultro tributa per cenſores perſolvebantur.* Joſephus Scaliger luſtrum *πενταέτης* de quadriennio & initio quinti accipit, quam ſententiam Joſ. quidem Caſtalio plane plumbeo pugione jugulare fruſtra conatur.

Marte frui: munit eques armis, nautâ ceruchis,
Civis meſſe rates: pauci quos debile pectus
Mens phebeia jacens animus, neſcire triumphos
Juſſit, & abjecti merſit caligine fati,
Aut acies metuunt; aut lente vincere damnant
Longa decennalis menti diſpendia belli:
Cum caſus cedant varii, cum prælia nulli,
Sanguine cum multo paucorum gloria vincat.
Hos tamen, hos etiam regum reverentia flectit,
Et paſſura pares conſors vicinia motus.
  Ergo animos hebetes mendax audacia frontis
Diſſimulat; clamorque minax deſpumat in auſus:
Haud mora, corripiunt claſſes, hic pendula pandit
Dextra ſinus; cervix alios defixa fatigat
In fluctus latura rates; hi robore textas

NOTÆ.

277 *Nauta ceruchis.*] Antennis. Lucanus: *inſtabit ſummis minor urſa ceruchis*, lib. 8. & 10. *Tranſtraque nautarum ſummique arſere ceruchi.* Val. Flacc. lib. 1. *Temperet ut tremulos Zethes fraterque ceruchos.* Grotius de cavea in ſummitate mali apud Lucanum intelligit; ergo cornua antennarum, quod nominis probat concilium. Virg. *Cornua velatarum obvertimus antennarum.* Gloſſarium: [illegible], *antenna.*

283 *Cum caſus cedant varii, cum prælia nulli.*] Prius Æſchylus probat in Trag. ſeptem contra Theb. [illegible]: *O varia atque incerta, velut quadam bellorum alea &c.* Hegeſip. lib. 5. cap. 30. In poſteriori *præmia* malim: niſi *cedant* pro ſuccedant, quod noſtro frequens, ſumatur.

284 *Sanguine cum multo paucorum gloria vincat.*] Veriſſimum dictum. Hinc eſt quod Clitus apud Curtium lib. 8. *Male inſtituiſſe Græcos, quod tropæis regum duntaxat nomina inſcriberent, alieno enim ſanguine partam gloriam intercipi:* quæ ex Euripide non ad verbum ſunt deſumpta, ſed ad perſonæ conditionem & rem commode tranſſumptas ita ut fruſtra Loënſis Curtium lancinet Miſcel. lib. 5. cap. 17. Vide Plutarchum in vita Alex. Victorium lib. 18. cap. 22. Horatii in adverſam partem illud notum eſt: *Quicquid delirant &c.* De Agrippa ſimile quid in prærogativa gloriæ enarrat Xiphilinus ex Dione lib. 49. Opponi autem poteſt illud Hegeſippi: *in militem unius fore eſt: in duce univerſorum periculum.* lib. 5. cap. 30. Si vero omnium periculum, etiam gloria re bene geſta.

286 *Et paſſura pares conſors vicinia motus.*] Symmachus: *Adverſa quæ cum pluribus pertuliſti, more humani ingenii habent aliquod de ſocietate ſolatium*, lib. 8. epiſt. 27. Multa de vulgi iſta opinione apud Senecam in Troade. Lucanus eo reſpexit, cum ait, *quærunt cum qua gente cadant.*

288 *Clamorque minax deſpumat in auſus.*] Seneca epiſt. 68. *Hæc ætas optime facit ad hæc ſtudia; jam deſpumavit, jam vitia primo fervore adoleſcentiæ indomita laſſavit.* Lucanus lib. 6. *Donec ſuppoſitas propior deſpumet in herbas.* Tertull. libro de anima cap. 27. *Toto homine concuſſo deſpumat in ſemen totius hominis.* Hieronymus epiſt. *Quarum fervor deſpumat coitum*, [illegible]. Adverſus Jovinian. lib. 1. *poſt deſpumatas corporis voluptates.* Item epiſt. 49. *habet enim ad deſpumandas libidines ſolatia nuptiarum.* Alibi idem: *Venter mero æſtuans cito deſpumat in libidinem.*

290 *Cervix alios defixa fatigat in fluctus latura rates.*] Vide lib. 3. v. 176. & lib. 2. v. 185 *ſuccollare* dicuntur Plinio, Suetonio & Varroni, qui onus [illegible], vel, ut Philo loquitur, [illegible], lib. 1. de vita Moſis, pag. 491. Varro de apibus ſcite lib. 2. de re ruſtica: *Regem ſuum ſequuntur quoquo it, & feſſum ſublevant, & ſi nequit volare, ſuccollant, quod eum ſervare volunt.*

295 Nim-

Ædificant in tranſtra vias; mordacis habenæ
Nexibus indugent alii; laxantque carinas:
Cum ſubito egreſſos inopino turbine turbat
Nimborum pincerna Notus: noxque imbribus hauſtis

NOTÆ.

295 *Nimborum pincerna Notus.*] Baſil. Seleucienſis Oratio de Elia: μεθυσκόμενον τὸν ὄμβρον τὸν χορηγὸν οἰνοχοΐας πληρούμενον: ad quæ in notis ſuis Clem. Dauſquejus: *Elatum ad exemplum per quam ingenioſè Poëta; Nimborum pincerna notus:* Septuaginta Interpret. Job. 9. ταμιεῖα νότου, v. 9. Sic Chryſoſt. Eliam τὸν ὑδάτων ταμίαν nominat, p. 858. Nazianzen. Deum ψυχῶν ἡμετέρων ταμίαν, orat. 10. p. 176. δώρων ταμίας, Iſid. Peluſ. 1. epiſt. 374. Idem lib. 3. epiſt. 273. λόγων χορηγὸς dixit, non abſimili tranſlatione. Plato in Timæo: ταμίας πνευμάτων τῷ σώματι ὁ πνεύμων. Hom. Od. κ. Æolum, ἀνέμων ταμίαν. Cargæ ſunt Critiæ apud Athen. lib. 1. ἀλὸς ταμίαι. Vulcanus πυρὸς ταμίας. Libanio apud Chryſoſt. Oratio contra Gentiles, pag. 774. & inibi pag. 777. Jupiter ὄμβρων ἡνίας ἔχων. Cælius Rhod. lib. 15. cap. 7. ſcribit Auguſt. nominaſſe Auſtrum *pincernam pluviarum*, ut Hieronymus Aquilonem *ſcopam viarum*. Varro in Marcipore *nubes* dixit *aquam vomere inferam mortalibus*: inibique, *phreneticos ſeptentrionum filios* ventos appellat. Dracontius Hex. v. 528. *Qui de theſauris ventorum flamina mittis*: ex Pſalm 134. Valer. Flaccus lib. 1. *Nimborum cum prole Notus*: ad quem noſter reſpexit. Latinis etiam Auſter eſt *imbricus Imbricitor*: ut notus à νοτίζειν, quod eſt humectare. Vide Ariſt. 3. Meteorol. Senecam Natural. Quæſt. lib. 5. Theophraſtum de ventis, Comment. Scaligeri. Tales vero ἀλληγορίαι καὶ μεταφοραὶ Poëtis & oratoribus frequentiſſimæ & jucundiſſimæ ſunt. In guſtum quaſdam dabimus. Homo eſt Mercurio ἐν κλαδὶ θεὸς θνητὸς, quo reſpexit Silius: *tribuit namque ipſa minores hos terris natura Deos*, lib. 15. Pindarus vinum ἀμπέλου παῖδα Nem. 9. Δάκρυα Διὸς pluviam Pythagoræi; ut mare Κρόνου δάκρυον, Clem. Alex. Strom. lib. 5. referente. Inſulas *navulos maris* Apuleius libro de mundo nominat. Appion Grammaticus Tiberio *mundi cymbalum*. Plutarchus eſt Eunapio ἀπάσης φιλοσοφίας ἀφροδίτη καὶ λύρα: quod Junius falſo de Porphyrio dictum putat, cum hunc Βαβυλώνιον τινὰ ἔμψυχον, καὶ περιπατοῦν nominet μουσεῖον. Philoſtratus ex Euripide Palameden τὴν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα μουσῶν. Aiacem ἄγαλμα πολέμου. Hectorem Græcorum χεῖρα, Æneam νοῦν. Prudentius: *Dæmonas noctis ſatellitis*. Hieronymus, Baſilius Seleucienſis, & Chryſoſtomus D. Paulum σάλπιγγα μεγάλην οὐρανοῦ, *tubam mundi & Evangelii*. Ita Athanaſius dictus μεγάλη σάλπιγξ τῆς ἀληθείας. Nazianz. Orat. 21. p. 381. epiſt. 10. Piſidas Heſperum κήρυκα νυκτὸς, καὶ πρόδρομον ἡμέρας. Columbam *pacis divinæ præconem*, Tertullianus David Chryſoſtomo ad Pſal. 100. κιθάραν ἔμψυχον καὶ λογικήν. Luna Plinio *mundi ſpiritus*. Gaudium D. Baſilio σκίρτημα τῆς ψυχῆς. Lactuca *requies ciborum*, in Moreto. Mæcenas *dextra Cæſaris*, in Elegia de obitu Mæcenatis. Flores *ſtipendia Veneris*, in Diris. Scarus *cerebrum Jovis* Ennio. Homeri Ilias ἀνακεφαλαίωσις ἀλλος. Odyſſea κωμῳδία βίου ἀλλοῦ, ut quidem innuit Dionyſius Longinus περὶ ὕψους libro. Tale eſt illud Dionyſii de eodem; cum illum vocat κορυφαῖον ἀπάντων, καὶ σκοπὸν, ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοί, καὶ πᾶσα θάλασσα καὶ κρῆναι. Sic νῆες ἀλὸς ἵπποι Odyſ. δ. ἄνθρωπος βραχὺς κόσμος. Philo περὶ κόσμου. λόγος ἀπαγγελτικὸς, & λόγος ἀδελφὸς, libro de inſidiis pejorum, p. 126. ἄνθρωπος βραχὺς κόσμος, de plantat. Noe. pag. 170. ψυχὴ βασίλισσα τῆς ἡμετέρας ὕλης. Nazianz. orat. 19. pag. 304. Baſilius Athenas κοινὸν μουσεῖον nominabat, ut eſt apud Nazianz. orat. 20. pag. 329. *Ingeniorum pater Homerus*, Velleio Paterculo. Α᾿νάγκη ἀφροσύνης φάρμακον. Philo libro de tumul. pag. 101. Ita libro de Abrahamo: ἐλπὶς eſt τῶν δώρων προκοπῆς, pag. 277. ὁ νοῦς ἄνθρωπος ἐν ἀνθρώπῳ. pag. 334. ἐλπὶς χαρὰ πρὸ χαρᾶς, pag. 724. φόβος λύπη πρὸ λύπης, pag. 728. ὕπνος ὕπνος τοῦ νοῦ, pag. 845. vita privata, eſt πυρὰ φιλοσοφίας καὶ κάλλους ῥῆμα, Epiſt. 776. Ita Alexander M. Athenas nominabat θέατρον τῆς αὐτοῦ βασιλείας, Nazianz. epiſt. 111. Sic roſa Sympoſio *purpura terræ*, Ænig. 45. *Diſputationes famulæ veritatis* Damaſceno Log. cap. 1. Hiſtoria ἔμψυχος καὶ διηγητικὸς νόμος, Nicephoro Gregoræ lib. 1. recta ratio ἔνθεος θεὸς, Hierocli pag. 118. Ita

Decalogum

Ebria tela, viros, puppes, humentibus umbris
Involvit cogitque ipſos dubitare magiſtros.
Errat cæca freti claſſis, ſolitoſque procella
Egreſſus objecta negat, fluitantia pinum
Percellunt mediam repetito verbere vela.
Primus ut à prora ſurgentes conſpicit imbres
Theſtorides, fruſtraque duces contendere, divos
Præſago jubet ore ſequi, nolentibus auſtris
Cedere, & armatos ordiri ex Aulide curſus.
Parent Æolios nutus vatemque ſecuti
Grajugenæ, & flexis repetentes Aulida * velis
(* Marg. eroris.) Montivagæ Phæbes pacem implorantibus aris
Conciliant, largoque exorant thure meatum.
Ilicet irato bibulæ Thaumandidos arcu
(† mu-tante.) Cœruleum † mirante jubar, ventoque ſereno,
In riſum redeunte polo, deterſa meretur
Juno Jovem, atque hilari ſolatur flentia vultu

NOTÆ.

Decalogum *rupices paginas & ſaxeum volumen* elegantiſ. Salvianus lib. 1. pag. 31. de Gubernat. Dei nominavit. Manus Ariſtoteli eſt ὄργανον πρὸ ὀργάνων, lib. 3. ad quem ductum Galenus mentem τέχνην πρὸ τεχνῶν vocat. Iſid. Peluſ. ſomnum τῆς φύσεως λιμένα.

Nox imbribus hauſtis ebria.] Vide Mureti Var. lect. lib. 5. cap. 6. Junium Animad. lib. 3. cap. 6. Rittersh. ad Oppianum aliquot locis. Ita μεθύων, & Chryſoſt. Hom. 23 in Mat. τῷ ὕδατι πλέονι, p. 230. ὑπὸ τῆς μέθης τῆς γλώσσης. Eiaiæ 55.

298 *Errat cæca freti claſſis.*] Ut Virgil. *cæco carpitur igni*. Ita Tertull. libro de Patient. *cæca vivere*, de Corona militis, *cæco bono ſuo*, *cæcus ſomnus*, libro de Anima. *qui ſine viſionibus*. Sic *vada cæca*, Virgil. *cæca ſata*, Horat. *cæca nocte*, Lucan. lib. 10. *cæca futuri mens hominum fati*. Idem lib. 2. *Aurium cæci*, Tertullianus libro de anima. Sic Varro dixit *viri caſta*, *madidus minerva* Martial. *infelix ſtudiorum*, Virg. *effæta veri*, *vana veri*, *ingratus ſalutis*, *fortunatus laborum*. Idem: *blandus precum*, Auſon. *pertenuis meriti*. Idem: *vetus belli*. Tacitus: *æger amiſſi*, Silius. Et quia plenus eſt Helleniſmi Silius Italicus; age niſi συντροπάζεις & hæc addamus, quæ certe καινόν τι & γλυκὺ redolent: *vita laudandus opaca*; *opum levior*, *doctus virga ſonipes*; *hyemiſque æſtuſque famiſque invictus*, *fati melior*, *novus doloris*; *impavidus ſomni*, *pravus togæ*, *crudelis belli*, *pulcherrimus iræ*, *ævi floridior*, *damnatus doli*, *falſus cupiti*, *pigerrimus undæ*, *anhelus laboris*, & plura alia apud Silium. Sic Apuleius, *largiter aqua ſupereſt*, & Laberius apud Chariſium, *largiter lucri fecit*.

299 *Fluitantia pinum percellunt mediam repetito verbere vela.*] Papin. 5. Thebaid. *puppemque inſana flagellat arbor*. Sidonius in Narbone: *inquieto duratum pede ſtipitem flagellant*. Reprehendit magnus Scaliger, quod arborem *inſano* epitheto appellarit. *Inſanum* vero dicitur, quicquid ultro citroque lymphatorum & cerritorum more in gyrum vertitur, quod κυκλοῦται, ita *aquas inſanas* nominant: quas ἄνεμοι δονοῦσι καὶ περιστρέφουσι.

311 *In riſum redeunte polo.*] Lib. 5. *aſtra ſidereum pepigere diem*: quod eſt *liquidiſſima cœli tempeſtas* Lucretio lib. 4. *cum innubilus æther integit & large diffuſo lumine ridet*, ut ait lib. 3. Ridere vero, ut Græci θάλασσα μειδιᾷ. ἔαρος γελάσαντος ἐπαυτῇ.. Oppian. Claud. *riſerunt floribus amnes*. Vide Lucret. Ind. in *ridere*. Riſui huic cœli opponitur lib. 6. v. 376. *ſaucia cœli forma*, *cum ſubtexunt nubila cœlum*, ut Lucret. ait *& fuſcant nube diem*, ut Valer. Flaccius de apibus lib. 1. Lucanus, *cœli fuſcator Eoi Impulerat Corus*, lib. 4.

Deterſa meretur Juno Jovem.] Vide lib. 1. v. 243. ut & illa: *Proſcriptoque noto*, lib. 2. v. 216.

314 Majora

Nubila, proſcriptoque Noto, levique ſuſurro
Dante vias majora petit ſuſpiria claſſis.
Ergo Deum nutu libratis flatibus uſa
Euboicas numeroſa ratis deſcendit in undas,
Conſumptura fretum, totum ſub puppibus æquor
Ire ſtupet, certat perplexis navita remis
Quis prior & junctis confligunt ictibus æra.
Sic geminas miratus Athos Xerxeius umbras,
Ignotum velis texit mare: ſic tua ſylvæ
Voce potens Orpheu modulantia plectra ſequutæ,
Pyſtonios longis clauſere amplexibus agros.
Dum mediis ſpatiantur aquis, ſecuraque fandi
Ocia ſopitus pelagi non invidet æſtus,
Jaſonium relegens Philoctetes prævius æquor,
Has, inquit, paſſi ſyrtes, his hæſimus undis
Hos Cyanes tulimus ſcopulos, Phrixeæ ſequuti
Vellera, Lemniacis domus hæc, Thracenſibus illa,
Hæc Paros, hæc Naxos: ſic cuncta rogantibus heros

NOTÆ.

314 *Majora petit ſuſpiria claſſis.*] Quia Poëtæ ventos *animas* vocant, ut Lucret. Horat. ideo & *ſuſpiria* illis addit. Claudian. de raptu Proſerp. *nec talibus unquam ſpiravere notis animæ*, de ventis loquitur. Inde *expirare* venti dicuntur. Virg. 7. Æneid. *Aſpirant auræ in noctem.*

317 *Totum ſub puppibus æquor Ire ſtupet.*] Hoc eſt, quod Lucretius ait, *florebat navibus pontus*. Cato apud Chariſium & Servium, *mare velis florere videres.*

320 *Sic geminas miratus Athos Xerxeius umbras.*] Quare *geminas*? an propter duas foſſæ ripas? an mons ille duplicat umbram. Suidas in proverbium: [illegible] vel [illegible]. Stephanus de Urbibus: [illegible]: intelligo de umbra velorum & arborum. De monte vide Herod. lib. 6. & 7. Lucan. lib. 2. Diod. Siculum lib. 11. pag. 2. & Lyſiam orat. funebri.

324 *Dum mediis ſpatiantur aquis.*] Spatiari Scaliger in Catalect. pag. 272. ad ſtadium [illegible] transfert: eſt enim [illegible] Æoluni [illegible]. Salluſtius apud Agell. naves ait *progreſſas* lib. 10. cap. 26. ut noſter *ſpatiari*. Virg. *Progredimur portu*, & 2. Georg. *ſpaciis confecimus æquor*. Plautus ſæpe, *Sol abit, it dies, lien ambulat*. Florus lib. 2. cap. 1. *in Africam navigat bellum*. Ita Plautus, *admigrant infamia: naves ambulant*. Cato apud Agell. lib. 10. cap. 26. Dracontius: *Et pelago ſpatiante fretis & littoris æſtu.* Minutius Felix: *Fluvios intuere, ut ſemper exercitis lapſibus*. Propertius: *Et modo tam celeres mireris currere lintres.* Cato de re ruſt. lib. 1. *prope fiet mare, aut amnis, qua naves ambulent*. Seneca de Ira lib. 3. cap. 10. *Proderit morbum ſuum noſſe, & vires ejus, antequam ſpacientur, opprimere.* Propertius lib. 2. *Nec meatam longa ſpatietur imagine pompa.*

326 *Jaſonium relegens Philoctetes navibus æquor.*] Jaſonias ut Papin. lib. 11. in fine; *Japeton aut fixam ſupera ad convexa levari Inarimen.* Vide Baptiſtam Pium Syllogo 3. cap. 155. pag. 540. Secundam vero in *Philoctetes* abbreviat. ut Oppianus in [illegible], ut Propertius: *Te ſcelus accepto Thracis Polymneſtoris auro.* Vide Giſanii indicem Lucret. in vocab. *omnium*.

329 *Thracenſibus illa.*] Thracius & Threïcius [illegible] ſunt: & fortaſſe magis Latina, uſuque frequentiora. Seneca lib. 3. controv. 1. *Quidam cum Hopplomachis, quam cum Thracibus optime pugnant*. Papin. lib. 5. *ſpectant trans æquora Thracem*. Ut Latini *Ambracienſis* & *Ambraciota*, [illegible] & [illegible] (Vide doctiſſ. Caſaub. ad Apuleium) ita *Thracenſis* formavit. Julius Capitolinus, *Thraciſcus*, [illegible].

Explicat, agnoſcens veteris veſtigia curſus
Æſoniaſque vias: ſic quæ ſubeunda, magiſtrat:
Quæ vitanda, docet: cum tandem hoſtilis arenæ
Allapſi gremio, ſævis clangoribus urunt
Aëra, & iratis impingunt littora contis.
  Protinus effuſo per caſtra, per arma tumultu,
Littoreas populantur opes, & proxima ponto
Mœnia Dardanii titulo male tuta tyranni
Tandem * Comeſtis ſpoliis, & divite præda,
Conſumunt inopes flamma victrice penates,
Ac claſſes repetunt, & quas fecere favillas
Illabi mediis gaudent per cærula velis.
  Prima tulit Tenedos graviores militis iras,
Non ſolas dequeſta faces, non rapta metalli
Pondera, ſed prorſus gladii conſumpta furore
Exſpiraſſe gemit, jugulum puer enſibus affert
Imberbem, tremulumque ſenex, & tyro comantem:
Hic ducibus ſtrepitu ſedet expectare ſepulto
Iliaci reſponſa ducis, Calydonius heros
Decreto procerum ſocio legatus Vlyſſe
Deligitur: qui dicta ferat, qui pace ſequeſtra
Res Danaum, Spartæ ſpolium, raptamque repoſcat.
  Interea Æaciden ſtimulantibus excitat auſis
Impatiens languere animus, furor intima pulſat
Martius, & reſidem mens arguit effera dextram,
Conſorti ſtudio ſimilis præconia famæ

* *Lege congeſtis*

NOTÆ.

332 *Sic quæ ſubeunda magiſtrat.*] Paulus ex Feſto: *Magiſterare, regere, & temperare eſt: unde magiſtri non ſolum doctores artium, ſed etiam pagorum, ſocietatum, vicorum, collegiorum, equitum dicuntur.* Gloſſarium: *magiſter navis ἡ ναύκληρος.* Tib. Ovid. *vos me celebrate magiſtrum: quum mea ridebunt vana magiſteria, culpa potare magiſtra,* Horat. Quod vero Philoctetes in [illegible] hic *magiſtrat*, id Valer. Flacc. lib. 3. paulo aliter: *ipſe ratem vento ſtellisque miniſtrat.*

334 *Sævis clangoribus urunt aëra.*] Sic lib. 6. *Poſtquam Helenam trepidas exurunt nuntius aures persulas*, hic de Tyrrheno clangore tubarum intelligendum, [illegible] poëtice. *Urere* vero [illegible] non tantum ad dicta & ſcommata, ſed famam & nivem referunt poëtæ. *Urebant montana nives,* Lucan. lib. 4. *& ſævis urebat Luna pruinis* Valer. Flaccus lib. 2. Vide Dauſquinium ad Baſilium Seleucienſem; Jungermannum ad Longi Paſtoralia, pag. 213.

344 *Non rapta metalli Pondera.*] Æs Tenedium: *ſcaptenſula* enim inibi plurima, ut Lucretius loquitur.

351 *Qui pace ſequeſtra.*] Vide Feſtum in *Sequeſter.* Palmerium Spicil. pag. 617. Agel. lib. 20. cap. 11. Plautus, *ſequeſtre tergum:* Prudent. *carne ſequeſtra.*

352 *Spartæ ſpolium.*] Videntur iſta contradicere lib. 3. deſcriptioni, ubi *Helena* nomen urbis, v. 281.

356 *Præconia famæ Telephus affectans.*] Auges & Herculis proles cervino lacte enutrita [illegible] & [illegible] Apollod. lib. 2. & 3. Hygin. in Telepho fab. 99. De clypeo Telephi apud Philoſtratum multa pag. 662. [illegible] illud quod lib. 6. cap. ultimo ait Telephi Myſi animam in rabioſum puerum migraſſe. Vide etiam de Telepho pro-

lixe

Telephus affectans; it cuncto robore Moeſos
Prædaturus agros: venientia bella Caycus
Horret, & in voces cantu ſtridente remiſſas
Plangit alumnus olor: peregrinum Naiades hoſtem
Non auſæ vidiſſe, timent, tutaſque ſub undis
Venantur lacrymas: pecudum laſcivia ceſſat,
Jam ſtudioſa minus: & floris, & amnis & umbræ:
Quippe ferox urbes fluvios, & pabula turbat
Æacides: rapitur quicquid vel dulce, vel uſu
Egregium, vel Marte juvans, vel pace decorum,
Cultores juga queſta boves, fugiente colono
Deciſum mirantur opus, mirantur abactum
Septa gregem: quacunque vagum fert impetus hoſtem,
Caſtra, caſæ, ſulci, ſylvæ teſtantur Achillem.
At Teuthras poſtquam bella increbreſcere ſentit,
Civiles miſeratus opes, & numina ruris
In prædam ceſſiſſe novam, parat arma, cohortes
Excitat, & totis occurrit viribus hoſti.
Æacides oblata novæ præconia palmæ
Lætatus, variis intentas raptibus alas
Colligit, hoſtilemque addens in verba cachinnum,
Siſtite, ait, defenſor adeſt: nec plura, feroxque
Fertur in objectum nimbis torrentior hoſtem,
Enſe metens medios, proſtratamque impete primo
Calcat equo victore aciem: res plena ſtupore
Turba fugit, ſoluſque fugat: ſic igne triſulco
Tota pavet percuſſa domus, pars ætheris iram

NOTÆ.

liqve Alcidamantem Oratorem in accuſatione Palamedis pag. 184. & Strabonem lib. 13. pag. 423.

357 *It cuncto robore Moeſos prædaturus agros.*] Melius, *juncto robore*. Myſorum Homer. Iliad. ω. meminit. Philoſtratus Proteſilaum addit Achilli: Telephumque ab Achille vulneratum, & quæ multa in fabulis. Idem Myſos, Lycios & Pæonas [illegible] ad Trojam veniſſe dicit. Noſter Daretis vento navigat: utque fluviorum & regionum enumeratione illi cum Ptolomæo lib. 5. Geog. cap. 2. convenit. Vibius Sequeſter cum noſtro Caicum Myſiæ facit fluvium, libro de flumin. pag. 105.

359 *Et in voces cantu ſtridente remiſſas Plangit alumnus olor.*] Eadem fere loquitur Nazianzenus de cantu oloris, orat. 34. pag. 554. qui fiticen funeris ipſe ſui, à poëtis fingitur, & cui non dictus Hylas? ſoli, quod ſcio Ælianus, Jul. Cæſar Scaliger, & Bodinus iſti næniæ, non ſine cauſa, occentarunt. *Voces* vero *remiſſas*, ait propter morituri κυκνεῖον μέλος.

367 *Juga boves.*] Queruntur agri de cultu intermiſſo, quod cum eſſent reſtibiles, fiant [illegible]. Sequentia declarantur per Philoſtratum in Heroicis, pag. 660.

371 *At Teuthras.*] De Theutrante vide Hyginum fab. 100. Apollod. lib. 3. p. 166. inprimis Strabonem lib. 13. pag. 423. & Plutarchum libello de fluminibus in *Caico* pag. 72.

382 *Turba fugit, ſoluſque fugat.*] Sic lib. 6. *Cum manus una fugit, fugatque* [illegible].

Sentit, at in cunctos ſpargit ſua fulmina terror.
Haud aliter diræ furiis exterrita dextra
Barbaries, dat terga viro fugientia primus
Indice deprendit curru veſtigia regis
Aeacides, quippe æris apex radiantis inertes
Accuſat latebras: ô noxia gloria rerum:
Tuta inopes fatis adimit fuga, notus in auro
Dux timet, & vitæ diſcrimina ditia geſtans.
Cum vellet latuiſſe, perit: jam ſæva cruores
Haſta alios hauſtura fluit, primuſque tepebat
Mucro, cum parma repetitum Telephus ictum
Depulit objecta, dextramque eluſit inanem
Miſſilis innocui: mixta pudor aſperat ira
Æacidem, frendet, atque igneſcentia torquens
Lumina, Tune meos (ait) auſus fallere niſus,
Et ſteriles quaſſare minas? ſic fatus, in ipſum
Vibraſſet jaculum, timido cum Telephus ore,
Heu parce, exclamat: procul hæc fortiſſime gentis
Myrmidonum, avertant ſuperi probra: tune bis ullum
Percuties hoſtem, ? quiſquis vel ſenſit Achillem,
Sufficiat cecidiſſe ſemel: tua fulmina paſſus.
Alterius non mortis eget: cur torva minaris?
Non tegimus, meruitque tamen: ſcis ipſe tumultus.
Et Diomedei furias gregis: atra nefandi
Septa ducis, longis hominum ſatiata ruinis,
Herculea cecidere manu: ſtratoque tyranno
Tutior in patriam reducem Teuthranta regreſſus
Poſt crebras acies & equorum bella recepit.
Ipſe triumphanti ſatus Hercule, Mœſa ſubiſſe
Regna, ducique hoſpes blandos coluiſſe penates
Gratulor, ac memini gratus: ſed dicere longum,
Quæ mecum geſſit, patris memor: hinc mihi lapſum
Erigere, & gladios tutari cura timentem,

NOTÆ.

384 *In cunctos ſpargit ſua fulmina terror.*] Sic Papin. ἐπιφωνήματος vicem tempeſtatis deſcriptioni ſubnectit venuſte: *& tamen oppreſſos miſerantur in æquore nautas.*

392 *Jam ſæva cruores haſta alios hauſtura.*] [illegible] Poëtica, primum ictum omittens, celeritatis ſignificandæ ergo. Virg. de Mercur. *Lybiæ citus adſtitit oris.* Vide Scaligerum Poët. lib. 3. c. 77.

399 *Et ſteriles quaſſare minas.*] Lib. 3. *& ſteriles rediiſſe preces.* Papin. 3. Sylv. de Hyacintho: *quemque irrita fontis imago, & ſterilis conſumpſit amor.*

407 *Et Diomedei furias gregis.*] Thrax ille Diomedes; qui hoſpites equabus laniandos objiciebat. Hygin. fab. 30. nomina illarum recenſet. Videatur Philoſtratus in Achille pag. 705. Apollodorus lib. 2. pag. 96. Ovidius in Ibin. Parrhaſ. Sylv. 4. pag. 846. Papin. lib. 6. Palæphatus de fabuloſis narrat. lib. 1. p. 212. qui [illegible] adducit Diomeden ſuas opes *præſepibus donaſſe*, ut Juvenalis ait, quemadmodum Actæon canibus.

417 Quin

Et tardum veniſſe pudet: quin Martia magnum:
Si manus Æaciden, ut non ſenſura fatiget
Membra, trahit, facilique animo nova ſuadet Erinnys
Ultra velle nihil, nil citra poſſe, ferendum eſt:
Cedimus, hoſque artus gelidos, hæc * reddimus exta
Ultrici calcanda rotæ, ſic fatus, in altum
Sublato clypeo pavide tamen, ultima queſtum
Fata ducem monſtrat, friget cruor, oraque pallent
Eluctante anima tandem miſeratur Achilles,
Agnoſcitque manum. Sic mulcta ſerò furorem
Temperat, & pœnis tandem, ſatiata ſupremis
Illaudata feros differt clementia motus.
At Teuthras ubi dura ægris inſidere fibris
Altius, & certam minitantia vulnera mortem
Sentit. Habe Mœſos, inquit, te Telephe noſter
Poſcit honos, quis enim propior, quis dignior heres?
Me tuus Alcides Thracenſi urgente tyranno,
Edomitis abſolvit equis, ſceptrique quietem
Sanxit, & armatos in pacem reddidit annos,
His meritis tibi regna damus, quæ perfida fati
Ira negat prædata mihi: te lenius aſtrum
In ſenium ſeroſque dies & ſumma reſervet
Tempora, regno hilarem: vix hæc & frigida feſſis
Atropos inſerpit labris, turbata rigeſcunt
Lumina, hebent ſenſus, vivoque exuta calore
Membra, gelu lethale ſubit: mens libera tandem
Evolat, & ſocios redit inſpectura Triones.

* Marti credimum

NOTÆ.

417 *Quin Martia magnum &c.*] Διάχυσις obſcurat ſenſum, qui eſt: Si ardor trahit Æaciden in mortuam ſævire.

426 *Agnoſcitque manum.*] Vim roburque ſuum. Sic Tydeus, Menalippo occiſo apud Papin. lib. 8. *ſeſeque agnovit in illo.*

428 *Illaudata feros differt clementia motus.*] Crudelem Homerus & implacabilem fingit Achillem, eoque nomine ab Apolline. Iliad. ω. accuſatur, contra vero ἀγαθῶν ἐρεπτ[ετ]αι φρένας ἀνδρῶν, ut ait Homerus: item. ἀλλ᾽ ἐπιγνάμπτει φρένας ἐσθλῶν. De crudelitate illius multa Libanius in Progym. pag. 101. unde Phrynichus apud Pollucem lib. 7. cap. 9. pag. 372. σὺ δὲ πραγματοδίφης, ὡς Ἀχιλλεὺς οὐδ᾽ εἷς.

434 *Sceptrique quietem ſanxit.*] Papin. *& pacem fulmine ſanxit.*

443 *Socios redit inſpectura Triones.*] Papin. lib. 11. *& ſummis apicem ſibi poſcit in aſtris.* lib. 2. *præreptumque noſcit ſidera principiumque ſuum.* Sic lib. 6. de metalli foſſore: *indignantem animam propriis non reddidit aſtris.* Stoici, Pythagorei animam ex aſtris derivabant. Lucret. lib. 11. pag. 67. *quod miſſum ex ætheris oris, id rurſum cœli rellatum templa receptant.* Epicharmus apud Plutarchum in conſolat. ad Apoll. συνεκρίθη καὶ διεκρίθη, καὶ ἀπῆλθεν, ὅθεν ἦλθε, πάλιν γᾶ μὲν εἰς γᾶν, πνεῦμα δ᾽ ἄνω. τί τῶνδε χαλεπόν. Gemina ex Tragico citat Philo de Mundi incorrupt. pag. 734. Ennii Epicharmus terra corpus eſt, at mentis ignis eſt. Vide Joſ. Scaliger. Conject. pag. 27, 28. *Triones* vero *quaſi teriones*: Feſtus in *Septentrionis*. Varro lib. 6. de lingua Latina Scaliger in Conject. pag. 144. à ſtria derivat & pag. 83. *Triones* vero hic συνεκδοχικῶς pro aſtris ſumuntur.

Telephus ut vacuos ſpiranti ſanguine vultus
Conſpicit, effuſo miſeranda in vulnera fletu,
Funus herile ſtruit: quicquid vel mulcet odore,
Vel virtute ligat nervos, artuſque fluentes
Continet, aggeritur buſto: compeſcit hiantem
Dextra premens ictum, fluxum domat arcta cruorem
Faſcia, ut obtruſos fruſtra negat ire meatus.
Regia conſpicuis moles inſcripta figuris,
Exceptura ducem, ſenis effulta columnis
Tollitur, electro vernat baſis, arduus auro
Ardet apex, radioque ſtylus candeſcit eburno.
His excepta ſilex partus clauſura verendos
Jaſpide veſtitur: gemmæ quas littoris Indi
Dives arena gerit, aurum quod parturit Hermus,
In varias vivunt ſpecies, ditique decorum
Materiæ contendit opus: quod nobile ductor
Quod clarum geſſit, ars explicat, ardua pandit
Moles, & totum reſerat ſculptura tyrannum.
Prima ducis facies naſcenti vagit in ære,
Sidoniis variata togis, cunalis in altum,
Surgit honos, trepidæ circum nutrixque, parenſque
Alterno teneros demulcent ubere fletus.
Proxima laſcivis inhians diſcurſibus ætas
Nunc labente pila, nunc ſe volvente, fatigat
Buxo, nunc arcu: credas curvata coire
Cornua, & excuſſam nervo ſtridere ſagittam.
Tertia magnanimi loquitur primordia regis
Accingens pictura virum: regale verendas
Accendit diadema comas, ſublime ſedentem
Fulcit ebur, ſceptroque manus radiante ſuperbis
Ipſe nova vultum pictus lanugine regni

NOTÆ.

451 *Regis conſpicuæ.*] Quæ noſter de Theutrante, veteres ex parte de Telepho fingebant. Pauſanias in Arcadicis pag. 356. pugnam Achillis & Telephi etiam ſua ætate picturâ memorabilem fuiſſe dicit.

454 *Radioque ſtilus candeſcit eburno.*] Columnæ intermedium *ſtilum* nominat, quæ ad ſuam applicat ætatem: neque enim *ſtilum* hic pro cippo, qui erat λίθος [illegible]; qualem in Achillis ſepulchro vel monumento Alexander injunxit, Plutarchus in Alexand. accipio: neque propriè pro pila, quali Auguſtus, eaque duplici, res à ſe geſtas incidit. Vide Caſaubonum ad Suetonium lib. 2. pag. 127. Tale monumentum vide apud Stat. Pa. in. lib. 6. Vide Meurſium de Romanorum ſepulchris ad Lycophronem, pag. 192. & 127. Joſephi Scaligeri Animad. ad Euſebium pag. 146. Conject. pag. 14.

468 *Credas curvata coire cornua.*] Virg. 6 Æneid. *credas innare revulſas Cycladas.* Item lib. 12. v. 859. Prudent. *credas moveri flatibus lacunar.* Cicero hoc volebat in Hortenſio, quando dixit: *cum omnis [illegible] pyramida eſt, tum ea quæ efficit, ut ſanguinea quæ ſunt, vivere & ſpirare videantur.*

Maturum diſpenſat opus: belloque togaque
Alternus, rerum vario poſcente meatu,
Commodat aut fremitus armis, aut ocia paci.
  In ſerum perducta ſenem, pars ultima canos
Colligit, & raris ſulcantur tempora rugis,
Progreſſos teſtata dies: procul exitus ævi,
Mors longe & Lacheſi ſtamen vitale miniſtrat,
Nondum feſſa ſoror: at fato maior Erinnys
Præcipitat feſtina ducem: tres ære propinquo
Hærent, irata Pelides fronte, precanti
Telephus, exanimi Teuthras: pallere videres
Ora, genas, aurumque mori: cruor altus in auras
Exilit, & minio rorant tabulata fluenti.
Hæc ſuper exiguo breviter collecta ſigillo
Fata viri, quis regis honos, quis funeris autor;
Quod fatum, quæ cauſa, patentque hoc ſingula ſcripto;
  Dux Teuthras, Mœſis decus arvis, paſſus Achillem,
Enſe necem ſenſit, ſceptri defenſor aviti.
  Poſtquam juſta ducis nigro deplanxit honore
Fida manus, mœſtaque ululatum voce quievit
Supremo jam fine vale, redeuntia ducit
Agmina Pelides, urbes invitus amicas
Telephus & ſocios recturus linquitur agros.
  Ipſe quidem plus pace, acies; minus ocia, bellis
Poſcat, & armatæ malit diſcrimina vitæ
Spe palmæ: at populi dilecto principe nudi
Mœrentes vincere preces, ut regis iniret
Excubias, molemque datam: monet ipſe futuri
Providus Æacides cultis inſidere regnis:
In ſulcos laxare ſolum, producere fruges,
Et miſſa ſocias ſolari meſſe cohortes.
Sic paribus vincet titulis, cum ad prælia donet

NOTÆ.

476 *Rerum vario poſcente meatu.*] Plaut. *ut res ſunt, ut ſeculi mos poſſidet.*

480 *Procul exitus ævi, mors longe.*] Virg. 4. Æneid. *Tum quia nec fato, merita nec morte peribat, ſed miſera ante diem*, &c. Aut enim *fato*, aut *natura*, aut *caſu* moriuntur: qua de re Servius ad illa Virgilii, & Nannius Syllog. 5. Miſcel. cap. 17. Caſaubon. ad Suet. lib. 1. Dicit itaque poëta tale quid, *ſua morte*, ut Seneca loquitur, vel *naturali*, ut Plinius, non eſt mortuus, ſed violenta, ϰαὶ οὐκ ἰδίῳ θανάτῳ, ἢ [illegible].

492 *Sceptri defenſor aviti.*] Καλὸν ἐντάφιον ἡ [illegible].

495 *Supremo jam fine vale.*] Servius ad verſum Virg. *Sic ô ſic poſitum affati diſcedite corpus*, Æneid. 2. *affamini, ut dici mortuis ſolet, Vale, Vale, Vale.* Ita Æneas lib. 11. *Salve æternum mihi, maxime Palla, æternumque vale.* Vide de funeribus Kirchmannum lib. 3. cap. 9. qui illa ex Briſſonii lib. 8. de formulis pag. 747. tranſcripſit.

504 *In ſulcos laxare ſolum.*] Virg. Ecl. 4. *telluri infindere ſulcos.*

507 *Ille*

Ille dies, ipſique manus: hæc fatus Achilles,
Ad Danaos maturat iter: ſed venerat ante
Dux Ithacus: bellum referens, pacemque negatam
Nunciat, ægreſcunt, indignaturque Pelaſgi:
Bella petunt, hæſiſſe dolent, & frondibus hoſtes
Palladiis tentaſſe pudet: jam libera major
Laxat frena furor: ſtimulat Bellona volentes:
Mars cogit dubios, lugens per Caſtra furentis
Interpres animi: clamor tonat: arma capeſſunt,
Arma fremunt, augent lituique tubæque tumultum,
Et reſponſuris invitant vocibus Echo.
  Iſſet in Iliacos claſſis Pelopeia portus
Non expectata venia ducis: at nocituras
Nox nectit vicina moras, humilemque ſoporat
Decrepitus Titana dies, & anhela ſub undas
Admittunt radios Atlantia littora feſſos, &c.

NOTÆ.

507 *Ille dies, ipſique manus.*] Μεταλήψις. *Diem* pro commeatu ſumo, cujus beneficio dies, tempus nempe decem annorum, ad Trojam manere poſſint: vel indeterminate *diem* pro tempore ſumit, Trojanæ obſidioni debito. Ut Virg. *multa dies longuſque labor.* Et Juvenalis, *longa dies igitur quid contulit.*

513 *Stimulat Bellona volentes.*] Papin. Achill. *ſtimulatque Agamemno volentes.*

517 *Et reſponſuris invitat vocibus Echo.*] Paulinus: *Et reſponſuris ferit aëra vocibus Amen.*

520 *Humilemque ſoporat decrepitus Titana dies.*] Dies naſcitur poëtis; itaque & *tyro* & *veteranus* ſive *decrepitus* eſt. Dracontius: *ſub vere novo, ſub tempore primo, ſub tyrone die veterana in ſecla paratus.* Feſtus: *decrepitus eſt deſperatus, crepera jam vita: ut crepuſculum extremum diei tempus.* Scaliger κνέφας in *crepus* & *crepuſculum*, ut [illegible] in *criſpum* mutatum putat, comment. in Catalecta p. 190. Ita *ſolem adultum* Petronius arbiter dixit, ut Tacitus *æſtatem adultam.* Ita Plauto *dies oculata*, *diei umbilicus*, *dies abit*, *dies tabeſcit*, quaſi ſenex, & Lucret. *creſcere itemque dies licet & tabeſcere noctes.* Ita *laterare diem*, *excruciare*, *conterere*, *comburere*, *fumare*, *ſepelire*, *condere.* Vide Taub. ad Plautum, & Palmer. 13. pag. 844. &c.

ARGU-

ARGUMENTUM
LIBRI QUINTI.

Prælia ſub Priamo, ſub rege Agamemnone Quintus
Convocat, & primo cadit audax Protheſilaus,
Patrocluſque armis mendax, & Merion acer.
Tum Paris aggreditur, Spartæ cum rege duellum,
Et latus Hectoreum Pelides perforat haſta.

JOSEPHI ISCANI
DE BELLO TROJANO
LIB. V.

ARdua jam mediam pulſans Latonia cœlum
Noctivagos librabat equos, ſomnoque profundo
Exarmata quies facilem ſpondebat ituris
Portum, ſuadebatque dolos dux ipſe Pelaſgis,
Nocturnum diſponit iter, non verbere pontus
Erigitur, non voce ſonat, juſſoſque ſilere
Sulcat inoffenſos tacito ſub remige fluctus
Inceſſum furata ratis. Sic cæde ſuorum
Exigua innocuum lucrari forte triumphum
Grajugenis fortuna dabas: at Martia Naupli
Proles erubuit fraudes, & furta negavit.
Ultimus hic Danaum ter denâ claſſe ſecutus

NOTÆ.

9 *Innocuum lucrari forte triumphum.*] In pulveream victoriam, ἀκονιτὶ ἀναιμωτί. *Salmacida ſpolia, ſine ſanguine & ſudore*, ut Ennius apud Feſtum loquitur, ἀδάκρυον πόλεμον nominat Zenobius & Diogenianus, ἀναιμωτὶ καὶ ἀκονιτὶ καὶ ἀδακρυτί. Iſid. Peluſiot. lib. 3. epiſt. 22.

11 *Erubuit fraudes, & furta negavit.*] Clandeſtina & per inſidias geſta, *furta* nominant Latini. Virg. *nec ego hanc abſcondere*

Signa ducum, longaque exuſtus febre, moratas
Inachidis excuſat opes, ſeque obice morbi
Tentum, quam primum licuit veniſſe, fatetur.
Hanc ipſa ad vocem facies facit, aſpera paſſo
Conjurat pallor, & vultu teſte merentur
Verba fidem: at ſoſpes animus, nulloque dolore
Fractior, imbelles artus, nervoſque negantes
Exigit, & Martem manifeſtum ſuadet Achivis.
Ocyus audentem virtus animatur in iram,
Jamque dolis viciſſe negant: ſua qualibet angit
Gloria, qui jaculis longe, qui comminus enſe,
Qui pede, qui curru fidit, * ut claſſe mereri
Promptior, agnoſci petit, expectatque videntem
Percuſſura manus, & ſi quid nobile poſſit,
In tenebris ſepelire pudet. Sic Martia pubes
Mutatis hæret animis, longique ſoporis
Impatiens, noctem vigiles expendit in uſus,
In ſomnum non fracta levem, ſeſeque viciſſim
Excitat: hi tenſos librant in bella lacertos,
Intenduntque gradus, pugiles pars plurima vultus
Exertat, partem veſtis furatur ahena

* *Lege vel.*

NOTÆ.

dere furto ſperavi, ne finge, fugam. Papin. *Auſus erat furto dextram inſertare Leonteus,* 9. Theb. Sic noſter lib. 6. v. 750. *vincere furto,* v. 714. *Furta negat Pyrrhus* lib. 5. v. 8. *Inceſſum furata ratis.*

13 *Longaque exuſtus febre.*] [illegible] φλογερῷ ἢ καύματι. Hinc febrientes [illegible] Plutarchus de ſanitate: dicta etiam *febris à fervore,* ut Scaliger in conjectan.

14 *Seque obice morbi tentum.*] Τῆς νόσου ἐμποδών. *Obex* ab *ob* & *jacio:* producturi ergo tempus ſyllabæ geminant: breviaturi alterum, abjiciunt. Vide Scaliger. ad Tibul. lib. 1. *Tentum* autem pro detentum, de quo lib. 3. v. 28.

18 *Nulloque dolore.*] Fractior pro infractior κεκλασμένος [illegible]. Clem. Alexandrinus. *Ingenium fregere meum mala,* Ovid. 4. Triſtium.

19 *Nervoſque negantes exigit.*] Male ſubſtituere conati, *erigit.* Virg. *Exegit cæcos rabies.* Lucan. *cladeſque omnes exegit in uno Sæva die,* lib. 8. & 14. *Exegere enſes,* lib. 7. *paucas victoria dextras exegit,* lib. 10. *& pingues exige ſomnos.* Ovid. *jamque opus exegi,* & lib. 1. Metam. *ſpatiis exegit quatuor annum.* Manil. *Ut faciat vires & animos exigat ortus.* Item: *vireſque exegimus omnes:* ubi vides ſimile genus loquendi. Seneca initio de brevitate vitæ paulo aliter: *Inde Ariſtoteli cum rerum natura exigenti, minime conveniens ſapienti viro lis eſt* &c. Cicero. *exigere viam.* Ver. 3. quod Pedianus explicat pag. 113.

22 *Sua qualibet angit Gloria.*] Malim, *quemlibet.* Vide lib. 3. v. 342. Si *qualibet* retinetur, ſenſus eſt: de ſua laude cujuſvis animum ſollicitum fuiſſe. Vide Papin. lib. 7. ubi ſimilis apparatus.

23 *Qui jaculis longe.*] [illegible], eminus.

24 *Vel claſſe mereri promptior.*] Erat in libris, *ut claſſe.*

25 *Expectatque videntem percuſſura manus.*] Teſtem ſcilicet & præconem fortitudinis.

32 *Pugiles pars plurima vultus exertat.*] Pugil à pugnando, Varro. *Pugiles vultus,* ut lib. 6. *pugiles vir ſurgat in annos:* & eodem lib. v. 492. *& gladii pugiles,* pro pugnaces. Aliquando [illegible] toroſum & compactum corporis robur ea voce ſignare videtur. Vide Proverbium *pugilica valere.*

33 *Partem veſtis furatur ahena.*] Arma. Sic poſtea, *ægide,* pro parma, vel ſcuto.

37 *Monan-*

In ſummos perducta pedes, ac denique juſſi,
Armantur pariter galea caput, ægide pectus,
Enſe latus, pharetris humeros, & ſtipite dextras.
His inſtructa fremit in lucem turba, morantem
Vix paſſura diem, noctis diſpendia damnant,
Et Venerem Tithone tuam: cum prævia Phœbi
Amplexu gelido & ſterili tardetur amore.
Vota virum valuiſſe putes, intenſior orbem
Spiritus aſtriferum torquet, ſemperque negatis
Elidens modulis ſtupidas novus impetus aures
Phœbeum maturat iter. Senſere Pelaſgi,
Senſit & ipſe ducum princeps Ægæus Atrides
Adventare diem: mox nectens ordine puppes,
In mediis alnoſque breves & vela minora
Claudit aquis: aut turrigeras pelagique potentes
Et bellare avidas primos diſponit in ictus.
Cumque metu prædone animi perculſa labarent

NOTÆ.

37 *Morantem vix paſſura diem, noctis diſpendia damnant*, &c.] Pacatus in Paneg. pag. 28. *Adeo quidem, ut caſtris ad caſtra collatis, quod præcipiti die manum conſerere non poterat, ſpe victoria cum luce ventura, pervigil ageret: tardum ſolem, deſertorem diem, annuum noctis æſtiva tempus criminaretur.* Claud. de Nuptiis Honorii: *Incuſat ſpes ægra moras, longique videntur ſtare dies, ſegniſque rotam non volvere Phœbe.*

41 *Vota virum valuiſſe putes.*] Vide lib. 1. v. 178.

42 *Semperque negatis elidens modulis ſtupidas novus impetus aures*, &c.] Pythagoræ illud φιλοσόφημα de Harmonia ſiderum tangit: de quo Cicero in ſomnio Scipionis: & Macrob. lib. 1. cap. 6. pag. 23. Ariſt. 8. Polit. Plato in Timæo, & Ficinus in comment. cap. 28. & præfatione in Ionem. Plutarchus libro de animæ procreatione. Varro Attacinus in fragm. Chorographiæ: *Et ſeptem æternis ſonitum dare vocibus orbes.* Athenæus lib. 14. Baſilius lib. 3. in Hexaëm. Cenſorinus de die Natali cap. 13. Fracaſtorius in Siphilide, Martianus Capella lib. 8. de Nupt. Philol. Claud. de 4. Honorii Conſulatu. Philo de opificio mundi p. 8. Ocellus Lucanus apud Stobæum cap. 16. Prolixe Nicomachus Geraſenus lib. 1. Muſices p. 66. Avienus *numerum celſi modulaminis* lib. 1. vocat. Geraſenus Plutarchi ductum ſequi videtur pag. 1029. libro de Animæ procreat. Recte vero addit, *ſemperque negatis*; quia dudum id à ſummo Philoſopho factum 2. de Cœlo cap. 9. κομψῶς, inquit, μὲν εἴρηται καὶ περιττῶς ὑπὸ τῶν εἰπόντων· οὐ μὴν οὕτω γ' ἔχει τὸ ἀληθές. Baſilius videatur etiam d. l. Solent Græci Patres, Chryſoſtomus ſæpe, χορείαν ἄστρων, ut Latini choreas aſtricas nominare: ſed nihil hoc ad illam Muſicam. Irenæus lib. 1. adverſus Hæreſes ſcripſit, Marcum quendam ſtatuiſſe, primum cœlum ſonare α, proximum ε, & ſic ordine, indeque coaleſcere Pythagoræ concentum. Sed φληνάφους μακρὰς καὶ γραῶν ὕθλους texuit: vide Voſſium ea de re in Rhetoricis. Illud non æque vulgo notum, quod eadem fide veri ex Xenocrate pag. 944. Plutarchus ſcribit in libro de facie Lunæ; piorum animas ſuaviſſimam illam Harmoniam non exaudire, quamdiu in umbra Lunæ ſunt: hinc æra pulſabant auxiliaria, ut ait Papinius, cum Luna delinquit. Id quoque huc facit, quod Cleanthes ſolem πλῆκτρον vocavit: quia ἐν ταῖς ἀνατολαῖς ἐρείδων τὰς αὐγάς, οἷον πλήσσων τὸν κόσμον εἰς τὴν ἐναρμόνιον πορείαν τὸ φῶς ἄγει.

43 *Elidit modulos.*] Quaſi attritu fiat. Ovid. *eliſi nubibus ignis.* 6. Metam. Petron. *eliſa vulnera pacis.*

50 *Cumque metu prædone animi.*] Cointus lib. 8. Δέος δὴ βίην ἀμαλδύνει καὶ νόον, τρεσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετή. Tyrtæus.

Agmina, & horrorem præſens inſtantia Martis
Incuteret, dux orſa movet, quis integrat iras,
Spem ſancit, firmat animos, & roborat auſus.
  Ultores Danai, non nectere verba neceſſe,
Et longas cumulare preces: ſeſe excitat ultro
Virtus; at quiſquis pavidus timor obſtruit aures,
Et precibus mens tarda negat: quin aſpera rerum,
Ni longum meminiſſe foret, ſibi publica bellum
Cauſa daret, patimur cuncti, nec ſola maritos
Urit hyems: taceo veniales hoſpitis auſus,
Et caſtum prædonis opus, nec numina læſa
Conqueror: at ſolus in noſtras ſufficit iras
Laomedonteæ pacis rigor: hæccine regum
Et pietas, & clara fides? ô barbara vere
Sævitia, exemploque carens, & cognita nulli
Aſperitas! quiſnam nudæ clauſiſſet arenæ
Hoſpitium miſeris, quos obvia Scylla, ſecuta
Tellus, & ſocio fregit Thetys hoſpita fluctu?
At Peleus Telamonque illic, genituſque tonante
Amphitryoniades, & quos habuiſſe ſuperſtes
Græcia gaudet avos: minus haud tamen auſa prophana
Barbaries, ſprevitque Deos, generoſque deorum.

NOTÆ.

54 *Ultores Danai*, &c.] Ad hanc faciem Cæſar apud Lucanum, lib. 7. ſuos animat. Virgil. lib. 10. Lesbonactis in eo genere elegans eſt hortatoria inter Oratorum Græcorum Orationes p. 170. Refer huc Tyrtæi bellicas ἐπιτρεπτικάς. & Frontini cap. 11. lib. 1.

59 *Nec ſola maritos urit hyems.*] Sic Virgilii in eadem re, *nec ſolos tangit atridas iſte dolor.* Vide lib. 3. v. 341.

61 *Et caſtum prædonis opus.*] Εἰρωνεία.

66 *Quiſnam nudæ clauſiſſet arenæ Hoſpitium miſeris.*] Ex Virg. *hoſpitio prohibemur arena:* quem & alibi imitatur, *Quum tandem hoſtilis arenæ allapſi gremio.*

67 *Obvia ſcylla, ſecuta tellus, & ſocio fregit Thetis hoſpita fluctu.*] *Tellus ſecuta*, Symplegadum notat ſcopulos, qui nave ad ductum columbæ tranſeunte, demum coierunt, & ex eo immobiles fuerunt. Vide Apollod. lib. 1. p. 49. Quod vero ſequitur *ſocio fregit Thetis hoſpita fluctu*; nihil aliud notat, quam illam maritimis moribus, ut Comicus ait, cum Argonautis non eſſe expertam, ſed novas advenas inſtar hoſpitis placide excepiſſe. *Frangere*, ut Horat. *incurvare querela.* Silius, *Pieria liquefacta lyra*, lib. 11.

68 *Socio fregit Thetis hoſpita fluctu.*] *Frangere* aliter hic exponendum, quam infra, *& quos ter quina fregit Tyrinthius alnus* hic enim eſt emolliit, demulſit, ut apud Silium: *durata virorum pectora Caſtalio frangebat carmine Teuthras*, lib. 11. Sic Lucret. lib. 4. *Sed leviter pœnas frangit Venus inter amorem*, & lib. 5. *Blanditiis facile ingenium fregere ſuperbum.* Prop. lib. 2. *Frangitur in tacito fœmina ſæpe viro.* Inde Papin. Sylv. 2. *verba refringere*, & lib. 3. *frangere ſexum:* ut noſter paulo ante hoc libro: *in ſomnum non fracta levem.* Ovid. *victaque mutati frangitur ira maris*, 1. Triſt. Ita Quintilianus in Seneca lancinat, quod *rerum pondera minutiſſimis ſententiis fregiſſet.* Varro 2. de re ruſt. *calores aut frigora ſe fregerunt.* Claud. in laude Serenæ; *tu ſola frementem Frangere, tu blando poteras ſermone mederi.* Eodem modo Græci mollia, effœminata κεκλασμένα, κατεαγότα vocant. Ita Cointus θυμὸν ἰαγῆς lib. 1. τίς ὁ κατακλᾶται ὀδυρμοῖς Nazianz. orat. 16. pag. 246.

75 Acceſſit

Dii melius, nec ſe lenta Tirynthius ira
Et ſuperos ultus, paucis in bella ſecutis
Acceſſit, vicit, rediit: bellum Hercule nullo
Nunc erit, & nullum ſenſit prior hoſtis Achillem.
Quod ſi gentiles animos cognoſcere certum,
Certanteſque auſus, dignetur nemo priorem,
Erubeat ſibi quiſque parem: quare inclyta pubes
Tende per imbellem gladiis ultoribus hoſtem,
Tende age juro Deos, facilem ſine Marte triumphum,
Ignavumque queror: quid virtus alta, quid arma
Bellica? Terga dabunt omnes, & pectora nullus.
Perjurumne viri pœnas ſolviſſe, tyrannum
Sufficiat? cecidit non exorabilis hoſtis,
Infeſtus ſupereſt hoſpes: violentior ille,
Hic peior: gladios igitur nec tela recondat
Debita, terrarum quiſquis commercia, quiſquis
Integrare toros, caſtaſque impune * ſorores
Jungere ſecurus curat, quid plura? voluntas
Omnis in effectum cauſas habet, ite volentes,
Ite duces, arces nullæ, nulla arma morentur:
Et quos ter quina fregit Tirynthius alno,
Innumera calcate manu. Sic fatur, & ortum
Nox aperit proſcripta diem, perjuraque labi
Pergama viſuros vigiles properantior axes
Sol rapit, ipſi etiam lentas cauſantur habenas
Quadrijugi, volvique rogant intenſius orbem.
Mira fides, ortus velox, & veſpera nulla,
Luciferique ſui Solis rota prævenit ignes.
Utque hilaris grato lux omine firmet Achivos

* Marg. ſopores.

NOTÆ.

75 *Acceſſit, vicit, rediit.*] Ad imitationem Cæſaris: *Veni, vidi, vici*, quod puto formatum ad ductum veteris illius ab Ariſtotele allegati 3. Rhetor. cap. 12. ἦλθον, ἀπήντησα, ἐδεόμην. Dio: αὐτὸς πόλεμον ἦλθε, καὶ εἶδεν αὐτὸν, καὶ ἐνίκησε. Florus de eadem re: *More fulminis, quod uno eodemque momento, venit, percuſſit, abſceſſit.* Auſonius ſimili ἀσυνδέτῳ. *Profectus, victus, vinctus, regi deditus.* Ita Maccabæorum lib. 2. cap. 13. in fine & cap. ſeq. ἐχείρωσεν, ἐνίκησεν, ἀπέστρεψε.

78 *Dignetur nemo priorem, erubeat ſibi quiſque parem.*] Ex illo Flori: *nec hic ferebat parem, nec ille ſuperiorem*, quod Lucanus: *nec quenquam jam ferre poteſt Cæſarve priorem, Pompeiuſve parem.*

89 *Caſtaſque impune ſorores.*] Al. *Caſtoſque impune ſopores*, utrumque probum.

90 *Voluntas omnis in effectum cauſas habet.*] Paſſivum illud innuit, *promiſſum cadere in debitum*, ἅμα ἔπος, ἅμα ἔργον, προέλαβε τοὺς λόγους τὸ ἔργον, ut Chryſoſtomus loquitur Homil. 32. in Matthæum p. 302. Dio Cocceius: μορφοῦται τῷ ἔργῳ τοὺς λόγους lib. 43. pag. 217 Ita Æſchines ad Demoſthenem: ἅψαι τῶν ἔργων, ἐπίδειξον. Nazianz. Orat. 36. pag. 581. ἔργοις ἀπόδειξις διαθέσεως. Vide etiam Iſidorum Peluſiot. lib. 1. epiſt. 342. & lib. 3. epiſt. 158.

99 *Ortus velox, & veſpera nulla.*] Sine crepuſculo, quod [illegible] cum ſequentibus.

Non oriens Titana rubor, non pallor Eous
Inficit: at puro, qualique in luce ſuperbit,
Cum ſine nube dies, & ſe * confractior umbra
Colligit in conum, tali pater ore ſerenus
Orditur curſus: miratur Achæa juventus,
Duxque iterum: ſuperisne manus & tela negemus
Inachidæ? vocat ecce Deus: ſol lætus anhelis
Inſtat equis, Neptunus aquas ac pervia mollit
Cærula: credo equidem vires à gentibus iſtis:
Laomedonteo poſcunt ex hoſte triumphum:
Sed moror, exclamant Danai, totoque reſultat
Vox animoſa freto. Non ſic inſibilat Auſter
Frondibus hybernis, non tanto verna fragore
Flumina præcipitant montes, non flumina cautes.
Senſerat Iliace cuſtos Tritonidis Aſtur
Adventare rates, celerique incerta per urbem
Diſcurſu rapiens veſtigia, nunciat arma,
Arma iterat. Quonam uſque viri torpebitis? inquit,
Ecce hoſtes, vidi ratibus tectum mare, jamque
Littus habent. Querulas tollit plebs credula voces,
At pueri lachrymis matres & voce ſecuti
Contendunt, gemituſque æquant, acuuntque tumultum.
Hector ut Europam totis adnare carinis
Audiit extimuit paulum: mox mente reducta
Colligit in vires animum, ſeſeque, quod ardens
Auſa fugam virtus, peregrino pulſa timore
Ceſſerit, incuſat; rapit ilicet arma, nec agmen
Exſpectat ſoluſque effracto cardine, ſolus

* *Leg. contractior.*

NOTÆ.

104 *Et ſe confractior umbra colligit in conum.*] Male: lege *contractior.* Ovid. lib. 3. [illegible]: *Jamque dies medius tenues contraxerat umbras.* Lucanus lib. 4. *donec decreſceret umbra in medium ſurgente die.*

110 *Credo equidem vires à gentibus iſtis.*] Elegantiſſ.

113 *Non ſic inſibilat Auſter.*] Ovid. 15. Metam. *ubi trux inſibilat Eurus, murmura pineſis fiunt.* Papin. 6. Theb. *denſiſque inſibilat aër Vulneribus,* lib. 5. *dominis aſſibilat auris.* Silius lib. 12. *jacta in turmas per nubila flamma Stridorem ſervant, membris inſibilat ignis,* lib. 19. de Vulturno: *patuloque inſibilat ore.*

125 *Extimuit paulum; mox mente reducta colligit in vires animum.*] Seneca lib. 2. de ira cap. 3. *Itaque & fortiſſimus plerumque vir, dum armatur, expalluit: & ſigno pugnæ dato, ferociſſimo militi paululum genua tremuerunt: & magno imperatori, antequam inter ſe acies arietarent, cor exiluit: & oratori eloquentiſſimo, dum ad dicendum componitur, ſumma riguerunt.* Ita de Leone Lucanus lib. 1. *Æſtifera Libyes viſo Leo cominus hoſte, ſubſedit dubius, totam dum colligit iram: mox ubi ſe ſæva ſtimulavit verbere cauda,* &c. Ariſtotel. tamen Hiſtor. animal. lib. 9. cap. 44. [illegible]. Papin. lib. 6. de pugnaturis: *Nil fixum cordi, pugnant exire, paventque, concurrit ſummos animoſum frigus in artus.*

129 *Solus evolat.*] Ita Corn. Manlius in Iliade apud Priſcianum lib. 7. *celeriſſimus advolat Hector.*

Evolat: exiliunt pariter, longeque ſecuti
Stipantur Phrygii, ſævos diſſibulat urbem
Murus in egreſſus: At vix iter unda meantum
Expedit anguſtum: tot millibus arva ſecundis
Troilus anticipat ſpaciis, hos tertius acer
Æquat Alexander, reliquos fert impetus idem,
Sed minor aut pedibus virtus, aut curribus ardor.
Primus ut Argolicos, tonſis certantibus Hector
Denſius allabi cernit, quonam impetus? inquit.
Siſtite Tantalidæ, mediis concurrimus undis:
Tutores habet unda ſuos: ſic fatus, anhelos
In fluctus admittit equos, propiuſque minantem
Phyllacide puppim torta transverberat haſta,
Affigitque Lycum clavo, pauciſque cachinnum
Aſperat. I pelago tutus, non te æquor & Eurus
Excutient ſtabili pinum moderabere dextra,
Phaſiacas dum quæris opes. Turbantur Achivi:
Intendunt animos Phrygii, ferit aſtra tumultus
Diſſonus: aſt Echo dedignans barbara Græcum,
Frangit inexpletas iterato murmure voces.
Ocyus Hyſiphides vacuas rectoris habenas,
Intuitus, ſubit ipſe, & toto robore pinum

NOTÆ.

130 *Longeque ſecuti ſtipantur Phrygii.*] Ut Papin. lib. 19. *fugit omnis in imos turba lacus viridoſque metu ſtipantur in algas.*

131 *Diſſibulat urbem.*] Papin. lib 6. *Emicat, & torto chlamydem diſſibulat auro.* Prudent. Pſychom. *avulſis exſibulat ilia zonis.* Sidon. Apollin. lib. 3. epiſt. 3. *laminarum vincula diſſibulant.* Alcimus Avitus lib. 4. *Pallia blattarum ſpreto diſſibulat auro.* Vide *inſibulare* apud Feſtum: & de *fibula* Marcellum Donatum in Dilucidat. ad Livium pag. 81.

132 *At vix iter unda meantum expedit anguſtum.*] Virgil. *unda ſalutantum*: ut Nazianz. orat. 20. τὸ λαοῦ πέλαγος, p. 351. Papin. *foribus immiſſa ſuperbis unda fremit vulgi.* Affluentem illum numerum, ut Suetonius vocat, varie Latini & Græci efferunt. *Gregem ancillarum.* Terent. *nubes, nimbus, globus, gens, manus, examen, mons, agmen, turba*, paſſim Poetæ. *Imber loſarum* Claudianus: *vulgus ſtellarum* Manilius: *tempeſtas* Silius: *ſpira* Ennius, ut exponit Feſtus in *Spira*. *Scaturigo formicarum.* Apuleius: *aërii populi*, aves Manilio. Sidonius *ſcelerum populus.* Florus, *populus virorum. Populus piſcium, plebs amnium & aſtrorum* Ennodius. Græci eodem modo κύματα λαῶν. Nonnius: ποταμοὶ πυρός, πηγαὶ κρουνοὶ Pindarus. Ita paſſim νέφος, νιφάδες, χύμα, χύσις, πλῆθος, ἑσμὸς, φῦλα, φάλαγγες. θίασος, νέφος, συρφετὸς Chryſoſt. ut & [illegible], ὄχλος, & quæ illius generis in ditiſſima lingua, prope infinita.

135 *Reliquos fert impetus idem.*] Familiare Ovidio loquendi genus: *Eſt mihi per ſævas impetus ire feras*: aliis etiam uſitatum. Sic *illam fert impetus ipſe volantem*, [illegible]. Nazianz. Orat. 17. pag. 266. [illegible] vocat Pindarus: [illegible], ut exponit Nazianzenus.

148 *Echo dedignans barbara Græcum.*] Feſtus: *Barbaricum appellatur clamor exercitus: videlicet, quod eo genere barbari utantur.* Barbari autem proprie Phryges dicti, ut monuit Joſephus Scaliger in conjectan. Meurſius ad Lycophronem, p. 137. quod ex Horatio manifeſtum, *Græcia barbariæ lento colliſa duello.* Sic infra, cum ait de effuſo ſanguine: *Phrygio Græcus ſociare ſuperbit*: πολέμιον & ἄσπονδον exprimere voluit.

Præcipitat: volat illa, & ſeſe infringit arenis
Iratæ ſimilis, ac ſicco naufraga portu
Explicat Hemonidas. Mox cum perjura teneret
Littora, & inviſas primus calcaret arenas,
Protheſilaus, ait, iter hac, hac ibimus (inquit)
O ſocii, non tota Phrygum quam poſcimus Ide,
Communes partimur agros. Hæc fatus, in enſes
Irruit, & qua acies inſtat denſiſſima, durum
Extorquet violentus iter, treis littoris Indi,
Quinque Arabes, ſeptem Nabatheæ, gentis alumnos
Conſumit victrice manu. Dabat obvia Phorbas
Pectora, & intenta veniebat turbidus haſta.
At ferus Hyſiphiaes præciſo ſtipite ferrum
Decutit, ac maculis ruptis, & caſſide fracta,
Pectore dividuo perducit in ilia telum.
Stabat in occurſu pelagi Chaldæus Orontes
Dumque ratis inhibere parat, ſuſpenſus in ictum,
Fallit arena pedes & inanes excipit auſus
Præcipitem merſura Thetys. premit Inacha pubes
Deſuper ille * parens in gyros brachia ſpargit
In mediis ſe librat aquis, nunc exſerit ultro,
Nunc caput immergit pelago, varioque timore
Aut longos hauſtus, aut tela prementia vitat.
Tandem dum fluctus gravior rimatur opacos,
Incidit in puppes, frontemque infigitur uncis.

* Leg. pares.

NOTÆ.

152 *Et ſeſe infringit arenis.*] Libro 1. *fractaſque offendit arenas* Virg. 10. Æneid. *ſulcumque ſibi premat ipſa carina*, & poſtea: *namque inflicta vadis.* Papinius de Achille lib. 1. *digitoſque ſonantes infringit cithara.*

156 *Iter hac, hac ibimus, inquit.*] Sic Hippomedon apud Papin. lib. 7. & Capaneus lib. 10. *Hac ait in Thebas, hac me jubet ardua virtus, ire*, & apud Silium lib. 1. Murrus: *Hac iter eſt, inquit, vobis ad mœnia Roma.*

162 *Dabat obvia Phorbas Pectora.*] Nomina militum maximam partem à Papinio ſumpſit: pauca à Virgilio & Homero: pauciora ab Hygino & Dicty.

165 *Ac maculis ruptis, & caſſide fracta.*] Per *maculas* reticulum intelligo coriaceum, quo galea aſtringitur. Homer. Iliad. κ. Meriones ibi dat Ulyſſi κυνέην, quæ πολέσιν ἔντοσθεν ἱμᾶσιν ἐντέτατο στερεῶς, vel loricæ annulos ſive circulos ferreos aut coriaceos, quibus ſummum pectus tegebant. De lorica vide Lipſium de Militia Romana lib. 3. Dial. 6. Sunt autem annuli iſti inſtar macularum & plagularum in reti, de quibus Joſephus Scaliger in conject. pag. 67. Manilius ad talia πλέγματα reſpiciens ait: *Incautoſque trahunt macularum vimine thunnos.*

166 *Pectore dividuo.*] Horatii & Ovidii verbum: *Et mihi dividuo findetur munere quadra. Inſula dividua quam premit amnis aqua.*

171 *Ille parens in gyros brachia ſpargens.*] Male *pavens* ſubſtituit Carolus, cum *pares* legendum ſit, loquitur enim de natante. Sic Seneca: *Spargenda eſt manus*, epiſt. 29. Silius lib. 9. *Scindunt ſe turma, prædicit ſpargere bellum*, & lib. 7. *ſpargentem in vulnera ſævos fraude fuga calamos*, lib. 1. *qua ſparſit ferrum, latus rubet æquore limes.*

176 *Frontemque infigitur uncis.*] Ad imaginem Phocei apud Lucanum lib. 3. v. 704. *Puppibus occurrit:* noſter, *incidit in puppes.*

Uncum

Acrius incumbunt Phrygii, contra ira furentes
Et pudor Argolicos, armat, nunc littora perdunt,
Nunc dubiam lucrantur humum: bibit unda cruorem
Alternum: at Phrygio Græcus ſociare ſuperbit.
Emicat immodicus animi, metuenſque priorem
Solus in extremum jamjam proruperat agmen
Turbidus Hyſiphides: populum vaga turba ſecutum
Non unam ſævire manum creditque pavetque:
Ceu Mars ipſe premit: acies prævectus utraſque
Liquerat, ardebatque arces calcare, relicti
Contemptor belli, ſed anhelo fervidus Hector
Objicitur: Quonam uſque? hic terminus, inquit, & enſem
Nudat atrox, conumque nihil tutante pyropo
In pectus conſedit ebur: mox intonat oris,

NOTÆ.

Uncum vero pro hamo adunco & incurvo ſumit, ut inibi Lucanus: *Et nimis affixos unci convellere morſus.* Juvenal. Sat. 10. *impacto Sejanus ducitur unco.*

177 *Acrius incumbunt Phrygii.*] Papinius: *Fortius incurſant Tyrii*, unde Silius afformavit ſecum lib. 15. *Acrius hoc Italum pubes incurrit:* ut multa alia ex illo deducta; quibus æſtimium magni illius Poëtæ augetur, cujus nomen nequaquam tam frivolis receſſibus obſcurari debuit, cum & vir doctus & Conſularis, & aliquandiu forte σύγχρονος tanti poſt unicum Virgilium illum tecerit.

180 *Phrygio Græcus ſociare ſuperbit.*] Vide ſupra verſu 148. ubi idem in Echo, ſive, ut Varro lib. 3. de re ruſtica, loquitur, *reſonante imagine fingit:* Forſan ad imitationem rogi Thebani, de quo Lucanus & Papinius. Vide ſimilia etiam in avibus odia, quæ in Barbaros incurrunt. Græcis blandiuntur, apud Ariſtotelem in mirabilibus: quibus conjunge, quæ Meurſius ad Lycophronem notat, pag. 233.

183 *Turbidus Hyſiphides.*] Proteſilaus. *Proteſila, tibi nomen ſic fata dederunt, victima quod Trojæ prima futurus eras*, Auſonius. Πρῶτος λαὸς, vel πρῶτος ἐλθὼν [illegible]: Græcorum enim claſſis ſolvit Iphigeniæ ſanguine, appulit Proteſilai cæde, quo Manilius reſpectum habere videtur, cum ait: *claſſemque ſolutam ſanguine, & appulſam terris.* Vide Scaliger. ad Manil. pag. 387. & in conjectaneis pag. 146.

189 *Conumque nihil tutante pyropo.*] Virgilius: *Et conum inſignis galea, criſtaſque comantes.* Silius: *conos implumes*, libro 6. lib. 2. v. 399. *vibrant cui vertice coni Albentes nivea tremulo nutamine penna.* Sumunt autem poëtæ conum vel pro ornamentis galeæ, vel apice cui pennas inſerebant. Papin. lib. 8. *ſtant vertice coni*, eodem lib. *nuſquam ardua coni Gloria*, lib. 12. *nutantis vertice coni.* Conus vero Heroibus triplex erat. Interpres Euripides in Oreſte: [illegible]. Sed Poëtæ etiam, [illegible], cum Apollonio canunt. Vide Polybium lib. 6. cap. 424. & Paſchalium cum ambitu de cono galeæ agentem lib. 10. de coronis cap. 19. De pyropo, an gemmam, quod noſter innuere videtur, an æs Cyprium notet, quod aliis placet, vide Panciro'lum, & illius ampliatorem Salmuthus caput de pyropo.

190 *In pectus conſedit ebur.*] Philoſtratus in Heroicis aliter, [illegible]. Ebur autem vel in capulo gladii erat, vel vaginæ erant eburneæ. Hinc noſter pro gladio alibi uſurpat, lib. 6. *cur ſtringis eburnos Diis inviſe Deos*, hic de capulo intelligas. Philippo Macedoni oraculum datum Trophonium, [illegible]: quod alii ad curtum capulo gladii Pauſanici inſculptum, alii ad paludem Thebanam referunt: Ælianus lib. 3. Var. Hiſt. cap 45. Alcæus apud Hephæſtionem: [illegible]. Spartianus de Hadriano p. 290. *capulo vix eburneo ſpatham clauderet.* Hinc Virgil. 11. Æneid. *enſem collo ſuſpendit eburnum,*

Quiſquis es, i felix, reliquiſque ſuperbior umbris.
Hectorea mactate manu: ruit unicus ille
Laodamia tuus, fidæque oblitus amantis
Non timidas in bella preces, non mollia juſſa
Pertulerat: primos teneri reſpectus amoris
Ceſſit ad armorum fremitus: at neſcia fati:
Hemonis abſentem ſuſpirat mœſta maritum,
Et non ſenſuros vultus premit, oſcula figens
Cerea, difficileſque Deos in vota fatigat.
Nequicquam, jacet ille quidem, lapſuſque jugales
Impedit, & curru non agnoſcente fatiſcit
Hunc ubi præcipitem volvi videre Pelaſgi,
Pennificat formido gradus, ſtimulatque volucres
Ire pedes: cunctis, iter eſt ad littora longum
Et tardum repetiſſe rates. At fulminis inſtar
Proſilit Æacides, & formidabile frendens,
Proh pudor Inachidæ, vix dum præſenſimus hoſtes,

Notæ.

num, & lib. 9. *vaginam eburnam:* unde proverbium: *Plumbeus gladius in vagina eburnea.* Diog. Laërtius lib. 6. in Diogene pag. 406. Prudent. Ψυχομ. *ebur infelix decoriſque pudendi ſigna abjicit.* De capulo ſunt illa noſtri, lib. 6. *in clypeo conſedit ebur.* lib. 2. *in capulo crudeſcit ebur. Non madidum mucronis ebur.* Συνεκδοχῇ varias reſpicit, pro luxuria veterum, materias. Sic apud Claudian. de laudibus Stil. *dextraque tegendum Diva ſimul porrexit ebur.* Seneca Epiſt. 76. *navis, cujus tutela ebore calata eſt.* Lucanus lib. 10. *ebur atria veſtit.* Ovid. Eleg. 4. lib. 5. de Ponto: Idem, *Conſpicuum ſignis cum premet altus ebur. Pharetra ex ebore*, 8. Met. *menſa* apud Juvenalem.

191 *Felix, reliquiſque ſuperbior umbris.*] Ita Capaneus lib. 10. Theb. *multumque aliis jactantior umbris.* Et illud Virgil. *Æneæ magni dextra cadis.* Ita lib. 8. Silius: *haud alia decuit te occumbere dextra.*

198 *Et non ſenſuros vultus premit, oſcula figens cerea.*] Ita Lucretius, *cerea perſona*, lib. 4. quamvis libri variant. Ovidius in Laodamiæ epiſtola *Quæ vultus referat eſt mihi cera tuos*, de Remedio amoris lib. 2. *Si potes, & ceras remove: quid imagine muta Carperis? hoc periit Laodamia modo.* Vide Pierii Valeriani epiſtolam Proteſilai reſponſoriam, & totam rem apud Hyginum fab. 104 ubi ſimulachrum *æreum* pro *cereum*: male, ut multa alia, in illo autore legitur. Hygino & illud contrarium, quod viſa meriti expiraſſe fingitur, vel ut alii, Proteſilaum reditum impetraſſe. Propert. lib. 1. *Non ego nunc* &c. Ita Livius Andronicus Laodamiam introduxit reditum exorantem conjugis. Hieronymus illam occiſo marito noluiſſe ſupervivere ſcribit, adverſus Jovinian. lib. 1. pag. 134. Vide Papinium 5. Sylvarum, ubi tamen Politianus politiſſimus per Phylaceida Alceſtim intelligit.

199 *Difficileſque Deos in vota fatigat.*] Papin. lib. 5. Sylv. *ſuperoſque in vota fatigat.* Vide lib. 2. v. 499.

200 *Lapſuſque jugales impedit; & curru non agnoſcente fatiſcit.*] Prius de equis Proteſilai implicatis capio; alterum de curru non agnoſcente refero ad illud Virgilii Georg. 1. fin. *Fertur equis auriga, neque audit currus habenas.*

203 *Pennificat formido gradus.*] Ad Virgilii illa reſpicit, *pedibus timore addidit alas*, πόδας ἔπλα λαιψηρῶν. *Pennificat* vero format, ut Val. Flaccus lib. 1. *terrificans*, ut Plinius *clarificat* lib. 20. cap. 23.

206 *Et formidabile frendens.*] Homerus Iliad. η. μειδιόων βλοσυροῖσι προσώπασι: unde Virgilius deduxit, *riſit mixta Mezentius ira.* Papin. lib. 8. de Tydeo: *& formidabile ridens.*

230. Ut:

Et jam terga damus: inquit: Sylvæque trabalis
Robur in obliquas quæ carbaſa porrigit auras,
Corripit, atque iterat, Nunc ô nunc nemo ſequatur,
Solus eam, vincam ſolus. Fugit ilicet omnis
Turba Phrygum: non arva modo non littora nudant;
Sed quicquid pontum Phrygiaſque interjacet arces
Acceſſu vacuo Danais patet: ultimus Hector
Tanquam inſtans cedit, indignatuſque moranti
Arva legit greſſu: cogit moderantius ipſe
Æacides, flectitque gradum, & quia neuter in armis
Diſſimilem ſperat, hærent, audentque paventque,
Alternoque truces obliquant lumine vultus.
  Ilicet in patulos acies diffunditur agros
Argolica, & quo caſtra ſitu, quo milite tuta
Qui teneant portus, belli moderator Atrides
Digerit: ille iterum raptis ad claſſica turmis
Orditur pugnas, jamque æmula prodit in arva
Bellatura cohors: contra (ſic impetus urget)
Non defenſuri properant Phryges, atque ope ſpreta
Quam turres murique dabant, ſeſe hoſtibus ultro
Dardanidum pubes æquat, bellumque laceſſit
Ipſa prior, nulli jam reſponſura vocanti.
  Ut ſibi diſtitiis acies vicina propinquis
Et campo propiore ſtetit, non ignibus Aetna
Ruptis, non geminis Iſthmos lacerata procellis,
Non ſic Hippothades antris fremit. Omnibus auſus
Auget, & accendit iram fragor: improba nullum
Fruſtratur belli virtus. Auriga jugales,
Seque pedes ſtimulat: jam dextras undique miſcent,
Et quærit ſibi quiſque parem: ſæpe impare pugna
Aut uni plures, aut pluribus obviat unus.
Aſpera jam cunctis calet ira, bipennibus enſes,

NOTÆ.

230 *Ut ſibi diſtitiis.*] Ut interſtitium, ita diſtitium format. Lucretius: *Tantaque in his rebus diſtantia differitaſque eſt.*

231 *Et campo propiore ſtetit.*] Sic lib. 6. *Et medius decreſcit ager.* Papin. lib. 8. *mediumque vident decreſcere campum.* Claudianus Ruffin. lib. 2. *decreſcere campus incipit.*

232 *Non geminis Iſthmos lacerata procellis.*] Papin. lib. 1. Thebaid. *& in mediis audit duo littora campis.*

238 *Aut uni plures, aut pluribus obviat unus.*] Ἀναστροφὴν, ut Ovidii illud: *Cedere juſſit aquam, juſſa receſſit aqua.* Papinius: *Cultor Ion Piſa, cultorem Daphnea Cyrrha*, uterque verſus magno Scaligero laudatus. Tales multi fornacis Ovidianæ, in quibus rotunda συμπλοκή. Metam. 4. *Umbra viri viſa eſt, viſam fera ſævit in umbram.* Metam. 9. *Somnia pondus habent? an habent & ſomnia pondus?* in Faſtis: *Una dies fabiis, ad bellum miſerat omnes, ad bellum miſſos perdidit una dies. Inſtat amans hoſtis precio precibuſque, minisque: nec prece, nec precio, nec movet ille minis.*

Contendunt, haſtæ jaculis, glandeſque ſagittis.
Ecce Meneciades Chironis cura ſecunda,
Alter amor, ſimilemque animis indutus Achillem,
Proſilit in medios: ſtabant tres pectore juncto,
Aptabantque manus in vulnera: prævenit auſus
Impactis Patroclus equis umbone Diarcen,
Hyſiphilum curru proturbans, Hyphitonenſe.
Hector in obliquas revocato lumine turmas,
Indignans cecidiſſe Phryges, ruit impiger haſtam
Fulmineam quatiens: juvenemque
Vectori collidit equo, conſuta regenti
Membra refert ſonipes: at feſtinantior inſtat
Priamides, prenſoque jugo violentus in auras
Contorquet plenum galea caput. Ipſa ſupremis
Vox nondum defuncta ſonis, exile ſuſurrat,
Ultor ubi Æacide? tandem ſuper agmina longe
Labitur in Dorylam caſſis, reliquoque potitus
Corpore Priamides, Spoliis auroque ſuperbis
Iſſet, at audentem contra ire Meriona præceps
Perſequitur: tuque & vita ſpoliabere & armis,
Quiſquis es, exclamat: * cumque poſt vulnera multa
Incubuiſſet ovans rapturus opima, Meneſtes
Advolat, & ſocias animo indignante ruinas
Hectoreum ferit enſe femur: fremit inſcius ille
Nec dolor in ſenſum vires habet: ac juga ſpectans
Crurum tincta notis, dubius tamen unde, ſuuſne
Fluxerit, an cædis Danaæ cruor, emicat axe.

* *Lego cum.*

NOTÆ.

249 *Fulmineam quatiens, juvenemque.*] Supplendum fortaſſe: *in terga ruentem* Ita Papin. in ſimili caſu: *labentemque affigit equo* lib. 7.

251 *Feſtinantior inſtat.*] Tacitus lib. 15. *occultius quam feſtinantius agerent.* Utitur illo etiam Suetonius. Ovidius carmine de nuce, ſi tamen illius: *Ictu præfeſtinati munus inane petunt.*

252 *In auras contorquet plenum galea caput.*] Papin. lib. 9. de Tydeo: *Interdum galeaſque rotat per nubila plenas.*

260 *Cumque poſt vulnera multa.*] Lego, *ſed cum.*

261 *Incubuiſſet ovans rapturus opima.*] Opima abſolute pro ſpoliis opimis. Apud Feſtum. *Larte ferox caſo Coſſus opima tulit.* *Et opima victi regis ad ſuperos refert.* Sen. Herc. Fur. *Iſmenos raptis tumet Hippomedontis opimis.* Stat. lib. 10. *Tertia qui tulerit ſublimis opima tonanti.* Silius lib. 1. *Gratuſque mihi Marcellus opimis.* Idem lib. 3. &12. *His humeris tibi opima feram.* lib. 15. & 17. *Scilicet egregiis ornabere victor opimis.* Claud. *Ipſius enceladi ſpumantia geſtat opima.* Idem. De ſpoliis illis vide Feſtum. Dio Cocceius lib. 44. σκῦλά τι τοιαῦτα εἰς τὸν τοῦ Διὸς τοῦ Φερετρίου ναὸν ἀναθεῖναι, &c. Guntherus alio ſenſu, *terra melioris opima* vocavit lib. 9. fœcundas ad commeatum regiones.

264 *Ac juga ſpectans crurum tincta notis.*] Juga crurum ſunt prominentiæ, tubera, *genua*, ut *juga montis* Virgil. Sic *montium ſcapula* Tertullianus libro de pallio. Ovidius: *genuumque tumebat Orbis, & immodico prodibant tubere tali.* Ita *faſtigia ſurarum* dixit Lucret. lib. 4. quod laudat Giphanius.

273 Com-

Inſenſus, poſcitque faces, atque hoſte repulſo
Igne rates populante premit. Subit obvius Ajax
Jam tandem erumpens, & apertis Hectora campis
Irato mucrone petit: trux ridet Erinnys,
Cognatum lucrata nefas: at concita cæcos
Errores aperit pietas, nec paſſa furentes
Communes declarat avos: illi arma faceſque
Sponte relicturi, galeas ad mutua laxant
Oſcula, mutatiſque petunt tentoria parmis.
Interea ſtragis Sociæ conceſſa ſepulchris
Pax erat. Æacides cæſum lugere ſodalem,
Hæmonii Hyſiphiden, te creta paterna Merion,
Quiſque ſuos: jamque in geminos * procuſſerat annos
Fœdus: at in tanta populus quam ſanxit uterque
Pace, alia Inachios turbat diſcordia reges,
Et regni dubium culmen quatit: altera ſemper
Jura premens livor, & nil inſigne cupido
In ſocios ceſſiſſe ferens, coguntque premuntque
Naupliadam: ille queri, cæcis quod nutet habenis
Imperium, quod non tantis inſcitia curis
Pliſtinia accedat, quod bellis ſegnior uſus,
Quodque alio miles egeat duce: ſingula texens
Obliquat proprium meriti decus, arma, paratus,
Excubias, conſulta, fidem: Sic anxius ambit
Imperium, cæcus nimium, cui ſola jubendi
Gloria, & innumeræ veniant cum principe peſtes.
Diſſenſu vario certat favor: his nova ſemper
Grata magis, veteriſque jugi faſtigia tolli

* *Lege proceſſerat.*

NOTÆ.

273 *Communes declarat avos.*] Laomedontis ſunt Heſione & Priamus: horum Ajax & Hector. Vide lib. 2. v. 150.

275 *Mutatiſque petunt tentoria parmis.*] Homerus aliter Iliad. *η.* Ajacis enim *ἀργυρόηλον ξίφος*, & Hectoris *ζωστῆρα* nominat: de utroque Græcum epigramma notum eſt.

279 *In geminos procuſſerat annos.*] Lego, *proceſſerat.*

283 *Et nil inſigne Cupido in ſocios ceſſiſſe volens.*] Petita iſthæc ex verbis Dictys, lib. 2. more ingenii humani, quod imbecillum adverſus dolores animi, & invidiæ plenum, anteiri ſe à meliore haud facile patitur. Ariſt. 2. Rhet. 10. *φθόνος ἐστι λύπη τις ἐπὶ εὐπραγίᾳ φαινομένῃ περὶ τοὺς ὁμοίους.* Vide plura ibi.

289 *Obliquat meriti decus.*] Eſt oblique ingerit. Sic lib. 4. de Ulyſſe, *doctus obliquare dolos.* Papin. lib. 3. Theb. Obliquatque preces, lib 5. Theb. *obliquumque à patre genus, νόθον, νοθεύειν.* Vide plura apud Gaſper. Gevartium Papin. lectionem lib. 1. cap. 14.

291 *Cui ſola jubendi Gloria, & innumera veniant cum principe peſtes.*] Vide lib. 6. v. 28. Sed iſta animis eventilant illi *φιλαρχοῦντες, καὶ αὐτοχειροτόνητοι, καὶ αὐτοδιάδοχοι,* ut nominantur ab Iſidoro Peluſiota.

293 *His nova ſemper grata magis.*] Graphice animorum illas tempeſtates depingit, ſecutus Papinium lib. 3. Theb. *& qui mox populis venturus amatur,* &c.

Clamant: aſt aliis notos mutaſſe moleſtum,
Et longum didiciſſe novos, ſententia nondum
Certa ducum, redeunt enſes & pace ſepulta
Arma iterum rapiunt: conjectis undique ſignis
Collidit Bellona viros: hinc Troilus audax,
Fulmineuſque Hector, & formidandus in armis
Æneas: proles contra ſuſpecta tonanti
Æacides, gemini Atridæ, Calidonis alumnus,
Certantes acuunt iras: ſic Auſter in Arcton
Irruit. In Zephyros Eurus, ſic Æolus armat
Hybernas acies, Æthnæaque fulmina vincit.
  Hector continuo treis fundit Marte, Boëten
Saxis, Archiloum gladio, Prothenora telo.
Indignata ducum virtus coit omnis in unum,
Unum omnes contiſque premunt, gladiiſque laceſſunt,
Et quicquid cupidis Mars uſu, Mulciber arte
Ingeſſit fatis, cumulant: tortoris Iberi
Jactus, inſidias Parthi, libramina Daci.
Ille, velut Siculis inſurgens umbo procellis,
Inſtanteſque premit, atque iras ridet inanes.
Parte aliâ Paridem Phrygios in bella vocantem
Infeſtat Menelaus agens, pauciſque profatus
Increpat: Agnoſciſne hoſpes? reminiſcere tandem
Spartanos coluiſſe lares: ad mutua veni
Hoſpitia heus age redde vices, duc Pergama tecum
Si qua domi rapienda tibi: quonam uſque moraris?
Junge manus. Num terga paras: ille arte Cydonum
Fretus * Icirea delibat cuſpide frontem

* *Leg. Iturea.*

NOTÆ.

301 *Proles ſuſpecta Tonanti.*] Æjacides. Dixi lib. 1. v. 336. lib. 2. 574.

308 *Coit omnis in unum, unum omnes,* &c.] Ita Papin. de Tydeo lib. 9. *Unum acies circum conſumitur., unum omnia tela vovent*, &c. quæ inibi multa.

311 *Ingeſſit fatis.*] Declarantur per illa, quæ lib. 1. de inventa navigatione multis dicta: *ferat ipſa cruentum quod peperit fatum.* v. 92. & lib. 3. 155. &c. in primis lib. 1. v. 126. *gens incola fatum ipſa facit.*

312 *Libramina Daci.*] Vide lib. 1. v. 298. Manutium 2. Crit. Theſauri, pag. 304. Alexand. ab Alexand. lib. 7. cap. 22. inibi Tiraquellum, & Luctatium ad Papin. 4. Thebaid.

313 *Ille velut ſiculis inſurgens umbo procellis.*] Similitudo frequens maximis Poëtis, Homero, Virgilio, Papinio: quod & magnus notavit Scaliger lib. 6. Papin. breviter ſed efficaciter: *veluti ſalit unda minantes in ſcopulos & fracta redit.* Cicero prius dixerat in Epiſt. 16. lib. 9. *fortunam levem & imbecillam, ab animo firmo & gravi, tanquam fluctum à ſaxo, frangi oportere.* Umbo autem eſt ὀμφαλόν: ut Papin. in Hercule Surrent. *contra riget umbo maligni montis,* ἄμβων. Varroni lib. 4. de ling. Lat. uſurpatur pro omni quod eminet: Papinio pro clypeo, toga, brachio, ut & Bernartius ad lib. 1. Thebaid. notavit. Vide magnum Scaliger. in conjectaneis ad Varronem pag. 50.

321 *Ille arte Cydonum fretus Icyrea.*] Legendum *Iturea*: ut Virgil. 2. Georg. *Itureos taxi torquentur in arcus.* Lucanus lib. 7.

Principis, atque addit, I nunc, accedo petitis:
Sic Helenam viſure, veni: crudeſcit in iram
Pliſtinides: non ſic frendent rapta ubera tigres
Hyrcanæ, Scyticique ſues, Maurique leones.
Aſtiterat ſocias Ajax Locrenſis in iras
Hortaturque ducem: Jovis igne citatius ambo
Objectam * rumpunt turbam, medioſque per enſes
Accelerant: prior alipedes Menelaus ituros
Anticipat, prenſiſque jubis, ſimul ibimus, inquit,
Sed jam Troia procul: dixitque, & ſtare negantes
Infrenos impingit equos: pallere videres
Priamiden cum jam celeres moderatus habenas
Hector adeſt, parmamque comes Cythereius heros
Objicit ereptumque hoſti Trojamque reductum
Reſtituit thalamis, & bellis mollibus aptat.

* Spargunt.

NOTÆ.

lib. 7. *Illuc, & Libye Numidas, & Creta Cydonas miſit: Itureis curſus fuit inde ſagittis*, eodem libro. *Tunc & Iturei, Medique, Arabeſque, ſolutæ Arcu turba minax. Iturei populi*, ait Probus ad Virgilium, *Scythia*, vel *Syria* rectius, ut Scaliger legit in ſuis ad Varronem conjectaneis. *Ithyrai*, vel *Ithaarai*, ait Vibius Sequeſter, libello de Gentibus, *Syrii uſu ſagittæ periti.*

325 *Non ſic frendent rapta ubera tigres Hyrcanæ.*] Papin. 2. Sylv. *citius me Tigris abactis foetibus, orbatique velint audire Leones*: qua imitatione dixit in ſeq. verſu, *Maurique leones*, non leænæ. Sic idem lib. 10. Theb. *ſic aſpera tigris foetibus abreptis*, & quæ ſequuntur, *quibus ubera paſcat*: ubi per *ubera*, μετωνυμικῶς prolem intellexit noſter; ut Græci σπλάγχνα filium, quod & in ſomniis ita exponit Artemidorus Oniro. p. 262. 58. lib. ult. Dracontius alia figura, *ubera dulcia muſti* dixit in Hexaem.

328 *Jovis igne citatius ambo.*] Celeritatem variis collationibus Poëtæ præſentant. Claudianus: *quantum non jaculum Parthi, non impetus auſtri, non leve ſolicitæ diſcurrit mentis acumen.* Gratius: *Ocyor affectu mentis pinnaque cucurrit.* Virgil. 10. Æneid. *Ocyor & jaculo, & ventos æquante ſagitta.* 5. Æneid. *& ventis & fulminis ocyor alis. Ocyor & cœli flammis & tigride foeta*, Lucanus lib. 5. Papin. quem noſter amat, lib. 1. Theb. *Ilicet igne Jovis lapſiſque citatior aſtris.* Silius lib. 10. *velocius inde Hæmonio Borea pennaque citatius ibat.* Homerus Odyſſ. η. τῶν νέες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν, ἠὲ νόημα. Silius lib. 15. *Ut torrens, ut tempeſtas, ut flamma coruſci Fulminis, ut Boream Pontus fugit, ut cava currunt Nubila.* Prudentius, omneſque fere poëtæ multi in celeritate illa ſignanda, præſertim mentis. Piſides: νοὸς ταχύδρομον φύσιν v. 1613. Thales: τί τὸ τάχιστον, νοῦς, διὰ παντὸς γὰρ τρέχει. Amphilochius: ὠκύπτερον νοῦν vocat v. 48. Vide Oppian. lib. 5. Halicut. v. 660. atque illum Rittershuſium: ut & lib. 1. Hal. v. 565. Vide etiam Lipſium in Stoicorum Phyſica lib. 3. cap. 19. Themiſtium Orat. 6. pag. 258. Chryſoſt. in cap. 11. ad Hebræos Homilia 27. pag. 1899. Græci celeritatem illam exprimunt etiam, cum aiunt ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, στιγμῇ χρόνου, *in puncto temporis*, Cicero ἐν ἀκαρεῖ ῥοπῇ. Chryſoſt. in Matt. Homil. 27. ἐν ἀκαρεστάτῃ καιροῦ ῥοπῇ, in 1. caput ad Galatas, ἐν ἀτόμῳ, πρὶν καταμαθεῖν. Philoſtratus in Heroicis pag. 647.

332 *Stare negantes infrænos impingit equos.*] Ita legendum, non *infrenes*, ut male conjunxerant. *Infrenis* enim *equus* eſt Virgilio, qui Claudiano *ſonipes ignarus habenæ*, Silio *doctus virga*: quales Numidarum. Donatus vero male expoſuit *indomitos*. Servius *aſperrimos* vocat.

337 *Reſtituit thalamis, & bellis mollibus aptat.*] Hæc Homerus Veneri aſſignat. Propert. *Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit, dum pugnant Danai, dum reſtat barbarus Hector.* Talem φιλοπόλεμον Cointus Smyrnæus depingit lib. 1. pag. 176.

Macte Paris, ſic terga paras? ſic prælia linquis,
Atque hoſtes ignave tuos? at Martius Hector
Fraternas acies, & bella vicaria tractans,
Vulnerat, interimit, fugat, indefeſſaque mutat
Spicula, ubique potens & ad omnes integer ictus.
Labitur Horcomenes jaculo, ſude Schedius, enſe
Helpenor, Dorius conto, Polyxenos arcu,
*Marg. ſocium. His addens * ſaxo Palamenem, Opiſtriphon axe
Protritum, ſeptem mortes manus explicat una.
Hauſiſſet Phimachus Phegiæ latus, at ferienti
Succeſſiſſe timens, victor dat terga: fugacem
Æneas oculis, & arundinis arte ſecutus,
Trajicit, & fixæ moriere immurmurat auri.
Haud minus Æacides dextra ſtomachante Sileum
Hippolytumque metit, fatis Euſenius iiſdem
Aſteriuſque ruunt, teque ô Xantippe metenti
Tydides ſocium letho dedit, atque ita cædes
Alternant hinc inde pares, & funera librant.
Rarior Argolicas ferro populante catervas
Agmina laxabat miles, ſocioſque ſuperſtes
Quærebat jam turba ſuos, cum tempore rapto
Imperiale tonans, acies Agamemno labantes
Increpat, hortatur, jubet, inſtruit, atque obit omnes
Oebalio ſublimis equo, citiuſque futuras
Spondet opes: nec enim Moeſas armare cohortes

NOTÆ.

338 *Macte Paris.*] Ironia. Vide Briſſon. de formulis lib. 4. pag. 349.

340 *Bella vicaria tractans.*] Sic Dictys, *admetus vicariam mortem conjugis, fata propria pertulerat.* Hyginus fab. 51. *Uxor ſe Alceſtis obtulit, & pro eo vicaria morte interiit.*

347 *Hauſiſſet Phimachus Phegia latus.*] *Harenti latus hauſit Abas.* Ovid. 5. Metamorph. Inde *per alterius latus petere, tangere latus ferro* Catalecta. *Latus fodere* Plauto & Horatio. Ita *tegere latus*, de quo Lipſ. Saturnal. 2. cap. 21.

350 *Moriere immurmurat auri.*] Ita Silius lib. 5. *admorſa immurmurat haſta.*

351 *Haud minus Æacides dextra ſtomachante.*] Horat. *Pelidæ ſtomachum cedere neſcium.* Et alibi: *Quem ſi diſſolvas, quivis ſtomachetur eodem.*

355 *Et funera librant.*] Lib. 1. v. 98.

358 *Quum tempore rapto.*] Εὐκαίρως καὶ ταχέως, *dum ferrum in igne eſt*, ait Seneca, ἕως ἔτι ὁ σίδηρος ἐν αἰχμῇ. Nicetas Choniat. lib. 3. Manuel. pag. 133. Silius lib. 1. *tempora Martis utendum eſt rapto, & graſſandum ad clara pericla*, lib. 7. *rape miles tempora pugnæ.* Sic noſter lib. 6. v. 40. *rapto Palamedes Marte ſuperbus.* Et mox: *rapit agmina juncta.*

359 *Imperiale tonans.*] Ita lib. 6. v. 338. *furialibus intonat orſis.* Florus: *in ſubjectos ſuo more detonuit*, lib. 1. cap. 17. lib. 3. cap. 21. *Tertius ille turbo civilis inſaniæ toto furore detonuit.* Martialis: *minas tonare*, ut Plinius, *tonare laudes.* Papinius de Lucano: *Et Pharſalica bella detonabis.*

Acies Agamemno labantes increpat.] Papin. Achilleid. lib. 1. *ſtimulatque Agamemno volentes.* Quintilianus lib. 1. cap. 5. *Et ut Palamo, ac Telamo, & Plato, (nam ſic eum Cicero quoque appellat) dicerentur, retinuerunt: quia Latinum, quod o & n literis finiretur, non reperiebant.* Manil. lib. 1. *Ætheriuſque Platon.*

366 Manus

Telephus, & plenas Danaïs dare differat alnos.
Haud mora, præcipitem faciles repetiſſe tumultum
Ictibus indulgent omnes: jam quærere longum
Quæ feriant, tardumque dari: manus omnis in hoſtem
Fulminat, & nulli furit irrita; gaudia Martis
Horrida, deliciaſque truces, effervere paſſim
Aſpiceres: fluit huic in vultus pulchra genarum
Rapta dies, mento hic linguaque & nare reciſa
Informes aperit rictus, his auris adempta,
His manus, his nutat humerus, pars viſcera lapſo
Labitur, ac manibus nitens ſeſe eripit hoſti.
Hinc capitum largus ſtagnat cruor, inde relicti
In cumulum ſurgunt trunci, curruſque retardant.
Ipſe nec hybernis nivibus, nec grandine verna,
Nec riguo paſtus Symois Thaumantidos arcu
Majores miratur aquas, & ſanguine rapto
Diſſimilis redit in pelagus: venientia Triton
Funera, & expallens horret Thetis, omnia luſtrat,
Omnibus incumbit, centenaque millia volvit,
Et non inventum toties lucratur Achillem.
  Preſſerat occiduum Phæbus jubar, aſtra viciſſim
Aëre deterſo, lucemque ſtupentibus umbris
Sidereum pepigere diem: conſulta vocati
Argolidæ tenuere duces, jamque ibat Ulyſſes
Tydide ſociante gradus, Priamoque ferebat
Vota ducum, vulgique preces: videt Inacha longe
Arma Dolon, creditque dolos: mox acer ab ipſis
Deſilit excubiis, &, quo properabitis? inquit.
State viri contra: pacemne huc fertis, an arma?
Illi palladia legatos arbore pandunt,

NOTÆ.

368 *Manus omnis in hoſtem fulminat.*] Virg. 4. Georg. *ad altum fulminat Euphraten*, lib. 11. Æneid. *Fulminat Æneas armis.* Ovidius: *non ſtricto fulminat enſe manus.* 2. Amor. 2. Propert. lib. 4. *Fulminat illa oculis.* Silius lib. 5. *diffulminat omnem aſtantem turbam.* Ita Pedo Albinovanus ad Liviam: *Quaque ruit, furibunda ruit, totumque per orbem Fulminat.* Sic noſter lib. 6. *longo fraxinus ictu fulminat.*

369 *Fluit huic in vultus pulchra genarum rapta dies.*] Oculi. Vide lib. 2. v. 608.

372 *Pars viſcera lapſo labitur.*] Lego, *viſcere.* Ovidius: *Donec Agenorides conjectum in viſcere ferrum*, ut lego cum Giphanio, ad Lucret. pag. 359. Vide Nonium in *Viſcus.*

380 *Expallens horret Thetis.*] Sciebat enim filium ad Trojam periturum. Vide Papin. lib. 1. Achill. eaque gratia furtim ſurreptum Lycomedi commiſerat.

381 *Centenaque millia volvit.*] Rotundus, vel potius innumerabilis numerus, [illegible], ut Græci aiunt. Vide ſupra lib. 4. v. 310.

391 *State viri contra: pacemne huc fertis, an arma?*] Virg. 9. Æneid. *State viri, quæ cauſa viæ? quive eſtis in armis?* Papin. *prohibete gradum: quicunque, ſed hoſtes eſſe patet.*

Digitized by Google

Exorantque aditus: jam regis copia, jam res
Edita, jam redeunt, treis ſuſpenduntur in annos
Dextris bella datis: at fœdera Martius Hector
Incuſat, paciſque moras, fractiſque novandas
Inachidis tanto conjectat tempore vires.
Incutiunt alias cunctis bella ocia curas,
Hi muris, illi caſtris, utrique ſepulchris
Invigilant: vix flore ſolum laxaverat æſtas
Tertia, deſueti rabida in diſcrimina campi
Proſiliunt hinc inde duces: rotat efferus enſem
Hector, & ingentes animos fortuna miniſtrat.
Supremos ſpeculata dies, obituſque decoros
Factis illuſtrat inſignibus. Antiphus ante,
Poſt Philibus clauſere virum: libratur utrique
Fraxinus, & medium ſuſpendunt Hectora: at ille
Obliquam revocans haſtam, ſic excipit ambos,
Lugeat ut primus oculos, cerebrumque ſecundus.
Euphorbum premit Æacides, dumque ille recedens
Haſtile incuſſum dextra obnitente retardat,
In turbam offendit, ſociumque Lycaona præceps
Obruit: inſequitur victor, prolapſaque tranſit
Pectora, conſortes mittens ad tartara manes.
Troilus Ideam rapiens per prælia clavam
Myrmidonas ſeptem ſolo conſumit in ictu,
Atque alios ſeptem, ſi ſeptem forte fuiſſent,
Proturbaſſet agens, ipſumque ardebat Achillem
Ferre manus contra: ſed tot centena cadentum
Millia, tam varios gemitus, tam diſſona fata
Indoluit Phœbus, celereſque immerſit habenas
Mæſtior, & ſubitis conterruit agmina bellis.

NOTÆ.

394 *Tres ſuſpenduntur in annos dextris bella datis.*] Prius ſuos autores habet, ἀξιοπίστυς ſcilicet Daren & Dictyn. Poſterius antiqui moris eſt. Homerus abundans hic autor. Varro ait, *omnem majorem honorem dexterarum conſtitiſſe virtute, ob quam rem ſe in ſalutationibus hac venerabantur corporis parte.* Vide Ritterhuſium ad Guntherum lib. 8. v. 53. & prolixe de hoc more Meurſium Exercitat. Criticarum parte 2. cap. 14. pag. 57.

402 *Rotat efferus enſem Hector.*] Virgil. lib. 10. *ſtrictum rotat acer Lucagus enſem*, lib. 9. *inſtat non ſegnius & rotat enſem Fulmineum*, Lucanus lib. 8. *nondum artis erat caput enſe rotare.* Silius lib. 4. *adverſumque viro rotat obvius enſem.*

404 *Supremos ſpeculata obitus.*] Plane illud ex arte Poëtarum: exempla apud Homerum, Virgilium & Papinium manifeſta; obſervavit id magnus Scaliger in divina ſua Poëtica.

416 *Myrmidonas ſeptem ſolo conſumit in ictu, atque alios ſeptem, ſi ſeptem forte fuiſſent.*] Ὡς μύρμηκας. Juvenalis eſt imitatio: *Tune duos una ſæviſſima vipera cœna? Tune duos? ſeptem, ſi ſeptem forte fuiſſent.*

419 *Sed tot centena cadentum Millia.*] Vide v. 381.

Stabat

Nox erat, & longo deſeſſum Marte jacebat
Andromache complexa virum, cumque aſpera belli
Quæſiſſet, gens utra prior, quæ nomina regum:
Qui vultus, quid Dardanidæ, quid geſſerit ipſe
Egregium, paſſuſne metus, ſopita marito
Incubat, & primi nebula ceſſante ſoporis
In veras matura quies purgata figuras
Dira monet: ſtabat thalamis junctiſſima laurus,
Secretos amplexa lares: inimica ſecuris
Hanc à ſtirpe metit rorantes ſanguine rami
Inſtratum geniale cadunt: plura ingerit horrens
Monſtra ſopor: jacet interdum ſine conjuge, toto
Fuſa toro, nudos rurſus videt oris hiatus
Sanguineos fœdare ſinus. Tandem ægra ſoporem
Rumpit, & horrendis iterat clamoribus, Hector,
Hector ubi? timidaque manu ſcrutata cubile,
Ingeminat, Meus, hicne meus? lenire pavores
Ille, & adhuc ſegnes paulatim demere ſomnos
Cœperat: illa fidem viſis nunc credula donat,
Nunc negat, amiſſumque putans complexa maritum,
Omnia certa timet, & nil tamen auſa fateri
Armatum prohibere parat, muliebribus ille
Nil monitis motus, timidi præſagia ſexus
Spernit, & impatiens bellantibus acer abeſſe
Poſcit equos: tunc vero amens, tunc anxia vocem,
Tollit, & occurſus omnes rogat, exit & intrat
Incerta, ac parvum matris lamenta ſtupentem
Aſtyanacta trahens, calcandum in limine patri

NOTÆ.

430 *Stabat thalamis junctiſſima laurus.*] Veterum illud ſtudium, *nemora* ut Propertius & Papinius loquuntur, in domibus. Rutilius: *quid loquar incluſas inter laquearia ſylvas? Vernula qua vario carmine ludit avis.* De ſuperſtitione illa arborum vide Philippum Rubedium Electorum lib. 2. cap. 34. De arboribus in compluvio vide ad Silium Heinſium in lib. 15. Senecæ controverſiis id ſatis probat lib. 2. controv. 9. *Quinetiam montes ſylvaque in domibus marcidis, & umbra fumoque viridibus*, & lib. 5. *Alunt in ſummis culminibus mentita nemora, & navigabilium piſcinarum freta*, controv. 5. Noſter Virgilium imitatur & Papinium: illum lib. 2. hunc 9. Theb. *Quercus erat* &c. Artemidori ὀνειροκριτικῶν de arboribus habes lib. 2. cap. 12. *δένδρα δὲ τὰ μὲν περὶ τ̃ οἰκίας πεφυκότα, διαιρετέον*, &c. Vide etiam Achmetem, cap. 151.

432 *Rorantes ſanguine rami inſtratum geniale cadunt.*] Papinius lib. 9 *rorantes ſanguine ramos exſpiraſſe ſolo.*

435 *Nudos videt oris hiatus.*] Vide lib. 4. v. 234.

443 *Omnia certa timet.*] Virgil. *omnia tuta timens.*

449 *Ac parvum matris lamenta ſtupentem Aſtyanacta trahens.*] Stupentem dicit, jam tum attribuens heroici animi τεκμήρια: melius quam Homerus, qui illum ἰάχοντα, ἀτυχθέντα, ταρβήσαντα depingit Iliad. ζ. quod licet puerilibus annis conveniens, aliter tamen judicabit Poëtas reſpiciens, qui οἱ [illegible] dicunt: pueri enim regii, ante annos animumque gerunt, curamque virilem.

Objicit: induerat galeam, curruque ſedebat
Celſior: Andromache Priamo prænuncia clamat,
Heu morimur, ſuccurre pater: vix principe juſſus
Tandem hæret, patiturque moras, moderante catervas
Memnone: ſed nuſquam Phrygia ſub caſſide viſo
Hectore, mens Danais major, fiducia major,
Major in arma manus, majorque licentia campi
Audaces proferre gradus: jam Pergama juxta
Effugiunt Phryges, exclamant matreſque ſeneſque,
Quis pulchrum, vel triſte fuit de mœnibus arma
Conſpicere, & miſeris quatiunt ululatibus urbem.
Hector in Andromachen oculorum fulmina torquens,
Ergo iterum prohibebis? ait: ſtimuliſque jugales
Præcipitat: non ſic Oſſæa per ardua Mavors
Armigero terrore ruit, mucrone Gelonos
Fracturus, vel falce Getas vel cuſpide Thraces.
Illum ubi fraxineum rapientem in prælia telum
Agnovere duces, dant illico terga retroque
Suadet iter cuſtos animæ timor: at ferus Hector
Anticipat celeri fugientia pectora curſu,
In terga iraſci ſpernens, teloque trabali
Hydomenea petit, cui ſtrage Leontius æqua

NOTÆ.

lem. Vide Sophoclem in Ajace. Claudianum de 4. Conſ. Honorii: *Ille coruſcanti clypeo te ſæpe volentem Suſtulit arridens, & pectore preſſit anhelo Intrepidum ferri, galeæ nec triſte timentem Fulgur, & ad ſummas tendentem brachia criſtas.* Subſcribit judicio meo ſummus ille Criticus Cæſar Scaliger in divina illa Oratione ſuper obitu Audecti filioli. Verba ſunt: *Jam ad armorum fulgorem, quæ exhilaratio, quæ lætitia, quæ exultatio? Juro vobis cives per miſerias meas, tum clangentes tubas ad explorandam animi firmitatem ſemel atque iterum admoveri juſſiſſem, ultro in earum ſinum ac fauces manuſculas inſeruiſſe; tantum abfuit, ut deterreretur: Si quis eſſet, uti fit, ſubortus fletus, non crepundiis non cibo, non munuſculis, aliis potius, quam venatic orum canum interventu ſanabatur.* Sed Homerum ex uſabit, quod carmina ſua Græcorum auribus φιλάλλω occentarit in conviviis τερφῆς χάριν: quid igitur mirum, ſi & hic μισόφρονα ſe oſtendit. Ex eodem fonte eſt, quod Penelopen βασσάραν κασωρευούσαν, ut illum Lycophron nominat, pudicam fingit. Vide lib. 6. v. 948.

468 *Retroque Suadet iter cuſtos animæ timor.*] Οὐ γάρ τι ψυχῆς πέλει ἀνθρώποις φίλτερον ἄλλο, ut Cointus ait lib. 13. & tunc Ariſtoteles recte, φοβερώτατον ὁ θάνατος: quod Lucanus exprimere voluit lib. 1. *quos ille timorum Maximus haud urget leti metus.* Alias, *peſſimus in dubiis augur metus*, Silius lib. 5. *Non æquus in arctis nimirum rebus ſuaſor metus. Terror hominibus mentem animumque eripit, & membra debilitat.* Hirtius de bello Alexandrino. Eſt autem talis ὑπογραφὴ, metus eſt cuſtos animæ, ut lib. 2. *fur oculi ſomnus. Cumque metu prædone animi*, lib. 5. v. 50. Vide lib. 4. *Suadet iter retro*, εἰς τοὔπισθεν, ita Latini *retro* eleganter pro τὸ πάλαι, ἀπὸ τοῦδε uſurpant. Plin. epiſt. 4. lib. 10 *ne cujuſque retro habeatur ratio. Præmiſſaque retro nobilitas*, Papinius: *retro dignitates*, Tertullianus, libro de cultu fœminarum. *Retro duces*, Claudianus, in Eutrop. lib. 1. Pacatus in Panegyrico: *retro principes. Perſis ipſa, reipublica noſtra retro æmula.* Senecæ eleganter *retro vivere* dicuntur, lychnobii & lucifugæ, & omnes quibus vitæ ratio diſtorta: epiſt. 122.

484 Non

Concidit: at Stelenus fugiens, atque Hyſidus inſtans,
Spiranti certam referunt in vulnere mortem.
Ultimus Hectoreum Polybetes ſenſerat enſem
Altius impreſſum jugulo, non defuit augens
Supremam fortuna manum, tranſegerat armos
Armaque, & in geminos diſcreto corpore truncos
Solus inoffenſus clypeus reſtabat, & illum
Dum victor mutare parat, lævamque ſuperbus
Argolica Junone onerat, fremit acrius illa
Marte ſuo, facibuſque Jovis: ſic pronus in iram
Sexus, ſic priſcus ſuadet dolor, excitat ergo
Æaciden: non ille quidem certamine, tanto
Tentaſſet conferre viro, ſed Juno negantem
Sollicitat, ſtimulat Pallas, pariterque precantes
Præbent hæc animos, hæc iras, utraque vires.
Poſtquam perventum propius, fiſuſque dearum
Robore, fulmineum præceps nudaverat enſem
Æacides, trepidi coëunt hinc inde manipli,
Ipſaque ſponte hærent retro data prælia regum
In campi majoris opus: mox ſævus utrinque
Clamor, utrinque metus cupiunt vidiſſe furentes
Et vidiſſe timent: facibus confligere jactis
Fulmina bina putes. Prior occupat Hector Achillem,
Fraxineamque trabem vibrat: volat illa, femurque
Heus humili nimis acta manu, nimis invida cœptis
Lethiferis, hoſtile ferit: pudor aggerat iram
Fruſtrat æque manus: at ſtricto dedecus haſtæ
Purgaſſet gladio, quum vulneris acrior ira
Æacides enſem librat, divumque ſuaque
Proturbat virtute virum: vix Martia tandem
Indignante anima, gelidos mens deſerit artus.
Extemplo turbata Phrygum laxatur inerti
Turba fuga: trepidis violentior inſtat Achilles,
Ac dextra majore furit: mactatur in ipſis
Millia bellantum portis, Tithonius heros
Obliquum pectus & reſpectantia terga.

NOTÆ.

484 *Non ille quidem certamine, tanto Tentaſſet conferre viro.*] Vide libro 1. v. 320.

501 *Divumque ſuaque Proturbat virtute virum.*] Virgil. 10. *proturbant eminus hoſtem Miſſilibus.* Corn. Severus: *proturbat fulmine montes.* Septimius, qui Dictyn ſcilicet interpretatur, ad quem noſter ſæpe reſpicit, lib. 3. *jamque eripere cadaver occipientem proturbat haſta.*

502 *Vix Martia tandem Indignante anima gelidos mens deſerit artus.*] Ut Virg. 12. Æn. *Vitaque cum gemitu fugit indignata ſub umbras:* vel reſpicit ad illa Tydei apud Papin. lib. 9. *Odi artus fragilemque hunc corporis uſum, Deſertorem animi.*

Objicit Æacidæ: læditque ac læditur ipſe,
Seraque vix tenebris dirimit nox bella ſecutis.
Heu * heu quam tenui nutant mortalia filo. * Eheu leg.
Nil homini fixum: Fortunæ munera blandæ,
Inſidias, non dona reor: ſemperque timebis
Syrenum turbæ ſimileis, ſub ſole ſereno
Nubem, ſub riſu lacrymas, ſub melle venenum.
Si tibi res, fallit caſus: ſi forma, ſenectus:
Si vires, morbus: ſi nomen grande, litura
Poſtera: & in nullis fati conſtantia donis.
Ipſe etiam has inter tenui virtute procellas
Fretus homo, aut languet moriens, aut mortuus aret.
Horum ſi neutrum, certe mortalis, & imos
Fraudatura dies medios metit Atropos annos.
Occidit heu ſpes una Phrygum, Mavortius Hector
Occidit, æternos cui ſi natura dediſſet
Artus, ipſe ſuos jaculandos Juppiter ignes

NOTÆ.

511 *Eheu quam tenui nutant mortalia filo.*] Ad ductum illius: *Eheu quam levibus pereunt ingentia cauſis!* Pindarus recte Pyth. Od. 8. *ἐπάμεροι. τί δέ τις, τί δ' οὔ τις, σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος*, &c. *Amant mortalia caſum*, recte Catullus: *τὸ ἀνθρώπινον κύκλος* Ariſt. 4. Phyſicor. cap. 14. *μῖμος ὁ βίος*, & quæ dudum ante Homerus Odyſſ. σ. *οὐδὲν ἀκιδνότερον*, &c. Nazianz. inſignite orat. 10. pag. 171. *ὄναρ ἐσμὲν οὐχ ἱστάμενον, φάσματα μὴ κρατούμενον, πτῆσις ὀρνέου παρερχομένου, ναῦς ἐπὶ θαλάσσης ἴχνος οὐκ ἔχουσα, κόνις, ἀτμὶς, ἑωθινὴ δρόσος, ἄνθος καιρῷ φυόμενον, καὶ καιρῷ λυόμενον*, &c. Nec male Galeomyomachias autor: *ἅπαντ' ἄπιστα τοῦ βίου τέφρα, κόνις, ἀπεξάπαντα τοῦ βίου σκιὰ μόνον*, pag. 438. Vide inſuper Iſidorum Peluſiotam lib. 2. epiſt. 165. & inſignia apud M. Antoninum lib. 2. de vita ſua.

512 *Fortunæ munera blandæ, inſidias, non dona reor.*] Imitatur ſapientiſſimum Romanorum Senecam epiſt. 8. *Munera iſta fortunæ putatis? inſidiæ ſunt*, &c. Recte illud de fortuna dicetur, quod apud Nonium: *Quanto blandior eſt, tanto vehementius mordet.* De illa impotentia Fortunæ inſignite Galenus initio Protreptici ad artes; Cebes ἐν πίνακι. Chalcidius Comment. in Timæum Platonis pag. 2450.

516 *Si tibi res.*] *Οὐσία, cum re exigua*, Plautus: *Quanquam res noſtra pauperſula.* Idem.

518 *Et in nullis fati conſtantia donis.*] Heliodorus lib. 6. exclamat eadem: *ὦ πάσης τροπῆς ἀνάμεστον καὶ ἀσταθμητότατον τύχης ἀνθρωπίνης κίνημα.* Nazianz. eadem ait orat. 17. pag. 269. quæ ita concludit: *ὡς αὔρας εἶναι μᾶλλον πιστεύειν, καὶ γράμμασιν τοῖς καθ' ὕδατος, ἢ ἀνθρώπων εὐημερίᾳ*, quæ totidem verbis epiſt. 18. Et Simonides bene apud Plutarch. in conſolat. ad Apollonium: *ἀνθρώπων ὀλίγον μὲν κάρτος, ἄπρακτοι δὲ μεληδόνες, αἰῶνι δὲ παύρῳ πόνος ἀμφὶ πόνῳ. ὁ δ' ἄφυκτος ὅμως ἐπικρέμαται θάνατος, κείνου γὰρ ἴσον λαχὸν μέρος οἵ τ' ἀγαθοὶ ὅστις τε κακός.* Euripidis illa nota ſunt: *μοχθεῖν ἀνάγκη*, &c. Sed reponendum his, quod Seneca recte monet; *Maximus eſt animus, qui ſe Deo permiſit*; & quod Græci aiunt: *αἰεὶ εὖ πίπτουσιν οἱ Διὸς κύβοι.* *Cum natura litigat, qui mori grave fert*, ex Varrone dicebat Vincentius in Speculo Hiſtoriali.

520 *Aut languet moriens.*] In morbo puta, *aut mortuus aret.* In arido & exſucco ſenio, ut non immerito exclamet Democ. apud Stob. *γῆρας ὁλόκληρος ἐστι πήρωσις πάντα ἔχει, καὶ πάντων ἐνδεῖ.* Et Euripid. *οἱ ζῶμεν ἡμεῖς, ἀλλ' ὁ βίος τέθνηκεν.* Hippocrates Epiſtola ad Damagetum: *ὅλος ἄνθρωπος ἐκ γενετῆς νοῦσός ἐστι.* Vide quæ ſequuntur, gemina illis quæ Joſephus miſeratur. Nilus: *πάντα σκιὰ, καὶ κρατίδες, καὶ παραφέρεται*, p. 211.

Ocia tracturus ultro mandaſſet: at illum
Imperiis ſenſere ſuis obſiſtere Parcæ,
Senſere, & viridis creſcentia fila juventæ
Collata rapuere manu, tutore perempto
Facturæ Phrygiam licito majore ruinam.

NOTÆ.

529 *Tutore perempto Factura Phrygiam licito majore ruinam.*] Fuerat enim, ut cum Virgilio loquar, nodus & mora belli: inde Caius Silo apud Senecam lib. 1. Controv. 2. *Ite, agite ô Danai, magnum Paana canentes: Ite triumphantes, belli mora concidit Hector.* Dixit vero illa ad imitationem Horatii: *&* *ademptus Hector, tradidit feſſis leviora tolli Pergama Graiis.* Manil. *facili victamque ſub Hectore Trojam.* Ita Demades Oratione ſua pag. 180. *τῷ Ἐπαμινώνδου σώματι συνέθαψε τὴν δύναμιν τῶν Θηβαίων ὁ καιρός.* Prudentii non eſt abſimile in *ἁμαρτ.* *Oſtentatque ſuos licito jactantius ignes.* Hyginus ſcribit, quum Hectorem raptaret, exclamaſſe Achillem, expugnavi Trojam. C. Fimbriæ, cum undecim diebus expugnaſſet Ilium, quod Græci decem annis, idque jactaret; quidam ſcite reſpondit: οὐ γὰρ ἦν Ἕκτωρ ὑπερμαχῶν τῆς πόλεως. Strabo lib. 13. pag. 409.

ARGU-

ARGUMENTUM
LIBRI SEXTI.

Anxia Sextus habet dubio certamina Marte,
Cæduntur que duces, Sarpedon Deiphobuſque,
Troilus & ſequitur Palameden, Memnona Achilles,
Et Paris. urbs capitur, Priamus rex mittitur umbris:
Fletque Hecuba, ac Danaum reditum complectitur idem.

JOSEPHI ISCANI
DE BELLO TROJANO
LIB. VI.

Segnior explicitis mœrentia ſigna catervis
Troja movet, rorant clypei, criſtæque gravantur
Luctibus, anguſtum crebris ſingultibus aurum
Rumpitur, arma nocent, toto nil agmine lætum,
Dulce nihil: ſigna ipſa minus pugnantia vento
Mentitas laxant animas, morituraque tardis
Flatibus inclinant faciles languere dracones.
At ſonipes, animi non argumenta ſuperbi

Notæ.

1 *Segnior explicitis*, &c.] Imitatur Papinium lib. 8. v. 21. Gemina fere ſcribit Tryphiodorus initio ἁλώσεως ſuæ.

7 *Faciles languere dracones.*] Dracones fuerunt inter ſigna militaria. Claudianus de 3. Conſ. Honorii: *Hi volucres tollunt aquilas, hi picta draconum Colla levant, multuſque tumet per nubila ſerpens Iratus ſtimulante Noto: vivitque receptis Flatibus, & vario mentitur ſibila tractu:* ad quæ noſter reſpexit. Vide de Draconibus his Lipſium de Milit. Rom. lib. 4. Dial. 5. Alexand. ab Alex. lib. 4. cap. 2. Heinſium ad lib. 2. Silii. Beroaldum ad Sueton. pag. 109. pag. 105. Inde *ſigniferi Draconarii* Ammiano Marcellino dicti lib. 20. Vide deſcriptionem talis vexilli apud Nazianzenum στηλιτευτικ. 1. p. 75. Julianus enim Draconum iſta ſigna revocarat, vexillo crucis inſuper habito. Item apud Sidonium Apoll. Paneg. 2. pag. 301. Ammianum lib. 16.

27 Dux

Iratas iterat voces, non pulvere capto
Multiplicat ſuſpenſa, levi veſtigia gyro,
Non fremit in certum, ſed tota immergitur arvis
Ungula, ſubmittitque equitem, aurigamque peroſus
Avertit collo venientia frena reflexo.
Stridentem litui gemitum, ſtridentia reddunt
Juſſa tubæ, nullique ſonant non triſte tumultus.
Talis in adverſas trahitur duce Memnone turmas
Mœſta Phrygum pubes, poſcunt remeare, negantque:
Venturuſque Hector ſemper poſt terga videtur.
Qualiter Hyblæi mellita pericula reges,
Si ſignis iniere datis, labente tyranno
Alterutro, viduos dant agmina ſtridula queſtus,
Et ſubitum vix nacta ducem metuentia vibrant
Spicula, & imbelli remeant in prælia roſtro.
Jamque Argiva phalanx, lætis jactantior armis
Prodierat, tollitque animos, celeremque triumphum
Hectore dejecto ſperat, dux digerit arma
Naupliades voti compos, curaſque timendas
Induit, & duro fruitur miſerandus honore.
Atrides regis inſignia ponit, & ultro
Exuit imperium: nec enim veniſſe fatetur
Jure ducis fierique ſatis, ſi principe quovis
Freta cohors, redeat poſt diruta Pergama victrix;

NOTÆ.

27 *Dux dirigit arma Naupliades.*] *Palamedes*, ait Plinius lib. 7. cap. 56. *ordinem exercitus, ſigni dationem, teſſeras, vigilias invenit Trojano bello.* Longe plura Gorgias in Oratione pro Palamede pag. 191. De eadem re Euripides in Iphigenia, in Palamede. Teſſerarum ludum eidem inventori tribuit Philoſtratus in Heroicis, Nazianzenus invectiva 3. pag. 991. Pauſanias in Argolicis. Vide Scaliger. in Manil. pag. 69. 319. Inprimis inſignem Gorgiæ Orationem pro Palamede: quem Alcidamas contraria accuſat, & inventorum novitatem in alios derivat, pag. 184. &c.

28 *Et duro fruitur miſerandus honore.*] Ita Papinius de Adraſto lib. 8. *regit miſeranda poteſtas invigilare malis.* Vide Chryſoſtomum inſigni Homilia in Matthæum 41. pag. 385. Tiberius apud Sueton. increpat amicos ignaros quanta bellua eſſet imperium: unde idem [illegible], onerosam ſervitutem nominavit. Antigoni illud de diademate huc ſpectat, quod eſt apud Senecam tanquam vili panno & non tollendo. Vopiſcus Saturnino tyranno hæc aſſignat. *Neſcitis, amici, quid mali ſit imperare. Gladii & tela noſtris cervicibus impendent: imminent haſtæ undique, undique ſpicula, ipſi cuſtodes timentur, ipſi comites formidantur, non cibus pro voluptate, non iter pro auctoritate, non bella pro judicio, non arma pro ſtudio. Adde quod omnis ætas in imperio reprehenditur.* Recte lib. 3. cap. ultim. de Benef. Seneca: *Hoc eſt regnum, nolle regnare, cum poſſis.* Vide illam magnanimitatem, ejuſque exempla apud Jovianum Pontanum lib. 2. de Magnanimit.

30 *Nec enim veniſſe fatetur Jure ducis.*] De genere loquendi vide lib. 1. v. 320. Philoſtratus in Heroicis pag. 679. paria fere loquentem facit Agamemnonem: ἐγὼ δὲ καὶ πάλαι τῆς ἀρχῆς παραχωρεῖν ἕτοιμος, εἰ βελτίων ἐμοῦ. Habes exemplum geminum Marci Antonini, illiuſque epiſtolam apud Vulcatium Gallicanum in Avidio Caſſio, pag. 307.

Nil refert, quis, ubi, quando, ſed qualiter, & quid
Factum: durabunt actus, & tranſiet autor.
His addit, ſe jure frui potiore Mycenis,
Et ſtabilem regnare domi, nec ſigna priora
Sic ambire cupit, ut feſſo pectore malit,
Et vigiles Lunas & duros ducere Soles.
Martius Æacides mutatas ſolus habenas
Arguit, at rapto Palamedes Marte ſuperbus
Vincere contendit titulis, regemque mereri.
Ergo iterum coeunt acies, properatur utrinque,
Et medius decreſcit ager, rapit agmina juncta
Sarpedon, Lycioſque enſes, & turbine primo
Hoſtibus invehitur: qualis vexilla Gigantum
Centimanus Briareus Phlegræo in vertice tollens,
Imbelles riſit Jovis ignes, tela Dianæ,
Martis equos, Phœbi pharetras, & Palladis angues.
Haud minor inſurgens heros Jove patre ſuperbus,
Junonem Argolicam congreſſaque ſigna Deorum
Spernit atrox: quacunque vages raptatur in hoſtes,
Millia multa manu proturbat, millia multa
Axe ſuperjecto, fulmen ſævire paternum
Credas, & tonitrus curru ſtridente minores.
Occidit infelix Gobius, nec lætior illo
Triptolemus, ſuetuſque feras inceſſere telis
Mœnalius Cormas, quartus tot funera Perſes
Ultus obit: lævos miſſo Sarpedonis armos
Tranſierat jaculo: Sed vix tamen ille coactus
Tandem vertit iter vultuque in terga * rejecto

* *Lego reflexo.*

NOTÆ.

33 *Nil refert, quis, ubi, quando.*] Ἀσυνδέτως talia alibi congerit, ut liv. 2. v. 492. ita lib. 1. v. 145. *Eſt tempus quando, locus eſt ubi*, Græci ἔστιν ὅτε, ἔστιν οὗ. Clemens Alex. lib. 2. Strom. pag. 531. καὶ ἐφ' ὧν καὶ μεγάλων, καὶ ὅτε, καὶ ὅπου, καὶ ὅπως. Seneca lib. 2. de Beneficiis cap. 16. *Refert quid, cui, quando, quare, ubi, & cætera, ſine quibus facti ratio non conſtabit.* Ad quæ ſine dubio reſpexit.

34 *Durabunt actus, at tranſiet autor.*] Tibul. lib. 1. el. 4. *At ſi tardus eris, errabis, tranſiet ætas.* Ad quæ magnus Scaliger, ἀρχαϊσμὸς pro tranſibit. Tertullianus adverſus Judæos, *ex te enim exiet dux, qui paſcet populum meum Iſraël.*

40 *Rapto Palamedes Marte ſuperbus.*] Vide lib. 5. v. 358.

43 *Et medius decreſcit ager.*] Vide lib. 2. 132.

52 *Millia multa.*] Vide lib. 5. v. 381.

55 *Nec lætior ille Triptolemus.*] Dares Tlepolemum vocat *Rhodium*, & Diodorus Siculus lib. 4. p. 241. qui vult Herculis filium fuiſſe, ad Trojam profectum, ibique occiſum, pag. 339.

60 *Vultuque in terga rejecto.*] Non credo adeo proterve temporis legem migraſſe noſtrum, quamvis Papinius dixerit, *proclamatque adeo cerentibus Atlas, rejecitque canes in vulnus hiantes:* lego igitur *in terga relato*, vel *reflexo*, quod & noſtro uſurpatum, & aliis, ſupra v. 13. *Avertit collo venientia terga reflexo.* Manil. lib. 1. *cervice reflexa.* Virgil. Æn. 10. *galeam læva tenet, atque reflexa cervice orantis capulotenus abdidit enſem.*

At cunctos hæret greſſus, ſemperque redire
Ardet, non poſſe indignans, pulſatque vetantes,
At jam caligat acies, ſparſoque cruore
Deficiunt, quamvis victuro vulnere vires.
Interea Mæſas properat laturus ariſtas
Demophoon, Garamas, & te Theſida volentem
Tertia cura vocat. Danaas hebetaverat iras
Belligeræ meſſis vinique audacis egeſtas,
Et vires depaſta fames: pax arma ſoporat,
Inque annum jurata fides: utrique cohorti
Utraque caſtra patent, fas civi Graja videre
Carbaſa, fas hoſti Phrygios luſtrare penates.
Dum ſic alternos aditus, alterna pererrant
Mœnia, natorum ſacra comitante caterva
Hectoreos manes Thymbreæ in limine portæ
Placat uterque parens: cinis annuus, umbra laborans
Solantes epulas lamentaque feſta repoſcit,
Et tumuli lugubre decus: ſtant crine ſoluto
Iliades, hæc queſta virum, natum altera, fratrem
Multæ, nunc pariter lugent, nunc ſingula plangunt.
Cumque aliis in pallorem candore ſepulto
Febricitent vultus, ſola ore Polyxena floret
Soſpite, & in faciem nil audent nubila mentis.
Hanc videt, hanc optat, & acuto Cypridis arcu
Saucius Æacides ſubitos ſuſpirat amores.
Utque uſu majore Venus producta tenellos
Spondæo ſtabilit animos pede: ſic nova voti
Cauſa, pares ſtimulos, ſimileſque immobilis ignes

NOTÆ.

66 *Demophoon, Garamas, & te Theſida volentem Tertia cura vocat.*] Dares ad ἐπισιτισμὸν profectos vult, Agamemnonem, Demophoonta & Acamantem. Tryphiodorus etiam Acamantem *Theſiden* nominat.

67 *Danaas hebetaverat iras.*] Plinius Panegyrico: *gladios, incuria hebetari, retundique gaudebant.* Claudianus lib. 2. in Europ. *ipſos ignavia flexit in enſes.*

75 *Hectoreos manes Thymbrææ in limine portæ.*] Papin. *Trojanaque Thymbra tacebit.* Dictys *lucum* nominat *Thymbræum.* Quod addit, *cinis annuus*, de parentalibus & libationibus intelligit, ut infra: *Annua Memnonio pacta ſolennia buſto:* de quibus ex Heraldo Kirchmannus lib. 4. cap. 2. vide etiam Heinſium de his agentem ad Silium lib. 13. pag. 471. Loënſem Miſcell. lib. 4. cap. 19.

82 *Febricitent vultus.*] Ut Plautus, *ægrotant artes.* Lucretius: *ægrotat fama.* Vide Taubmannum, qui ex Victorio notat talia ad Bacchides & Trinummum Plauti. Giphanium in Indice Lucret. Secundam vero in *febricitant* Catullus & Martialis producunt.

85 *Saucius Æacides ſubitos ſuſpirat amores.*] Ariſtænetus epiſt. 24. τετρῶσθαι τὸ ἐπιθυμητικὸν. Et Græcus poëta, ut Epiphanius allegat in Nicolaitarum hæreſi, pag. 30. τὸ κάλλος τέτρωκεν.

86 *Tenellos Spondæo ſtabilit animos pede.*] *Figit animum*, ait Dares. Reſpexit ad Horatium, qui *Spondæos ſtabiles* vocat: ita Perſius, *Heroos ſenſus*, & Papin. *Heroas greſſus truncare tenores.* Propert. *Heroas manus.*

Haurit, & in thalamos periturum emollit Achillem.
  Ergo nec armorum meminit, nec prælia curat,
Jamque redire velit, patrioſque reducere cætus,
Et totam turbare aciem, ſi regia detur
Virgo ſibi, conſorſque tori, preciumque receſſus.
Inſtruit his Phryga Sergeſtum, cui proxima in omne
Arcanum regale fides, pacemque futuram
Aſſerit, & totum cogendum in fœdera Martem,
Si reduces ſua Myrmidones * prærepta ſequantur.
* *Lege præcepta.*
  Audierat Priamus, remeat Sergeſtus Achilli.
Pacta placent, ſed bella nocent, facilique repulſa
Creſcit amor. Lex hæc: virgo, ſi publica ceſſent
Arma, viro patrias nuptum tradetur in oras.
Haud mora, communes reditus monet, & grave fruſtra
Diſcrimen paſſos queritur, nec judicat æquum
Unius in thalamum & muliebria prælia tantos
Conjuraſſe duces: Spartanaque damna medendo
Et populum & reges longis conſumere bellis.
  Grata quies vulgo, Martiſque remiſſius ardens
Dignatur conſulta furor: ſibi craſtina quiſque
Vela parat, ſed mox accepto tempore, partæ
Maturant cum meſſe rates, quas donat Achivis
Telephus, infenſuſque tamen, quod ſigna ſequantur
Altera, ductoreſque novos, Agamemnone pulſo.
Vix dum contigerant portus mutata tumultu
Agmina crudeſcunt alio, gladioſque repoſcunt.
  Torſerat aſtrivagum pacta in veſtigia Phœbum
Annua mobilitas biſſenos paſſa labores,
Et jam mixtæ acies: ſolus non prodit in arma
Æacides, ſolus non militat, objice belli
Vota hærere dolens: alios in prælia cogit

Notæ.

94 *Inſtruit his Phryga Sergeſtum.*] Dares, *Phrygium ſervum.*

99 *Facilique repulſa creſcit amor.*] *Μανιοπηχρίαν* Ovidii imitatur. Philo lib. 1. de vita Moſis, *ὁ γὰρ ἀκωλυσμὸς ὑποκνίζων τὰς ὁρμὰς ἐπεγείρει μᾶλλον, καὶ τοὺς ἔρωτας ἀναφλέγει*, p. 501. & libro de ſpecial. legibus: *δυσπο-χωρήτος ἔρως ὁ μετρίως ἐπιτείνεται*, p. 605. Vide in hoc argumento ſuaviſſimam Heinſii doctiſſimi Elegiam 10. lib. 3.

115 *Torſerat aſtrivagum pacta in veſtigia Phœbum*] Sic alibi: *Sidereum pepigere diem. Fatorum promiſſa dies*, *ἐν ἀστροθεσίαις* ſcilicet, ut Manilius de ſole, *referens operum vadimonia terris*, lib. 1. Papin. lib. 5. *in terga revolvitur annus*; 2. Achill. *donec ſol annuus omnes conficeret metas.* Ovid. lib. 3. Metam. *Et ſol ex æquo meta diſtabat utraque.* Lucret. *metas ſolſtitiales*, lib. 5. & *flexus brumales*; in Aſtronomico veteri: *metam ſol eminus exit*, Catalect. 241. Vide infra v. 663. Noſter *biſſenos labores* vocat, alio ſenſu, quam Virgil. *Lunæ ſoliſque labores*, & Papin. *laboranti ſuccurrere Lunæ.* Ita Naſo de *ἐγκύμονι*: *Et quos ſuſtinui bis menſium quinque labores.*

118 *Objice belli.*] *Πολέμου ἐφόδιον*, lib. 4. *ſeque objice morbi tentum.*

120 Eam-

Naupliades, fauſtumque ſuis comitantibus omen,
Impete Deiphobum primo petit, utraque jacto
Tempora tranſadigit jaculo, funuſque ſecundum
Dat Phrygio lugere duci: rotat obvia tela
Sarpedon quantaque cruor virtute relictus
Sufficit in vulnus, vires expendit in ictus,
Prodigus inſtandi, nec juncta potentia fati
Prorſus abeſt, clypeum tranſit, lævumque cruenta
Obliquo mucrone latus: felicior enſis
Naupliadæ, caſuque manum meliore ſecutus
Iratis flendum ſuperis Sarpedona fundit.
His hilaris, multoque aliis jactantior, Ecce,
Ecce iterat quantos dextra victrice * negantes
Enſe palam ſterno: quid plus teſtabitur auſum
Phlegra Jovem? Lybicus Alciden? Theſea Minos?
Talis erat Danaum princeps: vix iſta, nec iſta
Fas plenis jactaſſe ſonis, venit ecce ſagitta
In jugulum ſtridens: Paris hanc excuſſit in auras
Aſſyriis melior, æquaturuſque Gelonos.
Dux ruit, & tenues jactatrix gloria fructus
Cum luctu lucrata perit: cunctique jacentem
Mixtis confodiunt haſtis: at rege perempto

* Lege gigantes

NOTÆ.

120 *Fauſtumque ſuis comitantibus omen.*] Papin. lib. 2. Theb. *infauſtum nubentibus omen.*

132 *Quantos dextra victrice negantes.*] Quid hic *negantes?* legendum *gigantes.* Supra enim de Sarpedone: *qualis vexilla gigantum Centimanus Briareus*, v. 45. Virg. lib. 1. *ubi ingens Sarpedon*, & lib. 9. *Sarpedonis alti*; quod de nobilitate exponit Servius. Homer. Iliad. π. Probant etiam ſequentia: *Phlegra Jovem? Lybicus Alciden? Theſea Minos*, Sidonius lib. 8. *tot tantique petunt ſimul gigantes.* Gigantes enim dicuntur διὰ ὑπερβολὴν σωμάτων. ἔν τε μεγέθεσι καὶ ῥώμαις, ut ait Philo de Gigantibus libro. Vide etiam doctiſſimum, Hœſchelium ad Syraciden, p. 377. Quod vero ante dixit, *Iratis flendum ſuperis Sarpedona mittit*, illis reſpicit ad Homerum, apud quem Iliad. π. Jupiter αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε παῖδα φίλον τιμῶν &c. De quibus Clemens Alexand. in Protreptico, pag. 28.

135 *Vix iſta, nec iſta.*] Elegans ἐπανόρθωσις. Καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. D. Paulus ad Philip. 1. v. 18. ad Galatas, v. 4. cap. 3. τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ, εἴγε καὶ εἰκῇ. Virg. 4. Æneid. *moriemur multa, ſed moriemur ait.* Chryſoſtom. in Matthæum, Hom. 11. pag. 103. ἀλλὰ μὴ φοβηθῇς μᾶλλον δὲ φοβήθητι μὲν μὴ ἀγωνιᾶς δέ.

139 *Tenues jactatrix gloria fructus cum luctu lucrata perit.*] Artabanus graviter apud Herodotum in Polymnia: ὁρᾷς ὡς τὰ ὑπερέχοντα ζῷα κεραυνοῖ ὁ θεός, οὐδὲ ἐᾷ φαντάζεσθαι, & paulo poſt: φιλέει γὰρ ὁ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν. Chryſoſt. vere in Pſalm. 127. pag. 459. οὐδὲν οὕτω σφαλερόν, ὡς τὸ ἐν ἀνθρώποις κομᾷν, & Homilia 4. in Matt. pag. 24. οὐκ οἶδας, ὅτι ἐὰν ἐπαινέσῃς σεαυτόν, οὐκ ἔτι σε ὁ θεὸς ἐπαινέσεται, &c. Recte itaque Pontius Paulinus: *Virtus mea non mihi virtus, ſi caream virtute Dei.* Vide Crinitum lib. 13 cap. 12. De Palamede vide plura apud Philoſtratum lib. 4. de vita Apollonii, ubi nominatur ἀγαθὸς ἀνὴρ. δι' ἐν σοφίᾳ πᾶσαν.

141 *Rege perempto non ſe turba regit.*] Eſt enim βάθρον τοῦ λαοῦ, & Sapient. 6. βασιλεὺς φρόνιμος εὐστάθεια δήμου. Seneca appoſite lib. 1. de Clem. cap. 4. *Ille eſt vinculum,*

Non ſe turba regit: cæſo duce tota ſequentum
Debilis ægreſcit virtus, arma ipſa videntur
Poſſe minus: ſic ſi ruptis moderator habenis
Deciderit, turbantur equi leviora ſtupentes
Imperia, & ſubita jam libertate potiti,
Ceu timeant, incerta vago veſtigia curſu
Præcipitant: lege hac fugiunt, hoc ordine fuſi
Grajugenæ: jam caſtra procul, jam littora longe,
Seque terunt vicibus, & qui prior, eſſe ſupremus,
Aſt hoſti propior metuit: mox pectore nudo
Terga tegunt, armantque fugam, ſed nulla tueri
Tela queunt, claſſes nullæ, munimina nulla:
Incendunt, ſternunt, perimunt, face carbaſa, contis
Arces, enſe viros: ſtrages vulgatur, Achilles
Diſſimulat: ſed tot tedas, tot tela ſecundus
Suſtinet Æacides, & defenſore laborat
Jam feſſus clypeo: tandem miſeretur, anhelum
Altius attollens pontum Thetis, & venienti
Occurrit Phœbo, radios merſura morantes.
Poſtera vix umbras lux ſolverat, undique in iras
Surgunt, armatoque acclivia tela cubili
Corripiunt: pars in clypeos cervice recepta,
Non madidum Mucronis ebur, non caſſidis umbram
Solverat, aſt ipſis audax ſopor incidit armis.
It tuba præceptrix Phrygiis, it tibia Graiis,
Et litis litui teſtes: at prompta vocantes,
Anticipat virtus: modulos, crudeſcit utrinque
Pugna ferox: inſtant, cedunt, minitantur & horrent.
Alternanſque vices fortuna ferenſque triumphos,
Exiguaſque fugas populis permutat utrilque.
Urget eques pedites, ille inclinatur in ictum
Arduus, hi tollunt humiles in vulnere dextras.
Ibat Abas, * cumque aurigam turbare Melampum

* Lego jamque vel dumque

NOTÆ.

per quod reſpublica cohæret: illo ſpiritus vitalis, quem hæc tot millia trahunt: nihil ipſa per ſe futura, niſi onus & præda: ſi mens illa imperii ſubtrahatur: rege incolumi mens omnibus una. Amiſſo, rupere fidem. Virg. 4. Georg. Vide doctiſſ. Gruterum in Diſcurſu ad Tacitum part. 1.

143 *Arma ipſa videntur, poſſe minus.*] Eadem initio hujus libri Papinius: *Tiphy mortuo non ferre videtur Remus aquas, ipſoque minus jam ducere venti.*

156 *Tot tela ſecundus ſuſtinet Æacides.*] Ajax Telamonius, cui Æacus avus. Hinc in armorum judicio apud Ovid. *Frater erat fraterna peto:* &, *Inſeris Æacidis aliena nomina gentis.*

167 *Et litis litui teſtes.*] Feſtus: *Lituus appellatus eſt, quod litis ſit teſtis.* Eadem verba. Quod prius ponit: Et *madidum mucronis ebur* explicatur lib. 4. v.

174 *Ibat Abas, cumque.*] Lego *dumque.*

175 Senſiſſe

Sublato mucrone parat, ſenſiſſe putares
Cornipedes, ſuſpenſa truces in pectora ſurgunt,
Implicitumque terunt pedibus, ſtratiſque relinquunt.
Lætior eventu, ſiſuſque Melampus equorum
Auxilio, per & arma virum, perque ora ſuperbo
Fervidus axe volat, calcandaque corpora quærens
Non vacuam dignatur humum: tandem Anxuris haſta
Dictæi ruit incurvus, propriiſque fatiſcit
Interceptus equis, clamantemque ore ſupino
Parcite nil miſerans ſurdi rota præterit axis.
  Anceps pugna ducum, palmæque incerta fluebant
Bella diu, donec medios prorumpit in hoſtes
Troilus, horrificiſque comes victoria ſignis.
Qualis Pellæus, qualis Calydonius exul
Fulmineas habuere manus, prior ille, ſecutus
Alter: at hic ſuperat utroque potentior ambos,
Utque omnes claudam titulos brevis, Hectore major.
Mirati cedunt Danai, graviore procella
Corda pavent, ſecura prius: pluresque renaſci
Hectoras attoniti cenſent, ſic Troilus ardens
Fraternas renovat cædes, inſignia dextræ
Victricis ſenſiſſe dolor, ſpectaſſe voluptas.
Eminus Alceſtem Niſæum, comminus Idam,
Hunc jaculis, hunc enſe metit, tantoque ſub hoſte
Nulli turpe mori: pars tanquam occumbere certet,
Inflictis gaudet jaculis, & morte ſuperbit.
  Exierant Ithacus, Tydides, Neſtor Achillem
Flectere: is in tantis unus te Troile dignus:
Sed ſteriles rediere preces, ſtat linquere fixum
Bella duci, validaque ipſos ratione rogantes
Arguit: ac bellum pendit, quod cauſa pudori,
Congreſſus damnis, & commoda nulla triumphis.
Facta fides ducibus: hortantur fœdus, at obſtat
Cui thalami propior ſpirat dolor, obſtat Erinnys,
Obſtat Parca tenax, fatoque potentior omni,

NOTÆ.

175 *Senſiſſe putares cornipedes.*] Vide lib. 1. v. 178.

198 *Tantoque ſub hoſte Nulli turpe mori.*] Lib. 2. v. 40.

199 *Pars tanquam occumbere certet Inflictis gaudet jaculis, & morte ſuperbit.*] Nimis poëticum hoc Juvenal. falſe de Rhombo: *Ipſe capi voluit*, Sat. 4. & Claud. de ſeris: *Ipſa ultro voluere capi* Sed alia hominum, præſertim hic Græcorum, ratio. Papinius recte: *mente noviſſimus exit Lucis amor*. De *conflictus* & *flictus* vocabulis vide Villiom. ad Titii locos controverſ. lib. 6. pag. 130.

203 *Sed ſteriles rediere preces.*] Ita Mart. lib. 1. Juvenal. Sat. 7. *ſteriles* vocant *cathedras*.

207 *Obſtat cui thalami propior ſpirat dolor.*] Menelaus.

218 *Prætexit*

Bella refert Danais ſcrutatur numina Calchas.
  Haud mora, proſiliunt ductore Agamemnone læti
Oebalidæ: contra non ſegnius æquor anhelis
Priamides tranſmittit equis, vectore ſuperbus
Magnanimo ſulcos ſuſpendit in aëre currus,
Et raro defigit agros, ut tardior anguis
Triptolemi, Veneris ales, Panthera Lyæi.
Pulvere creſcit ager, putrique in nube ſepultam
Prætexit caligo diem, nec civibus hoſtes
Internoſſe datum, donec revocante ſerenum
Cuſpide, ſanguineos campus conſedit in imbres.
  Straverat Alcidamas Teucrum Leoconta, trabalem
Eminus intorquens haſtam, miſſamque ſecutus
Extrahere ardebat, ut teli laude madentis,
Aut formidandus Phrygiis, aut gratus Achivis
Iret ovans. At glandiflua præventus habena
Occidit, & juncto ſolatur funere Teucrum.
Tranſigit Eurypylum jaculabilis haſta Menalcæ,
Occiduas ingreſſa comas, lævumque per orbem
Exit & excuſſum defert in cuſpide lumen.
Lernæa Lycidam transfigit arundine Glaucus,
Qua cervix connexa humeris: jugulo illa patenti
Inſidians, galeæ clypeique intervenit oras,
Herculeis imbuta vadis: duplicique fatigat
Morte animam, furit hinc virus, cruor inde ſecutus
Miſſile, & inciſo tandem de ſtamine certant.
  Therſilochum, Cromius, Xerſes, Creteona, Niſus
Fundit Alym: jacet hic jaculo, jacet ille bipenni,
Tertius intento diſtrictus palpitat arcu.
Rethea Rheſus agit, Lybidam proturbat Aconteus:
Stemona ſternit Ion, Theſſandrum vulnerat Argus,
Mactat Achonta Pholus, Pholon Ebalus, Ebalon Actor,
Actora Thyodamas, & Thyodamanta Lycæus.
  Eminet aſperior dextra majora laceſſens
Troilus Argolicos, & quanquam Anthenoris enſem,

NOTÆ.

218 *Prætexit caligo diem.*] Verbum commodum. Lucret. lib. 5. *ſubtexunt nubila cœlum*, lib. 6. *Et quaſi denſendo ſubtexit cærula nimbis*. Virg. 3. Æneid. *cœlum ſubtexere fumo*. Papin. 2. Theb. *Caperat humenti Phœbum ſubtexere palla Nox*, lib. 8. *Stygio prætexam Hyperiona cœlo*.

231 *Qua cervix connexa humeris.*] Ovid. in fine Faſt. *qua cervix humeros continuata tegit*, 12. Metam. *Qua juncta eſt humero cervix*, inibi: *qua collo pectora ſubſunt*.

233 *Herculeis imbuta vadis.*] Veneno Lernæo, paulo ante: *Lernæa Lycidam*, &c. Sic lib. 3. *tuque Herculea corruptior unda*.

240 *Mactat Aconta Pholus*, &c.] Verſus rotunditate & ἀναλήψει inſignes: ut Virg. 9. *Ortygium Caneus, victorem Cænea Turnus*. Vide infra v. 496.

246 Hic

Æneæ jaculum, prædonis tela tremiſcant,
Hic tamen, hic vincit & * lautos obruit omnes,
Omniaque in proprios lucratur facta triumphos.
Miratur Bellona virum, ſtimulatque furentem
Parcius: & docilem gaudet viciſſe magiſtrum:
Ipſe alias diſcit iras majoraque Mavors
Prælia, & exemplum divus mortale ſecutus,
Dum Scythicis inſtat vivos reminiſcitur * actus.
Ibat fulmineo Phrygios mucrone fatigans
Fervidus Umbraſides, hinc nudo Troilus enſe
Diſputat, & mortem, menti qua cella ſecunda
Attonitu concludit atrox: fruſtra ille laborat
Solvere, cum nequeat fatale neceſſe refelli.
Mox premit Aſcalaphum, ruit ille in terga, nec haſtam
Exſpectat, fallitque manum, ſed fraxinus ictum
Sicca redire negans, reperit, figitque jugalem
Implicitum domino: trahitur retinentibus ille
Scanſilibus potoque perit in ſanguine merſus.

* Lego laudes.

* Marg. [illegible]

NOTÆ.

246 *Hic lautos obruit omnes.*] Quid *lautos*? *laudes* lego.

249 *Docilem gaudet viciſſe magiſtrum.*] Pullum illum Martis, ipſo Marte pugnaciorem: juxta diverbium, [illegible].

254 *Nudo Troilus enſe diſputat.*] Legerim *diſſipat*; ſed *diſputat* voluit: quod lib. 4. *gena diſputat hydris* pag. 152. quem vide. Ἀνάλλαγον quid eſt in illo Homeri. Iliad. 4. [illegible].

255 *Et mortem, menti qua cella ſecunda.*] Quæ menti eſt cella ſecunda, in occipite: vel de ventriculo, ut [illegible] aiunt, cerebri, intelligi poteſt. Ita dictum foret *cella mentis*. ut Lucret. *caulas palati*, *ætheris*, *corporis*, aliquoties dixit: ut *arx mentis*. *templum mentis*, Papin. *pectus mentis*, ut Gratius, qua de re Euſtathius Suarthius Analect. lib. 2. cap. 8. Si vero de mento intelligis, ſimile erit illi Hom. Iliad. 5. [illegible], & Corinth. lib. 8 [illegible]. Virgil. lib. 10 *ferit eminus haſta ſub mentum graviter preſſa.*

257 *Cum nequeat fatale neceſſe refelli.*] Phanocles apud Clem. Alex lib. 6 Strom. [illegible]. Livius lib. 1. *fati neceſſitas humanis conſiliis rumpi non poteſt.* Phalaris epiſt. 37. [illegible]. Pindarus Pyth. Ode 12. [illegible]. Theophylactus epiſt. 2 [illegible]. *Arduum fatalia devertere*, ait Aurel. Victor Hinc [illegible] Græcis, Virgilio *ineluctabile fatum*. Homerus: [illegible]. Vide plura & alia ab H. Stephano congeſta Sched. 13. lib. 5.

261 *Trahitur retinentibus ille Scanſilibus.*] Satiſne caute pro illo ævo, cum ſe ſaltu in equos tollerent? [illegible] itaque poëtica advocanda, ſed & illa præter morem & decorum. Clem. quidem Alexand. lib. 1. Strom. Perſas ait currum & [illegible] inveniſſe; ſed quia addit [illegible], quid velit, liquet, pag. 225. Quod vero noſter *ſcanſile*, Budæus *ſubiicem pedaneum*, Franciſcus Philelphus *ſtapedem*, Junius *ſtabium*, vulgo *ſtaffam ſtaphiam* vocant. Cælius lib. 21. cap 31. *ſubſellares* ex Avicenna, quod Magius reprehendit. Robertus Valturius de re militari, *ferrum ſcanſile*. Corn. Fronto, pag 258. *Pedulo*, ait, *ſub pedibus præſtas utilitatem*: quod Magius (neſcio an recte) ad faſciolas crurales transfert: Vide eundem de ſcanſilibus prolixe agentem part. 2. cap. 14. qui inſcriptionem veterem adfert, in qua eſt: *caſu deſiliens pes haſit ſtapia tractus interiit.* Idem Hieronymo illorum

Contentus cecidiſſe virum, premit agmina victor
Cætera Priamides & terna tricuſpide clava
Funera continuat: foſſos gemit Aſtilus armos,
Pectus Itys, vacuamque excuſſis ilibus alvum
Antiphates: Sed ſæva licet, tamen inguine nunquam
Inferius graſſata manus, tumiduſque ſuperbit
Poplitibus cæſis, humilem infamare triumphum.
Jam magis ardentem tenues conſumere pugnas
In populum tædet, vulgari tela cruore
Immenſus violare pudor: nec paupere fraudat
Plebem anima: furit in jugulos regumque ducumque
Acrior, & qua acies ſtipat gemmata cohortes
Irruit, Atridaſque ambos, ſed diſpare telo

NOTÆ.

mentionem factam vult, & nominata *biſtapiam*, ubi Marcellus Donatus legit *biſtaptriam*, in Comment. ad Suet. p. 597. Vide ſis quoque Torrentium ad Caligulam Suetonii pag. 1430. Chryſoſtomi locus eſt in 16. caput Actorum Apoſtol. Homil. 34. pag. 687. ubi cum de domandis equis dixiſſet in ἀποδόσει, ait; τὸ δὲ ψυχῆς ἀτάκτως βαδιζούσης οὐδεὶς ἐπιμελεῖται, ἀλλὰ καὶ πηδᾷ καὶ λακτίζει καὶ σύρεται χαμαὶ καθάπερ παιδίον. καὶ ἀσχημονεῖ μυρία, καὶ οὐδεὶς αὐτῇ ψαλίδας περιτίθησιν, οὐδὲ ποδόστραβα, οὐδὲ χαλινούς, οὐδὲ ἐπιχειρίζει τῷ ἱμασιωργῷ ἐπιβάτην, τὸν χρυσὸν λέγω. Pollux & Heſychius ψαλίδας exponentes nihil habent, quod huic loco conveniat, nihil de ποδοστράβοις, niſi quis ποδοστρέβας legat, quod tamen ipſa ſignificatione alienum ab hoc loco. Forſan recte de ſcanſilibus intelligendum erit: quorum uſus non adeo novitius, ut ex Hieronymi loco, & inſcriptione veteri, quam citat Magius, evincitur. Leo Imperator in Tacticis cap. 6. p. 57. aperte: εἰς δὲ τὰς σέλλας δύο σκάλας σιδηρᾶς nominat. In veteri inſcriptione apud Camerarium, cap. 21. *ſuppedaneum* nominatur. Alii ad Conſtantini Magni ætatem ſellarum initia referunt, idque Zonara autore: qua de re Piccartus ad cap. 13. lib. 4. Polit. Ariſt. Erant etiam in familia quadrigaria *Sellarii*: qua de re Jul. Cæſar Bulengerus libro de circo, cap. 43. Caſaubonus doctiſſ. ad 6. Athenæi, cap. 16. ſimile quid in climacidibus notat, quibus ſublevarant ſuos: κλίμακα καταβιβάζοντες ἐξ ἀπηνῶν. *Euſtathius*, inquit Caſaubonus, *cum Athenæi verba de climacidibus deſcripſiſſet, addit: ſua quoque ætate, tale quid factitatum ab iis, qui dorſum inclinantes, conſcenſuris in equos erant pro ſtapedibus, quos vocant. Erat tamen jam ante Euſtathii ſeculum uſus eorum adminiculorum notus, quibus hodie utimur: faciunt enim illorum mentionem antiquiſſimi Rabbinorum, ut & alibi docemus.* Hæc ille. Poëta noſter *Scanſilia* nominavit οὐκ ἀτέχνως, ut Lucret. lib. 5. *Inſilia*, in textoria re: ita Plinius, *annus ſcanſilis*, κλιμακτηρικός. Ammianus Marcellinus lib. 16. *elatos vertice ſcanſili ſuggeſtus*, de coma loquitur. Ut Latini *nexilis*, *ſtructilis*, *tinctilis*, *textilis*, *tactilis*, *inſenſilis*, *ſeſſilis*, *deletilis*, *adapertilis*, quæ apud Lucretium & Ovidium reperias. Perottus ad Martialis 66. epig. *ſcanſilo, per quod aſcendi poteſt.*

264 *Terna tricuſpide clava.*] Ovid. *poſitoque tricuſpide telo.*

267 *Tamen inguine nunquam Inferius graſſata manus.*] Reſpexit ad illa, quæ Dictys: *Nec Patrocli tantum mors gemitum illum cunctis incuſſerat, ſed præcipue recordatio vulnerum per loca corporis pudibunda, quod exemplum peſſimum per mortales tunc primum proditum eſt, nunquam antea Græcis ſolitum.* Ovidius id non obſervat lib. 5. & 12. Metam. Neque Virgilius.

272 *Immenſus violare pudor.*] Sic infra: *Immenſa pariter nemorumque virumque ruina. Pars clypeis immenſa ſedet*, pro innumera: συνεχὲς πυκνὸν, ἀντὶ τοῦ διηνεκὲς φέρειν. Ita Lucretius lib. 2. *& quaſi longinquo fluere omnia cernimus ævo*, pro diuturno. Terent. *ſexcenta tanta*, pro tot. *Curarum pœperit millia quanta mihi!* Propert. Vide plura apud Rittershuſ. ad Guntherum lib. 4. v. 373.

Sauciat, hunc jaculis, illum ſude: tertius enſem
Vulnificum paſſus plangit Calydonis alumnus.
Hos quoque fudiſſet, ſic nunquam debilis ira,
Sic præſens ſemper virtus: at turba profundo
Interjecta gravem fruſtratur vulnere dextram.
Ipſa etiam ceu nulla dies, ſic rara tyrannis
Atropos, inque animas inopes audacia major.
Nutabant Danai, jamque his ſpes nulla triumphi,
Nulla fugæ: fati fraudes, commenta deorum,
Et falſum Calchanta dolent, redituſque ſuſurrant,
Si nulli poſt terga metus: mox Neſtor, & ipſe
Peliden Agamemno rogant: negat ille, ſuoſque
Myrmidonas in bella tamen concedit agendos.
Hos ubi conſpexit rapido prodire tumultu
Troilus, huc tendamus, ait, quænam hæc nová pubes?
Quis novus hic pulvis? an & hos huc deſtinat Argos,
Nunc primum & totas, properat conſumere vires?
At ſuperi melius, deerant quos perdere poſſem,
Et Stygio mandare Jovi, gladiuſque timebat
Ocia: ſaxo igitur poſt fulmina Dardana diſcant,
Utilius latuiſſe domi: ſic fatus Hypartum,
Ductorem cunei, qua flammeus umbo coruſcat,
Robore fraxineo figit, teloque moranti
Præcipitem perturbat equo: celer ille receptis
Greſſibus, abjectaque haſta Clypeoque relicto
Acrius inſtantem fugit hoſtem: in caſtra recedens
Argolica, illic ante ipſum mactatus Achillem
Concidit, & fuſo tentoria ſanguine ſignat.
Frendet atrox, quantumque ingens dabat ira, lacertum
Erigit Æacides, ac toto robore niſus
Jam reſponſuros parat ictus: venerat ante
Lancea Priamidæ, lævoſque invaſerat armos
Hoſtis: at innocuum fallit Tritonia telum.
Sentit, & adverſos incuſat Palladis aſtus
Troilus: at jaculo melior fortuna ſecundo:
Lædit enim libatque humeros, & morte petita
Invenit indignans vulnus ſine funere cuſpis.
Tertia majorem cornus potura cruorem,

NOTÆ.

281 *Ipſa etiam ceu nulla dies, ſic rara tyrannis Atropos.*] *Dies* erat in libris. Carolus *Deis*, ſenſus foret. Atropon ut Deis nullam, ita regibus raram fuiſſe: alterum vero, nullo die minus in reges ſævitum.

294 *Gladiuſque timebat Ocia.*] Ita Pyrgopolynices ille Plautinus de machæra ſua feriata. Claudianus: *ipſos ignavia fluxit in enſes.* Guntherus: *ferrum ſanguine paſcunt.* Homerus Odyſſ. π. & τ. αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.

 326 *Troilo*

Rapta manu: venit ecce abies, & ſtridula certos
Molitur jactus celſos præſagus in armos
Erigitur ſonipes: dubium, defendere tentet
An timeat, gaudetque tamen perculſus herilem
Anticipare necem, flexo tunc poplite fuſum
Invitus proculcat herum, fatumque ruentis
Heu juvat: ille quidem nolit, ſed dum gravis urget
Occupat Æacides, & jam ſurgentia ferro
Colla metit: longeque licet decurrere juſſa
Cæſa viri cervix, truncus manet, ipſaque nondum
Exarmata manus bellum factura movetur.
Quos caſus, quæ fata querar? quos Troile divos?
Troile, cujus opem gemit Ilios orba ſepultam:
Troile, cui meritæ ſpirant præconia famæ:
Troile, quem ſolum dignatur laudibus Argos,
Macte jaces! quique ante Phrygi ſpes publica vitæ,
Vix unum obſeſſæ tutorem Memnona mortis
Stratus habes: funus lacerum ſpoliare parabat
Æacides, prohibet Memnon, miſereque parenti
Pignoris egregii lugendos deſtinat artus:
Ipſe aliis lachrymas, ſibi bella: aliiſque tumultus
Fœmineos, ſibi tela movet, raptaque ſuperbum
Cuſpide victorem vindex premit: inguina telo,
Pectora libarat gladio, reſpexit Achilles,
Atque indignatus furialibus intonat orſis:
Et te fata vocant: Stygias prior hoſpes in alno
Expectat, Stygias pariter tranſnabitis undas.
  Dixit, & Eoo jam dudum viſcera regi
Fraxineo perfoſſa ſtylo: niger emicat alte
Sanguis, & exutos mulcet Styx frigida manes.
Fit fuga Perſarum fuſo duce: ſævior inſtat
Myrmidonum princeps, ſic mens acceptaque ſuadent

Notæ.

326 *Troile cujus opem.*] [illegible] quater repetit *Troile*. Ita Dionyſius Afer v. 794. & ter [illegible], ut Homerus *Nireus*. Idem Dionyſius quater [illegible] v. 815. Papinius aliquoties *Arcada* & *Perſephonen*, lib. 12.

329 *Spes publica vitæ.*] Ita Claudianus: *Publica morborum requies.* Epigram. de Apono.

341 *Eoo jamdudum viſcera regi Fraxineo perfoſſa ſtylo.*] Philoſtratus Iconum lib. 1. p. 741. [illegible]

344 *Fit fuga Perſarum.*] Cognovit illius ſocios Æthiopas lib. 3. Philoſtratus ipſum Memnonem Æthiopem, ut & Athenæus lib. 15. pag. 672. & 680. quo noſter reſpexit: *niger emicat alte Sanguis, & exutos mulcet Styx frigida manes*, propter aduſtum ſanguinem. Papinius lib. 12. *emicuit per mille foramina ſanguis*. Virg. *nigri Memnonis arma*, lib. 1. Æneid. *Manes exutos corpore* vocat *vidnos* Silius lib. 5. *nullis quæ morte, nec igne exutos, ſordans portabo in Tartara luctus*, lib. 6. *omnia ſpe immitis Roma Pulſandi*.

[illegible] Ultri-

Vulnera: jam trepidos longum quæſiſſe tyrannos,
In vulgi jugulum violens furit, impetus iram
Mutat, & ultricem cogit plebeſcere dextram.
Ergo fugat pavidos, audentes fundit, inertes
Proculcat, redimitque brevi longa otia bello.
Viderat Iliacos fremere in certamine campos
Juppiter, & quanquam tardari pulvere viſus,
Arma tamen cernit Vulcania, ſævit in hoſtes
Sævire Æaciden, gaudet cum talia ſpectet
Nupturam pepuliſſe Thetin: pallore minori
Phlegræos montes, Phlegræaque bella timeret.
Ipſa virum ſtrages numerat natoque ſuperbit
Immemor haud fati, mater: ſic gloria vincit,
Charaque ſuſpendit mirantem prælia fluctus.
Quippe videre juvat, & fas ſperare triumphum,
Cum manus una fuget fugiatque exercitus omnis.
Haud aliter, cum canit ager, cum meſſis adulta,
Cedunt æſtivo fugientia jugera vento.
Ultimus effracti tardatus vulnere currus
Cardine jam clauſo ſocios poſcebat Iolas
In greſſum, periere proces, en Pelias haſta
Tranſactum affigit foribus, portæque maritat.
Tandem, caſtra licet longe, paucique ſequantur,
Urbs juxta cedit vix exorante Minerva.
Craſtina luctificos mœſto themone jugales
Vix aurora movet: nunquam tam prodiga roris,
Tam large ſatiavit agros ſtupet ebria tellus
Hos imbres non paſſa prius, ſic ubere fletu
Natum queſta parens: huic adgemit axis uterque,

NOTÆ.

348 *Ultricem cogit plebeſcere dextram.*] Papinius lib. 12. *Cætera plebeia deſævit vulnere virtus.*

355 *Nupturam pepuliſſe Thetin.*] Vide lib. 1. v. 336. lib. 2. v. 574.

361 *Manus una fuget, fugiatque exercitus omnis.*] Lib. 4. *Turba fugit, ſoluſque fugat.*

367 *Portæque maritat.*] [illegible] Catul. *At ſi forte eadem eſt uni conjuncta marito.* Claud. de Magnete, *ferrumque maritat Aura tenax.* Autor pervigilii Veneris: *[illegible] roſ[illegible] de maritis imbribus.* Item: *In ſinum maritus imber fluxit almæ conjugis.* Horatius: *lege marita.* Vide Scaliger. ad Catullum, pag. 94. Prudentius in Apotheoſi: *Intactum thalami virtus divina puellam Sincero afflatu per viſcera caſta maritat.* Ita Lucret. lib. 3. *conjugium corporis atque animæ*, pag. 100.

370 *Craſtina luctificos mœſto Thermone.*] Legendum *temone:* quod & Carolus viderat: Papin. *& jam temone ſupino Languet Hyperborea glacialis portitor urſæ.* Claud. de Conſulatu Probini & Olybrii; *Blandius elatoq; ſurgant temone jugales.* Ennius apud Feſtum. *ſuperat temo ſtellas.* Vide Scaligeri conjectanea.

371 *Nunquam tam prodiga roris.*] Propter lachrymas: vide lib. 2. v. 203. Alcman apud Plutarch. Sympoſ. lib. 3. *rorem aëris & Lunæ filium* nominat.

Lux pallens, laceræ nubes, & ſaucia cœli
Forma, nec Idalio ſpirat decor integer aſtro.
Titonum ſupereſſe piget, poſcenſque ſepulchrum
Odit victuram per ſecula longa cicadam.
 Legerat in tumulos Nabathææ meſſis odores
Ambitioſa parens, natoque ſuprema parabat
Funera: mox volucrum famulantibus aſtitit alis
Exequias factura phalanx, avis unica Phœnix,
Et Progne non una venit, cavat Ardea roſtro
Marmoreum foſſore ſolum, luſcinia planat.

NOTÆ.

375 *Saucia cœli forma.*] Lucret. *ſpecies diei*, lib. 3. Noſter in re ſimili: *in riſum redeunte polo: læſi facies reditura ſereni.* Sidon. lib. 8. epiſt. 12. *tam clemens eſt facies cœli:* Lucanus lib. 5. *Læſum nube diem.* Cointus in ejuſdem luctus deſcriptione: *ἠὼς δ' ἐστονάχησε καλυψαμένη νεφέεσσιν*, &c. qui ex cruore Memnonis fluvium natum comminiſcitur, lib. 2. p. 218.

378 *Odit victuram per ſecula longa cicadam.*] Qui Auroræ beneficio, in cicadam mutatus erat, mortem propter dolorem ex obitu filii, exoptat. Hunc Tithonum Priami Germanum Dio Chryſoſtomus nominat in Orat. de Troja nunquam everſa. Pindarus inde *αἰνεψιὸς ζαμενὴς Ἑλένοιο Μέμνων.* Nem. Od. 3. Eadem Apollod. lib. 3. p. 181. Dictys Memnonem cum Indorum & Æthiopum copiis ad Trojam veniſſe vult, lib. 4. Pauſanias Æthiopem fuiſſe ex Græca colligit pictura: non tamen ex Æthiopia, ſed Suſis Perſicis Trojam veniſſe, in Phocicis, pag. 348. Diodorus Sicul. lib. 4. pag. 276. Tithonum uſque ad Æthiopiam exercitu veniſſe, indeque cunabula fabulæ de Memnone ex Aurora. Philoſtratus ex ſententia Apollonii ait, nunquam illum ad Trojam veniſſe, in Æthiopia regnaſſe lib. 6. de ortu Apoll. cap. 3. eadem in Heroicis cap. de Antilocho, pag. 672. Diodor. Siculus lib. 2. p. 109. à Teutamo Trojam miſſum (niſi error ſcripturæ,) Suſis profectum hoc & Pauſanias dicebat, Theſſalorum vero inſidiis trucidatum. Calliſtratus in ſtatuis eadem, quæ Philoſtratus. Reliquias illius à ſorore Himera in patriam tranſlatas vult Dictys lib. 6. Ovidius illas in Memnonidas aves converſas, lib. 13. Adeo nempe in fingendi licentia, cujus impetus Zephyros exceſſit; ut Claudianus loquitur, falſum à ſeipſo diſſidet. De ſtatua Memnonis cui *ἠχὼ ἀντηχεῖ* multi ſcripſere. Euſebius in Chronicis. Dionyſius in *περιηγήσει*. Strabo lib. 17. Plin. 36. Philoſtratus in vita Apoll. lib. 6. cap. 3. in Iconibus p. 741. Lucianus in Toxari. Juvenal. Sat. 15. Tacitus 2. Annal. ad quem vide Lipſium, qui neſcio an recte, Philoſtrato illud figmentum, & illius impuro Mago imputat. Pauſanias etiam in Phocicis & Atticis videatur.

381 *Volucrum famulantibus aſtitit alis Exequias factura phalanx.*] Plinium vide lib. 10. cap. 25. Ovidium 13. Ælianum lib. 5. cap. 1. de animalibus, Cointum lib. 2. p. 225.

382 *Avis unica Phœnix.*] Ovidius Amorum 2. Eleg. 6. *Et vivax Phœnix unica ſemper avis.* Claud. 2. de laudibus Stiliconis: *Unicus extremo Phœnix procedit ab Euro.* Vide inſigne hujus poëmat. de Phœnice. Lactantium de eodem in Elegia. *Hoc nemus, hos lucos avis incolit unica Phœnix, Unica ſed vivit morte refecta ſua.* Vide quæ de Phœnice Marcellus Donatus in Taciti lib. 5. pag. 164. & Pierii Hieroglyphica lib. 20. Sympoſii ænigma elegans eſt: *Vita mihi mors eſt, morior, ſi cœpero naſci: Sic ſolus manes ipſos mihi dico ſepulchrum.*

384 *Luſcinia planat.*] Tempus ſecundæ ſyllabæ vitio productam clamabunt, qui Luſciniam dictam putant cum Varrone (alii tamen *luſciolam* inibi legunt) quod luctuoſe canere exiſtimetur, vel Horatii illud 2. Serm. 3. legerint; *Luſcinias ſoliti impenſo prandere coëmptas*, & Martialis illud: *Luſcinia tumulum ſi Theleſina dedit.* Sed errabunt illi, dum clamabunt: doctiores agnoſcant ibi *συνίζησιν* vel *συναίρεσιν*. Giphanius ad Lucret. pag. 240. Lambinus ad Horat. Sat. 7. lib. 1. Heinſius, *Luſciniaque gutta:* in Anacreontico. Andreas Schottus vir

Pſittacus inſcribit apices, Philomela precatur,
Plangit Olor, Turtur tinnit, Junonius ales
Luſtrales ſparſurus aquas properabat: at omni
Dura Phrygi, revocat motas Saturnia pennas.
Forte Jovi referens Telchinum tela, redibat
Rex avium, at viſo cunctatur funere, fulmen
Deponens, aliaſque faces incenſaque thura
Corripit & ſacris ſolatur odoribus aras.
Jam flammæ ſopita fames, jam plena ſoluto

NOTÆ.

vir doctus verſum illum vertens, *ἀηδόνες λίγχυσιν ἐγκαθήμεναι*, *Luſciniæ loco inſidentes publico*. Sic idem Horatius *vindemiator* quatuor ſyllabis, Sat. 7. lib. 1. ut Naſidienus Sat. 8. lib. 2. quamvis Acron *Vindemator* legat. Sic Catullus *Formianus*. Ita *Fluviorum rex Eridanus*, ut vult maximus Scaliger ad Catull. p. 121. Sic Lucilius: *Maluiſti dici. Græce ergo Prætor Athenis, id quod maluiſti.* Ovid. 15. Met. *Inde legit Capreas promontoriumque Minervæ*, 3. de Ponto El. 4. *Æneidos vati grande fuiſſet onus. Fluctuat* Rubet. lib. 3. biſyllabum. Prudent. lib. 2. contra Sym. *cum pulchrum Poëſis caſtraverit Atyn*. Plura exempla ſunt apud Lambinum lib. 1. Satyr. 7. Horatii.

Luſcinia planat.] Κατακλαίει, θρηνολογεῖ.

385 *Philomela precatur.*] Diſtinguit philomelam à luſcinia; fortaſſe reſpicit ad illam Varronis & Gorgiæ ſententiam, qui Philomelam in hirundinem, Prognem in luſciniam mutatam volunt, quod & Apollodorus lib. 3. pag. 199. Scribit. Vide Jacobum a Cruce Sylloge 3. p. 664. Bernartium ad Sylvas Papinii. Ante tamen dixerat, *Et Progne non una venit*. Cantum vero Philomelæ vide graphice depictum à Plinio, lib. 10. cap. 29. cujus imitationem *ὁμομέτρως* Nathan Chytræus in auctario Maii, & Janus Tagautius 3. parte Gallicorum poëtarum, non invitis Muſis ſecuti ſunt. Plinius luſciniam etiam candidam viſam memorat: Lilius Gyraldus luſciniam in ore Steſichori concinuiſſe; Pauſanias eaſdem ad Orphei tumulum ſuaviores cantus reliquis canere refert.

386 *Plangit olor.*] Quia ſiticen eſſe ſui funeris, ab omnibus antiquis & novitiis ſcriptoribus, præter Ælianum, Cæſarem Scaligerum & Bodinum putatur, præficæ ſive funeræ næniam illi cum turture aſſignat. Vide Nazianzen. Orat. 34. p. 554.

387 *Luſtrales ſparſurus aquas.*] Ad morem veterum, ut & inferius illud, *jam plena ſoluto urna viro*. Virgilius huc facit 6. Æn. *Oſſaque lecta cado texit Chorinæus aheno: Idem ter ſocios pura circumtulit unda, Sparſos rore levi & ramo felicis olivæ.* Vide plura apud Kirchmanuum in funebribus, lib. 3. cap. 9. Luſtrabant vero ſulfure, igne, aqua; de quibus multi multa: cantu etiam, ut vult Valerius Flaccus lib. 3. *Atque ita luſtrifico cantu vocat*; etiam ovis: vide Marcellum Donatum ad Sueton. Scaligerum ad Ætnam pag. 125: Etiam Dii luſtrabantur: Sic Pallas apud Papin. in fine lib. 8. cum vidiſſet Tydea *vivo ſcelerantem ſanguine fauces, Non prius aſtra ſubit, quam myſtica lampas, & inſons Eliſſi multa purgavit lumina lympha.* Eliſſus neſcio an fluvius, in quem Diogenes Cynicus ſe mortuum abjici voluit, apud Laërtium: ſed ibi *Ἰλισσὸς* legitur i. Iliſſus, cujus Papinius meminit. De equis etiam certaturis aqua veteri ſuperſtitione luſtratis vide Rubenium Electorum lib. 2. cap. 18.

389 *Forte Jovi referens Telchinum tela.*] De Telchenibus Strabo lib. 10. pag. 325. pluribus agit, Junius in Adagiis. Camerarius problemat. 2. Decur. 3. Diod. Siculus lib. 5. pag. 327. Nazianzenus in epiſt. 61. Gyraldus de Diis gentium Syntag. 1. Vide etiam Bonav. Vulcanium Annotat. in Callimachum, pag. 216. Noſter cum Papinio fabros fuiſſe vult, de quibus in fabulis, illos falcem Saturni excudiſſe. Papinius monile Harmonies illorum opus facit & Cyclopum, lib. 2. Noſter Jovis fulmina ab illis fabrefacta vult. Aquilæ illa vectori committit cum Papinio: *non fulminis ardens Vector adeſt*. Hinc *armiger Jovis*, & *miniſter fulminis*. Hor. lib. 4. carm. & *famula Jovis*. Juvenal. Sat. 14. quia immunis ab ictu fulminis. Vide Plin. lib. 2. cap. 55.

Urna viro, redeunt volucres, mulcentque parentem,
Annua Memnonio pactæ ſolennia buſto.
Parte alia natis flendos inſtaurat honores
Infelix Hecuba, heu quantos enixa dolores.
Jam tumulos numerare licet, jam tertia plangit
Funera: ſic Niobe geminis orbata pharetris,
Quem peperit populum flevit, nec parcior ira
Junonis: gravis huic Saturnia, Delius illi.
Aruerant lachrymæ, deploratuſque ſepulchri
Jam tacitus, jam ſiccus honos: at ſolus in altas
Maternus creſcit curas dolor, excitat ægrum
Anxietas animum, fraudeſque in vota miniſtras
Ultor habet gemitus: ſtabant radiantia Phœbo
Templa ſuburbano, nomenque auctura tegebat
Lanugo Thymbræa deum, circumque ſupraque
Umbrabat dominas foliis ornantibus aras.
Huc Hecuba in facinus audax, invitat Achillem,
Conjugii factura fidem: venit ille, ſed arma,
Sed comites nulli, ſolum ſibi Neſtore natum
Jungit, vix gladio cingi memor: omnia linquit,
Dum miſer optatos properat viſurus amores.
Quin vetat inſidias credi, fraudeſque timeri
Ipſe locus, templique fides: at matris, adulter
Dardanus imperio, poſt læſa cubilia ſævum
Nil reputans, pacemque deum, delubraque turbans,

NOTÆ.

395 *Annua Memnonio pactæ ſolennia buſto.*] Deſcribit Ovidius 13. Metam. Alibi: *Sic Memnonis umbra Annua ſolenni cæde parentat avis.* Vide Moſchum Eidyllio 3. Mart. lib. 10. epiſt. 61. *Manibus exiguis annua juſta dato:* Græcis [illegible]. Iſid. Peluſ. lib. 4. epiſt. 157. pag. 80. vide ſupra v. 75. & Heraldum ad Martialem d. l.

402 *Aruerant lachrimæ.*] Apollonii Rhetoris erat: [illegible], quod etiam apud Ciceronem, Curtium & Quintilianum reperies.

405 *Fraudeſque in vota miniſtras Ultor habet gemitus.*] Ovid. *grande doloris ingenium.* Nazianzenus in funere parentis: [illegible], p. 304. item epiſt. 66. Fulgentius Placiades Mythol. lib. 1. p. 129. *Doloris anguſtia, quæ ſemper inquirit neceſſitatis ſolatium*, &c.

408 *Lanugo Thymbræa.*] Dictys lib. 2. lucum nominat: noſter per *lanuginem* lauretum intelligit, ut ſequentia explicant. Ita *umbram* Poëtæ pro arbore: *Multaque cantantes umbra tegebat aves. Multas nemorum conſumpſerat umbras*, lib. 14. Silius Papin. *Nuſquam umbra veteres.* De loco convenit inter noſtrum & Philoſtratum in Heroicis pag. 712. Laurus autem aris & templis erat proxima, quia inde coronas ſacrificantes ſumebant. Vide Paſchal. lib. 4. de coronis, cap. 14.

417 *Poſt læſa cubilia ſævum nil reputans.*] Qui enim ſemel verecundiæ limites, &c. nota ex Cicerone. Johannes Secundus in hanc ſententiam: *Et gravius peccant, ut non peccaſſe putentur.* Græcum in illos proverbium: γυμνῇ κεφαλῇ, quo utitur Chryſoſtomus p. 724. Orat. de Babyla martyre. Vide ſimilem [illegible] apud eundem lib. 2. de Sacerdotio pag. 37. edit. Hœſchelii.

418 *Pacemque Deum, delubraque turbans.*] Virg. 3. Æneid. *exorat pacem Divum precibuſque jubent expoſcere pacem.* Sil. lib. 6.

Scire

Occubit armatas poſt ipſa altaria turmas.
Vix fallunt animi præſagia, venerat heros
Martius, inque ipſo trepidus ter limine greſſus,
Fixit, ter rediit, atque alternante pavore
Erectæ ſedere comæ: ter præſcia fati
Effigies lachrymata Dei, ſtupet ipſe timorem,
Ter timuiſſe negat: ruit ecce inviſa juventus
Voce minax, dextraque ferox, mediumque coronat
Armata ſtatione virum: prior occupat acer
Priamides. Ne flecte gradum: ſponſæne petitæ
Amplexus habiturus abis? venit ecce, ſed illam
Ornatu ſtudioſa parens, juſſiſque moratur
Mollibus, & trepidam primæ docet oſcula noctis.
Dixerat, & gladium vibrans, & vulnera præceps
Prima petens: Nunc nunc addit, nunc ſi qua jacentum
Gratia, ſi quis amor lapſis, hoc ſanguine, cives,
Expectat Phrygii ſuprema piacula manes.
Ille quid? Unde animi? vel quo fuga? turpe precari,
Et veniæ ſpes nulla: tamen mox veſte lacertum
Multiplici munit, ac rapta cuſpide, quantum
Nuda poteſt virtus & vis obſeſſa, repugnat:
Et populum manus una metit, nec ſegnior ira
Antilochi premit, inſtat, agit, laudiſque ſupremæ
Ambitus, & præceps dat deſperatio vires.

NOTÆ.

Scire ventus, pacemque loci explorare libebat. Symmach. lib. 1. ep. 48. *Valetudinem in ſolido locavit pax Deorum.* Vide Briſſonium de formulis lib. 1. p. 81. lib. 2. p. 207. Lucret. & Plaut. *pacem ventorum*, eadem formula dixerunt.

420 *Vix fallunt animi præſagia.*] Papin. *vatum non irrita currunt Omina*: hoc eſt, *Augurium mentis.* Silio lib. 13. Vide Artemidorum initio Onirocrit. Ita in carmine de Virgilio, Catal. Scalig. *O ſopor indicium veri*, pag. 137.

421 *Ter limine greſſus Fixit, ter rediit.*] Claud. lib. 2. de raptu: *ter cardine verſo Præſaga cecinere fores, ter conſcia fati* &c. Propert. lib. 2. *Ibat & expenſo planta morata gradu.* Tibul. lib. 1. *O quoties ingreſſus iter mihi triſtia dixi, Offenſum in porta ſigna dediſſe pedem.*

426 *Mediumque coronat Armata ſtatione virum.*] Sic infra etiam; *nocturna ſtatione Phryges*, v. 555. Lucret. lib. 4. *& Luna videtur in ſtatione.* Virg. 10. Æneid. *Frangere nec tali puppim ſtatione recuſo.* Papin. lib. 4. Sylv. *Præfecit ſtationibus viarum.* Idem de Argi oculis: *non ſi mihi lumina mille, quæ ſacer alterna tantum ſtatione tenebas.* Vide multis agentem Bernartium ad lib. 1. Statii.

442 *Præceps dat deſperatio vires.*] Seneca lib. 1. de Clementia cap. 12. *Acerrima virtus eſt, quam ultima neceſſitas extundit.* Flavius Vegetius lib. 4. de re milit. cap. 25. *Neceſſitas quædam virtutis eſt deſperatio.* Curtius lib. 5. cap. 4. *Ignaviam quoque neceſſitas acuit; & ſæpe deſperatio ſpei cauſa eſt.* Nazianz. epiſt. 32. [illegible], pag. 796. Florus lib. 2. cap. 3. *Neceſſitate aucta virtus, cauſa fuit victoriæ.* Silius lib. 10. *Atque animos jam ſola dabat fiducia mortis.* Cointus lib. 12. [illegible] & quæ ſequuntur. Guntherus lib. 10. *Audaces mors certa facit, pellitque timorem Deſperata ſalus*, ad quæ alia congeſſit [illegible] Rittershuſius ab illis diverſa. Conſimilia aliquatenus ſunt

Sic quercus geminas certat pagana bipennis
Centena truncare manu, vix vulnere multo
Exhauſtæ tandem nutant, lapſaſque ſequuntur
Immenſæ pariter nemorumque virumque ruinæ.
Haud ſecus heroes perſtant, nec vincere pronum
Teucris, mille licet mortes hinc inde fatigent,
Nec jam vulneribus pateat locus: improba donec
Ipſa virum virtus fractos conſumſerat enſes.
Mox Phryges incumbunt propius, prolapſaque nondum
Congeſtis clypeis caſura cadavera, ſiſi
Quos nequeunt armis, armorum pondere vincunt.
Vidit, & ultorem Phœbus curvaverat arcum,
Tela dabat Pallas, vetuit, pater igne, ſagittis
Obvius intentis, & pacem fulmine ſanxit.
Gaudet Alexander, faveant ceu numina factis,
Et placeat fraus illa deis: avibuſque feriſque,
Proh ſcelus, extorres artus & funera nuda
Projeciſſet atrox: melior ni juſta moneret
Frater, & infandas Helenus compeſceret iras.
Heu quas lugendi facies, quos undique vultus
Communis Danaum dolor induit, inde querelæ,
Hinc lachrymæ, cum bina ducum cervice reſident
Funera, mortalique rogo duo numina belli
Relligio permiſſa daret: nec ſepare luctu.

N O T Æ.

Audendo magnus tegitur timor. Lucan. lib. 4. *Et quis non fortis vincente caufa.* Ibid. *Eſt ubi dat vires nimius timor.* Papin. *Eſt ubi deſpectus nimius juvat.* Claud.

448 *Mille licet mortes hinc inde fatigent.*] Papin. lib. 9. *Mille modis lethi miſeros mors una fatigat.* Idem lib. 6. *Mille cavet lapſas circum cava tempora mortes.* Proſper Aquitanicus: *Mille modis miſeros mors rapit una homines.* Silius lib. 4. *Mille ſimul leti facies.*

449 *Nec jam vulneribus pateat locus.*] Sic infra pag. 777. *an cunctos in vulnera computet artus.* Ovid. 3. Metam. *Jam loca vulneribus deſunt*, lib. 6. *Nec quicquam niſi vulnus erat*, lib. 15. *unumque erat omnia vulnus*, in Ibin: *Unum qui toto corpore vulnus erat.* Illud Ovidii etiam eſt: *Non habet in nobis jam nova plaga locum.* Lucanus imitatur Ovidium lib. 2. *æquataque vulnere membris*, lib. 9. *totum eſt pro vulnere corpus.* Papinius etiam lib. 5. *totumque in vulnere corpus*; & Silius lib. 10. *tum tota corpore vulnus.*

453 *Quos armis nequeunt, armorum pondere vincunt.*] Lucan. lib. 4. *Telorum nimbo peritura & pondere ferri.*

454 *Ultorem Phœbus curvaverat arcum.*] Propter loci religionem profanatam. Philoſtratus Achillem ab Apolline & Paride interfectum ſcribit. Ovidius à Paride. Cointus ab Apolline. Dio Chryſoſt. ab Hectore. Vide etiam Libanium in Vituperio Achillis pag. 101.

456 *Pacem fulmine ſanxit.*] Apollodori in alia re ſimilis fictio lib. 2. [illegible] Hyginus fab. 31. *Jupiter inter eos fulmen miſit atque ita eos diſtraxit.*

459 *Funera nuda Projeciſſet atrox.*] Projicere proprium hac in re, [illegible]. Vide Heraldi Animad. ad Iamblichum cap. 10.

465 *Duo numina belli.*] Ut Virg. *duo fulmina belli*, quod à Lucretio ſumpſit. Ita Hannibal Silio lib. 15. *fulmen Carthaginis.*

466 *Nec ſepare luctu.*] Papin. lib. 4. *ſu ſepare contu.* Valer. Flaccus lib. 3. *ſepare urna.*

Myrmidones Pyliique dolent, certamine pulchro
Fletur, & æquanti jam jam latet agmine Neſtor.
Sic ſi deſtituat ſuperum pater, orba querantur
Sydera, & ignoto contendant funera fletu.
Vincendi jam nulla fides: nec fata, nec ipſi
Spem præſtant ſuperi: perſtant tamen ire, deoſque
Conſultare libet, redeantne, an prælia firment.
Sed redeant potius, nec enim fiducia bellis
Æacide fuſo: Calchas it, quærit, & audit,
Audit Achillea vincendum prole Pelaſgis.
Pyrrhus erat, quem fata dabant, hunc Scyrius hoſpes
Servat, fœminei quondam nutritor Achillis.
Nec mora, decreto procerum Menelaus ituras
Diſponit claſſes: novique & dicere pronum,
Quas remo laſſavit aquas, quos legerit olim
Portus, quæ freta, quas urbes, Calydonea virtus
Dulichiis adjuta dolis: cum puppe propinqua
Te Delos, te celſa Samos, te Bacchica Naxus
Raderet: at reſidem rurſus Bellona fatigat,
Armato modulanda ſtylo: produxerat ardens
Mygdonios in bella Paris, jamque agmine toto
Maximus in numeris fratres æquare triumphis
Deſtinat, augeſcunt animi, majorque videtur
Ipſe ſibi: laxat arcus, & tela ſuperbit

NOTÆ.

ſitus. Prudentius: *ſegrege, congrege.* Æmilius Prob. in Eumen. *ſeparatis temporibus*, pro diverſis, pag. 183.

469 *Sic ſi deſtituat ſuperum pater.*] Lucanus: *quando pietaſque fideſque deſtituunt*, lib. 105. Seneca cont. 9. lib. 2. *ſine cauſa ſæpe fluit, & ſine ratione deſtituit.* Propertius: *his vita magiſtris Deſtituit querno pellere glande famem.* Juvenalis aliter quam vulgo: *His ubi nocturnæ Numa conſtituebat amicæ.* Sed & *deſtituat* ad ſidera referri poteſt, & hoc reſumi, quod frequentius in lingua Latina.

473 *Redeantne, an prælia firment. Sed redeant potius.*] Elegans ἐπανόρθωσις. Tibul. lib. 3. *Sive ſibi conjux, ſive futura ſoror: Sed potius conjux.* Propert. lib. 2. *Sic igitur prima moriere ætate Properti, ſed morere.* Ovid. 11. Metam. *natura factus, an arte, Ambiguum, magis arte tamen.* Sic in carmine Virgilii in Catal. Scaliger. *Præterea ſi vera fides, ſed vera probatur.* Ita Oraculum Delphicum de Lycurgo:

Δίζω ἤ σε θεὸν μαντεύσομαι, ἢ καὶ ἄνθρωπον,
Ἀλλ' ἔτι καὶ μᾶλλον θεὸν ἔλπομαι.

Quod eſt apud Galenum in hortatoria ad artes pag. 4. & Themiſtium Euphraden. Oratione 5. Chryſoſtomus in Pſalmum 44. p. 771. *πάλιν εἶπε, πάλιν λαλεῖν, τί ὄφελος, μᾶλλον δὲ ὄφελος* &c. Vide inſignem locum.

477 *Hunc Scyrius hoſpes ſervat.*] Lycomedes. Vide Papin. in Achilleide.

484 *Te Delos, te celſa Samos, te Bacchica Naxus.*] Ex Papin. lib. 2. Achil. v. 4. &c. De Samo illud Strabonis lib. 14. Scitum ex Menandro: *μὴ ὠνήσαιτο αὐτῇ ἀφροδίσιον τὴν λέγουσαν παροιμίαν, ὅτι φέρει καὶ ὀρνίθων γάλα*, pag. 438. *Delius* proverbio locum dedit, *delius natator*, quod abſtruſæ eruditionis & à nemine declaratum ait magnus Scaliger lib. 3. Poët. cap. 84. ſi nempe ad primam originem ſpectes, nam Socrates illud ut antiquum uſurpavit. Vide Diogen. Laërtium & Eraſmum.

Spargere morte alia, majoribus utitur armis:
Nunc gladii pugiles, longo nunc fraxinus ictu
Fulminat, hi propius audent, hic eminus urget.
Hac non arte citat contum Scytha, geſa Sycamber.
Pila Ligur, jaculum Medus, Perſeſque ſariſſas,
Enſe Thoanta, Lamum telo, ſude Dorcea fundit.
Ora Thoas plangit, Lamus inguina, pectora Dorceus,
Hunc Pylos, hunc Pleuron, illum miſere Celenæ.
 Parte furens alia cognatos impiger hoſtes
Turbabat Telamone ſatus: ſeptena coruſcans
Terga boum, haſta viro quercus jaculabilis uni,
Unam paſſa manum, non ferrea ſcuta ſuperbum
Velavere latus, ſive has bellare proterva
Non tulit ira moras, ſeu lato pectoris orbe
Se totum latuiſſe ratus: ſic ſævit inermis,
Sic premit armatos: maturat fata cadentum
Terror, & ignavis mors eſt vidiſſe furentem.
Hunc Paris intuitus paulum hæret, an enſe ſequatur,
An jaculo: tandem Cortinia tela reſumens,
Hic quia certa manus, & nunquam ſurda volenti,
Corython viduat arcu, pharetramque ſagittis
Arcum læva premit, intendit dextera nervum,
Utraque ſuſpendit telum, inſidenſque ſagittæ
Ductor in anguſtum viſus coit: ibat arundo

NOTÆ.

494 *Hac non arte citat contum Scytha &c.*] Tela & arma variarum gentium habes apud Papin. 2. Achilleid. v. 427. *quo Paones arma rotatu*, &c. Vide noſtrum etiam lib. 5. v. 312. Vide Alexand. lib. 7. cap. 22. Tiraquellum inibi; Marcel. Donatum in dilucidat. Brodeum lib. 1. cap. 19. De Geſis Caſaub. ad Strab. lib. 3. pag. 58.

496 *Enſe Thoanta, Lamum telo, ſude Dorcea fundit, Ora Thoas plangit, Lamus inguina, pectora Dorceus, Hunc Pylos, hunc Pleuron, illum miſere Celenæ.*] Rotunda & [illegible] venuſta ſunt talia, in quibus multi ingenium exercuerunt, ſi non oſtentarunt. Tale eſt illud Cytherii Sidonii jucundiſſimum, quod Auſonii verſibus addi ſolet: *Alme, Thoon, Thyrſis*, &c. Tale magni & literatiſſimi Imperatoris Hadriani: *Ut belli ſonuere tubæ*, &c. Tale & Papinii illud lib. 9. Theb. pag. 323. v. 764. *non firma Lamum, non infula* (ita enim, non *inſula* legendum) *Lygdum*, & quæ ſequuntur. Vide ſupra v. 240.

504 *Seu lato pectoris orbe Se totum latuiſſe ratus.*] Mugilis hæc eſt ineptia & ſtruthiocameli, qui capite operto credit latere, quæ non ipſe videt, ut Claudian. lib. 2. in Eutropium loquitur. Vide Oppianum 4. Halicut. pag. 630.

510. *Certa manus, & nunquam ſurda volenti.*] Sic ante. *ſurdi rota præterit axis.* Homeri eſt metaphora Iliad. λ. κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάλκιδος οὐτιδανοῖο. Propertius: *Ipſius tibi ſit ſurda ſine arte lyra*, lib. 4. Papin. lib. 10. *& ſurdos expedit arcus.* *Surdum figurarum diſcrimen.* Plinius de ſtatuis in alterius honorem transfiguratis. Silius lib. 10. *veterum haut ſurda meorum Arma electa dicat*, lib. 11. *Flagrantem ut vidit juvenem ſurdumque timori.*

511 *Corython viduat arcu.*] Papin. lib. 9. *cœleſtibus implet Corython telis.* Luctatius: *Corythos theca arcus, pharetra ſagittarum, ſagma ſcuti.* Papinius id neglexit, noſter obſervat.

Hinc pennis pectus tangens, hinc cuſpide lævam:
Jamque emenſa fugam, lateri inſidiata ſiniſtro,
Ipſa morte madet, ſed juncti frigora lethi
Ira ardens neſcit, donec fuſo hoſte, furentis
Ultrix tempeſtas animi ſatiata quieſcit.
Sic dextros in vota deos, alternaque fata
Felices habuere manus, felicior illa
Quæ cædis ſcelerumque faces, bellique tyrannum
Abſtulit, & mæchos dedit ire in tartara manes.
Vade nocens, quo noxa trahit: te ſexta meretur
Tenariæ ſpelunca domus, ſi quartus amores
Tractus habet, quintuſque viros: at adultera vitant
Funera, & inceſto congreſſos Marte tyrannos.
Te plaga ſulphureas Titanum amplexa latenas
Demerſo clauſura ſinu, nox ultima, & ima
Poſcit humus: tibi Styx odium, Phlegethonque vapores
Cocytus lacrymas, Acheron lamenta propinat.
Te portu procul ire Charon, & limine cogat
Cerberus: at tandem cum jam tranſmiſſus abibis,
Occurrant Herebi peſtes, mors omnis in unum
Acceleret jurata caput: tibi Tantalus undas,
Ixion radios, ſaxum remeabile reddat
Siſyphus, ac Tityus volucres: hæc gaudia ſumas.

NOTÆ.

517 *Ipſâ morte madet.*] Ajax αὐτόχειρ multis Græcis & Latinis proclamatus, quod pueri ſciunt. Quidam tamen in diverſam partem abeunt; bene gnari Græcos ſuis laudibus & ſcenæ multum dediſſe: id abunde Sophoclis interpres innuit in argumento Ajacis lorarii: primum enim ex aliorum opinione à Paride ſauciatum, multumque ſanguinem ſtillantem ad naves contendiſſe ait: deinde luto obrutum interiiſſe, cum ferro invulnerabilis eſſet. Addit etiam quod huc ſpectat, tantum in latere vulnerari potuiſſe, corpore reliquo Herculis leonina intecto: quod etiam apud Philoſtratum legitur pag. 695. in Heroicis.

524 *Vade nocens, quo noxa trahit.*] Cointus, Dio & Philoſtratus in Heroicis, item Apollodorus & Parthenius cap. 4. pag. 234. à Philoctete ſauciatum volunt, eundemque mortuum, Oenone medicinam, quam ſola adferre poterat, negante: ſed illam pœnitentia ductam animi dolore exſpiraſſe. Thucidis, Græcus interpres deſcribit Philoctetem: διὰ τὸ πάθει ... μὴ φέρειν τὴν αἰσχύνην &c. lib. 1. pag. 9. Id quoque advertendum, eundem, quem omnes cum noſtro conviciatum eunt, ex adverſo ab Iſocrate maxime laudari in encomio Helenes. Proſequitur autem illum ἀποπομπῇ ut Papin. lib. 11. Etheoclem & Polynicem: *Ite truces animæ*, ut Claudianus Ruffin. in fine libri.

Te ſexta meretur Tanaria ſpelunca domus.] Aliter tractus infernales diſtinguit, quam aut Virgil. lib. 6. aut Ovid. 4. Metamor. Silius etiam decem regiones ſive animarum ſtationes lib. 13. fingit, diverſas tamen ab his; ita ut ſatis appareat, Poëtas finium regundorum, præſertim in locis illis, rationes ignoraſſe. Totum vero hoc ad imitationem Claudiani compoſitum, quod facile unicus ille verſus arguat: *Dum mare ſorbet aquas, imbres dum nunciat Iris.* Claud. carmine in Ruffinum eodem modo concludit: *Dum rotat aſtra polus, feriunt dum ſidera venti.*

535 *Tibi Tantalus undas, &c.*] Vide lib. 4. v. 201. ita Nazianz. poſteriori in Julianum, pœnas has illi imprecatur, pag. 132.

Dum mare ſorbet aquas, imbres dum nunciat Iris.
Poſtquam Helenen trepidas exurens nuncius aures
Percutit, ingenti longum ſuſpenſa dolore
Vox pariter lacrymæque hærent, fugitivaque fallit
Mens, ſubitam mentita necem: vix rore madenti
Frigidus in ſenſum remeat dolor: ilicet ori,
Et laceris irata comis, circumſpicit enſes,
Et cauſas jam mortis habet, taciteque volutat
Cujus furetur gladium, quem tela precetur,
Ipſa ſua moritura manu: ſenſere furentem
Iliades, nimiumque auſos lenire dolores
Aggreſſæ vicibus: dux blandior ipſe furenti,
Quod ſpretis nunquam Phrygiis optaſſet Achivos.
Finis erat Lacrymis, pariterque exhauſta latebat
In noctem progreſſa dies: at fervidus ira
Tydides, quamvis fractos, & in ipſa fugatos,
Mœnia turbat * Adis hoſtes, clauſoſque laceſſit
Nocturna ſtatione Phryges? non teſſera fortem
Elicit excubiis, ultro violantibus inſtant
Ignibus, & nullo pulſantur pectora vento.
Vix emenſa dies, redit armis impetus, urbem
Invadunt, tormenta rotant, dat vinea vireis.
Et ſilices baliſta vomens, teſtudo viatrix
Subdola, foſſoremque aries ſuſpenſus in ictum.
At Phryges inſtantes prohibent, nunc grandine ſaxi,
Nunc ferri nimbo, nunc ſparſæ fulmine maſſæ:
Nulla tamen * Paridis, nudo fiducia marte
Campeſtres iterare manus, ſeque urbe tuentur:
Virgineas donec Priamo peltata bipennis

* Lege adhuc vel adis

* Al. pavidis.

NOTÆ.

552 *In noctem progreſſa dies.*] Vide lib. 3. v. 167. lib. 4. 141.

554 *Mœnia turbat Adis hoſtes.*] Quis ſpurius ille *Adis*, legendum *adhuc*, vel *adis*, quemadmodum alibi loquitur.

558 *Vix emenſa dies.*] Legendum *emerſa* niſi vult diem interceſſiſſe, quod Dares ſcribit, Paridi humando.

559 *Dat vinea vires.*] Quod Plauto frequens, ad ſuum omnia accommodat ſeculum. Vide Vegetium de πολιορκίᾳ tali à Lipſium in proprio huic rei libro, Manutium in Quæſitis; Magium in Miſcel. lib. 1. cap. 1. Talem oppugnationem Papinius lib. 1. deſcribit, & Cointus in Paralip. ſimili apparatu Trojam oppugnat; lib. 11. pag. 578.

566 *Peltata bipennis Penthaſilea movet.*] *Amazones*, ait Juſtinus ex Trogo lib. 2. *majore parte Europæ ſubacta, Aſiæ quoque nonnullas partes occupavere.* Cæſar apud Suetonium cap. 22. ait, illas *magnam Aſiæ partem tenuiſſe*, quod Caſaubonus de Aſia minore intelligit. *Lybiam etiam tenuiſſe*, Diodorus & Dionyſius Halicar. autores ſunt; quæ inde *Lybicæ*, ut illæ *Ponticæ* dictæ. Priamo antea bellum intulerant, ut ex Homero illiuſque interprete Joſ. Scaliger. ad Euſebium pag. 49. colligit; inde ſuppetias tulerunt. Athenienſibus etiam, ſi non toti Græciæ infeſti, quod ex Panegyrico Iſocratis apparet, & Lyſiæ Oratione funeb. Senecæ etiam Hippolyto pag. 187. item Stephanus de urbibus in Ἀμαζόνειον & Ἀμάζονες.

Pentheſilea movet, hæc integrat arma, cohortes
Firmat, bellatrixque viris dat fœmina vires.
Panduntur portæ, refugoſque in caſtra Pelaſgos
Pellit agens: jugulis gladios, incendia velis
Deſtinat: excutiens Tydides unus utrunque,
Clarius in nullis expreſſit Tydea bellis.
Ecce Neoptolemus dena ſubit hoſpita pinu
Ægæas permenſus aquas: quis prælia fatis
Fortunam miſcere neget? dant fata Pelaſgis
Pyrrhum, dat Scythicas Phrygiis fortuna catervas.
Prodierant in bella pares, ſtetit inde Pelaſgum
In cuneos collecta acies, hinc virgine mixta
Troja frequens, utrinque dei: ſua quiſque coruſcat
Numina, Palladiæ pacem mentitur olivæ
Cecropidum clypeus; gentili Marte minatur
Biſtonidum caſſis: Mars undique, & undique Juno
Plurima, fraxineo nunc verberat aëra peplo,
Nunc ſedet in parmis, capitum nunc ſurgit in arces.
At Phryx Idæa Cybele, Idaliaque ſuperbit
Cypride, fulminei Tyrias pars alitis alas
Inceſtat Ganymede ſuo: ſic ire decorum

NOTÆ.

[illegible] Imo Athenæ ab ipſis occupatæ, Areopagus in honorem Martis, autoris nempe generis, quod Lycophron vult: & Valerius Flaccus, conditus ab illis viraginibus: id vero Æſchyli verſibus colligitur lib. 1. v. 30. à nobis citatis. Eædem Epheſum, Smyrnam, Cumam pluresque civitates condidere. Vide Strabonem lib. 1. pag. 348. &c. lib. 12. pag. 380. qui tamen negat illas Priamo auxilium tuliſſe: quod & Philoſtratus facit in Heroic. p. 725. & Palæphatus. Cauſam quare Pentheſilea acceſſerit, Cointus Smyrnæus affert, quia Hyppolyten ſororem inſcia jaculo in venatione confecerat, quod expiare cædem cædibus voluerit, lib. 1. pag. 130. Duodecim vero viragines illi adjungit principes, totidem Hyginus, ſed aliis nominibus fab. 173. Vide Curtium etiam de Amazon. lib. 6. Apollodorum lib. 2. pag. 96. Parrhaſium ſylloge 4. p. 873. Manaſſes ſcribit, Priamum Davidis auxilia fruſtra exambiiſſe.

568 *Bellatrixque viris dat fœmina vires.*] Hinc Cointus vel Quintus Smyrnæus [illegible] ſua orditur.

573 *Ecce Neoptolemus.*] Manaſſes [illegible] ex etymo vocat.

583 *Fraxineo nunc verberat aëra peplo.*] Vexillum fraxino aſtrictum *peplum* vocat. De peplis Deorum vide Scaliger. in Catal. pag. 40. & 292. Loënſem Miſcel. lib. 8. cap. 23. Marcel. Donat. Dilucid. in Trebel. Pollionem p. 999. &c. Peplum apud Athenienſes navis Panathenaïcæ velum erat, ut Ariſtophanis Græcus interpres explicat, in Equit. pag. 322. quod ad vexillum proxime accedit. Aſtronomico veteri: *Sol eminus exit, intorquetque peplum noctis*: in Catalect. pag. 241.

584 *Nunc ſedet in parmis, capitum nunc ſurgit in arces.*] Martis inſigne, autoris nempe generis, in ſcutis, & galeis ferebant. *Arcem capitis* dixit, ut Lucret. *templa mentis*, & Papin. Sylv. 2. *celſa tu mentis ab arce Deſpicis errantes.* Manilius de homine: *ſtetit unus in arcem Erectus capitis.* Philo libro de ſomniis, caput etiam [illegible] vocat, pag. 444. Apul. Apol. *verticem hominis velut arcem & regiam inſedit.* Theophylactus etiam epiſt. 2 τὸ [illegible] nominat. & [illegible] Iſidorus Peluſiota lib. 1. epiſt. 479.

587 *Inceſtat Ganymede ſuo.*] Quia catamitus fuit exoletuſque Jovis, quem Martialis

Certantes, ſic dulce viris confligere divos.
Eminet horrificas rapiens poſt terga ſecures
Virginei regina chori, non provida cultus
Cura trahit, non forma juvat, frons aſpera, veſtis
Diſcolor, inſertumque armis iraſcitur aurum.
Si viſum, ſi verba notes, ſi lumina pendas,
Nil leve, nil fractum, latet omni fœmina facto.
Obvius ultrices accendit in arma cohortes
Myrmidonaſque ſuos curru prævectus anhelo
Pyrrhus, non ducibus miles, non ultor Atrides,
Sed ſibi bella gerit, meritoſque offenſus in hoſtes
Arma patris, * nunc ultor habet, ſed tanta recuſant
Pondera creſcentes humeri, majoraque caſſis
Colla petit, breviorque manus vix colligit haſtam.
Prima Mycenæum dextra flagrante Menetum
Pentheſilea petit: dabat hic convicia cunctis,
Ore leo, ſed corde lepus, frendenſque ſtupebat,

* Patris

NOTÆ.

tialis *Iliacum* vocat cinædum. Nomen *catamiti* vero deduxerunt, vel detorſerunt Latini ex Ganymede: ut Cocles, Alumento, Melo, Polluces, ex Cyclope, Laomedonte, Nilo, Polydeuces. Vide Feſtum, & Joſ. Scaliger. ad Varronem in conjectan. pag. 175. De Ganymede vide Baptiſtam Pium Sylloge 3. cap. 98. Joſ. Scaligerum ad Euſebium pag. 40. Fulgentium in Ganymede.

588 *Sic dulce viris confligere Divos.*] Ac ſi in militiam deſcendant adjutum bellatores, etiam picti vel intexti. Ita Papin. de *τιμωρίᾳ* & tutela Dei in nave: *ſolaque Deus qui navigat alno pervigil.*

589 *Horrificas rapiens poſt terga ſecures.*] Decore, nam ſecuris Pentheſileæ inventum. Plinius lib. 7. cap. 56.

592 *Inſertumque armis iraſcitur aurum.*] *Κακόζηλον καὶ ὀγκῶδες*, ut alterum lib. 4. *pallere videres ora genas, aurumque mori.* Qua de re illud Papinii de maris malacia: *Imbelli recubant ubi littora ſomno.*

594 *Latet omni fœmina facto.*] Vetus Poëta, cujus verſus Caſaub. ad Sueton. citat, de effœminatis *κιναιδολόγοις* & virum quærentibus quod dixit, *οὐδὲ γυναῖκας ἴσασιν, ὅτι φύσιν ἴλλαχον ἀνδρῶν*, id jure merito de Amazone iſthac & ſociis. Lyſias ſcite Orat. funeb. *μᾶλλον ἐδόκουν τῶν ἀνδρῶν ταῖς ψυχαῖς διαφέρειν, ἢ ταῖς ἰδέαις ἐλλείπειν*, p. 491. Velleius de Fulvia lib. 2. *nihil muliebre præter corpus gerens.* M. Antonius Caſanova, cujus Epigrammata acumen inſigne habent, de eadem. *Pentheſilea tua ſi vera eſt fama cateroe, Optarent tales ſecula noſtra viros,* quod ex illo Silii hauſtum, *quales optaret habere olim Roma viros.* De Herſilia, Cæſmente, Clœlia & Lucretia loquitur. Cæſaris etiam Scaligeri elegans eſt:

Audiat invisi caput exitiabile belli,
Qua petitur thalami nomine, quique petit.
Proque viro, nec forte viro, ceſſante, puellam
Cadere, proque mala pellice, mole virum.

Ita enim interpungendum, vel *Marte virum* forte legendum, quia tanti viri divina poëmata mendis & interpunctionibus peſſime laborant.

601 *Breviorque manus vix colligit haſtam.*] Papin. lib. 2. Achill: *breviorque manu conſumitur haſta. Patria ſeſe metitur in haſta:* Achill.

604 *Ore leo, ſed corde lepus.*] Talis Thraſyleon (ut Turpillii nomen uſurpem) *μεγαλόφρονα λαγωΐζων*, qui *κορωνοφακλοφόρον* Græcis, & *κορωνολάκαθος*, à Syneſio epiſt. 104. uſque ad riſum feſtive deſcribitur, *ἄλλοις λεοντῶν*, *αὐτὸς δ' ὡς ἐλαφος τρέμων*, ut ait Babrias, & à Plauto graphice fingitur & pingitur in Milite. Huc accedit Nonni proximo verſus:

Νόσφι μόθοιο λέοντες, ἐνὶ πτολέμοισι λαγωοί,
Extra bella leo, lepus in diſcrimine pugnæ.

Plato

Cum pavidæ & nullis uſæ Pelopeides armis,
Fœmineas audire tubas: at frigore neſcit
Nativo geminum crudeſcere vulgus, & axem
Sarmaticum generare animis gentilibus iram.
Tunc ſic increpitans, pudeat Mars inclyte, dixit:
En tua ſigna gerit, & noſtra effœminat arma
Staminibus vix apta manus: nunc ſtabitis hercle
Perjuræ turres, calathos & penſa puellæ
Plena rotant, ſparguntque colos: hoc milite Troja,
His fidit telis: at non patiemur Achivi:
Et ſi turpe viris timidas calcare puellas,
Ibo tamen contra: ſic ille, at virgo loquacem
Tarda ſequi ſexum, velox ad prælia, ſolo
Reſpondet jaculo: fatum miſerabile, lapſum,

NOTÆ.

Plato in Theage: νεβροὺς κατέναντι λέοντος, Ariſtophanes in Pace pag. 711. ὄντες οἴκοι μὲν λέοντες, ἐν μάχῃ δ' ἀλώπεκες, ubi Græcus interpres addit, parœmiam illam in Lacedæmonios dictam, neque ſtrenue neque feliciter in Aſia rem gerentes: quæ verba in Epiſt. 1. Lamiæ, Theſauro Græcarum Epiſt. p. 375. invenies. Aliter vero ſcribit: οἴκοι λέοντες ἐν Ἐφέσῳ λάκωνες: quod recte in ἀλώπεκες mutat. Florens Chriſtianus. Ælianus id Lamiæ Scortillo tribuit, quæ Lyſandro inſultabat, lib. 13. cap. 9. οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος λέοντες, ἐν Ἐφέσῳ γεγόνασιν ἀλώπεκες. Idem vult adagium apud Junium: *Briareus, alias lepus*, ſumptum ex Poſidippo Comico; ἰδεῖν βριάρεως, ἂν τύχῃ δ' ἐστὶ λαγώς. Tertull. libro de corona militis cap. 1. *In pace leones, in prælio cervi.* Heraclitus, epiſt. 2. ad Hermodotum: ἐν ταῖς γλώτταις ἔχουσι τὰ ὅπλα. Sidonius Apol. lib. 5. epiſt. 7. *In prætoriis leones, in caſtris lepores.* Eo ſpectant Sophoclis illa in Philoctete v. 1337.

Ἀλλ' ἂν τοιοῦτόν γ' ἴδοι τοὺς πρώτους τρεπεῖ,
Τοὺς τῶν Ἀχαιῶν ψευδοκήρυκας, κακοὺς
Ὄντας πρὸς αἰχμήν, ἐν δὲ ταῖς λόγοις θρασεῖς.

Antiſthenes: ὁ πόλεμος οὐ λόγῳ κρίνεται, ἀλλ' ἔργῳ. Orat. pro Ajace p. 181. Æmilii Probi, vel Corn. Nepotis, ut aliis viſum eſt, non diſſimile eſt illud: *Fortius pro libertate loquebantur, quam pugnabant.* pag. 71. in Thraſybulo. Ita Claudianus de Leone congrege Eutropii lib. 2. *Hinc nomen fertur meruiſſe Leonis, Acer in abſentes, lingua jactator, abundans corporis, exiguuſque animi.* Demoſthenes eo reſpexit, cum dixit, λαγὼ βίον ζῆν. Cornificius hinc ignavos milites, *galeatos lepores* vocat, qui κόμπῳ φλυαρίζουσι, ut proverbium eſt apud Diogenianum, ἀλλ' ἐν ἀνδρείᾳ ἐστὶν ἔργοις ἢ λόγοις, ut Sophoclis ait Interpres. Petronii miles talis, *qui abſentem votis interficit hoſtem.* Inde noſter lib. 4. *multumque minatur, ſed factura parum.* Item: *litigiis audax, & citra prælia fortis.* Nazianz. ſcite σαλπιγκτὰς ἐν θύραις ῥητόρων. Oration. 2. in Julianum pag. 115. Philo recte libro de ſomniis pag. 888. ὁ μὲν τοῦ στρατιώτου βίος, ἐν ἔργοις, ἐν λόγοις δὲ ὁ τοῦ φαύλου θεωρεῖται.

606 *At frigore neſcit nativo geminum crudeſcere vulgus.*] Verſus Boream omnia vegetiora & magis maſcula, quod Philo etiam monuit ex Ariſtotelis problematis, & Bodinus toties iteravit. Lucanus lib. 8.

Omnis in Arctois populus quicunque pruinis
Naſcitur, indomitus bellis, & Martis amator.
Quicquid ad Eoos tractus, mundique teporem
Labitur, emollit gentes clementia cœli, &c.

Ita Ovidius 6. Metam. ἀντιλογεῖ: *ſed & hunc innata libido exſtimulat, pronumque genus regionibus illis, in Venerem, flagrat vitio gentiſque, ſuoque.* De regionum ἐξαιρέτοις. Vide Themiſtium Orat. 6. & ad illum talia tractantem Georg. Remum p. 217.

610 *Et noſtra effœminat arma.*] Claud. de Eutropio: *titulumque effœminat anni.* Talis apud Virgilium Numanus lib. 9.

Haſta ſolo figit: pendent veſtigia, præceps
Ire laborat equus, cuſpis vetat, atque ita carptim
Infelix diro lacerant certamine corpus.
  Haud minus Adraſtum Pyrrhus premit, ille deorum
Proles, mortali vitam ſed reddidit hoſti.
Mox alias utrinque manus, dextraſque minores
Accedunt exempla ducum: quis ſingula pandat?
Si fluctus Siculos, Libycæ ſi meſſis ariſtas,
Hyblæas ſi ſecter apes tot vulnera, tantas
Haud tamen expediam cædes: nunquam ante Machaon
Pluribus, aut tantis eguit Podalyrius herbis.
  Jamque humiles populata manus concurrere binos
Molitur fortuna duces, nec longa morati
Arma parant: parentque alacres: audentibus olim
Acceſſum nunc turba dabat: nunc largior uſus
Camporum, numeruſque minor: prior improba Pyrrhum
Pentheſilea premit, Mars hunc, hanc implet Enyo
Ad ſexum non tarda ſuum: Tritonia neutri,
Neutri Juno favet, Pyrrhum nec vincere malint:
In ſpacium jam creſcit ager, porrectus uterque
Contus, uterque enſis, admiſſos calce fatigant
Cornipedes: primas perdit ſed fraxinus iras,
Pars clypeis immenſa ſedet, pars ſpargitur arvis:
Partem dextra tenet, mox certior enſe propinquo
Crudeſcit ferri rabies: prima erigit ictum
Virgo, ſed raptis obliquo vulnere criſtis
In clypeum deſcendit ebur, medioque retentum,
Vix perfert umbone moras: dumque elicit enſem
Altius impreſſum, lævam mucrone papillam
Tranſadigit Pyrrhus: ſic imperioſa virago

NOTÆ.

625 *Accedunt exempla ducum.*] Fortaſſe *aſcendunt*: ſed & prius probum.

628 *Nunquam ante Machaon.*] De vulneratis iſta loquuntur innumeris.

632 *Audentibus olim acceſſum nunc turba dabat.*] Jamdudum conferre manus audentibus, tandem facultas data.

638 *In ſpacium jam creſcit ager.*] Vide lib. 5. v. 231.

640 *Primas perdit ſed fraxinus iras.*] Papin. de ſimili re: *& mutua perdunt Vulnera.*

641 *Pars clypeis immenſa ſedet.*] Vide lib. 6. v. 277.

645 *In clypeum deſcendit ebur.*] Gladius. Vide lib. 5. v. 190.

647 *Lævam mucrone papillam Tranſadigit.*] Recte: quod etiam Cointus facit lib. 1. pag. 166. Dictæ enim ἀμαζόνες ἀπὸ μαζῶν, quaſi μονόμαζοι, vel παρὰ τὸ μὴ [illegible] μαζοῖς, κρέασι δέ. Euſtath. ad lib. Iliad. γ. τοὺς μὲν δεξιοὺς μαστοὺς ἐξέθλιβον, ἵνα μὴ κωλύωνται ἀκοντίζειν, τοὺς δὲ ἀριστεροὺς εἴων, ἵνα τρέφοιεν, ait Apollodorus lib. 2. pag. 96. unde Titianus, Servio autore, *unimammas* vocavit.

648 *Animoſa virago Degladiare ruit.*] Καινῶς. *Exarmata* poterat. Talis κακολογίας anno Joſephi noſtri loquitur: formavit autem ut *deticulo* lib. 2. v. 349. ubi plura ad hanc formam: ut *diſcalceatus*, *excalceatus* apud Suetonium & Senecam epiſt. 70.

Carolus

Degladiata ruit: tanta eſt reverentia ſexus,
Sidoneas in crura togas: ſinuoſaque texta
Colligit, & multam fatis irata fatiſcit.
Fit fuga Dardanidum, turbantur Amazones, æger
Ad ſexum facilis rediit timor: undique terror
Palantumque metus, diſcors ignavia pugnat
Præceptura fugam: nulli ſuccurrere lapſis
Fratribus, aut notos mens reſpexiſſe vocantes.
Pars jam nacta urbem, Danao pars præda ſequenti
Linquitur: at pauci cum certa pericula cernant,
In * portus redeunt, & fata decora merentur.
Venerat extremi revoluto ſtamine penſi

* *Lege portas.*

NOTÆ.

Carolus *digladiata*: ſed pugnat id cum illis, quæ antecedunt: eſt enim *degladiata* gladio deſtituta, quem tam cito elicere non potuit.

649 *Tanta eſt reverentia ſexus, Sidoneas in crura togas, ſinuoſaque texta colligit.*] Quod decore hic Pentheſileæ tribuit, id Polyxenæ Euripides in Hecuba: & repetitur à Clem. Alex. Strom. 2. paulo ante finem. Imitatur Ovid. 13. Metam. & ſecundo Faſt. in Lucretia. Cointus lib. 1. v. 620. eodem modo ad Pentheſileam, ut noſter traduxit:

Ἡ δ' ὦκα μίγη κονίῃ, καὶ ὀλέθρῳ,
Εὐσταλέως ἐξετάθεισα κατ' οὔδεος, εὖτ' οἱ αἰδὼς
Ἤχευεν δέμας ἠὺ, τάθη δ' ἐπὶ νηδύα μακρῷ.

Eadem de Cornelia Veſtali ſcribit Plinius lib. 4. epiſt. 11. quæ duo exempla Magius ex profeſſo iſta agens & Plinium nominans omiſit, part. 2. cap. 1. Illud non alienum eſt, quod Clem. Alex. notat. lib. 2. Pædagogi, tantum pudoris & honeſtatis in Æneæ conjuge repertum, ut ne tum quidem, cum Troja caperetur, ſe detexerit: ſed & incendium fugiens cooperta manſerit, cap. 11. pag. 188. Plura exempla illius σεμνότητος vide apud eundem lib. 4. Strom. pag. 380. Sed & viri εὐσχήμως πεσεῖν curabant, quod Suet. in Julio Cæſare, & Lucanus in Pompeio notant lib. 8. Vide etiam Caſaub. ad Sueton. pag. 121. Dictys autor eſt lib. 4. Pentheſileam omnium conſenſu, aut canibus dilaniandam, aut in fluvium projiciendam fuiſſe. Solum Achillem ſepelire voluiſſe, à Diomede prohibitum. Ille igitur reliquorum ſuffragio in Scamandrum projicere juſſit: quia naturæ ſexuſque conditionem ſuperare eſſet auſa.

652 *Æger ad ſexum facilis rediit timor.*] Sic Cicero de Verre: *Redit ad ſe, atque ad mores ſuos.* Horatius Epiſt. 2. lib. 2. *Expulit helleboro morbum, bilemque meraco, & redit ad ſeſe.* Claudianus de iiſdem Amaz. Epithal. Honorii: *peltaque pugnas desereret cohors Sexu recepto.* Item de 4. Conſ. Honorii: *in vultus rediere ſuos.* Ita Seneca; *excalceantur* (Cothurnati ſcilicet) *& ad ſtaturam ſuam redeunt.* Epiſt. 76. Sic Virg. de Proteo: *Victus in ſeſe redit.* Papin. lib. 11. *Mox redit in regem,* lib. 12. *bello cogendus & armis in mores hominemque Creon,* lib. 5. de fera manſuefacta: *In mores negat ire ſuos.* Noſter infra v. 865. *In ſeſe natura redit:* quod Varro, facit *reverſionem.* Sic *immigrare in ingenium ſuum,* Cicero. Guntherus: *Ut quos fortuna extulerat in ſe revocaret egeſtas.* Opponitur autem illi, quod dixit, *ad ſexum redire,* Juvenalis illud, *qua fugis à ſexu.* Ita Græci aiunt, εἰς ἑαυτοὺς ἐλθεῖν. Chryſ. ſcite Orat. 4. de pœnitentia, pag. 664. κἂν οὖν ἔπαρσις τῶν δικαίων ἡμᾶς καταλάβῃ ἀποβλέποντες εἰς τοὺς δικαίους τοὺς πολὺ αὐτοὺς πταίσαντας, καὶ μετανοήσαντας, ταχέως εἰς ἑαυτοὺς ἐλθεῖν δυνησόμεθα. Mimi illud ad autoris noſtri ſententiam & verba facit: *Ficta ad naturam quam cito redeant ſuam:* quod Nazianzenus totidem verbis orat. 19. p. 300. πᾶν ὁ ἀναγκαστὸν οὐδὲ μόνιμον, & Philo libro de Abrahamo: φύσεως ἔργον μόνιμον pag. 295. Seneca recte lib. 3. de Benef. *Neque enim ulli magis afficiunt animos, quam qui improbe tollunt:* quod probant, quæ in autore noſtro ſequuntur. Eadem Ciceronis ſententia lib. 2. off.

659 *In portus redeunt.*] Legendum *portas.*

Fatorum promiſſa dies, decimuſque rotabat
Speratum Titana labor: præſagia mille,
Mille mali micuere minæ, metuenda cometæ
Sanguineis cecinere comis, ac Phœbus uterque
Nunc duplex, nunc nullus erat: non crebrior unquam
Ira Jovis, non plura novis portenta figuris
Viſa prius, ſilicum lachrymis, ſudore deorum,
Latrantum gemitu, partuque in monſtra ſoluto.
Venturi jam clara fides: accendit Achivos
Teſtorides, panditque Deos: illi undique muris
Inſultant, qua terra patet: pars nectere claſſes
Deſtinat, & cunctos urbis tentare receſſus.
At Phrygii reditus Ledæos pace paciſci,
Et tandem longis hortantur, fœdera bellis.
Suadet idem Anthenor: ſuadet facundior illo
Polydamas: ſuadet leni mitiſſimus ore.
Dux Anchiſiades: reges cecidiſſe queruntur
Et raras ſupereſſe manus: nec ſola gemiſcit
Ilios, aut Phrygii fines, at quicquid Hydaſpem
Gemmiferum, Scythicique interjacet æquoris algas
Belli damna dolet: nec par fortuna Pelaſgis:
Pugnat Achilleides, conſultant Neſtor, Ulyſſes
Fallit, & Atridas ultrix exaſperat ira.
Haud tulit Amphymachus, pacem negat, arma repoſcit,
Edicit laxare fores, Phrygibuſque triumphum
Deſtinat, aut pulchro victuram funere famam:
Ipſe æquaturus fratres, verum Hectore major,
Sic cedat puer, & pugiles vir ſurgat in annos.

NOTÆ.

661 *Fatorum promiſſa dies.*] Lucanus lib. 8. *Aurora promiſſa dies. Venturi promiſſa fides*, Papin. in fine 6. Theb. Ita infra: *Venturi jam clara fides.*

Decimuſque rotabant Speratum Titana labor.] Vide libro hoc v. 115. *Laborem* Solis curſum nominat, non delinquentem, vel *defectum luminis*, ut Tibul. loquitur. Ita Papin. *Nox quæ terrarum cœlique amplexa labores*, lib. 1. Theb. Dracontius: *Saltus Phœbi*, quos Lucret. *flexus*. Græci χείρω νόδω, quod Ariſtophanes μυκτηρίζει.

664 *Phœbus uterque.*] Sol ortus & occaſus, ut veteres loquebantur. Ovidius 1. Metam. *Littora voce replet ſub utroque jacentia Phœbo.* Ita lib. 1. de Ponto el. 4. *quem Solis ab ortu Solis ad occaſus utraque terra tremit.* Petronius: *Qua mare, qua terra, qua ſidus currit utrumque.* Quamvis de Luna & Sole aliquis intelligere poſſit. De Solis deliquio vide Scalig. ad 3. Propert. pag. 239.

666 *Plura novis portenta figuris.*] Talium benigna ſeges apud Livium, in annorum auſpiciis. Vide, ſi lubet apud Lucanum lib. 1. Cointum lib. 12. pag. 622. Papin. 7. Theb. Virg. 4. Æneid.

667 *Sudore Deorum.*] Vide Silium lib. 1. & Heinſium pag. 332. *Et mœſtum illacrymat templis ebur.* Virg. 1. Georg. *Et ſimulachra Deum lachrymas ſudaſſe tepentes*, Tibul. ad quæ videſis Scalig. pag. 158.

688 *Pugiles vir ſurgat in annos.*] Lib. 4. v. 32. ἀκμὴν & τὸ νεανικὸν intelligit, erat enim ἔφηβος piſtriculus puer, ut Cyprianus & Arnobius loquī gaudent, qui nondum ad

freta.

Quin Priamo, licet in ſenium dejectior ætas,
Algenteſque negent onerari caſſide cani,
In ſene non marcet princeps, in principe vernat
Miles, & imbelles audent certamina rugæ.
At ducis offendunt auſus, coguntque timere,
* Mobilitas ſuſpecta Phrygum, bellum author agendum *Lege Nobilitas.
Juſſerat Anthenor, nunc ſuadet fœdera: ſparten
Æneas populatum ierat, nunc reddere prædam
Cenſet, & hoſtilem cupiat meruiſſe favorem.
Ergo dolis ceſſare dolos, & tollere fraudem
Fraude parat, formatque artes, hoc ordine ductor:
Fingere ſacra vovet, feſtaque ad fœdera menſæ
Invitare duces, dumque una pocula tractant,
Irruat Amphimachus, armatis acer inermes
Occupet inſidiis: ſic tuti libera Martis
Copia, & hærebit nullis victoria cauſis.
Interea queſtique diu, bellumque peroſi
In fœdus coiere Phryges, juratur in uſum
Perfidiæ perjura fides, Antenore dirum
Parturiente nefas: hujus conſulta ſecuti
Ucalegon, atque Amphidamas, nec juſtior ipſo
Polydamante Dolon, patriæque in damna ruentis
Impius, & tantis Æneas conſonus auſis.
Nuncius Argolicis prodendas indicat arces
Polydamas, pacemque in pactum fraudis habendam
Juratis poſcit, tacitumque in mœnia furto
Poſcit iter Danais. Neſtor timet, hæret Ulyſſes
Furta negat Pyrrhus: illos incerta morantur

NOTÆ.

freta ætatis, ut loquitur Lucretius, pervenerat. Eandem rem circumloquitur Papin. lib. 4. Theb. *Nec deſunt animi, veniat modo fortior ætas. Animus* nempe *gladiatorius*, ut Terentius ait. aderat, & *ſpiritus corpore majores*, ut ait Horatius, ſed robur deerat.

689 *Dejectior ætas in ſenium.*] Vide lib. 3. v. 167. *provectior ætas, progreſſi dies, declinata ætas* Fabius, *propinque abeuntibus annis* Papin. lib. 4. Theb. lib. 1. *medio de limine vitæ in ſenium vergens.*

694 *Mobilitas ſuſpecta Phrygum.*] Nobilitas legendum: quod ſequentia loquuntur.

698 *Ergo dolis ceſſare dolos, & vincere fraudem Fraude parat*] *Circumretit enim fraus atque injuria quemque, atque unde exorta eſt, ad eum plerumque revertit.* Lucret. lib. 5. Unde & iſta: *Fraus amat autorem. Fraus nocet autori.* Vide Rittersh. ad Opp. pag. 274.

700 *Fingere ſacra vovet.*] Aut Hypallage, fingit ſe vovere ſacra: aut *monet*, vel *jubet* legendum.

703 *Occupet inſidiis.*] Verbum ſignatum & [illegible]. Prop. lib. 4. *nec mora, vocales occupat enſe canes.*

706 *Juratur in uſum Perfidiæ perjura fides.*] Ovidius lib. 15. [illegible]: *Ut ſit in inſida proditione fides:* quæ Andocidæ eſt [illegible]. Orat. 1. pag. 9.

713 *Pacemque in pactum fraudis habendam Juratis poſcit.*] *Natinantes* illi, ut Cato loquitur, pacem & incolumitatem tanquam precium proditionis poſcunt.

716 *Furta negat Pyrrhus.*] Aperto Marte, non dolis vincere.

Digitized by Google

Pollicita, & falli metuunt: hic vincere certus,
Nocturnis refugit bellis fœdaſſe triumphum.
Res turbat ſuſpecta duces, Phrygioque retento
Traditur Inachio legati cura Sinoni.
*Marg. audenda. Promiſſis * addenda fides: petit ille penates
Iliacos, dubioſque Anchiſa teſte timores
Solvit, & acceptas jurante Anthenore voces.
Ergo fidem ducibus teſtati numina pangunt
Inachidæ, lætique jubent, ſua, ſeque, ſuoſque,
In nullos nutare metus: dona inſuper addunt,
Et firmant promiſſa datis: nec Bergama tantum,
Innumeras Aſiæ ſpondent cum civibus urbes.
His hilaris Phryx certus abit, quodque hoſtis in urbem
Captet iter quando veniat, quæ ſigna movendi
Militis, & cauto diſpenſat ſingula nutu.
Porta latens, tacitoſque dolis furata meatus
Inſcriptum Pegaſi tollit caput: hac iter Argis,
*Venere lego. Huc juſſi * venire duces. Sol merſerat axem,
Venturis hoc tempus erat: fax igne ſereno
Viſa viris, hæc ſigna dabat: ſic milite juncto
Securi dubiique meant: Phryx indice flamma
Pandit iter, laxatque fores, ô dira nocentum
Conſilia, ô cunctis incognita crimina faſtis:
Florebant Aſiæ fines, florebat opimis
Troia ſuis, & rege potens, & milite tuta:
Nec ſuperos nec fata timens: victoria Grajum
Mentito Calchante brevi ceſſiſſet, at hoſtis

NOTÆ.

721 *Promiſſis addenda fides.*] Juramenti. In ora libri erat *audenda*, quod non placet.

723 *Inſcriptum Pegaſi tollit caput.*] Poterat aliter: *Pegaſeum inſcriptum tollit caput.* Hinc vero famoſa illa hiſtoria de equo durateo, & venuſti epigrammatis concluſio: *Carminis Iliaci libros conſumpſit aſellus: hoc fatum Trojæ eſt, aut equus, aut aſinus:* qua de re Polyænus. Quidam ἵππον illum δουρά-τεον arietem, μεσόδμην ſcilicet fuiſſe volunt: vide Vitruvium lib. 10. de Archit. cap. 18. prolixe illam deſcribentem. Plinium lib. 7. cap. 5. Quidam ſtrategema Ulyſſis.

734 *Sol merſerat axem.*] Atqui *non mergitur undis Axis inoccidŭus*, ut ait Lucan. lib. 8. ſed aliter vocabulum axis hic uſurpatur. Idem Lucan. lib. 3. *medio cum Phœbus in axe eſt*, lib. 5. *Tum ſuperum convexa tremunt atque arduus axis inſonuit, motaque poli compage laborant.* Juvenalis Sat. 8. *Gallicus axis*, clima cœli. *Imus in adverſos axes.* Lucan. Vide Scaliger. ad Propert. p. 261. ubi *axis* etiam pro faſtigio montis. Quod vero noctu Trojam ait captam, idem fere omnes: idem autor parvæ Iliadis apud Clem. Alex. Strom. lib. 1. pag. 336. νὺξ μὲν ἔην μεσάτη, λαμπρὰ δ' ἐπέτελλε σελήνη. qui verſus etiam apud Euſeb. & Lycophronis Scholiaſten. Vide etiam P. Merulam ad fragmenta Ennii lib. 1. pag. 114.

738 *Laxatque fores.*] Virg. in eadem re: *laxat clauſtra Sinon.*

740 *Florebat opimis Troja.*] Vide lib. 5. v. 261.

742 *Victoria Grajum Mentito Calchante brevi ceſſiſſet.*] Eadem Petronius in ſua ἁλώσει Trojæ: *Vatis fides Calchantis atro dubia pendebat metu.*

744 Privata

Indigna, & quo nil gravius, privata nocendi
Copia Theſtoriden vatem facit: invidet ipſe,
Ipſe urbem civis aperit: non cardo ſuſurrat,
Non clypei, non tela ſonant, ſcit turba ſilere:
Omnia clam, clarumque nihil: prior urbe potitus
Impatiens ſævire dolis, & vincere furto.
Exclamat Pyrrhus, nunc obvia tela parate,
Ite Phryges contra: quonam uſque in ſomnia torpor?
Nil tuti ſupereſt, poſtes laxamus, & ecce
Irruimus Danai: ſi quos concurrere mecum
Ira trahit, non egregium damnabitur umbris
Martis opus, facient ignes ſpectacula veſtri,
Fatur, & incendit raptâ face Pergama primus,
Ipſe ſibi patuiſſe volens: pars cetera ferro
Certatim, flammaque furit: populator oberrat
Ignis, & in medios gladii venere ſopores.
Nox fera, nox vere, nox noxia, turbida, triſtis,
Inſidioſa, ferox, Tragicis ululanda cothurnis,
Aut ſatyra rodenda gravi, tu ſola triumphas,
Tantorum niſus ſteriles lucrata dierum!
Si mihi Carpathias linguis æquare figuras
Detur, & innumero creſcant mihi pectora Phœbo,
Non tamen expediam cædes, incendia, luctus
Quos Phrygiis nox una parit: pars ignibus enſes,
Pars gladiis vitant ignes, caſuque gemendo
Incurrit fatum, fati fuga ſola timetur,
Quæ prior in ſenſum mors germinat: utraque paſſis
Funera, fas multis geminos conferre dolores.
Dira mali facies, ævoque ignota priori.

NOTÆ.

744 *Privata nocendi copia Theſtoridem vatem facit.*] Ἀδικώτερον τὸ πονηρεύεσθαι. Ariſtot. Polit. 5. cap. 5. Varro in fragmentis: *destractione civium elanguescit bonum proprium civitatis, quo ægrotare incipit atque conſeneſcere.* Unde Dinarchus Orat. contra Demoſt. p. 99. graviter inculcat: τοὺς ἰσχυροὺς αὐτοὺς ἀπάντων φθείρεσθαι, καὶ τῶν ἐναντίων τοῖς ... Quod bis repetit. Vide etiam Herodis inſignem in hoc argumento Orationem περὶ πολιτείας, pag. 175. &c. Sic noſter ubi: *male publica curat, qui ſua pluris habet.* Illi ſunt: *qui peſſime publico*, ut idem Varro loquitur, *intus canunt.* Sed Petronius recte *Perituræ Trojæ perdidit primum Deus.* Quoſque Dii punire volunt, auferre illis primum mentem ſolent.

749 *Et vincere furto.*] Eadem de Pyrrho habet Cointus lib. 12. p. 594. De loquendi genere lib. 5. v. 11.

759 *In medios gladii venere ſopores.*] Petronius in ſua ἁλώσει: *Hic graves alius mero obtruncat, & continuat in mortem ultimam ſomnos.* Hic vere ὁ ὕπνος μικρὸς τοῦ θανάτου μυστήρια, ut ille apud Plutarchum ait in Conſolat. ad Apollon.

769 *Fati fuga ſola timetur Quæ prior in ſenſum mors germinat.*] Metuens mortis dutæ fugam deſperat, alteram ait deſſe mortem. Eadem Lucanus lib. 3. *Mille modos inter leti, mors una timori eſt, qua cæpere mori.* Item: *miſerus in ſumma periculo miſſe Ventum timor ipſe mali.* Vide Senecam epiſt. 70. & ſuper illo Lipſium. Hieronymus:

Hinc ſomnus vigil, inde odium: nulloque rebelles
Objectante manus, ferienti copia dextræ
Delegiſſe necem, jugulumne an pectus, an ora
Occupet, aut cunctos in vulnera computet artus.
At quibus in menſas noctis productior uſus
Aut verbis vigilata quies, vulgante tumultu
Urbe frui Danaos, aut viſis ignibus, arma
Defenſura parant, ſed flammis undique ſepti
Præreptum mirantur iter: fruſtraque parantes
Incenſos exire lares, aſperrima queſti
Funera, conſumptis pariter: moriuntur in armis.
Expediam cædes? & ſingula fata revolvam?
Sed tenebris latuere manus, ſed nocte perempti,
Sed premit umbratam nocturna inſcitia Muſam.
Fugerat amplexus aras & templa tonantis
Infelix Priamus, nec enim fiducia dextræ:
Ceſſerat ira metu, magno tamen arduus ore,
Non prece, non lachrymis, non vultu ſupplice regem
Dedecorat cui Pyrrhus atrox, reddiſne Pelaſgis
Spartanas, reddiſne nurus? an prælia mavis?
Et nondum bellare times? cur ſtringis eburnos
Diis inviſe deos? læſiſti numina ſponte,
Cogor in exemplum: cecidit pater hoſtia Phœbo,
Tuque Jovi, dixit, indignatuſque jacentis
Cæde frui, trepidum prenſis à vertice canis
Erigit in vulnus, gladiumque in viſcera condit,
Non longum cunctata manus: levis ire ſub umbras
Vita hebet: ipſe tamen membrorum pondere ferrum

NOTÆ.

mus: *O multo gravior exſpectata quam illata mors*, in vita Malchi: & Iſidorum Peluſiotam lib. 2. epiſt. 147.

776 *Aut cunctos in vulnera computet artus.*] Supra v. 419.

777 *At quibus in menſas noctis productior uſus.*] Qui intempeſta convivia agitabant. Sic ſupra v. 87. *utque uſu producta Venus major.* Proſper Aquitan. car. 68. *Gratior eſt fructus, quem ſpes productior edit.*

778. *Aut verbis vigilata quies.*] Qui colloquio ſomnum protulerant.

787 *Fugerat amplexus aras & templa Tonantis Infelix Priamus.*] Aram nempe Jovis Hercei. Feſtus: *Herceus Jupiter intra conſeptum domus cujuſque colebatur, quem etiam Deum penetralem appellabant.* Dictys nominat *Jovis ædificalis aram*, (ita enim legendum ibi, non *arma Jovis.*) quia in ædificii penetrali, unde Virgilius, *penetrali in ſede*: idque ἑρκεῖον innuit. Tryphiodorus eadem quæ noſter deſcribit, & Cointus lib. 13. pag. 642. ἑρκείου ἀντὶ βωμοῖο.

793 *Cur ſtringis eburnos Diis inviſe Deos.*] Vide lib. 4. v. 190. Deos autem nominat *eburnos*, quia imagines Deorum vel tutela in capulo eburnea.

797 *Prenſis à vertice canis Erigit in vulnus.*] Virgil. lib. 2. *Implicuitque comam læva.*

799 *Levis ire ſub umbras Vita hebet.*] Quia capularis ſenex, exſuccus & exſanguis, cito expiraverit. *Vita hebet*, ut Virgilius: *Sanguis hebet, frigentque effœtæ in corpore vires.* Ita: *Mens hebet, adconſumque fugit conterrita lucem*, ut eſt apud Auguſtinum in epiſt. Licentii verſu, & Apuleius de

Neſtores

Digitized by Google

Permiſſus cecidiſſe juvat, tandemque dierum
Plenus obit, felix ſenio, lætuſque juventa,
Si ſtabili fortuna fide: ſi fixa maneret.
Poſt Zephyros plus lædit hyems, poſt gaudia luctus,
Unde nihil melius, quam nil habuiſſe ſecundum.
Poſtquam Hecubæ iam certa mali, vulgata recentis
Fama, rapit greſſus, & nil cunctata per enſes
Audet iter, laceriſque comis & pectore cæſo
It quærens & queſta virum. Quiſnam, inquit, Achivi
Lugendos miſere ſecat artus? reddet? an illum
Prædam avibus, prædamque feris ſparſiſtis, ademptum
Quærendumque mihi? cedunt turbata furenti
Agmina, dantque viam, regi illa inſtrata reperto.
Heu meus, ingeminat, longo poſt tempore muta:
Heu iterat, repetitque meus: ſic ſæpe diuque
In voces diſſuta breves, vix deniquè queſtus
Continuos nectit, & ſic exorſa, profatur.
Quos gemitus, quæ digna ſatis lamenta rependes
In lacrymas ſimulate dolor? non arguo luctus:
Defecere genæ, fletuque exhauſta profundo
Lumina caligant, acies hebet, inſita dudum
Plaga, ſed elingues ſiluere huc uſque dolores.
O cœlum, ô ſuperi, quibus irritata peperci
Fœmineis nil auſa modis, quo crimine tantis
In pœnas damnata malis? Si digna necari,
Cur nixi? heu, miſeris longo nil triſtius ævo:
Num thalamos, partuſne querar? ſæviſſima nupſi,

NOTÆ.

Neſtore: *cui omnes ſciebant corpus annis hebere*, ut hic & apud Auguſtinum, Petrus Pithœus legit Adverſar. lib. 2. cap. 10.

805 *Unde nihil melius, quam nil habuiſſe ſecundum.*] Hyginus lib. 3. Aſtron. poët. titulo leporis: *Homines meminerint nihil eſſe tam exoptandum in vita, quin ex eo plus doloris, quam lætitiæ capere poſterius cogantur.* Interea tamen, ut humana ſunt, quis influentis dona fortunæ abnuit? quod Seneca ait in Thyeſte: *Sapiens eſto, quod dici ſolet: ſi dederit, lætus, ſi fors repetiverit, æquus.* Fulgentius bene lib. 1. Mythologiæ p. 129. *Sola medicina miſeriarum oblivio*, & lib. 2. pag. 139. 6. *Sapiens dolorem ſuum aut benignitati commendat, quæ omnium munus eſt, aut oblivioni.* Sed ſupervacuum eſt δεισιλογεῖν: unice poſt ſacra id agit Seneca,

812 *Cedunt turbata furenti Agmina.*] Ita apud Papinium milites Jocaſtæ viam pandunt: *medioſque per enſes dant iter.*

816 *In voces diſſuta breves,*] Diſtracta, διεῤῥάγη, voce ſingultiente præ dolore vix laxata. *Et via vix tandem magno laxata dolori eſt.* Papin. Ovid. ita dixit præſuta: *Vatis Apollinei vocalia miſit in ora, quæ foliis præſuta.* 11. Metam. Horat. *quorum ſubſuta talos tegit inſtita veſte.* Hieron. Ep. *diſſuta habuit latere nudum caput, clauſum os.* Querelas vero Hecubæ habes apud Euripidem & in fragmento ex Andromacha Ennii. Vide Conjectanea illuſtris Scaliger, qui Græca & Latina inter ſe contendit p. 163. Vide etiam apud Senecam initio Troadis, λαλίστατος ὁ ἄνθρωπος ἀτυχῶν. Philo libro de legat. p. 789.

826 *Miſeris longo nil triſtius ævo.*] Vide Plinium præloquio lib. 7. *ſenectus in pœnam*

Infelix peperi: potuit ditione ſerena
Iſte frui, mecum Parcæ nupſere nocentes;
Et pariter ſtetit ira Deum: quin pignore multo
In partus fœcunda fui, fatoque ſiniſtro
Et conjux & mater eram: nunc orba creatis,
Nuda viro, gemino didici contendere planctu,
Claudendis laſſata genis, & funere multo.
At te chare Hector, te tuta ſuperſtite dudum
Troile Troia fuit: nec enim * pars impia noſtri
Fax uteri memorandus erit. Sic fatur, & ignes
Quos Phaetonteæ nequeant æquare favillæ,
Quoſque neget tibi Roma Nero, miratur, & addit,
Haſne faces peperi? peperine, & fulmina ceſſant!
Hæc uteri fœtura mei, nec ſolvit hiatum
Terra vorax? peſte hac timui, parcuntque minaces
Deucalionis aquæ? vos ô, quos impia læſi,
Vos potius quibus hæc peperi lamenta, nocentem
Certatim laniate Phryges: ſed ſerior ira:
Tunc tempus, cum ſomnus erat: tuque inclyte conjunx,
Tu thalami tumulique comes, tecum ibo ſub umbras.
Me miſeram deeritne hoſtis? ubi bella furentum?
Pyrrhus ubi? date tela viri: date tela, ſeniles
Sufficient in fata manus: diſcamne veteri
Argolicas captiva nurus? Sic fatur, & omnes
In luctum Danaos pietas extorta reſolvit.
Et jam rorificas noctis nudaverat umbras;
Sed nondum deterſa dies: ultro ipſe latebat

* lege Paris.

NOTÆ.

vivax. Eadem queritur initio aurei ſui libelli de Philoſophiæ Conſolat. Boëthius: *Mors hominum felix quæ ſe nec dulcibus annis Inſerit, & mœſtis ſæpe vocata venit. Eheu quam ſurda miſeros avertitur aure. Et flentes oculos claudere ſæva negat,* &c.

844. *Claudendis laſſata genis.*] Veterum mos. Apud Papinium lib. 8. *Tunc quia nec genitrix juxta, poſituſque beata Morte pater, ſponſa munus miſerabile tradunt Declinare genas.* Homerus Odyſſ. λ. οὐδέ μοι ἔτλη ἰούσῃ περ εἰς Ἀΐδαο χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν. Vide Crinitum lib. 18. cap. 11.

Claudendis laſſata genis & funere multo.] Homerus Iliad. ω. πεντήκοντά μοι ἦσαν, &c. Nomina illorum ſunt apud Hyginum fab. 90. Apollod. lib. 3. pag. 83. Boccatium, qui ex Pauſania.

836. *Neque enim pars impia noſtri Fax uteri memorandus erit.*] Σόλοικον manifeſto; ſi ita ſcribere induxiſſet, *memoranda mihi* ſine jactura & verſura potuiſſet: talento in teruncium contendo, legendum eſſe, *neque enim Paris impia noſtri Fax uteri.* De face illa vide Apollod. lib. 3. pag. 182. Hyginum fab. 91. Dictyn lib. 11. Lycophronem p. 62. Ovid. Epiſt. Paridis Virg. 10. Æneid. item lib. 7. Euripid. in Troadibus.

839 *Quoſque neget tibi Roma Nero.*] Sueton. *Nero lætus flammæ pulchritudine ἅλωσιν in illo ſuo ſcenico habitu decantavit.* Meminit etiam Tacitus, Oroſius qui Iliadem decantaſſe ait. Euſebius & Eutropius Neronem inflammaſſe urbem ſcribunt, ut Trojæ incendium, ſub imagine cerneret. Magnus Scaliger lib. 1. Poët. cap. 18. Nero ſάτυρος ἐκπύρωσιν potuit ſaltare, dignus cujus ἐκπύρωσιν ſaltaret mundus.

854 *Nondum deterſa dies.*] Ita lib. 5. *deterſa meretur Juno Jovem.*

856 Im-

Phœbus, & everſis quæ ſtruxit mœnibus, hoſtem
Ingemuiſſe putes: præda omnis in arce Minervæ
Congeritur, noctiſque lucrum: Trojæque jacentis
Metiri jam fata licet, tot ditia ſpectes
Arma, deos, cultus, gemmas, ebur, æra nec unquam
Pluribus intumuit victrix fortuna trophæis
  Poſtquam juſta ducum ſuffecit copia, vulgo
Speſque avidas tribuens vicit manus, undique lætos
Conclamant reditus: tandemque, ſed exule bello,
In ſeſe natura redit, dat tempora vates,
Dat lucem, qua vela parent, ſuntque ocia Graiis.
Interea luſtrare vago fumantia greſſu
Pergama, pars odiis nondum furiiſque peractis,
Rœtheos ſpoliat colles, latura cupreſſum
Funeribus, laurum ſacris, & puppibus alnum.
  Jam votis tumuliſque modus, claſſiſque novata
Æquoreum ſulcabat iter: rotat obvius ecce
Auſter aquas, geminaſque hyemes & flumina & imbres
Tempeſtas inopina movet: monet augur ituros
Nondum placatis iterare piacula divis.
Juſſa duces obeunt, memorique Polyxena Pyrrho
Non inventa, ſubit: frendet, Phrygioſque laceſſit
Efferus: hanc thalamis, Hecuba tradente, paternis
Dux Anchiſiades abſconderat: ô ſcelus ingens,
Redditur inviſis infelix præda Pelaſgis!
  At, licet haud æquas, ſervata virgine pœnas,
Exul agi juſſus Æneas pendit, & uſus
Puppe bis undena, quas prædo duxerat alnos
Dardanus, exilii comites habet: urbe potitur
Antenor, regnique decus rex lectus adauget,

NOTÆ.

856 *Ingemuiſſe putes.*] Liv. 1. v. 178.

857 *Trojæque jacentis Metiri jam fata licet.*] Eandem rem prolixe deſcribit Seneca initio Troadis: *Stat avidus ira victor, & lentum Ilium metitur oculis*, &c. Fatum Ilii eſt hic opulentia, magnitudo, præda, explicat ipſe.

863 *Tandemque ſed exule bello.*] Vide lib. 2. v. 459.

864 *In ſeſe natura redit.*] Supra v. 652.

868 *Rhœteos ſpoliat colles.*] Ῥοίτειον Troadis urbs eſt Scylaci Caryandenſi. Strab. Ῥοίτειον πόλις ἐπὶ λόφῳ κειμένη, lib. 13.

872 *Geminaſque hyemes & flumina & imbres.*] Malim *fulmina*, quam flumina & flamina.

875 *Memorique Polyxena Pyrrho, Non inventa, ſubit.*] Ita lib. 3. Curtius: *Sera pœnitentia ſubit regem.*

878 *Dux Anchiſiades abſconderat.*] Ethnicorum illa crudelitas plurimorum, ad rogum non tantum animalia reliqua, ſed & homines mactare. Res nota & paſſim obvia, de qua Kirchmannus multa lib. 3. de funeribus, cap. 4. Philoſtratus vero in Heroicis, non inferias miſſam Polyxenam: ſed amore & deſiderio Achillis ad illius tumulum ferro incubuiſſe ſcribit. *Abſconderat*; inquit, κατακέκρυφεν: ita enim Lucanus, Seneca, Silius & Tertullianus mahunt.

* Lego Cebrennis.
† Leg. hinc.
* Leg. præmiſſus.

Aſtrictus ſociis in fœdera læta * Gabinus.
Hunc tamen extorto cupiens evertere ſceptro
Mænalias mendicat opes, Dircæa pererrat
Oppida, digreſſis audax bellare Pelaſgis
Æneas, ſed caſſa novi molimina belli
Queſtus, in Hadriacas exul delabitur undas.
† Hic urbi Corcyra novæ, quam ſtruxerat ipſe
Nomen, & exiguo regnat contentus agello,
Romanis olim * permiſſus mœnibus autor.
At regina gemens, & nunquam credita Teucris,
Cernuſium Caſſandra petit, comitemque ſecutus
Andromachen Helenus, ſic Ilios unica damno
Ubere regna, urbes populis & gentibus implet.
Jamque Phoronæi poſt diruta Pergama reges.

NOTÆ.

885 *Aſtrictus ſociis in fœdera læta Gabinus.*] Quiſnam hic *Gabinus?* monſtrum lectionis. Ex Dicty liquet, lib. 5. quæ melior lectio ſit. *Antenor regno potitur Trojano. Fit princeps amicitiæ ejus* (verba Dictys) *rex Cebrenorum Oenidæus.* Cebrene vero eſt provincia minoris Aſiæ, de qua multa Strabo lib. 13. pag. 410. 417. Stephanus Byzantius in κεβρηνία; in qua ſepulchrum Paridis & Oenones. Eſt etiam urbis nomen, à qua Priamus filium *Cebrionem* denominavit, cujus etiam Homerus meminit Iliad. λ. pag. 398. & epigrammatis, κεβρῆνες ἄνδρες ἔχουσι. Apollodoro lib. 3. pag. 181. 184. Crebrenis eſt fluvius, cujus filiam Asteropen Æſacus Priami ducit. Oenone etiam filia *Crebenis* eidem, d. l. Ovid. Æſaci nuptam Alixothoen vocat, filiam vero illorum Eperien *Cebrenida*, lib. 11. Metam. Ex quibus manifeſtum, legendum eſſe aut *Cebrennis* aut *Gebrennis*; ut Dictys literam mutat: niſi forte autor nomen emollire voluerit: *Aſtrictis ſociis in fœdera læta Gebennis.*

886 *Hunc tamen, &c.*] Nihil horum Dares, ſequitur autem Dictyn.

891 *Hic urbi Corcyra novæ.*] Dictys Corcyram *Melenen* vocat; ita legendum foret, *nigra*. Marcianus etiam Heracleota p. 18. μάλιστα Κέρκυρ' ἣν Κνίδιοι κατῴκισαν. Ptolomæus inſulam Dalmatiæ vocat lib. 2. in fine. Strabo etiam lib. 2. & 7. Sed parum fidei Dicty & Hiſtoriæ de locis, ad quæ Æneas venerit. Vide Strabonem lib. 13. pag. 418. Vide etiam Joſephum Scaliger. ad Euſebium pag. 52. Stephanum de urbibus in Ænea: quam ab Ænea in Thracia conditam vult. Varro autor eſt, Æneam Troja profectum Veneris per diem ſtellam ſemper vidiſſe, donec in Laurentum agrum venit, ubi non eſt amplius viſa: quare cognoviſſe has terras eſſe fatales.

893 *Romanis olim præmiſſus mœnibus autor.*] Vulgatiſſima res apud Romanos Hiſtoricos, de qua Dionyſius, Strabo, Solinus, Juſtinus, Livius, Velleius. Diverſas opiniones habes apud Scaliger. in Feſtum pag. 170. Brodeum cap. 4. lib. 3. Loënſem lib. 4. cap. 20. Lollii Baſſi eſt epigramma de Ænea Romanorum autore:

Ἐς χαλὸν ἄλσος κύριος ὁ Τρωϊκὸς ἢ γῆ, οὐ ὅπλοις.
Ἠγέρθη κόσμου παντὸς ἄνασσα πόλις.

Cointus Smyrnæus vaticinium illud de Imperio Romano, ut & pietatem Æneæ erga patrem inſignitis verſibus deſcribit pag. 648. Augurium de futuro imperio habes etiam apud Tryphiodorum.

895 *Cernuſium Caſſandra petit.*] Dares *Cherroneſum*, ex quo liquet alio libro Joſephum noſtrum eſſe uſum.

896 *Sic Ilios unica* &c.] *Tum cum triſtis erat defenſa eſt ilios armis.* Hom. λ. Odyſſ. ἐὰν εἰς Ἴλιον ἱρήν. quod & in Iliade frequens. Nazianzeni non abſimilis eſt ſententia Orat. 12. pag. 202. μία φίλη νόσος τῆς συμφορᾶς, ἡ οἰκουμένη πᾶσα, καθ' ἧς ἐστρατεύμεθα, &c.

898 *Jamque Phoronæi.*] *De Phoronæo* vide quæ Joſ. Scaliger ad Euſeb. notat pag. 10. & Euripidis Scholiaſten ad Oreſten p. 232. Aggreditur hic reditum Græcorum, de quo multi fuerant apud veteres νόστων libri,

qua.

Ægæum tenuere fretum ſpoliiſque ſuperbi
Iliacis, nulla curſus turbante procella,
Concordes ſecuere vias: quum carcere fracto
Effreni fremuere Noti, cœlique tumultus
Diſpulit aut pelago puppes, aut fluctibus hauſit:
At vaga Locrorum claſſis dum turbine fertur,
In ſcopulos projecta perit: quin fulmine quaſſa
Regia, qua vectus Ajax ratis, ipſe profundis
Corporis obſequio fruſtra libratur in undis.
Mox ubi victores audit remeare Pelaſgos
* Ajax Naupliades, titulos Palamede perempto
Fraternos obiiſſe dolens, livore maligno
Saucius, Argolicas ad bella nefanda puellas
Provocat, & ſceleris cauſas molitus iniqui.
Heu miſeræ quid ſacra (inquit) quid vota tot annis,
Deplorata juvant, ſervataque jura maritis?
Et nunquam temerata fides? rediere, ſed ecce,
Fama nurus Phrygias ſimul adventare, premetque
Barbara ſervitio thalamos captiva priores.
Imo age, Lemniadum memores, audete Pelaſgæ
Par factum, caufis paribus, trepidatis inertes:
Par factum, caufis paribus, trepidatis inertes:
Imperet indignis pellex regina puellis?
Vix hæc, & ſubitus vulgavit fama tumultus
Argolicos veniſſe duces, ô rara Deorum
In finem producta fides! ſis tempore longo
Fauſtus, ſis quovis major; quid ſtulte ſuperbis?
Ultima felices ætas facit: en habet Argos

* Lege Oeax.

NOTÆ.

qua de re ad Athenæum Caſaubonus lib. 4. cap. 14. & Mauſſacus ad Plutarchum de fluminibus pag. 311.

909 *Ajax Naupliades.*] Legendum *Oeax Naupliades*, qui Palamedis frater, Nauplii filius, Neptuni nepos fuit, qui cum fratre ad Trojam acceſſerat, ut quidem Philoſtratus ſcribit in Heroicis pag. 690. Dictys, quem noſter ſequitur ἀλφράδην, *Oeax Naupliades*: etiam Hyginus fab. 117. & Euripides in Oreſte pag. 160. Ex illis itaque corrigendus Apollodorus lib. 3. pag. 134. Κλυμένην γαμεῖ Ναύπλιος, καὶ τίκτει παῖδας ... Οἴακα καὶ Παλαμήδην, lege Οἴακα, ut habet Philoſtratus, Cointus, Valerius Flaccus. Philoſtratus vero, Seneca in Agamemnone, Propert. lib. 7. Virgil. Euripides in Helena. Ammianus Marcel. lib. 22. Strabo lib. 8. p. 254. Lycophron, Hyginus fab. 116. Nauplio, non Oeaci id tribuunt.

913 *Vota tot annis Deplorata juvant.*] Ἀντιγραφικῶς lege.

918 *Lemniadum memores.*] Prolixe deſcribunt Papin. lib. 5. & Valerius Flaccus lib. 2.

923 *O rara Deorum In finem producta fides.*] Lucanus: *O faciles dare ſumma Deos, eademque tueri difficiles.* De Græcorum ſeditione vide Thucydidem lib. 1. pag. 9. & inprimis illius Græcum interpretem, qui per partes enumerat, pag. 9.

926 *Ultima felices ætas facit.*] Herodoti in Clio notiſſima eſt γνώμη: quam brevius & felicius ipſo exprimit Ovidius Syracidæ eadem cap. 11. v. 3. πρὸ τελευτῆς μὴ μακά-

Nil bellis queſtus, nil æquore paſſus Atrides:
Victorem jugulum conjunx ſecat, audet adulter
Inſidiis mactare ducem, triſtiſque reverſo
Egiale Diomede ſuo, non oſcula, riſus
Blanditias, ſed bella movet, ſimileſque tumultus
Molitæ Argolides aliæ, vel fraude maritos
Excipiunt, vel marte negant venientibus urbes.
  Ergo ubi Grajugenæ pulſi civilibus armis
Ceſſere exiliis, & devenere Corinthum,
Singula collatis ultum convicia bellis
Ire parant: prohibet Neſtor, pacemque ſuorum
Conſultu potiore petit: prece flectere cives,
Non armis tentare monet; ne publica damna,
Et regno par.at lis inteſtina ruinam.
  Sic damnis bellum nullis civile ſoporat
Majeſtas dignata preces: & Marte ſepulto
Fœmineas non paſſa tubas, pietaſque fideſque
In dominos antiqua redit, ſua cuilibet ultro
Regna patent, patriamque Samon delatus Ulyſſes
Syrenum modulos, Siculum mare, Monycha paſſus
Hoſpitia, Antiphatis menſas, & pocula Circes,
Dulichius tandem fines tenet, inque pudicas
Penelopes poſt multa redit connubia tædas.

NOTÆ.

[illegible] μηθένα, καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωσθήσεται ἀνήρ. Eandem ſententiam uſurpant. Euripides in Troadibus, Sophocles in Oedipo tyranno, & Trachiniis, Plutarchus in Solone, Plinius lib. 7. cap. 40. Juvenalis ſat. 10. Auſonius in dictis ſeptem Sapientum, Seneca de Tranquil. cap. 11. & epiſt. 47. Chryſoſt. initio Homiliæ in Euſtathium p. 643. Euſebius Præparat. lib. 15. cap. 4. [illegible] (de Ariſtotelis beatitudine loquitur) καὶ φύσει καὶ [illegible], [illegible]. Nec infeliciter Vitalis Bleſenſis: *Si quem felicem vis dicere, conſule finem: Nemo prius felix quam morietur erit.* Ariſtotelis ea ſuper re ſententia eſt lib. 1. ἠθικῶν, cap. 10. & 2. Eundem. 1. Vide prolixe Piccolomineum Gradu 9. cap. 30. &c. & Ariſtotelis Paraphraſten Andronicum Rhodium lib. 1. cap. 17.

918 *Victorem jugulum conjux ſecat.*] Agamemnon eſt Æſchyli, in qua totum negocium [illegible].

941 *Majeſtas dignata preces.*] Operæ precium ponens in precibus, ſubmittenſque modeſte fortunæ vexilla ſuæ, ut loquitur Papinius. Ita lib. 2. Theb. *Conſilio dignata virum.*

946 *Monycha paſſus Hoſpita.*] Philoſtratus in Heroicis errores illos & exilia propter Palamedem, non Polyphemum Ulyſſi enaviganda ait. *Monycha* vero *hoſpitia* & *ἀνθρωποφαγίας* nominat illa ἄξενα immania & ſanguinea, quæ Ulyſſes adiit. *Monychus* unus ex Centauris, cujus mentionem facit Ovid. 12. Metam. Lucanus lib. 6. Juvenal. Sat. 1. Fruſtra igitur fuit vir doctiſſimus Janus Parrhaſius, qui Valerii Flacci verſibus æſtimium inde promittit, quod illud nomen non facile apud alium ſui temporis poëtam reperiatur, Sylv. 4. epiſt. 2. cum etiam ſibi contradicat, eodem lib. epiſt. 4. Quomodo vero Poëtæ nomina ἀνθρωπομορφίζονται. Vide prolixe apud Meurſium ad Lycophron. pag. 176.

948 *Inque pudicas Penelopes poſt multa redit connubia tædas.*] Jamdudum eſt cum illo

At fati præſaga quies horrendaque viſa,
Telegoni gladios cognataque tela minantur:
Sic Circes deſpector obit, ſic victima nati:
Sed ſenio validus, Aſiæ ſed victor opimæ.
Poſtquam Tyndariden patrias remeaſſe Mycenas
Claruit, occurrit denſis Europa catervis,
Pliſtiniam mirata nurum: flagrantque videre
Everſorem Aſiæ vultum: quin ipſa ſuperbit
Accendiſſe duces, laceraſſe in prælia mundum,
Infamem famæ titulum lucrata pudendæ.
Hactenus Iliacæ queſtus lamenta ruinæ
Confuſa explicui veteris compendia veri:
Vive liber, liberque vige, ſed ſi qua nocebunt,

NOTÆ.

illa Penelopes ab Homero laudata fides, ſuſpecta optimis autoribus viſa. Seneca innuit Epiſt. 88. Non exſcribo, ſed noto. Egerunt ea de re, & dubitarunt plurimi, Lycophron in Caſſandra, qui βασσάραν nominat: Ulyſſes de illa ipſius dicitur conqueſtus, illam ædibus ejeciſſe, illamque Mantineæ ſpulcrum obiiſſe. Vide cum ambitu agentem Fr. Floridum Sabinum. Subciſ. lib. 5. cap. 4. & Scoppam cap. 32. pag. 999. Imo Pan ex procis illis & Penelope natus fertur, quod Pauſan. in Arcad. Lucianus in Deorum Dial. Nazianzenus invectiva priori in Julianum pag. 81. καὶ τὸν σεμνὸν Πᾶνα, τὸν ἐκ πάντων μνηστήρων ὑποθεὸν, aſſerit. Eo reſpicit Theocritus Syringe, & illius Scholiaſtes Pediaſimus. Alii tamen Pana ex Mercurio & Penelope natum volunt, quod Euſebius ſcribit de Præparat. lib. 5. cap. 9. Hyginus fab. 224. Herod. ſub exitum lib. 2. Demetrius Penelopes probra innuiſſe voluit apud Athen. lib. 4. reſpondens Lyſimacho: ἡ παρ' ἐμοὶ πόρνη σωφρονεστέρα τῆς παρ' ἐκείνῳ Πηνελόπης ἐστί. Virgilius id etiam ſubolfecit, qui, ut Homerus φιλέλλην fuit, φιλορρωμαῖος & μισελληνικὸς invertit illud drama; utque ille ex impudica pudicam, ita ex univira & caſtiſſima, φίλανδρον commentus eſt: quanquam id ante Virgilium Ennius jamdudum fecerat.

951 *Telegoni gladios.*] Sequitur Dictyn, Hyginum fab. 127. Lucianus tamen podagra obiiſſe ſcribit libro τραγωποδάγρα.

953 *Everſorem Aſiæ vultum.*] Sic Achillem Papin. lib. 1. nominat *Everſorem Aſiæ.* Turnus Æneam *Deſertorem Aſiæ.* Proximum eſt autoris noſtri ſententiæ illud Euripidis in Hecuba:

Ὡς τὴν Λάκαιναν σύγγονον Διοσκόροιν
Ἑλένην ἴδοιμι, διὰ καλῶν γὰρ ὀμμάτων
Αἴσχιστα Τροίαν εἷλε τὴν εὐδαίμονα.

Helenam inter Deos relatam ſcribit Iſocrates in Oratione de illa, idemque Euripides in cognomini Tragœdia. Pauſanias in Laconicis, in Rhodo inſula ab arbore ſuſpenſam. Lucianus in Dialogo Menippi & Mercurii, illum ex his mirantem facit, quod Græci pro re tam cito evanida, Helenæ ſcilicet forma, tantum laboris exhauſerint. Apud Ariſtophanem ipſa gloriatur, quod plurimos ad Scamandrum perdiderit, Teſmophor. pag. 814. Athenæus lib. 6. initio, *Helenophoria*, cum Polluce, nominat: an feſtum in illius honorem fuerit, neuter explicat. Steſichorus quomodo Helenam vituperando, uſum oculorum amiſerit, & laudando receperit, Plato in Phædro exponit, pag. 1219. Vide Herodotum libro ſecundo, qui ſua conjectura ſtatuit Helenam Trojam nunquam fuiſſe à Paride deductam, pag. 133. Euripidis interpres ad Oreſten, ſcribit, ex Steſichoro, Helenam lapidibus obruendam forma ſua ita moviſſe animos, ut lapides manu exciderint pag. 235.

962 *Vive liber, liberque vige.*] Seneca epiſt. 64. *Cum legeris Sextium, dices: Vivit, viget, liber eſt,* &c. Modeſta vero clauſula operam ſuam commendat, idque ductu, ut ſolet, Papinii, qui ad hanc faciem Thebaida ſuam claudit. Idem [illegible], ut quidem videtur, illis Guntherus in Ligurino fecit.

963 *Diſcu-*

Diſce libens livore nihil ſublimius eſſe:
Cum tibi mordaces obliquent læva cachinnos
Murmura: cum cupiant linguis lacerare prophanis,
Sis utinam invidiâ dignus, quæ ſumma laceſſit,
Quam paſcit præſens, extremaque terminat ætas.

NOTÆ.

963 *Diſce libens livone nihil ſublimius eſſe.*] Omnia enim φθονεῖται. *Summa petit livor.* Ovid. Silius, *malus obtrectat immortalia livor.* Claud. *rabiem livoris acerbi Nulla poteſt placare dies.* Lucret. lib. 5. *Invidia quoniam, ceu fulmine, ſumma vaporant Plerumque, & quæ ſunt aliis magis edita cunque.* Philo libro de rerum divin. herede, pag. 411. φθόνος ἀεὶ ταῖς μεγάλαις εὐπραγίαις ἀντίπαλος. Claudianus quidem affirmat lib. 3. de laud. Stilic. *Eſt aliquod meriti ſpatium, quod nulla furentis Invidiæ menſura capit.* Ovid. 6. Metam. *non illud carpere livor poſſit opus:* ſed ἀθάνατον illud, raro aliquod ἀδιάβλητον & ἀμώμητον. Quod Pindarus omnium præſtantiſſima ſua oda. Olymp. 2. conqueritur; item Nemeor. 8. Vide Stobæum Serm. 139. 140.

966 *Sis utinam invidia dignus.*] Eurip. εἰς τὰ πίονα, ὁ φθόνος πηδᾶν φιλεῖ. Pindarus: Κρέσσων οἰκτιρμῶν φθόνος. Nazianzen. orat. 17. pag. 269. φθόνος μὲν εὐπραξίαν συμφορὰν δ' ἔλεος ἴσησι, &c. φθόνος πρὸς τοὺς ἔχοντας ἕρπει. Sophocles in Ajace.

967 *Quam paſcit præſens, venturaque terminat ætas.*] Chryſoſt. recte in libro de Virginitat. pag. 305. cap. 27. πρὸς δὲ τοὺς τετελευτηκότας καὶ οἱ πολέμιοι σπένδονται. Mimnerm. Δεινοὶ γὰρ ἀνδρὶ πάντες ἐσθλῷ εὐκλεεῖ, ζῶντι φθονῆσαι, κατθανόντα δ' αἰνέσαι. A quo Horatius ſumpſit: *Virtutem incolumem odimus* &c. *Cum mortuis enim non niſi larvæ luctantur*, ut Plancus Aſinio Pollioni reſpondebat. Plin. in præfatione librorum. Philo lib. 2. de vita Moſis τὰ γὰρ καλὰ κἂν φθόνῳ πρὸς ὀλίγον ἐπισκιασθῇ χρόνον, ἐπὶ καιρῶν αὖθις ἀναλάμπει φύσεως εὐμοιρίᾳ, p. 509. Velleius Patercul. lib. 1. *Quam ſit aſſidua eminentis fortunæ comes invidia altiſſimiſque adhæreat, etiam hoc intelligi poteſt*, &c. Inſignia de eadem re Chryſoſtomus ſcribit lib. 5. de Sacerdotio pag. 165. edit. Hœſchel. Salluſtii illud plane dignum eſt in quo feliciter ſiſtamus: *Vivos interdum fortuna, ſæpe invidia fatigat; ubi anima naturæ ceſſit, demptis obtrectatoribus ipſa ſe Virtus magis magiſque extollit.* Orat. de repub. ordinanda.

FINIS.

INDEX

INDEX AUTORUM

VETERUM ET RECENTIORUM,

qui in notis citantur, illuſtrantur, explicantur.

A.

Achilles Tatius.
Achmes.
Acidalius.
Acron.
Æmilius Probus.
Ælianus.
Æſchylus.
Æſchyli Scholiaſtes Græcus.
Æſchines.
Agapetus.
Agellius.
Albericus.
Alcæus.
Alcidamas Orator.
Alcimus Avitus.
Alcman.
Alexander ab Alexandro.
Ambroſius.
Ammianus Marcellinus.
Amphilochius.
Amphis.
Anacreon.
Andocides Orator.
Andronicus Rhodius.
Anthologia Græc. Epigrammatum.
Antiſthenes.
Antiphon.
M. Antonius.
Antonius Auguſtinus.
Appianus.
Apollodorus.
Apollonius Rhodius.
Apollonii Scholiaſtes Græcus.
Apuleius.
Aratus.
Archilochus.
Ariſtænetus.
Ariſtides.
Ariſtophanes.
Ariſtophanis Græcus Scholiaſtes.
Ariſtoteles.
Arnobius.
Arrianus.
Artemidorus.
Aſconius Pedianus.
Aſterius.
Aſtrampſychus.
Athanaſius.
Athenæus.
Attius.
Auguſtinus.
Avienus.
Aurelius Victor.
Auſonius.

B.

Babrias.
Baſilius Magnus.
Baſilius Selencienſis.
Bacchilides.
P. Angelius Bargæus.
Barthius.
Beroaldus.
Beroſus.
Bernartius.
Bion.
Boëthius.
Hector Boëthius.
Billius.
Boccatius.
Bodinus.
Briſſonius.
Brodæus.
Budæus.
Buchananus.
Cæſar Bulengerus.

C.

Cæcilius.
Cælius Rhodiginus.
Cæſar Germanicus.
Callimachus.
Calliſtratus.
Camerarius.
Martianus Capella.
Julius Capitolinus.
M. Ant. Caſanova.
Caſelius.
Caſaubonus.
Caſſiodorus.
Joſ. Caſtalio.
Catalecta Veterum Poëtarum.
Io. Maria Catanæus.
Cato.
Catullus.
Cebes.
Corn. Celſus.
Cenſorinus.
Chalcidius.
Chariſius Soſipater.
Chryſoſtomus.
Chryſologus.
Nathan Chytræus.
Cicero.
Herc. Ciofanus.
Claudianus.
Clemens Alexandrinus.
Cointus Smyrnæus.
Columella.
Coluthus.
Anna Comnena.
Cornutus.
Crinitus.
Jac. à Cruce.
Cruquius.
Curtius.
Cyprianus.

D.

Dalecampius.
Damaſcenus.
Dares Phrygius.
Claud. Dauſqueius.
Demades.
Demetrius Phalereus.
Democritus.
Demoſthenes.
Demoſthenis Scholiaſtes.
Dicæarchus.
Dictys Cretenſis.
Dio Cocceius.
Dio Chryſoſtomus.
Diodorus Siculus.
Diogenianus.
Diogenes Laërtius.
Diomedes Grammaticus.
Dionyſius Alexandrinus.
Dionyſius Halicarnaſſus.
Dionyſius Longinus.
Dioſcorides.

Ælius.

Digitized by Google

Ælius Donatus.
Marcellus Donatus.
Douſa.
Dracontius.
Drepanius Pacatus.

E.

ENnius.
Ennodius.
Epictetus.
Epiphanius.
Eraſmus Roterodamus.
Euripides.
Euripidis Scholiaſtes Græcus.
Euſebius.
Euſtathius.
Etymologici Magni Autor.

F.

Petrus FAber.
Feneſtella.
Feſtus.
Marſilius Ficinus.
Jul. Firmicus Milternus.
M. Ant. Flaminius.
Florus.
Florens Chriſtianus.
Frontinus.
Corn. Fronto.
Fulgentius Placiades.

G.

GAlenus.
Galeomyomachias Autor.
Cornelius Gallus.
Scipio Gentilis.
Gevartius.
Gifanius.
Gloſſarium Stephani.
Gorgias.
Gratius.
Gregorius Magnus.
Groſlotius.
Gruterus.
Fr. Gudewinus.
Gulielmius.
Guntherus.
Gyraldus.

H.

HArtungus.
Hegeſippus.
Heinſius.
Heraclitus.
Deſid. Heraldus.
Herodes Orator.
Hermes.
Herodianus.
Herodotus.
Heſiodus.
Heſychius.
Hieronymus.
Hierocles.
Hyginus.
Hilarius.
Hirtius.
Hippocrates.
Hœſchelius.
Homerus.
Horapollo.
Horatius.
Hyperides.

I.

JOſephus.
Julius Cæſar.
Julii Cæſaris Gr. Paraph.
Julianus.
Junius.
Iſæus.
Iſidorus Grammaticus.
Iſidorus Peluſiota.
Iſocrates.
Iungermanus.
Juſtinus Martyr.

Juſtonus.
Juvenalis.

K.

Kirchmannus.

L.

Laberius.
Lactantius.
Lambinus.
Latinus Pacatus.
Leo Magnus.
Leonis Tactica.
Lesbonax Orator.
Libanius.
Lipſius.
Livius.
Loënſis.
Lucanus.
Lucianus.
Lucilius.
Lucretius.
Luctatius.
Lycurgus Orator.
Lycophron.
Lyſias.

M.

Macarius.
Macrobius.
Magius.
Manaſſes.
Manilius.
Manutius.
Martianus Heracleotes.
Martialis.
Mauſſacus.
Maximianus.
Maximus Tyrius.
Mercerus.
Menander.
Merula.
Meurſius.
Meſſala Corvinus.
Mimnermus.
Minutius Felix.
Modeſtinus.
Moſchus.
Muretus.
Muſæus.
Muſambertius.

N.

Nævius.
Nannius.
Nazianzenus.
Nazarius.
Cornelius Nepos.
Nicander.
Nicephorus Gregoras.
Nicephori Onirocritica.
Nicetas Choniates.
Nicomanus Geraſenus.
Nilus.
Nonius.
Nonnus.

O.

Ocellus Lucanus.
Onomaſticon Lat. Græcum.
Oppianus.
Oroſius.
Orpheus.
Ovidius.
Owenus.

P.

Pacuvius.
Palæphatus.
Palmerius.
Pancirollus.
Papinius.
Parrhaſius.

Partha-

Parthenius.
Paſchalius.
Paulinus.
Paulus Feſti abbrev.
Pauſanias.
Pedo Albinovanus.
Perottus.
Perſius.
Petronius.
Peucerus.
Phædrus.
Phalaris.
Phile.
Philemon.
Philelphus.
Philo.
Philoſtratus.
Philiſtus.
Phocylides.
Phornutus.
Photius.
Phrynichus.
Piccartus.
Piccolomineus.
Pierius.
Pincierius.
Pindarus.
Pindari Scholiaſtes Græcus.
Piſidas.
Pithœus.
Bapt. Pius.
Planudes.
Plato.
Plautus.
Plinius.
Plinius Cæcilius.
Plutarchus.
Polybius.
Polienus.
Politianus.
Pollux.
Jovianus Pontanus.
Joh. Bapt. Porta.
Poſſevinus.
Priſcianus.
Probus Grammaticus.
Procopius.
Propertius.
Proſper Aquitanicus.
Prudentius.
Prudentius Amœnus.
Ptolomæus.
Publius Syrus.
Pythagoras.

Q.

Quadrigarius.
Queroli autor.
Quintilianus.

R.

Ramireſius à Prado.
Georgius Remus.
Rigaltius.
Rittershuſius.
Rubenius.
Ruffinus.

S.

Sabellicus.
Fr. Floridus Salinus.
Saliſberienſis.
Salmuth.
Salvianus.
Saluſtius.
Sappho.
Joſ. Juſt. Scaliger.
Jul. Cæſ. Scaliger.
Andreas Schottus.
Scoppa.
Joh. Secundus.
Seneca.
Seneca Tragicus.
Septimius Romanus.
Serenus Sammonicus.
Servius.
Corn. Severus.

Sidonius.
Silius Italicus.
Simonides.
Smetius.
Solinus.
Solon.
Sophocles.
Sophoclis Græcus Interpres
Spartianus.
Henr. Stephanus.
Stephanus Byſantinus.
Steſichorus.
Stobæus.
Strabo.
Euſtathius Suarthius.
Suetonius.
Suidas.
Sulpitio.
Sulpitius Severus.
Symmachus.
Sympoſius.
Syneſius.

T.

Tacitus.
Tlanus Tagautius.
Taubmannus.
Terentius.
Terentianus Maurus.
Tertullianus.
Theocritus.
Theognis.
Themiſtius.
Theophraſtus.
Theophylactus.
Thryphiodorus.
Thucydides.
Thucididis Græc. Interp.
Tibullus.
Tiraquellus.
Torrentius.
Trebellius Pollio.
Turnebus.
Turpilius.
Tyrtæus.
Tzetzes.

V.

Valerius Cato.
Valerius Flaccus.
Valerius Maximus.
Rob. Valturius.
Varro.
Varro Atacinus.
Vegetius.
Velleius Paterculus.
Verrius Flaccus.
Vibius Sequeſter.
Victorius.
Yvo Villiomarus.
Vinetus.
Virgilius.
Vitruvius.
Vitalis Bleſenſis
Ludov. Vives.
Volaterranus.
Vopiſcus.
Voſſius.
Bonav. Vulcanius.
Vulcatius Gallicanus.

W.

Joh. Weitzius.
Wilſingamus.
Wowerius.

X.

Xenophon.
Xiphilinus.

Z.

Zenobius.
Zenodotus.
Zonaras.

ERRATUM

Digitized by Google

ERRATUM.

Cum in hanc novam Editionem ſive Dictys Cretenſis, ſive Daretis Phrygii, ſive Poëtæ Iſcani de Bello Trojano, & in eorum variorum autorum notas quædam menda irrepſerint incuria vel Correctoris, vel Librarii, Lector hæc emendabit.

Pag. 1. Dictys Cretenſis in notis primæ columnæ linea 15. Oeaccm, lege Oeacem. pag. 4. in notis 2. col. lin. 15. mamoſa, leg. mammoſa. Ibid. lin. 23. conſeri, leg. cenſeri. Pag. 7. in notis 2. col. lin. 4. Σιονδὶς, leg. Σιονδὶς. pag. 8. in notis 2. col. lin. 7. Dioſcordiarum, leg. Diſcordiarum. Ibid. lin. 20. indignationom, leg. indignationem. pag. 9. in notis 2. col. lin. 4. quidem, leg. quidam. Pag. 15. in notis 2. col. lin. 10. origino, leg. origine. Ibid. lin. 23. partem, leg. partes. Pag. 51. lin. 3. Ameriptem, leg. Ameriplem. Ibid. in notis 2. column. Pag. 61. in notis 1. col. lin. 10. ἄχχεσιν, leg. αὐχένα. Pag. 72. in notis 1. col. lin. 24. ipſo, leg. ipſe. Pag. 78. in notis 2. col. lin. 20. eleverat, leg. elevaret. Ibid. lin. ultima jugulandi, leg. jaculandi. Pag. 82. in notis 1. col. lin. 9. nuuciatur, leg. nunciatur. Pag. 93. lin. 18. Deiphobos, leg. Deiphobus. Pag. 95. lin. 10. motuendo, leg. metuendo. Ibid. in notis 2. col. lin. 4. Κύπιοι γυναικῶν, leg. κύπτειοι γυναικῶν. Pag. 134. in notis 2. col. lin. ult. παρ' ἐφυμνεῖται, leg. περιγυμνῆται. Pag. 135. in notis 1. col. lin. 3. litus & petra, leg. ſaxa in tragœdiis. Pag. 136. lin. 6. exercitum, leg. exercitu. Pag. 151. Daretis Phrygii, in notis 2. col. lin. 4. vocaut, leg. vocant. Pag. 154. in notis 2. col. lin. ult. Argi, leg. Argis. Pag. 165. lin. 10. duodecim duces, leg. duodecim dies. In notis Joſiæ Merceri pag. 11. lin. 5. 1. col. Ad, leg. At. In notis Ulrici Obrechti pag. 24. lin. 8. 1. col. 1647. leg. 1477. Pag. 25. lin. 9. 2. col. 21. leg. 22. Pag. 29. lin. 21. 2. col. ante Inſpecto adde cap. 6. Pag. 33. lin. 28. 1. col. debatur, leg. debetur. Pag. 34. lin. 9. 2. col. ante Media adde cap. 18. In notis Vindingii, pag. 42. circa finem 2. col. Bodlejana, leg. Bodleſana. Pag. 49. lin. 42. 2. col. Agenoriis, leg. Agenoris. Pag. 52. lin. 16. 1. col. forti, leg. forte. Pag. 53. lin. 12. poſt credebant adde unde. Pag. 54. lin. 19. 2. col. eodice, leg. codice. In Epiſtola dedicatoria Samuelis Dreſemii pag. 2. lin. 26. πολυμαθέστατε, leg. πολυμαθέστατε. Ibid. pag. 3. lin. 23. producere, leg. procudere. Ibid. ad Lectorem, pag. 3. lin. 14. Βεργτάμιδρος, leg. Βεργτάμιδρος. In Joſephum Iſcanum, pag. 5. in notis 1. col. lin. 3. μοικὸς, leg. μοιχός. Ibid. in notis 2. col. lin. 5. νηλῶ, leg. νηῶν. Pag. 8. verſ. 72. profondum, leg. profundum. Pag. 10. in notis 1. col. lin. 14. dele in. Pag. 11. in notis 1. col. lin. 2. in lib. leg. lib. Pag. 13. verſ. 148. proba, leg. probra. Pag. 22. in notis 2. col. lin. 14. Matth. leg Mart. Pag. 24. verſ. 407. deſenſus, leg. defenſus. Pag. 29. in notis 2. col. lin. 30. inſpectores, leg. inſpectores. Pag. 31. in notis 1. col. lin. 13. πυχινοῖσι, leg. πυχνοῖσι. Pag. 37. in notis 2. col. lin. 13. Morem, leg. More. Pag. 38. in notis 1. col. lin. 1. Draoones, leg. Dracones. Pag. 42. in notis 1. col. lin. 9. κιθύρισμα, leg. ψιθύρισμα. Ibid. lin. 10. κιθυρίζει, leg. ψιθυρίζει. Pag. 51. in notis 1. col. lin. 7. εἴπα, leg. ἴσα. Ibid. lin. 8. ἀκύνια, leg. ἰκύσια. Pag. 54. in notis 2. col. lin. 12. locis, leg. jocis. Pag. 58. v. 611. cerre, leg. certe. Pag. 62. v. 54. Quo, leg. Quæ. Pag. 63. in notis 2. col. lin. 9. funditur, leg. funditus. Pag. 65. verſ. 139. fallit, leg. falli. Pag. 69. in notis 1. col. lin. 8 Cleopatræ, leg. Cleopatra. Ibid. in notis 2. col. lin. ult. πάθειν, leg. παθεῖν. Pag. 72. in notis 1. col. lin. 23. ἐπιτήμιον, leg. ἐπιτίμιον. Pag. 74. in notis 2. col. lin. 15. humanam, leg. humanum. Pag. 76. in notis 2. col. lin. ultim. ἀλλαμψάν, leg. ἐκλάμψην, Pag. 77. verſ. 405. ſibi, leg. ſibi. Ibid. verſ. 410. Noſcitur, leg. Naſcitur. Pag. 78. in notis 2. col. lin. 1. Iſidor. leg. Iſidor. Pag. 80. in notis 2. col. verſ. penult. ſuperminet, leg. ſupereminet. Pag. 83. in notis 2. col. lin. 14. ante reſtituit adde luci. Pag. 86. verſ. 117. Arctus, leg. Artus. Pag. 94. in notis 2. col. lin. 7. ergo, leg. ego. Pag. 95. in notis 1. col. lin. 16. πεμίων, leg. πημῶν. Pag. 101. in

ERRATUM

in notis 2. col. lin. 16. Septentrionis, leg. Septentriones. Pag. 106. in notis 2. col. lin. ult. exegat, leg. exigat. Pag. 113. in notis 1. col. lin. 26. Proteſilæ, leg. Proteſilae. Ibid. in notis 2. col. lin. 18. Salmuthus caput, leg. Salmuthum capite. Pag. 149. in notis 1. col. lin. 21. negante, leg. negante. Ibid. lin. 22. Thucidis, leg. Thucididis. Pag. 153. in notis 1. col. lin. 10. dele punctum quod ſequitur mutat. Pag. 154. in notis 2. col. lin. 13. anno, leg. annos. Pag. 156. verſ. 682. conſultant, leg. conſultat. Pag. 158. in notis 12. col. lin. 8. μονοὶ τὰ leg. μονοῖς.

F I N I S.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google